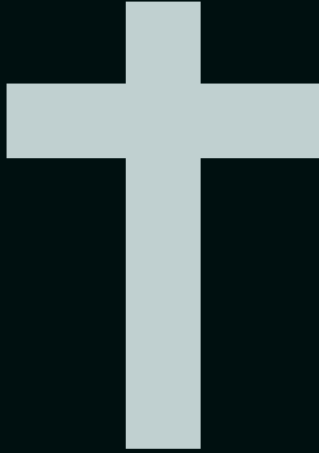

Gadu Buku

New Testament in Saramaccan (NS:srm:Saramaccan)

Gadu Buku

New Testament in Saramaccan (NS:srm:Saramaccan)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Saramaccan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Saramaccan

srm

Suriname

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Saramaccan

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

34d0907e-4b31-5f4f-b863-1c52b958344e

Contents

Mateosi	1
Maikusi	58
Lukasi	93
Johanisi	149
Tjabukama	187
Loomë	238
1 Kolenti	262
2 Kolenti	284
Galasia	299
Efeise	308
Filipi	316
Kolosën	322
1 Tesalonika	327
2 Tesalonika	332
1 Timoteo	335
2 Timoteo	342
Titusi	347
Filemon	350
Hebelejën	352
Jakobosi	372
1 Petuisi	378
2 Petuisi	385
1 Johanisi	389
2 Johanisi	395
3 Johanisi	396
Judasi	397
Akoalimbo	400

Dee woto u Masa Jesosi dee Mateosi sikifi

Wan wöutu a fesi.

Söö. Wë andi di pisi u Gadu Buku aki kë taki da u, dee sëmbë? Wë a di fosu kamian nöö de kai ën Mateosi, biga wan womi de kai Mateosi sikifi ën. Di womi aki bi dë wan u dee tuwalufu bakama u Masa Jesosi dee a bi kai a wan apaiti fasi, dee de ta kai Apösutu. Nöö Mateosi abi tu në e. Biga te i lesi soni fëën a dee oto pisi u Gadu Buku, nöö de ta kai ën Leifi.

Nöö de taa Mateosi sikifi di pampia aki kuma 75 jaa baka u di de pali Masa Jesosi. Nöö te joo lesi ën, nöö joo si taa a sikifi ën möön taanga da dee Dju sëmbë. A ta biinga nöömö u de sabi taa Masa Jesosi hën da di Keesitu, di Könu di Gadu bi paamusi dee Dju sëmbë gaanduwe a fesi taa a o manda ko. Biga sëmëni pasi i sa si taa a ta hai sondu u dee fesiten tjabukama u dee Dju ko fiti ku dee wooko Masa Jesosi bi ta du, be de sabi taa hën da di Sëmbë di dee fesiten tjabukama bi ta taki.

Ma nöö fa Mateosi ta mëni dee Dju sëmbë möön gaanfa seei, ma na u de wanwan hedi Masa Jesosi ko e. Biga a ko faa tja wan njunjun tii ko da hii libisëmbë, nöö a di pampia aki i sa si fa di njunjun tii naandë dë. Nöö a di kaba pisi u di pampia di Mateosi sikifi aki, nöö a ta taki fa Masa Jesosi manda dee bakama fëën u de go a hii goonliba go paa ja di buka fëën da hii mundu.

Nöö di pampia di Mateosi mbei nöö hën disu.

Aki ta konda soni u di lõ

u Masa Jesosi.

Luk. 3:23-38

¹ Wë nöö dee sëmbë, fa i si woo taki aki, nöö dee gaan sëmbë u „Masa„ Jesosi Keesitu dee a abi, nöö de wë woo kai da unu aki e. Biga di de pai Masa Jesosi, nöö de pai ën a di lõ u Abahamu, di gaan sëmbë fuu dee Isaëli sëmbë, ufö a dë wan bakamii u Könu Dafiti tu.

² Wë nöö haika e. Di möön fesiten gaan sëmbë fuu di u Dju sëmbë abi, hën de kai Abahamu, nöö hën pali Isaki e,

nöö Isaki ko pali Jakopu,

nöö hën Jakopu pali Juda ku dee baaa fëën.

³ Nöö hën Juda tei Tamali nöö hën ku ën pali Pëlëzi ku Zelaki,

nöö hën Pëlëzi toona ko pali Esilon,

nöö hën Esilon ko pali Lam.

⁴ Nöö Lam ko pali Aminada,

nöö Aminada toona ko pali Nakison,

nöö hën Nakison ko pali Salima.

⁵ Nöö hën Salima tei Lakabu hën a pali Boasi. Hën Boasi tei Luti nöö hën a pali Obëti ku ën. Nöö hën Obëti toona pali Isai.

⁶ Nöö Isai hën pali Könu Dafiti e,

nöö hën Könu Dafiti toona pali Könu Salumon ku di mujëë u Ulia di a bi tei.

⁷ Nöö hën Salumon toona pali Könu Lahabiam,

nöö hën Könu Lahabiam toona pali Könu Abia,

nöö Könu Abia pali Könu Asa.

⁸ Nöö hën Könu Asa ko pali Könu Josafati,

nöö hën Könu Josafati toona ko pali Könu Jolam,

nöö hën Könu Jolam ko pali Könu Uzia.

⁹ Nöö hën Könu Uzia pali Könu Jotam,

nöö hën Könu Jotam ko pali Könu Akasi,

nöö hën Könu Akasi ko pali Könu Esikia.

¹⁰ Nöö hën Könu Esikia toona ko pali Könu Manase,

nöö hën Könu Manase ko pali Könu Amon,

nöö Könu Amon toona ko pali Könu Josia.

¹¹ Nöö hën Könu Josia ko pali Könu Jekonia ku dee baaa fëën.

Nöö a di ten u Könu Jekonia ala, nëën dee Babilon sëmbë kisi dee gaan sëmbë fuu tei tja go buta a katibo a Babilon köndë.

¹² Söö. Nöö woo kai dee gaan sëmbë u Masa Jesosi go dou. Nöö hën woo seti ku Könu Jekonia baka.

Könu Jekonia hën toona pali Seatiëli,

nöö hën Seatiëli pali Zebabeli.

¹³ Nöö hën Zebabeli toona ko pali Abiutu,

nöö hën Abiutu pali Eliakim,
nöö hën Eliakim toona pali Azolu.

¹⁴ Nöö hën Azolu toona ko pali Sadoki,
nöö hën Sadoki toona ko pali Akim,
nöö hën Akim ko pali Eliutu.

¹⁵ Nöö hën Eliutu toona ko pali Eleesa,
nöö hën Eleesa pali Maatan,
nöö hën Maatan ko pali wan sëmbë de kai Jakopu möön.

¹⁶ Nöö di Jakopu dë, hën ko pali Josëfu,
nöö di Josëfu aki, hën wë da di manu u Malia e,
nöö Malia hën pai Jesosi, di da di Keesitu.

„Nöö fa u kai ën di Keesitu dë, hën kë taki di Sëmbë di Gadu bi paamusi taa a o manda ko fu ko tii di goonliba a wan leti fasi.»

¹⁷ Nöö sö u kai teni-a-fö gaan avo fu Masa Jesosi fu kumutu a Abahamu te dou a Könu Dafiti. Nöö fu kumutu a Könu Dafiti te dou a di ten de kisi de buta a katibo a Babilon dë, u toona kai teni-a-fö gaan avo fëën baka. Nöö fu kumutu a di ten di de kisi de buta a katibo dë tee dou di ten di de pai di Keesitu, u toona kai teni-a-fö gaan avo baka. Nöö sö wë dee gaan sëmbë u Masa Jesosi bi waka e.

Aki ta konda fa a waka Malia

ko pai Masa Jesosi.

Luk. 2:1-7

¹⁸ Wë nöö fa i si woo taki ën aki, nöö sö de pai Jesosi Keesitu e, dee sëmbë. A dë sö taa Malia hën bi da di kiija mujëe u Josëfu. Nöö de an duumi seei, nöö hën wë de ko si taa di mujëe dë ku bëë gbolo. Nöö fa i si a ko dë ku bëë naandë, nöö di Akaa u Masa Gaangadu hën wë mbei a ko dë ku di bëë.

¹⁹ Nöö Josëfu dë wan sëmbë di ta libi leti a pasi kumafa Gadu kë. Nöö di Malia ko dë ku di bëë sö, nöö a kë disëën, ma an kë du ën a wan fasi fu sen kisi di mujëe, ma a kë du ën a wan tjubii fasi sö.

²⁰ Nöö hën wë a dë ta pakisei di soni te wan pisi, nöö hën a duumi. Hën a sunjan wan basia u Masa Gaangadu köndë ko nëën.

Hën a kai ën: “Josëfu, di böngö fu Könu Dafiti aki.”

Hën a piki.

A taa: “Ja musu fëëe fii tei Malia fii mujëe buta a i wosu e. Biga di bëë i si a dë ku ën naandë, na libisëmbë dëën. Di Akaa u Masa Gadu, hën wooko sö.”

²¹ Nöö a o pai wan womi mii, nöö woon kai ën Jesosi. Hën kë taki ‘di Heepima’. Biga a o heepi dee sëmbë fëën puu de a dee hogilibi u de basu.”

²² Nöö fa i si di soni pasa dë sö, nöö a kai makandi ku di buka u Masa Gaangadu di a bi da wan fesiten tjabukama fëën „de kai Jesaaja.”

²³ A taa:

Un haika e, dee sëmbë.

Di wëndjë mujëe mii di an duumi ku manu wan daka,

hën o tei bëë, nöö a o pai wan womi mii.

Nöö de o kai di mii Imanuwëli.

Hën kë taki “Gadu dë ku u”.

Sö di tjabukama bi taki kaa e.

²⁴ Söö. Nöö di Josëfu hopo a duumi, nöö hën a du leti kumafa di basia taki dëën. Biga a tööu ku Malia hën a hoi ën nëën wosu.

²⁵ Ma nöö an sabi ën kuma mujëe fëën möönsö u teefa a pali wan womi mii, nöö hën wë de kai ën Jesosi.

Nöö a sö wan fasi de pali Masa Jesosi e.

2

Aki ta lei fa dee kônima

bi ko luku Jesosi.

¹ Wë nöö di de pai Masa Jesosi, nöö de pai ën a wan köndë de kai Betelehem a di pisiwata u Judea naandë. Nöö di juu dë, wan könu de ta kai Helodi hën bi ta tii di köndë.

Nöö hën de dë te wan pisi, nöö hën wanlō kônima ko a di köndë. Dee kônima dë, de ta luku teeja u de sabi andi o ta pasa a goonliba. Nöö hën de kumutu te a di së u sonu kumutu ala, hën de waka te de ko dou a Jelusalen. „Biga hën da di hediköndë u dee Dju sëmbë.”

² Nöo fa de ko dou a Jelusalen dë, nöo hën de ta hakisi taa: “Wë na unsë de pai di njunjun könu fuun dee Dju sëmbë aki? Biga di u bi dë a u köndë a di së u sonu kumutu hën u si wan teeja di lei u soni fëen, nöo hën u ko aki fuu ko wai ku ën.” Sö de ta hakisi.

³ Wë nöo di Könu Helodi jei di soni dee könima ta hakisi naandë, nöo a toobi ën gaanfa, hën ku hii dee sëmbë u Jelusalen tuu.

⁴ Nöo hën a kai dee Gaan Begima u Dju ku dee Sabima u Wëti u de ko nëen. Hën a hakisi de taa: “Unfa di Buku taki? Naasë de o pai di Keesitu, di o ko dë könu fuu dee Dju sëmbë?”

⁵ Nöo hën de piki ën taa: “Wë leti a Judea aki a di köndë de kai Betelehem, ala de o pai di mii. Biga sö Gadu bi manda di tjabukama fëen faa musu sikifi. A taa:

⁶ Di köndë de kai Betelehem,
fa i si a dë a di pisiwata u Judea aki,
nöo an dë lagi möön dee oto köndë u Judea,
a dee hedima wojo e.

Biga nëen wan gaan tiima o kumutu.

Hën o tii dee Isaëli sëmbë u mi kuma wan sëmbë ta kiija sikapu ta tii de fu de an musu kaba a sösö.

Sö a dë sikifisikifi a di Buku e.”

Nöo sö dee leima piki Könu Helodi.

⁷ Nöo di Könu jei sö, hën a kai dee könima ko nëen saapi, nöo hën a ta fini de tefa a kaba fu de konda dëen gbelingbelin söndö ganjan ee un longi kaa de bi si di teeja. Hën de konda dëen tefa de kaba.

⁸ Nöo hën a manda de taa: “Un musu go a Betelehem e, nöo un suku finifini tee un go si di mii ka a dë, nöo un toona ko piki mi baka wantewante. Biga miseei kë go wai ku ën mbei piizii dëen tu.” Sö a taki da de.

⁹⁻¹⁰ Nöo hën wë di di Könu taki sö kaa, nöo hën de tei pasi nöo hën de go e. Nöo fa de nango dë, hën de ko si di wan seei teeja di de bi si a de köndë ala. Nöo di de si ën, nöo de wai seei. Nöo hën di teeja ta waka a de fesi ta tja de tee a go dou leti a di wosu ka di mii dë nëen dendu, nöo hën a tan piiii a di wosu liba.

¹¹ Nöo hën dee könima denda go a di wosu dendu, hën de go si di mii ku ën mama naandë, hën de tjökö kini a goon ta wai ku di mii ta bigi ën seei. Nöo hën de jabi dee toonpu u de, nöo hën de tei gaan dii gudu u di ten ala hën de da di mii. De dëen goutu. De dëen wan pei soni de ta tjuma nöo a ta sumëë suti, ku wan sumëë suti fatu degidegi kantii sö. Sö de dëen.

¹² Nöo di ndeti hën de duumi, hën de sunjan wan sunjan taa de an musu toona go a di könu möön. Nöo hën de tei wan oto pasi hën de waka go u de a de köndë.

Aki de tja Jesosi go tjubi

a Egepiti köndë.

¹³ Nöo hën a baka u di dë, hën wan basia u Masa Gaangadu köndë ko piki Josëfu a sunjan taa: “Womi, hopo e, nöo i tei di mii ku ën mama nöo un kule go a Egepiti köndë. Nöo un tan ala u tee un jei mi piki unu baka, biga di könu o ta suku di mii faa musu feni ën kii.”

¹⁴ Nöo hën a di ndeti naandë seei, hën Josëfu hopo hën a tei di mii ku ën mama hën de fusi go a Egepiti köndë.

¹⁵ Hën de fika ala teefa Könu Helodi dëdë bifö de toona ko baka.

Nöo fa di soni pasa dë, nöo a kai makandi ku wan oto buka Masa Gaangadu bi da dee tjabukama fëen a fesiten, a taa:

Mi kai di mii u mi puu a Egepiti köndë.

¹⁶ Ma nöo fa de bi dë a Egepiti köndë ala, hën di könu jei taa sö dee könima bi ganjëen, nöo hati fëen ko boonu seei tee an saanfa faa du. Nöo hën a kai dee sodati ko, hën a taki da de taa: “Un go a Betelehem e, nöo un go kii hii dee womi mii naandë tuu, kumutu a tide pai mii te kisi ku dee tu jaa mii.” Biga fu di soni naandë mbei a bi hakisi dee könima ee na un ten de bi si di teeja.

¹⁷ Nöo fa di soni pasa dë, nöo a kai leti ku di buka di Gadu bi da di tjabukama fëen de kai Jelemla, a taa:

¹⁸ A di köndë de kai Lama,
de ta jei wan tumisi wolo,
këe ta piki te na soni.

Mama Lakëli ta këe dëdë ku libi fu dee mii fëen hedi.

An kë sëmbë musu ganjëen möönsö biga dee mii fëen kaba tuu.

Sö wë di Buku bi taki a fesi e. Nöo sö wan gaan hogi pasa a di köndë di ten dë.

Aki de toona tja Jesosi ko

a Nazalëti.

¹⁹ Nöo hën de de tee fa Könu Helodi dëdë, nöo hën wan basia u Masa Gadu Köndë toona ko a Josëfu a sunjan möön, te ka a de a Egepiti köndë ala. A taki dëen taa:

²⁰ “Womi, hopo, nöo i tei di mii ku ën mama nöo un toona go a Isaëli köndë baka e. Biga dee sëmbë dee bi ta suku di mii u kii nöo de an de ku libi möön.”

²¹ Nöo hën Josëfu hopo, hën a tei di mii ku ën mama hën de toona go a Isaëli Köndë.

²² Ma nöo di de dou, hën Josëfu ko jei taa di mii fu Könu Helodi de kai Akelausi ko dë könu u hii di pisiwata fu Judea nëen tata kamian. Nöo hën di a jei sö kaa, hën a panta seei.

Nöo hën a toona sunjan wan oto sunjan möön taa an musu go a di pisiwata u Judea ala möön. Nöo hën a bia tei di mii ku ën mama, hën de go a di pisiwata de kai Galilea.

²³ Hën de go libi a wan köndë de kai Nazalëti, ka Josëfu ku ën mujëe bi ta de a fesi.

Nöo fa u du dë, nöo a kai ku wan oto soni Masa Gadu bi manda wan tjabukama fëen faa taki a fesi, u di Paamusi Könu di Gadu o manda. A bi taa:

De o kai ën sëmbë fu Nazalëti.

3

Aki Johanisi di dopuma ta bai basia a di sabana.

Maik. 1:1-8; Luk. 3:1-18; Joh. 1:19-28

¹ Wë nöo baka sëmëni jaa longi, hën wan womi de kai Johanisi ko de a di gaan sabana u Judea dendu ta bai basia.

² A ta bai taa: “Un disa dee hogilibi fuunu e, bia ko libi bunu. Biga di juu dou kaa fu Gadu musu tii unu a wan njunjun fasi.” Fa Johanisi ta bai di basia dë, nöo sö a ta taki.

³ Nöo di Johanisi dë, nöo hën wë da di sëmbë di di tjabukama u Masa Gadu de kai Jesaaja bi taki a fesi di a taa:

De ta jei wan tóngö, wan sëmbë ta bai a di sabana taa:

“Un mbei di pasi da Masa ooo,

be a dë limbolimbo gbegedee dëen.

Un seeka dee bendibendi pisi u di pasi,

be de ko dë tololoo.”

Sö Jesaaja bi taki taa wan sëmbë o ko ta bai, nöo di sëmbë a bi taki dë, nöo di Johanisi aki wë e.

⁴ Nöo fa Johanisi sai dë, nöo di koosu a ta bisi nëen sinkii, nöo de mbei ën ku wan mbeti de kai kamëli puuma, nöo di banti a ta tai nëen mindi nöo ku mbeti kakisa de mbei ën. Nöo di soni a ta njan, a dë wan pei atiti ta de a di sabana naandë, nöo höniwata a ta bebe. Sö wan sëmbë Johanisi dë.

⁵ Nöo hii dee sëmbë u Jelusalen te kisi hii dee oto köndë u Judea tuu, te dou ku dee oto pisiwata u di lio de kai Joodan dë, de tuu seei ta hai ko nëen naandë.

⁶ Nöo fa a ta bai de a dee hogilibi u de dë, nöo de ta piki. De ko si taa de an ta libi bunu tuu, nöo hën Johanisi ta dopu de a di Joodan lio dë.

⁷ Nöo di juu dë, i abi tu paatëi a di dju keiki. Wan da Sadusei, wan da Falisei. [Nöo fa dee sëmbë u de tu paatëi sai dë, de ta mbei deseei gaan hebima u Dju, bumbuu sëmbë.] Nöo di de jei taa Johanisi ta dopu sëmbë, nöo hën sëmëni u de ko nëen faa dopu de tu.

Ma di a si de, nöo hën a gandji da de seei. A taa: “Un dee takuhatima dë, unfa un hai ko gidjii sö naandë kuma wanlö hia sindeki ta lusu kumutu a dokunu ta kule da faja? Ambë bai unu taa fuun kule da di hatiboonu u Gadu fu an kai a unu liba?”

⁸ “Wë nöo ee wan kë Gadu hati boonu ku unu, nöo un musu bia unu libi, be lanti si taa un disa dee hogilibi fuunu tuu e!

⁹ Wan musu sai naandë ta mbei taa: ‘Fa u dë Abahamu böngö tjika aki, nöo andi seei sa toobi u möön? Gadu sëmbë u dë kaa.’ Wan mëni di soni dë e! Biga mi taki da unu taa ee Gadu kë nöo a sa mbei dee sitonu i si aki kisi libi bia ko Abahamu böngö a unu kamian. Biga wan ta libi bunu möön de.]

¹⁰ “Nöo mi taki da unu e, taa fa u dë aki, nöo de seti koti dee pau lutu kaa. Nöo ee wan pau sai dë an ta pai bumbuu njanjan, nöo de o faa ën puu koti tuwë a faja tjuma kaba a sösö.”

Sö Johanisi bai dee hedima u Dju keiki dee ko nëen dë.

¹¹ Nöo hën a toona fan möön taa: “Fa mi ta dopu sëmbë aki, nöo mi ta dopu de ku wata fu di de kë bia disa di hogilibi u de.

“Ma nöo wan oto sëmbë dë ta ko a mi baka, nöo a hebi gaanfa möön mi e. Ma bumbuu tjika seei u mi dë futuboi fëen ta tja saapatu fëen dëen. Nöo fa a o ko dë, nöo a o tja wan oto dopu ko, biga hën o dopu unu ku di Akaa u Masa Gadu, ku faja. Biga fa a o du ën dë, nöo di Akaa o dë a unu liba kuma faja ta tjuma hogilibi puu a unu hati.]

“Sö wë di Sëmbë di o ko aki o abi kaakiti tjika e.

¹² “Nöo fa u dë aki, a dë kabakaba këëe faa ko seeka di njanjan fëen. A o tja dee bumbuu njanjan ko lai a suwa, ma dee poipoi wan a o tjuma a di faja di an sa tapa a mundu möönsö.”

Sö Johanisi taki.

Aki Johanisi dopu Masa Jesosi.

Maik. 1:9-11; Luk. 3:21-22

¹³ Wë nõö di juu dë, hën Masa Jesosi seei kumutu a Galilea ko a Johanisi a Joodan Lio dë, faa musu dopu ën tu.

¹⁴ Ma nõö fa a ko dë, hën Johanisi kë tapëën. A taa: “Fa i dë aki, nõö mi bi musu ko a i fii dopu mi, nõö hën i ko a mi nõ?”

¹⁵ Ma Masa Jesosi piki ën taa: “Nönö, na tapa mi e. Boo du ën nõö. Biga a fiti fuu du hii dee soni dee dë leti a Gadu wojo.”

Nõö di a taki sô kaa, nõö hën Johanisi dopu ën awaa.

¹⁶ Nõö di a dopu ën te a kaba, hën Masa Jesosi ta kumutu a di wata. Nõö wantewante dë, hën mundu jabii wajaa gbegedee nëën liba, hën a si di Akaa u Masa Gadu kuma wan pomba saka ko nëën liba.

¹⁷ Hën de jei wan tòngö piki te a liba ala taa: “Ja si di sëmbë aki ö? Hën wë da di lobi womi mii u mi. Libi fëën ta kai ku mi.”

Sö wan gaan soni wë pasa di Masa Jesosi dopu e, dee sëmbë.

4

Aki di didibi ta pooba

Masa Jesosi.

Maik. 1:12-13; Luk. 4:1-13

¹ Wë nõö baka u di Masa Jesosi dopu, nõö hën di Akaa u Gadu tjëën go a wan gaan sabana dendu, fu di didibi sa ko nëën ko poobëën luku ee a sa mbei a piki ën buka.

² Nõö hën Masa Jesosi go tan ala föteni daka ndeti ku didia ta begi söndö njan, nõö hangi ko kisi ën seei.

³ Nõö hën di poobasëmbëma de kai didibi go nëën ala. A taki dëën taa: “Wë di i dë di Mii u Gadu tuu, nõö be i fan ku dee sitonu i si aki be de bia sondi u njan da i.”

⁴ Ma nõö hën Masa Jesosi piki ën taa: “Ja jei fa a sikifi a Gadu Buku ö? A taa na soni u njan wanwan nõö ta hoi sëmbë a libi e, ma a hiniwan wöutu fu Gadu di a ta taki, nõö a de libi ta kumutu. Sö di Buku taki e.”

⁵ Nõö hën di didibi tei ën tja go te a di Wosu u Masa Gadu a Jelusalen naandë, tee a di tölu fëën a liba ala.

⁶ Hën a taki dëën taa: “Di i da Gadu Mii, nõö vinde i seei tuwë go a goon. Biga di Buku sikifi taa Gadu o manda dee basia fëën u de ko heepi i. De o tja i a maun fu ja musu naki futu a sitonu.”

⁷ Nõö hën Masa Jesosi piki ën taa: “Ma di Buku taki tu taa ja musu pooba Masa Gadu e. Biga hën da i Gadu.”

⁸ Nõö hën a baka u di dë möön, nõö hën di didibi tei Masa Jesosi tja go tee a wan hei kununu liba, hën a lei ën hii soni u goonliba palalaa lontu dou. Dee waiti soni nëbai wan u goonliba ku hii dee köndë, de tuu a lei ën.

⁹ Hën a taki dëën taa: “Ja si ö? Hii dee soni aki tuu mi o da i fii seei, ee i tjökö kini a goon a mi fesi aki begi mi.”

¹⁰ Nõö fa di didibi fan te tjika dë, nõö hën Masa Jesosi gandji dëën awaa. A taa: “Hetji pasa kumutu a mi fesi aki, ju didibi Saatan! Biga di Buku u Gadu taki taa ja musu begi na wan oto soni a mundu möön leki Gadu i Masa. Hën tö nõö i musu ta dini.”

¹¹ Nõö fa a fan ku ën naandë, nõö hën di didibi disëën go, nõö hën dee basia u Masa Gadu Köndë ko nëën awaa ko sölu ën.

Aki Masa Jesosi seti konda di buka u Gadu da sëmbë.

Maik. 1:14-15; Luk. 4:14-15

¹² Nõö a baka u di dë, hën Masa Jesosi ko jei taa de kisi Johanisi di Dopuma buta a dinguwosu. Nõö di a jei sô, hën a kumutu a Judea go a di pisiwata u Galilea, a Nazalëti ka de bi kiijëën.

¹³ Ma nõö an tan dë. A pasa go libi a wan oto köndë u Galilea de kai Kapenaumi di dë a di ze bandja. Nõö di köndë a go sai dë, nõö a dë zuntu ku dee köndë ka dee Dju lö de kai Zebulon ku Nafutali ta libi.

¹⁴ Nõö a kai ku wan soni di tjabukama u Gadu de kai Jesaaja bi sikifi a di Buku di a taa:

¹⁵ Un luku dee köndë dë, dee u Zebulon ku Nafutali lö.

De dë leti a di pasi ka i ta waka nango a di ze,

a di oto së banda u di Lio de kai Joodan,

a Galilea seei, ka dee sëmbë na Dju ta libi.

¹⁶ Dee lö sêmbê naandê bi dê a suguu,
ma awaa de ko si wan gaan limbo ta ko a de.
Fa de bi ta fêëë dèdê dè,
nöö di limbo dê o ko puu de a di sitaafu dê basu,
leti kuma te didia ta jabi faa jaka di ndeti go.
Sö Jesaaja bi sikifi.

¹⁷ Wê nöö di juu dê, nöö hên Masa Jesosi seti ta konda di buka u Gadu taa: “Dee sêmbê o,
un disa dee hogilibi fuunu e, bia libi bunu. Biga Masa Gaangadu dê kabakaba faa tii unu a
wan hii njunjun fasi awaa.”

Aki Masa Jesosi tei

dee fosu bakama fêën.

Maik. 1:16-20; Luk. 5:1-11

¹⁸ Tefa wan daka nöö hên Masa Jesosi ta waka a di ze u Galilea bandja naandê, hên a ko
si wanlô womi ta tuwê nêti a wata u de kisi fisi. Nöö wan u dee womi de kai Petuisi, hênseei
da Simon. Di otowan da hên baaa womi Andiasi. De tu baaa aki sö dê hõndima ta kisi fisi.

¹⁹ Nöö fa Masa Jesosi ta pasa dê, hên a kai de: “Dee womi aki.”

Hên de piki.

A taa: “Un ko go ku mi e, be mi lei unu fa fuun kisi libisêmbê tja ko da Gadu.”

²⁰ Nöö fa a fan ku de dê, nöö hên wante de disa hii dee soni u de de bi ta hõndi dê tuu, nöö
hên de go ta waka a Masa Jesosi baka.

²¹ Nöö hên de waka go mōön longi. Nöö hên Masa Jesosi si tu oto baaa mōön, Jakobosi ku
Johanisi, nöö deseei dê hõndima tu ta kisi fisi. Nöö de dê ku de tata Zebedeosi a wan boto
dendu ta lapu dee nêti u de. Nöö hên a kai de tu, fu de ko waka nêën baka.

²² Nöö hên de tu baaa kumutu wante a di boto disa de tata, nöö hên de go ta waka a Masa
Jesosi baka.

Aki Masa Jesosi seti kula sêmbê.

Luk. 6:17-19

²³ Nöö hên Masa Jesosi kumutu dê ta waka a hii di pisiwata u Galilea naandê te dou. A
nango a dee keikiwosu u dee Dju nango ta lei de ta konda di bunu buka u Masa Gaangadu
da de kumafa di Njunjun Tii u Gadu o dê. Nöö a ta kula hii pei siki tu.

²⁴ Nöö fa u mbei naandê, nöö hên nê fêën ko paaja a hii di pisiwata naandê tuu te kisi
Silia kōndê, nöö hên de ta tja peipei sikima ko nêën faa kula de. So sêmbê sinkii ta njan
de, so sêmbê dê ku gadu a hedi, so sêmbê dê ku pikimii siki ta naki de ta tuwê, so sêmbê dê
lanlan, hii dee lö pei sêmbê dê tuu de ta tja ko nêën nöö a ta kula de.

²⁵ Nöö un di sikima wanwan nöö ta ko nêën sö e. Ma hii sêmbê dee dê a Galilea dê tuu booko
seei gililii ta ko nêën, ku dee sêmbê u di pisiwata de kai Dekapoliisi, ku dee sêmbê u Jerusalem
te dou ku dee oto kōndê u Judea tuu, te kisi dee sêmbê ta libi a oto banda u Joodan Lio ala.
Hii dee sêmbê dee jei fêën palalaa dou, de tuu ta booko gililii ta ko nêën.

5

Aki ta lei ambê dê bunu

a Gadu wojo.

Luk. 6:20-23

¹ Nöö di Masa Jesosi si dee hia sêmbê ta ko nêën dê, nöö hên a subi wan kuun te dou nêën
mindî, nöö hên a sindo faa lei de. Hên dee bakama fêën hai ko dê mōön zuntu ku ên.

² Nöö hên a tei dee wōutu aki nöö hên a lei de.

A taa:

³ “Dee sêmbê o, wan fêëë e, ee un ta fii taa sōndô Gadu wan dê wan wojo soni. Un dê bunu
e, biga dee sêmbê ta fii sö, nöö de dê a dendu u di Tii u Gadu kaa.

⁴ “Nöö un dê bunu e, dee sêmbê, ee un ta kēë. Biga ee un biibi a Gadu, nöö, Gadu o mbei
hati fuunu ko kōtô wan daka nōömō.

⁵ “Nöö un dê bunu e, dee sêmbê, ee un abi saka fasi. Biga a bakaten di goonliba aki o ko
fuunu nōömō fuun tii.

⁶ “Nöö un dê bunu e, dee sêmbê, ee un ta kē fu hii soni musu ta waka tololoo a Gadu wojo.
Biga wan daka woon si ên sö nōömō.

⁷ “Nöö un dê bunu e, dee sêmbê, ee un abi tjalihati u sêmbê. Biga Gadu o abi tjalihati fuunu
tu.

⁸ “Nöö un dê bunu e, dee sêmbê, ee hati fuunu dê limbolimbo a Gadu wojo. Biga a a’ wan
daka unu ku Gadu o miti nōömō fesi ku fesi.

⁹“Nöö un dë bunu e, dee sëmbë, ee un lo’ u mbei sëmbë ku sëmbë ko fii ku deseei. Biga sô wan sëmbë o tja di nê taa a dë mihi u Gadu gbelingbelin.

¹⁰“Nöö un dë bunu e, dee sëmbë, ee sëmbë ta suku unu a toobi fu di un ta libi bunu a Gadu wojo hedi. Biga sô wan sëmbë dë a di Tii u Masa Gadu dendu kaa.

¹¹“Nöö un dë bunu e, dee sëmbë, ee sëmbë ta kosi unu ta toobi unu ta mindi hii sootu pei hogi ta buta a unu hedi fu di un ta waka a mi baka hedi.

¹²Un musu ta wai da di dë e. Un musu ta piizii seei, biga a Masa Gadu Köndë ala woon feni wan gaan paima. Biga leti sô nöö wë de bi du ku dee tjabukama u Gadu dee bi dë bifö unu.

Aki ta lei fa wan bakama u

Masa Jesosi musu dë kuma satu

ku fa a musu dë kuma limbo.

Maik. 9:50; Luk. 14:34-35

¹³“Nöö un haika e, dee sëmbë. Fa un ko nama ku mi aki, nöö un dë kuma satu da dee sëmbë u di goonliba aki. Nöö i sabi fa satu ta heepi tjika. Ma nöö ee a bi sa lasi di tesi fëen, nöö an bi o abi heepi a mundu möönsö e. A sitaati nöö i bi o sa tuwëen go, ka sëmbë o makisëen ku futu. Nöö un musu luku bunu fu wan lasi di tesi fuunu, fuun ko kuma satu di lasi ën tesi.

¹⁴“Nöö söseei un dë kuma wan lampu faja tu e, da hii dee sëmbë u di goonliba aki. Nöö i sabi nö? Te wan köndë dë a wan hei kununu liba, nöö te dee faja fëen ta sëndë nëen nöö di köndë dë an sa dë tjubitjubi. Hii sëmbë ta si ën kaa. Nöö söseei un musu dë tu e. Hii sëmbë musu ta si di libi fuunu fa a limbo tjika.

¹⁵“Biga na wan sëmbë o sëndë faja nöö a butëen a wan tjubi kamian te ka sëmbë an sa si limbo ku ën. Nönö. Fa a o sëndëen dë, nöö a o hopo ën buta a liba be hii sëmbë a di wosu sa si soni ku di limbo fëen.

¹⁶“Nöö sô nöö di libi fuunu musu dë a di goonliba aki e, dee sëmbë. A musu dë gbegedee kuma wan faja limbo. Nöö sëmbë o ko si dee bunu soni un ta du, nöö de o ta gafa di Tata fuunu di dë a liba ala.

Aki ta taki soni u dee soni dee bi dë sikifisikifi a Gadu Buku kaa.

¹⁷“Dee sëmbë o, fa mi ko ta lei unu aki, ma ko u ko poi dee wëti Gadu da Mosesi fuu hoi e. Nönö. Nöö ma ko u ko poi dee soni dee fesiten tjabukama bi sikifi tu. Ma mi ko u ko mbei hii soni pasa kumafa dee soni dë sikifisikifi dë bi kè taki.

¹⁸“Nöö un si hii dee soni dee dë sikifisikifi a di Buku nö? Wë mi sa taki da unu gbelin taa solanga dee soni u goonliba aki ku dee soni u liba ala dë eti, nöö na wan u dee soni sikifi a di Buku o fika di an o pasa e, te dou ku dee piki pisi fëen tuu. Hii de tuu seei o pasa.

¹⁹“Nöö ee wan sëmbë i ta poi ee wan piki pisi seei u dee soni Gadu taki ta sôsö de nöö i ta lei sëmbë u de du sô tu, nöö di sëmbë dë o dë di möön sôsö wan a dee sëmbë dee Gadu ta tii dendu.

“Ma ee wan sëmbë i ta hoi i seei a dee wëti dë liba nöö i ta lei otowan andi de kè taki, nöö hën o dë gaan heima a dee sëmbë Gadu ta tii dendu.

²⁰“Nöö mi taki da unu e, taa ee wan ta libi möön bunu a Gadu wojo möön dee Faliseima ku dee Sabima u Wëti, nöö wan o sa dë a di Njunjun Tii u Gadu dendu möönsö e.

Aki ta lei taa ja musu abi

takuhati u otowan.

Luk. 12:57-59

²¹“Wë nöö un bi jei fa de bi fan ku dee gaan sëmbë fuu a fesi taa ja musu kii sëmbë, ma ee i kii sëmbë nöö i musu kisi sitaafu fëen.

²²“Ma nöö mii taki da unu taa di sëmbë di hati fëen boonu ku di otowan fëen kaa, nöö hënseei musu kisi sitaafu tu e, kuma di sëmbë di kii sëmbë. Söseei di sëmbë di kosi di otowan fëen taku kosi nöö hënseei musu kisi sitaafu tu. Nöö di sëmbë di o kosi di otowan fëen taa a lau, nöö a musu mëni ën seei bunu, ee nasö a o go tja sitaafu a didibi faja.

Aki ta lei taa i musu seeka di taki di i ku sëmbë abi.

²³“Nöö mi taki möön e, taa ee i go a di keikiwosu fii tja soni go da Gadu nöö hën i ko mëni taa wan sëmbë ta hoi i a bëe a wan sondi,

²⁴nöö i musu disa di paima fii leti dë, nöö i go a di otowan go seeka di taki te i kaba bifö nöö i toona ko da Gadu di soni di i bi o dëen awaa.

²⁵“Nöö ee wan sëmbë ta tja i go a kuutu u wan soni hedi, nöö fa i si un dë a pasi nango naandë kaa, nöö i musu biinga seei be un koti di taki wante. Biga ee i sai dë ta buuja te di felantima fii tja i go a kuutu, nöö soni i miti e. Biga dee kuutama o buta i a dee siköutu maun, nöö dee siköutu o tuwë i go a dunguwosu.

²⁶ Nöo mi taki da i gbelin taa solanga ja paka di möni de o kai da i fii paka teee dou ku di lasiti köpönsö, nöo ja o sa kumutu dë möönsö.

Aki ta lei fa fii biinga tjika

fii libi bunu a Gadu wojo.

Mat. 19:9; Maik. 10:11-12; Luk. 16:18

²⁷ “Wë nöo un bi jei fa de bi fan ku dee gaan sëmbë fuu taa ja musu duumi ku wan mujëë na mujëë fii u wosu. Na sô de taki nö?”

²⁸ Ma nöo mii taa di sëmbë di ta luku wan mujëë kuma a kë tei ën, nöo nëën hati a tei ën kaa e.

²⁹⁻³⁰ “Dee sëmbë o, ƒa mi ta fan aki, un musu biinga fuun du fa un sa du fii waka a Gadu pasi e. Boo taki ën sô, taa, ƒe di fa i ta luku soni ku di wojo fii hën ta manda i fii du hogi, nöo a möön bëtë i diki ën puu tuwë e. Nöo sôseei tu ee i kë du hogi ku di leti së maun fii, nöo a bëtë i koti ën tuwë tu. Biga a sa möön bëtë da i taa wan kamian fii sinkii poi ma i feni di libi u teego möön leki de hiti i ku telu tuwë go a di didibi faja.

³¹ “De bi taki taa ee wan sëmbë tuwë di mujëë fëën nöo a musu dëën wan biifi be lanti si taa a tuwëën.

³² Ma nöo mii taki da unu taa ee wan sëmbë tuwë hën mujëë ma na manu a tei nëën wosu, nöo a mbei di mujëë naandë ko jajo mujëë e. Nöo ee wan womi go tei sô wan mujëë, nöo hënseei booko Gadu wëti tu. Biga a tei wan oto sëmbë mujëë.

Aki ta lei taa ja musu ta soi.

³³ “Un bi jei fa de bi fan ku dee gaan sëmbë fuu möön taa te i tei Gadu në soi, nöo ja musu booko di soi dë möönsö. I musu du di soni nöömö. ƒMa ee i tei wan oto soni soi, nöo di soi dë an hogi poi fu booko.”

³⁴ “Ma nöo mii taki da unu taa wan musu soi möönsö e, kwetikweti. Wan musu tei liba ala soi ku ën biga ala di könubangi fu Gadu dë.

³⁵ Nöo wan musu tei di goonliba aki soi ku ën tu, biga aki di bangi fëën dë ka a ta buta futu. Nöo sôseei ja musu tei Jerusalem soi ku ën biga hën da di köndë u di Gaan Könu.

³⁶ Nöo ja musu tei i hedi soi ku ën tu, biga fa i sai naandë, ja a’ kaakiti a i seei tjika fii mbei na wan niën u di uwii fii bia ko weti ee nasö baaka.

“Hën mbei wë mi taki e, taa an dë fii soi möönsö ufö di soni i taki dë tuu. Ma te joo taki wan soni nöo i fan gbelin, nöo a bunu kaa.

³⁷ Wë biga te i taki aai, a musu tan aai e. Te i taa nönö, a musu tan nönö. Ma ee i musu soi ufö de o tei taa tuu, nöo a go a di së u hogi kaa.

Aki ta lei fa fii libi ku i felantima.

Luk. 6:27-30, 32-36

³⁸ “Nöo un bi jei tu fa de ta taki taa ƒdu ku du na wisi. ƒEe wan sëmbë booko wan së wojo fii, nöo i musu toona booko wan së wojo fëën tu. Ee wan sëmbë naki i booko tanda nöo i musu toona naki di fëën tanda booko tu. Na sô de ta taki nö?”

³⁹ “Ma nöo mii taki da unu taa wan musu puu hatiboonu a wan sëmbë liba taa te a du i hogi nöo joo du ën hogi baka e. Ee di sëmbë hogi seei, ma ja musu libi sô ku ën. Ma ee wan sëmbë naki i baai maun a i bandja jesi, nöo i bia di oto së dëën be a naki möön.

⁴⁰ Nöo ee wan sëmbë kë tja i go a kuutu fu di a kë di liba bisi fii hedi, nöo i dëën di liba bisi fii ku di basu wan tuu.

⁴¹ Ee wan sëmbë ta duwengi i fii waka ku ën wan hafu juu langa, nöo i waka ku ën wan hii juu langa e.

⁴² Ee wan sëmbë hakisi i sondi fii dëën, nöo i dëën. Ee a hakisi i soni fii leni ën, nöo i leni ën. Na niinga.

⁴³ “Nöo un bi jei de bi taki taa i musu lobi di sëmbë di ta libi bunu ku i, ma di felantima fii i sa buuse ën.

⁴⁴ “Ma nöo mii taki da unu taa un musu lobi dee felantima fuunu e. Un musu ta begi da dee sëmbë dee ta du hogi ku unu.

⁴⁵ Nöo te un du sô kaa, nöo woon djeesi unu Tata a liba kuma miii fëën gbelingbelin. Wë biga fa a sai dë, nöo te di sonu fëën ta jabi, nöo a ta jabi da dee bunu sëmbë ku dee hogi wan tuu. Te tjuba fëën ta kai, a ta kai te dou a hii sëmbë, dee ta libi bunu nëën wojo ku dee an ta libi bunu nëën wojo tuu.

⁴⁶ “Nöo ee i ta lobi dee sëmbë dee ta lobi i nöo, ma ja ta lobi dee felantima fii, nöo un paima fëën seei joo feni? Biga sô nöo dee hogisonima u di goonliba aki ta libi u de kaa.

⁴⁷ Ee i ta fan ku dee sëmbë i ku de ta fii nöo, nöo na wan apaiti soni i du dë e. Sô nöo dee sëmbë u di goonliba aki ta libi dee an sabi na wan wojo soni u Gadu möönsö. Ma i musu libi bunu ku hii sëmbë.

48 “Wë nõõ mi taki e, taa unu musu biinga be un libi sõndõ fõutu te dou, leti kumafa unu Tata di dë a liba ala ta libi sõndõ fõutu te dou.”

Nõõ sõ Masa Jesosi ta lei dee sëmbë.

6

Aki ta lei taa ja musu du soni

u feni në.

1 Nõõ Masa Jesosi toona nango dou ku di lei fëen eti. A taa: „Haika e, dee sëmbë, ee woon du wan soni fuun dini Gadu, nõõ wan musu du ën fuun feni në a libisëmbë e. Biga ee i du ën fu sõ hedi, nõõ wan o kisi na wan paima a unu Tata a liba. Kaba u di taki di dë kaa.

2 “Nõõ sõseei tu, ee joo da wan sëmbë wan soni fii puu ën a fuka, nõõ ja musu tei ën ta bai basia a ganda mindi e, kumafa dee sëmbë ta pëe deseei u bumbuu sëmbë ta du. Biga de ta hopo a dee keiki ee nasõ a sitaati ta bai ta konda soni u hii sëmbë musu si de taa sõ de du wan gaan bumbuu soni. Nõõ na sõ un musu du, dee sëmbë. Biga mi taki da unu taa fa i si de du ën dë, nõõ de an o kisi oto paima fëen a Gadu mõõnsõ, biga de kisi di paima u de kaa.

3 “Ma te joo puu wan sëmbë a fuka, nõõ i musu du ën a wan tjubi fasi kuma leti maun fii an saandi tötõtomaun fii ta du, tötõtomaun an saandi leti maun ta du.

4 Nõõ di Tata fuu di ta si hii soni ee a tjubi seei, nõõ hën o si ën nõõ a o da i paima fëen.

Aki ta lei fa fii begi.

Luk. 11:2-4

5 “Nõõ sõseei tu, te joo begi nõõ ja musu ta du ën kumafa dee sëmbë ta pëe deseei u bumbuu sëmbë ta du. Biga de lobi u hopo begi a keiki dendu ee nasõ a ganda mindi, be hii sëmbë musu si taa sõ de sabi u begi tjika. Mi taki da unu taa fa i si dee lõ sëmbë sai dë, de an o kisi na wan wojo soni a Gadu e. Tuu fëen seei wë di dë kaa.

6 “Ma te joo begi, nõõ be i go fii a i dendu wosu nõõ i tapa i döõ, nõõ i begi i Tata ka i dë tapatapa döõ dë te i kaba. Nõõ i Tata di ta si andi ta pasa a tjubii, hën o da i di paima fii.

7 “Nõõ te joo begi tu, nõõ ja musu ta hai di fan nango langalanga nõõmõ e, kumafa dee sëmbë u di goonliba aki dee an sabi Gadu ta du. Fa de sai u de dë, de ta mëni taa te de ta begi longi sõ nõõ Gadu musu u jei de.

8 Ma na sõ un musu begi e. Biga ufõ un go u go begi seei, nõõ Gadu sabi gaanduwe kaa andi ku andi un abi fanõudu.

9 “Ma te woon begi, nõõ a di fasi aki un musu begi e, dee sëmbë:

Ke, u Tata a liba o,
hii sëmbë musu lesipeki i e,
sabi taa i dë bumbuu limbolimbo.

10 U begi taa di Tii fii musu paaja a hii goonliba,

be di fii kë pasa a goonliba aki leti kumafa a ta pasa a i a liba ala.

11 Nõõ u begi i tu, fii da u dee soni u abi fanõudu fuu pasa u libi tide.

12 Nõõ u begi i o,

be i puu u a bëë fu dee hogi dee u ta du,

leti kumafa i si u ta puu dee otowan fuu a bëë fu dee hogi de ta du u.

13 Nõõ u begi i,

taa na disa u da dee soni dee sa hai u tja go a di së u hogi e,

ma puu u a di didibi maun.

Sõ fuun begi e, dee sëmbë.

14-15 “Biga mi taki e, taa ee un ta hoi sëmbë a bëë u dee hogi de ta du unu, nõõ unu Tata a liba ala o hoi unu a bëë tu e, u dee hogi dee un ta du. Ma ee un puu di otowan fuunu a bëë, nõõ unu Tata a liba ala o puu unu a bëë tu.

Aki ta lei fa fii begi sõndõ njan.

16 “Nõõ mi taki da unu mõõn e, taa te woon hoi begi sõndõ njan, nõõ wan musu dë gudjuu kuma dee sëmbë dee ta mbei deseei u bumbuu sëmbë. Fa de sai u de dë, de ta gudju fesi fu hii sëmbë musu si taa aai, de da bumbuu sëmbë, sõ de ta hoi begi tjika sõndõ njan. Nõõ mi taki da unu taa fa i si de ta du naandë, tuu u de seei di dë kaa e. De an o kisi na wan kodo soni a Gadu mõõnsõ.

17 “Ma te joo hoi begi sõndõ njan, nõõ be i wasi te i kaba, lo’ fatu a sinkii, kan i uwii te i kaba, seeka,

18 be sëmbë an musu sabi taa sõ i ta hoi begi sõndõ njan. Nõõ di Tata fii di ta si hii soni ee a dë tjubitjubi seei, nõõ hën o sabi nõõ a o da i wan paima.

Aki ta lei taa na dee gudu u goonliba aki da di gaan soni.

Luk. 11:34-36, 12:22-31, 33-34, 16:13

¹⁹ “Wë nöö mi taki möön e, dee sëmbë, taa wan musu biinga fuun abi hia gudu a goonliba aki. Biga aki kopikopi sa njan dee gudu fii, ee nasó sukufu sa poi de. Fufuuma sa ko fufuu hii dee soni i abi tja go, i fika ku maun tjololoo. Sö di libi a goonliba aki dë kaa.

²⁰ Hën mbei i musu biinga fii libi a sö wan fasi taa i ta lai gudu a Masa Gadu Këndë. Biga ala kopikopi an o ko njan mën, sukufu an o kisi ën, fufuuma an o ko dou dë u fufuu ën tja go. Nöö ala fii tjubi dee gudu fii e.

²¹ Biga ka gudu fii dë, nöö naandë di hati fii ta dë tu. Sö wë a dë e, dee sëmbë.

²² “Boo taki ën sö taa di wojo fii di dë a i sinkii dë, nöö a dë kuma wan lampu faja fii sa si soni limbolimbo. Nöö te i ta si soni sö kaa, nöö hii libi fii o dë gbedeede limbolimbo.

²³ Ma nöö ee i ta luku dee soni u di goonliba aki ku di wojo fii söndö i mëni Gadu, nöö joo fika a dungu. Di wojo fii di bi musu heepi i fii si soni limbolimbo an heepi i möönsö, ma i fika leti a dungu dë.

²⁴ “Haika e, dee sëmbë, na wan sëmbë sa dini tu masa makandi e. I musu fu lobi wan möön wan, ee nasó joo hëngi a wan möön wan. Nöö söseei tu, ja sa waka a Masa Gadu baka ku dee gudu u goonliba aki baka makandi e, kwetikweti.

Aki ta lei taa Gadu ta sölugu

di sëmbë ta waka nëen baka.

²⁵ “Nöö mi taki da unu taa ja musu ta a’ bookohedi ta hakisi taa: ‘Maingë, andi seei mi o feni u njan?’ nasó ‘Unsé mi o feni wata u bebe baa?’ nasó i ta hakisi taa: ‘Naasë seei mi o feni koosu u mi tapa di sinkii u mi aki?’ Nönö, na sö i musu ta pakisei e. Biga fa i feni libi a Gadu dë kaa, nöö an bunu möön soni u njan ku soni u bebe nö? Nöö di sinkii fii wë? An bumbuu möön di koosu fii bisi nëen nö?

²⁶ Wë nöö di Gadu da i dee gaan soni naandë kaa, nöö an sa da i dee möön piki soni kuma njanjan ku koosu tu nö?

“Un luku dee fou ta buwa ta lontu a liba ala. Fa de sai naandë, nöö de aan goon ta paandi fu de sa feni njanjan. De an abi na wan suwa möönsö ka de sa tjubi njanjan tu. Ma de ta njan kädë biga di Tata fii di dë a liba ala ta sölugu de. Wë nöö mi taki da unu taa un bumbuu gaanfa möön dee fou e!

²⁷ “Fa un dë aki sö, undi fuunu sa libi tjë sö seei pasa möön leki fa Gadu bi buta da i, fu di i ta booko hedi mbei? Na wan sëmbë e!

²⁸ Wë ee ja sa heepi i seei a dee pikipiki soni dë, nöö andi i ta booko hedi ku koosu soni u du?

“Un luku dee folo naandë, fa de hanse. Ma na deseei ta mbei dee bisi u de, nöö de an ta wooko u de bai de tu.

²⁹ Ma nöö mi taki da unu e, taa fa Könu Salumon bi ta bisi dee gaan waiti bisi fëen seei, ma dee bisi fëen an bi ta hanso kuma dee folo naandë.

³⁰ “Nöö fa Gadu ta bisi dee söso uwii ku hanse folo dë, an dë taa de ta sai dë longi seei. Te mamate i si taa de dë sö hanse, te u sapate de puu kai dë u de tja go tjuma. Wë nöö unu wë? Na möön hesi Gadu o sölugu unu ku soni u bisi tu nö? Ee, dee sëmbë aki, unfa seei a waka te nöö di biibi fuunu piki sö baa?

³¹ “Fëen mbei mi taki da unu taa, wan musu ta booko hedi taa: ‘Maingë, unsë woo feni soni u njan? Unsë woo feni wata u bebe? Unfa woo feni koosu u bisi?’

³² Mi taki da unu taa dee sëmbë an dë ku Masa Gaangadu a wan së, de ta a’ bookohedi a dee lö pei soni dë. Ma unu Tata a liba bi sabi gaanduwe kaa taa un abi dee lö soni naandë fanöudu.

³³ Ma nöö a di fosu kamian un musu biinga fuun ta dë a di Tii u Masa Gadu dendu ta libi kumafa a kë, nöö hii dee soni u taki dë tuu woon feni.

³⁴ “Nöö sö mi ta taki da unu e, dee sëmbë, taa ja musu abi bookohedi fu dee soni fu amanjan, biga te amanjan dou, nöö a sa sölugu fëen seei. Nöö hiniwan daka ta abi hën soni fii booko hedi nëen te tjika kaa.”

7

Aki ta lei taa i musu seeka i seei ufö i suku otowan u seeka.

Luk. 6:37-38, 41-42

¹ Nöö hën Masa Jesosi ta fan eti, a taa: “Wë nöö mi taki da unu taa na kuutu sëmbë e, nöö sëmbë an o kuutu i tu.

² Biga fa i si i ta kuutu sëmbë dë, nöö söseei de o toona kuutu i baka. Biga ku di wan seei maaka di i tei maaka di otowan fii, nöö ku ën seei a o toona maaka i baka.

³ “Boo taki ën sö taa i ta si wan sakisi a i baaa wojo, ma nöö wan gaan gindi baliki dë a i seei wojo, ja ta si ën.

⁴Nöö hën i sai dë ta taki da di otowan fii taa: ‘Tan e womi, be mi puu di sakisi a i wojo da i,’ ma nöö di gaan gindi baliki dë leti a i seei wojo goboo naandë.

⁵I bödjëema, fa i si i ta mbei i seei gaan bumbuu sëmbë möön di otowan fii naandë, faandi mbei ja sa puu di gaan baliki di dë a i seei wojo, nöö joo si möön limbo fii puu di sakisi a di otowan fii wojo?

Aki ta lei taa i musu sabi

ku ambë i ta fan.

⁶“Nöö mi taki möön e, taa i musu ta mëni i seei ku di sëmbë di joo ta konda wan bumbuu soni da. Biga, te i tuwë wan bumbuu soni da dagu, nöö a o disëen dë bia ko kisi i njan tënë pisipisi. Nöö söseui tu, ee joo tuwë bumbuu soni da hagu, an o si ën u soni. Ma a o bia makisëen ku futu fiönfiön pasa go fëen.

Aki ta lei taa Gadu o piki

ee i begi ën.

Luk. 11:9-13

⁷“Nöö un haika e, dee sëmbë. Un musu ta begi Masa Gaangadu soni, nöö woon kisi. Un musu ta suku soni nëen, nöö woon feni. Un musu ta naki ën döö nöömö, nöö a o jabi döö da unu.

⁸Wë biga di sëmbë di ta begi Gadu, nöö hën o kisi. Di sëmbë di ta suku soni nëen, nöö hën o feni. Di sëmbë ta naki ën döö, nöö hën a o jabi döö da.

⁹Biga kumafa un dë aki, ee di mii fii hakisi i wan pisi bëëë, undi fuunu o go tei sitonu dëen?

¹⁰Ee a hakisi wan pisi fisi nöö joo go tei wan pisi sindeki tja ko dëen ö? Wë nönö, ja o du sö e.

¹¹Biga hii fa i si hati fii an dë bumbuu te dou seei, ma i ta da dee mii fii bumbuu soni. Nöö di Tata fuunu di dë a liba ala wë? Na möön hesi a o da unu bumbuu soni te un begi ën nö?

¹²“Nöö mi taki e, i musu libi ku sëmbë leti kumafa i seei kë u de musu libi ku i tu. Biga te i libi sö kaa, nöö hën da i piki di mama u hii dee wëti dee Gadu bi buta Mosesi ku dee fisiten tjabukama u de sikifi buta a di Buku fëen.

Aki ta lei tu pasi dee dë

u sëmbë waka.

Luk. 13:24

¹³⁻¹⁴“Wë dee sëmbë, fa u dë a goonliba aki, nöö tu dööbuka dë di sëmbë ta denda e, wan gaan wan ku wan piki wan. Nöö un musu biinga fuun denda a di piki wan. Biga ee i denda a di gaan wan nöö joo go dou a di didibi faja. Nöö di pasi di ta tja i go a di döö dë baai e, nöö an taanga u waka. Hia sëmbë ta tei ën. Ma ee i denda a di piki döö nöö joo feni di libi u teego. Ma di pasi di ta tja i go dou a di piki döö dë piki tu, nöö a taanga u waka. Nöö biti sëmbë ta waka nëen.

Aki ta lei taa i musu kõni ku ganjansëmbëma.

Luk. 6:43-46, 13:25-27

¹⁵“Nöö mi taki e, dee sëmbë, taa un musu mëni unu seei bunu ku dee sëmbë dee ta waka ta ganjan sëmbë taa de ta tja Gadu buka, ma na Gadu hën manda de. Dee lö sëmbë naandë, de dë leti kuma wan takumbeti di bisi sikafu puuma te a kaba, nöö a go a dee sikafu dendu ta mbei kuma hënseei da sikafu tu. Ma hii fu di dë takumbeti hati a abi. Sö dee ganjansëmbëma ta libi.

¹⁶Ma fa de o ko dë seei, joo sabi de e, biga joo si a di libi u de taa ganjansëmbëma de dë.

“Biga ja sa booko bumbuu fuuta a matunga e.

¹⁷Di pau di bi ta pai bumbuu njanjan nöö bumbuu njanjan nöö a o ta pai nöömö, nöö di pau di an bi naa pali bumbuu njanjan nöö an o pai ën möönsö.

¹⁸Wan bumbuu pau an sa pai poipoi njanjan, söseei wan poipoi pau an sa pai bumbuu njanjan.

¹⁹Nöö ee wan pau dë an ta pai bumbuu soni möönsö, nöö de o faa ën gboogboo tuwë a gufalu tjuma puu dë.

²⁰Hën mbei wë mi taki taa i sa sabi dee sëmbë u bi taki dë a di libi u de.

²¹“Biga na hii sëmbë di ta kai mi ‘Masa’ ta dë a di Tii u Gadu dendu fu de dou nëen köndë e. Ma dee sëmbë dee ta du dee soni dee mi Tata kë, nöö de nöö o dou nëen köndë.

²²“Nöö hën mbei te di gaan kuutu daka dou, nöö mi o jaka sëmëni sëmbë puu a mi fesi taa ma sabi de. Nöö de o fia taa: ‘Masa, unfä wë? Na u bi da sëmbë buka a i në nö? Na u bi jaka sëmëni gadu puu a sëmbë hedi ku di në fii ö? Sëmëni hia gaan foondo wooko u bi du a i në, nöö unfä a waka ja sabi u?’

²³ “Nöö mi o piki de taa: ‘Ambë? Mi? Na wan ten seei mi bi sabi unu möönsö e. Un waka pasa kumutu a mi fesi naandë, un takusëmbëma!’ ”

Aki Masa Jesosi da di oto u de tu wosu sëmbë ta mbei.

Luk. 6:47-49; Maik. 1:22

²⁴ Nöö hën Masa Jesosi da wan oto möön, a taa: “Ee wan sëmbë i ta jei dee soni mi ta fan ku unu aki nöö i tei de fu tii i libi, nöö sö wan sëmbë mi ta si ën kuma wan gaan fusutan sëmbë di go u go mbei wan wosu fëen. Nöö a seti ën ku wan goonsei taangataanga gingin kuma sitonu.

²⁵ Nöö di a mbei di wosu te a kaba, nöö hën wan gaan tjuba kai a mundu bigi möön hii soni singi di kamian zuuu piiii, gaan ventu ko tee ta naki di wosu. Tee a pasa go, di wosu dë fëen gingin a pë naandë eti. An booko kai seei möönsö, biga de seti ën bunu.

²⁶ “Ma nöö di sëmbë di ta jei di lei u mi aki, ma an tei ën faa libi kumafa mi taki, nöö hën mi ta si kuma wan gaan don sëmbë di mbei di wosu fëen a sandu liba.

²⁷ Nöö hën wë tjuba kai singi di kamian dë pii, di ventu ta böö ta naki di wosu te wan pisi hën a booko kai djolou kaba a sösö fijaa.”

Nöö a sö wan fasi Masa Jesosi lei dee bakama fëen tefa a kaba.

²⁸ Nöö fa a fan dë, hii sëmbë tuu foondo gaanfa seei.

²⁹ De taa: “Di sëmbë aki sö, an dë kuma dee Sabima u Wëti e. Biga hën, a ta konda soni da u gbelin seei kuma hënseei da basi fëen.”

8

Aki Masa Jesosi kula

wan tjinama.

Maik. 1:40-45; Luk. 5:12-16

¹ Nöö hën Masa Jesosi bazia di kuun ko a goon, nöö hën dee gaan hia sëmbë ku ën bi dë ala, hën de dë nëen baka ta ko.

² Te wan pisi hën wan sëmbë waka ko nëen, hën a tjökö kini a goon nëen fesi. Di sëmbë aki siki tjina siki hën a begi Masa Jesosi taa: “Masa o, gaantangi, ee i kë, nöö i kula mi be mi ko bunu baa.”

³ Hën Masa Jesosi tuwë maun panjëen, hën a taki dëen taa: “Aai, mi kë. Ko bunu fii e.” Nöö hën wantewante dë hën a ko bunu. Sinkii fëen limbo gbedege.

⁴ Nöö hën Masa Jesosi bai ën taa: “Womi, fa joo go aki, nöö na konda di soni aki da na wan kodo sëmbë e. Ma be i waka tololoo go a di begima u keiki be de si taa i ko bunu. Nöö i tja di paima go paka Masa Gadu kumafa di wëti dë taa te wan sëmbë i ko bunu u sö wan siki nöö sö i musu du.”

Aki ta lei fa wan sodati hedima biibi Masa Jesosi tjika.

Luk. 7:1-10

⁵ Nöö a baka u di dë, hën Masa Jesosi toona go a Kapenaumi. Nöö fa a go dou naandë, hën wan hedima u dee Loomë köndë sodati ko nëen.

⁶ Hën a taki dëen taa: “Masa o, mi ko a i aki. Wan u dee futuboi u mi suwaki teee piki sö fika a dëdë. A dë a wosu kandikandi, nöö a dë a gaan fuka seei te an sa buli. Nöö hën mi ko a i ko begi i gaantangi be i kulëen da mi.”

⁷ Hën a piki ën taa: “Söö, mati mi jei. Mi o go nëen.”

⁸ Ma nöö hën di sodati hedima toona taki dëen taa: “Wë Masa o.”

A piki.

A taa: “Ma bumbuu tjika sö e, fii ko a mi wosu. Ma nöö i sabi nö? Be i fan leti ka i si i sai aki nöö, nöö di futuboi u mi o ko bunu kaa. Biga sö mi sabi taa i abi taki tjika.

⁹ “Biga miseei, fa mi dë aki, mi sabi andi da taki. Biga mi dë a sëmbë basu kaa, nöö miseei abi sômëni sodati a mi basu tu. Nöö ee mi taki da wan u de taa be a go ala, nöö a o go. Ee mi taki dëen taa be a ko aki, nöö a o ko. Ee mi manda wan u dee futuboi u mi faa du wan soni, nöö a o du ën.

“Nöö söseei mi sabi taa i abi taki tu, te a siki liba seei. Nöö hën mbei mi taa fii fan leti ka i dë aki nöö, nöö di futuboi u mi o ko bunu kaa.”

¹⁰ Nöö di Masa Jesosi jei fa di sodati hedima fan dë, nöö a bigi dëen tee na soni. Hën a fan ku dee Dju sëmbë dee ta waka ku ën dë taa: “Dee sëmbë, i si fa di sëmbë aki fan ô? Wë mi taki da unu seei gbelin taa, fa mi ta waka ta lontu a u Isaëli köndë aki, nöö ma si di biibi u di sëmbë aki wan daka e. Ma nöö hën an dë Isaëli sëmbë seei faa musu biibi sö.

¹¹ “Nöö un mëni unu seei e. Biga mi taki da unu taa sômëni sëmbë na u Dju kuma di sodati hedima i si aki, o kumutu a dee peipei köndë u goonliba ko biibi a mi disa unu. Nöö

de o go sindo makandi ku dee gaan sɛmbɛ fuunu, dee Abahamu, Isaki, Jakopu sɔ, ka Masa Gaangadu dɛ kɔnu, ta njan di gaan piizii.

¹² Ma nɔɔ un dee sɛmbɛ bi musu feni di piizii dɛ, nɔɔ woon fika sɔndɔ ɛn e. Dee basia u Gadu Kɔndɛ o tuwɛ unu go a dɔɔ a dungudungu ala, nɔɔ na ala woon dɛ ta bai ta kai olo ta njan tanda, ma an o heepi mɔɔnsɔ.”

¹³ Nɔɔ di a bai de sɔ kaa, nɔɔ hɛn a bia fan ku di sodati hedima awaa, a taa: “Mati o.”

Hɛn a piki.

Hɛn a taa: “Toona go fii a wosu e. Di soni di i kɛ, nɔɔ a pasa leti kumafa i biibi naandɛ.” Nɔɔ fa a fan dɛ, nɔɔ hɛn di juu dɛ seei hɛn di futuboi u di sodati ko bunu kaa.

Aki Masa Jesosi kula Petuisi mai ku sɔmɛni oto sɛmbɛ.

Maik. 1:29-34; Luk. 4:38-41

¹⁴ Nɔɔ hɛn Masa Jesosi kumutu dɛ, hɛn a go a di bakama fɛɛn de kai Petuisi wosu. Nɔɔ hɛn a go si di mai u Petuisi sikisiki pɛtɛɛɛ a bedi naandɛ. Fɛbɛ nɔɔ kisi ɛn sɔ.

¹⁵ Nɔɔ hɛn a tɛndɛ maun panjɛɛn, hɛn di mujɛɛ ko bɛtɛ wantewante. Nɔɔ hɛn a hopo go seeka soni u njan da Masa Jesosi.

¹⁶ Hɛn di sapate buka dɛ seei, hɛn de ta tja wanlɔ hia sɛmbɛ ta ko a Masa Jesosi faa musu kula de. Sɔmɛni u dee sɛmbɛ naandɛ dɛ ku soni a hedi, nɔɔ hɛn Masa Jesosi ta jaka de ta puu a de. Wan wɔutu nɔɔ a ta taki, nɔɔ dee soni ta kumutu a de liba go kaa. Sɔ a abi kaakiti tjika, nɔɔ sɔ a kula hii dee suwakima de tja ko nɛɛn dɛ tuu.

¹⁷ Nɔɔ fa Masa Jesosi ta du dɛ, nɔɔ a kai makandi ku di soni di tjabukama u Gadu de kai Jesaaja bi sikifi a fesi di a taa:

A tei dee suwaki fuu ku dee siki fuu tuu tja go.

A puu de a u liba.

Aki Masa Jesosi ta fan ku tu sɛmbɛ dee kɛ ko nɛɛn baka.

Luk. 9:57-62

¹⁸ Nɔɔ hɛn de dɛ te wan pisi, hɛn Masa Jesosi si fa dee hia sɛmbɛ ko ta lontu ɛn, nɔɔ hɛn a fan ku dee bakama fɛɛn taa: “Un boo koti wata go a di oto sɛ banda ala ufɔ e.”

¹⁹ Ma nɔɔ di juu dɛ, hɛn wan u dee Sabima u Wɛti ko a Masa Jesosi.

A kai ɛn taa: “Mɛsitɛ.”

A piki.

A taa: “Mi kɛ ko ta waka ku i o, hii kamian ka i nango.”

²⁰ Nɔɔ hɛn Masa Jesosi piki ɛn taa: “ɿ fan bunu e, mati. Ma fii waka a mi baka na sɔsɔ soni e.” Biga fa dee mbeti ta dɛ a sabana dɛ, nɔɔ de abi baaku ta libi. Sɔseei dee fou dee ta buwa ta lontu i si dɛ, nɔɔ de abi wosu a dee pau hedi. Ma nɔɔ Mi di ko dɛ Libisɛmbɛ Mii aki, ma abi kamian ka mi ta duumi e.”

²¹ Nɔɔ hɛn wan oto sɛmbɛ bi dɛ ku ɛn dɛ tu, hɛn a taki dɛɛn taa: “Wɛ miseei kɛ waka ku i tu, ma te mi tata dɛdɛ mi bei te mi kaba bifɔ.”

²² Nɔɔ hɛn Masa Jesosi piki ɛn taa: “Mati o, be dee sɛmbɛ dee dɛ paatipaati ku Gadu bei de na de e. Ma be i ko go ku mi nɔɔ.”

Aki Masa Jesosi du wan gaan foondo soni a wata liba.

Maik. 4:35-41; Luk. 8:22-25

²³ Nɔɔ hɛn Masa Jesosi subi a boto, hɛn ku dee bakama fɛɛn,

²⁴ hɛn de ta koti nango a di oto sɛ banda. Ma te u de mɛni, hɛn wan gaan ventu ko, a bigi mɔɔn hii soni. Hɛn di wata ta seki nango a di boto dendu teee kuma a sa singi di boto. Ma hii u di dɛ, Masa Jesosi dɛ pii a wan kamian u di boto ta duumi.

²⁵ Nɔɔ hɛn dee bakama fɛɛn kule go nɛɛn go kai ɛn taa: “Masa o! Masa!”

Hɛn a piki.

De taa: “Heepi u o! Woo kaba a wata!”

²⁶ Hɛn a taki da de taa: “Womi, andi un ta fɛɛɛ sɔ u du? Piki nɔɔ di biibi fuunu piki sɔ nɔ?”

Nɔɔ fa a fan dɛ, hɛn a hopo gandji da di ventu ku di wata taa: “Un tan pii!” Nɔɔ wantewante dɛ hɛn di wata kɔtɔ pii. Di ventu kaba.

²⁷ Nɔɔ di dee bakama fɛɛn si sɔ kaa, nɔɔ a foondo de te na soni. De luku de na de taa: “Womi, ambɛ seei da di sɛmbɛ aki, womi? Te a fan ku ventu ku wata nɔɔ de ta piki. A bigi da u o. Poosian nɔɔ a abi sɔ.”

Aki Masa Jesosi puu wanlɔ taku soni a tu sɛmbɛ liba.

Maik. 5:1-20; Luk. 8:26-39

²⁸ Nɔɔ hɛn de go dou a oto banda a di pisiwata u dee Galasɛni sɛmbɛ. Nɔɔ fa de kumutu a tela naandɛ, hɛn de ko miti ku tu womi ta libi a wan geebi naandɛ. Dee sɛmbɛ dɛ, de dɛ ku

wanlō taku soni a de liba, nōo de ta hogi tee na wan sēmbē tjika u ko a di kamian ka de sai dē.

²⁹ Nōo di de si Masa Jesosi kaa, hēn de bai kai logologo wolo taa: “Ambē ta ko dē, ju di Mii u Gaangadu dē! I ta ko fii da u sitaafu bifō di daka dou nō?” Sō de bai.

³⁰ Nōo di juu dē, wanlō hia hagu bi dē te ala ta pii soni ta njan.

³¹ Hēn dee taku soni dee dē a dee sēmbē liba naandē begi Masa Jesosi taa: “Wē ee joo jaka u puu aki, nōo gaantangi da u pasi fuu go a dee hagu ala.”

³² Hēn Masa Jesosi piki de taa: “Un go!” Nōo fa a fan dē, wantewante hēn de kumutu a dee sēmbē liba go a dee hagu. Nōo hēn dee hagu kule ku baai gbulululu bazia wan kununu dē teee go kai a wata djolou dēdē tuu fijaa.

³³ Ma nōo di dee sēmbē bi ta luku dee hagu si sō, nōo hēn de kule go a ganda go konda taa sō wan soni pasa ku dee sēmbē dee bi dē ku dee taku soni a hedi naandē.

³⁴ Nōo hēn hii di kōndē booko gililii ko miti ku Masa Jesosi. Nōo hēn de begi ēn taa gaantangi, be a kumutu a di pisiwata u de dē go fēen a oto kamian.

9

Aki Masa Jesosi kula wan lanma.

Maik. 2:1-12; Luk. 5:17-26

¹ Wē nōo di dee Galasēni sēmbē taki sō, hēn Masa Jesosi ku dee bakama fēen toona subi a boto. Hēn de koti wata toona go a di oto sē banda ka de bi kumutu, hēn de go a di kōndē ka Masa Jesosi ta libi.

² Nōo fa de ko dou, hēn de tja wan lan sēmbē ko nēen faa kulēen. A dē kandikandi a wan kama liba. Nōo di Masa Jesosi si fa dee sēmbē dee tja di womi ko nēen dē ta biibi ēn tjika, hēn a taki da di womi taa: “Womi, na fēēē e. Masa Gaangadu da i paadon u dee hogi dee i bi du. An o hoi i a bēē mōōn.”

³ Ma nōo so u dee Sabima u Wēti sai naandē, hēn de kuutu ku de na de taki taa: “Womi, un luku fa a ta mbei kuma hēn da Gadu.”

⁴ Ma nōo Masa Jesosi saandi de ta pakisei kaa, hēn a piki de taa: “Dee sēmbē o, unfa un ta mēni hogi u mi a unu hati sō?”

⁵ “Be mi hakisi unu wan soni. Fii taki da sō wan sēmbē taa Gadu puu ēn a bēē, naa fii taki dēen taa be a hopo waka go, undi u dee tu soni sa mōōn fukē u taki ku buka? Na di fosuwan nō? Biga sēmbē an sa go a Gadu faa go hakisi ee di soni i taki dē ee tuu, ee ganjan.”

⁶ “Ma nōo un luku, mi o toona fan ku di womi aki mōōn. Nōo joo si fa Mi di ko dē Libisēmbē Mii aki abi makiti tjika tuu u puu di sēmbē aki a Gadu bēē.”

Hēn a bia fan ku ēn taa: “Womi.”

A piki.

A taa: “Mi taki e, hopo taanpu, nōo i tei di kama fii, nōo i go a wosu.”

⁷ Nōo fa a fan dē, hēn wantewante sō hēn di womi di bi dē lanlan dē hopo vu taanpu a hii dee sēmbē fesi naandē. Hēn a tei di kama fēen hēn a waka go fēen nēen wosu.

⁸ Nōo fa di soni pasa naandē, hēn dee hia sēmbē bi sai dē da Masa Gadu tangi e. De gafēen seei fu di a da libisēmbē sō wan gaan kaakiti.

Aki Masa Jesosi kai Mateosi

faa ko dē bakama fēen.

Maik. 2:13-17; Luk. 5:27-32

⁹ Nōo hēn Masa Jesosi kumutu dē, hēn a ta waka nango. Te wan pisi, hēn a si mi, Mateosi, dē sindosindo a mi kantoo naandē ta pii lanti mōni.

Hēn a kai mi taa: “Mati.”

Hēn mi piki.

Hēn a taa: “Ko go ku mi e. Ko ta waka a mi baka.”

Hēn di a kai mi sō, hēn mi hopo wante ko ta waka nēen baka.

¹⁰ Nōo baka u di dē, nōo hēn mi kai Masa Jesosi ku dee oto bakama fēen fu de ko njan ku mi a mi wosu. Nōo fa u go sai dē, nōo wanlō oto sēmbē ko dē tu, dee ta pii lanti mōni kuma miseei, ku wanlō oto sēmbē lanti ta si kuma poipoi sēmbē u di kōndē, de tuu ko makandi a mi Mateosi wosu naandē.

¹¹ Nōo hēn dee Faliseima ko si u dē, hēn de bigi ta buja ku dee oto bakama u Masa Jesosi taa: “Unfa a waka di mēsītē fuunu ta sindo ku dee pii-lanti-mōnima ku dee oto poipoi sēmbē u di kōndē ta njan a wan tafa?”

¹² Nōo fa de fan dē, hēn Masa Jesosi jei gbolo. Hēn a taki da de taa: “Dee sēmbē un haika, mi o hakisi unu wan soni.”

Hēn de taki aai.

Hēn a taa: “Ambē un sabi abi data fanōudu, dee sēmbē dee dē bumbuu naa dee sikima?”

¹³Hèn a taa: “Mi o tei wan soni fu Gadu Buku konda da unu e, nöö un musu pakisei bunu ee andi a kë taki. Gadu taki e, taa: Fa un ta tja dee mbeti ta ko ta kii da mi aki, nöö na dee lö soni dë mi kë e. Ma mi kë fuun abi tjalihati u sëmbë. Hèn nöö wë mi ta suku a unu. Sö di Buku taki.

“Wë nöö fa mi ko a goonliba aki, nöö ma ko u kai un dee gaan bumbuu sëmbë e. Nönö. „Biga mi si taa un dë fa un kë kaa.“ Ma mi ko u ko kai dee sëmbë dee sabi taa de an ta libi bunu kuma dee aki, be de bia libi fu mi sa heepi de puu de a dee hogilibi u de.” Sö Masa Jesosi fan ku dee Faliseima.

Aki dee bakama u Johanisi

di Dopuma ko hakisi

Masa Jesosi wan soni.

Maik. 2:18-22; Luk. 5:33-39

¹⁴Nöö baka u di dë, hèn dee bakama u Johanisi di Dopuma ko a Masa Jesosi. Hèn de taa: “Wë u ko a i aki ko hakisi i wan soni. So juu u ku dee Faliseima ta begi söndö njan kumafa di wëti taki, wë ma wa ta si i ku dee bakama fii ta du sö. Un ta njan ta bebe kodo. Nöö u kë sabi faandi mbei.”

¹⁵Nöö hèn Masa Jesosi piki de taa: “Haika e. Te wan womi ta tööu, nöö te de dë a di piizii dendu nöö dee sëmbë di tööuma bi tei u ta seeka soni dëen, nöö de ta wai biga a dë leti a de dendu naandë. Ma nöö te di juu dou de ko puu ën a de dendu bifö de o dë söndö njan ta kusumi awaa.

“Ma nöö fa mi ta fan ku unu aki, ma a sa toobi unu fuun tei.”

¹⁶Biga de an ta tei wan njunjun koosu pisi lapu wan awoo koosu e. Biga te i wasi ën, nöö di njunjun koosu o hai disa di awoo wan, nöö di soni o ko möön hogi.

¹⁷“Sösei de an ta tei njunjun diingi lai a wan awoo mbeti kakisa saku e. Biga di njunjun diingi o soopu, ma nöö di saku an o sa soopu möön biga a gaandi kaa. Te wan pisi a o basiti gboo latja, tuwë di diingi tuu fiaa. Nöö a ko dë taa di saku ku di diingi tuu kaba a söso.

“Ma njunjun mbeti kakisa saku fii tei, nöö i lai di njunjun diingi nëen te i kaba e. Nöö te di diingi ta soopu nöö di saku seei o ta soopu tu. Nöö di diingi o dë bumbuu nöö di saku seei o dë bumbuu tu.”

Aki Masa Jesosi heepi wan mujëë ku wan mujëë mi.

Maik. 5:21-43; Luk. 8:40-56

¹⁸Nöö Masa Jesosi an kaba u fan seei, nöö hèn wan fesima u Dju keiki ko suti kini a goon nëen fesi. Hèn a taki dëen taa: “Mësitë o, mi ko a i aki ko begi i taa wan mujëë mi u mi suwaki teee fa u dë aki a dë seei a dëdë ku libi maun. Nöö hèn mi ko hakisi i ee i sa ko buta maun nëen da mi be a toona ko libi.”

¹⁹Nöö hèn Masa Jesosi piki ën taa: “Antoobi, mati. Un boo go.”

Nöö hèn a hopo, hèn ku u dee bakama fëen, hèn u nango.

²⁰Te wan pisi hèn wan mujëë waka ko a u baka dë. Nöö di mujëë dë bi abi wan siki, tuwalufu jaa longi soni ta kule nëen an ta koti möönsö. Ma nöö di a si Masa Jesosi ta ko dë, hèn a waka saapi ko nëen baka, hèn a panjan di koosu buka fëen tjë sö.

²¹Biga a ta pakisei nëen hati taa: “Ee mi sa nama tjë seei a di koosu fëen, nöö mi libi kaa.”

²²Nöö fa u taki dë, hèn Masa Jesosi bia luku, hèn a si di mujëë. Hèn a taa: “Mujëë o, na fëëë e. Di biibi di i abi a mi liba dë heepi i kaa.” Nöö wantewante seei di mujëë ko bëtë gbegedee u di siki fëen.

²³Nöö hèn Masa Jesosi nango te a di wosu u di hedima u keiki di bi kai ën dë. Nöö fa a go dou, hèn a si wanlö baakuma sai dë kaa ta böö foloiti, „kumafa di guwenti fuu dee Dju sëmbë dë te wan sëmbë dëdë.“ Hia sëmbë sai dë ta bai ta këë tee di kamian ta mbei wööö seei, biga de si taa di mujëë mii dëdë kaa.

²⁴Hèn Masa Jesosi taki da de taa: “Dee sëmbë, un hai kumutu aki da mi pasi. Biga na dëdë di mii dëdë e. Duumi nöö a ta duumi.” Ma nöö di de jei a taki sö, nöö hèn dee hia sëmbë dë lafu ën mbei ën fa te a bigi.

Nöö hèn dee sëmbë dee abi di wosu mbei dee sëmbë go a döö. Hèn Masa Jesosi pasa go dou ka di mujëë mii dë, hèn a panjëen a maun. Nöö fa u mbei dë, wantewante naandë hèn di mujëë mii weki hopo taanpu.

²⁶Nöö fa a du dë, hèn di soni bigi da sëmbë tee di buka paaja dou hii di pisiwata naandë tuu taa sö wan foondo soni Masa Jesosi du.

Aki Masa Jesosi kula wanlö sëmbë möön.

²⁷ Nöo hën Masa Jesosi kumutu naandë. Hën a ta waka nango te wan pisi, nöo hën tu bookowojoma ta ko nëen baka ta bai seei ta kai ën taa: “Na i da di bakamii u Kõnu Dafiti ö, di Gadu bi paamusi taa a o manda ko faa heepi u,? U begi i gaantangi, be i a’ tjalihati fuu nöo i heepi u o!” Sö de ta bai ta ko nëen baka nöömö. Ma Masa Jesosi an piki de möönsö, a pasa go fëen a wosu.

²⁸ Te wan pisi, hën de go dou nëen ka a dë a wosu dendu naandë. Nöo hën a hakisi de taa: “Wë dee sëmbë, fa un ko a mi aki, nöo un ta biibi tuutuu taa mi sa kula unu nö?”

Hën de taa: “Aai, Masa, u ta biibi e.”

²⁹ Hën a taki aai. Nöo hën a nama maun a de wojo hën a taki da de taa: “Söö. Wë be a pasa ku unu leti kumafa i si un ta biibi dë e.”

³⁰ Nöo fa u mbei dë, hën wojo u de tu sëmbë dë ko limbo seei gbegedee.

Ma nöo hën Masa Jesosi bai de taanga taa: “Wan musu kondëen da na wan sëmbë e!”

³¹ Ma hii fa a bai de dë seei, ma de paaja di soni a du dë te dou hii di köndë.

³² Nöo hën Masa Jesosi ku u dee bakama fëen kumutu naandë. Nöo di u nango, hën de tja wan womi ko nëen faa musu kulëen da de. Di sëmbë aki abi wan soni nëen hedi ta tapëen buka te an sa fan.

³³ Nöo hën Masa Jesosi bai ën puu nëen liba tefa a kaba, nöo wantewante dë hën di womi toona ko ta fan baka.

Nöo fa dee gaan hia sëmbë bi sai naandë si di soni pasa dë, hën de taa: “Hëen, aai maingë, u si foondo soni tide di wa bi si a u köndë aki wan daka.”

³⁴ Ma nöo dee Faliseima bi sai dë tu, hën de bai taa: “Höön, andi wë! Wan si taa di hedima u didibi hën ta dëen kaakiti faa jaka dee soni nö?”

Aki ta lei fa Masa Jesosi abi tjalihati u sëmbë tjika.

³⁵ Nöo hën Masa Jesosi ta waka ta lontu a dee gaangaan köndë ku dee pikipiki köndë fuu dee Dju sëmbë tuu te dou. A nango a dee keikiwosu fuu ta lei sëmbë soni u Gadu ta konda di Bunu Buka da de kumafa di Njunjun Tii u Gadu dë. Nöo hiniwan sooti pei siki di sëmbë abi kaa, de tuu a ta kula.

³⁶ Ma nöo fa a si dee gaan hia sëmbë ta ko nëen nöömö dë, nöo tjali u de kisi ën teee. Biga a si taa de dë fukafuka weiwei, kuma wanlö hia sikafu dë a mundu söndö sëmbë u kiija de.

³⁷ Nöo hën a bia fan ku u dee bakama fëen, a taa: “Dee sëmbë o, a tjali da mi e. Wan si fa dee sëmbë ta ko gidjii nöömö a mi nö? De dë kuma wan gaan goon njanjan lepilepi fii koti buta a suwa, ma wookoma biti poi o.

³⁸ Nöo un musu begi di goon Masa, be a manda möön hia wookoma fu de koti di njanjan buta a suwa.”

10

Aki Masa Jesosi lei dee bakama fëen fa de musu wooko.

Maik. 3:13-19, 6:7-13, 9:41, 13:9-13; Luk. 6:12-16, 9:1-6, 12:2-9, 51-53, 14:26-27, 21:12-17

¹⁻⁴ Söö. Wë a di pisi aki woo kai dee në fuu dee bakama u Masa Jesosi dee a bi tei a dee otowan mindi, fuu dë dee apaiti tjabukama fëen de ta kai “apösutu”. Di fosu wan hën de kai Simon, di oto në fëen da Petuisi, ku di baaa fëen de kai Andiasi. Nöo i abi Jakobosi ku ën baaa Johanisi, dee mii u Zebedeosi. Nöo a baka u di dë i abi Filipi ku Batolomisi, ku Tomasi, ku mi Mateosi di bi ta pii lanti möni dë. Ufö joo kisi Jakobosi di womi mii u Alufasi, ku Tadeosi, ku Simon di bi dë a dendu u dee sëmbë bi kë puu u dee Dju sëmbë a Loomë köndë basu, ku Judasi Isikaliotu, di o sei Masa Jesosi da dee felantima fëen fu de kii.

Nöo u dee tuwalufu sëmbë u kai aki, Masa Jesosi kai u ko nëen, nöo hën a da u makiti fuu ta jaka dee gadu ta kisi sëmbë a hedi ta puu. Nöo söseei a da u makiti tu, fuu kula hii pei sikima ko bunu.

⁵ Nöo hën a o manda u go a köndëköndë fuu ta konda di buka u Gadu. Nöo hën a fan ku u te a kaba fa u musu waka.

A taki da u taa: “Fa woon go aki, nöo wan musu go a dee oto sëmbë na Isaëli e. Nönö. Na a dee Samalia sëmbë seei un musu go.

⁶ Ma a dee Isaëli sëmbë fuu, dee i si ta dë kuma lasilasi sikafu dë, a de nöo un musu go.

⁷ “Nöo fa i si woon go dë, nöo un musu ta konda soni da de gbelingbelin, be de fusutan taa abiti möön nöo Gadu o seti di tii fëen a wan hii njunjun fasi.

⁸ “Nöo fa mi ta manda unu go aki, nöo te un dou a wan köndë nöo un musu kula dee sikima e. Ee wan sëmbë dëdë, nöo un weki ën. Nöo un kula dee sëmbë dee siki tjina nöo un jaka dee gadu puu a sëmbë hedi. Nöo fa un kisi di kaakiti aki, na bai un bai ën e, nöo wan musu mbei sëmbë paka unu fëen tu.

⁹ “Nöo fa un nango aki, na köpö sensi seei fuun musu tja go ku unu e.

¹⁰ Wan musu lai na wan soni a saku tja. Wan musu tei tu djakiti ee nasö tu susu tja go ku unu e. Nöo na tei tu pau fii mbei kokoti, ma i sa tei wan. Biga di sëmbë di i ta heepi, nöo hën musu sölugu i.

¹¹ “Söö. Nöo te un go a wan köndë, ee gaan wan ee piki wan, nöo un musu suku wan sëmbë di de abi lesipeki da a di köndë, nöo unu tuwë lai nëen wosu. Nöo a di wosu naandë, nëen i musu ta libi fu tee i kumutu dë e.

¹² “Nöo te woon denda a di wosu, nöo un da dee sëmbë odi taa ‘Masa Gadu musu da unu kötöhati e, dee sëmbë.’

¹³ Nöo mi taki da unu taa ee dee sëmbë u di wosu naandë dë a pasi u kisi di lö bunu dë, nöo Gadu o da de kötöhati tuu. Ma ee de an dë a pasi u de feni ën, nöo de an o feni ën. Di bunu dë o toona ko a unu baka.

¹⁴ “Nöo ee un go a wan köndë ee nasö a wan wosu, nöo dee sëmbë an kë tei unu, de an kë jei di buka un ta tja go dë seei, nöo un kumutu dë go fuunu e. Nöo te woon go, nöo un musu puu di susu fuunu a unu futu, nöo un naki ën puu di doti di bi peka nëen tuwë disa da de, nöo un kumutu dë e.

¹⁵ Nöo mi taki da unu taa te di daka Masa Gadu o kuutu a libisëmbë liba, nöo di köndë dë o kisi wan möön gaan hebi sitaafu möön leki fa dee hogi köndë de kai Sodom ku Gomola bi kisi.

¹⁶ “Nöo un haika e, dee sëmbë. Fa i si mi ta manda unu go aki, nöo a dë leti kuma mi ta manda sikafu go a takumbeti dendu. Nöo un musu dë wekiweki ta wooko ku fusutan e, ma nöo un musu dë ku saapi fasi seei tu kuma pomba.

¹⁷ Nöo wojo fuunu musu ta dë limbolimbo nöömö. Un musu saandi un ta du. Wë biga mi o bai unu a fesi taa de o kisi unu tei tja go a dee gaan kuutu u de e, nöo de o fon unu a dee keikiwosu u de seei.

¹⁸ De o ta tja unu go a dee hedima u köndë fu di në u mi hedi. Ma wan musu fëëë, biga naandë woon feni pasi fuun sa konda soni u mi da hii sëmbë, Dju sëmbë te dou ku dee na Dju sëmbë tuu.

¹⁹ “Nöo te de kisi unu tja go a dee kuutu u de, nöo wan musu dë pantapanta ta booko hedi ta pakisei taa: ‘Unfa woo piki de?’ Nönö. Biga a di juu dë Gadu o da unu di fa fuun piki de.

²⁰ Nöo an o dë taa unu o fan di fan naandë e, ma di Akaa fuu Tata di dë a unu liba dë, hën o ta fan da unu.

²¹ “Nöo mi taki e, taa wan baaa o tjëen baaa go könku u de kii puu fu di a nama ku mi hedi. Söseei tu wan tata o tjëen mii go könku u de kii puu, fu di di mii ta nama ku mi hedi. Dee mii o ta hopo ta puu de mama ku de tata a de liba manda go kii fu di de ta nama ku mi hedi.

²² Boo taa hii sëmbë o buuse unu fu di un ta nama ku mi hedi. Ma nöo di sëmbë di ta hoi te go dou a di kaba pisi, nöo hën o feni di heepi u Gadu.

²³ “Nöo te un go a wan köndë nöo te de ta toobi unu tumisi, nöo un kule kumutu dë go a oto köndë e. Biga mi taki da unu taa wan o sa kaba di wooko a hii dee köndë u dee Isaëli sëmbë fuu tuu bifö a dë taa mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o toona ko a goonliba.

²⁴⁻²⁵ “Ma nöo fa i si de o du ku unu dë, nöo söseei de ta du ku mi aki kaa e. Hën mbei an musu dë gaan soni da unu. Biga di sëmbë di ta tei lei an sa hei möön di sëmbë di ta lei ën. Söseei tu, wan futuboi an sa hei möön hën masa, ma a sa dë kuma hën masa nöo. Hën mbei fa de ta kosi mi aki taa di didibi hën ta wooko a mi liba, wë nöo na möönmöön de o kosi un dee sëmbë ta nama ku mi nö?

²⁶ “Nöo mi taki e, taa fa mi ta manda unu go aki, nöo wan musu fëëë fuun konda dee soni mi ta manda unu fuun konda. Biga na wan soni sa dë a tjubi te nöo an o ko a döo. Nöo na wan soni sa pasa te nöo sëmbë an o ko sabi ën.

²⁷ Nöo fëen mbei dee soni i si mi ta konda da unu sapisapi a së aki, un musu ta bai ta konda de a lanti dendu.

²⁸ “Nöo wan musu fëëë tu te sëmbë o ta suku unu fu de kii. Biga de sa kii unu sinkii, ma de an sa kii unu akaa. Ma di Sëmbë fii fëëë, hën da Masa Gaangadu e. Biga ‘ee ja a’ bisi ku ën, nöo, a sa disa i te i kaba a sösö, nöo di sinkii fii ku di akaa fii tuu o go a didibi faja.

²⁹ “Dee sëmbë o, un luku dee sösö piki fou ta buwa ta lontu aki. Sëmbë an ta si de u gaan soni, hën mbei de ta sei tu u de u wan tiisënsi nöo. Ma nöo fa i si de ta buwa dë, na wan kodo u de sa puu kai a goon ee na u Tata a liba da pasi.

³⁰⁻³¹ Wë nöo un dee libisëmbë wë? Wan bambuu gaanfa möön dee piki fou naandë ö? Nöo te i si wan soni pasa ku unu, nöo nëen da u Tata dëen pasi fa a pasa sö nö? Nöo hën mbei mi taa wan musu fëëë. Biga Masa Gaangadu sabi hii soni fuunu finifini, te dou ku un mëni niën uwii dë a unu hedi.

³² “Nöo mi taki e, taa ee ja fëëë fii piki a lanti fesi taa mi ku i nama, nöo miseei tu ma o fëëë u piki mi Tata a liba ala taa mi ku i nama.

³³ Ma ee wan sɛmbɛ ja kɛ piki taa mi ku i nama, nɔɔ miseei tu, ma o piki mi Tata taa mi ku i nama.

³⁴ “Dee sɛmbɛ o, fa i si mi ko a di goonliba aki, na wata mi tja ko e, ma faja mi tja.

³⁵ Mi ko u ko paati sɛmbɛ ku sɛmbɛ. Biga fu mi hedi a o pasa leti kumafa i si Gadu Buku taki. A taa:

Wan womi mii ku ɛn tata o kisi gaan toobi.

Mujɛɛ mii ku ɛn mama o kisi gaan toobi.

Mai ku mai o kisi gaan toobi.

³⁶ Nɔɔ dee mɔɔn gaan felanti di wan sɛmbɛ o abi,

de o dɛ dee bɛɛ fɛɛn seei.

Sɔ a bi sikifi a Gadu Buku kaa e.

³⁷ Ma nɔɔ ee wan sɛmbɛ lobi hɛn mama ku ɛn tata mɔɔn mi, ee nasɔ a lobi ɛn womi mii ku ɛn mujɛɛ mii mɔɔn mi, nɔɔ di sɛmbɛ dɛ an bunu tjika u waka a mi baka.

³⁸ “Un haika e, dee sɛmbɛ. Ja si fa de ta buta wan sɛmbɛ faa tja hɛn lakpa pau te de o tjɛɛn go kii ɔ? Wɛ sɔ nɔɔ hiniwan sɛmbɛ o abi fɛɛn sitaafu di a musu tjai ee a o ko waka a mi baka. Nɔɔ ee ja kɛ tja di sitaafu dɛ, nɔɔ ja fiti fii dɛ wan bakama u mi e.

³⁹ “Sɔseei tu, ee wan sɛmbɛ i kɛ dɛ fii seei, nɔɔ ja o feni wan suti libi kumafa i kɛ mɔɔnsɔ. Poi nɔɔ libi fii o ta poi. Ma nɔɔ di sɛmbɛ di ta sakɛɛn libi da mi, hɛn o feni wan suti libi nɔɔmɔ kumafa a kɛ.

⁴⁰ “Nɔɔ mi taki e, taa fa mi ta manda unu fuun ta tja di buka u Masa Gaangadu aki, ee wan sɛmbɛ tei unu buta a wosu nɔɔ miseei wɛ a tei dɛ kaa e. Nɔɔ ee wan sɛmbɛ tei mi, nɔɔ di Sɛmbɛ di manda mi ko a goonliba aki, nɔɔ hɛnseei wɛ a tei dɛ tu.

⁴¹ Nɔɔ ee i si wan sɛmbɛ ta tja Gadu buka nɔɔ hɛn i hoi ɛn a i wosu fu di a dɛ tjabukama u Gadu hedi, nɔɔ i seei o feni paima a Gadu leti kumafa di tjabukama dɛ seei o feni. Sɔseei tu, ee i si wan sɛmbɛ ta libi bunu kumafa Gadu kɛ, nɔɔ hɛn i kisi ɛn hoi fu di i sabi taa sɔ a ta libi hedi, nɔɔ joo feni paima a Gadu leti kumafa di sɛmbɛ dɛ seei o feni.

⁴² “Un luku dee sɛmbɛ ta waka a mi baka aki o, dee sɛmbɛ. Sɔmɛni u de dɛ lagilagi sɛmbɛ seei a libisɛmbɛ wojo. Ma mi taki e, taa ee dɛɛwata kisi wan u de nɔɔ i dɛɛn wan kan kɔtɔ wata faa bebe fu di a ta waka a mi baka hedi, nɔɔ joo feni paima fɛɛn a Gadu nɔɔmɔ.”

Nɔɔ sɔ Masa Jesosi leti u dee bakama fɛɛn te a kaba ufɔ a manda u go.

11

Aki dee bakama u Johanisi

ko a Masa Jesosi.

Luk. 7:18-35

¹ Baka u di Masa Jesosi fan ku u sɔ, hɛn a kumutu dɛ, ta waka ta lontu a dee kɔndɛkɔndɛ u Galilea ta konda di buka u Masa Gaangadu ta lei sɛmbɛ soni fɛɛn finifini.

² Wɛ nɔɔ di juu dɛ, de bi kisi Johanisi di dopuma buta a dunguwosu kaa. Nɔɔ ala a dɛ ta jei u hii dee soni dee Masa Jesosi, di Keesitu, ta du. Nɔɔ hɛn a kai dee bakama fɛɛn ko nɛɛn, hɛn a manda de taa: “Un go a Jesosi e,

³ nɔɔ un hakisi ɛn ee hɛn da di sɛmbɛ tuu, di Gadu bi paamusi u taa a o manda ko, naa u musu luku wan oto sɛmbɛ mɔɔn? Sɔ fuun hakisi ɛn e.”

⁴ Nɔɔ hɛn dee bakama u Johanisi nango te de go dou a Masa Jesosi. Hɛn de dɛɛn di buka te de kaba.

Nɔɔ hɛn Masa Jesosi piki de, a taa: “Un toona go a Johanisi e, nɔɔ un konda hii dee soni dee un si ku dee un jei a mi aki tuu dɛɛn.

⁵ Un taki dɛɛn taa hii dee soni Gadu Buku bi taki u di Sɛmbɛ Gadu o manda ko, nɔɔ de tuu ta pasa fa u dɛ aki. Biga bookowojoma ko ta si soni, lanma hopo ta waka, sikitjinama ta ko bunu, bookoesima ko ta jei soni, dɛdɛ sɛmbɛ ta weki, dee mɔfina sɛmbɛ ta jei di suti Buka u Masa Gadu. Sɔ fuun taki dɛɛn e.

⁶ Nɔɔ un taki dɛɛn tu, taa di sɛmbɛ di an ta mati fu di ma ta du kumafa a bi mɛni, nɔɔ sɔ wan sɛmbɛ dɛ bunu e.”

Sɔ Masa Jesosi piki de te a kaba.

Nɔɔ hɛn de toona go a Johanisi baka.

Aki Masa Jesosi taki soni u Johanisi di Dopuma.

⁷ Nɔɔ fa dee bakama u Johanisi nango dɛ, hɛn Masa Jesosi bia fan ku dee hia sɛmbɛ dee ku ɛn sai dɛ. A taa: “Fa un bi kule go a Johanisi a di sabana dɛ, un sooti sɛmbɛ un go si ala? Un si wan sɛmbɛ di aan pakisei, kuma wan kambaluwa di ventu ta bɔɔ nango ta ko nɔ?”

⁸ Ee nasɔ un si wan sɛmbɛ bisibisi ku gaan waiti koosu nɔ? Nɔnɔ, Johanisi an bi dɛ sɔ e. Biga dee sɛmbɛ ta bisi gaan waiti koosu, nɔɔ a guduma wosu de ta dɛ. Na a sabana dendu de ta libi.

⁹“A kandë un bi mëni tu taa fa woon go dë, nöö woon si wan gaan tjabukama u Gadu ta du gaan foondofoondo soni. Wë mi taki da unu taa un si wan tjabukama u Gadu tuu, ma a möön hei möön wan tjabukama seei.

¹⁰ Biga Johanisi wë da di sëmbë di dee fesiten tjabukama u Gadu bi sikifi soni fëen, taa Gadu o manda wan sëmbë ko faa seeka pasi da di Heepima di o ko.

¹¹“Nöö mi taki da unu seei gbelin taa fu hii dee libisëmbë mujëë pai, nöö na wan u de hei kuma di Dopuma de kai Johanisi e. Ma fa mi fan dë seei, ma hiniwan sëmbë di dë a di Njunjun Tii u Gadu dendu te dou ku dee möön lagi wan seei, nöö de tuu a’ kôlôku möön Johanisi.

¹²“Nöö fa mi ta fan soni u di Njunjun Tii u Gadu aki, nöö a ta ko taanga seei kaa e, dee sëmbë, fu kumutu a di ten Johanisi hopo seti konda soni fëen fu te kisi fa u dë aki. Nöö di sëmbë di ta biinga taanga nëen baka nöö hën o dë nëen dendu.

¹³ Nöö di Njunjun Tii aki, hën da di soni di Mosesi ku hii dee fesiten tjabukama u Gadu tuu bi ta taki, te kisi di ten u Johanisi aki.

¹⁴“Nöö ee un kë piki, nöö woon ko sabi taa Johanisi wë da di sëmbë di bi musu ko a di ten di di tii aki o seti. Hën wë da di Elia di dee oto fesiten tjabukama bi ta taki taa a o toona ko. Biga di wan seei fasi Johanisi ku Elia abi.”

¹⁵ Nöö fa i si mi ta fan ku unu aki nöö un pakisei ën bunu e, be un fusutëen.”

¹⁶ Nöö hën a bai taa: “Ee, dee sëmbë aki, andi seei mi sa tei maaka ku unu kumafa un dë aki baa? Un dë kuma dee mii ta pëë a sitaati, soni an ta kai ku de möönsö. Fa de sai dë, de ta buja ku de seei taa:

¹⁷“Ü böö tutu da unu te u wei fuun baja, ma wan kë baja. Nöö hën u bia kanda tjali kanda da unu fuun këë, ma wan kë këë.”

“Nöö sô wë nöö un dë tu e, dee sëmbë.

¹⁸ Biga Johanisi ko, nöö hën an bi ta njan kuma unu, an bi ta bebe kuma unu, nöö un kosi ën taa a lau, soni dë nëen liba.

¹⁹“Nöö hën Mi di ko Libisëmbë Mii aki ko, nöö hën mi ta njan ta bebe ku unu, nöö hën un ta kosi mi tu taa mi a’ langabëë tumisi, mi dë bebesonima, mi ta hulu takulibisëmbëma u di köndë. Ma mi sabi taa a o ko a döo nöömö u sëmbë musu ko fusutan taa Gadu hën manda mi ku Johanisi tuu ko, biga u tu tuu bi libi leti kumafa Gadu kë.”

Aki Masa Jesosi ta bai helu

da dii köndë.

Luk. 10:13-15

²⁰ Nöö hën Masa Jesosi ko gandji da dee sëmbë u dee köndë awaa ka a bi du dee möön hia wooko fëen, foondofoondo wan, ma töku de an bi bia ko piki ën möönsö fu de disa dee hogilibi u de.

²¹ A taa: “Mi bai helu da unu e, un dee sëmbë u Kolazin, ku un dee sëmbë u Betisaida. Biga fa dee köndë de kai Tilusi ku Sidon sai naandë, dee sëmbë u de hogi tee de hogi. Ma ee de bi si dee gaan foondo wooko dee un bi si aki, nöö de bi o bia de libi gaanduwe. Mi taki da unu taa, de bi o buta maun a mindihedi ta bai ta këë ta tuwë deseei a goon ta logoda ta bisi djodjo. Sô di hogilibi de bi ta libi dë bi o hati de tjika. Ma un wan du sô.

²²“Hën mbei mi taki da unu taa a di gaan kuutudaka u Gadu, nöö di sitaafu di dee sëmbë u Tilusi ku Sidon o kisi an o bigi kuma di woon kisi e.

²³“Nöö söseei un dee sëmbë u Kapenaumi fa un hei di gaan hei aki, nöö un ninga taa hën o tja unu go a Gadu Köndë ö? Na seei. Mi taki da unu taa a di didibi faja a o tja unu go kaba a sôsö. Biga fa dee sëmbë u Sodom bi hogi tjika dë seei, ma ee de bi si dee gaan foondo wooko dee un si aki, nöö de bi o bia libi gaanduwe. Nöö Gadu an bi o booko di köndë u de kaba a sôsö te kisi fa u dë aki.

²⁴“Nöö mi taki da unu taa di sitaafu di Sodom o kisi a di gaan kuutudaka an o bigi kuma di un dee sëmbë u Kapenaumi aki o kisi e. Biga wan kë bia unu libi möönsö.”

Aki Masa Jesosi fan ku ën tata

ufö a fan ku

dee sëmbë dee dë ku fuka.

Luk. 10:21-22

²⁵ Nöö hën Masa Jesosi bia fan ku ën Tata awaa. A taa: “Taata o, i wë da Masa u liba ala ku goon aki tuu. Nöö mi gafa i o, fu di fa i ta wooko. Biga i ta hoi dee soni fii tjubitjubi da dee könimu u di goonliba aki ku dee sëmbë dee ta mbei taa de sabi soni poi, nöö hën i ta mbei dee lagilagi sëmbë ko sabi de.

²⁶ Aai Taata, a bigi o, biga wë sô i feni ën bunu fii du. Gaantangi fii e.”

²⁷ Nöo hën a bia fan ku dee sëmbë hën ku de sai dë möön. A taa: “Dee sëmbë o, fa mi dë aki, mi Tata buta hii soni a mi maun e. Nöo na wan sëmbë sabi mi fa mi dë boiti mi Tata nöo, nöo söseei na wan sëmbë sabi mi Tata tu fa a dë boiti mi di Mii fëen aki nöo, ku di sëmbë di mi kë mbei a ko sabi ën.”

²⁸ Nöo hën a taa: “Haika e, dee sëmbë, ee wan sëmbë i dë fukafuka, i ko wei u dee lai dee i ta tja, nöo be i ko a mi e. Nöo mi o mbei i ko dë bööböo.”

²⁹ Dee sëmbë, un saka unu seei da mi o, be mi ta tii unu ta lei unu soni. Biga fa mi dë aki, mi abi tjalihati, mi a saka fasi, nöo ee wan sëmbë i ko a mi nöo joo feni böö te dou a i hati.

³⁰ Biga di tii u mi an taanga e, nöo dee lai dee mi o da unu fuun tjai, de dë fukëfukë.”

Sö Masa Jesosi fan ku dee sëmbë ta haikëen dë tefa a kaba.

12

Aki Masa Jesosi lei taa

hën da basi u saba daka.

Maik. 2:23-28; Luk. 6:1-5

¹ Nöo hën u dë te wan saba daka, hën u ku Masa Jesosi ta waka ta pasa a wanlö goon dendu. Nöo dee goon dë ku wan pei soni kuma alisi, ma i sa njan mën kuwakuwa. Nöo hangi bi kisi u, nöo hën u ta booko so taka fëen ta buuka ta njan.

² Te wan pisi hën dee Faliseima si taa sö u ta du, hën de taki da Masa Jesosi taa: “Ja si fa dee bakama fii ta wooko a di saba daka ta poi di tjina nö?”

³ Hën a piki de taa: “Dee sëmbë o, wan bi lesi a di Buku di soni bi pasa ku Dafiti ku dee mati fëen ö? Hangi bi ta kii de,

⁴ nöo hën de go a di wosu u Masa Gaangadu hën dee begima da de di bëë di de ta buta da Masa Gadu. Wë nöo di bëë naandë, dee begima wanwan nöo ta a’ pasi u njan mën, na sö nö? „Ma tökuseei Gadu an tei Dafiti ku dee sëmbë fëen fu hogi di de njan mën.”

⁵ “Nöo wan ta lesi a di Buku tu nö, taa a a’ juu dee begima musu ta wooko a di saba daka nö? Wë ma tökuseei de an ta du hogi. „Biga a di Wosu u Gadu de ta wooko, nöo di Wosu hei möön dee wëti u saba daka.”

⁶ Wë nöo mi taki da unu e, taa Mi di Sëmbë di un ta si dë taanputaanpu a unu fesi aki, nöo mi hebi gaanfa pasa di Wosu u Gadu. „Nöo ee ma si taa dee sëmbë aki du hogi, nöo an dë fuun musu kuutu de e.”

⁷ “Wan jei fa Gadu taki a di Buku fëen ö? A taa:

Fa un ta tja dee mbeti ta ko ta kii da mi dë,

na dee lö soni dë mi kë a unu e.

Ma mi kë fuun abi tjalihati u sëmbë.

Hën nöo mi ta suku a unu.

Sö Gadu taki e. Wë nöo misikuma ee un bi sabi andi di Buku kë taki dë, nöo wan bi o kuutu dee sëmbë aki sö, „ma un bi o abi tjalihati u de fa di hangi ta kii de dë.”

⁸ “Nöo mi toona taki da unu möön taa Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki, nöo mi abi taki a saba daka liba e.”

Sö Masa Jesosi taki da dee Faliseima di juu dë.

Aki Masa Jesosi kula wan sëmbë

a di saba daka.

Maik. 3:1-6; Luk. 6:6-11

⁹ Nöo hën u kumutu naandë, hën u go dou a wan keikiwosu fuu dee Dju sëmbë, hën u denda nën.

¹⁰ Nöo hën u ko si wan sëmbë dë, wan së maun fëen dë dëedëe tjakaa sö.

Wë nöo dee felantima u Masa Jesosi bi sai leti dë kaa, nöo hën de o poobëen luku ee de sa feni föutu nën. Hën de hakisi ën taa: “Unfa i mëni? A fiti fu kula wan sëmbë a saba daka nö?”

¹¹ Hën Masa Jesosi piki de taa: “Haika e. Ee i abi wan sikafu fii ta kiija nöo hën a kai go a baaku dendu a saba daka, nöo ja o go puu ën fu an musu dëdë ö?”

¹² Wë nöo wan libisëmbë wë? An bumbuu möön wan mbeti nö? Nöo ee i kë du wan sëmbë bunu a saba daka nöo aan tjina e.”

¹³ Nöo hën a bia fan ku di sëmbë di abi di dëedëe maun taa: “Womi, tëndë di maun fii ko i si.”

Nöo fa a tëndë maun taaan naandë kaa, hën di maun fëen ko bunu gbelingbelin kuma di oto së maun.

¹⁴ Ma nöo di dee Faliseima si di soni Masa Jesosi du dë, nöo an kai ku de seei. Hën de go a döo go ta kuutu fa u de du de kii ën puu dë.

¹⁵ Ma Masa Jesosi sabi kaa taa sö fëen de ta pakisei, nõö hën a kumutu disa de dë, hën a go fëen. Nõö fa a nango dë, wanlõ hia sëmbë ta waka ta ko nëen baka hën a kula dee sikima u de tuu.

¹⁶ Ma nõö hën a ta bai de taa de an musu mbei lanti ko sabi soni fëen.

Aki ta lei taa Masa Jesosi hën da di Futuboi u Gadu di bi musu ko.

¹⁷ Nõö hii fa Masa Jesosi ta du naandë, nõö a ta pasa leti kumafa Gadu bi buta di fesiten tjabukama fëen de kai Jesaaja faa sikifi a di Buku taa:

¹⁸ Luku di futuboi u mi aki, di mi tei u miseei vö, hën wë mi lobi e.

Gaan piizii fëen seei dë a mi hati.

Nëen liba wë mi o buta di Akaa u mi, nõö a o ta konda da dee pepei sëmbë u goonliba andi da bunu ku andi da hogi.

¹⁹ Fa a o sai dë, nõö an o ta fia ta kai wolo.

Na wan sëmbë seei o jei bai fëen a sitaati möönsö.

Nõö a o abi tjalihati u sëmbë teee.

²⁰ Te a si wan sëmbë booko saka, kuma wan piki pau de booko pië hëngi buta tēkēē dë, nõö an o fën ën puu.

Ee a si wan sëmbë abi wan pikii biibi a Masa Gadu liba eti,

kuma wan lampu di oli fëen ta kaba

nõö a ta tapa nango njöiin,

nõö an o böö ën tapa.

Sö a o abi tjalihati u sëmbë tjika e.

Nõö sö a o ta libi fëen fu te a wini hii mundu

buta u de musu libi a wan leti fasi nëen wojo.

²¹ Nõö hii dee pepei nasiön u di goonliba aki

o buta pakisei nëen liba fu de feni heepi a Gadu.

Sö wë di Buku bi takı fu di Futuboi u Gadu di bi o ko.

Aki dee Faliseima ku Masa Jesosi toosa töngö.

Maik. 3:20-30; Luk. 6:43-45, 11:14-26

²² Nõö di juu dë, hën de tja wan sëmbë ko a Masa Jesosi faa kulëen. Di womi dë, wan soni bi tapëen buka, a booko ën wojo. Nõö hën Masa Jesosi puu di soni nëen liba. Nõö wantewante dë hën buka fëen jabi a ko ta fan, wojo fëen ko limbo a si soni baka.

²³ Nõö di soni foondo dee hia sëmbë sai dë te na soni, hën de ko ta hakisi de na de taa: “Maingë, a sa kē di Bakamii u Kõnu Dafiti di Gadu bi paamusi u taa a o ko, di Heepima, hën disi nõö?” Sö dee sëmbë ta hakisi deseiei.

²⁴ Ma nõö di dee Faliseima jei fa de ta taki dë, hën de taa: “Höön, andi wë? Di soni dë na gaan soni sö. Fa i si a ta puu dee soni a sëmbë liba dë, nõö di hedima u dee didibi de kai Belisabo hën wë ta dëen di kaakiti faa du sö e. Na oto soni möönsö.”

²⁵ Ma nõö Masa Jesosi sabi kaa taa sö fëen dee Faliseima ta pakisei. Hën a fan ku de taa: “Unfa un mēni? Ee wan kõnu dë nõö hën dee sëmbë dee dë nëen tii hopo ta feti ku de na de, nõö nëen da di tii fëen o booko nõö? Söseei tu, ee wan piki kõndë ee nasö wan bëë ko paati ta feti ku de na de, nõö na kaba a ta kaba a sösö nõö?”

²⁶ “Nõö ee di didibi ta feti ku dee otowan fëen ta jaka de na de ta puu a sëmbë liba, nõö nëen da di tii fëen ta kaba a sösö nõö?”

²⁷ Nõö fa un taki dë, taa mi ta puu dee soni a sëmbë liba ku di didibi kaakiti, nõö dee sëmbë fuunu wë? Ku un kaakiti de ta puu de? Wë de o da unu adjabëe o, biga ku di wan seei kaakiti mi ku de ta puu de.

²⁸ “Ma nõö ee mi ta puu de ku di kaakiti u di Akaa u Gadu, nõö un musu sabi taa di Njunjun Tii u Gadu ko a unu awaa e.

²⁹ Biga ee wan sëmbë i kē go a wan taanga sëmbë wosu u go tei dee gudu fëen, nõö i musu kisi ën tai te i kaba bifö, na sö nõö? „Wë nõö hën mi ta du aki.”

³⁰ “Nõö ee wan sëmbë ja tuwë gogo ku mi a wan sē, nõö hën da i dë felantima u mi e. Ee ja ta wooko makandi ku mi fii hai sëmbë ko a mi, nõö hën da i ta jaka sëmbë puu a mi kaa.

³¹ “Nõö un haika bunu fa mi o fan aki, dee sëmbë. Mi taki e, taa a dë wan gaan hogi soni fii sösö di Akaa u Masa Gaangadu. Biga hii hogi di wan libisëmbë sa du ku hii pei hogi soni a sa taki ta sösö Masa Gaangadu, de tuu sa puu a Gadu bëë. Ma ee i ta sösö di Akaa fëen, nõö heepi an o dë da i möön e, biga Gadu an o puu i nëen bëë möönsö.

³² Aluwasi ee wan sɛmbɛ i ta mindi soni da Mi di ko dɛ Libisɛmbɛ Mii aki ta sɔsɔ mi, nɔɔ Gadu o sa puu i a bɛɛ. Ma ee i ta mindi soni da di Akaa fɛɛn ta sɔsɔ ɛn, mi taki da unu gbelin seei taa Gadu an o puu i a bɛɛ mɔɔnsɔ, na a di ten u dɛ aki, na a bakaten tu.

³³ “Nɔɔ fa un fan di soni dɛ, nɔɔ wan sabi taa a di pau njanjan nɛɛn i ta sabi un sootu pau a dɛ nɔɔ? Ee di njanjan bunu nɔɔ hɛn da di pau seei bunu, ma ee di njanjan an bunu nɔɔ di pau seei an bunu tu.”

³⁴ Nɔɔ hɛn Masa Jesosi kosi dee Faliseima seei awaa, a taa: “Fa un hai ko zunta na dokunu gidjii kuma wanlɔ hila sindeki naandɛ, nɔɔ un sa taki bumbuu soni mɔɔnsɔ nɔɔ? Nɔnɔ, sɔsɔ hogi nɔɔ un sa taki. Biga di hogi di dɛ a unu hati, hɛn nɔɔ ta kumutu a unu buka te un ta fan.”

³⁵ “Nɔɔ un haika e, dee sɛmbɛ. Ee wan sɛmbɛ i dɛ nɔɔ bumbuu soni dɛ a i hati, nɔɔ bumbuu fan joo ta fan. Ma ee wan sɛmbɛ i dɛ nɔɔ hogi wanwan nɔɔ dɛ a i hati, nɔɔ hogi soni nɔɔ joo ta taki ta tuwɛ.”

³⁶ “Ma nɔɔ mi taki da unu gbelin taa te di gaan kuutu daka u Masa Gaangadu kisi, nɔɔ hiniwan sɛmbɛ o piki fu hiniwan sɔsɔ fan di a bi fan sɔndɔ pakisei.”

³⁷ Dee fan dee i bi ta fan, nɔɔ de Gadu o tei ta kuutu i luku ee a dɛ faa da i leti, ee a dɛ fii musu kisi sitaafu fɛɛn.”

Aki dee hedima u Dju ta hakisi wan maaka.

Maik. 8:11-12; Luk. 11:24-32

³⁸ Nɔɔ hɛn wanlɔ u dee Sabima u Wɛti ku dee Faliseima seei, hɛn de toona ko a Masa Jesosi mɔɔn. Hɛn de taki dɛɛn taa: “Mɛsitɛ, wɛ fii du wan foondo soni boo si ee a Gadu di taki fii ta kumutu tuu.”

³⁹ Hɛn Masa Jesosi gandji da de, a taa: “Un dee takulibima aki, fa un disa Gadu dɛ, nɔɔ un dɛ leti kuma wan mujɛɛ di bia baka disɛɛn manu go tei oto womi nɛɛn manu wosu. Sɔ un hogi tjika. Hɛn mbei un kɛ u mi lei unu wan maaka ufɔ un sa biibi. Wɛ mi taki da unu e, taa ma a' maaka fu mi lei unu mɔɔnsɔ mɔɔn leki di soni di bi pasa ku di tjabukama u Gadu de kai Jona.”

⁴⁰ Biga fa a bi dɛ dii daka ndeti ku didia a di fisi bɛɛ dendu bifɔ a kumutu, nɔɔ sɔseei Mi di ko dɛ Libisɛmbɛ Mii aki o dɛ a goon basu dii daka ndeti ku didia ufɔ mi o kumutu.

⁴¹ “Nɔɔ fa wan kɛ biibi mi aki, nɔɔ mi taki da unu gbelin taa a di gaan kuutu daka u Masa Gaangadu nɔɔ dee sɛmbɛ u Ninifei o hopo da unu adjabɛɛ e. Biga di Jona konda di buka u Gadu da de, nɔɔ hesihesi seei de piki di buka hɛn de disa di hogilibi u de bia ko begi Masa Gadu faa puu de a bɛɛ. Ma nɔɔ di Sɛmbɛ di ta fan ku unu aki, nɔɔ a hebi mɔɔn Jona gaanfa e, ma wan kɛ piki ɛn buka mɔɔnsɔ.”

⁴² “Nɔɔ sɔseei mi taki da unu tu taa di mujɛɛ kɔnu di bi ko a Kɔnu Salumon, hɛnseei o da unu adjabɛɛ tu a di gaan kuutudaka u Gadu e. Biga a bi kumutu te a longi ko haika Kɔnu Salumon luku fa a kɔni tjika. Ma nɔɔ di Sɛmbɛ un ta si aki, a hebi mɔɔn Kɔnu Salumon gaanfa e, ma wan ta tei ɛn u soni mɔɔnsɔ.”

⁴³ Nɔɔ hɛn Masa Jesosi bai dee sɛmbɛ ta haikɛɛn dɛ taa: “Un haika e, dee sɛmbɛ. Te wan soni kumutu a wan sɛmbɛ hedi, nɔɔ a o ta waka ta lontu ta suku kamian faa tan te a wei, an feni mɔɔnsɔ.”

⁴⁴ “Nɔɔ a o taa: ‘Sɔɔ, antoobi. Mi o toona go a di sɛmbɛ di mi bi kumutu nɛɛn.’

“Nɔɔ a o toona go dou nɛɛn baka, nɔɔ te a si di kamian hooo, oto soni an ko nɛɛn hedi mɔɔnsɔ, nɔɔ a o wai. Biga a dɛ kuma wan wosu de baí seeka te de kaba buta gbegedee.”

⁴⁵ “Nɔɔ a o taa: ‘Sɔɔ, mi bɔɔ.’

“Nɔɔ a o go kai sɛbɛn oto gadu mɔɔn hogi mɔɔn hɛnseei fu de ko kisi di sɛmbɛ dɛ a hedi. Nɔɔ mi taki da unu taa di lɔ sɛmbɛ dɛ, soni fɛɛn o ko mɔɔn hogi mɔɔn leki fa a bi dɛ a fesi.”

“Nɔɔ sɔ wan soni o pasa ku unu e, un dee takulibisɛmbɛma u di ten aki. Biga hii fa un taa un ta dini Gadu dɛ seei, ma wan ta tei mi u soni mɔɔnsɔ.”

Aki dee famii u Masa Jesosi

ko nɛɛn.

Maik. 3:31-35; Luk. 8:19-21

⁴⁶ Nɔɔ fa Masa Jesosi ta fan ku dee hia sɛmbɛ naandɛ, nɔɔ a wan wosu dendu a dɛ ta fan. Te wan pisi, hɛn hɛn mama ku dee baa fɛɛn ko nɛɛn u de ko fan ku ɛn, nɔɔ hɛn de taanpu a dɔɔ buka naandɛ.

⁴⁷ Nɔɔ hɛn wan sɛmbɛ go taki da Masa Jesosi taa: “I mama ku dee baa fii dɛ a dɔɔbuka dɛ e, nɔɔ de kɛ fan ku i.”

⁴⁸ Nɔɔ hɛn a piki taa: “Aai, wɛ antoobi. Ma un haika e. Ambɛ sa dɛ mi mama ku dee baa u mi tuutu?”

⁴⁹ Nöo hën a lei finga a u dee bakama fëen taa: “Ja ta si de naandë nö? Dee sëmbë dë, de da mi mama ku dee baaa u mi.

⁵⁰ Biga hiniwan sëmbë di ta du kumafa mi Tata a liba ala kè faa du, nöo hën wë da mi baaa ku mi sisa ku mi mama.”

13

Aki Masa Jesosi da di oto

fu di sëmbë ta jaa böngö.

Maik. 4:1-9; Luk. 8:4-8

¹ Nöo hën di daka dë seei, hën Masa Jesosi kumutu a di wosu go sindo a bandja wata ala.

² Nöo hën wanlö gaan hila sëmbë hai go ta lontu hën gilili sö. Hën a hopo go sindo a wan boto bi sai dë dendu, nöo hën dee hia sëmbë dë a tela ala ta haikëen.

³ Nöo hën a tei wanlö oto ta lei de soni, a taa: “Wan daka nöo hën wan sëmbë go nëen goon go ta jaa böngö.

⁴ Nöo fa a ta jaa ën dë, nöo hafu u di böngö kai a pasi liba, nöo hën dee piki fou pii ën njan puu dë.

⁵ Hafu fëen kai a sitonu kamian ka hia doti an dë, nöo hën a nasi hesi seei.

⁶ Ma di di sonu ko hati taanga, nöo hën dee lö böngö dë dëe gbegedee kaba a sösö. De an ko soni möönsö.

⁷ Nöo hafu u di böngö kai a maka dendu, nöo a nasi ma nöo hën di maka göö peetëen te an ko soni möönsö.

⁸ “Ma nöo so u di böngö kai a bunu doti nöo hën a ko soni seei. So fëen puu diiteni toon möön hia möön fa a bi paandi. Otowan fëen puu sikisiteni toon möön hia, otowan puu wan höndö.”

⁹ Nöo di Masa Jesosi taki di oto te a kaba, nöo hën a taa: “Söö. Wë di woto mi taki aki, nöo un pakisei ën bunu e, dee sëmbë, be un fusutëen.”

Aki ta lei faandi mbei Masa Jesosi ta lei sëmbë ku nöngö.

Maik. 4:10-12; Luk. 8:9-10

¹⁰ Nöo hën u dee bakama fëen ko nëen hën u hakisi ën taa: “Masa o, faandi mbei i ta lei dee sëmbë ku nöngö sö? Biga de an ta fusutan.”

¹¹ Nöo hën Masa Jesosi piki u taa: “Fa un dee bakama u mi dë aki, unu wë a kai da e, fuun sa ko sabi dee tjubitjubi woto u Gadu. Biga unu sa fusutan fa di Njunjun Tii fëen dë. Ma na dee sëmbë naandë e, biga de an kè tei di lei u mi u soni.

¹² “Biga ee wan sëmbë i jei wan soni nöo hën i tei ën u gaan soni, nöo möönmöön seei joo ta sabi ën. Ma ee i jei ën, nöo ja tei ën u gaan soni möönsö, nöo di pikiwan i bi jei dë, hënseei o lasi da i tu, joo fika ku sösö maun tjololoo.

¹³ “Nöo hën wë mbei mi ta lei dee sëmbë dë ku nöngö e. Biga hii fa de ta si mi aki, ma de an sabi ambë da mi möönsö. Fa mi ta fan aki, nöo de ta haika ma de an ta fusutan möönsö. Biga de aan di pakisei u de fusutan soni.

¹⁴ Fa de sai u de dë, nöo a ta pasa ku de leti kumafa Jesaaja di tjabukama bi sikifi buta a Gadu Buku. A taa:

Woon ta si soni ku unu wojo,

ma wan o saandi un ta si.

Woon ta jei soni ku unu jesi,

ma wan o fusutan andi un ta jei.

¹⁵ Biga fa un sai dë,

hii un tuu hati dë tapatapa.

Jesi fuunu booko te wan sa jei soni.

Wojo fuunu dë dungudungu pii da dee soni u Gadu.

Ee nasö, fa i si un ta luku soni ku unu wojo dë,

nöo un bi o saandi un ta si.

Un bi o jei soni ku unu jesi,

nöo un bi o abi fusutan a unu hati,

te nöo un bi o ko a mi fu mi kula unu.

„Sö wë Gadu bi taki a fesiten u wanlö sëmbë e, nöo dee sëmbë u di ten aki, sö nöo de dë tu.”

¹⁶ Ma nöo un dee bakama u mi aki, wan dë sö. Biga un ta si soni ku di wojo fuunu, un ta jei soni ku di jesi fuunu.

“Nöo Gadu naki unu kölöku tuu o.

¹⁷ Biga sëmëni u dee fesiten tjabukama u Gadu ku dee oto sëmbë bi ta libi bunu a Gadu wojo a fesi, de bi hangi seei u si dee soni un ta si ku dee un ta jei aki, ma de an bi si de o. De an bi jei de tu.”

Aki Masa Jesosi ta puu di nongö

u di böngö.

Maik. 4:13-20; Luk. 8:11-15

¹⁸ Nöo hën Masa Jesosi taa: “Söö. Wë awa mi o puu di hedi u di woto da unu awaa.
¹⁹ “I abi so sëmbë de ta jei di buka u di Njunjun Tii u Gadu aki, ma nöo de an kë kai ën gaan soni u de fusutëen hoi a de hati. Nöo te wan pisi di hogihatima de kai didibi hën o ko puu di buka de bi jei dë a de hati gbegedee. Nöo sô wan sëmbë hën hati dë kuma di pasi liba ka di böngö bi kai. An ko soni möönsö ,biga dee fou bi pii ën njan puu dë.”

²⁰ “Nöo ka di böngö kai a di sitonu kamian naandë, nöo hën da di sëmbë di jei di buka nöo hën a kisi ën seei ku wai.

²¹ Ma nöo an pakisei ën go dou möönsö. Di fa a jei ën wante wai dë, nöo a kaba.
 “Nöo te wan fuka ko miti ën, ee nasö sëmbë ko suku ën a toobi fu di wöutu di a bi jei naandë hedi, nöo an o hoi go dou. A o disëen bia baka da Gadu. Hën wë da di böngö di bi kai a di sitonu kamian.

²² “Nöo ka di böngö kai a maka dendu naandë, nöo hën da di sëmbë di jei di buka, ma a abi bookohedi a soni u di goonliba aki poi, ufö dee gudu u di goonliba aki ta ganjëen ta hai ën baka te di buka u Gadu an sa ko soni dëen möönsö.

²³ “Ma ka di böngö kai a di bunu doti naandë, hën da di sëmbë di jei di buka nöo a kisi ën seei limbolimbo, nöo a hoi ën nëen hati. Sô wan sëmbë dë kuma di bunu doti ka di böngö kai hën a pai dou diiteni toon möön leki fa a bi dë, ee nasö sikisiteni, ee nasö wanhöndö. Sô di buka ko soni dëen tjika.”

Aki Masa Jesosi ta da di oto

u di sëmbë di ta jaa taku sii

a sëmbë goon.

²⁴ Nöo hën Masa Jesosi toona tei wan oto woto möön ta lei dee sëmbë kumafa di Njunjun Tii u Gadu dë. A taa: “A dë leti kuma wan sëmbë tei wan bumbuu njanjan böngö tja go jaa nëen goon te a kaba, nöo hën a go.

²⁵ Nöo tefa ndeti, köndë kötö pii, nöo hën wan felantima fëen tei wan taku sii hën a go saapi a di goon fu di sëmbë. Nöo hën a go jaa di taku sii a di goon dendu te a kaba, nöo hën a go fëen.

²⁶⁻²⁷ “Nöo hën de dë tee juu dou, di njanjan seti nasi. Nöo hën dee wookoma fëen ko si taa wanlö taku soni dë a di njanjan dendu.

“Nöo hën de kule go a di sëmbë abi di goon hën de taa: ‘Wë na bumbuu böngö i bi jaa a di goon nö? Wë u si taku uwii ta nasi ta ko a dee bumbuu wan dendu gidjii. Unsë dee di dë kumutu?’

²⁸ “Nöo hën a piki de taa: ‘Nönö, womi. Bumbuu böngö nöo mii bi paandi e. Wë a musu dë taa wan felantima u mi du sö ku mi.’

“Nöo hën de hakisi ën taa: ‘Wë nöo unfa fëen i mëni? Ja kë fuu go hön dee hogi wan puu a dee bumbuu wan dendu nö?’

²⁹ “Nöo hën a taa: ‘Nönö e, dee sëmbë. Un boo disa de ufö, biga ee un go u go hön de, nöo woon hön dee bumbuu wan tu.

³⁰ A möön bëtë un disëen te de tuu lepi, nöo mi o manda sëmbë go koti dee taku wan tai a bondji tja go tuwë a faja tjuma. Nöo de go koti dee bumbuu wan awaa, tja go lai a suwa.’ ”

Nöo sô wan oto Masa Jesosi tei lei dee sëmbë te a kaba.

Aki Masa Jesosi da wanlö oto

u di uwii de kai mutaadi,

ku di mujëe ta dian boon.

Maik. 4:30-34; Luk. 13:18-21

³¹ Nöo hën a toona da de wan woto möön, faa lei de kumafa di Njunjun Tii u Gadu dë. A taa: “A dë leti kuma di uwii de kai mutaadi di de ta paandi a di köndë fuu aki.

³² Fa a sai dë, di sii fëen piki möön hii soni de ta paandi. Ma nöo te i paandi ën kaa, nöo a ta ko bigi möön hii dee oto uwii tuu dee u ta paandi a goon dendu, te fou seei ta ko ta mbei wosu nëen.”

³³ Nöo hën a toona da de wan woto möön. A taa: “Fa di Tii u Masa Gaangadu sai dë, nöo a djei kuma te wan mujëe ta dian boon. A ta tei wan pikiin sooda sö tuwë nëen, nöo di sooda ta soopu di boon tee a ko gindii, gaan hia soni möön fa a bi dë.”

³⁴ Nöo sô Masa Jesosi ta fan ku dee sëmbë. An ta lei de soni söndö an taki ën a nongö da de.

³⁵ Nöo a kai makandi ku di soni wan tjabukama u Gadu bi sikifi buta a di Buku. A taa: Mi o koti nongö da de.

Dee soni bi dë tjubitjubi fu sensi di goonliba mbei,
mi o tei de taki awaa.
Sö Gadu bi taki a fesi e, nöö awaa a ta pasa.

Aki Masa Jesosi ta puu di oto

u di taku sii.

³⁶ Nöö di Masa Jesosi lei de sö te a kaba, hën a toona go a wosu. Nöö hën u dee bakama fëen ko nëen ko begi ën taa gaantangi, be a puu di oto möön limbo da u andi di taku sii ku di bunu böngö dë bi kë taki.

³⁷ Nöö hën a piki u taa: "Antoobi. Un haika e. Di sëmbë di jaa di bunu böngö naandë, nöö Mi wë di ko dë Libisëmbë Mii aki.

³⁸ Nöö di goon doti, hën da hii di goonliba u dë aki. Nöö di bunu böngö naandë, hën da dee sëmbë dee dë a di Njunjun Tii u Gadu dendu. Nöö dee taku sii, de da dee sëmbë dee ta dë a di tii u di didibi dendu.

³⁹ Nöö di gaan felantima di i si jaa di taku sii naandë, hën wë da di didibi seei. Nöö di ten u koti dë, hën da di kaba juu u di ten u ta libi aki. Nöö dee sëmbë dee o koti di njanjan buta a suwa, nöö de da dee basia u Masa Gadu Köndë.

⁴⁰ "Wë nöö fa i si dee sëmbë bi koti dee taku uwii tai a bondji tja go tjuma dë, nöö sö sondi o waka te di ten di u dë aki o kaba.

⁴¹ Biga wan juu o ko, nöö Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o manda dee basia u Gadu Köndë go pii hii dee sëmbë dee ta libi takulibi, ku dee ta lei oto sëmbë u de libi sö tu. De o puu dee lö sëmbë dë a dendu u dee sëmbë dee Gadu ta tii,

⁴² nöö de o tja de go tuwë a didibi faja. Nöö naandë de o dë ta kai wolo ta bai ta këë ta njan tanda.

⁴³ "Ma nöö dee sëmbë dee bi libi bunu a Gadu wojo, nöö de o dë a di köndë ka Gadu dë könu, nöö hii sëmbë o si fa de bi libi bunu tjika. Biga di bunu libi u de o ko a döö ta sëndë leti kuma sonu u hii sëmbë musu si ën.

"Nöö fa u ta fan aki, nöö un pakisei ën bunu e, be un fusutëen."

Aki Masa Jesosi ta da

wanlö sati oto möön

u lei fa di Tii u Gadu dë.

⁴⁴ Hën Masa Jesosi toona tei wan oto woto ta lei sëmbë möön kumafa di Njunjun Tii u Gadu dë. A taa: "A dë leti kuma wan gaan gudu bi dë tjubitjubi a wan pisi goon. Nöö hën wan sëmbë go si ën. Nöö fa a si ën dë, hën a toona tjubi ën te a kaba. An piki na wan sëmbë. Nöö hën a kule go ku gaan wai nëen hati, hën a go sei hii dee soni fëen dee a bi abi tuu fiaa. Nöö hën a tei di möni go bai di goon naandë gbom tei, faa feni di gudu di dë nëen dendu. Sö di gudu bumbuu dëen tjika.

⁴⁵ "Sösei tu, di Njunjun Tii u Gadu dë kuma wan wënkëma ta suku gaan bumbuu djamati sitonu faa musu bai.

⁴⁶ Hën a ta waka ta lontu tee a ko si wan gaan waiti wan, a dii te na soni. Nöö hën a go sei hii dee soni fëen dee a bi abi tuu fiaa, hën a tei di möni tuu hën a go bai di djamati sitonu dë puu tei. Sö a bumbuu dëen tjika."

⁴⁷ Hën a toona taki wan otowan da de möön. A taa: "Di Njunjun Tii u Gadu aki, nöö a dë leti kuma dee sëmbë ta kisi fisi. De tuwë wan gaan nëti u de a wata. Hën de kisi hii pei fisi, dee dë u njan ku dee na dë u njan tuu,

⁴⁸ te di nëti fuu pöö. Hën de hai ën gbulululu puu a tela.

"Nöö hën wë de go sindo, hën de ta pii dee bunuwan ta tei ta buta a manda, nöö de ta tuwë dee na bunu."

⁴⁹ Nöö hën a taa: "Nöö sö a o pasa e, dee sëmbë, te di kaba juu u di ten u ta libi aki dou. Biga Gadu o manda dee basia fëen köndë u de go pii dee takulibisëmbë puu a dee sëmbë dendu dee ta libi bunu a Gadu wojo.

⁵⁰ Nöö de o tuwë de go a di faja dendu ka de o dë ta bai ta kai wolo ta njan tanda te de wei, de an o kumutu dë möönsö."

⁵¹ Nöö hën a hakisei de taa: "Dee sëmbë o, fa mi ta fan ku unu aki, nöö un ta fusutan mi ö?" Hën de taa: "Aai, Masa, u ta fusutan i e."

⁵² Nöö hën a taa: "Wë a bunu. Biga ee wan leima bi sabi dee awoo lei fu Gadu dee bi dë a di Buku kaa, nöö hën a toona ko kisi dee njanjan lei u di Tii u Gadu aki, nöö di sëmbë dë hën abi bumbuu sondi seei te a hia e. A dë leti kuma wan sëmbë di abi wan kamba fuufuu ku awoo ten ku njanjan ten gudu tuu, nöö a sa nango ta tei kumafa a kë."

⁵³ Sö Masa Jesosi taki da dee sëmbë tefa a kaba.

Aki Masa Jesosi toona go

a Nazalëti ka a bi kiija.

Maik. 6:1-6; Luk. 4:16-30

Nöo hën a kumutu dë,

⁵⁴ hën a tei pasi go a Nazalëti ka de bi kiijëen. Nöo hën wë a go a di keikiwosu u di köndë go ta lei dee sëmbë sai dë. Nöo fa a ta lei de naandë, hën a foondo de te na soni.

Hën de ta hakisi de na de taa: “Wë dee sëmbë o, naasë di mii aki sô feni di köni dë ku di kaakiti ta du dee foondo wooko?”

⁵⁵⁻⁵⁶ Biga na di mii u di tëmbëma fuu aki disî nō? Jee? Na Malia da mama fëen nō? Nöo dee baa fëen, Jakopu, Judasi, Josëfu, ku Simon, ku dee sisa fëen, na u ku de ta dë aki nō? Naasë a go feni dee soni dë?”

⁵⁷ Hën de tei ën fu hogi seei.

Hën Masa Jesosi taa: “Awa, sô a dë tuu o. Wan tjabukama u Gadu sa feni gafa a hii oto köndë ma boiti nëen seei köndë e, ku ën wosu dendu ka a bi kiija.”

⁵⁸ Nöo hën mbei wë an du hia foondo wooko a Nazalëti naandë. Biga dee sëmbë fëen an kë biibi ën.

14

Aki ta lei fa de du ku Johanisi

di Dopuma.

Maik. 6:14-29; Luk. 9:7-9

¹ Wë nöo di juu dë, Könu Helodi di ta tii di köndë ko jei fu dee foondo soni Masa Jesosi ta du a dee köndëköndë.

² Nöo hën a taki da dee otowan ku ën bi sai dë, taa: “Fa di sëmbë ta du dee soni naandë, nöo a musu dë taa di dopuma de kai Johanisi hën di dë e. A toona weki baka a dëdë, nöo hën mbei wë a abi kaakiti faa du soni gaanfa sô.”

³ Wë nöo di soni mbei di könu fan sô. A dë sô taa a bi tei di mujëe u wan baa womi fëen de kai Filipi buta nëen wosu. Di mujëe hën de kai Helodiasî.

⁴ Nöo hën Johanisi fan ku ën taa di soni a du dë, an bunu, aan leti seei kwetikweti. Gadu wëti wë a poi fa a tei di mujëe fëen baa dë. Sô Johanisi fan ku di könu tefa a kaba.

⁵ Nöo di a fan sô, nöo hën di könu hati boonu ku ën seei te a bi kë kii ën, ma fu di a fëëe hogi nê a lanti nöo hën mbei an kii ën ma a tuwëen a dunguwosu. Biga wë hii sëmbë bi ta si Johanisi taa a dë wan tjabukama u Gadu.

⁶ Ma nöo te wan pisi, hën di könu fujai. Nöo di mujëe di a bi tei dë abi wan mujëe mii fëen di a bi pai ku Filipi. Nöo fa de dë a di piizii u di könu dendu naandë, nöo hën di mujëe mii ko baja wan baja a di piizii dendu te a bigi. Nöo di soni suti da di Könu seei te na soni,

⁷ nöo hën a kai di mujëe mii ko nëen. Hën a paamusi ën ku soi a hii sëmbë fesi naandë taa hiniwan soni di a hakisi kaa, nöo a o dëen.

⁸ Nöo fa di könu fan dë, hën di mujëe mii kule go piki ën mama taa sô di könu paamusi ën, nöo ee andi a musu hakisi ën.

Nöo hën di mama taa: “Wë go taki da Könu taa i kë faa manda sëmbë go kii di Dopuma de kai Johanisi, nöo a koti hën hedi buta a wan gaan paabi dendu, nöo a tja ko da i. Sô fii taki dëen e.” Nöo hën di mujëe mii kule go a di könu go taki di soni dëen te a kaba.

⁹ Nöo di di könu jei sô, hën hati fëen latja te na soni. Biga an bi mëni taa sô wan soni di mujëe mii bi o hakisi. Ma nöo fu di a bi soi sô a hii lanti fesi kaa, hën mbei an sa piki nōnō mön.

¹⁰ Nöo hën wante fa u mbei dë, hën a manda sëmbë go a dunguwosu go koti Johanisi hedi belim puu.

¹¹ Hën de butëen a wan paabi dendu, hën de tjëen ko da di mujëe mii. Hën di mujëe mii tei, nöo hën a tja go dëen mama.

¹² Nöo hën dee bakama u Johanisi go tei di dëdë sinkii fëen hën de tja go bei. Nöo hën de go piki Masa Jesosi taa sô wan soni. Johanisi dëdë.

Aki Masa Jesosi da 5000 sëmbë soni u njan.

Maik. 6:30-44; Luk. 9:10-17; Joh. 6:1-14

¹³ Nöo fa Masa Jesosi jei di buka dë „nöo a bigi dëen tee„ Nöo hën a kumutu naandë, hën a subi a boto, u ku ën, hën u koti wata go a di oto së banda ala. Biga a bi kë fuu dë u wanwan pii ufö.

Ma nöo di dee sëmbë u dee peipei köndë si ka u ta puu nango dë, hën wë de booko seei gililii kule a futu koti tapa u a fesi ala.

¹⁴ Nöo di ten u go dou a lampeesi fuu kumutu a boto go a tela, nöo dee sëmbë sai dë gidjii kaa ta luku u. Nöo hën tjali u dee hia sëmbë dë kisi Masa Jesosi tee na soni, nöo hën a ta kula dee suwakima u de tefa a kaba.

¹⁵ Nöo di juu dë, nöo a bi dë ndeti buka kaa. Nöo hën u ko a Masa Jesosi ko taki dëen taa: “Masa o, luku. Ndeti ta ko. Na fii manda dee sëmbë go, be de go suku soni bai u de njan nö? Biga ka u sai aki, kamian u bai soni u njan an dë aki seii.”

¹⁶ Ma nöo hën a piki u taa: “An dë u de go e. Be unu da de soni u njan.”

¹⁷ Hën u mbei: “Huu? Wë Masa, wa a’ soni u njan aki möönsö. Feifi bëëë tö u abi aki, ku tu pikipiki fisi.”

¹⁸ Hën a taa: “Antoobi. Un tja de ko da mi aki.”

¹⁹ Nöo hën u tja de ko dëen. Nöo hën a manda dee hia sëmbë u de go sindo a goon a di ahun liba dë, nöo hën de sindo te de kaba. Nöo hën a tei dee bëëë ku dee fisi hën a hopo wojo luku liba, hën a da Masa Gaangadu tangi te a kaba. Nöo hën a booko dee bëëë ku dee fisi, pisipisi tefa a kaba, hën a tëndëen da u.

Hën a taa: “Un tja go paati da dee sëmbë e.”

²⁰ Hën u tja go paati da de. Hën de njan teefa bëë u de fuu, ma tökuseei soni fika eti. Hën u toona pii dee pisipisi dee fika te u kaba, u feni tuwalufu manda fuufuu. Sö a fika hia tjika u dee feifi bëëë ku dee tu pikipiki fisi dë.

²¹ Ma nöo fa u du ën dë, de bi dë feifi dusu womi sëmbë dee bi njan dë, boiti dee mujëë ku dee mii.

Aki Masa Jesosi waka a wata liba.

Maik. 6:45-54; Joh. 6:15-21

²² Nöo baka u di dë, hën Masa Jesosi manda u taa be u toona koti wata go ka u bi kumutu, ma nöo hën a o fika naandë ufö faa manda dee sëmbë toona go a wosu.

²³ Nöo di a manda de go kaa, nöo hën a go a wan kununu kamian naandë go ta begi hën wanwan.

Nöo di juu dë, kamian ko dungu kaa.

²⁴ Nöo u dë te a mindi wata ala nango ku di boto. Te wan pisi hën wan gaan ventu ko ta seki di wata teee wa sa go möön.

²⁵ Hën u sai dë ta biinga teefa ganian kanda wa sa dou möönsö.

Nöo hën u bia luku te ala. Hën u si wan sëmbë ta waka ku futu tjawatjuwa a di wata liba ta ko a u. Wë nöo di sëmbë dë, Masa Jesosi wë e, ma nöo wa bi sabi.

²⁶ U mëni taa jooka. Nöo hën u bai kai olo, fëëë nöo u fëëë sö.

²⁷ Nöo hën Masa Jesosi bai da u wante taa: “Dee sëmbë, wan fëëë e. Un tai hati. Mi wë disii e!”

²⁸ Nöo hën Petuisi taa: “Masa, ju nö? Wë ee ju di dë tuutuu, nöo i piki mi be mi waka a di wata liba tu ko a i.”

²⁹ Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “Antoobi. Waka ko nöo.”

Nöo hën Petuisi kumutu a di boto, hën a ta waka a di wata liba nango a Masa Jesosi.

³⁰ Ma te wan pisi hën a ko ta luku fa di ventu ta böö ku fa di wata ta seki tjika, nöo hën a panta te na soni, hati fëen latja, nöo hën a ta saka nango a basuwata zuuu.

Nöo hën a bai kai wolo taa: “Masa, heepi mi o. Heepi mi!”

³¹ Nöo hën Masa Jesosi tëndë maun panjëen. Hën a taa: “Womi, unfa i panta sö? Unfa biibi fii piki gaanfa sö?”

³² Nöo fa de mbei dë, hën de ko a di boto dendu. Nöo wantewante dë, hën di ventu saka, di wata ko dë piiii.

³³ Nöo fa u si dee soni pasa dë, nöo hën u tuu saka tjökö kini a Masa Jesosi fesi dë, hën u taa: “Aai Masa, i da di Mii u Masa Gaangadu tuutuu.”

Aki Masa Jesosi ta kula sikima

a Ganesalëti.

Maik. 6:53-56

³⁴ Nöo hën u go dou a di köndë ka u bi nango. Hën da Ganesalëti.

³⁵ Nöo di dee sëmbë dë si u kaa, hën de sabi taa Masa Jesosi hën ko dë, nöo hën de paaja buka waaa a hii di köndë lontu dou taa hën ko a de dë.

Nöo hën dee sëmbë kisi dee sikima u de, hën de booko gililili ko a Masa Jesosi.

³⁶ Hën de begi ën taa gaantangi, be a da dee sikima pasi u de nama tjë sö seei a di libakoosu fëen buka. Hën Masa Jesosi da de pasi. Nöo fa de ta nama nëen dë, nöo hën hii de tuu fiaa ko bunu u hiniwan siki di de bi abi.

15

Aki Masa Jesosi ta lei de andi sa sundju sɛmbɛ a Gadu wojo.

Maik. 7:1-23

¹ Wɛ nɔɔ di juu dɛ, hɛn wanlɔ Faliseima ku wanlɔ Sabima u Wɛti kumutu te a Jelusalen ala ko a Masa Jesosi ko hakisi ɛn wan soni.

² De taa: "Faandi mbei dee bakama fii ta poi dee wɛti fuu sɔ? Biga de an ta wasi maun a di fa dee gaan sɛmbɛ fuu bi buta fuu musu wasi maun bifɔ u njan." Sɔ de hakisi.

³ Ma nɔɔ hɛn a piki de taa: "Dee sɛmbɛ o, faandi mbei un ta tɔtɔ dee wɛti u Gadu buta go a wan sɛ, nɔɔ un ta buta dee lei fuunu a de kamian sɔ?"

⁴ "Biga Gadu taki taa i musu kai i mama ku i tata gaan soni. Ee wan sɛmbɛ i dɛ nɔɔ i ta kosi i mama ku i tata ta wisiwasi de, nɔɔ di wɛti taki taa sɛmbɛ o kii i puu dɛ. Sɔ Masa Gadu hei mama ku tata tjika.

⁵ "Ma nɔɔ unu taa wan sɛmbɛ sa taki dɛɛn mama ku ɛn tata taa: 'Wɛ dee sɛmbɛ, heepi an dɛ. Mi bi abi soni u da unu, ma mi tei ɛn buta a wan sɛ kaa u mi da Gadu. Wɛ ma a' kɔni fuunu mɔɔn e.'

⁶ Nɔɔ un feni taa te wan sɛmbɛ du sɔ, nɔɔ a bunu poi. Ma na tuu seei. Hogi a ta du fa an ta sɔlugu ɛn mama ku ɛn tata dɛ.

"Nɔɔ hɛn mbei mi taa un ta tɔtɔ dee wɛti u Gadu nɔɔ un ta hai dee lei fuunu tja ko buta a de kamian."

⁷ Nɔɔ hɛn a kosi de awaa taa: "Un dee bɔdjɛɛma aki, hii fa un ta pɛɛ unu seei u bumbuu sɛmbɛ naandɛ, ma unu wɛ di tjabukama de kai Jesaaja bi taki e, di a sikifi buta a di Buku taa:

⁸ Dee sɛmbɛ aki, ku de buka de ta mbei taa de ta hei mi, ma mɛni u de an dɛ a mi seei.

⁹ Hii fa de mbei taa de ta begi mi kuma Gadu u de naandɛ, ma sɔsɔ soni seei de ta du dɛ e.

Biga na mi wɛ de ta hei.

Fa de ta mbei taa de ta lei sɛmbɛ Gadu wɛti dɛ, ma na tuu seei.

Libisɛmbɛ soni tɔ nɔɔ de ta lei.

Sɔ Jesaaja bi taki, nɔɔ unu wɛ a bi taki dɛ e."

¹⁰ Nɔɔ hɛn Masa Jesosi kai dee hia sɛmbɛ dee bi sai dɛ ko nɛɛn awaa, hɛn a taa, "Dee sɛmbɛ o, mi o taki wan soni da unu aki, nɔɔ un musu fusutɛɛn bunu.

¹¹ Mi taki e, taa dee soni i ta njan sɔndɔ wasi maun, na de sa mbei i ko sundju a Gadu wojo e. Ma dee soni dee i ta fan ku i buka, de wɛ ta mbei i ko sundju a Gadu wojo."

¹² Nɔɔ di a fan sɔ te a kaba, nɔɔ hɛn u dee bakama fɛɛn ko taki dɛɛn taa: "Masa o, fa i si i fan dɛ, i sabi taa dee Faliseima tei i fu hogi ɔ?"

¹³ Hɛn a piki u taa: "An dɛ fuu a' toobi ku de e, biga na Gadu ta manda de a dee soni de ta du. Nɔɔ hii dee soni dee mi Tata an paandi nɔɔ a o hɔn de puu.

¹⁴ Dee lɔ sɛmbɛ dɛ, de dɛ kuma wanlɔ bookowojoma ta suku u de tja oto bookowojoma fu de go pasa ngɔtɔ. Nɔɔ na de tuu o kai go a di ngɔtɔ nɔ? Nɔɔ hɛn mbei mi bi piki unu taa an dɛ fuun a' toobi ku de."

¹⁵ Nɔɔ hɛn Petuisi hakisi ɛn taa: "Wɛ nɔɔ Masa o, di soni di i taki fu di njan sɔndɔ wasi maun dɛ, ja sa puu ɛn mɔɔn fini da u nɔ?"

¹⁶ Hɛn a piki taa: "Dee sɛmbɛ, unfa a waka wan bi fusutɛɛn?"

¹⁷ "Wɛ un haika e. Di soni di wan sɛmbɛ ta njan, nɔɔ hɛn nango nɛɛn bɛɛ. Te wan pisi a o kumutu a i bɛɛ baka, na sɔ nɔ? Nɔɔ hɛn mbei an sa sundju i a Gadu wojo, biga hɛn da kaba fɛɛn kaa.

¹⁸ "Ma dee soni dee i ta puu a i buka ta taki, nɔɔ na kaba u de di dɛ e. Biga a i hati de ta kumutu, nɔɔ de ta mbei i ko sundju a Gadu wojo.

¹⁹ Biga wɛ a libisɛmbɛ hati dendu hii pei hogi ta kumutu, kuma kii sɛmbɛ, tei otowan mujɛɛ ku hii oto fanafiti libi a di sɛ u manu ku mujɛɛ, fufuu, mindi soni, ganjan sɛmbɛ, kosi sɛmbɛ, njan sɛmbɛ a baka. Hii dee soni dɛ tuu ta dɛ a sɛmbɛ hati u de kumutu ko a dɔɔ.

²⁰ Nɔɔ mi taki da unu e, taa dee lɔ soni dɛ wɛ ta sundju sɛmbɛ a Gadu wojo. Ma fii njan sɔndɔ wasi maun a wɛti fasi, sɔ wan soni an sa sundju i a Gadu wojo e, kwetikweti." Sɔ wɛ Masa Jesosi fan ku u tefa a kaba.

Aki Masa Jesosi heepi wan mujɛɛ di an dɛ Dju sɛmbɛ.

Maik. 7:24-30

²¹ Nɔɔ hɛn u kumutu a di kɔndɛ naandɛ, hɛn u go a di pisiwata fu Tilusi ku Sidon.

²² Nɔɔ fa u go dou dɛ, hɛn wan mujɛɛ u di pisiwata naandɛ ko a Masa Jesosi. Nɔɔ di mujɛɛ dɛ, Kaana sɛmbɛ a dɛ e, na Dju sɛmbɛ.

Nöo hën a ko ta bai taa: “Masa o, na i da di böngö u Könu Dafiti di bi musu ko nö? Na i da di Heepima nö? Wë nöo a’ tjalihati u mi o. Biga wan gadu dë a di mujëë mii u mi hedi ta dëen sitaafu ta kii. Mi begi i baa, gaantangi, heepi mi ku ën e.”

²³ Ma nöo fa di mujëë ta bai dë seei, ma Masa Jesosi an piki ën möönsö.

Nöo hën u dee bakama fëen taki dëen taa: “Masa o, gaantangi, piki di mujëë dë be a disa u baa. A ta bai ta ko a u baka kodo.”

²⁴ Hën a piki taa: “Haika e. Gadu an manda mi u mi go a oto pei sëmbë e, ma a dee Isaëli sëmbë fuu nöo mi musu go. Biga de dë kuma wanlö hia lasilasi sikafu di dë söndö tiima, nöo de a’ heepi fanöudu.”

²⁵ Ma nöo di juu dë hën di mujëë ko suti kini a goon nëen fesi, nöo hën a begi ën taanga taa: “Masa o, gaantangi, heepi mi o. Di mii u mi ta dëdë.”

²⁶ Hën a taa: “Wë mujëë o, na kë ma kë heepi i e, ma ja dë Isaëli sëmbë, nöo an fiti u puu bëëë a dee mii maun tuwë da dagu mi.”

²⁷ Hën di mujëë piki taa: “Aai Masa, wë só a dë tuu o. Ma dee pikipiki pisi ta puu ta kai a tafa basu wë? Dee dagu mii an sa njan de nö?”

²⁸ Wë nöo fa di mujëë fan dë, nöo a suti da Masa Jesosi seei, hën a taa: “Aai mujëë, i ta biibi mi taanga tuu o. Wë nöo di soni di i si i ta suku dë, nöo i fendi ën kaa e.”

Nöo an kaba u fan seei, hën di mujëë mii u di mama ko bunu gbegedee.

Aki Masa Jesosi ta da 4000

sëmbë soni u njan.

Maik. 8:1-10

²⁹ Nöo hën Masa Jesosi kumutu dë, hën u ku ën ta waka a di ze u Galilea bandja dë ta lontu te u go dou a wan kamian ka wanlö kuun dë, nöo hën a go sindo.

³⁰ Nöo hën wanlö hia sëmbë booko gililili ko nëen möön, nöo de tja hia sikima ko tuwë nëen fesi faa musu kula da de. Hën a kula de tuu faa: lanlan sëmbë, bookowojoma, makisamakisa sëmbë, tapabukama, hii de tuu a kula te a kaba gbegedee.

³¹ Nöo di dee sëmbë ko si fa dee tapabukama ko ta fan, dee lanma ko ta waka, dee makisamakisa sëmbë ko bêtë seei, dee bookowojoma ko ta si soni, nöo a bigi da de tee. A foondo de tuutu, nöo hën de da Masa Gaangadu tangi taa: “Ee, di Gadu fuu dee Isaëli sëmbë aki, a bigi tuu o.”

³² Nöo baka fëen, hën Masa Jesosi kai u dee bakama fëen te u piki, a taa: “Tjali u dee hia sëmbë aki kisi mi o. Biga tide mbei di u dii daka di de dë ku mi aki, nöo de an njan na wan wojo soni möönsö. Wë nöo ma sa manda de go söndö njan, biga a kandë so u de sa faau a pasi.”

³³ Nöo hën u piki ën taa: “Aai, u jei, ma nöo unsë woo sa fendi sö wan hia soni u njan fuu sa da de, ka u dë a söso kamian a sabana aki?”

³⁴ Hën a hakisi u taa: “Wë un mëni bëëë un abi dë?”

Hën u piki ën taa: “U abi sëbën bëëë aki ku wantu piki fisi.”

Hën a taa antoobi.

³⁵ Hën a manda dee sëmbë go sindo leti a goon na ahun liba dë.

³⁶ Nöo hën de sindo te de kaba, hën Masa Jesosi tei dee sëbën bëëë ku dee pikipiki fisi naandë, hën a da Masa Gadu tangi te a kaba. Nöo hën a booko de pispisi, hën a tëndë da u taa: “Un tja go paati da dee sëmbë.”

³⁷ Nöo hën u tei, hën u ta paati da dee hia sëmbë dë te dou de tuu.

³⁸ Hën de tuu njan seei teee bëë u de fuu.

Nöo hën u toona go pii dee pispisi dee de njan fika, te fuu sëbën gaan manda. Nöo fa di soni pasa dë, de bi dë fö dusu womi a di kamian ufö i abi dee mujëë ku dee mii. Sö dee sëmbë bi hia tjika.

³⁹ Nöo di de njan tefa de kaba kaa, hën Masa Jesosi manda de go a wosu awaa. Nöo hën u ku ën tei boto hën u koti wata go a di köndë de kai Magidala.

16

Aki dee hedima u keiki hakisi Masa Jesosi wan maaka möön.

Maik. 8:11-13; Luk. 12:54-56

¹ Nöo fa Masa Jesosi ko a Magidala dë, hën dee Saduseima ku dee Faliseima ko nëen. Wë de tu keiki paatëi dë, de an kë piki möönsö taa a Gadu Masa Jesosi kumutu. Nöo fa de ko nëen dë, hën de taa de kë faa lei de wan maaka kumutu a Gadu ala, ee nasö de an o piki taa Gadu hën mandëen ko.

² Ma nöo hën Masa Jesosi piki de. A taa: “Dee sëmbë, a toobi mi poi da unu. Biga te sapate ee un si bundji a liba ala bë njaan, nöo un taa amanjan sonu o hati.

³ Te mamate un si di sonu bë hëii, tjuba ta baaka, nõo woon taa tjuba o kai tide. Sö un sabi u wegi dee maaka u liba ala tjika.

“Wë nõo unfa a waka wan sa wegi dee maaka dee dë leti a unu wojo un ta si aki? Biga ee un luku dee soni ta pasa a di ten u dë aki, de ta kai seei ku dee soni dee tjabukama u Gadu bi sikifi a fesi e. Nõo hën da di ten de bi taki dë, hën dou kaa.”

⁴ Nõo hën a gandji da de awaa, a taa: “Un dee takulibima aki, un dë leti kuma wan mujëë disëën manü go ta waka ta suku oto manü. Biga Gadu bi da unu dee maaka fëën gaanduwe kaa, nõo hën un disa de go ta suku oto maaka mõn. Nõo mi piki unu taa wan o feni oto maaka a mi mõönsö e, mõn leki di i si mi bi taki da unu kaa u di tjabukama de kai Jona.”

Aki Masa Jesosi ta bai dee bakama fëën a di lei u dee Dju hedima.

Maik. 8:14-21

Nõo di Masa Jesosi fan ku dee hedima u keiki sö kaa, hën wë a disa de dë.

⁵ Nõo hën u ku ën toona sabi a boto mõn, hën u ta koti nango a di oto së banda ka u bi kumutu. Ma nõo u bi fëëkëtë u tja bëëë go ku u.

⁶ Nõo fa u nango dë, hën Masa Jesosi bai u a soni, a taa: “Un mëni unu seei e, dee sëmbë, ku di sooda u dee Faliseima ku dee Saduseima.”

⁷ Ma nõo di a fan sö, hën u pakisei wante taa wë a kandë fu di wa tja bëëë, nõo hën mbei a fan sö.

⁸ Nõo Masa Jesosi sabi taa sö u ta mëni. Hën a taa: “Dee sëmbë aki, unfa biibi fuunu piki sö? Unfa un sa mëni taa bëëë soni mi ta taki?”

⁹ Wan ta fusutan mi mõönsö nõ? Naasë un bi dë di mi tei dee feifi bëëë da feifi dusu sëmbë, de njan te de wei toona fika sëmëni manda eti?

¹⁰ Nõo naasë un bi dë mõn di mi tei dee sëbën bëëë da dee fõ dusu sëmbë, de njan te de wei toona fika sëmëni manda mõn?

¹¹ “Nõo unfa a waka wan ta fusutan taa ma ta a’ bookohedi ku soni u njan? Nõo na bëëë soni mi taki dë. Ma mi taki e, taa un musu mëni unu seei ku di sooda u dee Faliseima ku dee Saduseima.”

¹² Nõo fa a fan dë ufö u ko kisi u seei awaa taa na di sooda di de ta dian boon, nëën a ta taki, ma di poi poi lei u dee Faliseima ku dee Saduseima di de ta paaja a hii di goonliba, leti kuma wan piki sooda ta soopu ta paaja a wan hia boon, hën wë a ta taki di taki.

Aki Petuisi taki

ambë da Masa Jesosi.

Maik. 8:27-30; Luk. 9:18-21

¹³ Nõo di u dou a oto banda dë, hën u ta waka te u go dou a di pisiwata de kai Sesalia Filipi. Nõo hën Masa Jesosi kai u te u piki, a taa: “Unfa un ta jei de ta taki u Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki?”

¹⁴ Nõo hën u piki ën taa: “Wë u ta jei so sëmbë ta taki fii taa i da di dopuma Johanisi, hën toona weki baka a dëdë. So u de taa i dë wan u dee oto tjabukama u Gadu bi dë a fesi kuma Elia, kuma Jelema sö, hën toona weki baka. Sö u ta jei de ta taki fii.”

¹⁵ Nõo hën a toona hakisi u taa: “Wë unu wë? Ambë un ta mëni taa mi dë?”

¹⁶ Hën Simon Petuisi piki ën taa: “Masa o, i da di Keesitu e, di Kõnu Gadu bi paamusi taa a a manda ko. I da di Mii u Masa Gaangadu seei, di abi libi fu teego.”

¹⁷ Nõo di Masa Jesosi jei fa a fan dë, hën a taa: “Aai womi Simon, ju di mii u Jonasi aki, Gadu naki i kõlöku tuutuu. Biga di soni di i ko sabi dë, nõo na libisëmbë lei i ën. Ma mi Tata a liba ala hënseei mbei i ko sabi ën.

¹⁸ “Nõo fa de ta kai i Petuisi dë, na ‘sitonu’ di në fii kë taki nõ? Wë nõo mi taki da i taa ku di gaan sitonu i si aki mi o seti di keiki u mi e. Nõo fa mi o seti ën dë, nõo di didibi ku hii di kaakiti di a abi, ku dëdë kõndë seei, an o sa tapëën ën mõönsö.

¹⁹ “Nõo mi taki da unu taa mi o da unu taki a di Njunjun Tii u mi dendu, te hiniwan soni di i si un tai a goonliba aki nõo a o dë taitai a Gadu ala. Söseei tu hiniwan soni di un lusu a goonliba aki, a o dë lusulusu a Gadu ala.”

²⁰ Nõo di a fan sö te a kaba, hën a bai u tuu seei taa wa musu konda da na wan sëmbë taa hën da di Kõnu Gadu bi paamusi taa a o manda ko.

Aki Masa Jesosi konda di hogi

di o pasa ku ën.

Maik. 8:31-9:1; Luk. 9:22-27

²¹ Nõo a di ten dë hën Masa Jesosi seti fan ku u, fuu sabi andi o pasa ku ën a bakaten. A taa: “Te wan pisi nõo woo go a Jelusalen. Nõo dee Gaan Womi ku dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti, de o kisi mi da sitaafu te a tjika de, nõo de o kii mi. Ma nõo a di u dii daka fëën, nõo mi o toona weki baka a dëdë e.”

²² Nöö fa a fan naandë, hën Petuisi kai ën tja go a së, hën a fia ku ën taa: “Masa, na taki dee lö soni dë e. Biga de an o sa pasa ku i seei, kwetikweti.”

²³ Nöö hën a bia gandji dëen taa: “Waka pasa kumutu a mi fesi dë e, ju didibi Saatan. I dë kuma wan sitonu a pasi da mi u mi naki futu kai kumutu a di pasi Gadu buta da mi u mi waka. Biga fa i fan dë, nöö na Gadu da i di pakisei dë e. Libisëmbë pakisei nöö di dë.”

²⁴ Nöö di a fan ku Petuisi sô te a kaba, nöö hën a bia fan ku u tuu taa: “Dee sëmbë o, wan mëni fa mi bi fan ku unu nô, taa hiniwan sëmbë abi sitaafu fëen fu tjai ufô a sa waka a mi baka. Nöö ee i kë waka a mi baka tuutuu, nöö i musu disa di soni di i seei ta kë, nöö i tei di sitaafu dë tja.

²⁵ “Biga ee wan sëmbë i ta suku wan suti libi da i seei a di goonliba aki, nöö ja o feni ën fa i kë möönsô e. Lasi nöö joo lasi. Ma nöö ee i saka i libi fu mi hedi, nöö joo fendi ën kumafa i kë nöömô.

²⁶ “Nöö ee i feni hii soni u di goonliba aki tuu te dou, ma i seei lasi go a di didibi faja, nöö un heepi seei a abi da i? Nöö andi seei dë a goonliba aki waiti tjika tu, fii tookëen ku di libi u teego? Soni an dë e, baa.

²⁷ “Biga te wan daka, Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o toona ko a di goonliba aki nöömô, fu mi kuutu a libisëmbë liba. Nöö fa mi o ko dë, nöö mi ku dee basia u mi Tata kondë tuu o ko makandi, nöö ku di gaan hei u mi Tata seei woo ko e. Nöö mi o paka hiniwan sëmbë kumafa a fiti di libi di a bi libi a di goonliba aki.”

²⁸ Nöö hën a taa: “Mi taki da unu e, taa so fuunu dë aki an o dëdë möönsô bifô un si Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki toona ko dou ku di Njunjun Tii u mi.”

Sô Masa Jesosi fan ku u tefa a kaba.

17

Aki dee bakama u Masa Jesosi si di Gadu fasi fëen di a abi.

Maik. 9:2-13; Luk. 9:28-36

¹ Nöö hën a baka sikisi daka, hën Masa Jesosi tei Petuisi ku de tu baa Jakobosi ku Johanisi, nöö hën de subi go te a wan hei kununu liba.

² Nöö hën de sai dë te wan pisi, hën Masa Jesosi ko tooka a de wojo seei. Fesi fëen ko ta koti faja kuma sonu, nöö dee koosu nëen sinkii ko weti faan te sëmbë wojo an sa kai ku de.

³ Nöö te u de kë mëni, hën de si tu womi ko taanpu nëen bandja, wan de kai Elia, wan da Mosesi. De tu womi dë bi dë awoo tjabukama u Gadu u fesiten, gaan nëbai sëmbë, nöö de bi dëdë gaanduwe kaa, ma nöö hën de ko a Masa Jesosi dë ko ta fan ku ën.

⁴ Nöö fa de ta fan ku ën dë, hën Petuisi taa: “Masa o, a bunu fa i tja u ko aki. Nöö ee i kë, nöö mi sa mbei dii tjëkë liba da unu: wan fii, wan u Mosesi, ku wan u Elia.”

⁵ Ma nöö di a fan sô kaa, hën wan gaan limbo wöluku saka zalalaa ko tapa de buuu. Hën de jei wan töngö ta fan a di wöluku dendu dë taa: “Un luku di lobi Womi Mii u mi aki. Libi fëen ta kai ku mi. Nöö hën fuun ta haika e.” Sô di töngö piki.

⁶ Nöö fa de dii bakama u Masa Jesosi jei di fan dë, nöö hën de fëë te de kai ku fesi a goon.

⁷ Hën Masa Jesosi waka go panjan de hën a taa: “Womi o, un hopo. Wan fëë sô e.”

⁸ Nöö di de ko jabi wojo, nöö Masa Jesosi wanwan nöö de si. De an si de tu sëmbë möön.

⁹ Nöö hën de toona ta bazia di kununu ta saka nango a goon. Nöö fa de nango dë, hën Masa Jesosi bai de taa: “Un haika e, di soni di un si a di kununu liba naandë, nöö wan musu taki ën da na wan koko sëmbë e. Un musu hoi ën a unu hati ufô. Tee Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki dëdë toona weki baka ufô un sa taki ën.”

¹⁰ Nöö hën de taki dëen taa: “Masa o, u kë hakisi i wan soni. Faandi mbei dee leima fuu, dee Sabima u Wëti, taa Elia hën fosu musu ko ufô di kënu Gadu bi paamusu o ko a u?”

¹¹ Hën a piki de taa: “Awa, fa de ta lei unu dë, nöö sô a dë tuu. Elia bi musu ko a fesi fa a seeka pasi da di Könu.

¹² Ma nöö mi taki da unu taa a ko kaa e. Ma dee sëmbë an bi sabi ën, nöö hën de du ku ën kumafa de kë. Nöö sôseei de o du ku Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki tu.” Sô Masa Jesosi taki.

¹³ Nöö fa a fan dë ufô de ko sabi taa Johanisi di Dopuma hën a ta taki dë. Hën wë bi da di Elia di bi musu ko.

Aki Masa Jesosi kula

wan womi müi bi dë ku müi siki.

Maik. 9:14-29; Luk. 9:37-43a

¹⁴ Nöö hën de ta bazia di kuun ta ko te de ko kai a palala goon, nöö hën de ko si wanlö hia sëmbë naandë ta luku de. Nöö hën wan womi kule kumutu a dee sëmbë dendu ko kai a goon a Masa Jesosi fesi.

Hën a begi ën taa:

¹⁵ “Masa gaantangi, a’ tjalihati fu wan womi mii u mi aki o. Miii siki dë ku ën seei te na soni. So juu a ta naki ën ta tuwë a faja, so juu a ta tuwëen a wata. Sö a ta fukëen tjika.

¹⁶ Nöo mi bi tjëen ko a dee bakama fii aki u de heepi mi kulëen, ma de an bi sa heepi mi möönsö. Nöo hën wë i si mi tjëen ko a i seei.”

¹⁷ Nöo hën Masa Jesosi djëmë, a taa: “Ee! Andi seei mi feni a dee sëmbë u di ten aki maun? Fa mi ku de dë aki, de an ta biibi möönsö. Taangajesi nöo de abi sö. Un longi mi musu dë ku unu aki ta hoi pasensi da unu ufö un sa biibi mi?”

Nöo hën a taa: “Söö. Wë tja di mii ko a mi aki i si.”

¹⁸ Nöo hën de tjëen ko dëen. Hën a jaka di soni di bi dë nëen liba dë puu tuwë go, nöo wantewante dë hën di mii ko bunu fiaa.

¹⁹ Nöo baka u di dë, hën u dee bakama fëen ko nëen. Hën u hakisi ën taa: “Masa o, andi seei mbei wa bi sa jaka di gadu dë puu a di mii liba?”

²⁰ Nöo hën a taa: “Awa, wë baaa o, fu di wan ta biibi a di fa wë mbei e. Biga mi taki da unu taa ee un abi wan piki biibi t'ën sö seei kuma di sii fu di pau de kai mutaadi, nöo i sa go taki da wan gaan kununu taa ‘hopo kumutu dë’, nöo a o kumutu dë go. Biga te di biibi fuunu dë a di fa kaa, nöo na wan soni o dë di wan o sa du e.

²¹ “[Ma boiti u di dë, sö wan pei soni, ja sa puu ën a sëmbë liba ee na i tei ten fii begi Masa Gaangadu gaanfa söndö njan.]” Sö Masa Jesosi piki u di ten dë.

Aki Masa Jesosi toona fan soni

u di dëdë fëen möön.

Maik. 9:30-32; Luk. 9:43b-45

²² Nöo baka u di dë, hën u ku Masa Jesosi ko makandi a di pisiwata u Galilea naandë, hën a taki da u taa: “Dee sëmbë, mi kë taki wan soni da unu aki taa Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki, nöo wan daka de o buta mi a dee felantima u mi maun.

²³ Nöo de o kii mi e. Ma di u dii daka fëen nöo mi o toona weki baka. Sö wë o pasa ku mi e, dee sëmbë.” Nöo fa a fan ku u dë, nöo a dë wan gaan tjali soni seei da u, a da u fuka te na soni.

Aki Masa Jesosi ku Petuisi

o paka keiki möni.

²⁴ Nöo hën u toona go a Kapenaumi möön. Nöo hën dee sëmbë ta pii möni da di Gaan Keikiwosu a Jelusalen dë, nöo hën de ko a Petuisi ko hakisi ën taa: “Wë mati o, fa di mësité fuunu sai dë, hën an ta paka di keikimöni nö?”

²⁵ Hën a taa: “Aai höön, a ta paka.” Ma nöo fa de ta fan dë, nöo Masa Jesosi an sai naandë.

Nöo hën Petuisi go nëen a wosu. Ma nöo fa a denda a di wosu, an jabi buka fan seei, hën Masa Jesosi kai ën taa: “Womi Simon.”

Hën a piki.

A taa: “Mi kë hakisi i wan soni. Fa dee könu u di goonliba aki ta pii lantimöni, nöo na ambë de ta pii ën? A deseeri mii, naa a dee sëmbë dee an dë a di könu famii?”

²⁶ Hën Petuisi piki ën taa: “Wë a dee oto sëmbë dee na famii u könu.”

Nöo hën Masa Jesosi taa: “Söö. Wë hën da an dë u dee mii u di könu seei musu paka, na sö nöo?”

²⁷ Ma nöo un boo paka nöo e, fu de an musu mati u.

“Nöo haika e. Tei di huku fii nöo i go a huku. Nöo di fosu fisi di i si joo kisi nöo i jabi ën buka luku, nöo joo si wan möni nëen dendu, nöo i tei ën tja go paka u mi ku i.”

18

Aki ta lei ambë da hei sëmbë

a di tii u Gadu dendu.

Maik. 9:33-37; Luk. 9:46-48

¹ Hën u dë te wan daka, nöo hën u dee bakama u Masa Jesosi ko nëen ko hakisi ën taa: “Masa o, u kë hakisi i wan soni. Undi fuu sa dë di möön hei wan a di Njunjun Tii u Gadu dendu di ta ko aki?”

² Nöo hën Masa Jesosi kai wan piki mii tja ko nëen, nöo hën a butëen leti a u dendu naandë.

³ Hën a taa: “Wan ta si di mii aki nö? Ee wan sëmbë ja bia ko abi di fasi di wan piki mii abi, nöo ja o sa dë a di Njunjun Tii dendu möönsö e.

⁴ Ma nöo ee i abi sö wan sakafasi, nöo joo dë gaan hei sëmbë a di Njunjun Tii dendu.”

⁵ Hën a taki da u möön taa: “Ee i du sö wan piki mii kuma di i si aki wan bunu fu di a nama ku mi hedi, nöo miseei wë i du di bunu dë kaa e.

6 “Nöö ee wan mii kuma disi ko biibi a mi liba, nöö hën wan fuunu mbei a kumutu a Gadu pasi, nöö mi taki e, di sitaafu fëen di joo kisi a Gadu nöö a o hebi gaanfa e. A bi sa möön bêtê da i de bi tei wan gaan gindi sitonu tai a i gangaa te de kaba, nöö de tja i go tuwê a di möön fundu kamian u di ze dubuu pii. Biga di sitaafu dë an o hebi kuma di i bi o kisi a Gadu, ee i bi mbei so wan sêmbê kumutu a di pasi u Gadu.”

Aki ta lei fa i musu kõni tjika

fii tan a di tii u Gadu.

Maik. 9:42-48; Luk. 17:1-2

7 Hën a taa: “Mi bai helu da di goonliba aki e, da dee soni fëen ta ganjan sêmbê puu a Gadu pasi. A dë sô tuu taa sô di goonliba aki dë kaa, ma tókuseei mi bai helu da dee sêmbê dee ta buta sêmbê fu de du dee soni dee an kai ku Gadu.

8-9 “Nöö mi bai unu taa ee i kê du wan soni ku i maun di o mbei i kumutu a di pasi u Gadu, nöö a möön bunu i koti di maun fii kolon puu a i sinkii tuwê wante.

“Nöö sôseei tu, ee ku di wojo fii dë i kê luku wan soni di o puu i a Gadu pasi, nöö a möön bunu i diki ên puu tuwê. Biga a möön bêtê da i i lasi wan kamian fii sinkii ma i feni di libi u teego, möön leki de hiti i ku telu go a di didibi faja.

10-11 “Nöö mi taki da unu möön e, taa un musu mëni unu seei bunu a di fa i ta libi ku dee piki mii kuma di i si aki sô. Wan musu tei de u sôsô soni. Biga dee basia u mi Tata kôndê dee ta waka nango ta ko nëen fesi nöömô dë, nöö de wê ta watji dee mii aki e. Hën mbei wan musu ta kai de sôsô soni.”

Aki Masa Jesosi taki soni u

wan sikapu di bi lasi.

Luk. 15:3-7

12 Nöö hën a tei wan oto konda da u, a taa: “Ee wan sêmbê abi wan hëndö sikafu ta kiija, nöö hën wan u de kumutu a dee otowan dendu lasi go te a go pii, nöö unfi i mëni? Na a o disa dee nëigiteni-ku-nëigi ka de ta njan a di sabana dë, nöö a go suku di lasi sikafu dë tee a feni ên nô? Aai, sô a o du.

13 Nöö mi taki da unu, taa te a feni di wan kodo di bi lasi go dë, nöö a o wai ku ên gaanfa seei möön leki dee nëigiteni ku nëigi dee an bi go lasi.

14 “Nöö sôseei wê mi Tata di dë a liba ala dë tu e, dee sêmbê. Biga an kê na wan kodo sêmbê fëen musu lasi, te dou ku dee piki mii kuma disi aki seei. Sô a ta kai de gaan soni tjika.

Aki ta lei fa fii du ku wan sêmbê di du hogi ku i.

15 “Nöö mi o taki wan oto soni da unu möön. Ee wan otowan fii du i wan hogi, nöö i musu go nëen i wanwan go fan ku ên, fuun seeka di taki be un ko bunu baka. Nöö ee di otowan fii piki tei di fan fii, nöö hën da i wini ên tja ko buta a pasi.

16 Ma ee i fan ku ên an kê haika möönsô, nöö i musu toona go kai wantu sêmbê, nöö un tuu go nëen makandi nöö un fan ku ên te un kaba. Nöö a o kai ku di Buku u Gadu ka a sikifi taa i musu abi tu ee nasô dii kotoigima ufô de sa sitampu wan soni taa a dë tuu.

17 “Ma nöö ee di otowan fii an kê haika unu möönsô fu di taki musu seeka, nöö be un tja di taki go a dee oto biibima fuunu ka un ta miti makandi a keiki. Nöö ee un go taki ên te un kaba, ma seei di sêmbê an kê piki möönsô, nöö a ko dë taa heepi an dë. Nöö un luku ên kuma wan sêmbê na sabi soni fu Gadu, kuma wan takulibima.

18 “Nöö mi taki da unu e, taa fa un dee sêmbê u mi ta ko makandi naandê, nöö di soni di i si un sitampu te un kaba taa hën bunu, nöö Gadu seei o nama ku unu nëen taa a bunu. Nöö ee un luku wan soni a goonliba aki tee un kaba sitampu taa an bunu, nöö Gadu seei o taa an bunu tu. Sô taki fuunu a goonliba aki o a’ kaakiti tjika e.

19 “Nöö mi taki e, taa ee wantu fuunu ko miti a wan kamian fuun begi mi Tata a liba faa du wan soni da unu, nöö mi piki unu gbelin taa a o du ên e.

20 Biga ka tu dii fuunu ko makandi fu di un nama ku mi, nöö mi seei o dë leti a unu mindi dë.”

Aki ta lei taa u musu da sêmbê paadon.

21 Nöö hën Petuisi ko nëen, hën a hakisi ên taa: “Wê Masa o, ee wan otowan u mi ta du hogi ku mi nöö hën mi puu ên a bêê te dou sêbên pasi kaa, nöö an tjika nô?”

22 Hën a piki ên taa: “Nônô, womi, an tjika e. I musu ta puu ên a bêê nöömô, ee sêbênteni toon sêbên pasi seei. Ja musu hoi ên a bêê möönsô.”

23 Nöö hën a toona da u wan oto möön faa lei u fa di Njunjun Tii u Gadu dë. A taa: “A dë leti kuma wan kõnu di abi sômëni wookoma ta juu mõni nëen. Nöö hën a dë te wan daka nöö hën a kai de ko fu de pakêen di mõni di de bi juu nëen.

²⁴ “Wë nõõ di de seti di soni, hën de tja wan sëmbë ko nëën. Di sëmbë naandë bi abi sëmëni milion faa pakëën.

²⁵ “Hën di kõnu taa: ‘Wë mati o, da mi di mõni u mi di i musu paka mi.’

“Ma nõõ di womi an abi di mõni. Nõõ hën di kõnu taa: ‘Wë antoobi. Un sei ën, hën ku ën mujëë ku dee mii fëën ku hii soni a abi tuu, nõõ un tja di mõni u de ko da mi, be mi feni di mõni u mi.’

²⁶ “Ma nõõ di di womi jei sò, nõõ hën a saka tjökò kini a goon nëën fesi, hën a begi ën taa: ‘Köndë Masa o, i a’ leti, ma mi begi i gaantangi hoi pasensi da mi o. Di mõni di mi juu a i, nõõ mi o paka i ën nõömö.’

²⁷ “Nõõ fa a begi ën te a kaba dë, nõõ hën tjali fëën kisi di kõnu. Nõõ hën a taa: ‘Wë mati o, wë an dë fii paka mi di mõni mõön e. Un boo disa di taki nõõ.’ Nõõ di a fan ku ën sò tefa a kaba, nõõ hën a mandëën go.

²⁸ “Ma nõõ fa di womi kumutu dë, hën a go miti ku wan otowan fëën a pasi, di hën ku ën tuu ta wooko makandi da di kõnu. Nõõ di womi aki bi juu kuma wan teni-a-feifi kõlu sò a di womi di kumutu a di kõnu dë. Nõõ fa de miti dë, nõõ hën a djombo kisi di otowan a gangaa gbolou peeta. Hën a taa: ‘Sòõ, womi, wë u miti. Paka mi di mõni u mi wantewante, nasò mi o du ku i tide.’

²⁹ “Nõõ hën di womi tjökò kini a goon nëën fesi hën a begi ën taa: ‘Gaantangi baa, hoi pasensi da mi o. Te mi feni di mõni nõõ mi o da i ën nõömö.’

³⁰ “Ma nõõ di fosu womi naandë, hën an dë a di taki dë seei, kwetikweti. An haika seei andi di otowan fëën ta taki. Nõõ hën wë a mbei dee siköutu ko tei ën tja go buta a dunguwosu fu tee a sa paka di paima.

³¹ “Ma nõõ fa di soni pasa dë, nõõ dee oto wookoma u kõnu sai dë ta si, nõõ hën de kule tjalalaa go piki di kõnu taa sò wan soni de si pasa, a bigi te an sa taki.

³² “Nõõ hën di kõnu toona kai di wookoma dë ko nëën mõön, hën a gandji dëën seei awaa, a taa: ‘Ju hogihatima ju, hii di gaan hia mõni di i bi abi u paka mi nõõ hën wë mi disa i fu di i bi begi mi.’

³³ Wë nõõ an bi bunu da i fii abi tjalihati da di otowan fii nõ? Jee? Sò i dë ö?”

³⁴ “Nõõ hati fëën boonu ku ën teee, nõõ hën a kai dee siköutu, a taki da de taa: ‘Un kisi di sëmbë dë tja go tuwë a dunguwosu, be a ta tja sitaafu fu teee a paka hii di mõni di a bi musu paka mi, tee dou ku dee lasiti bësënsi tuu.’”

³⁵ Nõõ sò Masa Jesosi taki wan oto da u te a kaba. Hën a taa: “Un si fa di soni pasa dë ö? Wë nõõ leti sò nõõ mi Tata di dë a liba ala o libi ku unu tu e, ee wan puu dee otowan fuunu a bëë ku hii unu hati a dee hogi de ta du unu.”

19

Aki Masa Jesosi ta taki fa

manu ku mujëë an musu tuwë.

Maik. 10:1-12; Luk. 16:18

¹ Nõõ hën a baka u di dë, hën u ku Masa Jesosi kumutu a Galilea naandë latja Judea go te a di oto sè banda u Joodan Lio.

² Nõõ fa u ta waka nango dë, wanlò hia sëmbë ta dë a Masa Jesosi baka ta ko nõömö. Nõõ di u dou a di oto sè banda u di lio, nõõ hën a kula dee sikima u de tefa a kaba.

³ Nõõ di juu dë, hën wanlò Faliseima ko nëën fu de poobëën luku ee de sa feni föutu nëën u de tjeën go kaagi da lanti. Nõõ hën de hakisi ën taa: “Mësitë o, u kè hakisi i wan soni aki. Unfa di wëti u Gadu taki? Wan womi sa tuwëën mujëë fu hiniwan piki soni di hën ku ën abi ö?” Sò de hakisi ën.

⁴ Nõõ hën a piki de taa: “Wan bi lesi a di Buku nõ, taa di Gadu mbei goonliba te a kaba nõõ hën a mbei libisëmbë, wan womi ku wan mujëë.

⁵ Nõõ kumutu a di ten dë te kisi fa u dë aki, wan womi o kumutu disa hën mama ku hën tata go libi ku ën mujëë, nõõ de o ko dë wan sinkii.

⁶ De an o dë kuma tu sëmbë mõön. Wë nõõ fa Masa Gaangadu buta de ko di wan dë, nõõ libisëmbë aan leti u paati de mõönsò e.”

⁷ Hën de hakisi ën taa: “Wë nõõ ee a dë sò tuu, nõõ faandi mbei Mosesi bi buta da u Dju sëmbë taa i sa mbei wan pampia a lanti te i kaba taa i ku di mujëë fii tuwë, nõõ i manda di mujëë fii go? Faandi mbei a taki sò?”

⁸ Hën a taa: “Awa, wë fa a da unu di pasi dë, fu di un abi taangajesi wë mbei e. Ma a seti u goonliba nõõ an bi dë sò.

⁹ Nõõ mii taki da unu seei gbelin taa ee wan sëmbë i abi wan mujëë fii nõõ i tuwëën ma na manu a tei a i wosu nõõ hën i toona go tei wan oto mujëë, nõõ Gadu wëti hën wë i booko dë e.” Nõõ sò Masa Jesosi piki dee sëmbë.

¹⁰ Nöo di u dee bakama fëen jei a taki sö, hën u taa: “Wë nöo Masa o, ee sö di wëti fu Gadu dë, nöo an dë fu womi abi mujëë, an dë u mujëë abi manu tu e. Un boo dë fuu sö nöo.”

¹¹ Hën a taa: “Ma na hii sëmbë sa fika sö e. Nönö. Ma dee sëmbë dee a kai da, nöo de nöo sa dë sö.”

¹² Biga so sëmbë an sa tei mujëë biga de pai ën sö kaa. So sëmbë an sa tei mujëë fu di oto sëmbë du hogi ku de. So sëmbë, deseei feni ën fu bunu fu de dë ku wan hati ta biinga fu di Tii u Gadu musu paa ja a mundu, hën mbei de an tei mujëë.

“Nöo di sëmbë di sa tei di lei aki, nöo be a tei ën e.”

Aki de tja dee miii ko

a Masa Jesosi.

Maik. 10:13-16; Luk. 18:15-17

¹³ Nöo di juu naandë, hën de tja wanlô miii ko a Masa Jesosi faa musu buta maun a de hedi begi da de. Nöo di u dee bakama fëen si sö, hën u gandji da dee sëmbë seei.

¹⁴ Ma nöo hën Masa Jesosi si taa sö u ta du, hën a bai u taa: “Nönö womi, wan tapa de e. Be de tja dee mii ko da mi nöo. Biga dee sëmbë dee abi sö wan ‚saka,‘ fasi kuma dee piki mii i si aki, nöo de nöo o dë a di Tii u Gadu dendu e.”

¹⁵ Hën a buta maun a dee mii hedi, hën a begi da de te a kaba.

Aki Masa Jesosi ta fan

ku wan guduma.

Maik. 10:17-31; Luk. 18:18-30

Nöo baka fëen, hën u kumutu a di kamian dë nango möön.

¹⁶ Te wan pisi, hën wan kijoo ko a Masa Jesosi hën a kai ën te a piki, a taa: “Mësitë, wë mi ko a i aki. Mi ko hakisi i ee un bumbuu soni dë fu mi sa du nöo mi feni di libi u teego?”

¹⁷ Hën Masa Jesosi hakisi ën taa: “Faandi mbei i hakisi mi soni u bumbuu? Biga Gadu nöo da bumbuu sëmbë, nöo ee i kë feni libi u teego, nöo i musu hoi i seei a dee wëti fëen.”

¹⁸ Hën di womi hakisi taa: “Undi u dee wëti fëen fu mi hoi?”

Hën a taa: “Ja musu kii sëmbë. Ja musu go a wan mujëë na mujëë fii. Ja musu fufuu sëmbë soni. Ja musu mindi soni da sëmbë.”

¹⁹ I musu a’ lesipeki da i mama ku i tata. I musu lobi hii sëmbë kumafa i lobi i seei.”

²⁰ Hën a taa: “Aaa, dee soni dë nö? Wë hii dee wëti dë tuu seei mi bi ta hoi kaa, fu sensi mi bi dë miii. Ma nöo ee i si taa wan soni toobi mi eti, nöo gaantangi be i taki ën da mi o.”

²¹ Hën Masa Jesosi piki ën awaa, a taa: “Söö, wë antoobi. Wë ee i kë ko dë wan bumbuu sëmbë te dou, nöo i go sei hii dee gudu fii dee i abi tuu te i kaba, nöo i tei di möni paati da dee möfina sëmbë u di köndë. Nöo te i du sö kaa, nöo joo abi gudu a Masa Gaangadu köndë te a hia e. Nöo te i kaba, nöo i ko bakama u mi ta waka a mi baka.”

²² Wë nöo fa Masa Jesosi fan ku ën te a kaba dë, nöo hën di kijoo bia go ku gaan tjali nëen hati, biga a abi hia gudu tuu.

²³ Nöo fa a go dë, hën Masa Jesosi bia fan ku u dee bakama fëen, a taa: “Womi, a dë wan taanga soni tuu fu sö wan guduma musu ko a di Tii u Gadu dendu e.

²⁴ Ja si fa di mbeti de kai kamëli bigi ô? Ee i luku ën te i kaba, nöo ja sa maakëen seei taa a sa pasa na aguja baaku. Ma mi piki unu taa, di soni dë möön fukë möön leki fu wan guduma sa ko a di Tii u Gadu dendu.”

²⁵ Nöo di u jei sö kaa, nöo a toobi u seei. Hën u hakisi ën taa: “Wë ee sö a taanga ‚da wan sëmbë di Gadu heepi sö te a ko gudu,‘ nöo ambë seei sa feni di libi u teego baa?”

²⁶ Hën a luku u diin sö, hën a taa: “Ee a nama a di kaakiti u libisëmbë, nöo na wan sëmbë sa feni ën e. Ma a di kaakiti u Masa Gadu a nama, nöo soni seei an dë di hën an sa du.”

²⁷ Nöo hën Petuisi taa: “Wë Masa o, uu bi disa hii soni seei ko ta waka a i baka, nöo un paima u o feni?”

²⁸ Hën a taa: “Haika e. Te a dou di juu fu hii soni musu ko nunjun, nöo Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o go sindo a di könu sutuu u mi ku hii di hei u Gadu di a abi. Nöo di juu dë, nöo un dee tuwalufu sëmbë bi ta waka a mi baka aki, nöo woon ko sindo a tiima sutuu tu, ta kuutu dee tuwalufu lö u Isaëli.

²⁹ “Nöo na unu wanwan o feni paima e. Ma hii dee sëmbë dee disa de wosu, ee nasö de baaa, ee nasö sisa, tata, mama, miii, pandasi kamian, hiniwan soni fu di a kë waka a mi baka hedi, mi taki da unu taa dee lö sëmbë dë an o lasi. Biga de o toona feni dee soni naandë höndö toon baka, nöo te fu kaba fëen nöo de o feni di libi u teego a Gadu tu.

³⁰ “Nöo di juu dë, nöo sëmëni sëmbë dee de bi ta tei u heihei sëmbë a goonliba aki, de tuu o ko dë lagi sëmbë. Nöo sëmëni sëmbë dee bi dë lagima a goonliba aki o ko hei sëmbë awaa.”
Sö Masa Jesosi taki da u tefa a kaba.

20

Aki da wan oto fu wanlō wookoma bi wooko a wan goon.

¹ Nōō hēn wē Masa Jesosi konda wan oto woto da u mōōn, faa lei u fa di Njunjun Tii u Gadu dē. A taa: “Wan guduma abi wan gaan goon fēēn. Nōō hēn di mamate biten hēn a hopo go suku sēmbē fu de heepi ēn wooko di goon.

² Nōō di a feni sēmbē, hēn a mbei buka ku de te a kaba taa a o paka de wan daka wooko mōni. Hēn de taki aai, a bunu. Nōō hēn wē a manda de go a di goon.

³ “Nōō hēn a sai dē te kuma nēigi juu sō, hēn a toona go suku sēmbē mōōn u de musu heepi ēn wooko di goon. Nōō hēn a go si wanlō sēmbē taanputaanpu pii a wojowojo naandē, de aan soni seei u du mōōnsō.

⁴ “Nōō hēn a taki da de taa: ‘Un ko go wooko da mi a mi goon, nōō mi o paka unu kumafa a fiti.’ Hēn de taki aai, nōō hēn a manda de go.

⁵ “Nōō hēn a dē te kuma tuwalufu juu, hēn a toona go suku sēmbē mōōn fu de heepi ēn wooko di goon. Hēn a feni sēmbē mōōn.

“Nōō a di dii juu, hēn a toona go suku mōōn.

⁶ “Hēn a dē tee sapate feifi juu hēn a toona go mōōn. Hēn a go si wanlō sēmbē dē taanputaanpu a wan kamian, na soni seei de ta du mōōnsō.

“Hēn a hakisi de taa: ‘Andi mbei un dē taanputaanpu aki di wan hii daka nōōmō sō?’

“Hēn de taa: ‘Wē nōnō, wa feni wooko seei mōōnsō e.’

⁷ “Nōō hēn a taa: ‘Sōō. Wē mi o manda unu be un go wooko a mi goon ala. Un kē o?’

“Hēn de taki aai. Hēn a manda de go a di wooko.

⁸ “Nōō hēn de ta wooko tee fa juu kisi u de kumutu a di wooko. Nōō hēn di sēmbē abi di goon hēn a go fan ku di basi taa: ‘Wē go kai dee wookoma tja ka, nōō i paka de da mi. Nōō joo seti ku dee bi ko lasiti dē te kisi dee fosu sēmbē dee bi ko di mamate e.’

⁹ “Nōō hēn di a go u go paka de, nōō hēn a seti ku dee bakawan hēn a paka de wan hii daka mōni. Nōō sō a paka de tuu te dou.

¹⁰ “Ma nōō di a paka dee sēmbē bi ko a fesi, nōō de bi mēni taa de o kisi mōōn hila mōni mōōn dee ko a baka dē. Ma nōō de ko si taa di wan mōni nōō de tuu feni.

¹¹ Nōō di soni an kai ku de seei, nōō hēn de sai dē ta guunjan di sēmbē abi di goon.

¹² “Te wan pisi hēn de go nēēn gbolo, hēn de hakisi ēn taa: ‘Unfa di soni waka? Di mamate hēn u ko dē ta pena a di sonu mindi tefa di ndeti aki, ma nōō dee sēmbē dee wooko di wan kodo juu langa dē, u ku de tuu kisi di wan seei mōni. A bunu sō nō?’

¹³ “Nōō hēn di goon masa kai wan u de, a taa: ‘Mati.’

“Hēn a piki.

“A taa: ‘Fa un taki dē, nōō ma du hogi ku unu e. Biga na mi ku unu bi mbei buka taa mi o paka unu wan daka mōni nō? Wē nōō un mēni dē a i maun naandē? Na wan daka mōni mi da i dē nō?’

¹⁴⁻¹⁵ “Nōō unfa i pakisei? Di soni di mi abi, ma sa du ku ēn kumafa mi kē nō? Sō nōō mi bi kē da dee sēmbē dee ko lasiti dē, nōō fu di mi abi bunuhati u de fēēn mbei un ta haun sō nō?”

¹⁶ Sō wan oto Masa Jesosi tei konda da de. Hēn a taa: “Sō nōō a o dē a di Njunjun Tii u Gadu e. Dee sēmbē i mēni taa o dē a fesi, nōō de sa ko dē a baka e. Nōō dee sēmbē i sabi taa o dē a baka, nōō de sa ko fesima.”

Aki Masa Jesosi taki soni

u di dēdē fēēn mōōn.

Maik. 10:32-34; Luk. 18:31-34

¹⁷ Nōō a baka u di dē, hēn Masa Jesosi o go a Jerusalem. Nōō hēn a kai u dee tuwalufu bakama fēēn a sē.

Hēn a fan ku u te a kaba taa:

¹⁸ “Dee sēmbē, un haika e. Woo go a Jerusalem awaa. Nōō fa i si woo go dē, nōō wan gaan soni o pasa ku Mi di ko dē Libisēmbē Mii aki e. De o sei mi da dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wēti, nōō de o kuutu ku de na de te de kaba fiti buka taa mi musu dēdē.

¹⁹ Nōō de o tja mi go buta a dee oto kōndē sēmbē maun dee na dē Dju sēmbē, u de ta sōsō mi ta mbei mi fa. Nōō de o fon mi te a tjika de ufō de o tei mi tja go peka a lakpa pau kii. Ma nōō a di u dii daka, nōō mi o toona weki baka e.” „Sō wē a fan ku u gbelingbelin tjika.”

Aki wan mama ta hakisi hei kamian da dee womi mii fēēn.

Maik. 10:35-45

²⁰ Ma nōō baka di Masa Jesosi fan sō, hēn di mama u Jakobosi ku Johansi, dee mii u Zebedeosi, ko nēēn ko tjōkō kini a goon nēēn fesi taa: “Masa o, mi kē begi i wan soni.”

²¹ Nōō hēn Masa Jesosi piki ēn taa: “Antoobi, mujēē. Andi i kē?”

Hën a taa: “Wë ja si dee tu womi mii u mi aki ö? Wë mi ko begi i taa te joo subi a di kõnu bangi fii, fii tii di kõndë, nõö mi kè i mbei de sindo a i bandja, wan u de a i leti maun sè, di otowan a i töötömaun sè.”

²² Hën Masa Jesosi hakisi ën taa: “Wë mujëe o, fa i ko begi mi di soni aki, ma nõö i saandi i ta begi mi nõ?”

Hën a bia fan ku de tu baaa, a taa: “Womi, di soni di de lai da mi u mi bebe aki, nõö un sa bebëen tu ö?”

Nõö hën de taa: “Aai, Masa, u sa bebëen.”

²³ Hën a taa: “Awa, wë woon bebe wan pikiwan fëen tuu o. Ma haika e. Ee a dë taa fii ko sindo a dee hebi kamian a mi bandja dë, nõö an dë a mi aki fu mi sa mbei buka ku unu nëen e. Biga dee sëmbe dee mi Tata a liba ala buta, nõö de nõö sa feni dee lö kamian naandë.” Sö Masa Jesosi piki de.

Aki ta lei ambë o hei a di tii u Gadu dendu.

²⁴ Wë nõö di u otowan ko jei fa de tu baaa bi fan dë, nõö hati fuu ko boonu ku de seei.

²⁵ Nõö hën Masa Jesosi kai hii u tuu ko nëen makandi, hën a fan ku u taa: “Womi, un haika e. Fa dee hedima u di goonliba aki ta tii kõndë, nõö de ta masa sëmbe ta buta de a de basu, nõö dee sëmbe dee dë a de basu dë seei ta masa oto sëmbe tu ta buta a de basu. A sö wan fasi wë dee hedima u goonliba aki ta tja kõndë.

²⁶ “Ma nõö unu, wan musu dë sö e. Nönö. Biga ee wan fuunu kè ko heima a di Njunjun Tii u Gadu aki, nõö i musu saka i seei da di otowan fii.

²⁷ Ee i kè ko fesima u dee otowan, nõö i musu ko dë kuma futuboi seei da de.

²⁸ A di soni dë un musu ta djeesi mi e, dee sëmbe. Biga fa i si Mi di ko dë Libisëmbe Mii ko a goonliba aki, nõö ma ko fu sëmbe musu dini mi e, ma mi ko u miseei musu dini sëmbe. Mi ko u mi lasi mi libi seei paka paima fu sëmbe hia sëmbe sa ko bunu ku Gadu.” Sö Masa Jesosi taki da u a di ten dë.

Aki Masa Jesosi kula

tu bookowojoma.

Maik. 10:46-52; Luk. 18:35-43

²⁹ Nõö hën u ku ën ta waka nango tefa u go dou a wan kõndë de kai Jelikou. Nõö fa u nango dë, na u wanwan e. Wanlö gaan hia sëmbe ta waka a Masa Jesosi baka gidjii kumafa de bi guwenti kaa, nõö hën u ta kumutu a di kõndë.

³⁰ Nõö di juu dë tu bookowojoma bi dë leti a bandja pasi naandë. Nõö di de jei taa Masa Jesosi hën ta pasa dë, nõö hën de seti bai dëen taa: “Masa gaantangi, na i da di bakamii u Kõnu Dafiti di bi musu ko nõ? Saa u ooo, saa u!” Sö de ta bai.

³¹ Ma nõö dee hia sëmbe dee ta waka ku u dë ta gandji da dee bookowojoma taa: “Un kabuka naandë!” Ma de an haika seei. Awaa de ta bai taa: “Masa, ju di Heepima dë, u begi i gaantangi, saa u ooo! Heepi u!”

³² Nõö hën Masa Jesosi taanpu pii, hën a kai de.

Hën de ko dou.

Hën a hakisi de taa: “Andi un kè fu mi musu du da unu?”

³³ Hën de taa: “Masa, u kè fii heepi u be u ko ta si soni.”

³⁴ Nõö fa de fan dë, hën tjali u de kisi Masa Jesosi tee na soni, hën a tëndë maun nama a de wojo. Nõö hën wantewante dë, hën wojo u de limbo, de ko si soni gbegedee. Nõö hën de ta waka nango a Masa Jesosi baka, de ku dee hia sëmbe dë.

21

Aki dee sëmbe ta wai ku Masa Jesosi kuma wan kõnu.

Maik. 11:1-11; Luk. 19:28-40; Joh. 12:12-19

¹ Nõö u ku Masa Jesosi nango tefa u ko dou a wan kõndë de kai Betifaigi. Di kõndë dë dë zuntu ku Jelusalen, leti a di kuun de kai Oleifi Kuun bandja naandë.

Nõö hën Masa Jesosi kai tu fuu dee bakama fëen,

² hën a taki da de taa: “Womi, un go a di kõndë a u fesi naandë e. Nõö te un go dou nõö woon si wan buliki dë taitai ku ën mii nëen bandja. Nõö un lusu de tja ko da mi.

³ “Nõö ee a ko dë sö taa wan sëmbe ko hakisi unu taa: ‘Un sè un nango ku dee mbeti?’ nõö un piki ën taa: ‘Di Masa fuu, hën abi de fanöudu,’ nõö de o disa de da unu.” Sö Masa Jesosi fan ku de tu bakama te a kaba.

⁴ Wë nõö fa i si di soni o pasa aki, nõö a o kai ku di soni wan tjabukama u Gadu bi sikifi gaanduwe a fesi, a taa:

⁵ Un go taki da dee sëmbe u Jelusalen naandë, leti a Sion dë seei, taa:

“Un luku di kõnu fuunu ta ko a unu a wan saapi fasi dē.
A dē sindosindo a wan buliki liba ta waka ta ko,
a wan buliki mii seei.”

Sõ wē di tjabukama bi taki fu di kõnu Gadu o manda ko, nõõ awaa a ta pasa.

⁶ Nõõ hēn de tu bakama du leti kumafa Masa Jesosi manda de. Biga de nango te de go dou, hēn de go si di buliki taitai ku ēn mii nēēn bandja.

⁷ Hēn de lusu de hēn de tei tja ko da Masa Jesosi. Nõõ hēn de jabi koosu a de baka, nõõ hēn Masa Jesosi subi a di miii wan liba, ta waka nango a Jelusalen.

⁸ Nõõ di juu dē, hēn dee hia sēmbē dee ta waka ku u naandē, hēn de tei koosu jabi a di pasi liba, so sēmbē ta koti palo maun ta tuwē a di pasi u di buliki di Masa Jesosi dē nēēn liba musu waka a de. Bigi nõõ de ta bigi ēn sō.

⁹ Nõõ hēn de ta waka nēēn baka ta waka nēēn fesi, te wan pisi hēn de seti bai dēēn taa: Ke baa, u böö!

Di Gaan Kõnu fuu dou,
di Bakamii u Kõnu Dafiti di Gadu bi paamusi u.

Masa Gaangadu musu dē ku i e!

Fa i si a manda i ko aki,

nē fii musu bai te dou a Gadu Kōndē ala!

Sõ dee hia sēmbē ta bai ta wai ta mbei piizii dēēn.

¹⁰ Nõõ fa u mbei dē, nõõ Masa Jesosi dou a Jelusalen kaa, nõõ di juu dē kōndē ta booko seei, sēmbē ta mbei wajawajawajawa. Sēmbē ta hakisi taa: “Maingē, ambē ko aki?”

¹¹ Hēn de taa: “Ja jei ö? Jesosi u Nazalēti wē, di tjabukama u Gadu di ta dē a di pisiwata u Galilea, hēn ko aki e, hēn wē u ta wai ku ēn sō.”

Aki Masa Jesosi jaka sēmbē puu

a di wosu fēēn Tata.

Maik. 11:15-19; Luk. 19:45-48; Joh. 2:13-22

¹² Nõõ fa Masa Jesosi ko dou a Jelusalen naandē, nõõ hēn a go wante a di Wosu u Gadu. Nõõ di a go dou, hēn a si wanlō hia sēmbē sai naandē ta sei soni da dee wakama ta ko dē. De ta sei dee mbeti ku dee pomba sō dee de ta kii da Gadu ta paka paima. So sēmbē sai dē ta tooka mõni. Nõõ sō de buta di pisi kamian ko dē kuma wojowojo ta wooko mõni te a hia a dee sēmbē ta ko dē.

Nõõ hēn di Masa Jesosi si sō kaa, hēn hati fēēn boonu seei. Hēn a jaka dee sēmbē puu dē, a kandi dee tafa u de tuwē djolou a goon, a tötō dee bangi u dee sēmbē ta sei pomba dē tuwē ku baka a goon.

¹³ Hēn a gandji da de taa: “Wan bi jei fa Masa Gaangadu bi taki a di Buku ö? A taa di wosu fēēn dē wan kamian ka sēmbē musu ta ko ta begi ēn. Ma nõõ unu tei ēn buta ko tan kamian u fufuuma!”

¹⁴ Nõõ a baka u di dē, hēn dee bookowojoma ku dee lan sēmbē u di kōndē ko nēēn naandē a di Wosu u Gadu, nõõ hēn a kula de te a kaba.

¹⁵ Nõõ di juu dē, wanlō mii sai dē eti ta kanda ta bai taa: “Gaantangi u di Bakamii u Kõnu Dafiti di Masa Gadu manda da u aki ooo!”

Ma nõõ di dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wēti ko si dee foombo wooko Masa Jesosi ta du dē, ku di fa dee mii ta kanda ta bai dēēn a di Wosu, nõõ hati u de ko boonu.

¹⁶ Hēn de taki dēēn taa: “Fa dee mii ta bai ta kai olo dē, ja ta jei fa de ta taki ö? Ja o tapa de be de kabuka nõ?”

Hēn a piki de taa: “Awa, mi ta jei. Ma nõõ wan bi lesi a di Buku u Gadu ö, taa Gadu ta buta dee piki mii u de gafēēn, te dou ku dee mii a bobi tuu.”

Nõõ hēn di a taki sō,

¹⁷ hēn a kumutu disa de dē, nõõ hēn a go a di kōndē de kai Betania. Naandē a duumi di ndeti dē.

Aki Masa Jesosi fan ku wan pau.

Maik. 11:12-14, 20-26

¹⁸ Nõõ di dobooko fēēn, hēn u ku Masa Jesosi kumutu a Betania fuu toona go a Jelusalen mõn. Nõõ di u dē a pasi nango, hēn hangi ko kisi Masa Jesosi.

¹⁹ Nõõ hēn a si wan fuuta pau leti a bandja pasi dē de kai figa, hēn a go suku njanjan nēēn faa musu njan. Ma nõõ an feni. Uwii nõõ di pau abi nēēn hedi. Nõõ hēn a fan ku di pau taa: “Fa i si ma feni njanjan a i aki, nõõ ja musu pai a di goonliba aki mõn e.” Nõõ di a fan sō, hēn wantewante dē hēn di pau uwii languwa waaa fiaa.

²⁰ Nõõ di u dee bakama ko si di pau taa a dēē, nõõ soni fēēn toobi u tumusi. Hēn u hakisi Masa Jesosi taa: “Masa o, unfā a waka i fan ku di pau dē hēn a dēē hesi sō?”

²¹ Nöo hën a piki u taa: “Dee sëmbë, un haika e. Ee i ta biibi Masa Gadu ku hii i hati, nöo unu seei sa du sö tu e. Nöo na di dë nöo, ma möön gaan soni seei un sa du. Biga ee hën i taki da di kuun aki taa: ‘Hopo kumutu fii aki go a di ze,’ nöo a o du leti kumafa i taki dëen.

²² Biga ee i abi biibi a Masa Gadu tjika, nöo hiniwan soni di i begi ën nöo i sa feni ën nëen.”

Aki Masa Jesosi tai dee Dju hedima ku fan.

Maik. 11:27-33; Luk. 20:1-8

²³ Nöo hën u toona go a di Wosu u Masa Gadu möön, nöo hën Masa Jesosi seti ta lei sëmbë. Te wan pisi hën dee Gaan Womi ku dee Gaan Begima ko nëen möön.

Hën de hakisi ën taa: “Ambë da i taki fii du dee soni i ta du aki?”

²⁴ Hën a piki de taa: “Wë fa un hakisi di soni dë, nöo miseei o hakisi unu wan soni tu. Nöo te un piki mi, nöo miseei o piki unu unse mi feni di taki.”

²⁵ Hën a hakisi de taa: “Di dopu Johanisi bi ta dopu sëmbë, ambë bi butëen a ta du di lö wooko dë, Masa Gadu naa libisëmbë?”

Wë nöo fa a hakisi de naandë, hën de go a së go pakisei di soni go, de pakisei di soni ko, te de wëi, hën de taa: “Wë unfa woo taki di soni aki? Biga ee u piki taa Masa Gaangadu hën mandëen, nöo a o hakisi u ee faandi mbei wa bi piki ën buka? Wë nöo woo peka.

²⁶ Ma nöo ee u taki taa libisëmbë hën mandëen nöo u musu fëëë, biga hii dee sëmbë u di köndë aki tuu tei Johanisi fu wan gaan tjabukama di Gadu seei manda ko. Möön bëtë fëen nöo un boo piki ën taa wa sabi.”

²⁷ Nöo hën de go a Masa Jesosi hën de piki ën taa: “Wë di soni i hakisi u dë, nöo wa feni u piki i e.”

Hën a taki da de taa: “Wë di wan feni, nöo miseei tu, më sa konda da unu ambë da mi di taki u mi ta du dee soni mi ta du aki e.”

Aki Masa Jesosi da wan oto

fu tu baaa.

²⁸ Hën a toona fan ku de möön taa: “Un haika, mi o taki wan woto da unu aki, nöo un pakisei ën bunu e.

“Wan tata bi abi tu womi mii fëen. Nöo hën a go a di möön gaan wan hën a taki dëen taa: ‘Womi o, baa, wë mi kë fii go a u goon tide go wooko e.’

²⁹ “Nöo hën a taa: ‘Ambë? Mi ö?’ A taki aai. A taa: ‘Nönö, ma o go e.’

“Ma nöo hën a sai dë te wan pisi, di soni ko hati ën fu di a bi piki hën tata gaan buka sö, nöo hën a hopo go a di goon dendu go wooko.

³⁰ “Ma nöo söseei di tata bi go a di oto womi mii fëen tu, hën a taki dëen taa: ‘Womi, mi kë fii go a u goon dendu go wooko tide e baa.’

“Nöo hën a piki ën taa: ‘Söö. Wë antoobi Taata, mi o go e.’ Wë ma nöo hën an go möönsö.”

³¹ Nöo hën Masa Jesosi taa: “Wë nöo mi hakisi unu, de tu mii u di tata, di a fan ku de undi u de piki ën buka?”

Nöo hën de piki taa: “Wë di gaan wan, hën du kumafa di tata bi kë.”

Nöo hën Masa Jesosi taki da de taa: “Awa, sö a dë tuu. Nöo un haika e. Dee fufuuma u di köndë aki, ku dee jajo mujëë dee un ta mbei fa, nöo dee lö sëmbë dë sa ko a di Njunjun Tii u Gadu dendu möön hesi möön unu e. Biga de sabi kaa taa de an ta libi bunu. Ma nöo unu, un ta mbei kuma un ta piki Gadu buka, un dë bumbuu sëmbë kaa, nöo hën mbei a taanga da unu fuun saka unu seei a di tii u Gadu basu.

³² “Biga di Johanisi ko, nöo a bi ta lei unu unfa fuun libi ufö un sa ko bunu ku Gadu, ma nöo wan bi kë piki. Nöo hën dee sëmbë dee bi a’ poi në a di köndë, nöo de bia piki Johanisi hesihesi. Ma nöo unu, hii fa un si taa sö de ta piki, ma tökuseei wan bia piki ën buka möönsö. Un mbei taangajesi go dou te kisi fa u dë aki eti.”

Aki Masa Jesosi da wan oto fu wanlö hogihati wookoma.

Maik. 12:1-12; Luk. 20:9-19

³³ Nöo hën a tei wan woto konda da de möön, a taa: “Wan guduma bi dë e. Nöo hën a koti wan gaan goon hën a paandi di fuuta de kai doloifi nëen te a kaba faa musu ta mbei win. Hën a mbei wan peni te a kaba lomboto di goon. Nöo hën a diki wan baaku te a kaba mbei baki nëen, fu te di doloifi lepi nöo a di baki dë dendu de o ta makisëen ta mbei di win. Nöo hën a mbei wan hei wosu buta a di peni dendu u dee wakitima musu ta watji fufuuma.

“Nöo di a mbei hii dee soni tefa a kaba, hën a kai wanlö sëmbë ko nëen. Nöo hën a mbei buka ku de tefa a kaba taa de o ta wooko a di goon, nöo te juu kisi di fuuta lepi, nöo de o ta mbei win nöo hën ku de o ta paati ën.

“Nöo di di goon masa mbei di buka ku dee sëmbë te a kaba, hën a mbei wan lëisi go tee a wan oto köndë.

³⁴ “Nöö hën a go dë ala teee juu dou di fuuta lepi. Nöö hën wë a kai wanlö futuboi fëën manda go a di goon, fu de go tei di win fëën a dee sëmbë tja ko dëën.

³⁵ “Nöö hën wë de nango tefa de go dou. Ma nöö di dee sëmbë dee ta wooko a di goon si taa de ta ko, hën de buta ku de. Wan u de de fon tee a fika a dëdë ku libi maun. Di otowan hën de fon kii. Di otowan hën de naki ën ku sitonu kii.

³⁶ “Nöö hën a baka u di dë, hën di goon masa toona manda oto sëmbë u de go möön go suku di win tja ko dëën. Nöö hën de nango tefa de go dou. Hën dee sëmbë dee dë a di goon du ku de leti kumafa i si de bi du ku dee fosuwan.

³⁷ “Nöö a baka u di dë, nöö hën di goon masa taa: ‘Söö. Wë mi o manda di womi mii u mi seei go awaa. A kandë te dee sëmbë si ën, nöö de o abi lesipeki fëën, di a dë mi mii.’

“Nöö hën a manda di womi mii fëën go gbolo.

³⁸ Ma di dee sëmbë dee dë a di goon si taa hën ta ko dë, nöö hën de taa: ‘Söö. Wë di sëmbë a’ di goon, luku di womi mii fëën ta ko dë e.’

“Nöö hën de kuutu ku deseeti taa: ‘Te di masa dëdë nöö di mii i si naandë, hën o ko tei di goon aki puu a u maun. Nöö un sabi nö? Un boo kii ën puu aki wante, nöö di goon o fika da u wanwan.’

³⁹ “Nöö hën wë di womi mii ko dou. Nöö hën dee sëmbë kisi ën tja go a döösë u di djai, hën de kii ën gbegede puu dë.”

Sö wan woto Masa Jesosi konda da de te a kaba.

⁴⁰ Hën a taa: “Wë nöö fa dee soni pasa dë, nöö te di goon masa ko, andi un mëni taa a o du ku dee sëmbë naandë?”

⁴¹ Hën de taa: “Hööön, wë di soni naandë dë u taki ö? A o sitaafu de ku wan gaan hogi sitaafu di fiti de nöö a o kii de. Nöö a o da oto sëmbë di goon di a sabi taa a sa feni wini fu di goon fëën a de.”

⁴² Nöö hën Masa Jesosi hakisi de, a taa: “Wan sabi fa de taki a di Buku u Gadu nö? De taa: Dee sëmbë ta mbei sitonu wosu, de si wan sitonu taa an bunu, nöö hën de tuwëën a kapëë.

Ma nöö bakaten,

hën di sitonu dë ko di mama posu u di wosu.

Masa Gadu seei wë du di soni sö,

nöö a dë wan gaan foondo soni da u.

Sö wë di Buku taki.

⁴³ “Nöö mi taki da unu taa Masa Gadu an o biinga ku unu möön e, faa buta unu a di Tii fëën basu möön. Nönö. A o disa unu, nöö a o tei wanlö oto sëmbë buta a di Tii fëën di a o sa feni wini a de.

⁴⁴ “Biga di soni Gadu buta taa a bunu, nöö hën un feni taa an bunu kwetikweti, leti kuma di sitonu de bi tuwë dë. Nöö un sabi fa di sitonu naandë dë nö? Ee un kai nëën liba nöö woon booko pispisi, ma ee di sitonu hën kai a unu liba nöö lala a o lala unu finufinu kaba a sösö fiaa.”

⁴⁵ Wë nöö fa Masa Jesosi fan dë, nöö dee Gaan Begima ku dee Faliseima jei, nöö de sabi taa de wë a tjökö ku di fan a fan dë, nöö hati u de boonu teee.

⁴⁶ Nöö de kë kisi ën tja go buta a dundu wosu, ma fu di de fëëë lanti hën mbei de an du sö. Biga hii sëmbë ta tei Masa Jesosi u wan gaan tjabukama u Gadu seei.

22

Aki Masa Jesosi da wan oto

fu wan tööu wosu.

Luk. 14:15-24

¹⁻² Nöö hën Masa Jesosi toona tei wan woto möön konda faa lei u fa di Njunjun Tii u Gadu dë.

A taa: “Wan könu abi wan womi mii fëën o tööu, nöö hën a kai sëmbë a fesi fu te di daka dou nöö de ko a di tööuwosu. Nöö hën a seeka soni te a kaba këë.

³ Nöö hën a manda dee futuboi fëën fu de go piki dee sëmbë dee a bi kai dë taa wë aan soni, di daka hën a dou. Be de ko a di tööuwosu ko njan di gaan piizii.

“Nöö hën dee futuboi go, hën de da di buka te de kaba. Ma nöö dee sëmbë a bi kai dë, de an kë ko. De an dë a di soni dë seei.

⁴ “Nöö hën di könu manda wanlö oto futuboi fëën möön taa be de toona go taki da de taa a seeka hii soni tuu kaa. Dee gaan kau, ku dee kau mii dee a bi kiija buta naandë fu de fatu tjika u de njan di daka, nöö a kii de tuu kaa seeka boi. Nöö be de ko a di piizii. Sö a manda taki da de.

⁵“Ma nöö fa dee futuboi go da di buka te de kaba naandë, hën dee sëmbë tjëkë ahwa maun da de taa de an dë a di soni dë. Hën wan u de hopo go fëen nëen goon dendu, di otowan go fëen a möni wooko.

⁶Nöö dee sëmbë dee fika, hën de hopo, hën de kisi dee futuboi u di kõnu hën de du hogihogi ku de te a tjika de, hën de kii de puu dë gbelin.

⁷“Nöö hën di kõnu jei taa sö wan soni, nöö hën hati fëen ko boonu seei tee na soni. Hën a kai wanlö sodati fëen, hën a manda de go kii dee sëmbë dee bi kii dee futuboi fëen, hën de booko di kõndë, de suti faja nëen tjuma gbegedee.

⁸“Nöö hën wë di kõnu toona kai wanlö oto futuboi u de ko nëen, hën a taa: ‘Wë un luku. Dee soni u seeka buta dë fuu njan di piizii, nöö u kaba u seeka de gaanduwe kaa e, ma dee sëmbë dee mi kai u de ko nöö de hogi poi. An fiti u de ko njan di piizii aki möön.

⁹“ ‘Wë nöö un sabi nö? Un go a di kõndë nöö un paaja waka a hii dee sitaati tuu, gaan wan ku piki wan. Nöö hiniwan sëmbë di un si, nöö un kai ën taa be a ko a di tööuwosu aki ko njan.’

¹⁰“Nöö hën de paaja hii di kõndë. Nöö hën de kai hii sëmbë dee de si kaa, bunuwan ku hogiwan tuu, hën de tja de ko a di piizii te di wosu fuu pöö ku sëmbë.

¹¹“Ma nöö di tööu bi abi wan wëti taa di kõnu seei o buta di koosu fii bisi ko a di tööuwosu. Nöö hën de dë a di piizii dendu te wan pisi nöö hën kõnu ko u ko da de wodi. Nöö fa a ta da de wodi ta lontu dë, te wan pisi hën wojo fëen ko kai a wan sëmbë ko naandë. A dë fëen ku fëen seei koosu nëen sinkii gbolo. An bisi di koosu kõnu bi dëen möönsö.

¹²“Hën kõnu luku ën diin, a kai ën: ‘Womi.’

“A piki.

“A taa: ‘Unfa a waka i ko aki söndö i bisi di koosu di mi da i fii musu bisi?’

“Hën di womi dë pii. An sa piki na wan soni.

¹³“Nöö hën di kõnu manda dee futuboi fëen taa: ‘Un kisi di sëmbë dë tai ën maun ku ën futu te un kaba, nöö un vindëen go a döo a dungudungu ala, ka sëmbë dë a sitaafu ta bai ta këe ta djëmë nöömö.’”

¹⁴Sö wan oto Masa Jesosi taki da de naandë e. Hën a taa: “Nöö sö wë a dë e, dee sëmbë. Masa Gadu kai hia sëmbë u de ko, ma nöö biti sëmbë nöö ta ko nëen a di fasi di a buta faa tei de.”

Aki Masa Jesosi ta taki soni

u lanti möni.

Maik. 12:13-17; Luk. 20:20-26

¹⁵Nöö fa Masa Jesosi fan te a kaba dë, hën dee Faliseima go a së go kuutu ku de na de unfa u de du de feni ën kisi tai ku dee fan a ta fan.

¹⁶Nöö hën de feni wan soni fu de hakisi.

Nöö hën de kai dee bakama u de, ku wanlö sëmbë u Kõnu Helodi paatëi, hën de manda de go a Masa Jesosi go hakisi ën di soni de pakisei dë.

Nöö hën de naki te de go dou. Hën de kai ën: “Mësitë o.”

Hën a piki.

De taa: “Wë u ko a i aki.”

A taki aai.

“Wë u sabi taa fa i dë aki, nöö i dë gaan bumbuu sëmbë. Biga i ta konda dee soni u Gadu gbelingbelin da u leti kumafa de dë. Ja a’ toobi ku di fa sëmbë ta pakisei fii, hën mbei ja ta kwei di fan da u. Wë nöö hën i si u ko a i aki ko hakisi i wan soni, nöö di fa a dë nöö i piki u.

¹⁷“Fa di Gaan Kõnu a Loomë ta duwengi u fuu ta paka lanti möni aki, wë nöö unfa i si ën? A fiti fuu pakëen naa an fiti?” Sö de hakisi ën.

¹⁸Ma nöö Masa Jesosi sabi kaa taa politiki wë de ta naki ën sö, hën a piki de taa: “Un dee bödjëema aki, andi mbei un ta suku mi fuun tai ku fan sö?”

¹⁹Wë un da mi wan kwëngëlë möni i si.”

Nöö hën de tei wan kwëngëlë möni tja ko dëen.

²⁰Nöö hën a hakisi de taa: “Wë ambë abi di në ku di fesi dë a di möni liba aki?”

²¹Hën de piki taa: “Di Gaan Kõnu.”

Hën a taa: “Nasö nö?”

De taki aai.

Hën a taki da de taa: “Wë nöö di soni di dë u kõnu nöö un da kõnu ën e, nöö di soni di dë u Masa Gaangadu nöö un da Masa Gaangadu ën.”

²²Nöö fa a piki de dë, nöö a bigi da de seei. De an bi mëni taa sö a bi o piki de a sö wan kõni fasi te de an sa feni soni u taki möön. Nöö hën de kumutu disëen dë, hën de go u de.

Aki dee Saduseima ko hakisi Masa Jesosi soni u di dëdë weki baka.

Maik. 12:18-27; Luk. 20:27-40

²³ Nöo hën di daka dë seei, hën wanlö sëmbë u di keiki paatëi de kai Sadusei ko a Masa Jesosi. Wë dee lö pei sëmbë naandë, de an kë biibi taa te sëmbë dëdë nöo di akaa fëen ta fika ku libi faa toona ko a di sëmbë sinkii a bakaten, be a weki baka.

Nöo fa de ko nëen dë, hën de hakisi ën taa:

²⁴ “Mësitë o, de taa te sëmbë dëdë nöo a o toona weki baka. Wë nöo u ko hakisi i wan soni fëen fii piki u.

“Wë Mosesi bi da u wan wëti. A taa ee wan womi ku ën mujëe libi te nöo hën di womi dëdë söndö a pali ku ën, nöo di baaa fëen musu hoi ën suwagi, be a pali miii ku ën fu di baaa fëen böngö an musu kaba. Na sö nö?

²⁵ “Söo. Wë nöo de bi dë sëbën baaa womi a u mindi aki. Nöo hën di gaan wan u de tei wan mujëe. Hën de dë te wan pisi hën dëdë kii di womi gbolo, hën ku di mujëe an pai möönsö. Nöo hën di oto baaa hoi di mujëe.

²⁶ Te di womi dë seei dëdë, an pali ku ën möönsö. Hën di u mbei dii hoi di mujëe. Tefa a dëdë an pai ku ën möönsö. Nöo sö hii dee sëbën baaa womi tuu libi ku di mujëe, ma na wan u de pali miii ku ën möönsö.

²⁷ Nöo a baka u di dë, hën di mujëe seei ko dëdë tu.

²⁸ “Wë nöo di soni u kë hakisi i, hën da ee sëmbë dëdë de ta weki baka, nöo unfa di soni o pasa te de tuu weki baka? Undi u dee sëbën baaa o abi di mujëe? Biga de tuu bi libi ku ën.”

²⁹ Nöo hën Masa Jesosi piki de taa: “Wë un ta tei di taki a wan föutu fasi poi e, fu di wan saandi Gadu Buku taki, nöo wan sabi un kaakiti Gadu abi tu.

³⁰ Biga tee sëmbë dëdë weki nöo man u ku mujëe soni an o dë möön e, ma hii sëmbë tuu o dë kuma dee basia u Masa Gaangadu köndë.

³¹ “Ma nöo fuu taki a di fa sëmbë ta dëdë weki baka dë, nöo wan ta lesi a di Buku u Gadu fa Gadu bi fan ku Mosesi a di faja dendu ö?

³² A taa: ‘Mi da di Gadu di dee gaan sëmbë fii ta begi, de Abahamu ku Isaki ku Jakopu.’

“Wë wan jei ö? An taa, ‘Mi da di Gadu di de bi ta begi,’ ma a taa ‘Mi da di Gadu de ta begi.’ Wë nöo Masa Gaangadu an dë di Gadu u dëdëdëdë sëmbë e, ma a dë di Gadu u libilibi sëmbë. Wë nöo hën da Abahamu ku Isaki ku Jakopu, di akaa u de dë ku libi a wan kamian eti, nasö nö? Nöo faandi mbei wan kë piki taa tee sëmbë dëdë nöo de dë ku libi eti?”

³³ Wë nöo di dee hia sëmbë sai dë jei fa Masa Jesosi piki dee Saduseima, nöo a bigi da de te na soni.

Aki Masa Jesosi ta lei undi u dee wëti u Gadu da di möön hebi wan.

Maik. 12:28-34; Luk. 10:25-28

³⁴ Nöo di dee Faliseima ko jei taa sö Masa Jesosi wini dee Saduseima a fan, nöo hën de toona hai ko makandi möön ko ta suku soni möön u de go kisi ën.

³⁵ Te de kaba nöo hën de go nëen.

Nöo dë bi abi wan fiafia lei wan a de dendu di sabi Dju wëti finifini, nöo hën o fan di fan.

³⁶ Nöo hën a kai ën taa: “Mësitë.”

A piki.

A taa: “Wë nöo fa Mosesi sikifi dee wëti u Gadu buta a di Buku, nöo undi u de da di möön hebi wan u de tuu?”

³⁷ Hën a piki de taa: “Di möön hebi wan ö? Hën da i musu lobi Gadu i Masa te dou ku hii i hati ku hii i akaa ku hii di pakisei fii di i abi.

³⁸ Hën da di möön hebi wan u hii dee wëti tuu.

³⁹ Ma nöo wan otowan dë leti nëen baka, hën da i musu lobi di otowan fii leti kumafa i lobi i seei.

⁴⁰ De tu wëti dë, de dë a fesi u hii dee otowan tuu. Biga hii dee wëti Mosesi ku dee tjabukama bi kisi a Gadu tuu, de tuu ta hëngi a de tu wëti naandë e.”

Sö Masa Jesosi piki de.

Aki Masa Jesosi tai dee Faliseima ku wan hakisi.

Maik. 12:35-37; Luk. 20:41-44

⁴¹ Wë nöo di dee Faliseima dë a Masa Jesosi dë kaa, nöo hën a bia hakisi de wan soni awaa.

⁴² A taa: “Wë miseei o hakisi unu wan soni. Unfa un ta mëni u di Könu de kai Keesitu, di Gadu bi paamusi taa a o manda ko? Ambë bakamii a musu dë?”

Hën de taa: “Wë a musu dë wan bakamii u Könu Dafiti.”

⁴³ Hën a taa: “Na sö nö? Wë nöo unfa a waka Dafiti seei kai ën ‘Masa’, ee bakamii fëen nöo a o dë? Biga i sabi fa di Buku taki. Di Akaa u Gadu ko a Dafiti liba nöo hën a taki wan soni u di Paamusi Könu taa:

⁴⁴ Masa Gadu taki da mi Masa taa:

'Ko sindo a mi letimaun sē aki
ta luku te mi buta dee felantima fii a i basufutu.'
Na sō Dafiti bi taki ö?

⁴⁵ "Wē nōö andi Dafiti kē taki ku di soni dē? Biga ee di Paamusi Kōnu o dē hēn bakamii nōö, unfa a o sa dē hēn Masa möön?" Hēn di soni dē Masa Jesosi hakisi dee Faliseima.

⁴⁶ Ma nōö fa a hakisi de di soni dē, na wan u de saanfa u piki ēn möönsō. Nōö hēn mbei fu kumutu a di ten naandē, nōö na wan sēmbē abi hati u go hakisi Masa Jesosi soni u de sa kisi ēn möön.

23

Aki Masa Jesosi bai helu da dee hedima u keiki ku dee Faliseima.

Maik. 12:38-40; Luk. 11:37-52, 20:45-47

¹ Nōö a baka u di dē, hēn Masa Jesosi fan ku u dee bakama fēen ku dee hia sēmbē dee sai dē tuu. A taa:

² "Un haika e, dee sēmbē. Wan si fa dee Sabima u Wēti ku dee Faliseima ta libi ö? De buta deseei a di kamian di Mosesi bi abi ta lei sēmbē dee wēti u Gadu.

³ Nōö fa un jei de ta fan dē, nōö un musu piki de tuu. Ma nōö wan musu suku u djeesi de a di fa de ta libi e. Nōnō, biga de an ta libi kumafa dee wēti ta taki.

⁴ Nōö de ta lai wēti tee a hia da unu fuun musu ta tjai, ma de seei an ta tja wan pikiwan fēen seei.

⁵ "Nōö fa dee lö sēmbē dē sai dē, nōö hiniwan soni di de o du kaa nōö de ta du ēn fu sēmbē wojo musu si de taa de dē bumbuu sēmbē. Biga Gadu bi taki taa i musu sikifi dee wēti fēen buta a i mindifesi ku i maun fu ja musu fēekētē de. Ma nōö dee lö sēmbē dē, de ta mbei gaan gindi dosu te de kaba ta sikifi Gadu wēti te a hia lai nēen ta tai buta a de mindi fesi ku de maun te de kaba fu sēmbē musu si de taa aai, sō de ta biibi Gadu tjika.

"Sōseei Masa Gaangadu bi taki taa te de o nai di koosu u de, nōö de musu nai ēn ku jēkējēkē a buka. Ma nōö de ta nai gaan langalanga jēkējēkē te pasa maaka fu hii sēmbē musu si taa sō de ta biibi Gadu hebi tjika. Ma an dē sō a de hati. Un si ö?

⁶ "Nōö fa i si de sai dē, ee de o go a wan piizii ee nasō de go a keiki, nōö de lobi u sindo a dee möön hei kamian fu hii sēmbē wojo musu ta kai a de.

⁷ Nōö te de o go a wojowojo ee nasō a wan oto kamian a lanti dendu, nōö de lobi u sēmbē musu ta da de wodi a lanti dendu dē ta kai de 'Munēli, Munēli.' A ta suti da de seei.

⁸ "Wē ma nōö mi taki da unu taa na sō un musu libi e, dee sēmbē. Biga un tuu dē baaa ku baaa makandi.

⁹⁻¹⁰ Nōö wan musu buta unu seei hei möön sēmbē fu de ta ko ta kai unu 'Munēli' ee nasō 'Taata,' ee nasō 'Masa.' Di fa dē an bunu e! Biga wan kodo Masa nōö un abi, ku wan kodo Tata, hēn da Masa Gaangadu di dē a liba. Nōö wan kodo Mēsītē nōö un abi hēn da di kōnu di Gadu bi paamusi taa a o manda ko. Nōö wan musu tei libisēmbē buta a dee lö kamian dē e, nōö wan musu hopo unu seei buta a dee lö kamian dē tu. Nōnō.

¹¹ "Ma nōö ee wan fuunu kē dē fesima, nōö i musu saka i seei ko dē kuma futuboi u dee otowan fii.

¹² Biga ee wan sēmbē i ta suku u hopo i seei, nōö Gadu o booko i saka. Ma ee i saka i seei, nōö Gadu o buta i möön hei."

¹³ Nōö hēn Masa Jesosi gandji da dee hedima u Dju awaa, a taa: "Mi bai helu da unu e, un dee Sabima u Wēti ku un dee Faliseima aki, un bōdjēema unu! Fa un sai naandē, wan ta ko a di Njunjun Tii u Gadu dendu möönsō, nōö dee sēmbē dee dē fa u ko nēen nōö un ta tapa di pasi da de tu. Un ta tapa di dōö seei a de fesi u de an musu denda ko a dendu.

[
¹⁴ "Nōö mi toona bai helu da unu möön e, un dee Sabima u Wēti ku un dee Faliseima naandē, un bōdjēema unu! Biga te un si wan mujēē manu fēen dēdē a fika a ganda, nōö un ta tei dee gudu fēen ku hii dee soni dee dē nēen wosu tuu ko fuunu. Nōö naandē seei un ta dē ta begi gaan langa begi, ta mbei taa un dē bumbuu sēmbē poi. Fa un ta du dē, nōö mi taki da unu taa woon kisi wan gaan sitaafu fēen a Gadu e.]

¹⁵ "Nōö mi bai helu da unu möön e, un dee Sabima u Wēti ku un dee Faliseima aki, un bōdjēema unu! Biga fa i si un sai dē, nōö un ta waka hii di mundu fuun feni ee wan kodo sēmbē seei hai tja ko a unu sē. Nōö te un wini ēn kaa, nōö un ta butēen ko tu toon didibi möön leki fa un sai dē.

¹⁶ "Nōö mi bai helu da unu möön e, un dee bookowojoma dē. Biga fa un sai dē, un ta suku u ta lei otowan pasi ma unu seei wan ta si di pasi möönsō.

"Biga un taa ee wan sēmbē i tei di Wosu u Masa Gadu soi, nōö di soi dē aan kaakiti. Ee i poi ēn seei nōö an o kisi i. Ma ee i tei di goutu di dē a di Wosu soi, nōö hēn a' kaakiti tjika fu di soi kisi i. Sō di lei fuunu di un abi, sō a dē.

17 Wë un dee bookowojoma dë, unfa un du don sô? Biga di goutu ku di Wosu u Masa Gadu, undi u de möön hebi? Na di Wosu nô? Nöö fu di di goutu dë a di Wosu dë, hën mbei a ko dë wan hebi soni, na sô nô?

18 “Sösei tu, un ta lei sëmbë taa ee de tei di begitafa soi, nöö di soi aan kaakiti tjika. Ma ee i tei di soni de tja ko buta a di tafa dë soi, nöö hën abi kaakiti, di soi o kisi i ee i booko ën. Na sô un ta taki ô?

19 Wë nöö un wisiwasi di dë? Biga di soni de tja ko buta a di tafa, nöö nëën hebi e. Ma di begitafa hën hebi, nöö te i tja di soni ko buta a di tafa liba ufö a o ko wan hebi soni.

20 Nöö mi taki da unu taa, ee i tei di begitafa dë soi, nöö hën da i soi ku ën ku hii dee soni dee dë nëën liba tuu.

21 “Nöö sösei tu, ee i tei di Wosu u Masa Gaangadu soi nöö hën da i ta soi ku ën ku hii dee soni dee nama ku ën tuu, te dou ku Masa Gaangadu seei tu di ta dë a di Wosu.

22 Nöö te i tei liba ala soi, nöö hën da i tei di könubangi u Masa Gaangadu a liba ala ku Masa Gadu seei di dë sindosindo nëën. Sô di soi fuunu hebi tjika.

23 “Nöö mi bai helu da unu möön e, un dee Sabima u Wëti, ku un dee Faliseima, un bödjëema unu! Biga hii dee soni un ta paandi fuun njan te dou ku dee pikipiki sii tuu, nöö de tuu un ta paati a teni pisi finifini nöö i ta da Gadu fëën pisi. Sô un ta mbei taa un ta hoi Gadu wëti fini tjika. Ma nöö dee gaan wëti u Gadu kuma fii wegi soni luku a wan leti fasi, ee nasö fii abi tjalihati da otowan, ee nasö fii libi a wan leti fasi fu sëmbë sa futoou i, dee di dë wan ta kai de gaan soni möönsö. Nöö an bunu e! Biga ee i lobi u hoi wëti sô, nöö dee wëti dë tuu i bi musu hoi makandi söndö i disa hafu u de.

24 “Nöö mi bai helu da unu möön, un dee bookowojoma ta lei otowan pasi naandë. Biga un dë leti kuma wan sëmbë ee wan pikl sundju kai a di wata fëën di a ta bebe, nöö a o hopo wante go maani ën puu te a kaba bifö a o bebëën. Ma ee wan gaan gindi mbeti dë a di wata nöö an o si ën möönsö. A o bebe di wata wiö. Nöö sô wan sabi u wegi soni tjika.

25 “Nöö mi bai helu da unu möön, un dee Sabima u Wëti ku un dee Faliseima, un bödjëema unu! Biga un ta wasi paabi fuunu ee nasö kan fuunu finifini a wëti fasi, ufö de sa limbo da unu tjika. Ma hii fu di dë, hati dendu fuunu an dë limbolimbo. A lai ku söso giuu ku langahati ku takufasi.

26 Un dee bookowojo Faliseima aki, un haika e! Un mbei hati fuunu ko dë limbolimbo, nöö hii dee döösë soni fuunu o dë limbolimbo tu.

27 “Nöö mi bai helu da unu möön e, un dee Sabima u Wëti ku un dee Faliseima aki, un bödjëema unu! Fa un sai dë, un dë leti kuma dee geebi de ta seeka feifi a döösë tee de ko dë wetiweti faan limbolimbo. Ma dendu u de lai ku dëdë sëmbë pondipondi fika bonu.

28 Sô un dë e, fa i si un sai dë. Biga un ta mbei unu seei kuma gaan bumbuu sëmbë, ma hati dendu fuunu lai ku söso ganjan ku bödjëë fasi ku hii pei hoga.

29 “Nöö mi bai helu da unu möön e, un dee Sabima u Wëti ku un dee Faliseima, un bödjëema unu! Fa un sai naandë, un ta seeka dee geebi u dee fesiten tjabukama u Gadu, ku dee u dee oto sëmbë dee bi libi bunu a Masa Gaangadu wojo. Un ta bisi de te de hanso möön hii soni.

30 Sô un ta du e, nöö hën wë un sai dë ta taki taa ee unu bi dë a di ten u de ala, nöö wan bi o kii de kumafa dee gaan sëmbë fuunu bi kii de.

31 “Ma nöö hii fa un taki dë seei, ma ee sëmbë wegi di fa un ta libi te de kaba, nöö de musu si taa un dë lalalala bakamii u dee gaan sëmbë fuunu dee bi kii dee tjabukama dë. Un djei de tumisi ku di hogilibi fuunu.

32 Nöö mi taki e, taa be un libi di hogilibi fuunu go dou nöö e, te nöö a o kisi di maaka di dee gaan sëmbë fuunu bi buta da unu.

33 “Nöö fa un hai ko zunta gidjii kuma sindeki lolololu na akata dë, nöö un sabi taa un sa lusu kule go te de an o kisi unu tuwë a di didibi faja nô?

34 Wë nönö e! Un haika, mi o toona manda wanlö oto tjabukama ko a unu möön, ku fusutan sëmbë. Bumbuu leima seei mi o manda da unu leti kumafa Masa Gadu bi manda ko da dee gaan sëmbë fuunu a fesiten. Nöö hafu u de woon peka a lakpa pau kii, hafu u de woon kii a oto fasi, hafu u de woon fon a dee keikiwosu fuunu, hafu u de woon ta buta ku de ta jaka ta puu a köndëköndë kuma dagu. Sô woon du ku de tjika.

35 “Nöö hën mbei mi taki da unu taa hii dee bumbuu sëmbë u Gadu dee de bi kii a goonliba aki tuu kaa, de tuu o fika a unu liba e, kumutu na Abeli te dou a Sakaliasi di mii u Belekia di de bi kii a di Wosu u Masa Gadu ganda mindi.

36 Hii di hebi u de tuu o kai a un dee hoga sëmbë ta libi a di ten aki liba e.” Sô Masa Jesosi fan ku dee hedima u Dju naandë.

da Jelusalen.

Lk. 13:34-35

³⁷ Nöö di a fan sö te a kaba, nöö hën wan gaan tjali kisi ën u di köndë. Hën a taa: “Ee aai, Jelusalen, Jelusalen, a i ganda mindi aki de vinde sitonu naki dee sëmbë kii, dee Gadu bi manda. Hii dee tjabukama tuu de kii a i aki. A tjali e. Sömëni pasi mi bi hangî fu mi kai dee sëmbë fii ko a mi, kumafa wan ganian mama ta kai hën miii fu de ko nëen hanza basu faa tjubu de. Ma nöö de an bi kè ko möönsö.

³⁸ Da a ko dë taa wë heepi an dë. Nöö mi o disa unu be un libi kumafa un kë e, be di kamian fuunu aki booko kaba a sösö.

“Biga mi disa unu fuun bai sabi sö.

³⁹ Nöö mi taki e, te di daka dou u mi toona ko möön, nöö woon dë kabakaba fuun tei mi awaa. Nöö woon toona bai kumafa un bi bai dë kaa taa: ‘Gaantangi u Gadu u di sëmbë a manda da u aki. Gadu musu dë ku ën.’”

Sö Masa Jesosi fan te a kaba di ten dë.

24

Aki ta lei dee maaka u te

di ten u dë aki o kaba.

Maik. 13:1-31; Luk. 21:5-33

¹ Nöö hën di a ta kumutu a di Wosu u Masa Gadu a Jelusalen dë faa go, nöö hën u dee bakama feën ko nëen ko hakisi ën taa: “Masa o, ja si fa dee wosu fu di keikipisi aki waiti nö?”

² Nöö hën a taa: “Awa, ma fa i si de hanso seei, ma wan daka ta ko di na wan u dee gaan sitonu i si aki o fika oto a oto liba möön e. De tuu de o booko tuwé a goon paaja fanjanfanjan.”

³ Nöö hën a kumutu dë, hën a go a di kuun de kai Oleifi Kuun go sindo. Nöö hën u ko nëen naandë u wanwan hën u hakisi ën taa: “Masa, wë di soni i taki dë, na un juu ten a o ko pasa? Nöö un maaka joo lei u tu, fuu sa sabi di juu di joo toona ko baka ku di juu di ten u dë aki o kaba?”

⁴ Nöö hën Masa Jesosi piki u taa: “Söö. Wë a bunu fuun sabi ën tuu e, fu sëmbë an sa ganjan unu.

⁵ Biga di juu dë, nöö sëmëni sëmbë o hopo ta tei mi në taa de da di Paamusi Könu, nöö a di fasi dë de o ta kisi sëmëni sëmbë ta ganjan.

⁶ “Nöö un haika e. Te di juu ta kisi, nöö woon ta jei taa: ‘Feti dë aki,’ te wan pisi, ‘Feti dë ala.’ Nöö wan musu panta e, biga dee lö soni dë musu ko pasa ufö. Ma nëen da di kaba eti e.

⁷ Di juu dë, nöö wan köndë o hopo go feti ku di oto köndë, wan könu o hopo go feti ku wan oto könu, gaan hangî o ko, goonliba o ta seki, kamian o ta bai ta latja.

⁸ Nöö di dë hën da di seti nöö fu di gaan fuka ten di dë u ko. A o dë leti kuma te bëë seti njan wan mujëë faa pai. Sö dee fuka dë o ta lei taa di juu zuntu fu di ten u dë aki musu kaba.

⁹ “Nöö di juu dë, de o seti du ku un dee sëmbë u mi tu. De o buta unu a sëmbë maun u de sitaafu kii. Hii sëmbë o ta buuse unu fu di un nama ku mi hedi.

¹⁰ Hën wë mbei hia sëmbë o bia baka, de an o a’ biibi a mi liba möön. Nöö di juu ten dë, di libi o hogi tee. Sëmbë o ta tja de na de go sei, de o ta buuse deseei te na soni.

¹¹ Nöö sëmëni sëmbë o hopo ta konda taa de da tjabukama u Gadu, nöö de o ta ganjan hia sëmbë ta kisi ta hai tja ko a de së.

¹² “Nöö fa dee sëmbë u di ten dë o libi hogi ku deseei tjika dë, nöö gaan së u de an o lobi de na de möön e.

¹³ Ma nöö dee sëmbë dee o tai hati ta biibi a Gadu tee dou di kaba pisi, nöö de o feni di libi u teego.

¹⁴ Ma nöö di bunu buka u di Njunjun Tii u Gadu musu paaja te dou hii goonliba e, be hii föluku musu jei. Nöö baka u di dë ufö di ten u dë aki o kaba.

¹⁵ “Nöö te wan pisi, nöö woon si di gaan hogi di di tjabukama u Gadu de kai Daniëli bi taki e. Di hogi dë, Masa Gaangadu an sa si ën a wojo seei, kwetikweti, biga hën ta biinga u poi hii bumbuu soni kaba a sösö gbedeede. Nöö di hogi dë o hopo ën seei buta leti a di kaba apaiti kamian u Masa Gaangadu Wosu, ka hën wanwan bi musu dë. Sö a o hopo ën seei tjika. (Nöö fa u sikifi ën aki, nöö di sëmbë di ta lesi, nöö be a buta mëni nëen bunu faa musu fusatëen.)

¹⁶ “Nöö te di soni u taki dë pasa, nöö dee sëmbë dee dë a Judea köndë aki nöö de musu kule hesihesi go tjubu a dee gaan kununu liba e.

¹⁷ Ee wan sɛmbɛ i dɛ a i wosu a baiko a liba ala, nɔɔ i musu bazia wante kai a goon kule go tjubi. Ja musu bia go a i wosu dendu seei taa i nango tei soni fii tja go ku i. Nɔnɔ. Sɔ i musu biinga kule hesi tjika.

¹⁸ Nɔɔ dee sɛmbɛ dee dɛ a goon dendu, sɔ nɔɔ de musu kule wantewante go tu. De an musu go a wosu go tei koosu u de tjai.

¹⁹ Nɔɔ a o tjali mɔɔnsɔ o, dee sɛmbɛ, da dee mujɛɛ dɛ ku bɛɛ ku dee dɛ ku mihi a maun. Biga dee daka naandɛ o dɛ wan hebi daka seei da de.

²⁰ “Nɔɔ un musu ta begi Gadu taanga e, be di juu naandɛ an kisi i a kɔtɔ ten, ee nasɔ a saba daka di a’ tjina fii kule.”

²¹ Biga mi taki da unu taa, fu sensi di Masa Gadu mbei goonliba, nɔɔ di lɔ gaan fuka dɛ an bi ko pasa wan daka eti. Nɔɔ sɔseei tu an o pasa ufɔ di ten dɛ dou. Nɔɔ fa a o pasa naandɛ, nɔɔ an o pasa mɔɔn tu e.

²² Ka soni o hɔgi tjika dɛ, mi taki da unu taa ee Masa Gaangadu an tapɛɛn hesi, nɔɔ na wan sɛmbɛ o dɛ ku libi a goonliba mɔɔn. Hii sɛmbɛ seei tuu fiaa o dɛdɛ kaba. Ma fu dee sɛmbɛ dee Masa Gaangadu tei ko sɛmbɛ fɛɛn, nɔɔ fu de hedi wɛ a o tapɛɛn mɔɔn hesi.

²³ “Sɔɔ. Nɔɔ di juu dɛ, nɔɔ wan sɛmbɛ o ko taki da i taa: ‘Luku di Paamusi Kɔnu leti naandɛ!’ Ma wan musu piki e.

²⁴ Biga sɔmɛni sɛmbɛ o ta hopo ta ganjan sɛmbɛ taa de da tjabukama u Gadu ee nasɔ de da di Paamusi Kɔnu. De o ta du gaan foondo soni ta bia sɛmbɛ hedi ta hai tja ko a de sɛ. Mi taki da unu taa ee a bi sa, nɔɔ de bi o ganjan dee sɛmbɛ fu Gadu seei tu, dee a bi tei kaa ko sɛmbɛ fɛɛn seei. Un si ɔ?

²⁵ Nɔɔ fa mi ta taki dee soni da unu aki, nɔɔ mi ta taki de a fesi da unu fu buuja an musu kisi unu. Biga un bi jei de kaa.

²⁶ “Nɔɔ mi o toona bai unu wan pasi mɔɔn, kumafa i si mi bi bai unu dɛ kaa taa ee de ko taki da i taa: ‘Di Paamusi Kɔnu ko e! A dɛ leti a sabana dendu ala!’ nɔɔ wan musu kule go luku e. Biga na tuu. Ee de taa: ‘Haika, a dɛ leti tjubitjubi a wosu dendu dɛ,’ ma wan musu piki e.

²⁷ Biga te mi ko, nɔɔ an o dɛ wan tjubitjubi soni sɔ. Nɔnɔ. A o dɛ limbolimbo u hii sɛmbɛ u goonliba sa si, leti kuma te gaangadu koti faja a di sɛ u sonu kumutu nɔɔ i ta si ɛn te a di sɛ u sonu go tu. Sɔ nɔɔ di ko u Mi di ko Libisɛmbɛ Mii aki o dɛ e. An o dɛ seei u oto pena taki da oto, biga hii sɛmbɛ o si mi kaa.

²⁸ “Ja sabi fa a dɛ te soni dɛdɛ pondi a wan kamian nɔ? Te wan pisi nɔɔ joo si hia tingifou ta hai ta ko gidjii dɛ u de ko njan di soni. Wɛ sɔ nɔɔ di ko u mi o dɛ u hii sɛmbɛ sa si tu. An o dɛ a tjubi.

²⁹ “Nɔɔ a baka u di fukaten u bi taki dɛ, nɔɔ wanlɔ gaan soni o pasa, leti kumafa di tjabukama u Gadu bi taki ɛn. A taa:

Di sonuwojo o dungu kankan.

Nɔɔ di libawojo an o tuwɛ limbo mɔɔn tu.

Nɔɔ dee teeja dee dɛ a liba ala,

de o ta kumutu a de kamian ta puu ta kai.

Hii soni u mundu kaa o ta seki.

Sɔ di tjabukama bi taki, nɔɔ sɔ a o ko pasa a di ten u ta taki aki.

³⁰ “Nɔɔ di juu ten dɛ, de o si di maaka fu Mi di ko dɛ Libisɛmbɛ Mii aki te a liba ala, nɔɔ hii sɛmbɛ u di goonliba aki tuu o ta bai ta kɛɛ te na soni. Biga de o si mi ta koti faja ta ko a dee bundji dendu ala ku gaan kaakit.

³¹ Nɔɔ fa mi o ta ko dɛ, nɔɔ wan tutu o piki taanga. Nɔɔ dee basia fu Masa Gaangadu kɔndɛ o ta waka ta pii hii dee sɛmbɛ u Gadu tuu hai tja ko buta a wan kamian. De o pii de a hii kamian ka de bi dɛ, ee a sonu go, ee a sonu kumutu, ee a basusɛ, ee a libasɛ. Sɔ dee basia o hai de ko makandi.

³² “Sɔɔ dee sɛmbɛ, be mi lei unu wan soni a di fuuta pau de kai figa. Te un si di pau dɛ toona ta buta njunjun uwii ta ko, nɔɔ un sabi taa a deewei buka u dɛ, na sɔ nɔɔ?

³³ Wɛ nɔɔ so seei tu, te un si dee soni mi bi taki da unu aki ta pasa, nɔɔ un musu sabi taa di juu kisi u Mi di ko dɛ Libisɛmbɛ Mii aki toona ko.

³⁴ Nɔɔ mi taki da unu seei gbelin taa dee lɔ sɛmbɛ u di ten u dɛ aki, na de tuu o dɛdɛ e, bifɔ hii dee soni mi taki dɛ tuu o ko pasa.

³⁵ “Nɔɔ fa mi ta fan ku unu aki, nɔɔ mi taki e, taa hii soni u goonliba aki ku hii soni a liba ala tuu sa kaba a sɔsɔ, ma dee wɔutu dee mi ta taki da unu aki, na wan u de seei o lasi kaba a sɔsɔ mɔɔnsɔ. Sɔ de dɛ tuutuu soni tjika.

Aki ta lei taa i musu dɛ

seekaseeka da di kaba u di ten

u dë aki.

Maik. 13:32-37; Luk. 12:41-48, 17:26-30, 34-36

³⁶ “Ma nöö fa mi taki dee soni dë seei, ma na wan sëmbë sabi na un juu ten de o pasa e. Dee basia u Gadu Köndë an sabi, nöö Mi di Mii u Gadu aki seei, ma sabi tu. Ma mi Tata a liba wanwan tö nöö sabi un juu de o pasa.

³⁷ “Nöö leti kumafa un jei soni bi waka a di ten u Noa, nöö sö nöö soni o dë a di ten Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o toona ko a goonliba.

³⁸ Biga dee sëmbë u di ten naandë bi dë ta njan u de ta bebe ta tei mujëë ta da mujëë manu, tee dou di daka Noa go a di gaan sipi.

³⁹ De an bi mëni seei taa sö wan hogi dë u ko miti de. Ma te u de kë mëni, nöö hën tjuba kai gbulululu singi di goonliba pii, sawa de tuu fia tja go kii puu dë.

“Nöö mi taki da unu taa leti sö nöö a o dë a di juu ten mi o toona ko a goonliba.

⁴⁰ Biga tu sëmbë sa dë u de a goon dendu ta wooko, te wan pisi mi o ko tei wan u de tja go, di otowan o fika naandë.

⁴¹ Tu mujëë o dë u de ta puu fania, te wan pisi mi tei wan u de tja go, di otowan fika.

⁴² Nöö hën mbei mi ta bai unu aki taa be un ta dë setiseti ta mëni mi e. Biga wan o sabi na un juu di Masa fuunu aki o toona ko a unu.”

⁴³ Nöö hën Masa Jesosi toona taki wan oto soni u di ko fëen möön taa: “Di ko u mi o dë leti kuma te wan fufuuma go booko wan wosu a ndeti. Wë nöö di sëmbë di abi di wosu, ee a bi sabi un juu di fufuuma bi o ko, nöö a bi o dë ku wojo setiseti ta watji ën fu an ko booko di wosu fëen. Na sö nö?”

⁴⁴ Nöö hën mbei un musu ta dë setiseti e. Biga tee wan daka nöö mi o dou a unu liba vau sö, a wan juu di wan bi mëni seei taa mi ta ko.”

⁴⁵⁻⁴⁶ Hën a taa: “Di juu dë o dë kuma te wan guduma o go a wan kamian. Nöö a o kai wan u dee futuboi fëen ko nëen faa musu butëen basi a dee otowan fëen liba. Hën o ta seeka de ta da de njanjan kumafa a dë fanöudu, fu tee di juu kisi fu de masa toona ko.

“Wë nöö a o bunu seei da di lö futuboi dë e, ee a dë taa a ta du di wooko fëen a wan bunu fasi ku fusutan.

⁴⁷ Biga tee di juu dou u di masa fëen toona ko, nöö a o si taa a wooko bunu. Nöö a o wai ku ën seei te a o buta hii gudu fëen tuu nëen maun faa musu ta seeka dëen nöömö.

⁴⁸ “Ma ee di futuboi dë wan hogi sëmbë, nöö kandë a o pakisei nëen hati taa: ‘Wë fa di masa u mi ta hoi longi tjika aki, nöö kandë an o ko eti.’

⁴⁹ Nöö a o seti ta fon dee oto futuboi kuma hën ta du hogihogi ku de. Nöö a o ta waka ku dee mati fëen ta njan ta bebe soni a kamiankamian ta dööngö.

⁵⁰ Nöö i sabi andi o pasa ö? Te wan pisi nöö di masa fëen o ko dou a wan juu di an bi mëni ën seei.

⁵¹ Nöö mi taki da unu taa a o sitaafu di futuboi fëen naandë wan gaan hogi sitaafu e. Biga a o tuwëen go a di kamian ka dee bödjëema ta dë, nöö naandë a o dë ta tja fuka ta bai ta kai olo ta njan tanda fu nöömö.”

Sö wë Masa Jesosi taki da u di juu dë.

25

Disi da di oto u dee

teni mujëë mii.

¹ Nöö hën Masa Jesosi taa: “Mi o konda wan oto woto da unu aki möön u lei unu fa di Njunjun Tii u Gadu dë.”

Hën a taa: “Wë un sabi fa di guwenti dë kaa, u te wan womi ku wan mujëë o tööu. Dee wëndjë mujëë mii o go miti ku di womi fu de tei ën tja go tööu ku di mujëë. Na sö nö?”

“Wë nöö hën wë de o hoi wan tööu, nöö teni mujëë mii bi musu go miti ku di womi a wan kamian, fu de tjëen ko a di mujëë. Hën wë de seeka te de kaba, hën de tei de lampu faja hën de nango.

²⁻³ Ma nöö feifi u dee mujëë mii waka a wan don fasi. Biga de an tja oli möön leki di dë a de lampu kaa.

⁴ Ma nöö de feifi otowan, de waka ku fusutan. Biga di de kumutu fu de go, nöö hën de tja oli go ku de.

⁵ “Nöö hën wë de go sai dë ta luku di womi o tööu di tööu faa ko. Ma nöö a waka lati seei, hën de sai dë tefa ndeti, hën wë duumi tja de gbolo.

⁶ “Hën de dë te tuwalufu juu u ndeti, te u de kë mëni hën de jei bai taa: ‘Un hopo! Un hopo seeka! Di womi ta ko e!’

⁷ “Nöö hën de teni mujëë mii panta hopo vu, hën de kisi lampu u de valai seeka hesihesi.

8 “Ma nöö dee feifi dee bi waka a don fasi dë, hën de pidi dee otowan taa: ‘Mujëë gaantangi, u begi unu un da u wan piki oli fuu munjan maaun, biga faja fuu ta tapa.’

9 “Ma nöö de piki de taa: ‘Wë nönö, mujëë, di fuu an hila tjika fuu da unu e. Be un go bai a dee wënkëma.’

10 “Nöö hën wë de feifi mujëë mii hën de go u go bai oli. Nöö fa de go dë, hën di womi ko miti ku de feifi mujëë mii dee bi fika dë, nöö hën de tjëën go a di tōōuwosu. Nöö di de go dou, hën de tapa dōō gbalai sōötö, biga di juu pasa kaa u sëmbë musu ko a di piizii. Nöö hën de dë a di piizii wante.

11 “Nöö hën de sai dë tee wan pisi hën de feifi mujëë mii dee bi fika baka dë ko dou ko ta naki di dōō ta bai taa: ‘Gaantangi o, dee sëmbë. Un ko jabi dōō da u baa.’

12 “Nöö hën di womi di abi di tōōu hakisi taa: ‘Ambë da dee sëmbë ta bai ta kai mi dë?’ Hën a gandji da de taa: ‘Un go kumutu dë e! Ma sabi unu seei!’ ”

Sō wan oto wë Masa Jesosi tei konda da u te a kaba.

13 Nöö hën a taa: “Hën wë mbei mi ta bai unu e, taa be un dë seei kabakaba hiniwanten. Biga wan sabi di juu di mi o toona ko a goonliba.”

Aki da di oto u wanlō sëmbë di bi musu wooko ku möni.

Luk. 19:11-27

14 Nöö hën a toona tei wan oto woto konda da u möön, faa lei u fa di Tii u Gadu dë. A taa: “Wan guduma bi dë nëën kōndë, nöö hën wë a o go a waka a wan oto kōndë. Nöö di a o go, hën a kai dii futuboi fëën ko nëën, nöö hën a tei möni hën a paati da de fu de musu wooko ku ën dëën.

15 “Wë nöö di fosuwan a buta feifi dusu nëën maun. Di u mbei tu a buta tu dusu. Di u mbei dii hën a buta wan dusu. Nöö fa a da de di möni peipei dë, nöö a da de ën leti kumafa a sabi taa de abi kōni tjika fu de sa wooko ku ën. Hën a baka u di dë, hën a tei pasi hën a go.

16 “Nöö fa di masa go dë, hën di futuboi di feni di feifi dusu dë, hën a ta wooko ku ën tefa a toona feni feifi dusu möön buta nëën liba, a ko teni dusu. Sō di sëmbë dë wooko ku di fëën tjika.

17 Nöö sōseei di u tu, a wooko ku di fëën tee a feni tu dusu möön buta a di fëën liba, a ko fō dusu.

18 “Ma nöö di u mbei dii, hën a tei di wan dusu fëën dë nöö hën a go diki baaku te a kaba, hën a bei ën buta a goon basu dë.

19 “Wë nöö di masa u de go tan longi seei ufō a toona ko. Nöö di a toona ko, nöö hën a kai dee futuboi fu de ko konda dëën unfa de wooko ku di möni tjika.

20 “Nöö hën di fosuwan ko. Nöö hën a taki dëën taa: ‘Masa o.’ A piki. A taa: ‘Wë di feifi dusu i bi disa da mi aki nöö mi wooko ku ën e, tee nöö hën mi feni feifi dusu toona buta nëën liba möön. Nöö ja ta si ën aki nō? Mi tjëën ko da i.’

21 “Hën di masa fëën wai ku ën seei. A taa: ‘Aai, womi, i dë wan sëmbë u futoou e. I dë wan bambuu futuboi u mi seei. Wë nöö di i wooko sō bunu ku di piki soni mi bi buta a i maun dë, nöö mi o toona buta wan möön gaan soni a i maun awaa. Nöö be i fika ku mi aki e, be u tuu ta wai makandi.’

22 “Nöö baka u di dë, hën di u mbei tu hën a ko. Nöö hën a taa: ‘Wë, Masa.’ Hën a piki. A taa: ‘Wë i bi da mi tu dusu. Wë nöö mi wooko ku ën te nöö hën mi toona feni tu dusu buta nëën liba möön. Ja ta si ën aki nō? Mi tjëën ko da i.’

23 “Hën di masa fëën taki dëën taa: ‘Aai, womi, i dë wan sëmbë u futoou e. I dë wan bambuu futuboi u mi seei. Wë nöö di i wooko sō bunu ku di piki soni mi bi buta a i maun dë, nöö mi o toona buta wan möön gaan soni a i maun awaa. Nöö be i fika ku mi aki e, be u tuu ta wai makandi.’

24 “Nöö hën di u mbei dii nöö hën a ko dou. Hën a taa: ‘Wë Masa, wë fa i dë aki, wë nöö mi bi sabi taa i dë wan hogi sëmbë. I ta koti soni ka ja bi paandi. I ta pii ka ja bi jaa tuwë.

25 Nöö di mi sabi sō fii kaa, nöö mi fëëe e. Nöö hën wë mbei mi go diki baaku te mi kaba hën mi bei di möni fii. Nöö ja ta si ën kädë aki, mi tjëën ko da i.’

26 “Nöö di di sëmbë fan sō te a kaba, nöö hën di masa fëën hati boonu. Hën a gandji dëën te na soni, a taa: ‘Ju hogisonima, malëngëma ju! Di i bi sabi taa mi ta koti soni ka ma bi paandi, mi ta pii soni ka ma bi jaa tuwë,

27 wë nöö i bi sa tja di möni u mi lolooloo go buta a banku. Biga mi bi sa feni wan piki wini nëën te mi ko.’

28 “Nöö hën a manda dee oto futuboi fëën taa: ‘Un go puu di wan dusu nëën maun naandë e, nöö un da di sëmbë di abi teni dusu ën.

29 Biga di sëmbë di bi abi te a hila kaa, nöö hën o toona feni te pasa maaka. Ma nöö di sëmbë di abi wan pikiwan nöö, nöö nëën maun de o puu di pikiwan a abi dë, be a fika ku sōsō maun tjololoo.’

30 “Hèn a taa: ‘Un go tei di sösö futuboi naandë puu a mi aki, nöö un tuwëen go a dungudungu ala, ka sëmbë ta tja fuka ta bai ta kai olo ta njan tanda fu nöömö.’”

Nöösö wan woto Masa Jesosi tei lei u e.

Aki ta lei fa Masa Jesosi o kuutu sëmbë a bakaten.

31 Hèn a toona fan ku u möön, a taa: “Te wan daka nöö Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o toona ko a goonliba e, mi ku dee basia u Gadu Köndë tuu. Nöö fa mi o ko dë, nöö ku hii di hei u Masa Gadu di a abi, ku hèn wë mi o ko e. Biga mi o ko fu mi ko sindo a di kônubangi u mi, nöö di waiti u Gadu o ta koti faja a hii di kamian.

32-33 “Nöö di juu ten dë, nöö de o kai hii sëmbë u goonliba kumutu a hii dee köndëköndë tuu fia tja ko a mi fesi, nöö mi o paati de a tu pei. Hafu u de o dë a mi letimaun së, hafu u de o dë a mi töötömaun së, leti kumafa dee sëmbë ta kiija mbeti ta paati dee mbeti u de, sikapu dë a wan së, kaabita dë a wan së.

34 “Nöö mi o taki da dee sëmbë dee dë a mi letimaun së taa: ‘Söö, wë un dee sëmbë Gadu limbo fesi da aki, un pasa ko tei di kamian fuunu a mi Tata köndë aki e, di i si a bi seeka buta dë gaanduwe da unu kaa bifö a seti mbei goonliba.

35 Biga di mi bi dë da hangi ta kii, nöö hèn un da mi soni mi njan. Di dëewata bi ta kii mi, hèn un da mi wata mi bebe. Di mi bi dë wakama, nöö hèn un tei mi buta a unu wosu seeka.

36 Mi bi dë pënëpënë söndö soni a sinkii, hèn un tei koosu da mi, mi bisi. Di mi bi siki hèn wë un sölugu mi. Nöö di de bi tja mi go söötö a dunguwosu nöö hèn un ko luku mi e.’

37 “Nöö fa mi o fan dë, nöö a o bigi seei da de. Nöö de o hakisi mi taa: ‘Wë Masa o, na un juu u bi si i a kamian hangi bi ta kii i, hèn u da i soni fii njan? Na un juu u bi si dëewata ta kii i, hèn u da i wata i bebe?’

38 Na un juu u bi si i kuma wakama a wan kamian hèn u tei i buta a wosu? Na un juu u bi si i söndö koosu a sinkii hèn u da i soni u bisi?

39 Na un juu u si i suwakisuwaki ee nasö a dunguwosu, hèn u bi ko luku i?’

40 “Nöö mi o piki de taa: ‘Haika e. Hii dee bunu dee i si un bi ta du dee sëmbë u mi tee dou ku dee kaba lagiwan tuu ala, nöö mi seei wë un bi ta du dee bunu dë e.’ Sö mi o piki de.

41 “Nöö baka u di dë, nöö mi o bia fan ku dee dë a mi töötömaun së taa: ‘Un waka pasa kumutu a mi fesi dë! Fa di siba u Gadu kisi unu dë, nöö un kaba a sösö e! Nöö un go a di faja di ta kisi u nöömö, di de bi seeka da di didibi ku dee basia fëen.

42 Biga mi bi dë ku hangi ma wan bi da mi soni u njan. Dëewata bi kisi mi, ma wan bi da mi wata mi bebe.

43 Mi bi dë wakama a unu mindi ma wan tei mi buta a wosu. Mi bi dë pënëpënë ma wan da mi soni mi bisi. Mi bi siki, mi bi dë a dunguwosu, ma wan ko sölugu mi.’

44 “Nöö de o piki mi taa: ‘Aan, ma Masa o, a bigi da u poi. Na un juu seei u bi si i ku hangi, ma wa bi da i soni u njan? Na un juu u bi si i dëewata ta kii, ma wa bi da i wata fii bebe? Na un juu u bi si i kuma wakama ma wa bi tei i buta a wosu? Na un juu u bi si i söndö koosu a sinkii ma wa da i koosu fii bisi? Na un juu seei i bi dë suwakisuwaki ee nasö a dunguwosu, ma wa bi sölugu i?’ Sö de o hakisi mi.

45 “Nöö hèn mi o piki de taa: ‘Mi taki da unu seei gbelin, taa fa i si wan bi heepi dee sëmbë u mi te dou ku dee kaba lagiwan seei, nöö mi seei wë i si wan bi heepi dë e.’ Sö mi o piki de.

46 “Wë sö wë i ta si taa dee takulibima o feni gaan sitaafu fu teego, ma nöö dee sëmbë ta libi bunu a Gadu wojo, de o feni di libi u teego.”

Nöösö wan oto Masa Jesosi taki dë.

26

Aki dee felantima u Masa Jesosi ta kuutu u de kii ën.

Maik. 14:1-2; Luk. 22:1-2; Joh. 11:45-53

1 Nöö a baka u di dë, hèn Masa Jesosi kai u dee bakama fëen te u piki. Hèn a fan ku u taa: “Dee sëmbë, fa u dë aki tu daka nöö fika e, nöö di Pasika o kai. Nöö a dee daka ta ko aki de o kisi Mi di ko Libisëmbë Mii aki tja go buta a sëmbë maun u de musu peka mi a lakpa pau kii.” Sö wan soni Masa Jesosi taki da u.

2 Wë nöö di juu dë kaa, nöö dee Gaan Begima ku dee Gaan Womi bi go dë a di wosu u di Kaba Hei Begima de kai Kajafasi.

4 Nöö naandë wë de go sindo ta kuutu unfa de sa du de feni Masa Jesosi tja go kii.

5 Ma so u de dë a di kuutu taa: “Dee sëmbë, un haika e. Ee woo du di soni aki, nöö wa musu du ën a di Pasika daka, biga di köndë o mbei wajawaja da u poi nöö woo abi hogi në a lanti.” Sö so u de taki a di kuutu dendu.

Aki wan mujëe du Masa Jesosi wan gaan bunu.

Maik. 14:3-9; Joh. 12:1-8

⁶ Nöo di juu dë, u ku Masa Jesosi dë a di köndë de kai Betania. Nöo hën u go a di wosu u wan womi de kai Simon di bi siki tjinasiki, go njan.

⁷ Nöo hën u ta njan te wan pisi, hën wan mujëë ko dou ku wan hanse bata nëen maun ku wan gaan dii sumëesuti fatu nëen dendu. Nöo hën a waka tololo ko a Masa Jesosi ka a dë a tafa naandë, hën a tutu di fatu nëen hedi te di fatu kaba këëë a di bata.

⁸ Nöo fa a du ën dë, nöo di soni an bunu da u dee bakama u Masa Jesosi seei, nöo hën u sai dë ta guunjan di mujëë taa: “Wë andi a du dë maingë? Di gaan dii fatu dë sô hën a poi kaba a sôsô nö?”

⁹ Biga a bi sa sei ën puu gaan hila möni, nöo de tei di möni paati da dee penama u di köndë.”

¹⁰ Ma fa u ta fan dë, Masa Jesosi sabi kaa. Hën a hakisi u taa: “Ma dee sëmbë o, andi mbei un sai dë ta guunjan di mujëë u du? An du wogi e. Wan gaan bambuu soni seei wë a du da mi aki.

¹¹ Biga dee pootima o dë aki nöömö fuun ta sölugu, ma mi, ma o dë ku unu longi möön e.

¹² “Ma nöo boiti u di dë, i si fa di mujëë du dë ö? Fa a tutu di fatu a mi sinkii aki, nöo mi sinkii wë i si a seeka sô a fesi e, da di bei di de o bei mi abiti möön aki.

¹³ “Nöo mi taki da unu taa a hii kamian u goonliba ka de o ta konda di buka u mi kaa, nöo sô de o ta konda di bambuu soni di mujëë aki du da mi tu.”

Aki Judasi go a dee felantima

u Masa Jesosi.

Maik. 14:10-11; Luk. 22:3-6

¹⁴ Nöo fa u mbei dë, hën wan fuu de kai Judasi Isikaliotu hopo vu disa u, nöo hën a waka tololo go a dee Gaan Begima ka de ta kuutu dë, dee felantima u Masa Jesosi. Hën a go hakisi de taa: “Wë ee mi mbei möiti fuun sa feni Jesosi kisi, nöo andi woon paka mi?”

¹⁵ Hën de taa: “Sô nö womi? Wë ee u da i diiteni pisi soofu möni, nöo a o tjika ö?”

Hën a taki aai.

Hën de tei di möni konda kpaakpaa te de kaba gbelin, hën de tëndë dëen. Hën a tei ën nöo hën a go.

¹⁶ Nöo fu seti a di ten dë, hën a ta suku pasi nöömö unfa a sa du buta Masa Jesosi a dee felantima fëen maun.

Aki Masa Jesosi ku dee bakama fëen ta njan di Pasika.

Maik. 14:12-26; Luk. 22:7-23; Joh. 13:21-30; 1 Kol. 11:23-25

¹⁷ Wë nöo di gaan piizii de kai Pasika dë, nëen de ta njan di bëëë di de ta jasa söndö sooda, nöo sômëni daka longi de ta njan mën. Nöo a di fosu daka fëen de ta kii di sikafu mii njan. Nöo hën mbei u hakisi Masa Jesosi taa: “Masa o, naasë i kë fuu seeka kamian fuu ku i sa njan di daka?”

¹⁸ Hën a taki da u taa: “Wë un haika. Un go a di köndë di dë leti a u fesi aki, nöo woon si sô wan womi. Nöo un taki dëen taa: ‘Di Mësitë taki e, a taa di juu Gadu buta dëen nöo a ko zuntu kaa. Nöo a taa a kë ko njan di Pasika aki a i wosu.’ Sô fuun taki da di womi e.”

¹⁹ Nöo hën so fuu go hën de feni di wosu, hën de seekëen te de kaba fuu go njan.

²⁰ Nöo hën di sapate hën u go sindo a tafa ta njan, Masa Jesosi ku u dee tuwalufu bakama fëen tuu.

²¹ Hën u dë te wan pisi, hën a fan ku u taa: “Mi taki e, taa wan fuunu dë leti a u dendu aki o tja mi go sei da dee felantima u mi.”

²² Nöo di a fan sô tefa a kaba, hën a hati u tee, a da u gaan pakisei. Nöo hën u ta hakisi ën taa: “Masa o, fa i fan dë, nöo a sa kë taa mi ö?” Sô u ta hakisi oto a oto baka.

²³ Hën a piki taa: “Wan fuunu di i si mi ku ën ta munjan bëëë a di wan kodo baafu paabi aki, hën wë o sei mi sô e.

²⁴ Nöo a dë sô tuu taa dee tjabukama bi sikifi sômëni soni a fesi u Mi di ko Libisëmbë Mii aki, nöo de tuu musu pasa. Ma helu u di sëmbë di o sei mi aki. A bi möön bëtë hën mama an bi pai ën wan daka ko a di goonliba aki.”

²⁵ Nöo fa a fan dë, hën Judasi seei hakisi ën awaa taa: “Wë Mësitë, ambë da di sëmbë? Mi nö?”

Hën a piki ën taa: “Leti kumafa i si i taki ën dë, nöo sô a dë e, womi.”

²⁶ Nöo fa u dë a tafa ta njan naandë, te wan pisi hën Masa Jesosi tei wan bëëë hën a da Gadu tangi te a kaba. Nöo hën a booko ën hën a tëndëen da u. Hën a taa: “Ja si fa mi booko di bëë aki ö? Hën da di sinkii u mi, di o booko fu libisëmbë hedi. Un tei ën nöo un njan e.”

²⁷ Nöo a baka u di dë, hën a tei wan kan win hën a toona da Gadu tangi möön te a kaba, hën a tëndëen da u.

²⁸ A taa: “Un tei nöö un bebe e. Hën da di gadjabia u mi di mi o tuwë a goon fu Gadu sa mbei wan njunjun buka ku libisëmbë. Biga fa de o kii mi aki, nöö hën o mbei Gadu o puu hia sëmbë a bëë u dee hogi de bi du.”

²⁹ Hën a taa: “Mi taki da unu e, taa te mi ku unu bebe win a di fasi aki möön, nöö di Njunjun Tii fu mi Tata hën seti kaa e.”

³⁰ Nöö di u njan te u kaba kaa, hën u kanda wan kanda da Masa Gaangadu te u kaba, hën wë u hopo kumutu naandë ta waka nango a di kuun de kai Oleifi Kuun.

Aki Masa Jesosi ta taki da Petuisi andi o pasa.

Maik. 14:27-31; Luk. 22:31-34; Joh. 13:36-38

³¹ Hën Masa Jesosi fan ku u, a taa: “Dee sëmbë o, a di ndeti i si aki seei nöö na wan fuunu o abi biibi a mi liba möön e. Un tuu o go disa mi. Biga a o pasa leti kumafa dee fesiten tjabukama bi sikifi buta a di Buku taa de o fon di sëmbë di ta luku dee sikafu, nöö hii dee sikafu tuu o kule paaja fanjanfanjan.

³² “Ma nöö mi taki e, te mi weki baka kumutu a dëdë, nöö mi o go dë a Galilea ta luku unu.” Nöö sô Masa Jesosi fan ku u tefa a kaba.

³³ Ma nöö fa a fan dë, hën Petuisi piki ën wante taa: “Ambë, Masa! Aluwasi hii dee otowan aki tuu go disa i ma mi, aan juu seei di mi o disa i möönsö.”

³⁴ Nöö hën Masa Jesosi piki ën taa: “Womi, fa mi o fan aki, nöö tuutuu soni mi o taki e. A di ndeti aki seei, ganian an o kanda ufö joo fia dii toon taa ja sabi mi, womi.”

³⁵ Wë nöö Petuisi an sa jei di soni dë. A taa: “Aluwasi ee mi ku i musu dëdë makandi seei, ma ma o fia möönsö taa ma sabi i. Na seei.” Nöö fa Petuisi taki dë, nöö sô nöö u dee oto bakama tuu taki.

Aki Masa Jesosi dë a di djai

de kai Gëtiseimani.

Maik. 14:32-42; Luk. 22:39-46

³⁶ Nöö hën u ku Masa Jesosi nango tefa u go dou a wan djai de ta kai Gëtiseimani. Nöö hën a taki da u taa: “Un sindo aki ufö e, nöö mi o go ala go begi.”

³⁷ Nöö hën a tei Petuisi ku de tu mii u Zebedeosi, hën de ta waka nango te de go dou a wan kamian u di djai. Nöö hën gaan pakisei ko a Masa Jesosi liba te an saanfa u du. A ko dë seei fukafuka tee na soni.

³⁸ Hën a taki da de taa: “Womi, fuka ku tjali fuu mi hati tee kuma a sa tja dëdë kii mi. Nöö un tan aki ta da mi taanga e.”

³⁹ Nöö hën a waka go a fesi abiti sô, hën a kai tapa fesi a goon dë wante. Nöö hën a begi taa: “Ke Taata o, gaantangi mi begi i, di soni di i lai da mi u mi bebe aki, ee i sa puu ën da mi u ma bebëen nöö be i puu ën o. Ma nöö fa mi fan aki seei, ma na du di soni di mi kë e, ma be a pasa kumafa i kë.”

⁴⁰ Nöö di a begi sô tefa a kaba, hën a hopo toona go a de dii womi dee a bi disa dë, nöö hën a si taa de ta duumi.

Hën a kai Petuisi te a piki a taa: “Womi, wan sa tan ku wojo ku mi di wan kodo juu langa aki seei nöö?”

⁴¹ Wë un weki hoi wakiti e, nöö un begi taanga be di didibi an wini unu. Ma mi sabi taa hati fuunu kë du kumafa a fiti, ma wan taanga sô.”

⁴² Nöö hën a toona go begi di wan seei begi baka. A taa: “Taata, di soni di i lai da mi u mi bebe, nöö ee an sa puu, nöö heepi mi be mi bebëen nöö. Biga di soni di i kë, nöö hën musu pasa.”

⁴³ Nöö hën a toona ko a de dii bakama fëen möön, hën a si taa de toona ta duumi möön. Duumi nöö hebi a de wojo sô.

⁴⁴ Nöö hën a disa de dë, hën a toona go begi di u mbei dii pasi, di wan seei begi te a kaba.

⁴⁵ Nöö hën a toona ko a de dii bakama dë möön. Hën a fan ku de taa: “Duumi nöö un ta duumi ta böö sinkii sô nöö baa? Wë ma nöö di juu kisi o. De sei Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki da dee hogihatima kaa.

⁴⁶ Nöö un hopo boo go e, biga di sëmbë di sei mi hën wë ta waka ta ko dë.”

Aki de kisi Masa Jesosi.

Maik. 14:43-50; Luk. 22:47-53; Joh. 18:3-12

⁴⁷ Nöö Masa Jesosi an kaba u fan seei, nöö hën wë Judasi dou, hën ku wanlô gaan hila sëmbë. De ko ku feti lai e, de ko ku ufangi, de dë ku kodjo a maun. Nöö fa de ko dë, nöö dee Gaan Begima ku dee Gaan Womi wë bi manda de e.

⁴⁸ Wë nöö Judasi di kônkuma bi taki da de kaa taa: “Haika, mi o da unu wan maaka. Fa i si woo go dou naandë, nöö di sëmbë di i si mi o bosu, nöö hën da di sëmbë di un musu kisi e.” Sô wan buka a bi mbei ku de te a kaba.

49 Nöo fa de go dou naandë, hën a waka go a Masa Jesosi wante, hën a dëen odi taa: “Mësitë, odi o.” Hën a bosi ën a bandjajesi naandë „kumafa di guwenti u di köndë bi dë te joo da wan sëmbë fii odi.”

50 Hën Masa Jesosi taa: “Mati o, di soni di i ko aki fii ko du, nöo be i du ën nöo e.” Nöo fa a fan dë, hën dee sëmbë kule voo ko kisi ën gbalau panjan gingin wante u de tja go.

51 Nöo hën wan fuu dee bakama u Masa Jesosi hai di ufangi fëen valau puu a dosu hën a hiti go dë. Nöo hën a koti di futuboi u di Kaba Hei Begima jesi belim puu tuwë a goon naandë.

52 Ma nöo hën Masa Jesosi taa: “Nönö womi, toona tuusi di ufangi fii nëen dosu e. Biga di sëmbë di hopo ufangi a liba nöo ju ufangi o kii.”

53 Hën a toona taa: “Unfa i mëni, baa? I sa' taa ma abi kaakiti fu mi sa hakisi mi Tata faa heepi mi nö? Biga a sa manda möön un mëni dusudusu basia fëen köndë u ko puu mi a dee sëmbë aki maun.

54 Ma nöo ee mi du sö, nöo dee soni dee fesiten tjabukama bi sikifi buta a di Buku, nöo de an o pasa möön.”

55 Nöo hën a bia fan ku dee hia sëmbë ko nëen naandë, a taa: “Dee sëmbë, faandi mbei un ko a mi aki ku feti soni ku kodjo ku ufangi, fuun ko kisi mi kuma mi da wan toobisëmbëma a di köndë? Biga hiniwanten mi bi dë a di Wosu u Masa Gadu ta lei sëmbë, ma tökusee wan bi kisi mi.

56 “Ma seei mi sabi taa dee soni ta pasa aki, nöo de musu fu ko pasa, be dee soni dee fesiten tjabukama bi sikifi musu ko tuu.”

Nöo fa a fan dë, nöo hën hii u dee bakama fëen tuu fiaa kule go disëen. A fika hën wanwan ku dee sëmbë dee ko kisi ën dë.

Aki de tja Masa Jesosi go a kuutu.

Maik. 14:53-65; Luk. 22:54-55, 63-71; Joh. 18:13-14, 19-24

57 Nöo hën de tei ën tja go tee a di wosu fu di Kaba Hei Begima u bi taki dë de kai Kajafasi. Biga naandë dee Sabima u Wëti ku dee Gaan Womi tuu bi hai ko makandi ta luku u de tja Masa Jesosi ko.

58 Ma nöo fa dee sëmbë ta tjëen go dë, nöo Petuisi bi dë te a baka ala ta waka sapisapi ta ko. Nöo hën a nango tee go dou a di djai dendu. Nöo hën a sindo ku dee watjima u di wosu ta luku ee unfa de o du ku Masa Jesosi.

59 Nöo di juu dë, hën di Kaba Hei Begima ku dee tiima ku hii dee oto kuutuma u dee Dju tuu sai dë kaa ta mindi soni ta buta a Masa Jesosi hedi. De ta suku föutu nëen nöömö fu de feni tja go konda da dee lanti u Loomë dee ta tii di köndë, be gaan lanti sa piki taa a musu dëdë.

60 Ma nöo hii fa de ta pii soni ta mindi dëen seei, ma na wan soni de si bigi tjika faa musu dëdë.

61 Te wan pisi, hën tu u dee mindisonima hopo taanpu. Hën de taa: “Lanti, un haika e. Di womi i si aki sö, hën bi taki taa a sa booko di Wosu u Masa Gadu tuwë a goon, nöo a dii daka dendu nöo a sa toona mbei ën baka. Sö wë a bi taki e, fa i si un ta si ën aki.”

62 Nöo hën di Kaba Hei Begima hopo vu taanpu a pë. Nöo hën a fan ku Masa Jesosi, a taa: “Wë di soni fii de ta taki aki, andi fëen joo taki? Soni de ta mindi da i, naa sö i taki tuu?”

63 Ma Masa Jesosi dë fëen pii. An piki ën na wan tóngö seei.

Nöo hën di Kaba Hei Begima fan ku ën möön taa: “Mi manda i e, fii soi da mi a di libilibi Gadu fesi aki, taa di soni joo piki mi, a o dë tuutuu soni. Nöo mi hakisi i taa ee ju da di Könu di Gadu bi paamusi taa a o manda ko? Ju da di Mii u Gadu nö?”

64 Nöo hën Masa Jesosi piki ën awaa, a taa: “Wë leti kumafa i si i taki dë, nöo sö nöo mi dë e. Nöo di juu o dou, nöo woon si Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki sindosindo leti a letimaun së u Masa Gaangadu di abi hii kaakiti a mundu. Woon si mi kumutu a liba ala ta saka ta ko e, a dee bundji dendu.” Sö a piki ën.

65 Wë nöo fa a fan dë, nöo hën di Kaba Hei Begima tënë dee koosu fëen sinkii seei zaaa, „hati fëen nöo boonu sö.” Hën a taa: “Dee sëmbë, andi un kë jei möön? An dë fuu suku kotoigi möön e. Biga wan jei fa a mindi soni da Masa Gaangadu nö?”

66 Andi un pakisei fuun du ku ën?”

Hën de tuu bai piki a di kuutu taa: “Aan soni u du möönsö, dëdë nöo a musu dëdë e!”

67 Nöo fa u mbei dë, hën de bigi u du hogihogi ku Masa Jesosi awaa. De ta tunta nëen fesi, de ta naki ën ku böö, „de tai ën wojo, hën de ta naki ën baai maun a bandjajesi ta mbei ën fa taa:

68 “Di i taa i da di Paamusi Könu, i ku Gadu ta fan, nöo konda da u ee ambë naki i di naki?” Nöo sö dee sëmbë ta du ku Masa Jesosi di juu naandë.

Aki Petuisi fia taa an sabi

*Masa Jesosi.**Maik. 14:66-72; Luk. 22:56-62; Joh. 18:15-18, 25-27*

⁶⁹ Ma nöö fa dee soni ta pasa dë, Petuisi hën a dë pii sindosindo ku dee watjima a di djai dendu. Te wan pisi hën wan mujëë futuboi fu di wosu ko nëën, hën a hakisi ën taa: “Wë womi, na i bi dë ku di Jesosi fu Galilea naandë nö?”

⁷⁰ Nöo hën Petuisi fia a hii dee sëmbë dë fesi taa: “Ambë? Mi? Nönö! Ma saandi i ta taki dë.”

⁷¹ Hën a hopo kumutu dë waka go a di djai dööbuka ala.

Nöo hën wan oto mujëë mii ko nëën möön, hën a fan ku dee sëmbë taa: “Di womi i si aki, a bi dë ku Jesosi u Nazalëti tu e.”

⁷² Hën Petuisi toona fia möön, a soi seei taa: “Ma sabi di sëmbë un ta taki dë e!”

⁷³ Te wan pisi, hën wanlö sëmbë bi dë taanputaanpu dë, hën de ko a Petuisi möön taa: “Womi, an dë fii pena fia taa ja dë sëmbë u di womi dë e. Biga u ta jei a di tòngö tatai fii taa i da wan Galilea sëmbë.”

⁷⁴ Höön, wë Petuisi an bi fia teti e. Hën a ta konda sondi a buka ta sibëën seei ta fia tee, a taa: “Mi taki da unu e, taa di womi dë ma sabi ën seei wan daka, kwetikweti!” Nöo fa a fan dë, wante nöo hën wan ganian bai kanda te a koti.

⁷⁵ Nöo hën Petuisi ko mëni di fan di Masa Jesosi bi fan ku ën taa: “A di ndeti aki seei, ganian an o kanda bifö joo fia dii pasi taa ja sabi mi.” Nöo di a ko mëni di soni dë, hën a kule go a döo go këe te a bigi. Hati nöo a hati ën sö.

27*Aki de tja Masa Jesosi go**a Gaama Pilati.**Maik. 15:1; Luk. 23:1-2; Joh. 18:28-32*

¹ Nöo hën di dobooko fëën mamate biten, hën dee Gaan Begima ku dee Gaan Womi kai kuutu u de taki unfa de sa du buta Masa Jesosi a dee gaan lanti fu Loomë maun. „Biga de an sa manda sëmbë go kii ee na dee Loomë lanti dë da de pasi.” Hën de kuutu tefa de ko feni wan baaku.

² Nöo hën de go tei Masa Jesosi, hën de bui ën te de kaba. Hën de tjëen go tee a di gaama de kai Pilati, di dee Loomë lanti bi buta faa tii dee Dju sëmbë.

*Aki ta lei andi pasa ku Judasi.**Tjab. 1:18-19*

³ Wë nöö di juu dë, hën Judasi ko si taa fa a sei Masa Jesosi dë nöö de o kii ën tuu. Nöo di sondi ko hati ën tee an saanfa u du möön. Nöo hën a tei de diiteni pisi soofu möni dee de bi pakëën dë, hën a go a dee Gaan Begima ku dee Gaan Womi.

⁴ Hën a taki da de taa: “Dee sëmbë, ma du bunu e. Sö wan bumbuu sëmbë mi sei fu de kii ën tuwë buuu fëën a goon. Biga fa i si a sai dë, na hogi a du möönsö e.”

Ma nöo hën de piki ën taa: “Ambë? Wa a’ soni fëën u taki möön e. A fika da i.”

⁵ Nöo di de piki ën sö kaa, nöo hën a hiti di möni tuwë djolou a goon leti a di Wosu u Masa Gadu dendu naandë, hën a kule go hëngi hënsëei kii.

Nöo sö wë di soni dë pasa ku Judasi e.

⁶ Nöo hën dee Gaan Begima go pii di möni te de kaba. Hën de taa: “Wë di möni aki an bunu u buta a di keiki kasi möön. An o kai ku di wëti fuu, biga hën da möni di de paka u de kii sëmbë.”

⁷ Nöo hën de kai pakisei te de kaba ee unfa u de du ku di möni. Nöo hën de ko fendu taa de o go a dee sëmbë ta mbei dee soni kuma agban sö go bai wan pisi goon a de fu de ta bei wakama.

⁸ Hën mbei de ta kai di goon dë Buuu Goon te kisi fa u dë aki.

⁹ Wë nöö fa di soni pasa naandë, nöo a kai makandi ku wan soni di tjabukama u Gadu de kai Jelemia bi taki a fesi, a taa: “De tei dee diiteni soofu möni di dee Isaëli sëmbë bi si taa a hia tjika fu paka u di sëmbë dë,

¹⁰ Nöo hën de go bai wan goon ku ën a dee sëmbë ta tëmbë ku doti, kumafa Masa Gadu manda mi.” Sö a bi dë sikifisikifi a di Buku kaa e.

*Aki de dë a Gaama Pilati pisi.**Maik. 15:2-15; Luk. 23:3-5, 13-15; Joh. 18:33-19:16*

¹¹ Wë nöö di juu dë, de bi tja Masa Jesosi go a Gaama Pilati kaa. Nöo hën di Gaama hakisi ën taa: “Wë ju da di kõnu u dee Dju sëmbë tuu nö?”

Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “A dë leti kumafa i si Gaama taki naandë.”

¹² Di juu dē, dee Gaan Begima ku dee Gaan Womi ta pii soni ta mindi ta buta a Masa Jesosi hedi tee a hia, ma Masa Jesosi an ta piki. A dē fēen pii nōö.

¹³ Nōö hēn di Gaama hakisi ēn taa: “Wē ja ta jei dee hia hogi fii de ta konda dē nō? Nōö ja o piki nō?”

¹⁴ Ma Masa Jesosi an taki na wan soni möönsö. Nōö di soni ko bigi da Gaama seei fu di a dē fēen pii, an ta piki.

¹⁵ Wē nōö a bi dē sö taa te di Pasika daka dou, nōö Gaama bi guwenti u puu wan sēmbē di lanti kē a dunguwosu da de.

¹⁶ Nōö di ten dē, wan gaan hogihatima de ta kai Balabasi bi dē a dunguwosu.

¹⁷ Nōö hēn Gaama bia fan ku dee hia sēmbē dee bi hai ko dē taa: “ Wē lanti, un saanfa di guwenti fuunu dē taa mi musu lusu wan sēmbē da unu. Wē nōö undi u dee sēmbē aki un kē fu mi lusu da unu: Balabasi, naa Jesosi di un ta kai di Paamusi Kōnu fuunu aki?”

¹⁸ Wē fa a hakisi di soni naandē, nōö a sabi taa dee Dju hedima bi tja Masa Jesosi ko nēen fu di de ta haun ku ēn. Hēn wē mbei na de a hakisi di soni ma a hakisi dee sösö sinkii sēmbē.

¹⁹ Nōö fa Gaama ta fan ku dee sēmbē dē, nōö a bi dē sindosindo a di kuutubangi fēen. Te wan pisi, hēn wan sēmbē tja wan buka ko dēen taa hēn mujēe taki taa an musu dē a dendu fu di kuutu u di gaan bumbuu sēmbē naandē. Biga a di ndeti dē a bi sunjan wan sunjan, nōö a dēen fuka seei gaanfa nēen hati. Sö wē di mujēe u Gaama manda taki dēen.

²⁰ Nōö di juu ten Gaama ta haika di buka fēen mujēe naandē, nōö dee Gaan Begima ku dee Gaan Womi ta tuusi dee sösö sinkii sēmbē a baka ta duwengi de taa: “Un piki taa Balabasi faa lusu e! Un piki taa Balabasi un kē. Jesosi nōömö de musu kii.” Sö dee felantima u Masa Jesosi ta manda de u de taki.

²¹ Nōö hēn aan soni möön. Gaama bia hakisi de taa: “Wē andi un feni fuun piki?”

Nōö hēn de tuu bai wöö ku wan tōngö taa: “Balabasi hēn u kē e! Balabasi hēn i musu lusu!”

²² Hēn a hakisi taa: “Wē andi un kē u mi du ku Jesosi di de ta kai di Paamusi Kōnu fuunu aki?”

Hēn de bai piki taa: “De musu pekēen a lakpa pau kii e!”

²³ Nōö hēn Gaama toona hakisi de taa: “Ma wē un hogi seei wē a bi du?”

Hēn de ta bai möön taanga nango taa: “Un pekēen nōö, un pekēen a lakpa pau kii e!”

²⁴ Nōö fa de ta bai dē, nōö Gaama ta luku de diin. A si taa an sa tapa de te a heepi möönsö. Ee an piki fa de kē, nōö de o mbei toobi booko di kōndē.

Nōö hēn a tei wata nōö hēn a wasi maun te a kaba a hii dee sēmbē fesi dē. Hēn a taa: “Söö, mi kaba e. Mi wasi maun puu miseei a dendu fu di buuu u di bumbuu sēmbē aki an fika a mi hedi. Soni fēen fika da unu e.”

²⁵ Nōö hēn hii dee Dju sēmbē sai naandē tuu bai taa: “Aai, be a fika a u ku dee mii fuu tuu hedi e, taa u kii ēn. Wa a’ toobi!”

²⁶ Nōö hēn wē Gaama lusu Balabasi puu a dunguwosu da de. Hēn a manda dee sodati fēen u de fon Masa Jesosi te de kaba, hēn a butēen a de maun u de pekēen a lakpa pau kii.

Aki dee sodati ta mbei

Masa Jesosi fa.

Maik. 15:16-20; Joh. 19:2-3

²⁷ Nōö hēn dee sodati tei Masa Jesosi hēn de tjēen go a di wosu u Gaama dendu. Nōö hēn de bai da dee otowan u de taa: “Un ko lontu ēn e!”

Nōö hēn hii dee sodati u di lö dē tuu ko lomboto ēn gililii sö.

²⁸ Hēn de puu dee koosu fēen nēen sinkii di a bi bisi, hēn de bisi ēn wan langa djapona bēēē sö, kumafa kōnu ta bisi.

²⁹ Nōö hēn de tei wan agbago maka hēn de lolu ēn te de kaba mbei kuma kōnu kaapusa, hēn de tuusi ēn nēen hedi. Nōö hēn de tei wan baluma hēn de butēen nēen maun kuma kōnu pau. Nōö hēn de ta mbei ēn fa ta tjökö kini a goon ta bai taa: “Wodi o, kōnu u dee Dju! Wodi o, kōnu!”

³⁰ Nōö de ta tunta nēen fesi. Te wan pisi nōö hēn de puu di pau nēen maun nōö hēn de ta naki ēn ku ēn a hedi gboogboo sö sōmēni pasi.

³¹ Nōö di de du ku ēn sö tefa de kaba, hēn de toona puu di kōnu djapona nēen sinkii, hēn de tei dee fēen koosu toona bisi dēen baka. Nōö awaa de o tjēen go ka de o pekēen a di lakpa pau.

Aki de peka Masa Jesosi

a lakpa pau.

Maik. 15:21-32; Luk. 23:26-43; Joh. 19:17-27

³² Nöö fa de ta tja Masa Jesosi nango dë, te wan pisi nöö hën de miti ku wan womi de kai Simon. A dë wan sëmbe u di køndë de kai Sileni, wan Afikan køndë. Nöö fa de si ën dë, hën de duwengi ën faa tei di lakpa pau u Masa Jesosi tja dëen, biga hënseei an sa tjëen möön.

³³⁻³⁴ Nöö hën de nango te de go dou a di kamian de kai Golugata, hënseei da Hedibonu Kamian. Nöö hën de tei win mökisi ku bita hën de da Masa Jesosi faa bebe. Ma di a tesi ën kaa nöö an këen. Nöö hën de kandi ën a di lakpa pau a goon dë peka ku peegu tefa de kaba.

³⁵ Nöö di dee sodati pekëen tefa de kaba kaa, hën de hopo ën ku di lakpa pau taanpu a pë. Nöö hën de tei dee bisi fëen dee bi dë nëen sinkii, hën de tuwë lötu luku ambë ku ambë o wini dee koosu fëen te de kaba, nöö hën de paati de puu.

³⁶ Nöö di de du sö kaa te de kaba, nöö hën de sindo u de naandë ta watji Masa Jesosi.

³⁷ Ma nöö de bi tei wan paanga hën de sikifi soni nëen te de kaba taa DISI DA JESOSI DI KÖNU U DEE DJU SËMBË, hën de pekëen leti a di lakpa pau hedi. Biga sö dee Loomë lanti bi guwenti u piki sëmbe faandi mbei de peka di sëmbe a di lakpa pau.

³⁸ Nöö fa de ta kii Masa Jesosi a lakpa pau dë, nöö de ta kii tu oto sëmbe a lakpa pau tu. Wan dë nëen letimaun së, wan dë nëen töötömaun së, nöö Masa Jesosi dë a mindi. Wë de tu oto sëmbe naandë, de bi dë fufuuma ta watji sëmbe ta kisi fon u de tei soni fii tja go, nöö hën de peka de ku Masa Jesosi a di wan ten dë.

³⁹ Nöö fa u du dë, nöö sëmëni sëmbe ta waka ta pasa a di kamian. Nöö te de si Masa Jesosi a di lakpa pau, nöö de ta kosi ën ta mbei ën fa ta seki hedi,

⁴⁰ ta taki taa: “Wë ju bi taa joo booko di Wosu u Masa Gadu puu nöö a dii daka dendu joo toona mbei ën baka. Sö i bi mbei taa i a’ kaakiti tjika. Wë nöö andi mbei ja sa puu i seei a di lakpa pau dë? Ee i da di Mii u Gadu tuutuu, nöö saka kumutu a di lakpa pau boo si e.” Sö de ta taki fa i si de ta pasa dë.

⁴¹ Nöö söseei dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti ku dee Gaan Womi ta mbei ën fa ta lafu ën tu. De ta taki taa:

⁴² “Höön, wë a bi ta heepi oto sëmbe. Andi mbei an sa heepi ën seei? Jee? Ee hën da di Paamusi Könu fuu tuu, wë nöö be a saka kumutu a di lakpa pau ko a goon, nöö woo biibi ën.

⁴³ Fa a sai dë, a taa a ta buta futoou fëen a Gadu liba. Wë nöö be Gadu heepi ën biga a taa Gadu dëen tata.”

⁴⁴ Nöö söseei dee hogi sëmbe dee dë pekapeka nëen bandja dë ta kosi ën ta mbei ën fa tu, fa de ku ën sai naandë.

Aki Masa Jesosi dëdë.

Maik. 15:33-41; Luk. 23:44-49; Joh. 19:28-30

⁴⁵ Ma nöö fu kumutu a tuwalufu juu sonuati u tee kisi dii juu sapate, nöö hii di køndë tuu ko zuguu pii. Hii dii juu langa a tan sö dungudungu kankan.

⁴⁶ Nöö a di dii juu ten dë, hën Masa Jesosi bai taanga a di tóngö fuu, a taa: “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Di dë kë taki: “Gadu e, di Gadu u mi, andi mbei i bia baka disa mi sö?”

⁴⁷ Nöö dee sëmbe dee sai taanputaanpu naandë nöö de jei ën, ma nöö de an sabi andi a taki. Nöö hën de taa: “Dee sëmbe, un haika. Elia në wë a ta kai dë sö e, faa musu ko heepi ën.”

⁴⁸ Nöö hën wan u de kule go tei wan sipönsu, hën a munjëen ku wan gandjigandji win te a kaba, hën a butëen a wan pau buka tëndë dëen faa bebe.

⁴⁹ Ma dee otowan taa: “Nönö, un tan. Un disëen boo luku ee Elia o ko heepi ën tuu.”

⁵⁰ Nöö fa u mbei dë, nöö hën Masa Jesosi bai wan taanga bai möön, hën a manda di akaa fëen go awaa. A dëdë pii, böö fëen koti.

⁵¹ Nöö di juu dë seei, hën sëmëni gaan foombo soni ko pasa. Biga di gaan degi koosu bi dë a di Wosu u Masa Gadu di bi tapa di möön hebi kamba u Masa Gaangadu fu libisëmbe an sa dou ala, hën tënë seei zalalaa kumutu a liba te kisi goon, di kamian fika jabijabi hoo. Goonliba ta seki ta bai. Gaangaan sitonu ta bai ta latja.

⁵² Nöö sëmëni u dee geebi u di køndë booko jabi, nöö wanlö hia sëmbe dee bi ta biibi Gadu toona weki ko ku libi baka.

⁵³ Hën de kumutu a dee geebi, ma nöö de an go a di køndë ganda u Jelusalen eti. Tefa baka di Masa Jesosi seei toona weki baka a dëdë bifö de go a Jelusalen awaa. Nöö sëmëni sëmbe si de e, fa de toona weki baka dë.

⁵⁴ Söö. Wë nöö dee sodati ku di hedima u de, di de si fa di goonliba seki, dee gaangaan soni pasa dë, nöö hati u de latja te na soni. De taa: “Wë di soni aan soni. Di sëmbe aki, a bi musu dë Miii u Masa Gaangadu tuutuu.”

⁵⁵ Nöö hii fa i si de bi ta du ku Masa Jesosi naandë, nöö wanlö mujëe bi dë taanputaanpu te a longi ala ta luku. Dee mujëe naandë, fu sensi a di ten di Masa Jesosi bi seti di wooko fëen a Galilea, nöö de bi ta sölungu fëen nöömö.

⁵⁶ Wan u de da Malia u Magidala, di otowan da Malia di mama u Jakobosi ku Josëfu, ku di mama u de tu womi mii u Zebedeosi. Sö de bi dë te ala ta luku andi de ta du ku Masa Jesosi.

Aki de tja Masa Jesosi sinkii

go bei.

Maik. 15:42-47; Luk. 23:50-56; Joh. 19:38-42

⁵⁷ Nöo hën u dë tefa sapate buka. Nöo wan guduma de kai Josëfu bi dë a Jelusalen dë, nöo di köndë de kai Alimatea hën da köndë fëen. Nöo hënseei bi dë wan sëmbë ta biibi a Masa Jesosi tu.

⁵⁸ Nöo di a si taa Masa Jesosi dëdë, hën a go a Gaama Pilati go hakisi ën pasi faa go tei di dëdë sinkii fëen tja go bei. Hën Gaama taa antoobi, hën a manda sodati fu de puu ën a di lakpa pau dëen.

⁵⁹ Nöo hën Josëfu tei di dëdë, hën a lolu ën a wan gaan langa weti koosu tefa a kaba.

⁶⁰ Nöo a bi abi wan sitonu baaku di de bi seeka njunjun u bei sëmbë, nöo hën a tja di dëdë go buta a di baaku dë dendu. Hën de logoda wan gaan gindi sitonu tuwë ko tapa di baaku buka te de kaba, nöo hën de go.

⁶¹ Nöo fa de ta du dë, nöo Malia fu Magidala ku di oto Malia bi dë leti dë sindosindo a di oto sê u di geebi ala ta luku.

Aki dee sodati ta watji di geebi.

⁶² Nöo di juu dë, di daka de ta seeka da di saba pasa kaa. Ma hii fu di dë, dee Gaan Begima ku dee Faliseima, hën wë de go a Gaama gbolo.

⁶³ Hën de kai ën: “Köndë Masa.”

A piki.

De taa: “Wë u ko a unu aki. U ko taki wan oto ku unu taa di ten di di bödjëema naandë bi dë ku libi, nöo a ta taki kodo taa te a dëdë nöo a di u dii daka fëen nöo a o toona weki ko ku libi baka. Sö a bi ta taki e.

⁶⁴ “Wë nöo u kë begi Gaama fuun buta sëmbë a di geebi be de watji ën dii daka longi fu sëmbë an musu ko dë. Biga ee wan du sö, nöo dee bakama fëen o go fufuu di sinkii fëen tja go, nöo de o go ta ganjan sëmbë taa a weki baka a dëdë. Nöo di lö ganjan dë o hogi möön leki fa de bi ta ganjan sëmbë a fesi e. Nöo hën wë tja u ko a Gaama aki, u ko begi ën faa musu heepi u a di lö pisi dë.”

⁶⁵ Nöo hën Gaama taa: “Wë un go tei wanlö sodati tja go buta, nöo un seeka di geebi tapa kumafa un sa tapëen.”

⁶⁶ Nöo di a da de pasi sö, nöo hën de go tapa di geebi tee de kaba naki sitampu nëen fu sëmbë an ko dë. Hën de tei sodati buta a di kamian ta watji da de, nöo hën de go u de.

28

Aki Masa Jesosi weki baka.

Maik. 16:1-10; Luk. 24:1-12; Joh. 20:1-10

¹ Wë nöo hën u dë teefa di saba daka pasa. Nöo di oto daka di o ko dë möön, hën da di fosu daka u di wiki. Hën da sonde. Hën di daka dë, hën Malia fu Magidala ku di oto Malia hopo hën de tei pasi nango a di geebi ka de bi bei Masa Jesosi. Nöo di juu dë, sonu seti kumutu kaa.

² Wë nöo wan gaan soni bi pasa a di ndeti dë. Goonliba bi seki tee na soni, hën wan basia u Masa Gadu Köndë kumutu a liba ala bazia ko a di geebi ka de bi bei Masa Jesosi. Nöo hën a puu di gaan gindi sitonu di de bi tapa di baaku buka, hën a go sindo leti a di sitonu dë liba.

³ Nöo fa a sai naandë, fesi fëen ta sëndë teee kuma te gaangadu koti faja, nöo dee koosu fëen sinkii dë wetiweti faan.

⁴ Nöo hën dee sodati dee bi sai dë ta watji di geebi, di de si di soni pasa sö kaa, nöo hën de fëë tee de ta tëëmë tjatjatja tombi kai a goon gbolou dë pii kuma de dëdë. Sö de panta tjika.

⁵ Wë nöo hën de tu mujëë waka go dou a di geebi. Nöo di de si di basia fu Gadu dë, hën de fëë te na soni.

Nöo hën a kai de taa: “Dee mujëë aki.”

De piki.

A taa: “Wan fëëë sö e. Mi sabi ambë un ta suku kaa. Jesosi di de kii a di lakpa pau, hën wë un ta suku.

⁶ Wë an dë aki möön e. A weki baka leti kumafa i si a bi taki da unu ufö a dëdë. Un ko luku di kamian ka de bi butëen. Wan si ö? Sëmbë an sai dë möön. A go.

⁷ “Nöö mi taki e, un bia toona, nöö un kule go a dee bakama fëen go piki de taa a weki baka a dëdë nöö a o waka a de fesi go a Galilea. Ala de ku ën o miti kumafa a bi taki. Un jei bunu fa mi taki da unu ö? Mi fan ku unu kaa e.”

⁸ Nöö hën dee mujëe toona kumutu dë. De ta panta möönsö ma etiseei de ta wai. Hën de ta kule nango u de tja di bunu buka dë go konda da u dee bakama u Masa Jesosi.

⁹ Ma nöö fa de nango dë, te u de kë mëni, hën de ku Masa Jesosi seei miti a pasi. Hën Masa Jesosi da de odi taa: “Dee mujëe aki, un weki nö?”

Nöö di sondi bigi da de teee. Hën de saka tjökö kini a goon nëen fesi, hën de ta kisi ën a futu dë ta baasa.

¹⁰ Ma nöö hën Masa Jesosi taki da de taa: “Dee mujëe, wan fëëe e. Un go taki da dee otowan u mi taa be de go a Galilea, nöö ala mi ku de o miti kumafa mi bi taki da de.”

Aki de buta dee wakitima

u de mindi soni.

¹¹ Wë nöö di juu dë, so u dee sodati kumutu ka de bi ta watji di geebi naandë, hën de kule go a ganda go a dee Gaan Begima. Hën de go konda da de kumafa hii soni bi pasa ka de bi ta watji a di geebi ala.

¹²⁻¹³ Nöö di dee begima jei sö kaa, nöö hën de kai dee Gaan Womi tuu ko a de. Hën de go sindo a kuutu fu de taki ee andi de sa feni fu di soni di pasa naandë.

Nöö di de kuutu tefa de kaba, hën de toona kai dee sodati ko a de möön, hën de taki da de taa: “Wë un haika e. Woo paka unu wan gaan möni aki, nöö wan musu konda taa weki di womi weki e. Ma un musu piki sëmbë taa un bi duumi, nöö hën dee bakama fëen ko fufuu ën tei tja go. Sö un musu taki. Nöö wan musu fëëe e.

¹⁴ Biga ee di taki dë dou a di Gaama jesi, nöö woo heepi unu fan ku ën tee nöö hati fëen o kötö.”

¹⁵ Nöö hën wë dee watjima tei di möni naandë, nöö hën de ta konda leti kumafa dee hedima manda de. Nöö fa de ta taki ën dë, nöö sö nöö dee Dju sëmbë ta kondëen te kisi fa u dë aki eti.

Aki Masa Jesosi ta manda dee sëmbë fëen u de go paaja di buka.

Maik. 16:14-18; Luk. 24:36-49; Joh. 20:19-23; Tjab. 1:6-8

¹⁶ Nöö hën wë dee mujëe ko dou a u dee ëlufu bakama u Masa Jesosi, hën de da u di buka te de kaba. Nöö di u jei sö nöö aan soni möön, hën wë u go a Galilea. Hën u nango tefa u go dou a di kuun ka Masa Jesosi bi taki da u a fesi fuu go, nöö hën u go si ën ala.

¹⁷ Nöö di u si ën, hën u tjökö kini a goon nëen fesi ta bigi ën. Ma nöö so fuu an saandi seei fuu pakisei, a bigi da u poi.

¹⁸ Nöö hën Masa Jesosi waka ko a u awaa, hën a taki da u taa: “Söö, wë dee sëmbë, un haika e. Mi kisi hii makiti a liba ala ku goon aki tuu.

¹⁹ Nöö un musu ta waka a dee köndëköndë u goonliba ta paaja di buka u mi da hii sëmbë, be de bia ko dë bakama u mi kuma unu. Nöö un musu dopu de a di në u mi Tata ku di në u mi di Mii fëen aki ku di në u di Akaa fu mi Tata tu.

²⁰ Nöö un musu ta lei de u de piki hii dee soni tuu dee mi manda unu fuun musu ta du kaa. Nöö fa woon nango dë, nöö mi taki da unu taa mi o dë ku unu hiniwanten e, u tee a kaba u di goonliba aki.”

Sö wë Masa Jesosi fan ku u dee bakama fëen a di kuun liba ala e.

A kaba.

Dee woto u Masa Jesosi dee Maikusi sikifi

Wan wöutu a fesi.

Söö. Wë andi di pisi u di buku aki o taki da u, dee sëmbë?

Wë a di fosu kamian, nöö di pisi aki de kai Maikusi, biga hën da di në u di womi di de taa sikifi ën. Nöö a so pisi u Gadu Buku de ta kai di womi aki Johanisi Maikusi. Di womi aki an bi dë wan u dee tuwalufu bakama ta waka ku Masa Jesosi hiniwanten e, ma a bi dë wan biibima nöö u di ten dë.

Nöö fa Maikusi sikifi sondi u Masa Jesosi aki, nöö a sikifi andi a bi jei fëen a oto sëmbë, ku andi hënseei bi sabi tu. Biga di dee bakama u Masa Jesosi seti di wooکو ta tja di buka ta konda a kôndëkôndë, nöö di Maikusi aki bi dë ku de a di wooکو. Nöö so sëmbë si kuma Petuisi hën bi konda sômëni u dee sondi dëen, biga a ta fan hia sondi u Petuisi a di pampia aki.

Wë nöö dee fô sëmbë dee bi sikifi soni u di libi u Masa Jesosi a goonliba aki, nöö so u de bi sikifi möön fini a dee soni dee a bi ta lei. Ma Maikusi, hën a sikifi möön fini a dee soni dee a du, be sëmbë sabi taki aai, Masa Jesosi bi abi gaan kaakiti ku gaan taki tuu.

Nöö di a o tapa di pampia, hën a taki finifini fa de kii Masa Jesosi. Ma nöö fu di a taki a di weki baka a dëdë fëen kôlô poi, hën mbei wanlô oto sëmbë taki di pisi dë go möön longi.

Nöö dee leima ta mëni kuma Maikusi sikifi di pampia aki kuma 70 jaa baka di Masa Jesosi ko pali a goonliba aki. Nöö fa a sikifi ën, nöö a sikifi ën da dee oto kôndë sëmbë dee an dë Dju sëmbë, be de sabi dee soni dee Masa Jesosi bi du di a bi dë a goonliba aki.

Aki ta lei fa di Bunu Buka

u Masa Jesosi seti.

Mat. 3:1-12; Luk. 3:1-18; Joh. 1:19-28

¹ Söö dee sëmbë, leti kumafa woo taki aki, nöö sô nöö di Bunu Buka u Masa Jesosi di Paamusi Kônu seti e. Jesosi Keesitu hën da di Mii u Masa Gaangadu seei, nöö di pampia aki o lei i fa a dë.

² Nöö a bi ko pasa leti kumafa di sëmbë de kai Jesaaja bi sikifi buta a di Buku u Gadu. Biga Jesaaja bi dë wan tjabukama u Gadu u fesiten, hën a sikifi wan soni u di Kônu Gadu bi paamusi taa a o manda ko a dee Dju sëmbë. A taa, Gadu o manda wan sëmbë waka a di Paamusi Kônu dë fesi faa musu buta sëmbë a pasi dëen.

³ Nöö di sëmbë dë o dë a di sabana dendu ta bai basia ta taki taa:

Un seeka di pasi da Masa ooo,
be a dë limbolimbo gbegedee dëen.

Un seeka dee bendibendi pisi u di pasi,
be de ko dë tololoo.

Sô Jesaaja bi sikifi taa sô wan sëmbë o ko sai dë ta bai.

⁴ Wë nöö da sô a ko pasa tuu leti kumafa Gadu bi taki dë e. Biga wan womi de kai Johanisi di Dopuma, hën Gadu manda ko. Nöö fa a ko naandë, nöö a ta libi a di sabana dendu u di pisiwata de kai Judea. Naandë a ta bai di basia ta dopu sëmbë. Nöö sômëni sëmbë ta ko nëen nöömô, nöö a ta bai ta taki: “Un bia disa di hogilibi fuunu oo, nöö unu ku Masa Gaangadu o ko bunu. Gaangadu an o hoi dee hogi du fuunu a bëë möön.” Sô a ta bai ta taki.

⁵ Nöö hii dee sëmbë u di pisiwata u Judea naandë, ku di mama kôndë fëen de kai Jelusalen, nöö de tuu ta ko a Johanisi naandë ta ko ta haika fa a ta bai di basia. Nöö hën de ko ta piki taa: “Awa, wa ta libi bunu tuu.” Nöö te wan sëmbë i piki sô kaa, nöö Johanisi ta dopu i a di lio de kai Joodan dë.

⁶ Söö. Wë nöö di koosu fu Johanisi di a ta bisi nëen sinkii, a mbei ku di puuma u di mbeti de ta kai kamëli. Atiti ku höniiwata da sondi u njan fëen. Sô wan sëmbë a bi dë e.

⁷⁻⁸ Nöö Johanisi toona ta fan ku dee sëmbë. A taa: “Un haika e, dee sëmbë. Wan oto Sëmbë o ko a mi baka nöö a hebi möön mi gaanfa e. Ma bumbuu tjika seei u sa bendi lusu di susu fëen puu nëen futu. Fa mii dë aki, mi ta dopu unu ku wata, ma di Sëmbë di o ko dë, nöö hën a o dopu unu ku di Akaa u Masa Gaangadu. „Biga a o mandëen ko a unu liba.”

Di pisi aki o lei fa Johanisi

dopu Masa Jesosi.

Mat. 3:13-17; Luk. 3:21-22

⁹ Wë nöö di juu dë, hën Masa Jesosi kumutu a di kôndë de kai Nazalëti u di pisiwata de kai Galilea, nöö hën a ko a Joodan Lio naandë fu Johanisi musu dopu ën. Nöö hën Johanisi dopu ën te a kaba.

¹⁰ Nöo fa Masa Jesosi ta kumutu a di wata dendu ta ko a tela, nöo hën a luku nëen liba ala hën a si liba jabi hooo. Nöo hën a si di Akaa u Gadu kuma wan pomba bazia ko nëen liba.

¹¹ Nöo hën wan tōngö piki a liba ala taa: “I da mi lobi Womi Mii. Libi fii ta kai ku mi e.” Sö wan soni pasa di Masa Jesosi dopu.

Aki di didibi ta biinga ku Masa Jesosi faa du hogi.

Mat. 4:1-11; Luk. 4:1-13

¹² Söö. Wë nöo a baka u di dë, nöo hën di Akaa u Gadu tja Masa Jesosi go a wan sabana kamian.

¹³ Nöo hën a go dë ala hii föteni daka. Nöo a dee föteni daka dendu dë, nöo di didibi ta mbei möiti ku ën nöömö faa musu piki ën buka a soni, ma nöo Masa Jesosi an du kumafa a kë möönsö.

Nöo fa Masa Jesosi dë a di sabana dee hia daka naandë, nöo dee mbeti u di sabana bi sai dë tu, ma dee basia u Gadu Köndë bi dë ku ën ta tjubi ën.

Aki o lei fa Masa Jesosi kai

dee fosu bakama fëen.

Mat. 4:12-22; Luk. 4:14-15, 5:1-11

¹⁴ Hën de dë te wan daka, nöo hën de kisi Johanisi di Dopuma söötö a dunguwosu. Nöo baka u di dë, hën Masa Jesosi toona go a Galilea, nöo hën a seti ta waka ta lontu ta konda di Bunu Buka u Gadu da dee sëmbë u di pisiwata dë.

¹⁵ A ta taki da de taa: “Di juu ko zuntu e, u Masa Gadu musu tii unu a wan njunjun fasi. Nöo ee wan sëmbë i kë ko a di Njunjun Tii u Gadu dendu, nöo i musu bia disa di hogilibi fii, nöo i piki di Bunu Buka u Gadu di mi ta konda aki.” Sö Masa Jesosi ta taki da de.

¹⁶ Nöo wan piki ze bi dë a di pisiwata u Galilea naandë. Te wan daka nöo hën Masa Jesosi go ta waka a di ze dë bandja, nöo hën a ko miti ku tu womi. Dee womi aki dë baaa ku baaa. Wan de kai Simon, hënseei de ko ta kai Petuisi. Di otowan da Andiasi. De dë ta tuwë nëti u de kisi fisi biga hën da wooko u de de ta du.

¹⁷ Nöo hën Masa Jesosi kai de tu baaa dë te de piki. A taa: “Un ko dë ku mi ta waka a mi baka e, nöo mi o lei unu fuun kisi libisëmbë tja ko a mi së.”

¹⁸ Nöo wantewante naandë, hën de tu womi disa dee nëti u de hën de go ta waka a Masa Jesosi baka.

¹⁹⁻²⁰ Nöo hën Masa Jesosi waka go möön longi, nöo hën a ko si tu oto baaa möön. De seei dë höndima tu ta kisi fisi. Nöo fa Masa Jesosi ta pasa dë, nöo de bi dë ku de tata a boto ta seeka wanlö nëti u de. Wan u dee baaa de ta kai Johanisi, di otowan da Jakobosi, nöo di tata u de hën de kai Zebedeosi.

Nöo di Masa Jesosi si de tu baaa dë, hën a kai de taa: “Un ko go ku mi e.” Nöo hën wante dë, hën de disa de tata ku dee wookoma u de naandë, nöo hën de go ta waka a Masa Jesosi baka.

Aki ta lei fa Masa Jesosi abi taki

a dee gadu liba tjika.

Luk. 4:31-37

²¹ Nöo hën Masa Jesosi kumutu naandë, hën ku dee bakama fëen, hën de go a wan u dee köndë u Galilea de ta kai Kapenaumi. Nöo hën de dë te di saba daka, hën Masa Jesosi go a di keikiwosu u di köndë go ta lei dee sëmbë dee bi ko dë di lei fëen.

²² Nöo fa a ta lei de naandë, a bigi da hii sëmbë tee na soni. Biga an ta lei de kumafa dee Sabima u Wëti bi guwenti u lei de Gadu wöutu, ma a ta lei de seei a wan apaiti fasi kuma hënseei abi di lei.

²³ Wë nöo di daka dë gbolo, wan womi bi dë a di keikiwosu naandë, a dë ku wan soni nëen liba. Nöo hën wë a bai ko a hedi ko ta fan. A taa:

²⁴ “Jesosi u Nazalëti, andi seei u ku i abi? I ko aki fii kaba u a söösö nö? Wë mi sabi ambë da i. I wë da di apaiti Sëmbë u Gadu di a manda ko a di goonliba aki.”

²⁵ Nöo hën Masa Jesosi bai ën taa: “Kabuka naandë! Kumutu a di sëmbë liba wante.”

²⁶ Nöo fa a fan dë, hën di soni ko möön taanga a di sëmbë liba te hii sinkii fëen ta tëëmë tjatjatja. Hën a bai taanga bifö a kumutu nëen awaa.

²⁷ Wë nöo fa di soni pasa naandë, a ko foondo dee sëmbë tumisi. Hën de ko ta taki da de na de taa: “Dee sëmbë, andi u ta si aki? Njunjun lei ko a u nö? Di sëmbë aki abi taki a dee soni ta kisi sëmbë a hedi liba tee de ta piki hën buka a soni de seei.”

²⁸ Nöo hën di soni Masa Jesosi du naandë paaja a hii dee köndëköndë u Galilea tuu palihi dou. Sö a bigi da sëmbë tjika.

Aki ta lei fa Masa Jesosi

kula wanlô hia sêmbê.

Mat. 8:14-17; Luk. 4:38-41

²⁹ Nöö hên Masa Jesosi kumutu a di keikiwosu naandê, hên ku Jakobosi ku Johanisî, nöö hên de go a di wosu u Simon ku ên baa Andiasi.

³⁰ Di juu dê di mai u Simon bi dê ku gaan fêbê. A dê leti a bedi naandê. Hên de kondêên da Masa Jesosi.

³¹ Nöö hên wê Masa Jesosi go a di mama, hên a panjêên a maun hopo ên sindo. Nöö hên wantewante di fêbê go, a ko bunu seei te a hopo seeka soni da de.

³² Nöö hên de dê tefa sonu go, hên dee sêmbê u di kondê tja sêmbê te a hia ko a Masa Jesosi naandê. Dee sêmbê de tja ko dê, de dê ku pepei siki ufô i abi dee sêmbê dee dê ku soni a hedi.

³³ Hii sêmbê u di kondê tuu fiaa hai ko a di dôöbuka naandê,

³⁴ nöö hên Masa Jesosi kula hii dee sêmbê ku dee pepei siki naandê te a kaba. Söseei a jaka dee soni ta kisi sêmbê a hedi. An da de pasi u de fan möönsö, biga an kê u de konda ambê dêên.

Aki ta lei fa Masa Jesosi lei dee sêmbê u di pisiwata u Galilea.

Luk. 4:42-44

³⁵ Nöö hên di mamate biten, ganian an kanda seei, nöö hên Masa Jesosi hopo. Hên a kumutu a di kondê ganda go dê a wan kamian pii hên wanwan ta begi Masa Gaangadu.

³⁶ Te wan pisi hên Simon ku dee otowan fêên ko hopo, de an si Masa Jesosi a wosu dê, hên de go ta suku ên te fa de ko si ên.

³⁷ Nöö hên de hakisi ên taa: “Andi pasa? Dee sêmbê ta hakisi fa fii poi.”

³⁸ Nöö hên Masa Jesosi piki de taa: “Nönö, na soni. Ma un boo go a dee oto kondê ala tu e, go tja di Bunu Buka u Gadu go paaja. Biga wê hên mbei mi ko a goonliba.”

³⁹ Nöö hên de kumutu ala, hên de ta waka a dee kondêkondê u Galilea tuu. Fa de ta waka dê, nöö Masa Jesosi ta konda di Bunu Buka u Gadu da dee sêmbê a hii dee keikiwosu u dee Dju sêmbê. Nöö a ta jaka dee soni ta kisi sêmbê a hedi ta puu a de liba.

Aki ta lei fa Masa Jesosi kula

wan sêmbê ku tjinasiki.

Mat. 8:1-4; Luk. 5:12-16

⁴⁰ Hên de dê te wan daka, nöö hên wan sêmbê dê ku tjinasiki ko a Masa Jesosi. Nöö hên a tjökô kini a goon nëên fesi begi ên taa: “Ee, Masa o, mi sabi taa ee i kê i sa kula mi o.”

⁴¹ Nöö hên tjali u di sêmbê kisi Masa Jesosi, nöö hên a tëndê maun panjêên. Hên a taa: “Aai mati, mi kê e. Be i ko bunu wante!”

⁴² Nöö fa a fan dê, hên di sêmbê ko bunu wantewante naandê, di tjinasiki an dê u si nëên sinkii möön seei.

⁴³⁻⁴⁴ Nöö hên Masa Jesosi mandêên taa be a go. Ma nöö a bai ên tu taa: “Na konda di sondi pasa ku i aki da sêmbê e! Ma waka tololo go a di begima di ta dê a di keikiwosu, be a si taa i ko bunu. Nöö i tja di paima go tuwê da Gadu kumafa Mosesi bi taki.” „Biga gaanduwe Gadu bi da wan tiima u dee Dju sêmbê de kai Mosesi dee wêti fêên. A taa te wan sêmbê i ko bunu u sô wan siki, nöö i musu tja paima go da Gadu bifô i sa toona go a wosu baka.”

⁴⁵ Ma nöö fa di sêmbê kumutu naandê, an tapêên buka möönsö. Ma a go ta paaja di taki naandê te dou hii di kondê, te Masa Jesosi an bi sa ko a dee kondê ganda möön u sêmbê si ên. Nöö hên a fika a dôösê ka sêmbê an ta dê hia, ma tôku sêmbê ta kumutu a hii sê nango nëên ala eti.

2

Aki Masa Jesosi kula wan sêmbê.

Mat. 9:1-8; Luk. 5:17-26

¹ Baka wan tu daka sô, hên Masa Jesosi toona go a Kapenaumi. Nöö an dou seei, hên di njunsu paaja taa sô wan soni, Masa Jesosi toona ko nëên wosu.

² Nöö hên dee sêmbê u di kondê booko gulululu ko fuu di kamian naandê pöö te kamian an dê u denda go a wosu dendu möön seei.

³ Di juu dê, Masa Jesosi dê a di wosu dendu ta konda di Buka u Gadu da dee sêmbê.

Te wan pisi hên fô womi ko dou ku wan lanlan sêmbê di de ta tja a wan kama liba ko dêên faa kula.

⁴ Ma nöö fa sêmbê hia a di kamian tjika dê, nöö de fô womi an sa feni pasi u pasa go dou a Masa Jesosi. Nöö hên de subi a wan sikada go a di wosuliba. „Biga dee wosuliba u di kondê bi dê paatapaata.” Nöö hên de fula wan baaku leti a Masa Jesosi liba dê, hên de saka di womi a di kama liba zêngêê ku tatai te go buta leti a Masa Jesosi fesi a goon dê.

⁵ Nöo hën di Masa Jesosi si fa dee womi ta biibi ën tjika te de mbei sö wan gaan möiti, nöo hën a taki da di lan womi taa: “Na fëëë, womi. Mi da i paadon u dee hogi dee i bi du. Masa Gadu an ta hoi i a bëë möön e!”

⁶ Ma nöo wanlö Sabima u Wëti bi dë sindosindo leti naandë ta haika soni. Nöo di fa Masa Jesosi fan dë an bunu a de seei, kwetikweti. Nöo hën de ta guunjëën a de hati taa:

⁷ “Unfa di womi dë sa’ hati u taki sö wan gaan soni? Na söso a ta söso Masa Gadu nö? Biga ambë sa puu sëmbë a Gadu bëë boiti Masa Gadu seei nöö?”

⁸ Ma nöo Masa Jesosi sabi taa sö de ta pakisei, nöo hën a hakisi de taa: “Dee sëmbë o, unfa un ta mëni hogi u mi a unu hati sö?”

⁹ Wë mi hakisi unu e, taa ee fii taki da sö wan sëmbë taa Gadu puu ën a bëë, ee nasö fii taki dëën taa, be a hopo waka go, nöo undi u de tu soni dë sa möön fukë u taki ku buka? „Na di fosu wan nö? Biga sëmbë an sa go a Gadu go hakisi ën ee a puu di sëmbë a bëë tuu.”

¹⁰ “Ma nöo un luku. Mi o lei unu taa Mi di ko Libisëmbë Mii aki, na fan nöo mi sa fan, ma mi abi makiti tu a di goonliba aki fu mi sa puu sëmbë a Gadu bëë.”

¹¹ Nöo hën a bia fan ku di womi taa: “Mati, hopo taanpu! Tei i kama nöo i go fii a wosu!”

¹² Nöo fa a fan dë, hën di womi hopo vu taanpu a pë a dee hia sëmbë fesi naandë, nöo hën a tei ën kama hën a waka go fëën a wosu.

Nöo di soni naandë bigi da hii sëmbë tee de ko ta gafa Gadu taa: “Hoo, wa si sö wan gaan sondi wan daka.”

Aki Masa Jesosi kai Leifi

faa ko waka nëën baka.

Mat. 9:9-13; Luk. 5:27-32

¹³ Nöo hën Masa Jesosi kumutu hën a go a di piki ze u Galilea bandja. Nöo sëmbë ta ko nëën naandë te a hia, nöo a ta da de di lei fëën.

¹⁴ Nöo hën a ta waka nango. Te wan pisi, hën a si wan womi de kai Leifi. „Hën seei da Mateosi.” A dë fëën sindosindo a wan piki wosu a bandja pasi dë ta pii lantimöni, biga hën da wooko fëën kaa. Nöo di Leifi aki, wan womi de kai Alufasi hën pai ën. Nöo di Masa Jesosi si ën, hën a kai ën faa musu ko bakama fëën. Nöo wantewante hën Leifi hopo ko ta waka nëën baka.

¹⁵ Wë nöo a ko pasa sö taa Leifi kai Masa Jesosi ku dee bakama fëën fu de musu ko njan ku ën nëën wosu. Nöo hën de go sindo u de njan. Nöo sömëni u dee pii-lanti-mönima ku sömëni oto sëmbë dee abi poi në a di köndë, nöo sö de ko dë ta njan ku de a wan tafa makandi. Biga hia u dee lö pei sëmbë naandë bi ta waka a Masa Jesosi baka kaa.

¹⁶ Te wan pisi nöo hën wë dee Sabima u Wëti ko ta pasa naandë gbolo, dee u di Dju paatëi de kai Falisei. Nöo hën de ko si Masa Jesosi dë sindosindo ku dee pii-lanti-mönima ku dee oto nëpoima u di köndë dë ta njan makandi, nöo di sondi an bunu a de seei, kwetikweti.

Nöo hën de hakisi dee bakama u Masa Jesosi taa: “Faandi mbei di mësitë fuunu go dë ta njan ku dee lö pei sëmbë naandë a wan tafa u du?”

¹⁷ Nöo di Masa Jesosi jei di hakisi u de, nöo hën a piki de a nöngö taa: “Dee sëmbë o, unfa un mëni? Wan sëmbë di siki ku wan sëmbë di dë bumbuu, undi u de abi data fanöudu? Na di sikima nö? Wë nöo ma ko u kai dee sëmbë dee dë bumbuu sëmbë kaa e, ma mi ko u kai dee sëmbë dee an ta libi bunu a Gadu wojo, fu mi heepi de.” Nöo sö a piki de.

Aki ta lei faandi mbei Masa Jesosi

ku dee bakama fëën an ta disa

u njan a di fasi u Dju.

Mat. 9:14-17; Luk. 5:33-39

¹⁸ Hën de dë te wan pisi. Nöo di juu dë, dee bakama u Johanisi di Dopuma ku dee u dee Faliseima ta hoi deseëi söndö njan. Biga sö dee Dju sëmbë abi wan guwenti taa so juu de ta tja hang i wan pisiten fu begi hedi. Nöo hën wan tu sëmbë ko a Masa Jesosi, hën de hakisi ën taa: “Faandi mbei dee bakama u Johanisi ku dee u dee Faliseima ta tja hang i fu begi hedi, ma i ku dee bakama fii wan ta du sö?”

¹⁹ Nöo hën Masa Jesosi piki de a wan nöngö fasi, a taa: “Fa u dë aki, ee wan sëmbë o tööu, nöo a o kai sömëni sëmbë ko a di piizii, na sö nö? Wë nöo solanga di tööuma dë ku de naandë, nöo de an sa ta kusumi ta tja hang i. Wai nöo de o ta wai.

²⁰ Ma te di juu dou de ko puu ën a de mindi bifö de o sa ta kusumi ta tja hang i awaa.”

²¹ Nöo hën a taa: „Fa mi ta fan ku unu aki, ma a sa toobi unu fu un tei.” Biga na wan sëmbë o tei wan nunjun koosu pisi u lapu wan awoo koosu. Biga te i wasi ën nöo di nunjun pisi o hai kumutu disa di awoo wan, nöo di baaku o ko möön bigi möön leki fa a bi dë kaa.

²² “Söseei tu, ja sa tei wan njunjun win lai a wan awoo mbeti kakisa saku. Biga di awoo saku gaandi kaa, an ta hai möön. Nöo ee i lai di njunjun win go nëen dendu, nöo te di win soopu nöo di saku o tēnē tuwē di win fiaa. Da a ko dē i lasi di win fii ku di saku tuu.

“Ma nöo i musu tei wan njunjun saku nöo i lai di njunjun win nëen, nöo de tuu o dē bunu kumafa a fiti.”

Aki ta lei taa Masa Jesosi

hën da basi u di saba daka.

Mat. 12:1-8; Luk. 6:1-5

²³ Nöo hën de dē te wan saba daka, nöo hën wē Masa Jesosi ku dee bakama fëen ta latja ta pasa a wan goon dendu. Di goon naandē, de paandi wan pei soni kuma alisi nëen, ma i sa njan mën kuakua. Nöo hën wē dee bakama ta booko dee taka dee bendi ko a di pasi naandē ta gili a maun ta njan.

²⁴ Di juu dē wanlö sēmbē u di Faliseima kulupu si de, hën de ko hakisi Masa Jesosi taa: “Fa dee bakama fii ta du dē, na Gadu wēti de ta poi nö? Biga de ta wooko a saba daka.”

²⁵⁻²⁶ Nöo hën a piki de taa: “Wan bi lesi a Gadu buku nö, di soni bi pasa ku Dafiti a di ten u di Kaba Hei Begima de kai Abiata? Hangi bi ta kii hën ku dee mati fëen, nöo hën a go a di wosu u Gadu, hën dee begima da de di bēēē di de ta buta da Gadu naandē. Nöo hën Dafiti njan mën, hën ku dee mati fëen tuu. Wē nöo di bēēē naandē, dee begima wanwan nöo bi a’ pasi u njan mën, na sö nö? „Ma tökusei Gadu an tei Dafiti ku dee sēmbē fëen fu hogi di de njan mën o.”

²⁷ Nöo hën a taki da de taa: “Haika e, dee sēmbē. Masa Gaangadu an mbei libisēmbē fu de hoi saba tjina hedi e, ma a mbei di saba faa heepi libisēmbē.

²⁸ Nöo mi taki da unu, taa Mi di i si ko Libisēmbē Mii aki, nöo mi dē Masa a hii soni liba e te dou ku di saba tuu.”

Sö wan soni Masa Jesosi taki da dee Faliseima a di ten dē.

3

Aki ta lei fa Masa Jesosi kula

wan sēmbē a saba daka.

Mat. 12:9-14; Luk. 6:6-11

¹ Wē nöo a wan oto saba möön, hën Masa Jesosi toona go a di keikiwosu. Nöo di a go dou, nöo wan womi sai naandē, wan sē maun fëen dē dēēdēē tjakaa.

² Ma nöo sēmbē dē leti dē ta watji Masa Jesosi ee a o kula di womi a di saba daka naandē, biga de kē feni föutu nëen u de tjëen go kaagi.

³ Nöo hën wē aan soni. Hën Masa Jesosi taki da di womi di dē ku di dēēdēē maun naandē taa be a hopo taanpu a dee hia sēmbē fesi dē. Nöo hën a hopo taanpu.

⁴ Nöo hën Masa Jesosi bia hakisi dee sēmbē dee sai naandē taa: “Unfa Gadu Buku taki, dee sēmbē? Undi möön bunu? Fii du bunu a saba, naa fii du hogi? Fii musu puu sēmbē a dēdē buka, naa fii disëen faa dēdē? Unfa Gadu wēti sikifi fëen?” Ma nöo fa a hakisi de naandē, na wan sēmbē piki ën möönsö, de tuu ko dē pii.

⁵ Nöo hën a luku de ku hatiboonu. Ma nöo a hati ën tu, fu di de abi sö wan taangajesi da Gadu te tjali u sēmbē an ta kisi de möönsö.

Nöo hën a bia fan ku di womi taa: “Mati, tëndē di maun fii i si.” Nöo hën di womi tëndëen maun, nöo hën wantewante di maun ko bunu leti kumafa a bi musu dē.

⁶ Nöo hën wē dee Faliseima kumutu dē, hën de waka go langalanga tee a di kulupu u di Könu u di köndē, hën da Helodi. Nöo hën de ko ta kuutu makandi unfa u de du de kisi Masa Jesosi kii.

„Sö di soni Masa Jesosi du dē hati de tjika.”

Aki ta lei fa dee sēmbē ta ko hia a Masa Jesosi liba.

⁷ Wē nöo wan daka möön, hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen hën de go a di piki ze u Galilea bandja.

⁸ Nöo fa de ko dou dē, hën wanlö hia sēmbē hai ko nëen gidjii, dee sēmbē u Jelusalen ku hii dee oto köndē u Judea, ku dee u di pisiwata de kai Idumea, ku dee sēmbē dee ta dē a di oto sē banda u Joodan Lio, ku dee u dee köndököndē u dee pisiwata de kai Tilusi ku Sidon. Sö dee sēmbē hai ko a Masa Jesosi tjika, biga de bi jei u dee foondo wooko a ta du.

⁹ Nöo di de ko hia sö kaa, nöo hën Masa Jesosi taki da dee bakama fëen taa be de seeka wan boto buta a bandja wata naandē dëen. Biga fa a ta kula sēmbē dē, nöo awaa seei de ta pusa ta ko nëen liba.

¹⁰ Biga de ta si taa ee de nama nëen, nöo de sa ko bunu nöömö.

¹¹ Di juu dë, dee sëmbë dë ku soni a hedi, te de ko dou a Masa Jesosi nöö de ta bai kai olo seei kai a goon. Nöö de ta taki dëen taa: „U sabi ambë da i e! „I da di Mii u Masa Gaangadu.”

¹² Ma nöö hiniwanten te de taki sö kaa, nöö Masa Jesosi ta gandji da de taa de an musu taki di soni dë.

Aki ta lei ambë ku ambë Masa Jesosi tei u ko bakama fëen.

Mat. 10:1-4; Luk. 6:12-16

¹³ Wë nöö te wan pisi hën Masa Jesosi go a wan kamian ka wanlö hia kuun dë, nöö hën a kai sëmëni sëmbë u de ko nëen.

¹⁴ Nöö hën a pii tuwalufu womi a de dendu tei u de fika ku ën ta lei nëen nöömö, nöö de de kai “apösutu”. Nöö a o manda de go a köndëköndë u de paaja di Bunu Buka u Gadu,

¹⁵ nöö a o da de makiti tu u de ta jaka dee gadu ta kisi sëmbë a hedi puu a de liba.

¹⁶ Söö. Wë nöö dee në u de tuwalufu womi dee a tei dë, nöö di fosu wan hën da Simon, hën Masa Jesosi ta kai Petuisi.

¹⁷ Nöö joo kisi Jakobosi ku ën baaa Johanisi, de da de tu womi mii u di womi de kai Zebedeosi. Nöö Masa Jesosi da de wan në, a ta kai de Boanëgësi, nöö di në dë hën kë taki “Mii u Döndö”, „biga sö de tu baaa fasi bi dë.”

¹⁸ Nöö baka u dee baaa dë, nöö joo kisi Andiasi, Filipi, Batolomisi, Mateosi, Tomasi ku wan oto Jakobosi. Hën tata da Alufasi. Nöö joo kisi Tadeosi ku wan oto Simon, nöö di womi aki, hën bi dë a di paatëi u dee sëmbë dee ta suku u puu Loomë lanti a de liba.

¹⁹ Ufö joo kisi Judasi Isikaliotu, hën o sei Masa Jesosi buta a dee felantima maun.

Nöö sö wanlö sëmbë Masa Jesosi tei u de dë ku ën makandi e.

Aki dee Dju hedima taa Masa Jesosi ta wooko ku didibi kaakiti.

Mat. 12:22-32, 46-50; Luk. 8:19-21, 11:14-23, 12:10

²⁰ Te wan daka möön hën Masa Jesosi go dë a wan wosu, nöö hën sëmbë booko ko nëen naandë tee hën ku dee bakama fëen an sa fendi pasi u njan seei.

²¹ Te wan pisi hën dee mama bëë fëen ko jei taa sö ta pasa, hën de taa de o ko tei ën tja go. Biga de ta si kuma tja sondi kamian fëen an dë bunu möön.

²² Nöö di juu dë, wanlö Sabima u Wëti u Jerusalem bi dë a Masa Jesosi naandë, hën di de si andi ta pasa hën de taa: “Wë di sondi aki an dë u taki oto fasi möönsö e. Hën di gaan hedima u dee didibi de kai Belisabo hën wë kisi ën a hedi sö. Hën ta dëen di taanga faa ta jaka dee gadu puu a dee sëmbë liba.”

²³ Nöö Masa Jesosi, sabi taa sö de ta taki, hën a, kai de ko, hën a taki da de taa: “Dee sëmbë, unfä di didibi sa jaka dee otowan fëen puu a wan kamian? A sa booko di tii fëen seei sö nö?”

²⁴ Biga ee dee sëmbë u wan köndë hopo feti ku deseëi, nöö na booko di köndë dë o booko nö?”

²⁵ Söseei ee wan bëë hopo ta feti ku deseëi, nöö na booko di bëë naandë ta booko kaba a sösö nö?”

²⁶ Wë nöö ee di didibi ta feti ku ën seei sö, nöö nëen da a ta kaba di tii fëen a sösö nö? Ma nöö di soni ta pasa aki, na di soni un ta taki dë e.

²⁷ “Ma mi o taki da unu andi da di soni ta pasa aki. Te joo go tei gudu a wan taanga womi wosu, nöö i musu kisi ën tai gingin ufö i sa go tei dee gudu fëen awaa. Wë nöö hën u ta du aki e.

²⁸ Nöö un dee leima u wëti aki, un haika. Fa i si un fan dë, un musu mëni unu seei e. Biga fu hii dee hogi dee sëmbë ta du, ee de ta kosi Masa Gaangadu seei ta sösö ën ta poi ën në, Gadu sa puu de nëen bëë eti.

²⁹ Ma ee wan sëmbë i ta kosi di Akaa u Gadu ta wisiwasi ën, di sëmbë naandë an o kisi paadon a Gadu möönsö a mundu.”

³⁰ Nöö sö Masa Jesosi fan ku dee sëmbë, fu di de taki taa di hedima u dee didibi hën dë nëen liba ta du dee foondo wooko.

³¹ Te wan pisi Masa Jesosi mama ku dee baaa fëen ko dou a dööbuka dë gbolo, hën de manda kai ën.

³² Nöö di juu dë, sëmëni sëmbë bi sindo lontu Masa Jesosi a di wosu dendu. Nöö hën sëmbë taki dëen taa: “Masa o, dee sëmbë fii ko aki, i mama ku dee baaa fii, nöö de ta kai i e. De dë leti a dööbuka dë.”

³³ Nöö hën a taa: “Dee sëmbë u mi nö?”

³⁴⁻³⁵ Nöö hën a luku dee sëmbë sindosindo lontu ën naandë, hën a taa: “Un dee sëmbë aki dee ta du kumafa Gadu kë, nöö unu wë da mi mama ku mi baaa ku mi sisa e.”

4

Aki Masa Jesosi da di oto

u di sɛmbɛ ta jaa bɔngɔ.

Mat. 13:1-9; Luk. 8:4-8

¹ Wɛ nɔɔ te wan oto daka mɔɔn, hɛn Masa Jesosi toona ko dɛ a di piki ze u Galilea bandja mɔɔn ta lei sɛmbɛ Gadu wɔutu. Nɔɔ hɛn sɔmɛni sɛmbɛ booko seei gilillili ko nɛɛn naandɛ, nɔɔ hɛn a subi a wan boto bi dɛ a lampeesi dɛ, nɔɔ hɛn a sindo. Nɔɔ dee hia sɛmbɛ dɛ a tela liba dɛ,

² nɔɔ hɛn a tei wanlɔ woto ta lei de sɔmɛni sonɔi a wɔdu fasi.

³ A taa: “Wan goonma go ta jaa bɔngɔ nɛɛn goon dendu.

⁴ Nɔɔ fa a ta jaa ɛn naandɛ, nɔɔ so fɛɛn ta kai a di pasi liba nɔɔ dee piki fou ta ko ta pii ɛn ta njan.

⁵ “So u di bɔngɔ ta kai a sitonu kamian ka doti an dɛ hia, nɔɔ a nasi hesi seei.

⁶ Ma nɔɔ hɛn di sonu ko hati, hɛn a kii ɛn, biga di sitonu kendi di lutu fɛɛn.

⁷ “Nɔɔ so u di bɔngɔ kai a maka dendu, nɔɔ di bɔngɔ ku dee maka tuu ta gɔɔ makandi, ma dee maka ta peeta di njanjan te an sa ko sonɔi.

⁸ “Ma nɔɔ dee otowan kai a bunu goon doti, nɔɔ hɛn a gɔɔ ko puu njanjan e. Biga so puu diiteni toon mɔɔn hia mɔɔn fa a bi dɛ, so puu sikisiteni toon mɔɔn hia, otowan puu wanhɔndɔ. Nɔɔ sɔ di pisi dɛ ko njanjan tjika.”

⁹ Sɔ wan woto Masa Jesosi da dee sɛmbɛ te a kaba, nɔɔ hɛn a taa: “Wɛ fa mi fan ku unu aki, nɔɔ un pakisei ɛn bunu e, be un fusutɛɛn.”

Aki Masa Jesosi puu andi

di oto kɛ taki.

Mat. 13:10-23; Luk. 8:9-18

¹⁰ Nɔɔ hɛn de dɛ te wan pisi, Masa Jesosi dɛ ku wantu sɛmbɛ ku de tuwalufu bakama fɛɛn, nɔɔ hɛn de hakisi ɛn taa: “Masa o, faandi mbei i ta lei dee sɛmbɛ a tjubi fasi sɔ?”

¹¹ Nɔɔ hɛn a piki de taa: “Haika e. Unu wɛ Gadu naki kɔlɔku fuun sa ko sabi dee tjubitjubi soni u di tii fɛɛn. Ma dee oto sɛmbɛ naandɛ de an ta kɛ saka deseei a di Tii u Gadu basu mɔɔnsɔ, nɔɔ fɛɛn mbei mi ta lei de a tjubi fasi sɔ.

¹² Nɔɔ a ko dɛ taa de ta si kodo ma de an ta fusutan, de ta haika kodo ma de an ta jei mɔɔnsɔ. Biga ee nasɔ de bi o bia de libi ko a Gadu, nɔɔ a bi o puu de a bɛɛ.”

¹³ Nɔɔ hɛn a hakisi dee bakama fɛɛn taa: “Wan bi fusutan di woto di mi lei dee sɛmbɛ o? Wɛ nɔɔ unfa wɔon du fusutan dee oto sonɔi mi o toona lei sɛmbɛ mɔɔn?”

¹⁴ Hɛn a taa: “Sɔɔ. Wɛ nɔɔ un haika e, mi o puu ɛn da unu. Di goonma mi bi taki naandɛ, hɛn da di bosikopuma u Gadu e, nɔɔ di bɔngɔ hɛn da di wɔutu u Gadu di a ta tja ta paaja.

¹⁵ Nɔɔ ka di bɔngɔ kai a pasi liba, dee piki fou ko pii ɛn njan dɛ, hɛn da dee sɛmbɛ ta jei di wɔutu u Gadu, ma te de jei ɛn, nɔɔ wantewante di didibi ta ko puu ɛn a de pakisei djee, de an ta mɛni ɛn mɔɔn.

¹⁶ “Nɔɔ ka di bɔngɔ kai a di doti ku sitonu a basu, hɛn da dee sɛmbɛ dee jei di wɔutu u Gadu hɛn de tei ɛn seei ku wai,

¹⁷ ma de an ta hoi dou. Biga te sɛmbɛ ta hoi de u felanti, fuka ku toobi ko miti de u di wɔutu hedi, nɔɔ de ta kumutu disa di biibi djee. Biga di wɔutu an bi go fundu a de hati tjika.

¹⁸ “Nɔɔ di goon ka di bɔngɔ kai a maka dendu dɛ, hɛn da dee sɛmbɛ ta jei di wɔutu

¹⁹ ma de ta abi bookohedi ku dee sonɔi u goonliba aki poi. Dee gudu u di goonliba aki ta ganjan de, de ta kɛ peipei sonɔi te de an ta a’ ten u di wɔutu u Gadu, nɔɔ an sa gɔɔ ko sonɔi a de libi mɔɔnsɔ.

²⁰ “Ma nɔɔ ka di bɔngɔ kai a di bunu goon, hɛn da dee sɛmbɛ tei di wɔutu u Gadu nɔɔ de ta dɛɛn pasi faa wooko a de hati. Nɔɔ Gadu ta fendi wini a dee lɔ sɛmbɛ naandɛ seei te a hia, leti kuma di bɔngɔ di puu diiteni toon mɔɔn hia mɔɔn fa a bi dɛ, ku sikisi toon, ku wan hɔndɔ toon.”

²¹ Nɔɔ hɛn Masa Jesosi taa: “Fa i si di womi jaa di bɔngɔ naandɛ, nɔɔ sɔ a musu du e, biga di wɔutu u Gadu an musu fika tjubitjubi. Biga ee wan sɛmbɛ tja wan faja ko a wan wosu dendu, nɔɔ an o butɛɛn a sonɔi basu. Ma a o butɛɛn a wan kamian be hii sɛmbɛ sa si limbo ku ɛn, na sɔ nɔɔ?”

²² “Nɔɔ un haika e, dee sɛmbɛ. De soni mi ta lei a di fasi aki, de an o fika sɔ tjubitjubi u nɔɔmɔ e. De o ko a dɔɔ wan daka nɔɔmɔ u sɛmbɛ musu ko sabi de. Biga hiniwan soni di dɛ tjubitjubi musu u ko a dɔɔ wan daka nɔɔmɔ.”

²³ Hɛn a taa: “Sɔɔ. Wɛ nɔɔ fa mi fan ku unu aki, nɔɔ un pakisei ɛn bunu e, be un fusutɛɛn.”

²⁴ Nɔɔ hɛn a taa: “Dee sɛmbɛ, un buta pakisei a dee soni mi ta taki e. Biga di wan seei maaka joo tei u maaka soni, nɔɔ ku hɛnseei de o toona maaka da i tu, nɔɔ mɔɔn hia seei joo kisi a liba.

²⁵ Biga ee wan sɛmbɛ i kisi wan piki soni, nɔɔ hɛn i wooko ku ɛn, nɔɔ joo toona kisi mɔɔn hia. Ma nɔɔ ee ja wooko ku ɛn mɔɔnsɔ, nɔɔ di pikiwan di i bi kisi naandɛ joo lasi ɛn fiaa.”

Sö Masa Jesosi taki di ten dë.

Aki Masa Jesosi konda wan woto fu di fa njanjan ta waka ko soni.

Mat. 13:31-34; Luk. 13:18-19

²⁶Nöo hën wan oto toon, hën Masa Jesosi tei wan oto woto toona lei dee sëmbë möön fa di Njunjun Tii u Gadu dë. A taa: “A dë leti kuma wan goonma go nëen goon dendu go jaa njanjan böngö te a kaba, nöo hën a go fëen a ganda.

²⁷Nöo fa a go dë, a fëekëtë di oto naandë. A dë fëen nöo ta duumi ta weki.

²⁸“Ma nöo fa di böngö sai a di goon naandë, te wan pisi a tja aguja ko a döo. Hën a ta göö fëen ta ko, teee a ko dë ku bëe ko puu jakajaka seei ko abi njanjan.

²⁹Te wan pisi a lepi, juu fëen dou, hën di goonma ko koti. Ma nöo hii fa di njanjan waka ko sö naandë, ma di sëmbë di paandi ën an saanfa a du ufö a ko sö. Wë nöo leti sö nöo a ta pasa a di Njunjun Tii u Gadu dendu e.”

Sö wan oto Masa Jesosi da di juu dë.

³⁰Nöo hën a taa: “Un oto mi o toona tei u mi lei unu möön fa soni ta waka a di Njunjun Tii u Gadu dendu?”

³¹Hën a taa: “Wë a dë sö leti kuma di uwii de kai mutaadi di u ta paandi a di köndë fuu aki. Fa a sai dë, nöo di sii fëen piki möön hii dee oto sii de ta paandi, na sö nö?”

³²Ma nöo te a göö, nöo a ta ko bigi pasa hii dee oto uwii tuu dee u ta paandi a goon dendu, te piki fou seei ta ko ta mbei wosu a dee maun fëen.

“Nöo sö nöo sondi dë a di Njunjun Tii u Gadu dendu e.”

³³⁻³⁴Wë nöo te Masa Jesosi ta konda di wöutu u Gadu da sëmbë, nöo dee lö oto aki a lobi u tei konda. Biga a ta fan ku de a wan fasi kumafa de sa fusutan soni nöo. Ma te hën ku dee bakama fëen dë de wanwan, nöo a ta puu sondi da de möön fini.

Aki Masa Jesosi du wan gaan foondo soni a wata liba.

Mat. 8:23-27; Luk. 8:22-25

³⁵Wan daka hën Masa Jesosi dë ta konda di wöutu u Gadu da dee gaan hia sëmbë naandë tefa sapate, nöo hën a fan ku dee bakama fëen taa: “Womi, un boo koti go a di oto së banda ala ufö.” Hën de taki aai.

³⁶Nöo aan soni, hën de disa dee hia sëmbë naandë, nöo hën de tei Masa Jesosi leti fa a sai dë, nöo hën de subi a boto, hën de ta aba di piki ze naandë nango. Ma nöo wanlö oto boto ta faaka de.

³⁷⁻³⁸Nöo fa de nango dë, hën Masa Jesosi go a di boto gogo ala wante go kandi buta hedi a wan kunsu liba, hën a duumi pii. „Wei nöo a wei sö.”

Nöo hën de nango te wan pisi, hën wan gaan ventu ko bigi möön hii soni ta seki di wata teee, di wata nango a di boto dendu seei djululuu, kuma de sa singi. Nöo dee bakama fëë te na soni hën de kule go a Masa Jesosi go weki ën taa: “Masa, ja si taa woo dëdë kaba a di wata aki ö? Ja a’ toobi nö?”

³⁹Nöo hën Masa Jesosi weki, hën a hopo. Hën a bai di ventu ku di sekiwata taa: “Un tan pii e!” Nöo fa a fan dë, wantewante hën di ventu ku di wata tan pii.

⁴⁰Nöo hën Masa Jesosi hakisi dee bakama taa: “Andi mbei un fëëë sö? „Wan a’ futoou a mi liba eti nö?”

⁴¹Nöo hën dee bakama panta te na soni, de ko dë ta luku deseei diin ta hakisi de na de taa: “Womi, ambë da di sëmbë aki di abi sö wan poosian te gaan ventu ku sekiwata seei ta piki ën buka a soni?”

5

Aki Masa Jesosi jaka wanlö taku soni puu a wan womi liba.

Mat. 8:28-34; Luk. 8:26-39

¹Wë nöo hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen aba di piki ze go tjökö a di pisiwata u dee Galasëni sëmbë.

²⁻⁴Nöo fa de ta kumutu a boto dë, nöo hën de ko miti ku wan womi di wanlö taku soni dë nëen liba gbolo. Di womi aki ta libi a dee sitonu baaku u di köndë ka de ta bei sëmbë, nöo a dë sö taanga tee na wan sëmbë seei sa kisi ën hoi buta a wan kamian pii. Biga sëmëni pasi de bi pooba bui ën nëen maun ku ën futu tuu, ma nöo a ta koti dee këti seei wököwökö kule go fëen.

⁵Nöo a ndeti ku didia di womi aki ta dë a di geebi naandë ta sanga nango ta ko ta bai ta kai wolo ta koti ën seei ku sitonu pisi hii ën sinkii.

⁶Nöo fa a dë a di kamian naandë te wan pisi hën a si Masa Jesosi te ala, nöo hën a kule ko kai a goon nëen fesi holou sö.

⁷ Nöo hën a ta bai taanga seei ta fan ku ën taa: “Andi tja i ko aki, Jesosi, i di Womi Mii u di möön hei Gadu u mundu? Andi u ku i abi eee? Mi begi i taa be i soi a Masa Gadu fesi taa ja o da mi sitaafu e!”

⁸ Nöo sö a taki, biga Masa Jesosi bi fan ku di soni nëen liba naandë taa a musu go kumutu dë.

⁹ Nöo hën Masa Jesosi hakisi di womi taa: “Un në fii?”

Hën a taa: “Mí de kai A-Hia-Möön-Hii, biga u dë seei te a hia.”

¹⁰ Nöo hën de ta begi Masa Jesosi seei nöömö, taa: “Gaantangi, na jaka u puu a di pisiwata aki e, u begi i.”

¹¹ Nöo zuntu ku di kamian naandë i abi wan kununu, nöo wanlö hia hagu bi sai nëen ta pii sondi ta njan.

¹² Nöo hën dee taku soni begi Masa Jesosi taa: “Ee joo puu u a di sëmbë aki liba, nöo gaantangi da u pasi fuu go a dee hagu e.”

¹³ Hën Masa Jesosi da de pasi.

Hën de tuu kumutu a di sëmbë go a dee hagu. Fa u mbei naandë hën dee hagu tei kule seei ta bazia di kununu naandë gililili te a di ze u Galilea dubuu pii. Dee hagu dëdë a wata fiaa. Nöo de bi dë kuma tu dusu hagu sö.

¹⁴ Nöo di dee sëmbë bi dë ta watji dee hagu naandë si di soni, nöo hën de kule go a ganda go konda taa sö wan sondi pasa ku dee hagu.

Nöo hën dee sëmbë u di köndë booko seei gililili ko a Masa Jesosi.

¹⁵⁻¹⁶ Fa de ko dou, hën de si di sëmbë di bi dë ku dee hia taku soni nëen liba sindosindo pii ku koosu a sinkii, ku bunu fusutan seei. Nöo dee sëmbë dee bi sai dë, hën de konda da dee otowan te de kaba kumafa de si soni pasa ku di womi ku dee hagu.

¹⁷ Nöo hën dee sëmbë u di köndë begi Masa Jesosi taa gaantangi be a kumutu a di pisiwata u de go fëen.

¹⁸ Nöo Masa Jesosi an fia ku de. A piki, hën a go a boto wante faa go.

Ma nöo hën di womi a bi jaka dee taku soni puu nëen liba dë begi ën taa: “Masa, gaantangi, be mi go ku i e.”

¹⁹ Ma nöo Masa Jesosi an dëen pasi faa go ku ën. A taki dëen taa: “Mati o, toona go a dee sëmbë fii ku dee mati fii e, nöo i go konda da de di bunu Gadu du da i aki, ku di fa a saa i tjika.”

²⁰ Nöo hën di womi go e, hën a ta konda di sondi pasa ku ën a hii di pisiwata naandë tuu palalaa te dou, kumafa Gadu heepi ën tjika. Baa nöo di sondi dë foondo sëmbë e.

Nöo da sö wan gaan wooko Masa Jesosi du a di pisiwata de kai Dekapolis naandë.

Aki Masa Jesosi heepi wan mujëe ku wan mujëe mii.

Mat. 9:18-26; Luk. 8:40-56

²¹ Wë nöo hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen toona aba go a di oto së banda ala, nöo fa de go dou dë hën sëmbë ko lontu ën seei te a hia buta a mindi.

²² Nöo di juu dë, hën wan womi de kai Jailusi ko dou. Di womi aki, a dë wan u dee hedima u keiki u di köndë naandë. Nöo di a si Masa Jesosi hën a kai ku kini a goon.

²³ A taki dëen taa: “Gaantangi mi begi i, nama maun a wan mujëe mii u mi da mi. A siki seei te fu dëdë.”

²⁴ Nöo hën de tei pasi u de go a di hedima wosu, nöo dee hia sëmbë naandë ta bondji Masa Jesosi seei gililili sö nango ku ën.

²⁵ Wë nöo di juu dë wan mujëe bi dë a dee sëmbë dendu naandë, sondi ta kule nëen tuwalufu jaa longi kaa.

²⁶ A bi go a sòmëni data, de kulëen te de wei. Hii möni fëen tuu kaba këëë, ma ka u di siki bëtë awaa a ta ko möön hogi.

²⁷⁻²⁸ Nöo hën di mujëe ko jei u Masa Jesosi gbolo, nöo hën a taa a o ko nëen ko suku heepi tu. Biga a taa: “Ee mi sa nama tjë söseei a di koosu fëen, nöo mi si kuma mi sa ko bëtë nöömö.” Sö di mujëe ta taki nëen hati.

Nöo hën a ta tuusi hënseei a dee sëmbë mindi dë tefa a ko nama maun a di koosu u Masa Jesosi kumafa a bi taki.

²⁹ Nöo di a nama nëen, wantewante dë a fii taa a ko bëtë djeee, di soni an ta kule nëen möön. A ko böö u di sitaafu dë.

³⁰ Nöo Masa Jesosi seei fii taa wan poosian kumutu nëen kula wan sëmbë, nöo hën wante a bia hakisi dee hia sëmbë ta waka nëen baka naandë taa: “Ambë panjan di koosu u mi?”

³¹ Nöo hën dee bakama fëen piki taa: “Masa, dee gaan hia sëmbë ta bondji i gililili aki, hën i taa ee ambë nama a i nö?”

³² Ma nöo Masa Jesosi ta tuwë wojo a dee hia sëmbë dendu naandë, faa si ee ambë bi panjëen.

³³ Nöo hën di di mujëe ko sabi taa sö wan gaan sondi pasa ku ën, nöo hën a ko fëëe seei. Hën a ko tuwëen seei a goon a Masa Jesosi fesi naandë, hën a konda hii di sondi te a kaba kumafa a bi waka.

³⁴ Nöo hën Masa Jesosi fan ku ën taa: “Mujëe, di fa i si i biibi a mi tjika dë, hën wë mbei i fendi heepi e. Nöo go fii, i böö u di siki bi ta sitaafu i dë.”

³⁵ Nöo an kaba u fan ku di mujëe seei, nöo hën wanlô sëmbë ko dou dë. De kumutu a di wosu u Jailusi, di hedima u keiki di bi ko begi Masa Jesosi faa ko kula di mujëe mii fëën dëen. Nöo hën de fan ku Jailusi taa: “Mati o, gaan sondi. An dë u di mësitë ko a i wosu möön e, biga di mujëe mii fii lasi libi kaa.”

³⁶ Nöo hën Masa Jesosi jei fa de fan, ma nöo an dë gaan sondi dëen seei. Nöo hën a fan ku Jailusi taa: “Na fëëe e, mati. Ta biibi a mi nöömö.”

³⁷ Nöo hën de nango a di wosu ka di mujëe mii dë dëdëdëdë ala. Ma nöo Masa Jesosi an mbei dee hia sëmbë go ku ën möön. Petuisi, ku Jakobosi, ku ën baa Johanisi, de nöo a mbei go ku ën.

³⁸ Nöo di de naki tefa de go dou a di wosu, nöo sëmëni sëmbë sai naandë kaa ta mbei wajawaja ta bai ta këe ta kai olo te a bigi.

³⁹ Nöo hën Masa Jesosi denda go a di wosu, hën a hakisi dee sëmbë taa: “Andi un ta du a di kamian aki sö? Biga na dëdë di mujëe mii dëdë e. Duumi a ta duumi.”

⁴⁰ Nöo fa a fan dë, hën de lafu ën te a bigi, biga de sabi bunu taa di mujëe mii dëdë tuu. Nöo hën a buta dee sëmbë naandë tuu go a döo, nöo hën a kai di tata ku di mama u di mujëe mii, ku de dii bakama fëen naandë, nöo hën de go a di kamba ka di dëdë dë.

⁴¹ Nöo hën Masa Jesosi go panjan di dëdë a maun, hën a taa: “Talita kumi,” dati wan taki: “Mujëe mii, hopo taanpu fii e!”

⁴² Nöo fa a taki naandë, hën di mujëe mii hopo taanpu a pë. Hën a ta waka ta lontu a di wosu dendu, biga a abi tuwalufu jaa kaa. Baa nöo di soni pasa dë, a bigi da dee sëmbë e.

⁴³ Nöo hën Masa Jesosi bai de taa: “Di sondi i si pasa aki, wan musu taki ën da sëmbë e. Nöo un da di mujëe mii soni u njan.”

Nöo sö wan gaan soni Masa Jesosi du möön e, ka a dë a di pisiwata naandë.

6

Aki Masa Jesosi toona go

a Nazalëti.

Mat. 13:53-58; Luk. 4:16-30

¹ Wë nöo hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen kumutu naandë, nöo hën de go a di köndë ka a bi kiija. „Hën da Nazalëti.”

² Nöo a di saba daka, hën a go a di keikiwosu go ta lei dee sëmbë u di köndë dee lei fëen. Nöo fa a ta fan dë, a ta bigi da de seei, nöo hën de bia ta hakisi de na de taa: “Naasë a kumutu ko aki ku dee lei fëen dë? Usë a feni sö wan këni? Ambë dëen kaakiti faa ta du dee foondo wooko u ta jei a ta du?”

³ Biga na di tëmbëma bi dë aki nëen disi nö? Na di mii aki Malia bi pali nö? Dee baaa fëen u sabi de bunu: Jakobosi, Josëfu, Judasi, ku Simon. Dee sisa fëen, na u ku de ta dë aki nö?” Nöo hën de tei ën u hogni te na soni.

⁴ Nöo hën Masa Jesosi taki da de taa: “Un haika e, dee sëmbë. Wan tjabukama u Gadu an ta fuka u nëbai a oto köndë e, boiti a di köndë ka a bi kiija, ku dee bëe fëen. A de nöo an ta fendi gafa.”

⁵⁻⁶ Ma fa a fan dë seei, ma a bigi dëen fa dee sëmbë an kë biibi ën. Nöo fëen mbei an du foondo wooko naandë möönsö, boiti wantu sëmbë nöo a kula, di a buta maun a de liba.

Nöo hën a kumutu naandë hën a go a dee oto köndë u di pisiwata dë go ta lei sëmbë.

A di pisi aki Masa Jesosi manda

dee bakama fëen go

a dee köndëköndë.

Mat. 10:1, 5-15; Luk. 9:1-6

⁷ Te wan daka hën Masa Jesosi kai de tuwalufu bakama fëen ko nëen. Nöo hën a taki da de taa: “Un haika e, mi o manda unu go tu ku tu a dee köndëköndë, „nöo woon go konda taa Masa Gadu ta hopo wan njunjun tii.” Nöo mi o da unu makiti fuun sa jaka dee soni ta ko a sëmbë hedi puu a de liba.

⁸⁻⁹ “Ma nöo fa woon go aki, wan musu tja soni e. Wan musu tja bëë. Wan musu tja tu susu, di fuunu futu dë tjika kaa. Wan musu tja tu koosu tu, di dë a unu sinkii dë tjika kaa. Wan musu tja möni e. Nöo di kokoti a i maun dë, hën nöo fii tja.

¹⁰ “Nöö fa woon go aki, nöö te un dou a wan köndë, nöö di sëmbë di o kisi unu buta nëën wosu, nöö naandë un musu tan fu te un kumutu a di köndë dë e. Wan musu kumutu dë go tan a oto wosu möönsö.

¹¹ “Nöö te un go a wan köndë ka de an kë unu, de an kë jei di lei fuunu, nöö un kumutu disa di köndë dë go e. Ma bifö un go un musu feki di basufutu sandu fuunu tuwë a di köndë kuma wan maaka u de si taa di hebi fika da de.”

Nöö sö Masa Jesosi fan ku dee bakama fëen te a kaba.

¹² Nöö hën dee bakama go e. Hën de go ta konda da dee sëmbë a dee köndëköndë taa be de bia disa dee hogilibi u de.

¹³ Nöö fa de go dë, nöö de heepi sëmbë e. Biga de jaka sëmëni soni bi ta kisi sëmbë a hedi puu a de liba, de tutu fatu a sëmëni sikima sinkii kula de ko bunu.

Aki ta lei andi pasa ku Johanisi

di Dopuma.

Mat. 14:1-12; Luk. 9:7-9

¹⁴⁻¹⁶ Nöö fa Masa Jesosi ta du dee foondo wooko a di pisiwata u Galilea naandë, nöö në fëen ta bai ta paaja nango a dee köndëköndë. De ta taki nëen liba seei.

So sëmbë taa: “Un haika, dee sëmbë. Johanisi di Dopuma di di könu bi manda dee sodati kii, hën wë toona weki a dëdë e, hën a tei oto në ta tja.”

Otowan taa: “Nönö, di fesiten Tjabukama u Gadu de kai Elia, hën di dë e. Hën toona weki ta tja oto në.”

Otowan a dendu taa: “Nönö e, na weki di sëmbë aki weki a dëdë, ma a dë wan hebi Tjabukama u Gadu nöö, kuma dee bi dë a fesi.” Nöö sö dee sëmbë ta fan pepei soni u Masa Jesosi.

Te nöö di könu u di köndë de kai Helodi seei ko jei u Masa Jesosi. Hën a taa: “Awa, Johanisi di Dopuma di mi bi manda sëmbë kii, hën toona weki tuu. Biga hën nöö sa du dee lö foondo wooko mi ta jei di sëmbë naandë ta du dë.” Sö hën a taki.

¹⁷⁻²⁰ Wë nöö fa di Könu fan dë, a bi kii di Dopuma tuu o, biga a bi manda sodati go koti ën hedi puu. Nöö di sondi mbei a du sö. Di Könu bi abi wan baaa fëen de kai Filipi, nöö di baaa bi abi wan mujëe de kai Helodiasii. Nöö hën di Könu tei di mujëe u di baaa fëen aki buta a wosu gbolo. Nöö hën di a du sö, hën wë Johanisi bai ën taa an du bunu, biga a booko Gadu wëti fa a tei ën suwagi dë.

Nöö hën di di mujëe jei taa sö Johanisi bai di manu fëen, nöö a tei Johanisi fu hogi. A hoi ën a bëe seei, a kë kii ën nöömö. Ma nöö di Könu an dëen pasi faa musu kii ën, biga a ta lesipeki Johanisi, a ta si taa a dë wan bumbuu sëmbë ta libi kumafa Gadu kë. Ma nöö u di Könu musu du di mujëe fëen wan piizii, hën a manda sodati buta Johanisi a dunguwosu. Ma so juu di könu ta kai Johanisi faa fan ku ën, nöö a lobi u ta haikëen, hii fa dee fan u Johanisi ta toobi ën seei.

²¹ Wë nöö hën de dë te wan daka gbolo, di mujëe kisi pasi faa du ku Johanisi kumafa a bi kë. Biga a ko pasa sö taa di Könu fujai, nöö hën a hoi wan gaan piizii. A kai hii dee bigima u di pisiwata naandë tuu ko a di piizii: dee lanti hedima, ku dee hedima u sodati, ku dee guduma.

²² Nöö hën de dë a di piizii dendu tee wan pisi. Nöö di baa mujëe fëen di a tei dë bi abi wan mujëe mii fëen. Nöö hën di mujëe mii ko baja wan gaan dëe wojo, baja bigi möön hii sondi. Baa nöö a suti da di Könu ku hii dee bigima sai naandë te na soni, fa di mujëe mii baja dë.

²³ Nöö hën di könu kai di mujëe mii ko nëen, hën a taa: “Wë mii, di baja i baja aki a suti poi, nöö mi kë paka i e. Ma nöö i musu piki mi andi i kë, nöö mi soi a hii dee bigima aki fesi tuu taa hiniwan sondi di i hakisi mi mi o da i ën kaa. Ee hafu u di köndë mi ta tii aki seei i kë, mi o da i ën.” Sö di Könu taki da di mujëe mii.

²⁴ Nöö di a taki sö, hën di mii kule seei hesihesi go nëen mama taa: “Maama o, sö di Könu taki da mi e, nöö andi mi musu hakisi ën?”

Nöö hën di mama piki di mujëe mii taa: “Go piki di könu e, taa i kë u de tja di hedi u Johanisi di Dopuma a wan paatu dendu ko da i.”

²⁵ Nöö hën di mii kule hesihesi go a di könu. A taa: “Wë Köndë Masa, mi ko piki di sondi mi kë e. Mi kë fi da mi di hedi u Johanisi di Dopuma a wan paatu dendu hesihesi seei.”

²⁶ Wë nöö di di Könu jei sö, nöö hati fëen ko latja, biga a hati ën faa musu du sö wan sondi ku di Dopuma. Ma nöö fu di soi a bi soi a dee bigima naandë fesi da di mujëe mii kaa, fëen mbei an sa puu di buka dë möön.

²⁷ Nöö aan köni, hën a manda wan sodati faa go koti Johanisi hedi buta a wan paatu tja ko. Nöö hën di sodati go koti Johanisi hedi belim puu,

²⁸ hën a tei buta a di paatu tja ko da di mujëe mii. Nöö hën di mii tei tja go nëen mama.

²⁹ Wë nöö di dee bakama u Johaniisi jei di taki dë, nöö a hati de e, ma heepi an dë. Nöö hën de ko tei di dëdë sinkii fëen tja go bei.

Nöö da sö wan gaan hogi Könu Helodi du e.

Aki ta lei fa Masa Jesosi bi da

hia sëmbë soni u njan.

Mat. 14:13-21; Luk. 9:10-17; Joh. 6:1-14

³⁰ Wë nöö hën dee bakama u Masa Jesosi, dee a bi manda go a köndëköndë, hën de toona ko nëen baka, nöö hën de konda dëen te de kaba fa de lei dee sëmbë ku fa de du di wooko tjika.

³¹ Nöö hën Masa Jesosi taki da de taa: “Un sabi nö? Un boo go a wan pii kamian u wanwan ka sëmbë an dë, fuu sa böö abiti sö.” Nöö di sondi mbei a taki sö, biga hia sëmbë ta kumutu a dee köndëköndë ta ko nëen nöömö ta suku heepi te hën ku dee bakama fëen an sa fendu pasi u njan, bamba u de böö seei.

³² Nöö hën de kai a boto ta puu nango a di kamian ka de o go dë de wanwan.

³³ Ma nöö wanlô hia sëmbë si de, nöö de sabi kaa taa a sö wan kamian de nango. Nöö hën de kule lontu a bandja wata u de go miti ku de a di oto së banda ala.

³⁴ Nöö di Jesosi ku dee bakama fëen go tjökô, hën de si dee hia sëmbë naandë ta luku de kaa. Nöö aan soni, hën Masa Jesosi go ta lei de sômëni soni möön, biga tjali u de kisi ën. A si taa de dë kuma wanlô hia sikafu söndö tiima ta waka ta daama nango ta ko.

³⁵⁻³⁶ Nöö fa u mbei dë, nöö sapate ta ko kaa, nöö hën dee bakama taki da Masa Jesosi taa: “Masa o, i sabi nö? A tjika fii manda dee sëmbë go, be de go suku sondi u njan bai a dee köndëköndë a u bandja aki. Biga sëmbë an ta libi ka u dë aki, nöö sondi u njan an dë aki u fendu tu.”

³⁷ Ma nöö hën Masa Jesosi taa: “Nönö e, unu musu da de sondi u njan.”

Hën de taki dëen taa: “Unfa i mëni? Dee sômëni sëmbë aki, u o da de sondi u njan nö? Biga di möni di u musu puu bai sondi u njan da de, nöö a musu dë aiti liba wooko möni.” Sö dee bakama fëen piki ën.

³⁸ Nöö hën Masa Jesosi hakisi de taa: “Un mëni bëëë un abi aki? Un go luku i si.”

Nöö hën de go luku te de ko, hën de ko piki ën taa: “U abi feifi bëëë ku tu fisi nöö.”

³⁹ Nöö hën a manda de taa: “Un go mbei dee sëmbë sindo a dee ahun liba aki na alô e.”

⁴⁰ Nöö hën de go mbei dee sëmbë sindo a hipihipi, feifiteni ku feifiteni a wan hipi, wan höndö ku wan höndö a wan hipi.

⁴¹ Nöö hën di de sindo sö kaa, hën Masa Jesosi tei de feifi bëëë ku de tu fisi, nöö hën a hopo wojo luku liba da Masa Gadu tangi te a kaba, hën a booko de pisipisi te a kaba. Nöö hën a tëndë da dee bakama taa be de paati da dee sëmbë. Nöö hën de tei paati da dee sômëni sëmbë naandë tee lontu ko kai.

⁴² Nöö hii dee sëmbë tuu seei njan te bëë u de fuu, de an kë möön.

⁴³⁻⁴⁴ Wë nöö di mëni sëmbë njan di ten dë, feifi dusu womi sëmbë de konda e, ufö i abi dee mujëë ku dee mii. Nöö di de njan te de kaba, hën dee bakama go pii di bëëë ku di fisi dee fika nöö a dou hii tuwalufu manda fuufuu eti.

Nöö da sö wan gaan foondo wooko Masa Jesosi du a di lö kamian dë e.

Aki ta lei fa Masa Jesosi waka

a wata liba.

Mat. 14:22-33; Joh. 6:15-21

⁴⁵ Nöö di dee sëmbë njan te de kaba naandë kaa, hën Masa Jesosi kai dee bakama ko nëen, hën a taa: “Un go tei di boto, nöö un puu go a Betisaida ala.” Sö Masa Jesosi taki da de. Ma nöö hën a o fika dë faa manda dee sëmbë go.

⁴⁶ Nöö hën dee bakama fëen go. Nöö di Masa Jesosi manda dee oto sëmbë go kaa, hën a go a wan kuun kamian naandë hën wanwan go ta begi Masa Gaangadu.

⁴⁷ Nöö hën di sapate, di boto u dee bakama fëen dë tee a mindiwata ala.

⁴⁸ Te wan pisi hën Masa Jesosi tuwë wojo luku, a si taa de dë a gaan toobi seei. Biga de ta puu kodo ma de an nango fesi. Wan gaan ventu wë ko ta kii de sö. Nöö a gaan ndeti seei di sondi dë ta pasa, biga fosu ganian an kanda eti.

Nöö di Masa Jesosi si sö, hën a bazia di kuun ko a di wata bandja hën a ta waka seei tjuwatjuwa ta ko a dee bakama fëen.

Nöö hën di a ko zuntu ku de hën a mbei kuma a ta pasa.

⁴⁹⁻⁵⁰ Di juu dë dee bakama wojo ko kai a di sëmbë ta waka a di wata liba naandë, nöö hati u de latja te na soni, de bai kai wolo, biga de mëni taa jooka de si dë.

Nöö hën Masa Jesosi kai de taa: “Kijoo, wan fëëë sö e. Un tai hati. Mi wë disi.”

⁵¹ Nöö hën a subi a di boto dendu. Fa a subi dë, nöö wante hën di ventu kötö pii.

Wë nõõ di sondi dë bigi da dee bakama fëen te na soni.

⁵² Biga wë hii fa de bi si Masa Jesosi tei de feifi bēēē hën a da dee gaan hia sēmbē, de njan dë seel, ma tōku de an bi buta mēni nēen fu de sabi ambē dēen.

Aki ta lei fa Masa Jesosi kula sōmēni sikima.

Mat. 14:34-36

⁵³ Nõõ hën de puu go tjökō a di pisiwata u dee Genesalēti sēmbē ala, nõõ hën de tai di boto u de te de kaba.

⁵⁴ Nõõ fa de ko dou dë, hën sēmbē si de sabi wante kaa.

⁵⁵ Nõõ hën de kule go paaja di njunsu te dou hii dee kōndē naandē, taa: “Jesosi di kulama dë a di kōndē fuu.” Nõõ hën dee sēmbē kule go tei dee sikima buta a kama ta tja ko a Masa Jesosi seei gililili sō.

⁵⁶ Wë nõõ sō. Hii ka Masa Jesosi nango kaa, a dee gaangaan kōndē ku dee pikipiki kōndē te dou ku dee pandasi kamian tuu, dee sēmbē ta tja dee sikima u de ko buta a sitaati dēen faa musu kula de da de. Nõõ de ta begi ēn taa be a da de pasi u de ta nama a di jēkējēkē u di kōnosu buka fëen, nõõ hii dee sēmbē dee nama sō kaa, de tuu ko bētē.

Nõõ da sō Masa Jesosi kula dee sēmbē u di pisiwata dë tjika.

7

Aki ta lei fa dee Faliseima

ku dee Sabima u Wēti ta kuutu

Masa Jesosi.

Mat. 15:1-9

¹ Wë nõõ hën de dë te wan daka, hën so u dee Faliseima ku dee Sabima u Wēti kumutu a Jelusalen ko a Masa Jesosi dë.

² Te wan pisi hën de ko si taa te dee bakama u Masa Jesosi ta njan, nõõ de an ta wasi maun a di fa dee Dju sēmbē guwenti u wasi maun.

³ Biga wan tuutu Dju sēmbē an o njan ee na a wasi maun kumafa a lei a dee gaan sēmbē fëen,

⁴ taa te a kumutu a wojowojo ko, nõõ a musu wasi a wan apaiti fasi bifō a sa njan. Nõõ a musu wasi dee paabi lai fëen a wan apaiti fasi tu, kuma dee kan u bebe wata, gansē, paabi u njan. Biga de ta mēni taa ee de an du sō nõõ de an o dë limbolimbo a Gadu wojo.

⁵ Nõõ hën mbei dee Faliseima ku dee Sabima u Wēti hakisi Masa Jesosi taa: “Faandi mbei dee bakama fii an ta hoi dee wēti dee dee gaan sēmbē fuu buta da u?”

⁶ Nõõ hën Masa Jesosi fan ku de, a taa: “Un dee bōdjēema i si aki, un haika e. Gadu bi da di tjabukama fëen de kai Jesaaja wan buka u wanlō sēmbē, nõõ a bi a’ leti e. Biga a taa:

Dee sēmbē i si aki sō,

de ta lesipeki mi ku de buka,

ma hati u de an dë a mi seei.

⁷ Fa de ta bai taa de ta hei mi naandē, na tuu.

Sōsō sondi seei de kai nē ta du dë.

Biga na dee wēti u mi de ta lei sēmbē mōōnsō.

Libisēmbē wēti nõõ de ta lei.

Sō Jesaaja bi taki, nõõ dee sēmbē a taki dë, unu wë e.”

⁸ Nõõ hën a taa: “Dee lei libisēmbē buta, de un ta tei u gaan soni seei, ma nõõ dee lei Gadu buta, de un ta disa a wan sē ala.”

⁹ Hën a taa: “Aai, un kōni seei baa, fa un saanfa u buta dee lei u dee gaan sēmbē fuunu a dee lei u Gadu kamian tjika.

¹⁰ Biga a fesiten di Gadu bi da Mosesi dee wēti, hën a taa i musu lesipeki i mama ku i tata. Ee wan sēmbē i ta kosi i mama ku i tata ta wisiwasi de, nõõ de musu kii i puu. Sō Gadu hei mama ku tata tjika.

¹¹ “Ma nõõ un biēen ko wan hii oto soni. Biga wan sēmbē sa taki dēen mama ku ēn taa taa: ‘Dee sēmbē, mi si taa un dë a fuka. Ma nõõ di sondi mi bi musu tei u heepi unu, mi butēen a wan sē da Gadu kaa. Da a ko heepi fëen an dë. Ma a’ soni u da unu mōōn.’

¹² Nõõ fa di sēmbē fan dë, nõõ un ta si taa a fan bunu poi. Nõõ sō un sai dë ta tapa sēmbē u de an sa puu de mama ku de tata a fuka mōōn.

¹³ “Wë nēen da un puu dee lei u Gadu buta dee lei u dee gaan sēmbē fuunu a de kamian nõ? Nõõ di soni mi taki dë, hën da wan kodo nõõ, u dee hia sōsō lei fuunu dee un ta lei sēmbē.”

Aki ta lei dee soni ta sundju sēmbē a Gadu wojo.

Mat. 15:10-20

¹⁴ Nöo hën Masa Jesosi mbei dee hia sëmbë dee bi ko dë hai ko möön zuntu ku ën, nöo hën a taa: “Un haika bunu fa mi o fan aki, be un fusutëen.

¹⁵ Mi taki e, dee sondi ta kumutu a döo së nango a i sinkii, na de ta mbei i ko sundju a Gadu wojo e. Ma dee sondi ta kumutu a i hati ko a döo, de ta sundju i a Gadu wojo. [

¹⁶ Nöo fa mi fan ku unu aki, nöo un pakisei ën bunu e, be un fusutëen.]”

¹⁷ Nöo hën a disa dee sëmbë naandë, hën a go a wosu.

Nöo hën dee bakama fëen ko hakisi ën taa: “Masa o, andi di soni i lei dee sëmbë naandë kē taki?”

¹⁸ Nöo hën a taa: “Fa mi fan dë, unu seei tu wan fusutan nö? Wan sabi nö, taa di sondi di i njan tuwë go a i bëe an sa mbei i ko sundju a Gadu wojo?”

¹⁹ Biga te wan pisi a ta toona kumutu a i sinkii baka.” (Nöo ku di lei aki i sa si taa Masa Jesosi puu tjina a hii soni u njan.)

²⁰⁻²¹ Hën a fan go möön longi, a taa: “Di sondi di ta kumutu a wan sëmbë hati ko a döo, nöo hën ta sundju ën a Gadu wojo, kuma te i ta libi fanafiti a manu ku mujëe soni, kuma te i ta fufuu, i ta kii sëmbë, i ta tei sëmbë mujëe ee nasö sëmbë manu,

²² i a’ langahati u sëmbë soni, i ta a’ hogihati u sëmbë, i ta ganjan sëmbë, i ta du fanafiti soni, i ta haun ku sëmbë, i ta tja sëmbë go sei a baka, i abi gaan fasi, i abi wisiwasi fa.

²³ Hii dee lö sondi naandë tuu, a libisëmbë hati de ta kumutu ko a döo, nöo de ta mbei i ko sundju a Gadu wojo. Un jei bunu fa mi taki aki nö? Söö.”

Aki Masa Jesosi heepi

wan mujëe di an dë Dju.

Mat. 15:21-28

²⁴ Nöo hën Masa Jesosi kumutu a di köndë naandë, hën a go a di pisiwata zuntu ku di köndë de kai Tilusi, nöo hën a denda go a wan wosu. Ma nöo an kē u sëmbë sabi taa sö a ko sai naandë. Ma di soni an sa tjubi, sëmbë ko sabi gbolo taa a dë a di köndë.

²⁵ Nöo wan mujëe bi sai dë bi abi wan piki mujëe mii, nöo wan taku soni dë a di mujëe mii liba. Nöo sö hesi di di mujëe ko sabi taa Masa Jesosi sai dë, nöo hën a waka seei langalanga ko nëen naandë. Nöo hën a tjökö kini nëen fesi

²⁶⁻²⁷ ta begi ën gaanfa seei taa: “Masa, gaantangi, ko jaka wan sondi puu a di mujëe mii u mi liba da mi. Biga a ta penëen te na soni.”

Ma nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “Mujëe o, an fiti fii musu puu bëëe a de mii maun tuwë da dagu mii e. Biga dee mii fosu musu njan.” Nöo fa a fan dë, a kē taki taa dee Dju sëmbë fëen fosu musu fendi heepi, biga wë di mujëe aki sö an dë Dju sëmbë, oto köndë sëmbë a dë. De pai ën a Finisia u Silia köndë.

²⁸ Nöo di Masa Jesosi piki ën sö, nöo hën di mujëe hakisi ën taa: “Wë Masa o, dee sakasaka dee ta puu a di tafa liba ta kai a goon, nöo dee dagu mii an sa pii de njan nö?”

²⁹ Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “Aai mujëe, i hakisi bunu o, nöo i fendi heepi kaa. Toona go fii a wosu, biga di taku soni kumutu disa di mujëe mii fii e.”

³⁰ Nöo hën di mujëe toona go a wosu. Nöo fa a go dou dë, hën a si di mii fëen dë kandikandi pii, biga di taku soni disëen go kaa.

Nöo da sö Masa Jesosi heepi di mujëe naandë e.

Aki Masa Jesosi kula

wan bookoesima.

³¹ Nöo hën a kumutu a di pisiwata u Tilusi naandë nöo hën a o toona go a di ze u Galilea. Nöo fa a nango dë, hën a latja Sidon pasa go dou a di pisiwata de kai Dekapolisi möön.

³² Nöo di a dou, nöo hën de tja wan womi ko nëen. Di womi aki sö an ta jei soni, an ta fan bunu tu. Nöo hën de ko begi Masa Jesosi taa gaantangi, be a buta maun nëen liba faa sa ko bunu.

³³ Nöo hën Masa Jesosi puu di womi a dee sëmbë naandë mindi nöo hën a tjëen go a wan së. Nöo hën a buta finga a di womi jesi toona puu. Hën a tunta nëen finga buta a di womi tóngö.

³⁴ Nöo hën a luku liba nöo a hai böö taanga. Nöo hën a taa: “Efata,” dati wan taki: “Un jabi.” Di tóngö Masa Jesosi ta fan hën taki sö e.

³⁵ Nöo fa u mbei naandë, nöo hën di womi ko ta fan limbolimbo, a ko ta jei soni seei gbegedee.

³⁶ Nöo hën Masa Jesosi bai dee sëmbë taanga taa de an musu konda di soni di pasa naandë da na wan sëmbë. Ma nöo di möön a ta bai de, möönmöön seei de ta paajëen nango.

³⁷ Nöo hën di soni bigi da hii mundu. De sai dë ta taki taa: “Aai oo, hii dee soni di sëmbë aki ta du, de tuu bunu e. Biga dee tapabukama ku dee sëmbë dee an ta jei soni seei a ta mbei de ta ko ta jei soni ta fan.”

8

Aki Masa Jesosi da fö dusu sëmbë soni u njan.

Mat. 15:32-39

¹ Wë nõõ hën a ko pasa sô a di ten naandë taa wanlô hia sëmbë ko dë ku Masa Jesosi möön ta haika di lei fëën. Hën de sai ku ën dë te nõõ hangî ko kisi de poi, soni an dë u de njan.

Nõõ hën Masa Jesosi kai dee bakama fëën ko nëën, hën a taa:

² “Un haika e. Tjali kisi mi da dee sëmbë aki, biga disî mbei dii daka di de dë ku mi aki, nõõ hangî kisi de poi.

³ Ma nõõ ee mi manda de go a wosu söndö njan, nõõ so u de o faau a pasi, biga ka de ta libi ku aki longî poi.”

⁴ Nõõ hën dee bakama piki taa: “Wë ma sëmbë an ta libi a di kamian aki, nõõ unsë u sa feni sondi u njan tjika u da dee hia sëmbë aki?”

⁵ Nõõ hën a hakisi de taa: “Un mëni bëëë un abi aki?”

Nõõ hën de piki taa: “Sëbën nõõ u abl.”

⁶ Nõõ hën a taa antoobi. Hën a mbei dee sëmbë sindo leti a goon naandë. Nõõ hën a tei de sëbën bëëë, hën a begi da Gadu tangi te a kaba. Nõõ hën a booko dee bëëë pisipisi, hën a tëndë da dee bakama u de paati da dee sëmbë. Nõõ hën dee bakama tei, hën de paati da dee hia sëmbë dë te lontu ko kai.

⁷ Nõõ de bi abi wantu fisi naandë tu, nõõ hën de tei de tja ko da Masa Jesosi. Nõõ hën a toona begi Gadu te a kaba dëën tangi, nõõ hën a tëndë da dee bakama fëën. Nõõ hën de tei toona paati da dee sëmbë te de kaba.

⁸⁻⁹ Nõõ hën hii sëmbë njan te bëë u de fuu. Nõõ dee sëmbë bi njan di njan naandë bi dë fö dusu e.

Nõõ di de njan te de kaba, hën dee bakama go pii dee njanjan fika naandë te de kaba zunta, nõõ a fuu hii sëbën manda. Nõõ hën Masa Jesosi ko manda dee sëmbë go a wosu awaa.

Nõõ da sô wan gaan foondo wooko Masa Jesosi du möön a di pisi kamian dë e.

Aki dee Faliseima hakisi

Masa Jesosi wan maaka.

Mat. 16:1-4

¹⁰ Nõõ a baka u di dee sëmbë go, hën Masa Jesosi ku dee bakama fëën subi a boto kumutu dë. Nõõ hën de hai go a di pisiwata de kai Damanuta.

¹¹ Nõõ di de ko dou, nõõ wantewante hën dee Faliseima ko a Masa Jesosi ko ta suku ën buka a sondi. Nõõ hën de fan go, de fan ko, nõõ hën de hakisi ën taa a musu du wan foondo wooko u lei de taa a Gadu di kaakiti fëën ta kumutu tuutuu.

¹² Nõõ di de hakisi sô, hën Masa Jesosi djëmë hun. Hën a taa: “A bigi a mi, di a dë taa dee sëmbë u di ten aki ta suku foondo wooko nõömö ufö de sa piki taa Gadu hën manda mi ko.”

Nõõ hën a piki de, a taa: “Ma o du na wan foondo wooko lei unu kumafa un kë möönsö e.”

¹³ Sô a piki de, nõõ hën a disa de naandë go fëën. Hën ku dee bakama fëën toona subi a boto fu de go a di oto së banda u di ze ala baka.

Aki Masa Jesosi ta bai dee bakama u de mëni deseei ku dee Dju hedima.

Mat. 16:5-12

¹⁴⁻¹⁶ Ma nõõ fa Masa Jesosi ku dee bakama fëën dë a di boto nango dë, de bi fëëkëtë u tja bëëë. Nõõ hën de nango te wan pisi, hën Masa Jesosi bai de a wan sondi a nongö fasi sô, a taa: “Un mëni unu seei e, be wan tei di sooda u dee Faliseima ku di u Kõnu Helodi.”

Ma nõõ fa a fan dë, dee bakama an fusutan andi a kë taki da de. Nõõ hën de ta fan ku deseei taa: “Awa womi, wan kodo bëëë tö nõõ u tja ku u a di boto, nõõ hën mbei wë i si a bai u sô e.”

¹⁷ Ma nõõ Masa Jesosi sabi taa sô de ta taki, nõõ hën a gandji da de, a taa: “Dee sëmbë o, unfa un sa taki sô wan soni taa u di wa tja bëëë hën mbei mi ta fan sô ku unu? Wan fusutan fa mi dë eti nõ? Unfa un sa don sô?”

¹⁸ Biga misikuma un abi wojo ma wan ta si sondi, un abi jesi ma wan ta jei sondi. Wan sabi möön andi bi pasa

¹⁹ di mi bi tei de feifi bëëë booko pisipisi, hën un paati da de feifi dusu sëmbë nõ? Di de njan te bëë u de fuu, unfa di bëëë bi fika hia tjika?”

Nõõ hën de piki taa: “Tuwalufu manda.”

²⁰ Nõõ hën a hakisi taa: “Wë di mi booko de sëbën bëëë un bi paati da de fö dusu sëmbë wë? Un mëni manda bi fika?”

Nõõ hën de piki taa: “Sëbën.”

²¹ Hën a taa: “Wë nöö an tjika fuun sabi taa fa mi dë aki, ma ta abi bookohedi ku njanjan sondi nö?”

Aki Masa Jesosi kula

wan bookowojoma.

²² Nöö hën de tjökö a di köndë de kai Betisaida. Nöö di de ko dou, hën wanlö sëmbë tja wan bookowojoma ko a Masa Jesosi, nöö hën de begi ën faa musu nama maun a di womi be a ko ta si sondi.

²³ Nöö hën a panjan di womi a maun tja puu a di köndë ganda. Nöö hën a tunta a di womi wojo, hën a nama maun nëën.

Nöö hën a hakisi ën taa: “I ta si sondi ö?”

²⁴ Hën di womi piki taa: “Wë mi ta si sëmbë ta waka ma de djei pau.”

²⁵ Nöö hën Masa Jesosi toona lobi maun nëën wojo wan pasi möön, nöö hën a hakisi ën taa: “Unfa i ta si sondi möön?”

Nöö hën di womi luku sondi möön. Fa u mbei dë, a ko ta si sondi gbegedee seei awaa.

²⁶ Nöö hën Masa Jesosi bai ën taa an musu toona go a di köndë naandë. Hën a mandëën go a wosu.

Aki de taki ambë da Masa Jesosi.

Mat. 16:13-20; Luk. 9:18-21

²⁷ Wë nöö hën Masa Jesosi ku dee bakama fëën, hën de tei pasi nango a dee köndëköndë dee dë zuntu ku di gaan köndë de kai Sesalia Filipi. Nöö fa de dë a pasi nango dë, nöö hën Masa Jesosi hakisi dee bakama fëën, a taa: “Womi, ambë un ta jei de ta taki taa mi dë?”

²⁸ Nöö hën de piki taa: “Wë de ta taki taa i da wan u dee nëbai Tjabukama u Gadu di toona weki a dëdë, kuma Johanisi di Dopuma, kuma de Elia sö. Sö lanti ta mëni fii e.”

²⁹ Nöö hën a bia hakisi de taa: “Wë unu wë? Ambë unun taa mi dë fa mi ku unu ta lontu aki?”

Nöö hën Petuisi piki taa: “Masa, i da di Keesitu e, di Paamusu Könu di bi o ko.”

³⁰ Nöö hën Masa Jesosi bai de taa: “Fa Petuisi taki dë, nöö wan musu kondëën da na wan sëmbë e. Un musu hoi ën tjubitjubi ufö.”

Aki Masa Jesosi ta taki u di hogi di o pasa ku ën.

Mat. 16:21-28; Luk. 9:22-27

³¹ Nöö hën a seti fan ku de soni fëën seei limbolimbo awaa. A taa: “Mi o taki wan soni da unu aki e, taa Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki, mi o tja sômëni pei sitaafu a dee Gaan Womi ku dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti maun. Biga de an kë tei mi u soni möönsö. Te wan pisi nöö de o kii mi. Ma nöö a di u dii daka, nöö mi o toona weki ko lu libi baka.”

³² Nöö sö a fan ku dee bakama fëën limbolimbo.

Ma nöö hën Petuisi kai ën a së, hën a taa: “Haika, di fan i fan dë, ja musu taki sö e. Sö wan soni an musu pasa ku i seei, kwetikweti.”

³³ Nöö di a fan sö, hën Masa Jesosi bia luku dee oto bakama naandë, nöö hën a gandji da Petuisi. A taa: “Pasa kumutu a mi fesi dë, Didibi Saatan ju, biga fa i fan dë, na sö Gadu ta mëni soni. Libisëmbë pakisei nöö di dë.”

Aki Masa Jesosi taki andi

wan sëmbë musu du

faa waka nëën baka.

³⁴ Nöö hën a kai dee oto bakama fëën, ku wanlö hia sëmbë bi sai dë, u de hai ko möön zuntu ku ën. Nöö hën a taa: “Un haika e, dee sëmbë. Ee wan sëmbë i kë ko dë bakama u mi, nöö i musu disa di soni di i seei kë du, nöö i musu dë kabakaba fii tei hiniwan sondi di ko a i liba fu di i ta nama ku mi hedi, te dou ku dëdë seei. Ja musu hai baka möönsö.” Sö a fan ku de.

³⁵ Nöö hën a taa: “Fa mi fan dë, di soni mbei mi taki sö. Biga ee wan sëmbë i ta suku fii hoi i libi kumafa i kë, nöö joo lasi di suti libi Gadu kë da i. Ma ee wan sëmbë i ta saka i libi fu mi hedi nasö fu di Bunu Buka u Gadu musu paaja hedi, nöö di sëmbë dë o fendi libi a Gadu nöömö.

³⁶ “Nöö unfa un mëni, dee sëmbë? Ee wan sëmbë i fendi di goonliba aki njan kumafa i kë, ma i lasi go a di didibi faja fu teego, nöö andi seei a heepi i?”

³⁷ Nöö andi seei dë a di goonliba aki waiti tjika tu fii sa lasi i seei fëën hedi?

³⁸ “Nöö wan ta si fa dee sëmbë u di ten u dë aki ta disa Gadu ta libi dee hogilibi u de nö? Wë nöö ee hën wan sëmbë sen ta kisi i fii piki a dee lö sëmbë dë dendu taa i ta nama ku mi, ee nasö sen kisi i fii piki dee soni mi ta taki da unu aki, nöö söseei sen o kisi mi da i tu, a di daka di mi o ko.

“Biga di juu o dou, nöö Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o toona ko a goonliba aki, mi ku dee basia u mi Tata köndë tuu. Nöö fa i si woo ko dë, ku hii di gaan hei u mi Tata ku di waiti fëen tuu mi o ko e. Nöö a di juu dë, mi o piki seei gbelin taa ma sabi i di lö sëmbë naandë tu.”

Nöö da sö Masa Jesosi bai dee sëmbë te a kaba.

9

¹ Hën a taki da dee bakama fëen taa: “Dee sëmbë o, mi piki unu seei gbelin taa, so fuunu dë aki an o dëdë bifö un si di Tii u Gadu ko a goonliba ku kaakiti e.”

Aki dee bakama si di Gadu fasi

u Masa Jesosi di a abi.

Mat. 17:1-13; Luk. 9:28-36

² Nöö hën a baka sikisi daka u di a fan ku dee bakama fëen sö kaa, nöö hën a tei Petuisi, Jakobosi, ku Johanisi, hën de subi wan gaan hei kununu go te nëen liba ala, de wanwan. Nöö hën de sai dë te wan pisi, hën de ko si Masa Jesosi tooka gaanfa seei a de wojo.

³ Dee koosu fëen sinkii ko weti faan. Ka de weti tjika dë, na wan libisëmbë tjika u mbei koosu ko weti kuma di dë e.

⁴ Nöö hën de ko si tu sëmbë ta fan ku Masa Jesosi dë. Mosesi ku Elia wë e, de tu gaan nëbai tjabukama u Gadu u fesiten, de wë ko fan ku ën sö, ma de bi dëdë gaanduwe kaa.

⁵ Nöö hën Petuisi taki da Masa Jesosi, a taa: “Mësitë o, a suti fa u dë aki. Nöö i sabi nö, woo mbei dii tjekëliba da unu, wan fii, wan u Mosesi, ku wan u Elia.”

⁶ Ma fa a fan dë seei, ma na ku fusutan e, biga di ten dë hën ku dee otowan fëen bi fëëe te de an sa fa u taki.

⁷ Di juu dë, hën de si wan bundji saka zaaa ko tapa de buuu. Nöö hën de jei wan töngö ta piki a di bundji dendu taa: “Di sëmbë aki, hën wë da di lobi Womi Mii u mi e. Nöö hën un musu ta haika.” Sö di töngö taki.

⁸ Nöö te u de Petuisi kë mëni, de an si de tu sëmbë dë möön. Masa Jesosi wanwan tö nöö de si fika dë.

Aki Masa Jesosi ku de dii bakama ta bazia di kuun ta ko.

⁹ Nöö hën de bia kumutu a di kununu liba ta saka nango a goon. Te wan pisi hën Masa Jesosi taki da de, a taa: “Un haika e, dee sëmbë. Di sondu un si a di kununu liba ala, wan musu taki ën da na wan sëmbë e. Ma un hoi ën fuunu wanwan ufö. Te mi di ko dë Libisëmbë Mii aki weki baka a dëdë bifö fuun sa kondëen.” Sö a bai de.

¹⁰ Nöö hën mbei de an kondëen da sëmbë tu. Ma di de ta bazia di kuun nango, hën de ta taki a di sondu dë liba de na de nöö. Nöö de ta hakisi deseei taa: “Fa a taki soni u dëdë weki baka dë, andi a kë taki ku di dë?”

¹¹ Nöö hën de bia hakisi Masa Jesosi taa: “Masa o, faandi mbei dee Sabima u Wëti ta lei u taa Elia fosu bi musu ko bifö di Paamusi Könu ko?”

¹²⁻¹³ Nöö hën a piki de taa: “Awa, sö a dë a Gadu Buku tuu e, taa Elia fosu musu ko lei sëmbë buta a pasi bifö di Paamusi Könu ko. Ma nöö mi taki da unu taa Elia ko kaa e, nöö hën de du ku ën kumafa de kë, leti kumafa di Buku bi taki taa de bi o du.”

¹⁴ Nöö fa a fan dë, hën dee bakama ko fusutan taa Johanisi di Dopuma a ta taki dë. Hën wë bi dë di Elia di bi musu ko.

Hën a taa: “Wan oto soni dë sikifisikifi a di Buku tu, taa te di Sëmbë di ko Libisëmbë Mii o ko, nöö de an o si ën u wan wojo sondu. De o sitaafu ën te a tjika de. Sö di Buku taki. Nöö unfu un mëni u di dë?” Sö a hakisi de. Ma de an sabi unfu u piki ën.

Aki Masa Jesosi puu wan taku soni a wan mii liba.

Mat. 17:14-21; Luk. 9:37-43a

¹⁴ Nöö hën de ta saka ta ko tefa de kai a palala goon, ka dee oto bakama bi dë a di kununu futu dë. Nöö di de ko dou, hën de ko si sòmëni sëmbë a di kamian ta fan nango ta ko kuma de dë a wan gaan buja, nöö dee Sabima u Wëti seei bi dë a dendu tu.

¹⁵ Nöö te u dee sëmbë kë mëni, hën de si Masa Jesosi gbededee ta ko, nöö de ko foondo gaanfa seei. Hën de kule go nëen go dëen odi.

¹⁶ Nöö hën a hakisi de taa: “Andi ta pasa a di kamian aki mbei un ta fan hia sö?”

¹⁷ Nöö hën wan womi piki ën taa: “Mësitë o, mi bi ko a i aki. Wan soni dë a wan womi mii u mi liba ta biinga seei u kii ën. A ta tapëen buka te an sa fan,

¹⁸ nöö te a ta ko nëen liba, nöö a ta kisi ën ta tuwë a goon holou, sukuma ta puu nëen buka fukuu, a ta tai ën tanda gingin, sinkii fëen ta ko gagagaa sö. Nöö di ja bi dë, hën wë i si mi begi dee bakama fii u de musu jaka di soni puu a di mii liba da mi. Ma nöö de biinga seei te de wei, de an sa du na wan sondu da di mii. Nöö sö e baa.”

¹⁹ Nöo hën Masa Jesosi piki taa: “Ee maingë, andi seei mi fendu a dee sëmbë u di ten aki maun di a dë taa wan ta biibi möönsö? Un longi seei mi musu dë ku unu aki eti bifö woon biibi? Un longi mi musu hoi pasensi ku unu?”

Nöo hën a taa: “Un go tei di mii tja ko aki i si.”

²⁰ Nöo hën de go tei di mii. Ma fa de ta ko ku ën dë, nöo hën di sondu di dë nëen liba si Masa Jesosi gbedegee, nöo aan sondu, hën a kisi ën ta du sondu te na sipootu. Biga a tuwë di mii a goon holou, a ta logoda a goon, ta puu sukuma a buka seei fuku.

²¹ Nöo hën Masa Jesosi hakisi di tata u di mii taa: “Un longi di sondu dë ku di mii kaa?”

Hën a piki taa: “Wë u sensi di a dë piki mii a maun,

²² hën a ta ko nëen te kisi fa u dë aki. Nöo sëmëni pasi seei a ta biinga u kii ën, te a wata ku faja tuu a ta hiti ën go. Wë nöo Mësitë, ee i sa heepi u, nöo gaantangi mi begi i tei tjalihati fuu nöo i heepi u.” Sö di tata u di mii taki.

²³ Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “Wë na a mi a dë e, ma a i a dë. Biga ee wan sëmbë ta biibi Gadu, nöo sondu seei an dë di Gadu an sa du dëen.”

²⁴ Nöo di a taki sö hën di tata u di mii bai taanga taa: “Mësitë o, mi ta biibi e. Ma nöo fii heepi mi be mi biibi tjika.”

²⁵ Nöo di juu dë, hën Masa Jesosi si taa sëmëni sëmbë ta booko ta ko a de naandë. Nöo hën a bai di sondu di dë a di mii liba taa: “Ju di sondu ta dë a di mii aki liba ta tapëen jesi ku ën buka, mi taa, hetji pasa kumutu disëen! Nöo na toona ko nëen möön a mundu!”

²⁶ Nöo fa a bai ën dë kaa, hën di sondu bai kai wan hogi olo. Nöo hën a kisi di mii wan pasi möön, di mii ta seki ta du sondu, sinkii fëen ko kakakaa. Nöo hën a kumutu go disa di mii djee awaa. Ma nöo di mii fika a goon pii, nöo hën dee sëmbë sai naandë taa: “Awa, dëdë a dëdë e.”

²⁷ Ma nöo hën Masa Jesosi panjëen a maun hopo taanpu, biga a ko bunu kaa.

²⁸ Nöo hën a kumutu dë ku dee bakama fëen hën de toona go a wosu. Nöo di de dou, hën dee bakama hakisi ën taa: “Masa o, faandi mbei wa bi sa puu di sondu a di mii liba?”

²⁹ Nöo hën a piki de taa: “Sö wan taku sondu ja sa jakëen puu go söndö begi e.”

Aki Masa Jesosi taki sondu

u di dëdë fëen möön.

Mat. 17:22-23; Luk. 9:43b-45

³⁰ Nöo hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen kumutu a di köndë naandë. Nöo fa de nango dë, de ta latja ta pasa a di pisiwata de kai Galilea. Nöo di ten dë Masa Jesosi an kë u lanti sabi naasë a dë,

³¹ biga a kë lei dee bakama fëen a wantu sondu liba.

Nöo hën de nango te wan pisi, hën a kai de te de piki, hën a taa: “Un haika e. De o könku Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki buta a sëmbë maun e, nöo de o kii mi. Ma nöo a di u dii daka nöo mi o toona weki baka.” Sö a fan ku de.

³² Ma nöo dee bakama an ta fusutan di sondu a ta taki da de dë, nöo de fëëe u hakisi ën tu.

Aki ta lei ambë o dë hei sëmbë

a di tii u Gadu dendu.

Mat. 18:1-5; Luk. 9:46-48

³³ Nöo hën de nango te de dou a Kapenaumi nöo hën de go denda a wosu. Nöo hën Masa Jesosi hakisi de taa: “Fa u bi dë a pasi ta ko dë, andi un bi fendu ta fia ku unu seei sö?”

³⁴ Ma nöo de an piki ën, de dë pii seei. Biga di sondu de bi ta fia, de bi ta hakisi de na de taa tee Masa Jesosi ko könu, nöo ee undi u de o dë möön hei möön dee oto.

³⁵ Nöo hën Masa Jesosi sindo te a kaba, hën a kai de tuwalufu bakama fëen tuu ko nëen. Nöo hën a fan ku de, a taa: “Söö. Wë un kë ko fesima a di könu tii u mi dendu ö? Wë be mi taki da unu, taa di fuunu di o saka hënseei tei di möön lagi kamian ta dini dee otowan fëen, hën wë o dë di möön hei sëmbë fuunu tuu e.” Sö a piki de.

³⁶ Nöo hën a kai wan piki mii ko a de fesi dë. Hën a hopo ën tei.

³⁷ Hën a taa: “Haika e. Ee wan sëmbë i tei sö wan lagi sëmbë kuma di mii aki sö u gaan sondu fu di i nama ku mi hedi, nöo miseei i tei dë e. Nöo fa i tei mi dë, nöo na mi wanwan i tei, ma i tei Masa Gaangadu tu di manda mi ko a goonliba aki.” Nöo sö Masa Jesosi fan ku dee bakama fëen te a kaba.

Aki ta lei ambë ku Masa Jesosi

dë a wan së.

Luk. 9:49-50; Mat. 10:42

³⁸ Nöo baka u di dë, hën Johanisi taki wan sondi da Masa Jesosi, a taa: “Masa o, u bi si wan sëmbe ta tei di në fii ta jaka dee soni ta kisi sëmbe a hedi puu a de liba. Nöo hën u fan ku ën faa disa, biga an dë a di kulupu fuu.”

³⁹ Nöo hën Masa Jesosi piki, a taa: “Wë an bi dë fuun tapëen e. Biga na wan sëmbe sa tei di në u mi du foondo wooko, nöo a bia sò hesi ta kosi mi.

⁴⁰ Nöo boiti di dë, fa a ta du foondo wooko a mi në dë, hën da an dë felantima fuu. Nöo ee wan sëmbe an dë felanti fuu, nöo hën da u ku ën dë a wan së.” Nöo sò Masa Jesosi piki.

⁴¹ Nöo hën a taa: “Mi o taki wan sondi aki da unu gbelin seei. Di sëmbe di o du wan sëmbe bunu a di në u mi di Paamusi Könu, ee wan gangaa wata seei a dëen, nöo Gadu o dëen paima nöömö.”

Aki ta lei fa a dë gaan soni tjika

u wan sëmbe fika a Gadu pasi.

Mat. 18:6-9; Luk. 17:1-2

⁴² Hën Masa Jesosi fan ku dee bakama fëen go möön longi, a taa: “Ja si fa di mii aki dë nö? „An kisi fusutan fu soni fu mi wan bëtë eti.” Nöo ee sò wan sëmbe ko biibi a mi, nöo hën i mbei a du wan soni faa kumutu a Gadu pasi, nöo gaan hogi seei i du dë e. A bi sa möön bëtë da i de bi tai wan gaan gindi sitonu a i gangaa te de kaba, nöo de tja i go tuwë a di möön fundu kamian u di ze dubuu piiii. Biga mi taki da unu taa di sitaafu naandë an hogi kuma di joo kisi ee i mbei wan lagi sëmbe kuma di i si aki kumutu a Gadu pasi.

⁴³ “Nöo mi taki e, i musu biinga seei fii fika a Gadu pasi. Fëen mbei ee wan gaan soni fii kuma di letisë maun fii kë puu i a Gadu pasi, nöo a bëtë i koti ën puu tuwë e. Biga a dë möön bunu da i fii dou a Gadu Köndë ku wan së maun, möön leki de tuwë i a didibi faja ku telu. [

⁴⁴ Biga di faja ala an ta tapa möönsö, söseei dee bitju ta njan sëmbe ala de an ta dëdë möönsö tu.]

⁴⁵ “Nöo ee di futu fii ta suku u puu i a Gadu pasi tu, nöo fii koti ën puu tuwë e. Biga a dë möön bunu ee i dou a Gadu Köndë ku wan së futu, möön leki i dou a didibi faja ku de tu së futu fii, fii go ta tja sitaafu u nöömö. [

⁴⁶ Biga di faja ta tjuma sëmbe ala, an ta tapa möönsö, söseei dee bitju ta njan sëmbe ala, de an ta dëdë tu.]

⁴⁷ “Söseei, ee di letisë wojo fii kë puu i a Gadu pasi, nöo fii diki ën puu tuwë e. Biga a dë möön bunu da i i dou a Gadu Köndë ku wan së wojo, möön leki i dou a didibi faja ku tu së wojo go ta tja sitaafu u nöömö.

⁴⁸ Biga di faja ta tjuma sëmbe ala an ta tapa möönsö, söseei dee bitju ta njan sëmbe ala, an ta dëdë möönsö tu e.”

⁴⁹⁻⁵⁰ Nöo hën Masa Jesosi fan möön, a taa: “Un haika e, dee sëmbe. Satu dë wan bumbuu soni da u a goonliba aki. Ma ee a lasi ën kaakiti, nöo sondi an dë u toona dëen kaakiti möön e. „Nöo sò un sa luku di libi fuunu. A musu a’ kaakiti tu, kuma satu. Ma bifö a sa ko sò, nöo i musu tai hati pasa sëmëni soni dee ta pooba i ufö. „Ma ee nasö, nöo joo dë kuma di satu u taki dë di lasi ën kaakiti, ja o abi wan wojo heepi da sëmbe möön.”

“Nöo sò e baa, wan musu lasi unu kaakiti, ma un musu ta libi fiifi ku unu seei nango nöömö.”

10

Aki Masa Jesosi ta taki fa manu ku mujëe an musu tuwë.

Mat. 19:1-12; Luk. 16:18

¹ Nöo hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen kumutu a di kamian naandë, nöo hën de toona go a Judea. Hën de koti Joodan Lio aba go a di oto së banda. Nöo di de go dou, nöo sëmëni sëmbe ko a Masa Jesosi, nöo hën a seti u lei de kumafa a bi guwenti.

² Te wan pisi hën wanlö sëmbe u dee Faliseima kulupu ko nëen naandë, nöo hën de ko hakisi ën soni fu de sa feni ën kisi. Biga de hakisi ën taa: “Mësitë o, unfa di wëti u Gadu dë? Wan womi sa tuwë di mujëe fëen nö?”

³ Nöo hën hënseei toona hakisi de wan soni. A taa: “Unfa Mosesi bi sikifi u di soni dë buta a di buku u Gadu?”

⁴ Hën de piki taa: “Wë a sikifi buta taa ee wan womi o tuwë di mujëe fëen, nöo a musu sikifi wan pampia te a kaba u taki di soni mbei an këen möön ufö a mandëen go.”

⁵ Nöo hën a taa: “Awa, sò a sikifi tuu. Ma fu di taangajesi fuunu mbei Mosesi da unu sò wan pasi. Ma un haika e.

⁶ A seti di Masa Gaangadu mbei hii soni u goonliba, nöo hën a mbei wan womi ku wan mujëe nöo.

⁷ Nöo fëen mbei wan womi o kumutu disa hën mama ku ën tata nöo a go dë ku ën mujëe,

⁸ nöo de an o dë tu sëmbe paatipaati möön, ma de o ko dë di wan sinkii.

⁹ Nöo dee sëmbë Gadu tja ko makandi sò kaa, nöo na wan sëmbë abi leti u paati de e.” Sö Masa Jesosi piki dee Faliseima.

¹⁰ Nöo di de toona ko a wosu, hën dee bakama hakisi ën a di man u ku mujëe soni liba di a bi taki naandë.

¹¹ Nöo hën a piki de taa: “Mi taki da unu e, taa ee wan womi tuwëen mujëe go tei oto mujëe, nöo Gadu wëti seei a booko dë.

¹² Söseei tu ee wan mujëe tuwëen man u go tei oto man u, nöo Gadu wëti di mujëe dë booko tu.” Sö a piki de.

Aki ta lei fa Masa Jesosi tei pikimii u gaan soni.

Mat. 19:13-15; Luk. 18:15-17

¹³ Wan daka hën wanlò sëmbë ta tja dee mii u de ko a Masa Jesosi faa musu buta maun a de liba. Nöo di dee bakama si sò, hën de gandji seei da dee sëmbë taa de an musu tja dee mii ko nëen.

¹⁴ Nöo hën di Masa Jesosi si sò kaa, nöo hati fëen boonu. Hën a bai de taa: “Wan tapa dee mii u de an ko a mi e. Biga di fasi i si wan piki mii abi, hën da di fasi di dee sëmbë dee dë a di Tii u Masa Gadu musu abi.

¹⁵ Biga mi taki da unu gbelin taa ee wan sëmbë an sa futoou hënseei a Masa Gaangadu maun kumafa wan piki mii ta futoou hënseei a dee gaan sëmbë fëen maun, nöo soni an o mbei te a sa dë a di Tii u Gadu dendu möönsö.”

¹⁶ Nöo di a fan sò te a kaba, hën a tei dee mii nëen maun, hën a begi Masa Gaangadu da de.

Aki ta lei fa a dë gaan soni da

wan guduma faa ko

a di Tii u Gadu dendu.

Mat. 19:16-30; Luk. 18:18-30

¹⁷ Nöo hën Masa Jesosi kumutu a di pisi kamian naandë ta waka nango. Te wan pisi hën wan womi ko tjökò kini a goon nëen fesi, hën a hakisi ën taa: “Di bumbuu mësitë aki o, andi seei mi sa du u mi feni di libi u teego a Gadu?”

¹⁸ Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “Fa i taa mi bumbuu dë, na wan sëmbë dë bumbuu boiti Masa Gaangadu tò.

¹⁹ “Ma nöo fu piki a di hakisi fii naandë, nöo ja sabi dee wëti Gadu buta da sëmbë u de libi ku de nö? A taa ja musu kii sëmbë, ja musu tei oto sëmbë mujëe, ja musu ta fufuu, ja musu ta mindi soni buta a sëmbë hedi, ja musu ganjan sëmbë a kõni fasi njan, i musu lesipeki i mama ku i tata, na sò nö?”

²⁰ Nöo hën di womi piki ën taa: “Aai, ma sensi di mi bi dë piki mii, nöo hën mi ta hoi miseei a dee wëti naandë liba te kisi fa u dë aki.”

²¹ Hën Masa Jesosi luku di womi nöo a lobi ën seei. Nöo hën a taki dëen taa: “Wë ma wan soni toobi i eti. Go, nöo i sei hii dee gudu fii dee i abi te i kaba, nöo i tei di mõni nöo i paati ën da dee pootima, nöo joo abi gudu a Gadu Köndë ala e. Nöo ko fika ku mi ta waka a mi baka.”

²² Nöo di di womi jei fa a fan naandë, nöo hën a saka hedi a goon ko dë pii. Nöo ku gaan tjali a hati a go a wosu biga a abi gudu te a hia a di goonliba aki.

²³ Hën Masa Jesosi bia luku dee bakama fëen, hën a taa: “Un si ö? A taanga e, fu wan guduma musu ko a di Tii u Gadu dendu.”

²⁴ Fa Masa Jesosi taki naandë, nöo a bigi da dee bakama fëen te na soni.

Nöo hën a taa: “A taanga tuu e, dee mii. Mi taki da unu seei taa fu wan guduma musu ko a di Tii u Gadu dendu, an dë sösö soni e.

²⁵ Leti kumafa di gaan mbeti de kai kamëli an sa pasa a wan aguja baaku, nöo söseei a taanga da wan guduma faa ko a di Tii u Gadu dendu.”

²⁶ Nöo fa a taki naandë, awaa seei di sondi ko foondo dee bakama fëen biga de an bi mëni sò. Nöo hën de bia ko ta hakisi deseeri taa: “Wë nöo ee sò a dë, nöo hën da na wan sëmbë sa feni libi u teego e.”

²⁷ Nöo hën Masa Jesosi luku de diin, hën a taa: “Ee a nama a di kaakiti u libisëmbë nöo na wan sëmbë sa feni ën tuu. Ma a nama a di kaakiti u Masa Gadu, nöo soni an dë di hën an sa du.”

²⁸ Nöo hën Petuisi hakisi ën taa: “Wë nöo u wë Masa? Fa u disa hii soni ko ta waka a i baka aki, un wini fëen woo feni.”

²⁹ Nöo hën Masa Jesosi piki taa: “Aai, sò a dë tuu. Ma nöo mi taki da unu taa di sëmbë di o disa hën baaa, ku ën sisa, ku ën mama, ku ën tata, ku ën mii, ku dee pandasi kamian fëen fu di a ko nama ku mi, ee nasö fu di a kë paaja di bunu buka u Gadu, nöo an o lasi e.

³⁰ Biga a o toona feni hii soni wan höndö toon baka: ee sisa, ee baaa, mama, tata, pandasi kamian, ku köndë tuu seei a o feni a di ten u dë aki, ma nöö a o kisi sitaafu tu o. Ma nöö a di ten di ta ko, nöö a o feni di libi u teego a Gadu.

³¹ “Nöö a di ten dë tu, sömëni sëmbe dee bi dë heima a goonliba aki o ko lagi sëmbe e. Nöö sömëni sëmbe dee an bi dë wan wojo soni a libisëmbe wojo aki, nöö de o ko fesima seei.”

Nöö sô Masa Jesosi fan ku dee bakama fëen di ten dë.

Aki Masa Jesosi taki di dëdë soni fëen wan pasi möön.

Mat. 20:17-19; Luk. 18:31-34

³² Nöö di juu dë, Masa Jesosi nango a Jelusalen. Nöö a dë a pasi nango seei, ma nöö dee bakama fëen dë nëen baka ta waka, ma na ku wai. Biga de dë fëëfëëë pantapanta. Söseei dee oto sëmbe ta waka ku de, deseei dë fëëfëëë tu, biga de ta sinti taa soni o pasa ku ën ala.

Te wan pisi, hën a kai de tuwalufu bakama fëen a së, nöö hën a toona fan ku de möön kumafa a bi fan ku de a fesi kaa.

³³ A taa: “Womi, un haika e. Fa u nango a Jelusalen aki, nöö de o du ku Mi di ko Libisëmbe Mii aki e. Biga de o sei mi buta a dee Gaan Begîma ku dee Sabima u Wëti maun, nöö de o tei mi tja go a kuutu te de kaba buta taa mi musu dëdë. Nöö baka u di dë, nöö de o tja mi go buta a dee oto köndë sëmbe dee ta tii di köndë i si aki maun.

³⁴ Nöö de o mbei mi fa seei, de o tunta a mi, de o fon mi ku wipi. Te u kaba fëen de o kii mi. Ma nöö a di u dii daka nöö mi o toona weki baka ko ku libi e.”

Nöö sô Masa Jesosi piki dee bakama fëen gbelin möön.

Aki tu u dee bakama u Masa Jesosi ko suku hei kamian nëen.

Mat. 20:20-28

³⁵ Wë nöö baka u di dë hën Jakobosi ku ën baaa Johanisi, dee mii u Zebedeosi, kai Masa Jesosi a së. De taa: “Masa o, u ko begi i wan soni aki.”

³⁶ Hën a hakisi de taa: “Wë andi un kë sô baa?”

³⁷ Hën de taa: “Wë Masa, u kë begi i fii buta da u taa te i tei di könu kamian fii, nöö wan fuu o dë a i leti maun së, di otowan o dë a i töötömaun së ta heepi i tii di köndë. Nöö hën da di soni u ko begi i.”

³⁸ Nöö hën Masa Jesosi piki de taa: “Ma kijoo, di soni un hakisi mi aki, ma un sabi andi un ta hakisi ô? Di kan de lai da mi u mi bebe aki, woon sa bebëen tu nö? Di sitaafu mi o tja aki, woon sa tjëen nö?”

³⁹ Nöö hën de piki taki taa: “Aai Masa, woo sa tjëen.”

Nöö hën a taa: “Awa, woon tja sitaafu tuu,

⁴⁰ ma fuun feni dee hei kamian dë, di dë ma sa paamusi unu e, biga an dë a mi. Gadu nöö a fika da, faa da dee sëmbe ku dee sëmbe dee a bi buta fu de feni sô wanlô hei kamian.”

⁴¹ Wë nöö di dee oto bakama ko jei taa sô de tu baaa naandë go suku sô wan hei kamian a Masa Jesosi, nöö hën de tei de fu hogi seei.

⁴² Ma nöö hën Masa Jesosi kai hii de tuu makandi ko nëen, hën a taa: “Un haika e, kijoo. Dee goonliba hedima dee an ta biibi a Gadu, un sabi fa de ta libi kaa. De tuu ta kë pëë basi a oto sëmbe liba te dou a deseei liba tu.

⁴³ Ma nöö unu, na sô un musu libi e. Di fuunu di kë dë heima nöö a musu sakëen seei ta dini dee otowan fëen.

⁴⁴ Nöö di sëmbe di kë ko di möön hei wan fuunu tuu, nöö a musu dë kuma saafu da dee otowan.

⁴⁵ Biga fa mi ko dë Libisëmbe Mii aki, ma ko u sëmbe musu dini mi e. Ma mi ko u mi dini sëmbe. Mi ko seei u mi paka mi libi kuma paima fu sömëni hia sëmbe sa ko bunu ku Gadu.”

Aki Masa Jesosi kula

wan bookowojoma.

Mat. 20:29-34; Luk. 18:35-43

⁴⁶ Nöö hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen ko a wan köndë de kai Jelikou tefa de nango. Nöö di de ta kumutu a di köndë, nöö wanlô hia sëmbe nango ku de.

Di juu dë, nöö wan bookowojoma bi dë leti a di pasi bandja naandë sindosindo ta pidi möni. Di womi aki de kai Balitimeosi. A di tóngö u de, hën kë taki, di mii u Timeosi.

⁴⁷ Nöö hën di a ko jei taa di nëbaima u Nazalëti de kai Jesosi, hënseei ta pasa dë wante, nöö hën a seti ta bai ta kai ën taa: “Jesosi, na i da di bakamii u Könu Dafiti di bi o ko di Heepima nö? Gaantangi mi begi i o, saa mi, saa mi e!”

⁴⁸ Nöö fa a ta bai dë, hën sömëni u dee sëmbe ta waka a Masa Jesosi baka naandë gandji dëen taa: “Womi, kabuka naandë e!” Ma nöö an haika de seei. Möönmöön a ta bai eti taa: “Jesosi, di bakamii u Könu Dafiti dë, saa mi, saa mi e!”

⁴⁹ Nöo hën Masa Jesosi taanpu pii hën a taa: “Un kai di sëmbë ta bai dë da mi.”
Nöo hën de go a di womi, de taa: “Söö. Be hati fii kötö e, womi. A ta kai i. Nöo fii hopo boo go.”

⁵⁰ Nöo di a jei sö kaa, hën a feki ën liba koosu vau tuwë go ala, hën a hopo vu taanpu, hën de tjëen go dou a Masa Jesosi.

⁵¹ Nöo di Masa Jesosi si ën a taa: “Mati, andi i kë u mi du da i?”

Hën a taa: “Mësitë, mi kë i heepi mi be mi ko ta si soni e.”

⁵² Hën Masa Jesosi taa: “Wë fa i ta biibi a mi tjika aki, mati, nöo i feni heepi kaa e.” Nöo fa u mbei naandë, hën di womi ko si soni gbegedee, nöo hën a ta waka nango a Masa Jesosi baka mökisi ku dee oto sëmbë.

11

Aki ta lei fa de ta wai ku Masa Jesosi kuma wan könu.

Mat. 21:1-11; Luk. 19:28-40; Joh. 12:12-19

¹ Wë nöo hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen ta waka nango te de ko dou a di pisiwata ka dee köndë de kai Betifaigi ku Betania dë, ka di kununu de kai Oleifi dë tu. Hën da de ko zuntu ku Jelusalen.

Nöo hën Masa Jesosi kai tu u dee bakama fëen ko nëen. Hën a taki da de taa:

² “Un go langalanga a di köndë a u fesi dë e, nöo te un denda nëen, nöo woon si wan njönku buliki taitai a bandja pasi dë, di sëmbë an sindo nëen liba waka wan daka. Nöo un lusu ën tja ko da mi.

³ “Nöo ee wan sëmbë hakisi unu taa: ‘Faandi mbei un ta lusu di buliki?’ nöo un musu piki ën taa: ‘Masa abi ën fanöudu.’ ” Nöo sö Masa Jesosi manda de te a kaba.

⁴ Nöo hën de tu bakama naandë go a di köndë. Nöo fa de go dou, hën de si di buliki taitai a wan dööbuka a bandja pasi naandë tuu, leti kumafa Masa Jesosi bi taki. Hën de go ta lusu ën.

⁵ Nöo wanlö sëmbë bi dë taanputaanpu dë, nöo di de si taa sö de ta lusu di buliki, hën de hakisi de taa: “Andi un ta lusu di buliki u du?”

⁶ Hën de piki de leti kumafa Masa Jesosi bi taki da de taa: “Masa abi ën fanöudu.” Nöo fa de fan dë, hën dee sëmbë an tapa de möön.

⁷ Nöo hën de tja di buliki ko da Masa Jesosi hën de jabi koosu nëen liba. Nöo hën Masa Jesosi subi a di buliki liba.

⁸ Nöo hën sömëni sëmbë ko ta jabi koosu a di pasi liba, otowan ta denda a kapëe ta koti uwii tja ko tuwë a di pasi a Masa Jesosi fesi, nöo di buliki ta waka a dee uwii ku dee koosu liba. Bigi nöo de ta bigi Masa Jesosi sö.

⁹ Nöo fa de nango dë, sëmbë ta waka a fesi, sëmbë ta waka a baka, Masa Jesosi dë a mindi.

Di juu dë, hii sëmbë ta bai taanga taa:

“Hosana e! Hosana! Gadu dë ku di sëmbë aki!”

Otowan ta bai taa:

“Aai, Gadu dë ku di sëmbë di a manda ko a u aki!”

¹⁰ Otowan taa:

“Ke baa! Gadu o toona seti di tii u Könu Dafiti baka!”

Otowan taa:

“Aai, hosana! Di bai aki a musu go dou seei te a Masa Gaangadu köndë!”

Sö dee sëmbë ta bai ta taki.

¹¹ Nöo hën Masa Jesosi go dou a Jelusalen dendu gbolo, nöo hën a go wante a di Wosu u Masa Gadu nöo hën a denda nëen. Nöo hën a tuwë wojo luku hii sondi naandë finifini te a kaba. Ma nöo fu di a ko lati kaa an sa du soni möön, nöo hën hën ku dee tuwalufu bakama fëen hën de toona go a Betania go duumi.

Aki Masa Jesosi fan ku wan pau.

Mat. 21:18-19

¹² Di dobooko fëen hën de kumutu a Betania u toona go a Jelusalen baka, nöo hangi ko kisi Masa Jesosi.

¹³ Nöo hën a tuwë wojo go te ala hën a si wan fuuta pau de kai figa, nöo a si taa a dë ku uwii seei tjentjen. Nöo hën a go suku njanjan nëen. Ma nöo di a go dou, an feni na wan kodu, biga an bi dë ten u di pau pai njanjan eti.

¹⁴ Nöo hën a taki da di pau taa: “Na wan ten sëmbë o feni njanjan a i njan möön e.” Nöo fa a fan dë, dee bakama bi haikëen nöo hën de pasa go.

Aki Masa Jesosi jaka sëmbë

a di Wosu u Masa Gaangadu.

Mat. 21:12-17; Luk. 19:45-48; Joh. 2:13-22

¹⁵ Nöo hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen ta waka te de go dou a Jelusalen, nöo hën de toona go wante a di Wosu u Masa Gadu möön. Nöo di de go dou, hën de si taa sëmbë sai naandë gidjii te a hia, so u de ta sei soni, so u de ta tooka möni da dee wakama dee ta ko naandë ta feni hia wini a de. Nöo hën wë di soni an bunu da Masa Jesosi seei, nöo hën a jaka dee sëmbë puu dë. A kandi dee tafa u dee sëmbë ta tooka möni naandë tuwë djolou a goon. Nöo i bi abi wanlö sëmbë ta sei pomba da sëmbë u de sa paka paima da Gadu, nöo hën Masa Jesosi kandi dee bangi u de tuwë tu.

¹⁶ Nöo hën a tapa pasi da dee sëmbë dee ta waka ta pasa a di keikipisi naandë kuma gaan pasi, be de an waka naandë möön ku dee soni de ta sei dë.

¹⁷ Nöo hën a bai dee sëmbë dë taa: “Wan bi jei fa Gadu Buku taki nö? A taa: ‘Mi wosu musu dë wan kamian u hii pei nasiön sëmbë ta ko ta begi Mi,’ ma uun tei ën ko buta wan kamian u ta tjubii fufuuma.”

¹⁸ Nöo hën dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti ko jei taa sô Masa Jesosi du, nöo an bunu da de seei kwetikweti, nöo hën de ta suku wan fasi u de sa kisi ën kii. Ma da töku de fëëë biga wë hii mundu tei ën u gaan soni u di fasi fa a ta lei de soni u Gadu.

¹⁹ Nöo hën de fika dë te di ten sonu go a goon, hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen toona kumutu a Jelusalen go.

Aki Masa Jesosi lei dee bakama fa de musu begi Gadu ku biibi tjika.

Mat. 21:20-22

²⁰ Di dobooko möön, hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen ta toona go a Jelusalen baka. Te wan pisi hën de dou a di figa pau di a bi siba naandë, nöo hën dee bakama luku, de si taa dee uwii fëen ko laulau. Di pau dëdë seei te dou a lutu.

²¹ Nöo hën Petuisi ko mëni fa Masa Jesosi bi fan ku di pau, nöo hën a kai ën te a piki, a taa: “Mësitë, luku di figa pau di i bi siba jeside aki, a dëdë tuu o.”

²² Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Awa, sô a dë tuu, nöo fëen mbei un musu ta biibi Gadu e.

²³ Aai, mi taki da unu taa ee un ta futoou Gadu tuutuu söndö panta a unu hati, nöo sondi an o dë di Gadu an o sa du da unu. Biga ee i taki da di kununu aki sô taa be a hopo kumutu naandë go tuwëen seei a ze, nöo a o du sô tuu.

²⁴ “Fëen mbei mi taki da unu taa, ee woon hakisi Gadu wan soni nöo un ta biibi a unu hati taa un abi di soni kaa, nöo woon kisi ën e.”

²⁵ Nöo hën a fan ku de möön a taa: “Haika e, te un ta begi, nöo ee i ko mëni taa i ku sëmbë a’ soni, nöo i musu puu di sëmbë a bëë ufö i go dou ku di begi e, nöo Masa Gaangadu o puu i a bëë tu u dee hogi dee i ta du. [

²⁶ Ma nöo ee wan ta puu sëmbë a bëë u dee hogi dee de ta du unu, nöo unu Tata a liba an o puu unu a bëë tu u dee hogi dee un ta du.]”

Aki Masa Jesosi tai dee hedima

u Dju keiki.

Mat. 21:23-27; Luk. 20:1-8

²⁷ Nöo hën de ko dou a Jelusalen awaa, nöo hën de toona go a di Wosu u Masa Gadu möön. Nöo fa Masa Jesosi ta waka ta lontu naandë, nöo hën wë a ko miti ku dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti ku dee Gaan Womi.

²⁸ Nöo hën de kai ën te a piki, de taa: “Wë u ko hakisi i wan sondi. Dee soni dee i du a di Keikiwosu aki, unsë i feni di leti fii du sô? Ambë da di sëmbë di manda i fii du sô wanlö soni?”

²⁹ Nöo hën Masa Jesosi piki de taa: “Wë antoobi. Ma mi o hakisi unu wan sondi tu. Nöo ee un piki mi, nöo mi o piki unu ambë manda mi.

³⁰ “Wë mi taki e, taa Johanisi di Dopuma, ambë bi mandëen faa dopu sëmbë: libisëmbë, naa Masa Gadu?”

³¹⁻³² Nöo di a hakisi de sô, hën de hai go a së go ta kuutu nango ta ko te de wei, de taa: “Ee u taa Gadu hën bi mandëen, nöo a o hakisi u ee faandi mbei wa bi piki ën? Ma nöo wa sa piki taa libisëmbë mandëen.” Nöo di soni mbei de taki sô, biga de fëëë lanti, fu di sëmëni sëmbë bi biibi taa Johanisi bi dë wan tjabukama u Gadu tuutuu.

³³ Nöo hën de toona ko a Masa Jesosi, hën de piki ën taa: “Wa sabi ambë bi mandëen e.”

Nöo hën a piki de taa: “Ee wan sa piki mi, nöo miseei ma sa piki unu tu.”

Nöo hën de disa di oto.

12

Aki ta lei di oto u wan goon masa.

Mat. 21:33-46; Luk. 20:9-19

¹ Nöo hên Masa Jesosi tei wan oto ta lei dee sêmbê a wödu fasi. A taa: “Wan womi bi dë, nöo hên a koti wan gaan goon fêên te a kaba, nöo hên a paandi di pau de kai doloifi a di goon, faa ta mbei win u bebe ku di njanjan fêên. Nöo hên a mbei wan sitonu peni te a kaba lontu di goon. Nöo hên a toona mbei wan goon mata ku sitonu ka de o ta fon di doloifi ta mbei di win. Nöo a baka u di dë, hên a mbei wan wakiti wosu tjongoo sô go a liba.

“Nöo di a kaba u du dee lö soni dë kaa, nöo hên a buta di goon a wanlô sêmbê maun fu de musu ta wooko ên dëên. Nöo hên a kumutu dë go a wan oto köndê.

² “Nöo hên a dë ala tee a sabi taa di juu dou u di fuuta lepi de mbei di win kaa. Nöo hên a kai wan futuboi fêên ko nêên, hên a mandêên taa be a go a dee wookoma go tei di fêên pisi u di win di a bi musu feni u di goon, tja ko dëên.

³ “Ma nöo di di futuboi dë naki te a go dou a di goon, nöo hên dee wookoma kisi ên hên de fon mên te a fon, nöo hên de mandêên go ku sôsô maun.

⁴ “Nöo a baka u di dë, hên di womi toona manda wan oto futuboi go möön. Nöo di dee wookoma si di futuboi ko dou, hên de kisi ên, hên de fon mên a hedi te a fon nöo hên de toona du sômêni oto hogihogi soni ku ên te a tjika de.

⁵ “Nöo hên di goon masa manda wan oto futuboi go möön, hên de toona kisi di dë kii. Nöo hên a ta puu futuboi ta manda nango a dee wookoma kodo, so u de de ta fon, so u de de ta kii,

⁶ teee a fika wan kodo sêmbê tö di a sa manda möön, hên da di wan kodo womi mii fêên di a lobi te na soni.

“Hên a taa: ‘Wê mi o manda di womi mii u mi aki go. A kandê te dee wookoma si ên nöo de sa abi lesipeki fêên fu di a dë miii u mi.’

⁷ “Nöo hên a manda di womi mii fêên go. Ma nöo di dee wookoma si di womi mii u di tata ta ko, nöo hên de taki da de na de taa: ‘Söö, ja ta si di womi mii u di sêmbê abi di goon aki ta ko naandê nö? Hên wê o kisi di gudu fêên tata a bakaten. Wê nöo un sabi nö? Un böo kisi ên kii, nöo di goon aki o fika a u maun.’

⁸ “Nöo hên de kisi di womi mii, nöo hên de kii ên wantewante naandê, hên de puu ên a di djai dendu tuwê go a kapêê ala. De an bei ên seei.”

⁹ Nöo hên Masa Jesosi hakisi taa: “Wê nöo fa dee soni pasa dë, nöo di sêmbê di bi disa di goon da dee wookoma naandê, unfa i mênî taa a o du? Na a o manda sêmbê go kii dee hogihatima dë puu dë nö? Awa, nöo a o buta di goon fêên a oto sêmbê maun.

¹⁰ “Nöo wan bi lesi fa Masa Gadu Buku taki nö? A taa:

Dee sêmbê ta mbei sitonu wosu dë,
de si wan sitonu taa an bunu,
nöo hên de tuwêên a kapêê.

Ma nöo bakaten,

hên di sitonu dë ko di mama posu u di wosu.

¹¹ Masa Gadu seei wê du di soni sô e,
nöo a dë wan gaan foondo soni seei da u.
Na sô di Buku taki ô?”

¹² Nöo di Masa Jesosi fan sô hên a tapa dë. Ma nöo dee keikihedima u Dju dee sai naandê, hên hati u de boonu seei te de kê kisi ên kii. Biga de sabi limbolimbo taa de a fan tjökô ku di oto naandê. Ma nöo töku de fêêê taa lanti o du ku de ee de kisi Masa Jesosi a wajaa naandê. Nöo hên mbei de disêên, nöo hên de go.

Aki de ta hakisi Masa Jesosi

soni u lanti möni.

Mat. 22:15-22; Luk. 20:20-26

¹³ Baka u di dë, nöo hên dee keikihedima dë go puu wanlô sêmbê u di Faliseima kulupu, ku di u könu Helodi, hên de manda de go a Masa Jesosi go luku ee de sa kisi ên ku fan.

¹⁴ Nöo fa de ko dou dë, hên de kai ên te a piki, hên de taa: “Mêsitê, u sabi taa i dë wan leti sêmbê di an ta ganjan sêmbê. Fa i dë aki nöo libisêmbê an sa ta hai i nango ta ko ku di u de pakisei. Biga ja a’ toobi ku di fa de ta pakisei soni. Nönö. Fa i sai dë, i ta lei sêmbê Gadu wöutu seei gbegedee kumafa Gadu kê u sêmbê musu sabi, nöo hên i si u ko a i aki ku wan hakisi.

“Wê fa di gaan könu u Loomê köndê ta duwengi u fuu musu ta paka lanti möni aki, nöo unfa i feni fêên?

¹⁵ A fiti fuu pakêên, naa an fiti? Unfa i si ên?”

Ma nõõ Masa Jesosi sabi taa bödjëe de ko ta pëe u de musu kisi ën, nõõ hën a taki da de taa: “Baja, mi un kë kisi sô nõ? Wë un da mi wan kpëngëlë möni i si.”

¹⁶ Nõõ hën de tei wan kpëngëlë möni tja ko dëen, nõõ hën a luku ën, a taa: “Ambë abi di nê ku di fesi dë a di möni liba aki?”

Hën de piki taa: “Wë di Gaan Kõnu u Loomë.”

¹⁷ Hën a taa: “Na sô nõ? Wë nõõ un da di Gaan Kõnu di soni di da fëen e, nõõ un da Masa Gadu di soni di dë fëen.” Sô a piki de.

Nõõ fa a piki dë, nõõ a foondo de seei, ÿbiga de an bi mëni taa sô a bi o piki de a sô wan kõni fasi.

Aki dee Saduseima pooba u kisi Masa Jesosi ku wan hakisi möön.

Mat. 22:23-33; Luk. 20:27-40

¹⁸ Nõõ hën sëmbë u di Saduseima kulupu ko a Masa Jesosi awaa. Wë nõõ fa dee Saduseima sai dë, de an kë piki taa te wan sëmbë dëdë nõõ a o toona weki baka. ÿBiga de an ta biibi seei taa di akaa u wan sëmbë ta fika ku libi baka u di a dëdë.

¹⁹ Nõõ fa de ko a Masa Jesosi dë, hën de kai ën te a piki, de taa: “Mësitë, u kë hakisi i wan soni aki. Wë i sabi fa Mosesi bi sikifi buta da u, taa ee wan womi tei wan mujëe ma nõõ an pai ku di mujëe, nõõ te a dëdë nõõ wan baaa fëen musu hoi ën suwagi faa musu pai ku ën, be hën baaa böngö an kaba. Na sô a dë nõ?”

²⁰ “Wë nõõ a pasa sô taa de bi dë sëbën baaa, nõõ hën wan u de tei wan mujëe. Te a dëdë an pai ku ën möönsö,

²¹ nõõ hën wan oto baaa fëen hoi suwagi. Te di baaa naandë seepi dëdë tu, an pai ku di mujëe tu. Te dou di u dii, hën seepi ko dëdë tu, an pai ku di mujëe möönsö.

²² Nõõ sô a go tee dou dee sëbën baaa tuu. Hii de tuu libi ku di mujëe ma na wan kodo pai mii ku ën möönsö. Baka u di dë, hën di mujëe seepi ko dëdë tu.

²³ “Wë nõõ di de ta bai taki taa te wan sëmbë dëdë nõõ a o toona weki baka, wë nõõ u kë hakisi i wan soni. Te sëmbë weki baka a dëdë, undi u dee sëbën baaa naandë o abi di mujëe? Biga de tuu bi libi ku ën.” Nõõ sô dee Saduseima hakisi Masa Jesosi.

²⁴ Hën a piki de taa: “Wë awa mi jei, ma di hakisi fuunu föutu tumisi fu di wan sabi Masa Gaangadu Buku, hën tu wan sabi di kaakiti di Masa Gadu abi tu.

²⁵ Biga te sëmbë weki baka a dëdë kaa, nõõ manu ku mujëe soni an o dë möön e. Womi an o tei mujëe möön, mujëe an o tei manu möön tu, ma de o dë kuma dee basia u Gadu Kõndë.

²⁶ “Ma nõõ boiti u di dë, wan jei fa Mosesi bi sikifi buta a di Buku nõ? Di ten a bi si di faja ta kisi a di uwii ma di uwii an ta tjuma, nõõ hën Gadu fan ku ën. A taa: ‘Mi da di Gadu di dee gaan sëmbë fii ta begi: de Abahamu, Isaki, Jakopu sô.’ Na sô a taki nõ? ÿWë nõõ fa a fan dë, an taa mi bi dë di Gadu u dee lö sëmbë dë e, ma a taa mi da di Gadu u de.”

²⁷ Wë nõõ Masa Gadu an dë Gadu u wan sëmbë di an dë ku libi e. ÿNõõ hën da de Abahamu sô dë ku libi a wan kamian eti, hii fa de bi dëdë a sinkii fasi gaanduwe kaa. ÿNõõ hën mbei mi taa wan a’ leti seei a di soni un hakisi dë.”

Nõõ sô Masa Jesosi piki dee Saduseima di ten dë.

Aki ta lei undi u dee wëti u Gadu da dee möön hebi wan.

Mat. 22:34-40; Luk. 10:25-28

²⁸ Wë nõõ fa Masa Jesosi ku dee Saduseima fan te de kaba naandë, nõõ wan Sabima u Wëti bi sai leti naandë ta haika. Nõõ di a si taa Masa Jesosi piki de sô bunu hën a hakisi ën taa: “Mësitë o, dee hia wëti Gadu buta da u fuu ta hoi aki, undi u de da di möön hebi wan u de tuu?”

²⁹ Nõõ hën a piki ën taa: “Di möön hebi wan u de nõ? Wë hën da disi:

Un dee sëmbë u Isaëli aki, un haika e.

Masa Gaangadu di Gadu fuunu,

hën wanwan tō da Masa u mundu.

³⁰ Nõõ un musu lobi ën ku hii unu hati

ku hii unu akaa

ku hii unu pakisei,

te dou ku hii di kaakiti di un abi.

³¹ Nõõ di otowan dë sô taa,

I musu lobi oto sëmbë leti kumafa i lobi i seei.

Nõõ de tu wëti aki, de da dee möön hebi wan u dee wëti u Gadu tuu.”

³² Nõõ hën di Sabima u Wëti piki Masa Jesosi taa: “Aai Mësitë, fa i si i taki dë, sô a dë tuu. Biga Masa Gaangadu hën tō nõõ da Gadu u mundu, otowan an dë möönsö.

³³ Nõõ hën nõõ fuu lobi ku hii u hati ku hii u pakisei ku hii u akaa, ku hii di kaakiti di u abi. Wë nõõ sōseei u musu lobi oto sëmbë leti kumafa u lobi u seei tu. Wë nõõ misikuma

ee wan sɛmbɛ i ta libi sɔ kaa, nɔɔ di dɛ dɛ mɔɔn bunu mɔɔn leki hii dee mbeti i ta tja ko ta tjuma da Masa Gaangadu, ku hii dee oto soni u ta tja ko ta tuwɛ dɛɛn, na sɔ nɔɔ?”

³⁴ Nɔɔ di Masa Jesosi jei fa di womi piki ku fusutan, nɔɔ hɛn a taki dɛɛn taa: “Aai mati, misikuma ja dɛ longi poi fii sa ko a di Tii u Masa Gaangadu dendu.”

Wɛ da sɔ Masa Jesosi fan ku di Sabima u Wɛti naandɛ. Nɔɔ di dee hia sɛmbɛ jei fa a ta piki ku fusutan tjika dɛ, nɔɔ na wan u de abi hati u hakisi ɛn soni mɔɔn.

Aki Masa Jesosi tai sɛmbɛ

ku wan hakisi.

Mat. 22:41-46; Luk. 20:41-44

³⁵ Nɔɔ fa Masa Jesosi dɛ a di Wosu u Masa Gadu ta lei sɛmbɛ naandɛ, te wan pisi hɛn hɛnseei bia hakisi wan soni. A taa: “Dee sɛmbɛ, faandi mbei dee Sabima u Wɛti ta lei unu taa di Paamusi Kɔnu o dɛ wan baka mii u Dafiti nɔɔ?”

³⁶ Biga wɛ di Akaa u Gadu seei bi ko a Dafiti liba. Hɛn a taki soni u di Paamusi Kɔnu di o ko. A taa:

Masa Gadu taki da mi Masa taa:

‘Ko sindo a mi letisɛ maun aki,

u tee mi buta hii dee felantima fii a i basufutu.’

Na sɔ Dafiti sikifi nɔɔ?

³⁷ “Wɛ nɔɔ ee Kɔnu Dafiti ta kai di Paamusi Kɔnu Masa fɛɛn, nɔɔ unfa a sa dɛ hɛn bakamii nɔɔ?”

Nɔɔ sɔ wan soni Masa Jesosi hakisi dee sɛmbɛ naandɛ, ma de an saanfa u piki. „Nɔɔ fa a fan kɔni tjika dɛ te a tai hii sɛmbɛ te dou ku dee hedima u Dju,„ nɔɔ a ta suti da dee sɔsɔ sinkii sɛmbɛ naandɛ tee na soni.

Aki ta lei fa Masa Jesosi ta puu dee hedima u keiki gogo a dɔɔ.

Mat. 23:1-36; Luk. 11:37-54, 20:45-47

³⁸ Nɔɔ hɛn a fan go mɔɔn longi. A bai dee sɔmɛni sɛmbɛ naandɛ taa: “Un haika e, dee sɛmbɛ. Un musu mɛni unu seei bunu ku dee Sabima u Wɛti e. Aai. Biga fa i si de sai dɛ, nɔɔ de lo’ u ta waka ta poolo a lanti dendu ku dee gaan langa djakiti u de zɛɛɛ, be hii sɛmbɛ musu ta saka ta da de odi a wan gaan lesipeki fasi.

³⁹ De lobi u ta sindo a dee mɔɔn gaan hedima kamian a dee keiki fuunu. Te de go a wan sɛmbɛ wosu u de go njan, nɔɔ de nango ta sindo a dee mɔɔn gaan heima bangi. Sɔ de ta mbei de seepi u bumbuu sɛmbɛ tjika.

⁴⁰ “Ma na bumbuu sɛmbɛ de dɛ e. Biga fa i si de sai dɛ, nɔɔ ee de si wan mujɛɛ manu fɛɛn dɛdɛ a fika tjɔkɔɔ a ganda naandɛ, nɔɔ de o ko njan dee gudu fɛɛn wosu puu nɛɛn maun fiaa seei. Nɔɔ ku ɛn sɔ de o ta ko ta taanpu a lanti wojo ta begi wanlɔ gaan langa begi u de, ta mbei deseɛi bumbuu sɛmbɛ a sɛmbɛ wojo.

“Wɛ nɔɔ mi taki da unu taa dee lɔ sɛmbɛ i si naandɛ, de o kisi wan gaan sitaafu a Gadu maun e, te a o ko kuutu libisɛmbɛ.”

Sɔ Masa Jesosi bai dee sɛmbɛ naandɛ.

Aki ta lei ambɛ bi tuwɛ di mɔɔn gaan hia mɔni da Gadu.

Luk. 21:1-4

⁴¹ Nɔɔ fa Masa Jesosi ku dee bakama fɛɛn dɛ a di gaan keikiwosu naandɛ, te wan pisi nɔɔ hɛn a waka go sindo zuntu ku di kamian ka de ta tja mɔni ta ko ta tuwɛ da Gadu a di keikiwosu. A ta luku fa de ta tuwɛ dee mɔni. Nɔɔ di ten naandɛ, nɔɔ dee guduma ta tja mɔni ta ko ta tuwɛ seei djolodjolo sɔ.

⁴² Te wan pisi hɛn wan pooti mujɛɛ waka ko naandɛ. Di mujɛɛ aki, hɛn manu bi dɛdɛ disɛɛn, nɔɔ hɛn a ko tuwɛ tu kpɛngɛlɛ mɔni da Gadu, an dou wan bɛsɛnsi seei.

⁴³ Nɔɔ hɛn Masa Jesosi kai dee bakama fɛɛn te de piki, a taa: “Un si di pooti mujɛɛ dɛ nɔɔ? Hɛn tuwɛ di mɔɔn gaan hia mɔni mɔɔn hii de tuu da Gadu e. Aai.

⁴⁴ Biga fa i si dee guduma ta tja mɔni u de ta ko ta tuwɛ dɛ, nɔɔ wan pikiwan nɔɔ de ta tuwɛ u dee gaan hia wan de abi. Ma nɔɔ di mujɛɛ naandɛ, di soni a abi faa tei heepi ɛn seei, hɛn i si a tei tuwɛ tuu dɛ kaa. Nɔɔ fɛɛn mbei mi taki da unu taa hɛn tuwɛ di mɔɔn hia mɔni.”

Nɔɔ sɔ Masa Jesosi taki da dee bakama fɛɛn di daka dɛ.

13

Aki Masa Jesosi ta lei dee maaka u di ten goonliba o kaba.

Mat. 24:1-35; Luk. 21:5-33

¹ Nɔɔ hɛn Masa Jesosi ku dee bakama fɛɛn kumutu a di Wosu u Masa Gadu ko kai a dɔɔ. Nɔɔ hɛn wan u dee bakama kai ɛn te a piki, a taa: “Mɛsitɛ o, ja si fa dee wosu u di keikipisi aki waiti nɔɔ? Luku fa dee sitonu u de bigi!”

² Nöo hën a piki taa: “Sö a dë tuu o, ma fa i ta si dee wosu dë sitampusitampu aki seei, ma nöo mi taki da unu taa wan daka o dou, hii dee sitonu i si aki tuu o booko kai paaja fanjanfanjan sö. Na wan u de o fika oto a oto liba möön e.” Sö a piki de.

³ Nöo hën de kumutu naandë waka go a Oleifi Kununu. Nöo hën Masa Jesosi go sindo a di kununu bandja ta luku go a Jelusalen, nöo a ta si di Wosu u Masa Gadu seei gbegedee.

Te wan pisi hën Petuisi, ku Jakobosi, ku Johanisi ku Andiasi hën de ko nën. Hën de taa: ⁴ “Wë Masa o, fa i bi taki di booko u di Gaan Keikiwosu di u bi dë ala, un juu dee lö soni dë o pasa? Un maaka joo da u fuu sa sabi taa di ten dë dou?” Sö de hakisi ën.

⁵ Nöo hën a piki de taa: “Awa, a dë fuun dë ku mëni fëen tuu, fu sëmbë an musu ganjan unu.

⁶ Biga mi taki da unu taa sëmëni sëmbë o hopo tei mi në ta taki taa de da di Paamusi Kõnu kaa. Nöo ku di fan u de dë, de o ta ganjan sëmëni sëmbë hai tja ko a de së. Hën mbei un musu mëni unu seei e.

⁷ “Söo. Wë nöo di ten dë, nöo woon ta kisi njunsu taa gaan feti ta pasa a sëmëni kõndë u goonliba aki. Nöo te un jei sö, nöo an musu buuja unu e, biga dee lö soni naandë tuu musu pasa. Ma nën da di kaba u goonliba eti e.

⁸ Mi taki da unu taa wan nasiön sëmbë ku wan oto nasiön sëmbë o ta hopo ta feti ku deseeri. Wan kõnu o manda dee sodati fëen u de ta miti ta feti ku dee sodati u wan oto kõnu. Goon o ta seki ta jabi a kamiankamian, gaan hangì o ko a sëmëni kõndë ta kii sëmbë. Nöo fa dee lö soni dë o pasa, de o dë leti kuma te bëë ta njan wan mujëë, juu fëen zuntu faa pali. „Sö dee fuka u kai dë o lei taa di juu zuntu fu di goonliba aki musu kaba.”

⁹ “Söo. Nöo di juu dë, un musu luku bunu ku unu seei taa un dë tolooo a Gadu pasi. Biga sëmbë o ta kisi unu tja go a kuutu e, de o ta fon unu a dee keikiwosu fuunu. De o ta tja unu go a dee gaama ku dee kõnu u de kuutu unu. Dee lö soni dë tuu de o du ku unu fu di un ta nama ku mi hedi. Ma nöo töku a bunu o, biga a di fa dë woon kisi okasi fuun musu taki soni u mi da de.

¹⁰ Nöo mi taki e, taa hii nasiön sëmbë u goonliba musu ko jei di bunu njunsu u Gadu, biga te a dë sö kaa ufö di kaba u goonliba sa dë.

¹¹ “Söo. Nöo haika. Te sëmbë kisi unu tja go a kuutu fu mi hedi kaa, nöo wan musu sai dë ta booko hedi taa: ‘Andi woon taki ee?’ Nönö, un fan go nöo. Biga na unu o fan ma di juu dë di Akaa u Gadu seepi o da unu andi fuun taki.

¹² “Nöo di ten dë sëmbë o hogi e, dee sëmbë. Biga wan baaa womi o tei ën baaa tja go kõnku u de kii ën, söseei wan taa o kõnku ën mii da de u de kii. Dee mii o ta biinga u puu dee gaan sëmbë u de a de liba, de o ta kõnku de da sëmbë seei u de kii. Sö libisëmbë o hogi tjika e.

¹³ Di juu dë, hii sëmbë o buuse unu fu di un nama ku mi hedi. Ma nöo di sëmbë di o tai hati fika a di pasi u Gadu go dou, nöo hën o feni di libi u teego a Gadu.”

Nöo sö Masa Jesosi fan ku dee bakama fëen di ten dë.

¹⁴ Wë nöo gaanduwe a fesi kaa wan tjabukama bi taki u wan gaan hogi soni o ko pasa a di Gaan Wosu u Masa Gaangadu dendu, nöo di sëmbë di ta lesi Gadu buku nöo be a buta pakisei faa fusutan andi di soni aki kë taki.

Hën Masa Jesosi fan ku dee bakama fëen go möön longi, a taa: “Te un si di Gaan Hogi Soni ko taanpu a di kamian ka an bi musu dë ta poi Masa Gaangadu tjina, nöo aan soni u taki möön. Un dee sëmbë a di pisiwata u Judea aki musu kule go tjubi a dee gaan kununu liba e.

¹⁵ “Ee wan sëmbë dë nën liba wosu a baiko dë, nöo a musu saka kai a goon wante kule go ka a sa go. An musu denda a wosu go tei soni.

¹⁶ Ee wan sëmbë dë a goon dendu ta wooko, a musu kule go wante ka a o go. An musu go tei koosu a gangasa seei.

¹⁷ Nöo mi taki da unu e, taa dee mujëë dee dë ku bëë, ku dee o dë ku miii a maun, a o dë gaan fuka soni da de o. Aai.

¹⁸ Nöo un musu begi Gadu be di soni aki an musu pasa a gaan kötö ten, nasö a gaan tjuba ten.

¹⁹ Biga mi taki da unu taa fu sensi Masa Gadu mbei goonliba, nöo di lö gaan fuka dë an bi ko pasa wan daka eti, nöo baka u di ten naandë nöo an o pasa möön tu.

²⁰ “Nöo hën mbei mi taki da unu taa ee Masa Gaangadu an sati di ten puu hafu u dee daka naandë, nöo na wan sëmbë o fika ku libi möön e. Ma fu dee sëmbë dee Masa Gaangadu tei ko sëmbë fëen, fu de hedi mbei an o disa di hogi naandë go dou, ma a o koti ën hafu.

²¹ “Söo. Nöo a di ten naandë, ee de ko taki da unu taa di Paamusi Kõnu dë a sö wan kamian, wan musu piki e.

²² Biga sëmëni sëmbë o ta hopo ta mindi soni taa de da di Paamusi Kõnu, de o ta mindi soni taa Gadu hën ta wooko a de liba, nöo de o ta du gaan foondo wooko seei. Nöo a sö wan fasi de o ta biinga u kisi dee sëmbë u Gadu ta ganjan puu nën pasi, ee de sa.

²³ Hën mbei mi taa un musu ta luku bunu ku unu seei.

“Un si, mi taki hii soni da unu a fesi kaa e, nöö be un kõni.”

²⁴Nöö hën Masa Jesosi taki möön a taa: “Nöö baka u di gaan fuka ten u taki dë, nöö wanlô oto gaan soni o ko pasa tu e, kumafa di tjabukama bi taki a fesi. A taa:

Di sonuwojo o dungu kankan,
nöö di libawojo an o tuwë limbo möön tu.

²⁵Dee teeja dee dë a liba ala,
de o ta kumutu a de kamian ta puu ta kai.

Hii kaakiti u mundu kaa o ta seki.

²⁶Nöö di juu dë, sëmbë o si Mi di ko Libisëmbë Mii aki kumutu a liba ala ta ko a dee wöluku dendu. Nöö ku gaan kaakiti mi o ko e, ku waiti seei, ta koti faja ta ko.

²⁷Nöö di ten naandë nöö mi o manda dee basia u mi go ta pii hii dee sëmbë dee mi tei ko sëmbë u mi kaa kumutu a hii dee peipei kamian u mundu ka de dë tuu, tja ko a mi.

²⁸“Nöö fa mi ta fan ku unu aki, nöö un tei wan lei a dee figa pau u di kõndë aki. Te i si taa de ta buta njunjun uwii, nöö i sabi taa deewei zuntu kaa, na sô nõ?”

²⁹Nöö söseee a dë ku dee soni dee mi ta taki aki. Te i ta si taa de ta pasa sô kaa kumafa mi taki de dë, nöö un musu sabi taa di juu dou fu Mi di ko Libisëmbë Mii aki musu toona ko a goonliba. Mi dë leti a baka huku naandë ta ko e.

³⁰Nöö mi taki da unu taa dee lô sëmbë u di ten u dë aki, de an o dëdë kaba tuu bifô dee soni dee i jei mi taki aki o ko pasa.

³¹“Nöö fa i si dee soni u di goonliba aki ku dee u mundu sai dë, nöö de tuu sa pasa go kaba a sôsô e. Ma dee wôutu dee mi ta konda da unu aki, nöö de an o kaba a sôsô möönsô. Sô de dë tuutu soni tjika.”

*Aki ta lei taa i musu dë
seekaseeka da di daka di*

*Masa Jesosi o toona ko.
Mat. 24:36-44*

³²Nöö hën a taa: “Di juu ku di ten di mi o toona ko a goonliba, na wan sëmbë sabi ën e. Dee basia u Masa Gaangadu kõndë an sabi ën, nöö miseee di ko Libisëmbë Mii aki an sabi ën tu. Gadu u Tata wanwan tó nöö sabi di juu ku di ten dë.

³³Hën mbei un musu dë kabakaba kéeë ta watji mi. Biga wan sa na un juu mi o ko.

³⁴“Mi o kondëen da unu a wan fasi aki taa a dë leti kuma wan bigima di o go a oto kõndë go waka. Nöö hën a kai dee wookoma fëen go buta wooko a de maun te a kaba u de ta du, hiniwan sëmbë ku ën wooko. Nöö hën a fan ku di sëmbë ta watji a di döóbuka taa: ‘I musu dë kabakaba ta luku mi e.’

³⁵“Nöö mi wë da di bigima mi taki dë.” Nöö un musu dë kabakaba ta luku mi. Biga wan o sabi di ten nasô di juu di mi o ko e, ee a sapate buka, ee a gaan ndeti, ee a ganian kanda, ee te kamian ta limbo, wan o sabi.

³⁶Te fii sabi nöö mi dou kaa, nöö na be a dë taa i dë kuma i ta duumi di juu dë e.

³⁷“Nöö sô e. Fa i si mi ta fan ku unu aki, nöö sô nöö mi ta fan ku hii sëmbë. Un musu dë kabakaba ta luku mi e, dee sëmbë.”

14

*Aki wan mujëë du Masa Jesosi wan gaan bunu.
Mat. 26:1-13; Luk. 22:1-2; Joh. 11:45-12:8*

¹Wë nöö fa Masa Jesosi ta fan ku dee bakama fëen dë, nöö a fika tu daka nöö de o njan di gaan piizii daka u dee Dju de kai Pasika. A di daka dë, de ta mëni fa dee gaan sëmbë u de bi kumutu a saafu a Egepiti kõndë, nöö de ta njan wan pei bëëë de ta jasa sôndô sooda.

Söö. Nöö di juu dë, dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti sai dë ta watji Masa Jesosi u de kisi kii a wan kõni fasi.

²Ma de ta kuutu ku deseee taa: “Wa musu kisi ën a di gaan daka e, biga ee nasô dee hia sëmbë o mbei toobi ku u, nöö di kõndë o seki poi.” So de ta taki.

³Nöö di ten dë, Masa Jesosi dë a di kõndë de kai Betania a di wosu u wan womi de kai Simon. Di womi aki bi abi tjinasiki, nöö nëen wosu Masa Jesosi ku dee bakama fëen dë ta njan.

Te wan pisi hën wan mujëë waka ko dou naandë. A dë ku wan sitonu bata nëen maun, ku wan sumëë suti fatu nëen dendu. Di fatu aki, de mbei ën ku di lutu u wan pei uwii nöö a dii te na soni. Nöö fa di mujëë ko denda a wosu dë, nöö hën a waka tololoo go a Masa Jesosi, nöö hën a booko di bata a buka naandë kpö, hën a ta tutu di fatu a Masa Jesosi hedi te hii di fatu kaba kéeë a di bata.

⁴ Ma nöö fa a du dë, nöö so u dee sëmbë sai naandë an tei di soni u bunu seei, nöö hën de ta guunjëen taa: “Faandi mbei a poi di fatu sô u du baa? Jee?

⁵ Biga di fatu dë, ee de bi sei ën, nöö wan hii jaa möni a bi o puu, nöö de bi sa tei di möni paati da dee pootima u di köndë. Nöö hën a poi ën sô.” Sô de ta guunjëen.

⁶ Ma Masa Jesosi bai de taa: “Un disa di mujëe e. Andi mbei un ta guunjëen u du? Mi taki da unu taa wan gaan bambuu soni a du da mi aki.

⁷ Biga ee un kè da dee pootima möni, nöö un sa ta da de hiniwanten. Ma mi, ma o dë ku unu aki fu nöömö e.

⁸ Nöö fëen mbei di mujëe aki ta du andi hën a sa du da mi wante. Un si? Biga fa a du di soni aki, nöö a du ën da di dëdë mi o dëdë abiti möön, leti kumafa de ta tuwë fatu a sëmbë sinkii u de tja go bei.

⁹ “Nöö mi taki gbelin seei da unu taa te de ta tja di bunu buka u Gadu ta paa ja goonliba da sëmbë, nöö de o ta taki di soni di di mujëe du aki nöömö. De an o fëekëtëen möönsô.”

Aki Judasi go a dee felantima

u Masa Jesosi.

Mat. 26:14-16; Luk. 22:3-6

¹⁰ Nöö fa Masa Jesosi fan naandë kaa, nöö hën di bakama fëen de kai Judasi Isikaliotu, nöö hën a kumutu a dee otowan dendu naandë, nöö hën a waka go tololoo a dee Gaan Begima, dee felantima u Masa Jesosi. Hën a go taki da de taa a sa heepi de u de kisi Jesosi.

¹¹ Nöö di de jei sô nöö de wai e, nöö hën de paamusi ën taa de o pakëen ee a du sô.

Nöö fu kumutu a di ten naandë, nöö di Judasi aki ta suku wan okasi nöömö faa sa buta Masa Jesosi a dee Dju hedima naandë maun.

Aki de ta seeka u njan di Pasika.

Mat. 26:17-25; Luk. 22:7-14, 21-23; Joh. 13:21-30

¹² Nöö baka u di dë, hën di fosu daka u di Pasika piizii dou. Nöö a di daka dë, nëen de ta njan di bëë de ta mbei söndô sooda. Nöö de ta kii wan sikapu u de njan tu, nöö ku di sikapu dë de ta mëni fa Gadu bi puu de a saafu a fesiten. Nöö hën mbei de ta seeka da di daka dë seei gaanfa.

Sôo. Nöö hën dee bakama u Masa Jesosi hakisi ën taa: “Masa, naasë i kë fuu musu seeka fuu njan di daka?”

¹³ Hën a kai tu u de taa: “Un haika, mi kë manda unu go a Jelusalen ganda. Nöö fa woon nango te un go dou dë, nöö woon si wan womi ta waka ta ko ku wan djogu wata, nöö un faakëen.

¹⁴ Nöö te un si taa a denda a wan wosu, nöö woon go fan ku di sëmbë abi di wosu taa ee naasë di kamba dë di di Mësitë ku dee bakama fëen musu ko njan di daka.

¹⁵ Nöö te un hakisi ën sô kaa, nöö a o lei unu wan gaan kamba a di wosu a liba, ka hii soni dë di un abi fanöudu. Nöö di kamba dë, hën un musu seeka te un kaba e.” Nöö sô Masa Jesosi manda dee bakama fëen, nöö hën de go.

¹⁶ Nöö di de naki te de go dou a di köndë, nöö hën de si hii soni leti kumafa a bi taki da de, nöö hën de seeka te de kaba.

¹⁷ Nöö hën di sapate buka, nöö hën Masa Jesosi ku dee oto bakama ko dou a di wosu.

¹⁸ Hën de go sindo a tafa u de njan.

Aki Masa Jesosi pindja dee

bakama fëen a wan hogi soni

o pasa.

Te wan pisi hën Masa Jesosi kai de te de piki, a taa: “Un haika e, dee sëmbë. Wan fuunu ta njan ku mi aki o kônku mi e.”

¹⁹ Fa a taki dë, a booko dee bakama hati seei, hën de ta hakisi ën wan fu wan taa: “Masa, mi a o sa dë nöö?”

²⁰ Hën a toona piki de taa: “Mi taki seei gbelin da unu taa wan fuun dee tuwalufu i si ta nama di bëëe ku mi a di wan kodo baafu paabi aki, o du sô ku mi e.

²¹ Nöö a o pasa ku mi leti kumafa a bi sikifi a Masa Gadu buku kaa, taa di Sëmbë di o ko Libisëmbë Mii musu dëdë. Ma nöö mi taki da unu taa helu u di sëmbë di o kônku mi e. A bi sa möön bëtë de an bi pali ën ko a di goonliba aki wan daka.” Sô Masa Jesosi fan ku de te a kaba.

Aki Masa Jesosi njan di lasiti njan ku dee bakama fëen.

Mat. 26:26-30; Luk. 22:15-20; 1 Kol. 11:23-25

²² Nöö fa de ta njan makandi dë, te wan pisi hën Masa Jesosi tei wan bëëe nöö hën a da Gadu tangi te a kaba, nöö hën a booko ën.

Nöo hën a langa da dee bakama fëen, taa: “Disi da di sinkii u mi e. Un tei njan.”

²³ Sösei a tei di kan ku di win nëen dendu, hën a da Gadu tangi te a kaba. Hën a langëen da dee bakama taa: “Un bebe tjëntjën te lontu ko kai.” Hën de bebëen lontu dou te de kaba.

²⁴ Nöo hën a taa: “Fa i si un bebe di win aki, hën da di buuu u mi di o kai a goon fu Gadu sa mbei wan njunjun buka ku libisëmbë. Biga fa mi o dëdë aki, hën o paka puu sëmëni hia sëmbe a Gadu bëe u dee hogi du u de.”

²⁵ Nöo hën a taa: “Mi taki da unu tuutuu seei, taa ma o bebe di win a di fasi aki möön e. Biga tee i si mi bebëen möön, nöo Gadu ko ku di Njunjun Tii fëen a libisëmbë mindi.”

²⁶ Nöo baka u di dë, hën de kanda wan kanda te de kaba da Gadu tangi, nöo hën de kumutu naandë. Nöo hën de nango a di kununu de kai Oleifi Kununu.

Aki Masa Jesosi fan ku Petuisi

a wan soni o pasa ku ën.

Mat. 26:31-35; Luk. 22:31-34; Joh. 13:36-38

²⁷ Nöo fa Masa Jesosi ku dee bakama fëen dë a pasi nango dë, hën a kai de te de piki, a taa: “A di ndeti aki hii unu tuu o paaja go disa mi fiaa. A o pasa leti kumafa a sikifi a di Buku u Gadu, taa de o fon di sikafuma nöo dee sikafu o paaja fanjanfanjan go u de.”

²⁸ Nöo hën a taa: “Ma te mi weki baka a dëdë, nöo mi o waka a unu fesi go a Galilea e. Ala mi ku unu o toona miti.”

²⁹ Nöo hën Petuisi piki taa: “Masa, ee dee otowan aki tuu disa i go seei ma mi, ma o disa i möönsö e.”

³⁰ Ma nöo Masa Jesosi toona piki ën taa: “Womi, haika. Mi taki da i taa a di ndeti aki ganian an o kanda dou tu pasi bifö joo fia dii pasi taa ja sabi mi a goonliba wan daka.”

³¹ Wë nöo Petuisi an sa jei di soni dë. Hën a taa: “Ambë, Masa! Ee u mi dëdë ku i seei, nöo mi dë kabakaba kaa. Ma sa piki wan daka taa ma sabi i e.” Nöo sö nöo dee otowan tuu ta piki tu.

Aki de dë a di djai de kai Gëtiseimani.

Mat. 26:36-46; Luk. 22:39-46

³² Nöo hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen nango te de go dou a wan kamian de kai Gëtiseimani. Nöo hën a taki da de taa: “Un dë aki ta luku mi e. Mi o go begi ala.”

³³ Ma nöo a tei Petuisi ku Johanisi ku Jakobosi fu de musu go ku ën möön fundu a di kamian.

Te wan pisi hën Masa Jesosi ko dë fukafuka te na soni.

³⁴ Nöo hën a fan ku de dii bakama naandë taa: “Wan gaan fuka ko a mi liba seei tee kuma mi sa dëdë. Nöo un tan aki ufö ta da mi taanga e.”

³⁵ Nöo hën a waka go wan pikiwan möön longi, nöo hën a tuwëen seei a goon.

³⁶ Nöo hën a begi Masa Gaangadu taa: “Ke Taata o, mi sabi taa i sa du hii soni. Nöo di kan di i lai da mi u mi bebe aki, nöo a hebi da mi o. Nöo mi begi i, ee a sa, nöo be i tei ën puu a mi. Ma nöo fa mi fan aki seei, ma na du kumafa mi kë e, ma du kumafa i kë.”

³⁷ Nöo di a begi sö te a kaba nöo hën a toona ko a de dii bakama fëen, hën a si taa de duumi piii.

Nöo hën a kai Simon Petuisi te a piki, a taa: “Simon, duumi i ta duumi sö nö, womi? Wan sa dë ku wojo di wan kodo juu aki ta da mi taanga nö?”

³⁸ Hën a toona taa: “Be un dë ku wojo ta begi e, dee sëmbe, be di didibi an wini unu. Ma mi sabi taa hati fuunu kë du kumafa a fiti, ma sinkii fuunu an taanga sö.”

³⁹ Nöo fa a taki dë, hën a toona go a di begi baka. A begi di wan seei begi di a bi begi te a kaba,

⁴⁰ nöo hën a toona ko a dee bakama fëen möön. Awaa seei de dë ta duumi, biga duumi nöo hebi a de wojo sö. Nöo di a weki de, nöo a ko bigi da de te de an saanfa u fan ku ën möön.

⁴¹ Nöo hën a toona go begi te a kaba di u dii pasi, nöo hën a toona ko a de möön. Hën a taa: “Duumi nöo un ta duumi ta böö sinkii fuunu sö nö baa? Aai. Wë di juu dou e, u de buta Mi di ko Libisëmbë Mii aki a dee takuhatima maun.

⁴² Biga di sëmbe di sei mi, nöo a dou kaa. Nöo un hopo boo go.”

Aki de kisi Masa Jesosi.

Mat. 26:47-56; Luk. 22:47-53; Joh. 18:3-12

⁴³ Wë nöo Masa Jesosi an kaba u fan seei, nöo hën Judasi dou. Hii fa a bi dë wan u dee tuwalufu bakama u Masa Jesosi seei, ma töku a ko dou ku wanlö hia sëmbe. De dë ku kodjo ku ufangi a maun u de ko kisi Masa Jesosi. Dee Gaan Begima, ku dee Sabima u Wëti, ku dee Gaan Womi, de wë manda de.

⁴⁴ Wë nõö Judasi bi mbei buka ku dee sëmbë dë kaa taa: “Te i si mi bosì wan sëmbë, nõö di sëmbë dë hën fuun kisi tei e. Nõö un musu panjêen taanga, fu an sa kumutu.” Sõ Judasi bi fan ku dee sëmbë a fesi.

⁴⁵ Nõö di de ko dou, nõö hën Judasi waka go miti ku ên nõö hën a taa: “Odi o, Mësitë.” Nõö hën a baasëen bosì.

⁴⁶ Fa u mbei naandë, hën dee sëmbë kisi Masa Jesosi gbalau panjan gingin wante.

⁴⁷ Ma nõö wan u dee bakama dë a dendu naandë hai ên ufangi valau, hën a djafu wan futuboi u di Kaba Hei Begima jesi belim puu tuwë a goon naandë.

⁴⁸ Nõö hën Masa Jesosi hakisi dee sëmbë dee ko naandë taa: “Dee sëmbë, a mi liba un ko sò nõ, ku pau ku kodjo ku ufangi, kuma mi da wan sëmbë ta booko di kõndë nõ?”

⁴⁹ Wë nõö un bi ta si mi hiniwanten a di Wosu u Masa Gaangadu ta lei sëmbë Gadu wõutu, nõö unfa wan bi kisi mi ala?

“Ma mi sabi taa fa un ta du aki, nõö a ta pasa leti kumafa a bi sikifi a Gadu Buku kaa.”

⁵⁰ Fa u mbei naandë, hii dee bakama u Masa Jesosi paaja kule go disëen fiaa.

⁵¹ Ma nõö wan kijoo bi dë a de dendu naandë, a bi dë ku wan gaan koosu nëen sinkii lolulolu, nõö hën dee felantima tuwë maun kisi ên wante.

⁵² Nõö hën a feki di gaan koosu valau puu nëen sinkii disa, hën a kule pënëpënë go.

Aki de tja Masa Jesosi go

a dee gaan kuutuma.

Mat. 26:57-68; Luk. 22:54-55, 63-71; Joh. 18:13-14, 19-24

⁵³ Wë nõö fa dee sëmbë bi ko kisi Masa Jesosi naandë, nõö hën de tjëen go tee a di wosu u di Kaba Hei Begima. Nõö di ten naandë hii dee hedima u Dju tuu, dee Gaan Begima ku dee Gaan Womi ku dee Sabima u Wëti, sò de tuu hai ko makandi naandë.

⁵⁴ Di juu dë Petuisi bi dë te a baka ala ta waka sapisapi ta ko. Nõö hën a ko dou a di djai dendu naandë, nõö hën a go sindo ku dee wakitima bi sai dë ta këndë faja ku de makandi.

⁵⁵ Nõö di ten naandë, dee Gaan Begima ku hii dee kuutuma u dee Dju sëmbë, nõö de seti ta kuutu a Masa Jesosi liba kaa. Nõö de ta suku u tja kaagi fëen ko a fesi u de sa feni wan soni fu de sa buta taa a musu dëdë, ma de an sa feni soni mõönsõ.

⁵⁶ Biga hii fa dee sëmbë ta tja sòmëni soni ko ta mindi dëen, ma de an ta kai a di wan baaku mõönsõ.

⁵⁷ Te wan pisi hën wanlõ sëmbë hopo taki wan soni, taa:

⁵⁸ “Dee sëmbë aki, un haika wan soni u seei bi jei ku u seei jesi. Di womi aki bi taki taa a o booko di Wosu u Masa Gadu di de mbei ku libisëmbë maun tuwë a goon, nõö a dii daka dendu nõö a o toona mbei ên baka sòndõ libisëmbë maun. Sõ a bi taki e.”

⁵⁹ Ma fa dee sëmbë fan dë seei, ma dee fan u de an ta kai a wan mõönsõ.

⁶⁰ Nõö hën di Kaba Hei Begima hopo taanpu a dee oto kuutuma fesi naandë, nõö hën a hakisi Masa Jesosi taa: “Wë dee soni fii de ta taki aki, nõö ja o piki de mõönsõ nõ, ee tuu soni de ta mindi da i. Unfa i taki?”

⁶¹ Ma Masa Jesosi an jabi ên buka piki na wan soni. Nõö hën di Kaba Hei Begima hakisi ên baka taa: “I da di Kõnu di Masa Gaangadu bi paamusi taa a o manda ko nõ? I da di Mii u di mõön hei Gadu u mundu nõ?”

⁶² Nõö hën Masa Jesosi piki awaa taa: “Leti kumafa i taki dë, nõö sò a dë. Nõö wan daka o dou, nõö woon si mi di ko dë Libisëmbë Mii aki dë sindosindo a di letisë maun u Gadu di abi hii makiti u mundu. Sõseei woon toona si mi ta saka ta ko a dee bundji dendu ala.” Sõ Masa Jesosi piki.

⁶³ Wë nõö di di Kaba Hei Begima jei fa a piki ên naandë, nõö hati fëen boonu e, tee a hai di koosu nëen sinkii naandë tënë zaan sò.

⁶⁴ Nõö hën a hakisi hii dee kuutuma dee sai naandë taa: “Dee sëmbë aki, un ta suku kaagi a di womi aki mõön nõ? Wan jei fa a piki dë nõ? A butëen seei makandi ku Gadu. Nõö unfa un mëni fëen?”

Nõö hën de tuu piki a di kuutu taa: “An dë u taki mõön e. Dëdë nõö a musu dëdë.”

⁶⁵ Nõö fa u mbei dë, nõö di kamian ko ta fanjanfanjan kaa. Hën de bigi ta tunta a Masa Jesosi fesi, te wan pisi de tai ên wojo ku hangisa, hën de ta naki ên ta dëen baaimaun, ta hakisi ên taa: “Wë di i taa Gadu ta lei i soni, wë nõö piki u, ambë naki i dë?” Dee wakitima u di kamian seei ta naki ên ku böö tu.

Aki di soni Masa Jesosi taki da Petuisi ko pasa ku ên.

Mat. 26:69-75; Luk. 22:56-62; Joh. 18:15-18, 25-27

⁶⁶ Wë nõö fa de ta du ku Masa Jesosi dë, nõö Petuisi dë a di djai dendu a goon ala.

Te wan pisi nõö hën wan mujëe futuboi u di Kaba Hei Begima waka ko dou.

⁶⁷ Nöo hën a si Petuisi sindosindo ta këndë faja ku dee sëmbë naandë. Hën a luku ën diin. A taa: “Womi, na i seei bi dë makandi ku di Jesosi u Nazalëti dë nö?”

⁶⁸ Nöo hën Petuisi piki taa: “Ma saandi i ta taki dë e. Ma fusutan seei.” Nöo hën a kumutu dë go taanpu zuntu ku di djai döobuka. Ma nöo fa a taki dë, nöo hën wan womi ganian kanda kënkënjënkëen.

⁶⁹ Te wan pisi, nöo hën di mujëe mii toona si ën möön, hën a fan ku dee sëmbë dee ku ën sai dë taa: “Di womi aki da wan u dee sëmbë u di womi de ta kuutu dë e.”

⁷⁰ Nöo hën Petuisi toona fia taa: “Mi taki e, ma sabi di sëmbë naandë.”

Hën de sai dë te wan pisi, nöo hën dee sëmbë ku Petuisi taanpu naandë taa: “Womi, i musu dë wan sëmbë fëen, biga i da Galilea sëmbë e.”

⁷¹ Nöo hën Petuisi fia awaa taa: “Dee sëmbë aki, ee mindi mi ta mindi soni nöo Masa Gaangadu seei musu sitaafu mi e. Biga mi ta soi da unu taa ma sabi di sëmbë un ta taki dë, kwetikweti.”

⁷² Di a fan sö kaa, hën wantewante di ganian toona kanda di u tu pasi. Nöo hën Petuisi ko mëni fa Masa Jesosi bi taki dëen taa: “Ganian an o kanda dou tu toon bifö joo fia dii pasi taa ja sabi mi.” Nöo di a ko mëni sö kaa, nöo hën a bia go ta këe seei te a bigi. Hati nöo a hati ën sö.

15

Aki de ta tja Masa Jesosi go

a Gaama Pilati.

Mat. 27:1-2, 11-26; Luk. 23:1-5, 13-25; Joh. 18:28-19:16

¹ Wë nöo di juu dë, dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti ku dee Gaan Womi, ku dee oto kuutu basu i dee Dju sëmbë bi sai naandë ta kuutu makandi nöömö unfa u de du ku Masa Jesosi. Nöo hën de ta kuutu tefa di ganian kanda, nöo hën de kai a wan pakisei. Hën de toona kisi Masa Jesosi tai gingin. Nöo hën de tjëen go a di sëmbë di dee Loomë lanti bi buta faa ta kuutu sondi da dee Dju sëmbë. Hën da Gaama Pilati.

² Nöo hën de go a di kuutu wante. Hën di gaama hakisi Masa Jesosi taa: “Fa de ta taki fii aki, ju da di kõnu u dee Dju tuu nö?”

Nöo hën Masa Jesosi piki taa: “Kumafa Gaama taki dë nöo.”

³ Nöo di ten dë, dee Gaan Begima ta pii sëmëni sondi ta kaagi Masa Jesosi da di gaama.

⁴ Nöo hën di gaama toona bia fan ku Masa Jesosi möön. A taa: “Haika dee hia hogi de ta konda taa i du aki. Ja o piki ee sondi de ta mindi da i nö?”

⁵ Ma nöo Masa Jesosi an piki na wan soni seei.

Nöo di sondi dë bigi da Gaama Pilati e, di Masa Jesosi an ta piki ta fia ku dee sëmbë a dee sondi de ta kaagi ën dë.

⁶ Wë nöo wan guwenti bi dë taki taa te di Pasika piizii o dou, nöo dee Dju sëmbë o hakisi di gaama faa puu wan sëmbë a dunguwosu da de.

⁷ Nöo di juu dë wan womi de kai Balabasi ku wanlö otowan fëen bi dë a dunguwosu söötösöötö. Biga de bi kii wanlö sëmbë a wan wajawaja dendu, di ten de ta feti u puu dee Loomë lanti a de liba. Nöo hën mbei de bi söötö de.

⁸ Di juu dë, hën dee hia sëmbë dee bi ko a Masa Jesosi baka di de ta tjëen go a Gaama Pilati dë, hën de hai ko möön zuntu ku di wosu hën de bai taa: “Du da u kumafa i bi guwenti e, Gaama.”

⁹ Nöo hën Gaama hakisi de taa: “Ambë un kë mi musu lusu da unu? Un kë mi lusu di kõnu fuunu aki nö?”

¹⁰ Fa a hakisi de di soni dë, a hakisi sö biga a sabi taa, na dee söso sinkii sëmbë dë bi tja Masa Jesosi ko dë. Ma dee Gaan Begima bi tjëen ko fu di de ta haun ku ën hedi.

¹¹ Ma nöo di juu dë, dee Gaan Begima dë a dee sëmbë dendu naandë ta da de faja taa: “Un ta piki taa Balabasi e! Un piki taa Balabasi, hën a musu lusu.”

Nöo hën dee sëmbë seti ta bai ta taki da di gaama taa: “Balabasi hën i musu lusu e!”

¹² Nöo hën di gaama hakisi taa: “Nöo andi mi musu du ku di sëmbë un ta kai di kõnu fuunu aki?”

¹³ Hën de bai taa: “Pekëen a lakpa pau! Pekëen a lakpa pau kii e!”

¹⁴ Hën Gaama toona hakisi taa: “Faandi mbei un taki sö? Un hogi a du?”

Hën de bai möön taanga taa: “Pekëen a lakpa pau kii e!”

¹⁵ Wë nöo di gaama kë u dee sëmbë hati musu kötö, hën a lusu Balabasi puu a di dunguwosu da de. Nöo hën a manda dee sodati hën de wipi Masa Jesosi wan gaan taku wipi te de kaba. Nöo hën Gaama butëen a dee sodati maun awaa fu de tjëen go peka a lakpa pau.

Aki dee sodati ta mbei

*Masa Jesosi fa.**Mat. 27:27-31; Joh. 19:2-3*

¹⁶ Nöo hën dee sodati tei Masa Jesosi hën de tjëen go a wan apaiti kamba u di wosu u di gaama. Nöo hën de kai hii di sodati lö u de tuu ko makandi.

¹⁷ Nöo hën de tei wan baaubaa u koosu sö kumafa kónu ta bisi, hën de bisi Masa Jesosi te de kaba. Nöo hën de tei wan tatai ku maka hën de lolu ën te de kaba mbei kuma kónu kaapusa, tuusi nëen hedi.

¹⁸ Nöo hën de ta hoi ën a sipootu awaa. De ta wai maun dëen ta taki taa: “Odi o, kónu! Odi o, kónu u dee Dju!”

¹⁹ Nöo hën de tei wan pau, hën de ta naki ën a hedi. Nöo de ta tunta nëen fesi, de ta saka ta tjökö kini nëen fesi a goon ta mbei kuma de ta dëen lesipeki.

²⁰ Nöo di de kaba u mbei ën fa sö kaa, nöo hën de toona puu di koosu de bi bisi nëen sinkii, nöo hën de bisi di fëen seei koosu dëen baka. Nöo hën de tjëen puu a di kondë ganda go a döösë u de go pekëen a lakpa pau awaa.

*Aki de tja Masa Jesosi go peka**a lakpa pau.**Mat. 27:32-44; Luk. 23:26-43; Joh. 19:17-27*

²¹ Nöo hën de nango ku ën te wan pisi, hën de miti ku wan womi de kai Simon. A kumutu a kamian ta ko a ganda. Di womi aki, a dë u wan kondë u Afiiikan de kai Sileni, nöo a dë di tata u Lufusi ku Alekesani. Nöo fa a ta pasa naandë, hën dee sodati duwengi ën faa musu tja di lakpa pau u Masa Jesosi dëen, biga Masa Jesosi ko suwaki te an sa tjëen möön.

²² Nöo hën dee sodati ta tja Masa Jesosi go tee a wan kamian de kai Golugata, hën da Hedibonu Kamian, sö de kai di kamian naandë.

²³ Nöo di de ko dou, nöo hën de mökisi win ku wan pei deesi dëen faa musu bebe, [be di sinkii hati fëen musu böösö,] ma nöo Masa Jesosi an kë bebëen.

²⁴ Nöo hën dee sodati kandi ën a di lakpa pau peka awaa, hën de hopo di pau taanpu a pë. Nöo a baka u di dë, hën de ta tuwë lötu luku ambë o wini dee koosu u Masa Jesosi di de bi puu nëen sinkii buta dë. Nöo sö de paati dee koosu fëen te de kaba.

²⁵ Nöo di ten de peka Masa Jesosi a di lakpa pau dë, nöo a bi dë wan pisiten u nëigi juu mamate sö.

²⁶ Nöo de bi sikifi wan soni a wan paanga pisi peka a di lakpa pau hedi naandë, de sikifi taa JESOSI, DI KÖNU U DEE DJU, HËN DISI. Biga sö dee Loomë lanti bi guwenti u piki sëmbë faandi mbei de peka di sëmbë a di lakpa pau.

²⁷ Wë nöo fa de du ku Masa Jesosi dë, nöo de peka tu oto sëmbë buta nëen bandja, wan dë nëen leti maun së, di otowan dë nëen töötömaun së. Dee sëmbë dë, de bi ta kii sëmbë ta tei soni u de, hën mbei de ta kii de a sö wan fasi. [

²⁸ Nöo sö a ko pasa leti kumafa Masa Gaangadu Buku bi taki gaanduwe u di Sëmbë di Gadu o manda ko taa: “De o kondëen makandi ku dee takulibima.”]

²⁹ Nöo sëmbë ta waka ta pasa naandë, nöo de ta lafu Masa Jesosi seei, de ta seki hedi ta lei finga nëen ta taki taa: “Luku, i bi ta taki taa joo booko di Wosu u Gadu nöo a dii daka dendu joo toona mbei ën baka. Na sö i bi taki nö?”

³⁰ Wë nöo be i saka kumutu a di lakpa pau di i a’ makiti sö!”

³¹ Söseei dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti ta taki tu. De taa: “Fa a sai naandë, a bi ta heepi oto sëmbë ta puu de a sitaafu, na sö nö? Wë nöo andi mbei an sa heepi ën seei?”

³² Biga ee hën da di Paamusi Kónu tuu, nöo be a saka kumutu a lakpa pau ko a goon be u si, nöo woo biibi nëen liba.” Söseei de tu womi dee dë pekapeka ku ën naandë ta taki soni ta tjökö ën tu.

*Aki ta lei fa Masa Jesosi dëdë**ku andi pasa di ten dë.**Mat. 27:45-56; Luk. 23:44-49; Joh. 19:28-30*

³³ Wë nöo a di sonuati tuwalufu juu, nöo hën wan gaan dungu ko kai a goonliba kankan, nöo a dë sö teee dii juu sapate.

³⁴ Nöo hën Masa Jesosi bai taanga, a taki a di töngö fëen taa: “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Hën kë taki: “Gadu e, di Gadu u mi, andi mbei i bia baka disa mi sö?”

³⁵ Nöo dee sëmbë dee dë taanpuaanpu naandë, de jei fa a bai “Eloi,” hën so u de taa: “Un haika, a ta kai di fesiten tjabukama fuu de kai Elia e, faa ko puu ën a di lakpa pau.”

³⁶ Nöo hën wan sëmbë sai dë kule go tuusi wan sipönsu a wan asin mbeimbei di de abi naandë, hën a fingëen a wan papai tëndë go a Masa Jesosi buka faa tjupa. Nöo hën a taa: “Söö. Un boo tan luku ee Elia o ko puu ën a di lakpa pau tuu.”

³⁷ Ma nöö hën Masa Jesosi bai wan pasi möön a wan taanga töngö te a kaba, nöö hën böö fëen koti awaa. A dëdë piiii.

³⁸⁻³⁹ Nöö di oposii, di hedima u dee sodati, a sai leti taanputaanpu a Masa Jesosi fesi naandë. Nöö di a jei fa a bai, a si di fasi fa a dëdë naandë, nöö hën a taa: “Aai, di sëmbë i si de kii aki, Mii u Gadu wë a bi dë tuu e.”

Di juu dë, nöö de bi abi wan gaan degi gaan koosu a di Wosu u Masa Gadu a Jelusalen naandë „ta tapa di kamian u di wosu ka di Kaba Hei Begima ku Gadu ta miti wan pasi a wan jaa, fu sëmbë an sa go nëen dendu„. Nöö fa Masa Jesosi böö koti dë, hën wantewante di gaan degi koosu dë tënë a tu pisi kumutu a liba ala zalalaa te kisi goon, disa di kamian hoo. Sö wan gaan soni pasa a di ten naandë.

⁴⁰ Nöö wanlô mujëë bi dë taanputaanpu te a longi ala ta luku fa Masa Jesosi ta dëdë. Wan u dee mujëë de kai Salome, wan da Malia, di u di köndë de kai Magidala, ku wan oto Malia, di mama di bi pali Josëfu ku di piki baa fëen de kai Jakobosi.

⁴¹ De dii mujëë aki sö bi ta waka a Masa Jesosi baka a di pisiwata de kai Galilea ta sölugu ën a sömöni fasi. Nöö wanlô oto mujëë bi ko ku de tu, fa de bi ko a Jelusalen naandë, nöö sö de tuu bi sai naandë ta luku dee soni de ta pasa.

Aki ta lei fa de bei Masa Jesosi.

Mat. 27:57-61; Luk. 23:50-56; Joh. 19:38-42

⁴² Nöö fa dee soni ta pasa aki, nöö saba ta kisi kaa. Biga fa i si sonu o go dë, nöö saba kai a goon, nöö de an o sa du soni möön. Nöö dee Dju sëmbë ta seeka gaanfa da di lö saba dë, fu di a ta kai a di ten u di Pasika.

⁴³ Nöö di juu dë wan womi de kai Josëfu u di köndë de kai Alimatea bi dë a Jelusalen naandë. Di womi aki, a dë wan u dee möön hebi kuutuma u dee Dju sëmbë. Nöö a dë wan sëmbë ta dini Masa Gaangadu seei, biga a dë ta luku di ten di di Njunjun Tii fëen o ko a goonliba. Sö wan sëmbë di Josëfu aki bi dë. Wë nöö di a si taa Masa Jesosi dëdë, di saba ta ko saaa sö seei, hën mbei a tei hati waka langalanga go a Gaama Pilati. Nöö hën a hakisi ën taa, gaantangi be a dëen di dëdë sinkii u Masa Jesosi faa tja go bei.

⁴⁴ Wë nöö fa Josëfu hakisi di soni dë, nöö a foondo di gaama möönso, biga an kë piki taa Masa Jesosi dëdë sö hesi. Nöö hën a kai di oposii hakisi ën ee a dëdë kaa, nöö hën di oposii piki ën taa aai, a dëdë tuu.

⁴⁵ Nöö di Gaama jei sö, hën a da Josëfu pasi faa musu go tei di dëdë sinkii fëen tja go bei.

⁴⁶ Nöö hën Josëfu kumutu dë, hën a go bai wan pei finu weti wojo koosu. Nöö hën de go puu di dëdë sinkii u Masa Jesosi a di lakpa pau, hën de lolu ën te de kaba ku di weti koosu. Nöö hën de tjëen go buta a wan sitonu baaku dendu di de bi diki seeka u bei sëmbë. Biga a di fasi dë dee Dju bi ta bei dëdë. Nöö di de du sö te de kaba, hën de lola wan gaan gindi sitonu tapa di baaku buka buuu.

⁴⁷ Nöö di juu naandë, de tu Malia dee u bi taki dë, de dë leti naandë ta luku ka de buta di sinkii u Masa Jesosi.

Nöö da sö wanlô gaan soni pasa a di daka naandë.

16

Aki wanlô mujëë ko jei taa

Masa Jesosi weki baka.

Mat. 28:1-8; Luk. 24:1-12; Joh. 20:1-10

¹ Nöö hën de njan di saba daka te de kaba, nöö hën Malia u Magidala, ku Salome, ku di oto Malia, di mama u Jakobosi, nöö hën de go bai peipei sumëë suti soni u de musu go sakwi a di dëdë sinkii u Masa Jesosi kumafa di guwentu u dee Dju sëmbë dë.

² Nöö hën di dobooko fëen, a di fosu daka u di wiki dë, nöö hën dee mujëë tei pasi ta waka nango a di geebi. Di ten naandë, sonu bi ta ko kaa.

³ Nöö fa de ta waka nango, nöö de ta hakisi deseei taa: “Mujëë, fa woo go aki, nöö ambë seei woo feni heepi u lola di gaan gindi sitonu puu a di baaku buka, fuu sa go nëen dendu?”

⁴ Nöö hën de naki tee de ko zuntu ku di geebi. Hën de ko si taa di gaan sitonu di bi dë a di baaku buka, a dë te a wan së ala. Di baaku fika hoo.

⁵ Hën de denda go a di baaku. Nöö hën de si wan basia u Masa Gaangadu köndë leti naandë kuma wan njönku kijoo sö, a dë sindosindo a letimaun së a di baaku dendu. Fa a sai dë, a dë bisibisi ku wan langa djakiti zëëë sö, wetiweti faan. Nöö dee mujëë panta seei.

⁶ Nöö hën di basia fan ku de, a taa: “Wan panta sö e, dee mujëë. Na Jesosi u Nazalëti un ta suku ö, di sëmbë di de bi peka a di lakpa pau kii? Wë an dë aki möön e. A weki baka a dëdë. Un luku ka de bi bei ën aki. Un si taa a dë aki möön nö?”

⁷ Hën a taki da de taa: “Un toona go, nöö un go piki dee bakama fëen te dou ku Petuisi tu e, taa a o go a Galilea. Nöö ala unu ku ën o miti kumafa a bi taki da unu. Sô fuun taki da de.”

⁸ Nöö di dee mujëë jei a taki sô, nöö a toobi de. De fëëë seei. Nöö hën de kumutu a di baaku dendu ko a döö, hën de kule villilili go. De panta tee de an konda da na wan sëmbë andi de bi si dë.

Aki sëmëni sëmbë si taa

Masa Jesosi weki baka.

Mat. 28:9-10, 16-20; Luk. 24:13-53; Joh. 20:11-23; Tjab. 1:6-11

[
⁹ Wë nöö fa Masa Jesosi bi weki baka a dëdë dë a di fuuku mamate u di fosu daka u di wiki, nöö Malia u Magidala hën bi da di fosu sëmbë di si ën ku wojo taa a weki baka tuu. Di mujëë dë, a fesi a bi dë ku sëbën gadu nëen hedi, nöö hën Masa Jesosi bi jaka de puu.

¹⁰ Nöö hën fa di mujëë si ën naandë, nöö hën a kule go wante a dee bakama u Masa Jesosi ka de bi go ta kusumi ta këë. Nöö hën a go konda da de taa sô a si Masa Jesosi gbolo, a weki baka a dëdë.

¹¹ Ma fa dee bakama jei taa Masa Jesosi dë ku libi dë, Malia seei si ën, ma tōku de an biibi.

¹² Nöö hën a baka u di dë, hën Masa Jesosi tjëen seei go lei tu oto sëmbë möön. Dee sëmbë aki bi [kumutu a Jelusalen ganda] ta waka nango, nöö hën Masa Jesosi ko a de ko ta fan ku de kuma wan hii oto sëmbë. [Ma nöö te u kaba fëen nöö hën de ko si taa hën di dë tuu, a weki baka a dëdë.]

¹³ Nöö hën de toona go a Jelusalen wante go konda da dee bakama taa sô Masa Jesosi weki baka a dëdë tuutuu, de bi si ën. Ma tōkusee dee bakama an kë piki.

¹⁴ Nöö baka u di dë, hën dee ëlufu bakama bi dë a tafa ta njan a wan kamian. Te u de kë mëni, hën Masa Jesosi dou a de dendu naandë kaa. Nöö hën a gandji da de fu di de an bi ta biibi. A bai de fu di de bi abi taangajesi sô te de an kë piki dee sëmbë dee bi konda di soni da de taa sô a weki baka a dëdë.

¹⁵ Nöö hën a fan ku de taa: “Söö. Wë nöö awaa un musu paaja go a hii köndë u goonliba e, go konda di Bunu Buka u mi da hii sëmbë.

¹⁶ Nöö di sëmbë di o biibi tei dopu, nöö hën Gadu o da libi u teego. Ma nöö di sëmbë di an biibi möönsö, nöö hën o kisi sitaafu a Gadu fu teego.”

¹⁷ Nöö hën a taki da de möön taa: “Dee soni aki sô o ta pasa a dee sëmbë dendu dee o biibi mi tuutuu. De o kisi kaakiti a Gadu u de ta du pepei foondo wooko. Biga de o ta jaka dee gadu ta kisi sëmbë a hedi. De o ta fan a wanlö oto tōngö di de an bi sabi wan daka.

¹⁸ Ee de panjan hogi sindeki ku maun, ma soni an o du de. Ee de bebe taku soni seei, ma an o du de hogi. De o buta maun a dee sikima hedi begi da de, nöö de o ko bëtë. Hii dee soni aki sô o ta pasa a dee biibima dendu u lei taa di wōutu de ta konda dë, a Gadu a kumutu tuu.”

¹⁹ Nöö sô Masa Jesosi fan ku dee bakama fëen te a kaba. Nöö di a manda de sô kaa, nöö hën Gadu hopo ën tja go a liba, hën a go sindo a di letisë maun u Gadu.

Nöö hën dee bakama waka go a hii köndë go konda di Buka.

²⁰ Nöö Masa heepi de seei, a da de maun a di wooko. Biga de du sëmëni foondofoundo wooko u lei taa di buka de ta konda naandë, a Gadu a kumutu tuutuu.

Da sô.]

Dee woto u Masa Jesosi dee Lukasi sikifi

Wan wöutu a fesi.

Wê dee sêmbê, wan womi de kai Lukasi hên mbei di pampia aki e. A bi dê data, nöö hên a ko dê wan mati u di tjabukama u Masa Jesosi de kai Paulosu. A ta waka ta lontu ku ên ta paaja di Buka u Gadu.

Nöö Lukasi mbei di pampia aki manda da wan mati fêên de ta kai Teofilusi, be a sabi soni u Masa Jesosi. Ma hii fa a mbei ên apaiti da Teofilusi seei, ma a mbei ên a wan fasi fu hii sêmbê musu sa fusutêên. Dee Isaêli sêmbê ku dee sêmbê dee an dê u Isaêli, ku dee biibima u Masa Jesosi ku dee sêmbê dee an dê biibima, de tuu sa lesi ên fusutan. Biga sômêni sêmbê bi jei di Buka kaa ma de an bi jei ên ku telu, nöö hên a kê fu de jei ên finifini be de sabi seti fêên te go dou a kaba fêên.

Nöö hên da di pampia aki.

Aki Lukasi seti di fan fêên.

¹ Wê, mi mati Teofilusi, mi, Lukasi, manda gaan odi da i. Nöö mi kê taki da i kumafa soni bi pasa ku Masa Jesosi. Ma nöö fa mi o taki aki, na mi da fosu sêmbê di mbei ên buta a pampia e. Biga sômêni sêmbê bi sikifi soni fêên kaa.

²⁻³ Nöö dee bakama u Masa Jesosi ku sômêni oto sêmbê bi si dee soni aki ku deseei wojo kumutu a seti fêên te kaba fêên, nöö de fika ta konda da sêmbê kumafa a bi pasa. Nöö leti fa de ta kondêên dê, nöö sô nöö dee sêmbê ta sikifi ên buta a pampia. Nöö miseei jei ên finifini tu, biga mi nango ta hakisi sêmbê, de ta kondêên da mi. Nöö di mi jei ên sô, nöö mi si taa a bunu fu mi mbei di pampia aki manda da i

⁴ fii seei musu jei ên finifini tu taa na lëgêdê. Dee soni de bi lei i dê, de tuu dê tuutuu soni.

Aki di oto u Johanisi

di Dopuma seti.

⁵ Wê a di juu ten di di sêmbê de kai Helodi bi dê kõnu u Judea Kõndê, nöö hên wan begima bi dê de kai Sakaliasi. A bi dê a wan feleniki u dee begima de kai Abia. Nöö hên mujêê de ta kai Elizabêti, nöö hênseei dê famii u dee Begima tu.

⁶ Nöö de tu sêmbê dê tuu bi ta libi kumafa Masa Gaangadu kê. De ta hoi dee wêti fêên te na wan sêmbê bi feni föutu a de.

⁷ Ma wan soni nöö bi makei de, hên da de an bi abi miii, biga Elizabêti an bi pai wan daka, nöö de tu sêmbê tuu ko gaan sêmbê kaa.

⁸ Nöö hên de dê te wan daka, nöö hên Sakaliasi ku dee oto begima musu go du di wooko u de a di Gaan Wosu u Masa Gaangadu, a Jelusalen naandê.

⁹ Nöö hên de dê a di wooko te wan pisi, nöö hên de tuwê lõtu kumafa di guwenti u de bi dê, fu de luku ee ambê o go tjuma sumêê suti soni da Masa Gadu nêên Wosu dendu dê. Nöö hên de tuwê tefa de kaba, nöö hên di lõtu kai a Sakaliasi. Nöö hên de mandêên go.

¹⁰ Nöö di a go a di wosu faa go tjuma di soni, nöö hii dee oto sêmbê tuu dê taanputaanpu a döóbuka ta begi Masa Gadu.

¹¹ Nöö hên Sakaliasi dê a di Wosu dendu te wan pisi, hên wan basia u Gadu ko nêên ko taanpu a letimaun sê u di tafa ka de ta tjuma di sumêê suti soni.

¹² Nöö di Sakaliasi si ên, nöö hên hati fêên latja. A panta tee na sipootu.

¹³ Hên di basia taki dêên taa: “Na fêêê e, Sakaliasi. Masa Gaangadu jei dee begi fii, nöö di mujêê fii, Elizabêti, o pai wan womi mii. Nöö i musu kai ên Johanisi.

¹⁴ Nöö te i pai di mii, nöö joo abi gaan piizii ku ên. Sôseei hii sêmbê o wai ku di mii.

¹⁵ Nöö fa joo pai ên dê, nöö a o dê wan hei sêmbê a Masa Gadu wojo. Hiniwan taanga diingi di sa dööngö sêmbê nöö an musu bebêên. Nöö sensi nêên mama bêê dendu seei di Akaa u Masa Gadu o dê ku ên, nöö di mii o ta dê nêên leiki.

¹⁶ Nöö a o mbei sômêni sêmbê u Isaêli Kõndê aki bia de libi toona ko a Masa Gaangadu, di Gadu u de.

¹⁷ “Nöö di mii di woon pai dê o dê wan sêmbê kuma di fesiten tjabukama de kai Elia. Biga kumafa di kaakiti u Masa Gadu bi dê a Elia liba, nöö sô a o dê a di mii liba tu. Nöö leti kumafa Elia bi dê a di Akaa u Masa Gadu leiki, nöö sôseei di mii o dê tu. Nöö a o waka a Masa fesi faa seeka hii soni dêên. A o ta bia sêmbê hati, tata ku mii o ko ta libi bunu ku deseei. A o mbei dee sêmbê dee an bi ta piki Gadu buka musu bia ko abi bunu fusutan, kuma dee sêmbê dee ta libi bunu a Masa Gadu wojo. Leti kumafa mi taki aki, nöö sô a o seeka sêmbê hati da Masa.”

¹⁸ Nöo hën Sakaliasi hakisi di basia taa: “Wë fa un taki dë, wë nöo un maaka un o da mi fu mi sa sabi taa a sa dë sô tuu? Biga mi ko gaandi kaa, nöo di mujëe u mi seei ko gaandi tu.”

¹⁹ Nöo hën di basia piki ën taa: “Mi da Gabiëli, di basia u Masa Gadu di ta dë hiniwanten leti nëen bandja. Hën wë manda mi ko a i fu mi tja di bunu buka aki ko da i.

²⁰ Ma nöo fu di ja kë biibi, nöo di maaka mi o da i hën da buka fii o tapa. Ja o fan möön u te di mujëe dë ku bëe te a pai bifö joo fan möön. Biga dee soni mi taki da i aki, te di daka dou nöo de tuu o pasa sô tuu.”

²¹ Nöo di juu dë, dee hia sëmbë bi dë a dööbuka ta luku Sakaliasi. Hën de tuu foombo. De taa: “Wë unfä a tan longi a di Wosu dendu sô?”

²² Te wan pisi, hën Sakaliasi kumutu ko a döo. Nöo buka fëen tapa, an sa fan ku dee sëmbë möön. Nöo de ko si wante taa wan soni a si a di Wosu dendu, biga a ta biinga u kondëen da de ku maun.

²³ Nöo hën Sakaliasi ta wooko a di Wosu u Masa Gadu tefa juu fëen kisi faa go a wosu, nöo hën a go.

²⁴ Nöo an longi möön seei, hën di mujëe fëen, Elizabëti, tei bëe. Nöo hën a tjubi feifi liba longi a wosu dendu.

²⁵ Hën a da Gadu tangi seei taa: “Masa Gadu, gaan tangi fii. I du mi wan gaan bunu fu di i mëmbë mi ku i bunuhati. Biga awaa ufö i puu sen a mi wojo a hii sëmbë fesi.”

Aki Masa Gadu manda Gabiëli go a Malia.

²⁶ Nöo baka u di dë, hën Elizabëti dë ku di bëe tee a a' sikisi liba, nöo hën Masa Gadu toona manda di basia dë seei go a wan wëndjê mujëe mii de ta kai Malia. A ta libi a di pisiwata de kai Galilea a di köndë de ta kai Nazalëti.

²⁷ Nöo di mujëe aki an sabi womi wan daka, ma wan womi de kai Josëfu bi pidi ën ta kiija. Ma an bi tei ën eti. Nöo Josëfu bi dë wan sëmbë u di lö u di fesiten könu de kai Dafiti.

²⁸ Wë nöo fa di basia go dou a Malia naandë, nöo hën a dëen odi taa: “Tia, odi oo. I a' bunuhedi möön hii mujëe e. Biga Masa Gaangadu dë ku i. A o naki i kôlôku möön hii mujëe u goonliba.”

²⁹ Wë di Malia jei di odi hën a panta teee, biga a toobi ën. Hën a hakisi ën seei taa: “Wë un sooti odi disii? Andi a kë taki?”

³⁰ Hën di basia taki dëen taa: “Malia, na fëëe e! Masa Gadu seei tei i apaiti kaa faa lei i di bunuhati fasi fëen.

³¹ Biga joo dë ku bëe, nöo joo pai wan womi mii. Nöo i musu kai ën Jesosi.

³² Nöo di mii di joo pai dë, a o hebi möön hii sëmbë. Biga di nê fëen o dë ‘di Mii u di möön hei Gadu a liba.’ Nöo Masa Gadu o butëen ko könu nëen gaan avo Dafiti kamian,

³³ nöo a o dë könu u dee bakamii fuunu gaan avo Jakopu u nöömö. Taki fëen an o kaba möönsö a mundu.”

³⁴ Hën Malia hakisi di basia taa: “Unfa mi sa du dë ku bëe? Biga ma sabi womi wan daka.”

³⁵ Hën di basia piki ën taa: “Di Akaa u Masa Gadu hën o ko a i e, nöo di taanga u Gadu hën o du di soni naandë. Nöo hën mbei di mii di joo pai, de o kai ën Gaangadu Mii. A o dë wan apaiti sëmbë u Masa Gadu limbolimbo.

³⁶ “Nöo haika e, i sisa Elizabëti dë ku gaan bëe a di gaandigaandi ten fëen aki. Fa u dë aki, a dë ku bëe sikisi liba longi kaa. Di wan seei mujëe di hii sëmbë bi sabi taa an sa pai mii, hën wë ko dë ku bëe e.

³⁷ Biga na wan soni dë a goonliba aki di Masa Gaangadu an sa du.”

³⁸ Hën Malia piki ën taa: “Wë mi dë a mi Masa maun dendu. Be a pasa ku mi kumafa i taki dë.” Hën di de fan sô te de kaba, hën di basia go fëen.

Aki Malia go a Elizabëti.

³⁹ Nöo a baka u di di basia fan ku Malia sô kaa, nöo an longi möön seei, nöo hën Malia hopo tei pasi. Hën a waka hesihesi go tee a wan köndë u di pisiwata de kai Judea a dee kuun mindi.

⁴⁰ Hën di a go dou, hën a denda go a Sakaliasi wosu, hën a da Elizabëti odi.

⁴¹ Nöo hën di Elizabëti jei di odi u Malia, hën di mii dë nëen bëe dendu dë buli seei.

Nöo hën di Akaa u Masa Gadu ko a Elizabëti liba

⁴² hën a bai taa: “Kee, mujëe, i a' bunuhedi möön hii mujëe. Gadu dë ku i. Söseei di mii di dë a i bëe dendu dë tu, Masa Gadu a' gaan piizii ku ën.

⁴³ Unfa mi du ufö mi a' bunuhedi sô tee di mama u mi Masa seei ko haika mi?

⁴⁴ Wë biga di mi jei di odi fii, nöo di mii dë a mi bëe dendu aki wai te a buli.

⁴⁵ “Wë nöo fa i si i piki Gadu buka dë, mujëe, nöo joo si bunu fëen e. Biga dee soni a taki da i dë, nöo de tuu o pasa sô tuu.”

⁴⁶ Nöo hën Malia seei bia gafa Gadu tu. A taa:

“Mi gafa Masa tee dou ku mi akaa tuu.

⁴⁷ Mi ta wai seei a mi hati ku di Gadu u mi.

Hën da mi Heepima.

⁴⁸ Biga a bi luku mi möfina sëmbë

te a buta mi ko hei sëmbë a goonliba.

Nöö di hei a hei mi aki, mi abi ën fu teego.

Hii sëmbë u goonliba o ta kai mi në

taa sô Masa bi dë ku mi.

⁴⁹ Wë biga di Sëmbë di abi kaakiti a hii mundu liba

nöö hën wë du mi di gaan bunu aki.

Di Sëmbë di abi limbo hati möön hii sëmbë a goonliba

nöö hën du mi ën.

⁵⁰ An ta wei möönsö

fu du dee sëmbë dee ta lesipeki ën gaan bunu.

A ta heepi dee lö sëmbë dë nöömö fu teego.

Biga a a' tjalihati u libisëmbë.

⁵¹ Nöö a taanga, a a' makiti u du soni.

Biga a jaka dee gaanfasi sëmbë ku dee bigimëmbë wan paaja.

⁵² Dee gaan könu u goonliba

a ta hai puu a de könu bangi.

Ma dee sakafasi sëmbë

a ta hopo fu de musu ko dë hei sëmbë.

⁵³ A ta paati dee gudu fëen da dee pena sëmbë,

dee ta kë Masa Gadu.

Ma dee guduma dee aan fanöudu fëen,

a ta mbei de go ku sösö maun.

⁵⁴⁻⁵⁵ A ta a' tjalihati nöömö

ta heepi dee sëmbë fëen u Isaëli,

leti kumafa a bi paamusi u tata Abahamu ku dee bakamii fëen.

Fa a bi fan dë,

nöö an fëëkëtë möönsö.

A heepi u tuu.

Nöö a o ta heepi u nöömö.”

Sö Malia fan te a kaba gafa Gadu.

⁵⁶ Nöö hën a fika ku Elizabëti naandë te a abi dii liba, nöö hën a toona go fëen nëen köndë.

Aki de pai Johanisi di Dopuma.

⁵⁷ Nöö hën de dë te di ten u Elizabëti dou faa pai, nöö hën a pai wan womi mii.

⁵⁸ Nöö di dee famii fëen ku dee sëmbë a di pisiwata dë jei taa sô Gadu du ën sô wan gaan bunu, nöö hën de tuu wai ku ën seei.

⁵⁹ Hën de dë tefa di mii abi aiti daka, hën de ko u ko koti di mii buta di maaka faa dë taa sëmbë u Gadu disi, kumafa di guwenti u dee Dju sëmbë bi dë. Nöö de bi kë tei ën tata në ta kai di mii Sakaliasi.

⁶⁰ Ma hën mama taa: “Nönö, u musu kai ën Johanisi.”

⁶¹ Hën de piki ën taa: “Wë nönö mujëe, biga na wan sëmbë dë a di famii fuunu de ta kai Johanisi.”

⁶² Hën de go fan ku ën tata ku maun hakisi ën ee un në a kë fu de musu kai di mii.

⁶³ Nöö hën a mbei de dëen wan piki böutu sô, nöö hën a sikifi nëen taa di në u di mii da Johanisi.

Hën de taa: “Hmmm, di soni aki, a foombo.”

⁶⁴ Nöö a di juu dë seei, Sakaliasi buka jabi, tóngö fëen lusu, hën a seti u fan baka. Nöö di a si sô, hën a gafa Gadu seei.

⁶⁵ Nöö hii dee sëmbë u di pisiwata naandë foombo te na soni. Nöö hën di woto dë ko paaja a hii Judea a dee kuun mindi naandë.

⁶⁶ Nöö di hii sëmbë jei fa di soni pasa naandë, nöö hën de ta pakisei a de hati taa: “Wë unfä seei di mii naandë o dë?” Biga de si taa Masa Gadu dë ku ën.

Aki Sakaliasi ta gafa Gadu.

⁶⁷ Nöö hën di Akaa u Masa Gadu ko a Sakaliasi di tata u di mii liba, nöö hën a konda wan buka u Masa Gadu taa:

⁶⁸⁻⁶⁹ Gaantangi u Masa Gadu,

di Gadu fuu dee Isaëli sëmbë aki,

fu di a ko puu u dee sëmbë fëen a sitaafu.

Biga ,fa i si di wëndjè mujëe mii o pai di mii dë,
 nöö Gadu o da u wan taanga Heepima
 a di lö fu di futuboi fëen de kai Dafiti.

⁷⁰ A o da u ën leti kumafa a bi mbei dee fesiten tjabukama fëen bi paamusi dee gaan sëmbë
 fuu gaanduwe kaa

⁷¹ taa hën sa ko puu u a dee felantima fuu basu.

Nöö dee sëmbë dee an lobi u, nöö de an o feni u ta sitaafu möön.

⁷²⁻⁷⁵ Biga Gadu taa a o ta a' tjalihati da dee gaan sëmbë fuu
 faa ta heepi de.

Nöö a ta mëni di buka di a bi mbei ku de nöömö.

Biga a bi mbei wan buka ku u tata Abahamu

te a djula dëen taa a o puu u dee bakamii fëen a dee felantima fuu basu

fuu musu sa dini ën ta libi gbelingbelin kumafa a kë
 söndö fëëe fu tee u dëdë.

⁷⁶ Wë nöö, di mii u mi aki sö,

de sa kai i Tjabukama u di möön hei Gadu a u liba.

Biga joo waka a Masa fesi go fan ku lanti

be de seeka hatiböö u de dëen.

⁷⁷ Joo taki da de taa

de musu bia de libi be Masa Gadu heepi de,

be an hoi di hogilibi u de a bëe möön.

⁷⁸⁻⁷⁹ Biga Masa Gadu a' tjalihati u libisëmbë.

An kë u de ta dë a dungudungu da dëdë ta sitaafu.

Hën mbei a tuwë di limbo fëen ko a goonliba

kuma te sonu ta booko ta ko,

fu de sa kumutu a dungu ko ta libi fiifi a di limbo u Gadu.

Sö Sakaliasi fan te a kaba.

⁸⁰ Nöö hën di mii sai dë ta göö ta ko. Nöö fusutan fëen ta göö tu biga di Akaa u Gadu ta
 heepi ën.

Nöö hën a sai dë teefa a ko bigi tjika, hën a kumutu go ta libi a sabana dendu hën wanwan,
 teefa a dou di juu faa konda di Buka u Gadu da dee Isaëli sëmbë.

2

Aki Lukasi ta konda soni

u di pai u Masa Jesosi.

Mat. 1:18-25

¹ Wë nöö a di ten dë, di Gaan Könu u dee Loomë sëmbë de kai Këisë Aukesi bi ta tii, nöö
 hën a manda wan buka go a hii köndë ka a abi taki taa hii sëmbë musu go sikifi de në buta
 a lanti buku. Biga de ta konda sëmbë.

² Di konda aki, hën bi dë di fosu toon de o konda sëmbë. Nöö di juu dë, di gaama de kai
 Sileni bi dë gaama fu Silia Köndë.

³ Nöö hën hiniwan sëmbë nango a di kamian ka de bi pai hën avo fu de musu tei hën në
 sikifi a lanti buku.

⁴⁻⁵ Nöö söseei Josëfu fu di köndë de kai Nazalëti a di pisiwata fu Galilea dë hopo tu, hën
 ku ën kiija mujëe Malia di bi dë ku di bëe. Hën de go tee a di köndë de kai Betelehem a di
 pisiwata u Judea ala. Biga hën da di köndë fu dee gaan lö fu di fesiten könu de kai Dafiti, nöö
 Josëfu bi dë bakamii u Dafiti. Nöö hën de go fu de sikifi de në.

⁶ Wë nöö di de dou a Betelehem naandë, nöö ten u Malia kisi faa pai.

⁷ Nöö hën a pai wan womi mii. Hën da fosu mii fëen. Hën a dimboli ën a koosu, hën a
 kandi ën buta a wan kédë dendu ka sëmbë ta buta ahun da dee mbeti ta njan. Biga a mbeti
 wosu de bi buta de fu de duumi, fu di kamian an bi dë a di lantiwosu möön.

Aki dee basia u Gadu ko konda

da dee sikafuma taa sö de

pai Masa Jesosi.

⁸ Wë nöö sëmbë u di pisiwata naandë ta kiija di mbeti de ta kai sikafu. Nöö a di ndeti di
 de pai di mii dë seei, nöö wanlö womi bi dë a sabana ta luku sikafu fu soni an musu du de.

⁹ Hën de dë te wan pisi, nöö te u de kë mëni hën wan basia u Masa Gadu Köndë bazia ko a
 de a di ndeti dë. Nöö hën kamian ko limbo gbegeede kuma didia, biga a Masa Gadu seei di
 limbo kumutu. Nöö fa di soni pasa dë, nöö dee womi ta luku sikafu dë tuu panta seei. De
 ko fëëe tee kuma de sa dëdë.

¹⁰ Ma di basia taki da de taa, “Nönö dee womi, wan fëëë sö e. Biga fa mi ko aki, nöö mi tja wan gaan bunu buka, piizii wan seei, ko da unu. Nöö di piizii an o dë fu wan kodo sëmbë, ma a o dë u hii sëmbë u goonliba.

¹¹ Biga mi ko taki da unu taa tide de pai di Heepima fuunu da unu awaa, di i si un bi ta jei soni fëën nöömö taa a o ko a goonliba. Hën de ta kai di Keesitu, di Paamusi Kõnu. Hën da di Masa fuunu. Nöö tide de pai ën a di kõndë u Kõnu Dafiti de ta kai Betelehem.

¹² “Wë nöö mi o lei unu wan maaka e. Te un go nöö woon si wan mii dimboldimboli a koosu pisi. De kandi ën buta a wan kädë dendu ka de ta da mbeti soni u njan. Nöö te un si sö, nöö hën di mii di dë e.”

¹³ Nöö hën wantewante dë, nöö hën wanlö oto basia u Gadu kõndë ko gidjii ko mökisi ku di bi sai dë. Hën de ta gafa Gadu tee a bigi taa:

¹⁴ “Masa Gadu, u ku hii dee sëmbë fii Kõndë ala tuu

ta bai i në.

U ta gafa i o,

biga gaan fii ko a goonliba

da dee sëmbë Gadu ta wai ku de.”

Sö de ta bai ta taki.

¹⁵ Nöö di de konda di soni te de kaba, hën de toona go u de a Masa Gadu Kõndë ka de bi kumutu.

Nöö di dee basia go, hën dee sëmbë fan ku deseei taa: “Wë womi, di buka Masa Gadu manda koda da u aki, nöö un boo go a Betelehem go luku di soni.”

¹⁶ Nöö de seeka hesihesi, hën de hopo go a Betelehem. Nöö hën de go si Malia ku Josëfu ku di mii tuu. Di mii dë kandikandi a wan kädë de ta da mbeti njanjan dendu.

¹⁷ Nöö di de si ën sö kaa, hën de go konda di woto u di mii da hii sëmbë leti kumafa di basia bi taki ën da de.

¹⁸ Nöö hii dee sëmbë dee jei di soni u di mii, nöö de tuu ko foondo te na soni, fu di buka dee sikafuma ko taki da de naandë.

¹⁹ Nöö hën Malia tei dee soni a bi jei u di mii ku dee soni dee bi pasa tuu hoi nëën hati ta pakisei de nöömö.

²⁰ Nöö hën dee sikafuma bia toona go a di sabana baka. Nöö de ta gafa Masa Gaangadu ta bai ën në ta wai fu hii dee soni dee de bi jei ku dee de bi si ku de wojo. Biga de bi dë leti kumafa di basia bi taki da de.

²¹ Nöö hën de dë tee di mii abi aiti daka hën de koti ën buta di maaka kumafa di wëti u Masa Gadu bi dë. Hën de fëën dë. De kai ën Jesosi leti kumafa di basia u Masa Gadu bi kai ën kaa bifö hën mama bi tei bëë fëën.

Aki de tja di mii go

a di wosu u Gadu.

²²⁻²⁴ Nöö hën Malia ku Josëfu sai dë te di juu dou fu Malia musu seeka puu di pai sundju. Nöö hën a tei tu piki pomba faa tja go tjuma da Masa Gaangadu a di Gaan Wosu fëën, kumafa Gadu bi da Mosesi di wëti. Nöö hën de hopo, hën de tei di mii, hën de tjëën go a Jelusalen go butëën a wan apaiti fasi da Gadu kumafa di wëti taki u wan fosupai womi mii, ufö Malia tjuma dee pomba puu di pai sundju awaa.

²⁵ Nöö di juu dë, wan womi bi ta dë a Jelusalen de ta kai Simion. A bi dë wan gaan bumbuu sëmbë ta libi kumafa Gadu kë ta hoi dee wëti fëën. Fa a sai dë a ta luku Masa Gadu nöömö faa musu puu dee Isaëli sëmbë fëën a dee sitaafu u de, be de feni böö. Nöö di Akaa u Gadu dë ku di womi aki ta tjëën nëën leiki.

²⁶ Nöö di Akaa bi taki dëën kaa taa an o dëdë ufö a si di sëmbë de kai di Keesitu, di Paamusi Kõnu di Masa Gadu taa a o manda koda da de u heepi de.

²⁷ Nöö di juu di de ta tja di Mii ko, hën di Akaa manda Simion faa go a di Wosu u Masa Gadu dendu. Hën fa a go dou dë, hën a si di mama ku di tata ta tja di mii ko, fu de seekëën kumafa di wëti u Masa Gadu taki.

²⁸ Hën di a si de, hën a tei di mii puu a de maun. Hën a gafa Gadu, taa:

²⁹⁻³⁰ “Ke, Masa, awaa mi sa dëdë waiwai.

Mi hati ko kötö.

Biga mi seei wojo si di Heepima

kumafa i bi paamusi mi.

³¹⁻³² I mandëën ko da u dee Isaëli sëmbë

faa heepi u ku hii dee oto sëmbë u goonliba tuu.

A o puu u a di së u dungu buta ko a di së u limbo,

nöö a o lei u di bunu pasi fuu waka.

Nöö fëën hedi sëmbë o bai u Isaëli sëmbë në taa:

'Di mii u Isaëli Köndë hën heepi hii sëmbë u goonliba.' ”
Sô Simion fan te a kaba.

³³ Nöo fa a fan dë, nöo a toobi Josëfu ku di mama u di mii. A foombo de seei.

³⁴⁻³⁵ Hën Simion begi Gadu da de te a kaba. Hën a taki da Malia, di mama u di mii, taa: “Di mii i si aki sô, a o mbei sômëni u dee Isaëli sëmbë aki booko saka e. Nöo sôseei a o mbei sômëni u de ko hei tu. Nöo a o puu sômëni sëmbë gogo a döo, be de si dee pakisei u libisëmbë dee dë a de hati awaa. Biga a ko a u kuma wan maaka di Gadu da u. Di soni de an si wan daka, hën de o ta si nëën. Di soni de an bi jei wan daka, hën de o ta jei nëën. Fëën mbei na hii sëmbë o lobi ën. De o ta kosi ën. Nöo sôseei tu, wan daka ta ko, nöo di soni di o pasa ku di mii aki o hogi da i kuma de suti i ku ufangi a i hati. Sô a o hogi da i tjika.”

³⁶⁻³⁷ Nöo di juu dë, wan m'ma bi sai naandë tu di Masa Gadu ta fan nëën liba. Hën de ta kai Hana. Wan tata de kai Fanuëli hën pai ën nöo gaan lö fëën dë Asë. Nöo a bi dë wan gaandi mujëë kaa. Fa a sai dë, a bi libi sëbën jaa ku di fosu manu fëën di a bi tei nëën njönku ten, nöo hën di womi dëdë. Nöo hën a dë a ganda te a dou aititeni-ku-fô jaa söndö manu. Nöo a ta dë a di Wosu u Masa Gadu nöömö, an ta kumutu dë möönsö. A sai dë ta begi Gadu ta hopo ën në ndeti ku didia te so juu an ta njan seei.

³⁸ Nöo a di juu Simion ta fan dë, hën di mujëë aki seei ko dou tu, hën di a si di mii nöo hën a da Gadu tangi. Nöo hën a sai dë ta konda soni u di mii da hii dee sëmbë u Jelusalen dee bi ta mëni Masa Gadu faa manda di Heepima ko u ko puu de a sitaafu.

³⁹ Nöo hën Malia ku Josëfu seeka hii soni kumafa di wëti u Masa Gadu taki te de kaba, nöo hën de toona go u de a de köndë, a Nazalëti a di pisiwata u Galilea.

⁴⁰ Nöo hën di mii sai dë ta göö ta ko. A dë seei gaagaa. Möönmöön a ta a' fusutan u dee soni u Masa Gadu ku libisëmbë tuu. Nöo Masa Gadu seei ta dë ku ën tu ta tjëen a bunu liba.

Aki Jesosi bi fika a di

Gaan Wosu u Gadu dendu.

⁴¹ Wë nöo dee gaan sëmbë fëën bi guwenti fu go a Jelusalen hiniwan jaa u de go njan di gaan piizii de ta kai Pasika.

⁴² Nöo hën di Jesosi abi tuwalufu jaa, nöo hën de ku ën go a Jelusalen a di piizii.

⁴³ Nöo di dee piizii daka pasa kaa, nöo hën de toona nango a wosu baka. Ma nöo di juu dë Jesosi bi fika a Jelusalen, ma dee sëmbë fëën an bi sabi taa sô a fika ala.

⁴⁴ Biga de bi ninga taa sonte a waka ku dee oto sëmbë u de dee bi go a di piizii. Fëën hedi de waka wan hii daka te ndeti bifö de ko mëni u de suku ën. Hën de suku ën a dee famii u de ku dee mati u de dendu tefa de wei.

⁴⁵ Hën di de an si di mii, nöo hën de toona go a Jelusalen baka go suku ën.

⁴⁶ Nöo a di u dii daka dendu u di de ta suku ën ufö de go si ën a di Wosu u Masa Gadu dendu sindosindo a dee mësitë mindi. A ta haika fa de ta lei sëmbë soni u Masa Gadu, nöo a ta hakisi de soni tu, de ta konda dëën.

⁴⁷ Nöo hii dee sëmbë dee ta jei di fan u di mii, nöo a ta foondo de te na soni. Biga de an sabi unfa a waka a abi sô wan bumbuu fusutan te a ta piki dee sëmbë dee ta fan ku ën dë kuma na piki mii a dë.

⁴⁸ Nöo sôseei di soni toobi Josëfu ku Malia tu tee de foondo.

Nöo di de go si di mii, nöo hën hën mama hakisi ën taa: “Ma di mii aki o, andi mbei i du sô ku u? Tide mbei dii daka di mi ku i tata ta booko hedi ta suku i.”

⁴⁹ Hën a toona hakisi de taa: “Wë andi mbei un ta suku mi sô? Wan sabi taa mi dë aki a mi Tata wosu nö?”

⁵⁰ Ma fa di mii fan dë, hën tata ku hën mama an bi saandi a kë taki da de. De an fusutëën seei.

⁵¹ Nöo hën de tei ën nöo hën de toona go u de a Nazalëti baka. Nöo hën Jesosi toona sakëën seei a dee gaan sëmbë fëën basu. Ma hën mama tei hii dee soni u di mii buta nëën hati dendu ta pakisei nöömö.

⁵² Nöo hën di mii sai dë ta göö ta ko. Nöo möönmöön a ta a' fusutan u soni, nöo Masa Gadu ku libisëmbë tuu lobi ën.

3

Aki Lukasi ta konda dee soni

u Johanisi.

Mat. 3:1-12; Maik. 1:1-8; Joh. 1:19-28

¹ Wë nöo a di teni-a-feifi jaa u di tii u di Gaan Könu de kai Këisë Tibelia, nëën Johanisi seti di wooko fëën. Nöo a di ten dë sômëni tiima bi dë a di Gaan Könu dë basu. Biga Gaama Pontuisi Pilati bi ta tii di köndë de kai Judea. Könu Helodi bi ta tii di köndë de kai Galilea.

Nöö di baaa fëen de kai Filipi bi ta tii de tu köndë de kai Idumea ku Takonitisi. Nöö Gaama Lisamiasi bi ta tii di köndë de kai Abilene.

² Nöö a di ten dë, Ananiasi ku Kajafasi bi dë dee Kaba Hei Begima u dee Dju sëmbë.

Nöö hën Masa Gadu kai di mii u Sakaliasi de kai Johanisi ka a dë a sabana dendu ala.

³ Nöö hën a hopo ta waka ta lontu a hii dee köndë a di pisiwata u di lio de kai Joodan, ta konda da sëmbë taa de musu bia de libi ko dopu, be Masa Gadu an hoi dee hogilibi u de a bëë möön.

⁴ Nöö fa a ta du dë, a kai ku di soni di fesiten tjabukama u Gadu de kai Jesaaja bi sikifi a di Buku u Gadu taa:

Wan sëmbë ta bai a di sabana taa:

“Un mbei di pasi da Masa ooo,

be a ko dë tololoo.

⁵ Hii dee hei liba ku dee kuun,

te dou ku dee sakasaka kamian tuu

musu ko dë palalaa.

Nöö dee bendibendi u di pasi musu ko dë tololoo.

Sösei dee baaku dee dë a di pasi,

de musu tapa de tuu ko buta palalaa.

⁶ Nöö te a dë sô kaa,

nöö hii sëmbë o si di heepi di Masa Gaangadu abi awaa.”

⁷ Nöö fa Johanisi ta bai dë, nöö wanlö gaan hia sëmbë ta ko nëen faa dopu de.

Hën a taki da de taa: “Unu takuhatima kuma sindeki, un ko tei dopu nö? Ambë taki da unu taa un sa kumutu a di hatiboonu u Gadu sëndö un bia unu libi.”

⁸ Un musu libi bunu e, be hii sëmbë si taa libi fuunu tooka. Wan musu sai dë ta taki taa fu di di gaan avo fuunu de kai Abahamu ku Masa Gadu bi dë gaan mati, nöö Gadu an o sitaafu unu e! Nönö, wan mëni sô. Biga ee Gadu kë, a sa mbei dee sitonu aki bia ko böngö u Abahamu a unu kamian.

⁹ Biga luku, de seti koti dee pau lutu kaa. Nöö ee wan pau sai dë an ta pai bumbuu njanjan, nöö de o faa ën puu koti tuwë a faja tjuma kaba a sösö.” Sô Johanisi ta bai.

¹⁰ Nöö hën de hakisi ën taa: “Wë nöö andi u musu du möön?”

¹¹ Hën a piki de taa: “Ee wan sëmbë i abi tu hëmpi, nöö i musu tei wan nö i da di sëmbë di na abi. Sösei ee wan sëmbë i abi njanjan, nöö i musu da di sëmbë di na abi.”

¹² Nöö a baka fëen, nöö hën dee pii-lanti-mönima ko nëen tu faa musu dopu de. Hën de hakisi ën taa: “Mësitë o, andi u musu du möön?”

¹³ Nöö hën a taki da de taa: “Un haika e. Te un ta pii möni, nöö wan musu hakisi möön hia möön leki fa lanti buta.”

¹⁴ Nöö hën dee sodati ko nëen tu, hën de hakisi ën taa: “Wë andi uu musu du?”

Nöö hën a taki da de taa: “Wan musu suku toobi ku sëmbë ta musu de ta tei möni a de e. Sösei wan musu mindi soni da sëmbë tu fii tja de go a kuutu fu möni hedi. Ma un musu dë tifihedi ku di möni un ta kisi a lanti.”

¹⁵ Nöö fa dee sëmbë ta jei di fan u Johanisi dë, hën de pakisei taa: “Wë ambë da di sëmbë naandë, maingé? A sa kë di Keesitu, di Paamusi Könu di Masa Gadu bi taa a o manda ko da u a goonliba aki nö?” Biga de bi kë fu di Paamusi Könu musu ko.

¹⁶ Fëen hedi Johanisi piki de taa: “Nönö, dee sëmbë, nëen disi e. Ma hebi kuma ën. Ma di Sëmbë dë hën ta ko nöömö. Fa mi dë aki, ma hei tjika u mi lusu di susu fëen puu nëen futu seei. Biga mii ko u mi dopu sëmbë ku wata nöö, ma nöö te hën a ko nöö a o dopu unu ku di Akaa u Masa Gadu, ku faja. Biga di Akaa o limbo unu hati puu dee hogilibi dee bi dë a unu, kuma te faja ta tjuma goon puu dee soni fika di goon doti.”

¹⁷ Nöö fa di Sëmbë o ko dë, nöö a dë kabakaba këëë faa seeka di njanjan fëen. Dee bumbuu njanjan a o tei tjubi a gaan suwa, ma dee poipoi wan a o tuwë a di faja di an sa tapa a mundu möönsö, be de tjuma kaba a sösö.”

¹⁸ Nöö sô Johanisi ta wasiköi dee sëmbë nöömö ta konda di Bunu Buka u Masa Gadu da de.

¹⁹ Ma Johanisi bi gandji da Könu Helodi tu fu di di könu bi tei hënseei baaa mujëë, ufö a du sömëni oto hogi tu.

²⁰ Nöö hën di Könu hopo hën a go du wan möön gaan hogi eti. A kisi Johanisi sötö a danguwosu.

*Di pisi aki ta konda fa Masa Jesosi ko dopu.
Mat. 3:13-17; Maik. 1:9-11*

²¹ Ma bifö de söötö Johanisi a dinguwosu, nöö sömöni hia sëmbë bi ta ko nëen faa dopu de. Nöö Masa Jesosi seei bi kisi dopu nëen tu. Nöö fa a bi dë a di dopu, nöö a ta begi. Tee wan pisi, hën di mundu jabi waaa sö nëen liba.

²² Hën di Akaa u Masa Gadu saka ko kuma wan pomba ko tan nëen liba, nöö hën wan töngö piki a liba ala taa: “I da mi lobi Womi Mii. Libi fii ta kai ku mi te.” Sö wan soni pasa a di dopu u Jesosi e.

Aki Lukasi kai dee gaan lö

u Josëfu da u.

Mat. 1:1-17

²³ Nöö Jesosi bi abi diiteni jaa di a seti lei sëmbë. Nöö hiniwanten de bi ta luku ën kuma wan mü u Josëfu.

Nöö Josëfu, hën da di mii u Eli.

²⁴ Nöö Eli, hën da di mii u Mataati.

Nöö Mataati, hën da di mii u Leifi.

Nöö Leifi, hën da di mii u Mëtji.

Nöö Mëtji, hën da di mii u Janai.

Nöö Janai, hën da di mii u Josëfu.

²⁵ Nöö Josëfu, hën da di mii u Matatiasi.

Nöö Matatiasi, hën da di mii u Amosi.

Nöö Amosi hën da di mii u Naum.

Nöö Naum, hën da di mii u Esili.

Nöö Esili, hën da di mii u Nagai.

²⁶ Nöö Nagai, hën da di mii u Maati.

Nöö Maati, hën da di mii u Matatiasi.

Nöö Matatiasi, hën da di mii u Semei.

Nöö Semei, hën da di mii u Joseki.

Nöö Joseki, hën da di mii u Joda.

²⁷ Nöö Joda, hën da di mii u Joanan.

Nöö Joanan, hën da di mii u Lesa.

Nöö Lesa, hën da di mii u Zebabeli.

Nöö Zebabeli, hën da di mii u Seatiëli.

Nöö Seatiëli, hën da di mii u Neli.

²⁸ Nöö Neli, hën da di mii u Mëtji.

Nöö Mëtji, hën da di mii u Adi.

Nöö Adi, hën da di mii u Kosan.

Nöö Kosan, hën da di mii u Elimadon.

Nöö Elimadon, hën da di mii u Eli.

²⁹ Nöö Eli, hën da di mii u Josua.

Nöö Josua, hën da di mii u Eleise.

Nöö Eleise, hën da di mii u Jolim.

Nöö Jolim, hën da di mii u Mataati.

Nöö Mataati, hën da di mii u Leifi.

³⁰ Nöö Leifi, hën da di mii u Simion.

Nöö Simion, hën da di mii u Juda.

Nöö Juda, hën da di mii u Josëfu.

Nöö Josëfu, hën da di mii u Jonam.

Nöö Jonam, hën da di mii u Eliakim.

³¹ Nöö Eliakim, hën da di mii u Mélia.

Nöö Mélia, hën da di mii u Mëna.

Nöö Mëna, hën da di mii u Mataata.

Nöö Mataata, hën da di mii u Naatan.

Nöö Naatan hën da di mii u Dafiti.

³² Nöö Dafiti, hën da di mii u Isai.

Nöö Isai, hën da di mii u Obëti.

Nöö Obëti, hën da di mii u Boasi.

Nöö Boasi, hën da di mii u Salima.

Nöö Salima, hën da di mii u Nakison.

³³ Nöö Nakison, hën da di mii u Aminada.

Nöö Aminada, hën da di mii u Adimin.

Nöö Adimin, hën da di mii u Alini.

Nöö Alini, hën da di mii u Esilon.

Nöö Esilon, hën da di mii u Pëlëzi.
 Nöö Pëlëzi, hën da di mii u Juda.
³⁴ Nöö Juda, hën da di mii u Jakopu.
 Nöö Jakopu, hën da di mii u Isaki.
 Nöö Isaki, hën da di mii u Abahamu.
 Nöö Abahamu, hën da di mii u Teela.
 Nöö Teela, hën da di mii u Naako.
³⁵ Nöö Naako, hën da di mii u Seluku.
 Nöö Seluku, hën da di mii u Leu.
 Nöö Leu, hën da di mii u Pëlëki.
 Nöö Pëlëki, hën da di mii u Ebeli.
 Nöö Ebeli, hën da di mii u Sela.
³⁶ Nöö Sela, hën da di mii u Kainan.
 Nöö Kainan, hën da di mii u Apakasa.
 Nöö Apakasa, hën da di mii u Semi.
 Nöö Semi, hën da di mii u Noa.
 Nöö Noa, hën da di mii u Lamëki.
³⁷ Nöö Lamëki, hën da di mii u Metusela.
 Nöö Metusela, hën da di mii u Enöku.
 Nöö Enöku, hën da di mii u Jeleti.
 Nöö Jeleti, hën da di mii u Mahalali.
 Nöö Mahalali, hën da di mii u Kainan.
³⁸ Nöö Kainan, hën da di mii u Enösi.
 Nöö Enösi, hën da di mii u Seti.
 Nöö Seti, hën da di mii u Adam.
 Nöö Adam, hën da di mii u Masa Gadu.
 „Dati wan taki Masa Gadu seepi bi mbei ën ku ën seei maun.”

4

Di pisi aki ta lei u kumafa di didibi pooba Masa Jesosi.

Mat. 4:1-11; Maik. 1:12-13

¹ Nöö di Masa Jesosi kumutu a Joodan Lio ka Johanisi bi dopu ën dë, nöö di Akaa u Masa Gadu bi dë nëën liba, hën a tei ën tja go a sabana dendu.

² Nöö ala di didibi go poobëen luku ee a o piki ën buka a soni. Hën Masa Jesosi tan föteni daka ku föteni ndeti a di sabana dë söndö njan, nöö hën hangi ko kisi ën.

³ Nöö hën di didibi taki dëën taa: “Luku, di i dë di Mii u Gadu kaa, nöö i fan ku di sitonu aki be a bia ko bëëë da i, fii feni soni u njan.”

⁴ Ma Masa Jesosi piki ën taa: “Nönö e. Biga di Buku u Gadu taa: ‘Na njanjan wanwan ta hoi sëmbë a libi.’”

⁵⁻⁷ Nöö hën di didibi tjëën go a wan hei kamian, hën a lei ën kôlô sö hii dee köndë tuu fu goonliba aki. Hën a taki dëën taa: “Luku, hii dee soni aki tuu dë u mi. Gadu da mi de, nöö ee mi kë da sëmbë, nöö mi sa da. Nöö de tuu mi sa da i ku di kaakiti u de ku hii dee gudu u de tuu, be i dë takima u de ta njan di bunu ku di waiti u de. Ma i musu tjökô kini a goon a mi fesi begi mi ufö.”

⁸ Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Nönö e, biga a dë a Masa Gadu Buku taa: ‘Masa Gadu wanwan tö i musu ta begi. Hën wanwan nöö i musu ta dini, biga hën nöö da i Masa.’”

⁹ Nöö a baka u di dë, hën di didibi tjëën go a Jelusalen, tee a di Gaan Wosu u Masa Gadu liba a di tölu hedi ala. Hën a taki dëën taa: “Di i dë di Mii u Gadu, nöö hiti i seei puu aki tuwë go a goon, nöö soni an o du i.

¹⁰ Biga a dë a Gadu Buku taa: ‘Masa Gadu o manda dee basia fëën ko heepi i fu soni an musu du i.

¹¹ De o tja i a maun fu ja musu naki futu a sitonu.’”

¹² Hën Masa Jesosi toona piki ën taa: “Ma a dë a di Buku tu taa: ‘Ja musu pooba Masa Gadu e, biga hën da i Gadu.’”

¹³ Nöö sö di didibi pooba Masa Jesosi a hii soni te a wei, an sa wini ën möönsö. Nöö a baka fëën hën a disëën dë, hën a go fëën ufö.

Aki Masa Jesosi seti wooko a

di pisiwata u Galilea.

Mat. 4:12-17, 13:53-58; Maik. 1:14-15, 6:1-6

¹⁴ Nöö a baka fëën, hën Masa Jesosi toona ko a di pisiwata u Galilea. Nöö di kaakiti u di Akaa u Gadu bi dë ku ën te nê fëën bai a hii di kamian.

¹⁵ Nöo a nango ta lei de di oto u Masa Gadu a dee keikiwosu u de, nöo hii sëmbë ta gafëen taa a sabi soni.

¹⁶ Nöo hën a sai dë te wan pisi hën a toona ko a Nazalëti ka de bi kiijëen. Nöo hën a dë tefa saba daka dou, hën a go a di keikiwosu kumafa a bi guwenti. Hën a hopo taanpu faa lesi Gadu Wöutu da de.

¹⁷ Hën wan u dee tiima u di keiki tei di pampia di di fesiten tjabukama u Masa Gadu de kai Jesaaja bi sikifi, hën a tëndëen dëen. Hën a jabi ën te a dou a wan kamian ka a de sikifisikifi taa:

¹⁸⁻¹⁹ Di Akaa u Masa Gadu dë a mi liba.

Masa Gadu tei mi fu mi konda di Bunu Buka fëen da dee pootima ku dee möfina sëmbë.

A tei mi u mi konda da dee sëmbë dee dë taitai,

taa mi sa puu de a di fuka de sai dë fu de ko feni böö.

A tei mi u mi konda da dee bookowojoma

taa dee wojo u de sa ko bunu fu de ko si soni baka.

A tei mi u mi konda da dee sëmbë dee ta dë a sitaafu ta kaba a sösö

taa de sa kumutu a di sitaafu dë basu.

A tei mi u mi konda da hii sëmbë tuu

taa di juu dou awaa fu Masa Gadu limbo fesi da libisëmbë.

²⁰ Nöo di Masa Jesosi kaba u lesi di pampia hën a tapëen, hën a toona tëndëen da di tiima baka. Nöo hën a go bazia sindo. Nöo hii dee sëmbë dë a di keikiwosu tuu ko ta luku ën diin.

²¹ Nöo hën a taki da de taa: “Wë di pisi u di Buku di i si u lesi aki, nöo di Sëmbë di Gadu taa a o manda ko dë nöo hën wë disi e.”

²² Nöo di a fan sö te a kaba nöo di fan fëen suti da dee sëmbë tee a foombo de. Ma tökuseei de an gafëen kaba. Biga so u de toona kosi ën taa: “Wë ambë da di sëmbë di ta fan di fan naandë? Na di mii u Josëfu nö?”

²³ Nöo hën Masa Jesosi piki de taa: “Aai, a bunu. Un sa koti wödu da mi kumafa un kë e. Un sa taki da mi taa: ‘Data o, heepi i seei. Biga un bi jei dee soni i bi ta du a Kapenaumi, nöo di i ko a i seei köndë aki nöo be i heepi dee sëmbë fii tu, boo si.’

²⁴ “Ma un haika e, mi o taki wan soni da unu. Wan tjabukama u Gadu an ta a’ nëen seei köndë e.

²⁵ Biga luku di tjabukama de kai Elia. Di ten a bi dë, nöo sö de an bi tei ën u soni tu. A bi tapa di tjuba hii dii jaa ku sikisi liba longi nëen köndë Isaëli aki. Tjuba seei an bi kai möönsö, nöo hën wan gaan hangi ko. Nöo Isaëli köndë bi abi sëmëni mujëe di manu u de bi dëdë disa de.

²⁶ Ma tökuseei, fu di dee sëmbë fëen seei köndë an bi biibi ën tjika, hën mbei Gadu puu ën manda go tee a wan oto köndë de kai Salepita te a di pisiwata u Sidon Köndë ala go ta heepi wan oto köndë mujëe di hën manu bi dëdë disa.

²⁷ “Nöo söseei a di tjabukama de ta kai Elisa ten, Isaëli köndë aki bi abi hia sikitjinama, ma Elisa an bi kula na wan kodo u de, fu di de an biibi ën tjika. Ma wan oto sëmbë de kai Naaman kumutu te a wan oto köndë de kai Silia nöo hën a feni kula.”

Nöo sö Masa Jesosi fan ku dee sëmbë te a kaba.

²⁸ Nöo dee sëmbë dee bi dë a di keikiwosu dendu, di de ko jei fa Masa Jesosi fan, nöo hën hati u de ko boonu tee na sipootu. Biga de sabi taa de a ta taki.

²⁹ Hën de hopo vu hën de kisi ën hai tja go a döo. Hën de tjëen go a di kuun buka fu de tuusi ën tuwë go a goon. Biga di köndë bi dë a wan kuun liba.

³⁰ Ma te u de kë si, hën a pasa a de mindi dë go fëen.

Aki Masa Jesosi jaka wan gadu puu a wan sëmbë liba.

Maik. 1:21-28

³¹ A baka u di dë, nöo hën Masa Jesosi toona go a Kapenaumi, a di pisiwata u Galilea dë seei. Nöo hën a dë tefa di saba dou, hën a go a keiki go ta lei sëmbë.

³² Nöo fa a ta lei de dë, nöo a foombo de seei. Biga te a ta fan, i ta si taa hën abi di taki.

³³ Nöo fa de dë a keiki naandë nöo wan oto sëmbë bi ko dë tu. A bi dë ku wan gadu nëen hedi. Nöo di a si Masa Jesosi, hën a bai kai olo taa:

³⁴ “Disa u ooo, disa u, Jesosi u Nazalëti. Andi tja i ko aki? I ko fii ko kii u wante nö? Mi sabi i. Ju da di Sëmbë u Masa Gadu seei apaiti.”

³⁵ Ma hën Masa Jesosi gandji dëen taa: “Kabuka dë! Andi joo feni taki? Kumutu a di sëmbë dë liba e!” Nöo hën di gadu hiti di sëmbë tuwë a goon a dee oto sëmbë fesi dë, ma an du ën soni. Nöo hën a kumutu disëen go.

³⁶ Hën dee sëmbë tuu ko fëëe teee de taki ku deseei taa: “Maingë, andi u ta si aki! Dee soni a ta lei dë, andi seei da de? Biga ku di makiti ku di taanga fëen a puu di gadu a di sëmbë liba. Fa a fan dë, wante di soni disa di sëmbë.”

³⁷ Nöo hën oto fëen paaja a hii di köndë naandë.

Aki Masa Jesosi kula di mai u Simon ku wanlö oto sëmbë möön.

Mat. 8:14-17; Maik. 1:29-39

³⁸ Nöo hën Masa Jesosi kumutu a keiki, hën a go a di wosu u di womi de kai Simon. Hën a go si Simon mai sikisiki naandë. Wan taanga fëbë kisi ën. Nöo hën de begi Masa Jesosi faa kulëen da de.

³⁹ Nöo hën a bendi go a di mujëe liba hën a gandji da di fëbë. Nöo hën wantewante dë, hën di fëbë pasa di mujëe, hën a hopo go seeka soni da de de njan.

⁴⁰ Hën de sai dë tefa sapate buka, sonu nango. Nöo hën dee sëmbë u di köndë naandë tja wanlö hia sikima pepei wan ko a Masa Jesosi, nöo hën a buta maun a de kula de tuu ko bunu.

⁴¹ Nöo söseee a puu hia soni a sëmbë liba tu, dee ta kisi sëmbë a hedi. De ta bai taa: “Ju da di Womi Mii u Masa Gadu,” nöo a ta gandji da de taa: “Un kabuka dë! Wan fan dë möön e.” Biga de tuu bi sabi ën tuutuu taa hën da di Keesitu, di Paamusi Könu.

⁴² Hën di dobooko fëen, mamate biten, hën Masa Jesosi hopo go a döo, hën a go dë a wan kamian hën wanwan. Nöo hën dee hia sëmbë go ta suku ën teefa de go si ën naandë. Hën de begi ën taa gaantangi, be a tan ku de naandë. An musu go disa de.

⁴³ Ma Masa Jesosi taki da de taa: “Wë ma mi musu fu go a dee oto köndë tu u mi konda di Bunu Buka u Masa Gadu da de, be de jei kumafa a ta hopo di Njunjun Tii fëen fa u dë aki. Biga fu di soni dë hedi mbei a manda mi ko a goonliba aki.”

⁴⁴ Nöo hën a ta waka a hii dee köndëköndë u dee Dju tuu ta konda di Bunu Buka u Gadu da de a dee keiki u de.

5

Aki dee fosu bakama ko ta waka a Masa Jesosi baka.

Mat. 4:18-22; Maik. 1:16-20

¹ Wan daka hën Masa Jesosi bi dë a di ze de ta kai Genesalëti bandja, nöo hën sômëni sëmbë ta ko nëen fu de jei Masa Gadu oto. De ko hila tee kamian an dë faa taanpu möön.

² Nöo hën a si tu boto a lampeesi dë. Wanlö sëmbë bi kumutu a höndi ko ta wasi dee nëti u de.

³ Nöo hën a go subi a di boto u di womi de ta kai Simon. „Hën seei da Petuisi,„ Hën a taa be a tuusi di boto go a wata abiti sö. Nöo hën a sindo a di boto ta lei dee sëmbë dee dë a tela liba ala.

⁴ Nöo di a kaba u lei de, nöo hën a taki da Simon taa: “Womi, tuusi di boto go a mindiwata, nöo un tuwë dee nëti fuunu be un kisi fisi.”

⁵ Nöo hën Simon piki taa: “Wë Mësitë o, hii di ndeti u ta dëdë ta tuwë nëti te u wei, wa kisi na wan wojo soni. Ma töku di i taki sö, nöo u sa tuwë luku.”

⁶ Nöo hën de tuwë dee nëti a wata, hën de kisi fisi teee a fika piki sö nëti u de bi tënë.

⁷ Nöo hën de bai kai dee oto sëmbë a di oto boto ala, dee ku de ta wooko makandi, u de ko heepi de hai dee fisi. Nöo hën de ko a de, hën de ta kisi dee hia fisi ta buta a de tu boto teee a fika piki sö möön nöo de tu boto tuu bi singi.

⁸ Nöo di Simon Petuisi si sö, hën a tuwëen seei a goon a Masa Jesosi fesi. Hën a taa: “Masa, kumutu a mi aki e! Biga mi dë wan hogilibi sëmbë. „Ma bumbuu tjika fii ko a mi bandja,„

⁹ Di soni mbei a taki sö. Fa de kisi dee hia fisi di wan pasi dë, nöo a foombo ën te a ko fëëe, hën ku dee oto sëmbë dee ku ën sai naandë.

¹⁰ Nöo Johanisi ku Jakobosi, de da dee sëmbë dee ta wooko ku Simon makandi. De dë mii u wan tata de ta kai Zebedeosi. Nöo di soni foondo de tu.

Hën Masa Jesosi taki da Simon taa: “Na fëëe, womi. I bi ta kisi fisi, ma fa u dë aki mi o mbei i ko ta kisi libisëmbë ta tja ko u de musu sabi mi,„

¹¹ Hën de tja dee boto u de go buta, hën de disa hii soni u de dë, hën de go ta waka a Masa Jesosi baka.

Aki Masa Jesosi kula wan sëmbë di bi siki tjina siki.

Mat. 8:1-4; Maik. 1:40-45

¹² Wë nöo a baka u di dë, nöo hën Masa Jesosi go a wan köndë. Nöo wan sëmbë bi sai naandë, sinkii fëen lai ku tjinasiki. Nöo di a si Masa Jesosi, hën a kai ku fesi a goon begi ën taa: “Masa, ee i kë nöo i sa kula di tjinasiki u mi da mi.”

¹³ Nöo hën Masa Jesosi tëndë maun nama nëen, hën a taa: “Wë mi kë. Ko bunu e!” Nöo hën wante dë, di sëmbë ko bunu kaa.

¹⁴ Nöo hën Masa Jesosi bai ën taa an musu konda da na wan sëmbë, ma be a go a di begima „a Masa Gaangadu Wosu dë,„ be a si taa a ko bunu. Nöo be a tja paima go da Gadu kumafa di

wëti taki. Biga da sö Gadu bi taki da di fesiten hedima u dee Dju de kai Mosesi taa sö sëmbë musu du te de ko bunu u di lö siki dë, fu hii sëmbë sabi taa i ko bunu tuu.

¹⁵ Ma hii fa a bai ën dë seei, ma tökusee soni u Masa Jesosi paaja a hii di kamian dë. Nöö hii sëmbë ta ko nëën gidjii u de jei dee soni a ta taki, söseei faa heepi de a dee siki u de tu.

¹⁶ Ma Masa Jesosi lobi u nango a sabana dendu go begi hën wanwan.

Aki Masa Jesosi kula

wan lan sëmbë.

Mat. 9:1-8; Maik. 2:1-12

¹⁷ Wë nöö wan oto daka möön hën Masa Jesosi ta lei sëmbë „a wan wosu dendu. Nöö wanlö sëmbë u di keiki paatëi de kai Falisei ku dee Sabima u dee Djuwëti seei dë sindosindo naandë tu. De bi kumutu a hii dee köndëköndë u Galilea ku Judea, te dou ku Jelusalen. Nöö di juu dë, di kaakiti u Gadu bi dë a Masa Jesosi faa kula dee sikima.

¹⁸ Te wan pisi hën wanlö womi ko dou ku wan lan sëmbë a wan kama liba ko suku heepi a Masa Jesosi.

¹⁹ Hën di de ko dou a di wosu ka Masa Jesosi dë, nöö sëmbë sai dë teee a hia. De an sa feni kamian seei u de tja di sëmbë go dou a Masa Jesosi. Nöö hën de subi go a di wosu liba, „biga dee wosu liba u di köndë bi dë palalaa sö. Nöö hën de go booko di wosu a liba ala. Nöö hën de saka di womi a di kama go a dee hia sëmbë dendu dë, go buta a Masa Jesosi fesi.

²⁰ Nöö hën di Masa Jesosi si fa dee sëmbë biibi tjika, hën a taki da di sikima taa: “Womi, wë Masa Gadu puu i a bëë e. An ta mëni dee hogi i bi du möön.”

²¹ Nöö di dee Faliseima ku dee Sabima u Wëti jei fa Masa Jesosi taki, nöö hën de ta kuutu ën a de hati taa: “Huu? Unfa wan libisëmbë sa fan sö? Ambë da di sëmbë naandë di ta hoi Gadu a sipootu sö? Ambë tjika u puu sëmbë a Gadu bëë boiti hënseei nöö?”

²²⁻²³ Wë nöö Masa Jesosi sabi di pakisei de abi, nöö hën a piki de taa: “Dee sëmbë, andi mbei un musu ta pakisei dee soni dë u du? Andi seei mi musu du fuun sabi taa mi abi taki a di goonliba aki? Ee mi taa Gadu puu di sëmbë nëën bëë, ee nasö mi taki dëën taa be a hopo waka go nëën wosu, undi u de mi musu du fuun sabi taa mi abi taki a goonliba?”

²⁴ Ma nöö un luku e, mi o lei unu taa Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki, na fan nöö mi sa fan, ma mi abi makiti tuú a goonliba aki fu mi sa puu sëmbë a Gadu bëë.”

Nöö hën a bia fan ku di sikima taa: “Mi taki e, hopo, nöö i tei di kama fii nöö i waka go fii a wosu.”

²⁵ Hën wante dë, hën di sëmbë hopo a hii dee sëmbë tuu fesi. Hën a tei hën kama hën a ta waka ta gafa Masa Gaangadu nango nëën wosu.

²⁶ Nöö hii sëmbë ko foondo. A bigi da de te na soni, hën de taa: “Aai, dee sëmbë, Masa Gaangadu bigi e. A bumbuu. U si foombo soni tide.”

Aki Masa Jesosi kai Leifi faa ko dë bakama fëën.

Mat. 9:9-13; Maik. 2:13-17

²⁷ A baka u di dë, hën Masa Jesosi go si wan sëmbë de kai Leifi sindosindo nëën kantoo ka a ta pii lanti möni, nöö hën a kai ën faa ko dë bakama fëën.

²⁸ Hën di womi hopo disa hii soni fëën dë, hën a waka go a Masa Jesosi baka.

²⁹ Nöö hën de dë te wan daka, nöö hën Leifi mbei wan gaan piizii nëën wosu da Masa Jesosi. Nöö sòmëni u dee sëmbë dee ta pii lanti möni ku sòmëni oto sëmbë bi dë a di piizii ta njan ku de tu.

³⁰ Te wan pisi hën dee Faliseima, ku dee Sabima u Wëti dee ta nama ku dee Faliseima, ko si Masa Jesosi ku dee lö sëmbë dë sindosindo ta njan makandi, hën hati u de boonu. Hën de hakisi dee bakama u Masa Jesosi taa ee faandi mbei de ta njan ta bebe ku dee sëmbë dee ta pii lanti möni dë ku dee oto takulibi sëmbë u di köndë? „Biga bumbuu sëmbë an bi musu ta hulu dee lö sëmbë dë.”

³¹ Hën Masa Jesosi koti wan nongö da de taa: “Ee wan sëmbë ja siki, nöö ja abi data fanöudu.

³² Nöö un haika e. Ma ko aki fu bumbuu sëmbë hedi e, ma u dee takulibi sëmbë hedi, u mi kai de u de bia de libi ko a Masa Gadu.”

Aki Masa Jesosi ta konda soni u

di njunjun lei ku di awoo lei

da de.

Mat. 9:14-17; Maik. 2:18-22

³³ Nöö hën dee Faliseima ku dee Sabima u Wëti toona hakisi ën taa: “Wë Mësitë o, andi mbei dee bakama fii an ta disa u njan fu begi hedi kumafa u ta disa? Biga dee bakama u

Johanisi di Dopuma ta begi söndö njan hiniwanten, söseei dee bakama fuu ta begi söndö njan tu. Ma dee bakama fii ta njan ta bebe kodo. Unfa a waka?"

³⁴ Nöo hën Masa Jesosi da de wan oto. A taa: "Ee wan sëmbe o tööu, nöo dee mati fëen o ko nëen a di tööu. Nöo fa hën ku de o sai dë, nöo de o ta njan ta piizzi makandi.

³⁵ Ma tee di daka dou de puu ën a de mindi ufö de o ta kusumi ta tja hangi awaa."

³⁶ Nöo hën a toona da de wanlö oto möön, ta lei de kumafa di awoo lei u de ku di njunjun lei fëen an ta kai. A taa: "Dee sëmbe, un haika e. Na wan sëmbe o tei wan njunjun koosu pisi go lapu wan awoo koosu. Wë biga ee a du sö, nöo a o poi di njunjun wan nöo di awoo wan an o kai ku ën tu.

³⁷ "Nöo söseei na wan sëmbe sa buta wan njunjun diingi a wan awoo mbeti kakisa saku. Biga a ko taanga kaa. Nöo te di diingi o soopu, nöo di awoo saku o bai latja. Di diingi o kaba a sösö nöo di saku seei o kaba a sösö tu.

³⁸ Ma te i buta di diingi a wan njunjun saku, nöo di saku dë diaan eti. Nöo te di diingi soopu, nöo di saku o tëndë, an o bai latja tuwë di diingi. Nöo di njunjun diingi ku di njunjun mbeti kakisa saku tuu o dë bunu.

³⁹ "Ma nöo na wan sëmbe ta bebe awoo diingi nöo i kë bebe njunjun wan möön, biga joo si taa di awoo diingi suti möön di njunjun wan."

6

Aki Masa Jesosi lei dee

Faliseima kumafa hën ku

saba daka dë.

Mat. 12:1-8; Maik. 2:23-28

¹ Wë nöo a wan saba, hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen ta waka ta pasa a wan goon dendu. Nöo wan sootu pei soni kuma alisi sö dë a di goon ma de sa njan mëen kuakwa, nöo hën dee bakama ta booko ën ta buuka ta njan.

² Nöo hën so u dee Faliseima hakisi de taa: "Faandi mbei un ta booko di soni a di saba daka u du? Nëen da un ta booko di wëti nö?"

³ Nöo hën Masa Jesosi piki de taa: "Ja bi lesi a di Buku u Gadu andi Dafiti bi du nö, di ten hangi bi ta kii hën ku dee oto sëmbe ku ën bi ta waka?"

⁴ De bi ta lontu te de go dou a di wosu u Gadu dendu, hën Dafiti si dee bëë de bi tja go buta da Gadu naandë. An bi dë soni u de musu njan, biga dee begima wanwan tö nöo bi sa njan mën. Ma tókuseei Dafiti njan mën, hën ku dee otowan fëen tuu. "Ma Gadu an bi tei de u hogi fu di fuka u de hedi."

⁵ "Ma boiti u di dë, un musu sabi taa mi di ko dë Libisëmbe Mii aki dë Masa u saba."

Aki Masa Jesosi kula wan sëmbe a wan saba daka.

Mat. 12:9-14; Maik. 3:1-6

⁶ Nöo hën wan oto saba möön, hën Masa Jesosi go lei sëmbe a keiki. Nöo hën wan sëmbe ko naandë di wan së maun fëen doba fika dëdëdë.

⁷ Nöo wanlö Sabima u Wëti ku dee Faliseima bi sai dë kaa, nöo hën de ta luku ee a o heepi di sëmbe naandë a di saba, u de feni föutu nëen fu de tja go kaagi.

⁸ Ma nöo Masa Jesosi bi sabi kaa andi de ta mëni a de hati, hën a kai di sëmbe taa: "Womi, hopo ko taanpu a u fesi aki." Nöo hën di sëmbe hopo hën a ko taanpu naandë.

⁹ Hën Masa Jesosi hakisi dee sëmbe sai dë taa: "Andi möön bunu fuu du a saba, hogi naa bunu? Fuu musu puu sëmbe a dëdë maun, naa fuu disëen faa dëdë? Unfa di wëti taki?"

¹⁰ Hën a luku dee sëmbe tuu lontu dou. Nöo hën a taki da di sëmbe taa: "Womi, tëndë di maun fii i si." Nöo hën di di womi mbei kuma a kë tëndë di maun fëen, nöo hën wante hën a ko bunu djee kumafa a bi dë.

¹¹ Nöo hën dee sëmbe hati ko boonu ku Masa Jesosi tee kuma de sa lau sö, nöo hën de seti kuutu ku deseei ee unfa u de du ku ën.

Aki Masa Jesosi tei tuwalufu sëmbe ko bakama fëen vö.

Mat. 10:1-4; Maik. 3:13-19

¹² A di pisiten dë, hën Masa Jesosi go a wan kuun liba go begi Masa Gadu, nöo hën a tan dë begi wan hii ndeti.

¹³ Te di mamate fëen, hën a kai dee sëmbe dee bi ta waka nëen baka u de ko nëen. Nöo hën a tei tuwalufu sëmbe a de mindi, dee o dë apaiti tjabukama fëen de ta kai apösutu.

¹⁴ Nöo haika dee në u de. Di fosuwan de kai Simon, hënseei da Petuisi, ku ën baaa Andiasi, ku Jakobosi ku Johanisi ku Filipi ku Batolomisi,

¹⁵ Mateosi ku Tomasi, ku Jakobosi wan mii u Alufasi, ku Simon di bi dë wan sëmbe u di paatëi de kai Zeloti,

¹⁶ ku Judasi wan mii fu Jakobosi, ku Judasi Isikaliotu di sei Masa Jesosi.

Aki wanlō hia sēmbē ko suku heepi a Masa Jesosi.

Mat. 4:23-25

¹⁷ Nōō hēn Masa Jesosi ku dee tuwalufu bakama dee a bi tei dē ku dee otowan dee fika, hēn de saka go a goon a wan palala kamian. Nōō sēmbē u Jelusalen te dou ku dee oto kamian u Judea, ku sēmbē u de tu kōndē ta dē a di ze bandja de kai Tilusi ku Sidon tuu sai dē kaa.

¹⁸ De ko u jei di lei fēēn. So sēmbē ko faa kula de. So sēmbē bi abi soni a de liba ta toobi de, nōō hēn de ko a Masa Jesosi faa puu de da de. Nōō hēn a puu de tuu.

¹⁹ Hii sēmbē bi ta mbei mōiti u de nama nēēn, biga di kaakiti u Masa Gaangadu ta kumutu nēēn ta kula de tuu.

Aki Masa Jesosi ta lei dee

bakama fēēn fa u de libi

nōō de dē bunu.

Mat. 5:1-12

²⁰ Nōō hēn Masa Jesosi hopo wojo luku dee bakama fēēn, nōō hēn a taa:

“Un dee mōfina sēmbē aki, un dē bunu e, biga woon njan di bunu u di Njunjun Tii u Masa Gaangadu.

²¹ “Nōō un dee sēmbē dee ta hangī fuun ko kumafa Masa Gadu kē, nōō un dē bunu e, biga woon feni ēn sō tuu.

“Nōō un dee sēmbē dee ta kēē, un dē bunu, biga di kēē fuunu o bia ko lafu.

²² “Nōō un dē bunu e, un dee sēmbē oto sēmbē an sa si a wojo fu di un ta biibi a Mi di ko dē Libisēmbē Mii aki hedi. Fa de ta puu unu a de mindi ta kosi unu ta poi unu nē a kōndēkōndē, nōō un dē bunu e.

²³ Nōō un musu piizii, un musu wai seei, biga a Masa Gadu Kōndē woon kisi wan gaan paima. Biga sōseei dee fesiten sēmbē fuunu bi du ku dee fesiten tjabukama u Masa Gadu.

²⁴ “Ma un dee sēmbē dee taa: ‘U abi gudu, nōō wa abi Masa Gaangadu fanōudu mōōn,’ mi bai helu da unu, biga te bakaten te di gudu fuunu kaba, nōō wan o a’ soni mōōn. Biga un bi njan di bunu fuunu tuu a fesi kaa.

²⁵ “Nōō un dee sēmbē dee ta mbei taa un dē fa un kē, nōō wan abi Masa Gadu fanōudu mōōn,’ mi bai helu da unu biga a bakaten wan o dē kumafa un kē mōōn.

“Nōō un dee sēmbē dee ta wai ta lafu fu di un feni andi un kē, mi bai helu da unu biga a bakaten kēē nōō woon ta kēē.

²⁶ “Nōō un dee sēmbē ta kisi gafa a kōndē, fu di un ta libi kumafa dee sēmbē dee an dē a Masa Gadu sē kē,’ mi bai helu da unu. Biga sōseei dee fesiten sēmbē dee bi ta ganjan taa de ta tja Gaangadu buka bi kisi gafa tu.”

Aki Masa Jesosi ta lei dee bakama fēēn fa u de libi ku dee felantima u de.

Mat. 5:38-48, 7:12a

²⁷ Hēn Masa Jesosi toona taki da de taa: “Ma un dee sēmbē dee kē jei mi tuutuu aki, un haika. Mi taki e, un musu lobi dee felantima fuunu, nōō un du bunu da dee sēmbē dee abi hogihati fuunu.

²⁸ Nōō sōseei un musu wensi bunu da dee sēmbē dee ta siba unu ta kosi unu. Nōō un musu begi da dee sēmbē dee ta du hogihogi ku unu tu.

²⁹ “Nōō ee wan sēmbē naki i baaimaun a bandjajesi, nōō i bia di oto sē dēēn be a toona naki e. Nōō ee wan sēmbē tei di liba koosu fii, nōō ja musu tapēēn fu an tei di basu koosu fii tu.

³⁰ Nōō sōseei ee wan sēmbē hakisi i wan soni, nōō ja musu niingēēn. Ee wan sēmbē tei soni fii, nōō ja musu toona tei ēn nēēn baka.

³¹ “Nōō leti kumafa i kē fu sēmbē musu libi ku i, nōō sō seei i musu libi ku sēmbē tu.”

³² Hēn a taki da de mōōn taa: “Un haika e, dee sēmbē. Ee i ta lobi dee sēmbē dee ta lobi i nōō, nōō ja o feni gafa naandē e. Biga na wan apaiti soni i ta du dē. Biga dee sēmbē dee an dē ku Masa Gadu a wan sē, sō deseeti ta libi tu.

³³ “Nōō sōseei ee i ta du dee sēmbē bunu dee ta du i bunu wanwan, nōō ja o feni gafa fēēn tu. Biga sō nōō dee sēmbē dee an dē ku Masa Gaangadu a wan sē ta libi u de kaa.

³⁴ “Nōō ee i juu wan sēmbē soni fu di i sabi taa a o toona da i ēn baka, nōō ja du wan apaiti soni fii kisi gafa e. Biga sō nōō dee sēmbē dee an dē ku Masa Gadu a wan sē ta du tu. Nōō un musu libi bunu mōōn de.

³⁵ “Biga un musu lobi dee felantima fuunu. Un musu du de bunu. Ee joo juu sēmbē soni, nōō i musu juu di sēmbē di ja abi pakisei taa joo feni soni nēēn baka. Nōō te i du sō, nōō joo kisi wan gaan paima a Gadu e. Nōō a di fasi dē woon djeesi unu Tata Masa Gadu tu, biga sō

a ta libi. A abi bunuhati u sëmbë, biga dee sëmbë an ta dëen tangi seei a ta heepi te kisi ku dee hogihati sëmbë tuu.

³⁶ “Nöö un musu ta abi tjalihati u sëmbë e, leti kumafa Masa Gadu abi tjalihati.”

Aki Masa Jesosi ta bai de taa de an musu kuutu de na de.

Mat. 7:1-5

³⁷ Nöö hën Masa Jesosi toona taki da de taa: “Ja musu ta kaagi sëmbë e, dee sëmbë, nöö de an o kaagi i tu. Ja musu kuutu de u de musu kisi sitaafu, nöö Masa Gadu an o kuutu i tu, fii kisi sitaafu. Ja musu ta hoi otowan a bëë nöö Masa Gaangadu an o hoi i a bëë tu.

³⁸ I musu ta da sëmbë soni, nöö i seei o kisi tu. Nöö möön hia seei joo kisi e. Biga Gadu o lai ën a wan gaan manda ta zin ta fugu tee di manda an sa tei möön, nöö a hopo ën da i. Biga ku di wan seepi maaka di i ta maaka da otowan, nöö ku ën seei de o maaka da i tu.”

³⁹ Nöö hën a koti wanlô nongô da de, a taa: “Bookowojoma an sa tja bookowojoma a maun e. Biga de tuu o go kai a ngôtô dendu kaba a sôsô.

⁴⁰ Nöö söseer wan siköö mii an o sabi soni kuma di mësitë fëen e, ma te a ta lei te a ko sabi ufô a o ko dë kuma di mësitë.”

⁴¹⁻⁴² Nöö hën a taa: “Dee sëmbë o, unfa i ta si di piki sundju a di otowan fii wojo fii taki dëen taa: ‘Womi, be mi puu di sundju a i wojo dë da i,’ ma di gaan wan a i seei wojo dë, ja ta si ën? I bödjëema, i musu puu di gaan sundju di dë a i seei wojo te i kaba, nöö i sa si bunu fii puu di u di otowan dëen.”

Aki Masa Jesosi ta lei fa i sa

du sabi ee wan pau bunu.

Mat. 7:16-20, 12:33-35

⁴³ Nöö hën a taa: “Ee wan pau ta pai sôsô njanjan, nöö an dë wan bumbuu pau e. Söseer wan pau di ta pai bumbuu njanjan an dë wan sôsô pau tu.

⁴⁴ Biga hiniwan pau i sa sabi ën nëen njanjan. Ja o feni apeesina naa alandja pau, nöö söseer ja o feni mamaun a panpantii.

⁴⁵ Dati wan taki ee i dë hogihatima, nöö ja o taki bumbuu soni. Nöö ee i dë bumbuu sëmbë, ja o taki hogihatima soni. Ma kumafa di hati fii dë, nöö sö di buka fii o ta fan.”

Aki ta taki u tu sëmbë

dee mbei wosu.

Mat. 7:24-27

⁴⁶ Nöö hën Masa Jesosi toona lei dee sëmbë soni möön. A taa: “Dee sëmbë o, faandi mbei un ta kai mi ‘Masa’ ma wan ta de dee soni dee mi ta taki da unu fuun du?

⁴⁷⁻⁴⁸ “So sëmbë ta ko a mi ta ko ta jei di lei u mi, nöö te de go nöö de ta du kumafa de jei dë. Nöö sö wan sëmbë, a dë kuma wan sëmbë di o mbei wan wosu fëen, nöö hën a seti ën ku wan goonsei taangataanga gingin kuma sitonu. Hën a mbei di wosu te a kaba. Nöö hën a bakaten, hën wan gaan tjuba kai tee na soni, singi di kamian pii. Ma tôku di wosu an booko kai möönsô. A fika taanputaanpu apë fu di de seti ën bunu sö.

⁴⁹ “Ma di sëmbë di ta jei di lei u mi ma an ta du kumafa mi ta lei ën, nöö a dë kuma wan sëmbë di ta mbei wan wosu fëen, nöö hën a seti ën a sandu liba mbei te a kaba. Nöö hën a baka, hën wan gaan wata ko sawa di wosu tja go fiaa. Biga di goonsei an bi dë gingin tjika.”

7

Aki Masa Jesosi kula wan wookoma u wan oposii.

Mat. 8:5-13

¹ A baka u di Masa Jesosi kaba u lei dee sëmbë naandë, nöö hën a toona go a Kapenaumi.

² Nöö wan oposii u dee Loomë Köndë sodati bi dë a di köndë dë. Nöö a abi wan futuboi fëen di a lobi gaanfa, ma nöö hën di futuboi siki tee a dë a maunmaun.

³ Nöö hën di di oposii jei u Masa Jesosi, nöö hën a go a wanlô Gaan Womi u dee Dju sëmbë go hakisi de ee de sa go a Masa Jesosi go begi ën faa ko kula di futuboi fëen dëen.

⁴⁻⁵ Nöö hën dee sëmbë hopo go a Masa Jesosi, hën de begi ën seei taa be a ko heepi di womi da de, mbei di futuboi fëen ko bunu. De taa: “Di womi aki, a dë wan sëmbë di lobi u Dju sëmbë e. Biga di keiki fuu seei a heepi u mbei fiaa. Wë nöö hën u si taa a fiti fii sa du ën di bunu aki da u.”

⁶ Nöö hën Masa Jesosi hopo wante faa go ka di oposii ta libi. Nöö hën de ta waka nango. Ma nöö di de ko zuntu, hën di oposii manda sëmbë u de taki dëen taa: “Ma bumbuu tjika fii musu ko a mi wosu e.

⁷ Hën mbei miseer an ko a i tu. Ma be i taki wan wöutu nöö, nöö di sëmbë u mi o ko bunu kaa.

⁸ “Wë biga miseei, fa mi dë aki nöö mi dë a sëmbë basu, nöö mi abi sodati a mi basu tu. Nöö ee mi taki da wan u de taa be a go ala, nöö a o hopo go. Ee mi taki da wan otowan taa be a ko aki, nöö wante a dou kaa. Ee mi taki da di futuboi u mi taa be a du di dë, nöö wantewante a ta du ën. Nöö söseei mi sabi taa ee i, Masa Jesosi, taki ee wan wöutu seei, nöö a o pasa sö kaa.”

⁹ Nöö hën dee sëmbë go, hën de da Masa Jesosi di buka te de kaba.

Nöö di a jei fa di oposii taki, nöö a bigi dëen tee na soni. Hën a bia luku hii dee sëmbë dee bi ta waka ku ën naandë. Hën a taa: “Dee sëmbë, a bigi da mi e. Biga di wakama dë ko ta biibi mi möön leki un dee Isaëli sëmbë u di köndë aki seei.”

¹⁰ Nöö hën dee sëmbë dee bi tja di buka ko dë toona go. Nöö di de go dou a wosu, hën de si taa di futuboi u di oposii ko bunu kaa.

Aki Masa Jesosi weki wan

kijoo mii a dëdë.

¹¹ Nöö baka u di dë, hën Masa Jesosi go a wan köndë de kai Nain, hën ku dee bakama fëen ku wanlô hia oto sëmbë.

¹² Nöö di de go dou a di dööbuka u di peni di lontu di köndë, nöö hën de si wanlô sëmbë kumutu ta waka ta ko ku wan dëdë de ta tja go bei. Di sëmbë naandë bi dë di wan kodo womi mii tö fëen mama, nöö di mama manu bi dëdë disëen kaa. Nöö di mama ku sömëni sëmbë ta waka ta ko.

¹³ Nöö di Masa Jesosi si di mama u di mii, nöö tjali fëen kisi ën. Hën a fan ku di ën taa: “Mujëë o, kabuka.”

¹⁴ Nöö hën a waka go panjan di daagi, nöö hën dee sëmbë ta tja di dëdë taanpu pii. Nöö hën a taa: “Womi, hopo.”

¹⁵ Nöö hën wantewante dë, hën di dëdë sëmbë weki. Hën a hopo sindo, hën a seti fan. Nöö hën Masa Jesosi taki da di mama taa: “Luku di mii fii aki. Ko tei i soni.”

¹⁶ Wë nöö di soni di pasa dë, a bigi da dee sëmbë tee na soni. De taa: “Masa Gadu bigi e, dee sëmbë. A ko heepi u dee sëmbë fëen te a manda wan gaan tjabukama fëen ko da u.”

¹⁷ Nöö hën di oto dë paaja a hii Judea te dou ku dee oto köndë tuu dee dë zuntu dë.

Aki Johanisi di Dopuma manda wan buka go da Masa Jesosi.

Mat. 11:2-19

¹⁸ Wë nöö di dee bakama u Johanisi di Dopuma jei hii dee oto u Masa Jesosi dë, hën de go konda de da Johanisi ka a dë a dunguwosu dë.

Nöö hën Johanisi kai tu u dee bakama fëen ko nëen

¹⁹ faa manda de go a Masa Jesosi. A taki da de taa: “Wë un sabi taa Masa Gadu bi paamusi taa a bi o manda wan sëmbë ko da u, faa puu u a dee fuka fuu, Nöö un go a Jesosi e, go hakisi ën ee hën da di sëmbë dë, naa a dë a baka ta ko eti.” Sö Johanisi manda di buka.

²⁰ Nöö hën dee bakama u Johanisi nango tefa de go dou a Masa Jesosi. Nöö hën de taki dëen taa: “Wë Johanisi di Dopuma manda u fuu musu ko hakisi i ee i da di sëmbë di Masa Gadu bi paamusi taa a bi o manda ko da u, naa a dë a baka ta ko eti?”

²¹ Nöö a di ten dë seei, Masa Jesosi bi dë ta kula wanlô hia sëmbë. De bi ko nëen ku peipei siki, ku gadu a hedi, so u de dë bookowojo sëmbë, nöö de ko faa heepi de. Hën a ta kula de te a kaba.

²² Hën a fan ku dee bakama u Johanisi taa: “Wë un toona go, nöö un konda dee soni dee un si aki dëen e, ku dee soni dee un jei aki. Un taki dëen taa bookowojo sëmbë ko ta si soni, lan sëmbë ko ta waka, tjinama ta ko bunu, bookojesima ko ta jei soni, dëdë sëmbë ta weki baka a dëdë, dee möfina sëmbë ta jei di buka u Masa Gadu, leti kumafa di tjabukama bi taa sö a o dë te di Paamusi Könu ko.”

²³ “Nöö i taki da Johanisi tu taa di sëmbë di ta futoou mi te an ta mati fu di ma ta du kumafa a bi mëni, nöö sö wan sëmbë dë bunu e. Sö fuun taki dëen.”

Aki Masa Jesosi taki soni u Johanisi di Dopuma.

²⁴ Hën di dee bakama u Johanisi go kaa, nöö hën Masa Jesosi bia ko ta hakisi dee sëmbë dee sai dë taa: “Dee sëmbë aki, fa un bi go a Johanisi a di sabana ala, un sooti sëmbë un go si ala? Un si wan söso sëmbë di na a’ pakisei fëen seei nö, kuma wan kambaluwa di di ventu ta tja nango ta ko?”

²⁵ Andi un bi si? Un si wan sëmbë di bisi wan gaan hanso bisi ta wai ta njan ta bebe nö? Nönö e! Dee sëmbë ta libi di lö libi dë, a guduma wosu de ta dë, na a sabana dendu.

²⁶ Naa un si wan gaan tjabukama u Masa Gadu? Aai, hën un si dë tuu. Ma Johanisi bigi möön wan tjabukama seei e.

²⁷ Biga hën da di sëmbë di Buku u Gadu bi taki taa a o manda ko a di Heepima fesi, faa seeka di pasi dëen.

²⁸“Nöö mi taki da unu e, taa fu dee sëmbë de bi pai a fesiten te kisi fa u dë aki, nöö Johanisi di Dopuma hei möön de tuu. Ma tökuseei fa Masa Gadu ta hopo di Njunjun Tii fëen aki, nöö dee möön lagi sëmbë dee ta dë a di Tii fëen dendu, nöö de a' bunu hedi möön Johanisi e.” Sö Masa Jesosi taki.

²⁹Wë nöö fa Johanisi bi ko dë, nöö dee sösö sinkii sëmbë u di köndë ku dee sëmbë ta pii lanti möni, de bi piki di buka fëen. Biga de ko si taa Masa Gadu a' leti. Nöö hën de bia de libi hën de mbei Johanisi dopu de.

³⁰Ma dee fesima u keiki kuma dee Faliseima ku dee Sabima u Wëti, de an bi kë di heepi Masa Gadu bi o heepi de möönsö. Biga de bi niinga u bia de libi fu Johanisi dopu de.

³¹Nöö hën mbei Masa Jesosi taki da de taa: “Wë nöö ambë seei mi sa tei maaka ku dee sootu pei sëmbë aki?”

³²De djei dee mii ta pëë a sitaati. Ee i mbei fofio da de u de baja, de an o baja. Ee i kanda këë kanda da de u de këë, de an o këë. „Nöö sö dee fesima u keiki dë tu. Ja sa du soni te a kai ku de möönsö.”

³³Wë biga di Johanisi di Dopuma ko, nöö an ta njan dee njanjan u di köndë, an ta bebe dee soni u di köndë, hën de feni taa didibi dë nëen liba.

³⁴Nöö hën Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki ko, nöö hën mi ta njan ta bebe kuma dee otowan. Nöö hën de feni taa mi a' langabëë, mi dë bebesonima, mi ta hoi mati ku dee sëmbë ta pii lanti möni ku dee oto hogilibi sëmbë u di köndë.

³⁵“Ma antoobi. Fa de ta taki dë seei, ma töku dee sëmbë u Masa Gadu o sabi di köni fëen. „De o sabi taa mi ku Johanisi tuu ta libi bunu.”

Aki wan Faliseima kai Masa

Jesosi faa ko njan ku ën

nëen wosu.

³⁶Hën de dë te wan daka, hën wan u dee Faliseima de kai Simon kai Masa Jesosi faa ko nëen wosu ko njan ku ën. Nöö hën Masa Jesosi hopo, hën a go a Simon wosu. Nöö hën a sindo a wan langa bangi „tëndë futu buta nëen liba, kumafa guwenti u de dë a di köndë te de o sindo a tafa u njan.”

³⁷Nöö wan mötjö mujëë bi dë a di köndë. Nöö di a jei taa sö Masa Jesosi dë a Simon wosu, nöö hën a o go ala tu. Nöö di a nango, hën a tja wan gaan dii bata sumëësuti fatu.

³⁸Nöö hën a go dou. Hën a go taanpu leti a Masa Jesosi futu së, nöö hën a seti këë. Hën a ta bosu Masa Jesosi futu ta këë tefa di wojowata fëen munjëen futu pëtëëë, nöö hën a dëë ën ku di uwii u hedi fëen. Nöö hën a tei di sumëë suti fatu hën a tutu ën a Masa Jesosi futu.

³⁹Nöö di Simon si di sondi, nöö hën a ta guunjëen nëen hati taa: “Wë, ee di sëmbë aki dë wan tjabukama u Masa Gadu tuu, nöö a musu u sabi taa di mujëë naandë dë wan jajo mujëë. An bi musu nama nëen seei.”

⁴⁰Nöö hën Masa Jesosi kai ën, “Simon.”

Hën a piki.

A taa: “Wë, mi kë taki wan soni da i.”

Hën a taa: “Andi wë, Mësitë?”

⁴¹Hën a taa: “De bi dë tu womi bi juu möni a wan sëmbë. Wan u de juu teni dusu kölu, di otowan juu feifi höndö kölu.

⁴²Nöö hën de dë a di taki dë ta bia nango ta ko biga de an sa feni di möni u de paka di womi.

“Te wan pisi hën di womi ko taki da de taa an dë u de paka di möni möön. Be de disa di möni dë soni seei ku piizii.”

Sö wan oto Masa Jesosi taki te a kaba, nöö hën a hakisi Simon taa: “Wë de tu sëmbë dë, undi u de o lobi di sëmbë möön taanga?”

⁴³Hën Simon taa: “Wë misikuma di womi di bi juu möön hia möni.”

Hën a taa: “Wë awa, i piki bunu.

⁴⁴⁻⁴⁶Nöö luku, fa i kai mi, mi ko a i wosu aki.”

A taki aai.

“Ja da mi wata fu mi wasi futu, ja bosu mi, ja tutu fatu a mi hedi, ja du na wan wojo soni da mi kumafa di guwenti dë. Ma nöö luku di mujëë aki. Fu sensi di a ko aki, hën a ta këë ta munjan mi futu ku ën wojowata ta dëë mi futu ku di uwii u hedi fëen. A bosu mi futu seei, hën a tei wan gaan dii sumëësuti fatu lobi a mi futu.

⁴⁷“Nöö mi taki e, di mujëë i si aki sö, nöö Masa Gadu puu ën a bëë u hii dee hogilibi fëen tuu dee a bi ta libi. Hën mbei wë i si a lobi mi ta wai ku mi sö.

“Biga di sɛmbɛ di sabi taa a du hia hogi hɛn Gadu puu ɛn a bɛɛ, nɔɔ di sɛmbɛ dɛ hɛn o lobi Gadu mɔɔn taanga. Ma di sɛmbɛ di pakisei taa wan piki hogi sɔ nɔɔ a bi du nɔɔ Gadu puu ɛn a bɛɛ, nɔɔ di sɛmbɛ dɛ o lobi Gadu wan pikiwan nɔɔ.”

⁴⁸ Nɔɔ hɛn Masa Jesosi bia fan ku di mujɛɛ taa: “Mujɛɛ, i kisi paadon e. Masa Gadu an hoi dee hogi fii i bi du nɛɛn bɛɛ mɔɔn!”

⁴⁹ Nɔɔ hɛn dee oto sɛmbɛ ku Masa Jesosi bi sindo a tafa naandɛ, hɛn de ta fan ku deseei taa: “Wɛ ambɛ da di sɛmbɛ aki di ta puu sɛmbɛ a Gadu bɛɛ?”

⁵⁰ Hɛn Masa Jesosi taa: “Mujɛɛ, di biibi fii heepi i e. Nɔɔ i go fii a wosu ku piizii.”

8

Aki Lukasi ta taki soni u wanlɔ

mujɛɛ dee bi ta waka

ku Masa Jesosi ta lontu.

¹ A baka u di dɛ, hɛn Masa Jesosi go ta waka a dee kɔndɛkɔndɛ ta tja di Bunu Buka ta konda da lanti taa Gadu tja di Njunjun Tii fɛɛn ko a goonliba awaa. Nɔɔ de tuwalufu bakama fɛɛn bi dɛ ku ɛn,

² ku wanlɔ mujɛɛ tu. A fesi nɔɔ dee mujɛɛ dɛ bi dɛ ku siki, nɔɔ hɛn a kula de ko bunu. So u de, soni bi kisi de a hedi hɛn a jaka de puu. Wan u dee mujɛɛ de ta kai Malia u di kɔndɛ de kai Magidala, hɛn bi abi sɛbɛn gadu nɛɛn hedi hɛn Masa Jesosi puu de tuu dɛɛn.

³ Wan otowan mɔɔn de kai Johana, hɛn manu de kai Kusasi, wan hedima u Kɔnu Helodi wosu, ku wan de kai Susana, ku sɔmɛni otowan mɔɔn bi dɛ ku Masa Jesosi ku dee bakama fɛɛn ta waka ku de ta lontu. De ta heepi de a dee soni dee de bi abi fanɔudu u de sa libi, ta puu de a fuka a di sɛ u mɔni soni.

Aki Masa Jesosi da wan woto

u wan sɛmbɛ di ta jaa bɔngɔ.

Mat. 13:1-23; Maik. 4:1-20

⁴ Wan daka hɛn sɔmɛni sɛmbɛ kumutu a dee kɔndɛkɔndɛ ta ko a Masa Jesosi te a hila. Nɔɔ hɛn a tei wan oto faa lei de soni. A taa:

⁵ “Wan daka hɛn wan sɛmbɛ go nɛɛn goon go ta paandi wan soni [kuma alisi]. Nɔɔ di a ta jaa di sii, nɔɔ hafu kai a pasi liba, nɔɔ sɛmbɛ ta waka dɛ ta makisɛɛn ku futu te an sa ko soni, ufɔ dee piki fou ta pii ɛn ta njan tu.

⁶ “Nɔɔ hafu u di sii kai a sitonu goon. Nɔɔ di a booko wojo ko nɔɔ hɛn a toona dɛdɛ, fu di di kamian aan doti tjika nɔɔ an ta feni wata kumafa a dɛ fanɔudu.

⁷ “Nɔɔ so fɛɛn kai ka maka dɛ, nɔɔ hɛn di maka gɔɔ ko peetɛɛn kii. An sa ko soni mɔɔnsɔ.

⁸ “Ma nɔɔ hafu u di sii kai a bunu goon, nɔɔ hɛn a gɔɔ tee a puu njanjan te a hila.”

Sɔ wan oto Masa Jesosi taki te a kaba. Nɔɔ hɛn a taa: “Fa mi fan ku unu aki, nɔɔ un pakisei ɛn bunu e, be un fusutɛɛn.”

⁹ Nɔɔ baka u di dɛ, hɛn dee bakama fɛɛn ko hakisi ɛn faa puu di hedi u di oto da de.

¹⁰ Nɔɔ hɛn a taa: “Wɛ un haika e. Dee tjubitjubi soni u di Njunjun Tii u Masa Gadu, un musu sabi de tuu. Ma dee oto sɛmbɛ, [de dɛ kuma dee sɛmbɛ Esaja bi taki taa:] De ta luku ma de an ta si soni.

De ta haika ma de an ta fusutan.

Hɛn mbei mi ta fan ku de a nɔngɔ.”

¹¹ Hɛn a taki da de taa “Wɛ di puu u di oto dɛ sɔ taa: di sii, hɛn da di Wɔutu u Gadu.

¹² Nɔɔ di ka di sii kai a di pasi, hɛn da te wan sɛmbɛ jei di Wɔutu, nɔɔ di didibi ko puu ɛn nɛɛn hati wante fu an fika ta biibi u Gadu heepi ɛn.

¹³ “Nɔɔ di ka a kai a sitonu goon, nɔɔ hɛn da di sɛmbɛ di kisi di Wɔutu seei ku wai, ma te toobi miti ɛn faa poobɛɛn luku ee a biibi Gadu tuutuu, nɔɔ a ta toona tuwɛɛn disa biga aan lutu wan bɛtɛ.

¹⁴ “Nɔɔ di ka a kai a maka kamian, nɔɔ hɛn da di sɛmbɛ di tei di Wɔutu tuu, ma a a’ bookohedi u dee soni u di goonliba aki tumisi. A ta pakisei dee peipei libi u di goonliba aki, hogi wan ku bunu wan tuu, ta suku gudu ku piizii. Dee lɔ soni dɛ ta fuu di sɛmbɛ hati te nɔɔ di Wɔutu an sa ko soni mɔɔnsɔ.

¹⁵ “Ma nɔɔ ka di sii kai a bunu goon, hɛn da a kai a wan bambuu sɛmbɛ hati. Nɔɔ di a jei di Wɔutu, nɔɔ a ta hoi ɛn nɛɛn hati ta pakisei ɛn tee a ko soni seei nɛɛn libi.”

Aki Masa Jesosi ta taki

andi limbo ta du.

Maik. 4:21-25

¹⁶ Nöo hën a taki möön taa: “Di Wöutu u Masa Gadu dë kuma wan faja e. Nöo na wan sëmbë o sëndë faja te a kaba, nöo a butëen a wan bungu dendu, nasö a soni basu. Ma a o butëen a wan heihei kamian ka hii dee sëmbë dë a di wosu sa si soni ku ën.

¹⁷ Nöo te di limbo fëen kai ko dë, nöo na wan soni o fika tjubitjubi tee nöo sëmbë an o si ën e, nöo na wan soni sa danga tee an o sa ko a limbo.

¹⁸ “Nöo un seti jesi be un jei bunu e, dee sëmbë. Biga di sëmbë di bi jei soni kaa, nöo a o sa jei möön hia. Ma di sëmbë di an kë jei seei, nöo di piki soni di a bi mëni taa a jei, hën a o toona lasi.”

Aki Masa Jesosi mbei de ko sabi ambë da famii fëen.

Mat. 12:46-50; Maik. 3:31-35

¹⁹ Wan daka hën Masa Jesosi dë a wan wosu ta lei sëmbë. Te wan pisi hën hën mama ku dee baaa fëen ko u ko luku ën, ma dee sëmbë bi hia a di kamian tee de an sa feni pasi u go dou nëen.

²⁰ Nöo hën wan sëmbë go taki da Masa Jesosi taa: “Mësitë o, i mama ku dee baaa fii ko a i aki. De dë a döo dë, nöo de kë si i.”

²¹ Hën a taa: “Sö nö baa? Wë nõo dee sëmbë i si mi ku de dë aki, nöo de da mi mama ku mi baaa e. Wë biga dee sëmbë dee ta jei Gadu buka ta piki ën, de da mi bëë kaa.”

Aki Masa Jesosi mbei di ventu ku di wata ko kötö.

Mat. 8:23-27; Maik. 4:35-41

²² Wan daka hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen dë a wata bandja dë, hën a taki da de taa: “Un boo subi a boto koti wata go a di oto së banda ala.” Nöo hën wante hën de subi a boto tuusi go a mindi wata.

²³ Nöo hën Masa Jesosi go kandi ta duumi.

Hën de nango te wan pisi, hën wan gaan ventu ko ta seki di wata tee di boto ta biinga seei u singi.

²⁴ Hën de go kai ën weki taa: “Masa hesi, hopo ooo, hopo! Woo dëdë a wata tuu kaba!”

Nöo hën Masa Jesosi hopo, nöo hën a gandji da di wata ku di ventu. Nöo hën wantewante dë hën di wata ku di ventu tuu ko kötö pii.

²⁵ Nöo hën Masa Jesosi hakisi de taa: “Dee sëmbë aki, andi mbei un fëëë sö? Naasë di biibi fuunu dë? Wan sabi taa mi ku unu dë aki nö?”

Ma nöo fa a du dë, nöo a foondo de te de ko fëëë. Hën de ta hakisi de na de taa: “Wë ambë seei da di sëmbë aki, dee sëmbë? Biga ventu ku wata tuu ta piki ën buka.”

Aki Masa Jesosi puu wanlö hia taku soni a wan sëmbë liba.

Mat. 8:28-34; Maik. 5:1-20

²⁶ Nöo baka u di dë, hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen nango teefa de go tjökö a di pisiwata u dee Galasëni sëmbë, leti a oto banda u Galilea dë.

²⁷⁻²⁹ Nöo di a nango a tela, hën wan sëmbë u di köndë ko miti ku ën. Di lö sëmbë dë, a abi wanlö hia taku soni nëen liba, nöo de dë nëen liba longi kaa. An ta bisi koosu a sinkii, an ta libi a wosu, an ta libi seei kumafa libisëmbë ta libi möön, ma a ta dë fëen a dee sitonu baaku ka de ta bei dëdë. Dee sëmbë u di köndë mbei möiti a hii fasi te de wei. De ta tai ën ku bui, ma a ta booko dee bui kölökölö seei lusu puu, nöo dee taku soni nëen liba ta hai ën ta tja go a dee sabana kamian. Na tide oto de ta penëen sö.

Nöo hën di a si Masa Jesosi, nöo hën a kai olo tuwëen seepi a goon a Masa Jesosi fesi. Nöo hën a taa: “Jesosi, i di Mii u di Möön Hei Gadu a liba, andi mi ku i abi? I ko aki fii ko pena mi nö? Mi begi i, na sitaafu mi e!” Biga Masa Jesosi bi bai ën kaa taa a musu kumutu a di sëmbë liba.

³⁰ Nöo hën Masa Jesosi hakisi ën taa: “Un në fii?”

Hën a taa: “Mi da A-Hila-Möön-Hii.” Biga de bi dë hia te sëmbë an sa konda de.

³¹ Nöo hën de begi Masa Jesosi fa an musu tuwë de go a di sitaafu kamian u de eti.

³² Nöo wanlö hagu bi dë a wan kuun bandja ta pii soni ta njan. Nöo hën dee soni taa be Masa Jesosi da de pasi fu de go a dee hagu dë. Nöo hën a taa: “Un go!”

³³ Nöo hën de kumutu a di womi, hën de go a dee hagu. Nöo fa u ta taki aki, hën dee hagu kumutu kule gililili go kai a wata djulululu dëdë fiaa.

³⁴ Hën dee sëmbë dee bi ta luku dee hagu, hën de kule go a ganda go paaja di buka te dou a hii kamian u di köndë dë tuu taa sö wan soni de si.

³⁵ Nöo hën hii dee sëmbë tuu booko kumutu a dee kamiankamian ko luku andi pasa. Nöo hën de go si di womi di dee soni bi dë nëen liba dë, sindosindo a Masa Jesosi bandja a goon dë pii. A dë ku koosu a sinkii, ku ën bumbuu fusutan. Nöo hën de tuu ko fëëë.

³⁶ Nöo hën dee sëmbë dee bi si di soni, hën de konda da dee otowan fa Masa Jesosi bi puu dee soni a di sëmbë liba.

³⁷ Nöo hën di fëë de fëë dë, hën mbei hii dee sëmbë u di pisiwata dë begi Masa Jesosi taa, gaantangi be a kumutu a di köndë u de go. Nöo hën Masa Jesosi subi a di boto faa go.

³⁸ Nöo hën di sëmbë di Masa Jesosi bi puu dee soni nëen liba naandë, hën a taki da Masa Jesosi taa a kë go ku ën.

Ma Masa Jesosi taki dëen taa:

³⁹ “Wë, nönö, mati. Toona go a i köndë, nöo i go konda da dee sëmbë kumafa Gadu du i bunu tjika.”

Hën di sëmbë piki, nöo hën a go nëen köndë go ta paaja di buka ta konda da hii sëmbë di bunu di Gadu du ën.

⁴⁰ Hën Masa Jesosi ku dee bakama fëen toona koti go a di oto së banda ka de bi kumutu. Nöo di de go dou, nöo hën dee hia sëmbë bi sai dë wai ku de, biga de bi dë ta luku Masa Jesosi faa toona ko.

Aki Masa Jesosi heepi wan mujëë ku wan mujëë mii.

Mat. 9:18-26; Maik. 5:21-43

⁴¹ Nöo a di ten dë seei, hën wan hedima u keiki de kai Jailusi ko a Masa Jesosi. Nöo hën a tjökö kini a goon nëen fesi begi ën taa gaantangi be a ko nëen wosu.

⁴² Biga a abi wan kodo mujëë mii fëen tö nöo a abi tuwalufu jaa, ma nöo a siki seei tee a dë a dëdë ku libi maun.

Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa, “Söö. Wë antoobi, mati. Un boo go.”

Nöo hën de tei pasi nango, nöo hën wanlö hia sëmbë ta waka ku ën ta peetëen seei tee na soni.

⁴³ Nöo di juu dë, hën wan mujëë bi sai a di köndë naandë, a bi dë ku wan siki tuwalufu jaa longi kaa, soni ta kule nëen an ta tapa möönsö. A go a data seei te a wei, ma an sa ko bunu möönsö.

⁴⁴ Hën di a jei taa Masa Jesosi ko dë, nöo hën wë a waka saapisaapi nëen baka go panjëen a dee jëkjëké u di koosu buka fëen. Nöo hën wante, hën a ko bunu kaa.

⁴⁵ Ma nöo hën Masa Jesosi bia hakisi taa: “Ambë panjan mi?”

Nöo hën de tuu ta piki taa: “Na mi.” Disi taa: “Na mi.” Disi taa: “Na mi.”

Nöo hën Petuisi taa: “Wë Masa, luku fa dee sëmëni hia sëmbë ta peeta i aki. Nöo unfa joo du sabi ambë panjan i?”

⁴⁶ Hën Masa Jesosi taa: “Aai, ma seei mi sabi taa wan sëmbë panjan mi. Biga mi fii wan kaakiti kumutu a mi sinkii go kula wan sëmbë.”

⁴⁷ Nöo hën di mujëë si taa wë di soni an sa tjubi möön. Nöo hën a ko ku panta seei ko tjökö kini a goon a Masa Jesosi fesi a hii dee sëmbë wojo dë. Nöo hën a konda hii soni dëen, andi mbei a waka ko panjan di koosu jëkjëké fëen, ku fa a ko bunu. De tuu a pii konda dëen.

⁴⁸ Nöo hën Masa Jesosi taa: “Mujëë, na fëë möön e. Di biibi fii aki, nöo a heepi i kaa. Go fii a i wosu ku piizii.”

⁴⁹ Nöo di juu dë seei, hën wan u dee sëmbë u di hedima u keiki di bi ko kai Masa Jesosi faa ko kula di mujëë mii fëen dëen, ko dou. Hën a taki dëen taa: “Mati, gaan soni. An dë fii mbei di Mësitë ko möön e, biga di mii fii dëdë kaa.”

⁵⁰ Ma nöo hën Masa Jesosi seei taki da di tata u di mii taa: “Na fëë e, mati. Hoi di biibi fii a mi liba nöömö, nöo joo si. Di mii fii o toona ko bunu.”

⁵¹ Nöo hën de nango te de go dou a di wosu. Nöo Masa Jesosi an kë oto sëmbë go ku ën a di wosu ka di mii dë möön leki Johanisi, Petuisi, Jakobosi, ku di mii tata ku ën mama nöo.

⁵² Nöo di a go dou a di wosu dendu, hën a taki da dee sëmbë dee ta bai ta këë naandë taa be de an këë möön. Wë biga di mii na dëdë a dëdë, duumi a ta duumi.

⁵³ Nöo hën de lafu ën mbei ën fa, biga de bi sabi tuutuu taa di mii dëdë.

⁵⁴ Nöo hën a pasa go dou a di mujëë mii. Nöo hën a panjëen a maun, hën a kai ën taa: “Mujëë mii, hopo e.”

⁵⁵ Nöo hën wantewante dë, hën di mujëë mii weki hën a hopo. A libi baka. Nöo hën Masa Jesosi taa be de dëen soni u njan.

⁵⁶ Nöo di soni foondo di mama ku di tata u di mii te na soni. Ma Masa Jesosi taki da de taa: “Di soni i si pasa aki, nöo wan musu taki ën da sëmbë e.”

9

Aki Masa Jesosi manda dee bakama fëen go a dee köndëköndë.

Mat. 10:5-15; Maik. 6:7-13

¹ A baka u di dë, hën Masa Jesosi kai dee tuwalufu bakama fëen ko nëen. Hën a da de kaakiti ku taki fu de ta jaka dee gadu ta puu a sëmbë hedi. Söseai a da de kaakiti tu u de ta kula hii sootu pei siki u sëmbë.

²Nöo hën a manda de u de go ta lontu a dee peipei köndë ta konda da sëmbë taa Masa Gadu ta hopo di Njunjun Tii fëen fa u dë aki. Nöo söseeei tu de musu kula dee sikima ko bunu.

³Hën a taki da de taa: “Fa woon go aki, nöo wan musu tja soni go ku unu e. Wan musu tja wakatiki. Wan musu tja saku. Wan musu tja njanjan. Wan musu tja möni. Nöo dee koosu dë a unu sinkii dë, nöo ku de nöo un musu go.

⁴Nöo te wan sëmbë hoi unu nëen wosu, nöo naandë un musu dë fu tee un kumutu a di köndë dë.

⁵“Nöo te un go a wan köndë, nöo te de an kë haika di buka fuunu, nöo un musu feki di sandu u di köndë di bi peka a unu basufutu puu tuwë da de e, be a fika kuma wan maaka taa un bi konda di buka da de ma de an bi këen. Nöo a fika da de.”

⁶Nöo hën de go. De ta waka a dee köndëköndë ta konda di Bunu Buka u Masa Gadu ta kula sömëni sikima.

Aki lei fa dee soni u Masa Jesosi ta danga Könu Helodi.

Mat. 14:1-12; Maik. 6:14-29

⁷Di juu dë, hën Könu Helodi, di ta tii Galilea Köndë, ko jei hii dee soni Masa Jesosi ta du. Nöo a toobi ën tee na soni, biga de an sabi ambë ta du dee soni dë. So sëmbë taa wë Johanisi di Dopuma _u di könu bi kii, hën hopo baka a dëdë ko ta du dee soni.

⁸So sëmbë taa di fesiten tjabukama u Masa Gadu de kai Elia hën toona ko, ee nasö wan u dee oto awoo fesiten tjabukama hën weki baka.

⁹Hën Könu taa: “Wë Johanisi miseeei bi kii, nöo ma sabi ambë da di sëmbë dë.” Nöo hën a ta mbei möiti nöömö faa musu si ën.

Aki Masa Jesosi da feifi dusu sëmbë soni u njan.

Mat. 14:13-21; Maik. 6:30-44; Joh. 6:1-14

¹⁰Nöo hën a baka wan pisiten, nöo hën dee tjabukama toona ko a Masa Jesosi, hën de konda dëen fa soni bi waka di de tja di Buka go a dee köndëköndë. Nöo hën Masa Jesosi tei de, nöo hën de ku ën go a _u wan sabana kamian zuntu ku, wan köndë de kai Betisaida, de wanwan.

¹¹Nöo di lanti jei taa Masa Jesosi go a di kamian dë, nöo hën de faakëen. Nöo di a si de, hën a kisi de ku wai. Nöo hën a ta konda da de kumafa Masa Gadu ta hopo di Njunjun Tii fëen fa u dë aki. Hën a ta kula dee sikima u de tu.

¹²Nöo hën de dë te di sapate buka, hën dee bakama u Masa Jesosi ko nëen. Hën de taki dëen taa: “Masa o, fa u dë a di kamian aki, nöo a lati kaa. Nöo na fii manda dee sëmbë go nò, be de go a dee boiti ku dee köndë dee dë a zuntu aki go suku soni u njan ku kamian u duumi.”

¹³Nöo hën Masa Jesosi taki da de taa: “Wë nönö, wan musu mbei dee sëmbë go e. Un da de soni u njan.”

Hën de taki dëen taa: “Wa abi soni u njan aki möön leki feifi bëëë ku tu fisi tö. Ee na i kë fuu go bai soni u njan da de, ma de hia e!”

¹⁴Nöo hën Masa Jesosi taki da de taa: “Wë un mbei dee sëmbë sindo a hipihipi u feifiteni sò te dou.” Biga dee sëmbë bi dë kuma feifi dusu womi sò bifö i abi mujëë ku mii.

¹⁵Nöo hën dee bakama go seeka dee sëmbë buta te de kaba.

¹⁶Nöo hën Masa Jesosi hopo wojo a liba, nöo hën a da Masa Gadu tangi. Hën a booko dee bëëë ku dee fisi pisipisi, hën a da dee bakama fëen. Nöo hën de tja go paati da dee sëmbë,

¹⁷hën de njan tee bëë u de fuu. Nöo hën dee bakama go pii dee pisi dee fika te de kaba, de fuu tuwalufu gaan manda.

Aki Petuisi taki ambë da

Masa Jesosi.

Mat. 16:13-19; Maik. 8:27-29

¹⁸Wan daka möön, hën Masa Jesosi go dë a wan kamian hën wanwan ta begi. Te wan pisi hën dee bakama fëen ko nëen, hën a hakisi de taa: “Wë fa mi ku unu ta waka ta lontu aki, ambë lanti ta taki taa mi dë? Andi u mi de ta pakisei?”

¹⁹Hën de taa: “Wë u ta jei de ta taki taa i da Johanisi di Dopuma di de bi kii, hën toona weki. So sëmbë taa i da Elia, di fesiten tjabukama u Masa Gadu, hën toona weki ko a goonliba baka. Ee nasö wan u dee oto fesiten tjabukama kuma ën, hën toona weki. Sò de ta mëni.”

²⁰Nöo hën Masa Jesosi hakisi de taa: “Wë unu wë, fa mi ku unu ta waka ta lontu aki, ambë un mëni da mi?”

Nöo hën Petuisi piki ën taa: “Masa o, i da di Paamusi Könu e, di Keesitu di Gadu bi paamusi taa a o manda ko da u _u faa heepi u.”

²¹Nöo hën Masa Jesosi bai de taa de an musu konda di soni dë da na wan sëmbë.

Aki Masa Jesosi ta konda da de kumafa de o kii ën.

Mat. 16:20-28; Maik. 8:30-9:1

²² Nöö hën a taki da de taa: “Un haika e, dee sëmbë. Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki musu tja sômëni sitaafu e. Fa dee Gaan Womi ku dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti sai dë, de an dë a mi du nöö de o tja mi go kii. Ma a di u dii daka fëën nöö mi o toona weki baka a dëdë e.”

Sö Masa Jesosi taki da de te a kaba.

Aki Masa Jesosi konda da de fa de musu du bifö de sa waka nëën baka.

²³ Hën a taki da de möön taa: “Ee wan sëmbë i kë ko a mi baka, nöö dee du fii an musu hati i fii disa e. Nöö hiniwan daka i musu ta tja di sitaafu di o ta miti i fu di i ta waka a mi baka, leti kumafa wan sëmbë ta tja wan lakpa pau u de pekëën kii.

²⁴ Biga ee wan sëmbë i ta suku fii hoi i libi ku dee du fii, nöö ja o feni ën kumafa i kë möönsö e. Ma di sëmbë di hopo ën seei ku telu da mi, nöö hën o feni ën kumafa a kë.

²⁵ Wë biga ee wan sëmbë i feni hii bunu u di goonliba aki tuu ma i dëdë go a didibi faja, nöö andi i wini? Nëën da i sei i hedi bai kaapusa nō?”

²⁶ “Biga ee wan sëmbë sen ta kisi i fii piki taa i nama ku mi ta tei dee lei u mi a goonliba aki, nöö söseei tu te mi go te mi ko u mi ko tei di kõnu bangi u mi, nöö sö sen o kisi mi da i tu. Biga wan daka o dou di mi o ko ku di gaan waiti u mi ku di u mi tata, ku di u dee basia u Gadu Këndë ala tuu. Nöö di juu dë, sen o kisi mi tu fu mi nama ku di sëmbë naandë.

²⁷ “Nöö dee sëmbë, un haika bunu e. Fa mi ta fan ku unu aki, nöö so u dee sëmbë dë aki an o dëdë bifö de o si fa Masa Gadu o hopo di Njunjun Tii fëën.”

Aki Masa Jesosi ko tooka

a dee bakama fëën wojo.

Mat. 17:1-8; Maik. 9:2-8

²⁸ A baka u aiti daka fu di Masa Jesosi taki dee oto dë, nöö hën a tei Johanisi ku Petuisi ku Jakobosi go a wan kuun liba go ta begi.

²⁹ Nöö di a ta begi tee wan pisi, nöö hën fesi fëën ko tooka. Dee koosu nëën sinkii tuu ko ta sëndë kuma te Gadu ta koti faja.

³⁰⁻³¹ Te wan pisi, hën tu sëmbë ko naandë ko ta fan ku Masa Jesosi. Dee sëmbë dë seei sinkii ta sëndë te na soni tu, kumafa dee sëmbë ta libi a Masa Gadu Këndë sinkii ta sëndë. Nöö fa de ko ta fan ku ën naandë, de dë wanlö fesiten tjabukama u Masa Gadu dee bi dëdë gaanduwe kaa. Wan de kai Mosesi, wan da Elia. De ko ta fan ku Masa Jesosi u di wooko di Masa Gadu bi mandëen ko a goonliba faa du. Biga de ta taki soni u di fa a o dëdë a Jelusalen.

³² Di juu dë, nöö Petuisi ku dee otowan fëën bi ta duumi. Te wan pisi, nöö hën de weki. Nöö hën de bia luku, de si Masa Jesosi sinkii ta sëndë seei, nöö de si de tu sëmbë tu dee ku hën ta fan dë.

³³ Nöö hën di de tu sëmbë o toona go, nöö hën Petuisi taa: “Wë Masa o, a suti fa u dë aki. Nöö ee i kë, nöö u sa mbei dii tjëkëliba, wan fii, wan u Mosesi, ku wan u Elia.” (Ma wë fa Petuisi ta fan dë seei, nöö a dë kuma an saandi a ta taki e.)

³⁴ Nöö an kaba u fan seei, hën de si wan bundji saka zaaa ko tapa de. Nöö dee bakama ko fëë.

³⁵ Nöö hën de jei wan tōngö a di bundji dendu taa: “Di sëmbë aki sö, hën da di Womi Mii u mi di mi tei manda ko a goonliba. Nöö hën fuun musu haika e.”

³⁶ Nöö di de jei di fan sö kaa, hën de ko si taa Masa Jesosi wanwan tö nöö fika naandë.

Nöö sö wan soni dee sëmbë si pasa e. Ma nöö fa de si ën seei, ma de an kondëen da na wan sëmbë möönsö di ten dë.

Aki Masa Jesosi puu wan soni

a wan miu liba.

Mat. 17:14-21; Maik. 9:14-27

³⁷ Di dobooko fëën, hën de kumutu a di kuun liba saka ko a goon, nöö sômëni sëmbë ko miti ku de.

³⁸ Nöö hën wan sëmbë a de mindi bai taa: “Mësitë, gaantangi, heepi mi ku di wan kodo womi mii u mi aki o.

³⁹ Wan soni ta ko nëën liba, nöö a ta bai ta tuwëen a goon, nöö sukuma ta kumutu nëën buka. Ee fuu taki, an ta disëen möönsö. Möönmöön a ta kabëen a sösö.

⁴⁰ Nöö mi bi begi dee bakama fii fu de puu ën da mi, ma de an sa puu ën.”

⁴¹ Hën Masa Jesosi taa: “Huun? Andi seei mi feni a dee sëmbë u di ten aki maun? Fa mi ku de ta dë aki, de an ta biibi möönsö. Taangajesi nöö de abi sö. Fu un longi ten mi musu dë ku unu ta hoi pasensi da unu ufö woon biibi mi?”

Hën a taki da di sëmbë taa: “Tja di mi ko da mi aki.”

⁴² Nöo hën di sëmbë ta waka ta ko ku di mii a Masa Jesosi. Ma nöo de an dou seei, hën di soni kisi di mii tuwë a goon dobëen buta kakakaa.

Nöo hën Masa Jesosi bai ën taa, "Hetji pasa kumutu a di mii liba e!" Nöo hën a kumutu wante, di mii ko bunu. Nöo hën Masa Jesosi tei di mii hën a dëen tata.

⁴³ Nöo di soni foondo dee sëmbë tee de taa: "Maingë, mi fëë di kaakiti u Masa Gadu e! Aai, a a' poosian tuu."

Aki Masa Jesosi taki soni

u di dädë fëen möön.

Mat. 17:22-23; Maik. 9:30-32

Fa dee sëmbë ta fan dë, hën Masa Jesosi taki da dee bakama fëen taa:

⁴⁴ "Un haika e, dee sëmbë. Mi o taki wan soni da unu aki, nöo un musu hoi ën fu wan fëekëtëen. Fa i si dee sëmbë ta gafa mi aki seei, ma wan ten o dou nöo de o tja Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki go sei da sëmbë fu de kii mi puu."

⁴⁵ Ma nöo di fan a fan dë, a dë wan foombo soni da dee bakama fëen. De an fusutëen möönsö, biga a dë wan tjubitjubi soni da de. Ma seei de bi fëë u de hakisi ën andi da di soni.

Aki Masa Jesosi ta lei ambë

da fesima.

Mat. 18:1-5; Maik. 9:33-37

⁴⁶ Wë nöo di juu dë, hën wan gaan toobi hopo a dee bakama dendu. De ko ta hakisi deseei taa: "Undi fuu seei dë di möön hei wan a di wooko aki?"

⁴⁷ Nöo hën Masa Jesosi saandi de ta pakisei, hën a go tei wan mii tja ko buta nëen bandja naandë.

⁴⁸ Hën a taki da de taa: "Dee sëmbë o, un si di mii aki sô? An dë wan hei sëmbë, ma tökuseei, di sëmbë di ta tei sô wan lagilagi sëmbë kuma, di mii aki fu mi hedi, nöo hën da a ta tei miseei tu. Nöo di sëmbë di ta tei mi, nöo hën ta tei di Sëmbë di manda mi ko aki.

"Nöo di sëmbë di a' sakafasi te a ta butëen seei a hii dee otowan fëen basu, nöo hën da di möön hei sëmbë a Masa Gadu wojo e, dee sëmbë."

Aki ta lei ambë ku Masa

Jesosi dë a wan së.

Maik. 9:38-40

⁴⁹ Nöo hën wan u dee bakama u Masa Jesosi de kai Johanisi taki dëen taa: "Masa, u bi si wan sëmbë ta puu soni a sëmbë liba ku i në, ma di sëmbë dë an bi ta nama ku i kumafa u ku i nama aki. Nöo hën u tapëen taa be an musu du sô."

⁵⁰ Hën Masa Jesosi taa: "Wë nönö womi, wan musu tapëen e. Biga ee wan sëmbë an dë feantima fuunu, nöo hën da unu ku ën dë a wan së."

Aki wan köndë an kë da Masa Jesosi kamian u duumi.

⁵¹ Wë nöo di juu dë, Masa Jesosi ten ko zuntu faa toona go a Gadu Köndë ka a bi kumutu. Nöo di a sabi sô kaa, hën a buta taa a o go a Jelusalen.

⁵² Nöo hën a manda wantu u dee bakama fëen go a fesi u de go suku kamian u de duumi a pasi.

Nöo hën dee bakama fëen go te de go dou a wan u dee köndë u dee Samalia sëmbë, hën de go hakisi wanlö sëmbë dë kamian u de ku Masa Jesosi duumi.

⁵³ Ma nöo dee sëmbë sabi taa a Jelusalen de nango, nöo hën mbei de piki de taa de aan kamian da de u de duumi.

⁵⁴ Nöo hën dee sëmbë bia toona ko piki Masa Jesosi baka.

Nöo hën di Johanisi ku Jakobosi jei di soni, hën de hakisi Masa Jesosi taa: "Masa o, ja kë fuu kai faja kumutu a liba ko kaba dee sëmbë dë a sösö nö?"

⁵⁵ Nöo hën Masa Jesosi bai de taa: "Nönö womi, un sooti pei pakisei da di dë? Un kaba ku dee soni dë!"

⁵⁶ Nöo hën de pasa go suku kamian a oto köndë duumi.

Aki Masa Jesosi ta leti dee sëmbë kë waka nëen baka.

Mat. 8:19-22

⁵⁷ Nöo fa de dë a pasi nango dë, hën wan sëmbë ko a Masa Jesosi ko taki dëen taa: "Mi kë go ku i aluwasi naasë i nango."

⁵⁸ Hën Masa Jesosi piki ën taa: "Wë a bunu, ma i sabi nö? Dee mbeti abi baaku ka de ta kandi duumi, nöo söseei dee piki fou abi wosu tu. Ma Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki, ma abi kamian ka mi ta dë e. Ma ee i kë sô, nöo i ko boo go."

⁵⁹ Nöo hën wan oto daka möön, hën Masa Jesosi kai wan womi faa musu ko dë bakama fëen. Hën di womi taa: “Antoobi, mi sa ko, ma mi kë begi i wan soni ufö. Mi kë dë te mi tata dëdë mi bei te mi kaba, nöo mi ko e.”

⁶⁰ Hën Masa Jesosi taa: “Wë nönö womi, be dee sëmbë dee an dë a mi du bei dee dëdë sëmbë u de e. Ma ju, be i ko go ku mi go paaja di Buka, be sëmbë ko sabi taa Masa Gadu ta hopo di Njunjun Tii fëen fa u dë aki.”

⁶¹ Nöo hën wan oto daka möön, hën wan womi taki da Masa Jesosi taa a kë ko bakama fëen. Ma a kë faa dëen pasi be a go da dee sëmbë fëen wosu adjoisi ufö a ko.

⁶² Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “Aai, wë mi jei, ma i sabi nö? Ee wan sëmbë ta du wan wooko ku tu hati nöö di wooko dë an o ko bumbuu soni möönsö. Nöo ee wan sëmbë ta wooko a di lö fasi dë, nöo an bumbuu tjika faa ko dë wan wookoma a di Tii u Gadu dendu e.”

10

Aki Masa Jesosi manda wanlö

hia bakama fëen u de go

paaja di Buka.

¹ Wan oto daka möön, hën Masa Jesosi kai sëbënteni-ku-tu u dee bakama fëen ko nëen. Nöo hën a manda de tu ku tu u de musu go a dee pikipiki köndë ku dee gaangaan köndë ka hënseei bi pakisei faa musu go, be de konda da dee sëmbë taa Gadu ta hopo di njunjun tii fëen.

² Nöo hën a taki da de taa: “Un haika e, dee sëmbë. Di goon bigi nöö di njanjan lepi u koti, ma wookoma biti poi. Nöo un begi Masa Gadu e, faa puu hia sëmbë manda go a di wooko fëen.”

³ Nöo hën a toona taa: “Fa mi ta manda unu aki, mi ta manda unu leti kuma sikafu mii nango a pëndë mbeti dendu. Ma un go nöö. Mi ta manda unu.

⁴ Nöo fa woon go dë, wan musu tja möni e, wan musu tja saku. Nöo dee susu un tuusi a unu futu dë, nöö ku de nöö un musu go. Nöo te un nango, wan musu ta buuja ta da oto ku sëmbë a pasi.

⁵⁻⁶ “Nöo ee de kai unu a wan wosu fuun go duumi, nöö un musu begi da di sëmbë abi di wosu taa: ‘Masa Gadu musu dë ku i e.’ Nöo fa woon taki dë, nöö ee wan bumbuu sëmbë sai naandë di fiti u feni di bunu i begi dëen dë, nöö di bunu o tan a di wosu. Ma ee di sëmbë an fiti di lö bunu dë, nöö di bunu o toona ko a unu baka.

⁷ “Nöo fa de o tei unu a di wosu dë, nöö naandë un musu tan e. Wan musu kumutu ku unu lai go libi a oto wosu. Nöo te de da unu soni u njan, nöö un musu njan mën. Sen an musu kisi unu. Biga wan wookoma musu feni hën païma fu di wooko di a ta du.

⁸ “Nöo te un go a wan köndë nöö ee de kisi unu ku piizii, nöö di soni i si de seeka da unu fuun njan nöö hën un musu njan e.

⁹ “Nöo un kula dee sikima dee sai a di köndë dë. Nöo un taki da hii dee sëmbë taa di ten kisi u Masa Gadu hopo di Njunjun Tii fëen awaa, nöö be de seeka u ko nëen.

¹⁰ “Ma te un go a wan köndë, nöö ee dee sëmbë dë nëen an kë haika unu, nöö un musu go taanpu a sitaati u di köndë, nöö un taki da de taa:

¹¹ ‘Di doti u di köndë aki di bi peka a u futu, nöö u feki ën puu tuwë disa da unu e, kuma wan maaka taa Masa Gadu o sitaafu unu. Biga u bi ko fuu konda da unu taa Masa Gadu ta hopo di Njunjun Tii fëen fa u dë aki, ma wan këen. Nöo di hebi fëen fika da unu e. U, u nango.’”

¹² Nöo hën a toona taki möön taa: “Nöo un musu sabi taa a di daka di Masa Gadu o kuutu hii mundu, nöö di sitaafu di köndë dë o kisi o möön hogi möön leki di hogi köndë de kai Sodom bi kisi e.”

Aki Masa Jesosi bai helu

da wanlö köndë.

Mat. 11:20-24

¹³ Nöo hën Masa Jesosi taa: “Mi bai helu da un dee sëmbë ta libi a Kolazin ku dee u Betisaida e. Wë biga ee dee köndë de kai Sidon ku Tilusi bi si dee gaan foombo wooko dee mi ta du a unu mindi aki, nöö de bi o bia de libi gaanduwe kaa. Di hogilibi u de bi o hati de tee de bi o bisi djodjo go sindo a goon ta tuwë sindja a de sinkii. Sö a bi o hati de tjika. Ma un dee sëmbë u Kolazin ku Betisaida si dee foondo wooko u mi, ma töku wan a’ toobi möönsö fuun disa dee hogilibi fuunu.

¹⁴ “Nöo hën mbei mi taki taa tee Masa Gadu o kuutu goonliba, nöö di sitaafu woon kisi o hogi möön di Sidon ku Tilusi o kisi.

15 “Nöo un dee sëmbë u Kapenaumi tu, unfa un mëni? Un mëni taa di hei fuunu aki o tja unu go a Gadu Köndë nö? Nönö e, na seei. Ma a didibi faja a o tja unu go! „Biga mi ko a unu ma wan tei di lei u mi u soni möönsö.”

16 Nöo hën Masa Jesosi taki da dee bakama fëën taa: “Ee wan sëmbë ta piki unu buka, hën da a ta piki di buka u mi kaa. Ma ee wan sëmbë an tei unu, nöo hën da an tei mi tu, söseei an tei di Sëmbë di manda mi ko aki tu.”

Aki Masa Jesosi ta lei

dee bakama fëën

andi de musu wai da.

17 Nöo hën de sëbënteni-ku-tu bakama u Masa Jesosi go tefa de toona ko, nöo de ta wai seei. De taki dëen taa: “Masa o, fa u go dë, nöo dee gadu bi saka a u basu seei, di u tei di në fii bai de.”

18 Hën Masa Jesosi taki da de taa: “„Awa, sö de o saka da unu tuu.” Biga miseei bi si fa di kaakiti u didibi bi booko saka gaanduwe kaa. Mi si ën, a kumutu a liba ala pasa a mi wojo valau sö, kuma liba koti faja go a goon. Nöo fa dee gadu saka a unu basu dë, nöo sö de o ta saka.

19 “Biga mi ta da unu makiti a di gaan felantima fuu liba e, ku hii dee hogi soni dee a o manda ko a unu, te dou ku sindeki ku kukutulabu tuu. De an o sa du unu hogi.

20 “Ma tökuseei na fu di soni dë hedi un musu ta wai e. Na fu di dee gadu ta saka a unu basu mbei un musu ta wai tu. Ma un musu ta wai seei fu di un sabi taa në fuunu dë sikifisikifi a Masa Gadu Köndë ala.”

Aki Masa Jesosi konda da dee bakama fëën kumafa de abi bunuhedi tjika.

Mat. 11:25-27, 13:16-17

21 Nöo hën di Akaa u Gadu mbei Masa Jesosi ko wai tee na soni. Hën a taa: “Masa Gadu, gaantangi fii o. I da Masa u liba ala ku goonliba aki tuu. Nöo mi da i tangi u di a dë taa i tjubi dee soni fii da dee könima ku dee sabisonima u di goonliba aki te de an sa sabi de möönsö. Nöo hën i toona mbei dee lagilagi sëmbë aki dee ta piki i buka, ko sabi de. Aai Taata, gaantangi fii e. Biga sö i feni ën taa a bunu. Wë nöo i bigi e, Taata.”

22 Hën a taa: “Dee sëmbë o, mi Tata buta hii soni a mi maun e. Nöo na wan sëmbë sabi kaba u di Mii boiti di Tata nöo. Söseei na wan sëmbë sabi kaba u di Tata tu boiti di Mii nöo, ku di sëmbë di di Mii kë faa ko sabi ën.”

23 Nöo hën a bia luku dee bakama fëën, nöo hën a taki da de taa: “Un dee sëmbë aki, un abi bunuhedi e, fu dee soni dee un ta jei ku dee un ta si aki.

24 Biga sömëni u dee fesiten tjabukama ku dee könu tuu bi hangi u de si dee soni un ta si aki. De bi hangi tu u de jei dee soni dee un ta jei aki, ma de an bi sa jei de.”

Aki Masa Jesosi konda di oto u wan bunuhati Samalia sëmbë.

25 Te wan daka, hën wan u dee sabima u wëti hopo go a Masa Jesosi u go poobëen luku. Nöo hën a hakisi ën taa ee andi faa musu du te nöo a sa feni di teego libi u Masa Gadu.

26 Hën Masa Jesosi hakisi ën taa: “Andi sikifi a Gadu Buku? Andi i ta lesi nëen?”

27 Hën a taa: “Wë mi ta lesi taa i musu lobi Masa Gadu ku hii i hati ku hii i akaa ku hii i taanga ku hii pakisei fii. Nöo i musu lobi di otowan fii leti kumafa i lobi i seei.”

28 Nöo hën Masa Jesosi taa: “Wë fa i piki dë, nöo i piki bunu. Sö fii libi tuu, nöo joo dou a Masa Gadu Köndë.”

29 Ma di di womi si taa di soni a hakisi dë nëen a feni, hën a toona hakisi Masa Jesosi taa: “Wë ambë da di otowan u mi di mi musu lobi kuma miseei?”

30 Nöo hën Masa Jesosi tei wan oto konda dëen. A taa: “Wan sëmbë bi kumutu a Jerusalem nango a Jelikou. Nöo hën a nango te wan pisi, hën wanlö fufuuma ko kisi ën panjan. Hën de fon mën te a fon. Hën de tei dee soni fëën dee a bi tja tu, te kisi ku dee koosu dee bi dë nëen sinkii. Hën de disëen a goon dë a dëdë ku libi maun, hën de go u de.

31 “Nöo hën a sai dë te wan pisi, hën wan u dee begima di ta wooko a Masa Gadu Wosu ko ta pasa. Nöo di a si di womi a goon dë, hën a koti lontu a oto së pasa go fëën.

32 “Nöo a baka u di dë, hën wan u dee bakamii u Leifi di ta wooko a Masa Gadu Wosu ko ta pasa tu. Nöo di a ko si di womi a goon dë, hën a luku ën diin te a kaba. An du wan wojo soni möönsö. Hën a koti lontu a oto së pasa go fëën.

33 “A baka fëën hën wan Samalia sëmbë ko ta pasa dë tu. Nöo di a si di womi a goon naandë, nöo hën tjali fëën kisi ën te a taa: ‘Wë di sëmbë aki, „fa u ku dee lö sëmbë aki dë feanti seei, ma tjali fëën kisi mi, nöo ma sa disëen aki go. Mi musu heepi ën.’

34 “Nöo hën a go a di womi go lobi deesi a dee koti buka fëën hën a tai de te a kaba. Hën a hopo ën buta a di mbeti fëën liba, hën a ta tjëen te a wan lantiwosu. Nöo naandë a go sölugu ën.

³⁵ “Nöö di mamate hën a hopo, nöö hën a go a di sëmbë di abi di wosu. Nöö hën a tei möni, hën a dëen. Hën a taki dëen taa: ‘Womi o, gaantangi baa, luku di sëmbë aki bunu da mi, nöö ee di möni an tjika nöö te mi toona nöö mi o paka i dou.’” Sö wan oto Masa Jesosi taki te a kaba.

³⁶ Nöö hën a bia hakisi di womi di bi ko nëen dë taa: “Wë mati, andi i pakisei u de dii sëmbë naandë? Undi u de libi ku di womi kuma di otowan fëen di a ta lobi kuma hënseei?”

³⁷ Hën di womi taa: “Wë misikuma di sëmbë di bi a’ tjalihati fëen dë.”

Hën Masa Jesosi taa: “Wë nöö i piki bunu. Nöö i go e, nöö i libi kumafa di womi dë libi dë.”

Aki Masa Jesosi dë

a Maita ku Malia wosu.

³⁸ Nöö di Masa Jesosi ku dee bakama fëen dë a pasi nango a Jelusalen dë, te wan pisi hën de go dou a wan köndë. Nöö hën wan mujëe de kai Maita kai ën faa ko nëen wosu. Nöö hën a go.

³⁹ Wë nöö Maita bi abi wan sisa fëen de ta kai Malia. Nöö fa Masa Jesosi ko a de dë, hën Malia go sindo leti nëen fesi a goon naandë ta haika dee soni a ta taki.

⁴⁰ Ma Maita bi dë ku bookohedi ta seeka soni u njan da Masa Jesosi ku dee bakama fëen. Hën de dë te wan pisi, an sa tjëen möön. Nöö hën a fan ku Masa Jesosi taa: “Masa o, ja si nö? Fa i si i ko aki, nöö hën Malia disa mi wanwan tö fu mi seeka hii soni da unu. Ja sa mandëen fa a ko heepi mi nö?”

⁴¹ Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Wë Maita o, mujëe, haika e. I dë ku gaan pakisei ta booko hedi a sômëni soni.

⁴² Ma wan soni nöö dë fanöudu e, mujëe. Fa i si Malia ko sindo ta haika mi aki, nöö hën du di möön bunu soni, nöö ma o puu ën nëen.”

11

Aki Masa Jesosi lei dee bakama fëen fa u de begi Gadu.

Mat. 6:9-13, 7:7-11

¹ Wan daka hën Masa Jesosi bi dë a wan kamian ta begi. Hën a begi teefa a kaba, nöö hën wan u dee bakama fëen hakisi ën taa: “Masa o, andi mbei ja sa lei u fa fuu begi tu, kumafa Johanisi lei dee bakama fëen?”

² Hën a taki da de taa: “Antoobi. Mi o lei unu. Te woon begi, nöö sö fuun musu taki:

Ke, u Tata a liba, hii sëmbë musu lesipeki i e.

De musu sabi taa i dë bumbuu limbolimbo.

U begi taa di Tii fii musu paaja a hii goonliba.

³ Nöö u begi i fii da u dee soni u abi fanöudu fuu pasa u libi tide.

Nöö u begi i tu, be i puu u a bëë u dee hogi dee u ta du,

leti kumafa u seei ta puu dee otowan fuu a bëë fuu dee hogi de ta du u.

Nöö u begi i taa na disa u da dee soni dee sa hai u tja go a di së u hogi e.

Sö fuun ta begi e, dee sëmbë.”

⁵⁻⁶ Hën a toona taki da de taa: “Ee wan sëmbë i a’ wan bunu mati, nöö hën wan sëmbë ko a i a mindi ndeti, nöö joo go a di mati fii. Nöö joo taki dëen taa: ‘Mati, gaantangi baa, mi ko begi i soni. Wan mati u mi kumutu a kamian ko a mi, nöö ma a’ sondi u njan fu mi dëen. Gaantangi, juu mi dii bëë.’

⁷ “Nöö di sëmbë o piki i taa: ‘Haika, na toobi mi a di juu aki e. Mi söötö döo go kandi kaa. Mi ku dee mii u mi dë a kamba aki, de ta duumi. Ma sa hopo go tei bëë da i möön e.’ Ma nöö fu di di fuka fii bigi, nöö joo ta naki di döo kodo ta begi ën nango nöömö.

⁸ “Nöö mi taki e, kandë an o jabi di döo da i fu di un dë mati hedi. Ma fu di i ta naki di döo nëen hedi nöömö te an sa feni pasi duumi, nöö hën mbei a musu hopo tei di bëë da i kuma di mëni i abi fanöudu.

⁹ “Fëen mbei mi taki da unu taa i musu ta begi Masa Gadu nöömö e, nöö a o da i di soni di i ta begi ën. I musu ta suku di soni i abi fanöudu nëen, nöö joo feni ën. I musu ta naki di döo fëen, nöö a o jabi ën da i.

¹⁰ Biga di sëmbë di ta begi ën, nöö hën a ta da. Di sëmbë di ta suku nëen, nöö hën o feni. Nöö di sëmbë di ta naki di döo fëen, hën a o jabi ën da.

¹¹ “Wë nöö fa un dë aki, ee di mii fii pidi i wan pisi fisi nöö i sa tei wan sindeki pisi dëen nö? Na seei.

¹² Nöö ambë dë a unu mindi aki tu di o tei kukutu labu da hën mii ee a pidi i obo. Nönö, sëmbë an dë e.

¹³ “Wë nöö fa un ta du hogi so juu seei, ma un sabi taa un musu da dee mii fuunu bumbuu soni, wë nöö unu Tata a liba wë? An sa da unu di Akaa fëen tu nö, te un ta begi ën.”

Aki Masa Jesosi ta taki soni fëen ku dee didibi.

Mat. 12:22-30, 43-45; Maik. 3:20-27

¹⁴ Te wan oto daka möön, hën Masa Jesosi puu wan soni bi dë a wan womi liba. Di soni bi tapa di womi buka nõö di Masa Jesosi jakëen puu, nõö wantewante a ko ta fan bumbuu baka. Nõö di soni foombo hii sëmbë.

¹⁵ Ma seei so u dee sëmbë kosi Masa Jesosi. De taa: “Fa i si a ta puu dee soni a sëmbë liba aki, nõö na ku wan oto kaakiti möönsö, ma ku di kaakiti u di hedima u dee didibi de kai Belisabo, ku ën wë a ta du ën e.”

¹⁶ Nõö hën wanlö sëmbë sai dë kë poobëen luku. Hën de hakisi ën taa: “Wë dee soni dee i ta du aki, nõö ee i da sëmbë u Masa Gadu tuu, nõö lei u wan maaka be u sa sabi taa Gadu dë ku i tuu.”

¹⁷ Ma Masa Jesosi sabi fa de ta pakisei, taa na sëmbë u Gadu a dë, ma a dë sëmbë u didibi, Nõö hën a taki da de taa: “Hiniwan kõndë di hopo ta feti ku ën seei, nõö an sa tan e. A o booko. Söseei hiniwan famii di hopo ta feti ku ën seei o kaba a sösö tu.

¹⁸ “Wë nõö ee dee didibi hopo ko ta feti ku deseei, nõö unfä i mëni de o du? Na kaba de o kaba a sösö nõ? Didibi sa jaka dee otowan fëen go nõ?

“Wë nõö di un bai taa ku kaakiti u di hedima fu dee didibi mi ta puu dee otowan fëen,

¹⁹ nõö dee sëmbë fuunu dee ta puu soni a sëmbë liba wë? Ambë kaakiti de tei ta du ën? Biga di wan puu nõö u tuu ta puu de. Nõö naandë a o waka mbei dee sëmbë fuunu seei o da unu adjabëe.

²⁰ “Nõö un mëni unu seei ku dee lö pakisei dë e., Biga ku di kaakiti u Masa Gadu wë mi ta du dee soni aki. Wë nõö di mi ta du de ku di kaakiti u Masa Gadu, nõö hën da Gadu hopo di Njunjun Tii fëen a unu mindi awaa.”

²¹ Hën a toona taki da de möön taa: “Un haika. Solanga wan taanga sëmbë dë fëen seekaseeka ku ën feti lai ta luku ën wosu, nõö na wan kodo sëmbë seei sa ko fufuu soni fëen tja go e.

²² Ma te wan oto sëmbë ko di taanga möön hën, nõö a o sa ko kisi ën panjan feti ku ën tee a wini ën. Nõö a o tei hii dee feti lai fëen dee a bi ta mëni u heepi ën seei, ku dee gudu fëen tuu, tja go paati da dee otowan.”

²³ Nõö hën Masa Jesosi taki da de möön taa: “Fa u taki dee soni aki, nõö di sëmbë di an kë nama ku mi, nõö hën da felantima u mi kaa e. Söseei di sëmbë di an ta suku sëmbë tja ko da mi, nõö hën ta jaka sëmbë puu a mi.”

²⁴ Nõö hën a taa: “Te wan gadu dë a wan sëmbë hedi, nõö te a kumutu disëen go, nõö a o ta waka ta lontu ta suku kamian ka dee otowan fëen ta libi te a wei. Nõö a o taa: ‘Wë, nõnõ, ma feni kamian aki u mi tan.’

“Nõö a o bia toona ko a di sëmbë hedi ka a bi kumutu dë seei.

²⁵ Nõö te a ko naandë nõö a o si di kamian limbolimbo hoo. „Di sëmbë an feni wan bumbuu soni buta nëen möönsö.”

²⁶ Nõö paa, tjala! A toona ko a di sëmbë hedi baka. Nõö a o go kai sëbën gadu hogiwan möön leki ën seei, nõö de o ko lai a di sëmbë naandë hedi. Nõö di lö sëmbë naandë, tan fëen o ko dë möön hogi gaanfa möön fa a bi dë a fesi.”

Aki Masa Jesosi ta konda ambë da dee sëmbë sa feni di möön gaan bunu.

²⁷ Nõö fa Masa Jesosi ta fan dë, nõö hën wan mujëe bi sai a dee sëmbë mindi dë hopo bai fan ku ën. A taa: “Womi, di mama fii di pai i, a abi kölöku e, fu di Gadu feni taa hën musu pai i.”

²⁸ Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Aai, mujëe, ma fa i si u dë aki, nõö dee sëmbë dee ta jei di Wöutu u Masa Gadu ta piki ën buka, nõö de ta feni di möön gaan bunu möön leki di sëmbë di pai mi e.”

Aki Masa Jesosi ta taki soni

u dee sëmbë fëen ten.

Mat. 12:38-42; Maik. 8:12

²⁹ Nõö fa de dë ala, nõö sëmbë ta ko a Masa Jesosi naandë gidjii sö. Hën a taa: “Dee sëmbë u di ten aki, de abi takuhatiböo. Na biibi de kë biibi sö e, ma de ta ko a mi u de feni maaka a mi. Ma ma abi oto maaka u lei de möön leki di maaka u di fesiten tjabukama de ta kai Jona e.

³⁰ “Wë biga leti kumafa Jona bi dë wan maaka da dee sëmbë u Ninifei, nõö söseei Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki dë wan maaka da dee sëmbë u di ten u dë aki tu.

³¹ “Nõö un haika e. Gaanduwe a fesiten, wan mujëe kõnu bi kumutu tee a wan longi kõndë ko a Jelusalen faa ko jei di kõni u Kõnu Salumon. Ma nõö un dee sëmbë u di ten aki abi wan sëmbë a unu dendu kaa di hei gaanfa möön di fesiten kõnu dë e, ma tókusee wan kë haikëen.

“Wë nöö woon si fa a o waka a di Gaan Kuutu Daka di Masa Gadu o kuutu hii sëmbë. Biga di mujëë u taki dë, hënseei o hopo ta kuutu unu e, taa: ‘Mi wë bi kumutu a sô wan longi kamian ko haika di fan u di kõnu, ma unu bi dë leti a wan möön hebi Sëmbë bandja, ma wan bi kë haikëën möönsô.’

³² “Nöö sôseei dee sëmbë u Ninifei dee bi piki di buka u Jona o hopo a di Daka dë fu de kuutu unu tu. Biga de bi bia de libi wantewante fu di de jei di fan fu Jona. Ma aki un ta si wan Sëmbë a unu mindi di hei möön Jona gaanfa, ma tôku wan kë piki ën buka.”

Aki Masa Jesosi toona ta lei de ku di oto u di faja möön.

Mat. 5:15, 6:22-23

³³ Hën a toona taki da de taa: “Na wan sëmbë o sëndë wan faja te a kaba, nöö a tjubi ën a soni basu e. Ma a o sëndëën buta a wan kamian fu hii sëmbë di o ko a di wosu musu sa si limbo ku ën.

³⁴ “Nöö ee i sëndë wan faja, nöö ee wojo fii bunu nöö i ta si limbo ku ën fii saandi i ta du. Biga di wojo hën da di faja fii sinkii. Ma nöö ee wojo fii booko nöö ee i sëndë faja buta naandë seei, tôku ja o si soni. A sôsô dungu nöö joo ta dë. Ja o saandi i ta du.

³⁵ “Hën mbei i musu ta kõni ku i wojo fu an musu ko dungu. Nöö sôseei i musu ta kõni fu hogi pakisei an musu dë a i hati.”

³⁶ Biga leti kumafa i ta si soni bunu te wojo fii dë limbolimbo, nöö sôseei ee hati fii dë limbolimbo fii tei Gadu wôutu ta hoi, nöö i o ko dë bumbuu sëmbë te dou.”

Aki Masa Jesosi ta bai helu da

dee Faliseima ku dee

Sabima u Wëti.

Mat. 23:1-36; Maik. 12:38-40; Luk. 20:45-47

³⁷ Di Masa Jesosi fan sô tefa a kaba, hën wan Faliseima kai ën faa ko njan nëën wosu. Nöö hën a go ku ën.

³⁸ Nöö di juu de sindo u de njan, nöö soni u Masa Jesosi toobi di Faliseima. Biga an wasi maun kumafa dee Faliseima ta wasi maun.

³⁹ Nöö di Masa Jesosi si taa di soni dë toobi di Faliseima, hën a taki dëën taa: “Un dee Faliseima aki, andi mbei un ta biinga fu sinkii fuunu musu ta dë limbolimbo, ma hatiböö fuunu lai te dou ku hii sootu pei hogi.

⁴⁰ Un wisiwasi di dë? Un ninga taa Masa Gadu kë fu di sinkii fuunu wanwan nöö musu ta dë limbolimbo nô? Wë di hatiböö fuunu wë?

⁴¹ “Wë un musu biinga be hati fuunu dë limbolimbo e, be un ta libi bunu ku hii sëmbë ta heepi dee penama. Biga te un libi sô, nöö an o dë fuun suku fuun ta wasi soni a dee peipei fasi dë möön. Biga hii soni fuunu o ta dë limbolimbo kaa.”

⁴² Nöö di a taki sô da de te a kaba, hën a taa: “Un dee Faliseima aki, mi bai helu da unu e. Fa un sai dë, un ta mbei taa un dë bumbuu möön hii sëmbë. Un ta paati hii soni fuunu, fii da Gadu di fëën sê te dou ku dee pikipiki goon njanjan fuunu tuu kumafa di wëti dë. Nöö di naandë bunu tuu, ma an tjika. Biga wan ta libi bunu ku sëmbë, nöö wan lobi Gadu tu.”

⁴³ Hën a toona taa: “Mi bai helu da unu wan pasi möön e, un dee Faliseima. Biga te un go a keiki, nöö un lobi u sindo a di möön hei kamian u di wosu. Te un ta waka a sitaati, nöö un ta kë hii sëmbë musu ta da unu odi a lanti dendu, kuma un hei möön hii sëmbë.

⁴⁴ “Nöö mi bai helu da unu e. Un dë leti kuma wan awoo geebi, sëmbë ta waka ta pasa nëën liba sôndô de sabi taa ku sô wan hogi soni de ta nama dë.”

⁴⁵ Nöö di Masa Jesosi taki sô kaa, hën wan u dee Sabima u Wëti hakisi ën taa: “Wë Mësitë o, fa i taki aki, na u i ta kosi tu nöö?”

⁴⁶ Nöö hën Masa Jesosi bia fan ku de awaa, a taa: “Mi bai helu da unu tu, un dee Sabima u Wëti. Biga fa un ta lei lanti dee wëti u Mosesi dë, un ta suku u lai hebi soni a de liba fu de musu tjai, ma unu seei wan ta pooba u tjëën wan pikiwani seei.

⁴⁷ “Nöö mi bai helu da unu möön e. Biga un ta seeka dee geebi fu dee fesiten tjabukama u Masa Gadu te de hanso. Dee gaan sëmbë fuunu wë bi kii de, nöö unu ta seeka dee geebi.

⁴⁸ Nöö di soni dë mbei hii mundu ko ta si gbelin taa fa dee gaan sëmbë fuunu bi kii dee tjabukama dë, nöö a bunu a unu. Dee gaan sëmbë bi kii, nöö dee mii ta seeka dee geebi.

⁴⁹ “Ma antoobi, Masa Gadu sabi fa fuunu. Biga a bi taki a fesi taa a o manda dee tjabukama ku dee futuboi fëën ko da unu, nöö so u de woon kii. So u de woon sitaafu.

⁵⁰ Fëën mbei, un dee sootu pei sëmbë aki, unu wë Masa Gadu o sitaafu fu hii dee tjabukama fëën tuu dee de bi kii tuwë buuu a goon, fu sensi goonliba seti.

⁵¹ Fu kumutu a Abeli te dou ku Sakaliasi di de bi kii a di Wosu u Masa Gadu dendu, leti a di begi tafa ku di möön hebi kamba mindi dë, nöö u de tuu woon kisi sitaafu e.”

⁵² Nöo hën Masa Jesosi taki da de möön taa: “Mi bai helu da unu möön, un dee Sabima u Wëti. Biga un ta tei dee oto u Masa Gadu tuu ta tapa buta dë fu sëmbë an musu sabi de. Unu seei, wan kë mbei möiti fuun musu sabi de, nöo ee wan sëmbë kë sabi de nöo un ta tapa pasi da de. „Biga wan kë lei de a di fasi.”

⁵³⁻⁵⁴ Nöo hën di Masa Jesosi fan ku de sö te a kaba, hën a kumutu go fëen. Nöo a baka u di dë, hën dee Faliseima ku de Sabima u Wëti seti ta ko nëen ku hatiboonu fasi nöömö ta hakisi ën pepei soni. De ta seti taapu dëen faa musu taki wan soni fu de sa feni ën tja go kaagi da lanti.

12

Aki Masa Jesosi ta wasiköi dee

bakama fëen a di ganjan libi

u dee Faliseima.

Mat. 10:26-27

¹ Nöo di juu Masa Jesosi ta fan dë, nöo dusudusu sëmbë ta ko nëen naandë tee kamian an dë u de tan, nöo de ta peeta deseei.

Nöo hën Masa Jesosi seti wasiköi dee bakama fëen, a taki da de taa: “Womi, un mëni unu seei ku di sooda u dee Faliseima e. Dati wan taki wan musu tei di ganjan libi u de. Biga de ta mbei taa de dë bumbuu sëmbë ma na tuu. Nöo hën mbei wan musu djeesi de e.

² “Biga na wan soni sa tjubi te nöo an ko a döo. Nöo na wan soni sa danga tu te nöo sëmbë an o ko sabi ën.

³ Fëen mbei di soni di i si un ta taki a ndeti a dungudungu, nöo de o jei ën a gaan didia. Nöo di soni di un ta konda sapisapi da unu seei a kamba dendu, nöo hën de o feni ta bai basia a di köndë.”

Aki Masa Jesosi ta taki taa libisëmbë an dë u fëë.

Mat. 10:28-33, 12:32; 10:19-20

⁴ Nöo hën a taki da dee bakama fëen möön taa: “Un dee mati u mi aki, wan musu fëë dee sëmbë dee o sa kii unu e. Wë biga ee wan libisëmbë kii i, nöo an sa du oto soni ku i möönsö. Biga an sa du soni ku di akaa fii, hën mbei wan musu ta fëë de.

⁵ Ma Masa Gadu hën un musu ta fëë e. Biga tee a kii wan sëmbë te a kaba, nöo a sa toona sitaafu ën a bakaten. Biga hën abi di faja ka didibi o go, nöo hën mbei hën un musu ta fëë.

⁶⁻⁷ “Nöo un musu ta mëni Masa Gadu tuu e, dee sëmbë, biga hën ta söluugu fuunu.” Wë biga luku dee piki fou ta buwa aki. De ta sei feifi u de u wan bangunötu nöo, ma töku Gadu ta mëni de. Wë nöo un dee libisëmbë wë? An möönsö nö? Nöo Masa Gadu sabi unu finifini te kisi ku dee uwii u hedi fuunu tuu.”

⁸ Nöo di a fan sö te a kaba, hën a taki da de taa: “Mi taki da unu e, taa dee sëmbë dee ta piki a libisëmbë fesi taa de sabi Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki, nöo a bakaten nöo miseei o piki a dee basia u Masa Gadu fesi taa mi sabi de tu.

⁹ “Ma ee wan sëmbë an kë piki taa a sabi mi a libisëmbë fesi aki, nöo a bakaten nöo ma o piki taa mi sabi ën tu, a dee basia u Masa Gadu fesi ala.”

¹⁰ Hën a toona taa: “Ee wan sëmbë kosi Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki, nöo Gadu sa puu ën a bëe eti. Ma ee wan sëmbë ta kosi di Akaa fëen, nöo an o puu ën a bëe möönsö e.”

¹¹ Hën a toona taki da de möön taa: “Haika, dee sëmbë. Te de kisi unu u tja go a kuutu a dee keiki u de, ee nasö de tja unu go a dee gaan sëmbë ku dee gaama u köndë u de kuutu unu, nöo wan musu ta pakisei taa: ‘Ee maingë, unfa woo du? Andi seei woo taki?’

¹² Biga te di juu dou, nöo di Akaa u Masa Gadu seei o lei unu andi fuun musu taki e.”

Aki Masa Jesosi ta bai de taa de an musu suku hia gudu a goonliba aki.

¹³ Nöo di juu naandë seei, nöo hën wan sëmbë bi dë a de mindi naandë taki da Masa Jesosi taa: “Mësitë o, mi kë begi i wan soni. Di tata fuu dëdë disa di gudu fëen naandë. Nöo mi kë i taki da di baa u mi taa be a paati dee gudu, be a da mi u mi së.”

¹⁴ Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Womi, na di wooko dë mi ko aki u ko du e. Ma ko u ko kuutu soni fuunu ta paati gudu da unu.”

¹⁵ Nöo hën a taki da dee sëmbë sai dë tuu taa: “Dee sëmbë aki, un musu mëni unu seei fu wan abi langawojo a soni e. Biga na gudu ta mbei sëmbë ta libi gaandi, söseei an ta mbei sëmbë libi suti tu.”

¹⁶ Hën a konda wan oto da de, a taa: “Wan guduma bi dë, hën a ta koti goon ta wooko ta paandi njanjan nöömö tefa a feni hia njanjan.

¹⁷ Hën a sindo pakisei taa: ‘Wë unfa mi o du? Biga ma a’ wosu tjika fu mi lai dee njanjan dee mi abi.’

¹⁸ “Hën a sai dë te wan pisi, hën a taa, ‘Söö. Wë mi saandi mi o du. Mi o booko dee wosu aki tuwë, nöö mi o mbei wanlô gaan gindi wan. Nöö a de mi o lai dee njanjan ku dee gudu u mi tuu,

¹⁹ nöö mi o dë kumafa mi kë awaa. Dee gudu dee mi abi, nöö de o tja mi sômëni jaa. An o dë u mi wooko möön. Mi o ta njan ta bebe ta mbei piizii ta libi suti kumafa mi kë.’

²⁰ “Ma nöö te faa mëni, hën Masa Gadu taki dëën taa: ‘I lauma ju! A di ndeti aki seei de o ko tei di akaa fii puu a i tja go. Nöö dee gudu i abi dë ku dee njanjan i tjubi buta dë, ambë seei de o fika da?’ ”

²¹ Nöö hën Masa Jesosi taa: “Wan si ö? Nöö sö a ta pasa ku dee sëmbë dee ta suku gudu u goonliba aki, söndö de ta suku u libi kumafa Masa Gadu kë, fu de feni gudu nëën ala.”

Aki Masa Jesosi ta konda da dee

bakama andi dë fanöudu

u de suku.

Mat. 6:25-34

²² Hën Masa Jesosi bia fan ku dee bakama fëën awaa. A taa: “Fëën mbei wan musu abi bookohedi tumisi taa andi woon njan, nasö andi woon bisi.

²³ Biga di libi ₁ di Masa Gadu da unu dë, nöö₂ a dë gaan soni möön leki dee njanjan fuun njan. Nöö di sinkii ₁ Masa Gadu da unu dë₂, a dë gaan soni möön leki dee koosu fuun bisi nëën. ₁Nöö di a da unu libi ku sinkii kaa, nöö an sa toona da unu njanjan ku koosu u bisi tu nöö?₂

²⁴ “Wë biga fa dee fou sai dë, de an ta diki goon paandi njanjan. De an ta diki alisi. De an a’ kädë ee nasö gaan suwa ta tjubi njanjan möönsö, ma Masa Gadu hën ta söluu de. Wë nöö unu libisëmbë wë? Wan bumbuu gaanfa möön dee fou nö? Nöö an sa söluu fuunu tu nö?

²⁵ “Nöö un sëmbë sa libi ee wan juu langa seei möön fa Gadu bi buta dëën, fu di a ta booko hedi mbei? Di libi fii an o pusa pasa di daka a bi da i möönsö.

²⁶ Wë nöö ee di bookohedi fii an sa heepi i a di piki soni dë, nöö ee i ta bookohedi a gaangaan soni seei nöö a sa heepi ö?

²⁷ “Nöö luku dee folo dee ta nasi a pepei kamian, fa de hanse. De an ta wooko, nöö de an ta nai soni u bisi tu. Ma nöö mi taki da unu taa, fa di gaan kënu de kai Salumon bi dë ku hii dee gaan waiti bisi fëën seei, ma an bi ta bisi hanso kuma dee folo dë e.

²⁸ “Ma nöö fa i si dee folo hanse seei ma te sapate de puu kai pökö. De kaba a sösö kaa. Wë nöö di Masa Gadu ta bisi dee sösö uwii ku so wanlô hanse folo, nöö an sa da unu koosu fuun bisi tu nö? Ke dee sëmbë aki, luku fa di biibi fuunu piki. Biga wan ta buta mëni a Masa Gadu tjika.

²⁹ “Dee sëmbë o, mi taki e, wan musu a’ bookohedi fu njanjan ku soni u bebe. Wan musu ta kai dee soni naandë gaan soni poi.

³⁰ Biga a dee lö soni dë, dee sëmbë dee an ta dë ku Masa Gadu a wan së ta booko hedi. Ma unu Tata sabi dee soni un abi fanöudu kaa e.

³¹ Nöö be un suku nöö fuun dë a di Tii fëën basu, nöö hënseei o da unu hii dee soni dee un abi fanöudu.”

Aki Masa Jesosi lei taa ja musu tjubi gudu a di goonliba aki.

Mat. 6:19-21

³² Nöö hën a toona taki da dee bakama fëën möön taa: “Dee sëmbë u mi aki, fa un dë biti seei, ma wan musu fëëë e. Biga unu Tata Masa Gadu bi feni ën u bunu faa buta unu u di Njunjun Tii fëën dendu, fuun sa njan dee bunu fëën.

³³ “Nöö fa i si un dë aki, ₁wan musu lai hia gudu a wosu te poi₂. Ma un musu sei de, nöö un paati di möni da dee pena sëmbë. Nöö hën da un ta lai möni a wan saku di an sa gaandi möönsö. Biga di lö möni dë an o kaba a sösö möönsö ka a dë a Gadu Köndë ala. A o dë u teego. Fufuuma an o sa go ala go fufuu ën möönsö, nöö bitju an o sa go ala go njan mën tu. Nöö naandë fii lai di gudu fii buta e, dee sëmbë, ma na a goonliba aki.

³⁴ Biga ka di gudu fii dë, naandë hati fii ta dë tu.” Nöö sö Masa Jesosi taki da dee bakama fëën di ten dë.

Aki Masa Jesosi ta konda da de taa de musu ta dë seekaseeka.

Mat. 24:45-51

³⁵ Nöö hën a toona taki da de taa: “Dee sëmbë o, un musu dë kabakaba e, ku faja sëndësëndë a unu maun. Un musu bisi wooko koosu, be i dë kabakaba ta luku di Masa fuunu.

³⁶ “Nöö woon dë leti kuma wanlô futuboi de Masa go a kamian a wan piizii. Nöö de o dë a wosu dë pii kabakaba ta luku ën, fu te a ko dou naki di döö nöö de musu hopo jabi di döö dëën wantewante.

³⁷ Nöo te di Masa u dee futuboi ko si taa de dë kabakaba kaa, nöo de o feni paima. Biga hënseei o puu ën koosu nëen sinkii buta a wan sê, nöo a o hopo tafa sölugu de te a kaba.

³⁸ “Wë nöo hën da bunu u dee futuboi seei te de Masa ko baka a wosu nöo a ko si taa de dë kabakaba. Biga wë hiniwan juu di a ko dou, nöo de musu dë kabakaba, ee a ganian kanda, ee a mindi ndeti seei.

³⁹ “Nöo un musu pakisei di soni dë bunu e. Biga ee wan sëmbë sabi a fesi taa a sô wan juu fufuuma o ko nëen, nöo a o dë ku wojo ta watji bunu fu an musu ko booko di wosu fëen fufuu soni.

⁴⁰ Nöo fëen mbei un musu hoi unu seei bunu fuun dë kabakaba tu. Biga Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o toona ko a goonliba a wan juu di sëmbë an o mëni taa nëen mi o ko.”

⁴¹ Nöo di Masa Jesosi fan sô te a kaba, nöo hën Petuisi hakisi ën taa: “Wë Masa o, fa i ta da u dee oto ta lei u dee soni aki, a dë fuu wanwan nô? Naa a dë u hii sëmbë?”

⁴² Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “Wë mi ta fan di fan aki da dee sëmbë dee abi bumbuu fusutan, ku dee lanti sa a' futouu a de liba. Biga sô wan sëmbë hën di masa o tei buta hedima nëen wosu, fu te di juu dou hën musu paati njanjan da dee otowan.

⁴³ Nöo te di Masa fëen toona ko, nöo ee a ko si taa a dë wan bumbuu futuboi, a ta du di wooko fëen bunu, nöo a o kisi wan gaan paima.

⁴⁴ Mi taki da unu e, taa nëen maun hën masa o buta hii dee gudu fëen.

⁴⁵ “Ma ee di futuboi dë bi taki nëen hati taa: ‘Wë mi masa an o ko eti,’ nöo hën a hopo ta fon dee otowan fëen, womi ku mujëe tuu, ta njan ta bebe ta piizii ta döongô,

⁴⁶ nöo te hën masa toona ko baka a wan daka di an sabi ku wan juu di an bi mëni, nöo a sa sitaafu ën wan hogi sitaafu e. A o du ku ën seei kumafa a ta du ku dee oto sëmbë dee an ta piki ën buka.

⁴⁷ “Biga di sëmbë di ta du soni ku sabi, nöo hën o kisi wan möön hogi sitaafu.

⁴⁸ Ma di sëmbë di ta du hogi söndö a saandi a ta du, nöo hën an o sa kisi sô wan hogi sitaafu kuma di sëmbë di ta du hogi ku sabi. Biga di sëmbë di i bi du bunu, nöo nëen i ta pakisei u feni bunu baka. Söseei di sëmbë di i bi da möön hia, nöo nëen joo ta mëni taa joo feni möön hia.”

Di pisi aki ta lei u taa

sëmbë ku sëmbë sa paati

fu Masa Jesosi hedi.

Mat. 10:34-36

⁴⁹ Nöo hën Masa Jesosi toona taa: “Fa i si mi ko a goonliba aki, nöo mi ko u ko suti faja kumafa sëmbë ta suti faja a goon. Ma dee sëmbë o, mi bi kë u di faja dë bi suti kaa e.

⁵⁰ Biga di sitaafu mi musu tja bifö mi kaba di soni di mi ko u ko du aki, a hebi da mi o.

⁵¹ “Nöo unfa un pakisei, dee sëmbë? Un ninga taa mi ko aki u tja fii ko a di goonliba aki nö? Nönö e, ma mi ko u paati sëmbë ku sëmbë.

⁵² Biga ee feifi sëmbë dë a wan wosu dendu, nöo de o ta kisi toobi ku deseei fu mi hedi. Dii o dë ku mi a wan sê, tu dë a wan oto sê. Ee nasö, tu o dë ku mi a wan sê, dii dë a wan oto sê.

⁵³ Wan tata o poi ku di womi mii fëen fu mi hedi e, nöo wan womi mii o poi ku ën tata. Wan mama o poi ku di mujëe mii fëen. Wan mujëe mii o poi ku ën mama. Mai ku mai o poi ku de seei. Hën mbei mi taa na u piizii mi ko e.”

Aki Masa Jesosi taki da

dee sëmbë taa de musu sabi

na un juu de dë.

Mat. 16:2-3, 5:25-26

⁵⁴ Hën Masa Jesosi ko ta fan ku dee hia sëmbë ko nëen dë awaa. A taki da de taa: “Dee sëmbë aki o, unfa un du ta sabi dee maaka dë a liba ala, ma dee u goonliba aki wan ta sabi de? Biga te un hopo wojo luku liba, nöo ee un si taa di bundji bë njaaan a di sê ka sonu ta kumutu, nöo un taa tjuba o kai. Nöo a ta kai tuu.

⁵⁵ “Nöo te un hopo wojo luku a di sê u libasé, nöo te di ventu ta ko nöo un taa: ‘Ma di ventu di ta ko di ko aki, di sonu o hati e.’ Nöo sonu ta hati tuu.

⁵⁶ “Wë nöo dee soni u liba ala, de un dë aki ta sabi. Wë nöo dee soni ta pasa a unu fesi a goonliba aki wë? Unfa wan ta si de fuun sabi na un juu u dë, un bôdjëema?”

⁵⁷ “Biga un saandi da di leti soni fuun du, nöo faandi mbei wan ta seeka soni fuunu buta a pasi?”

⁵⁸ Te i ku i felantima a' soni nöo i si taa a kë tja i go a kuutu u di soni dë hedi, nöo te i si taa i a' föutu, nöo be i dëen leti wante e, be di taki kotu bifö un dou a di kuutuma. Ma ee nasö, te di kuutu kaba, nöo dee siköutu o kisi i buta a dunguwosu,

⁵⁹ fu teee i paka di lasiti bë sènsi u di paima de kai da i fii paka.”

13

Aki Masa Jesosi ta bai dee

sëmbë u de disa dee

hogilibi u de.

¹ Nöo di juu naandë, hën wanlö sëmbë ko konda da Masa Jesosi taa wanlö Galilea sëmbë bi ta kii wan mbeti u de tjuma da Masa Gadu. Nöo fa de de ta seeka di paima naandë, nöo de an kaba seei, hën dee sodati u Gaama Pilati ko kii de tuwë leti de a di paima liba.

² Hën Masa Jesosi piki de taa: “Wë dee sëmbë o, unfa un mëni u dee Galilea sëmbë dee sodati kii naandë? Un mëni taa de de möön hogi möön hii dee oto sëmbë u Galilea mbei di soni de miti de nö?”

³ Wë nönö, na di soni de mbei e. Ma nöo mi taki da unu taa ee wan bia unu libi, nöo sö unu seei sa dedë kaba a sösö tu.

⁴ “Nöo di di tölu u Siloam bi kai kii dee teni-a-aiti sëmbë, nöo unfa fëen un pakisei? Un mëni taa dee teni-a-aiti sëmbë naandë bi hogi möön hii dee sëmbë u Jerusalem, mbei di soni de miti de nö?”

⁵ Nönö e, ma mi taki da unu taa ee wan bia unu libi, nöo söseei un sa dedë kaba a sösö tu.”

Aki Masa Jesosi ta konda di oto u di fuuta pau.

⁶ Nöo hën a toona da de wan oto möön. A taa: “Wan sëmbë bi abi wan goon fëen, nöo hën a paandi di fuuta pau de ta kai figa nëen. Nöo hën a de te wan daka, nöo hën a go a di goon go suku njanjan a di pau. Ma nöo an feni na wan kodo njanjan nëen.

⁷ “Nöo hën a taki da di sëmbë di ta luku di goon taa: ‘Wë i sabi nö? Dii jaa longi kaa mi ta ko ta suku njanjan a di pau aki, ma ma ta feni möönsö. Nöo fii faa ën e. Andi a de a di goon ta du?’

⁸ “Nöo hën di sëmbë di ta luku di goon taa: ‘Wë un boo disëen di jaa aki möön, nöo mi o diki wan ngötö lontu ën buta deesi deën.

⁹ Nöo te di oto jaa ee an pai njanjan, nöo te i toona ko nöo i sa faa ën awaa.’ ”

Aki Masa Jesosi kula wan mujëe a saba daka.

¹⁰ Nöo hën Masa Jesosi de teefa wan saba, hën a go a wan keiki go ta lei sëmbë.

¹¹ Nöo wan mujëe sai naandë bi de ku wan siki teni-a-aiti jaa longi kaa. Wan gadu wë bi du ku ën sö te sinkii fëen bendi doba fika sö, an sa hopo luku liba.

¹² Nöo di Masa Jesosi si di mujëe hën a kai ën ko nëen. Hën a taki deën taa: “Mujëe o, i ko bunu e. I böo u di siki fii.”

¹³ Nöo hën a buta maun a di mujëe liba. Nöo wantewante de hën di mujëe ko bunu leti kumafa a bi de. Nöo hën a da Masa Gadu tangi taa: “Ke! Masa o, i bumbuu e. Gaantangi fii. Mi böo.”

¹⁴ Wë nöo di di hedima u di keiki si sö, nöo hën a mati. Hati fëen boonu te na soni, fu di kula Masa Jesosi kula di mujëe a di saba. Hën a hakisi dee oto sëmbë de taa: “Na sikisi daka u abi fuu wooko nö? Wë a dee sikisi daka de dendu un musu ko suku kula, ma na a saba e!”

¹⁵⁻¹⁶ Ma Masa Jesosi piki taa: “Un dee bödjëema aki, hiniwan saba un ta lusu dee kau ku dee buliki fuunu ta tja de go bebe wata. Nöo di mujëe aki wë? Fa a de wan bakamii fu Abahamu nöo a de wan apaiti sëmbë u Gadu kaa, ma töku di didibi sitaafu ën teni-a-aiti jaa longi kaa. Wë nöo di tatai di tai ën aki, ee a saba seei an musu lusu nö?”

¹⁷ Nöo di Masa Jesosi fan sö teefa a kaba, nöo hën sen kisi dee felantima fëen te na soni. Ma hii dee oto sëmbë tuu ta wai seei ku hii dee gaan wooko dee a ta du.

Aki Masa Jesosi ta konda soni

u di Njunjun Tii u Masa Gadu.

Mat. 13:31-33; Maik. 4:30-33

¹⁸ Nöo hën Masa Jesosi toona seti lei de baka. A taki da de taa: “Andi mi sa tei taki da unu tee nöo a djeesi di Njunjun Tii u Gadu?”

¹⁹ Wë a de kuma wan sii de kai mutaadi di wan sëmbë tei paandi nëen goon. Di sii piki tee kuma wojo an sa si ën. Ma te i paandi ën, nöo a ta nasi ta göö tee a ko pau seei. A ta paaja maun tee fou seei ta feni kamian a dee maun fëen ta mbei wosu. Nöo sö di Njunjun Tii u Masa Gadu de e.”

²⁰ Hën a toona taa: “Andi mi sa tei möön fu mi lei unu fa di Njunjun Tii u Gadu de?”

²¹ Wë a de leti kuma wan piki sooda di wan mujëe tei tuwë a wan hia boon, nöo di sooda ta soopu hii di boon te dou. Sö di Njunjun Tii u Masa Gadu de e.”

Aki Masa Jesosi taa i musu biinga fti pasa a di piki döo.

Mat. 7:13-14, 21-23

²² Nöo a baka u di dë, hën Masa Jesosi toona tei pasi nango a Jelusalen. Nöo fa a nango dë nöo a ta pasa a sömëni köndë, nöo a ta lei sëmbë a dee peipei köndë nango.

²³ Nöo hën wan sëmbë ko nëen ko hakisi ën taa: "Masa o, biti së u sëmbë nöo o dou a Gadu Köndë nö?"

Hën Masa Jesosi piki ën taa:

²⁴ "Un sabi nö? Na suku di soni dë e. Ma biinga be i dë wan u dee sëmbë di sa pasa a di piki döo go a dendu. Biga mi taki e, taa a ' wan juu ta ko dë, nöo sömëni fuunu o kë biinga fu de pasa go a di piki döo ma wan o sa feni ën.

²⁵ Woon sai dë te di sëmbë di abi di köndë o hopo tapa di döo. Nöo woon go taanpu a di döo buka ta naki di döo ta begi di sëmbë taa: 'Masa o, gaantangi jabi di döo da u.' Ma a o piki unu taa: 'Un disa mi. Ma sabi unu. Unsë un kumutu?'

²⁶ "Nöo di juu dë woon piki taa: 'Wë nöo, Masa, i sabi u. U ku i bi ta njan ta bebe makandi. A u köndë seei i bi ta lei u hiniwan juu.'

²⁷ "Ma nöo a o piki unu taa: 'Mi taki e, ma sabi unu e. Ma sabi naasë un kumutu. Un kumutu a mi fesi dë, un takusëmbëma.'

²⁸ "Nöo naandë woon fika ta si dee fesiten sëmbë fuunu te a Gadu Köndë ala, de Abahamu, Isaki, ku Jakopu, ku hii dee tjabukama u Masa Gadu. Woon ta si de ma wan o sa dou a de. Nöo naandë woon dë ta du soni ta kai olo te un wei.

²⁹ Nöo sëmbë o kumutu a hii së u di goonliba go a Gadu köndë ala, nöo de tuu o go sindo a tafa ala, ma wan o sa dou a de.

³⁰ Nöo hën mbei mi ta taki da unu limbolimbo taa dee sëmbë dee bi dë fesiwan aki sa ko bakawan ala. Dee bi dë bakawan aki sa bia ko dë fesiwan ala. Da sö."

Aki u ta si fa Masa Jesosi

lobi Jelusalen.

Mat. 23:37-39

³¹ A di wan seei daka naandë, hën wanlö Faliseima ko a Masa Jesosi ko taki dëen taa: "Mësitë, a bëtë i kumutu aki go e, biga Könu Helodi ta suku i faa kii."

³²⁻³³ Ma nöo Masa Jesosi piki de taa: "Un go taki da di bödjëma naandë taa mi dë aki ta jaka dee didibi ta puu a sëmbë liba, mi ta kula dee sikima ko bunu. Nöo mi o wooko di wooko u mi wantu daka eti. Ma fu go, mi musu fu go a Jelusalen nöömö. Biga de an ta kii wan tjabukama u Masa Gadu a wan oto kamian möön leki a Jelusalen."

³⁴ Hën a bia ta fan soni u Jelusalen. A taa: "Aai baa, di köndë de kai Jelusalen, dee sëmbë fëen nöo ta kii dee tjabukama u Masa Gadu sö. Dee sëmbë a ta manda da de tuu de ta naki ku sitonu ta kii. Nöo a tjali möönsö, un dee sëmbë a Jelusalen dë. Biga fa un sai dë, un sabi un mëni pasi mi kai unu fuun ko a mi nö, leti kumafa wan ganian mama ta kai dee mii fëen fu de ko tjubi nëen hanza basu. Ma wan bi kë.

³⁵ "Hën mbei fa u dë aki, nöo di köndë fika da unu awaa. Biga mi, ma o dë ku unu möön. Mi o go. Ma te wan ten dë, woon toona si mi möön. Nöo woon kisi mi ku wai awaa, ta bai taa: 'Gaantangi u Gadu fu di sëmbë di ko a u a di në u Masa.' "

14

Aki Masa Jesosi kula wan sikima a saba daka.

¹ A wan saba daka hën wan u dee fesima u dee Faliseima kai Masa Jesosi faa ko njan nëen wosu. Nöo di a ko, nöo wanlö Faliseima ku wanlö Sabima u Wëti, dë leti dë ta watji ën u de feni wan soni nëen di an bunu, u de tjëen go kaagi.

² Nöo wan womi sai dë tu ku wan siki fëen. Di sëmbë bi siki taanga te hii sinkii fëen soi.

³ Nöo hën Masa Jesosi hakisi dee Faliseima ku dee Sabima u Wëti dee sai dë taa: "Wë dee sëmbë aki o, mi kë hakisi unu wan soni. Te saba daka, a bunu fii kula wan sëmbë ko bunu, naa i musu disëen? Unfa di wëti u Mosesi taki?"

⁴ Ma nöo na wan sëmbë piki ën. De an taki aai, de an taki nöno. Nöo hën Masa Jesosi tëndë maun panjan di womi. Nöo hën a kulëen te a kaba, hën a mandëen go.

⁵ Nöo hën a toona hakisi de möön taa: "Ee wan sëmbë i abi wan womi mii fii ee nasö wan kau, nöo hën a kai a tobo wata, nöo fu di a dë saba daka nöo joo disëen faa dëdë nö, naa joo go puu ën?"

⁶ Ma nöo de an piki ën na wan wojo soni möönsö.

Aki Masa Jesosi taa na wan sëmbë musu suku hei fëen seei.

⁷ Nöo fa de de sindosindo a tafa naandë, nöo hën Masa Jesosi luku dee sëmbë dee ko a di piizii dë te a kaba lontu dou. Nöo hën a si taa sëmbë sai dë kë sindo a dee möön hebi kamian fu di tafa, biga de ta suku hei u deseet tumisi. Nöo hën a konda wan oto da de.

⁸ A taki da de taa: "Te wan sëmbë kai i fii ko a wan piizii nëen wosu, nöo te i go, nöo ja musu suku u go sindo a di möön hei kamian wante e. Ma i musu sindo te a wan së buka ala. Biga kande sô, di sëmbë di kai i ko dë, bi kai wan oto sëmbë tu di hei möön i.

⁹ Nöo a o ko taki da i taa: 'Wë matî o, saka ko sindo a baka aki, be di otowan sindo a i kamian.' Nöo di juu naandë, ku gaan sen joo hopo go sindo a di möön lagi kamian.

¹⁰ "Ma ee wan sëmbë kai i fii ko a wan piizii nëen wosu, nöo te i go, nöo go sindo a di möön lagi kamian e. Nöo te di juu a ko, nöo ee a si taa wë di kamian i sindo ala an fiti i, nöo a o kai i taa: 'Matî o, na sindo ala baa. Ko sindo aki.' Nöo a o tei i tja go buta a wan möön hei kamian. Nöo fa joo hopo ka i bi sindo dë fii waka go sindo a di möön hei kamian, nöo dee oto sëmbë o si taa aai, i dë wan hei sëmbë tuu.

¹¹ "Biga di sëmbë di ta hopo ën seei, nöo hën de o saka. Ma di sëmbë di ta sakëen seei, nöo hën de o hopo."

Aki Masa Jesosi taki da di

Faliseima ambë faa musu ta

kai a piizii.

¹² Nöo hën Masa Jesosi taki da di sëmbë di kai ën a di piizii naandë taa: "Matî o, te joo kai sëmbë möön fu de ko njan ku i, nöo na kai dee bëë fii e, ku dee bunu matî fii, ee nasö dee gudu sëmbë dee ta libi a i bandja dee sa du i bunu baka. Wë biga ee i kai dee sëmbë dë wanwan, nöo te de o njan nöo de o toona kai i tu. Nöo te de kai i, i go njan te i hopo, nöo hën di njanjan i njan dë, hën nöo da di paima i feni fu di i bi kai de ko njan ku i. Nöo a kaba.

¹³ "Ma te joo kai sëmbë u de ko a i wosu ko njan, nöo i musu suku dee pootima e. Ee wan sëmbë aan möni, ee wan sëmbë wojo booko, ee wan sëmbë lan, nöo de i musu ta kai be de ko njan a i wosu.

¹⁴ Nöo joo feni bunu fëen. Biga dee lö sëmbë dë, de an sa toona paka i baka. Ma wan daka ta ko Masa Gadu o weki dee sëmbë a dëdë dee bi libi bunu nëen wojo, nöo a di daka dë joo feni di paima fii e."

Aki Masa Jesosi ta konda di oto u di gaan piizii.

Mat. 22:1-10

¹⁵ Nöo hën di Masa Jesosi fan sô te a kaba, nöo hën wan u dee sëmbë ku ën dë sindosindo a tafa dë taki dëen taa: "Wë di sëmbë di o feni kamian go sindo a di tafa u Masa Gadu nëen köndë ala, nöo a a' bunuhedi e!"

¹⁶ Nöo hën Masa Jesosi piki ën, a konda wan oto dëen taa: "Wan womi bi dë, nöo hën a kai hia sëmbë u de ko nëen. Nöo hën a seeka soni u njan te a hia u de musu ko njan ku ën.

¹⁷ "Nöo di di juu kisi, nöo hën a manda wan wookoma fëen u go taki da dee sëmbë taa di juu dou, be de ko. Biga hii soni dë seekaseeka kaa.

¹⁸ "Ma nöo di di wookoma go kai de, hën de tuu ta pii soni ta konda. Wan u de taa: 'Wë fa mi dë aki, nöo ma sa ko e. Biga mi bai wan goon, nöo mi musu go luku ën. Nöo taki da i masa taa an musu tei mi u hogi.'

¹⁹ "Di otowan taki taa: 'Wë mi bai teni kau, nöo mi musu go wooko ku de luku. Nöo hën mbei ma o feni pasi u ko. Nöo taki da i masa taa be an tei mi u hogi.'

²⁰ "Di otowan taki möön taa: 'Wë djunsu aki mi tei wan mujëe, nöo ma o sa ko.'

²¹ "Hën di wookoma toona ko dëen masa dee bosikopu. Nöo hën di masa hati boonu seei, hën a taki dëen taa: 'Wë nöo toona go hesihesi e, nöo i waka a dee gaangaan sitaati ku dee pikipiki sitaati dee dë a di köndë aki tuu, nöo i suku dee lanlan sëmbë ku dee sëmbë dee an sa wooko, ku dee bookowojo sëmbë ku dee pena sëmbë, nöo i tja de tuu ko.'

²² "Hën di wookoma go tefa a ko, hën a taa: 'Wë Masa, wë mi feni dee sëmbë nöo de ko kaa, ma misikuma kamian dë eti.'

²³ "Hën a taa: 'Wë nöo toona go a dee pandasi kamian ku dee boiti ku dee sabana dendu, nöo te i feni sëmbë nöo i panjan de a maun hai tja ko. Biga di wosu u mi musu fuu.

²⁴ Ma nöo mi taki da unu taa dee fosu sëmbë dee mi bi kai dë, nöo na wan u de sa feni di njanjan u mi aki njan möön e.'"

Aki Masa Jesosi ta lei dee sëmbë andi de musu du ufö de sa dë bakama fëen.

Mat. 5:13, 10:37-38; Maik. 9:50

²⁵⁻²⁶ Nöo fa Masa Jesosi ta waka nango dë, nöo wanlö hia sëmbë ta waka ku ën nango. Tee wan pisi, hën a bia luku de. Hën a taki da de taa: "Ee wan sëmbë ja sa kai mi gaan soni möön i mama ku i tata ku i mujëe ku dee mii fii ku dee baaa fii ku dee sisa fii ku hii dee libi dee i

abi tuu, nöö ja sa dë wan bakama u mi e. Biga i musu sa tja sitaafu u mi hedi. Ee i dëdë seei fu mi hedi, ja musu a' toobi.

²⁷ Biga ee wan sëmbë i kë waka a mi baka, nöö ja musu abi kë fii seei e. Ma di soni di mi kë, hën nöö i musu du, nöö joo dë wan bakama u mi tuutu.

²⁸ “Wë nöö un musu pakisei di soni bunu e. Biga ee wan fuunu kë mbei wan wosu nöö unfa joo du? Ja o go sindo pakisei te i kaba luku ee di möni fii tjika u du di wooko bifö i go seti mbei ën ö?”

²⁹ “Wë biga ee i go seti ën nöö hën di möni fii kaba, nöö te wan sëmbë ko dë ko si ën nöö a o taa:

³⁰ ‘Di womi aki, luku wan gaan wosu a seti mbei disa aki. Na mbei wë an kë mbei ën e, ma di möni fëën wë kaba.’ Nöö di juu dë nöö de o ta mbei i fa.

³¹ “Nöö söseei ee wan kōnu abi teni dusu sodati nöö hën a pakisei taa a o go feti ku wan oto kōnu di abi tuwenti dusu sodati, nöö bifö a go a musu pakisei bunu ee a sa feti ku ën.

³² “Ma ee a luku te a kaba nöö a si taa: ‘Wë di kōnu di abi tuwenti dusu sodati dë, ma sa wini ën,’ nöö an musu luku te di kōnu ko zuntu poi e. Ma a musu manda sëmbë a fesi go begi ën te a kaba, be di taki koti bifö de ko miti.

³³ “Wë nöö söseei hiniwan fuunu musu sindo pakisei ee i sa disa dee soni dee i abi, nöö ee ja sa disa de fii ko ta waka a mi baka nöö ja sa dë bakama u mi e.

³⁴ “Wë biga un luku, dee sëmbë. Satu dë wan suti soni u njan tuu, ma ee di satu kaba a sösö te an sa kisi gansë möön, nöö andi i sa du ku ën möön?”

³⁵ A kapëë nöö i sa tei ën tuwë, biga aan heepi a goonliba möön. [Nöö söseei joo dë tu e, ee ja waka ku hii i hati a mi baka.]

“Nöö fa mi fan ku unu aki, nöö un pakisei ën bunu e, dee sëmbë, be un fusu tëën.”

15

Aki Masa Jesosi ta konda soni

u wan lasi sikapu.

Mat. 18:12-14

¹ Wan daka hën dee sëmbë ta pii lanti möni ku dee oto takulibima u di köndë, hën de go a Masa Jesosi faa musu konda Gadu oto da de.

² Nöö hën dee Faliseima ku dee Sabima u Wëti ko si Masa Jesosi ku dee sëmbë naandë makandi. Nöö hën de taa: “Ee! Aai baa. Di sëmbë aki, a ta butëën seei kuma bumbuu sëmbë, ma a ta hulu dee gaan takulibima u di köndë. So juu hën ku de ta njan makandi seei. A bunu nö?”

³ Nöö Masa Jesosi sabi taa sô de ta guunjëën, nöö hën a da de wan oto. A taa:

⁴ “Un haika e, dee sëmbë. Ee wan fuunu abi wan höndö sikafu nöö wan u de kumutu a dee otowan dendu go lasi, nöö unfa joo du? Ja o seeka dee nëniteni-ku-nëni naandë disa a sabana dë, nöö i go suku di lasi wan te i feni ën nö?”

⁵⁻⁶ Nöö te i feni ën kaa, nöö joo wai seei hopo ën buta a gangaa baaku tja ko a ganda. Nöö te i ko dou ku ën kaa, nöö joo kai dee mati fii ku dee sëmbë dë a i bandja naandë taa: ‘Un ko mbei piizii ku mi e, dee sëmbë. Biga di mbeti u mi bi lasi, nöö mi feni ën baka.’

⁷ “Wë nöö fa i si hii sëmbë ta wai naandë, nöö söseei a dë a Gadu Köndë tu te wan takulibima biëën libi ko ta waka a Masa Gadu baka. De ta piizii ku ën möön leki dee oto nëniteni-ku-nëni sëmbë dee bi dë seekaseeka dë kaa.”

Aki Masa Jesosi ta konda di oto u di kpëngëlë möni di bi lasi.

⁸ Nöö hën a toona taki da de möön taa: “Nöö söseei tu, ee wan mujëë abi teni kpëngëlë möni nöö hën wan u de lasi, nöö an o sëndë faja nöö a ta bai di wosu könikōni ta suku ën teefa a feni ën baka nö?”

⁹ Nöö te a feni ën kaa, nöö a o kai dee mati fëën ku dee sëmbë dë nëën bandja tuu ko. Nöö a o taki da de taa: ‘Dee sëmbë o, mi bi abi teni kpëngëlë möni nöö wan u de bi lasi, hën mi ta suku ën tefa u dë aki hën mi feni ën. Nöö un ko wai mbei piizii ku mi makandi.’

¹⁰ “Wë nöö fa i si dee sëmbë ta wai u di wan kodo kpëngëlë möni bi lasi de feni dë, nöö söseei dee basia u Masa Gadu ta wai tu e, ee wan kodo takulibima seei biëën libi ko ta waka a Masa Gadu baka.”

Aki Masa Jesosi ta konda di oto u di mii di bi lasi.

¹¹ Nöö hën a toona taki da de möön taa: “Wan tata bi dë e, nöö a bi abi tu womi mii fëën.

¹² Nöö hën wan daka hën di pikii wan ko nëën. Hën a taki dëën taa: ‘Taata o, mi kë fii paati dee gudu fii, nöö i da mi di u mi së di mi bi o feni wante.’ Nöö hën di tata paati di gudu fëën da dee womi mii fëën te a kaba.

¹³ “Nöo an longi möön, hën di piki wan sei dee gudu fëen. Hën a tei di möni. Hën a go a wan longi köndë, nöo naandë a poi di möni fëen tuu ku jajo libi.

¹⁴ Nöo hën a sai dë te wan pisi, hën wan gaan hangi ko a di köndë. Nöo hën pena ko ta kii ën a hii fasi, biga di möni fëen bi kaba gaanduwe kaa.

¹⁵ “Nöo hën a go a wan sëmbë u di köndë go suku wooko. Nöo hën di sëmbë dëen wan wooko, a mandëen faa musu go ta luku dee hagu fëen dëen.

¹⁶ Nöo hangi ko ta kii di womi mii tee dee hagu njanjan seei a bi kë feni njan fu bëë fëen fuu, ma na di dë seei de dëen. Na wan sëmbë dëen soni u njan a di köndë möönsö.

¹⁷ “Nöo hën a sai dë tee wan pisi, nöo hën wojo fëen ko limbo. Hën a taa: ‘Luku fa mi dë aki. Sömëni wookoma mi tata abi ta da njanjan, de ta njan te tjika de, nöo hën mi ko dë aki ta pena da hangi ta kii.

¹⁸ Nöo mi sabi andi mi o du. Mi o toona go a mi tata, nöo mi o go taki dëen taa: “Taata, wë mi du hogi ku i tee dou ku Masa Gadu tuu.

¹⁹ Nöo ma waiti möön seei fii musu tei mi kuma mii fii e, ma tei mi kuma wan wookoma fii nöo.”

²⁰ “Nöo hën a hopo ta waka nango nëen tata.

“Nöo di tata bi dë a wosu naandë. Te wan pisi, hën a tuwë wojo go te ala, hën a si wan sëmbë ta ko. Hën a si taa di womi mii fëen hën ta ko naandë. Nöo hën tjali fëen kisi ën tee. Hën a hopo vu kule go kisi ën baasa, a bosi ën wai ku ën te a bigi.

²¹ “Nöo hën di womi mii taa: ‘Taata o, wë ma waiti tjika möön fii tei mi kuma mii fii e, biga mi du i hogi tee dou ku Masa Gadu seei tu.’

²² “Ma di tata an haika di mii seei. A taki da dee wookoma fëen taa: ‘Un hesi go tei di möön waiti wojo koosu tja ko bisi dëen. Nöo un go tei andelu tja ko tuusi nëen finga, nöo un tja saapatu ko dëen be a bisi.

²³ Nöo un go kii di fatu kau tja ko, boo boi njan mbei piizii.

²⁴ Biga di womi mii u mi aki bi go kaba a sösö, ma a toona ko a u baka.’ Hën de seti mbei di piizii.

²⁵ “Nöo a di ten dë seei, di gaan baaa fëen bi dë a goon dendu. Nöo hën di a kumutu a goon ta ko, hën a jei de ta wai ta pëë ta mbei piizii te a bigi.

²⁶ Nöo hën a kai wan u dee wookoma fëen tata ko, hën a hakisi ën taa: ‘Andi ta pasa bigi di bigi aki sö?’

²⁷ “Hën a piki ën taa: ‘Wë di piki baaa fii di bi go, hën wë toona ko a wosu. Nöo hën i tata kii di fatu kau ta wai ku ën fu di a toona ko ku libi a wosu baka.’

²⁸ “Nöo di di gaan baaa jei sö, hën hati fëen boonu tee a taa an o go a wosu.

“Nöo hën di tata ko jei, hën a go nëen a döo go begi ën taa: ‘Womi, gaantangi, ko boo go a wosu.’

²⁹ “Hën a taa: ‘Wë nöönö Taata, më o ko a wosu. Wë biga sömëni jaa longi mi ku i dë aki, mi ta du hii soni da i dee i ta manda mi fu mi musu du. Na wan daka seei mi pasa i buka. Mi ta wooko da i kuma mi da wan sitaafuma fii, ma na wan daka i da mi wan u dee kaabita seei fu mi mbei piizii ku dee mati u mi.

³⁰ Ma di womi mii fii aki di go poi dee gudu fii ku di jajo libi fëen, tefa a toona ko aki nöo hën i ta mbei sö wan gaan piizii te i kii di fatu kau dëen. ‘Nöo ma sa ko a wosu. A hati mi poi.’

³¹ “Hën di tata taa: ‘Wë mii o, wë fa mi ku i ta libi makandi aki, nöo hii dee soni dee mi abi aki tuu dë fii, na sö nö?’

³² Ma di baaa fii di bi go sömëni longi te u mëni taa a dëdë kaba a sösö, hën wë toona ko a u ku libi baka. Nöo an fiti fuu wai mbei piizii ku ën nö?”

16

Aki Masa Jesosi ta konda taa i musu seeka da di bakaten libi fii.

¹ Nöo hën Masa Jesosi toona taki wan oto woto möön da dee bakama fëen. A taa: “Wan guduma bi dë, nöo ‘a a’ hia wookoma. Hën a tei wan sëmbë buta basi a dee wookoma fëen liba faa ta seeka di wooko ta luku hii dee gudu fëen dëen.”

“Nöo hën a dë tee wan daka, nöo hën wan sëmbë ko nëen ko taki dëen taa: ‘Mati o, haika e. Di basi i buta a dee wookoma fii liba dë, an ta wooko bunu e. A ta njan di möni fii.’

“Hën di guduma taa: ‘Sö nö?’ Hën a taki aai. Hën a taa: ‘Wë antoobi.’

² “Nöo hën a manda kai di basi ko nëen. Hën a taki dëen taa: ‘Womi, mi jei wan soni. Wë nöo hën mi kai i ko hakisi fii musu konda da mi. De taki da mi taa i ta njan di möni u mi tuu. Wë nöo i musu taki da mi unfi i wooko ku di möni, biga abiti möön mi o puu i. Ja o dë basi fu di wooko u mi möön.’

³“Nöö hën di basi taki nëën hati taa: ‘Ee maingë, di soni aki, a bigi da mi. Wë nöö ee di masa u mi ko puu mi a wooko, nöö andi seei mi o du? Biga ma sa wooko a goon dendu te tja heepi ko da mi fu mi feni soni njan. Nöö fu mi ta waka ta pidi njanjan a sëmbë wosu, mi a’ sen fëën. Ma sa du ën.’

⁴“Hën a sai dë te wan pisi, hën a taa: ‘Söö. Wë mi saandi mi o du u te de puu mi a di wooko, nöö oto sëmbë sa hoi mi a de wosu. Nöö pena an o kii mi.’

⁵“Hën di a pakisei sö kaa, nöö hën a kai hii dee sëmbë dee bi juu soni nëën masa söndö paka. Nöö hën di de ko nëën, hën a taki da di fosuwan taa: ‘Womi o.’ A piki. A taa: ‘Un mëni i bi abi fii paka di masa u mi?’

⁶“Hën a piki ën taa: ‘Wë basi, mi abi wan höndö bali fatu dee mi bi tei fu mi musu paka.’

“Hën a taki aai. Hën a tei di pampia a bi sikifi dee soni a bi juu, hën a tënëën tuwë. Hën a dëën wan oto pampia taa: ‘Luku wan oto pampia aki. Go sindo, nöö i toona sikifi ën. Ma te joo sikifi, na sikifi wan höndö möön e. Sikifi feifiteni bali nöö.’ Hën a tei, hën a go sindo hën a sikifi.

⁷“Hën a kai wan otowan, di u mbei tu. Hën a taa: ‘Womi o, fa u ta wooko aki, nöö dee soni mi bi juu i, un mëni i abi fii musu paka?’

“Hën a piki ën taa: ‘Wë basi, mi abi wan dusu saku saku saku paka.’

“Hën a tei di biifi hën a tënëën. Hën a taki dëën taa: ‘Go sindo, nöö i sikifi otowan. Ma te joo sikifi, nöö i sikifi aiti höndö nöö. Na sikifi wan dusu möön.’ ‘Nöö sö a saka di möni da de tuu.’

⁸“Nöö hën di di guduma si fa di basi du dë, hën a taa: ‘Aai, di sëmbë aki, hii fa a hogi, ma a sabi u du soni e. A kôni tuu. A sabi fa u heepi ën seei fu te di fuka ko nëën a bakaten, nöö a sa libi.’”

Nöö hën Masa Jesosi toona taa: “Luku fa di guduma gafa di sëmbë. Nöö mi taki e, dee sëmbë u di goonliba aki dee an ta waka a Masa Gadu baka, de ta libi a wan fasi u tja wini ko da de a bakaten möön leki dee sëmbë dee ta waka a Gadu baka e.”

⁹Nöö hën a toona taki da de taa: “Un si fa di basi du aki nö? A seeka di soni faa musu toona heepi ën seei a bakaten. Nöö sö unu seei musu du tu e, dee sëmbë. Dee möni un si un ta wooko a goonliba aki, nöö un musu ta wooko ku de a wan fasi fu te di daka un kumutu a di goonliba aki, nöö de o kisi unu ku piizii seei te un dou a Gadu köndë ala ka woon dë fu teego.

¹⁰“Nöö a dë sö taa ee wan sëmbë ja sa seeka wan piki soni te a ko bumbuu soni, nöö söseei ja o sa seeka gaan soni tu. Nöö ee i ta fufuu piki soni, nöö söseei joo ta fufuu gaan soni tu.

¹¹“Nöö ee wan sëmbë ja ta seeka di gudu i ta feni a goonliba aki a wan bumbuu fasi, ja ta njan mën kumafa a fiti, wë nöö unfa Masa Gadu o sa futoou i faa da i gaan gudu nëën köndë fii seeka?”

¹²Nöö ee wan sëmbë ja ta seeka oto sëmbë soni te de butëën a i maun, nöö unfa de o da i soni fii seei, fii seeka?

¹³“Nöö na wan sëmbë sa dini tu masa makandi e, dee sëmbë. Biga joo lobi wan möön wan. Ee i hëngi a wan, nöö ja o sa hëngi a di otowan möön. Wë nöö i sa dë a Gadu baka, ee nasö i sa dë a gudu baka, ma nöö ja sa dë a de tuu baka makandi e.”

¹⁴Nöö di Masa Jesosi taki dee oto aki teefa a kaba, nöö hën dee Faliseima jei, nöö hën de an kë sö. Biga deseei a’ langabëë u möni tumusi. Nöö hën de bia ta söso Masa Jesosi ta mbei ën fa.

¹⁵Hën Masa Jesosi taki da de taa: “Wë unu wë mi ta taki tuu e. Biga a sëmbë wojo un ta mbei taa un dë bumbuu sëmbë, ma Masa Gadu hën sabi unu hati e. Nöö di soni libisëmbë ta si u gaan bumbuu soni, nöö a Masa Gadu wojo an dë wan wojo soni.”

Aki Masa Jesosi ta konda soni u

di awoo tii ku di Njunjun Tii

u Masa Gadu.

¹⁶Nöö hën a taki da dee Faliseima möön taa: “Un haika e, dee sëmbë. Fu sensi di ten u Mosesi te kisi di ten u Johani si di Dopuma, nöö dee wëti Mosesi ku dee tjabukama bi kisi a Gadu bi ta konda da libisëmbë fa u de waka a Gadu baka. Ma nöö fa u dë aki, wan njunjun buka ko taa Masa Gadu hopo wan Njunjun Tii. Nöö hia sëmbë ta biinga a di Njunjun Tii dë baka kaa.

¹⁷Ma tökusee an dë taa dee awoo wëti an bunu e. Mundu ku goonliba sa kaba, ma na wan piki wan u dee wëti seei o kaba a söso möönsö.”

Aki Masa Jesosi ta lei fa

manu ku mujëë an musu tuwë.

Mat. 5:31-32; Maik. 9:42

¹⁸ Hën a toona taki möön taa: “Ee wan sëmbe i go tei wan mujëe te nöö hën i tuwëen disa nöö i toona go tei wan otowan, nöö di wëti u Masa Gadu hën i booko dë kaa e. Nöö söseei tu, ee wan sëmbe i go tei wan tuwë mujëe fu wan oto womi, nöö i seei booko di wëti u Gadu tu.”

Aki Masa Jesosi ta konda di oto u di guduma ku Lazalosi.

¹⁹ Nöö hën a toona taki da de möön taa: “Wë un haika e, dee sëmbe. Wan guduma bi dë a wan köndë. Nöö a gudu tee na sipootu. Hiniwan juu a ta libi fëen kumafa a kë ta bai dee gaan dii koosu ta bisi ta mbei gaan piizii.

²⁰ “Ma nöö wan sëmbe bi dë a di köndë naandë tu de ta kai Lazalosi. A pena te an saanfa u du ku ën seei. Kasikaasi kisi ën hii ën sinkii. Na hopo seei a ta hopo ta waka. Nöö de ta hopo ën ta tja nango ta buta a di guduma dööbuka

²¹ fu te di guduma njan nöö a kandë a sa feni so u dee sakasaka u dee njanjan fëen dee ta kumutu nëen tafa ta kai a goon. Nöö dee dagu u sitaati ta ko ta lëmbë dee kasikaasi fëen nëen sinkii.

²² “Nöö hën de dë te wan pisi nöö hën di penama dëdë. Hën dee basia u Masa Gadu ko tei ën tja go nëen gaan sëmbe Abahamu bandja. Nöö a sai dë ta wai ta piizii ta libi suti kumafa di libi dë ala.”

“Nöö a baka fëen hën di guduma dëdë tu, hën de tjëen go bei.

²³ Ma nöö fa a dëdë dë, nöö hën a go a didibi faja. Hën a go sai dë a di faja dendu ta tja sitaafu ta bai ta kai olo.

“Tee wan pisi, nöö hën a hopo wojo luku te ala, a si Lazalosi a Abahamu bandja dë.

²⁴ “Hën a bai kai Abahamu taa: ‘Taata oo, Taata, gaantangi, tei tjali u mi nöö i manda Lazalosi be a tuusi finga fëen a wata tja ko munjan mi tòngö. Biga ka mi dë aki, di faja ta kendi mi tumusi.’

²⁵ “Nöö hën Abahamu piki ën taa: ‘Ke, aai mii, wë mi jei e. Ma mëni taa di ten di i bi dë a goonliba ala, i bi ta libi bunu kumafa i kë. Soni seei an bi ta fuka i. I bi njan di bunu libi fii a goonliba ala tuu bifö i dëdë ko aki. Nöö Lazalosi, di a bi dë a goonliba ala, nöö hii fuka a bi ta tjai. Wë nöö fa u dë aki i ko ta tja sitaafu, ma Lazalosi hën ko feni böö awaa.

²⁶ “Ma haika, boiti u di dë, pasi an dë fu dee sëmbe u mi aki aba ko a unu ala e. Söseei pasi an dë a unu ala tu fu un sa aba ko a u aki. Biga wa sa pasa di gaan fundu ngötö a u mindi aki fuu ko miti ku u seei.’

²⁷ “Nöö hën di guduma taa: ‘Aai, wë mi jei. Ma nöö i sabi nö? Mi begi i Taata, gaantangi, manda Lazalosi be a go a mi tata wosu,

²⁸ nöö a o si wanlö baaa u mi naandë. De dë feifi. Nöö gaantangi be a wasiköi de da mi taa de an musu libi kumafa mi bi libi a goonliba ala möön, fu de ko a di sitaafu kamian aki.’

²⁹ “Nöö hën Abahamu piki ën taa: ‘Sö nö, womi?’ Hën a taki aai. Hën a taa: ‘Wë, mi jei. Ma i sabi nö? Dee sëmbe a goonliba ala, de abi dee buku fu Mosesi ku dee u dee tjabukama u Masa Gadu kaa. Nöö be dee baaa fii haika andi dee buku ta taki nöö de waka a de baka.’

³⁰ “Hën di guduma taa: ‘Aai, Taata, sö a dë tuu. Ma di dë wanwan an tjika. Ma ee wan dëdë sëmbe hopo go wasiköi de, nöö de o bia de libi.’

³¹ “Hën Abahamu piki ën taa: ‘Ma haika e, mati. Ee de an sa tei dee sikifi a dee buku naandë, nöö ee wan sëmbe hopo kumutu a dëdë köndë go fan ku de seei, de an o jei möönsö e.’”

Sö wan gaan oto Masa Jesosi konda dë e.

17

Aki Masa Jesosi bai dee bakama

fëen u de an ganjan sëmbe

puu a Gadu pasi.

Mat. 18:6-7, 21-22; Maik. 9:42

¹ Hën Masa Jesosi taki da dee bakama fëen taa: “Un musu sabi taa dee soni ta hai sëmbe puu a Gadu pasi an o sa kaba a di goonliba aki möönsö. Ma mi bai helu da dee sëmbe dee o ta tja dee lö soni dë ko a sëmbe.

² Biga ka fii du sö wan soni, nöö a möön bunu de tai wan gaan gindi sitonu a i gangaa, nöö de tja i go tuwë a ze mindi be i dëdë kaba a söso wante, fu ja du di hogi di i bi pakisei dë. Di sitaafu dë hogi, ma an hogi kuma di i bi o feni ee i bi feni pasi puu sëmbe a Gadu pasi.

³ Un musu luku bunu ku di soni naandë fu an musu miti unu e.”

Aki Masa Jesosi ta lei de

fa u de libi ku dee sëmbe

dee ta du de hogi.

Hën a toona taa: “Wë nöö ee i si taa di otowan fii du i hogi, nöö i musu fan ku ën be an du sô ku i möön. Nöö ee i si taa a piki disa di hogi du fëen dë, nöö i musu disëen. Ja musu hoi ën a bëë.

⁴ Ee a du i hogi sëbën toon a wan daka seei nöö hën a ko a i sëbën toon ko begi i fii dëen paadon, nöö i musu disëen. Na hoi ën a bëë möön e.”

Aki Masa Jesosi konda taa

ee di biibi fii piki seei

ma a sa du gaan wooko.

⁵ Nöö hën dee bakama taki da Masa Jesosi taa: “Wë Masa o, u ta biibi a Masa Gadu liba, ma di biibi fuu an tjika. Nöö u begi i gaantangi, heepi u be di biibi fuu ko möön taanga.”

⁶ Nöö hën Masa Jesosi piki de taa: “Aai. Wë womi, ee i abi wan piki biibi a Gadu liba kuma ahun sii seei, hën i taki da di pau i si aki sô taa: ‘Hön kumutu aki go paandi i seei a ze,’ nöö a o piki i buka e.”

Aki Masa Jesosi ta konda da de kumafa di wooko u de dë.

⁷ Nöö hën a taki da de möön taa: “Undi fuunu o abi wan wookoma, nöö te a go a wooko a goon dendu nasô a go luku dee mbeti a sabana tee a ko, nöö i taki dëen taa: ‘Ko sindo njan?’

⁸ “Na tuu fii. Ma joo taki dëen taa: ‘Wë luku, di i ko kaa, nöö i seeka hesihesi nöö i go boi njanjan seti tafa da mi be mi njan. Nöö te mi njan te bëë u mi fuu kaa, nöö i seei sa njan tu.’

⁹ “Wë nöö unfa un pakisei u di soni naandë? Un pakisei taa di basi u di wookoma musu da di wookoma fëen apaiti tangi fu di a wooko dëen taanga sô nō? Nönö. An dë faa dëen tangi e. Wë biga fa a wooko naandë, sô nöö a bi musu wooko.

¹⁰ “Wë nöö unu seei tu e, te un wooko da Masa Gadu kumafa a da i di wooko, nöö an dë fuun suku tangi nëen e. Biga sô nöö di wooko fuunu dë kaa.”

Aki Masa Jesosi kula teni sëmbë dee bi siki tjinasiki.

¹¹ Nöö fa Masa Jesosi nango a Jelusalen dë, nöö hën a ta pasa a di pisiwata u Samalia ku Galilea mindi.

¹² Nöö hën a go dou a wan piki köndë. Hën teni sëmbë ko miti ku ën naandë, nöö dee sëmbë dë tuu siki tjina siki. Hën de taanpu te ala,

¹³ de bai taanga kai Masa Jesosi taa: “Jesosi, Masa o, ke gaantangi, tei tjalihati fuu nöö i heepi u baa!”

¹⁴ Nöö di Masa Jesosi jei di bai, nöö hën a bia luku. Hën a si dee sëmbë. Hën a taki da de taa: “Ee, aai mii. Wë un sabi nō? Un pasa go a dee begima be de si unu fa un dë.”

Nöö di de seti nango, te wan pisi hën de tuu ko bunu djee.

¹⁵ Nöö di wan u de si taa a ko bunu, hën an go möön ma a bia toona. Nöö hën a ta bai taanga ta gafa Gadu ta dëen tangi u di bunu a du ën naandë.

¹⁶ Nöö hën a kule go kai a Masa Jesosi fesi a goon naandë. Hën a taki dëen taa: “Ke Masa, gaantangi fii e, fu di bunu i du mi aki. A bigi. Nöö mi si ën!” Nöö di sëmbë dë bi dë wan Samalia sëmbë. „An bi dë Isaëli sëmbë seei kuma dee oto nëigi, faa bi musu da Gadu tangi sô.”

¹⁷⁻¹⁸ Nöö hën Masa Jesosi hakisi ën taa: “Wë womi o, fa i ko i wanwan aki, na teni sëmbë un bi dë ko bunu nō? Unsë dee otowan fii dë? Na wan u de toona ko fu de ko da Gadu tangi möönsö möön leki di döösë sëmbë aki nō? Wë a bigi a mi.”

¹⁹ Hën a taki dëen taa: “Wë womi o, hopo go fii e. Di biibi di i abi a mi liba, nöö a heepi i kaa.”

Aki Masa Jesosi ta konda soni u di ten di a o toona ko a goonliba.

Mat. 24:23-28, 37-41

²⁰ Wan daka, hën wanlö Faliseima ko a Masa Jesosi ko hakisi ën taa: “Mësitë o, na un ten Masa Gadu o ko a goonliba ko tei di Könu Tii fëen, faa taki a hii sëmbë liba?”

Nöö hën Masa Jesosi piki de taa: “Wë un haika e. „Di tii u Gadu an ta ko kumafa un ta mëni ën dë e. Biga₁ dee könu u di goonliba aki te de o ko u tii dee köndë, nöö hii sëmbë ta sabi taa de ta ko. „Biga₂ de ta wai ta péé doon, tutu ta piki. „Ma di ko u di tii u Masa Gadu hën an o dë sô e.

²¹ “Biga₃ te a o ko, nöö na wan sëmbë o sa taki taa: ‘Luku ën aki.’ Ee nasô: ‘Luku ën ala.’ De an o sa lei sëmbë sô. Biga₄ di Tii fëen ta dë a dee sëmbë dee ta waka nëen baka hati.”

²² Nöö hën a taki da dee bakama fëen taa: “Fa mi o disa unu go aki, nöö wan ten o ko nöö un tuu o hangi u si ee wan u dee daka seei di Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o dë nëen könubangi ta taki a hii mundu liba. Ma wan o sa si ën eti.

²³ Sëmbë o taki da unu taa: 'Un luku ën aki!' Ee nasö: 'Un luku ën ala.' Ma wan musu go luku e. Wan musu piki möönsö.

²⁴ "Biga te di daka di Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o toona ko, nöö a o dë leti kuma te liba koti faja walau sö, hii sëmbë ta si ën. Biga liba ala o limbo gbegede te kisi ku goon aki tuu. Nöö söseei di ko u mi o dë tu.

²⁵ Ma bifö mi toona ko aki a sö wan fasi, nöö mi musu tja sitaafu ku pena tee bifö. Biga dee lö sëmbë u di ten u dë aki, de an dë a mi du. Kwetikweti.

²⁶ "Ma di ten di Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o toona ko a goonliba, nöö a o dë leti kumafa di ten u Noa bi dë. Biga leti kumafa soni bi ko miti dee sëmbë a di ten dë, nöö söseei a o miti dee sëmbë u di ten di mi o ko tu.

²⁷ Biga a Noa ten de bi ta njan ta bebe, dee womi bi ta tei mujëë, dee mujëë bi ta tei manu. De bi ta libi u de kumafa de kë söndö mëni Gadu möönsö, tefa di daka Noa go a di sipi dendu. Hën di tjuba seti kai, gaan wata ta ko te a kii de tuu fia puu dë.

²⁸ "Nöö söseei tu a bi miti dee sëmbë a di ten u Lotu. Dee sëmbë bi sai dë ta njan ta bebe, de bi ta bai soni ta sei, de bi ta koti goon ta paandi njanjan, de bi ta mbei wosu,

²⁹ tee di daka di Lotu kumutu a Sodom go. Nöö hën di wan seei daka naandë faja kumutu a liba mökisi ku di soni de kai zuwalufu kai ko a goon tjuma dee sëmbë u Sodom kii tuu fia puu dë.

³⁰ Wë nöö söseei a o pasa tu te Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o toona ko a goonliba fu sëmbë musu si mi."

³¹ Nöö hën a taki da de möön taa: "A di daka dë nöö ee wan sëmbë dë nëën baiko, nöö an musu tei ten faa go tei soni fëën nëën wosu dendu e. A musu bazia ko a goon wante nöö a kule go tjubi. Nöö söseei ee wan sëmbë dë nëën goon dendu ta wooko, nöö an musu kule go a ganda go tei soni nëën wosu, ma a musu kule go tjubi nöö.

³² "Nöö fa mi ta fan aki, un mëni di soni di bi pasa ku di mujëë fu Lotu e.

³³ Biga di sëmbë di ta biinga faa hoi ën libi kumafa a këen ku dee soni fëën dee a abi a goonliba aki, nöö a o lasi ën nöömö. Ma di sëmbë di aan toobi faa lasi ën, nöö hën o feni ën fa a kë."

³⁴ Hën a taki möön taa: "A di daka di Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o ko, nöö tu sëmbë sa dë a wan bedi ta duumi, nöö wan u de Gadu o tei tja go nöö di otowan a o disëën.

³⁵ Nöö tu mujëë o dë makandi a wan kamian ta mbei boon, nöö wan u de Gadu o tei tja go, nöö di otowan a o disëën. [

³⁶ Söseei tu sëmbë sa dë makandi ta wooko a goon dendu, nöö wan u de Gadu o tei tja go, nöö di otowan a o disëën dë.]"

³⁷ Nöö hën dee bakama u Masa Jesosi hakisi ën taa: "Wë, Masa o, na unsë u di goonliba di soni naandë o pasa?" Nöö hën a koti wan nongö da de taa: "Ka wan mbeti dëdë fika, nöö naandë dee opete ta ko."

18

Aki Masa Jesosi taki fa u musu ta begi nöömö söndö wei.

¹ Nöö hën Masa Jesosi taki wan woto da dee bakama fëën faa lei de kumafa de an musu ko wei u begi Gadu, ma de musu ta begi ën hiniwanten söndö lasi hati.

² A taa: "Wan fisikai bi dë a wan köndë, nöö a bi hogi tee an ta fëëë Gadu, nöö aan toobi ku libisëmbë tu.

³ Nöö wan mujëë bi ta dë a di köndë dë tu, manu fëën bi dëdë. Nöö a bi ta ko a di fisikai nöömö ta ko ta begi ën taa: 'Fisikai o, mi kë i heepi mi. Mi ku wan sëmbë a' sondi, nöö mi begi i fi kuutu di soni da u. Da mi di leti u mi nöö i dëën di adjabëë fëën.'

⁴ "Nöö a fesi di fisikai an bi kë heepi di mujëë. Ma a baka fëën a ko pakisei tee a kaba, hën a taa: 'Wë aluwasi fa ma ta fëëë Gadu, nöö ma a' toobi ku libisëmbë tu,

⁵ ma tökusee di mujëë aki ta ko a mi nöömö, an ta disa mi ku di taki möönsö. Nöö mi o heepi ën be a feni di leti fëën, be mi böö fëën. Biga ee nasö, a o ta ko ta kaakei mi ku di taki fëën dë nöömö.'

⁶ Nöö hën Masa Jesosi taa: "Un haika fa di fisikai taki dë. A abi hogihati, ma tökusee, a piki di mujëë buka.

⁷ Wë nöö Masa Gadu di abi sö bunuhati wë? Ee wan sëmbë fëën ta begi ën nöömö a ndeti ku didia, an sa heepi ën nö? Biga a bi pii de puu a oto sëmbë dendu tei ko fëën sëmbë kaa, nöö a o buuja ufö a ko a de nö? Nönö, an o buuja e.

⁸ Mi taki e, a o ko hesihesi a de ko kuutu soni da de.

"Ma nöö fa mi fan dë seei, ma fa de o du ku dee sëmbë u mi a di goonliba aki tjika dë, nöö, te Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki toona ko u mi ko heepi de, nöö mi o feni sëmbë möönsö di ta biibi a mi eti nö?"

Aki Masa Jesosi da wan oto

u wan Faliseima

ku wan pii-lanti-mönima.

⁹ Nöö hën Masa Jesosi da de wan oto u dee sëmbë dee ta wisiwasi otowan ta mbei deseei taa de dë bumbuu sëmbë.

¹⁰ A taa: “Wan daka nöö hën tu sëmbë hopo, hën de go a Masa Gaangadu Wosu fu de go begi Gadu. Nöö wan u dee sëmbë bi dë Faliseima nöö di otowan bi dë wan sëmbë di ta pii lanti möni.

¹¹ “Nöö hën di de go naandë, hën di Faliseima go taanpu te a wan së ala, hën wanwan. Nöö hën a begi taa: ‘Masa Gadu, gaantangi fii e, fu di ma dë kuma dee takusëmbëma, kuma dee fufuuma, kuma dee sëmbë dee ta tei sëmbë mujëë, kuma di sëmbë ta pii lanti möni aki.

¹² Tu toon hiniwan wiki mi ta disa u njan ta begi i. Hiniwan soni mi abi nöö mi ta paati, nöö mi tja fii së ko da i a keiki kumafa di wëti dë. Sö mi ta libi.’ Sö di Faliseima begi.

¹³ “Ma di sëmbë ta pii lanti möni naandë, nöö a sabi taa an ta libi bunu tuu. Nöö sen kisi ën tee an sa hopo wojo luku liba möön. A fika a baka ala ta naki maun nëën hati taa: ‘Ke, Masa Gadu, a’ tjalihati u mi nöö i heepi mi o. Biga mi sabi taa mi dë wan gaan takusëmbëma tuu.’”

¹⁴ Nöö hën Masa Jesosi taa: “Wë mi taki da unu taa fa di sëmbë ta pii lanti möni go a wosu dë, nöö Masa Gadu an hoi dee hogi du fëën nëën bëë möön e, ma a tei ën ko sëmbë fëën. Ma di Faliseima dë, Gadu disëën a go fëën a wosu nöö. Biga hiniwan sëmbë di hopo hënseei, nöö Gadu o sakëën. Ma hiniwan sëmbë di saka hënseei, nöö hën Gadu o hopo.”

Aki de tja dee mii ko

a Masa Jesosi.

Mat. 19:13-15; Maik. 10:13-16

¹⁵ A di juu dë seei, nöö hën de ta tja dee piki mii ko a Masa Jesosi faa musu buta maun a de liba ‚begi da de. Ma di dee bakama u Masa Jesosi si sö, nöö hën de gandji da de taa: “Wan musu tja dee piki mii dë ko aki e.”

¹⁶ Ma di Masa Jesosi jei fa dee bakama taki, hën a taa: “Nönö. Wan tapa de e! Un be dee mii ko a mi nöö. Biga sëmbë kuma dee mii aki, de ta dë a di Njunjun Tii u Masa Gadu dendu ta feni di bunu fëën.

¹⁷ Nöö mi taki e, ee wan sëmbë i kë ko dë a di Tii u Gadu dendu, nöö i musu abi sakafasi ta futoou Masa Gaangadu kumafa wan mii ta abi sakafasi ta futoou dee gaan sëmbë fëën.”

Aki Masa Jesosi ta konda

soni u gudu da de möön.

Mat. 19:16-30; Maik. 10:17-31

¹⁸ Nöö hën wan hedima u dee Isaëli sëmbë ko a Masa Jesosi. Hën a hakisi ën taa: “Mësitë o, mi sabi taa i dë wan bumbuu sëmbë, nöö hën mi ko hakisi i andi mi musu du fu mi feni di libi u teego.”

¹⁹ Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Womi, fa i ta kai mi bumbuu sëmbë aki, ma i saandi i ta taki dë nö? Bumbuu sëmbë an dë boiti Gadu wanwan nöö.

²⁰ Ma nöö fii feni di libi u teego, nöö ja sabi dee wëti u Masa Gadu eti ö, taa ja musu go a oto mujëë möön leki di mujëë fii u wosu. Ja musu kii sëmbë. Ja musu fufuu sëmbë soni. Ja musu mindi soni da sëmbë. I musu ta lesipeki i tata ku i mama.”

²¹ Hën di hedima piki taa: “Wë, hii dee wëti dë tuu mi ta hoi fu sensi di mi dë piki mii.”

²² Nöö hën Masa Jesosi toona taki dëën taa: “Wë, mi jei. Ma ee fuu taki ën gbelin kumafa a dë, wan soni nöö toobi i eti. Hën da i musu go sei hii dee soni fii dee i abi te i kaba, nöö i paati di möni da dee pena sëmbë. Nöö te i du sö kaa, nöö i ko ta waka a mi baka. Nöö a bakaten nöö joo feni wan möön bunu gudu a Gaangadu Köndë.”

²³ Nöö di di sëmbë jei sö, hën tjali ko kisi ën tee kuma a sa këë, biga a abi hia gudu tuu.

²⁴ Nöö di Masa Jesosi si fa tjali kisi di womi fu dee gudu fëën hedi, nöö hën a taki taa: “Aai, di soni aki, a taanga e. Fu wan guduma butëën seei a di Tii u Masa Gaangadu basu, a dë wan taanga soni tuu.

²⁵ A dë leti kuma te wan gaan mbeti ta biinga faa pasa a wan aguja baaku. Sö a taanga tjika.”

²⁶ Nöö di de jei sö, hën de hakisi ën taa: “Wë, ee a taanga da wan sëmbë di Gadu seei heepi sö te a ko gudu, nöö ambë seei o sa go a Gadu Köndë?”

²⁷ Hën Masa Jesosi piki de taa: “Di soni dë, na wan libisëmbë a’ taanga u du ën, ma Gaangadu hën a sa du hii soni.”

²⁸ Nöo hën Petuisi taki deën taa: “Wë Masa, luku. U disa hii soni tuu, fuu ko ta waka a i baka.”

²⁹ Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “Wë sö a dë tuu. Ma haika e. Ee wan sëmbë i kë dë a di Njunjun Tii u Gadu dendu te nöo hën i disa i wosu ee nasö i tata ku i mama ee nasö dee baaa fii ee nasö i mujëë ku dee mii fii,

³⁰ nöo mi taki e, taa hii dee soni naandë tuu joo toona feni baka möön leki fa i bi abi a goonliba aki, nöo a bakaten nöo joo feni di bunu libi u teego tu a Gadu Köndë.”

Aki Masa Jesosi konda soni u di dëdë fëen da de möön.

Mat. 20:17-19; Maik. 10:32-34

³¹ A baka u di dë, hën Masa Jesosi kai de tuwalufu bakama fëen a së. Hën a taki da de taa: “Un haika e. Fa u dë aki, nöo u nango a Jelusalen. Nöo hii dee soni dee tjabukama u Gadu bi sikifi u Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki, nöo de tuu o pasa ku mi awaa.

³² Dee feantima u mi o tja mi go a dee döösë sëmbë dee abi taki a di köndë aki, nöo de o ta mbei mi fa ta kosi mi ta tunta a mi.

³³ Nöo de o wipi mi te de kaba ufö de o kii mi awaa. Ma nöo di u mbei dii daka fëen, nöo mi o toona weki hopo baka.”

³⁴ Ma fa Masa Jesosi fan ku dee sëmbë fëen dë, nöo de an fusutëen. A dë wan tjubitjubi soni da de, biga de an saandi a ta taki dë.

Aki Masa Jesosi kula wan bookowojoma.

Mat. 20:29-34; Maik. 10:46-52

³⁵ Nöo hën de nango tefa de ko zuntu ku di köndë de ta kai Jelikou. Nöo wan bookowojoma bi dë sindosindo a bandjapasi naandë ta pidi möni.

³⁶ Nöo di a ta jei dee hia sëmbë ta fan ta ko dë hën a hakisi taa: “Sëmbë hën ta ko hia naandë sö nö? Andi ta pasa?”

³⁷ Hën de taki deën taa: “Di sëmbë de ta kai Jesosi u Nazalëti, hën wë ta pasa aki e.”

³⁸ Nöo di a jei sö, nöo hën a bai taanga taa: “Jesosi eee, i di bakamii u Dafiti dë, na i da di Heepima nö?, Gaantangi mi begi i, a’ tjali u mi, nöo i heepi mi ooo.”

³⁹ Ma di dee sëmbë dee bi ta waka a Masa Jesosi fesi jei di bai, hën de gandji deën taa a musu kabuka dë. Ma tökuseei an disa. A bai möön taanga eti taa: “Jesosi eee, di mii u Dafiti dë, saa mi ooo, heepi mi, gaantangi!”

⁴⁰ Nöo di Masa Jesosi seei jei di bai, nöo hën a taanpu pii. Hën a taki da dee sëmbë taa be de go tei di sëmbë naandë tja ko nëen.

Nöo hën de tjëen ko. Hën Masa Jesosi hakisi ën taa:

⁴¹ “Mati o, wë andi i kë u mi du da i?”

Hën di bookowojoma piki ën taa: “Masa, mi kë ta si soni baa.”

⁴² Hën Jesosi taki deën taa: “Wë antoobi. Be wojo fii ko limbo e. Biga di biibi i ta biibi a Masa Gadu dë heepi i kaa.”

⁴³ Nöo wantewante dë, hën wojo fëen ko limbo gbededee. Nöo hën a ta waka nango a Masa Jesosi baka ta gafa Gadu u di bunu a du ën dë. Nöo fa hii dee sëmbë dee bi sai dë si andi pasa dë, nöo hën de tuu gafa Gadu seei.

19

Aki Masa Jesosi go

a Zakeosi wosu.

¹ Nöo hën di Masa Jesosi kula di bookowojoma te a kaba, nöo hën a pasa go dou a Jelikou. Nöo a ta latja pasa a di köndë ganda faa go a Jelusalen,.

² Nöo wan guduma de kai Zakeosi bi ta dë a di köndë. A dë wan hedima u dee sëmbë ta pii lanti möni.

³⁻⁴ Nöo fa Masa Jesosi ta pasa naandë, nöo Zakeosi bi kë si ën faa sabi ën. Ma an bi sa si ën a dee hia sëmbë dendu, biga a dë wan sati sëmbë. Nöo hën a kule go a fesi go subi a wan pau go dë a liba ala, fu te Masa Jesosi ta pasa dë nöo a musu u si ën.

⁵ Te wan pisi hën Masa Jesosi ko ta pasa, nöo hën a hopo wojo a liba hën a si Zakeosi. Hën a kai ën: “Mati Zakeosi!” Hën a piki. Hën a taa: “Saka hesi ko a goon. Biga a dë fanöudu fu mi ko a i wosu tide.”

⁶ Nöo hën Zakeosi saka hesihesi ko a goon, nöo ku gaan piizii seei a tei Masa Jesosi tja go nëen wosu.

⁷ Ma nöo di dee oto sëmbë si sö, hën de mati. De tei Masa Jesosi fu hogi seei fu di a de taa a go a wan takusëmbëma wosu.

⁸ Ma nöo hën Zakeosi hopo taanpu a dee sëmbë dendu, nöo hën a fan ku Masa Jesosi. A taki deën taa: “Masa o, wë luku, te kuma tide nöo mi o paati dee gudu u mi leti mindi, nöo

mi o da dee pootima u di köndë wan sê. Nöo ee mi bi fufuu wan sêmbë, nöo mi o dëën fö toon möön hia möön fa mi bi tei.”

⁹ Hën Masa Jesosi piki taa: “Wë un dee sêmbë u di wosu aki, un a’ bunuhedi e. Biga tide Masa Gadu heepi unu. Nöo di sêmbë di a’ di wosu aki, a bi dë fanöudu u mi ko nëën, biga hënseei da wan bakamii u Abahamu di gaan sêmbë fuu tu. Wë nöo luku, a bi poi seei te kaba a sôsö, ma tide a toona ko a Gadu baka.

¹⁰ Nöo fu dee lö sêmbë aki hedi mbei Mi di ko dë Libisêmbë Mii aki ko a goonliba e. Biga mi ko fu mi suku dee sêmbë dee kaba a sôsö u mi tja de ko da Gadu.”

Aki Masa Jesosi konda di oto u di guduma di bi paati möni da dee wookoma fëën.

Mat. 25:14-30

¹¹ Nöo di juu Masa Jesosi ta fan ku dee sêmbë naandë, nöo de bi dë zuntu ku Jerusalem. Nöo dee Dju sêmbë bi ta mēni taa naandë nöömö Masa Gadu o bazia ko a goonliba faa ko tei di Könu Tii fëën a hii sêmbë wojo. Nöo dee sêmbë ta waka ku Masa Jesosi dë, de ta mēni taa wantewante di soni dë o pasa. Nöo fëën mbei Masa Jesosi da de wan oto, fu de musu sabi taa an o pasa kumafa de ta mēni ën dë.

¹² Nöo hën a taki da de taa: “Wan hebima bi o go a wan longi köndë fu de butëën ko könu, bifö a o toona ko ta tii di köndë awaa.

¹³ “Nöo fëën mbei di juu a o go, nöo hën a kai teni u dee wookoma fëën ko nëën. Hën a da hiniwan u de wan dusu kölu. A taki da de taa: ‘Un wooko ku di möni aki fu mi sa feni wini nëën te mi toona ko.’ Nöo di a taki sô kaa, nöo hën a go fëën.

¹⁴ “Ma dee sêmbë u di köndë fëën bi buuse ën te de manda buka go da dee sêmbë u di köndë ka a nango ala taa: ‘Wa kē di sêmbë aki ko könu fuu e.’

¹⁵ Ma tókuseei de butëën ko könu.

“Nöo hën a baka fëën hën a toona ko a di köndë ko seti di könu tii fëën awaa. Nöo di a ko, hën a manda buka kai dee wookoma fëën dee a bi da di möni fu de musu wooko dëën, be de musu piki ën unfa de bi wooko ku di möni.

¹⁶ “Nöo hën di fosuwan ko nëën nöo hën a tja di möni ko dëën. Hën a taa: ‘Masa o, luku, i bi da mi wan dusu kölu. Nöo hën mi ta wooko ku ën tefa i ko aki, mi feni dusu kölu buta nëën liba. Nöo hën mi tjëën ko da i.’

¹⁷ “Nöo hën di masa fëën taa: ‘Aai womi, wë i wooko bunu e. Wë nöo fu di i wooko a sô wan futoou fasi ku di piki soni aki, nöo mi o da i wan gaan wooko awaa. Mi o buta i be i dë hedima u teni köndë.’

¹⁸ “Nöo hën di u mbei tu ko. Nöo hën a taki dëën taa: ‘Masa, luku, i bi da mi wan dusu kölu, nöo hën mi wooko ku ën tee mi wini feifi dusu kölu buta nëën liba. Nöo ja si ën aki, mi tjëën ko da i.’

¹⁹ “Nöo hën di masa fëën taki dëën taa: ‘Söo. Wë nöo fu di i wooko sô, nöo hën mbei mi o buta i fii dë hedima u feifi köndë.’ Nöo hën a taki aai.

²⁰⁻²¹ “Nöo hën di u mbei dii ko nëën. Hën a taki dëën taa: ‘Masa, ja ta si di möni fii aki nö. I bi da mi wan dusu kölu. Nöo u di mi sabi taa i dë wan taangalibi sêmbë, langahatima, i ta tei soni ka ja bi buta, i ta koti soni ka ja bi paandi, nöo mi fëëe i. Hën mbei mi tai di möni fii a di hangisa aki fu an musu kaba a sôsö, nöo hën mi tja i soni ko da i.’

²²⁻²³ “Hën di masa fëën taki dëën taa: ‘Womi, sô i hogi gaanfa wë nö? Wë di i sabi taa mi dë wan taangalibi sêmbë, langahatima di ta tei soni ka ma bi buta, mi ta koti soni ka ma bi paandi, nöo faandi mbei ja bi tei di möni u mi tja go buta a banku, fu te mi toona ko nöo a möön hia. A bi sa göö a di banku. Ma fa i du ku ën aki, nöo andi seei mi wini? Wë antoobi.’

²⁴ “Nöo hën a taki da dee oto sêmbë sai dë taa: ‘Un hesi ko puu di möni aki nëën maun e, nöo un da di sêmbë di abi teni dusu kölu dë, be disi fika ku sôsö maun.’

²⁵ Hën de bai: ‘Huun? Wë Masa, di sêmbë ala, hën a feni teni dusu kölu kaa.’

²⁶ A taki: ‘Aai, mi sabi sô. Ma di sêmbë di abi hia, nöo hën o feni möön hia eti. Ma di sêmbë di na abi, nöo nëën maun de o puu di pikiwan di a abi, be a fika ku maun.

²⁷ “Nöo dee felantima u mi, dee na bi kē u mi dë könu u de, nöo un musu tja de tuu ko kii a mi fesi aki.’”

Aki de ta wai ku Masa Jesosi

fa a dë a di buliki liba.

Mat. 21:1-11; Maik. 11:1-11; Joh. 12:12-19

²⁸ Nöo di Masa Jesosi taki di soni dë tefa a kaba, nöo hën hën ku dee bakama fëën tei pasi nango a Jerusalem, nöo Masa Jesosi hën dë a de fesi.

²⁹ Nöo hën de nango tefa de ko zuntu ku de tu köndë de ta kai Betifaigi ku Betania, leti a di gaan kuun de ta kai Oleifi Kuun naandë. Nöo hën Masa Jesosi manda tu u dee bakama fëën fu de waka a fesi.

³⁰ A taki da de taa: “Un nango te un go dou a di köndë a unu fesi ala, nöö woon si wan buliki mi taitai naandë. Sëmbë an sindo nëën liba waka wan daka. Nöö un lusu ën tja ko da mi e.

³¹ Ma a kandë sô, wan sëmbë o ko hakisi unu taa: ‘Wë faandi mbei un ta lusu di mbeti u du?’ Nöö un musu taki dëen taa: ‘Masa abi ën fanöudu.’ ”

³² Nöö hën de tu bakama go, hën de go si hii soni leti kumafa Masa Jesosi bi taki da de.

³³ Hën di de go seti lusu di buliki, hën sëmbë ko hakisi de taa: “Wë, faandi mbei un ta lusu di mbeti u du?”

³⁴ Hën de piki taa: “Masa abi ën fanöudu.”

³⁵ Nöö hën de tei ën tja go da Masa Jesosi. Hën de jabi koosu a di buliki baka mindi, hën de mbei Masa Jesosi sindo nëën liba.

³⁶ Hën de seti u waka go. Nöö hën dee sëmbë ku ën ta waka nango dë ta jabi koosu a di gaan pasi liba fu di buliki musu waka a dee koosu liba. *„Sô de ta hei Masa Jesosi tjika.”*

³⁷ Nöö hën de nango tefa de dou ka de o seti bazia di kuun fu de go a goon, nöö hën dee hia sëmbë ta waka nëën baka naandë tuu seti mbei piizii. De ta bai taanga ta gafa Gadu fu dee gaan bunu de bi si Masa Jesosi du a goonliba.

³⁸ De taa:

“Gaantangi u Masa Gadu ooo.

A manda di Könu fëen ko da u.

Masa Gadu musu dë ku ën e.

Gadu, gaantangi fii!

I mbei i ku libisëmbë toona ko fii!

Di në fii musu bai te dou a di möön hei kamian a liba ala!”

³⁹ Ma di dee Faliseima jei fa de ta bigi Masa Jesosi nöö de an kë sô. Hën de taki dëen taa: “Mësité o, bai dee sëmbë fii be de kabuka dë.”

⁴⁰ Hën a taki da de taa: “Un haika e. Ee dee sëmbë u mi kabuka, nöö dee sitonu a bandjapasi aki seei o bia bai a dee sëmbë dë kamian. *„Biga di bai aki musu u bai.”*”

Aki tjali u Jelusalen kisi

Masa Jesosi.

⁴¹ Nöö hën Masa Jesosi nango te a ko dou ka a sa si Jelusalen, nöö hën a hopo wojo luku di köndë. Nöö hën tjali fëen kisi ën te a bai këë.

⁴² A taa: “Un dee sëmbë u Jelusalen aki, ee a di ten aki un bi sabi di soni di bi sa heepi unu fuun sa feni böö, nöö wan bi o libi sô e. Ma luku, kumafa u dë aki, a poi da unu kaa, ma wan sa si ën biga a tjubi da unu.

⁴³ Nöö wanlö hogi daka ta ko, nöö a dee daka dë dee felantima fuunu o ko lontu di köndë fuunu tapa buta a djegi, nöö woon fika a di köndë ganda naandë. Na wan fuunu o sa pasa ko a döö.

⁴⁴ “Nöö naandë woon dë ta pena ta tja sitaafu fu te de kii unu ku dee mihi fuunu tuu. Nöö dee gaan sitonu de tei mbei wosu a unu naandë, na wan u de o fika oto a oto liba möön e. De tuu de o booko tuwë a goon paaja fanjanfanjan. Sô de o booko di köndë fuunu tjika, fu di wan bi kë sabi di juu di Gadu bi ko faa ko heepi unu.”

Aki Masa Jesosi jaka sëmbë puu a di Wosu u Gadu.

Mat. 21:12-17; Maik. 11:15-19; Joh. 2:13-22

⁴⁵ Nöö hën Masa Jesosi go dou a Jelusalen awaa, hën a dendu go a di Gaan Wosu u Masa Gadu. Nöö wanlö sëmbë bi sai naandë ta sei soni a di wosu dendu. Nöö hën Masa Jesosi jaka de tuu puu tuwë a döö.

⁴⁶ Hën a taki da de taa: “A sikifi a Gadu Buku taa: ‘Di wosu u mi aki, a dë wan wosu fuun ta ko ta begi mi.’ Ma un dee bödjëema aki tei ën buta ko fufuuma kamian ta du kumafa un kë.”

⁴⁷ Nöö di juu dë, hën Masa Jesosi ta lei sëmbë a di Wosu u Masa Gadu dendu hiniwan daka. Ma dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti ku dee oto fesima u di köndë tuu bi ta suku wan fasi fu de musu kii ën.

⁴⁸ Ma de an saafa u du u de sa feni ën kii, biga hii sëmbë lobi u go nëën go jei dee soni a ta taki.

20

Aki dee sëmbë ko hakisi Masa

Jesosi ambë dëen taki faa

du dee soni a ta du.

Mat. 21:23-27; Maik. 11:27-33

¹ Wan daka hën Masa Jesosi bi dë a di Wosu u Masa Gaangadu dendu ta lei sëmbe ta konda di Bunu Buka u Gadu da de. Nöo hën dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti ku dee Gaan Womi u di köndë ko nëën.

² Hën de hakisi ën taa: “Wë dee soni i ta lei sëmbe aki, ku hii dee oto soni i ta du tuu, ambë seei manda i fii ta du de? Kondëen da u.”

³ Nöo hën Masa Jesosi piki de taa: “Söo. Wë antoobi. Ma miseei o hakisi unu wan soni tu. Nöo te un kondëen da mi, nöo mi o piki unu di Sëmbe di manda mi fu mi ta du dee soni aki.”

⁴ Hën a hakisi de taa: “Di dopu Johanisi bi ta dopu sëmbe, naasë a kumutu, a Masa Gadu naa a libisëmbe? Ambë un sabi mandëen? Un kondëen da mi.”

⁵ Nöo hën de kuutu ku deseei tefa de wei, de taa: “Wë ee u piki ën taa Masa Gadu hën mandëen, nöo a kandë a o hakisi u taa: ‘Andi mbei wan bi kë biibi ën?’

⁶ Ma ee u piki ën taa a bi dë u libisëmbe, nöo lanti o kë naki u ku sitonu kii.” Biga hii lanti bi tei Johanisi kuma wan tjabukama u Gadu.

⁷ Fëen mbei de piki ën taa: “Wë wa sa naasë a kumutu.”

⁸ Hën Masa Jesosi taki da de taa: “Wë da miseei tu, ma sa konda da unu ambë manda mi fu mi du dee soni aki.”

Aki Masa Jesosi konda di oto u

di guduma ku di pandasi

kamian fëen.

Mat. 21:33-46; Maik. 12:1-12

⁹ Nöo hën a toona da de wan oto möön. A taa: “Wan sëmbe bi koti wan gaan goon fëen faa mbei pandasi kamian. Nöo hën a paandi wan fuuta de ta kai doloifi nëën tefa a kaba. Nöo fu di a o go a wan oto köndë go tan te a longi, nöo hën a saku wanlö sëmbe tja ko buta a di pandasi kamian u de ta luku ën dëen. Nöo hën wë a go fëen.

¹⁰ “Hën a go dë ala teefa a sabi taa di fuuta u di goon sa lepi. Nöo hën a manda wan u dee wookoma fëen go a dee sëmbe, fu de musu dëen hafu u dee njanjan u di goon faa tja ko dëen.

“Ma di di wookoma go dou a di pandasi kamian, nöo hën dee sëmbe kisi ën. Hën de fon mën tee a fon, hën de mandëen go nëën masa ku sösö maun.

¹¹ “Nöo hën di masa u di goon toona manda wan oto wookoma go luku möön, nöo söseei de du ku ën tu. De kisi ën fon dëen sen tee a tjika de, hën de mandëen go nëën masa ku sösö maun tu.

¹² “Nöo hën di masa u di goon toona manda wan otowan u dee wookoma fëen go möön, di u mbei dii. Ma söseei de du ku ën tu. De naki ën koti hii ën sinkii, hën de jakëen puu a di pandasi kamian. Hën a toona go nëën masa ku sösö maun.

¹³ “Hën di masa u di goon taa: ‘Wë andi seei mi musu du möön? Wë nöo mi o manda di lobi mii u mi aki go. Kandë sö de sa a’ lesipeki fëen fu di a dë mi mii.’

¹⁴ Nöo hën wë a mandëen go.

“Ma di de si di mii u di masa ta waka ta ko, nöo hën de fiti buka makandi taa: ‘Söo. Luku di mii fëen ta waka ta ko dë. Hën wë di tata o disa di goon aki da e. Nöo un boo kii ën wante, nöo woo feni di goon ku dee soni dee dë nëën tuu ko fuu seei.’

¹⁵ “Nöo hën di di mii ko dou, hën de kisi ën. Hën de puu ën a di pandasi kamian ganda, hën de kii ën.”

Nöo hën Masa Jesosi hakisi dee sëmbe taa: “Wë nöo fa de kii ën dë, nöo andi di sëmbe di abi di pandasi kamian o du ku dee sëmbe dee kii di mii fëen dë?

¹⁶ Na a o ko kii de tuu puu a di pandasi kamian fëen nö? Nöo a o suku oto sëmbe tja ko buta dë fu de ta luku di kamian fëen dëen.”

Wë nöo di dee Isaëli sëmbe dee sai dë jei a fan sö, nöo de an këen. Hën de taa: “Nönö, di sondi aki an musu pasa sö e!”

¹⁷ Hën Masa Jesosi luku de diin sö te a kaba, hën a taki da de taa: “Wë a o pasa tuu. Biga ja jei fa de sikifi a Gadu Buku nö? De koti wan nongö taa:

Di sitonu dee tëmbëma bi feni taa an bunu

te de tuwë a kapë,

hën wë ko dë di mama posu ta hoi di wosu.”

¹⁸ Hën a taa: “Ee wan sëmbe i kai a di sitonu dë liba, nöo a o booko hii i sinkii. Ma ee di sitonu seei hën kai a i liba, nöo ja o a’ pisi möön. Biga a o lala i finufinu.”

Aki de go hakisi Masa Jesosi

soni u lanti möni.

Mat. 22:15-22; Maik. 12:13-17

¹⁹ Nöo fa Masa Jesosi da de di oto naandë, nöo dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti bi kē kisi ën tja go sōötō wantewante, biga de sabi taa de a tjōkō ku di oto. Ma de fēëë dee hia sēmbë bi sai naandë.

²⁰ Nöo hën de sai dë ta watji ën nöömō tefa de feni wanlō sēmbë. Hën de taki da de taa: “Wë u kē begi unu wan soni fuun heepi u, nöo u paka unu.”

Hën dee sēmbë taa: “Sōō, wë antoobi.”

Hën de taa: “Un go a Jesosi kuma bumbuu sēmbë. Nöo un hakisi ën soni a kōni fasi fuun feni wan tōngō nëën fuu sa tjēën go kaagi da di gaama.” Nöo hën dee sēmbë go.

²¹ Nöo hën de go a Masa Jesosi, hën de hakisi ën taa: “Mësitë o, u ko a i aki. U kē hakisi i wan soni e, ma na u gaan womi fasi. Biga u sabi taa di fan fii dë bumbuu soni. I ta lei sēmbë di pasi u Masa Gadu bunu. I ta luku hii sēmbë di wan fasi nöo, ta konda fa Gadu kē u sēmbë musu libi sōndō ganjan.

²² “Nöo hën wë u ko a i aki ko hakisi i wan soni. Fa u ta paka di Gaan Kōnu lanti möni aki, nöo a bunu fuu pakēën nō, naa an bunu? Unfa a dë a di wëti u Gadu?”

²³ Ma fa de taki dë, nöo Masa Jesosi sabi kaa taa de kē kisi ën, hën a taa:

²⁴ “Un tja wan kpëngëlë möni ko i si.”

Hën de tei wan möni hën de tja ko dëën.

Hën a hakisi de taa: “Wë ambë fesi dë a di möni? Un nē un si dë sikifisikifi nëën?”

Hën de taa: “Wë di u di Gaan Kōnu.”

²⁵ Hën a taa: “Wë, ee a dë u di Gaan Kōnu, nöo un dëën hën soni e. Nöo un da Masa Gadu di soni di dë fēën.”

²⁶ Nöo fa a fan dë, a foondo de tee. Hën de taa: “Aai, di sēmbë aki, wa a' möiti fuu mbei te nöo u sa kisi ën möönsō.” Nöo hën de disēën.

Aki Masa Jesosi piki dee Saduseima taa sēmbë ta weki baka a dëdë tuu.

Mat. 22:23-33; Maik. 12:18-27

²⁷ Ma a baka u di dë, hën so u dee sēmbë u di keiki paatëi de ta kai Sadusei ko a Masa Jesosi. Dee sēmbë naandë an kē biibi möönsō taa dëdë sēmbë sa weki baka. Hën de hakisi ën taa:

²⁸ “Wë Mësitë o, Mosesi bi sikifi wan wëti da u taa ee wan womi libi ku wan mujëë nöo ee di womi dëdë disa di mujëë sōndō de pai miii, nöo wan u dee baaa u di womi musu tei di mujëë hoi, be de pai mii fu di böngō u di baaa di dëdë dë an musu kaba.

²⁹ “Wë wan tata ku wan mama bi abi sēbën womi mii. Nöo hën di gaan wan tei wan mujëë. Hën de dë te wan pisi, hën di womi dëdë disa di mujëë sōndō de pai miii.

³⁰ Nöo hën di baaa di waka nëën baka tei di mujëë hoi, ma a dëdë disa di mujëë möön sōndō de pai miii.

³¹ Hën di baaa di u mbei dii toona tei ën, hën a dëdë disēën tu. Nöo sō a pasa ku hii dee sēbën baa tuu fiaa. Na wan u de pai miii ku di mujëë möönsō.

³² A baka u di dë hën di mujëë ko dëdë tu.

³³ “Wë te dee dëdë sēmbë o toona weki ko ku libi, nöo undi u de sēbën baa o abi di mujëë? Biga de tuu bi libi ku ën kaa.”

³⁴ Nöo hën Masa Jesosi piki de taa: “Dee sēmbë aki, wan fusutan di soni bunu e. Biga a goonliba aki nöo, womi ta tei mujëë, mujëë ta tei manu.

³⁵⁻³⁶ Ma a Gadu ala dee lö libi dë an dë ala e. Biga dee sēmbë dee ta dë a Gadu Kōndë ala, nöo de ko dë kuma dee basia fēën kōndë kaa, de an ta dëdë möön.

“Nöo di soni mbei sēmbë an ta dëdë ala. Biga dee sēmbë ta dë ala, de dë Masa Gadu mii, nöo de dëdë weki ko feni di libi u teego kaa. Nöo dee sēmbë dee Masa Gadu si taa de dë bumbuu nëën wojo, nöo de a o weki tei tja go u de feni di lö libi dë e.”

³⁷ Nöo hën a toona taki da dee Saduseima taa: “Unfa wan kē piki taa te sēmbë dëdë nöo akaa fēën ta fika ku libi eti, faa toona ko nëën sinkii möön a bakaten?, Biga luku di Buku u Gadu, ka Mosesi bi sikifi kumafa a bi si di faja a di uwii. A bi sai dë ta luku di soni te wan pisi, hën a jei wan tōngō a di faja dendu taa: ‘Mi da di Gadu di dee gaan sēmbë fuunu, Abahamu, ku Isaki, ku Jakupu ta begi. Di Gadu u de wë disii.’

³⁸ “Wë fa Gadu fan dë, hën kē taki taa dee sēmbë a kai dë, de dë ku libi eti. Biga Gadu an dë wan Gadu u dëdë sēmbë e. Nöo hën da hii dee sēmbë dee Gadu mbei tuu dë ku libi eti nëën wojo.”

³⁹⁻⁴⁰ Nöo hën wanlō Sabima u Wëti piki ën taa: “Mësitë, i abi leti e, i taki bunu.” Nöo a baka u di dë, nöo na wan sēmbë abi hati u hakisi Masa Jesosi na wan soni möön.

Aki Masa Jesosi hakisi dee sēmbë soni u di Paamusi Kōnu.

Mat. 22:41-46; Maik. 12:35-37

⁴¹ Nöo hën Masa Jesosi taki da de taa: “Wë mi o hakisi unu wan soni awaa. Dee mësitë ta lei unu di Buku u Gadu taa di Paamusi Kōnu o dë Dafiti bakamii, na sō nöo?

⁴² Wë nöo sō a dë tuu. Ma Dafiti seei sikifi soni fēën a di Kanda Buku. A taa:

Masa Gadu taki da mi Masa taa:

'Ko sindo a mi letimaun së aki.

⁴³ Nöö i dë aki fu tee mi buta dee felantima fii tuu a i basu futu.'

⁴⁴ Wë nöö di Dafiti ta kai ën 'mi Masa', nöö unfa a sa dë bakamii fëën nöö?"

Aki Masa Jesosi ta bai lanti u de

musu luku bunu ku dee

Sabima u Wëti.

Mat. 23:1-36; Maik. 12:38-40; Luk. 11:37-54

⁴⁵ Nöö leti a hii dee hia sëmbë dendu naandë Masa Jesosi taki da dee bakama fëën taa:

⁴⁶ "Un musu luku bunu ku dee Sabima u Wëti e. Biga fa de sai dë, de lobi u tapa gaan langa bandjakoosu ta waka ta lontu u de a köndë ganda mindi nango a wojowojo, fu hii sëmbë musu ta si de ta da de odi a lesipeki fasi a hii sëmbë fesi. Nöö sôseei tu, te de go a keiki, ee nasô tee de o go fu de go sindo a tafa a wan piizii, nöö de lobi u go sindo a dee möön hei kamian.

⁴⁷ "Ma nöö hii fa de ta mbei taa de bumbuu dë, ma de an bumbuu e. Biga dee mujëë söndö manu dee aan heepi u deseei, nöö de dee Sabima ta njan hii soni de abi te kisi ku de wosu tuu. Nöö ku di fasi dë seei, de ta kumutu u de nango ta begi wanlö gaan langa begi u sëmbë musu sabi taa de dë bumbuu sëmbë. Nöö dee lö sëmbë dë, de o kisi di möön gaan hebi sitaafu a Gadu e."

21

Aki Masa Jesosi ta luku fa

de ta tja möni ko da Gadu.

Maik. 12:41-44

¹ Nöö hën Masa Jesosi dë a di Wosu u Gadu te wan pisi, hën a hopo wojo luku ala hën a si fa dee guduma ta tuwë möni a di möni kädë u di keiki.

² Nöö hën a si wan pena mujëë, manu fëën bi dëdë, hën a tja tu köpö sensi fëën ko tuwë a di kädë.

³ Nöö hën Masa Jesosi luku ën te a kaba, hën a taki da dee bakama fëën taa: "Un si ô? Fa de ta buta möni a di kädë aki, nöö di pena mujëë i si naandë buta gaan möni möön de tuu e.

⁴ Biga di wan piki möni dë, hën nöö a bi abi faa njan. Aambi a wosu möönsô. Ma dee guduma abi hia möni a wosu eti."

Aki Masa Jesosi ta konda dee

soni o pasa a bakaten da

dee bakama fëën.

Mat. 24:1-22; Maik. 13:1-19

⁵ Wë nöö fa de dë a di Wosu dë, hën so u dee bakama u Masa Jesosi taa: "Ja si fa di Wosu u Gadu aki waiti nö? De tëmbëën te a hanso. Nöö hën de bisi ën seei ku dee soni dee de ta tja ko ta da Masa Gadu."

Nöö hën Masa Jesosi taki da de taa:

⁶ "Aai, sô a dë tuu. Ma i si fa di Wosu dë aki nö? Fa i si de mbei ën hanso seei, ma wan ten o ko de o booko ën fiaa tuwë a goon. Dee sitonu i si dë, na wan u de o dë oto a oto liba möön. De tuu o booko paaja."

⁷ Nöö hën de hakisi ën taa: "Wë mësitë o, u kë fii lei u wan maaka fuu sabi na un ten di soni dë o pasa."

⁸ Nöö hën Masa Jesosi piki de taa: "Un musu luku bunu a di ten u ta taki aki fu sëmbë an musu ko ganjan unu. Biga hia sëmbë o ta ko a unu ku mi në. So u de o taa: 'Mi wë da di Paamusu Könu,' nöö di otowan o taa: 'Di ten dou kaa.' Ma wan musu piki e. Wan musu haika dee soni de ta taki da unu möönsô.

⁹ "Nöö te un ta jei taa takitaki, toobi, feti, buja ta pasa a kamiankamian, nöö wan musu fëëë e. Biga dee lö soni dë musu ko pasa ufô, ma di kaba u di goonliba nëën di dë eti.

¹⁰ Wan könu o ta suku di otowan a toobi ta feti ku ën tee a bigi. Nöö sôseei wan köndë o hopo ta suku di oto köndë a toobi, de o ta feti te a bigi.

¹¹ "Nöö di juu dë, goon o ta seki ta latja a sömëni kamian u di goonliba ta kii sëmbë. Gaan hangi o ta ko tee soni seei an o ta dë u njan. Nöö taku siki o ko a mundu ta kii piki mii ku gaan sëmbë tuu. Gaangaan soni seei o ta pasa a goonliba tee dou a mundu a liba ala tu. Gaangaan maaka o ta pasa dee ja bi mëni, te hii sëmbë o ko ta fëëë a di ten dë.

¹² "Ma bifô hii dee soni aki ko, nöö de o buta unu da siköutu kisi. De o sitaafu unu ta du hogihogi ku unu te a tjika de. De o tja unu go kuutu a dee keikiwosu u de. De o tja unu go

söötö buta a dunguwosu. De o tja unu go a dee kõnu ku dee gaama go kuutu unu fu di un ta waka a mi baka.

¹³Ma nöö te a pasa sö kaa, nöö woon feni pasi fuun konda di Bunu Buka u Masa Gadu da dee sëmbë awaa.

¹⁴“Ma nöö fa woon go a dee kuutu dë, nöö an dë fuun booko hedi a di soni woon taki e.

¹⁵Biga miseei o da unu dee wöutu dee fuun taki. Mi o da unu fusutan fuun sabi unfa fuun piki de. Nöö te un fan te un kaba kaa, nöö na wan u dee felantima fuunu o feni soni u piki möön e.

¹⁶“Unu tata ku unu mama ku dee baaa fuunu ku dee famii fuunu ku dee mati fuunu, de tuu o tja unu go kaagi da lanti fu de musu sitaafu unu. Nöö sëmëni fuunu de o kii puu.

¹⁷Nöö hii sëmbë o buuse unu, fu di un ta biibi a mi hedi.

¹⁸⁻¹⁹Ma tökuseei wan musu fëëë. Biga ee un hoi a di biibi go dou, nöö na wan u dee uwii a unu hedi seei sa lasi. Ee un dëdë seei, ma woon toona weki fuun feni di bunu libi fu teego.”

Aki Masa Jesosi ta konda soni

u di fa Jelusalen o booko.

Mat. 24:15-21; Maik. 13:14-19

²⁰Hën a taki möön taa: “Te un si sodati lontu Jelusalen buta a djegi, nöö un musu sabi taa di ten dou fu de booko ën puu dë e.

²¹Nöö dee sëmbë dee dë a Judea a di ten dë, nöö de musu kule go tjubi a dee gaan kuun mindi. Nöö dee sëmbë dee dë a kõndë ganda, nöö de musu kule kumutu dë. Dee sëmbë dee dë a goon dendu, de an musu toona go a kõndë ganda möön.

²²Biga a di daka dë Gadu o sitaafu dee sëmbë u Jelusalen fu hii dee hogi du u de, kumafa di Buku fëën bi taki a fesi.

²³“Nöö a tjali fu dee mujëë dee dë ku bëë a di lö ten naandë e, ku dee mujëë dë ku miii a maun. Biga sö wan gaan hebi sitaafu o ko a di kõndë. Masa Gadu hati o boonu tee na sipootu.

²⁴Nöö hafu u dee sëmbë de o kii ku sëufangi, hafu u de de o kisi tja go paaja a hii kõndë. Nöö dee döösë sëmbë o ko tei Jelusalen ko u de nöö de o ta du ku ën kumafa de kë, fu tee dou di ten Masa Gadu bi buta da de pasa.”

Aki Masa Jesosi ta konda soni

u di toona ko fëën a goonliba.

Mat. 24:29-35; Maik. 13:24-31

²⁵Nöö hën a toona taki da de möön taa: “Di ten u ta taki soni fëën aki, nöö de o ta si gaangan maaka a di sonu ku di libawojo, ku dee teeja tuu a gaangadu ala. Nöö a goonliba aki, nöö di ze o ta seki ta giinta tee hii sëmbë a dee kõndëkõndë o ko fëëë.

²⁶De o ta panta tee. Biga de o si taa de dë a dëdë ku libi maun, fu di de an saandi o ko a di goonliba. Di mundu a liba ala o ta seki te na soni, nöö hii dee soni ala tuu o pusa kumutu a de kama ka de bi dë.

²⁷“Nöö di juu dë, Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o kumutu a liba ala ta bazia ta ko a goon a wan bundji dendu, ku di gaan kaakiti u mi ku di limbo u mi kuma sonuwojo.

²⁸Nöö te un si dee soni naandë seti ko, nöö un musu dë waiwai awaa. Biga di juu zuntu fuun kumutu a di fuka di un dë aki.”

²⁹⁻³⁰Nöö hën a da de wan oto taa: “Un luku. Te i si di pau de kai figa ku dee oto pau buta folo, nöö i musu sabi taa de o buta njanjan.

³¹“Wë nöö söseei tu, te un si taa hii dee soni mi ta taki da unu aki tuu seti ko, nöö un musu sabi taa Masa Gadu juu dou faa ko a di goonliba ko tei di Kõnu Tii fëën ta taki a hii mundu liba awaa.

³²“Nöö mi taki da unu tuutuu taa dee lö sëmbë u di ten u dë aki, de an o dëdë kaba bifö hii dee soni u taki aki ko pasa.

³³Nöö fa mi ta fan aki, nöö di mundu a liba ala ku di goonliba u dë aki tuu sa lasi go kaba a söso, ma dee wöutu u mi aki na wan u de sa lasi möönsö.”

³⁴⁻³⁵Hën a taki da de möön taa: “Dee sëmbë o, un mëni unu seei e, fu wan booko unu hedi ku dee sölugu u di goonliba aki ku dee jajo libi fëën, te nöö un fëëkëtë di Daka dë e. Wan musu ta sai dë ta dööngö ta poi ten te nöö di daka kisi unu söndö un mëni. Biga a o ko kai a hii sëmbë tuu liba kuma aviti. Aan fa fii kõni te nöö an o kisi i.

³⁶Hën mbei un musu dë ku wojo ta begi Gadu nöömö fuun sa pasa dee soni u ta taki aki söndö un lasi di biibi di un abi a mi liba. Nöö un sa ko taanpu a Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki fesi söndö fëëë.”

³⁷Nöö sö Masa Jesosi ta lei dee sëmbë nöömö a di Wosu u Masa Gadu dendu. Mamate a ta lei de tee sapate, ma a ndeti a ta dë a di Kuun de ta kai Oleifi Kuun.

³⁸ Nöo te mamate biten, nöo dee sëmbë u di köndë ta toona ta ko a di Wosu u Gadu naandë möön fu de jei andi a o ko taki da de möön.

22

Aki Judasi taki da dee hedima u

Dju taa a sa heepi de u de

kisi Masa Jesosi.

Mat. 26:1-5, 14-16; Maik. 14:1-2, 10-11; Joh. 11:45-53

¹ Wë nöo di ten dë, di daka u dee Isaëli Sëmbë ko zuntu kaa di de ta njan bëëë söndö sooda. *„Di daka dë, hën de ta kai Pasika.”*

² Nöo dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti ta suku wan kõni fasi nöömö fa de sa du de feni Masa Jesosi kii. Biga ee lanti ko sabi, a kandë de o mbei gaan toobi ku de.

³ Di juu naandë, hën di didibi go a di womi de kai Judasi Isikaliotu hati. Nöo di womi aki bi dë wan u dee tuwalufu bakama u Masa Jesosi.

⁴ Nöo hën a hopo go a dee Gaan Begima ku dee hedima u dee sodati dee ta hoi wakiti a di Wosu u Masa Gadu naandë. Hën a taki da de taa ee de kë nöo a sa mbei möiti da de fu de sa kisi Masa Jesosi.

⁵ Nöo di dee sëmbë jei sö, hën de wai seei. De taa de sa pakëen möni ee a heepi de sö.

⁶ Nöo hën di Judasi jei sö kaa, hën a ta suku fa fu de sa feni Masa Jesosi kisi a wan fasi fu lanti an musu sabi.

Aki Masa Jesosi ku dee bakama fëen njan di Pasika.

Mat. 26:17-30; Maik. 14:12-26; Joh. 13:21-30; 1 Kol. 11:23-25

⁷ Nöo hën de dë tefa di daka dou u de kii di sikapu mii fu de njan di daka.

⁸ Nöo hën Masa Jesosi manda Petuisi ku Johanisi a wan soni. A taki da de taa: “Wë un go, nöo un seeka boi soni fuu njan di Pasika.”

⁹ Hën de hakisi ën taa: “Wë Masa o, unsë i kë fuu go seeka?”

¹⁰ Hën a taa: “Un go a di köndë ganda, nöo woon si wan womi ta waka nango ku wan djogu wata, nöo un waka go nëen baka. Nöo te un si a denda a wan wosu, nöo unu seei musu go denda naandë tu.”

¹¹ Nöo un musu taki da di sëmbë abi di wosu taa: “Di mësitë manda u fuu ko hakisi i ee naasë di kamba dë ka hën ku dee bakama fëen sa ko njan di piizii?”

¹² Nöo a o lei unu wan gaan kamba a liba dë ku hii dee soni dee un a’ fanöudu. Nöo naandë un musu go seeka soni te un kaba.”

¹³ Nöo hën dee sëmbë go. Hën de go si hii soni tuu leti kumafa Masa Jesosi bi taki da de. Nöo hën de go seeka soni.

¹⁴ Nöo hën de sai dë tee di juu kisi, hën Masa Jesosi ku dee oto bakama fëen ko dou. Hën de tuu go sindo a tafa u de njan.

¹⁵ Nöo hën a taki da de taa: “Wë mi bi hangii seei fu mi njan di daka aki ku unu e baa, ufö di juu dou fu mi tja di sitaafu di mi musu tjai.

¹⁶ Wë biga ma o njan sö wan daka ku unu möön eti e, u tee dee soni u ta mëni ku di piizii aki tuu pasa, nöo Masa Gadu seti di Njunjun Tii fëen a libisëmbë mindi.”

¹⁷ Nöo hën a tei di kan hën a da Masa Gadu tangi te a kaba. Nöo hën a taki da de taa: “Un tei ën nöo un tuu bebe lontu ko kai.

¹⁸ Wë biga fa i si u ta bebe di win aki sö, nöo ma o bebëen möön eti e. Ma te Masa Gadu tja di Njunjun Tii fëen ko bifö mi o toona bebëen möön.”

¹⁹ Nöo hën a tei di bëëë hën a da Gadu tangi te a kaba. Hën a booko ën paati da dee bakama fëen. Nöo hën a taki da de taa: “Di bëëë i si aki, hën da di sinkii u mi di o dëdë fuunu hedi. Nöo kumafa i si u ta njan mën aki, sö nöo un musu ta du nöömö, fuun ta mëni di dëdë di mi o dëdë da unu.”

²⁰ Nöo di de njan te de kaba, hën a tei di kan, hën a taa: “Di win un ta si a di kan aki, nöo hën da di njunjun buka Masa Gadu mbei ku unu fu di mi o tuwë di buuu u mi a goon, dëdë fuunu hedi.”

²¹ Nöo hën a taa: “Ma un haika e, dee sëmbë. Wan fuunu di mi ku ën dë sindosindo ta njan a tafa aki o tja mi go kõnku fu de musu kii mi.

²² Nöo sö nöo a musu pasa e. Biga Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki musu u dëdë kumafa Masa Gadu bi butëen. Ma helu u di sëmbë di o kõnku mi sö e, biga di sitaafu di a o kisi, a o bigi.”

²³ Nöo di Masa Jesosi taki sö, nöo hën dee bakama seti hakisi de na de taa: “Wë undi fuu seei dë aki di sa du sö wan soni baa?”

Aki Masa Jesosi lei de u de

musu saka deseei.

²⁴ A di ten dē seei hēn dee bakama u Masa Jesosi kisi toobi ku deseei. De ta fia ku de na de ta hakisi taa fa de sai dē undi u de sa dē möön hei möön dee oto.

²⁵ Ma Masa Jesosi taki da de taa: “Dee sēmbē aki, un haika e. Dee kōnu u di goonliba aki dee ta tii kōndē, de ta duwengi sēmbē fu de musu du dee soni de kē. Nōö de ta suku u sēmbē musu buta de hei möön oto sēmbē.

²⁶ Ma di lö libi naandē an musu dē a unu mindi e. Biga di sēmbē di dē di möön hei wan fuunu, hēn musu dē di möön sakafasi sēmbē. Nōö di hedīma fuunu hēn musu dē kuma wan wookoma a unu mindi.

²⁷ “Biga di sēmbē di ta sindo ta njan a tafa ku di sēmbē di ta buta njanjan a di tafa, undi u de möön hei? Na di sēmbē ta sindo a tafa nō? Ma luku mi fa mi dē kuma wan wookoma a unu mindi aki, kuma di sēmbē di ta buta njanjan a tafa da dee otowan. Nōö söseei unu musu dē tu u.”

²⁸ Nōö hēn a taa: “Wē un haika e baa. Unu bi da dee sēmbē dee bi dē ku mi sōmēni longi, ku dee pena u mi ku dee fuka libi u mi te kisi fa u dē aki.

²⁹ Wē nōö fēēn mbei mi paamusi unu taa te mi subi a di Kōnu Tii u mi, nōö mi o da unu taki a sēmbē liba e. Wē biga sō mi Tata bi paamusi mi taa a o da mi taki a sēmbē liba, nōö söseei mi toona paamusi unu tu.

³⁰ Nōö un sa sindo a tafa ta njan ta bebe a di kōndē u mi ka mi dē kōnu. Nōö un sa sindo a dee kōnubangi ta kuutu dee tuwalufu lö u dee Isaēli sēmbē.

“Sō mi paamusi unu e, dee sēmbē.”

Aki Masa Jesosi wasikōi Petuisi taa di didibi o poobēēn.

Mat. 26:31-35; Maik. 14:27-31; Joh. 13:36-38

³¹ Nōö hēn Masa Jesosi kai Petuisi, a taa: “Simon o.”

Hēn a piki.

Hēn a taa: “Haika e, mi o taki wan soni da i. Di didibi Saatan hakisi pasi faa pooba unu e. Nōö a o pooba unu leti kuma te wan sēmbē ta fon alisi ta böö, faa musu sabi undi da di kakisa, undi da di njanjan.

³² Ma haika Simon, mi begi da i kaa e, fu ja musu disa di biibi fii di i abi. Biga joo disa mi. Ma te i toona ko a mi baka nōö i musu heepi dee otowan fii tu, fu de ko möön taanga a di biibi.”

³³ Hēn Petuisi taa: “Hōön, Masa, nōnō! Mi, fa mi dē aki, nōö hiniwan kamian ka i nango mi sa go ku i. Ee a dunguwosu seei mi sa go. Ee te a dēdēkōndē seei mi sa go ku i. Ma o disa i möönsō.”

³⁴ Hēn Masa Jesosi taki dēēn taa: “Womi Petuisi, mi taki e, taa tide seei bifō ganian kanda joo fia dii pasi nōömō taa ja sabi mi, mi ku i na mati.”

Aki Masa Jesosi konda da de andi ku andi de musu tjai te de nango a kamian.

³⁵ Nōö hēn a toona taki da de möön taa: “A fesi mi bi ta manda unu go a kamian söndō möni, söndō tasi, söndō susu a futu. Wē nōö di un bi nango un bi ta pena nō?”

Nōö hēn de tuu piki ēn taa: “Wē nōnō, Masa, soni an bi ta fuka u e.”

³⁶ Nōö hēn a taa: “Sōö. Wē un haika e. Fa u dē aki, te woon go a kamian möön nōö ee wan sēmbē abi saku nōö be a tjēēn e. Ee wan sēmbē a’ möni nōö be a tjēēn. Nōö ee wan sēmbē aambi sēufangi, nōö be a sei di gaan koosu fēēn nōö a bai sēufangi.

³⁷ “Wē biga wan soni u mi dē sikifisikifi a Gadu Buku taa de ta si mi ku dee takusēmbēma di wan fa. Nōö hii dee soni di Buku bi taki u mi, nōö fa u dē aki de tuu musu ko pasa e.”

³⁸ Hēn de taki dēēn taa: “Masa o, luku. U abi tu ufangi aki kaa.”

Hēn Masa Jesosi taki da de taa: “Aaa, wē un boo disa di oto ufō.”

Aki Masa Jesosi ta begi.

Mat. 26:36-46; Maik. 14:32-42

³⁹ A baka u di dē, hēn Masa Jesosi ku dee bakama fēēn go a döö. Hēn de nango tefa de go dou a di kuun de ta kai Oleifi Kuun, kumafa de bi guwenti.

⁴⁰ Nōö di de go dou a di kamian, hēn a taki da de taa: “Un begi e, dee sēmbē, be di tesi di ta ko a unu aki an musu wini unu.”

⁴¹ Nōö hēn a waka kumutu dē go a wan sē buka. A go longi tjika kuma ka wan sēmbē sa hiti kodjo dou.

Nōö hēn a tjökō kini a goon dē begi Masa Gadu. A taa:

⁴² “Taata o, gaan tangi mi begi i, luku di soni dē a mi liba aki. Nōö ee i feni ēn bunu nōö un boo du ēn a wan oto fasi. Biga a hebi da mi poi. Ma fa mi taki aki seei, na du kumafa mi kē e, ma du kumafa i kē.”

⁴³ Nōö di juu dē hēn a si wan basia u Masa Gadu Kōndē ko nēēn ko dēēn kaakiti.

⁴⁴ Ma nöö hën di soni ko hebi nëen liba möön tee an saanfa faa du. Hën a ko begi möön taanga eti tee di suwa fëen ko dë kuma buuu ta koti ta kai a goon.

⁴⁵ Nöo di a kaba u begi, hën a hopo toona go a dee bakama fëen. Nöo di a go dou, hën a si de tuu ta duumi. Biga tjali bi kisi de poi.

⁴⁶ Nöo hën a taki da de taa: “Duumi un ta duumi sö nö, womi? Wë un hopo e, nöo un begi Masa Gadu faa musu heepi unu fu di soni di ta ko a unu aki an musu wini unu.”

Aki de ko kisi Masa Jesosi.

Mat. 26:47-56; Maik. 14:43-50; Joh. 18:3-11

⁴⁷ Nöo an kaba u fan seei, hën de bia luku hën de si wanlö hia sëmbë ta ko. Nöo fa de ta ko dë, Judasi di bakama u Masa Jesosi dë a fesi, nöo hën a waka ko zuntu ku Masa Jesosi faa musu bosu ën.

⁴⁸ Hën Masa Jesosi hakisi ën taa: “Womi Judasi, andi wë, baa? Ku bosu i ta sei Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki nö?”

⁴⁹ Nöo hën dee bakama fu Masa Jesosi hakisi ën taa: “Masa o, andi u musu du? U musu tei sëufangi heepi i kii dee sëmbë aki ö?”

⁵⁰ Nöo fa u mbei dë, nöo hën wan u dee bakama koti di letisë jesi u wan u dee futuboi u di Kaba Hei Begima belim puu.

⁵¹ Nöo hën Masa Jesosi taa: “Womi, nönö. Na du sö e.” Nöo hën a go panjan di jesi u di sëmbë hën a ko bunu baka.

⁵² Nöo hën a fan ku dee Gaan Begima ku dee hedima u dee sodati dee ta luku di Wosu u Gadu, ku dee Gaan Womi dee ko dë, a taa: “Dee sëmbë, faandi mbei un ko a mi aki ku ufangi ku kodjo kuma un ta ko kisi wan bookokondëma di ta kii sëmbë?”

⁵³ Biga mi ku unu bi ta dë hiniwan daka a di Wosu u Masa Gadu, ma na wan daka un buta maun a mi taa woon kisi mi tja go a kuutu. Nöo hën un ko a mi aki tide sö nö?

“Ma wë antoobi, awaa di juu fuunu ku didibi dou, biga hën a’ taki a di mindi aki.”

Aki Petuisi fia taa an sabi

Masa Jesosi.

Mat. 26:57-58, 69-75; Maik. 14:53-54, 66-72; Joh. 18:12-18, 25-27

⁵⁴ Wë nöo di Masa Jesosi fan sö te a kaba, hën de kisi ën gbolou panjan. Hën de tjëen go tee a di Kaba Hei Begima pisi. Nöo fa de nango dë, hën Petuisi seei ta waka saapisaapi nango a de baka.

⁵⁵ Nöo hën de nango tefa de go dou hën de tja Masa Jesosi go a wosu dendu.

Ma nöo de bi mbei wan gaan faja a di djai dendu, nöo hia sëmbë bi sindo naandë ta këndë faja. Nöo di Petuisi ko dou, hën a go sindo a dee sëmbë bandja ta këndë faja tu.

⁵⁶ Nöo hën a sai dë te wan pisi. Hën wan mujëe ta wooko a di wosu ko si ën a di faja bandja naandë, nöo hën a luku ën diin sö. Hën a taa: “Huun, di womi aki, mi si kuma di sëmbë de tja ko aki dë sëmbë fii.”

⁵⁷ Hën Petuisi fia taa: “Ambë? Mi? Di sëmbë dë, ma sabi ën!”

⁵⁸ Te wan pisi hën wan oto sëmbë ko dou dë möön. Hën a taa: “Wë womi, di fasi mi si i aki, i musu u dë wan u dee sëmbë u di womi naandë.”

Hën Petuisi toona fia möön taa: “Nönö womi, di sëmbë un ta taki dë, ma sabi ën e! Na kai mi në mökisi ku ën.”

⁵⁹ Nöo kuma baka wan juu langa sö, hën wan otowan ko dou dë möön. A taa: “Huun? Di womi aki, a musu dë sëmbë u di womi dë, biga a dë Galilea sëmbë.”

⁶⁰ Hën a taa: “Nönö e, dee sëmbë. Mi taki e, di sëmbë dë ma sabi soni fëen e! Un disa mi ku soni fëen!” Nöo di a taki sö, nöo hën wë di ganian bai kanda kënkënjëkëen.

⁶¹ Di juu dë, hën Masa Jesosi bia luku ën diin. Nöo Petuisi ko pakisei di woto di a bi taki dëen taa: “Womi, a di ndeti aki seei ufö ganian kanda, nöo joo fia dii pasi taa ja sabi mi.”

⁶² Nöo hën wë a kule kumutu go a döo, hën a go bai këe te a bigi. „Di disa di a disa Masa Jesosi dë, nöo hën wë hati ën sö.”

Aki dee hedima u dee Isaëli sëmbë kuutu Masa Jesosi.

Mat. 26:59-68; Maik. 14:55-65; Joh. 18:19-24

⁶³ Ma nöo fa de kisi Masa Jesosi tja go buta naandë, nöo hën dee sëmbë sai dë ta watji ën. De ta hoi ën a sipootu ta naki ën wanwan böö.

⁶⁴ Nöo hën de tei wan koosu hën de tai ën wojo tapa. Hën de ta naki ën ta hakisi ën taa: “Ee Gadu ta fan ku i tuu, nöo i taki da u ambë naki i?”

⁶⁵ Nöo hën de ta kosi ën peipei takutaku kosi tefa a tjika de.

⁶⁶ Nöo hën di dobooko fëen, mamate biten, nöo hën dee Gaan Womi ku dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti, hën de ko makandi fu de kuutu a Masa Jesosi liba awaa. Nöo hën de go tei ën tja ko.

⁶⁷ Nöo hën de hakisi ën taa: “Wë unfa i ta pakisei fii seei, fa i dë aki? I da di Paamusi Könu nö? Taki da u.”

Hën a piki de taa: “Wë ee mi taki da unu seei, wan o kë biibi mi e.

⁶⁸ Nöo ee mi hakisi unu wan soni tu, nöo wan o piki mi.

⁶⁹ Ma wan soni nöo mi sa taki da unu taa, fu kumutu a di ten aki nöo Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki o dë sindosindo a letimaun së u Masa Gadu ka a dë ku di gaan kaakiti fëen.”

⁷⁰ Nöo hën de tuu hakisi ën taa: “Wë womi, fa i fan dë, nöo i da di Mii u Gadu nö?”

Hën a taki da de taa: “Wë, leti kumafa un taki dë, nöo sô nöo a dë e.”

⁷¹ Nöo hën de tuu bai taa: “Söö. Un toobi u abi fu de tja kaagi fëen ko da u möön? Biga u seei jei nëen seei buka fa a taki. A taa hën da Masa Gadu Mii. U feni soni fuu kii ën awaa.”

23

Aki de tja Masa Jesosi go a Gaama Pilati ku Könu Helodi.

Mat. 27:1-2, 11-14; Maik. 15:1-5; Joh. 18:28-38

¹ Nöo hën hii dee sëmbë tuu hopo vu taanpu. Hën de tei Masa Jesosi, hën de tjëen go a Gaama Pilati, di hedima u di köndë.

² Nöo di de ko dou, hën de seti kaagi ën taa: “Di sëmbë i si aki sô, a ta tja gaan toobi ko a di köndë e, ta bia sëmbë hedi ku dee lei fëen. A taa wa musu paka di Gaan Könu lanti möni möön. Nöo a taki taa hën da di Keesitu, di Paamusi Könu di Masa Gadu bi taa a o manda da u.”

³ Nöo hën Pilati hakisi ën taa: “Womi, i da di könu u dee Dju sëmbë tuu nö?”

Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Leti kumafa i taki dë, sô nöo a dë.”

⁴ Nöo hën Pilati taki da dee Gaan Begima ku hii dee oto sëmbë dee ko naandë taa: “Wë di sëmbë aki, ma feni föutu nëen u mi sitaafu ën e.”

⁵ Ma nöo hën dee sëmbë tuu ta piki nöömö taa: “A ta tja gaan toobi ko a hii di köndë ku di lei fëen e. Biga a seti a Galilea hën a ta waka ta lontu hii dee köndë teefa a ko dou ku ën a u Judea aki.”

⁶ Wë nöo di Pilati jei sô, hën a hakisi ee Jesosi dë sëmbë u Galilea.

⁷ Biga Pilati seei aan taki a Galilea, ma Könu Helodi hën abi taki ala. Nöo hën de piki ën taa: “Aai, a dë sëmbë u Galilea.”

Nöo di Pilati ko jei sô, hën a mandëen go a Könu Helodi be hën kuutu soni fëen. Biga a di juu dë di könu bi dë leti a Jelusalen dë tu.

⁸ Wë nöo di Könu Helodi si Masa Jesosi ko dou, hën a wai. Biga a bi ta jei fëen nöömö, ma hën ku ën an bi miti wan daka. Nöo fa de miti dë nöo a bunu dëen, biga kandë a sa du wan foombo soni dëen be a si.

⁹ Nöo hën di könu hakisi Masa Jesosi wanlö hia soni faa konda dëen, ma Masa Jesosi an piki ën. A dë fëen pii.

¹⁰ Nöo hën dee Gaan Begima ku dee Sabima u Wëti djombo tei fesi ta konda sëmëni soni fëen ku hatiboonu da di könu.

¹¹ Hën di könu ku dee sodati fëen, hën de lafu Masa Jesosi te a bigi, ta wisiwasi ën ta mbei ën fa. Hën de bisi wan gaan waiti koosu dëen kumafa könu ta bisi, hën de toona mandëen go a Gaama Pilati baka.

¹² Nöo a di daka naandë seei Gaama Pilati ku Könu Helodi ko mati, ma a fesi de bi dë felantima.

Aki de piki taa Masa Jesosi

musu dëdë.

Mat. 27:15-26; Maik. 15:6-15; Joh. 18:39-19:16

¹³ Nöo hën Pilati kai hii dee Gaan Begima ku dee hedima u Isaëli ku hii dee oto sëmbë ko nëen makandi.

¹⁴ Hën a taki da de taa: “Wë un tja di sëmbë aki ko a mi taa a du hogi. Un taa a ta tja gaan toobi ko a di köndë. Ma fa mi luku ën ta hakisi ën soni a unu fesi aki, nöo ma si taa a du dee soni un ta konda dë e. Nöo ma si föutu nëen.

¹⁵ Nöo Könu Helodi seei an bi feni föutu nëen tu, biga a toona mandëen ko a u aki baka. An du wan wojo hogi tjika faa musu dëdë e.

¹⁶ Fëen mbei mi o sitaafu ën nöo, nöo mi o toona puu ën da unu.” [

¹⁷ Wë biga hiniwan jaa a di piizii aki dendu di Gaama bi guwenti u puu wan sëmbë a dinguwosu da dee Isaëli sëmbë.]

¹⁸ Ma nöo di a taki taa a o puu Masa Jesosi da de, nöo hën hii dee sëmbë tuu fiaa bai taa: “Nönö e, nönö! Kii ën puu dë! Balabasi, hën i musu puu da u.”

¹⁹ (Wë nöo di Balabasi aki, hën de bi buta a dinguwosu fu wan gaan toobi a bi tja ko a di köndë, bifö a bi kii sëmbë tu.)

²⁰ Ma Pilati bi kē puu Masa Jesosi. Nöo hën a taa: “Jesosi, hën mi o puu e, biga ma si di föutu di a dul!”

²¹ Ma de ta bai nango nöömö taa: “Kii ën! Pekëen a lakpa pau kii!”

²² Nöo hën a toona hakisi de möön di u mbei dii pasi taa: “Wë un hogi seei a bi du? Biga ma feni na wan kodo soni nëen fu mi mandëen go kii. Fëen mbei mi o sitaafu ën nöo, nöo mi o puu ën be a go.”

²³ Ma dee sëmbë ko bai möön taanga eti taa de musu pekëen a lakpa pau kii. De ta bai ta kai olo teee kamian ta mbei wajawaja. Nöo Pilati an ko saanfa u du möön.

²⁴ Nöo hën mbei a taki da de taa: “Söö. Wë ma sabi möön e. Fa un kē du nöo un du.”

²⁵ Nöo hën a puu di sëmbë di de kē da de. Di sëmbë dë, hën de bi buta a dinguwosu fu di a bi kii sëmbë nöo a bi tja gaan toobi ko a di kōndë tu. Ma di hën de kē, hën a puu ën a dinguwosu. Ma Masa Jesosi, hën a disa da de fu de du ku ën kumafa de kē.

Aki de peka Masa Jesosi

a di lakpa pau.

Mat. 27:32-44; Maik. 15:21-32; Joh. 19:17-27

²⁶ Nöo hën de ta tja Masa Jesosi nango tee wan pisi hën de miti ku wan sëmbë de ta kai Simon fu di kōndë de ta kai Sileni. A bi kumutu a kamian ta ko a ganda, hën de miti ku ën a pasi. Nöo hën de kisi ën panjan taa a musu tja di lakpa pau u Masa Jesosi dëen. Hën de hopo ën buta nëen baka, hën a ta tjëen dëen.

²⁷ Wë nöo di juu dë, nöo sëmëni sëmbë ta waka nango a Masa Jesosi baka, womi ku mujëe tuu. Nöo tjali fëen kisi de tee dee mujëe ta bai ta këe.

²⁸ Nöo hën Masa Jesosi bia luku de, hën a taki da de taa: “Un dee mujëe mii u Jerusalem aki, wan këe u mi hedi e. Ma un musu këe fuunu seei ku dee mii fuunu hedi.

²⁹ Biga abiti möön nöo wan sitaafu ten o ko, nöo sëmbë o dë ta taki taa: ‘Ee maingë, di ten di u dë aki, a bunu da dee mujëe dee an pai mii wan daka, ku dee mujëe mii dee na a’ miii a maun.’

³⁰ Biga a di lö ten dë, nöo hia sëmbë o dë ta bai taa: ‘Dee gaan kuun aki eee, gaantangi, un kai ko a u liba ooo.’ Nöo de o taki da dee piki kuun taa: ‘Gaantangi, un kai ko tapa u, be soni fuu an dë a di goonliba aki möön. Biga di ten aki hogi tumusi.’

³¹ “Wë biga ee ku di kuwakuwa pau de ta du sö, nöo di dëedëe pau wë?” Sö Masa Jesosi taki da dee mujëe.

³² Wë nöo fa de ta tja Masa Jesosi nango dë, nöo de ta tja tu oto sëmbë tu fu de go kii ku ën makandi. De tu sëmbë naandë bi du gaan hogi a di kōndë.

³³ Nöo hën de nango te de ko dou a di kamian de ta kai Hedibonu. Nöo hën de peka Masa Jesosi ku de tu hogi sëmbë dë a lakpa pau, nöo hën de hopo de taanpu a pë, wan dë a Masa Jesosi letimaun së, di otowan dë nëen töötömaun së, Masa Jesosi dë a de mindi.

³⁴ Nöo hën Masa Jesosi taa: “Taata o, na hoi dee sëmbë ta kii mi aki a bëe e, biga de an saandi de ta du.”

Nöo hën dee sodati tuwë lötu paati dee koosu fëen.

³⁵ Nöo sëmëni sëmbë bi sai dë taanputaanpu ta luku dee soni ta pasa. Dee hedima u di kōndë seei dë a dendu tu, nöo de ta wisiwasi ën ta mbei ën fa. De taa: “A bi heepi oto sëmbë ta du de gaangan bunu, nöo be a heepi ën seei tu, ee hën da di Keesitu, di Paamusi Kōnu.” Sö dee hedima ta taki.

³⁶ Nöo söseei dee sodati ta mbei ën fa tu. De tja gandji win u ko dëen fa a bebe.

³⁷ Hën de taa: “Ee i da di kōnu u dee Dju sëmbë tuu, nöo i heepi i seei be i kumutu naandë.”

³⁸ Nöo de sikifi wan soni peka a di lakpa pau hedi taa: DISIDA DI KÖNU U DEE DJU SËMBË.

³⁹ Nöo söseei wan u dee sëmbë di de peka ku Masa Jesosi a di lakpa pau naandë ta kosi ën tu. A taki dëen taa: “Womi, ee i dë di Paamusi Kōnu di Masa Gadu manda da u aki, nöo i puu i seei a di lakpa pau e, nöo i ko puu u tu.”

⁴⁰⁻⁴¹ Ma di otowan gandji dëen taa: “Womi, fa i si mi ku i ta kisi di sitaafu aki, u ta kisi ën leti kumafa a fiti, biga u bi du hogi tumusi. Ma di sëmbë aki sö, hën an bi du hogi möönsö. Nöo fa i ta kosi ën dë, ja ta fëeë Gadu nö? Ja sabi taa u tuu o dëdë aki nö?”

⁴² Nöo hën a bia fan ku Masa Jesosi taa: “Jesosi o, gaantangi mi begi i, te i tei di Kōnu Tii fii nöo i mëni mi e.”

⁴³ Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “Antoobi. Mi taki da i gbelin taa tide seei mi ku i o dë makandi a di waiti kamian u Masa Gadu de ta kai Paladëisi.”

Aki Masa Jesosi dëdë.

Mat. 27:45, 56; Maik. 15:33-41; Joh. 19:28-30

⁴⁴ Hën de sai dë te tuwalufu juu sonuati, nöo hën kamian ko dingu tee a dë kuma ndeti. Nöo hën a tan sö tee di dii juu sapate,

⁴⁵ sonu seei an jabi möönsö.

Nöö hën di gaan koosu di bi tapa di Kaba Hebi Kamian u di Wosu u Masa Gadu tënë leti mindi puu tu pisi.

⁴⁶ Nöö hën Masa Jesosi bai ku taanga tóngó taa: “Taata o, gaantangi, tei di Akaa u mi e. Mi disëen da i.” Nöö fa a fan dë, hën böö fëen koti. A dëdë pii.

⁴⁷ Nöö di di oposii si fa hii soni pasa, nöö a bigi dëen te na soni. Hën a bia gafa Gadu taa: “Aai oo dee sëmbe, di sëmbe i si aki sô, a bi dë wan gaan bumbuu sëmbe a Gadu wojo e.”

⁴⁸ Nöö di dee hia sëmbe dee bi ko naandë si fa hii soni pasa, hën de naki maun a de hati taa: “Ee, aai maingë, di soni pasa aki, a hogi. A tjali da u.” Nöö hën de paaja go a wosu.

⁴⁹ Nöö dee mati u Masa Jesosi ku dee mujëe dee bi kumutu a Galilea ko ku ën a Judea dë, de bi dë taanputaanpu te a wan sê ala ta luku fa hii soni ta pasa ku ën.

Aki de bei Masa Jesosi.

Mat. 27:57-61; Maik. 15:42-47; Joh. 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Nöö wan gaan kuutuma u dee Isaëli sëmbe bi dë de ta kai Josëfu, nöö a di köndë de kai Alimatea a ta libi. Nöö a dë wan bumbuu sëmbe, hii sëmbe ta lesipeki ën. Nöö a dë wan sëmbe ta luku fu Masa Gadu musu ko hopo di Tii fëen a di köndë. Nöö di ten de ta kuutu u kii Masa Jesosi dë, nöö hën an bi dë wan ku de a dee soni de ta taki dë.

⁵² Nöö di di womi aki si taa Masa Jesosi dëdë, nöö hën a go a Pilati go begi ën faa dëen di dëdë go bei.

⁵³ Nöö hën a dëen pasi.

Nöö hën a go puu Masa Jesosi a di lakpa pau, hën a lolu ën ku wan gaan limbo koosu. Nöö a bi abi wan njunjun baaku de bi diki a sitonu dendu u de bei sëmbe, ma de an bi bei sëmbe nëen wan daka eti. Nöö naandë a tja Masa Jesosi go bei.

⁵⁴ Wë nöö a di daka naandë de ta seeka soni u de njan di saba, biga a di sapate juu dë di saba o kai a goon.

⁵⁵ Nöö dee mujëe u Galilea dee bi ko ku Masa Jesosi naandë, hën de go ku Josëfu fu de musu luku unsë de buta di dëdë sinkii u Masa Jesosi.

⁵⁶ Nöö hën di de si kaa, nöö hën de bia toona. Nöö hën de go seeka sumëe suti soni, u de tja go lobi a di dëdë sinkii u Masa Jesosi „kumafa di guwenti bi dë te wan sëmbe dëdë”. Ma di de si taa saba kai a goon kaa, nöö hën de disa hii soni, hën de go dë pii ta böö, kumafa di wëti u dee Isaëli sëmbe bi dë.

24

Aki Masa Jesosi weki a dëdë.

Mat. 28:1-10; Maik. 16:1-8; Joh. 20:1-10

¹ Nöö hën a di sonde mamate biten, hën dee mujëe hopo. Hën de tei dee soni de bi seeka buta naandë fu de tja go sakwi a di dëdë sinkii u Masa Jesosi, nöö hën de go a di kamian ka de bi bei Masa Jesosi.

² Ma nöö di de go dou, hën de si di baaku jabijabi hoo. Di gaan sitonu de bi tapa di geebi bi logoda kumutu a di baaku buka.

³ Nöö hën de denda go a di baaku dendu, ma nöö de an si di dëdë sinkii u Masa Jesosi naandë möön.

⁴ Hën de bai: “Hun? Wë andi pasa maingë? Unsë de tjëen go?”

Nöö fa de ta fan dë, te u de kë mëni, hën de si tu womi sëmbe dë taanputaanpu leti a de bandja naandë. De dë ku gaan limbo koosu a de sinkii ta koti faja te na soni.

⁵ Nöö hën de panta tee, de saka kai ku kini tapa de fesi a goon.

Nöö hën dee basia taki da de taa: “Dee mujëe, andi mbei un ko suku wan libisëmbe a geebi dendu?”

⁶ Di sëmbe un ta suku an dë aki e. A hopo kumutu a dëdë. Wë nöö un pakisei dee oto a bi taki da unu, di unu ku ën bi dë a Galilea ala.

⁷ Biga a bi taki da unu taa de o tja di Sëmbe di ko dë Libisëmbe Mii go sei da dee hogihati sëmbe. Nöö de o pekëen a lakpa pau kii, ma nöö a di u dii daka fëen a o toona weki hopo baka. Na sô a bi taki nö?”

⁸ Wë nöö di dee basia taki sô kaa, hën dee mujëe ko mëni fa Masa Jesosi bi taki awaa. Hën de taa: “Aai, sô a bi taki da u tuu.”

⁹ Nöö hën de bia toona go. Hën de nango tee a de ëlufu bakama u Masa Jesosi ku dee oto sëmbe fëen, nöö hën de konda di soni da de taa sô wan soni de go si.

¹⁰ Wë nöö dee mujëe dee konda di soni naandë, wan u de de ta kai Malia Magidala, di otowan da Johana, di otowan möön da Malia di mama u Jakobosi, ku wanlö oto mujëe möön dee bi dë ku de naandë. De wë go konda di buka da dee tjabukama u Masa Jesosi.

¹¹ Ma dee sëmbë an kë biibi, biga de feni taa dee soni de ta taki dë, na bumbuu soni. Sösö soni de ta taki.

¹² Ma nöö hën Petuisi hopo, hën a kule go a di geebi. Nöö di a go dou, hën a bendi luku a di baaku dendu, hën a si dee koosu dee bi dë a Masa Jesosi sinkii leti dë. Nöö hën a bia toona go a wosu. Di soni foombo ën tee a taa: “Ee maingë, andi seei miti u aki? Andi pasa?”

Aki Masa Jesosi miti ku tu sëmbë nango a Emausu.

Maik. 16:12-13

¹³ Wë nöö a di daka dë seei, hën tu u dee sëmbë bi ta waka a Masa Jesosi baka kumutu a Jelusalen dë nango a wan köndë de kai Emausu. An longi ku Jelusalen tumusi, ma a sa dë kuma wan teni-a-fö kilomëti sô fu waka.

¹⁴ Nöö di de nango, hën de ta da oto u de a pasi ta taki dee soni dee bi pasa ku Masa Jesosi.

¹⁵ Nöö hën de nango te wan pisi, nöö hën de si wan sëmbë ko ta waka ku de a di pasi. De si di sëmbë, ma de an sabi taa Masa Jesosi hën di dë.

¹⁶ A bi dë kuma wojo u de bi tapa u de an si ën sabi.

¹⁷ Te wan pisi, hën di sëmbë hakisi de taa: “Wë, dee sëmbë, un oto un ta da a pasi taangataanga sô? Andi du unu?” Hën de taanpu pii ku tjali.

¹⁸ Nöö hën wan u de de ta kai Kelopasi mbei: “Huuun? Wë nöö ja jei di gaan soni di bi pasa a Jelusalen a dee daka aki nö? A sa kë taa wakama i dë mbei ja jei ën nö?”

¹⁹ A taa: “Andi pasa?”

De taa: “Ja jei di soni fu di sëmbë de kai Jesosi u Nazalëti nö? A bi dë wan tjabukama u Masa Gadu ta du foombo wooko ta lei sëmbë ku kaakiti leti kuma hën abi di lei. Masa Gadu ku hii sëmbë bi feni ën taa a dë wan gaan hei sëmbë a goonliba.

²⁰ Ma dee Gaan Begima ku dee hedima fuu tjëen go a di Gaama faa kuutu ën, nöö hën wë Gaama piki taa a musu dëdë. Nöö hën de pekëen a lakpa pau kii.

²¹ Wë u bi pakisei taa hën sa dë di sëmbë di bi o puu u dee Isaëli sëmbë a dee fuka fuu, ma nöö tide mbei dii daka kaa di de kii ën.

²² “Ma na di dë nöö, ma tide wanlö mujëë sëmbë fuu ko taki wan foondo soni da u. De taa a di mamate biten, de go a di baaku ka de bi bei ën.

²³ Ma nöö di de go luku, de an si di dëdë sinkii fëen naandë möön. Hën de toona ko taki da u taa de si basia u Masa Gadu Köndë naandë. Nöö dee basia taki da de taa Jesosi dë ku libi, a weki baka.

²⁴ Nöö wantu sëmbë fuu kule go a di geebi go luku tu. Hën de go si di baaku hoo leti kumafa dee mujëë bi taki da de, ma de an si Jesosi.”

²⁵ Nöö hën Masa Jesosi taki da de taa: “Ma dee sëmbë aki, unfu un don gaanfa sô? Andi mbei a taanga da unu sô fuun biibi dee soni dee tjabukama u Masa Gadu bi taki? Biga hii dee soni aki tuu de bi taki a fesi kaa.

²⁶ Nöö un bi musu sabi taa di Paamusi Könu bi musu fu pena sô bifö a sa go sindo a di könubangi fëen.”

²⁷ Nöö hën a seti taki a dee soni liba, dee Mosesi ku dee oto tjabukama u Masa Gadu bi sikifi buta dë. A mbei de ko fusutan hii dee soni fëen seei tuu dee bi dë sikifikifi a Gadu Buku.

²⁸ Nöö hën de ta fan di fan nango tefa de ko zuntu ku di köndë ka dee sëmbë nango, nöö hën Masa Jesosi mbei kuma a kë pasa go fëen.

²⁹ Hën dee sëmbë begi ën taa: “Mati o, gaantangi, tan ku u aki. Na pasa go, biga a ko lati kaa. Ndeti.” Nöö hën a piki hën a waka go ku de a wosu.

³⁰ Nöö hën de ko sindo a tafa fu de njan. Nöö hën Masa Jesosi tei di bëëë, hën a da Masa Gadu tangi te a kaba, nöö hën a booko di bëëë paati da de.

³¹ Nöö di juu dë, hën wojo u de ko limbo gbgedee awaa. De ko sabi taa di sëmbë i si de ta si aki, nöö Masa Jesosi wë. Ma te u de kë mëni, nöö de an si ën möön. A go djee.

³² Nöö hën de taki ku deseet taa: “Hooo, aai baa, luku fa hati fuu bi fi piizii di a ta fan ku u a di pasi ta puu Gadu Buku da u.”

³³ Nöö di juu dë seei, hën de hopo bia toona go a Jelusalen baka. Nöö naandë de go miti ku dee ëlufu bakama u Masa Jesosi ku dee otowan makandi.

³⁴ Nöö di de dou, hën dee sëmbë taki da de taa: “Dee sëmbë aki o, Masa Jesosi hopo kumutu a dëdë tuu, biga Simon seei si ën.”

³⁵ Nöö hën dee sëmbë seei toona konda hii soni da de wante. De seti ku dee soni bi pasa ku de a pasi, di de nango a Emausu tefa de dou a wosu. Hën de toona konda fa de go sindo u njan, ku di fa Masa Jesosi booko di bëëë paati da de nöö hën wojo u de ko limbo fu de sabi taa hën di dë.

Aki Masa Jesosi ko a dee bakama fëen, be de si ën.

Mat. 28:16-20; Maik. 16:14-18; Joh. 20:19-23; Tjab. 1:6-8

³⁶ Ma nõõ dē an kaba u fan seei, nõõ te u de kē si nõõ Masa Jesosi dē taanputaanpu a de mindi dē pii. Nõõ hēn a da de odi, a taa: “Dee sēmbē, Masa Gadu musu dē ku unu ta da unu böö e.”

³⁷ Ma nõõ fa de si ēn dē, nõõ de panta seei. De fēēē biga de mēni taa jooka de ta si dē.

³⁸ Nõõ hēn a hakisi de taa: “Wē andi du unu un ta panta gaanfa sō? Andi mbei wan kē biibi?”

³⁹ Biga luku mi maun ku mi futu aki ka de bi peka mi. Mi seepi wē disi e. Nõõ un ko panjan mi fii luku. Biga jooka an ta abi mbeti, an ta a’ bonu kumafa un si mi abi aki.”

⁴⁰ Wē nõõ di a taki sō da de kaa, nõõ hēn a lei de hēn maun ku hēn futu.

⁴¹ Nõõ di soni bigi da de te na soni. A da de piizii te kuma de an sa biibi ēn.

Nõõ hēn a hakisi de taa: “Wan abi soni u njan aki nõ?”

⁴² Hēn de taki aai. Nõõ hēn de tei wan pisi fisi jasajasa hēn de dēēn.

⁴³ Nõõ hēn a tei ēn njan leti a de wojo dē, be de si.

⁴⁴ Nõõ hēn a taki da de taa: “Wē hii dee soni aki tuu mi bi taki da unu di ten mi ku unu bi dē e, taa sō dee soni o pasa ku mi leti kumafa de dē sikifisikifi a dee buku u Mosesi ku dee tjabukama, ku di Kanda Buku.”

⁴⁵ Nõõ hēn a mbei de wojo ko limbo fu de musu fusutan di Buku u Gadu.

⁴⁶ A taki da de taa: “Sō nõõ a dē a di Buku e, taa di Paamusi Kõnu musu pena te a dēdē, ma a di u dii daka fēēn a o weki hopo baka a dēdē.

⁴⁷ Nõõ di Buku taki tu taa de musu konda soni fēēn da hii sēmbē, be de bia de libi ko ta waka nēēn baka, be Gadu an hoi dee hogilibi u de a bēē mõn. Nõõ a Jelusalen fosu de musu seti konda di Buka, nõõ de musu kondēēn da hii pei nasiõn sēmbē u goonliba. Sō a dē sikifisikifi a di Buku kaa.

⁴⁸ “Wē nõõ unu wē da dee sēmbē dee musu kondēēn e. Biga unu da dee kotoigima dee si hii dee soni pasa aki tuu.

⁴⁹ Ma nõõ fa mi ta da unu di wooko aki, nõõ un musu luku te di kaakiti di mi Tata bi paamusi unu ko ufō. Biga mi o mandēēn ko da unu. A Jelusalen aki un musu dē ta luku ēn e, fu te Gadu mandēēn ko a unu liba.”

Aki Masa Jesosi hopo go a liba.

Maik. 16:19-20; Tjab. 1:9-11

⁵⁰ Nõõ a baka u di dē, nõõ hēn de ta waka nango te de ko zuntu ku di kõndē de kai Betania. Nõõ hēn a hopo maun a de liba hēn a begi da de.

⁵¹ Nõõ an kaba seei, hēn Masa Gadu tei ēn tja go a liba.

⁵² Nõõ hēn de fika dē ta wai ku ēn ta gafēēn te wan pisi, nõõ hēn de bia toona go u de a Jelusalen baka ku gaan wai.

⁵³ Nõõ hēn de go sai dē a di Wosu u Masa Gadu ta gafa Gadu ta dēēn tangi nõõmō.

Dee woto u Masa Jesosi dee Johanisi sikifi

Wan wöutu a fesi.

Söö. Wë disi da di u fô pampia di ta taki u di libi u Masa Jesosi ku dee soni dee a fan di a bi dë a goonliba aki. Nöo wan u dee möön gaan mati fëen di bi ta waka ku ën hiniwanten, hën sikifi ën.

Nöo fa Johanisi mbei di pampia aki, nöo a tooka gaanfa ku di u Mateosi ku di u Maikusi ku di u Lukasi. Biga sômëni gaan soni de oto dii sëmbë taki Johanisi an taki, kuma di fa Masa Jesosi bi go a di sabana hën didibi ko tesi ën, ku di fa hën ku de dui bakama fëen bi go a di kununu liba hën a ko tooka a de wojo. An taki di fa Masa Jesosi ku dee bakama fëen bi sindo njan di lasiti njan. An taki andi di diingi ku di bëëë kë taki di de bi njan a di Pasika daka dë. An taki kumafa a bi go begi a di djai de kai Gëtiseimani. Dee lö oto naandë an dë a di pampia u Johanisi aki seei.

Ma a di pampia aki nöo i sa lesi fa Masa Jesosi bi fan ku Nikodemusi di bi ko nëen a ndeti, ku di fa a fan ku di Samalia mujëë a di baaku wata. A di pampia aki i sa si fa a weki Lazalosi a dëdë. Di pampia aki ta konda finifini tu dee soni ku dee soni Masa Jesosi taki da dee bakama fëen bifö a dëdë, faa kötö de hati.

Nöo a 20:31 u di pampia aki, Johanisi seei taki faandi mbei a sikifi ën. A taa a sikifi ën fu te sëmbë lesi ën, nöo de musu biibi taa Masa Jesosi hën da di Könu di Gadu paamusi taa a o manda ko a goonliba faa heepi libisëmbë. Hën da di Womi Mii u Gadu seei. Biga te i biibi sö kaa, nöo joo feni di libi u teego a Gadu.

A di pisi aki, de o taki soni u di Sëmbë de kai Di Wöutu u Gadu.

¹Söö. Wë dee sëmbë, mi da unu piimisi e, taa mi kë konda wan gaan soni da unu aki.,
¹⁻²A dë sö taa bifö hii soni u mundu bi seti, nöo di Sëmbë de ta kai di Wöutu u Gadu bi dë gaanduwe kaa. Nöo di Sëmbë dë ku Gadu bi dë makandi. Hën seei wë bi da Gadu e.

³Hën mbei hii dee soni dee dë a mundu tuu. Biga na wan soni seei dë di ko fëen seei, söndö hën mbei ën.

⁴Hën abi libi, nöo te wan sëmbë i feni libi nëen kaa, nöo i kumutu a dungu ko a limbo. Biga hënseei da di limbo.

⁵Nöo di limbo dë ta sëndë seei a di dungu. Hii fa i si di dungu ta mbei möiti u tapëen, ma an sa tapëen möönsö.

⁶Söö. Wë u dë te wan pisi, hën wë Masa Gadu manda wan womi de kai Johanisi ko,

⁷faa konda soni a fesi u di Limbo di o ko abiti möön. Nöo fa a o konda soni fëen dë, a o kondëen fu hii sëmbë musu jei, be de biibi dee soni a o taki.

⁸Ma nöo di Johanisi dë, nëen da di Limbo eti e, ma ko a ko nöo faa konda dee soni dee a sabi u di Sëmbë di da di Limbo.

⁹Biga di Sëmbë di o ko dë, hën da di tuutuu Limbo di sa limbo hiniwan sëmbë wojo. Nöo abiti möön nöo a o ko a lanti wajaa u si.

¹⁰Nöo di Sëmbë di u ta konda soni fëen aki, nöo a ko a di goonliba aki tuu e, di goonliba di hënseei bi mbei. Ma dee sëmbë bi dë a di ten dë, de an bi sabi ambë dëen.

¹¹Dee Dju sëmbë dee bi musu dë sëmbë fëen seei an tei ën u soni.

¹²Ma tökusee sëmbë bi dë dee bi tei ën u soni, hën de ko biibi nëen liba. Nöo hiniwan sëmbë di tei ën sö kaa, nöo sö wan sëmbë a da i di leti fii ko mihi u Gadu.

¹³Ma na kumafa de ta pali mihi a libisëmbë fasi e. Nönö. Ma fu di Gadu hën o wooko sö a i, nöo hën mbei joo ko mihi fëen.

¹⁴Nöo di Sëmbë u ta konda soni fëen aki di de ta kai di Wöutu u Gadu dë, a ko wan libisëmbë tuu e, nöo hën a ko libi a u mindi fu wan pisen. Nöo u seei bi si di waiti fëen di a abi. Nöo di waiti u si nëen naandë, a dë di waiti di di wan kodo womi mii u Masa Gaangadu tö nöo sa abi. Biga fa a libi a u mindi aki, nöo nëen u si fa Gadu abi bunuhati u libisëmbë tjika. Nöo nëen u si tu kumafa a sabi hii soni gbelingbelin tjika, [leti kumafa a dë a Gadu wojo].

¹⁵Nöo kumafa u taki dë, Johanisi hën bi ta konda soni fëen. Nöo hën di a si ën, hën a bai taa: "Söö. Un si di Sëmbë dë nö? Hën wë mi bi ta konda da unu taa o ko a mi baka di hebi gaanfa möön mi. Mi, djunsudjunsu aki ufö de pali mi, ma hën a bi dë gaanduwe kaa a mundu. Nöo hën wë i si di dë e!"

¹⁶Nöo di Sëmbë di i si Johanisi taki dë, nöo u seei ko sabi ën tu e, dee sëmbë. [Hën da Masa Jesosi Keesitu.] Nöo fa di bunuhati fasi u Gadu dë nëen tjika dë, nöo u tuu ta feni sômëni bunu nëen baka na baka te a hia.

¹⁷ Biga a Mosesi Gadu bi manda dee wëti ko da u fuu hoi. Ma a Jesosi Keesitu a mbei u ko sabi di bunuhati fasi fëen di a abi. Hën a mbei u ko sabi soni gbelingbelin tu, „leti kumafa a dë a Gadu wojo. Sö wanlö gaangaan bunu u feni a Masa Jesosi e.”

¹⁸ Dee sëmbë, fa Masa Gadu sai dë, na wan daka seei libisëmbë si ën ku wojo möönsö e. Ma di wan kodo Womi Mii fëen dë, di hën ku ën dë wan makandi te wata an sa pasa a de mindi, hën mbei u ko sabi ën awaa.

A di pisi aki de manda sëmbë go fini Johanisi di Dopuma.

Mat. 3:1-12; Maik. 1:1-8; Luk. 3:1-18

¹⁹ Wë nöö di juu Johanisi ko dë, nöö dee gaan hedima u Dju bi ta dë a di köndë de ta kai Jelusalen. Nöö hën dee hedima dë manda wanlö begima u Dju ku wanlö oto sëmbë ta wooko ku de makandi a di Gaan Wosu u Masa Gaangadu a Jelusalen dë, u de go hakisi Johanisi ee ambë dëen.

²⁰ Nöö hën dee sëmbë dë nango tefa de go dou a Johanisi, hën de hakisi ën ee hën da di Keesitu, di Heepima di Gadu bi paamusi taa a o manda ko a goonliba.

Nöö Johanisi an ganjan de. A piki de gbelin taa: “Nönö, na mi da di sëmbë dë e.”

²¹ Nöö hën de toona hakisi ën möön taa: “Wë a sa kë taa i da Elia di tjabukama u Gadu, hën weki toona ko nö?” Hën a piki taa: “Nönö, nëen disi e.”

Hën de taa: “Wë di oto Tjabukama di Gadu bi o manda ko wë, hën da i nö?”

Hën a toona piki de möön taa: “Nönö, nëen da mi e.”

²² Hën de taa: “Wë nöö ambë seei da i? Taki da u bumbuu, fuu sa toona go piki dee sëmbë dee manda u ko a i aki. Andi i ta taki fi seei?”

²³ Nöö hën a taa: “Wan bi jei fa di tjabukama u Gadu de kai Jesaaja bi sikifi buta a di Buku u Gadu nö? A taa:

U ta jei wan töngö kuma wan basia ta bai a di sabana taa,

‘Un seeka di pasi oo, be a ko dë tololoo da Masa!

„Un seeka di libi fuunu buta a tatai liba!’

Wë di sëmbë di Jesaaja bi taki abi di töngö dë, nöö hën wë disi e. Awaa di soni ta pasa kumafa Jesaaja bi taki.” Sö Johanisi piki dee sëmbë.

²⁴ Nöö fa de ko ta hakisi Johanisi dee soni dë, nöö wanlö sëmbë u di Dju keiki paatëi de kai Falisei bi dë a dendu tu.

²⁵ Nöö hën de toona hakisi ën taa: “Wë ja dë di Keesitu. Ja dë Elia. Ja dë di oto Tjabukama tu. Nöö andi mbei i ta dopu sëmbë u du?” Sö de hakisi ën.

²⁶ Hën a taa: “Wë nönö, fa mi ta dopu sëmbë aki nöö an bigi sö e. Biga ku wata nöö mi ta dopu de. Ma wan sëmbë dë a unu mindi di wan sabi, nöö hën o du wan möön gaan wooko.

²⁷ Hën wë mi ta taki da unu taa mi ta seeka di pasi da. Nöö fa a sai dë, a hei teee ma hei tjika fu mi sa dë futuboi fëen seei. Na di susu fëen seei mi sa lusu puu nëen futu.”

²⁸ Nöö di kamian ka de ko ta fini Johanisi dee soni dë, a dë zuntu ku di köndë de kai Betania, a di oto së banda u di lio de kai Joodan Lio. Ala wë Johanisi ta dopu dee sëmbë.

A di pisi aki Johanisi ta taki soni u di Sikapu Mii u Gadu.

²⁹ Nöö di dobooko fëen, nöö hën Johanisi si Masa Jesosi ta waka ta ko nëen. Hën a taa: “Un luku di Sikapu Mii u Gadu dë e. Hën wë Gadu manda faa ko paka fu dee hogi du fu hii libisëmbë „kumafa de ta kii sikapu ta paka paima.”

³⁰ Nöö hën wë mi bi ta konda da unu taa mi ta seeka di pasi da. Nöö a hebi möön mi e. Biga a bi dë gaanduwe kaa bifö de pali mi.

³¹ “Nöö mi seepi tu, ma bi o sabi ën. Ma nöö fu soni fëen musu ko wajaa a limbo da u dee Isaëli sëmbë aki, hën mbei i si mi ko ta dopu sëmbë a di wata aki.” Sö Johanisi taki u Masa Jesosi.

³² Nöö un haika bunu fa Johanisi konda fëen e. A taa: “Mi seepi si di Akaa u Masa Gaangadu saka ko kuma wan pomba ko tan a di Sëmbë dë liba e.

³³ “Nöö ma bi o sabi ën, ma Masa Gadu di manda mi fu mi dopu sëmbë aki, nöö hën bi taki ën da mi a fesi. A taa di sëmbë di mi o si di Akaa fëen saka ko fika nëen liba, nöö hën da di Sëmbë di o dopu sëmbë ku di Akaa u Gadu.

³⁴ “Nöö di soni Gadu taki da mi dë, mi si ën tuu e. Nöö fëen mbei wë mi ta konda da unu gbelingbelin taa di Sëmbë i si dë, hën da di Womi Mii u Masa Gaangadu.” Sö Johanisi taki da de di ten dë.

A di pisi aki sëmbë ta o seti waka

a Masa Jesosi baka.

³⁵ Di dobooko möön, hën Johanisi ku tu u dee bakama fëen dë taanputaanpu a di wan seei kamian naandë.

³⁶ Te wan pisi hën Johanisi si Masa Jesosi ta waka ta pasa, hën a taa: “Un luku di Sikapu Mii u Gadu, hën wë di dë e.”

³⁷ Nöo di de tu sëmbë dë jei a taki sö, nöo hën de tei nëen baka wante ta faakëen.

³⁸ Te wan pisi hën Masa Jesosi bia luku, hën a si de ta ko nëen baka. Nöo hën a hakisi de taa: “Andi un kë sö baa?”

Hën de piki taa: “Wë Labi, wë u kë ko sabi unsë i ta dë.” (“Labi” hën da “Mësitë” a de tòngö.)

³⁹ Hën a taa: “Wë antoobi. Un ko luku nöo woon si.”

Nöo hën wë de go. Nöo a di juu ten de go dë, nöo a bi dë kuma fö juu sapate, hën de fika ku ën dë tefa ndeti.

⁴⁰ Wë nöo de tu sëmbë dee go ku Masa Jesosi naandë, wan u de de kai Andiasi, nöo a abi wan baaa fëen de kai Simon.

⁴¹ Nöo hën wë di de kumutu a Masa Jesosi dë, hën Andiasi go nëen baaa Simon wante. Hën a taki dëen taa: “Womi e, womi, u feni di sëmbë baa, di Gadu bi paamusi taa a o manda da u faa ko Könu fuu.”

⁴² Nöo hën a tjëen baaa Simon go a Masa Jesosi. Nöo hën wë di Masa Jesosi si de ko nëen, nöo hën a fan ku Simon taa: “Di mii u Jonasi aki, fa u dë aki de ta kai i Simon. Ma bakaten nöo de o bia ta kai i Kefasi e.” (Nöo Kefasi, hën kë taki “gaan sitonu.” Hën seei da “Petuisi”.)

Aki Nataniëli ko sabi

Masa Jesosi.

⁴³ Nöo di dobooko fëen möön, nöo hën Masa Jesosi kë go a di pisiwata de kai Galilea. Hën a suku wan womi de ta kai Filipi tefa a si ën. Hën a taa: “Womi, mi kë i ko go ku mi e, baa.”

⁴⁴ Nöo di soni mbei a kai Filipi. Biga a dë sëmbë u wan köndë u Galilea de kai Betisaida. Hën da di köndë u Andiasi ku ën baaa Petuisi tu.

⁴⁵ Ma nöo ufö de go, nöo hën Filipi seei go a wan womi de kai Nataniëli, hën a fan ku ën taa: “Womi, u feni di sëmbë di Mosesi ku dee fesiten tjabukama bi sikifi soni fëen e. Di sëmbë dë, hën da Jesosi, di Mii u Josëfu u di köndë de kai Nazalëti.”

⁴⁶ Nöo hën Nataniëli hakisi ën taa: “Ma wan bumbuu soni sa kumutu a Nazalëti nö, womi?”

Hën a piki ën taa: “Wë ko luku nöo joo si.” Hën de hopo nango a Masa Jesosi.

⁴⁷ Nöo hën wë di Masa Jesosi si Nataniëli ta waka ta ko nëen, hën a taa: “Un luku wan sëmbë ta ko aki. Bumbuu Isaëli sëmbë e. Biga aan ten seei a ta ganjan sëmbë möönsö.”

⁴⁸ Nöo hën Nataniëli hakisi ën taa: “Wë unfä i du sabi mi baa?”

Hën a piki ën taa: “Mi bi si i sabi gaanduwe kaa a di ten i bi dë a di figa pau basu, ufö Filipi ko kai i.”

⁴⁹ Nöo di soni bigi da Nataniëli tee, hën a taa: “Ee, aai Mësitë, i da di Mii u Gadu tuu e. I da di Könu fu u dee Isaëli sëmbë.”

⁵⁰ Nöo hën Masa Jesosi taki dëen taa: “Awa, wë di mi taki sö da i taa mi bi si i a di figa pau basu, hën mbei i biibi sö nö? Wë joo si möön gaan foombo soni möön di dë e.

⁵¹ Biga mi taki da unu gbelin, taa a a’ wan ten woon si mundu jabi wajaa, nöo dee basia u Masa Gadu Köndë o kumutu a Mi di ko Libisëmbë Mii aki ta subi nango a Gadu ta saka ta ko.” Sö Masa Jesosi fan ku ën.

2

Aki Masa Jesosi go a wan toou.

¹ Nöo baka tu daka u dee soni u taki dë, nöo hën de hoi wan tööu wosu a di köndë u Galilea de kai Kana, nöo di mama u Masa Jesosi ko a di piizii.

² Nöo de bi kai Masa Jesosi ku u dee bakama fëen tu, fuu ko a di piizii.

³ Nöo hën wë u dë te wan pisi, hën di win u ta bebe ko kaba. Hën Masa Jesosi mama go nëen go taki dëen taa: “Wë Baa o, gaan soni, di win u dee sëmbë kaba.”

⁴ Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Faandi mbei i ko a mi? Juu u mi an kisi eti e.”

⁵ Ma nöo hën di mama bia fan ku dee futuboi dee ta wooko a di wosu taa: “Haika e. Di soni di i si a o taki da unu, nöo hën fuun du e.”

⁶ Nöo de bi abi sikisi gaan sitonu djogu naandë. A dee djogu dë de bi guwenti u lai wata u wasi kumafa di wëti u dee Dju bi dë, nöo hiniwan u dee djogu ta hoi kuma wan höndö liti wata sö.

⁷ Nöo hën Masa Jesosi fan ku dee futuboi taa be de go ba wata lai a dee djogu naandë tuu. Nöo hën de go ta tja di wata ta tuwë a dee sikisi gaan gindi djogu dë te de fuu pöö.

⁸ Hën a taa: “Un go ba so u di wata tja go da di hedima u di piizii be a tesi ën luku.”

Nöo hën de ba di wata tja go da di hedima,

⁹ Nöo hën di hedima tesi ën te a kaba. Ma nöo bifö de bi tjëen go dëen, nöo di sösö wata dë bi bia ko win kaa. Nöo fa di hedima tesi ën dë, an sabi naasë di win kumutu. Dee futuboi wanwan nöo sabi, biga de bi tja di wata lai a dee djogu.

Nöo hën di hedima u di piizii kai di tööuma a së.

¹⁰ A taa: “Womi, unfa di soni waka? Biga hii sëmbë lobi u da di suti win a fesi, nöo te dee sëmbë bebe te a tjika de ufö de o ta da de di möön sösö wan awaa. Ma nöo i ja du sö. I hoi di suti win a baka hën i buta de bebe di sösö wan fosu, ufö i ko ta da di möön suti wan awaa. Mi kë sabi faandi mbei.”

¹¹ Wë nöo fa di soni pasa dë a Kana a di pisiwata u Galilea naandë, nöo hën da di fosu foondo wooko Masa Jesosi du e. Ku ën a mbei sëmbë si di Gadu fasi fëen di a abi, nöo hën u dee bakama fëen ko biibi möön taanga nëen liba.

¹² Nöo hën a baka u di dë, hën Masa Jesosi ku ën mama ku dee baaa fëen ku u dee bakama fëen tuu, hën u go a di köndë de kai Kapenaumi, hën u tan ala wantu daka.

Aki Masa Jesosi go a di Wosu

u Gadu a Jerusalem.

Mat. 21:12-13; Maik. 11:15-17; Luk. 19:45-46

¹³ Nöo di ten dë, di gaan daka fuu dee Dju de kai Pasika, juu fëen ko zuntu faa kai. Nöo hën Masa Jesosi tei pasi, nöo hën a go a Jerusalem.

¹⁴ Nöo hën a nango tefa a go dou a di gadii u di Gaan Wosu u Masa Gadu. Nöo hën a luku, hën a si hia sëmbë sai dë ta sei kau, ta sei sipapu, ta sei pomba. So sëmbë dë sindosindo ta tooka möni da dee sëmbë dee ta ko dë.

¹⁵ Nöo di a si dee soni de ta du a di Wosu, hën a tei wanlö tatai mbei wipi tefa a kaba. Nöo hën a buta ku dee sëmbë ta jaka de ku dee kau u de ku dee sipapu u de tuu ta puu a di gadii dë. Hën a ta du soni a di kamian teee, ta tombi dee tafa u dee tookamönima ta tuwë djolou a goon ta paaja dee möni fanjaan a goon dë.

¹⁶ Nöo hën a bai dee sëmbë ta sei pomba dë taa: “Un hopo kumutu aki ku dee soni fuunu dë, biga di wosu u mi Tata aki na wojowojo a dë e!”

¹⁷ Nöo fa a du dë, nöo hën wë u dee bakama fëen ko fusutan wan soni bi dë a Gadu Buku sikifisikifi taa: “Di biinga di mi ta biinga da di wosu fii, Gadu, a o njan di kaakiti u mi tuu fiaa.”

¹⁸ Wë nöo di soni Masa Jesosi du naandë an kai ku dee hedima u Dju seei. Hën de hakisi ën taa: “Womi, ambë manda i fii du di soni naandë? Un maaka joo da u fuu sabi taa Gadu da i leti u du sö.”

¹⁹ Hën Masa Jesosi piki de taa: “Un sa booko di Wosu u Masa Gadu aki, nöo baka dii daka mi o toona hopo ën baka.”

²⁰ Hën de taa: “Höön, föteni-ku-sikisi jaa longi de tei kaa ta mbei di Wosu aki, nöo hën i taa i sa hopo ën a dii daka dendu nö?”

²¹ Ma nöo fa Masa Jesosi ta fan naandë, na di wosu dë a ta mëni. Ma a ta mëni hënseei sinkii. Biga hën da di Wosu u Gadu kaa ka Gadu ta dë. Nöo Masa Jesosi sabi taa a bakaten nöo de o kui ën, ma a di u dii daka fëen nöo a o toona hopo baka.

²² Nöo hën u dë te a bakaten di a hopo baka a dëdë tuu, bifö u dee bakama fëen ko mëni taa sö wan soni a bi taki. Nöo hën u ko biibi hii dee soni dee dë sikifisikifi a Gadu Buku ku dee soni dee Masa Jesosi seei bi fan ku u tuu awaa.

²³ Wë ma nöo di juu ten dë di Masa Jesosi dë a Jerusalem faa njan di Pasika dë, nöo a du sëmëni foombofoombo soni e, nöo fëen mbei sëmëni sëmbë ko biibi nëen liba taa Gadu hën mandëen.

²⁴ Ma hii fa de biibi ën dë seei, ma Masa Jesosi an ta futoou de möönsö. An hopo hënseei tuwë da de, biga a sabi libisëmbë fasi fa de dë.

²⁵ Fa a sai dë, an bi a fanöudu u sëmbë musu konda soni u libisëmbë dëen, biga a sabi gbelin hii soni di dë a de hati kaa.

3

A di pisi aki Masa Jesosi ku Nikodemusi ta fan.

¹ Nöo di juu dë, wan Faliseima bi dë de ta kai Nikodemusi, nöo a bi dë wan u dee kuutumaa u dee Dju.

² Nöo hën wë a ko a Masa Jesosi a wan ndeti gbolo. A kai ën: “Mësitë o.” Hën a piki.

A taa: “Wë u sabi taa i da wan leima di Gadu seei manda ko. Biga na wan sëmbë sa du dee gaan foombo wooko dee i ta du, ee na Gadu dë ku i.”

³ Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “Wë a bunu di i taki sö, mati. Ma mi o taki wan soni da i, nöo tuutuu soni seei a dë. Mi taki e, ee wan sëmbë i dë, nöo de an toona pai i fii feni wan njunjun libi baka, nöo ja o sa dë a dendu u dee sëmbë Gadu ta tii.”

⁴ Nöo hën Nikodemusi hakisi ën taa: “Wë nöo unfa de o du pai wan sëmbë möön di ko gaangan sëmbë kaa? A o toona go nëën mama bëë dendu, faa pai ën di u tu pasi nö?”

⁵ Hën a piki ën taa: “Be mi taki wan soni da i gbelin, mati. Fa de pai i a libisëmbë fasi aki, nöo an tjika eti e. Ma di Akaa u Gadu hën musu toona pai i a wan hii oto fasi baka. A musu da i wan njunjun libi a i akaa ufö joo sa dë a dendu u dee sëmbë Gadu ta tii.

⁶ Biga te de pai i a libisëmbë fasi, nöo i ta feni libi a i sinkii nöo. Ma te di Akaa u Gadu pai i, nöo i ta feni libi a i akaa.

⁷ “Nöo fa mi ta fan ku i aki, taa de musu toona pai i baka, nöo an musu dë gaan soni da i sö e.

⁸ Biga na hii soni mbei fii sa fusutëen wantewante.

“Luku fa u dë aki, di ventu ta böö nango ka a kë. Fa a ta mbei vuuu dë, di bai fëen nöo i ta jei, ma ja sabi naasë a ta kumutu, ja sabi naasë a nango tu. Wë sö nöo a dë tu ku hii dee sëmbë dee di Akaa u Gadu mbei ko pai baka fu de toona feni di njunjun libi u ta taki aki. „Ja o fusutëen, ma joo sabi nöo taa sö a dë.”

⁹ Ma nöo fa Masa Jesosi ta fan dë, di soni toobi Nikodemusi eti. Hën a hakisi taa: “Unfa seei di soni dë o sa waka maingë?”

¹⁰ Hën Masa Jesosi toona piki ën taa: “Wë mati o, fa i dë wan gaan leima u Isaëli aki, nöo hën ja fusutan dee soni u ta taki aki eti ö?”

¹¹ “Wë haika e. Mi o taki da i gbelin taa uu sabi andi u ta taki e. Biga dee soni dee u si nöo de wë u ta konda. Ma nöo wan kë piki dee fan fuu.

¹² Wë nöo ee wan kë piki te mi ta konda soni u di goonliba aki da unu, nöo unfa woon du piki te mi ta konda soni u Gadu?

¹³ Biga na wan sëmbë go ka Masa Gadu ta dë wan daka, boiti mi wanwan tö di kumutu nëen ala ko dë Libisëmbë Mii aki.

¹⁴ “Luku di soni di bi pasa a fesiten a di sabana. Gadu manda Mosesi faa mbei wan köpö sindeki hopo buta a liba, nöo hiniwan sëmbë di luku di sindeki dë ku biibi, nöo a ko bunu kaa. Wë nöo sösee de o hopo Mi di ko dë Libisëmbë Mii aki a liba tu e.

¹⁵ Nöo ee wan sëmbë i ta biibi a mi, nöo joo feni libi a Gadu fu teego.

¹⁶ “Wë biga Masa Gadu lobi libisëmbë sö tee a da de di wan kodo Womi Mii fëen di a abi. Nöo ee wan sëmbë i ta biibi a di Mii fëen aki liba, nöo ja o lasi go kaba a söso möönsö, ma i abi di libi u teego kaa.

¹⁷ Biga fa Masa Gadu manda di Mii fëen ko a goonliba aki, nöo an mandëen ko faa kuutu sëmbë tuwë go da sitaafu e. Ma a mandëen ko faa hai sëmbë puu a didibi basu, be de feni di libi u teego.

¹⁸ “Nöo ee wan sëmbë i ta biibi a di Mii u Gadu aki liba, nöo ja o kisi sitaafu a Gadu e. Ma ee ja kë biibi ën, nöo Gadu kuutu i kaa fii kisi di sitaafu dë. Biga ja kë piki taa di Sëmbë aki, hën da di wan kodo mii u Gadu di a manda ko.

¹⁹ “Nöo di soni aki sö, hën da di soni mbei sö wan sëmbë musu kisi sitaafu. A dë sö taa Gadu manda limbo ko a goonliba u limbo libisëmbë wojo, ma nöo de an këen. Fa de sai dë, de lobi di dungu möön di limbo. Biga de an kë disa di hogilibi u de fu de ko a di së u limbo.

²⁰ Biga di sëmbë di ta du hogi, hën ta buuse limbo. An o ko seei ka di limbo sa kai nëen, fu di an kë u sëmbë si dee hogi a ta du.

²¹ “Ma nöo ee wan sëmbë ta libi leti, nöo hën aan toobi ee di limbo kai nëen. Biga a kë u de si taa Gadu dë ku ën a dee soni a ta du.”

Sö Masa Jesosi fan ku Nikodemusi di ndeti dë.

A di pisi aki sö, Johanisi di Dopuma ku dee bakama fëen ta taki soni u Masa Jesosi.

²² Nöo a baka u di dë, nöo hën Masa Jesosi ku u dee bakama fëen kumutu „a Jelusalen dë, nöo hën u go a wan oto kamian u Judea, fuu ku ën sa dë u wanwan ufö. Nöo hën u go dë ala te wan pisi, hën sëmbë ta ko a u ala fuu dopu de.

²³⁻²⁴ Wë nöo di juu dë, nöo de an bi buta Johanisi a dunguwosu eti e. Nöo hënseei dë a wan kamian de kai Anon ta dopu sëmbë tu. Nöo di Anon dë, a dë zuntu ku di köndë de kai Salim, nöo naandë bi abi hia wata, hën mbei Johanisi ta dopu sëmbë ala. Nöo sömëni sëmbë ta ko nëen tu faa dopu de.

²⁵ Te wan pisi hën dee bakama u Johanisi ku wan oto sëmbë u Dju ko ta fia wan gaan fia a unfa i musu wasi ufö i sa ko limbo a Gadu wojo.

²⁶ Nöo hën dee bakama u Johanisi ko nëen, hën de taki dëen taa: “Wë Mësitë, ja jei nö? Di sëmbë u bi si ku i a di oto së banda ala, di i bi ta konda soni fëen nöömö dë, a dë leti a wan kamian ala ta dopu sëmbë seei tee a hia. Hii sëmbë nango nëen ala gilillili sö ta disa i.”

²⁷ Nöo hën Johanisi piki de taa: “Un haika e, dee sëmbë. Na wan sëmbë sa feni sö wan hei ee na Gadu hën hei ën sö e.

²⁸ Nöo wan bi jei fa mi bi fan ku unu kaa nö, taa na mi da di Paamusi Könu, ma Gadu manda mi ko nëen fesi nöo.

²⁹ “Wë nöo fa di soni un taki ta pasa dë, nöo a dë leti kuma te wan womi o tööu ku wan mujëë, a o abi wan mati fëen ta seeka soni dëen. Nöo te di mati seeka te a kaba kaa, nöo a o go dë fëen pii, ta haika ee unfä soni ta waka. Nöo ee a si taa a ta waka bunu, nöo a o wai seei gaanfa. Na sö nö? Wë nöo di wai di mati u di tööuma ta wai dë, nöo hën da di wai di miseei ta wai aki e.

³⁰ Biga di Sëmbë dë hën musu ta hei nango nöömö, ma mi musu ta saka nango möönmöön.

³¹ “Biga wë di sëmbë di kumutu a Gadu nöo hën hei möön hii sëmbë. Mi, a goonliba aki de pai mi e. Hën mbei goonliba sëmbë nöo mi dë, nöo te mi ta fan mi ta taki soni nöo kumafa goonliba sëmbë sa fusutan soni. Ma di Sëmbë dë, fa a sai dë, hën a musu hei möön hii sëmbë biga a Masa Gaangadu a kumutu.

³² Nöo fa a kumutu nëen dë, nöo a ta konda dee soni dee a si ku dee a jei a Gadu ala, ma tökuseei libisëmbë an kë tei dee soni a ta taki.

³³ “Ma ee wan sëmbë i ta piki taa dee soni a ta taki dë, de dë tuu, nöo hën da i ta sitampu taa dee soni Gadu seei ta taki, de dë tuu.

³⁴ Biga di Sëmbë dë, fa i si a sai dë, nöo Gadu wë mandëen e, nöo a ta konda soni leti kumafa Gadu ta dëen. Nöo i si fa Masa Gadu dëen di Akaa fëen dë nö? An dëen hafuhafu e, ma a dëen tuu seei ku telu faa sa ta wooko nëen liba nöömö.

³⁵ “Di sëmbë i si u ta taki aki sö, nöo Masa Gadu seei Mii a dë e, dee sëmbë. Nöo hën Tata lobi ën tee, nöo hën a buta hii soni nëen maun faa ta tii.

³⁶ Nöo ee wan sëmbë i ta biibi a di Womi Mii u Gadu i si dë, nöo i abi di libi u teego kaa. Ma ee wan sëmbë ja kë biibi ën, nöo ja o feni di libi dë möönsö, biga di hatiboonu u Gadu dë a i liba kaa.”

Sö Johanisi fan ku dee bakama fëen di daka dë te a kaba.

4

Aki Masa Jesosi ta fan ku

wan mujëë u Samalia.

¹ Wë nöo di juu dë, hën dee Faliseima ko jei taa sëmbë ta ko a Masa Jesosi te a hia faa dopu de. Nöo de ta fika ku ën dë ta ko bakama fëen, teefa dee bakama u Masa Jesosi ko hia möön dee u Johanisi seei.

² Ma nöo fa u ta taki aki seei, na Masa Jesosi ta dopu dee sëmbë e, ma u dee bakama fëen, u ta dopu de.

³ Nöo hën wë di Masa Jesosi ko jei taa sö dee Faliseima ko sabi fëen kaa, nöo hën a kumutu a Judea dë wante faa toona go a Galilea.

⁴ Ma nöo a musu latja pasa a di pisiwata de kai Samalia ufö a sa go dou.

⁵ Nöo hën u nango te u go dou a wan köndë u Samalia de ta kai Sikali. A dë zuntu ku wan pisi goon di di gaan sëmbë fuu de kai Jakopu bi da hën mii Josëfu.

⁶ Naandë Jakopu bi diki wan baaku wata fëen, nöo a sai dë eti. Wë nöo di juu dë, Masa Jesosi ko wei u waka, nöo hën a go sindo a di baaku bandja dë. Nöo a bi dë wan soni u tuwalufu juu sö u didia.

⁷ Te wan pisi nöo hën wan mujëë u di köndë naandë ko u ko ba wata. Hën Masa Jesosi hakisi ën taa: “Mujëë o, mi begi i, da mi wan piki wata mi bebe.”

⁸ (Di juu dë, u dee bakama fëen bi go a di köndë ganda u go bai sondi u njan.)

⁹ Nöo hën di mujëë hakisi ën taa: “Wë womi, unfä i sa hakisi mi wata u mi da i fii bebe? Na i da wan Dju nö? Wë mi da wan Samalia mujëë.” (Biga dee Dju ku dee Samalia sëmbë an ta koti.)

¹⁰ Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “Wë mujëë, ee i bi sabi di bunu di Gadu kë da i, ku ee i bi sabi di Sëmbë ta hakisi fii dëen wata aki, nöo i bi o bia begi ën faa da i kuwakuwa wata fii sa feni libi nëen.”

¹¹ Nöo hën di mujëë piki ën taa: “Wë womi, fa i ta fan dë, nöo ja abi na wan wojo sondi naandë fii kisi wata, ufö di baaku aki fundu poi tu. Nöo naasë joo feni di wata dë u da mi?”

¹² Fa i sai dë, i hei möön di gaan sëmbë fuu de kai Jakopu nö? Biga di baaku i si aki, nöo hën wë diki ën da u, nöo hën seepi bi ta bebe di wata fëen, hën ku dee mii fëen ku dee mbeti fëen tuu.”

¹³ Nöo hën Masa Jesosi toona taki taa: “Wë di sëmbë ta bebe di wata aki sö, nöo dëewata ta toona kisi ën.

¹⁴ Ma di sëmbë di o bebe di wata di mi o dëen, nöo hën dëewata an o kisi möönsö a mundu. Biga di wata di mi o dëen, nöo a o dë nëen dendu kuma wan kiikihedi ta kule wata ta ko nöömö. An o kaba möönsö. Nöo so wan sëmbë abi di libi u teego e.”

15 Nöo hën di mujëe taki dëen taa: “Wë womi o, wë mi kë di wata dë e baa, fu dëewata an musu kisi mi möön. Nöo an o dë u mi ta ko aki ta ko ta ba wata hiniwanten möön.”

16 Hën Masa Jesosi taki dëen taa: “Wë antoobi. Go kai i manu be i ku ën ko.”

17 Hën di mujëe taa: “Ambë? Mi nö? Ma a' manu e!”

Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Söo mujëe, fa i piki naandë, ja ganjan e. Ja a' manu tuu.

18 Biga feifi womi i tei tuwë kaa. Nöo di i ku ën sai naandë fa u dë aki, nöo an dë manu fii tu. Hën mbei mi taa i piki bunu.”

19 Nöo hën di mujëe taa: “Aai, womi, awaa mi si taa i da wan tjabukama u Gadu tuu.

20 “Wë nöo dee gaan sëmbë fuu bi ta begi Gadu a di kuun aki sö. Ma un dee Dju taa Jelusalen ala da di möön bunu kamian fuu ta begi Gadu. Nöo unfa i ta taki u di soni dë?”

21 Hën Masa Jesosi taki dëen taa: “Mujëe, mi o taki wan soni da i aki, nöo i biibi mi e, taa wan ten ta ko, nöo na a di kununu i si aki, na a Jelusalen tu woo go u go begi Gadu di Tata fuu möön. „Biga di kamian ka fuu begi ën, nëen o dë di gaan soni möön.”

22 “Ma nöo haika e. Fa i si un dee Samalia sëmbë ta begi Gadu aki sö, ma an dë taa sabi un sabi ën ufö un ta begi ën e. Ma nöo u dee Dju uu sabi ën kaa bifö u ta begi ën, biga a u di heepi u Gadu ta kumutu ta paaja go a oto sëmbë.

23 “Ma mi taki e, di soni dë seei an o dë gaan soni möön tu. Biga wan ten o ko, nöo a dë kaa tu, taa te sëmbë o begi Gadu u Tata, nöo ku hii de akaa de o ta begi ën ta hopo ën në a wan gbelingbelin fasi söndö ganjan. Nöo te i begi ën sö kaa, nöo hën da i ta begi ën a wan leti fasi. Nöo sö wanlö sëmbë Gadu ta suku u ta begi ën e.

24 “Biga fa Gadu sai dë an dë libisëmbë ku sinkii e, ma a dë akaa. Nöo ee wan sëmbë i kë begi ën, nöo ja musu begi ën a wan döösë fasi nöo e, ku ganjan. Nönö. Ma i musu ta hopo ën në ta begi ën a wan tuutuu fasi ku hii i akaa.”

25 Nöo hën di mujëe taa: “Wë i sabi nö? Un boo disa di oto ufö e, baa. Biga di Könu di Gadu bi paamusu u taa a o manda ko, nöo te a ko, nöo a o lei u hii soni möön fini.”

26 Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: “Mujëe o, di Sëmbë i taki dë, hën wë i si ta fan ku i aki kaa e.”

A di pisi aki dee bakama u

Masa Jesosi toona ko.

27 Nöo di juu dë, nöo u dee bakama u Masa Jesosi toona ko nëen. Nöo di u si taa a ta fan ku wan „Samalia, mujëe nöo a bigi da u seei. Ma tökusee na wan fuu hakisi ën ee andi a ta taki, ee nasö un oto dë ta da naandë.

28 Nöo fa u mbei dë, hën di mujëe tuwë di djogu fëen disa dë, hën a kule go a köndë ganda. Nöo hën a go kai dee sëmbë ala taa:

29 “Un ko luku wan womi ala, dee sëmbë. A konda hii sondi dee mi bi du tuu da mi. A sa kë hën da di Könu di Gadu bi o manda da u nö?”

30 Nöo fa a fan dë, nöo hën dee sëmbë hopo gililili nango a Masa Jesosi.

31 Nöo di juu dë, u dee bakama bi dë a di baakuwata dë ta begi Masa Jesosi taa: “Mësitë o, wë fii ko njan.”

32 Hën a piki u taa: “Mi abi wan njanjan aki ta njan di wan sabi e, nöo hën ta da mi kaakiti kaa.”

33 Nöo hën u ta hakisi u seei taa: “Wë a sa kë fa u go ala, nöo hën wan sëmbë tja soni u njan ko dëen aki a njan nö?”

34 Nöo hën Masa Jesosi piki u taa: “Di njanjan u mi, hën da te mi ta du dee soni di Sëmbë manda mi ko aki kë fu mi du, be di wooke fëen go dou.

35-37 “Wan jei fa de taki nö? De taa a fika fö liba nöo dee njanjan u dee goon o lepi u koti. Ma mi taki da unu taa, un hopo wojo luku dee njanjan u dee goon. De lepi tjika u koti kaa. „Biga ja ta si dee sëmbë ta ko gidjii ala nö?” De lepi kaa e, fuu heepi de feni di libi u teego wantewante aki. U sa hai de tja ko buta a suwa seei. Nöo hën da u dee kotima ta feni u paima kaa.

“Nöo aki sö di nöngö ko tuu taa wan sëmbë ta paandi, di otowan ta koti. Nöo te di njanjan u di goon lepi, nöo di sëmbë di bi paandi ku di sëmbë di ta koti tuu ta wai makandi.

38 “Fa mi bi manda unu go dë, dee sëmbë, mi bi manda unu go fuun koti dee soni dee oto sëmbë bi paandi. Dee otowan dë, de bi waka a unu fesi, nöo de bi wooke taanga ta konda di buka, nöo hën un ko a baka aki ko ta feni di wini. Biga awaa ufö dee sëmbë ta piki di buka.”

A di pisi aki hia sëmbë u

Samalia ko biibi a Masa

Jesosi liba.

39-40 Nöo di juu dë, dee Samalia sëmbë ko dou gidjii dë kaa. Nöo hën de begi Masa Jesosi faa tan ku de naandë. Nöo hën a fika ku de tu daka.

Wē nōō fa de bi ko nēēn naandē, nōō sōmēni u de bi ko biibi nēēn kaa, fu di fan di di mujēē bi fan ku de taa, “A konda hii dee soni mi bi du tuu da mi.”

⁴¹ Ma nōō fa Masa Jesosi fika ku de dē, nōō hēn sōmēni oto sēmbē ko biibi nēēn mōōn, fu dee wōutu u Gadu dee a tei ta lei de hedi.

⁴² Nōō hēn de piki di mujēē taa: “U bi ta biibi fu di i bi fan ku u, ma nōō fa u dē aki u seepi jesi ko jei dee soni dee a taki. Nōō hēn mbei u ko sabi tuutuu taa di Sēmbē i si aki, hēn da di Paamusi Kōnu, di Heepima di Gadu manda ko u heepi hii sēmbē u goonliba.”

A di pisi aki Masa Jesosi kula wan womi mii u wan sēmbē.

⁴³ Wē nōō kumafa u taki dē, Masa Jesosi fika dē tu daka a Samalia ala, nōō hēn u kumutu dē. Hēn u go dou a Galilea awaa.

⁴⁴ Wē nōō Masa Jesosi bi taki ta wan tjabukama an ta feni nēbai nēēn seei kōndē.

⁴⁵ Ma nōō ¹di pasi aki¹ di a ko dou a Galilea, nōō dee sēmbē kisi ēn seei ku wai. Biga sōmēni u de bi dē a Jelusalen ta njan di Pasika piizii, nōō de bi si fa Masa Jesosi bi du sōmēni gaan foombofoombo soni ala. Hēn wē mbei de wai ku ēn gaanfa sō.

⁴⁶⁻⁴⁷ Nōō hēn a toona go a Kana ka a bi mbei di wata bia ko win. Nōō di a go dou, hēn wan womi kumutu a Kapenaumi ko nēēn. Di sēmbē aki, a dē wan lantima ta wooko da di Kōnu. Nōō di a jei taa sō Masa Jesosi kumutu a Judea ko a Kana dē, nōō hēn a go nēēn wante go begi ēn faa ko kula wan womi mii fēēn dēēn, biga a siki te a fika piki a dēdē.

⁴⁸ Nōō hēn Masa Jesosi taki dēēn taa: “Sōō, wē fa un dē aki, ee na un si foombo wooko, nōō wan o biibi mi mōōnsō nō?”

⁴⁹ Ma nōō tōkuseei hēn di womi fan ku ēn taa: “Mēsītē o, gaantangi mi begi i baa, ko go heepi mi ku di mii u mi bifō a dēdē.”

⁵⁰ Hēn Masa Jesosi taki dēēn taa: “Wē antoobi. Go fii a wosu e. Di mii fii an o dēdē, a libi kaa.” Nōō fa a fan ku di sēmbē dē, nōō a biibi, nōō hēn a go fēēn.

⁵¹ Nōō fa a tei pasi nango dē, te wan pisi hēn dee futuboi fēēn ko miti ēn a pasi. Hēn de tja buka ko dēēn taa di mii libi, a bētē kaa.

⁵² Nōō hēn a hakisi de taa: “Wē nōō na un juu u di daka di mii ko bētē?”

Hēn de taa: “Jeside a di sonuati a di wan juu ten, nōō hēn di fēbē an kisi ēn mōōn e.”

⁵³ Nōō hēn di tata kai pakisei diin. Hēn a si taa a kai leti a di ten Masa Jesosi bi fan ku ēn dē taa di mii libi, an o dēdē. Nōō hēn di de ko sabi sō kaa, nōō hēn di womi ku hii dee sēmbē fēēn wosu dendu tuu fiaa ko biibi a Masa Jesosi.

⁵⁴ Nōō di soni di i si pasa naandē, hēn mbei di u tu gaan foombo wooko di Masa Jesosi du a Kana, nōō a du ēn di a kumutu a Judea toona ko a Galilea baka.

5

Aki Masa Jesosi kula wan suwakima a wan petiwata bandja.

¹ Nōō a baka u di dē, hēn wan oto piizii u dee Dju o dē. Hēn Masa Jesosi tei pasi hēn a toona go a Jelusalen.

² Wē nōō di juu dē, wan peti wata bi dē a Jelusalen ganda, zuntu ku di djai dōōbuka ka de ta tja dee sikapu ko a di kōndē dendu. Di peti naandē sō, dee Dju bi ta kai ēn Batesita, nōō de mbei feifi baiko lontu ēn.

³ Nōō a dee baiko naandē sōmēni sikima sai dē kandikandi: bookowojoma, sōmēni lanlan sēmbē, de tuu sai dē [ta luku di ten di wata o seki.

⁴ Biga de taa a ta a' juu nōō wan basia u Gadu Kōndē ta saka ko naandē ko seki di wata, nōō ee wan sēmbē i fosu go nama a di wata, nōō i sa ko bunu nōōmō aluwasi un sootu siki i bi abi].

⁵ Wē nōō wan womi bi sai naandē, diiteni-ku-aiti jaa longi a siki, an sa hopo waka.

⁶ Nōō di Masa Jesosi go si ēn kandikandi dē, nōō a sabi taa a bi sai dē longi kaa. Nōō hēn a hakisi ēn taa: “Wē womi, unfa wē? Ja kē ko bētē nō?”

⁷ Hēn a piki ēn taa: “Wē awa, mi kē bētē, ma ma abi sēmbē u tja mi go a di wata. Biga te a ta seki, nōō ufō mi penapena go dou nēēn nōō wan oto sēmbē bi go a mi fesi gaanduwe kaa.”

⁸ Nōō hēn Masa Jesosi taki dēēn taa: “Wē antoobi. Hopo, nōō i tei di kama fii, nōō i waka go fii a wosu.”

⁹ Nōō fa i si a taki dē, wantewante hēn di womi ko bunu kaa. Hēn a tei ēn kama hēn a go. Ma nōō di soni aki pasa leti a wan saba daka u dee Dju.

¹⁰ Nōō di a nango te wan pisi hēn wanlō hedima u Dju ko si taa a ta waka ta tja di kama fēēn. Hēn de hakisi ēn taa: “Womi, unfa i du ta tja di kama fii a di saba daka aki? Ja sabi di wēti taa ja musu wooko a saba ō?”

¹¹ Hēn a piki de taa: “Wē nōō, di sēmbē di kula mi, hēn taki da mi taa mi musu hopo tei mi kama nōō mi go a mi wosu.”

¹² Nöo hën de hakisi ën taa: “Ambë da di sëmbë di manda i sô?”

¹³ Ma nöo di sëmbë an bi sabi Masa Jesosi seei. Biga hia sëmbë bi dë a di kamian, nöo di a kulëen te a kaba, hën a fusi go fëen.

¹⁴ Ma nöo te wan pisi hën Masa Jesosi ko si di womi möön a di Wosu u Masa Gadu. Hën a fan ku ën taa: “Womi.” A piki. A taa: “Fa i si i ko bunu aki, nöo i musu kaba ku hogilibi e, ee nasô wan möön gaan soni o miti i.”

¹⁵ Nöo di di womi ko sabi Masa Jesosi, hën wë a go konda wante da dee Dju hedima taa Jesosi hën wë kulëen mbei a ko bunu.

Aki ta lei fa Masa Jesosi piki

dee Dju hedima.

¹⁶ Nöo di dee Dju hedima jei sô kaa, hën de bia buta ku Masa Jesosi taa a ta poi tjina fu di saba.

¹⁷ Nöo hën a piki de taa: “Wë mi tata an ta disa bunu fëen u du fu di a dë saba daka hedi e, nöo hën mbei miseei di Mii fëen aki, më sa disa bunu u du a saba tu.”

¹⁸ Wë nöo fa a piki de dë, nöo an bunu da dee hedima, nöo hën hati u de boonu seei te de ta suku kôni u de feni ën kii. Biga na di tjina u di saba nöo a poi, ma a kai Gadu hën eigi tata ta mbei taa hën ku Gadu dë pei.

¹⁹ Nöo hën Masa Jesosi fan ku de, a taa: “Söö. Wë mi o taki wan soni da unu aki, nöo a tuu möön hii soni. Mi taki da unu e, taa fa mi ku mi Tata dë di wan tjika aki, ma sa du na wan soni mi wanwan möönsô söndö ën. Di soni mi si a ta du nöo hën nöo mi seei ta du tu, biga u tuu ta du di wan soni.

²⁰ “Fa mi dë aki, mi Tata lobi mi e, nöo hii dee soni a ta du kaa tuu a ta lei mi. Nöo a o lei mi möön gaan soni eti u mi du möön leki dee un si aki kaa, nöo a o foomu unu seei.

²¹ Biga fa i si mi Tata ta weki dëdë sëmbë toona da de libi, nöo sô nöo mi di Mii fëen aki sa da hiniwan sëmbë di mi kë libi tu.

²² “Nöo na mi Tata ta kuutu libisëmbë e. Ma hii kuutu tuu a buta a mi maun.

²³ Nöo di soni mbei a du sô, fu hii sëmbë musu sa hei mi di Mii fëen aki leti kumafa de ta hei mi Tata.

“Nöo sô e. Ee wan sëmbë an kai di Mii fëen aki gaan soni, nöo söseei an kai mi Tata di manda mi ko aki gaan soni tu.

²⁴ “Nöo tuutuu mi o taki wan oto soni da unu, taa ee wan sëmbë i tei dee fan mi ta fan aki taa tuu nöo i ta biibi a di Sëmbë manda mi ko aki liba, nöo i abi di libi u teego kaa. De an o sa kuutu i tuwë go da di sitaafu u teego, biga i kumutu a di sê u dëdë ko a di sê u libi.

²⁵ “Nöo mi taki da unu e, taa wan juu o dou nöo a dë kaa tu, taa dee sëmbë dee an bi feni di libi u Gadu eti o jei di fan u mi di Mii u Gadu aki. Nöo ee de piki mi, nöo de o feni libi.

²⁶ Biga leti kumafa Gadu hën abi libi, nöo sô nöo mi di Mii fëen aki abi libi tu. Sô a butëen da mi kaa.

²⁷ Nöo hën a da mi di leti tu fu mi kuutu libisëmbë fu di mi seei ko dë libisëmbë miii.

²⁸ “Dee soni mi ta fan aki nöo de an musu bigi da unu poi e, dee sëmbë. Biga wan juu o dou, nöo hii dëdë sëmbë tuu o jei mi di Mii u Gadu aki ta kai de u de musu ko a kuutu, nöo de tuu o weki kumutu a geebi toona ko ku libi baka.

²⁹ Dee bi libi bunu a Gadu wojo, de o weki fu de libi ku Gadu fu teego. Ma nöo dee bi libi hogi a Gadu wojo, nöo de o toona weki fu de feni di sitaafu u teego. Sô mi o kuutu a de liba e.

³⁰ “Nöo te mi ta kuutu a sëmbë liba, nöo di kuutu u mi ta dë leti. Biga ma ta du na wan kodo soni mi wanwan, ma kumafa mi ta jei a mi Tata nöo sô nöo mi ta kuutu buta. Nöo ma ta du na wan wojo soni tu faa kai ku miseei e, ma mi ta du dee soni dee ta kai ku mi Tata di manda mi ko aki.”

Aki Masa Jesosi ta lei dee fesima u Dju taa a abi kotoigima

ta taki soni fëen.

³¹ Hën a taa: “Un haika e. Ee mi ta konda soni u miseei da unu kumafa mi dë, nöo wan o kë piki mi e.

³² Ma nöo wan oto sëmbë ta konda soni u mi, hën da mi Tata, nöo a ta kondëen leti kumafa a dë.

³³ “Nöo Johanisi seei tu bi ta konda soni u mi. Unu seei bi manda sëmbë go fini ën u dee soni a bi ta konda, nöo fa i si a piki dë an ganjan unu e. Ma a piki unu leti kumafa a dë.

³⁴ “Ma nöo fa mi ta fan aki seei, ma an dë taa mi ta langi a dee soni libisëmbë ta taki u mi e. Ma mi taki ën sô nöo fuun musu piki, be un feni libi u teego.

³⁵ Biga Johanisi bi dë kuma wan lampu sëndësëndë ta lei sëmbë di pasi, nöo a bi suti da unu fu wan pisiten. Di juu dë un bi kë jei ën seei.

³⁶ “Ma nöö wan oto soni möön dē eti di ta konda u mi, nöö a möön hebi möön dee fan u Johanisi seei. Hën da dee wooko dee mi Tata manda mi ko u mi ta du aki. Biga fa i si mi ta du dee foombo wooko aki, nöö de ta sitampu gbelin taa mi Tata Masa Gadu hën manda mi ko aki tuu.

³⁷ “Nöö fa a manda mi ko aki, hënseei bi ta taki soni u mi tu. Ma kumafa un dē aki, un wan jei fan fëen wan daka. Wan si ën sabi wan daka tu.

³⁸ Fa un ta jei dee wöutu fëen dē, de an ta fika a unu hati möönsö. Biga wan kë piki mi, di Sëmbë di a manda ko da unu aki.”

³⁹ Hën a taki da de möön taa, “Wan oto soni dē möön di ta konda soni u mi, hën da di Buku u Gadu. Nöö un ta hulu di Buku dē ta bia nango ta ko kodo, fu di un sabi taa nëen un sa feni di libi u teego. [Wë nöö sö a dē tuu.] Ma fu mi wë di Buku ta taki di taki e,

⁴⁰ ma wan kë ko a mi möönsö fuun sa feni di libi dē.

⁴¹ “Ma nöö fa mi ta fan aki, dee sëmbë, wan musu mëni taa pena mi ta këë e, fu di un libisëmbë wan kë hei mi. Nönö. Biga a Gadu nöö mi ta suku hei.

⁴²⁻⁴³ Ma nöö fa un sai dē, mi sabi unu taa wan lobi Gadu. Biga ee un bi lobi ën, nöö un bi o tei mi u soni. Biga fa mi ko aki, a Gadu në mi ko. Hën da mi Tata, nöö hën manda mi ko aki tuu. Ma nöö wan ta tei mi u soni möönsö. Ma te wan oto sëmbë hopo ko nëen seei në, nöö hën un ta tei u soni waiwai seei.

⁴⁴ “Ma nöö fa mi fan dē, unfa un sa biibi mi? An foombo mi tu. Biga a libisëmbë nöö un ta suku u feni nëbai, ma wan a’ bisi möönsö fuun feni nëbai a di wan kodo Gadu u mundu.

⁴⁵ “Ma nöö hii fa i si mi ta fan ku unu aki seei, dee sëmbë, ma wan musu mëni taa mi o tja unu go kaagi da mi Tata e. Ma wan sëmbë dē kabakaba kaa u kaagi unu. Hën da Mosesi di i si un ta buta mëni fuunu sö gaanfa nëen liba taa woon feni heepi a dee soni a sikifi buta dē.

⁴⁶ Ma ee un bi biibi Mosesi tuu nöö an bi o toobi unu fuun sa biibi mi e, biga soni u mi wë a bi sikifi buta dē.

⁴⁷ Nöö sö wë i si taa wan ta biibi dee soni a sikifi dē, nöö unfa un sa biibi dee soni mi ta fan ku unu aki?”

Sö Masa Jesosi fan ku dee hedima u Dju dē te a kaba.

6

A di pisi aki Masa Jesosi ta da feifi dusu sëmbë soni u njan.

Mat. 14:13-21; Maik. 6:30-44; Luk. 9:10-17

¹ Hën u dē te wan daka hën u ku Masa Jesosi koti di ze u Galilea de kai Tibelia, go te a di oto së banda.

²⁻⁴ Hën u subi go sindo a wan kununu bandja. Nöö di ten dē, di gaan daka fuu dee Dju de kai Pasika ko zuntu fa kai.

Nöö di juu dē, wanlö gaan hila sëmbë ta lontu a futu ta faaka Masa Jesosi ta ko, fu di de bi si a du sômëni foombofoombo soni ta kula sômëni sikima.

⁵ Nöö fa u ku Masa Jesosi dē sindosindo naandë, te wan pisi hën a hopo wojo hën a si dee hia sëmbë ta ko.

Nöö hën a hakisi Filipi taa: “Wë womi, dee sëmbë ta ko dē, naasë woo feni soni u njan u da de?”

⁶ Ma fa a hakisi ën dē seei, ma a ta poobëen luku ee unfa di biibi fëen bigi tjika. Wë biga a bi saandi a o du kaa.

⁷ Hën Filipi piki ën a taa: “Wë Masa o, ee u bi wooko tu höndö daka seei, ma töku möni fëen an o tjika fuu bai soni u njan da dee hia sëmbë gidjii dē e. Aan fa fuu paati ën pikipiki te nöö a sa tjika de.”

⁸ Nöö hën Andiasi di baa u Simon Petuisi taa:

⁹ “Wan müi dē aki abi feifi piki bëëë ku tu pikipiki fisi tö, ma nöö unfa dee soni dē sa du heepi dee hia sëmbë aki?”

¹⁰ Nöö di a taki sö, hën Masa Jesosi taa: “Antoobi.” Hën a manda u taa u musu mbei dee sëmbë sindo a goon, biga di kamian naandë bi dē ku hia ahun.

Nöö hën dee sëmbë saka sindo. Nöö fa de bi ko hia dē, nöö de dē feifi dusu womi [söndö de konda dee mujëë ku dee müi]. Sö dee sëmbë bi hia tjika.

¹¹ Nöö hën Masa Jesosi tei dee bëëë ku dee fisi dē, hën a da Gadu tangi te a kaba. Nöö hën a booko de pisipisi te a kaba, hën a tëndëen da u dee bakama fëen fuu paati da dee sëmbë.

¹² Nöö hën u tja go paati da de, hën de njan tefa de bëë fuu.

Nöö di de kaba u njan, nöö hën Masa Jesosi manda u taa: “Söö. Wë nöö be un go pii dee pisipisi dee fika e, be de an poi kaba a söso.”

¹³ Nöö hën u go pii te a fuu tuwalufu gaan manda. Sö a fika hia tjika u dee feifi bëëë dee sëmbë njan.

14 Wë nõö di dee sëmbë si di gaan soni Masa Jesosi du dë, nõö a bigi da de te na soni. Hën de taa: "Söö. Wë di soni aki an dë u fia. Di sëmbë i si aki, hën da di Tjabukama di i si Masa Gadu paamusi taa a o manda ko a goonliba."

15 Nõö hën di de taki sô kaa, hën de kë kisi ën ku taanga buta kõnu u de wante. Ma nõö di Masa Jesosi sabi sô kaa, nõö hën a fusi kumutu a de mindi, hën a go a dee kununu ala hën wanwan.

A di pisi aki Masa Jesosi waka

a wata liba.

Mat. 14:22-33; Maik. 6:45-52

16-17 Nõö hën u sai dë tefa di ndeti buka, Masa Jesosi an ko mõönsö, nõö hën u dee bakama fëen go subi a di boto fuu aba go a Kapenaumi. Nõö di juu dë kamian ko ta dungu kaa.

18 Nõö hën di u nango te wan pisi, hën wan gaan ventu ko ta böö teee, di wata ta seki te na sondi.

19 Hën u ta puu ku taanga nango te u go kuma wan feifi kilomëti longi ku ka u bi kumutu, nõö hën u bia luku. Hën u si wan sëmbë ta waka ku futu a di wata liba ta ko a u. Nõö hën u ko fëëe te, u ta tëëmë tjatjatjatja sô, biga wa saandi da di soni ta ko a u dë. Nõö hii u di dë, Masa Jesosi wë gholo, ma wa bi sabi.

20 Nõö hën a fan ku u taa: "Dee sëmbë, wan fëëe e. Mi wë disi."

21 Nõö di u jei sô kaa, hën hati fuu ko kötö, nõö wa fëëe mõön faa ko a di boto. Ma nõö fa i si a subi a di boto dë kaa, nõö te fuu mëni hën u dë a di oto së banda ala pii, ka u bi nango.

22 Di dobooko fëen mõön, hën dee hia sëmbë dee bi dë a di oto së banda ka u kumutu ala, hën de ko foondo tee. De an sa naasë Masa Jesosi bi go. Biga oto boto an bi sai dë mõönsö mõön leki di fuu boto, nõö de sabi taa na u ku Masa Jesosi bi go di go.

23 Nõö di juu dë wanlô gaan boto fu Tibelia Këndë ko tjökö naandë zuntu ku di kamian ka Masa Jesosi bi tei dee bëëe da Gadu tangi paati da de de njan.

24 Nõö hën di dee sëmbë ko sabi taa Masa Jesosi an sai dë mõön, u dee bakama fëen seei wa sai dë mõön tu, hën de subi a dee gaan boto hën de koti ko a Kapenaumi.

A di pisi aki Masa Jesosi ta fan ku dee sëmbë taa hën da di bëëe di ta da sëmbë libi u teego.

Hën dee hia sëmbë ta suku Masa Jesosi

25 teafa de ko si ën. Nõö hën de hakisi ën taa: "Mësitë o, na un ten seepi i ko aki baa?"

26 Nõö hën Masa Jesosi taki da de taa: "Fa i si mi o fan ku unu aki, nõö tuutuu soni a dë e. Wan ta kule a mi baka fu di un ta fusutan dee foombo wooko mi ta du hedi e, ma fu di a dë taa mi bi da unu di bëëe un njan te bëë fuunu fuu.

27 "Nõö mi taki e, taa wan musu ta biinga fuun feni di njanjan di ta hoi unu fu wan pisiten nõö e, dee sëmbë. Ma be un biinga fuun feni di njanjan di sa mbei un feni libi u teego. Di njanjan dë, Mi di ko Libisëmbë Mii aki nõö sa da unu ën e. Biga mi nõö Gadu si taa fiti faa da mi di taki fu da unu sô wan soni."

28 Nõö hën de piki ën taa: "Wë nõö unfa u musu du te nõö u sa du dee wooko Gadu kë fuu du?"

29 Hën a piki de taa: "Di wooko Gadu kë nõ? Hën nõö da fuun musu biibi a Mi di Sëmbë di a manda ko aki."

30 Hën de toona hakisi ën taa: "Wë nõö un maaka joo lei u fuu sabi taa a i u musu biibi?"

31 I sa du foombo wooko kuma Mosesi nõ? Biga hën bi ta da dee fesiten sëmbë fuu di njanjan de kai 'mana' hibiwan daka, u de njan a di gaan sabana kumafa di Buku taki taa: 'Gadu Këndë bëëe a da de de njan.' Nõö i sa du sô wan soni tu nõ?"

32 Hën Masa Jesosi piki de taa: "Dee sëmbë, be mi taki wan tuutuu soni da unu e. Na Mosesi bi da de di mana dë e, ma mi Tata seei bi da de ën. Ma nõö fa mi taki dë seei, ma nën bi da di tuutuu njanjan di ta kumutu a Gadu ala ete.

33 Biga awaa ufö a ta da libisëmbë di tuutuu njanjan awaa. Hën da di Sëmbë aki di kumutu nën ala, nõö hën bumbuu mõön di mana. Biga hën sa mbei sëmbë feni di tuutuu libi di dë u teego."

34 Hën de taa: "Wë nõö Mësitë o, tide wante fii seti da u di njanjan dë, fuu sa ta njan mën nõömö."

35 Nõö hën Masa Jesosi piki de taa: "Un haika e. Mi wë da di njanjan di i si mi ta taki dë, di ta da sëmbë libi u teego. Biga ee wan sëmbë i ko a mi, nõö hati fii an o hangi na wan soni mõön. Ee i ta biibi a mi liba, nõö dëwata seei an o kisi i mõön. 'Biga joo dë bööböö.'

36 "Ma nõö a dë leti kumafa mi bi taki da unu dë kaa. Un ta si mi fa mi dë, ma wan ta kë piki taa Gadu hën manda mi ko aki.

37 Ma fa mi fan dë seei, ma hii dee sëmbë dee mi Tata Gadu ta da mi, nõö de tuu o ko a mi nõömö, nõö di sëmbë di ko a mi ma o jakëen mõönsö.

³⁸ “Biga fa mi kumutu a liba ala ko aki, dee sêmbê, ma ko u mi du kumafa mi kê e. Ma mi ko u mi du dee soni dee di Sêmbê manda mi ko kê u mi du.

³⁹ Nöo andi da di kê fêên? Hên wê da ma musu lasi na wan u dee sêmbê dee a da mi, ma mi musu weki de a dêdê a di kaba lasiti daka.

⁴⁰ “Tuu wê e, dee sêmbê, disi da di soni mi Tata kê, taa hiniwan sêmbê di ta si mi di Mii fêên aki nöo i biibi a mi liba, nöo di sêmbê dê i abi di libi u teego kaa. Nöo sô wan sêmbê mi o weki a di kaba lasiti daka.” Sô Masa Jesosi taki da dee hia sêmbê dee ko nëên dê.

⁴¹ Nöo fa de jei di fan fêên naandê taa hên da di njanjan di kumutu a liba, hên so u de tei ên fu hogi seei. Hên de ta guunjêên,

⁴² taa: “Wê di mii aki sô, nëên da di mii u Josêfu de kai Jesosi nö? U sabi hên mama ku ên tata, nöo unfa a sa taki da u taa a kumutu a liba?”

⁴³ Nöo hên Masa Jesosi taa: “Dee sêmbê o, un disa di guunjan un ta guunjan mi naandê e.

⁴⁴ Biga na wan sêmbê sa ko a mi ee na mi Tata di manda mi ko aki hên hai ên ko. Nöo sô wan sêmbê, hên mi o weki a dêdê a di kaba lasiti daka.

⁴⁵ “Wan jei fa dee tjabukama sikifi buta a di Buku u Gadu nö? De taa hii sêmbê tuu o kisi lei a Gadu. Wê nöo ee wan sêmbê i jei di lei u Gadu dê, nöo i tei ên tja go a i hati, nöo a mi joo ko nöömö.

⁴⁶ Biga fa sêmbê ta kisi lei a Gadu seei, ma na wan sêmbê bi si ên ku wojo wan daka, boiti mi tö di kumutu nëên ala. „Hên mbei a mi i musu ko fii sabi soni fêên.”

⁴⁷ Nöo fêên mbei mi taki da i tuutuu taa di sêmbê di ko biibi a mi, nöo hên feni di libi a Gadu di dê u teego.

⁴⁸ “Mi taki da unu möön e, taa mi da di njanjan di ta da sêmbê gbelingbelin libi.

⁴⁹ Dee fesiten sêmbê fuunu, de bi njan di mana a di sabana tuu, ma töku de bi dêdê.

⁵⁰ Ma aki sô di njanjan dê awaa di kumutu a Gadu ko, nöo ee wan sêmbê i njan mên nöo ja o dêdê, ma joo feni di libi a Gadu di dê fu teego.

⁵¹ “Mi taki da unu möön e, dee sêmbê, taa mi da di njanjan ta da sêmbê libi. A Gadu mi kumutu, nöo di sêmbê di ta njan di njanjan aki hên abi di libi u teego. Nöo di njanjan di mi ta taki aki, nöo hên wê da di sinkii u mi aki, di mi o da fu hii goonliba sêmbê musu sa feni libi.”

⁵² Nöo di dee hedima u Dju jei a fan sô, hên de bigi ta fia ku deseei makandi taa: “Unfa di sêmbê aki sa da u hên sinkii fuu njan, maingê?”

⁵³ Nöo hên Masa Jesosi piki de taa: “Tuutuu soni seei mi o taki da unu aki, dee sêmbê, taa ee wan sêmbê ja tei di sinkii u Mi di ko Libisêmbê Mii aki kuma njanjan fii, nöo ee ja tei di buuu u mi kuma wata di i ta bebe, nöo ja feni libi seei eti e.

⁵⁴ Ma ee wan sêmbê i tei di sinkii u mi kuma njanjan fii u njan, nöo i tei di buuu u mi kuma wata fii u bebe, nöo i abi di libi u teego kaa, nöo mi o weki i a dêdê a di kaba lasiti daka.

⁵⁵ “Biga di sinkii u mi aki, hên da di tuutuu njanjan fii njan ee i kê libi. Nöo di buuu u mi, hên da di tuutuu wata fii bebe.

⁵⁶ Nöo ee wan sêmbê tei di sinkii u mi aki kuma njanjan fêên a ta njan, nöo a tei di buuu u mi kuma wata fêên a ta bebe, nöo mi ku di sêmbê dê ko di wan. Wa o paati ku u seei möönsô.

⁵⁷ “Dee sêmbê o, fa mi Tata sai dê, nöo hên wê abi libi e, nöo hên toona da mi ên fu mi abi ên tu. Nöo hên manda mi ko aki. Nöo ee wan sêmbê tei mi kuma njanjan fêên a ta njan, nöo di sêmbê dê hên mi o da di libi dê tu e.

⁵⁸ Fêên mbei mi taa mi da di njanjan di kumutu a Gadu ala di ta da sêmbê libi. An dê kuma di mana di dee fesiten sêmbê fuunu bi njan, biga wê de bi dêdê, ma ee wan sêmbê njan di njanjan aki sô, hên o abi di libi u teego.”

⁵⁹ Nöo a sô wan fasi Masa Jesosi ta lei dee sêmbê e, a di keikiwosu u dee Dju a Kapenaumi.

Aki sêmbê bia go disa

Masa Jesosi.

⁶⁰ Nöo fa dee sêmbê dee bi ta waka a Masa Jesosi baka jei di fan a fan dê, nöo hên sômëni u de taa: “Maingê, andi da dee soni a ta lei dê? Ambê tjika u tei de?”

⁶¹ Ma nöo Masa Jesosi sabi kaa taa sô de ta fan, nöo hên a fan ku de taa: “Wê di soni mi taki dê, hên taanga da unu fuun tei sô nö?”

⁶² Wê nöo unfa seei a o dê da unu te un si Mi di ko dê Libisêmbê Mii aki toona go a liba ka mi bi kumutu?

⁶³ Dee soni dee mi fan ku unu dê, na a sôsô sinkii fasi un musu fusutan de e. Biga sinkii soni an sa heepi i fii feni di lô libi dê. Ma Akaa soni mi fan naandê, nöo ee i tei ên, nöo joo feni di libi u teego.

⁶⁴ Ma nöo fa mi ta biinga ku unu aki seei, so fuunu an kê piki mi.” Biga Masa Jesosi bi sabi gaanduwe kaa ambê ku ambê an o kê biibi ên, nöo a sabi di sêmbê di o sei ên a bakaten tu.

⁶⁵ Nöo hën a toona taki da de taa: “Di soni aki wë mbei mi taki da unu taa na wan sëmbë sa ko a mi ee na mi Tata da i taanga.”

⁶⁶ Nöo kumutu a di ten naandë, hën sëmëni u dee sëmbë bi ta waka nëen baka kumutu go disëen, de an dë ku ën möön.

⁶⁷ Nöo hën a bia hakisi u dee tuwalufu bakama fëen dee a bi pii tei apaiti taa: “Unfa un pakisei baa? Un kë go tu nö?”

⁶⁸ Nöo hën Simon Petuusi piki ën taa: “Masa o, na ambë seei u sa go möönsö? Biga i nöo abi dee wöutu dee ta da sëmbë libi u teego.

⁶⁹ Nöo u ta biibi a i liba, biga u sabi taa i da di Paamusu Könu, di Mii u Gadu gbelingbelin di a manda ko.”

⁷⁰ Nöo hën a piki de taa: “Awa, sö un ta piki tuu. Ma nöo a dendu fuun dee tuwalufu womi mi pii tei aki, wan fuunu dë didibi e.”

⁷¹ Fa a taki naandë, nöo di mii u Simon Isikaliotu de kai Judasi, hën wë da di sëmbë a ta taki. Biga hii fa i si a dë a dendu fuu dee tuwalufu bakama u Masa Jesosi seei, ma hën o sei ën a bakaten.

7

Aki Masa Jesosi o go a wan piizii u dee Dju sëmbë.

¹ Nöo a baka u di dë, hën Masa Jesosi ta waka a dee köndëköndë fu Galilea. An nango a dee köndë u Judea ala möön, fu di dee hedima u Dju ta watji ën fu de feni ën kii.

² Ma nöo di juu dë, wan oto piizii fuu dee Dju sëmbë de ta njan bi zuntu faa kai. A dee daka dë, u ta mbei tjëkëliba, ta toona mëni fa dee gaan sëmbë fuu bi libi a di sabana hii föteni jaa longi.

³ Nöo hën dee baaa u Masa Jesosi ko ta kaakei ën taa: “Womi, andi i ta fika aki u du? Na a Judea ala fii go nö, fu dee sëmbë dee lo’ u nama ku i si dee foombo wooko i ta du.

⁴ Biga ee wan sëmbë ta suku nëbai, nöo an o ta dë tjubitjubi, ma a o go lei ën seei a lanti wajaa be hii mundu si ën. Wë nöo di i ta du dee soni aki kaa, nöo fii go a lanti ala e, be de si i.”

⁵ Biga wë hii fa de dë baaa fëen seei, ma de an ta biibi ën. Hën wë mbei de fan sö.

⁶⁻⁸ Nöo hën Masa Jesosi piki de taa: “Awa, mi sa go, ma di ten u mi an kisi eti e. Ma be un go nöo. Biga hiniwan juu unun kë, nöo un sa go ala. Fa un dë aki, dee sëmbë u di goonliba aki an ta buuse unu, ma mi de ta buuse. De an sa si mi a wojo seei, fu di mi ta konda da de gbelingbelin taa de an ta libi bunu a Gadu wojo. Nöo be unu wanwan go a di piizii e.”

⁹ Nöo di a fan ku de sö kaa, hën de de go, ma hën a fika a Galilea naandë ufö.

¹⁰ Ma baka u di de go, nöo hën a tei pasi faa go a di piizii awaa. Ma fa a nango naandë, an waka u lanti si ën. A waka a wan tjubi fasi sö.

¹¹ Nöo di juu dë, fa de dë a di piizii dendu a Jelusalen naandë, nöo dee hedima u Dju ta watji ën ta hakisi taa: “Naasë a dë? Unsë di womi dë?”

¹² Nöo dee hia sëmbë dee ko a di piizii naandë, nöo deseei ta taki soni fëen tu. So u de ta gafëen taa a dë bumbuu sëmbë. Otowan taa: “Nönö huun, a dë wan ganjansëmbëma, politikima.”

¹³ Ma hii fa de ta fan naandë seei ma na wajaa a lanti, biga de ta fëë dee hedima u Dju.

A di pisi aki, Masa Jesosi ko

dou a di piizii.

¹⁴ Nöo dee daka dee de buta u de njan di piizii nöo de pasa mindi kaa bifö Masa Jesosi ko dou awaa. Hën a go fëen wante a di gadii u di Wosu u Masa Gaangadu, nöo hën a seti lei sëmbë.

¹⁵ Nöo dee hedima u Dju ko sai dë ta haikëen tu, nöo de ko foondo seei teee, de taa: “Wë unfa di lagilagi sëmbë aki ko sabi soni sö, ma na a dee siköö fuu a go?”

¹⁶ Hën Masa Jesosi bia piki de. A taa: “Dee sëmbë, un haika e. Di lei i si mi ta lei aki, nöo na a mi a kumutu e. Ma di Sëmbë di manda mi ko aki, nëen a kumutu.

¹⁷ Nöo ee wan sëmbë i ta hangii fi du fa Gadu kë nöo joo sabi ee a Gadu di lei u mi ta kumutu, ee miseei sondi mi ta tei ta taki.

¹⁸ “Ma nöo ee wan sëmbë hopo ta konda soni fëen seei, nöo nëbai nöo a ta suku, na sö a dë nö? Ma ee a ta suku nëbai da di sëmbë di mandëen ko, nöo di sëmbë dë dë bumbuu sëmbë kaa. Na politiki a ta naki.”

¹⁹ Nöo hën a taa: “Dee sëmbë, na Mosesi bi tja dee wëti u Gadu ko da unu nö? Hën mbei un ta hei ën sö. Ma töku na wan fuunu kë hoi dee wëti dë, biga un kë kii mi. Nöo mi kë sa faandi mbei.”

²⁰ Nöo hën de piki ën taa: “Soni hën ko a i hedi nö, womi? Ambë da di sëmbë di kë kii i?”

²¹ Nöo hën a taa: “Fa mi dë aki, wan kodo foondo wooko tö mi du a saba, hën wë a bigi da unu te wan saanfa fuun du.

²² Ma nöo unu, hiniwanten un ta poi saba. Biga Mosesi bi da unu wan wëti taa un musu koti di maaka u Dju a dee womi mii fuunu sinkii, te de abi aiti daka u di de pai ën. Ma nöo tökuseei na a Mosesi ten wë di wëti dë kumutu e, ma sensi a dee oto gaan sëmbë fuunu dee bi dë ufö ën.

²³ Nöo ee wan sëmbë ko a unu fuun koti di maaka a di mii fëen sinkii dëen, nöo ee a kai a saba daka seei ma un ta koti ën waiwai fu di di wëti musu hoi. Wë nöo na wooko un ta wooko a di saba dë nö?

“Wë nöo faandi mbei un musu ta guunjan mi u di mi heepi wan sëmbë ko bumbuu ku telu a saba daka?

²⁴ I si ö? Wan musu ta kuutu soni hesihesi sö e, dee sëmbë, ma un musu ta wegi soni luku fini ufö un kuutu, nöo di kuutu fuunu o dë leti.” Sö Masa Jesosi fan ku dee hedima naandë.

Di pisi aki ta lei i kumafa sëmbë ta mëni u Masa Jesosi.

²⁵ Nöo fa dee sëmbë u Jerusalem dë ta haika di fan u Masa Jesosi, nöo so u de ta hakisi taa: “Wë di sëmbë aki, nëen dee hedima fuu bi ta suku u kii nö?

²⁶ Nöo hën a ko dë aki ta fan a lanti dendu wajaa sö. Ma na wan sëmbë dë aki ta suku u tapëen seei. Wë a sa kë sonte dee hedima fuu ko si taa hën da di Paamusi Könu di Gadu bi o manda ko nö?

²⁷ Ma ee de ta mëni sö seei, ma u sabi naasë di sëmbë aki kumutu. U sabi ën bumbuu. Ma te di Paamusi Könu ko, sëmbë an o sabi naasë a kumutu.”

²⁸ Nöo di de fan sö, hën Masa Jesosi bai fan möön taanga ka a dë a di djai dendu dë taa: “Awa, un sabi mi tuu, di da un taa un sabi naasë mi kumutu. Ma tökuseei wan sabi fini fëen eti e. Biga fa mi ko aki, ma ko u mi seepi ma wan Sëmbë hën manda mi ko. Nöo di Sëmbë dë an ta ganjan sëmbë. Ma fa un sai dë, wan sabi di Sëmbë mi ta taki aki möönsö.

²⁹ Ma nöo mii sabi ën biga nëen ala mi kumutu. Hën manda mi ko aki.”

³⁰ Nöo fa a fan dë, nöo di fan fëen an kai ku dee hedima seei, nöo hën de kë kisi ën tja go. Ma tökuseei na wan sëmbë panjëen, biga di juu fëen an dou eti.

³¹ Ma nöo hii fa dee hedima bi ta suku ën u kisi seei, ma wanlö hila sëmbë sai dë ko ta biibi nëen. Biga de taa: “Wë mi hakisi e, te di Paamusi Könu ko, nöo a o sa du möön gaan foombo wooko möön fa di sëmbë aki ta du nö?”

³² Nöo fa dee lanti ta fan kusikusi naandë, nöo dee Faliseima an kë jei seei taa sö de ta mëni u Masa Jesosi taa hën da di Paamusi Könu. Nöo hën de go a dee Gaan Begima dee ta dë a di Gaan Keikiwosu dë, hën de fiti buka makandi. Nöo hën de manda dee wakitima dee ta watji di Wosu taa be de go kisi Jesosi tja ko da de.

³³ Di juu dë, Masa Jesosi ta fan ku dee sëmbë eti. A taa: “Wan sati pisiten nöo mi o dë ku unu möön eti e, nöo mi o toona go a di Sëmbë di bi manda mi ko aki.

³⁴ A di juu dë woon ta suku mi te un wei, ma wan o feni mi möönsö. Biga ka mi o go dë, wan o sa ko dou ala e.”

³⁵ Nöo hën dee Dju hedima hakisi deseei taa: “Wë nöo naasë di womi aki sa go maingë te nöo wa o sa si ën möön? A sa kë taa a o go a dee oto köndë ka dee Dju sëmbë fuu paaja go, faa musu go ta lei dee oto köndë sëmbë nö?

³⁶ Andi da di oto a ta taki naandë taa woon suku mi te un wei, wan o si mi möön, nöo ka mi o go nöo wan o sa dou ala?”

³⁷ Nöo di kaba lasiti daka u di piizii dë, hën bigi möön hii dee oto daka tuu. Nöo a di daka dë, hën Masa Jesosi hopo taanpu hën a bai taa: “Ee wan sëmbë dëwata kisi i nöo be i ko a mi e, ko tei wata fii bebe.

³⁸ Biga a sikifi a Masa Gadu Buku taa, di sëmbë di ko biibi a mi nöo a o dë nëen hati dendu kuma wan kiiki hedi ta kule wata ta ko nöömö, ta tja di libi u teego ta paaja.”

³⁹ Wë nöo fa a fan naandë, a ta taki u di Akaa u Gadu di dee sëmbë ta biibi nëen o kisi a bakaten. Biga di juu dë, sëmbë an bi kisi di Akaa eti fu di Masa Jesosi an bi toona go a Gadu Köndë faa feni di nëbai fëen eti.

⁴⁰ Nöo di dee sëmbë jei fa a bai dë, hën so u de taa: “Maingë, di sëmbë dë, a musu u dë di Tjabukama di Gadu bi o manda ko e.”

⁴¹ Otowan taa: “Hën di Paamusi Könu seei di dë wante.” Otowan taa: “Hun? Nönö, na a Galilea di Paamusi Könu bi o kumutu e.

⁴² Biga Gadu Buku taki taa a o dë wan bakamii u Dafiti, nöo a Betelehem a o kumutu, ka Dafiti bi ta libi.”

⁴³ Nöo da sö dee sëmbë ko paati fu Masa Jesosi hedi.

⁴⁴ So u de kë go kisi ën seei fu de tja go a kuutu, ma tökuseei na wan sëmbë panjëen möönsö.

Aki ta lei fa dee Dju hedima buuse Masa Jesosi tjika.

⁴⁵ Nöö fa de mbei dë, hën wë dee wakitima toona go a dee Faliseima ku dee Gaan Begima, dee bi manda de ko. Hën dee hedima hakisi de taa: “Unfa wë? Wan kisi ën tja ko nö?”

⁴⁶ Hën de taa: “Wë nönö. Fa u jei di fan fëen te u kaba dë, nöö a bigi da u poi. Biga wa jei na wan sëmbë fan sô wan daka.”

⁴⁷ Nöö hën dee Faliseima taa: “Ambëë? A ganjan unu kisi tu nö?”

⁴⁸ Fa u dë aki, un jei wan daka taa wan fuu dee takima ku dee Faliseima aki ko biibi nëen ö?

⁴⁹ Wan sabi taa dee lagilagi sëmbë sôsö wan dë, dee na sabi wan wojo soni u Gadu wëti, de nöö ta biibi ën nö? Helu u de tu!”

⁵⁰ Nöö fa de fan dë, nöö Nikodemusi di bi go fan ku Masa Jesosi a wan ndeti, nöö hënseei dë wan u dee hedima tu. Nöö hën a hakisi de taa:

⁵¹ “Wë nöö unfa di wëti fuu dë? U sa kuutu wan sëmbë da sitaafu söndö u dëen pasi faa fan, fuu sabi taa hogi a du tuu nö?”

⁵² Nöö hën de piki ën taa: “Aa, fa u dë aki, nöö i seei dë a di sê u dee Galilea sëmbë tu nö? Wë go suku a di Buku luku ee unsë joo si taa wan tjabukama u Gadu kumutu a Galilea wan daka.”

[

⁵³ Nöö fa de fan dë, nöö hën hii sëmbë booko paaja go u de a wosu.

8

1 Ma nöö Masa Jesosi hën a go a di kununu de kai Oleifi Kununu.

A di pisi aki de tja wan mujëë ko a Masa Jesosi di de bi kisi ku waka manu.

² Nöö di dobooko fëen mamate biten, hën Masa Jesosi toona ko a di Wosu u Masa Gadu möön. Nöö fa a ko dë, nöö hën hii sëmbë hai ko wante nëen naandë, hën a seeka sindo faa lei de.

³ Nöö di juu dë, dee Sabima u Wëti ku dee Faliseima tja wan mujëë ko nëen naandë. A dë sô taa de kisi di mujëë dë ku wan womi, hën de tjëen ko buta taanputaanpu leti a dee hia sëmbë fesi dë.

⁴ Hën de taki da Masa Jesosi taa: “Wë Mësitë o, di mujëë aki, hën wë u kisi ku womi djunsu dë nöö hën wë u tjëen ko a i.

⁵ Wë nöö a dee wëti Mosesi bi da u, nöö a taa te u kisi wan mujëë sô nöö u musu naki ën ku sitonu kii. Nöö unfa ii taki u di soni dë?” Sô de hakisi ën.

⁶ Ma nöö fa de ta hakisi ën dë, taapu tö nöö de ta seti dëen sô fu de feni föutu nëen u de tjëen go kaagi. Ma nöö Masa Jesosi an piki de, hën a bendi ta sikifi soni ku ën finga a goon.

⁷ Hën de ta buta ku ën nöömö faa musu taki wan soni.

Te wan pisi hën a hopo taanpu. Hën a taa: “Luku, di fuunu di si taa a dë söndö föutu a Gadu wojo, nöö be a hiti di fosu sitonu naki di mujëë.”

⁸ Hën di a fan sô kaa, hën a toona bendi ta sikifi soni ku finga a goon möön.

⁹⁻¹⁰ Nöö di dee sëmbë bi tja di mujëë ko dë jei sô, nöö hën de bia ta fusi nango u de oto a oto baka, seti a dee gaan wan te dou a dee möön njönku wan. Biga de tuu ko si taa de an dë söndö föutu a Gadu wojo.

Nöö hën Masa Jesosi hopo taanpu, nöö an si na wan kodo sëmbë dë möön boiti di mujëë wanwan tö sai dë taanputaanpu. Hën a hakisi ën taa: “Wë mujëë o, unsë dee sëmbë dee tja i ko aki dë? De an da i sitaafu möön nö?”

¹¹ Hën a taa: “Wë nönö, Mësitë.”

Nöö hën a taa: “Söö, wë antoobi. Nöö miseei, ma o da i sitaafu tu. Nöö i toona go fii, ma te i go nöö na du hogi möön e, mujëë.”]

A di pisi aki dee hedima u dee Dju ta fia ku Masa Jesosi.

¹² Nöö hën Masa Jesosi toona seti fan ku dee sëmbë dee bi ko nëen naandë. A taa: “Mi da di limbo u di goonliba aki e. Hën mbei ee wan sëmbë i ta waka a mi baka nöö ja o waka a dungu möönsö, ma fusutan fii o dë limbolimbo gbegedee. Biga i kisi di libi u Gadu kaa.”

¹³ Nöö di a taki sô, hën dee Faliseima buta ku ën wante. De taa: “Haika fa i ta fan fii seei naandë. Ja abi na wan sëmbë u dë kotoigima da i, hën mbei sëmbë an sa piki di fan fii taa tuutuu soni i ta taki.”

¹⁴ Hën Masa Jesosi piki de taa: “Ee soni u miseei mi ta konda seei, ma nöö tuutuu soni mi ta taki e. Biga mii sabi naasë mi kumutu, nöö mi sabi naasë mi nango tu. Ma fa un sai dë, un wan sabi dee soni dë.

¹⁵ “Nöö fa un ta kuutu mi aki, un ta kuutu mi a libisëmbë fasi nöö. Ma fa mi dë aki, ma ta kuutu na wan sëmbë.

¹⁶ Ma te mi o kuutu, nöö di kuutu u mi o dë leti e, biga na mi wanwan o kuutu ën. Ma mi ku mi Tata di manda mi ko aki tuu o kuutu ën makandi.

¹⁷ “Nöo unfa a dë a di wëti fuunu, dee sëmbe? Na tu sëmbe musu taki di wan soni ufö de sa piki taa tuu nö?”

¹⁸ Wë nöo mi dë wan sëmbe ta kotoigi da miseei kaa, nöo di otowan hën da mi Tata di manda mi ko aki.”

¹⁹ Nöo hën de hakisi ën taa: “Sö nö? Wë naasë di tata fii dë?”

Hën a piki de taa: “Wë di wan sabi mi, hën mbei wë wan sabi mi Tata. Ma ee un bi sabi ambë da mi, nöo un bi o sabi ambë da mi Tata tu.”

²⁰ Nöo dee fan Masa Jesosi ta fan naandë, nöo a fan de leti a di Wosu u Masa Gaangadu dendu, zuntu ku di kamian ka de ta tja möni ko u da Gadu. Ma nöo fa hii sëmbe bi dë gidji dë seei, ma töku na wan sëmbe kisi ën panjan, biga di juu fëen an dou eti.

A di pisi aki Masa Jesosi ku dee hedima u Dju ta fan eti.

²¹ Nöo hën a toona fan ku de möön taa: “Mi o go, nöo woon suku mi te un wei ma wan o sa dou ka mi nango e. Nöo woon dëdë söndö Gadu puu unu a bëë u dee hogidu fuunu.”

²² Nöo hën di a taki sö, hën dee hedima u Dju taa: “Wë unsë a o go di a taa ka a o go wa o sa dou ala? A sa kë a o go kii ën seei nö, maingë?”

²³ Ma nöo hën a taki da de taa: “Un haika e, uun dë u goonliba aki, ma nöo mii dë u Gadu.

²⁴ Nöo fa mi taki da unu taa woon dëdë söndö Gadu puu unu a bëë u dee hogi du fuunu aki, nöo tuu e. Biga ee wan kë piki mi taa mi da di Sëmbe di mi taki da unu taa mi dë aki, nöo woon dëdë a dee hogi du fuunu liba söndö Gadu puu unu a bëë.”

²⁵ Nöo hën de hakisi ën taa: “Wë fa i ta fan dë, ambë seei da i?”

Nöo hën a piki de taa: “Mi da di Sëmbe di mi ta taki da unu nöömö kaa taa mi dë. Hën nöo mi dë eti.

²⁶ Nöo fa mi dë aki, mi abi sömëni soni u mi sa tei kuutu unu, ma nöo ma o du sö e. Biga di Sëmbe di manda mi ko aki, nöo dee sondi dee a ta taki da mi nöo de nöo mi ta tei ta taki. Nöo tuutu sondi a ta taki e, dee sëmbe. I sa futoou ën.”

²⁷ Ma nöo fa Masa Jesosi ta fan naandë, de an ta fusutan taa soni fëen Tata Masa Gadu a ta taki.

²⁸ Fëen mbei a taki da de taa, “Te di daka woon hopo Mi di ko Libisëmbe Mii aki buta a liba bifö woon ko sabi ambë da mi awaa. Nöo a di ten dë, nöo woon ko si taa ma ta du na wan wojo sondi u mi seei, söseei tu ma ta fan wan soni u miseei, ma dee soni mi Tata lei mi, nöo de mi ta taki.

²⁹ Nöo fa a manda mi ko aki, nöo a ta dë ku mi tu e. An ta disa mi wanwan möönsö, biga hiniwan juu mi ta du dee sondi dee ta kai ku ën.”

³⁰ Nöo di dee hia sëmbe bi sai dë jei fa a fan, nöo sömëni u de bia ko biibi nëen, te kisi so u dee hedima u Dju.

A di pisi aki Masa Jesosi ta taki da de taa de an dë tuutu bakamii u Abahamu.

³¹ Nöo hën Masa Jesosi fan ku dee hedima u, Dju dee ko biibi ën dë taa: “Ee un ta hoi dee lei mi ta lei unu aki nango nöömö, nöo woon ko dë bakama u mi tuutu.

³² Nöo woon ko sabi sondi gbelingbelin, leti kumafa a dë a Gadu wojo. Nöo te un ko sabi sondi sö kaa, nöo a o mbei un ko fii kumutu a di saafu un sai dë.”

³³ Nöo hën de piki ën taa: “Ambëe? Fa uu dë aki, u da Abahamu böngö. Hën da gaan sëmbe fuu. Na wan ten u bi dë saafu a sëmbe basu wan daka. Nöo unfa i sa taa woo ko fii kumutu a saafu?”

³⁴ Nöo hën Masa Jesosi piki de taa: “Fu tuutu mi taki da unu taa ee wan sëmbe i ta du hogi nango nöömö, nöo saafu wë i dë a hogi du basu e.

³⁵ “Nöo ee i dë saafu ta wooko da wan famii, nöo ja a’ wan tan kamian a di famii dë möönsö. Biga saafu nöo i dë. Ma nöo di sëmbe di dë mii u di famii, nöo hën o dë a di famii nöömö, nöo hën o abi taki a di wosu dendu.”

³⁶ Wë nöo ee di Mii u Gadu aki, hën puu i a saafu mbei i ko fii, nöo i ko fii tuutu seei.

³⁷ “Dee sëmbe, fa un sai dë, mi sabi taa unu da dee böngö u Abahamu, ma nöo wan ta djei ën e. Biga un dë kabakaba u kii mi fu di wan kë tei dee soni mi ta lei unu aki. Ee Abahamu wë, an bi o du sö o.

³⁸ Fa mi dë aki, mi ta lei unu dee sondi dee mi si ku dee mi jei a mi Tata, ma nöo unu ta du dee sondi dee un si a di tata fuunu.”

³⁹ Nöo hën de piki ën taa: “Un tata fuu i ta taki dë? Na di böngö u Tata Abahamu u dë nö?”

Hën a piki de taa: “Ee un bi dë dee gbelingbelin böngö u Abahamu, nöo un bi o libi kuma hën.

⁴⁰ Ma un dë kabakaba u kii mi, hii fa mi da di Sëmbe di ta lei unu dee tuutu soni u Gadu dee miseei jei nëen. Abahamu an bi o du sö wan soni e.

⁴¹ Ma un ta du dee soni dee un si a unu tata, hën mbei un kë kii mi.”

Nöo hën de piki ën taa: “Wë nöo fa i ta fan dë, i kë mbei taa u da oto tata mii nö? Nönö. Masa Gaangadu mii seei u dë. Hën nöo da u Tata.”

⁴² Nöo hën Masa Jesosi piki de taa: “Ee Gadu hën bi da unu tata, nöo un bi o lobi mi e, biga nëën ala mi kumutu ko aki. Hën seei wë manda mi ko aki.

⁴³ Nöo faandi mbei wan ta fusutan dee soni mi ta taki aki? A dë fu di wan dë a di fa fuun tei de, hën wë mbei e.

⁴⁴ “Di didibi seei wë da unu tata e, dee sëmbë. Biga dee soni dee a lo’ u du, nöo deseei wë un ta kë du dë kaa. Fa a sai dë, sensi a di seti u mundu a bi ta kii sëmbë kaa. An nama wan daka seei a tuu soni möönsö, biga di soni de kai tuu, an dë nëën hati seei. Mindi soni, hën da di hiniwan daka fan fëen di a ta fan kaa, biga nëën mindi soni ku lëgëdë kumutu.

⁴⁵ Nöo fu di un nama ku ën, hën wë mbei wan kë piki mi a dee tuutuu soni mi ta lei unu aki.

⁴⁶ “Fa un dë aki, na wan fuunu sa lei finga a mi taa mi du hogi wan daka möönsö. Wë ee wan sa lei sö, nöo hën da tuutuu soni nöo mi ta taki. Nöo faandi mbei wan kë piki mi?

⁴⁷ Na fu di wan dë sëmbë u Gadu nö? Aai, hën wë mbei. Wë biga di sëmbë di dë u Gadu nöo hën ta haika Gadu woto.”

⁴⁸ Nöo hën de piki ën taa: “Söö. Wa bi taki leti o, taa ju da wan takusëmbëma, ju Samalia sëmbë ju? Wan hogi soni wë dë a i liba ta fan dee lö fan naandë!”

⁴⁹ Hën Masa Jesosi piki de taa: “Nönö e, dee sëmbë. Na soni hën dë a mi liba e, ma mi Tata në hën nöo mi ta suku u bai. Ma unu ta wisiwasi mi.

⁵⁰ Ma nöo ma a’ toobi, biga ma ta suku nëbai da miseei. Ma nöo wan Sëmbë dë di ta suku ën da mi, nöo hën ta kuutu buta ambë fiti nëbai ku ambë an fiti.

⁵¹ Nöo ka a hei mi tjika aki, nöo fu tuutuu mi taki da unu taa ee wan sëmbë ta hoi dee soni mi ta fan aki, nöo an o dëdë kaba a sösö möönsö.”

⁵² Nöo hën dee Dju hedima piki ën taa: “Söö. Awaa u ko si gbelin taa wan didibi hën dë a i liba tuu, fa i ko ta fan dee laulau fan naandë. Biga Abahamu dëdë gaanduwe kaa, söseeei dee fesiten tjabukama tu. Ma nöo ii ko dë aki ta bai taa ee wan sëmbë ta hoi a dee lei fii nöo an o dëdë möönsö.

⁵³ Fa i sai dë, i hei möön Abahamu ku dee oto tjabukama u Gadu dee dëdë kaa nö? Unfa seei i ta mëni fii seei?”

⁵⁴ Hën Masa Jesosi piki de taa: “Ee miseei ta hei miseei, nöo an dë wan wojo soni. Ma mi Tata di un taa hën da Gadu fuunu, hën ta hei mi e.

⁵⁵ Nöo hii fa un taa a dë unu Gadu ma töku wan sabi ën, ma nöo mii sabi ën. Ee mi taa ma sabi ën, nöo hën da mi dë wan lëgëdëma kuma unu. Ma nöo mii sabi ën e, nöo mi ta hoi dee taki fëen tu.

⁵⁶ Nöo Abahamu, di gaan sëmbë fuunu, bi wai tumusi e, di a sabi taa a o si di daka di mi o ko a goonliba aki. Wë nöo a si ën tu, nöo a wai seei.”

⁵⁷ Fa a fan dë, hën de mbei: “Höön, andi i ta taki dë? Fa I sai naandë, ja gaandi dou feifiteni jaa eti, hën i bai taa i si Abahamu nö?”

⁵⁸ Nöo hën Masa Jesosi piki de taa: “Tuutuu mi taki da unu taa bifö de pai Abahamu, nöo mi bi dë gaanduwe kaa.”

⁵⁹ Nöo fa a piki dë, nöo de jei seei gbelin taa a taki taa hënseei da Gadu. Nöo hën de kule go kisi sitonu mii u de naki ën kii. Ma nöo Masa Jesosi fusi a de dendu pala kumutu a di Wosu dë go fëen.

9

A di pisi aki Masa Jesosi kula wan bookowojoma a

wan saba daka.

¹ Nöo hën fa Masa Jesosi nango dë, te wan pisi hën a si wan bookowojoma di de bi pali sö.

² Nöo hën u dee bakama fëen hakisi ën taa: “Wë Mësitë o, fa de pali di sëmbë booko-bookowojoma aki, hogi hën tata ku ën mama du mbei de pali ën sö nö, naa nëën seei a kumutu?”

³ Nöo hën a piki u taa: “Nönö, na hogi di womi aki du e, na hogi hën mama ku ën tata du tu. Ma a ko pasa sö u di kaakiti u Masa Gadu musu ko a limbo nëën libi.

⁴ Fa u dë aki, nöo u abi ten eti fuu ta wooko da di Sëmbë di manda mi ko aki, biga didia dë eti. Ma te wan pisi ndeti o ko, nöo na wan sëmbë o sa wooko möön.

⁵ Hën mbei solanga mi dë a goonliba aki, nöo mi da di Limbo di ta limbo sëmbë u di goonliba aki wojo.”

⁶ Nöo fa a fan naandë, hën a tunta a goon wante. Nöo hën a mbei ën pötöpötö, hën a lobi a di bookowojoma naandë wojo.

⁷ Nöo hën a taki dëen taa be a go wasi a di tobo de kai Siloam. (Nöo di “Siloam” dë, hën kë taki “de mandëen”.)

Nöo hën di sëmbë go, hën a go wasi te a kaba. Nöo fa a du naandë, hën wojo fëen limbo gbegedee, a ko ta si soni, nöo hën a toona go fëen a wosu.

⁸ Wë nöo di a dou a wosu, hën dee sëmbë ku ën ta libi bandja ku bandja naandë, ku dee oto sëmbë dee bi naa si ën ta pidi möni, hën de ko si ën naandë.

Hën de ta hakisi taa: “Wë nöo di sëmbë aki, nëen u bi ta si sindosindo ta pidi möni nö?”

⁹ Otowan taa: “Hën seei wë di dë e.”

Otowan taa: “Nönö, nëen. Oto sëmbë nöo wë djei ën sö.”

Ma nöo hënseei piki taa: “Mi seei wë disi wante e, dee sëmbë!”

¹⁰ Hën de taa: “Wë nöo unfa a waka wojo fii jabi te i ko ta si soni baa?”

¹¹ Hën a piki de taa: “Wan womi de kai Jesosi hën wë mbei wan pötöpötö lobi a mi wojo, hën a manda mi u mi go wasi a di tobo de kai Siloam. Nöo hën di mi go wasi, nöo hën mi ko ta si soni.”

¹² Hën de hakisi ën taa: “Wë nöo naasë di sëmbë dë?”

Hën a taa: “Wë nönö, ma sabi.”

¹³ Nöo hën wanlö sëmbë bi sai naandë tei ën tja go a dee Faliseima.

¹⁴ Wë biga di daka di i si Masa Jesosi kulëen naandë, nöo a bi dë leti a wan saba.

¹⁵ Hën dee Faliseima hakisi ën taa: “Wë womi, unfa i du ko ta si soni? Kondëen da u.”

Hën di sëmbë piki taa: “Wë di sëmbë tei doti mbei pötöpötö lobi a mi wojo, hën mi go wasi. Hën wë wojo u mi ko limbo, mi ko ta si soni e.”

¹⁶ Nöo hën so u dee Faliseima taa: “Hön, di sëmbë naandë, na a Gadu a kumutu e. Biga an hoi di saba.”

Ma dee otowan u de taa: “Ma wan hogi sëmbë an bi o sa du sö wan gaan foondo soni e.” Hën de kisi toobi ku deseai naandë.

¹⁷ Nöo hën de toona bendi ko a di sëmbë di wojo bi booko naandë baka, hën de taa: “Wë ju a bi kula mbei i ko ta si soni. Nöo unfa fëen ii taki?”

Hën a taa: “Wë mi si taa a dë wan tjabukama u Gadu.”

¹⁸ Ma nöo de an kë piki seei taa de bi pai ën bookobookowojo ma nöo fa u dë aki a ko ta si soni. Nöo hën de dë a di taki tee, hën de kai hën tata ku ën mama ko.

¹⁹ Hën de hakisi de taa: “Wë di sëmbë aki sö, miii fuunu nö? Nöo bookobookowojo un bi pai ën nö? Nöo unfa a waka ufö a ko ta si soni fa u dë aki? Un piki u boo jei.”

²⁰ Nöo hën di tata ku di mama piki de taa: “Wë u sabi taa a dë miii fuu, nöo u sabi gbelingbelin tu taa u bi pali ën bookobookowojo.”

²¹ Ma nöo fa a waka ufö a ko ta si soni, nöo di dë wa sabi. Nöo wa sabi tu ambë da di sëmbë di kulëen te a ko ta si soni. Ma nöo di a dë gaangaan sëmbë kaa, nöo a kandë un sa hakisi ën seei i si, be hënseei fan ku unu.”

²² Nöo sö di tata ku di mama u di womi piki, u di de fëëë dee hedima u Dju. Biga wë de bi buta taa ee wan sëmbë ta piki taa Jesosi hën da di Paamusi Könu, nöo de o puu i a keiki.

²³ Hën mbei de piki a di lö fasi dë taa: “Un hakisi hënseei biga a ko gaan sëmbë kaa.”

²⁴ Nöo hën de toona kai di womi di u tu pasi ko a de.

Hën de taki dëen taa: “Wë womi, fa i fan dë, u kë jei ën möön. Ma nöo i musu hopo maun a liba soi a Gadu fesi taa tuutuu soni gbelin joo taki awaa. Biga u sabi taa di sëmbë di i taa hën kula i dë, nöo takulibima a dë e.”

²⁵ Nöo hën di sëmbë piki de taa: “Wë ee a dë takulibima nöo di dë ma sabi. Ma wan kodo soni nöo mi sabi. Hën da mi bi dë bookowojoma, ma nöo fa u dë aki mi ko ta si soni.”

²⁶ Nöo hën de hakisi ën möön taa: “Wë andi ku andi seei a du da i baa, ufö i ko ta si soni. Piki u boo jei.”

²⁷ Nöo hën a piki de taa: “Wë mi bi taki di soni da unu kaa ma nöo wan kë piki. Andi fëen seei un kë jei a mi möön? A sa kë taa unu seei kë bia ko bakama fëen tu nö?”

²⁸ Nöo fa a piki de naandë, hën de kisi faja awaa. Hati u de boonu ku ën tee hën de kosi ën te a bigi. De taa: “Höön, wë nöo i kë dë bakama u sö wan lagilagi sëmbë nö? U dee sëmbë aki, bakama u Mosesi uu dë,

²⁹ biga u sabi taa ku Mosesi wë Gadu bi fan. Ma di lö sëmbë dë, hën wa sabi naasë seei a kumutu ko aki.”

³⁰ Nöo hën di sëmbë taa: “Aa, wë a foombo mi tumisi o, di un taa wan sabi naasë a kumutu, ma nöo a kula mi te mi ko ta si soni.

³¹ Wë u sabi taa fa Gadu sai dë, an ta haika di begi u wan takulibima. Ma di sëmbë di ta lesipeki ën ta du dee soni dee a ta taki, nöo te hën begi ën nöo a ta jei.

³² Wë nöo fu sensi di goonliba mbei te kisi tide, nöo wa jei taa de mbei wan sëmbë di de pali bookobookowojo ko si soni wan daka.

³³ Ee di sëmbë dë an bi dë u Gadu, nöo an bi o sa du sö wan soni e.”

³⁴ Nöo fa di womi piki naandë, hën dee hedima kosi ën tee, de taa: “Ju! Fa i si de pali i bookobookowojo dë, nöo ja sabi taa hogilibi mbei de pali i sö nö? Nöo andi i abi u lei u?” Nöo hën de jakëen puu a di keikiwosu dë buta go a döo.

³⁵ Nöo di Masa Jesosi ko jei taa sö de jaka di womi, hën a ko miti ku ën. Hën a hakisi ën taa: “Unfa wë baa? I ta biibi a di Mii u Gadu di ko libisëmbë mii nö?”

³⁶ Nöo hën di womi piki ën taa: “Wë nöo Mësitë o, unsë seei a dë baa? Mi kë biibi nëen.”

³⁷ Nöo hën a piki ën taa: “Hën wë i si disisi kaa e. Hën seei wë ta fan ku i aki.”

³⁸ Nöo hën di womi taa: “Aaa, wë Masa, mi ta biibi o.” Hën a saka tjökö kini a goon dëen.

³⁹ Nöo di soni pasa dë, hën mbei Masa Jesosi taki wan soni aki sö. A taa: “Fa mi ko a goonliba aki, nöo mi ko fu mbei libisëmbë musu kuutu paati ku deseei. Dee bookowojo, de o ko a mi fu mi limbo de wojo be de fusutan soni. Ma nöo dee sëmbë dee taa wojo u de an booko, de ta si soni kaa, nöo de o ko fika bookowojo awaa.”

⁴⁰ Nöo fa a fan naandë, nöo wanlë Faliseima bi sai naandë ta jei, nöo de sabi taa de a ta tjökö. Hën de taa: “Ee? Unfa i taki? I kë taa u dë bookowojo nö?”

⁴¹ Hën a piki de taa: “Wë ee un bi piki taki wojo fuunu booko, nöo wan bi du hogi e. Ma nöo di un taa soni an du unu, un ta si soni kaa, nöo fëen mbei föutu fika a unu liba.”

10

Aki Masa Jesosi ta taki soni u sikafu ku di sëmbë ta kiija de.

¹ Nöo hën Masa Jesosi ta lei dee sëmbë möön, a taa: “I sabi fa a dë te wan sëmbë o kiija sikafu. A o mbei wan sitonu peni ta tjubi de fu hogi mbeti an sa ko kisi de kii. Na sö a dë nö? Wë nöo fa a o mbei di peni dë, nöo wan kodo döobuka tö a o abi. Nöo mi o konda wan soni da unu aki, nöo tuutuu soni seei a dë e. Ee wan sëmbë an kë waka a di döobuka, ma a ta subi fëen a wan oto kamian fu go a di peni dendu, nöo di sëmbë dë nöo fufuuma e, hogihatima gbelin seepi a dë wante.

² “Ma di sëmbë di o waka a di döobuka ko a di peni dendu, nöo hën da di kiijama u dee sikafu seei.

³ Nöo fa i si a ko dou dë, nöo wantewante di wakitima o jabi di döo dëen, faa pasa go a dendu. Nöo te a go a dendu kaa, nöo hiniwan u dee sikafu a o kai de në, nöo de o jei ën biga de sabi ën tóngö. Nöo a o tja de kumutu a di peni dendu go a döo faa sölu de.

⁴ Nöo fa de o go a döo dë, nöo di sikafuma o ta waka a de fesi, nöo de o dë nëen baka, biga de ta sabi ën tóngö.

⁵ “Ma ee wan oto sëmbë di nëen ta kiija de ko a de naandë, nöo de an o go nëen baka e. De o kule seei dëen, biga de an sabi wan oto sëmbë tóngö möön leki di sëmbë ta kiija de.”

⁶ Sö wan woto Masa Jesosi tei lei dee sëmbë a nongö fasi, ma nöo de an saandi a ta taki da de möönsö.

⁷ Nöo di a si taa de an ta fusutan, hën a toona fan ku de möön. A taa: “Mi taki e, dee soni i si mi o fan ku unu aki, nöo tuutuu soni seei de dë e. Mi seepi wë da di döobuka, di fii waka go dou a dee oto sikafu.

⁸ Hii dee sëmbë dee bi buta deseei a di kamian di i si mi abi aki, nöo fufuuma söso nöo de bi dë e. Fëen mbei dee sikafu dee dë u mi tuutuu an bi ta piki de buka.

⁹ “Mi taki da unu e, taa mi da di döobuka da hiniwan sëmbë di sa kë pasa go a di peni dendu faa feni di heepi u Gadu. Nöo sö wan sëmbë i dë fii bööbö seei. I sa ta waka fii nango a döo toona ko, ta feni di sölu u Gadu.

¹⁰ “Dee fufuuma dee mi bi taki dë, de ko u de ganjan dee sikafu kii poi kaba a söso. Ma mii ko u ko da de gbelingbelin libi seei ku telu.”

¹¹ Hën a toona taki möön taa: “Mi da di möön bambuu sikafuma u sikafu e. Biga fa mi dë aki, mi dë kabakaba u mi dëdë da dee sikafu u mi.

¹² Ma di sëmbë de ta juu u luku sikafu u de pakëen, nöo hën an o dë sö e, biga nëen abi dee sikafu. Nöo te a si taa hogi mbeti ta ko, nöo a o kule disa de naandë go fëen fiaa. Nöo di hogi mbeti o booko ko a de ko paaja de fanjanfanjan. Wan si ö?

¹³ Di sëmbë de ta juu ta paka dë, a go fëen gaanduwe biga aan toobi ku dee sikafu. Möni nöo a ta wooko fëen. Ma mi, ma dë sö e.

¹⁴ “Mi taki da unu möön e, taa mi da di möön bambuu kiijama u sikafu. Mi sabi dee sikafu u mi, nöo dee sikafu u mi seei sabi mi tu.

¹⁵ Leti kumafa i si mi ku mi Tata sabi u seei bunu aki, nöo sö mi ku dee sikafu u mi sabi u seei tu, hën mbei wë mi o dëdë da de.

¹⁶ “Nöo mi abi oto sikafu dee an dë a di hipi aki dendu eti e, nöo deseei mi musu tja ko mökisi ku dee disisi tu. Biga de o jei di tóngö u mi, nöo te de jei ën nöo de o piki ko a mi, nöo woo dë wan kodo hipi sikafu ku wan kodo sikafuma.”

¹⁷ “Nöö fu di soni i si mi fan naandë, fëen hedi mbei mi Tata lobi mi sö e, fu di mi o lasi mi libi da dee sikafu u mi, fu mi toona feni ën baka.

¹⁸ Nöö fa mi o lasi mi libi dë, na sëmbe hën o puu ën a mi e. Nönö. Ma ku miseei kë mi o lasi ën. Nöö mi abi leti fu mi lasi mi libi, mi abi leti fu mi sa toona feni ën baka tu, biga sö mi Tata buta da mi kaa u mi musu du.”

Sö Masa Jesosi fan ku dee sëmbe ta haikëen dë te a kaba.

¹⁹ Nöö fu di fan u Masa Jesosi naandë hedi mbei dee hedima u Dju kisi toobi buja te a bigi paati ku deseei.

²⁰ So u de taa: “Di sëmbe naandë, didibi dë nëen hedi e. Hën wë poi ën sö. Faandi mbei un sai naandë ta haikëen eti?”

²¹ Otowan taa: “Wan sëmbe di didibi dë nëen hedi, nöö a sa fan sö wan fan nö? Unfa wan didibi sa kula wan sëmbe di de pali bookobookowojo te a ko ta si soni?”

Aki ta lei fa dee hedima u Dju

an ta biibi tjika.

²² Nöö di juu dë, de ta njan wan gaan piizii a Jelusalen möön, di de ta mëni kumafa de bi toona wëi di Gaan Keikiwosu da Gadu. Nöö di ten dë da di möön kötö ten u di jaa.

²³ Nöö hën wë Masa Jesosi ta waka a di baiko u di Wosu u Masa Gadu de ta kai di Baikoo Salumon.

²⁴ Nöö hën wë aan soni, hën dee hedima u Dju ko lontu ën naandë wante.

Hën de hakisi ën taa: “Womi, un longi seei joo ta bia u ta daama nango ta ko? Fan ku u limbolimbo awaa. Ee i da di di Paamusi Könu, nöö i piki u gbelin boo sabi awaa.”

²⁵ Hën Masa Jesosi piki de taa: “Wë mi bi taki ën da unu kaa, ma nöö wan bi kë biibi. Biga sëmëni gaan wooko mi du a mi Tata në, nöö de ta konda gbelin ambë da mi.

²⁶ Ma wan kë piki möönsö. Nöö di soni mbei, fu di mi sa de dee sikafu u mi dendu.

²⁷ “Fa dee sikafu u mi sai dë nöö de sabi mi töngö e, nöö mi seei sabi de tu. Nöö de ta waka ta ko a mi baka,

²⁸ nöö mi ta da de di libi u teego. Soni an o mbei te de sa lasi go kaba a söso möönsö e, nöö de an sa puu de a mi maun dendu tu.

²⁹ Biga mi Tata hën da mi de, nöö hën abi di möön gaan kaakiti u mundu. Hën mbei de an sa puu de nëen maun möönsö, nöö de an sa puu de a mi maun möönsö tu.”

³⁰ Biga mi ku mi Tata dë di wan.”

³¹ Nöö fa i si Masa Jesosi fan dë, nöö hën dee hedima hati boonu wante, te de kisi sitonu mii möön u de naki ën kii.

³² Nöö hën Masa Jesosi fan ku de taa: “Sëmëni gaan foondo wooko mi du a unu mindi u lei unu di kaakiti u mi Tata. Wë nöö fu undi u de hedi mbei un kë naki mi ku sitonu kii?”

³³ Hën de taa: “Nönö e! Fa i si u kë naki i aki, na u dee foondo wooko fii hedi e. Ma fu di i ta söso Masa Gaangadu, hën mbei. Biga fa i dë aki, nöö i da wan söso libisëmbe leti kuma u, ma nöö hën i sai naandë ta pëe i seei taa i dë Gadu. Hën mbei wë u kë naki i ku sitonu kii.”

³⁴⁻³⁵ Nöö hën Masa Jesosi piki de taa: “Wë nöö di soni dë hën bigi da unu sö nö? Wan sabi fa a sikifi a di Buku u Gadu di un taa hën ta tii libi fuunu naandë nö? A taa, Gadu bi kai so sëmbe ‘gadu’ fu di a buta de fu de kuutu nëen kamian. Sö di Buku taki, nöö ja sa puu na wan soni a di Buku.

“Wë nöö ee dee söso sinkii sëmbe dë a kai ‘gadu,’

³⁶ nöö mi wë? Unfa un sa taki taa mi ta söso Gadu te mi taa mi da Mii fëen? Andi mbei a ta bigi da unu sö? Biga mi Tata seei wë tei mi apaiti fëen seei vö, hën a manda mi ko a goonliba aki.

³⁷ “Ma nöö fa i si mi ta fan ku unu aki seei, ma an dë fuun piki e, ee na un si mi ta du dee lö wooko dee mi Tata nöö bi sa du.

³⁸ Ma ee un si mi ta du de, nöö be un biibi fu de hedi e, ee wan kë piki fa mi ta fan aki. Biga te un biibi u de wooko hedi kaa, nöö woon ko fusutan taa di Tata dë a mi tuu, nöö mi dë a di Tata. Mi ku ën, sö u dë di wan.”

³⁹ Nöö fa Masa Jesosi fan dë, hën de kë kisi ën panjan tja go wante, ma nöö hën a fusi kumutu a de dendu go fëen.

⁴⁰ Nöö hën a koti go a di oto së banda u Joodan Lio ka Johanisi bi ta dopu sëmbe a fesi,

⁴¹ nöö naandë sëmbe ta ko nëen seei te a hia.

Hën de taa: “A dë sö tuu, taa Johanisi an bi du na wan foondo wooko möönsö. Ma Gadu bi dë ku ën e, biga hii dee soni dee a bi taki u di sëmbe aki, de tuu dë tuu.” Sö de ta fan ku deseei.

⁴² Nöö fu di soni dë hedi mbei hia sëmbe ko biibi a Masa Jesosi a di kamian dë.

11

Aki ta konda fa Masa Jesosi weki Lazalosi a dedë.

1-2 Wë nõõ di juu dë, nõõ hën wan womi bi dë de kai Lazalosi, nõõ hën a kai a siki. Nõõ a abi tu sisa fëen: wan da Maita, di otowan da Malia. Nõõ de dii sëmbë dë tuu ta dë a di kõndë de kai Betania. Nõõ di Malia aki sô, hën da di mujëë di o tutu di sumëë suti fatu a Masa Jesosi futu te a kaba nõõ a o dëë ën ku di uwii u hedi fëen.

3 Nõõ hën wë de tu sisa manda buka da Masa Jesosi ka a dë ala taa Lazalosi di mati fëen di a bi lobi di gaan lobi, nõõ a siki teee na soni.

4 Nõõ di Masa Jesosi jei di buka dë kaa, hën a taa: “Awa, ma di siki fëen i si aki, na dëdë o dë kaba fëen e, ma fu Masa Gaangadu kisi nèbai. Biga di Mii fëen aki o feni gaan nèbai a di soni di o pasa aki.”

5 Wë nõõ Masa Jesosi lobi de dii sëmbë dë gaanfa: Maita, ku Lazalosi, ku Malia.

6 Ma tõkusee fa a jei di buka naandë seei, ma a tan tu daka eti ufõ a o go haika dee sëmbë awaa.

7 Nõõ hën a taki da u dee bakama fëen taa: “Un seeka, boo toona go a Judea awaa e.” „Biga Betania da wan kõndë fu Judea.”

8 Nõõ hën u taa: “Wë ma Mësitë o, djunsudjunsu dë dee hedima bi kë naki i ku sitonu kii ala, nõõ hën i kë fuu toona go ala mõõn nõ?”

9 Nõõ hën Masa Jesosi piki u a wan nõngõ fasi, a taa: “Hiniwan didia ta limbo tuwalufu juu langa, nõõ di sëmbë di ta waka a dee juu dë an sa naki futu kai. Biga di sonu ta tuwë limbo dëen.

10 Ma nõõ di sëmbë di ta waka a ndeti nõõ hën sa naki futu biga limbo an dë. I si?”

11 Nõõ hën a fan ku u taa: “Di mati fuu de kai Lazalosi duumi e. Ma mi o go weki ën baka.”

12 Nõõ hën u taa: “Wë Masa o, wë ee a dë sô nõõ an hogi poi. Biga ee duumi a duumi, nõõ hën da a o bëtë.”

13 Ma nõõ fa Masa Jesosi fan dë, a taki ën fu di a si taa Lazalosi dëdë kaa, ma u dee bakama fëen ta mëni taa sôsõ duumi nõõ a ta taki.

14 Nõõ hën a fan ku u limbolimbo awaa taa: “Lazalosi bõõ koti e.

15 Ma nõõ mi wai fuunu hedi u di a dë taa ma bi dë ala, biga di soni ta pasa aki hën o mbei un ko biibi mõõn taanga. Nõõ un hopo seeka, boo go haika di dëdë.”

16 Nõõ hën Tomasi, di de kai Tumii, taki da u dee otowan taa: “Womi, un boo go nõõ e, be dee hedima kii u ku Masa Jesosi tuu makandi, „be de bõõ fuu.”

17 Nõõ fa de fan dë, nõõ hën de hopo, hën de nango teefa de go dou a di kõndë. Nõõ hën de ko sabi taa Lazalosi dëdë, de bei te a abi fõ daka kaa.

18 Nõõ di kõndë de kai Betania dë, hën ku Jelusalen an bi dë longi tumisi. Dii kilomëti nõõ de bi dë,

19 nõõ hën mbei sëmëni u dee hedima u Dju kumutu a Jelusalen ko a Betania u de ko këë pena ku Maita ku ën sisa Malia.

20 Nõõ hën di Maita ko jei taa sô Masa Jesosi dë a pasi ta ko, hën a hopo wante waka go faa go miti ën a pasi. Ma Malia nõõ hën a fika a wosu ala eti.

21 Nõõ fa Maita ko dou a Masa Jesosi naandë, hën a taki dëen taa: “Ee Masa o, ee i bi dë aki, nõõ di baa u mi an bi o dëdë e.

22 Ma nõõ mi sabi taa hiniwan soni di i hakisi Gadu kaa, nõõ Gadu o da i ën.”

23 Nõõ hën Masa Jesosi taa: “Mujëë, na fëëë e. Di baa fii o toona weki baka.”

24 Hën a taa: “Aai, wë mi sabi taa a di kaba lasiti daka teee hii sëmbë o toona weki nõõ hënseei o weki tu.”

25 Nõõ hën Masa Jesosi piki ën taa: “Mujëë o, miseei wë disii kaa e, di ta weki sëmbë a dëdë ta da de libi. Nõõ di sëmbë di ta biibi a mi, ee hën sinkii dëdë seei ma nëen da kaba u di libi fëen eti e. Biga a abi di libi u teego kaa.

26 Nõõ hiniwan sëmbë di biibi a mi te a feni di libi dë, nõõ na wan ten seei a o dëdë kaba a sôsõ mõõnsõ. I ta piki di soni dë nõ, mujëë?”

27 Hën a taa: “Aai Masa, mi ta biibi tuu taa i da di Mii u Masa Gaangadu. I da di Kõnu Gadu bi paamusi taa a o manda ko a di goonliba aki.”

28 Nõõ fa de fan te de kaba naandë, nõõ hën Maita toona go a wosu. Hën a kai ën sisa Malia tja go a wan së, hën a taki dëen taa: “Di Mësitë ko e, nõõ a hakisi fa fii.”

29 Wë nõõ di Malia jei sô taa Masa Jesosi ko, nõõ hën a hopo wante nango nëen.

30 Biga fa Masa Jesosi bi ko dë, nõõ an bi dou a di kõndë ganda eti. A fika a hafu pasi ka i si Maita bi go miti ku ën naandë.

31 Nõõ di dee hedima u, Dju dee bi ta këë pena ku Malia dë ko si fa a hopo hesihesi go a döõ ala, nõõ hën de mëni taa kandë a nango këë a di geebi ka de bei Lazalosi ala. Nõõ hën de nango nëen baka.

³² Nöo hën Malia waka te go dou a Masa Jesosi. Nöo di a si ën, hën a hiti hënseei tuwë a goon nëen fesi dë. Hën a taa: “Ee, Masa, ee i bi dë aki nöo di baau a mi an bi o dëdë.”

³³ Nöo di Masa Jesosi si fa Malia ku dee ,hedima u, Dju ta këë, nöo a fukëen nëen hati gaanfa te a fika piki an sa hoi ën seei möön.

³⁴ Hën a hakisi de taa: “Wë naasë un bei di dëdë?”

Hën de taa: “Masa, ko go luku nöo joo si.”

³⁵ Nöo di ten naandë, nöo wata ta pasa a Masa Jesosi wojo.

³⁶ Hën dee Dju ,hedima, taa: “Dee sëmbë, un luku fa a bi lobi ën!”

³⁷ So u de taa: “Wë nöo ma di sëmbë aki, nëen bi heepi di bookowojoma te a ko ta si soni nö? Nöo faandi mbei an bi heepi di womi aki be an dëdë?”

³⁸ Nöo di de fan sö, hën Masa Jesosi toona ko dë ku fuka möön te na soni, nöo hën a waka go dou a di geebi. Nöo di geebi dë wan baaku di de bi diki a sitonu, nöo hën de logoda wan gaan sitonu tapa di geebi buka.

³⁹ Nöo hën Masa Jesosi taki da de taa: “Un logoda di sitonu puu a di baaku buka e.”

Nöo hën Maita, di sisa u di womi di dëdë naandë, taki taa: “Masa, nöno e. A ta tingi kaa, biga disu mbei fö daka di a dëdë.”

⁴⁰ Nöo hën Masa Jesosi taki dëen taa: “Mujëë o, ma bi taki da i taa ee i ta biibi a mi, nöo joo si fa Gadu bigi nö?”

⁴¹ Nöo fa a fan dë, nöo hën de logoda di sitonu puu a di baaku buka awaa.

Hën Masa Jesosi hopo wojo luku liba, hën a taa: “Taata o, gaantangi fi e, fu di a dë taa i ta jei mi kaa.

⁴² Nöo mi sabi tu taa hiniwanten te mi ta fan ku i nöo i ta jei mi. Ma nöo fu dee sëmbë dee taanpu aki hedi mbei mi ta fan sö e, fu de sa ko biibi tuu taa i wë manda mi ko a goonliba aki.”

⁴³ Nöo fa i si a begi te a kaba dë, nöo hën a bai kai Lazalosi ku wan taanga tóngö taa: “Lazalosi, hopo kumutu ko a dööl!”

⁴⁴ Nöo hën di sëmbë di i si a kai dë, hën a hopo kumutu ko e, ku dee geebi koosu lolulolu nëen sinkii eti te dou ku ën maun ku ën futu. Fesi fëen seei dë taitai ku wan hangisa.

Nöo hën Masa Jesosi taki da dee sëmbë taa: “Un lusu dee koosu puu nëen sinkii, be a go.”

A di pisi aki dee hedima ta

kuutu unfa de o du ku

Masa Jesosi möön.

Mat. 26:1-5; Maik. 14:1-2; Luk. 22:1-2

⁴⁵ Wë nöo di dee ,hedima u, Dju dee bi sai dë si di soni Masa Jesosi du naandë, nöo hën sëmëni u de ko biibi nëen.

⁴⁶ Ma nöo so u de kule go konda da dee Faliseima taa sö wan gaan soni Masa Jesosi toona du möön.

⁴⁷ Nöo hën wë aan soni, hën dee Gaan Begima u dee Dju ku dee Faliseima kai wan gaan kuutu hakisi ee andi de musu du möön.

De taa: “Wë wa ta du. Wan si fa di bödjëema dë ta du dee foondo wooko fëen nango nöömö nö?”

⁴⁸ Wë nöo ee wa tapëen, nöo hii sëmbë o ko biibi nëen taa hën da di kõnu di bi musu ko. Nöo dee sëmbë u Loomë dee ta tii u, nöo de o ko booko di kõndë fuu puu u a di kamian i si u dë aki.” Nöo sö de taki.

⁴⁹ Nöo wan womi de kai Kajafasi, hën bi da di Kaba Hei Begima a di lö ten naandë, nöo hën a taki da dee otowan taa: “Dee sëmbë aki, unfa un don sö?”

⁵⁰ Wan sabi taa a möön bunu di wan kodo sëmbë aki dëdë, möön leki hii di nasiön fuu aki tuu fiaa musu dëdë kaba a sösö nö?”

⁵¹ Ma nöo fa a fan dë, nöo na fan fëen seei a fan e, ma fu di hën da di Kaba Hei Begima a di ten naandë, nöo hën mbei Masa Gaangadu seei dëen di fan naandë faa konda fa Masa Jesosi o dëdë a hii Dju sëmbë kamian.

⁵² Ma na Dju sëmbë wanwan nöo e, ma a o dëdë da hii dee sëmbë tuu dee o ko miii u Gadu. Fa de dë paajapaaja a hii goonliba, ma nöo a o tja de ko a di wan.

⁵³ Nöo fa Kajafasi fan te a kaba dë, nöo hën dee hedima tuu piki ku ën makandi. Nöo fu kumutu a di ten naandë, nöo de ta suku fu de sa kisi Masa Jesosi tja go kii nöömö.

⁵⁴ Hën mbei Masa Jesosi an ta waka wajaa a dee Dju sëmbë dendu möön, ma a hai go fëen te a wan kamian zuntu ku di sabana. Naandë sö a go a wan kõndë de kai Efalaim ufö, hën ku u dee bakama fëen.

⁵⁵ Nöo di juu dë, di ten ko zuntu u de toona njan di Pasika. Nöo sömëni hia sëmbë u dee boiti kamian hai ko dë a Jelusalen naandë, u de wasi a wëti fasi be de dë kabakaba fu de njan di daka.

⁵⁶ Nöo fa de ko dë, nöo de ta tuwë wojo ta suku Masa Jesosi ee a ko. De taanpu a di Wosu u Masa Gadu ta hakisi de na de taa: “Wë dee sëmbë, unfa un mëni fëën? A o ko a di piizii aki möönsö nö?”

⁵⁷ Nöo di soni mbei de ta hakisi sö, fu di dee Gaan Begima ku dee Faliseima bi buta kaa taa ee wan sëmbë i sabi naasë a dë, nöo i musu piki de be de kisi ën tja go a kuutu.

12

A di pisi aki

Malia tutu sumëesuti fatu

a Masa Jesosi futu.

Mat. 26:6-13; Maik. 14:3-9

¹ Wë nöo di a fika sikisi daka ufö di Pasika kai, nöo hën Masa Jesosi toona ko a Betania ka a bi weki Lazalosi a dëdë naandë.

² Nöo di a ko, nöo hën dee sëmbë wai te de hopo tafa dëën. Nöo Maita bi dë wan u dee sëmbë ta seeka soni u njan da dee sëmbë ko dë. Nöo fa de sindo a tafa naandë, nöo Lazalosi seei dë sindosindo ku de dë tu.

³ Hën de sai dë te wan pisi hën di oto sisa u Lazalosi de kai Malia hopo go tei wan bata sumëesuti fatu. Nöo di fatu dë, de mbei ën ku wan sootu pei pau lutu nöo a dii te na soni. Nöo hën Malia tutu hii di fatu a Masa Jesosi futu te a kaba këë, nöo hën a ta dëë hën futu ku di hediuwii fëën. Nöo fa a du ën dë, nöo hii di wosu ta sumëë suti te na soni.

⁴ Nöo hën di soni dë fuka Judasi Isikaliotu te na soni. Wë di sëmbë dë, hën o sei Masa Jesosi, hii fa a dë wan bakama fëën. Nöo hën a ta guunjan taa:

⁵ “Na poi a poi di fatu dë nö? Faandi mbei de an bi sei ën, nöo de tja di möni ko da u fuu paati da dee penama u di köndë?” Biga di fatu bi dë kuma wan hafu liti sö, nöo i bi musu wooko wan hii jaa ufö i sa feni möni tjika fi bai ën.

⁶ Ma nöo fa i si Judasi fan dë, na pootima seei a ta mëni sö e, ma fu di a dë wan fufuuma nöo hën wë mbei a taki sö. Biga hën ta tja di mönisaku fuu, nöo a ta fufuu hafu u dee möni dee sëmbë ta da u.

⁷ Nöo hën Masa Jesosi taki dëën taa: “Nönö womi, un disa di mujëë e. A bi dë fanöudu faa tjubi di fatu dë tuwë a mi futu ufö di daka dou u de bei mi.

⁸ Biga dee pootima o dë ku unu nöömö fuun sölugu, ma mi, ma o dë aki ku unu nöömö e.”

⁹ Nöo di juu dë, nöo sömëni u dee Dju ko jei taa Masa Jesosi dë a Betania, nöo hën de booko gililili kumutu a Jelusalen ala ko luku ën. Ma na Masa Jesosi nöo de ko u ko luku e, ma de kë si Lazalosi tu, di a bi weki a dëdë.

¹⁰ Nöo di soni dë mbei dee Gaan Begima fiti buka u de musu kii Lazalosi tu.

¹¹ Biga fëën hedi mbei sömëni u dee Dju sëmbë ta paati ku de ta biibi a Masa Jesosi.

A di pisi aki, dee sëmbë ta bigi Masa Jesosi tee na soni.

Mat. 21:1-11; Maik. 11:1-11; Luk. 19:28-40

¹² Nöo di dobooko möön, hën dee hila sëmbë bi ko a Jelusalen naandë u de ko njan di Pasika ko jei taa Masa Jesosi dë a pasi ta ko.

¹³ Nöo hën de go booko palomaun te a hila, hën de kule gililili go kisi Masa Jesosi a pasi ta wai dee palomaun dëën. De ta bai a de töngö taa:

Hosana! Di sëmbë ta ko a u aki,

Gadu dë ku ën e!

Hën da di könu fuu dee Isaëli sëmbë

di u bi ta luku nöömö faa musu ko.

Hën wë i si ta ko aki awaa a di në u Masa!

¹⁴ Nöo Masa Jesosi bi feni wan njönku buliki, hën a subi nëën liba. Nöo di buliki ta tjëën leti kumafa de bi sikifi a Masa Gadu Buku taa:

¹⁵ Wan fëëë, un dee sëmbë u Sion.

Un luku, hën di könu fuunu wë ta ko a unu dë e.

A dë sindosindo a wan njönku buliki liba ta waka ta ko a unu.

Sö di Buku bi taki kaa, nöo hën wë i si ko pasa dë.

¹⁶ Ma nöo di juu dë, u dee bakama u Masa Jesosi wa bi fusutëën eti. A bakaten di a dëdë weki ko feni di hei di a bi musu feni a Gadu ufö u ko sabi awaa taa sö wan soni fëën bi sikifi a di Buku gaanduwe kaa, nöo hën wë i si pasa leti a u wojo dë.

¹⁷ Wë nõõ dee sëmbë dee bi dë ku Masa Jesosi a di ten a bi weki Lazalosi a dëdë naandë, nõõ de bi ta konda di soni nango nõömö teefa hii lanti ko jei ën.

¹⁸ Hën mbei i si dee hia sëmbë kule go miti ku Masa Jesosi naandë, fu di de bi jei taa sõ wan gaan foombo soni a du.

¹⁹ Nõõ hën dee Faliseima hai go dë a wan së gudjuu ala, go ta taki ku deseei taa: “Wë di soni aki, wa ta du seei mõönsö. Biga hii mundu seei ta kule gililili nango nëen baka.”

A di pisi aki Masa Jesosi ta

taki fu di dëdë fëen.

²⁰ Nõõ fa dee hia sëmbë ko a Jelusalen naandë, nõõ wanlõ pei sëmbë de ta kai Giiki ko tu. De ko fu de ku dee Dju musu begi Gadu makandi, nõõ de kë si Masa Jesosi tu.

²¹ Nõõ hën de go a wan fuu dee bakama u Masa Jesosi de kai Filipi. Biga di Filipi aki, a kumutu a Betisaida, di dë wan kõndë u Galilea. „Nõõ hia Giiki sëmbë bi dë a Galilea di ten dë.”

Nõõ hën wë de go fan ku ën taa: “Wë mati, u ko a i aki e baa. U ko fuu si Jesosi, ee u sa si ën.”

²² Nõõ di Filipi jei sõ, nõõ hën a go a Andiasi. Hën de tu sëmbë dë, Andiasi ku Filipi, hën de go a Masa Jesosi go piki ën taa: “Masa o, wanlõ Giiki sëmbë ko aki nõõ de kë si i.”

²³ Nõõ hën a piki taa: “Wë awa, di juu dou tuu e, fu dee oto kõndë sëmbë sa ko a mi tu. Biga awaa ufõ di Sëmbë di ko Libisëmbë Mii aki o feni di hei di a musu feni a Gadu.

²⁴ Nõõ fu tuutuu mi taki da unu seei gbelin taa ee wan kalu sii an kai a goon te a pondi, nõõ a o fika hën wanwan tõ loogo dë. Ma te a kai a goon pondi toona nasi ufõ a sa feni otowan kuma hënseei te a hia.

²⁵ “Nõõ sõseei a dë ku unu tu e, dee sëmbë. Biga ee wan sëmbë ja kë saka i seei kuma di kalu sii di kai a goon naandë, ma i kë libi fii seei kumafa i kë, nõõ ja o feni ën fa i kë mõönsö e. Ma ee di libi fii a goonliba aki an dë gaan soni da i i ta saka i seei da Gadu, nõõ joo feni ën fa i kë tee dou ku di libi u teego tuu. „Nõõ hii fa mi ta taki u di kalu sii aki, nõõ sõ wan soni o pasa ku mi fa u dë aki.”

²⁶ “Nõõ ee wan sëmbë i kë ko futuboi u mi, nõõ i musu ta waka a mi baka a hii futu, te dou ku di dë tu, Biga hiniwan kamian ka mi nango nõõ naandë di sëmbë ta dini mi musu go tu. Nõõ ee wan sëmbë ta dini mi a sõ wan fasi, nõõ mi Tata o hei ën gaanfa seel.”

²⁷ Nõõ di Masa Jesosi fan sõ te a kaba, hën a taa: “Dee sëmbë, hati u mi nõõ dë ku fuka sõ, fu di soni di o pasa ku mi aki. Wë andi seei mi musu taki maingë? Mi musu begi mi Tata faa puu mi nëen nõ? Wë nõnõ, ma sa begi ën sõ, biga fu di soni dë hedi mi dë te kisi di ten aki.

²⁸ “Taata o, be sëmbë si di hei ku di kaakiti di i abi e, be di në fii bai.”

Nõõ fa a fan dë, nõõ hën wan tõngõ piki kumutu a liba ala wante taa: “Mi feni në a i liba kaa e, nõõ mi o toona feni në a i mõön eti.”

²⁹ Nõõ dee sëmbë dee bi taanpu lontu ën naandë jei, hën so u de taa: “Wë maingë, liba hën bai sõ nõ?”

Otowan taa: “Nõnõ, wan basia u Masa Gadu Kõndë wë fan ku ën sõ e.”

³⁰ Nõõ di Masa Jesosi jei de taki sõ, hën a taa: “Dee sëmbë, fa i si un jei di tõngõ naandë, nõõ na u mi hedi a fan e, ma fuunu hedi wë.

³¹ Biga di juu dou kaa u di soni di Gadu o tei fu kuutu hii sëmbë u goonliba musu pasa. Awaa di takulibima di ta tii goonliba musu lasi ën kamian awaa.

³² Ma nõõ mi, fa de o hëngi mi kii aki, nõõ hën o mbei mi o sa hai hii pei fõluku ko a mi.”

³³ Nõõ fa Masa Jesosi ta fan dë, nõõ pindja wë a ta pindja dee sëmbë fu de sabi un pei dëdë o kii ën.

³⁴ Nõõ di soni a fan dë bigi da dee sëmbë te na soni. Hën de hakisi ën taa: “Wë fa i taa i da di Sëmbë di ko Libisëmbë Mii dë, na di Paamusi Kõnu i ta taki nõ? Wë nõõ unfi i sa taki taa de o hëngi i kii? Biga a sikifi a di Buku u Gadu taa di Paamusi Kõnu o libi u teego. Ambë da di Sëmbë di ko Libisëmbë Mii i ta taki naandë?”

³⁵ Hën Masa Jesosi piki de taa: “Un haika e, dee sëmbë. Fa mi dë a unu mindi aki, mi ta limbo unu wojo a dee soni u Gadu eti. Nõõ be un waka a di limbo dë e, biga na sõ a o dë nõömö. Biga abiti mõön nõõ di dungu o ko, nõõ di sëmbë di o ta waka a dungu an o sabi naasë a nango.

³⁶ “Fëen mbei fa i si mi dë aki ta limbo unu wojo eti, nõõ be un biibi a mi liba e, nõõ unu seei o ko dë sëmbë di sa limbo oto sëmbë wojo a Gadu soni tu.”

Nõõ di a fan ku dee sëmbë dë sõ te a kaba, hën a kumutu a de dendu go tjubi da de.

Di pisi aki ta lei fa dee hedima u Dju abi taangajesi tjika.

³⁷ Nõõ sõ i ta si taa hii fa dee sëmbë si dee hia foondo wooko Masa Jesosi bi du a de fesi dë seei, ma de an kë biibi mõönsö taa Gadu hën mandëen ko.

³⁸Nöo hën da a pasa sö leti kumafa di fesiten Tjabukama u Gadu de kai Jesaaja bi fan di a taa:

Masa o, fa u ta konda di Buka fii aki,
nöö ambë seei ta piki ën?

Ambë seei ta si di gaan kaakiti fii fu de fusutëen möönsö?

³⁹Nöö sö a ko dë taa dee sëmbë dee Jesaaja taki dë, de an bi sa biibi möön e.

⁴⁰Biga a toona taki a wan oto kamian möön taa:

Gadu bi dungu de wojo
fu de an musu si soni fëen möön.

A mbei de aan fii a de hati möön
u de sa fusutan soni fëen.

Nöö hën Gadu taa:

Fa u dë aki, de an sa piki fu de bendi ko a mi möönsö,
u mi kula de puu a hogi du.

Sö Masa Gadu bi manda Jesaaja fa a fan.

⁴¹Nöö di soni mbei Jesaaja fan sö e. A bi si di Gadu fasi u Masa Jesosi gaanduwe kaa, ku di gaan waiti fëen di a o abi, hën mbei a këë pena a di fasi dë sö.

⁴²Ma töku fa u taki ën dë seei, ma sëmëni u dee hedima u Dju ko biibi nëen, ma de an kë ta tjëen wajaa a lanti u sëmbë sa sabi. Biga de fëëë dee Faliseima taa ee de jei nöö de o puu de a keiki.

⁴³Nöö sö wë i si de bi kë abi bunu në a libisëmbë möön leki fu de abi bunu në a Gadu.

⁴⁴Nöö a wan ten naandë, Masa Jesosi bi bai fan ku de a wan taanga tòngö, a taa: “Ee wan sëmbë i ta biibi a mi, nöö na a mi wanwan nöö i ta biibi e. Ma i ta biibi a di Sëmbë di manda mi ko aki tu.

⁴⁵Nöö di sëmbë di ta si mi, nöö di Sëmbë di manda mi ko aki hënseei a ta si dë tu.

⁴⁶“Fa mi ko a goonliba aki, mi ko kuma wan faja ta tuwë limbo a dungu, nöö ee wan sëmbë ta biibi a mi nöö an sa fika a dungu e.”

⁴⁷Nöö hën a taa: “Ee wan sëmbë ta jei dee lei mi ta lei aki ma an kë piki de, nöö di sëmbë dë nöö ma ta kuutu ën e. Biga fa mi ko a goonliba aki, nöö ma ko u ko kuutu libisëmbë da sitaafu, ma mi ko u ko heepi de puu de a hogi basu.

⁴⁸Ma ee wan sëmbë an kë mi ku dee lei mi ta lei aki möönsö, nöö hii fa mi taa ma ta kuutu ën dë, ma an dë taa an o feni kuutu e. Nönö. Di kuutu fëen hën a dë kaa. Biga dee lei i si a bi jei a mi aki, deseei o kuutu ën a di kaba lasiti daka.

⁴⁹“Biga dee soni mi ta lei unu aki, nöö an dë taa soni u mi seei mi ta tei ta konda e. Nönö. Ma mi Tata di manda mi ko aki, hën ta buta da mi andi u mi musu taki ku unfu mi musu taki ën.

⁵⁰Nöö mi sabi gbelin taa dee soni dee a ta manda mi u mi konda aki, nöö de sa heepi i fii feni libi u teego. Hën wë mbei mi ta konda de gbelingbelin leti kumafa mi Tata taki da mi u mi konda.”

Nöö sö Masa Jesosi fan di ten dë.

13

A di pisi aki Masa Jesosi wasi dee bakama fëen futu.

¹Nöö di juu dë, nöö di Pasika daka bi zuntu kaa faa kai. Nöö Masa Jesosi sabi taa di ten fëen ta kisi faa musu kumutu a di goonliba aki toona go nëen Tata. Wë nöö a bi lobi u dee sëmbë fëen dee bi nama ku ën apaiti, ma awaa a o lei u fa a lobi u gaanfa tjika.

²Nöö hën wë di sapate woo njan makandi. Nöö di juu dë, di didibi bi buta di pakisei a Judasi di mii u Simon Isikaliotu hati kaa, faa musu sei Masa Jesosi.

³Nöö fa u ko a tafa dë, nöö Masa Jesosi bi sabi taa hën Tata bi dëen taki a hii soni liba kaa. A sabi taa a Gadu a bi kumutu nöö a Gadu a o toona go baka.

⁴Nöö hën a hopo hën a puu dee liba koosu fëen nëen sinkii buta go a wan së ala, hën a tei wan duku tai nëen mindi.

⁵Hën a tombi wata tuwë a wan gaan paabi te a kaba faa wasi u futu. Nöö hën a ta wasi u futu ta lontu ta dëë ku di duku di a bi tai nëen mindi dë.

⁶Te wan pisi hën a go dou a Simon Petuisi faa wasi ën futu. Hën Petuisi taa: “Ambë, Masa! Na tuu fii! Ja sa wasi mi futu.”

⁷Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Di soni di mi ta du aki, ja o fusutëen eti e, ma bakaten ufö joo fusutëen.”

⁸Hën a taa: “Kwetikweti! Ja o feni mi futu wasi e!”

Hën Masa Jesosi taki dëen taa: “Womi, haika. Ee ma wasi i futu, nöö mi ku i an o sa nama möön e.”

⁹ Nöo di Petuusi jei sö kaa, hën a bia piki ën awaa, taa: “Masa o, di a dë sö, nöo na mi futu wanwan fii wasi e, ma be i wasi mi futu te dou ku mi maun ku mi hedi tuu.”

¹⁰ Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Wë nönö, womi. Ee wan sëmbë i bi wasi kaa, nöo an dë fii toona wasi hii sinkii fii möön e, ma futu fii nöo dë u wasi ee a sundju. Nöo fa un dë aki, uun dë limbolimbo kaa, ma nöo na hii unu tuu e.”

¹¹ Nöo di soni mbei a taa na u futu dë limbolimbo, biga a sabi undi fuu o sei ën.

¹² Nöo hën di a wasi u futu te a kaba, hën a toona go tei dee koosu fëen bisi baka, hën a go sindo a tafa awaa.

Hën a hakisi u taa: “Wë dee sëmbë o, di soni mi du aki, un saandi nöo?”

¹³ Wë un haika e. Fa un dë aki, un ta kai mi ‘Mësitë’ ku ‘Masa,’ nöo un a’ leti biga sö mi dë tuu.

¹⁴ Wë nöo ee mi dë di Masa ku di Mësitë fuunu, nöo hën mi saka miseei sö te mi wasi futu fuunu, wë nöo unu wë? Na sö fuun du tu nöo?

¹⁵ Biga di soni mi du da unu dë, nöo mi du ën fuun sa djeesi mi ta du sö tu.

¹⁶ “Biga mi taki da unu gbelin taa wan futuboi an sa hei möön hën masa. Söseei tu wan bosikopuma an sa hei möön di sëmbë di dëen di buka.

¹⁷ Wë nöo te un ko sabi dee soni mi ta lei unu aki ta du de kaa, nöo Gadu o ta dë ku unu e.

A di pisi aki Masa Jesosi taki kumafa wan u dee bakama

fëen o sei ën.

Mat. 26:20-25; Maik. 14:17-21; Luk. 22:21-23

¹⁸ “Ma fa mi ta fan aki seei, nöo na hii unu tuu o dë a di fan mi ta fan aki dendu e. Biga mi sabi unu tuu hati fa un dë. Ma töku mi bi pii unu tei nöo, fu di soni di sikifi a di Buku u Gadu musu ko tuu taa:

Di sëmbë mi ku ën sindo ta njan a wan tafa,

hënseei hopo ën futu makisa mi.

Sö di Buku taki.

¹⁹ Nöo mi ta kondëen da unu a fesi, fu te a ko pasa nöo woon biibi taa mi da di Sëmbë di mi bi ta konda da unu nöömö taa mi dë.

²⁰ “Nöo un haika e. Mi o manda unu kuma tjabukama u mi, nöo mi taki da unu tuutuu taa di sëmbë di tei unu nöo miseei a tei dë e. Nöo di sëmbë di tei mi kaa, nöo a tei di Sëmbë di manda mi ko a goonliba aki tu.”

²¹ Nöo fa Masa Jesosi fan naandë, nöo hën wan gaan fuka ko nëen liba, hën a fan ku u limbolimbo. A taa: “Un haika e. Wan tuutuu soni mi o fan ku unu aki, dee sëmbë. Wan fuunu dë leti aki o tja mi go sei.”

²² Nöo di a taki sö kaa, nöo hën u tuu luku u seei lontu ko kai. Nöo a bigi da u poi, biga wa sabi undi fuu a ta taki.

²³ Nöo wan fuu bi dë gaan mati u Masa Jesosi möön de oto, nöo a dë sindosindo leti a Masa Jesosi bandja dë.

²⁴ Nöo hën Simon Petuusi njan wojo dëen faa hakisi Masa Jesosi ee undi fuu a ta taki.

²⁵ Hën di womi pusa ko möön zuntu ku ën hën a taa: “Masa, undi fuu seei dë aki sa du di soni dë baa?”

²⁶ Nöo hën a piki ën taa: “Fa i si mi o tuusi di bëëë a di baafu aki, nöo di sëmbë di mi o tëndëen da, nöo hën dëen e.”

Nöo hën a tei di bëëë hën a tuusi ën a di baafu nöo hën a tëndëen da Judasi Isikaliotu, di mii u wan tata de kai Simon.

²⁷ Nöo fa Judasi tei di bëëë dë, nöo wante hën di didibi subi nëen.

Nöo hën Masa Jesosi taki dëen taa: “Womi, di soni di i si i ta pakisei fii du dë, nöo hopo go du ën wante e.”

²⁸ Ma nöo fa u dee oto bakama dë sindosindo dë, nöo na wan fuu sabi faandi mbei Masa Jesosi fan ku ën sö.

²⁹ So fuu mëni taa, awa, wë di Judasi hën ta tja di mönisaku da u, nöo a kandë Masa Jesosi mandëen faa go bai soni fuu njan di daka. Ee nasö kandë a musu tja möni go da dee penama u di köndë. Sö u bi pakisei.

³⁰ Nöo di Judasi tei di bëë, nöo hën a hopo go a döo wante. Nöo di ten naandë ndeti ko kaa.

Aki Masa Jesosi ta fan ku Petuusi u wan soni a o du.

Mat. 26:31-35; Maik. 14:27-31; Luk. 22:31-34

³¹ Nöo di Judasi go kaa, hën Masa Jesosi fan ku u dee otowan fika ku ën naandë taa: “Söö. Wë dee sëmbë, awaa di juu dou e, fu Mi di ko Libisëmbë Mii aki musu feni nëbai. Nöo na di dë nöo, ma a di soni di o pasa ku mi aki, nöo Gadu seei o feni nëbai tu.

³² Nöo fu di a o feni nëbai a mi, nöo hënseei o buta mi di Mii fëen aki ko feni möön hia nëbai eti, nöo wantewante seei a o du ën."

³³ Nöo hën a taa: "Dee mii o, a fika wan sati ten nöo fu mi ku unu dë aki eti. Woon ta hangi mi, ma wan o si mi möön. A o dë leti kumafa mi bi fan ku dee hedima kaa, nöo söseei mi o toona fan ku unu aki taa ka mi o go nöo wan o sa ko dë.

³⁴ "Nöo fa mi nango aki, nöo mi o manda unu a wan njunjun soni e. Wan si fa mi lobi unu nö? Wë nöo sö unu musu lobi unu seei tu.

³⁵ Biga te un ta lobi sö kaa, nöo hii sëmbë o si taa bakama u mi gbelin un dë e."

³⁶ Nöo hën Simon Petuisi hakisi ën taa: "Wë Masa o, naasë seei joo go disa u baa?"

Hën a piki ën taa: "Ka mi o go di pasi aki, nöo ja o sa ko ku mi eti, ma te bakaten ufö."

³⁷ Nöo hën Petuisi toona hakisi ën möön taa: "Ma wë Masa, faandi mbei ma sa ko ku i wante? Biga mi dë seei kabakaba fu mi lasi mi libi da i."

³⁸ Nöo hën Masa Jesosi piki ën taa: "Awa, i taa i sa lasi i libi da mi. Ma nöo haika. Fu tuutuu mi taki da i womi, taa ganian an o bai kanda seei di ndeti aki, ufö joo fia dii toon taa ja sabi mi."

Sö Masa Jesosi fan ku Simon Petuisi te a kaba.

14

Aki Masa Jesosi ta kötö dee bakama fëen hati.

¹ Nöo hën Masa Jesosi bia fan ku hii u dee bakama fëen tuu awaa, a taa: "Dee mii o, wan musu dë fukafuka e. Un ta futoou Gadu kaa, nöo un musu futoou mi tu.

² Biga ka mi Tata ta dë nöo kamian u libi sai dë te a hia. Ee an bi dë sö, nöo mi bi o taki ën da unu.

³ Nöo mi o go ala go seeka kamian da unu te mi kaba, nöo mi o toona ko tei unu, be mi ku unu dë makandi ala.

⁴ Nöo fa mi ta fan aki, un sabi di pasi u go dou ka mi nango, nasó nö?"

⁵ Nöo hën Tomasi piki ën taa: "Wë Masa o, wa sabi naasë i nango seei, nöo unfa u sa du sabi di pasi baa?"

⁶ Hën Masa Jesosi piki ën taa: "Womi, miseei wë da di pasi ku di tuu, ku di libi. Biga a mi nöo i sa feni di libi u teego ku dee tuutuu soni dee an dë ganjan. Nöo na wan sëmbë sa dou a mi Tata e, ee na mi tja i go nëën.

⁷ Nöo ee un bi sabi mi tuu kumafa mi dë, nöo un bi o sabi mi Tata tu. Nöo fu kumutu a di ten aki, un sabi ën e, biga un si ën kaa."

⁸ Nöo hën Filipi taa: "Masa o, lei u di Tata nöo a tjika kaa."

⁹ Hën Masa Jesosi taa: "Ma womi Filipi, fu di ten mi dë ku unu aki, nöo ja sabi mi eti nö? Ja sabi taa di sëmbë di si mi, nöo mi Tata a si naandë kaa nö? Unfa i sa taki taa mi musu lei i di Tata möön?"

¹⁰ Ja kë biibi taa mi ku mi Tata dë di wan nö? Biga dee lei mi ta lei aki, nöo na mi abi de e, ma mi Tata hën abi de, nöo hën dë a mi ta wooko a mi liba.

¹¹ "Biibi mi e baa, taa mi ku mi Tata dë di wan. Ma nöo ee di fan u mi taanga da i poi fii piki, nöo be i biibi mi nöo u dee foondo wooko dee i bi si mi ta du.

¹² "Nöo tuutuu soni mi ta taki da unu aki e, taa ee un abi biibi a mi liba nöo unu seei o ta du dee wooko mi ta du tu. Nöo möön gaan wooko seei woon sa du eti, biga mi nango a mi Tata.

¹³ Nöo fa mi nango aki, nöo hiniwan soni di un ta hakisi mi Tata a mi në, nöo mi o ta du ën da unu. Nöo a di fasi dë mi, di Mii fëen aki, o tja nëbai ko da mi Tata.

¹⁴ "Nöo mi taki da unu wan pasi möön e, taa hiniwan soni di un hakisi mi a mi në nöo mi o du ën da unu e, dee sëmbë.

Aki Masa Jesosi taki soni u di Akaa di a o manda ko.

¹⁵ "Nöo un haika e. Ee wan sëmbë i lobi mi, nöo joo du dee soni dee mi ta manda i fii du.

¹⁶ Nöo fa mi o go aki, nöo mi o begi mi Tata be a manda wan oto Sëmbë ko da unu, faa taanpu ku unu ta heepi unu. Nöo di Sëmbë i si dë, hën an o disa unu möönsö. Unu ku ën o dë fu nöömö.

¹⁷ Nöo i sabi ambë dëen nö? Di Akaa u Gadu wë e, di ta lei unu soni gbelin kumafa a dë tuutuu, nöo hën wë mi o manda da unu.

"Ma nöo fa i si a o ko dë, nöo dee sëmbë u di goonliba aki dee an dë ku mi a wan së, nöo de an o tei ën u soni e. Biga de an o si ën u de fusutëen seei, de an o sabi ën. Ma un sabi ën kaa, biga a ta dë ku unu fa u dë aki nöo abiti möön a o dë a unu hati ta tii unu. Un si?"

¹⁸ "Nöo fa mi nango aki, ma o disa unu a zengezenge kuma miini di na a' mama ku tata e, ma mi o toona ko a unu baka.

¹⁹ A fika wan sati ten eti, nöö dee sëmbë u di goonliba aki an o si mi möön, ma unu woon toona si mi baka. Nöö fu di mi o toona libi baka nöö söseei unu seei o toona libi baka tu.

²⁰ Nöö a di ten dë ufö woon ko fusutan gbelin taa mi ku mi Tata an dë paatipaati möönsö, di wan nöö u dë. Söseei tu woon ko si taa mi ku unu an dë paatipaati, di wan nöö u dë.

²¹ “Nöö mi taki e, di sëmbë di sabi andi ku andi mi mandëën faa du nöö a ta piki mi buka, nöö di sëmbë dë, hën lobi mi e. Nöö ee wan sëmbë i lobi mi sö, nöö söseei mi Tata o lobi i tu. Nöö miseei o lobi i, nöö mi o hopo miseei da i fii sa ko sabi mi.”

²² Nöö fa a fan dë, hën Judasi hakisi ën soni, ma na di de kai Isikaliotu e. A hakisi taa: “Wë Masa o, faandi mbei u nöö joo hopo i seei da, ma ja o hopo i seei da hii mundu?”

²³ Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Di soni mbei nö? Haika e. Di sëmbë di lobi mi, nöö hën o ta piki mi buka a soni, nöö hën mi Tata o lobi. Nöö mi ku mi Tata o ko tan ku ën nöö woo hopo u seepi dëën.

²⁴ Ma nöö ee wan sëmbë an lobi mi, an ta piki mi buka, unfä mi sa du hopo miseei dëën? Biga hën da a ta sösö mi, nöö na mi wanwan nöö a ta sösö, ma a ta sösö mi Tata tu. Biga, dee soni mi ta konda aki, de an dë soni u mi e, ma de dë u mi Tata di manda mi ko aki.

²⁵ “Nöö hii dee soni aki sö tuu mi ta fan ku unu e baa, fu di mi dë ku unu aki eti.

²⁶ Ma te mi go, nöö mi Tata o manda di Akaa fëën ko da unu a mi në. Nöö hën o ta lei unu hii soni. Fa i si a o ko dë, hii dee soni dee mi ta fan ku unu aki tuu kaa a o toona mbei un ko sabi de baka.

²⁷ “Nöö fa mi nango aki, di soni di mi ta disa da unu aki, hën da kötöhati. Nöö an o dë kuma di kötöhati i ta feni a goonliba aki e. Nönö. Ma a o dë wan gbelingbelin kötöhati kuma di miseei abi aki. Hën mbei wan musu ta dë fukafuka fëëfëë e, baa.

²⁸ “Wë dee sëmbë, un jei fa mi bi taki da unu naandë taa mi o go ma mi o toona ko a unu baka. Wë ee un lobi mi tuutuu, nöö misikuma a sa suti da unu fu di a dë taa mi nango a mi Tata. Biga mi Tata hei möön mi.

²⁹ “Nöö mi ta konda dee soni aki da unu a fesi e, fu tee di juu dou de ko pasa, nöö woon ta biibi möön taanga.

³⁰ Ma nöö ma sa fan ku unu möön longi e baa, biga di hedima u di goonliba aki ta ko kaa, faa ko du ku mi. Ma fa i si a ta ko dë seei, ma an o feni na wan wojo soni a mi faa musu a' leti a mi liba.

³¹ Ma nöö fu di dee sëmbë u di goonliba aki musu ko sabi gbelin taa mi lobi mi Tata, fëën mbei baa ma ta biinga u mi puu miseei, ma mi ta hoi miseei tolooo a dee soni dee mi Tata buta da mi fu mi du. Da sö e, dee sëmbë.

“Wë nöö un hopo boo kumutu aki go.”

15

Aki Masa Jesosi ta taki soni u wan pau ku dee maun fëën

ku di fuuta a ta pai.

„Nöö di juu u ku Masa Jesosi ta waka nango, nöö hën a taki wan oto da u a wödu fasi. A taa: “Wan sabi fa wan doloifi pau ta dë nö? A abi sömëni maun nëën sinkii. Wë sö nöö a dë a mi ku unu tu e.”

¹ “Biga mi da di tuutuu doloifi pau, nöö mi Tata hën da di sëmbë di abi di goon.

² Nöö unu da dee maun u di pau. Wë nöö ee wan u dee maun u mi an ta pai, nöö mi Tata o djafu ën puu. Ma hiniwan maun di ta pai, nöö a o ta seekëën djafu faa musu toona pai möön hia njanjan. Sö e.

³ “Ma nöö fa u dë aki, uun dë seekaseeka kaa e, fu di un tei dee fan mi bi fan ku unu. Nöö mi taki e baa, taa un fika namanama ku mi nöömö u di kaakiti u mi musu dë a unu.”

⁴ Biga un sabi taa ee wan paumaun an dë namanama a di pau sinkii nöö an o sa pai. Nöö sö nöö a dë ku unu tu e. Ee wan fika namanama ku mi, nöö wa o pai dee fuuta dee un musu pai.

⁵ “Mi taki e, mi da di doloifi pau, nöö unu da dee maun u mi. Di sëmbë di i si ta fika namanama ku mi u di kaakiti u mi musu feni pasi wooko nëën, nöö a o dë kuma wan fuuta pau di ta pai njanjan te a hia. Biga söndö mi ja sa du na wan bumbuu soni möönsö.

⁶ “Ee wan sëmbë an fika namanama ku mi, nöö a dë leti kuma wan paumaun di an ta pai. Dee lö maun dë, de ta djafu de puu tuwë go a wan së ala be de dëë. Nöö te wan pisi nöö de ta pii de tuwë a faja tjuma.

⁷ “Ma ee un fika namanama ku mi fu di lei di mi ta lei unu aki ta feni pasi wooko a unu libi, nöö un sa hakisi hiniwan soni di un kë nöö woon feni ën e.

⁸ Nöö a di fasi dë mi Tata o feni gaan nëbai e, dee sëmbë, ee di libi fuunu ta pai hia fuuta dëën. Nöö sëmbë o si tu taa unu wë da bakama u mi tuutuu.

9 “Wë nöö mi taki da unu e, taa leti kumafa i si mi Tata lobi mi aki, nöö sö nöö miseei lobi unu tu e baa. Nöö be un ta fika a di kamian ka di lobi u mi sa dou a unu.

10 Nöö un sabi fa fuun sa du fuun fika sö nö? Un musu ta piki mi buka a dee soni mi ta manda unu. Nöö ee un du sö, nöö woon ta si di lobi u mi nöömō, leti kumafa mi ta si di lobi u mi Tata, fu di mi ta piki en buka a dee soni a ta manda mi. Sö e.

11 “Nöö di soni mbei mi ta fan dee soni aki ku unu, fu di mi kë u di wai mi abi a mi hati aki musu dë a unu hati tu. Nöö mi kë u di wai dë musu dë ku telu fu nöömō.

12 “Nöö mi o manda unu a wan soni aki, dee sëmbë. Un musu ta lobi unu na unu e, leti kumafa i si mi ta lobi unu aki.

13 Biga na wan sëmbë sa lobi sëmbë ku sö wan gaan lobi kuma di sëmbë di o lasi en libi fëen mati hedi. Un si?

14 Nöö mi ku unu o dë mati, ee un ta du dee soni dee mi ta manda unu fuun ta du.

15 “Fa u dë aki ma ta kai unu futuboi möön e. Biga wan futuboi an ta sabi soni fëen masa wan bëtë. Ma mati mi ta kai unu. Biga hii dee soni dee mi jei a mi Tata tuu mi tei konda da unu finifini.

16 Nöö fa i si un ko dë mati u mi aki, na unu wë bi tei mi e, ma mi bi pii unu tei. Nöö mi buta unu fu di libi fuun musu pai hia fuuta di o tan fu nöömō. Nöö te a dë sö kaa, nöö hiniwan soni di un hakisi mi Tata a mi në, nöö a o da unu en.

Aki Masa Jesosi ta bai dee bakama fëen a di fa sëmbë

o du ku de.

17 “Nöö mi ta manda unu taa be un ta lobi unu na unu e, baa.

18 Biga fa dee sëmbë u goonliba sai dë, de an dë ku Gadu a wan së, nöö de an o lobi unu möönsō. De o buuse unu seei. Ma nöö an musu dë gaan soni da unu e, biga un musu mëni taa mi fosu de bi buuse kaa bifō unu.

19 Ee un bi dë ku de a wan së, nöö de bi o lobi unu seei kuma sëmbë u de. Ma wan dë sö, biga mi pii unu puu a de dendu tja ko buta a mi së, nöö hën mbei de an sa si unu a wojo seei.

20-21 “Wan mëni fa mi bi fan ku unu möön nö, taa wan futuboi an hebi möön hën Masa. Wë nöö leti kumafa i si sëmbë ta sitaafu mi aki, nöö sö nöö de o ta sitaafu unu tu fu mi hedi. Nöö di soni mbei de o du sö, fu di de an sabi taa Masa Gadu hën manda mi ko a goonliba aki. Ma nöö kumafa i si sö sëmbë dë a de dendu ta piki mi buka, nöö sö nöö de o ta piki unu buka tu e.

22 “Fa dee sëmbë dee an dë ku Gadu a wan së sai dë, ee ma bi ko a goonliba aki ko fan ku de, nöö an bi o dë taa de tu hogi. Ma nöö fa u dë aki, de an sa fia. Biga mi fan ku de kaa, nöö hën de buuse mi seei.

23 Nöö ee wan sëmbë buuse mi, nöö mi Tata seei a buuse tu e.

24 Ee ma bi du gaan foombo soni a de dendu di na wan sëmbë u goonliba aki bi sa du, nöö an bi o dë hogi sö ee de an kë piki mi. Ma mi du de, de si, ma tókuseei de ta buuse mi ku mi Tata tuu. Fëen mbei di zōndu u de hebi sö.

25 “Ma nöö fa i si di soni ta pasa aki sö, nöö a kai ku di soni di dë sikifisikifi a di Buku u Gadu, di de taa de ta tei ta tii libi u de naandë. Biga a taa:

De ta buuse mi seei, ma an dë taa soni wë mi du de e.

26 “Ma nöö te mi o go a mi Tata, nöö mi o manda di Sëmbë mi bi taki dë da unu e, faa ko taanpu ku unu. Hën da di Akaa di ta mbei sëmbë ko sabi hii soni gbelingbelin leti fa a dë. A Gadu seei a o kumutu, nöö a o ta konda soni u mi.

27 Nöö unu seei o ta konda soni u mi tu, biga a seti u di wooko hën mi ku unu bi dë kaa fu te kisi fa u dë aki.”

16

Aki Masa Jesosi ta fan soni möön u di Akaa fëen di

a o manda ko.

1 Hën Masa Jesosi ta fan ku u dee bakama fëen eti, a taa: “Dee sëmbë o, mi ta konda dee soni aki da unu a fesi e, fu bakaten wan musu buuja te un disa u biibi a mi liba.

2 Biga dee hedima o puu unu a dee keiki u de. A o ko dë sö taa kii seei de o ta kii unu, nöö de o ninga taa Gadu wë de ta heepi fa de ta du dë.

3 Ma di soni mbei de o du sö, fu di de an sabi mi Tata, nöö de an sabi ambë da mi tu.

4 Nöö mi ta konda dee soni aki da unu a fesi, fu te di juu dou de ko pasa nöö an o bigi da unu poi. Biga woon toona mëni taa sö mi bi taki da unu kaa.

“Nöö ma bi ta konda dee soni aki da unu fu di mi bi dë ku unu eti.

5 Ma awaa mi o toona go a di Sëmbë di manda mi ko aki baka. Ma nöö na wan fuunu ta hakisi mi möönsō ee naasë mi nango.

⁶ Ma fu di mi ta fan dee soni aki ku unu, nöö mi si taa hati fuunu dë fukafuka te na soni.

⁷ “Ma mi taki da unu gbelin, dee sëmbë, taa a dë wan gaan heepi da unu fa i si mi nango aki. Biga ee ma go, nöö di Akaa u Gadu di mi o manda u ko taanpu ku unu, nöö an o sa ko e. Ma te mi go kaa, nöö mi o mandëën da unu.

⁸ Nöö te a ko, nöö a o ta lei dee goonliba sëmbë aki taa de an saandi da hogilibi e, de an saandi da letilibi, de an sabi u wegi soni kuutu tu.

⁹ “Nöö di soni mbei mi taa de an saandi da hogilibi, biga de an kë biibi mi möönsö.

¹⁰ Nöö di soni mbei mi taa de an saandi da letilibi, biga mi libi leti tee mi sa toona go a mi Tata ka dee libisëmbë u goonliba aki an sa si mi möön seei. Sö mi libi leti tjika, ma de an si ën möönsö.

¹¹ Nöö di soni mbei mi taa de an sabi u wegi soni. Wë biga Gadu kuutu di hedima u de te a buta dëën taa a o feni sitaafu u nöömö, ma töku de ta waka nëën baka eti.

¹² “Wë mi abi hia soni möön u konda da unu e, dee sëmbë, ma wan o sa fusutan e eti.

¹³ Ma te di Akaa ko, di ta lei soni leti kumafa a dë a Gadu wojo, nöö a o mbei i ko sabi hii soni kumafa a dë. Biga fa a o ko naandë, an o tei soni fëën seei konda, ma dee soni dee a jei a mi ku mi Tata, nöö de a o ta taki. Nöö a o fan ku unu a dee soni liba dee dë u ko eti.

¹⁴ “Fa a o ko dë, nöö a o mbei un si di hei ku di nëbai di mi abi e. Biga a o ta tei dee soni u mi ta konda da unu finifini fuun sabi de.

¹⁵ Nöö hii soni di mi Tata abi dë u mi kaa, hën mbei mi taa di Akaa o tei a dee soni u mi faa lei unu.”

¹⁶ Hën Masa Jesosi toona taki da u möön taa: “Abiti möön wan o si mi möön baa, ma nöö te wan pisi woon toona si mi baka.”

¹⁷⁻¹⁸ Nöö hën di u jei a taki sö, hën u bia ta hakisi u na u makandi taa: “Womi, andi da di soni di a ta fan naandë taa abiti möön wa o si ën möön, ma te wan pisi nöö woo toona si ën baka? Andi a ta fan dë taa a nango nëën Tata? Andi seei a kë taki di a taa ‘Abiti möön’? Wa saandi a ta taki e.”

¹⁹ Nöö hën Masa Jesosi si taa u kë hakisi ën soni fëën, hën a taa: “Fa un ta fan ku unu seei sapisapi naandë, fu di mi taki taa abiti möön wan o si mi möön, nöö te wan pisi woon toona si mi baka, hën ta toobi unu sö nö?”

²⁰ Wë un haika e. Fu tuutuu mi taki da unu gbelin taa dee sëmbë dee an dë ku mi a wan së, de o ta wai seei, ma unu, woon dë ku gaan fuka ta këë ta kusumi te na soni. Ma nöö wan fëëë e. Di fuka i si woon ta fuka naandë o bia ko wan gaan wai seei da unu.

²¹ “Wan sabi fa a dë te wan mujëë dë ku bëë nö? Te di juu fëën kisi faa pali, nöö di bëë ta njan mën seei, ma te a pai kaa nöö an ta mëni di fuka naandë möön. Wai nöö a ta wai fu di a pai wan mii.

²² “Nöö sö nöö a o dë ku unu tu e baa. Fa i si un sai naandë, nöö un dë ku gaan fuka seei a unu hati fu di mi taa mi nango. Ma mi o toona si unu baka e, nöö di juu dë woon bia ta wai seei. Nöö na wan sëmbë o sa puu di wai dë a unu hati möön.

²³ Nöö di juu naandë, nöö wan o ta hakisi dee lö hakisi dë möön tu.

“Nöö mi taki e baa, taa hiniwan soni di woon begi mi Tata a mi në, nöö woon feni ën e.

²⁴ Te kisi kumafa u dë aki, wan hakisi na wan soni a mi në eti. Ma nöö fuun seti hakisi awaa nöö woon feni, nöö di wai fuunu o ko dë telutelu awaa.

²⁵ “Dee sëmbë o, fa mi ta fan ku unu aki, nöö mi ta fan ku unu a nongö fasi nöö. Ma nöö wan juu o ko di ma o ta konda soni da unu a sö wan fasi möön. Ma mi o ta fan ku unu limbolimbo seei awaa ta lei unu soni u mi Tata.

²⁶ Nöö di juu dë, nöö unu seei o ta begi ën soni awaa a mi në. An o dë u mi nöö musu ta begi ën da unu möön.

²⁷ Biga mi Tata lobi unu, fu di un lobi mi nöö un ta biibi taa nëën mi kumutu ko aki.

²⁸ Nöö sö a dë tuu e. Biga a mi Tata mi kumutu ko a goonliba aki, nöö awaa mi o toona go nëën baka.”

²⁹ Nöö di a fan sö, nöö hën u taa: “Aaa, u si taa i ta fan ku u limbolimbo awaa tuu. Ja ta fan ku u a nongö fasi möön.

³⁰ Nöö u ko si tu taa an dë fanöudu fu wan sëmbë musu hakisi i soni biga i sabi hii soni kaa. Hën mbei u ta biibi taa a Gadu i kumutu ko.”

³¹ Hën a piki u taa: “Awa, un ta biibi tuu.

³² Ma nöö un haika e. Wan juu o ko nöö a ta ko seei zaaa kaa, di unu tuu seei o paaja disa mi wanwan tö. Hiniwan fuunu o go fëën nëën wosu. Ma nöö ma ta dë mi wanwan möönsö e, biga mi Tata ta dë ku mi nöömö.

³³ “Sö wë e, dee sëmbë. Mi tei dee soni aki konda da unu baa, fuun sa abi kötöhati fu di un nama ku mi. Biga a di goonliba aki fuka ku sitaafu dë nëën. Ma wan lasi hati e, biga mi wini hii soni a di goonliba aki kaa.”

17

Aki Masa Jesosi ta begi.

¹ Nöo di Masa Jesosi fan sö ku u te a kaba kaa, nöo hën a hopo wojo luku liba. Hën a taa: “Wë Taata o, ja si di juu dou. Nöo mi begi i taa a di soni di o pasa aki, nöo fii mbei dee sëmbe u goonliba aki ko si di waiti di dë a di Mii fii aki e, nöo di waiti di i seei abi o ko a döo tu.

² Wë biga i da mi taki a hii sëmbe liba kaa, fu mi sa da dee sëmbe dee i da mi di libi u teego.

³ Nöo andi da di libi u teego? Hën da u de ko sabi i, di wan kodo tuutuu Gadu u mundu ku mi, Jesosi Keesitu, di i manda ko a goonliba aki.

⁴ “Nöo fa i manda mi ko aki, nöo mi mbei libisëmbe si di hei ku di waiti di i abi o. Biga di wooko di i da mi u mi du nöo mi kabëen.

⁵ Wë nöo di i si a dë sö kaa, nöo be mi toona ko a i e, Taata, u mi sa toona feni di hei ku di waiti baka di mi ku i bi abi makandi ufö di goonliba aki mbei.

⁶ “Wë nöo luku dee sëmbe aki dee i tei a dee oto sëmbe u goonliba dendu da mi. Mi mbei de ko sabi fa i dë e. De bi dë fii kaa, nöo hën i tei de hën i da mi de. Nöo de an disa dee wöutu fii e, Taata. De piki de hoi seei.

⁷ Nöo hën mbei de ko sabi gbelin taa hii dee soni dee i da mi, nöo a i de tuu kumutu.

⁸ Biga mi konda dee wöutu fii da de, nöo de tei de. Nöo hën wë de ko sabi gbelingbelin taa aai, a i mi kumutu. De biibi seei taa i manda mi ko aki.

⁹ “Nöo fa mi ta begi i aki, Taata, nöo mi ta begi da dee sëmbe dee i da mi aki. Ma ta begi da dee oto sëmbe u goonliba dee an dë ku u a wan së e. Nönö. Biga dee i si aki, nöo de wë da fii.

¹⁰ Biga hii dee soni mi abi, nöo de dë fii, nöo hii soni i abi nöo de dë fu mi. Nöo fa i si dee disa dë aki, nöo de o ta mbei oto sëmbe si di waiti di mi abi, hën wë mbei mi ta begi da de sö.

¹¹ Biga ma o dë a goonliba aki möön. Mi ta ko a i kaa, ma de o dë aki eti. Taata, fa i si i dë fii limbolimbo söndö föutu dë, nöo i tjubi dee sëmbe dee i da mi aki ku di kaakiti u di nê fii o, be de dë di wan makandi leti kumafa mi ku i dë di wan aki.

¹² “Hii di ten mi bi dë ku dee sëmbe aki, nöo mi bi ta tjubi de ku di kaakiti fii nê. Mi bi ta luku de seei fu de an kumutu a di pasi. Fëen mbei na wan u de lasi, boiti di hogi wan di i si fasi fëen tjëen go kaba a söso naandë, u di soni di Buku fii taki musu ko tuu.

¹³ “Ma nöo awaa mi ta ko a i, Taata. Nöo mi ta fan dee soni aki fu di mi dë a goonliba eti. Biga mi kë u dee sëmbe aki musu abi di wai di mi abi aki tuu ku telu a de hati.

¹⁴ Hii di juu ten mi dë ku de aki, nöo mi bi ta da de dee wöutu fii, hën mbei dee oto sëmbe u di goonliba aki ta buuse de sö. Biga de an dë ku de a wan së a dee hogi de ta du, leti kumafa i si miseei an dë ku de a wan së tu.

¹⁵ “Ma nöo ma ta begi fii puu de a goonliba e. Nönö. Ma mi kë fii tjubi de be di didibi an musu wini de.

¹⁶ Biga na sëmbe u di goonliba aki de dë möön e, leti kumafa mi seei an dë sëmbe u di goonliba aki tu.

¹⁷ Nöo mi begi i, Taata, fii lei de di Wöutu fii, be de si soni gbelingbelin kumafa a dë tuutuu, nöo de o ko dë apaiti da i söndö föutu. Biga di Wöutu fii hën da di Tuu.

¹⁸ “Nöo leti kumafa i si i manda mi ko a goonliba aki, nöo sö nöo mi ta manda dee sëmbe aki go a goonliba tu, fu de ta lei sëmbe soni fii.

¹⁹ Nöo fu de hedi mi ta buta miseei ku telu a i maun fu de si, nöo deseei o buta deseei ku telu a i maun tu söndö ganjan.

²⁰ “Ma nöo na dee sëmbe aki nöo mi ta begi da e, Taata. Ma mi ta begi da dee sëmbe tu dee o jei di buka a de nöo de bia ko biibi.

²¹ Taata o, mi begi i gaantangi, be de tuu ko dë wan makandi e, leti kumafa mi ku i dë wan aki. Sö u ku de tuu musu dë wan makandi. Biga ee a dë sö kaa, nöo dee oto sëmbe u goonliba o ko sabi awaa taa aai, i manda mi ko aki tuu.

²² “Fa mi ku i dë aki, i bi da mi sö wan hei taa mi ku i sa dë di wan. Nöo mi ta toona da dee i si aki di wan seei hei dë tu, fu de dë di wan makandi.

²³ Nöo mi o dë a de dendu, nöo joo dë a mi dendu, nöo sö u tuu o dë di wan makandi. Nöo te a ko sö kaa, nöo dee oto sëmbe u goonliba o ko sabi gbelingbelin taa i manda mi ko aki. Nöo de o ko si tu taa i lobi dee sëmbe fii naandë leti kumafa i lobi mi aki.

²⁴ “Nöo Taata, fa mi ta begi i aki, nöo mi kë dee sëmbe i buta a mi maun aki musu ko dë ku mi ka mi dë e, be de sa si di waiti ku di hei di i da mi. Biga i bi lobi mi bifö i mbei di goonliba seei.

²⁵ “Taata, fa i ta du soni ku leti tjika naandë, nöo dee oto sëmbe u di goonliba aki an sabi i e. Ma nöo mii sabi i. Nöo dee sëmbe i da mi aki nöo deseei ko sabi taa i manda mi ko aki.

²⁶ Fa mi ku de bi dë aki, mi mbei de ko sabi i gbelin kumafa i dë, nöö mi o ta mbei de ko sabi i möönmööñ eti. Biga te de sabi i kumafa i dë kaa, nöö de o ta lobi deseei ku di wan seei lobi di i si i ta lobi mi aki. Nöö miseei o dë a de dendu tu ta tii de.”

Sö Masa Jesosi fan ku ëñ Tata tefa a kaba.

18

Aki de kisi Masa Jesosi.

Mat. 26:47-56; Maik. 14:43-50; Luk. 22:47-53

¹ Nöö hën di Masa Jesosi begi sö te a kaba, hën u ku ëñ kumutu dë, hën u pasa di kiiki de kai Gidilon go a di oto së tela. Nöö ala wan djai dë ku wanlô hia pau, nöö hën u go a di djai dë dendu.

² Ma nöö Judasi, di sëmbë di o sei Masa Jesosi, nöö a bi sabi di kamian naandë bunu kaa, biga u ku Masa Jesosi bi lobi u ko makandi naandë.

³ Nöö hën u sai dë te wan pisi, hën u si Judasi ta ko ku wanlô hia sodati, ku wanlô siköutu dee ta wakiti a di Wosu u Gadu a Jerusalem dë. Nöö fa de ta ko dë, nöö dee Gaan Begima ku dee Faliseima, de wë manda de nöö de ta ko ku feti soni a maun, so sëmbë ta tja falambo, so sëmbë dë ku lampu, biga a bi dë ndeti.

⁴ Ma nöö Masa Jesosi bi sabi hii dee soni dee o pasa ku ëñ kaa, nöö hën a waka go miti ku de. Hën a hakisi de taa: “Ambë un ta suku sö?”

Hën de taa: “Jesosi u di köndë de kai Nazalëti.”

Hën a piki de taa: “Wë mi disisi kaa.” (Nöö fa dee sëmbë ta fan dë, nöö Judasi di kõnkuma bi dë leti dë.)

⁶ Nöö di Jesosi piki de sö, nöö hën de tuu hai baka naki de na de tuwë a goon.

⁷ Hën a toona hakisi de möön taa: “Ambë da di sëmbë un ta suku?”

Hën de taa: “Jesosi u Nazalëti.”

⁸ Hën a piki de taa: “Wë mi bi piki unu kaa taa miseei disisi wante. Nöö ee mi un ta suku, nöö un disa dee oto sëmbë aki be de go u de.”

⁹ Nöö da sö di wöutu ko leti kumafa a bi taki taa:

Dee i bi da mi, na wan u de mi lasi mööñsö.

¹⁰ Nöö wan u dee sëmbë ko dë de kai Malikusi. A dë wan futuboi u di Kaba Hei Begima. Nöö fa i si u mbei dë, nöö hën Petuisi hai di sëufangi fëen valau puu nëen dosu, hën a koti wan së jesi u di sëmbë dë belim puu tuwë a goon dë.

¹¹ Hën Masa Jesosi bai ëñ taa: “Nönö womi. Tuusi di ufangi fii nëen dosu baka. Di sondi di mi Tata da mi u mi bebe aki, ma musu bebëen tuu ku telu nö?”

Aki de tja Masa Jesosi go a

di Gaan Begima.

Mat. 26:57-58; Maik. 14:53-54; Luk. 22:54

¹² Nöö di juu dë, hën dee hia sodati ku di hedima u de ku dee siköutu u dee Dju hedima, hën de kisi Masa Jesosi awaa. Hën de tai ëñ maun te de kaba.

¹³ Hën de tjeën go a di wosu u wan tata de kai Ananasi. Nöö di Ananasi dë, hën bi dë di Kaba Hei Begima a fesi ufô Kajafasi, nöö Kajafasi tööu ku wan mujëe mii fëen.

¹⁴ (Nöö Kajafasi hën wë bi da di sëmbë di bi da dee hedima u Dju lai a di kuutu taa, ka u hii di nasiön tuu kaba a sösö nöö a möön bunu wan kodo sëmbë nöö dëdë.)

Aki Petuisi fta taa an sabi

Masa Jesosi.

Mat. 26:59-75; Maik. 14:55-72; Luk. 22:55-71

¹⁵ Nöö fa de kisi Masa Jesosi tja go naandë, nöö Simon Petuisi ku wan oto bakama bi dë tee a baka ala ta waka ta ko. Nöö di bakama naandë, di Kaba Hei Begima bi sabi ëñ kaa, fëen mbei de dëen pasi faa go ku Masa Jesosi a di djai dendu. Ma Petuisi hën a fika a döö naandë.

¹⁶ Nöö hën wë di oto bakama dë toona go fan ku di mujëe mii ta watji a di dööbuka, nöö hën a mbei Petuisi pasa ko a di djai dendu tu.

¹⁷ Nöö hën di mujëe mii hakisi Petuisi taa: “Womi, na i da wan u dee bakama u di sëmbë de tja ko aki nö?”

Hën Petuisi piki taa: “Nönö, na mi e.”

¹⁸ Nöö fa de dë a di djai dendu a di ndeti dë, nöö kamian bi kötö, hën de mbei wan faja buta dë ta këndë. Dee wookoma ku dee siköutu tuu sai naandë, hën Petuisi seei go ta këndë faja ku de tu.

¹⁹ Nöo di juu naandë, de bi tja Masa Jesosi go a di awoo Kaba Hei Begima de kai Ananasi kaa. Nöo hën Ananasi ta hakisi ën peipei soni fuu dee bakama fëen, ku di lei a abi ta lei sëmbë a di köndë.

²⁰ Hën Masa Jesosi piki ën taa: "Wë fa i ta hakisi mi dee soni aki, wë hibiwan juu mi bi ta lei sëmbë a lanti wajaa. Biga mi bi nango a hii dee keikiwosu te dou ku di Wosu u Masa Gadu tuu, ka hii dee Dju sëmbë ta ko makandi. Nöo na tjubitjubi mi bi ta du ën."

²¹ Wë nöo na mi i musu hakisi. Hakisi dee sëmbë dee bi ta haika dee fan u mi naandë, biga misikuma de musu sabi andi da dee soni mi bi ta lei de."

²² Nöo fa a fan dë, hën wan u dee wakitima di bi dë zuntu ku ën dë, hën a dëen wan baaimaun a bandjajesi dë kpaa taa: "Sö joo piki di Kaba Hei Begima nö?"

²³ Hën Masa Jesosi piki ën taa: "Womi, ee mi taki wan hogi soni, nöo lei mi di hogi mi taki. Ma ee mi fan leti, nöo andi mbei i naki mi u du?"

²⁴ Nöo fa a fan naandë, nöo hën de disa di taki, hën Ananasi mandëen taitai maun go a Kafafasi awaa.

²⁵ Nöo di juu dë, Simon Petuisi dë fëen taanputaanpu naandë ta këndë di faja eti. Te wan pisi hën de bia ko ta hakisi ën möön taa: "Wë womi, na i da wan u dee bakama u di sëmbë naandë nö?" Hën a fia taa: "Nönö, nönö, na mi e!"

²⁶ Nöo wan futuboi u di Kaba Hei Begima sai dë. A dë famii u Malikusi di Petuisi bi koti ën jesi, nöo hën a hakisi ën taa: "Tan. Wë womi o, na i ku ën mi bi si a di djai ala ö?"

²⁷ Nöo hën Petuisi toona fia möön taanga taa: "Nönö hön, na mi da di sëmbë di i bi si dë e!"

Nöo hën wantewante dë hën ganian bai kanda.

Aki de tja Masa Jesosi go

a Gaama Pilati.

Mat. 26:59-66, 27:1-2, 11-14; Maik. 14:55-66, 15:1-5; Luk. 22:66-23:5

²⁸ Nöo hën baka u di dë, hën de kumutu a Kafafasi. Hën de tja Masa Jesosi go a di kuutuwasu u dee Loomë sëmbë dee ta tii di köndë. Naandë wan Gaama de kai Pilati ta dë, di dee Loomë lanti buta ta tii di köndë. Nöo di juu dë a bi dë mamate biten. Nöo abiti möön di Pasika o kai, nöo fëen mbei dee hedima u Dju an sa go a di kuutuwasu, biga an dë wosu u dee Dju. Nöo de an kë poi di tjina taa de go a wan wosu na u Dju sëmbë, biga de kë hoi deseei limbolimbo u de sa njan di daka.

²⁹ Fëen mbei Gaama Pilati musu ko a de a döo.

Nöo di a ko dou, hën a hakisi de taa: "Wë un hogi di sëmbë aki du mbei un tjëen ko a mi aki?"

³⁰ Nöo hën de piki ën taa: "Hön, nönö. Wë di soni dë an dë u hakisi. Wë biga ee an bi dë wan sëmbë di ta du hogi, nöo wa bi o tjëen ko da i aki."

³¹ Nöo hën di Gaama taa: "Sö nö? Wë nöo di a dë sö kaa, nöo be unu seei tei ën tja go kuutu ku dee wëti fuunu."

Nöo hën de piki ën taa: "Wë nönö, wa sa kuutu ën e, biga un dee Loomë lanti an ta da u pasi u kii sëmbë!"

³² Nöo di soni mbei a musu pasa sö. Biga Masa Jesosi bi pindja de kaa taa de an o kii ën kumafa dee Dju sëmbë ta kii sëmbë, hën mbei de bi musu tjëen go da di Loomë Gaama fu hën musu mandëen go kii.

³³ Nöo hën Pilati toona go a di kuutuwasu, hën a kai Masa Jesosi ko nëen. Hën a hakisi ën taa: "Wë nöo i da di kõnu u dee Dju sëmbë tuu nö, kumafa de ta taki taa i taki,?"

³⁴ Hën a piki ën taa: "Wë fa i ta hakisi mi aki, na un fasi i ta mëni ën? A di fasi i seei ta mëni u kõnu, naa a di fasi dee Dju ta mëni ën?"

³⁵ Hën Gaama taa: "Hön, ambë? Mi da Dju nö? Unfa mi sa mëni ën a Dju fasi? Na dee sëmbë fii seei ku dee Gaan Begima fii tja i ko a mi aki nö? Nöo hën mi ko hakisi i andi da di soni di i du mbei de tja i ko aki?"

³⁶ Hën a piki ën taa: "Wë de taa mi ta mbei miseei kõnu. Wë ma di Kõnu Tii u mi an dë wan tii kuma di u dee sëmbë u di goonliba aki e. Biga ee a bi dë sö, nöo dee futuboi u mi bi o hopo heepi mi feti fu dee Dju hedima an bi musu kisi mi tja ko aki. Ma nöo di tii u mi, na a di goonliba aki a kumutu e."

³⁷ Nöo hën Gaama piki ën taa: "Söö. Wë nöo hën da i ta piki taa i dë kõnu."

Hën Masa Jesosi taa: "Awa, mi da wan kõnu tuu. I a leti a di dë. Ma boiti di dë, di soni mbei de pai mi ko a di goonliba aki, fu mi sa lei sëmbë andi da tuu ku andi da ganjan. Nöo hibiwan sëmbë di kë jei tuutuu soni, nöo a o haika andi mi ta fan."

³⁸ Nöo hën di gaama taa: "Ambë tjika u sabi andi da di tuu?"

Nöo fa de fan naandë, nöo hën Gaama Pilati toona go a döo a dee hedima u Dju ala, hën a taa: "Wë mi suku föutu a di womi te mi wei. Ma feni soni nëen möönsö u mi musu kuutu ën."

³⁹ Ma nöö un sabi nö? Un bi guwenti fu te Pasika kai, nöö mi lusu wan sëmbë di dë a dinguwosu da unu. Nöö unfa fëën un mëni? Un kë mi lusu di kõnu fuunu aki da unu nö?”

⁴⁰ Nöö fa a fan dë, nöö hën de tuu kai olo taa: “Ambëë? Nëën i musu lusu e! Balabasi, hën fii lusu!”

Nöö di Balabasi dë, a bi dë a dinguwosu fu di a bi dë wan sëmbë ta tja toobi ko a di kõndë.

19

Aki de manda Masa Jesosi go kii.

Mat. 27:15-31; Maik. 15:6-20; Luk. 23:13-25

¹ Nöö hën Gaama Pilati manda sëmbë, de wipi Masa Jesosi wan hogi wipi.

² Nöö baka u di dë, hën dee sodati tei wan tatai ku maka kuma agbago maka djangadjanga hën de lolu ën mbei kuma kõnu kaapusa te de kaba, hën de tuusi ën a Masa Jesosi hedi. Nöö hën de tei wan baau djakiti langa wan kumafa kõnu ta bisi, hën de bisi ën dëën te de kaba.

³ Nöö hën de nango nëën ta mbei ën fa taa: “Odi o, kõnu u dee Dju, odi o!” Hën de ta naki ën nëën bandjajesi ku ën fesi tuu.

⁴ Nöö hën di gaama toona go a döo a dee hedima u Dju, hën a taa: “Wë un haika, mi o toona tja di sëmbë ko da unu e. Biga mi, ma feni na wan föutu nëën möönsö fu mi sa dëën sitaafu.”

⁵ Nöö fa a fan dë, nöö hën a mbei de tja Masa Jesosi ko a döo da de. A dë ku di langa djakiti nëën sinkii, ku di maka kaapusa nëën hedi.

Hën di gaama taki da de taa: “Un luku di womi. Hën wë disi e.”

⁶ Ma nöö di dee Gaan Begima ku dee siköutu u de si ën, hën de bai kai wan gaan wolo taa: “Un kii ën oo! Un pekëën a lakpa pau kii! Un pekëën a lakpa pau kii!” „Biga a sö wan fasi dee Loomë sëmbë bi guwenti u kii dee sëmbë ta du hogi a di kõndë a di ten dë.”

Nöö hën di gaama piki taa: “Mi? Na mi e! Ee a lakpa pau un kë kii ën, nöö be unu seei tjëen go hëngi kii, biga ma feni föutu nëën möönsö.”

⁷ Hën dee Dju bai piki taa: “Ja feni föutu nëën nö? Wë haika, u abi wan wëti nöö di wëti taa ee wan sëmbë ta mbei hënseei Gadu nöö a musu dëdë. Wë nöö di womi aki taa hën da Miii u Gadu, nöö hën mbei a musu dëdë e!”

⁸ Wë nöö di di gaama jei de fan sö, nöö a ko möön fëëë seei.

⁹ Hën a toona go a di kuutuwsos dendu, hën ku Masa Jesosi, hën a hakisi ën taa: “Wë, ambë seei da i? Naasë i kumutu ko aki?” Ma Masa Jesosi an piki ën na wan soni.

¹⁰ Hën Gaama taa: “Ja kë piki mi nö? Ja sabi di makiti di mi abi aki nö, taa mi sa lusu i be i go, ee nasö mi sa mbei de peka i a lakpa pau kii?”

¹¹ Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Wë nöönö, ja sa abi sö wan makiti a mi liba, ee na Gadu hën da i ën. Fëën mbei di sëmbë di i si tja mi ko da i aki, hën du di möön gaan hogi.”

¹² Wë nöö di di gaama jei a fan sö, nöö hën a ta suku wan baaku nöömö faa sa lusu ën. Ma nöö dee hedima u Dju an dë nëën. De ta bai wolo seei taa: “Kaba! Ee i lusu di sëmbë aki go, nöö i ku di Gaan Kõnu a Loomë o ko a wan gaan toobi e. Biga ee wan sëmbë ta mbei hënseei kõnu nöö hën ku di Gaan Kõnu dë gaan felantima!”

¹³ Wë nöö di Gaama Pilati jei fa de fan dë, hën a mbei de toona tja Masa Jesosi ko a di djai möön. Hën a go sindo a di kuutubangi fëën awaa faa koti di taki. Nöö di kuutubangi dë a wan hei sitonu liba. Mbei de mbei di kamian dë, nöö a di Dju tòngö de kai ën Gabata.

¹⁴ Nöö di ten di soni aki ta pasa, nöö a bi dë kuma nëigi juu mamate sö. Nöö de ta seeka seei u de njan di Pasika daka di o kai dë.

Nöö hën di gaama taki da dee hedima u Dju taa: “Wë un luku di kõnu fuunu aki e!”

¹⁵ Ma nöö de an sa jei di soni dë. Hën de bai taa: “Un tjëën puu dë. Un tjëën puu dë. Un pekëën a lakpa pau kii!”

Hën a taa: “Di kõnu fuunu, hën u musu peka a lakpa pau kii nö?”

Hën dee Gaan Begima bai piki taa: “Wa a’ oto kõnu a u liba möönsö e, möön leki di Gaan Kõnu a Loomë!”

¹⁶ Nöö di Gaama Pilati jei de taki sö, nöö hën a da de Masa Jesosi awaa fu de tja go peka kii.

Aki de peka Masa Jesosi

a di lakpa pau.

Mat. 27:32-44; Maik. 15:21-32; Luk. 23:26-43

Nöö hën dëë sodati tei ën, hën de ku ën ta waka nango.

¹⁷ Nöö fa de nango dë, hënseei ta tja di lakpa pau fëën ku taanga nango ka de o pekëën kii. Nöö hën de nango te de go dou a di kamian de kai Hedibonu. A Dju tòngö de kai ën Golugata.

¹⁸ Nöö naandë sö de go pekëën a di lakpa pau te de kaba. Nöö de peka tu oto sëmbë a lakpa pau di daka dë tu. Hën de hopo de taanpu a pë nöö Masa Jesosi dë a de mindi.

¹⁹⁻²⁰ Ma nöö di gaama bi mbei de sikifi wan soni peka a di lakpa pau u Masa Jesosi, nöö de sikifi ën a dii pei tóngô: a dë a di Alamaiki tóngô di u dee Dju sëmbê ta fan, a dë a Latein, a dë a Giiki, a taa: JESOSI FU NAZALËTI, DI KÖNU U DEE DJU SËMBË, HËN DISI. Nöö di kamian ka de peka Masa Jesosi a di lakpa pau naandë, a dë zuntu ku Jelusalen, nöö sômëni u dee Dju sëmbê ta waka ta pasa dë, nöö de ta lesi di sikifi di dë a di lakpa pau.

²¹ Nöö hën dee Gaan Begima go ta mbei toobi ku Gaama Pilati taa: “Ja bi musu sikifi ën sô taa hën da di kënu fuu dee Dju sëmbê e. Ma i bi musu sikifi taa, hën bi ta mbei taa a dë kënu fuu.”

²² Nöö hën di Gaama bai de taa: “Un disa mi e! Di soni mi sikifi naandë, a fika sô.”

²³ Wë nöö di dee sodati peka Masa Jesosi te de kaba kaa, hën de tei dee bisi fëen hën de paati de a fö pei, hiniwan sodati ku fëen. Ma nöö di gaan djapona fëen di de bi mbei ku telu söndö miti, hën nöö fika.

²⁴ Hën de taa: “Wan boo tënë di djapona aki e, ma un boo tuwë lötu luku ee undi fuu o feni ën.”

Nöö sö wë i si taa a kai ku di soni di bi sikifi a Gadu Buku taa

Dee bisi u mi de paati da de na de;

de tuwë lötu da di koosu u mi.

Nöö leti sö dee sodati du e.

²⁵ Nöö fa Masa Jesosi sabi taa hii dee soni hën Tata bi buta dëen faa du nöö de tuu pasa kaa, boiti wan oto soni nöö di bi sikifi a di Buku u Gadu. Hën a taa: “Dëwata kisi mi.”

²⁶ Nöö hën Masa Jesosi bia luku, hën a si hën mama dë ku di bakama fëen di dë gaan mati fëen. Hën a taki dëen mama taa: “Mujëe o, luku di womi i si dë. Hën wë da miii fii e.”

²⁷ Hën a fan ku di bakama tu taa: “Womi, luku i mama dë.”

Nöö kumutu a di ten dë, hën di bakama naandë tei Masa Jesosi mama buta nëen wosu ta sölugu.

Aki Masa Jesosi dëdë.

Mat. 27:45-56; Maik. 15:33-41; Luk. 23:44-49

²⁸ Ma nöö Masa Jesosi sabi taa hii dee soni hën Tata bi buta dëen faa du nöö de tuu pasa kaa, boiti wan oto soni nöö di bi sikifi a di Buku u Gadu. Hën a taa: “Dëwata kisi mi.”

²⁹ Nöö wan gandjigandji win kuma asin bi dë a wan paniki dendu dë, hën de tei sipönsu tuusi nëen. Hën de tei wan maun u di piki pau de kai hisopu hën de tuusi di sipönsu nëen hën de tëndëen buta nëen buka.

³⁰ Nöö di a tjupeën te a kaba hën a bai taa: “A kaba!” Hën a saka hedi hën a manda di akaa fëen go. Böö fëen koti.

³¹ Nöö di juu dë, dee Dju bi ta seeka seei u de njan di daka, biga fa a o kai dë, a dë wan gaan apaiti saba. Nöö hën mbei de go begi Gaama Pilati faa mbei sëmbê go booko dee sëmbê dee dë a dee lakpa pau tuu futu, be de dëdë möön hesi fu de sa puu de. Biga de an kë di sinkii u de musu fika hëngihëngi naandë kisi di saba.

³² Nöö hën dee sodati go booko di fosu sëmbê futu te de kaba. Hën de go booko di u tu.

³³ Ma nöö di de dou a Masa Jesosi fu de booko ën futu, hën de ko si taa a dëdë kaa. Nöö hën de an booko ën futu möön.

³⁴ Ma wan u dee sodati tei wan lanza hën a suti ën nëen bandja, nöö hën gadjabia ku wata ta kule ta kumutu nëen bandja dë tjöölölö ta kai a goon.

³⁵ Nöö di sëmbê i si ta taki dee soni aki, hën seepi si de ku wojo e. Nöö fa a ta fan aki, na soni a ta mindi e. Tuutuu soni seei a ta taki, fu te i jei nöö i musu bia ko biibi a Masa Jesosi tu.

³⁶ Biga hii dee soni i si pasa aki, de pasa sö fu dee soni dee dë a di Buku u Gadu tuu musu ko tuu. Biga di Buku bi taa:

Na wan kodo bonu fëen o booko möönsö.

³⁷ Ufö a taki a wan oto kamian taa:

De o ko si di sëmbê sabi di de bi suti di suti naandë.

Aki de bei Masa Jesosi.

Mat. 27:57-61; Maik. 15:42-47; Luk. 23:50-56

³⁸ Nöö di juu dë, i bi abi wan womi de kai Josëfu u di köndë de kai Alimatea. Nöö a bi dë wan bakama u Masa Jesosi tu, ma a tjuubitjubi fasi fu di a bi fëëe dee hedima u Dju.

Nöö di Josëfu aki go a Gaama Pilati go hakisi ën pasi faa sa go tei di dëdë sinkii u Masa Jesosi tja go bei. Hën di Gaama dëen pasi.

³⁹ Nöö hën ku di womi de kai Nikodemusi di bi ko a Masa Jesosi a wan ndeti, hën de ko tei ën. Nöö fa Nikodemusi ko dë, a tja sumëe suti sondi te a hila mökisi mökisi faa seeka di dëdë

sinkii u Masa Jesosi. Dee soni dee a tja ko naandë, de sa hia kuma wan feifiteni kilo sô, sô de hia tjika.

⁴⁰ Nöo hën wë de tu sëmbë dë lolu di dëdë sinkii u Masa Jesosi ku wanlô weti koosu pisi mökisi ku dee sumëë suti soni dë te de kaba, kumafa dee Dju sëmbë guwenti fu seeka wan dëdë bei.

⁴¹ Wë nöo zuntu ku ka de bi peka Masa Jesosi kii naandë, wan djai bi dë ku wan sitonu kununu ka de bi seeka wan gaan baaku u de ta bei sëmbë. Ma de an bei sëmbë nëën wan daka eti.

⁴² Nöo fa di gaan daka o kai dë, nöo dee sëmbë ta biinga seei. Nöo fu di di geebi bi dë zuntu naandë kaa, hën de tei Masa Jesosi sinkii tja go bei a di baaku dë te de kaba. Nöo hën de go u de.

20

Aki Masa Jesosi weki baka.

Mat. 28:1-8; Maik. 16:1-8; Luk. 24:1-12

¹ Söo. Wë nöo a di fosu daka u di wiki di hopo dë, hën da sonde, mamate biten, kamian an limbo eti, nöo hën Malia u Magidala hopo go a di geebi ka de bi bei Masa Jesosi. Nöo fa i si de bei Masa Jesosi naandë, nöo de bi logoda wan gaan gindi sitonu tapa di baaku buka. Ma nöo di Malia go dou, nöo hën a si taa di sitonu an dë a di baaku buka möön.

² Nöo hën a kule toona go konda da Simon Petuisi ku di oto bakama u Masa Jesosi di hën ku ën dë gaan mati taa: “Dee sëmbë, u go a di geebi di mamate aki e, ma nöo wa si Masa naandë. De puu ën dë tja go, nöo wa sa naasë de tjëën go buta.”

³ Nöo hën di de tu bakama naandë jei sô, hën de hopo tei pasi ta kule nango a di geebi u de go luku.

⁴ Nöo fa de ta kule dë, hën di oto bakama kule go pasa Petuisi, nöo hën fosu go dou a di geebi.

⁵ Hën a bendi luku a di baaku dendu, nöo hën a si dee koosu de bi lolu Masa Jesosi ala, ma nöo hën an go a di baaku dendu.

⁶ Nöo hën Petuisi ko dou, nöo hën a denda go a di baaku dendu wante. Hën a si dee koosu de bi lolu Masa Jesosi sinkii a wan kamian dë,

⁷ ma nöo di hangisa de bi tai ën hedi, hën a si ën dobadoba te a wan së ala.

⁸ Nöo hën di oto bakama ku ën ko dë, hën a denda go a di baaku dendu awaa, go luku dee soni te a kaba, nöo hën a ko biibi awaa.

⁹ Ma nöo fa a ko biibi naandë seei, ma de an fusutan eti taa sô Masa Gadu Buku bi taki gaanduwe taa di Paamusi Könu musu toona weki baka.

¹⁰ Nöo hën de tu bakama toona go a wosu.

Aki Malia si Masa Jesosi.

Mat. 28:9-10; Maik. 16:9-11

¹¹ Ma nöo Malia bi toona ko dë möön. Hën a ko taanpu leti a di geebi naandë ta këë nöömö. Te wan pisi, hën a bendi luku a di baaku dendu.

¹² Nöo hën a si tu basia u Masa Gaangadu köndë sindosindo naandë gbolo, leti ka Masa Jesosi sinkii bi dë. Wan dë nëën hedi së, wan dë nëën futu së ala, nöo de tuu bisi weti koosu faan a de sinkii.

¹³ Nöo hën de hakisi ën taa: “Mujëë, andi seei du i, i ta këë sô baa?”

Hën a taa: “Wë nõnõ, de puu di Masa u mi aki e, nöo ma sa naasë de tjëën go buta.”

¹⁴ Nöo fa a fan dë, nöo hën a bia luku, hën a si Masa Jesosi taanputaanpu leti naandë, ma hii fu di dë an sabi taa hën di dë.

¹⁵ Nöo hën Masa Jesosi hakisi ën taa: “Mujëë o, andi seei du i, i ta këë sô? Ambë fii lasi i ta suku?”

Ma nöo Malia bi mëni taa di sëmbë ta luku di djai wë ta fan ku ën dë, hën a taa: “Wë baa, ee i puu ën aki tja go a wan oto kamian, nöo gaantangi mi begi i, lei mi ka a dë be mi go tei ën.”

¹⁶ Nöo fa a fan dë, hën Masa Jesosi kai ën nëën në awaa taa: “Malia!”

Nöo hën di mujëë bia vau luku ën hën a kai ën: “Laboni!” (Hën da Mësitë a di Alamaiki töngö di de ta fan.) Hën a go u go panjëën.

¹⁷ Nöo hën Masa Jesosi fan ku ën taa: “Nönõ mujëë, na panjan mi e, biga ma go a mi Tata eti. Ma nöo bia toona go piki dee otowan u mi taa mi nango a mi Tata di dë Tata fuunu tu, ku mi Gadu di dë di Gadu fuunu tu. Sô fii taki da de e.”

¹⁸ Nöo di de fan te de kaba, nöo hën Malia tja di buka ko konda da u dee bakama u Masa Jesosi taa: “Dee sëmbë, mi si Masa e!” Hën a da u di buka di a manda nëën da u.

Aki Masa Jesosi ko a dee

bakama fëen.

Mat. 28:16-20; Maik. 16:14-18; Luk. 24:36-49

¹⁹ Nöo a di sapate dë seei, hën u ko dë a wan wosu makandi, hën u söötö di döo fu di u fëëe dee hedima u Dju. Nöo te fuu kë mēni hën Masa Jesosi ko taanpu leti a u mindi naandë.

Hën a da u odi taa: “Un dë nö? Be hati fuunu kötö e, dee sëmbë.”

²⁰ Nöo hën a lei u dee peegu maaka nëen maun dendu ku di lanza buka nëen bandja, be u si taa hënseei di dë kaa. Nöo hën u wai te na soni.

²¹ Hën a toona taki da u möön taa: “Un musu dë ku kötöhati e, dee sëmbë.”

Hën a taa: “Wë un haika e. Leti fa i si mi Tata bi manda mi ko a dee sëmbë u goonliba aki, nöo söseei mi ta manda unu go a de tu e.”

²² Nöo fa a fan naandë, nöo hën a böö u vuuu ku buka hën a taa: “Un tei di Akaa u Gadu a unu liba e.

²³ Nöo fa woon tei ën dë, nöo di sëmbë woon puu a bëë fu dee hogi du fëen, nöo Gadu puu ën a bëë tu. Ma nöo dee sëmbë dee un hoi a bëë fu dee hogi du u de hedi, nöo Gadu o hoi de a bëë tu e.” Sö a taki da u.

Aki Tomasi si Masa Jesosi.

²⁴ Ma nöo wan otowan fuu de kai Tomasi, hënseei de kai Tumii, hën an bi sai naandë di daka dë.

²⁵ Nöo di u si ën, hën u fan ku ën taa: “Womi, u seei si Masa Jesosi e.”

Hën a piki u taa: “Un disa mi e, womi. Mi, fa mi dë aki, ee na mi seei si dee peegu maaka nëen maun dendu u mi buta finga a de, ee nasö mi tuusi maun a di lanza buka nëen bandja, ma o piki möönsö e!” Sö Tomasi fia ku u tjika.

²⁶ Nöo baka aiti daka fëen, hën u toona ko makandi a di wosu möön, nöo Tomasi seei bi ko tu. Nöo hën u dë söötösöötö döo naandë, te wan pisi hën u si Masa Jesosi dë taanputaanpu leti a u mindi dë.

Hën a da u odi taa: “Un musu dë ku kötöhati e, dee sëmbë.”

²⁷ Nöo hën a bia fan ku Tomasi wante taa: “Söö. Wë Tomasi, luku mi maun dendu aki ku dee peegu maaka. Nöo tëndë di finga fii ko buta a de e. Tëndë di maun fii ko buta a di lanza buka a mi bandja aki.”

Nöo hën a fan ku ën taa: “Womi o, di fasi di i abi taa ja ta kë ta biibi, nöo i musu disëen e, nöo i bia ko ta biibi awaa.”

²⁸ Nöo hën Tomasi piki awaa taa: “Aai o, Masa. I da mi Masa ku mi Gadu tuu.”

²⁹ Hën Masa Jesosi taa: “Womi, di i si nöo hën mbei i biibi nö? Ma nöo Gadu ta wai ku dee sëmbë dee ta biibi söndö de si.”

³⁰ Nöo fa u sikifi dee soni aki, dee sëmbë, nöo sömēni oto foombo soni dë di Masa Jesosi bi du eti e, faa mbei u dee bakama fëen ko si taa sö wan sëmbë a dë, ma dee di dë wa sikifi de buta a di buku aki.

³¹ Ma nöo dee aki, u sikifi de fuun musu biibi taa Masa Jesosi hën da di Keesitu, di Kōnu di Masa Gadu bi paamusi taa a o manda ko. Hën da di Womi Mii u Masa Gaangadu seei gbelingbelin. Nöo te un biibi sö kaa, nöo woon feni di libi u teego fu di un nama ku ën.

Da sö.

21

Aki dee bakama u Masa Jesosi toona si ën möön.

¹ Wë nöo a baka u di dë, hën Masa Jesosi tjëen seei ko lei u dee bakama fëen wan pasi möön, a di piki ze de kai Tibelia.

Wë di oto aki, a pasa sö taa

² Simon Petuisi ku Tomasi, di de kai Tumii naandë, ku Nataniëli u Kana fu di pisiwata u Galilea, ku u de tu womi mii u Zebedeosi, ku tu otowan fuu möön, sö u bi dë makandi a wan kamian.

³ Te wan pisi hën Simon Petuisi taki da u dee otowan taa: “Wë mi o go tuwë nēti luku e baa.”

Hën u piki taa: “Antoobi. Woo go ku i tu e, womi.”

Nöo hën u hopo, hën u go tei boto wante, nöo hën wë u go e. Ma nöo fa u go dë, hii di ndeti tefa didia wa kisi na wan wojo soni möönsö.

⁴ Nöo hën di mamate biten, kamian ta mbei bëëë sö, hën wë Masa Jesosi ko dë taanputaanpu leti a bandja wata naandë, ma nöo wa bi sabi taa hën di dë.

⁵ Nöo hën a bai hakisi u taa: “Dee kijoo dë e, andi un kisi baa?”

Hën u bai piki taa: “Nōnō, wa feni e.”

⁶ Nöo hën a taki da u taa: “Wë un sabi nö? Un hiti di nēti fuunu go a di letimaun sē u di boto, nöo woon kisi.”

Nöö di u jei sê, nöö hên u puu di nêti a di sê dë hiti go a di oto sê. Nöö wantewante naandë hên u kisi fisi te a hila seei, tee wa sa hai di nêti ko a di boto dendu.

⁷ Nöö hên di bakama di hên ku Masa Jesosi dë gaan mati taki da Petuisi taa: “Womi, Masa Jesosi wê i si di dë e!”

Nöö di Petuisi jei sô kaa, hên a bia kisi koosu bisi, biga an bi dë ku bumbuu soni a sinkii. Hên a djombo kai a wata djubuu sun go a Masa Jesosi.

⁸ Ma nöö u otowan fika a di boto dendu ta diipi ta ko ku dee gaan hia fisi u kisi dë, biga wa bi dë longi ku lampeesi poi. A bi dë kuma wan höndö mêtî sô nöö.

⁹ Nöö di u ko tjökö kumutu a di boto nöö hên u ko si zonka hëii naandë kaa, ku fisi a faja liba. Hên u si bëëë naandë tu.

¹⁰ Hên Masa Jesosi taki da u taa: “Wê un go tei so u dee fisi un kisi ala tja ko.”

¹¹ Nöö hên Simon Petuisi go ta hai di nêti ta tja ko a tela. Nöö dee fisi u kisi dë dë wan höndö ku feifitni-ku-dii, nöö de tuu bi dë gaangan fisi. Ma nöö hii fa de hia seei, ma na wan tatai u di nêti koti möönsö.

¹² Nöö hên Masa Jesosi kai u taa: “Wê un ko boo njan.”

Ma nöö hii fa i si di soni ta pasa dë, nöö u dee bakama fëen ta wegî ën ta luku. Nöö a bigi da u, u ta si kuma nëen ma da hên. Ma nöö na wan fuu bi a' hati u hakisi ën ee ambë dëen.

¹³ Nöö hên Masa Jesosi tei di bëëë ku di fisi di bi dë a faja liba dë, hên a paati da u.

¹⁴ Wê nöö disi mbei dii pasi di Masa Jesosi tjëen seei ko lei u dee bakama fëen, baka u di a weki a dëdë.

Aki Masa Jesosi toona tei Petuisi a wooko baka.

¹⁵ Nöö di u njan te u kaba, hên Masa Jesosi fan ku Simon Petuisi, a kai ën: “Simon o.” A piki.

A taa: “Ju di mii u Jonasi aki, i lobi mi möön dee disi ö?”

Hên Petuisi piki taa: “Wê aai Masa, i seei sabi taa mi lobi i e.”

Nöö hên a taa: “Antoobi. Wê nöö fii ta da dee njanjun sëmbë dee ko biibi a mi liba di buka u mi e. Söluu de da mi leti kumafa wan kijama u sikapu ta söluu dee sikapu mii.”

¹⁶ Nöö hên a toona hakisi ën di u tu pasi taa: “Simon, ju di mii u Jonasi aki, i lobi mi nö?”

Nöö hên a piki ën di wan seei fasi taa: “Aai Masa, i seei sabi taa mi lobi i.”

Nöö hên a taki dëen taa: “Antoobi. I musu söluu dee sikapu u mi da mi e.”

¹⁷ Hên a toona hakisi ën di wan seei soni di u mbei dii pasi taa: “Simon, di mii u Jonasi aki, i lobi mi nö?”

Nöö di a jei a hakisi ën di u dii pasi ee a lobi ën, nöö a ko hati ën seei. Hên a taa: “Masa o, wê i seei sabi hii soni kaa. I sabi taa mi lobi i.”

Nöö hên Masa Jesosi taki dëen taa: “Söö. Wê nöö i musu söluu dee sikapu u mi da mi e.”

¹⁸ Nöö hên a toona fan ku ën taa: “Womi, mi o taki wan soni da i aki e, nöö a dë tuu möön hii soni. Fa i dë njönku aki, nöö i seei ta bisi koosu da i seei te i kaba, nöö i ta waka fii nango ka i kë, nasö nö? Ma nöö haika e. Te i ko gaandi, nöö joo tëndë maun fii da oto sëmbë be de bisi koosu da i, nöö de o tja i go a wan kamian ka ja o kë go.”

¹⁹ Nöö ku di fan naandë, Masa Jesosi ta pindja Petuisi kumafa dëdë fëen o waka, nöö di dëdë fëen naandë o tja gaan nëbai da Masa Gaangadu.

Nöö hên Masa Jesosi taki dëen taa: “Womi o, Petuisi, be i ta waka a mi baka nöö e.”

²⁰ Ma nöö fa de ta fan dë, te wan pisi hên Petuisi bia luku, hên a si di bakama di hên ku Masa Jesosi dë gaan mati ta waka ta ko a de baka. (Di bakama aki, hên wê da di sëmbë di bi sindo hëngi a Masa Jesosi, di de bi ta njan di Pasika. Hên bi hakisi taa: “Undi fuu o könku i di könku?”)

²¹ Nöö fa Petuisi si ën dë, hên a hakisi Masa Jesosi taa: “Wê di sëmbë aki wê? Andi fëen i ta taki?”

²² Hên Masa Jesosi piki ën taa: “Wê womi, ee mi kë faa fika ku libi fu te mi toona ko a goonliba aki baka seei, nöö andi fëen i kë? Be i ta waka a mi baka nöö e.”

²³ Wê nöö fu di soni dë hedi mbei dee biibima seti ta mindi soni taa di bakama naandë hên an o dëdë möönsö. Ma nöö fa i jei dë, Masa Jesosi hên an taki sô e. Ma a bi taa: “Ee mi kë faa fika ku libi u te mi toona ko, nöö andi fëen i kë?” Sô a bi taki di taki.

²⁴ Wê da sô e, dee sëmbë. Di bakama u taki naandë, nöö hên wê i si ta sikifi hii dee soni aki, nöö u sabi taa de dë tuu.

²⁵ Nöö sômëni oto soni möön Masa Jesosi du tu, ma misikuma ee fuu sikifi de tuu buta a buku, nöö di mundu aki seei an o bigi tjika u hoi hii dee buku naandë e.

A kaba.

Dee woto u dee Tjabukama u Masa Jesosi

Wan wöutu a fesi.

Söö. Wë andi seei di pisi u Gadu Buku aki ta taki da u, dee sëmbë? Wë a di fosu kamian nöö di pampia aki hën ta waka a di de kai Lukasi baka e, biga di data de kai Lukasi hën bi sikifi de tu tuu da wan mati fëën de kai Teofilusi. Nöö de taa a bi sikifi de kuma baka 80 te go miti 90 jaa u di de pai Masa Jesosi.

Nöö di pisi u di Buku aki ta lei u fa dee bakama u Masa Jesosi bi ta paaja di Bunu Buka a köndëköndë ku di kaakiti u di Akaa di bi ko a de liba. De seti a Jelusalen ku dee oto köndë u Judea naandë, nöö hën de go a Samalia köndë, ufö de go a dee oto köndë u goonliba dee de bi sabi a di ten dë. (Luku Tjab. 1:8.)

Nöö di nè de da di pampia aki, nöö ee i luku ën te i kaba, nöö an fiti ën ö. A bi möön bunu de kai ën Di Woto u di Akaa u Gadu. Biga na dee Tjabukama bi ta du dee wooko dë, ma di Akaa hën wë du dee wooko a de liba. Nöö an taki soni u hii dee tjabukama tuu e, ma a taki soni u Petuisi ku Paulosu möön taanga.

Nöö dee oto u di pampia aki, nöö de paati a tu gaan pisi. Biga a kapitë 1 te go miti 12 nöö Petuisi nè hën ta ko a fesi möön gaanfa. Ma nöö kumutu a kapitë 13, nöö Paulosu nè hën ta ko a fesi möön gaanfa. Biga di Akaa u Gadu bi buta Petuisi ta paaja di Buka a Judea köndë da dee Dju sëmbë, nöö hën a toona buta Paulosu ta paaja di Buka da dee sëmbë dee an dë Dju.

Nöö dee soni Lukasi sikifi aki, de dë dee soni a bi jei sëmbë bi ta konda, ku dee hënseei bi ta hakisi sëmbë tu. Ma so juu i sa si taa hënseei bi dë a dendu tu a so u dee soni a sikifi aki.

Aki Lukasi seti di biifi.

¹⁻² Mati Teofilusi, „mi Lukasi manda gaan odi da i e, taa mi dë bumbuu„. Womi, mi bi mbei wan fosu pampia manda da i kaa, hën mi toona ta mbei disu u mi manda da i möön, di u mbei tu.

Wë nöö di fosu pampia di mi bi mbei dë, nöö mi bi sikifi sëmëni soni u Masa Jesosi da i, u di fa a bi libi a goonliba aki ku di fa a bi ta lei sëmbë soni u Gadu bifö Masa Gadu tei ën tja go a liba. Ma bifö a go, nöö a bi lei dee sëmbë a bi pii tei u de musu ko tjabukama fëën apaati, fa u de musu du di a o go. Leti kumafa di Akaa u Masa Gadu mandëën, nöö so a lei de.

³ Biga baka u di a dëdë „toona weki baka„ a nango a de ta ko nöömö te kai föteni daka, ta du peipei soni u de musu sabi taa a toona weki baka tuutuu. De seei ta si ën ku deseei wojo, nöö a ta fan ku de ta lei de fa di Njunjun Tii u Gadu dë.

⁴ Nöö hën de dë te wan daka, hën a kai de te de piki, a taa: “Un haika e, dee sëmbë. Wan musu kumutu a Jelusalen aki eti e. Un musu tan aki ta luku di soni Masa Gadu o du da unu. Biga a o da unu wan gaan bunu, leti kumafa mi bi paamusi unu kaa.

⁵ Fa i si Johanisi di Dopuma bi sai dë, a bi ta dopu sëmbë ku wata, ma abiti möön nöö Masa Gadu o dopu unu ku di Akaa fëën. „Biga a o mandëën ko a unu liba.“ Sö wan soni Masa Jesosi fan ku dee bakama fëën te a kaba.

⁶ Nöö hën de sai dë tee wan daka, nöö hën de hakisi ën taa: “Wë Masa, unfa joo du? Joo puu dee Loomë sëmbë a u dee Isaëli sëmbë liba awaa, fuu sa toona tii u seei baka nö?”

⁷ Hën a piki de taa: “Wë nönö, an dë fuun biinga fu un ko sabi dee soni dë e. Biga mi Tata Masa Gadu nöö abi di taki faa buta di daka ku di juu di de o pasa.

⁸ “Ma unu, a o da unu di Akaa fëën. Nöö fa di Akaa o ko a unu liba dë, nöö a o da unu kaakiti fuun sa tei dee soni u mi dee un sabi konda da lanti be de jei. A Jelusalen aki woon seti konda di buka, nöö woon ta kondëën te dou hii Judea köndë te kisi Samalia köndë, nöö woon toona ta kondëën be a paaja a hii dee köndëköndë u goonliba tuu ka sëmbë dë. Sö woon ta waka ta paaja di buka tjika.” Sö Masa Jesosi taki da dee bakama fëën di ten dë.

Aki Masa Jesosi toona go a liba di a weki a dëdë.

⁹ Nöö hën de dë te wan pisi, hën Masa Gadu tei ën tja go a liba gbolo leti a de wojo dë. A tjëën go tee bundji tapëën, de an sa si ën möön.

¹⁰ Hën dee bakama fëën sai dë ta luku ka a go a liba ala diin. Hën te u de kë mëni, hën de si tu sëmbë taanputaanpu a de bandja dë, ku wetiweti bisi faan a de sinkii.

¹¹ Hën de tu sëmbë hakisi dee bakama taa: “Dee sëmbë u Galilea aki, andi mbei un taanpu ta luku liba diin sö? Di wan seei sëmbë di un si Masa Gadu tja go a liba dë, Masa Jesosi, te wan ten a o toona ko a goonliba baka e. Nöö a di wan seei fasi kumafa i si a go dë, sö nöö a o toona ko baka.” Sö de tu sëmbë taki da de.

¹² Wë nõõ di juu dë, de bi dë a di kuun de kai Oleifi Kuun. Nõõ di di soni pasa sõ kaa, nõõ hën de kumutu dë hën de toona go a Jelusalen. Biga di kuun an longi ku di kõndë, a sa dë kuma wan kilomëti sõ nõõ.

¹³ Nõõ di de go dou a Jelusalen, hën de toona go a di wosu ka de bi guwenti u go, a wan kamba a liba ala.

Nõõ dee sëmbë ku dee sëmbë dee go dë, de da dee tjabukama u Masa Jesosi: Petuisi, Johanisi, Jakobosi, Andiasi, Filipi, ku Tomasi, Batolomisi, Mateosi, Jakobosi di da di womi mii u Alufasi, ku Simon di womi di bi kë puu Loomë lanti a dee Dju liba. Ufö i abi di oto Judasi, di womi mii u wan tata de kai Jakobosi.

¹⁴ Dee lõ sëmbë dë, sõ de bi guwenti u ta ko makandi fu de ta begi Gadu nõömö, de ku Malia di mama u Masa Jesosi, ku wanlõ oto mujëë, ku dee baaa fu Masa Jesosi.

Aki de ta kuutu u buta sëmbë

a Judasi kamian.

¹⁵ Nõõ hën de dë te wan daka, hën wanlõ hia sëmbë ko dë makandi a di kamian. De dë wan hõndö ku tuwenti sëmbë, biibima u Masa Jesosi wanwan.

Te wan pisi, hën Petuisi hopo taanpu a de mindi.

¹⁶⁻¹⁷ Hën a taki da de taa: “Dee sëmbë u mi aki, wë un sabi fa di Akaa u Masa Gadu bi ko a Dafiti liba gaanduwe a fesi, faa sikifi soni u di soni Judasi du aki. Wë ee wan soni sikifi a di Buku kaa, nõõ a musu pasa nõömö, nõõ hën i si a pasa ku Judasi a u mindi aki. Biga Judasi bi dë wan fuu. Masa Jesosi bi tei u ku ën tuu fuu musu dë a di wooko u Masa Gadu makandi. Nõõ hën wë i si a tja dee sëmbë ko kisi Masa Jesosi kii.”

¹⁸ Wë nõõ fa Judasi bi du di hogi dë, nõõ dee felantima u Masa Jesosi bi pakëën. Nõõ hën a tei di mõni, hën a go bai wan goon. Nõõ a di goon di a bai dë, naandë seei a kai gbolo dëdë pii. Bëë fëen latja puu tiipa a doö. Sõ wan soni pasa ku Judasi e.

¹⁹ Nõõ hën hii dee sëmbë u Jelusalen ko jei taa sõ a dëdë a di goon dendu, nõõ hën de ko ta kai di goon Akelidama, hën da Buuu Goon.

²⁰ Hën Petuisi taki mõn taa: “A bi dë sikifisikifi a di pisi u Gadu Buku de kai Kanda Buku taa:

Di wosu fëen ka a bi ta dë,

a musu fika sõndö sëmbë.

Na wan sëmbë musu go libi nëen mõn.

Hën a toona sikifi taa:

Oto sëmbë musu subi a di wooko nëen kamian.

²¹⁻²² “Wë nõõ hën da wan sëmbë musu ko a Judasi kamian e, fu toona heepi u a di wooko. Nõõ di sëmbë di woo tei, a musu dë wan sëmbë di bi dë ku u a bigi fu di soni, kumutu a di daka di Johanisi bi dopu Masa Jesosi tee dou di daka di Masa Gadu tei ën tja go a liba. A bi musu si taa Masa Jesosi dëdë toona weki baka. Sõ wan sëmbë wë u musu tei buta a Judasi kamian e.”

²³ Nõõ di Petuisi taki sõ te a kaba, nõõ hën de kai tu womi ko buta. Wan u de de kai Josëfu. Hën da Basabasi, hënseei da Jusutusi. Nõõ di otowan de kai Matiasi.

²⁴⁻²⁵ Nõõ hën de begi te de kaba taa: “Masa Gadu o, wë u ko a i. Biga i sabi hiniwan libisëmbë hatiböo fa a dë.

“Wë nõõ fu di Judasi an dë aki mõn, fëen hedi wan oto sëmbë musu subi a di wooko nëen kamian ko tjabukama fii. Nõõ hën i si u tja de tu womi aki ko da i, fii lei u undi u de i kë. Biga Judasi disa u hën a go a di kamian di fiti ën.” Sõ wan begi de begi.

²⁶ Nõõ di de begi sõ te de kaba, hën de tuwë lötu. Nõõ hën Matiasi wini, hën a ko mökisi ku dee ëlufu Gaan Tjabukama u Masa Jesosi dee bi fika mbei tuwalufu.

2

Aki ta lei fa di Akaa u Gadu ko

a dee Tjabukama liba.

¹ Hën de dë te wan daka, dee Dju sëmbë o njan di daka de kai Pensiti, nõõ hën dee biibima u Masa Jesosi tuu hai ko makandi a wan wosu mõn.

² Hën de sai dë te u de kë mëni, hën de jei wan soni kuma gaan ventu kumutu a liba ta ko te a ko dou a di wosu dendu vooõ sõ, ka de dë sindosindo.

³ Hën de si wan soni kuma faja tõngö paaja fingafinga go nama a hiniwan u de.

⁴ Hën di Akaa u Masa Gadu wë i si ko a de liba sõ e. Nõõ a tja wan kõni ko da de, hiniwan u de ko ta taki oto tõngö.

⁵ Nõõ di juu dë, wanlõ hia Dju sëmbë fu dee pepei kõndë u goonliba bi dë a Jelusalen. De tuu ta biibi Masa Gadu, nõõ de bi ko a Jelusalen dë u de njan di daka.

⁶Nöö di de jei di bai, hën de booko gililii ko a dee sëmbë u Masa Jesosi, ko haika. Nöö hën de ko ta jei de ta fan peipei tóngö, hiniwan sëmbë ta jei di tóngö fëen seei di a ta taki.

⁷Hën de taa: “Woo maingë, andi da di soni aki? A bigi da u. Naasë dee Galilea sëmbë aki lei dee tóngö sabi sô? Biga na deseei tóngö de ta fan dë.

⁸Unfa a waka de ko sabi hii dee tóngö fuu tuu ta taki.

⁹Biga a sômëni peipei kôndë u kumutu nöö u ta fan di tóngö u di kôndë ka u kumutu: Paatia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Kapadosia, Pontusi, Asia,

¹⁰Fiigia, Panfilia, Egepiti, dee kôndëkôndë u Libië dee dë zuntu ku Sileni, ufô i abi Loomë, ku Keeta, ku Alabia. A dee kôndë dë tuu u kumutu.

¹¹So fuu dë Dju sëmbë, so fuu an dë Dju sëmbë, ma u ko ta biibi Masa Gadu kuma de, nöö hën u ko ta jei dee sëmbë aki ta konda dee foondofoondo soni u Masa Gadu da u a dee tóngö dee u sabi. Nöö a bigi da u e!”

¹²Nöö hën de fika ta hakisi de na de nöömö taa: “Andi disi maingë? Wa fusutëen e!”

¹³Ma nöö otowan a de dendu dë mbei dee Tjabukama u Masa Jesosi fa taa: “Maingë, wan pik! Döongö nöö de döongö sô.”

Aki Petuisi ta fan ku dee sëmbë.

¹⁴Nöö di dee Tjabukama jei de taki sô, hën Petuisi hopo, hën ku dee otowan fëen tuu. Hën a bai taki da dee hia sëmbë dë taa: “Dee sëmbë aki, un haika e. Un dee Dju sëmbë u Jerusalem aki ku hii un dee wakama tuu, un haika bunu fa mi o fan ku unu aki. Mi kë lei unu andi ta pasa aki.

¹⁵“Wë fa un taa u döongö aki, nöö na tuu e, dee sëmbë. Fa di nëigi juu mamate u dë aki, a tjika u sëmbë bebe soni döongö kaa nô? Nönö.

¹⁶Ma di soni pasa aki, a dë di soni di di fesiten tjabukama u Gadu de kai Joëli bi taki a fesi. A taa:

¹⁷Masa Gadu manda wan buka ko taa:

‘A di kaba ten u goonliba mi o du wan soni.

Mi o da hii pei sëmbë di Akaa u mi.

Dee womi mii fuunu ku dee mujëë mii fuunu o ta kisi fan a Gadu ta konda da sëmbë.

Dee kijoo mii fuunu o ta si soni u mi ku wojo limbo.

Dee gaan womi o ta sunjan soni u mi.

¹⁸Di juu dë, di Akaa u mi o ko a dee sëmbë dee ta wooko da mi liba, womi ku mujëë tuu.

Nöö de o ta kisi fan a mi u de konda da sëmbë.

¹⁹Nöö mi o du foombofoombo soni a liba ala.

Mi o du bödjëë soni a goonliba aki tu, kuma maaka sô.

Biga sëmbë o si buuu, de o si faja, de o si sumuku baakabaaka.

²⁰Di sonuwojo o dungu pii, nöö di libawojo o ko bëëë sô kuma buuu.

Sô o pasa bifô di Gaan Hebi Daka u Masa Gadu o dou.

²¹Ma nöö hiniwan sëmbë di o kai Masa Gadu në faa feni heepi nëën, hën Gadu o puu fu an feni sitaafu.’

Sô Masa Gadu bi fan a Joëli liba, nöö hën i si ta pasa aki e, dee sëmbë.”

²²Hën Petuisi toona taki da de möön, a taa: “Dee sëmbë fu Isaëli aki, un haika mi bunu e. “Di sëmbë de kai Jesosi fu di kôndë de kai Nazalëti, hën bi ta du sômëni foombofoombo soni a unu dendu, leti kumafa un tuu sabi kaa. Masa Gadu wë dëen di kaakiti faa ta du sô e, be un musu sabi taa hën mandëen.

²³Ma nöö di Jesosi dë, hën Masa Gadu bi buta a fesi taa a o da unu pasi fuun kii ën. A bi sabi kaa taa woon tjëen go da dee hogihati sëmbë fu de pekëen a lakpa pau kii. Sô a bi sabi a fesi kaa.

²⁴“Ma fa un kii ën dë, nöö Gadu an disëen a dëdë kôndë e. A puu ën a di sitaafu dë, toona weki ën baka. Biga Dëdë Kôndë aan di kaakiti u tapëen buta dë u nöömö. Nöö hën i si a toona weki baka.

²⁵“Wë nöö Dafiti bi sikifi wan soni. „Buka da fëen ma wöutu na fëen. Biga Masa Jesosi hën abi di wöutu.” A taa:

Fa mi dë aki, ma ta fëëë na wan soni,

biga mi sabi taa Masa Gadu dë leti a mi bandja aki.

Nöö a o ta dë ku mi nöömö.

²⁶Fa i dë ku mi tjika aki, Masa Gadu,

nöö mi ta wai seei te dou a mi hati dendu.

Dee wöutu dee mi ta tei ta taki,

nöö waiwai soni de dë.

Biga fa i si mi dē ku mi sösö sinkii aki seei,
ma ma ta fēēē dēdē mōōnsō,
biga mi sabi taa joo tja mi.

²⁷ Nōō mi sabi tu taa ja o disa mi a dēdē kōndē.

Di futuboi fii di dē apaiti da i vō,
ja o disēēn sinkii a dēdē kōndē faa lulu poi kaba a sösō.

²⁸ I lei mi di pasi kaa, ka fu mi go mi feni libi,

nōō joo dē ku mi, hēn mbei mi o dē waiwai.

Sō Dafiti bi sikifi a fesiten e.

²⁹ “Wē nōō dee sēmbē u mi aki, be mi puu di soni a sikifi dē da unu. Biga fa Dafiti taki dē, nōō na hēnseei soni a tei taki e. A bi dē wan gaan sēmbē fuu, nōō a dēdē te de bei gaanduwe kaa. Geebi fēēn sai leti dē eti.

³⁰ “Ma nōō fa Dafiti fan naandē, nōō a bi dē wan tjabukama u Gadu, nōō a bi ta konda u wan soni o pasa a bakaten. Biga a bi sabi taa Masa Gadu bi paamusi ēn wan soni ku soi seei taa wan u dee bakamii fēēn o ko tei di kōnu sutuu fēēn fu nōōmō.

³¹ “Wē nōō di Dafiti sabi sō kaa, hēn mbei a taki di lō soni dē fu di sēmbē di Masa Gadu o manda ko. Hēn de kai di Keesitu. A o dēdē ma a o toona weki baka. A taa Masa Gadu an o disēēn a dēdē kōndē fu hēn sinkii musu poi. Sō Dafiti bi taa.”

³² Nōō hēn Petuisi taa: “Un haika e, dee sēmbē. Di sēmbē Dafiti taki dē, hēn da Jesosi e. Biga a bi dēdē, ma nōō Masa Gadu an disēēn a dēdē kōndē, a weki ēn baka a dēdē. U dee sēmbē i si aki tuu seepi bi si ēn ku u wojo taa sō a pasa tuu.

³³ Nōō fa u dē aki, a dē leti a di letimaun sē fēēn Tata Masa Gadu a liba ala, ka a tjēēn go buta a di mōōn kaba hebima kamian.

“Nōō fa i si Masa Jesosi go ala, nōō hēn di tata fēēn dēēn di Akaa fēēn kumafa a bi paamusi ēn taa a o dēēn. Nōō hēn Masa Jesosi toona da u ēn. Nōō fa i si u ta taki dee peipei tōngō fuunu aki, nōō di Akaa u Gadu hēn mbei e. Sō Masa Jesosi toona da u ēn tjika.

³⁴ “Nōō i sabi fa Dafiti bi sikifi mōōn, a taa:

Masa Gadu taki da mi Masa taa:

‘Sindo fii a mi letimaun sē aki,

³⁵ ta luku fa mi o buta dee felantima fii a i basufutu.’

Sō wan soni Dafiti sikifi. Wē nōō fa a sikifi dē, ma na Dafiti bi go a Masa Gadu a liba ala e. ‘Fa a taki dee soni dē, na hēnseei soni a ta taki, ma Masa Jesosi soni a taki.’

³⁶ “Nōō dee sēmbē u Isaēli aki, un musu sabi taa di Jesosi di un peka a di lakpa pau kii dē, hēn wē Masa Gadu tei buta ko Masa fu hii mundu e. Hēn da di Kōnu di a bi paamusi u kaa, di Keesitu.”

Sō Petuisi taki da dee sēmbē.

³⁷ Nōō di dee hia sēmbē jei fa a taki dē, nōō hēn hati u de latja te na soni. A go a de sinkii. Hēn de bai hakisi Petuisi ku dee oto Tjabukama u Masa Jesosi taa: “Woolo, dee sēmbē fuu dē, unfa woo du mōōn?”

³⁸ Hēn Petuisi piki de taa: “Un musu disa di hogilibi fuunu, be hiniwan fuunu go dopu a di nē u Jesosi Keesitu. Nōō te un du sō kaa, nōō Masa Gadu an o hoi dee hogilibi fuunu a beē mōōn. Nōō a o da unu di Akaa fēēn tu, faa wooko a unu liba.

³⁹ “Wē biga Masa Gadu bi paamusi unu kaa taa sō a o da unu di Akaa fēēn. Unu, ku dee mii fuunu, ku hii dee bōngō fuunu, ku hii dee sēmbē dee ta dē a dee longi kōndē dee a ta kai fu ko sēmbē fēēn, de tuu a bi paamusi.” Sō Petuisi taki da de.

⁴⁰ Nōō hēn a tei sōmēni oto soni mōōn ta bai de. A ta biinga ku de kodo u de musu piki di fan fēēn, be de an musu feni di sitaafu ta tja kumafa dee hogihatima u di kōndē o feni ēn.

⁴¹ Nōō di a taki sō kaa, nōō hēn sōmēni sēmbē piki tuu. Biga di daka dē, nōō kuma wan dii dusu sēmbē sō piki di buka go dopu. Nōō hēn de ko mōkisi ku dee sēmbē u Masa Jesosi dee bi biibi kaa.

⁴² Nōō fa de ko biibi dē, hēn de nango ta lei soni u Masa Jesosi a dee Tjabukama nōōmō. De ta libi suti ku deseēi ku piizii, ta begi Masa Gadu, ta njan makandi fu di de tuu ta biibi a Masa Jesosi.

⁴³ Nōō di juu dē, dee Tjabukama u Masa Jesosi ta du sōmēni foombfoombo soni e, te hii lanti ko ta fēēē.

⁴⁴ Nōō fa dee sēmbē ko biibi Masa Jesosi dē, de ta libi makandi seei. De an ta mōmbi deseēi soni. Te wan sēmbē abi, a ta da di otowan.

⁴⁵ Nōō ee wan sēmbē dē ku fuka, nōō di otowan o sei wan goon fēēn, ee nasō wan oto soni di a abi, nōō te a feni di mōni nōō a tja ko paati da dee otowan puu de a fuka.

⁴⁶ Nōō hiniwan daka de ta ko ta mōkisi a di djai u di Wosu u Masa Gadu a Jelusalen naandē. Nōō sō de ta waka ta njan makandi a dee wosu u de ku piizii, ku limbohatai seei.

⁴⁷ Nōō de ta gafa Masa Gadu nōōmō.

Nöo fa de ta libi dë, hii sëmbe u di köndë tuu ta luku de taa: “Aai maingë, dee sëmbe aki, bumbuu sëmbe de dë e.”

Nöo hiniwan daka Masa Jesosi ta tja oto sëmbe ko nama ku de, dee sëmbe dee ta ko a Gadu fu de feni di heepi fëen.

3

Aki Petuisi kula wan lan sëmbe ku di në u Masa Jesosi.

¹ Nöo hën de dë te wan daka, nöo hën Petuisi ku Johanisi nango a di Wosu u Masa Gadu a wan dii juu sapate. Biga hiniwan daka sëmbe bi guwenti u go begi Gadu a di lö ten dë.

² Nöo di djai u di Wosu u Masa Gadu bi abi wan döo fëen de kai Hanse Nëngë Döo, nöo naandë de ta tja wan sëmbe ko buta. Di sëmbe dë bi lan sensi nëen mama bëe dendu, nöo hiniwan daka de ta tjëen go buta naandë faa musu ta pidi möni a dee sëmbe ta pasa nango a di Wosu u Gadu.

³ Nöo hën di di sëmbe si Petuisi ku Johanisi ta pasa nango a di Wosu, nöo hën a pidi de möni.

⁴ Nöo hën de luku ën diin. Hën Petuisi taki dëen taa: “Womi, hopo wojo luku i si.”

⁵ Hën a luku de. A a’ di pakisei taa de o dëen wan soni.

⁶ Hën a taki dëen taa: “Ma a’ möni e, ma di soni di mi abi nöo hën mi o da i. A di në u Jesosi Keesitu fu Nazalëti mi taki da i taa hopo waka e!”

⁷ Nöo hën a panjëen a leti maun faa hopo ën taanpu. Fa u du dë, hën futu u di womi ko taanga,

⁸ hën a hopo vu taanpu apë. Hën a denda go ku de a di djai dendu. Hën a ta waka ta djombo ta bai ta gafa Masa Gadu ta dëen tangi u di bunu di a du ën dë.

Aki Petuisi ta fan ku dee sëmbe bi dë a di Keikiwosu.

⁹ Nöo di juu dë, sëmëni sëmbe bi dë a di Keikiwosu kaa, nöo de tuu si di womi fa a ta waka ta gafa Masa Gadu ta dëen tangi.

¹⁰ Nöo de sabi taa hën da di sëmbe bi dë sindosindo a di Hanse Nëngë Döobuka ta pidi möni, nöo hën a ko hopo taanpu ta waka.

¹¹ Nöo hën de kule go a Petuisi ku Johanisi ka de sai dë a di pisi u di Keikiwosu de kai Salumon Baiko. Nöo di womi di bi lan dë, a dë ku de maun ku maun panjanpanjan. Nöo a bigi da de te na soni.

¹² Hën di Petuisi si dee hia sëmbe ta kule ta ko a de, hën a taki da de taa: “Dee Isaëli sëmbe u mi aki, andi bigi da unu sô? Fa di womi ko bunu aki, un ninga taa ku u seei kaakiti u kulëen nö? Ee na un mëni taa fu di hati fuu limbo möön oto sëmbe mbei Masa Gadu da u kaakiti sô? Nönö e! Nëen mbei.

¹³ “Ma Masa Gadu, di dee fesiten sëmbe fuu bi ta begi kaa, dee Abahamu, Isaki, Jakopu sô, hën wë kë da Masa Jesosi gaan nëbai, nöo hën mbei a kula di sëmbe aki, be un sabi taa sô wan sëmbe Jesosi dë. Biga Jesosi bi dë di Futuboi u Gadu seei di a manda ko da u, ma nöo unu tjëen go da dee tiima u di köndë fuu aki u de musu kii. Hën di un tjëen go, nöo Gaama Pilati an bi si na wan föutu nëen faa musu dëdë e. Hën a taa an o kii ën, a o disëen be a go. Ma di a taki sô, nöo hën un ko ta bai taa an musu disëen go.

¹⁴ “Di apaiti sëmbe u Masa Gadu, ku hën wë i si un du sô e, dee sëmbe. A bi bunu te Masa Gadu seei an feni na wan föutu nëen wan daka, ma unu taa wan këen. Hën un begi di gaama faa musu puu wan oto sëmbe a dunguwosu da unu nëen kamian. Hën un kai di sëmbe dëen. Wan gaan hogi sëmbe di bi ta kii sëmbe, hën un mbei a puu da unu.

¹⁵ Ma di bumbuu Sëmbe di ta da hii mundu libi, nöo hën un kii puu.

“Ma fa un du dë seei, ma Masa Gadu toona weki ën baka e. Biga u seepi si ën ku u seei wojo.

¹⁶ Nöo hën di kaakiti fëen wë i si kula di sëmbe bi lan aki. Fu di u ta biibi nëen liba, hën mbei di sëmbe ko dë tjentjen a unu fesi aki kumafa un tuu ta si ën kaa.

¹⁷ “Nöo haika e, dee sëmbe u mi aki. Mi sabi taa fa un ku dee hedima fuu kii Masa Jesosi dë, wan bi sabi taa sô wan gaan hogi un bi ta du e.

¹⁸ “Ma nöo gaanduwe a fesi Masa Gadu bi da dee tjabukama fëen wan buka taa di sëmbe fëen di a o manda ko a goonliba, di Keesitu, a musu tja sitaafu nöömö. Nöo hën wë i si pasa aki.

¹⁹ “Nöo dee sëmbe o, dee hogilibi fuunu musu hati unu te nöo un bia disa de e, ko a Masa Gadu. Nöo an o hoi unu a bëe möön. Nöo te un du sô kaa, nöo a o ta da unu böö.

²⁰ Nöo a o toona manda Jesosi Keesitu ko da unu möön e. Biga a bi buta a fesi taa sô a o toona mandëen da u kaa.

²¹ Ma nõõ fa u dë aki a musu fika a Masa Gadu kõndë ala ufõ. Te dou di juu fu Masa Gadu musu puu hogi a goonliba buta hii soni ko bunu baka ufõ a o toona ko. Biga sõ wan soni Masa Gadu bi paamusi dee gaan sëmbë fuu a dee tjabukama fëen taa sõ a o du.

²² “Nõõ Mosesi bi taki da dee gaan sëmbë fuu taa:

Fa i si Masa Gadu manda mi ko da unu aki,

nõõ sõseei a bakaten a o manda wan oto Tjabukama ko da unu.

Nõõ di sëmbë di o ko dë,

a o dë di wan kõndë sëmbë kuma unu.

Nõõ te a ko, nõõ dee soni dee a o taki da unu,

nõõ de tuu un musu piki e.

²³ Biga ee wan sëmbë ja kë piki di buka u di Tjabukama dë,

nõõ joo kumutu a dee sëmbë u Masa Gadu dendu go kaba a sõsõ.

Sõ wë Mosesi bi taki da dee gaan sëmbë fuu e, dee sëmbë.

²⁴ “Nõõ hii dee tjabukama u Gadu, kumutu a Samueli te dou ku hii dee otowan dee bi ta konda soni u Gadu da sëmbë, de tuu kisi di wan seei buka taa sõ wanlõ soni o pasa, nõõ hën de ko ta pasa a di ten u dë aki.

²⁵ De bi konda taa sõ wanlõ bunu Masa Gadu o du sëmbë. Nõõ unu wë da dee sëmbë dee musu kisi dee bunu dë e. Masa Gadu ku dee gaan sëmbë fuu bi abi di buka, ma unu wë ta feni dee bunu de bi taki.

“Biga a bi taki da u gaan sëmbë Abahamu taa a di böngõ fëen hii pei sëmbë u goonliba o feni heepi. „Wë nõõ di böngõ di a taki dë, Masa Jesosi wë e, dee sëmbë.”

²⁶ Hën a manda ko kuma Futuboi fëen. Nõõ fa a mandëen ko dë, u dee Isaëli sëmbë fosu a mandëen da e. Biga a kë faa heepi unu mbei un disa dee hogilibi fuunu.” Sõ wë Petuisi taki tuwë da dee hia sëmbë a di Keikiwosu dë.

4

Aki de kisi Petuisi ku Johanisi tja go a kuutu.

¹ Nõõ di juu dë, Petuisi ku Johanisi an kaba u fan seei hën dee begima ku di hedima u dee sikõutu dee ta watji a di Wosu u Gadu, ku dee sëmbë u di keiki paatëi de kai Sadusei, hën de ko dou a de.

² Hati u de boonu ku de te na soni, biga de ta konda da dee otowan taa Masa Jesosi dëdë toona weki baka. „Biga dee Saduseima an sa jei taa sëmbë sa dëdë toona weki baka.”

³ Nõõ hën de kisi Johanisi ku Petuisi panjan gingin tja go sõõtõ a dunguwosu. Nõõ de o luku te amanjan bifõ de o kuutu de, biga ndeti kaa.

⁴ Ma nõõ fa dee Tjabukama bi fan ku dee sëmbë dë, nõõ wanlõ hia sëmbë bia piki di buka bendi ko a di së u Masa Jesosi. Nõõ fa de go mőkisi ku dee oto biibima u Masa Jesosi naandë hën de ko dë kuma feifi dusu sëmbë sõ.

⁵ Nõõ hën de dë te mamate, hën dee Dju hedima, ku dee Gaan Womi, ku dee Sabima u Wëti, de tuu hai ko mőkisi a Jelusalen naandë u de kuutu.

⁶ Di awoo hedima u dee begima de kai Ananasi, ku di Kaba Hei Begima de kai Kajafasi, wan oto sëmbë de kai Johanisi, ku Alekesani, ku hii dee oto famii u Ananasi, sõ de ko a di kuutu.

⁷ Nõõ hën de manda sëmbë u de go tei de tu Tjabukama u Masa Jesosi, Petuisi ku Johanisi, tja ko a de.

Nõõ di de ko dou, hën de hakisi de taa: “Ku un kaakiti un kula di lan sëmbë dë? Un sëmbë në un kai ufõ un du sõ wan soni?”

⁸ Nõõ di juu dë di Akaa u Masa Gaangadu bi dë a Petuisi liba hebi seei. Nõõ hën a piki de gbelin taa: “Gaan lanti, un piimisi fuunu e.

⁹ Un kë sabi unfa u du ufõ u heepi di lan sëmbë õ?

¹⁰ Wë he mi taki ën da unu, biga a dë fanõudu fuun musu sabi. A dë fanõudu fu hii un dee sëmbë u Isaëli tuu musu sabi taa Jesosi Keesitu u Nazalëti hën kulëen ku ën kaakiti. Hën mbei i si a ko taanpu telutelu a unu fesi aki. Di sëmbë di un bi peka a di lakpa pau naandë kii, nõõ hën kulëen e. Unu wë bi kii ën, ma Masa Gaangadu weki ën baka.

¹¹ “Wë wan sabi fa de sikifi ën buta a Masa Gaangadu Buku nõ? De taa:

Dee sëmbë ta mbei sitonu wosu,

hën de si wan sitonu taa an bunu,

nõõ hën de tuwëen a kapëë.

Ma nõõ bakaten,

hën di sitonu dë ko mama posu u di wosu.

Wë di sitonu dë, Masa Jesosi wë e, dee sëmbë.

¹² Hën nõõ sa puu sëmbë a hogi basu fii sa dou a Masa Gaangadu fesi. Oto në an dë a goonliba aki mõõnsõ di u libisëmbë sa kai fuu feni di heepi u Gadu.”

¹³ Wë nõõ di dee kuutuma jei fa Petuisi ku Johanisi ta fan söndö fëëë sö, hën de taa: “Maingë, dee sëmbë aki, na sösö sinkii sëmbë de dë nõ? Biga de an go a siköö wan bëtë, ma nõõ hën de ko ta fan ku u söndö fëëë sö.” Di soni bigi da de, nõõ hën de ko si taa di fa dee Tjabukama bi ta dë ku Masa Jesosi, hën wë mbei de sabi u fan sö.

¹⁴ Nõõ soni an dë u fia möön tu. Biga di lan womi di de bi kula sai leti dë taanputaanpu ku de.

¹⁵ Nõõ hën de manda Petuisi ku Johanisi ku di womi di bi lan taa be de kumutu a di kuutu kamba ufö. Nõõ hën de kumutu go. Nõõ hën dee kuutuma fika dë ta hakisi taa:

¹⁶ “Wë unfa woo du ku dee sëmbë? Biga hii sëmbë fu Jelusalen aki tuu sabi fa de bi kula di lan sëmbë dë. A dë wan gaan foondo soni da hii mundu, nõõ wa sa fia, biga a bödjëë tuu.

¹⁷ Ma nõõ un boo bai de nõõ taa de an musu tei di në u Jesosi ta paaja a di köndë möön.”

¹⁸ Nõõ di de kuutu tefa de kaba, hën de toona kai Petuisi ku Johanisi taa be de ko. Hën de ko dou. Hën de buta ku de seei taa de an musu ta kai di në u Jesosi ta lei sëmbë soni fëën möön a mundu.

¹⁹ Nõõ hën Petuisi ku Johanisi piki de taa: “Lanti, fa un taki da u aki, nõõ u jei. Un bai u taa wa musu konda soni u Masa Jesosi. Ma Masa Gaangadu manda u fuu musu konda. Nõõ unfa un mëni? Undi u dee buka un si kuma Masa Gaangadu o kë fuu musu piki?

²⁰ Wë nõõ wa sa tjubi dee soni u wojo bi si ku dee u jesi bi jei. U musu konda de nõömö.” Sö de piki de.

²¹ Hën dee kuutuma toona bai de seei gbelin taa de an musu konda de, nõõ hën de manda de go. De an saanfa u de du fu de musu da de sitaafu, biga hii sëmbë ta gafa Masa Gaangadu ta bai ën në fu di gaan soni di bi pasa dë.

²² Biga di sëmbë di de bi kula a di gaan foondo fasi dë, nõõ a bi abi jaa pasa föteni, ma an bi waka wan daka.

Aki dee Tjabukama u Masa Jesosi ku dee oto biibima ta begi.

²³ Nõõ fa dee kuutuma manda Petuisi ku Johanisi go dë, nõõ hën de go a dee oto biibima u Masa Jesosi go taki da de unfa dee Gaan Begima ku dee Gaan Womi bi taki da de. Hën de konda te de kaba.

²⁴ Nõõ di dee otowan u de jei sö, nõõ hën de tuu ko ta gafa Masa Gaangadu taa: “Masa Gadu oo, i mbei hii soni a liba ala, ku goon aki tuu, te dou ku di ze.

²⁵ Nõõ hën i manda di Akaa fii faa fan a di futuboi fii liba, u gaan avo Dafiti, taa: Andi du dee pepei sëmbë u goonliba mbei hati u de boonu sö?

Faandi mbei de ta suku pasi sö te de wei, u de du hogi ku Masa Gaangadu?

²⁶ Dee kõnu u goonliba ku dee oto tiima tuu ta hai ko fiti buka u de feti ku Masa Gaangadu puu hën ku di Kõnu fëën di a buta, a de liba. Sö Dafiti taki.

²⁷ “Wë nõõ Masa Gaangadu, di soni Dafiti bi taki dë hën wë i si ta pasa fa u dë aki. Biga dee hedima u goonliba, Helodi ku Pontuisi Pilati, ku dee Isaëli sëmbë fuu, ku dee oto köndë sëmbë tuu ko mökisi leti a Jelusalen aki fu de du hogi ku Masa Jesosi, di Futuboi fii di dë apaiti da i. Di Sëmbë di i bi da taki a hii mundu liba, nõõ hën de bi sitaafu sö e.

²⁸ Nõõ hën de du hii dee soni dee i bi buta a fesi taa sö o pasa. Wë Masa, sö i seei abi di kaakiti tuu, fu buta hii soni fu de musu pasa leti kumafa i bi kë.

²⁹ “Nõõ fa u dë aki ja si o? Dee sëmbë bai u taa de o du ku u. Nõõ hën u begi i, Masa, fii da u dee futuboi fii degihati, be u sa ta konda di Buka fii nõömö söndö fëëë.

³⁰ Masa Gaangadu, i musu kula dee suwakima, be sëmbë si di kaakiti fii di i abi. Be u tei di në u Masa Jesosi ta du foondofoondo soni, be hii sëmbë si di kaakiti di a abi. Biga hën wanwan tö dë di apaiti Futuboi fii di i buta. Nõõ da sö u begi i, Masa.”

³¹ Nõõ di de begi sö te de kaba, hën di kamian ka de dë ko ta seki seei te na soni. Hën di Akaa u Masa Gaangadu toona ko taanga a de liba, hën de ko ta konda di buka u Gadu seei söndö fëëë.

Aki ta lei fa dee biibima u Masa Jesosi bi ta libi makandi tjika.

³² Nõõ di juu dë, hii dee biibima u Masa Jesosi tuu bi dë ku wan hati. Na wan sëmbë ta hoi ën gudu buta nëën wosu fëën wanwan, ma de tuu ta abi soni makandi.

³³ Hën dee Tjabukama u Masa Jesosi ta konda da lanti nõömö fa Masa Jesosi weki a dëdë. Nõõ fa de ta fan dë, di fan u de abi kaakiti, nõõ a dë u si tuutuu taa Masa Gaangadu ta tja de ku ën bunuhati seei.

³⁴ Fa de sai dë, na wan sëmbë bi dë a de dendu ta pena. Biga ee wan sëmbë i dë ku pena nõõ dee otowan ee dee a' goon ee nasö wosu, nõõ de ta sei ën

³⁵ Nöö de tei di möni tja ko da dee Tjabukama u Masa Jesosi. Nöö dee Tjabukama tei di möni nöö de paati da dee penama puu de a fuka. Sö de bi ta libi di ten dë.

³⁶ Nöö hën wan sëmbë bi dë de kai Josëfu. Dee Tjabukama u Masa Jesosi ta kai ën Banabasi; hën kë taki “wan sëmbë di ta da sëmbë hati.” Nöö a dë u di lö u Isaëli de kai Leifi, nöö a kumutu a di köndë de kai Sipuusi.

³⁷ Nöö hën di womi aki bi abi wan goon, hën a sei ën. Hën a tei hii di möni fëen tuu tja ko da dee Tjabukama u Masa Jesosi u de paati da sëmbë.

5

Aki ta lei andi pasa ku Ananiasi ku hën mujëë.

¹ Di juu dë, hën wan womi bi dë de kai Ananiasi, nöö hën mujëë de kai Safila. Nöö de bi abi wan goon u de. Nöö hën de sei di goon.

² Nöö hën di womi tei hafu u di möni hoi buta dë, hën a tei di fika tja go da dee Tjabukama u Masa Jesosi, taa tuu u di möni di a sei di goon hën di dë. Nöö fa a du dë, hën mujëë seei dë a dendu tu.

³ Nöö di a du sö, hën Petuisi gandji dëen taa: “Womi Ananiasi, unfu i du bifö di didibi subu a i liba sö, te i kë ganjan di Akaa u Masa Gadu?”

⁴ Andi mbei i du sö? I seei bi abi di goon, nöö di i sei ën kaa, nöö i bi sa hoi hii di möni. Ma nöö hën i tjabi hafu fëen buta dë, hën i tei di fika tja ko da u taa, tuu fëen di dë. Wë na ku libisëmbë i du di hogi e, ma ku Masa Gadu i du ën.”

⁵ Nöö di Ananiasi jei di fan wante, nöö hën a tombi kai a goon dëdë pii, böö fëen koti.

Nöö fa di soni pasa dë, dee oto sëmbë jei nöö hati u de latja seei.

⁶ Nöö hën wanlö kijoo mii hopo hën de ko dimboli di dëdë tefa de kaba, hën de tei ën tja go bei.

⁷ Hën de dë te baka dii juu langa sö, hën di mujëë u di womi ko dou. An bi sabi taa sö wan soni bi pasa ku ën manu.

⁸ Nöö di a ko dou, hën Petuisi hakisi ën taa: “Mujëë, haika. Fa di manu fii bi tja di möni u di goon ko aki, tuu fëen a tja nö?”

Hën a piki taa: “Aai, tuu fëen di dë e.”

⁹ Hën Petuisi toona taki dëen taa: “Faandi mbei i ku i manu tuu fiti buka makandi taa woon pooba di Akaa u Masa Gadu luku sö? Wë dee womi mii dee bi tja di manu fii go bei, haika futu u de a dööbuka dë. Nöö de o tja i go bei tu e.”

¹⁰ Hën di a taki sö, di mujëë jei. Hën a kai gbolo a Petuisi fesi dë dëdë pii. Hën dee kijoo ko dou, hën de si ën dë dëdëdëdë. Hën de toona hopo ën tei tja go bei nëen manu bandja.

Sö wan gaan soni pasa di juu dë.

¹¹ Nöö di dee biibima u Masa Jesosi ku dee oto sëmbë jei, nöö hën hii de tuu fëëë te na soni. De si taa libi u de musu dë tololoo a pasi seei.

Aki ta lei fa dee Tjabukama u Masa Jesosi ta kula sëmbë.

¹² Di juu dë, dee Tjabukama u Masa Jesosi ta du hia soni, foondfoondo wan kuma maaka sö, nöö sëmbë ta si taa Gadu dë ku de tuu. Nöö dee sëmbë dee ta biibi a Masa Jesosi ta ko a di kamian u di Keikiwosu de kai Salumon Baiko nöömö ta mökisi makandi.

¹³ Ma fa de ta ko dë, na de ku oto sëmbë e. Biga dee oto sëmbë dee an ta biibi a Masa Jesosi liba, de ta fëëë seei u de ko mökisi ku de, hii fa de ta gafa de nöömö taa bumbuu sëmbë de dë.

¹⁴ Nöö dee sëmbë u Masa Jesosi ta ko möön hia seei. Hiniwan juu oto sëmbë ta ko biibi, womi ku mujëë tuu, ta mökisi ku dee otowan bi biibi a fesi.

¹⁵ Nöö fa Gadu ta da dee Tjabukama kaakiti tjika dë, nöö sëmbë ta tja dee suwakima u de ta ko ta buta a bandja pasi. De ta tja de ta buta a kama liba a goon dë, so u de dë a bedi, nöö de dë ta luku Petuisi faa pasa dë, sonte di jeje fëen sa kai a de nöö de sa ko bunu.

¹⁶ Gaan hia sëmbë seei ta kumutu a dee köndëköndë a Jelusalen bandja dë ta tja dee suwakima u de ta ko, ku dee sëmbë dee dë ku soni a hedi ta sitaafu de ta kii. Nöö de tuu dee Tjabukama kula ko bunu.

Aki wan basia u Masa Gadu Köndë ko heepi dee Tjabukama.

¹⁷ Nöö fa dee Tjabukama u Masa Jesosi ta du dee foombo soni sö, nöö hën di Kaba Hei Begima u dee Isaëli sëmbë ku dee mati fëen u di Sadusei paatëi, de ko ta haun ku de te na soni.

¹⁸ Te wan daka, hën de go kisi de tja go söötö a dunguwosu.

¹⁹ Ma a di ndeti dë seei, hën wan basia u Masa Gadu Köndë ko jabi dee döo u di dunguwosu puu dee Tjabukama tja ko a döo.

²⁰ Hën a taki da de taa: “Un go taanpu a di Wosu u Masa Gadu e, nöö un ta konda da lanti nöömö taa wan nunjun libi dë u fení a Masa Gadu. Un puu hii soni fëen da de be de sabi.”

²¹ Nöo hën dee Tjabukama piki. Biga di dobooko fëen, hën de toona go dë a di Wosu go ta lei lanti leti kumafa di basia bi taki da de.

Aki dee Isaëli hedima kai dee Tjabukama u Masa Jesosi a kuutu möön.

Di mamate dë seei, hën di Kaba Hei Begima ku dee mati fëen ko makandi u de kuutu di soni u dee Tjabukama u Masa Jesosi. Hën de kai hii dee hedima u dee Isaëli sëmbë ku hii dee oto kuutuma u Isaëli tuu taa be de ko a kuutu.

Hën di de ko, hën de manda buka da dee wakitima u di dunguwosu taa be de go tei dee Tjabukama tja ko da de.

²² Nöo hën dee wakitima go. Ma nöo di de go dou nöo pii, djee. Dee sëmbë an sai dë.

Hën de toona go a dee kuutuma go taa:

²³ “Dee sëmbë aki, wë u dou e. Nöo gaan soni. Dee sëmbë dee un manda u fuu go tei, wa si de e. U go a di dunguwosu, u si dee döo tuu dë söötösöötö ku dee siköutu dë a dee döobuka ta hoi wakiti tuu u si. Ma nöo di u go dou hën u jabi di döo, wa si sëmbë. De an sai dë e. Wa sabi naasë de go.”

²⁴ Nöo di di Kaba Hei Begima ku dee Gaan Begima ku di hedima u dee wakitima u di Wosu u Gadu jei sö, nöo a toobi de tumisi. De an saandi pasa.

²⁵ Te wan pisi, hën wan sëmbë ko dou, a taa: “Un haika e, dee sëmbë. Dee womi un bi buta a dunguwosu, de dë leti a di Wosu u Gadu dë ta lei sëmbë e.”

²⁶ Nöo di de jei sö, hën di hedima u dee wakitima kai dee otowan fëen, hën de kule go tei dee Tjabukama tja ko. Ma na ku taanga e, biga de fëë taa a kandë dee lanti hati o boonu ku de te de o naki de ku sitonu kii.

²⁷ Nöo hën de tja dee Tjabukama ko, hën de ko taanpu a dee kuutuma fesi.

Hën di Kaba Hei Begima taki da de taa:

²⁸ “Dee sëmbë aki, u bi bai unu kaa e, taa wan musu ta lei lanti dee soni u Jesosi möön. Jetiseei wan disa möönsö. Un ta lei sëmbë kodo, tefa hii sëmbë u Jerusalem tuu jei kaa. Nöo fa un ta du ën dë, un ta biinga kodo fu un buta a u hedi taa u kii ën.”

²⁹ Hën Petuisi ku dee oto Tjabukama toona piki ën taa: “Aai, wë u jei, dee sëmbë. Ma Masa Gadu buka hën u musu piki möön gaanfa möön libisëmbë buka e.

³⁰ Nöo unu wë bi kii Masa Jesosi tuu. Un pekëen a di lakpa pau, ma Masa Gadu seei, di dë di Gadu di dee gaan sëmbë fuu bi ta begi gaanduwe kaa, nöo hën toona weki ën baka.

³¹ Nöo hën a tjëen go buta te a di möön hei kamian nëen letimaun së a liba ala, be a ko dë di kaba Fesima u mundu. Nöo fa a ko dë Fesima dë, nöo a dë di Heepima tu, di sa puu u a hogilibi basu.

“Fa Masa Gadu sai dë, dee sëmbë, an kë hoi di hogilibi fuu Isaëli sëmbë a bëë möön e. A kë fuu tuu musu bia libi, be a sa puu dee hogi du fuu a u liba. Sö a kë heepi u tjika.

³² Nöo u abi fu konda di buka aki da lanti be de jei e. Biga u seei dë kotoigima u dee soni u Masa Jesosi u ta taki aki, u ku di Akaa u Gadu di a ta da dee sëmbë dee ta piki ën buka.”

³³ Nöo hën di dee kuutuma jei fa dee Tjabukama fan, hën de kisi faja seei. Nöo hën de taa de o kii de puu a goonliba nöömö.

³⁴ Ma nöo wan sëmbë bi dë a de dendu de kai Gamalijëi. A bi dë wan sëmbë u di keiki paatëi de kai Faliseima di ta lei sëmbë dee wëti dee Gadu bi da dee Isaëli sëmbë. Nöo hii sëmbë abi gaan lesipeki dëen. Nöo hën a hopo taanpu a di kuutu. Hën a manda sëmbë taa be de tja dee Tjabukama go a döo ufö. Hën de tja de go a döo.

³⁵ Nöo hën Gamalijëi fan ku dee kuutuma taa: “Dee Isaëli sëmbë aki, un musu mëni unu seei e, ku andi woon du ku dee womi dë.

³⁶ Wan saandi bi pasa ku di womi de kai Teodasi nö? Di soni pasa wan pisiten kaa taa a bi kë buta hënsëi fesima u di köndë. Nöo hën fö höndö womi go nama ku ën. Hën de dë te wan pisi hën wanlö sëmbë kii ën puu dë, nöo hën hii dee sëmbë fëen paaja tuu. Nöo hën di soni u Teodasi kaba.

³⁷ “Nöo baka fëen hën wan oto sëmbë de kai Judasi, di u Galilea pisiwata, ko hopo a di ten lanti bi ta konda sëmbë ta sikifi sëmbë në buta a buku. Nöo sëmëni sëmbë nama ku ën tu, kumafa de bi nama ku di fosu sëmbë u taki dë. Ma söseei sëmbë kii ën tu, nöo hën dee bakama fëen paaja. Kaba u di oto di dë.

³⁸ “Nöo hën mbei mi kë taki da unu taa wan musu du soni ku dee sëmbë aki e. Un disa de be de go. Biga ee libisëmbë soni nöo de ta du, nöo a o kaba a söso.

³⁹ Ma ee a Masa Gaangadu a kumutu, nöo wan o sa wini de. Te wan pisi un o ko si taa ku Gadu wë un ta du.” Sö Gamalijëi taki da dee kuutuma te a kaba.

Nöo di de jei fa a fan dë, hën de piki ku ën makandi.

⁴⁰ Nöo hën de toona kai dee Tjabukama u Masa Jesosi ko. Hën de buta sëmbë fon de ku wipi te de kaba. Hën de toona gandji da de möön taa de an musu ta kai Masa Jesosi në ta lei sëmbë soni fëen möön.

Nöo di de bai de te de kaba, hën de manda de go.

⁴¹ Nöo hën dee Tjabukama kumutu a di kuutu seei ku wai, fu di Masa Gadu bi si taa de bumbuu tjika u de tja sen fu Masa Jesosi në hedi.

⁴² Nöo hën de nango hiniwan daka a di Wosu u Masa Gadu kumafa de bi guwenti kaa, ku sëmbë wosu tuu, ta konda di Bunu Buka da lanti taa Jesosi hën da di Paamusi Könu di Masa Gadu bi o manda ko.

6

Aki de tei sëmbë u heepi

dee Tjabukama.

¹ Nöo hën dee biibima u Masa Jesosi sai dë e, nöo hiniwan daka de ta hia nango möönmöön. Di gaan së u de bi dë Dju sëmbë, ma de dë tu pei. Biga hafu u de ta fan Giiki töngö, hafu u de ta fan wan oto töngö de kai Alamaiki. Nöo de tuu bi abi pooti mujëë söndö manu a de dendu.

Hën de dë te wan daka, hën de tu pei sëmbë dë ko kisi toobi ku deseei. Dee Giiki töngö wan ta guunjan dee otowan taa de an ta da dee pooti mujëë u de soni u njan tjika kumafa de ta da dee u deseei mujëë.

² Nöo hën de tuwalufu Tjabukama ko jei. Hën de kai dee biibima u Masa Jesosi tuu ko makandi u de fan. Nöo hën de ko.

Hën de taki da de taa: “Un haika e, dee sëmbë fuu aki. U dee Tjabukama aki, wa musu disa di buka u Masa Gadu u konda fuu go ta seeka njanjan soni e.

³ Nöo u kë fuun suku sëbën sëmbë a unu dendu, fu de heepi u ku di soni dë. Dee lö sëmbë dë, de musu abi në a hii sëmbë taa de abi bunu fusutan, nöo de musu dë ku telu a di Akaa u Masa Gadu leiki. Dee lö pei sëmbë dë fuun tei buta e.

⁴ Nöo u seei sa dë ku telu a di fuu wooko ta begi Masa Gadu ta konda di Buka u Masa Jesosi da sëmbë.”

⁵ Nöo fa dee Tjabukama fan dë, nöo dee oto biibima piki ku de. Nöo hën de go suku sëmbë. Nöo dee sëmbë de pii tei, wan u de de kai Sitefani. A dë wan sëmbë ta abi taanga biibi a Masa Gaangadu, nöo a dë ku telu a di Akaa leiki. Söseee de tei Filipi, ku Pokolu, ku Nikanou, ku Timon, ku Paamenasi, ku Nikolasi. Nöo Nikolasi bi dë wan sëmbë u di köndë de kai Antiokia. An dë Isaëli sëmbë, ma a ko ta biibi Masa Jesosi kuma de.

⁶ Nöo sö de pii dee sëbën womi dë tei, hën de tja de ko da dee Tjabukama. Hën dee Tjabukama buta maun a de laba hën de begi Masa Gadu da de te de kaba, buta de a di wooko.

⁷ Nöo di juu dë, di wöutu u Gadu ta paaja seei möönmöön. Dee biibima a Jelusalen ta ko möön hia seei, nöo wanlö hia begima piki di Buka tu ko dë a de dendu.

Aki de mindi soni da Sitefani.

⁸ Nöo di sëmbë de kai Sitefani dë, a bi dë wan sëmbë Masa Gadu dë ku ën a wan apaiti fasi. Biga a ta dëen kaakiti seei, a ta du gaangan soni, foombofoombo wan, sëmbë ta si.

⁹ Ma nöo te wan pisi, hën wanlö sëmbë hopo ta fia ku ën. Dee lö sëmbë dë, de dë u wan Dju keiki de kai “Fiima.” Isaëli sëmbë de dë, ma fu wanlö oto köndë de kai Sileni ku Alekesania, nöo de bi kumutu a de köndë ko fika a Jelusalen dë. Nöo hën de ku wanlö oto Dju sëmbë u Silisia ku Asia tuwë gogo a wan së ta fia ku Sitefani.

¹⁰ Ma di Akaa u Masa Gadu da Sitefani köni tefa dee sëmbë an sa wini ën a di fia.

¹¹ Nöo hën dee sëmbë kumutu dë, hën de go suku sëmbë saapi u de ko mindi soni da Sitefani taa a bi kosi Mosesi, di gaan sëmbë u de, ku Masa Gadu tuu. De seei jesi jei ën. Sö de taki.

¹² Nöo hën de paaja di taki dë go a hii lanti te dou ku dee Gaan Womi ku dee Sabima u Wëti. Nöo di dee sëmbë jei sö, nöo hën hati u de boonu te na soni. Hën de kule go kisi Sitefani hai tja go a gaan kuutu.

¹³ Nöo hën de tja sëmbë ko fu de musu mindi soni dëen möön. Hën de ko taki taa: “Di sëmbë i si aki, a ta kosi di Gaan Keikiwosu u Masa Gadu kodo, tee dou ku dee wëti u Gadu tuu. An ta disa möönsö.

¹⁴ Biga a taa di womi de kai Jesosi u Nazalëti o ko booko di Keikiwosu fuu, nöo a o puu dee wëti fuu dee Gadu da Mosesi fuu musu libi ku de. Sö u seepi jei ën ku u seei jesi di a taki sö.” Sö dee mindisonima taki a di kuutu.

¹⁵ Hën hii dee kuutama bia luku Sitefani diin. Hën de si taa fesi fëen djei wan basia u Masa Gadu Köndë. „Sö a limbo tjika.”

7

Aki Sitefani ta fan ku dee sëmbë.

¹ Hën di Kaba Hei Begima hakisi Sitefani taa: “Womi, fa dee sêmbê ta taki aki, nõö sô i bi taki tuu nõ?”

² Hën Sitefani piki ên taa: “Dee sêmbê u mi aki, un piimisi fuunu e. Mi kê toona mêni unu a wanlô soni bi pasa ku dee gaan sêmbê fuu a fesiten.

“Masa Gadu, di Gadu fuu di hei tee libisêmbê wojo an sa kai ku ên, hênseei bi ko a di gaan sêmbê fuu de kai Abahamu, ka a bi ta dê a Mesopotamia kôndê. Di juu dê, Abahamu an bi foloisi go a Halan eti.

³ Nõö di Masa Gadu ko nêên, hên a taki dêên taa: ‘Womi, foloisi kumutu disa di kôndê fii ku dee sêmbê fii aki, nõö i go a wan oto kôndê ka mi o lei i fii go.’

⁴ “Nõö hên Abahamu kumutu a Kalidea naandê go a di kôndê de kai Halan. Hên a ko sai dê teefa hên tata dêdê, a bei. Hên Masa Gadu puu ên dê manda go a di kôndê ka i si u ta libi aki. Ma nõö a di ten dê de bi ta kai di kôndê Kaana.”

⁵ “Ma nõö fa Masa Gadu tja Abahamu ko a Kaana aki seei, ma an dêên di kôndê fêên seei eti bifô a dêdê. Na wan kodo pisi fêên a dêên. Ma a bi paamusi ên taa a o dêên di kôndê nõömô, nõö a o ko kôndê fêên ku dee bakamii fêên dee a o pai. Wê nõö di juu di Masa Gadu paamusi Abahamu di soni dê, Abahamu an bi pai na wan kodo mii eti.

⁶ “A di fasi aki wê Gadu fan ku ên e. A kai ên taa: ‘Mati.’ A piki. A taa: ‘Dee bakamii fii o go ta dê a wan oto kôndê kuma wakama e. Nõö dee sêmbê u di kôndê dê o buta de a sitaafu seei. De o ta du hogihogi ku de tee dou fô hõndô jaa.

⁷ Ma bakaten mi o sitaafu dee sêmbê ta du hogihogi ku de awaa, nõö dee bakamii fii o kumutu a di kôndê ka de bi ta sitaafu de. Nõö de o toona ko a di sê aki baka, fu de sa toona begi mi a di kamian aki mõn.’ Sô Gadu bi fan ku Abahamu.

⁸ “Nõö baka di a fan ku ên sô, hên a dêên wan wêti taa a musu koti wan maaka nêên sinkii faa dê taa hên ku hên a’ buka. Nõö di maaka fika fu hiniwan womi mii di de o pai, de musu koti ên nêên sinkii. Hên mbei di a pai Isaki, baka aiti daka hên a koti di maaka nêên sinkii. Tefa bakaten, hên Isaki toona pai Jakopu hên a koti ên. Hên teefa Jakopu ko pai dee tuwalufu gaan sêmbê fuu, sô seei a toona koti de tu, fu di maaka musu fika nango nõömô a u Isaêli sêmbê sinkii.”

⁹ Hën Sitefani toona taki mõn, a taa: “Wê kumafa i sabi kaa, dee gaan sêmbê fuu bi ta huan ku di otowan u de de kai Josêfu, hên de sei ên da wanlô sêmbê. Hên dee sêmbê dee bai ên dê tjêên go a Egepiti kôndê go buta a sitaafu. Tökusei Masa Gadu bi dê ku ên e.

¹⁰ A puu ên a hii dee fuka fêên tuu.

“Hên de dê te dou wan ten, hên di gaan kõnu fu Egepiti kôndê de kai Falao manda kai Josêfu. Nõö di Josêfu go a di kõnu, nõö Masa Gadu bi dê ku ên eti ta dêên bumbuu fusutan ku kõni seei. Nõö hên di kõnu si taa a dê bumbuu sêmbê, nõö hên a tei ên buta ko takima fêên kõnuwosu te dou ku hii Egepiti kôndê tuu.

¹¹ “Nõö hên de dê tee wan gaan hangi ko. Hii dee sêmbê a Egepiti kôndê ku dee dê a Kaana tuu ta tja fuka ta dêdê de di hangi. Dee gaan sêmbê fuu seei an sa feni soni u njan.

¹² Nõö hên Josêfu tata Jakopu, hên a sai dê te nõö hên a jei taa wê di kôndê de kai Egepiti hên abi soni u njan. Nõö hên a manda dee gaan sêmbê fuu, dee womi mii fêên, hên de go bai soni u njan. Nõö hên bi da di fosu pasi di Jakopu manda de go a Egepiti kôndê.

¹³ “Nõö di de go di u tu pasi, hên Josêfu kai de ko nêên, hên a piki de awaa taa: ‘Hên di baaa fuunu disa e. Mi wê disa, Josêfu.’ Nõö di juu dê ufô Kõnu Falao ko sabi fa u Josêfu taa dee famii fêên dee di dê.

¹⁴ “Baka u di dê, hên Josêfu manda kai hên tata Jakopu taa hii di wosu dendu fêên ku ên seei tu musu ko a Egepiti kôndê, nõö a o sõlugu de. Nõö di juu dê, de bi dê sêbênteni-ku-feifi sêmbê.

¹⁵ “Nõö hên di Jakopu kisi di buka, nõö hên de tei pasi go te a Egepiti kôndê. Hên de sai dê tee nõö hên Jakopu ku hii dee mii fêên tuu ko dêdê.

¹⁶ Nõö fa de bi ta dêdê dê, nõö dee mii u de ta tei de ta tja ko a di sê aki a di kôndê de kai Sikem go bei. Di geebi Abahamu bi bai a dee bakamii u Hamolu, nêên de ta tja de go bei.

¹⁷ “Nõö da sô dee bakamii fu Jakopu fika dê a Egepiti kôndê. De ta pai teee de ko gaan hia sêmbê. Nõö di ten dê, di juu ta zuntu fu Masa Gadu da de di kôndê Kaana kumafa a bi paamusi Abahamu.

¹⁸ “Nõö di juu dê, hên wan oto kõnu ko dê ta tii Egepiti kôndê. Nõö di kõnu dê aan bisi ku Josêfu biga an bi sabi ên.

¹⁹ Nõö hên a ganjan dee gaan sêmbê fuu ta du hogihogi ku de teee. A taa de musu tja dee njanjun pai mii u de go buta a dõö be de dêdê kaba a sôsô.

²⁰ “Nõö a di ten dê, de pai Mosesi. A bi dê wan apaiti mii, biga Gadu seei si taa a hanse. Nõö hên de ta kijêên tjubitjubi a wosu te a’ dii liba. Nõö di de si taa de an sa tjubi ên mõn hên de tjêên go buta a wan kamian ka sêmbê sa si ên tei kiija.”

²¹ Nõö hên di mujêê mii u Kõnu Falao ko si ên, hên a tei ên tja go kiija kuma hênseei mii.

²² Dee Egepiti sèmbè ta lei èn hii dee kõni dee de abi, ku hii dee sabi dee de abi tuu de lei èn. A ko dè wan hebi sèmbè u di kõndè seei. Biga a sa' u fan, nõo a sa' u du soni tu.

²³ "Nõo hèn Mosesi sai dè te a abi fõteni jaa, nõo hèn a taa a o go luku dee sèmbè fèèn, dee Isaèli sèmbè, dee ta libi a wan sè u di kõndè."

²⁴ Nõo di a go dou, hèn a si wan u dee Egepiti sèmbè ta du hogihogi ku wan u dee Isaèli sèmbè fèèn. Hèn a naki di Egepiti sèmbè kii pii, fu di a bi du hogihogi ku di fèèn sèmbè.

²⁵ Fa a du dè, a bi ninga taa dee Isaèli sèmbè fèèn o sabi taa Masa Gadu hèn ta wooko nèèn liba faa puu de a di sitaafu de sai dè. Ma de an si èn sò.

²⁶ "Di dobooko mõn, hèn a toona go si tu u dee Isaèli sèmbè ta feti ku deseei. Hèn a paati de puu. A taa: 'Womi, faandi mbei un ta libi sò? Biga un dè baaa ku baaa. Faandi mbei un ta du sò ku unu seei u du?'"

²⁷ "Hèn di sèmbè di abi adjabèè tuusi Mosesi puu dè. A taa: 'Ambè buta i fii musu dè hedima ta kuutu a u liba?'"

²⁸ Kii i kè kii mi kumafa i bi kii di Egepiti sèmbè jeside nõo?"

²⁹ "Nõo di Mosesi jei sò, hèn a panta. A si taa di soni di a bi du, a ko a dõo. Nõo hèn a kule kumutu dè fusi go tee a wan oto kõndè de ta kai Midian. Hèn a go sai dè te a tei mujèè pai miii. A pai tu womi mii."

³⁰ "Nõo hèn a dè a Midian fõteni jaa longi. Te wan daka hèn a go a di sabana dendu, zuntu ku wan gaan hei kuun de kai Sinai. Nõo hèn a bia luku, hèn a si wan faja ta kisi a wan uwii nõomõ, an ta tapa mõnsõ. Wan Sèmbè u Masa Gadu Kõndè wè ko a Mosesi a di faja dè e."

³¹ Nõo di Mosesi si di faja ta kisi nõomõ, nõo a bigi dèèn. Hèn a waka go zuntu ku di uwii go luku èn bunu ee andi.

"Nõo di a go dou, hèn a jei Masa Gadu tõngõ fan ku èn a di faja dendu taa:

³² 'Womi, mi wè disi e. Di Gadu di dee gaan sèmbè fii ta begi, de Abahamu, Isaki, Jakopu, hèn wè disi e.' Nõo di Mosesi jei di tõngõ sò kaa, nõo hèn a panta te a ta tèèmè tjatjatjatja, aan hati u toona luku di faja mõn."

³³ "Hèn Masa Gadu toona taki dèèn taa: 'Puu di susu fii a i futu. Biga ka i taanpu dè, nõo a dè wan apaiti kamian u mi, nõo i musu a' lesipeki dèèn.'

³⁴ "Hèn a taki mõn taa: 'Haika e. Mi si fa de ta sitaafu dee sèmbè u mi a Egepiti kõndè ala. Mi ta jei djèmè u de, nõo hèn mi ko awaa u ko puu de. Nõo hèn mi ko kai i taa i musu toona go a Egepiti kõndè.'"

³⁵ Nõo Sitefani ta fan nango eti. Hèn a taa: "Wè di Mosesi dè, hèn da di sèmbè di dee Isaèli sèmbè an bi kè. De bi dèèn gaan buka taa ee ambè mandèèn faa ko takima ta kuutu a de liba. Ma nõo awaa Masa Gadu seei toona mandèèn da de baka faa musu ko dè takima u de, faa puu de a di fuka di de sai dè. Di Sèmbè di dè a di faja dendu ta fan ku èn, hèn wè mandèèn sò."

³⁶ "Nõo hèn Mosesi hopo hèn a go a Egepiti Kõndè. Hèn a go du pepei foombo soni ala, te a puu dee sèmbè fèèn a di kõndè tja de go pasa di ze de kai Bè Ze, tja go buta a di sabana dendu ala. Hèn de go sai a di sabana te dou fõteni jaa. Nõo hii di ten dè, Masa Gadu dè ku Mosesi ta du sòmèni gaan foondo soni nèèn liba."

³⁷ "Wè nõo di Mosesi u ta taki aki, nèèn liba wè Gadu wooko sò e, nõo hènseei wè bi fan ku dee gaan sèmbè fuu taa: 'A bakaten Masa Gadu o manda wan Tjabukama da unu, kumafa a manda mi da unu aki. A o dè wan Isaèli sèmbè leti kuma unu seei.'

³⁸ "Wè nõo sò Gadu bi abi futoou a Mosesi liba tjika e. Hèn mbei a dèèn di taki faa musu tii dee gaan sèmbè fuu a di sabana sò. Hèn seei bi dè di sèmbè di Masa Gadu bi fan ku èn a di sabana, di a bi dè a Sinai dè, nõo hèn a kisi fan a Gadu faa musu toona da u èn. Nõo ee u tei dee soni a fan dè, nõo woo feni libi a de e."

³⁹ "Ma nõo hii fu dati, dee gaan sèmbè fuu an bi kè piki Mosesi buka mõnsõ. De an bi kè di fan fèèn. De kè toona go u de a Egepiti kõndè baka."

⁴⁰ Hèn de ko taki dèèn baaa Alon taa: 'Womi, u kè begi i fii musu mbei wanlõ gadu da u. Nõo dee lõ gadu dè, de woo ta begi fu te u nango a kamian de musu tja u. Biga wa saandi pasa ku di womi de kai Mosesi dè, di bi tja u kumutu a Egepiti kõndè ko aki.'

⁴¹ "Nõo hèn de mbei wan pindigadu kuma wan kau mii sò te de kaba. Hèn de hoi wan gaan piizii da di soni deseei mbei ku deseei maun dè, ta tuwè soni dèèn."

⁴² Nõo hèn Masa Gadu disa de be de libi kumafa de kè. Hèn de ko ta begi di sonu, di libawojo, dee teeja, dee soni dè tuu de ko ta begi."

"Fa de du èn tjika dè, hèn mbei Masa Gadu bi fan a dee fesiten tjabukama liba, a taa: Dee sèmbè u Isaèli, un haika mi e."

Fa un bi ta kii dee mbeti fuunu ta begi a di sabana te dou fõteni jaa dè, mi un bi ta kii de da nõo?"

⁴³ Nõnõ, na mi un bi ta kii de da e."

Biga di wosu u di gadu de kai Mōlōkō,
hën un bi ta tja ta lontu ku unu.
Nöö di teeja u di gadu de kai Lomfa,
hën u bi ta hei.

De wë da dee soni un bi ta begi e.

Nöö hën mbei mi o disa unu,

be de tja unu go buta a sitaafu a di kōndë de kai Babilon.

Sö Masa Gadu taki a dee tjabukama fëen.

⁴⁴ “Wë fa dee gaan sëmbë fuu bi sai dë, nöö de bi dë ku di Wosu u Masa Gadu di de bi ta tja a di sabana. Te de ta si di Wosu nöö de ta sabi taa Gadu dë ku de. Di wosu dë, de mbei ën leti kumafa Masa Gadu bi lei Mosesi taa a sō wan fasi de musu mbei ën.

⁴⁵ “Hën de dë te bakaten nöö hën Josua ko a Mosesi kamian ta tii dee Isaëli sëmbë. Hën tja de go feti ku dee kōndëkōndë. Nöö fa de ta feti dë, nöö de ta tja di Wosu ta lontu ku de. Nöö hën de ta feti tefa Gadu puu dee peipei sëmbë bi dë a di kōndë da de, fu de sa go libi a di kōndë u de. Hën di Wosu fika ku de dë tefa de ko pai Kōnu Dafiti.

⁴⁶ Nöö hën Kōnu Dafiti libi a wan fasi tee Masa Gadu seei tei ën fu wan bumbuu sëmbë.

“Nöö hën de dë te wan pisi, hën Kōnu Dafiti taki da Masa Gadu taa a kë mbei wan wosu dëen. Fa a bi dë di Gadu u Jakopu ta tja dee Isaëli sëmbë fëen te kisi di ten fëen Kōnu Dafiti seei dë, nöö a kë mbei wan wosu dëen faa ta libi.

⁴⁷ Ma fa Kōnu Dafiti taki dë seei, ma nëen seei mbei di wosu e. Di mii fëen de kai Salumon, hën mbei di wosu.

⁴⁸⁻⁴⁹ “Ma nöö hii fa u ta taki aki, dee sëmbë, ma Masa Gadu hei poi fu libi a wan wosu di libisëmbë mbei e. Wan fesiten tjabukama bi taki ën kaa. A taa:

Masa Gadu taki e, taa:

‘A gaangadu a liba aki di kōnubangi u mi dë
di mi ta sindo.

Nöö goonliba da mi piki bangi

di mi ta buta futu te mi sindo.

Nöö un wosu seei i sa mbei da mi

fu mi feni kamian u mi böö sinkii?

⁵⁰ Biga mi mbei hii dee soni tuu kaa.’

Sö di tjabukama bi sikifi u Masa Gadu.”

⁵¹ Nöö hën Sitefani fan taanga ku dee sëmbë awaa, a taa: “Dee sëmbë aki, unfa un mbei? Misikuma jesi fuunu taanga kuma sitonu. Hati fuunu dë leti kuma dee sëmbë dë a goonliba aki dee an sabi soni u Masa Gadu. Biga te di Akaa u Gadu kë lei unu soni, nöö wan ta kë piki möönsö, leti kumafa i si dee gaan sëmbë fuunu an bi ta kë piki ën. Sö nöö un dë eti.

⁵² “Dee gaan sëmbë fuunu bi ta sitaafu hii dee fesiten tjabukama u Masa Gadu tuu. Na wan u de fika. Hii dee sëmbë Gadu bi manda da de tuu de kii, te dou ku dee sëmbë dee bi ta konda taa sō wan Futuboi fëen o ko. Nöö di Futuboi fëen dë, Masa Gadu an feni föutu nëen wan daka. Nöö tefa di juu dou hën a mandëen ko tuu. Nöö di a ko, hën un kōnku ën kii.

⁵³ Un dee Isaëli sëmbë aki, unu wë Masa Gadu bi manda dee basia fëen kōndë da fu de tja dee wëti fëen ko da unu, ma wan ta hoi dee wëti möönsö. Biga un kii sō wan bumbuu sëmbë.”

Aki de naki Sitefani kii.

⁵⁴ Nöö di a taki sō, nöö hati u dee sëmbë boonu te de an sa tjëen möön.

⁵⁵ Ma nöö di juu dë, hën di Akaa u Gadu ko taanga a Sitefani liba. Hën a hopo wojo luku liba. Hën a si di waiti u Masa Gadu kuma sonuwojo. Hën a si Masa Jesosi dë a di letimaun së u Masa Gadu taanputaanpu.

⁵⁶ Hën di a si sō, nöö hën a bai taa: “Wë un luku, mi si Masa Gadu Kōndë jabijabi ala, nöö mi si di Sëmbë di ko Libisëmbë Mii leti a Masa Gadu letimaun së taanputaanpu.”

⁵⁷ Nöö di de jei sō kaa, hën de tei de maun hën de tapa de jesi fu de an musu jei andi a ta taki. Hën de tuu bai kai wan gaan olo. Nöö hën de kule ku baai go a Sitefani,

⁵⁸ nöö hën de kisi ën panjan. Hën de hai ën gulululu tja go tuwë a wan së u di kōndë. Hën de kisi sitonu mii ta naki ën u de kii ën.

Nöö fa de go a di du dë, hën de puu koosu a sinkii disa da wan kijoo de kai Saulosu faa hoi da de.

⁵⁹ Nöö hën de ta naki Sitefani te wan pisi, hën a bai taa: “Masa Jesosi, gaantangi, tei di akaa u mi hoi e.”

⁶⁰ Nöö hën a kai ku kini a goon begi taa: “Masa, fa dee sëmbë ta du ku mi aki, nöö na hoi de a bëë e.” Hën di a fan sō te a kaba, hën a dëdë. Böö fëen koti.

8

Nöo Saulosu sai leti dë ta luku fa de ta kii Sitefani, nöo a bunu dëen. A kai ku ën seei.

Aki de sitaafu dee biibima te de paaja go a oto köndë.

¹ Di daka dë seei, hën dee sëmbë u di köndë ko ta buta ku dee biibima u Masa Jesosi a Jelusalen dë te a bigi, tee de kule paaja go a kamiankamian. So u de go a dee oto köndë u Judea, so u de go a Samalia. Dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi nöo fika a Jelusalen dë.

² Nöo wanlô sëmbë sai dë dee lobi Masa Gadu, nöo hën de go tei di dëdë sinkii u Sitefani. Hën de këë dëen te a bigi, biga a hati de. Hën de tjëen go bei.

³ Ma Saulosu kë kaba dee biibima u Masa Jesosi seei gbelin puu dë. Hën a nango ta denda a dee wosuwosu u de ta pii de ta tja go söötô a dinguwosu, womi ku mujëe tuu.

Aki Filipi go a Samalia Köndë.

⁴ Nöo fa dee biibima ta kumutu a Jelusalen ta kule ta paaja dë, nöo de ta tja di buka u Masa Jesosi ta paaja tu a dee köndëköndë nöömö be sëmbë jei.

⁵ Di juu dë, hën Filipi di bi dë wan u dee sëbën womi de bi pii tei dë, hën a go a Samalia Köndë. Hën a ta konda di buka da sëmbë taa Masa Jesosi hën da di Keesitu, di Heepima di Gadu bi paamusi taa a o manda da libisëmbë.

⁶ Nöo fa a ta fan ku dee sëmbë dë, nöo de tuu ta haikëen, biga a ta du gaan foombofoombo soni.

⁷ Dee gadu dee ta dë a sëmbë liba ta bai ta kai olo ta kumutu, nöo a ta kula sëmëni lan sëmbë ko bunu tu.

⁸ Nöo dee soni Filipi ta du dë tuu ta mbei de ta wai a di köndë te na soni.

Aki ta taki u wan tofuma

de kai Simon.

⁹ Nöo wan sëmbë bi dë a di köndë dë de kai Simon. A bi sai dë longi kaa ta du wanlô tofu soni fëen a di köndë tee a ta foondo hii dee Samalia sëmbë tuu. Nöo a ta njan buka ta mbei ën seei bigima.

¹⁰ Nöo fa a ta du dë, nöo hii dee sëmbë u di köndë, sösö sinkii sëmbë ku nëbai sëmbë tuu, tei ën u soni. De ta tei ën fu wan gadu seei taa: “Di sëmbë aki hën de kai Taanga Gadu, Poosian Gadu.”

¹¹ Wë biga a ta foombo de nöömö ku dee tofutofu soni fëen.

¹² Nöo hën Filipi ko a di köndë ko ta konda di Bunu Buka ta taki taa Gadu tja wan Njunjun Tii ko da de. A ta konda taa Masa Gadu manda Jesosi Keesitu da libisëmbë faa heepi de. Nöo hën de ta piki di buka seei nango ta dopu, womi ku mujëe tuu.

¹³ Nöo Simon di tofuma seei piki di buka tu, hën a go dopu te a kaba. Nöo hën a fika ta waka ku Filipi hii ka a nango. Hii dee foombofoombo soni Filipi ta du tuu a ta si, nöo de bigi dëen.

¹⁴ Nöo hën wë dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi dë a Jelusalen ala ko jei taa sò dee sëmbë u Samalia Köndë ko ta piki di buka u Masa Gadu. Nöo hën de manda Petuisi ku Johanisi go haika.

¹⁵ Nöo di de go dou, hën de begi Masa Gadu faa musu manda di Akaa fëen da dee njunjun biibima dë.

¹⁶ Biga fa de biibi Masa Jesosi naandë, nöo de dopu a di në u Masa Jesosi ma di Akaa an ko a de eti.

¹⁷ Nöo hën Petuisi ku Johanisi buta maun a de, hën di Akaa u Masa Gadu ko a de awaa.

¹⁸ Nöo fa u du dë, Simon sai leti dë ta luku. A si taa te dee Tjabukama buta maun a sëmbë, nöo di Akaa ta ko a de. Hën a go tei möni tja ko faa paka Petuisi ku Johanisi.

¹⁹ A taa: “Dee sëmbë aki, mi begi unu fuun da mi di poosian di un abi dë, fu te mi buta maun a sëmbë di Akaa sa ko a de tu.”

Hën Petuisi gandji dëen te na soni. A taa:

²⁰ “Waka pasa kumutu aki ku di möni fii dë! I ku di möni fii tuu musu kaba a sösö, i takuhatima ju! I ninga taa möni i sa tei paka Gadu faa da i wan soni fëen di a ta da ku ën bunuhati ö?”

²¹ Ja o feni ën möönsö, biga di hati fii di i abi an bunu da Masa Gadu.

²² I musu disa di hogilibi fii, nöo i begi ën fu an hoi di pakisei fii dë a bëë möön.

²³ Biga misikuma di hati fii dë fuufuu pöö ku haun. Di hogilibi fii kaba i a sösö.”

²⁴ Fa a fan dë, hën Simon panta. Hën a begi de taa: “Dee sëmbë, gaantangi mi begi unu, un begi Masa Gadu da mi o, be dee soni un taki dë an musu pasa ku mi.”

²⁵ Nöo hën Petuisi ku Johanisi fika a Samalia dë wan pisiten eti ta konda di Buka u Masa Jesosi ku dee soni de sabi fëen da sëmbë. Nöo hën de toona go a Jelusalen. Nöo di de nango,

de ta latja dee peipei köndë u Samalia ta konda di Bunu Buka u Masa Gaangadu nango tefa de go dou a Jelusalen baka.

Aki Filipi ku wan Etiopia

sëmbë miti.

²⁶ Nöo hën Filipi sai dë te wan pisi, nöo hën wan basia u Masa Gadu Köndë ko nëen ko taki dëen taa: “Womi, hopo seeka. Gadu manda i fui go a di së u libasë, a di sabana pasi di kumutu a Jelusalen go a Gaza.”

²⁷ Nöo di Filipi jei sô, hën a hopo seeka wante hën a go. Nöo fa a nango dë, hën a go si wan sëmbë u di köndë u Afikan de kai Etiopia ta pasa dë. Di sëmbë dë, a dë wan hei sëmbë nëen köndë ta seeka hii di mõni u di mujëë könu u de de kai Kandasi. Nöo di womi dë bi go a Jelusalen go begi Masa Gadu te a kaba,

²⁸ nöo awaa a ta toona nango nëen köndë. A dë nëen wagi sindosindo ta lesi wan buku nango. Nöo di buku di a ta lesi dë, nöo a dë wan pisi u Gadu Buku di di fesiten tjabukama u Gadu de kai Jesaaja bi sikifi.

²⁹ Nöo hën Filipi go si ën dë, hën di Akaa u Gadu taki dëen taa: “Womi, go waka a di wagi bandja e.”

³⁰ Nöo hën Filipi kule go a di wagi bandja. Hën a jei di sëmbë ta lesi di soni di di tjabukama bi sikifi.

Hën a hakisi ën taa: “Mati o, dee soni i ta lesi dë, i ta fusutan de nö?”

³¹ Hën a taa: “Wë nönö mati, unfu mi sa du fusutan de? Biga ma a’ sëmbë u puu de da mi.” Hën a taa: “Ja sa ko sindo ku mi a di wagi dendu aki nö?” Nöo hën Filipi subi go sindo.

³² Nöo hën di womi ta lesi nango, nöo di pisi u Gadu Buku a ta lesi dë, a dë wan soni kuma nongô sô taa:

Di sëmbë dë,

a dë kuma wan sikafu de ta tja go kii.

A dë pii seei kuma wan sikafu mii

de ta limba puuma fëen puu nëen sinkii.

An ta bai mõönsö.

³³ Fa de ta sôsô ën ta mbei ën fa dë,

nöo de an ta da pasi u na wan sëmbë heepi ën mõönsö.

Ambë sa taki soni u dee bakamii fëen?

Biga de kii ën puu a goonliba aki.

Sô wan soni di womi ta lesi.

³⁴ Nöo di a lesi te a kaba, hën a hakisi Filipi taa: “Wë mati, ambë de ta taki a di pampia aki? Di sëmbë di bi mbei di pampia, naa oto sëmbë?”

³⁵ Nöo di a hakisi ën sô kaa, nöo hën Filipi tei di Buku hën a seti ku di pisi di womi bi lesi dë, hën a konda di Bunu Buka u Masa Jesosi dëen. A taa: “Di sëmbë de ta taki a di pampia aki, hën da Masa Jesosi e.” Hën a puu ën dëen te a kaba.

³⁶ Nöo hën de nango te wan pisi, de ko dou a wan wata. Hën di sëmbë taki da Filipi taa: “Mati, wë wata dë aki. Na u mi dopu wante nö?”

[

³⁷ Hën Filipi piki ën taa: “Ee i ta biibi di buka u Masa Jesosi ku wan hati, nöo i sa dopu.”

Hën a piki taa: “Aai, mi ta biibi taa Jesosi Keesitu hën da di Womi Mii u Masa Gadu.”]

³⁸ Hën a manda di sëmbë ta tja di hasi taa be a tapa di wagi. Nöo hën de kumutu. Nöo hën ku Filipi, hën de go a di wata hën Filipi dopu ën te a kaba.

³⁹ Nöo di de kumutu a di wata, hën wante di Akaa u Masa Gadu tei Filipi tja go, di Etiopia sëmbë an si ën mõn. Ma aan toobi, a go fëen nëen köndë ku wai.

⁴⁰ Nöo di Filipi kisi ën seei baka, hën a si taa a dë a wan köndë de kai Azotusi. Nöo hën a ta lontu a dee peipei köndë nango ta konda di Bunu Buka u Masa Jesosi tefa a go dou a di köndë de kai Sesalia.

9

Aki ta lei fa Saulosu bia hën libi.

Tjab. 22:6-16; 26:12-18

¹ Di juu dë, di sëmbë de kai Saulosu bi ta dë ku di libi fëen ta toobi dee biibima u Masa Jesosi nöömö. A ta waka ta konda taa a o du ku de te kaba fëen seei a o kii de tuu nöömö puu a goonliba. Nöo hën a go a di Kaba Hei Begima u Isaëli,

² hën a go hakisi ën pampia faa sa ta tja go a dee Dju keikiwosu u di köndë de kai Damasikusi. Nöo di pampia o dëen pasi faa sa kisi dee biibima u Masa Jesosi tja go a Jelusalen go soötö, womi ku mujëë tuu. Sô wan pampia a hakisi di Gaan Begima. Nöo hën a dëen di pampia, nöo hën a go.

³ Hën a nango tefa a go zuntu ku Damasikusi. Nöö tefa a kë mëni hën wan faja kumutu a liba ala valau tuwê limbo lontu ên ko kai.

⁴ Hën a pasa kai a goon.

Hën a jei wan tōngō kai ên tu pasi taa: “Saulosu! Womi Saulosu!”

Hën a piki.

Hën a taa: “Andi mbei i ta sitaafu mi sō u du?”

⁵ Hën a hakisi taa: “Ee Masa o, ambê ta fan ku mi di fan aki?”

Hën a piki ên taa: “Mi, Jesosi wê, di Sëmbê di i si i ta sitaafu sō, mi ta fan ku i aki e.

⁶ Nöö hopo go a di kōndê a i fesi ala, nöö te i go, nöö de o konda da i andi ku andi fii musu du.”

⁷ Di juu dē, dee sëmbê ku Saulosu bi nango dē nöö de dē pii. De an saandi ta pasa. Biga de ta jei wan tōngō ma de an ta si sëmbê.

⁸ Nöö hën Saulosu hopo, hën a jabi wojo te a wei, an sa si soni möön. Wojo fëen dungu pii. Hën de panjêen a maun tja go dou a Damasikusi.

⁹ Hën a go sai dē. A abi dii daka an sa si soni, an ta njan, an ta bebe wata. A de fëen nöö.

Aki Gadu manda Ananiasi

faa go a Saulosu.

¹⁰ Nöö di ten dē, wan womi bi dē a Damasikusi de kai Ananiasi. A dē wan biibima u Masa Jesosi. Nöö hën a dē nëen wosu, te wan pisi hën a sunjan wan sunjan, ma ku wojo limbo. Masa Jesosi ko fan ku ên. A kai ên taa: “Ananiasi!”

A piki.

¹¹ A taa: “Womi, hopo seeka, nöö i go a di sitaati de kai Tololoo Sitaati. Nöö i go a di wosu u di sëmbê de kai Judasi,

¹² go hakisi fa u di sëmbê de kai Saulosu u di kōndê de kai Taasusi. A sai leti a di wosu dē ta begi Masa Gadu. Nöö a sunjan wan sunjan ku wojo limbo taa a si wan womi de kai Ananiasi ko nëen ko nama maun nëen mindihedi, hën di wojo fëen toona ko bunu kumafa a bi dē. Sō a bi si a di wojo limbo sunjan fëen kaa.”

¹³ Hën Ananiasi piki ên taa: “Wê Masa, mi jei. Ma nöö mi jei hia soni fu di sëmbê dē di a ta du. Sëmbê konda da mi taa a ta du hogihogi tumisi ku dee sëmbê fii dee ta dē a Jelusalen.

¹⁴ Nöö fa a ko a Damasikusi aki, nöö a ko faa ko du ku u tu. Biga mi jei taa dee Gaan Begîma seei dëen di taki faa ko aki ko kisi u dee sëmbê dee ta kai i nê tja go sōötō a dunguwosu.”

¹⁵ Hën Masa Jesosi piki ên taa: “Antoobi, go nëen nöö. Biga mi tei ên kaa faa dē wan wookoma u mi. A o tja di buka u mi go konda da dee Isaëli sëmbê ku dee sëmbê na u Isaëli tuu, te dou ku dee kōnu u de seei.

¹⁶ Nöö fa mi o mandëen go a de dē, nöö miseei o taki dëen a fesi fa de o sitaafu ên tjika fu di a ta konda soni u mi hedi.”

¹⁷ Nöö hën di Ananiasi jei sō kaa, nöö hën a hopo, hën a go a di wosu. Hën a denda go nama maun a Saulosu hedi.

Hën a kai ên taa: “Mati Saulosu, mi baaa.”

A piki.

A taa: “Womi, Masa Jesosi seepi, di Sëmbê di bi ko a i a pasi ala di i bi ta ko aki, hën wê manda mi ko a i aki fu di wojo fii sa ko bunu baka. A manda mi tu, be di Akaa u Masa Gadu ko a i liba.”

¹⁸ Hën di a fan sō te a kaba, nöö hën wante wan soni kumutu a Saulosu wojo kuma fisi kakisa sō. Hën wojo fëen ko limbo gbegede, hën a hopo go dopu wante.

¹⁹ Hën a go njan te a kaba, hën sinkii fëen ko taanga baka.

Aki Saulosu dē a Damasikusi.

Nöö fa Saulosu ko ta biibi Masa Jesosi dē, hën a fika a Damasikusi sōmëni daka ku dee biibima u Masa Jesosi ala.

²⁰ Nöö wantewante dē, hën a bia ta fan a dee keikiwosu u dee Isaëli sëmbê u di kōndê, ta konda taa Jesosi da di Womi Mii u Masa Gaangadu tuu.

²¹ Nöö fa a ta fan dē, nöö a foondo hii mundu. De taa: “Maingê, wa ta fusutan di libi u di sëmbê aki. Nëen da di sëmbê di bi dē a Jelusalen ta sitaafu dee biibima u Masa Jesosi ta kii nō? Nöö fa a ko aki, na ku pampia a ko faa kisi de tei tja go da dee Gaan Begîma u de sitaafu de nō? Soni fëen ta toobi u.”

²² Ma nöö di fan u Saulosu an saka möönsō. A fika ta fan ku dee Dju sëmbê u Damasikusi nōömō, ta buta ku de u de piki taa Jesosi hën da di Keesitu di Masa Gadu bi paamusi taa a o manda ko. Nöö di fan fëen ta a' kaakiti möönmöön, biga a ta wini dee sëmbê nōömō dee ta fia ku ên dē.

²³ Nöö hën de dë te bakaten, dee Dju sëmbë an ko a' peesa ku ën möön. Hën de ko kuutu fa fu de sa du de feni ën kii.

²⁴ Nöö hën de ko dë a dee nëngë döo u di köndë ta watji ndeti ku didia fu te a o ko pasa dë, nöo de feni ën kii.

Te wan pisi, hën Saulosu ko jei taa sö de ta watji ën.

²⁵ Hën a dë te wan ndeti. Hën dee sëmbë dee nama ku ën, hën de tei ën tja go a di sitonu peni di de tapa di köndë, ka wan baaku bi dë. Hën de butëën a wan manda sakëën go a goon.

Aki Saulosu dë a Jerusalem.

²⁶ Hën Saulosu fusi kule kumutu dë, hën a toona go a Jerusalem. Nöö di a go dou, hën a kë go nama ku dee oto biibima u Masa Jesosi, ma de fëëë ën poi. Hii fa a ta taki da de nöömö taa hënseei da wan bakama u Masa Jesosi kuma de, ma de an kë piki. De ninga taa a ta ganjan de faa du hogihogi ku de möön.

²⁷ Nöö hën di sëmbë de kai Banabasi heepi ën. Biga a tjëën go da dee Gaan Tjabukama taki da de taa: "Un piki di sëmbë aki e, dee sëmbë. Biga a bi si Masa Jesosi tuu di a bi dë a pasi nango a Damasikusi. Masa seei wë fan ku ën. Nöö fa a bi dë a Damasikusi dë, a bi ta konda dee soni u Masa Jesosi seei da hii mundu. An ta fëëë de u konda."

²⁸ Nöö di Banabasi fan sö, hën de biibi ën awaa. Hën Saulosu fika ku de a Jerusalem wan hii pisiten ta waka ta lontu hii di köndë söndö fëëë, ta konda dee soni u Masa Jesosi da sëmbë.

²⁹ Ma nöo so u dee sëmbë a bi ta fan ku de dë bi dë Dju sëmbë ma de ta fan Giiki tóngö. Nöö Saulosu bi ta fan ku de ta biinga ku de u de piki di buka u Masa Jesosi. Ma de an kë di fan fëën. Te wan pisi hën de ko ta suku ën u kii.

³⁰ Nöö di dee biibima u Masa Jesosi ko jei sö, hën de tei ën tja go a di köndë de kai Sesalia, di dë a di ze bandja. Hën de butëën a boto manda go a di köndë de kai Taasusi, ka a bi kiija.

Aki Petuisi du tu foombo soni.

³¹ Nöö baka u di dë, nöo hën dee biibima u Masa Jesosi u Judea naandë ku Galilea tuu te kisi Samalia, de feni böö a di mindi dë. Di juu dë, di keiki u Masa Jesosi ko abi kaakiti seei. Biga di Akaa u Gadu dë ku de ta da de degihati, nöo sömëni oto sëmbë ta ko ta nama ku de nöömö. Nöö fa de sai dë, de ta libi a pasi seei ta lesipeki Masa Gadu.

³² Nöö hën Petuisi ta waka ta haika dee sëmbë u Masa Jesosi dee dë a dee peipei köndë, tefa a go dou a wan köndë de kai Lida.

³³ Hën a go si wan lan womi de kai Eneasi. A dë suwakisuwaki na amaka aiti jaa longi kaa.

³⁴ Hën Petuisi ko kai ën taa: "Mati Eneasi."

Hën a piki.

A taa: "Womi, Jesosi Keesitu kula i kaa e. Nöö i hopo seeka di kama fii."

Hën di womi hopo wante.

³⁵ Nöö fa di soni pasa dë, hën hii dee sëmbë u Lida ku dee sëmbë ta dë a di köndë de kai Salon tuu ko si fa di womi ko bunu naandë, nöo hën de tuu bendi ko a di së u Masa Jesosi.

³⁶ Nöö a wan oto köndë de kai Jopa, wan mujëë bi dë de kai Tabita, Giiki tóngö kai ën Doluka. Hën da "mbata". Nöö di mujëë dë wan bumbuu sëmbë, wan biibima u Masa Jesosi. Hiniwan juu a ta puu sëmbë a fuka ta heepi dee pootima.

³⁷ Ma nöo hën a ko suwaki tefa a dëdë. Hën de wasi ën te de kaba, hën de tjëën go buta a wan kamba a liba.

³⁸ Wë nöo di köndë de kai Jopa dë, a bi dë zuntu ku Lida ka Petuisi dë. Nöö di dee biibima a Jopa jei taa sö Petuisi dë a Lida, hën de puu tuu womi manda go kai ën taa be a hesi ko a de.

³⁹ Nöö hën Petuisi hopo hën a go a di köndë. Nöö di a go dou, hën de tjëën go a di kamba a liba ka di dëdë dë. Di juu dë, hii dee pooti mujëë u di köndë manu u de dëdë, de tuu dë ala ta këë. Hën de tei dee peipei koosu tja ko lei Petuisi taa: "Luku dee soni aki di di mujëë mbei da u, di a bi dë ku u eti. Bumbuu sëmbë a bi dë e."

⁴⁰ Nöö hën Petuisi taki da de taa be de kumutu a di kamba ufö. Hën de go. Hën a tjökö kini a goon begi Masa Gadu te a kaba. Hën a bia luku di dëdë. Hën a kai ën taa: "Tabita, hopo."

Hën di mujëë jabi wojo gbolo. Hën di a si Petuisi, nöo hën a hopo sindo.

⁴¹ Nöö hën Petuisi tëndë maun panjëën hën a hopo ën taanpu a pë. Nöö hën a kai dee mujëë ku dee oto bakama u Masa Jesosi taa be de toona ko. Hën de ko. Hën a tei di mujëë hën a da de. Biga a toona ko libi baka.

⁴² Nöö fa di gaan soni pasa dë, hii sëmbë u di köndë jei, nöo hën wanlö hia sëmbë bendi ko a di së u Masa Jesosi.

⁴³ Hën Petuisi fika a Jopa dë wan pisiten ta libi a di wosu u Simon, wan sëmbë ta dëë mbeti kakisa ta sei.

10

Aki Gadu ko fan ku Konelisi.

¹ Di juu dë, i bi abi wan womi de ta kai Konelisi ta libi a di köndë de kai Sesalia. Nöö a dë di hedima u wan kulupu u dee Loomë köndë sodati de ta kai Italia Lö.

² Nöö di womi dë, a ta biibi Masa Gadu ta lesipeki ën, hën ku hii ën wosu dendu tuu. Hii fa an dë Isaëli sëmbë seei, ma a ta dini Masa Gaangadu ta begi ën hiniwanten. Nöö a ta libi bunu ku sëmbë ta puu dee penama a fuka. Sö wan sëmbë a bi dë e.

³ Nöö hën a dë te wan daka a wan didia kuma dii juu ten sò, hën Gadu lei ën wan soni a wan wojo limbo sunjan. A si wan basia u Masa Gadu Köndë ko nëen ko kai ën taa: “Womi Konelisi!”

⁴ Hën Konelisi ta luku di basia diin. A fëëë poi. Hën a piki ën taa: “Abii, Masa.”

Hën di basia taki dëen taa: “Womi, di fa i ta begi Masa Gadu ku di fa i ta heepi dee penama ta puu de a fuka, nöö Gadu si ën e. Nöö a ko piki i awaa.

⁵ “Nöö haika e. Wan sëmbë de kai Simon Petuisi dë a Jopa ala.

⁶ A ta libi a di wosu u wan womi de kai Simon, wan sëmbë ta dëë mbeti kakisa ta sei. Wosu fëen dë a ze bandja. Nöö i musu manda sëmbë go tei di womi dë tja ko da i.”

⁷ Sö di basia fan ku ën te a kaba, nöö hën a go.

Nöö hën Konelisi kai tu futuboi fëen ku wan futoou sodati. Nöö di sodati ta biibi Masa Gadu ta lesipeki ën tu.

⁸ Hën a konda da de dii sëmbë dë taa sò wan soni a si. Hën a manda de taa be de go a Jopa go tei Petuisi tja ko dëen.

*Aki Gadu lei Petuisi wan**foondo soni.*

⁹ Nöö hën dee sëmbë tei pasi hën de nango a Jopa.

Di ten dë, Petuisi dë a di sëmbë wosu a Jopa dë. Hën a dë tefa sonuati hën a subi go a di wosu liba u go begi Gadu. Biga dee wosu u di köndë mbei paatapaata fii sa go sindo a de liba.

¹⁰ Hën a dë te nöö hangi ko kisi ën, a ta luku u de seeka soni u njan dëen. Hën Gadu lei ën wan soni a wan wojo limbo sunjan.

¹¹ Biga a si kuma mundu jabi hoo, hën a si wan soni kumutu a liba ala ta ko kuma wan gaan koosu sò. De ta hoi ën a dee fò sè buka fëen tuu ta sakëen ta ko a goonliba.

¹² Nöö di Petuisi luku a di gaan koosu dendu, hën a si hii pei mbeti, hii pei fou, ku dee soni ta hai ku bëë a goon, de tuu dë a di gaan koosu dë dendu.

¹³ Hën Petuisi jei wan tòngö taki dëen taa: “Womi Petuisi, hopo. Kii dee soni aki nöö i njan.”

¹⁴ Hën a taa: “Wë nönö, Masa, ma sa njan dee lö soni dë e, kwetikweti. U a tjina u de. Ma njan de wan daka.”

¹⁵ Hën a toona taki dëen taa: “Nönö womi. Te Masa Gadu taa wan soni bunu u njan, nöö ja musu fia taa i a' tjina fëen.”

¹⁶ Sö wan soni Petuisi si, nöö hën a si ën dii pasa baka na baka ufö di gaan koosu hai go a liba baka ka a bi kumutu.

¹⁷ Nöö hën Petuisi sai dë ta pakisei taa: “Maingë, andi di lö soni dë kë taki?”

Aki Petuisi go a Konelisi.

Nöö di juu dë dee sëmbë u Konelisi ko dou a di wosu. De bi ta lontu ta suku ën tefa de ko si ën. Nöö hën de sai dë taanputaanpu a di djai buka.

¹⁸ Hën de kai sëmbë te de piki. Hën de hakisi de taa: “Di sëmbë de kai Simon Petuisi, aki a ta dë nö?”

Hën de piki taki: “Aai, a dë aki.”

¹⁹ Wë nöö di juu dë, Petuisi dë a wosu liba ala eti ta pakisei di soni di a bi si dë. Hën di Akaa u Masa Gadu taki dëen taa: “Womi, haika. Dii womi dë leti a basu ala ta suku i.

²⁰ Nöö hopo saka go a goon. Nöö te de kai i fii go ku de, an dë fii buuja. Go ku de nöö, biga miseei manda de fu de ko kai i.”

²¹ Hën Petuisi hopo, hën a saka go a goon. Hën a go piki de taa: “Dee sëmbë o, di sëmbë un ta suku nöö hën disii e. Andi un bi kë?”

²² Hën de taa: “Wë wan sodati hedima de kai Konelisi, hën manda u taa fuu musu ko a i. A dë wan bumbuu sëmbë ta biibi Masa Gadu fëen Gadu. Biga hii dee Dju sëmbë fu ala ta kai bunu në fëen. Nöö wan basia u Masa Gadu Köndë ko nëen ko taki dëen taa be a manda kai i fii ko nëen wosu be a jei andi i abi u taki dëen.”

²³ Nöö di Petuisi jei fa de fan dë, hën a kai de taa be de ko a wosu. Hën de ko a wosu.

Nöö hën de duumi dë tefa di mamate. Nöö hën de ku Petuisi, ku wanlö oto bakama u Masa Jesosi u Jopa dë, nöö hën de tei pasi u go a Sesalia.

²⁴ Doboooko fëen, hën de dou a Sesalia. Nöö Konelisi bi kai dee famii fëen ku wanlö mati fëen u de ko nëen, nöö hën de tuu ko sai dë ta luku Petuisi faa ko.

²⁵ Nöö di Petuisi ko dou, hën Konelisi go nëen go tjökö kini a goon nëen fesi ta lesipeki ën.

²⁶ Ma Petuisi tapëen, a taa: “Nönö mati, na du sö e. Hopo taanpu fii. Mi dë libisëmbë nöö leti kuma i seei.”

²⁷ Nöö di a fan ku ën sö, nöö hën a hopo. Hën de ta fan nango te de go denda a di kamba ka dee hia sëmbë dë, dee Konelisi bi kai ko dë.

Aki Petuisi ta fan ku dee sëmbë a Konelisi wosu.

²⁸ Nöö di Petuisi si de, hën a kai de te de piki, a taa: “Dee sëmbë aki o, unu seei sabi taa u Dju sëmbë abi wan wëti taa wa musu hulu oto sëmbë möön leki Dju sëmbë nöö. Wa musu denda a de wosu seei. Ma Masa Gadu lei mi taa ma musu a’ tjina fu hulu na wan oto sëmbë.

²⁹ “Nöö hën di un manda sëmbë ko kai mi, nöö ma niinga. Nöö hën mi ko wante. Wë di mi ko kaa, nöö hën mi hakisi unu taa andi da di soni mbei un kai mi?”

³⁰ Hën Konelisi piki ën taa: “Söö. Wë sö mi manda kai i tuu. Wë biga wan soni pasa ku mi. Nöö fö daka fëen disi di a pasa. A wan dii juu sapate kuma di juu aki mi bi dë a mi wosu aki ta begi Masa Gadu. Te u mi sabi hën mi si wan sëmbë a mi fesi. Dee koosu dë a di sëmbë sinkii tuu ta koti faja te wojo u mi an sa kai ku de.

³¹ “Nöö hën a kai mi: ‘Konelisi.’ Hën mi piki. A taa: ‘Dee begi i ta begi Masa Gaangadu ku dee soni i ta da dee pootima, nöö Masa Gadu si de e.

³² Nöö i musu manda sëmbë go a Jopa go kai wan sëmbë de ta kai Simon Petuisi tja ko da i. A dë a di wosu u wan womi ta dëë mbeti kakisa de kai Simon. Wosu fëen dë a di ze bandja. Nöö i musu manda sëmbë go kai ën da i.’ Sö di basia u Gadu Köndë taki da mi.

³³ “Hën i si mi manda sëmbë ko kai i wante. Nöö di mi kai i, i ko a mi, nöö hën da i du mi wan gaan bunu kaa. Nöö hën i si u ko makandi aki u lei hii dee soni dee Masa Gadu manda i fii taki da u. Nöö fa u ko aki, misikuma Gadu seei dë aki tu.” Sö Konelisi taki da Petuisi.

³⁴ Nöö hën Petuisi toona taki da de taa: “Aai, wë dee sëmbë, mi jei. Nöö awaa mi ko sabi taa Masa Gadu an ta luku fesi. A ta si hii sëmbë di wan fasi.

³⁵ Biga ee wan sëmbë i ta lesipeki ën ta libi bunu nëen wojo, nöö a o tei i ko sëmbë fëen kaa, ee i dë Isaëli sëmbë, ee ja dë Isaëli sëmbë.”

³⁶ “Wë nöö di bunu buka di Masa Gadu manda da u Isaëli sëmbë, hën da disi: Jesosi Keesitu hën da Masa u hii mundu. Nöö hën seeka di pasi da u fuu ku Masa Gadu sa toona ko fii baka.

³⁷⁻³⁸ “Nöö misikuma un bi jei fa soni bi pasa wi a Isaëli köndë. Di womi de kai Johanisi, hën ko ta konda di buka u Masa Gadu da sëmbë ta dopu de. Te wan pisi, hën Jesosi u di köndë de kai Nazalëti hën a ko a Johanisi ko dopu, nöö hën Gadu manda di Akaa fëen ko nëen liba. A dëen gaan kaakiti, nöö hën a seti di wooko fëen a Galilea te kisi hii Isaëli köndë tuu. A ta waka ta lontu a hii kamian ta kula sëmbë ta puu dee sëmbë a fuka dee dë a di didibi basu. Biga Masa Gadu bi dë ku ën.

³⁹ “Nöö fa u taki ën aki, u seei bi dë leti dë ta si dee soni a ta du a dee peipei köndë fuu dee Isaëli sëmbë, te dou ku di gaan köndë fuu de ta kai Jelusalen. Ku u seei wojo u si ën.

“Nöö hën u dë te wan daka, nöö hën dee sëmbë tei ën peka a lakpa pau kii.

⁴⁰ “Ma nöö a di u dii daka fëen, nöö hën Masa Gadu toona weki ën baka e, tja ko lei u.

⁴¹ Na hii sëmbë si ën, ma u wojo si ën biga Masa Gadu buta a fesi taa u musu si ën. Nöö di a toona weki baka, nöö u ku ën bi toona njan bebe makandi.

⁴² Nöö fa a hopo baka a dëdë dë, hën a taki da u taa u musu konda di buka fëen da lanti taa hën Masa Gadu buta faa kuutu a hii mundu liba, dëdë wan ku libi wan tuu.

⁴³ “Wë nöö gaanduwe hii dee fesiten tjabukama u Masa Gadu tuu bi ta taki soni fëen kaa taa sö wan Sëmbë o ko a di goonliba nöömö. Nöö di Sëmbë dë, ee i piki ën buka ko a di së fëen, nöö Masa Gadu an o hoi dee hogilibi fii a bëë möön e. A o da i paadon fu di i nama ku di Sëmbë dë ta kai ën në. Da sö a dë e, dee sëmbë.”

Aki di Akaa u Gadu ko

a dee sëmbë liba.

⁴⁴ Nöö Petuisi an kaba u fan seei, hën di Akaa u Gadu ko a hii dee sëmbë dë tuu liba, dee ta jei di buka.

⁴⁵ Nöö dee oto biibima u Masa Jesosi, dee Isaëli wan fu Jopa dee tja Petuisi ko dë, di de si taa di Akaa u Gadu ko a dee sëmbë dë liba, nöö a bigi da de te na soni. Biga de an bi sabi taa Masa Gadu o paati di Akaa fëen da oto sëmbë ee na Isaëli sëmbë i dë.

⁴⁶ Ma nöö hën de ko si dee sëmbë aki ta gafa Gadu ta taki oto pei töngö di dë an bi sabi, nöö hën de si taa di Akaa ko a de liba tuü.

⁴⁷ Nöö hën Petuisi taa: “Wë Masa Gadu manda di Akaa da dee sëmbë aki kaa, kumafa a bi mandëën da u seei. Na fuu dopu de wante nö?”

⁴⁸ Nöö hën a taki da dee oto biibima u Masa Jesosi dë taa be de dopu de wante a di në u Masa Jesosi Keesitu. Hën de dopu de te de kaba.

Nöö hën Konelisi ku dee otowan fëën tapa Petuisi taa be a fika ku de wantu daka ufö a go.

11

Aki Petuisi fan ku dee

Isaëli biibima.

¹ Hën de dë te wan pisi, nöö hën dee oto Tjabukama u Masa Jesosi ku dee oto biibima dee dë a Isaëli köndë ala ko jei taa sö dee sëmbë na u Isaëli ko piki di buka u Masa Gadu. „Wë nöö di juu dë, dee biibima bi ta mëni taa ee wan sëmbë an ta hoi dee wëti u Isaëli te dou ku di maaka de ta koti a sinkii, nöö Gadu an o limbo fesi da i. Sö de ta mëni.”

² Nöö hën di Petuisi ko dou a Jelusalen, hën dee sëmbë ko buta ku ën.

³ De taa: “Womi, faandi mbei i go a oto sëmbë wosu dee na Isaëli sëmbë? Dee sëmbë ala, de an koti di maaka a de sinkii da Masa Gadu wan daka, ma töku i go sindo njan ku de. Nöö ja du bunu.”

⁴ Di de taki sö, hën Petuisi tei di soni konda da de tefa a kaba, kumafa a bi pasa.

⁵ A taa: “Dee sëmbë aki, un haika e. Mi bi dë u mi a di köndë de kai Jopa ta begi Masa Gadu. Te wan pisi hën Gadu lei mi wan soni a wan wojo limbo sunjan. Mi si wan soni kumutu a liba kuma gaan koosu sö. De panjëën a dee fö së buka ta saka, hën a ta ko te a ko dou a mi fesi.

⁶ “Hën mi luku ën dendu diin. Hën mi si hii pei mbeti u goonliba ku fou ku dee soni ta waka ta hai ku bëë a goon tuu nëën dendu.

⁷ Hën mi jei wan sëmbë taki da mi taa: ‘Womi Petuisi, hopo kii dee soni aki njan.’

⁸ “Hën mi taa: ‘Wë nöönö, Masa, ma sa njan dee lö soni dë, kwetikweti. U tjina. Ma njan de wan daka.’

⁹ “Hën di töngö toona taki da mi möön taa: ‘Wë nöönö, womi. Te Masa Gadu taa wan soni bunu u njan, nöö ja musu fia ku ën taa an bunu.’

¹⁰ “Nöö sö mi si di soni nango ta ko a mi te dou dii pasi, ufö a toona hai go a liba baka.

¹¹ “Nöö di juu dë seei, hën dii womi dou a di wosu ka mi bi dë. Wan sëmbë fu Sesalia hën bi manda de ko a mi.

¹² Nöö hën di Akaa u Masa Gadu taki da mi taa be mi go ku de wante, ma musu buuja seei. Nöö hën mi ku de sikisi biibima u Masa Jesosi fu Jopa i si aki, sö u go ku de. Nöö hën u nango te u go dou a Sesalia a di wosu u di womi di bi manda kai mi.

¹³ “Nöö hën di womi taki da u taa a bi si wan basia u Masa Gadu Köndë taanputaanpu nëën wosu dë. Hën di basia taki dëën taa a musu manda sëmbë go a Jopa go kai mi, Simon Petuisi, ko nëën.

¹⁴ Hën di basia taki da di womi taa, fa mi o ko nëën dë, nöö mi o taki dëën fa Masa Gadu sa puu ën ku dee sëmbë fëën a bëë u dee hogi u de de bi du.

¹⁵ “Nöö di mi jei sö, nöö hën mi seti fan ku di womi ku dee sëmbë fëën, hën wantewante dë di Akaa u Masa Gadu ko a de liba. Leti kumafa a bi ko a u a fesi, sö a ko a de liba tu.

¹⁶ “Nöö fa mi si di soni pasa ku dee sëmbë dë, nöö mi mëni di soni Masa Jesosi bi taki da u taa: ‘Johanisi bi ta dopu unu ku wata, ma Masa Gadu o dopu unu ku di Akaa fëën.’

¹⁷ “Wë nöö fa i si mi si di soni pasa dë, nöö ma a’ soni u taki möön. Masa Gadu ta du ën wooko. Biga a da dee oto köndë sëmbë di wan seei soni di a bi da u di u piki di buka u Masa Jesosi Keesitu. Wë nöö ma tjika u tapa Gadu a di soni di a ta du e.” Sö Petuisi piki dee sëmbë.

¹⁸ Nöö di dee sëmbë dee bi ta fia ku ën dë jei sö kaa, nöö hën de kabuka pii awaa. Nöö hën de bia ko ta gafa Masa Gadu taa: “Ke baa, awaa u ko sabi taa na u Isaëli sëmbë wanwan Masa Gadu jabi pasi da e, ma a ta da hii sëmbë pasi u de disa dee hogilibi u de ko feni di libi u teego!”

Nöö sö wan gaan soni dee sëmbë dë ko fusutan di ten dë.

Aki ta taki u dee sëmbë u Masa Jesosi dee dë na Antiokia.

¹⁹ Wë nöö „kumafa u bi taki kaa taa, di juu ten de bi kii Sitefani, nöö hën de toona ko ta sitaafu dee oto biibima u Masa Jesosi tee nöö hën dee biibima bi kule kumutu a Jelusalen paaja go a sömëni oto köndë. So u de go te a dee longi köndë, kuma Finisia, kuma Sipuusi, te kisi di köndë de kai Antiokia. Nöö fa de go dë, nöö de ta konda di buka u Masa Jesosi nöömö, ma Isaëli sëmbë wanwan de ta köndëën da.

²⁰Ma nöö te wan pisi, hën wanlö biibima u Masa Jesosi fu Sipuusi köndë ku wan oto köndë de kai Sileni, hën de go na Antiokia go ta konda di buka da dee sëmbë na u Isaëli.

²¹Nöö fa de ta du dë, nöö Masa Gadu dë ku de nëen te sômëni hia sëmbë piki di buka bendi ko a di së u Masa Jesosi.

²²Hën de dë te wan pisi, nöö hën dee biibima u Masa Jesosi dë a Jelusalen jei taa sö wan soni ko pasa a Antiokia. Nöö hën de manda Banabasi go haika.

²³Nöö hën Banabasi go dou. Nöö di a go dou, hën a si taa Masa Gadu dë ku dee sëmbë tuú, ta tja de ku di bunuhati fëen. Nöö hën a wai ku de te na soni. Hën a da de taanga taa: “Dee sëmbë aki, un musu fika a Masa Jesosi leiki nöömö ta biibi ën ku wan hati nango.”

²⁴Wë nöö di Banabasi aki, a bi dë wan bumbuu sëmbë seei ta biibi taanga a Masa Jesosi liba. Nöö a dë ku telu a di Akaa u Masa Gadu leiki. Nöö fa a ko na Antiokia dë, hën sômëni oto sëmbë u di köndë möön bia ko a di së u Masa Jesosi.

²⁵Nöö hën de sai dë te wan pisi, hën Banabasi kumutu a Antiokia go a Taasusi go suku Saulosu.

²⁶Hën a go ta suku ën tefa a ko si ën, nöö hën hën ku ën toona ko na Antiokia baka. Nöö hën de tu womi fika wan hii jaa ku dee hia biibima naandë ta lei de dee soni u Masa Jesosi.

Nöö a Antiokia dë, ala fosu sëmbë seti ta kai dee biibima u Masa Jesosi Keesitu sëmbë. De an bi ta kai de sö a fesi.

²⁷Nöö di juu ten dë, wanlö sëmbë dee ta kisi fan a Gadu, hën de kumutu a Jelusalen ko na Antiokia.

²⁸Nöö wan u de de kai Agabusi, di Akaa u Gadu bi dë nëen liba, hën a hopo konda taa abiti möön nöö wan gaan hangi o ko. (Nöö sö a pasa tuu a di juu ten Kalaudio bi dë di Gaan Könu a Loomë.)

²⁹Nöö di de jei sö kaa, hën dee biibima u Masa Jesosi taa de kë heepi dee otowan u de a Judea Köndë pasa di hangi. Nöö hën de pii möni te de kaba. Hiniwan u de da kumafa a sa da, hën de tja di möni ko mökisi.

³⁰Hën de buta di möni a Banabasi ku Saulosu maun u de tjëen go da dee tiima u dee biibima u Masa Jesosi, dee ta dë a Jelusalen. Nöö hën de go.

12

Aki wan basia u Gaangadu köndë ko puu Petuisi a dunguwosu.

¹Nöö di juu dë, wan oto Helodi bi ko dë könu, nöö a ta buuse dee sëmbë u Masa Jesosi tee na soni. Nöö hën a manda sëmbë go kisi so u de söötö a dunguwosu faa da de sitaafu a bakaten.

²Ma nöö di baaa u Johanisi de kai Jakobosi, hën di könu manda sëmbë kii ën ku së ufangi wantewante dë.

³Nöö fa di könu du dë, nöö a suti seei da dee Dju sëmbë dee an ta biibi a Masa Jesosi. Nöö di a si taa a suti da de, hën a toona manda sëmbë go kisi Petuisi söötö a dunguwosu. (Nöö di juu dë, a bi dë di ten u di jaa di dee Dju sëmbë ta njan dee gaan daka u de de kai Pasika. Nöö a dee lö daka dë, de ta njan bëëë söndö sooda.)

⁴Nöö hën de tja Petuisi go söötö a dunguwosu. Hën de kai teni-a-sikisi sodati fu de musu ko watji ën fu an musu kumutu. Hiniwan ten fõ u de ta dë ku ën ta watji ën, te dee disi kumutu, otowan ko. Hën Könu Helodi taa: “Te dee daka u Pasika pasa kaa, nöö mi o tja Petuisi go a kuutu a hii lanti fesi, be de si fa mi o mandëen go kii.”

⁵Nöö fa Petuisi dë a dunguwosu dë, nöö dee oto biibima u Masa Jesosi dë a wan kamian ta begi Masa Gaangadu dëen nöömö taangataanga seei.

⁶Nöö hën de dë wan daka tefa ndeti, nöö kuma amanjan sö de o tja Petuisi go a di kuutu. Hën Petuisi sai dë ta duumi. De bui ën ku tu sodati mökisi maun ku maun, dee oto sodati dë a dööbuka ta watji ën.

⁷Te u Petuisi mëni, hën wan basia u Masa Gaangadu köndë ko a di kamba dë. Fa a ko dou, nöö hii di kamian ko limbo gbege de sëndë faja nëen.

Hën di basia tuwë maun seki Petuisi weki. Hën a taki dëen taa: “Womi, hesi, hopo!” Hën Petuisi weki, hën dee këti bi dë nëen maun lusu wante kai a goon.

⁸Hën di basia toona taki dëen taa: “Womi, hopo bisi dee koosu fii, nöö i tuusi i susu a i futu.” Hën a hopo bisi.

Hën di basia taa: “Söö. Tei di gaan koosu fii tapa i sinkii, nöö i ko boo go.”

⁹Hën de go. Di basia dë nëen fesi, Petuisi dë a baka. Hën de ta waka nango u de kumutu a di dunguwosu. Ma Petuisi an sabi taa di basia dë tuutuu soni, a ninga taa soni a ta sunjan ku wojo limbo.

¹⁰Hën de ko dou a di fosu lö u dee sodati. Hën de pasa. Hën de go dou a di u tu lö, hën de pasa. Hën de ta waka tefa de go dou a di gaan felu nëngë döö di i ta jabi fii ko kai a döö.

Nöö di de ko dou nëen, hën a jabi ën seei da de, hën de pasa kai a sitaati. Hën de ta waka langalanga te de go dou a wan kamian. Hën djee, Petuisi an si di basia möön. A go disëen a sitaati dë.

¹¹ Hën wante dë, hën Petuisi wojo ko limbo. Hën a taa: “Aaaa, mi saandi pasa awaa. Masa Gaangadu hën manda wan u dee basia fëen ko puu mi a Könu Helodi maun. Dee Dju sëmbë an o feni mi fu de du ku mi kumafa de kë möön.”

¹² Nöö di a sabi sö kaa, hën a pasa go dou a di wosu u Malia, di mama u Johanisi Maikusi, ka sômëni sëmbë bi ko mökisi ta begi Masa Gaangadu dëen.

¹³ Hën a go naki di döo kökökökö.

Te wan pisi hën wan mujëë saafu de ta kai Looda ko u ko jabi di döo,

¹⁴ hën a jei Petuisi töngö. Hën a sabi taa hën. Ma nöö a wai te a fëekëtë u jabi di döo dëen. Hën a toona kule go taki da dee sëmbë taa: “Dee sëmbë o, Petuisi ko aki e! A dë leti a dööbuka dë.”

¹⁵ Ma dee sëmbë dë a di wosu dendu an kë biibi. De taki da di mujëë mii taa: “Lëgëdë fii. Soni i ta mindi.”

Hën di mujëë mii toona taki taa: “Nönö, na lëgëdë. A sai dë tuu.” Hën de ta fia ku ën tee nöö hën de taa: “Na Petuisi i ta jei. Di akaa fëen, hën i ta jei dë taa hën.”

¹⁶ Di juu dë, Petuisi sai dë ta naki di döo nöömö, te nöö hën de ko jabi dëen awaa. Hën de ko si ën këdë.

Hën de taa: “Wooo maingë, di soni aki bigi da u. Petuisi tuu.”

¹⁷ Hën Petuisi tapa maun da de taa: “Wan fan taanga e, dee sëmbë.” Hën a konda da de fa Masa Gaangadu puu ën a di dinguwosu. Hën a taki da de taa de musu piki Jakobosi ku dee oto biibima u Masa Jesosi taa sö Gadu puu ën a dinguwosu. „Biga di juu dë wan baaa u Masa Jesosi de kai Jakobosi, hën ko dë wan fesima u dee biibima a Jelusalen.”

Nöö di Petuisi fan sö te a kaba, nöö hën a kumutu dë go tjubi.

¹⁸ Di dooboko fëen hën dee sodati dë a di dinguwosu ko fanjaan. Hati u de latja biga de an si Petuisi möön, nöö de an saandi pasa ku ën möönsö tu.

¹⁹ Nöö di Könu Helodi ko jei, hën a manda sëmbë u de go suku Petuisi. Hën de suku ën te de wei, de an si ën möönsö. Nöö hën di könu manda kai dee sodati dee bi ta watji Petuisi. Hën hën ku de kuutu di soni te de kaba, de an sabi fa u piki ën. Nöö hën di könu toona kai oto sodati u de ko kii dee di dë puu.

Sö Könu Helodi du tefa a kaba, nöö hën a kumutu a Judea go a Sesalia go tan wan pisiten.

Aki ta taki andi pasa ku

Könu Helodi.

²⁰ Wë nöö di juu dë, hën dee sëmbë fu di köndë de kai Tilusi ku di de kai Sidon, de ku Könu Helodi bi a' soni te a bigi. Nöö hën dee sëmbë u de tu köndë dë fiti buka makandi u de go fan ku di könu be hati fëen kötö. Biga a di köndë u di könu dee sëmbë bi ta bai njanjan ta libi, hën mbei de kë toona ko bunu ku ën baka.

Nöö hën de waka te de ko dou a Könu Helodi köndë. Nöö hën de go mbei guwenti ku wan sëmbë de kai Balitusi. Hën bi dë wan futoou futuboi u di könu ta seeka soni dëen nëen wosu. Hën mbei de go mbei guwenti ku ën. Nöö bakaten bifö de o go a di könu.

²¹ Nöö hën de buta wan daka. Hën di di daka dou, hën di könu bisi dee könu bisi fëen tee a kaba. Hën a go sindo fëen nëen könu sutuu a hii sëmbë fesi. Hën a fan ku lanti.

²² Hën di a fan tefa a kaba, hën dee sëmbë dee haikëen dë bai taa: “Wooloo maingë, di sëmbë di fan di fan aki, na libisëmbë möön e! Wan gadu hën fan di fan aki!”

²³ Nöö fa de bai dë, nöö a kai ku di könu seei. Hën wante dë hën wan basia u Masa Gaangadu Köndë tjökö maun nëen. Biga a tei di hei di Gadu nöö musu feni. Hën a buta bitju kisi ën a bëë ta njan mën tefa a kii ën piiii. Sö wan soni pasa ku Könu Helodi fu di a hopo hënseei sö.

²⁴ Ma nöö di buka u Masa Gaangadu hën a dë ta paaja nango nöömö. Möönmöön sëmbë ta jei ën ta piki këdë.

²⁵ Nöö hën Banabasi ku Saulosu tja di möni di de bi pii naandë go da dee Jelusalen sëmbë tefa de kaba. Nöö hën de tei di kijoo de kai Johanisi Maikusi hën de toona go na Antiokia baka ka de bi kumutu.

13

Aki di Akaa u Gadu kai

Banabasi ku Saulosu.

¹ Nöö dee biibima u Masa Jesosi fu Antiokia, de abi wanlö sëmbë a de dendu ta kisi fan a Gadu, ku wanlö otowan ta lei sëmbë soni fu Masa Jesosi. Wan da Banabasi, ku wan

baakama de kai Simion, ku wan de kai Lusya u Sileni köndë, ku wan de kai Manën. Hën ku Könu Helodi bi kiija a wan wosu. Ufö i abi Saulosu. Sö de feifi sëmbë bi dë a dee Antiokia biibima dendu ta heepi de.

² Nöo hën de dë te wan daka, hën de ko miti u begi Masa Gadu. De dë ta begi ën ta hopo ën nê söndö njan. Te wan pisi nöo hën di Akaa u Gadu ko taki da de taa be de buta Banabasi ku Saulosu apaiti dëen faa manda de go a wan wooko.

³ Nöo hën de begi go dou söndö njan tefa de kaba. Nöo hën de tei Banabasi ku Saulosu hën de buta maun a de wëi de da di wooko tefa de kaba. Hën de manda de go.

Aki de dë a di paati de

kai Sipuusi.

⁴ Nöo fa di Akaa u Gadu kai Banabasi ku Saulosu a di wooko dë, nöo hën de go a wan köndë de kai Selusia. Hën de tei zeboto, hën de pasa go a di gaan paati de ta kai Sipuusi.

⁵ Hën de go tjökö a wan köndë u di paati de ta kai Salami.

Nöo hën de go a dee keikiwosu u dee Dju sëmbë u di köndë go konda di buka u Masa Gadu da de be de jei. Nöo fa de ta du dë, nöo di kijoo de kai Johanisi Maikusi bi dë ku de ta heepi de.

⁶ Nöo hën de kumutu dë. Hën de ta waka langalanga hii di paati, ta konda di buka u Masa.

Te wan pisi hën de go dou a di oto së u di paati a wan köndë de ta kai Pafosi. Hën de go si wan tofuma de ta kai Baliesosi. Hën da Elimasi. A dë wan Dju sëmbë ta mbei hënseei kuma wan tjabukama u Masa Gadu, ma na tuu seei.

⁷ Nöo di tofuma aki bi nama kusa di gaama u di paati. Hën de kai Seligiusi Paulosu. Nöo di gaama dë, a dë wan sëmbë abi bunu pakisei. Nöo fa de tu tjabukama u Masa Jesosi ko dë, nöo hën di gaama jei, hën a kai de taa be de ko nëen ko konda di buka u Masa Gadu dëen.

⁸ Nöo hën de go u go konda di buka dëen. Ma nöo hii fa de ta kondëen, di tofuma sai leti dë ta suku u poi di buka. An kè di gaama piki seei.

⁹ Nöo hën di Akaa u Masa Gadu ko hebi a Saulosu liba. (Hën seei da Paulosu e.) Nöo hën a luku di tofuma diin.

¹⁰ A taa: “Mi ku i miti aki tide, i didibi womi mii, ju felantima u hii bunu u mundu. I ta ganjan sëmbë ku dee köni tofu fii di i abi tumisi. Faandi mbei i ta bia di buka u Masa Gadu ta mindi soni dëen?”

¹¹ “Wë Masa Gadu o seeka i. Wojo fii o booko, nöo joo tan wan pisiten möön bifö joo si soni ku di wojo fii dë möön.” Nöo fa Paulosu fan dë, hën wantewante di tofuma si wan bundji baakabaaka ko tapëen wojo, a fika a ta waka ta tuwë maun ta suku sëmbë fu de musu panjëen a maun tja.

¹² Nöo hii fa de du dë, di gaama sai leti dë ta luku. Hën di a si sö kaa, nöo a biibi awaa. Biga dee soni u Masa de bi taki dëen dë, de foondo ën.

Aki de tja di Buka ko a Antiokia u Pisidia Köndë.

¹³ Nöo hën Paulosu ku dee sëmbë fëen, hën de tei wan boto a Pafosi pasa go dou a di pisiwata de ta kai Panfilia a wan köndë fëen de kai Peliga. Nöo di de go dou dë, hën Johanisi Maikusi kumutu disa de toona go fëen a Jerusalem baka.

¹⁴ Hën de kumutu a Peliga pasa go a di pisiwata de ta kai Pisidia. Hën de go dou a wan köndë de kai Antiokia möön, ma disi dë fu Pisidia Köndë. Hën de dë tefa di saba daka, hën de go sindo a di keikiwosu u dee Isaëli sëmbë.

¹⁵ Di juu dë, dee keiki tiima ta lesi di Buku u Gadu da dee sëmbë ko dë kumafa de bi guwenti. De ta lesi a di pisi u dee wëti dee Mosesi bi kisi a Gadu ufö de toona ta lesi di u dee fesiten tjabukama tu.

Nöo baka u di dë, hën de manda sëmbë hakisi Paulosu ku Banabasi taa: “Dee sëmbë, fa un ko mökisi ku u aki, ee un a’ wan soni u taki di sa da u hati, nöo un tuwë ko boo jei.”

¹⁶ Nöo hën di de kai de sö kaa, hën Paulosu hopo taanpu a pë. Hën a seti ta fan ku de ta tuwë maun taa, “Dee sëmbë, mi da unu piimisi e, un dee Isaëli sëmbë kuma miseei ku un dee oto lö sëmbë dë aki tuu, hiniwan fuunu di ta biibi Masa Gadu ta lesipeki ën. Mi o fan wan fan ku unu aki nöo un haika bunu o.

¹⁷ “Wë kumafa un sabi kaa, di Gadu fuu di u ta dini aki, hën bi tei dee gaan sëmbë fuu u de ko hën sëmbë. De bi dë a Egepiti köndë, nöo hën a kiija de tefa de ko gaan hia sëmbë. Hën a puu de a di köndë dë ku di gaan kaakiti fëen tja go a di sabana.

¹⁸ Aluwasi fa de hogi seei ma a ta tai hati ta tja de a di sabana te dou hii föteni jaa.

¹⁹ Hën a ta heepi de ta feti da de te de wini hii dee sëbën pei sëmbë dee bi dë a di köndë de kai Kaana. A puu de dë, nöo hën a da dee gaan sëmbë fuu di köndë fu de libi nëen.

²⁰ “Nöö hën de libi ala te dou kuma föhöndö-ku-feifiteni jaa longi. Hii di ten dë, Gadu ta da de tiima ta heepi de. Nöö hën de dë tefa de pai Samueli, hën a ko dë wan tjabukama u Masa Gadu.

²¹ “Te wan pisi, hën dee gaan sëmbë fuu ko a Samueli, hën de begi ën taa be a da de wan könu u tii de. Hën Gadu da de Saulosu, di womi mii u di tata de kai Kisi, sëmbë u di lö u Benjamîn. Hën Saulosu tii de föteni jaa longi.

²² “Hën Masa Gadu puu ën, hën a buta Dafiti ko könu nëen kamian. Nöö fa Dafiti sai dë, Gadu bi kai ën soni e. A taa:

Di womi mii u di tata de kai Isai,
fasi fëen ta kai ku mi a hii futu.

Hën o piki mi buka

ta du hii soni kumafa mi kë.

Sö Masa Gadu taki fu Dafiti.

²³ “Ma nöö Gadu bi paamusi taa a o manda wan Heepima da u dee Isaëli sëmbë faa puu u a hogi basu. Hën o dë wan bakamii u Dafiti. Nöö hën i si u dë te di ten u dë aki, hën di Heepima ko tuu. Hën da di bakamii u Dafiti de kai Jesosi.

²⁴ “Ma nöö bifö Jesosi ko, nöö Johanisi di Dopuma bi ko kaa, hën a ta bai basia ta konda da hii dee sëmbë u Isaëli köndë taa de musu disa di hogilibi u de bia ko tei dopu.

²⁵ “Nöö hën de dë te Johanisi dë fa u kaba di wooko fëen, hën a taki da de taa: ‘Andi un ninga? Un ninga taa di Heepima di Gadu bi paamusi taa a o ko, hën disi nö? Nönö, nëen disi eti e. Ma wan fëë, a o ko a mi baka nöömö. Nöö te a ko, nöö a o hei möön mi gaanfa. Ma bumbuu tjika seei u sa lusu di susu fëen puu nëen futu.’ Sö Johanisi taki.

²⁶ “Wë nöö dee sëmbë u mi aki, un dee bakamii u Abahamu kuma mi seei, ku un dee oto sëmbë dee ta biibi Masa Gadu ta lesipeki ën aki, un tuu haika mi e. Di buka di Masa Gadu manda ko taa sö a sa puu sëmbë a hogi basu, nöö u wë a manda di buka da e.

²⁷ “Nöö dee oto sëmbë fuu a Jelusalen dë ku dee hedima fuu, de an bi sabi taa Masa Jesosi hën da di Heepima e. Fa de ta lesi dee pampia u dee fesiten tjabukama u Masa Gadu hiniwan saba dë seei, ma töku de an bi sabi ën. Nöö hën de du hogihogi ku ën leti kumafa dee tjabukama bi taki a fesi.

²⁸ Biga hii fa de an sa feni na wan föutu nëen fu de musu kii ën, ma töku de begi Pilati faa kii ën nöö.

²⁹ “Leti kumafa di Buku u Masa Gadu taki ën dë, nöö sö de du ku ën tefa de kaba këë, hën de puu ën a di lakpa pau tja go bei.

³⁰ “Ma Masa Gadu toona weki ën baka e, dee sëmbë.

³¹ Nöö hën dee bakama fëen toona si ën baka ku deseeri wojo. A nango ta ko a de te dou sômëni daka. Hën ku dee lö sëmbë dë bi kumutu a Galilea ta waka ta lontu makandi te dou a Jelusalen. Nöö fa u dë aki, dee lö sëmbë dë fika ta konda dee soni fëen nöömö da u dee oto Isaëli sëmbë be u jei.

³² “Nöö hën awaa u seei ko a unu aki ko tja di bunu buka u Masa Gadu dë ko konda da unu

³³ taa dee soni dee a bi paamusi dee gaan sëmbë fuu, de ko pasa awaa da u dee bakamii u de. Biga Masa Gadu puu Jesosi a dëdë toona weki ën baka tuu.

“Wë wan sabi fa de bi taki a di Buku u Gadu nö? De taki ën a di u tu kanda u di Kanda Buku, taa:

Tide mi tja i ko buta a lanti fesi,

be de si taa ju da mi Mii, mi da i Tata.

Sö Gadu bi taki u di Heepima di o ko.

³⁴ Nöö a wanlö oto pisi u di Buku a taki u di fa a o weki ën puu a dëdë fu sinkii fëen an musu poi kaba a sösö. Biga a taa:

Dee gaan bunu dee mi bi paamusi Dafiti ku mi bunu hati,
mi o da unu de nöömö.

³⁵ Hën a taa:

Di Sëmbë fii di dë apaiti da i,

ja o disëen a dëdë köndë fu sinkii fëen poi kaba a sösö.

Könu Dafiti wë sikifi sö e.

³⁶ Ma nöö fa a taki ën dë, na hënseei a taki dë e. Nönö. Biga fa a bi sai dë, a bi ta libi ku dee oto sëmbë u di ten ala ta du dee soni Masa Gadu kë tefa juu fëen dou a dëdë. Hën de tjëen go bei a dee gaan sëmbë fëen bandja. Sinkii fëen sai dë tefa a poi kaba a sösö.

³⁷ “Ma di Sëmbë Masa Gadu bi weki puu a dëdë köndë u ta taki aki, sinkii fëen an bi poi möönsö e. Hën wë da di sëmbë Dafiti bi taki.

³⁸ “Nöö dee sëmbë u mi aki, un haika mi bunu. Fa mi ta fan ku unu aki, un musu fusutan mi. A Masa Jesosi di pasi jabi da u fu Masa Gadu an hoi u a bëë möön e.

³⁹ Dee wëti u kisi a Mosesi an sa mbei u ko limbo a Gadu wojo möönsö, biga de an sa puu u te dee hogilibi fuu an fika a u liba. Ma awaa a ko dë taa hiniwan sëmbe di ta biibi Masa Jesosi ta piki ën buka, nöö Gadu sa puu dee hogilibi fëen nëen liba. Boo taa hii dee soni di dee wëti an bi sa du da u, Masa Jesosi sa du da u fa u dë aki.

⁴⁰ “Nöö un musu mëni unu seei fu di soni an musu pasa ku unu di dee tjabukama u Gadu bi taki a fesi e. De bi taa:

⁴¹ Haika, dee sëmbe dë.

Fa un ta mbei tjö da di buka u Masa Gadu dë,
un ko luku wan soni aki di o toobi unu,
nöö un go kaba a sösö.

Biga di soni di mi o du a di ten fuunu aki,
nöö wan o biibi.

Ee sëmbe puu ën da unu seepi, wan o piki.

Sö dee fesiten tjabukama bi sikifi. Ma na sö a musu pasa ku unu e.” Sö Paulosu fan ku dee sëmbe tefa a kaba.

Aki ta lei fa sëmbe piki di Buka, ku fa de an piki.

⁴² Nöö di de kumutu a keiki, hën dee sëmbe hakisi Paulosu ku Banabasi taa te saba möön, nöö be de toona ko a de ko lei de di soni möön fini.

⁴³ Nöö hën de go. Nöö di de nango, hën wanlö hia Dju sëmbe ku wanlö otowan na Dju ma de ko ta begi Masa Gadu tu, hën de ko ta waka a Paulosu ku Banabasi baka.

Hën Paulosu ku Banabasi fan ku de. De da de hati taa fa de ta libi dë ta mëni Masa Gadu faa tja de ku di bunuhati fëen dë, nöö be de ta libi sö go dou.

⁴⁴ Hën de dë tefa saba daka möön. Nöö hën gaan së u di köndë hai ko makandi u ko haika di buka u Masa Gadu.

⁴⁵ Ma nöö fa dee oto Dju sëmbe u di köndë ko si fa dee hia sëmbe ta haika di buka, nöö hën de ko ta haun seei. Hën de sai dë ta fia ku Paulosu ta kosi ën.

⁴⁶ Ma Paulosu ku Banabasi an fëen seei. Hën de taki da de taa: “A bi fiti fuu konda da unu Isaëli sëmbe fosu di buka u Masa Gadu. Ma di wan këen hën un buta unu seei sösö fasi te wan sa feni di libi u teego, wë nöö woo disa unu go a dee oto köndë sëmbe na u Isaëli e.

⁴⁷ “Biga Masa Gadu fan ku u kaa, a taa:

Mi buta unu kuma wan lampu faja
u limbo di pasi da dee oto köndë sëmbe,
be hii pei sëmbe u goonliba feni di heepi u Gadu.”

Nöö sö Paulosu taki da de te a kaba.

⁴⁸ Nöö di dee oto köndë sëmbe na u Isaëli jei fa a fan, nöö hën de wai. Hën de ko ta hei di buka u Masa Gadu taa a dë wan bambuu buka. Nöö hën dee sëmbe dee a kai da u de feni di libi u teego, hën de piki bendi ko a di së u Masa Jesosi.

⁴⁹ Nöö baka u di dë, hën di buka u Masa paaja a hii dee köndëköndë u di pisiwata dë.

⁵⁰ Nöö hën dee Dju sëmbe hati boonu, hën de hopo go a dee hedima ku wanlö nëbai mujëë u di köndë, dee ko ta biibi Masa Gadu. Nöö hën de taki da de taa dee sëmbe dee ta tja di buka dë, na bambuu sëmbe de dë.

Nöö hën dee hedima ku dee oto sëmbe dë piki, hën de buta ku dee Tjabukama u Masa Jesosi jaka puu a di pisiwata dë.

⁵¹ Nöö hën di de jaka de sö kaa, hën Paulosu ku Banabasi naki dee susu u de puu di sandu u di köndë tuwë disa dë da de, fuu dee sëmbe u di köndë si taa ee Masa Gadu o sitaafu di köndë dë, nöö na de mbei möön. Biga de konda di Buka fëen da de kaa. Nöö hën de go u de. Hën de pasa go dou a wan köndë de ta kai Ikonium.

⁵² Nöö dee biibima u Masa Jesosi dee fika a di pisiwata dë, nöö de dë ku wai seei. Biga di Akaa u Masa Gadu ta wooko a de liba.

14

Aki Paulosu ku Banabasi dë

a Ikonium.

¹ Nöö kumafa u taki dë, Paulosu ku Banabasi bi go a di köndë de kai Ikonium. Nöö hën de go a di Dju keikiwosu kumafa de bi guwenti. Hën de go konda di buka u Masa Jesosi da de. Nöö fa de kondëen tjika dë, hën sëmëni sëmbe ko piki di buka bendi ko a di së u Masa Jesosi, Dju sëmbe ku na Dju sëmbe tuu.

² Ma wanlö Dju sëmbe dë a di köndë tu, de an kë piki di buka. Nöö de ta poi dee biibima u Masa Jesosi da dee oto sëmbe u di köndë dee an dë Dju sëmbe.

³ Ma nöö fa dee sëmbe ta du ku de dë seei, ma töku Paulosu ku Banabasi fika a di köndë dë longi ta konda di buka söndö fëë. De ta taki da de nöömö taa Masa Jesosi an ta libi ku u ku

di fuu libi, ma a ta libi ku u ku di fëen bunuhati. Nöö hën Masa Gadu nama ku de, a da de kaakiti u de du peipei soni, foombofoombo wan, be sëmbë sabi taa fa de ta konda di buka dë nöö tuutuu soni de ta taki.

⁴ Nöö hën de dë te nöö hën dee sëmbë u di köndë ko paati a tu. Hafu dë a di së u dee Dju sëmbë, hafu u de dë a di së u dee Tjabukama.

⁵ Nöö hën dee Dju sëmbë ku dee otowan na bi kë di buka, ku dee hedima u de, de tuu fiti buka taki taa de o buta ku dee Tjabukama naki de ku sitonu kii.

⁶ Ma nöö hën di dee Tjabukama jei sô, nöö hën de kule kumutu dë go. Hën de ta waka ta lontu a dee köndëköndë u di pisiwata de kai Likonia dë, kuma Lisita ku Deebi. A hii di pisiwata dë tuu de ta waka ta lontu,

⁷ ta konda di bunu buka u Masa Jesosi nöömö da sëmbë.

A di pisi aki de kai Paulosu ku Banabasi gadu.

⁸ Nöö a di köndë de kai Lisita dë, nöö wan lan womi bi sai dë. Söseei de pai ën, an hopo waka wan daka a goonliba.

⁹ Hën a dë sindosindo ta haika di fan u Paulosu. Te wan pisi hën Paulosu bia luku ën diin, nöö hën a si taa a abi biibi tjika fu Gadu sa kulëen be a ko bunu wante.

¹⁰ Hën a bai taa: “Womi, hopo taanpu a pë!” Hën a hopo vu taanpu, hën a ko ta waka ta lomboto. A ko bunu gbegede.

¹¹ Wë nöö dee sëmbë u di köndë dë an sabi Masa Gadu. De abi wanlô oto gadu u de de ta begi. Nöö fa de si di soni Paulosu du dë, nöö hën de ko ta bai a di Likonia töngö u de taa: “Dee sëmbë aki eee, dee gadu fu bia ko libisëmbë saka ko a u ooo!”

¹² Nöö hën de seti ta kai Banabasi Jupitë. Hën da di hedima u dee gadu u de. Nöö Paulosu de ta kai Mekui, biga hën da di basia u dee gadu u de. Biga Paulosu hën ta fan möön di otowan.

¹³ Nöö di gaduwosu u di gadu u de de kai Jupitë dë leti a wan së u di köndë. Nöö hën di basi fëen jei di dee sëmbë ta bai taa sô Jupitë ko, hën a go tei wanlô kau ku wanlô hia folo tja ko buta a di nëngë dööbuka u di köndë. Hën ku hii dee sëmbë u di köndë o kii dee mbeti dë tjuma tuwë da Paulosu ku Banabasi kumafa de ta tuwë njanjan da dee gadu u de.

¹⁴ Te wan pisi, nöö hën Banabasi ku Paulosu ko jei taa sô wan soni de o du. Nöö a hogi a de tee de tënë de koosu kule go a dee sëmbë mindi

¹⁵ ta bai taa: “Dee sëmbë aki, andi u ta du aki eee! Un disa ooo, gaantangi un disa! U seei da sôsö sinkii sëmbë kuma unu tu! Ma u ta tja wan bunu buka ko da unu taa be un disa dee sôsö soni un ta begi aki, nöö un bia ko ta begi di libilibi Gadu di mbei hii soni, wata ku tela, goon ku liba, fou ku mbeti ku libisëmbë, hii soni a mbei. Nöö hën fuun biibi e.

¹⁶ “Nöö a fesi Gadu bi disa sëmbë fu de ta libi u de kumafa de kë.

¹⁷ Ma tökuseei a bi seti dee soni fëen buta fu sëmbë musu si sabi taa wan bunuhati Gadu dë nöömö. Nöö wan si ën nö? Biga te juu dou, a ta da unu tjuba. Te juu dou, a ta mbei dee soni i paandi göö fuun ta feni soni u njan. Un dë ku wai. „Da a dë taa un musu sabi taa di lö Gadu dë hën da di tuutuu Gadu u mundu.”

¹⁸ Ma fa Paulosu ta taki dë seei, ma ku gaan möiti ufö hën u Banabasi tapa dee sëmbë fu de an kii dee mbeti da de.

¹⁹ Hën de dë te wan pisi, nöö hën wanlô Dju sëmbë kumutu a di köndë de kai Antiokia u Pisidia Köndë naandë, ku di oto köndë de kai Ikonium, „ka de Paulosu bi go a fesi,„ hën de go dou a Lisita. Hën de ko ta fan ku dee sëmbë u di köndë ta poi dee Tjabukama u Masa Jesosi da de, tefa dee sëmbë tuu disa Paulosu ku Banabasi djee bia ko ta buuse de. Hën de naki Paulosu ku sitonu tee wan pisi, de ninga taa a dëdë. Nöö hën de hai ën gulululu a goon tja go tuwë a bandja së u di köndë.

²⁰ Nöö hën dee biibima fu di köndë ko taanpu lontu ën. Hën a weki. Hën a hopo toona go a di köndë baka.

Di dobooko fëen, hën hën ku Banabasi kumutu dë pasa go a di köndë de kai Deebi.

Aki de Paulosu toona go

a Antiokia.

²¹ Hën di de go dou a Deebi, hën de ta konda di bunu buka u Masa Jesosi da dee sëmbë u di köndë dë tee wanlô hia sëmbë piki di buka bendi ko a di së u Masa Jesosi. Nöö hën de kumutu dë, hën de bia toona go a dee köndëköndë ka de bi waka kaa. De go a Lisita, Ikonium, ku Antiokia u Pisidia Köndë.

²² Nöö fa de ta waka nango dë, nöö de ta da dee biibima u Masa Jesosi taanga taa de musu tai hati ta biibi a Masa Jesosi nöömö. De ta taki da de taa: “Sô nöö a dë e, dee sëmbë. Ee wan sëmbë i kë dë a di Tii u Gadu dendu ku telu, nöö i o tja hia sitaafu a goonliba aki.”

²³ Nöo a hiniwan u dee keiki ka de Paulosu ta waka, de ta buta tiima. Nöo fa de ta buta de dë, nöo de ta du ën ku begi seei te de an ta njan. De ta begi da de ta buta de a Gadu maun fu di nëen de ta biibi.

²⁴ Nöo hën Paulosu ku Banabasi kumutu a di pisiwata u Pisidia dë pasa go dou a di pisiwata de kai Panfilia baka.

²⁵ Hën de toona go a Peliga. De go konda di buka u Masa Jesosi da dee sëmbë u di köndë dë te de kaba, nöo hën de kumutu dë. Hën de go a wan köndë de kai Atalia ,di dë a di ze bandja,.

²⁶ Hën de go subi a boto. Nöo hën de pasa go dou a Antiokia di u Silia Köndë baka, ka de bi kumutu. Naandë dee sëmbë bi buta de a Gadu maun faa musu tja de ku di bunuhati fëen ta heepi de a di wooko. Nöo di di wooko kaba ufö, hën mbei de toona go ka de bi kumutu.

²⁷ Nöo di de ko dou a Antiokia dë, hën de kai hii dee biibima u Masa Jesosi tuu u de musu ko mökisi be de jei unfa de bi waka. Nöo di de ko, hën de konda hii dee soni Masa Gadu bi du a de liba, fa a jabi di pasi da dee oto sëmbë dee na Isaëli sëmbë u de sa ko biibi a Masa Jesosi liba tu.

²⁸ Nöo hën de fika wan hii pisiten ku dee biibima u Masa Jesosi na Antiokia naandë.

15

Aki i ko a Antiokia.

¹ Nöo di juu dë wanlö sëmbë kumutu a Judea Köndë ,ko a Antiokia, ka Paulosu ku Banabasi dë. Hën de tja wan lei ko ta lei dee sëmbë fu Masa Jesosi taa ee ja koti i sinkii buta di maaka u Isaëli, nöo ja o feni di heepi u Gadu. Biga sö Gadu da Mosesi di wëti dë faa da dee sëmbë u Gadu. Sö de taki.

² Ma di Paulosu ku Banabasi ko jei taa sö de ta lei, hën de ta fia ku de ta taki da de taa di soni an dë sö. ,Biga ee i ko ta biibi a Masa Jesosi liba kaa, nöo an dë fanöudu fii musu hoi dee peipei wëti u Isaëli ufö Gadu o limbo fesi da i,.

Nöo hën di fia ko wan gaan soni. Te wan pisi hën de ko si taa di taki musu koti. Hën de puu sëmbë u de manda go a Jelusalen go piki dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi ku dee oto tiima u keiki taki sö wan soni. Nöo unfa de musu du ku sö wan taki?

Nöo Paulosu ku Banabasi ku wanlö oto biibima fu Antiokia dë, nöo de da dee sëmbë de puu fu go jei di taki da de.

³ Hën dee oto biibima u Masa Jesosi u di köndë tja de go buta a pasi. Hën de go. Nöo di de nango, hën de ta latja Finisia ku Samalia ta pasa. Nöo de ta piki dee Isaëli biibima a dee köndëköndë u dee pisiwata dë taa dee sëmbë na u Isaëli ko ta piki di buka awaa. Nöo di dee oto sëmbë u Masa Jesosi jei sö kaa, nöo de ta wai seei.

Aki de hoi wan gaan kuutu

a Jelusalen.

⁴ Nöo hën de ko dou a Jelusalen. Nöo di de dou, hën dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi, ku dee tiima u keiki, ku hii dee oto biibima u Masa Jesosi u Jelusalen tuu wai ku de. Hën de sindo kai kuutu. Hën de Paulosu konda da de hii dee soni dee bi pasa, kumafa Masa Gadu bi wooko a de liba di de bi ta tja di buka fëen ta konda.

⁵ Ma nöo i bi abi wanlö Faliseima a dee biibima dendu dë. Nöo di de jei taa sëmbë dee na u Isaëli sëmbë ko ta biibi Masa Jesosi, nöo hën de hopo. Hën de taa: “Fa dee oto köndë sëmbë ta ko ta biibi dë, nöo de musu koti di maaka a de sinkii e, ta hoi dee wëti u kisi a Mosesi. A musu dë sö nöömö. De musu abi sëmbë ta buta ku de be de hoi dee wëti dë.” Sö dee Faliseima taki.

⁶ Nöo di de fan sö te de kaba, nöo hën dee Gaan Tjabukama ku dee tiima u keiki toona kai kuutu baka fu de taki di soni u dee Isaëli wëti, ee a dë u de disa de, nöo de disa. Ee a dë u de hoi de, nöo de hoi.

⁷ Nöo hën de ta kuutu di soni nango ta ko tee, nöo hën Petuisi hopo. Hën a fan ku de. A taa: “Un dee sëmbë u mi aki, an dë u mi piki unu möön di fa Masa Gadu bi kai mi apaiti fu mi musu go konda di bunu buka fëen da wanlö oto köndë sëmbë na u Isaëli, be de ko ta biibi a Masa Jesosi liba.

⁸ “Nöo fa mi bi go dë, hën mi konda di buka da dee sëmbë. Nöo Masa Gadu sabi hii sëmbë hatiböö. A si taa de ko ta biibi ën tuutu, hën a tei di Akaa fëen hën a da de kumafa a bi da u ën a fesi. Nöo fa a da de Akaa fëen dë, hën da a tei de kaa. ,An dë taa de hoi dee wëti u Mosesi möönsö ufö a tei de,.

⁹ “Nöo fa dee sëmbë sai dë, Masa Gadu ta luku u ku de tuu ku di wan wojo sabi taa fa u bi biibi ën a fesi, nöo sö nöo de ko ta biibi ën tu. Nöo hën a da de wan nunjun limbo hati kumafa a bi da u kaa.

¹⁰ Nöo hën un ko ta taki taa de musu hoi dee Isaëli wëti fuu. Wë nëen da pooba un ta pooba Gadu nö? Wë biga dee gaan sëmbë fuu a bi da dee wëti u hoi, nöo hën wë de an bi sa hoi de. Nöo söseei tu, u dee bakawan aki bi ta biinga u hoi de te u wei. Nöo hën un kë ko da dee njunjun biibima u Masa Jesosi dee wëti dë fu de hoi. Kwetikweti. Ma dë nëen e.

¹¹ “Biga fa u ko a biibi aki, u sabi taa Masa Jesosi Keesitu hën nöo sa mbei u feni di heepi u Gadu. Na di hoi u ta hoi wëti, nëen o tja u pasa, ma Jesosi Keesitu nöo sa tja u ku hën bunuhati.

“Nöo söseei a dë ku dee sëmbë dee na Isaëli sëmbë tu. An dë u de hoi dee wëti ufö Gadu sa heepi de e.” Sö Petuisi taki da de.

¹² Nöo baka fëen, hën Banabasi ku Paulosu konda da de fa Masa Gadu bi ta wooko a de liba di de bi go a dee sëmbë na u Isaëli. A bi du sëmëni foombofoombo soni kuma maaka, u de sa si taa Gadu buka de ta tja tuu. Nöo fa de ta fan dë, hën dee hia sëmbë naandë ko dë pii ta haika.

¹³ Nöo di de fan tefa de kaba, hën Jakobosi di da wan u dee gaan tiima, hën a tei. A taa: “Un dee sëmbë u mi aki, un haika mi.

¹⁴ Wë u jei fa Petuisi fan dë kaa. A konda da u fa Masa Gadu seti pii sëmbë a dee sëmbë na u Isaëli sëmbë dendu u de ko sëmbë fëen.

¹⁵ Nöo fa a fan dë, a kai ku dee soni Masa Gadu bi buta dee fesiten tjabukama u de taki, taa:

¹⁶ Te wan pisi möön, nöo mi o toona ko a unu e.

Nöo mi o ko seeka dee bakamii u Könu Dafiti.

Biga de kaba a sösö

kuma te wan wosu booko ja abi ën möön.

Sö di lö u Könu Dafiti kaba a sösö tjika.

Ma mi o toona hopo ën baka e,

be a ko kumafa a bi dë.

¹⁷ Nöo fa mi o du ën dë,

nöo dee oto sëmbë u goonliba o si,

nöo de o suku u de ko sëmbë u mi tu.

Dee oto köndë sëmbë na u Isaëli,

dee mi tei u ko sëmbë u mi,

de tuu o suku di pasi fu de sa ko a mi.

¹⁸ Sö Masa Gadu bi taki.

Di Sëmbë di ta mbei sëmbë ko sabi dee soni

dee a bi buta gaanduwe a fesi faa du,

hën wë taki sö e.

Sö di tjabukama bi sikifi, dee sëmbë.

¹⁹ “Wë nöo fa mi weg di soni luku te kaba aki, nöo ma si kuma u musu toobi dee oto köndë sëmbë e, dee ko ta biibi Masa Gadu dë, fu de musu ta hoi dee wëti fuu Isaëli sëmbë.

²⁰ Ma un boo mbei wan pampia manda piki de taa:

Be de an njan njanjan di dee oto sëmbë ta tuwë da dee gadu u de.

De an musu libi fanafiti a di së u manu ku mujëë.

De an musu njan wan mbeti di dëdë sitaafu dëdë, buuu an kumutu nëen sinkii.

De an musu njan soni buuu.

Dee disi, de da wëti de sa hoi, ma wan boo toobi de fu de hoi dee oto wëti u Isaëli.

²¹ “Nöo ee de kë sabi soni möön fu dee wëti dee u kisi a Mosesi, nöo be de go a dee leima fuu go lei. Biga de ta taki soni u dee wëti dë a hii dee köndëköndë tuu, ka Isaëli keikiwosu dë. Gaanduwe de bi dë ku ën a fesi kaa te tide, hiniwan saba sëmbë ta dë a dee keikiwosu fuu ta lesi dee wëti ta puu da sëmbë u de musu sabi. Nöo ala fu de go ee de kë sabi de.”

Aki de mbei wan biifi manda

go na Antiokia.

²² Nöo di Jakobosi fan sö te a kaba, nöo hën dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi, ku dee tiima u keiki, ku dee oto biibima u Masa Jesosi tuu mökisi, de feni taa a taki bunu. Hën de taa a fiti fu de tei wantu fesima a de dendu manda go na Antiokia ku Banabasi ku Paulosu, go piki de unfa de kuuu buta.

Nöo hën de tei tu sëmbë dee dë fesima u de. Wan u de da Judasi, hënseei de ta kai Basabasi. Di otowan de kai Silasi.

²³ Hën de mbei wan pampia fu de manda go da dee biibima u Antiokia taa:

U dee Tjabukama u Masa Jesosi, ku dee oto tiima u keiki, dee sëmbë fuunu a Jelusalen aki, u ta mbei di pampia aki manda da un dee sëmbë na u Isaëli ta biibi Masa Jesosi na

Antiokia, ku dee oto köndë u Silia, ku dee köndë u Silisia tuu. „U ta manda gaan odi da unu taa u dë.”

²⁴ Nöo u jei taa wanlö sëmbë fuu ko a unu dë ko ta toobi unu ku di lei u de „taa unu musu koti sinkii buta di maaka u Isaëli ufö Gadu o limbo fesi da unu.” Fa de tja di lei ko a unu dë, nöo a mbei un ko ta pakisei fafasi te nöo wan saandi fuun tei. Wë dee soni de taki dë, na u manda de e, fu de fan sö ku unu.

²⁵ Nöo di u jei sö kaa, nöo hën u ko fiti buka puu wantu sëmbë a u dendu aki manda ko piki unu unfa u si di soni. Nöo ku de tu lobi mati fuu, Banabasi ku Paulosu, ku de dee sëmbë fuu o waka.

²⁶ Wë un sabi Banabasi ku Paulosu kaa fa de dë, dee sëmbë. De dë wanlö sëmbë ta sei de hedi fu di në u Masa Jesosi Keesitu musu paaja.

²⁷ Nöo dee otowan u ta manda da unu aki, de da Judasi ku Silasi. Nöo de da kotoigima u di soni di u ta sikifi manda da unu aki taa u taki sö.

²⁸ Nöo a di së u di soni di ta toobi unu dë, nöo di Akaa u Masa Gadu ku u seei tu feni ën taa a bunu fu wa buta oto wëti da unu möönsö möön leki dee fanöudu wan u ta kai da unu aki taa:

²⁹ Be wan njan dee soni de ta tuwë da dee gadu u de.

Na be un njan soni buuu.

Na be un njan wan mbeti buuu an kumutu nëën sinkii.

Na be un libi fanafiti a di së u manu ku mujëë.

Ee un hoi de fö wëti aki, nöo woon du bunu. Hën nöo u kë taki da unu. U ta manda gaan odi da unu.

³⁰ Nöo di de mbei di biifi te de kaba, hën de manda dee sëmbë go. Hën de go dou na Antiokia. Hën de kai dee biibima u Masa Jesosi tuu ko makandi, nöo hën de da de di pampia di dee hedima a Jelusalen bi mbei da de.

³¹ Nöo di dee sëmbë lesi di biifi te de kaba, hën de wai. A da de hati seei. „Biga de si taa an dë u de buta deseei a dee hia Isaëli wëti basu.”

³²⁻³³ Nöo Judasi ku Silasi seei bi dë sëmbë ta kisi fan a Masa Gadu da sëmbë. Hën de fika na Antiokia dë wan hii pisiten ta fan ku dee sëmbë u Masa Jesosi, ta da de taanga u de tai hati ta hoi a di biibi nöömö.

Nöo di de o toona go a Jelusalen baka a dee sëmbë dee bi manda de ko, nöo hën dee biibima u Masa Jesosi tja de go buta a pasi ku kötö hati. [

³⁴ Ma Silasi kai pakisei taa an o go möön, a o fika na Antiokia ufö.]

³⁵ Nöo Paulosu ku Banabasi fika dë tu. Nöo de ku wanlö hia oto sëmbë ta konda di buka nöömö, ta lei dee sëmbë u di köndë soni u Masa Jesosi.

Aki Paulosu ku Banabasi paati.

³⁶ Hën de dë te wan pisi, hën Paulosu taki da Banabasi taa: “Mati, un boo toona go ka u bi ta konda di buka, go haika dee sëmbë fuu a dee köndëköndë luku fa de ta du.”

³⁷ Nöo di a taki sö, hën Banabasi taa a kë toona tja Johanisi Maikusi go ku de tu.

³⁸ Ma Paulosu an kë faa musu go. Wë biga a bi disa de a Panfilia köndë kaa, an bi kë dë ku de a di wooko möön, hën mbei Paulosu an kë faa go.

³⁹ Nöo hën di soni ko wan gaan fia da de te de paaja. Banabasi tei Maikusi hën de subi a boto hën de go a Sipuusi.

⁴⁰ Nöo Paulosu kai Silasi fëen ku ën waka. Nöo di de o go, hën dee sëmbë u de a Antiokia, de begi Masa Gadu da de faa tja de ku ën bunuhati. Nöo di de begi sö tefa de kaba, nöo hën de go.

⁴¹ Hën de waka a dee pisiwata u Silia ku Silisia. Nöo fa de ta waka nango dë, Paulosu ta fan ku dee biibima fu Masa Jesosi dee ta ko makandi a dee peipei köndë ta da de taanga.

16

A di pisi aki Timoteo seti

wooko ku de.

¹ Nöo hën Paulosu ku Silasi ta waka te de go dou a dee köndë de kai Deebi ku Lisita „ka Paulosu ku Banabasi bi konda di Buka kaa.” Nöo hën de go si wan biibima u Masa Jesosi dë de kai Timoteo. Hën mama da Isaëli sëmbë, nöo hënseei ta biibi Masa Jesosi tu. Ma hën tata an dë Isaëli sëmbë, a dë wan Giiki sëmbë.

² Nöo fa Timoteo sai dë, a abi bunu në a dee otowan fëen ta biibi Masa Jesosi a Lisita ku di oto köndë de kai Ikonium, de tuu ta gafëen fa a ta libi.

³ Nöo di hën ku de Paulosu ko miti, hën Paulosu kë faa musu go ku de. Hën a mandëen fu de koti di maaka nëën sinkii kumafa Dju sëmbë ta koti. Wë nöo di soni mbei a mandëen, fu

di an kë Timoteo musu abi hogi në a dee Dju sëmbë a dee kôndë dë. Biga de tuu sabi taa hën tata da Giiki sëmbë, nõö an bi koti di maaka.

⁴ Nõö hën de ta waka nango a dee kôndëkôndë. Nõö hii fa de nango dë, nõö di buka di dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi ku dee oto tiima u keiki a Jelusalen bi da de, hën de ta tja go da dee biibima fu de musu jei, be de hoi di taki kumafa de bi kuutu buta.

⁵ Nõö fa de ta du dë, nõö a ta heepi dee sëmbë u Masa Jesosi gaanfa, dee ta miti makandi a dee kôndëkôndë. Biga de ta kisi kaakiti nango fesi seei a di biibi, nõö hiniwan daka mõn hia sëmbë ta piki di buka ta ko ta nama ku de.

Aki Paulosu si wan sëmbë u Masadonia a wan

wojolimbo sunjan.

⁶ Nõö di ten dë, de Paulosu bi kë go a di pisiwata de kai Asia go konda di buka. Ma nõö hën di Akaa u Masa Gaangadu bai de taa de an musu go ala. Nõö di a bai de sô kaa, hën de bia latja di pisiwata de kai Fiigia kisi Galasia.

⁷ Nõö di de ko zuntu ku di pisiwata u Misië, hën de ta suku unfa de sa du go dou a Bitinia kôndë, ma di Akaa u Masa Jesosi toona tapa de mõn fu de an go ala.

⁸ Nõö hën de go a oto kôndë. De latja Misië kisi di kôndë de kai Toasi.

⁹ Te wan ndeti, hën Paulosu si wan soni a wan wojolimbo sunjan. A si wan womi u wan pisiwata de kai Masadonia ko taanpu nën fesi ta kai ën taa: “Gaantangi, aba ko a di së fuu aki ko heepi u baa.”

¹⁰ Nõö di Paulosu si di soni, nõö hën u ta seeka fuu go wante. Biga u sabi taa Masa Gaangadu hën ta manda u fuu go konda di bunu buka fëen da dee sëmbë fu Masadonia.

Aki wan mujëe de kai Lidia

ko a di biibi.

¹¹ Hën u kumutu a Toasi waka tololo ku sipi go dou a di kôndë de kai Samotaake. Hën u duumi. Tefa di mamate hën u go nama a di kôndë de kai Niapolisi.

¹² Hën u kumutu a di sipi. Hën u waka a futu go dou a di kôndë de kai Filipi. Hën da di gaan nëbai kôndë u di së pisi u Masadonia ala, ma dee Loomë kôndë sëmbë de ta libi nën ta tii ën. Hën u tan sômëni daka ala.

¹³ Tefa di saba dou, hën u kumutu a di kôndë go dë a wan lio bandja ka u sa' taa sëmbë o ko begi Masa Gaangadu. Nõö di u go dou, hën u si wanlõ mujëe bi ko makandi dë kaa. Hën u go sindo ku de ta konda di buka u Gaangadu da de.

¹⁴ Nõö wan u dee mujëe hën de kai Lidia. A dë wan sëmbë ta mbei baau koosu ta sei, nõö di kôndë fëen hën de kai Tiatila. Di mujëe dë ta biibi a Masa Gaangadu. Nõö fa a dë pii ta haika di woto u Masa Jesosi, nõö hën Masa heepi ën faa tei dee soni dee Paulosu taki dë nën hati.

¹⁵ Nõö di a ko biibi kaa, hën de dopu ën ku dee sëmbë fëen wosu dendu tuu. Hën a begi u gaantangi taa: “Ee un feni taa mi ta biibi Masa tuutuu, nõö be un ko tan ku u a u wosu.” Nõö hën a ta begi u nõömõ tefa u di kumafa a hakisi u.

Aki de buta Paulosu ku Silasi

a dunguwosu.

¹⁶⁻¹⁷ Nõö di juu dë wan mujëe mii dë a di kôndë ku wan gadu a hedi ta konda a fesi andi o pasa amanan. Hën wanlõ sëmbë u di kôndë tei ën buta saafuma u de, nõö de ta wooko gaan hia mõni a dee soni dee di gadu ta konda da sëmbë. Nõö di u nango a di kamian ka woo begi, hën di mujëe mii dë ko miti ku u. Hën a ta ko a u ku Paulosu baka ta bai nõömõ taa: “Dee sëmbë dee dë a mi fesi aki, de da futuboi fu di kaba hei Gadu u mundu e. De ta lei unu di pasi di fuun waka nõö Gaangadu sa heepi unu puu a hogi basu.” Sõ a ta bai a u baka nõömõ.

¹⁸ Hën a ta bai seei nõömõ te dou sômëni daka. A ko ta toobi Paulosu gaanfa. Nõö hën a bia luku ën, hën a fan ku di gadu nën hedi taa: “Mi tei di në fu Jesosi Keesitu bai i taa, hetji pasa kumutu a di mujëe mii liba e!”

¹⁹ Nõö wantewante dë hën a kumutu nën liba wala. Wojo fëen ko limbo.

Nõö di dee basi u di mujëe mii si taa de lasi di wini fëen di de bi ta feni, hën hati u de boonu. Hën de panjan Paulosu ku Silasi dë gbalau hai gbululuuu tja ko a di kôndë ganda mindi ka dee takima fu di kôndë ta dë.

²⁰ Nõö hën de tja kaagi u de go da dee Loomë sëmbë dee ta tii di kôndë taa: “Dee Dju sëmbë i si aki tja toobi ko a u e, te hii di kôndë ta mbei seei wajawaja.

²¹ Biga de ta tja pepei wëti ta ko ta da u a u kôndë. Ma wa musu tei de biga u dë Loomë kôndë sëmbë, nõö dee wëti an ta kai ku dee fuu wëti.” A di fasi dë de kaagi de Paulosu.

²² Nöo di de taki sö te de kaba, nöo hën hii dee söso sinkii sëmbe u di köndë piki ku de. Nöo hën dee hedima hai dee koosu u Paulosu ku Silasi puu a de sinkii, hën de manda sëmbe fon de taku fon.

²³ Nöo hën de tja de go söötö a dunguwosu. Hën de piki di wakitima taa a musu hoi de bumbuu fu de an musu kumutu.

²⁴ Nöo di di wakitima jei sö, nöo hën a tja de go buta seei a di kaba lasiti kamian a di dunguwosu gogo. Hën de tuusi de tu së futu u de a kaapa bui söötö gingin fu de an musu kumutu.

²⁵ Nöo hën de dë te wan juu ten kuma tuwalufu juu ndeti sö, Paulosu ku Silasi dë a di dunguwosu ta begi Gaangadu ta kanda dëen ta gafëen. Nöo dee oto sëmbe dee dë söötösöötö dë tuu sai dë ta haika.

²⁶ Te u de kë si hën di goonliba ko ta seki seei te dou ku dee dunguwosu posu. Hii dee döo tuu ko dë jabijabi hoo, nöo hii dee sëmbe bi dë a di dunguwosu söötösöötö ku bui dë, de tuu lusu.

²⁷ Hën di wakitima u di wosu panta weki a duumi. A ko si taa dee dunguwosu döo tuu dë jabijabi. Hën a hai ën së ufangi faa kii ën seei. Biga a ninga taa hii dee sëmbe dë söötösöötö a wosu dë, de tuu kule go. Nöo hën mbei a o kii ën seei.

²⁸ Ma di Paulosu si taa sö a o du, hën a bai taki dëen taa: “Nönö mati, na kii i seei e! U tuu dë aki eti. Wa go!”

²⁹ Hën di wakitima bai kai sëmbe taa be de tja faja ko. Hën de tja ko dëen. Hën a kule vou go kai a goon a de Paulosu fesi gbolou. Nöo a ta tëemë tjatjatjatja. Hati fëen nöo latja sö.

³⁰ Hën a tja de go a döo. Hën a hakisi taa: “Mati, andi mi musu du ufö mi sa feni di heepi u Gadu?”

³¹ Hën de piki ën taa: “I musu biibi Masa Jesosi Keesitu fii Gadu, i ku i wosu dendu tuu, nöo wan o lasi go kaba a söso.”

³² Hën de konda di woto u Masa Jesosi dëen ku hii dee sëmbe fëen wosu tuu.

³³ Nöo wante a di gaan ndeti dë seei, hën di wakitima tja de Paulosu go wasi dee wipi buka u de te a kaba. Nöo hën de Paulosu dopu ën ku hii dee sëmbe fëen wosu dendu fu di de ko ta biibi a Masa Jesosi liba.

³⁴ Hën di wakitima tei Paulosu ku Silasi tja go nëen wosu, hën a da de soni u njan. Fa hën ku hii dee sëmbe fëen wosu ko ta biibi a Masa Gaangadu liba dë, nöo de ta wai tee na soni.

³⁵ Hën di mamate fëen, hën dee gaan lanti u di köndë manda siköutu taa be de lusu Paulosu ku Silasi be de go u de.

³⁶ Nöo hën di wakitima ko fan ku Paulosu taa sö wan buka dee gaan lanti manda, nöo be de kumutu go ku kötöhati awaa.

³⁷ Ma nöo hën Paulosu toona piki de taa: “Ambëe? U da goon mii u Loomë. Wa bi du soni möönsö ufö de manda sëmbe ko fon u a lanti dendu söötö a dunguwosu. Na kuutu de kuutu di soni möönsö. Nöo awaa de ko manda u fuu musu go tjubitjubi. Wa o go e. Be deseei ko tja u go, ee de kë fuu go.”

³⁸ Hën dee siköutu go a dee gaan lanti go piki de taa sö wan soni Paulosu taki. Nöo di de jei sö kaa, nöo de panta. De ko fëë. Biga de an bi sabi taa de da goon mii u Loomë.

³⁹ Hën de ko fan ku de da de leti te de kaba. Hën de tei de tja go a döo awaa. Hën de begi de gaantangi taa be de kumutu a di köndë.

⁴⁰ Nöo di Paulosu ku Silasi kumutu a di dunguwosu, hën de toona go a Lidia wosu. Hën de go si dee oto sëmbe u de dë, dee ta biibi Masa Jesosi kuma de. Hën de fan ku de te de kaba da de hati ufö de tei pasi kumutu a di köndë awaa.

17

Aki de mbei toobi ku de Paulosu a Tesalonika.

¹ Nöo di Paulosu ku Silasi kumutu a Filipi, hën de latja wanlö köndë de kai Amfipoli ku Apolonia, hën de pasa go dou a di köndë de kai Tesalonika. Nöo dee Dju sëmbe fu ala abi wan keikiwosu a di köndë dë.

² Nöo hën Paulosu go a di keikiwosu kumafa a guwenti. Nöo a go dii saba baka na baka. A nango ta lesi di Buku u Masa Gadu da dee Isaëli sëmbe fu de musu jei, nöo a ta toona puu ën da de be de fusutan.

³ A ta taki da de taa: “Kumafa un sabi kaa, Masa Gadu paamusi taa a o manda wan Heepima di de kai di Keesitu ko a goonliba. Nöo de o sitaafu ën te de kii, ma nöo a o toona weki baka. Sö a dë sikifisikifi a di Buku e.

“Wë nöo di Sëmbe di Buku taki dë, hën da Jesosi e. Hën da di Keesitu Gadu bi o manda ko.” Hën di soni dë Paulosu ta konda da dee sëmbe nöömö fu de musu biibi.

⁴ Nöo di dee Dju jei sö kaa, nöo so u de ko biibi hën de nama ku Paulosu ku Silasi. Nöo i abi wanlö hia Giiki sêmbê a de dendu bi ta biibi Masa Gadu kaa, nöo deseel ko piki di buka tu, ku sômëni u dee gaan nêbai mujêe u di köndê.

⁵ Ma di dee oto Dju sêmbê u di köndê ko si taa dee otowan ko nama ku de Paulosu, nöo hën de ko ta haun seei. Hën de pii wanlö wisiwasi sêmbê bi dë a sitaati hën de manda de fu de kule go mbei toobi a di köndê. Nöo a ko gaan soni. De kule gililili ko a di wosu fu wan womi de kai Jason, biga de mëni taa naandê de Paulosu dë, nöo de kê tja de ko buta a lanti fesi.

⁶ Ma di de go dou a di womi wosu, de an si de dë. Ma de si wanlö oto biibima u Masa Jesosi, hën de panjan de ku Jason tuu hai tja ko a dee hedima dee ta taki u di köndê.

Hën de bai taa: “Un si dee sêmbê aki ö? De ta waka a mundu ta toobi hii köndê ku dee fan u de nöömö, hën wê i si de ko dou a u aki tu.

⁷ Nöo Jason fuu köndê, hën ta hoi de nëen wosu. Nöo fa de dë u de dë, nöo de tuu ta sösö dee wêti fu di Gaan Könu fuu a Loomê taa wan oto könu dë de kai Jesosi.” Hën di soni dë de taki.

⁸ Hën di de jei de taki sö, nöo hën hii dee sösö sinkii sêmbê u di köndê te kisi dee hedima tuu ko ta mbei seei wajawaja sö.

⁹ Hën dee hedima naki Jason ku dee otowan butu ufö de disa de go.

Aki Paulosu tja Gadu wöutu

go a Belia.

¹⁰ Nöo di ndeti dë seei, hën dee biibima fu di köndê manda Paulosu ku Silasi go a wan oto köndê de kai Belia. Nöo di de go dou, nöo hën de go a di keikiwosu u dee Dju sêmbê fu naandê.

¹¹ Nöo dee sêmbê u Belia bi abi bunu pakisei möön dee sêmbê fu Tesalonika. Biga di Paulosu fan ku de, nöo de haikêen ku piizii seei. De an tuwê dee fan fëen a kapêê. Nöo hiniwan daka de ta lesi Gadu buu finifini ta wegî ta luku ee di soni Paulosu ta taki dë ee a ta kai ku di Buku. Nöo di de si taa tuu soni de ta taki dë,

¹² nöo hën sômëni u dee Dju sêmbê fu Belia ko piki di buka ko dë biibima u Masa Jesosi. Sômëni womi dee an dë Dju, ku wanlö gaan nêbai mujêe u de tu, ko a di biibi tu.

¹³ Ma nöo te wan pisi hën dee Dju sêmbê a Tesalonika ala ko jei taa sö Paulosu ko ta konda Gadu buka a Belia. Nöo hën de hopo hën de go a Belia go ta fon faja a dee sêmbê u di köndê fu de an musu piki di buka. Fa de du dë, nöo hën dee sösö sinkii sêmbê u di köndê piki ku de ta du soni wajawaja.

¹⁴ Nöo di dee sêmbê u Masa Jesosi si sö taa lanti o mbei toobi ku Paulosu, hën de mandêen go wantewante a di ze bandja. Ma Silasi ku Timoteo, de de an o go eti. De o fika a Belia ufö.

¹⁵ Fa Paulosu ko dë a Belia tefa di a nango, hën wantu sêmbê o tjêen go buta a pasi. Hën de ta tjêen te de go dou a di köndê de kai Atene. Nöo hën di de ta toona go baka, hën Paulosu manda buka da Silasi ku Timoteo taa de an musu tan a Belia ala longi poi. Te de sa ko, nöo be de ko nëen wante.

Hën dee Belia sêmbê toona go ka de bi kumutu. Paulosu fika na Atene dë.

Aki Paulosu dë na Atene.

¹⁶ Nöo fa a dë na Atene ta luku dee otowan fëen dë, a ko ta si dee pindigadu gidjii hii di köndê. Nöo a toobi ên gaanfa, a ta fukêen seei.

¹⁷ Nöo di ten dë, a nango a di Dju keikiwosu u di köndê nango ta ko. Dee Dju sêmbê ku wanlö oto sêmbê na Dju ma de ta biibi a Masa Gadu tu, sö de ta miti dë. Nöo fa Paulosu nango a de dë, nöo hën ku de ta taki u Masa Jesosi nango ta ko.

Nöo hiniwan daka Paulosu nango a di gaan sitaati u di köndê tu. Biga naandê hii sêmbê u di köndê ta ko ta haika njunsu. Nöo Paulosu ta fan ku dee sêmbê ta ko dë ta taki soni u Masa Jesosi da de.

¹⁸ Te wan daka hën dee leima fu wan pei feleniki de ta kai Epikuli ku wan otowan de ta kai Sitoiki ko ta da woto ta fia ku ên. Fa de ta fia dë, so u de ta kosi ên taa: “Di fanhiam a ki, andi da di sösö a ta fan dë? An saandi a ta taki.”

Otowan taa: “Misikuma a feni wanlö oto köndê gadu soni tja ko ta konda da u.” Wê biga Paulosu ta konda dee soni u Masa Jesosi da de, be de sabi taa sêmbê sa dëdë weki baka.

¹⁹ Hën de tei Paulosu tja go a wan gaan kuutu gangasa u de de kai Aleopakusi. Hën de kai ên taa: “Womi.” Hën a piki. Hën de taa: “Wê andi da di nunjun soni i ta tja ta lei sêmbê. Köndêen da u boo jei.

²⁰ Biga wê dee soni i ta fan, u jesi an bi jei de wan daka a goonliba. Nöo u kê sabi andi.”

²¹ Di soni mbei de hakisi sö. Wê biga dee Atene sêmbê ku dee oto sêmbê dee ko ta libi ku de dë tuu, na soni seei de ta suku möönsö möön leki nunjun soni fu de sa feni tja go konda.

Aki Paulosu ta fan ku dee sɛmbɛ a di kuutuwasu.

²² Nöo hɛn Paulosu hopo taanpu a pɛ a hii dee kuutuma naandɛ fesi. Nöo hɛn a taa: “Dee Atene sɛmbɛ aki, fa mi ko dou aki, nöo mi ta si tuutuu taa un ta dini dee gadu fuunu a hii fasi.

²³ Biga wɛ fa mi ta lontu di köndɛ fuunu aki, nöo mi ta luku dee sonisoni fuunu dee un ta begi a dee kamiankamian. Nöo hɛn mi si wan gadu tafa, a abi wan soni nɛɛn sikifikisikifi taa DI TAFa AKI, A Dɛ FU DI GADU DI WA SABI.

“Wɛ nöo di Gadu dɛ di un taa wan sabi soni fɛɛn, ma töku un mbei wan tafa dɛɛn fu hati fɛɛn an musu boonu ku unu, nöo hɛn soni wɛ i si mi o konda da unu aki.

²⁴ “Di Gadu di i si mi ta taki aki, hɛn un musu dini e, dee sɛmbɛ. Biga wɛ hɛn mbei goonliba ku hii dee soni dɛ nɛɛn tuu. An ta libi a wosu di libisɛmbɛ mbei ku maun e, biga hɛn da Masa u hii soni, dee u liba ala ku goon aki tuu.

²⁵ An a’ fuka fu libisɛmbɛ musu heepi ɛn. Biga hɛnseei ta da hii sɛmbɛ libi. Hɛn ta da i böö, a ta da i hii soni.

²⁶ “Di Gadu i si mi ta taki aki sö, a seti ku wan kodo sɛmbɛ tö, nöo di wan sɛmbɛ dɛ böngö paaja dou goonliba tefa i si hii dee peipei sɛmbɛ ko fika a goonliba aki. Hɛn seei buta di ten da de di de o libi, nöo hɛnseei paati dee köndɛköndɛ tu, buta libisɛmbɛ peipei ka u de musu ta dɛ.

²⁷ “Nöo di soni mbei a buta libisɛmbɛ sö, fu de suku ɛn ee de sa feni ɛn. Töku an dɛ longi poi ku hibiwan fuu e. Ee i kɛ sabi soni fɛɛn, nöo i sa sabi.

²⁸ Biga hɛn ta da u libi, mbei u ta dɛ ta buli.

“Fa dee kandama fuunu sai dɛ, de mindi wan kanda taa:

U dee disisi tuu da böngö fɛɛn.

²⁹ “Wɛ di u dɛ böngö fɛɛn kaa, nöo wa musu mɛni taa Masa Gadu dɛ wan soni kuma goutu, sitonu, soofu soni, kumafa wan sɛmbɛ sa tɛmbɛ ku di köni fɛɛn. An dɛ sö e.

³⁰ “Masa Gadu si fa libisɛmbɛ bi ta du ma nöo an bi ta tei de fu hogi. Wɛ biga de an bi sabi soni fɛɛn wan bɛtɛ. Ma fa u dɛ aki, nöo u ko sabi soni fɛɛn. Nöo hɛn a ko ta bai hii sɛmbɛ a hii kamian taa de musu disa di hogilibi u de bia ko nɛɛn.

³¹ “Biga a buta daka kaa faa kuutu a libisɛmbɛ liba kumafa a fiti. Hɛn a tei wan Sɛmbɛ buta faa dɛ fesima u di kuutu. Hɛn di Sɛmbɛ di a tei dɛ, a weki ɛn baka a dɛdɛ e, be sɛmbɛ si taa dee lö soni a ta taki dɛ o pasa a mundu nöömö.” Sö Paulosu taki da dee Atene sɛmbɛ.

³² Nöo fa a ta fan dɛ, nöo de bi dɛ pii ta haika. Ma di de jei a taa sɛmbɛ dɛdɛ weki baka, hɛn so u de lafu ɛn mbei ɛn fa seei taa di soni dɛ na tuu. Ma so u de taa: “Antoobi. Te wan pisi, nöo woo toona ko a i möön ko jei di soni aki.”

³³ Hɛn Paulosu kumutu a de dendu.

³⁴ Nöo hɛn so u dee sɛmbɛ dee bi haikɛɛn dɛ ko nama ku ɛn. Wan u de da Dionisi, hɛnseei da wan u dee kuutuma fu di Aleopakusi kuutu wasu. Wan otowan da wan mujɛɛ de kai Damalisi ku wanlö otowan möön. De tuu ko dɛ biibima u Masa Jesosi.

18

Aki Paulosu tja Gadu wöutu go a di köndɛ de kai Kolenti.

¹ Hɛn Paulosu kumutu na Atene hɛn a go a wan köndɛ de kai Kolenti.

² Nöo di a go dou, hɛn a ko miti ku wan womi de kai Akila, wan Dju sɛmbɛ. Nöo hɛn mujɛɛ hɛn de kai Pesila. Wan köndɛ de kai Pontusi, hɛn da Akila mama köndɛ, ma hɛn ku ɛn mujɛɛ bi ta dɛ a di gaan köndɛ u Italia de kai Loomɛ. Ma nöo te wan pisi hɛn di Gaan Könu u Loomɛ de kai Kalaudio jaka hii Dju sɛmbɛ puu nɛɛn köndɛ, nöo hɛn Akila ku ɛn mujɛɛ ko a Kolenti ko libi. Nöo hɛn Paulosu ko a de dɛ.

³ Nöo hɛn a fika ku de naandɛ ta wooko makandi ku de. Wɛ biga de tuu ta du di wan wooko ta mbei wan soni kuma pelawosu ku mbeti kakisa ta sei.

⁴ Nöo fa Paulosu ko a Kolenti dɛ, nöo hiniwan saba a nango a di keikiwosu u dee Dju sɛmbɛ nango ta fan ku dee sɛmbɛ dee ta ko dɛ, Dju sɛmbɛ ku dee oto sɛmbɛ dee na Dju tuu. A ta biinga ku de nöömö fu de musu piki di buka u Masa Jesosi.

⁵ Hɛn a dɛ te wan pisi, hɛn Silasi ku Timoteo kumutu a Masadonia köndɛ ko nɛɛn. Nöo di de ko dou, hɛn Paulosu disa di tɛmbɛ wooko fɛɛn go a di wooko u Masa Gadu ku telu. A ta fan ku dee Dju sɛmbɛ nöömö taa Masa Jesosi hɛn da di Paamusi Könu de bi ta luku, nöo awaa Gadu mandɛɛn ko.

⁶ Nöo fa a ta fan ku de dɛ, nöo dee Isaɛli sɛmbɛ ta fia ku ɛn ta kosi ɛn ta dɛɛn gaan buka. De an kɛ piki dee fan fɛɛn.

Nöo hɛn Paulosu hopo. Hɛn a sakwi di koosu nɛɛn sinkii bugubugu da de. Hɛn a taa: “Buuu fuunu fika a unu liba e! Biga ee un dɛ fuunu aki ta du söso te wan sa dou a Masa Gadu köndɛ, an o fika a mi hedi e. Mi nango a dee sɛmbɛ dee na Dju go fan ku de.”

⁷ Nöo hën a kumutu a de dendu. Hën a go a wan wosu u wan womi de kai Titiusi Jusitusi. A dë wan sëmbe ta biibi Masa Gadu, nöo di wosu fëen ku di keikiwosu u dee Dju sëmbe dë bandja ku bandja.

⁸ Nöo di hedima u di Dju keiki hën de kai Keesipusi, nöo hën seei ku hii dee sëmbe fëen wosu tuu bia ko ta biibi Masa Jesosi. Sömëni u dee oto sëmbe u di köndë dee bi jei di buka ko ta biibi tu ta tei dopu.

⁹ Nöo hën de dë te wan ndeti, hën Masa Jesosi ko fan ku Paulosu a wan wojolimbo sunjan taa an musu disa u ta konda di buka möönsö. Be a ta fan ku dee Kolenti sëmbe nango nöömö kumafa a ta du dë kaa.

¹⁰ A taa: “Fa mi ta fan ku i aki, nöo na panta e. Mi ta dë ku i. Nöo na wan sëmbe o du soni ku i a di köndë i si aki e. Biga mi abi hia sëmbe aki eti dee o bia ko ta biibi mi.”

¹¹ Nöo di Paulosu jei sö kaa, hën a fika a Kolenti dë wan hii jaa ku hafu eti ta lei de u de fusutan Gadu wöutu.

¹² Te wan pisi hën di Gaan Könu a Loomë manda wan womi de kai Galion ko a Kolenti faa musu tii di köndë. Hën de dë te wan daka, hën dee Dju sëmbe u di köndë fiti buka ko kisi Paulosu tja go a kuutu gangasa.

Hën de tjëen go kaagi da Galion taa:

¹³ “Di womi i si aki ta fan ku sëmbe ta suku u puu de fu de begi Gadu a wan oto fasi möön leki di fuu wëti di u abi aki.”

¹⁴ Nöo fa de fan dë, Paulosu bi dë leti fa u piki. Ma Galion an dëen pasi. A fan ku dee sëmbe tja Paulosu ko dë taa: “Dee Dju sëmbe aki, un haika mi. Ee wan gaan hogi un bi ta tja ko taki da mi, nöo mi bi dë u jei ën.”

¹⁵ Ma di soni un tja ko aki, an dë gaan soni e. Soni fuunu nöo un ta pii ta fia, soni u dee lö fuunu, kuma dee wëti fuunu soni. Nöo ma dë nëen u piki unu. Unu seei sa kuutu dee soni naandë. Na soni u tja go a gaan lanti di dë e.”

¹⁶ Hën a manda sëmbe jaka de puu a di gangasa.

¹⁷ Nöo fa di kuutu booko dë, hën de kisi wan womi de kai Sositeni gbulu gingin, di sëmbe di bi ko hedima u di Isaëli keikiwosu a di otowan kamian. Hën de fon mën a di gangasa dööbuka dë te a fon. Galion sai leti dë ma aan toobi ku di fa de ta du ku di sëmbe dë.

Aki Paulosu toona nango a Silia.

¹⁸ Nöo hën Paulosu fika a Kolenti dë wan hii pisiten eti.

Hën a da dee otowan fëen adjoisi taa a o toona go a Silia köndë ka a bi kumutu. Hën ku Akila ku ën mujëe Pesila, sö de o waka makandi.

Nöo hën de nango te de dou a di köndë de kai Kenkelea. Nöo naandë Paulosu mbei de koti di uwii fëen hedi te de kaba puu. Nöo fa sëmbe o si ën dë, nöo de o sabi taa a bi mbei buka ku Gadu faa du wan soni.

¹⁹ Nöo hën de subi a boto go a di köndë de kai Efeise. Nöo Pesila ku Akila a di köndë naandë de o fika.

Paulosu seei go a tela go denda a di keikiwosu u dee Dju sëmbe go ta fan ku de. De ku ën ta öndösuku „soni u Gadu,” makandi.

²⁰⁻²¹ Nöo hën de begi ën faa musu tan ku de möön longi. Ma nöo a da de adjoisi taa: “Dee sëmbe, mi o go. Ma wan fëëe. Ee Masa Gadu kë, nöo mi o toona ko a unu baka.” Hën de taki aai. Hën a go.

²² Hën di boto kumutu a Efeise dë ta waka teee fa a nama a Sesalia. Hën Paulosu kumutu a di boto hën a tei pasi „go a Jelusalen,” go da dee biibima u Masa Jesosi naandë odi. Nöo di a da de odi te a kaba, hën a kumutu dë waka go dou na Antiokia ka a bi kumutu awaa. Di lö waka dë kaba.

²³ Hën Paulosu sai na Antiokia wan hii pisiten, hën a toona kumutu dë möön. Hën a ta waka a dee köndëköndë fu Galasia ku Fiigia ta lontu. A nango ta haika dee biibima u Masa Jesosi a hii dee peipei köndë ka a bi go, ta da de taanga.

Aki de taki soni fu Apolo.

²⁴ Nöo di ten dë, hën wan Dju sëmbe de kai Apolo ko dë a Efeise. Di köndë de kai Alekesania hën dëen köndë. Nöo a dë wan sëmbe a goonliba di lei soni tee, nöo a di së u Gadu buku nöo a sabi soni finifini tu.

²⁵ Di womi aki sö, sëmbe bi lei ën di pasi u Masa kaa, fa faa waka a dou nëen. Nöo a ta lei sëmbe dee soni fëen fajafaja seei ku hii ën hati. Ma wan soni du ën. Di dopu di Johanisi bi ta dopu sëmbe, hën nöo a sabi a di së u dopu soni.

²⁶ Nöo fa di womi aki ko a Efeise dë, a ta fan söndö fëëe a di keikiwosu u dee Dju sëmbe. Nöo Pesila ku Akila dë leti dë sindosindo ta haikëen andi a ta taki. Hën de si taa an sabi di soni dou. Nöo hën de tjëen go a wosu go fan ku ën butëen a pasi faa sa sabi soni u Gadu möön fini.

²⁷ Te wan pisi hën Apolo kë go a Giiki Köndë. Hën dee biibima u Masa Jesosi a Efeise, hën de heepi ën. De mbei pampia manda da dee otowan u de a Giiki Köndë ala, dee ta biibi Masa Jesosi kuma de, taa de musu hoi Apolo kuma sëmbë u de.

Nöö di Apolo kisi di pampia, nöö hën a go. Hën a go ta heepi dee Giiki sëmbë seei, dee ko dë biibima fu di Masa Gadu abi bunuhati u libisëmbë.

²⁸ Wë biga a ta taki di wöutu u Gadu da dee Dju sëmbë u di köndë ta kuutu ku de nango ta ko a hii mundu fesi naandë. A ta tei Gadu Buku ta puu da de, be de si taa sö Masa Jesosi dë di Könu di Masa Gadu bi o manda ko a goonliba. Nöö fa a ta fan dë, nöö dee Dju sëmbë an saanfa u de du de toona piki ën baka. Wë biga dee fan fëën abi kaakiti.

Aki wanlö sëmbë fu Efeise kisi

di Akaa u Gadu.

19

¹ Wë nöö di juu ten Apolo dë a Kolenti dë, nöö Paulosu ta waka a dee köndëköndë dee dë longi ku di ze. Hën a ta ko tefa a ko dou a Efeise, hën a ko si wanlö biibima naandë.

² Hën a hakisi de taa: “Fa un ko ta biibi aki, di Akaa u Masa Gadu hën ko a unu liba nö?”

Hën de piki ën taa: “Wë nöönö, wa bi jei soni u di Akaa dë wan daka.”

³ Hën a taa: “Wë fa de dopu unu dë, andi da di dopu de dopu unu?”

Hën de piki ën taa: “Kumafa Johanisi bi ta dopu sëmbë, nöö sö de dopu u.”

⁴ Hën a taa: “Wë fa i si Johanisi bi ta dopu sëmbë dë, nöö di sëmbë di kë di dopu bi musu kë disa hogilibi bifö Johanisi bi o dopu ën. Ma wan oto soni möön Johanisi bi ta taki tu. Fa a bi ta bai basia a di lio bandja dë, nöö fu wan Sëmbë di bi o ko nöö hii mundu musu biibi a di Sëmbë o ko dë liba. Nöö di Sëmbë di i si a bai basia taki dë, hën wë da Jesosi Keesitu e.” Sö Paulosu taki da de.

⁵ Nöö di de ko jei sö, nöö hën de toona dopu de a di në u Masa Jesosi.

⁶ Hën Paulosu buta maun a de, nöö hën di Akaa u Gadu ko a de liba. De ko ta taki peipei tóngö, nöö de ta kisi fan a Masa Gadu ta fan.

⁷ Nöö dee sëmbë aki bi dë kuma tuwalufu womi sö.

Aki hia sëmbë ko lei soni u

Masa Jesosi a Paulosu.

⁸ Nöö dii liba longi Paulosu fika a di köndë dë nango ta fan ku sëmbë a di keikiwosu u dee Isaëli sëmbë. Nöö fa a ta fan ku de dë, an ta fan fëëfëë. A ta fan gbelingbelin ta biinga ku de kodo fu de sa ko ta fusutan taa Masa Gadu ko ta tii libisëmbë a wan hii njunjun fasi.

⁹ Ma so u dee sëmbë ta ko dë, de abi taangajesi tumisi. De ko ta sösö di fa Gadu buta taa sëmbë sa feni heepi a Masa Jesosi ta kosi ën a hii sëmbë dendu. Nöö hën Paulosu ku dee oto biibima u Masa Jesosi kumutu a de dendu go disa de.

Nöö di juu dë wan womi de kai Tilanus bi abi wan wosu fëën ka lanti ta ko ta lei soni. Nöö ala Paulosu ku dee otowan fëën go. Nöö hibiwan daka hën ku dee sëmbë ta ko a di wosu ta fan soni u Masa Jesosi makandi.

¹⁰ Nöö sö Paulosu ta du te dou tu jaa longi, tefa hii dee sëmbë fu Asia pisiwata dë tuu ko jei di buka u Masa Jesosi, Dju sëmbë ku na Dju sëmbë tuu.

Aki dee sëbën womi mii u Sikefasi pooba u jaka wanlö gadu ku di në u Masa Jesosi.

¹¹ Nöö Masa Gadu ta dë ku Paulosu ta dëen kaakiti seei faa sa du foondofoondu soni.

¹² De ta tei dee saka angisa fëën ku dee koosu bi nama nëën sinkii tja go nama a dee suwakima, nöö de bëtë kaa. Ee soni bi kisi sëmbë a hedi, a ta kumutu.

¹³ Nöö wanlö Dju sëmbë bi dë kaa ta waka ta lontu ta jaka dee soni ta kisi sëmbë a hedi ta puu a de liba. Hën de taa de o kai Masa Jesosi në luku ee a sa puu dee gadu a sëmbë liba da de. Ma töku de ku Masa Jesosi an dë a di wan së.

Nöö hën de fan ku so u dee gadu taa: “Mi tei di në fu Jesosi di Paulosu ta konda soni fëën manda i taa, hetji kumutu a di sëmbë liba e!”

¹⁴ Nöö dee sëmbë dee ta pooba di soni aki luku, de dë sëbën womi mii fu wan tata de kai Sikefa. Hën da wan u dee Gaan Begima fu dee Dju sëmbë.

¹⁵ Nöö di de taki sö kaa, nöö hën di gadu taki da de taa: “Jesosi mi sabi, nöö mi sabi Paulosu tu. Ma un dee sëmbë ta fan ku mi aki, ambë da unu?”

¹⁶ Nöö hën di womi dë ku di gadu nëën hedi djombo vu kisi de gbolou. Hën a ta feti ku de a di wosu tee tënë koosu u de a de sinkii fon de tee hii de wosu kule kumutu a di wosu ko a döö pënëpënë. Sinkii u de koti fanjanfanjan.

¹⁷ Fa di soni pasa dë, hii dee Dju sëmbë u Efeise tuu te kisi dee otowan na u Dju, de tuu ko jei. Hën de panta. De ko fëë seei u de kai Masa Jesosi në fu sösö. Nöö di në u Masa Jesosi ta hei nango nöömö fu di soni dë hedi.

¹⁸ Nöo sömëni u dee sëmbë dee bi ta biibi ën kaa ko ta pakisei dee hogi soni de bi ta du. Nöo hën de ko ta puu deseie gogo a döo taa sö de bi ta du hogi.

¹⁹ Nöo sömëni u dee obiama tja dee obia pampia u de go mbei gufalu tjuma gbegede a lanti fesi dë. Nöo di de konda di mëni dusu de bi sa feni fu dee pampia dë, nöo a pasa feifiteni dusu soofu möni.

²⁰ Nöo sö di buka u Masa Jesosi ko ta a' poosian nango fesi nöömö a Efeise köndë dë.

Aki Dëmëtusi mbei wan wajawaja hopo a Efeise.

²¹ Te wan pisi hën Paulosu ko kai pakisei taa a o ta waka a dee köndëköndë fu Masadonia te kisi dee fu Giiki ta konda di Buka, ufö a o toona go a Jelusalen. Nöo a taa baka u di dë nöo a o waka go te a Loomë.

²² Nöo hën a manda Timoteo ku wan womi de kai Elatusi fu de waka nëën fesi go a Masadonia. Wë biga de tu womi dë ta heepi ën a di wooko. Ma Paulosu seei o fika a di pisiwata u Asia dë wan pisiten möön bifö a o go.

²³ Nöo di juu dë, wan gaan wajawaja ko a Efeise fu di sömëni sëmbë ko ta waka a Masa Jesosi baka hedi.

²⁴ Di soni mbei, fu di wan womi bi dë a di köndë de kai Dëmëtusi, nöo a dë wan gaan tëmbë basi ta mbei pikipiki gaduwosu ku soofu ta sei da sëmbë. Dee gaduwosu a ta mbei dë, nöo de ta djei di gaan wosu u di mujëë gadu u de de kai Diana. Nöo Dëmëtusi abi sömëni otowan ta wooko dëen ta tëmbë ku soofu, nöo de tuu ta kisi gaan möni fu di wooko.

²⁵ Nöo hën Dëmëtusi kai dee otowan ku ën ta wooko, ku dee oto tëmbëma ta mbei dee lö soni dë a di köndë tuu, be de ko sindo a kuutu.

Hën a taki da de taa: "Womi, di wooko aki u ta wooko mbei wë u ta feni möni sö e.

²⁶ Ma unu tuu ta jei dee soni di wisiwasiima dë de kai Paulosu ta fan. A ko ta bai sëmbë taki taa dee gadu u ta mbei ku maun aki, de an dë gadu. Nöo di fa a ta fan dë, nöo na u köndë sëmbë nöo jei ën e. A fika piki nöo dee fan fëën dou hii köndë u Asia.

"Nöo fa a ta fan dë, nöo sëmbë pakisei a ta bia tuu. Biga sömëni sëmbë ko piki ën buka kaa.

²⁷ "Wë nöo fa a ta lontu ta taki ën dë, abiti möön në fuu o poi taa u ta mbei sösö soni ta ganjan sëmbë. Fa u dë aki, hii Asia köndë sëmbë ku hii mundu tuu ta begi di gaan mujëë gadu fuu de kai Diana. Ma fa Paulosu ta du dë, nöo di gaduwosu u Diana an o abi waiti da sëmbë möön. Nöo di nëbai di a bi abi, nöo a o saka." Sö Dëmëtusi taki da dee tëmbëma dë.

²⁸ Nöo di dee sëmbë jei fa a fan ku de, nöo aan soni. Hati u de boonu te na sipootu. Nöo hën de seti ta bai taangataanga taa: "Diana fuu Efeise sëmbë a a' gafa e! Diana fuu Efeise sëmbë a a' gafa e!" Sö de ta bai nöömö.

²⁹ Hën de ko ta taki ën wajawaja seei paaja te dou hii lanti u di köndë. Hën de kule go kisi tu u dee sëmbë dee ku Paulosu ta waka. Wan u de de kai Gajusi, di otowan da Alisitakusi. Nöo de tu tuu da sëmbë fu Masadonia köndë. Hën de kisi de tu sëmbë dë kule ku de gilili tja de go a wan pisi u di köndë ka sëmbë ta hai ko luku pëe.

³⁰ Paulosu seei kë go fan ku lanti, ma dee oto biibima u Masa Jesosi u di köndë tapëen taa an musu go. „Biga de si taa ee a go a dee hia sëmbë dendu dë, nöo de o du soni ku ën.”

³¹ So u dee takima fu Asia köndë, dee mati u Paulosu, deseie manda go tapëen tu taa be an go a di kamian naandë.

³² Di juu dë, de ta fan seei wajawaja sö a di kamian ta bai ta kai hii soni, ma di fan an ta kai a di wan baaku, biga hiniwan sëmbë ta taki fëën nango ka a kë. Nöo gaan sé u dee sëmbë dee sai dë an saandi mbei de ko hia naandë sö.

³³ Hën de dë te wan pisi. Nöo wan Dju sëmbë de kai Alekesani bi dë a de dendu. Hën dee Dju sëmbë tuusi ën go a fesi faa musu fan ku dee hia sëmbë da de. Nöo a bi o fan ku de suku leti a de da dee Dju sëmbë fëën taa na de mbei di soni ko wajawaja sö. Hën a hopo maun da de taa be de kabuka.

³⁴ Ma di de si ën taa hën da wan Dju sëmbë, nöo hën de an kë jei andi a o taki. Nöo hën de tuu bai makandi tapëen taa: "Diana fuu Efeise sëmbë a a' gafa e! Diana fuu Efeise sëmbë a a' gafa e!" Sö de bai tu juu longi söndö höö.

³⁵ Hën wan basia u di köndë ta penapena ku de ta fan ku de tefa de ko kabuka. Hën a fan ku de taa: "Dee sëmbë fu Efeise aki, mi kë fan ku unu. Hii sëmbë sabi kaa taa di köndë fuu hën ta hoi di wosu fu di gaan mujëë gadu fuu de kai Diana. U ta hoi di pindi fëën di bi kumutu a liba kai ko a goon.

³⁶ Na wan sëmbë sa fia ku u a dee soni dë e. Nöo un dë fuunu pii. An dë fuu ta mbei toobi a di köndë sö. Biga di Diana fuu a' gafa kaa.

³⁷ "Nöo un haika e. Dee sëmbë un tja ko aki, nöo de an fufuu soni a gaduwosu wan daka e. De an kosi di mujëë gadu fuu wan daka tu, ma töku un tja de ko a u fesi aki.

³⁸ “Wë ee Dëmëtusi ku dee oto tëmbëma fëën, ee de ku sëmbe a’ soni, nöö be de go a dee kuutuma go taki ën e. Biga dee kuutuma ta dë leti a dee kuutuwsu naandë hiniwanten. Ee un kë da kaagi u wan sëmbe, nöö be un go a de ala.

³⁹ “Nöö ee un a’ wan soni u taki möön eti, nöö be un go a kuutu be lanti seeka di taki.

⁴⁰ Ee nasö dee hedima fu Loomë dee ta taki a u liba, de o kai u a kuutu nöö wa o saanfa fu taki. Biga di soni ko a u aki a pasa wajawaja poi, nöö aan hedi.”

⁴¹ Hën di a taki sö kaa, hën de tuu paaja waaa djee go a de pisi.

20

Aki Paulosu ku wanlö hia sëmbe dë a wan lëisi.

¹ Nöö baka u di wajawaja dë, hën Paulosu manda kai dee biibima u Masa Jesosi u di köndë fu de musu ko nëën. Hën a fan ku de te a kaba da de hati a di biibi. Hën a da de adjoisi faa pasa go a Masadonia köndë awaa.

² Nöö di a nango, hën a ta waka a dee köndëköndë u Masadonia ta fan ku dee sëmbe dee ta biibi a dee köndë dë ta da de hati fu de hoi di biibi dou. Hën a nango tefa a go dou a Giiki köndë.

³ Nöö hën a fika dë dii liba longi. A bi ta seeka faa toona go ku boto a Silia Köndë, ma nöö hën de ko konda dëen taa dee Dju sëmbe ta suku köni u de kisi ën a pasi du wogi ku ën. Nöö di a jei sö kaa, nöö hën a bia pakisei taa an o go ku boto möön. A o bia toona nëën bakafutu, fula a Masadonia lontu go kisi Silia.

⁴ Nöö fa Paulosu o go dë, nöö sëmëni sëmbe o go ku ën. Wan womi fu Belia de kai Sopate, di fu Piilusi mii, o go ku ën. Tu womi fu Tesalonika, wan da Alisitakusi, wan da Sekundi, o go ku ën. Wan womi fu Deebi de kai Gajusi o go ku ën. Timoteo o go ku ën. Tu womi fu Asia köndë, wan de kai Tikikusi, di otowan da Toofimusi, o go ku ën tu. Hii dee sëmbe dë tuu o waka ku ën makandi go a Silia Köndë.

⁵ Nöö hën dee sëmbe aki tei pasi hën de waka a u fesi go dë a Toasi ta luku u, fuu ku de go makandi a Silia.

⁶ Nöö uu go a Filipi. Nöö di ten dë, dee Isaëli sëmbe o njan dee gaan daka u de di de ta njan bëëë söndö sooda. Nöö hën u tan a Filipi pasa dee daka dë. Nöö hën u tei boto nöö baka feifi daka hën u go dou a Toasi ka dee otowan fuu dë ta luku u. Nöö hën u tan ala sëmbe daka.

⁷ Nöö a di fosu daka fu di wiki jabi dë, hën u tuu hai ko miti fuu booko bëëë paati njan. Nöö hën Paulosu ta konda Gadu woto da dee sëmbe dë te dou tuwalufu juu fu ndeti. Di soni mbei a du sö. A di mamate fëën, nëën woo go, hën mbei a fan ku de longi sö.

⁸ Nöö u dë a wan libawosu ku sëmëni faja sëndësëndë ta haika Paulosu.

⁹ Nöö wan kijoo de kai Etikusi bi dë a di fënsë buka sindosindo. Nöö fa Paulosu ta fan nango dë, nöö hën duumi kisi di kijoo mii, a ta djönkö. Te fuu sabi a duumi pii puu viin kai go a goon. Hën de kule go tei ën. A dëdë pii. Biga di kamian di a puu kai dë bi dë dii södö hei ku goon.

¹⁰ Hën Paulosu saka go nëën a goon ala. Hën a go kisi ën baasa. Hën a taa: “Dee sëmbe, wan fëëë. A dë ku libi eti.”

¹¹⁻¹² Hën de toona tjëën go a wosu. De wai tee. Hati u de toona kisi goon baka.

Hën u ku Paulosu, hën u toona subi go a di kamba ka u bi dë. Hën u go tei di bëëë hën u booko, hën u njan tefa u kaba. Hën a toona ta fan ku u tefa didia gbegede. Nöö hën u kumutu a di köndë awaa.

¹³ Nöö hën u ku Paulosu o paati fu wan sati ten. U seei o waka a boto lontu go nama na Asusi. Nöö Paulosu o waka a futu ko a u na Asusi ufö a subi a di boto, biga da sö a bi seeka kaa taa sö a o du.

¹⁴ Nöö hën di u ku ën go miti na Asusi, hën a subi a di boto hën u nango te u go nama a di köndë de kai Mitilene.

¹⁵ Hën u kumutu a Mitilene hën di oto daka möön hën u go zuntu ku di paati de kai Kiosi. Dobooko fëën hën u aba go a Samosi. Hën di dobooko fëën möön hën u go dou a Milete.

Aki Paulosu kai dee hedima

u Efeise ko fan.

¹⁶ Nöö fa u nango, wa nama a Efeise möönsö. Paulosu pakisei fuu pasa a wata liba. Wë biga a ta biinga faa sa go dou a Jelusalen faa njan di Pensiti Daka ala, hën mbei an kë hoi na Asia köndë poi.

¹⁷ Nöö hën mbei tu, di u ta ko tefa u dou a Milete, nöö hën a manda kai dee tiima u keiki fu Efeise taa be de ko nëën.

¹⁸ Nöö di de ko dou, nöö hën a fan ku de taa: “Womi, mi kai unu taa sö mi ta pasa aki, nöö mi bi kë fan ku unu. Wë nöö wan si fa mi bi ta libi ku unu a Efeise nö? Sensi di mi bi ko na Asia köndë njunjun, sö nöö i si mi bi ta libi tefa di mi kumutu a unu, ma bia möönsö.

¹⁹ Hii di ten dë, mi dini Masa Jesosi kuma wan futuboi fëen, nöö ma du ën ku gaan fasi o. A bi a' juu di wooko ta da mi fuka, a ta da mi këë, a ta da mi sitaafu fu di dee Dju sëmbë ta suku mi u kisi fu di mi ta konda di buka.

²⁰ "Fa mi ku unu bi libi dë, dee sëmbë, ma hoi na wan soni a baka di sa heepi unu a unu libi e. Mi konda dee wöutu u Masa da unu a lanti fesi te kisi ku unu wosu dendu tuu. Sö mi bi ta lei unu tjika fuun sa fusutan.

²¹ Mi bi ta bai hii sëmbë a unu dë, dee Dju sëmbë ku dee na Dju tuu, taa be de disa dee hogilibi u de bia ko a di së u Masa Gadu, be de ko biibi a u Masa Jesosi Keesitu liba. Sö mi bi ta fan nöömö.

²² "Nöö awaa di Akaa u Masa Gadu ta manda mi go a Jelusalen. Ma nöö fa mi nango aki, ma saandi o pasa ku mi ala e.

²³ Ma a hiniwan köndë ka mi nango, di Akaa ta piki mi kodo taa de o kisi mi bui buta a sitaafu.

²⁴ "Ma fa mi dë aki ma a' toobi. Biga mi libi an dë wan gaan soni da mi. Wan soni nöö a dë da mi. Di wooko di Masa Jesosi da mi fu mi du dëen, nöö mi kë du ën te dou. Mi kë ta konda di bunu buka fëen nöömö da sëmbë ta lei de kumafa Masa Gadu abi bunuhati fuu libisëmbë tjika. Sö nöö di libi u mi dë da mi.

²⁵ "Nöö fa i si mi bi ta lontu a unu dendu dë ta lei unu fa di Njunjun Tii u Gadu dë, nöö ma o du ën möön e. Biga mi sabi bunu taa fa mi nango aki, wan o si mi ku unu wojo möön.

²⁶ "Nöö hën mbei mi piki unu gbelin taa di buuu fuunu an dë a mi liba. „Ee wan sëmbë i lasi pasi te ja go dou a Masa Gadu, nöö ma o tei hebi fii tjai e.”

²⁷ Biga ma hoi baka möönsö fu konda da unu fa Masa Gadu kë heepi libisëmbë tjika.

²⁸ "Nöö awaa di Akaa u Gadu tei unu buta fuun ko hedima u dee sëmbë fëen u Efeise dë. Nöö un musu buta mëni taanga a di fa un ta libi e, ku di fa un ta tii dee sëmbë dee dë a unu maun. Leti kumafa wan sikafuma ta abi sikafu ta luku de ta seeka, nöö sö nöö un musu ta luku dee sëmbë fuunu ta hoi de a pasi bumbuu e. Wë biga de da sëmbë u di keiki u Masa Gadu di Masa Jesosi dëdë paka da ku di fëen seei buuu.

²⁹ "Nöö mi sabi taa fa mi o go disa unu aki, nöö sëmbë o ko a unu dendu kumafa takumbeti ta denda a sikafu mindi ta paaja de ta kisi ta kii. Sö sëmbë o ko a unu, nöö de an o a' tjalihati fuunu möönsö.

³⁰ "A unu dendu aki seei, sëmbë o hopo ta bia di buka tee an o dë tuutuu soni möön. Nöö a di fasi dë, de o ta biinga u ganjan dee oto biibima fu Masa Jesosi hai ko a de së.

³¹ "Hën mbei un musu ta dë ku kõni nöömö e, dee sëmbë. Un musu ta mëni kumafa mi bi ta bai unu a di së u Masa Jesosi soni hii dii jaa longi, ta fan ku hibiwan fuunu a ndeti ku didia. Mi bi ta tja fuka ku wata a wojo seei, ma ma disa u fan ku unu möönsö.

³² "Nöö fa mi nango aki, mi ta disa unu da Masa Gaagadu ku di Wöutu fëen fu de tja unu. Biga di Wöutu fëen ta lei u taa Gadu an ta libi ku u kumafa u dë, ma a ta libi ku u ku di fëen bunuhati. Nöö fa un ta piki di Wöutu dë kaa, nöö a o sa ta heepi unu möönmöön, be un sa ko kumafa Masa Gadu kë. Nöö a o sa heepi unu tu, fuun feni hii dee bunu fëen dee a ta da dee sëmbë fëen dee ko bunu nëen wojo kaa.

³³ "Fa mi bi libi ku unu dë, dee sëmbë, ma bi abi gihi hati wan daka fu mi sa tei möni a unu, ee nasö dee koosu fuunu a unu sinkii.

³⁴ Unu seei sabi taa ku miseei maun mi bi ta wooko ta söluu mi seei ku dee sëmbë mi ku de bi sai dë tu.

³⁵ "Nöö mi bi ta du sö fuun sa si taa un musu wooko taanga ta heepi dee otowan dee suwaki möön unu. Un musu ta mëni nöömö fa Masa Jesosi bi taki taa dee sëmbë ta da sëmbë soni, de dë waiwai möön leki dee sëmbë ta feni." Nöö a sö wan fasi Paulosu fan ku dee Efeise hedima u keiki te a kaba.

³⁶ Nöö di a taki sö kaa, hën a tjökö kini a goon, hën ku dee otowan tuu, hën a begi Masa Gadu da de.

³⁷ Nöö hën de tuu ta bai ta këë ta baasëen ta bosii ën.

³⁸ Tjali nöö kisi de sö fu di a bi taki da de taa de an o si ën möön. Hën de tjëen go buta a boto.

21

Aki Paulosu dë a pasi nango

a Jelusalen.

¹ Nöö di u ku dee hedima u keiki fu Efeise paati, hën u buta a mindi. Hën u nango tefa u dou a di paati de kai Koosi, hën u nama nëen. Hën di u kumutu dë, hën di dobooko möön hën u go dou a Lodosu, hën u nama naandë. Hën u kumutu a Lodosu hën u go dou a Patala.

² Nöo di u ko dou a Patala, hën u si wan oto boto namanama naandë di o go a Finisia. Hën u subî nëen. Tefa di juu dou hën u tötö buta a mindi.

³ Hën u nango tefa u pasa Sipuusi a u tötömaun së. Hën u nango tefa u nama a di köndë u Silia de kai Tilusi, nöo naandë de o puu lai a di boto.

⁴ Hën u go a tela go suku dee biibima u Masa Jesosi naandë tefa u si de. Hën u tan ku de dë sêbën daka. Nöo fa u sai ku de dë, nöo di Akaa u Masa Gadu ta wooko a de liba hën de ta bai Paulosu nöömö taa be an go a Jelusalen.

⁵ Hën u dë tefa di juu dou fuu go. Nöo hën dee biibima u Masa Jesosi te dou ku mujëë ku mii u de tuu tja u go buta a pasi. U ku de kumutu a di köndë nöo hën u waka go dou a ze buka. Nöo hën u tuu tjökö kini a goon leti a sandu liba dë, hën u begi Masa Gadu te u kaba.

⁶ Nöo hën u toona hopo taanpu, hën u da adjoisi te u kaba. Hën u subî a di boto, hën dee sêmbë toona go a wosu.

⁷ Hën u kumutu a Tilusi ku di boto nango tefa u go dou a Tolemaisi. Hën u go da dee biibima u di köndë dë odi. U dë ku de dë wan daka te ndeti.

Aki lei andi pasa a Sesalia.

⁸ Dobooko möön hën u pasa. Hën u nango tefa u go dou a Sesalia, nöo hën u go a di wosu u Filipi. Hën da wan tjabukama u Masa Jesosi ta konda di buka fëen da sêmbë nöömö fu de sa biibi nëen liba. Di de bi pii dee sêbën womi te i Jelusalen dë fu de musu ta sölugu dee biibima u Masa Jesosi, nöo di Filipi aki hën bi dë wan u de. Nöo hën u tan ku ën nëen wosu.

⁹ Wë nöo Filipi abi fô mujëë mii de aan manu wan daka, nöo dee mujëë mii tuu ta kisi fan a Gadu fu de konda da sêmbë.

¹⁰ Nöo hën u dë sômëni daka. Hën di womi de kai Agabusi kumutu a Judea köndë ko a u. Nöo hënseei dë wan sêmbë di ta kisi fan a Gadu tu.

¹¹ Nöo di a ko dou a u dë, hën a tei di banti u Paulosu, hën a tai ën seei futu ku maun te a kaba. Hën a taki da u taa: “Di Akaa u Gadu taki e, a taa a sö wan fasi dee Dju sêmbë fu Jelusalen o kisi di sêmbë abi di banti aki, tai ën maun ku ën futu te de kaba. Nöo de o tjëen go da dee oto sêmbë na Dju.” Sö Agabusi taki.

¹² Wë nöo di u jei sö kaa, nöo u ku dee otowan dë tuu ta begi Paulosu gaantangî taa be an go a Jelusalen.

¹³ Hën a taki da u taa: “Dee sêmbë aki, andi seei ta bigi da unu un ta këë ta fuka mi hati? Fa mi dë aki, nöo ee de tai mi maun ku mi futu ma a’ toobi. Biga ee mi musu dëdë a Jelusalen fu Masa Jesosi hedi seei, nöo mi dë kabakaba fëen kaa.”

¹⁴ Wë di u si taa wa a’ kôni fëen, u bai ën te u wei hën a nango fëen, nöo hën u disa. Hën u taa: “Wë antoobi. Fa i si i nango naandë, nöo di soni Masa Gadu kë, hën musu pasa ku i e.”

¹⁵ Nöo hën u seeka, hën u tei pasi fuu go a Jelusalen.

¹⁶ Nöo fa u nango dë, so u dee biibima fu Sesalia go ku u. Hën u ta waka tefa u go dou. Hën de tja u go a wan wosu u wan womi de kai Naason. Hën da wan u dee fosu sêmbë ko ta biibi Masa Jesosi a fesi. A dë wan sêmbë u Sipuusi ma a ko ta libi a Jelusalen. Nöo hën u tuwë lai nëen wosu.

¹⁷ Nöo di u ko dou a Jelusalen kaa, nöo hën dee otowan fuu dë, dee biibima u Masa Jesosi, de wai ku u tee na soni.

Aki dee tiima u keiki

da Paulosu lai.

¹⁸ Di dobooko fëen, hën u ku Paulosu, hën u go haika Jakobosi. Nöo di u go dou, hën u si dee oto tiima u keiki tuu nëen ala.

¹⁹ Hën Paulosu da de odi, hën de piki. Hën a sindo. Hën a pii dee soni tuu fia konda da de, dee Masa Gadu bi du nëen liba di a bi dë a dee sêmbë dendu na u Isaëli.

²⁰ Nöo di de jei dee soni Paulosu taki dë, nöo hën de ta wai seei ta gafa Masa Gadu fu dee soni dee a du.

Hën de taki da Paulosu taa: “Wë u jei. Wë ma womi, u kë taki wan soni da i aki. I sabi taa fa u dë aki nöo dusudusu Dju sêmbë ko ta biibi a Masa Jesosi liba, ma awaa de dë ku dee wëti u Mosesi gaanfa eti.

²¹ “Nöo de ta jei fii taa i ta lei dee oto Dju sêmbë dee ta libi a dee oto köndë taa de musu disa dee wëti u Mosesi. De ta jei taa i ta taki taa de an musu koti dee womi mii sinkii buta di maaka möön. De ta jei taa i ta taki taa de an musu hoi dee wëti dee de bi guwenti möön. Sö fii de ta jei.

²² “Wë unfa woo du? Biga de o jei nöömö taa i ko dou aki, nöo de o kë sabi ee dee soni fii dee de bi ta jei, ee de dë sö tuu.”

²³ “Wë u abi wan pakisei fëen taa hën di soni aki fii du e. U a’ fô womi aki, de mbei buka ku Masa Gadu kaa fu de du wan soni.

²⁴ Nöö de musu go a Gadu wosu go puuma de hedi kumafa di wëti u Mosesi dë. Nöö be i go ku de e, go seeka unu sinkii be un dë limbolimbo a Gadu fesi kumafa di wëti taki. Nöö joo paka di paima da de, nöö baka fëen de o puuma unu hedi. Nöö te sëmbe si sô kaa, nöö kumafa de bi jei fi nöö de o tei ën taa lëgëdë. Soni de ta mindi da i. Biga i seepi ta hoi dee wëti tu.

²⁵ “Ma a di së u dee otowan na Isaëli sëmbe dee ta biibi a Masa Jesosi liba dë, nöö u bi manda pampia da de kaa u di taki di u bi sitampu dë taa de an musu njan di njanjan di dee oto sëmbe ta tuwë da dee gadu u de. De an musu njan soni buuu. De an musu njan wan mbeti ee buuu an kumutu nëen sinkii. De an musu libi fanafiti a di së u manu ku mujëe. Dee na Isaëli sëmbe, nöö dee fô wëti aki nöö fu de musu hoi.”

²⁶ Nöö di dee hedima fan sô te de kaba, nöö hën Paulosu du kumafa de taki dëen. Di dobooko fëen, hën a go nama ku de fô womi nöö hën de go seeka de sinkii kumafa di wëti bi dë fu de sa dë limbolimbo a Gadu fesi. Hën de go a di Wosu u Masa Gadu dendu go piki dee begima taa a sô wan daka de o ko limbo fu de sa tja paima ko da Gadu. Biga a bi musu dou sëbën daka bifô de limbo.

Aki de kisi Paulosu a

di Wosu u Gadu.

²⁷ Nöö a fika piki dee sëbën daka kaba, hën Paulosu go a di Wosu u Masa Gadu. Hën wanlô Dju sëmbe fu Asia köndë ko si ën naandë. Hën de ko kisi ën gbolou panjan.

²⁸ Hën de bai kai olo kai hii mundu taa: “Un Isaëli sëmbe un hesi ko a u oo! Di womi di ta sôsô u Isaëli sëmbe da hii mundu u si ën. A dë aki. Di sëmbe aki ta waka ta lontu ta konda taa dee wëti fu Mosesi an bunu, di wosu aki da sôsô soni a goonliba. Sô a ta taki. Nöö awaa a ta tja dee oto köndë sëmbe ta ko a di Wosu u Masa Gadu aki ta poi ën.”

²⁹ Wë di soni mbei de taki sô. Biga de bi si ën a di köndë ganda mindi ku di womi de kai Toofimusi, di fu Efeise. An dë Isaëli sëmbe. Nöö hën de ninga taa a bi tjëen ko ku ën a di Wosu u Gadu ko booko di wëti u Isaëli.

³⁰ Nöö di de jei de bai sô, nöö hën de kule seei gililili ko gidjii. Hii di köndë ta mbei wajawajawajawaja. Hën de hai Paulosu voo puu tuwë ko a doo. Hën de hai dee doo u di Wosu tapa gbaa.

³¹ De ta biinga u kii ën wante fu di de ninga taa a booko di wëti.

Nöö fa de ta du dë, nöö hën sëmbe manda buka go a di gaan hedima u dee Loomë sodati dee dë a di köndë kaa taa hii Jelusalen ko ta mbei seei wajawaja sô.

³² Nöö di di hedima jei sô, hën a kai wanlô sodati fëen ku dee kabiteni u de taa de musu go ku ën wantewante. Hën de kule tjalalaa go dou. Di juu dë, de bi seti ta fon Paulosu kaa, ma nöö di de si dee sodati ta ko, hën de disëen u fon.

³³ Hën di hedima ko dou. Hën a panjan Paulosu puu a dee sëmbe ta fon mën dë maun. Nöö hën a manda sëmbe sôotô ën ku tu bui buta dë, faa sa ko sabi andi da di soni ta pasa.

Hën a hakisi dee sëmbe taa: “Ambë da di sëmbe un ta fon di fon aki? Un hoga a du ufô un ta fon mën sô?”

³⁴ Nöö hën de ta bai ta konda di soni kpatjakpatja ma di fan u de an ta kai a di wan kamian. Hibiwan sëmbe ta taki fëen tee di hedima u sodati an ta jei di soni bunu möönsô andi bi pasa. Nöö hën a manda dee sodati taa be de tja Paulosu go a dee sodati wosu ka sëmbe an sa kisi ën möön.

³⁵ Nöö di de go dou a di sikada buka fu de subi go a liba, nöö dee hia sëmbe dë gidjii a de baka. Hën dee sodati hopo Paulosu a liba tja fu de an musu sa dou nëen.

³⁶ Nöö hën de ta waka a de baka ta ko ta bai ta manda de taa: “Un kii ën, un kii ën, un kii ën.”

³⁷ Nöö di dee sodati dou fu de tja Paulosu go a di wosu u de, nöö hën Paulosu kai di hedima taa: “Wë piimisi fii, mi sa fan ku i ô?”

Hën a mbei: “Hun? Sô i sabi u fan Giiki tòngô nöö?”

³⁸ Na i bi dë di Egepiti sëmbe di bi kë buta sëmbe feti ku lanti nöö? Na i bi tja dee fô dusu hogihatima bi ta kii sëmbe go a di gaan sabana nöö? Mi ninga taa i wë bi da di sëmbe.”

³⁹ Hën Paulosu piki ën taa: “Nönô, mi da wan Dju sëmbe fu di köndë de kai Taasusi, wan köndë u Silisia. Nöö di köndë u mi na sôsô köndë e. Nöö mi kë begi i gaantangi be i da mi pasi be mi fan wan soni ku lanti aki be de jei.”

⁴⁰ Hën a dëen pasi. Hën Paulosu taanpu a di sikada dë. Hën a hopo maun da de be de kabuka. Hën de kabuka pii u de haikëen. Hën a fan ku de a di Isaëli tòngô taa:

1 “Un haika, un dee Isaëli sêmbê u mi aki, mi kê taki wan soni da unu, be un si taa na hogi mi du e.”

2 Nöo di de jei a ta fan a di Isaëli tângö ‚di de seei ta fan, ‚nöö hên de kabuka seei pii sö ta haikêên andi a o taki.

Hên a taa:

3 “Mi wê da wan Dju sêmbê tu e, kuma unu. De pai mi a Taasusi a Silisia kôndê, ma nöo a Jelusalen aki seei de kiija mi. Nöo di womi de kai Gamalijêi, hênseei lei mi finifini a di sê u hii dee wêti u dee gaan sêmbê fuu. Nöo mi seepi tu, mi bi ta biinga seei a dee soni u Masa Gadu leti kumafa unu seei ta biinga nêên tide tu.

4 Biga a fesi nöo mi bi ta pena dee sêmbê dee ta libi a di njunjun biibi aki ta kii de. Mi seei bi ta kisi de ta buta a dunguwosu. Sö mi bi ta du ku de tjika. Womi ku mujêê tuu mi bi ta da sitaafu.

5 “Nöo fa mi ta taki aki, dee kuutuma fuu ku di Kaba Hei Begima fuu, tuu da kotoigima taa sö mi bi ta du e. Biga deseai mbei pampia da mi fu mi tja go da dee oto Isaëli sêmbê fuu dee dê a Damasikusi, fu go kisi dee biibima u Jesosi dee dê a di kôndê ala bui tja ko a Jelusalen aki fu da de sitaafu. Hên wê mi bi nango a Damasikusi u go du.

6 “Ma nöo di mi dê a pasi nango, mi bi ko zuntu ku di kôndê, nöo a bi dê kuma tuwalufu juu, sonuati. Hên te u mi kê si hên wan gaan limbo kumutu a gaangadu kai ko lontu mi tapa.

7 “Hên mi panta kai a goon. Hên mi jei wan tângö kai mi tu pasi taa: ‘Saulosu, Saulosu, faandi mbei i ta sitaafu mi sö u du?’

8 “Hên mi hakisi ên taa: ‘Masa ee, ambê ta fan ku mi dê?’

“Hên a piki mi taa: ‘Mi, Jesosi fu Nazalêti, di sêmbê di i ta sitaafu sö, hên wê ta fan ku i aki.’

9 “Nöo di juu dê, dee sêmbê mi ku de bi nango dê, de an saandi ta pasa. De si di limbo ma de an jei di tângö u di Sêmbê di ta fan ku mi di fan.

10 “Hên mi toona hakisi taa: ‘Masa, andi i kê fu mi musu du?’

“Hên a piki mi taa: ‘Hopo, nöo i go dou a Damasikusi. Nöo te i dou nöo sêmbê o ko konda da i dee soni ku dee soni dee Masa Gadu buta da i fii musu du.’ Sö a fan ku mi te a kaba.

11 “Nöo di mi hopo fu mi go, hên ma ta si soni möön. Di gaan limbo dungu mi wojo. Nöo hên dee sêmbê ku mi bi sai dê panjan mi a maun tja go dou a Damasikusi go buta a wosu.

12 “Nöo di juu dê, nöo wan womi de kai Ananiasi bi dê a di kôndê. Nöo di womi dê, a dê wan sêmbê ta libi a dee wêti fuu Dju sêmbê gaanfa. An ta misî de. Hii dee Dju sêmbê fuu u di kôndê tuu ta gafêên seei taa a dê wan gaan bumbuu sêmbê.

13 “Nöo hên di womi dê waka ko taanpu a mi bandja. Hên a kai mi: ‘Mi baa Saulosu.’ Hên mi piki. A taa: ‘Wojo fii musu limbo e.’

“Di juu dê, hên mi hopo wojo luku ên. Mi si soni gbegedee.

14 “Hên a taki da mi taa: ‘Di Gadu fu dee gaan sêmbê fuu, hên tei i buta fii musu ko sabi dee soni dee a kê du. A tei i buta fii sa si di Gaan Bumbuu Sêmbê fêên di na poi ên wêti wan daka, söseei tu fii sa jei ên tângö.’

15 Nöo joo dê kotoigima u dee soni dee i bi si ku dee i bi jei ta konda de da hii mundu.

16 “ ‘Nöo fa i si u dê aki, an dê fii buuja möön e. Hopo be de dopu i. Kai Masa Jesosi nê be a puu dee hogi dee i bi du a i liba.’ Sö Ananiasi fan ku mi di daka dê.

17 “Nöo hên mi dê tee wan daka, hên mi toona ko a Jelusalen aki, hên mi go a di Wosu u Masa Gadu go ta begi ên. Te fu mi kê si, wan soni ko a mi a di wosu kuma mi ta sunjan. Ma na sunjan.

18 Masa Jesosi seei ko fan ku mi.

“A taa: ‘Womi hesi, kumutu a Jelusalen aki e. Fa i ko ta fan ku dee sêmbê u di kôndê aki ta konda dee soni u mi da de, de an o jei möönsó u de piki i buka.’

19 “Hên mi taa: ‘Masa, unfa a waka de an o jei? Biga de bi sabi tuutuu taa mi wê bi da di sêmbê di bi nango a dee keikiwosu fuu Isaëli sêmbê ta kisi dee biibima fii ta fon ta söötö a dunguwosu.

20 Nöo di dee sêmbê bi ta kii Sitefani fu di a bi ta konda soni fii da de hedi, nöo mi bi sai leti dê ta hoi dee koosu u dee sêmbê dee kii ên dê. Di di buuu fêên bi ta kule ta kai a goon dê, mi bi dê taanputaanpu dê ta da de leti fu di kii de ta kii ên dê.

“ ‘Nöo fa de si di libi u mi ko tooka sö aki, ma dê kuma fa mi bi dê möön, nöo unfa de an o sa piki mi?’ Sö mi hakisi ên.

21 “Hên a piki mi taa: ‘Tei pasi go nöo, womi. Mi ta manda i go a dee sêmbê na u Isaëli dee ta dê a dee longi kôndê, fii tja di buka u mi go da de.’ ”

Aki de jei taa Paulosu da

goon mii u Loomê.

²² Wë nõö fa Paulosu ta fan dë, dee gaan hia sëmbë naandë tuu dë pii ta haika andi a ta taki. Ma di de jei sô taa Masa mandëen faa go a dee sëmbë na u Isaëli, nõö aan soni. Hati u de boonu te na soni. Hën de tuu bai taanga taa: “Di sëmbë aki an fiti faa musu libi mõn. Un kii ën puu a goonliba e!”

²³ Hën de ta bai ta kai wolo nõömö ta wai dee koosu u de ta hiti gudugudu a liba ta du soni. Hati u de nõö boonu sô.

²⁴ Wë nõö di hedima u sodati an saandi mbei dee Isaëli sëmbë hati boonu sô, biga an dë Isaëli sëmbë faa fusutan soni u de. Nõö hën a manda dee sodati taa de musu tja Paulosu go buta a di sodati wosu, nõö de musu hupi ën faa sa konda di soni mbei de ta bai taanga sô.

²⁵ Hën de tjëen go seeka tai fu de hupi.

Hën Paulosu hakisi di kabiteni u sodati taanputaanpu dë taa: “Unfa di wëti dë? Un sa hupi wan goon mii u Loomë ufö un kuutu soni fëen ö?”

²⁶ Nõö di di kabiteni jei sô kaa, nõö hën a ko fëeë. Hën a go a di gaan hedima taa: “Wë di soni di i manda u fuu musu du aki, ma i sabi andi u ta du nõ? Di sëmbë di i si u ta du di soni ku ën aki, a dë wan goon mii u Loomë.”

²⁷ Nõö hën di hedima ko a Paulosu. Hën a ko hakisi ën taa: “Tuu nõ? I da goon mii u Loomë nõ?”

Hën a piki taa: “Aai, sô mi dë e.”

²⁸ Hën di hedima taa: “Fa mi dë aki, mi paka mõni tee a hia fu mi musu ko goon mii u Loomë e.”

Hën Paulosu piki ën taa: “Wë mi, an bi dë u mi paka. Wë biga dee sëmbë dee pai mi bi dë goon mii u Loomë kaa.”

²⁹ Nõö di dee sëmbë bi o hupi ën dë jei sô kaa, hën de hai kumutu wantewante nëen sinkii. Di hedima seei panta tu. Biga fa Paulosu bi dë goon mii u Loomë seei ma töku de bi sötö ën ku bui fu de hupi.

³⁰ Di dobooko fëen, nõö hën di hedima u sodati manda de taa be de lusu Paulosu puu di bui. Hën a manda kai dee Gaan Begima u Isaëli ku hii dee oto kuutuma u de be de ko miti kuutu, biga a kë sabi andi de ku Paulosu abi. Nõö di a kai di kuutu te de ko sindo, hën a tja Paulosu ko fu de fan fesi ku fesi.

23

Aki Paulosu dë a di kuutu.

¹ Hën Paulosu luku dee kuutuma diin. Hën a seti fan taa: “Dee sëmbë u mi aki, sensi di mi dë piki wan, nõö hën mi ta libi kumafa mi hati ta pakisei taa Masa Gadu kë fu mi musu libi te kisi fa u dë aki.”

² Di a taki sô kaa, nõö di Kaba Hei Begima de kai Ananiasi manda dee sëmbë dë a Paulosu bandja dë taa be de naki ën a buka.

³ Hën Paulosu taa: “Gadu o sitaafu i tu, i poipoi soni kuma wan bookowosu bandja de bi feifi ala. I sindo dë ta kuutu a mi liba a di së fuu Isaëli wëti, ma i seei booko di wëti fu di i manda sëmbë u de naki mi a buka.”

⁴ Hën dee sëmbë taanpu a Paulosu bandja dë hakisi ën taa: “Sö i ta kosi di Kaba Hei Begima u Masa Gadu nõ?”

⁵ Hën a taa: “Dee sëmbë, un piimisi fuunu. Ma bi sabi taa hën da di Kaba Hei Begima e. Un a' leti tuu. Biga Gadu Buku taki taa ja musu kosi di sëmbë di dë a i liba ta tii i.”

⁶ Nõö di juu dë, Paulosu sabi taa fa dee kuutuma sai dë, nõö de dë a tu keiki paatëi. Hafu u de dë Saduseima. Hafu u de dë Faliseima. Nõö de tu pei sëmbë dë an ta biibi di wan soni. Hën Paulosu fan mõn taanga bai da de taa: “Dee sëmbë u mi aki, misei dë wan Faliseima e, sösei dee gaan sëmbë u mi bi dë tu. Nõö fu di mi ta biibi kuma de taa dëdë sëmbë sa weki baka, hën mbei de tja mi ko a kuutu aki.”

⁷ Nõö di a taki sô kaa, nõö hën de tu paatëi bia ko ta fia ku deseei.

⁸ Wë biga dee Saduseima an ta biibi taa sëmbë sa dëdë toona weki. De an ta biibi taa Gadu abi basia nëen køndë. De an ta biibi taa sëmbë abi wan soni de kai akaa di ta libi u nõömö. De dii soni dë de an ta biibi. Ma dee Faliseima ta biibi dee soni dë tuu.

⁹ Hën dee kuutuma ta bai ta fia ku de na de nango ta ko. Nõö so u dee Faliseima dë bi dë Sabima u Wëti. Te wan pisi, nõö hën de hopo ta fia ku hatiboonu taa: “Di womi aki, Paulosu, wa ta feni wan föutu nëen mõnsö. Kandë wan akaa ee nasö wan basia u Masa Gadu Køndë bi ko nëen tuu ko fan ku ën.”

¹⁰ Nõö hën di fia u de ko gaan buja seei, te di hedima u sodati di bi kai di kuutu ko fëeë taa dee kuutuma o kisi Paulosu hai tënë pisipisi. Hën a manda dee sodati go a goon ka de ta kuutu dë go puu ën ku taanga a de dendu tja go a dee sodati wosu, fu dee kuutuma an sa dou nëen mõn.

¹¹ Hën di ndeti dë seei, Masa Jesosi ko taanpu a Paulosu bandja. Hën a fan ku ën taa: “Womi, tai hati e. Kumafa i si i bi dë kotoigima u mi ta konda soni u mi a Jelusalen aki, nõö söseesi i o dë a Loomë ta konda de tu.”

Aki wanlõ sëmbë fiti buka

u kii Paulosu.

¹² Hën di dobooko fëen, hën dee Dju sëmbë fiti buka djula taa de an o njan möön, de an o bebe wata möön tu ee na de kii Paulosu.

¹³ Nõö dee sëmbë dee djula di djula dë, de pasa föteni womi.

¹⁴ Nõö hën de go a dee Gaan Begima ku dee Gaan Womi u Isaëli taa sò de djula u de kii Paulosu, ee nasò de an o njan möön, de an o bebe.

¹⁵ Hën de taa: “Nõö fa u ta fan ku unu aki, nõö u kè unu ku dee oto gaan kuutuma manda wan buka da di hedima u sodati mbei taa un kè kai Paulosu a kuutu, fuun fan di soni fëen möön fini seeka. Nõö tefa a bazia dou a unu, nõö woo feni ën kii ufò a dou.” Sò de fan ku de te de kaba.

¹⁶ Ma di ten dë, nõö hën wan sisa mii u Paulosu jei taa sò de ta fiti buka fu de kii ën tio. Hën a go denda a dee sodati wosu go piki Paulosu taa sò dee sëmbë o du fu de feni ën kii.

¹⁷ Nõö di di kijoo fan ku ën sò te a kaba, hën Paulosu kai wan u dee sodati kabiteni taa: “Kabiten, ja ta si wan kijoo aki. A kè go a di gaan hedima u sodati. Hën mi kai i ko begi fii tjëen go nëen, ee a sa dou nëen. A a’ wan soni fu hën ku ën musu taki.”

¹⁸ Hën di kabiteni tjëen go da di hedima. Hën a taa: “Di womi de kai Paulosu di dë sòtòsòtò dë, hën manda mi taa be mi tja di kijoo aki ko a i. A abi wan soni faa taki ku i be i jei.”

¹⁹ Hën di hedima tja di kijoo a maun go a sè go hakisi ën taa: “Andi da di soni i abi u fan ku mi, kijoo? Fan be mi jei.”

²⁰ Hën a taa: “Dee Dju sëmbë ko fiti buka ku deseeri makandi. Nõö de o begi i fu amanjan nõö i tja Paulosu go a di gaan kuutu u de. De o mbei taa de kè kuutu soni fëen möön fini.

²¹ “Nõö na piki e. Möön föteni womi ta seeka fu de kisi ën kii. De bi soi makandi taa ee de an kii ën, nõö de an o njan möön, de an o bebe tu. Nõö de dë kabakaba fëen kaa e. I nõö de ta luku fii mandëen ko da de nõö de kil.”

²² Hën di hedima bai di kijoo taa be an konda da na wan sëmbë taa sò a bi ko nëen ko fan di soni ku ën. Hën a toona mandëen go.

Aki de manda Paulosu go

a Sesalia.

²³ Hën a kai tu sodati kabiteni taa: “Un musu seeka tuhõndò sodati fu de go a Sesalia e. Nõö un tja sëbënteni sëmbë ku hasi ku tuhõndò sëmbë ku lanza. A nëigi juu fu ndeti, nëen un musu dë kabakaba seei pii fuun go.

²⁴ “Nõö un musu seeka wan hasi di sa tja Paulosu nõö un tjëen ku kõni e, go a Gaama Felikisi.” Biga Sesalia, hën bi da di kõndò u di gaama u di pisiwata di ten dë.

²⁵⁻²⁶ Nõö hën a mbei wan pampia manda da di gaama taa:

Mi, Kalaudio Lisiasi, mbei di pampia aki manda gaan odi da di gaan lesipeki Gaama Felikisi taa mi dë.

²⁷ Nõö di womi i si mi ta manda da i aki, a dë wan womi di dee Dju sëmbë bi kisi panjan ta biinga seei u kii, nõö hën mi ko ku dee sodati u mi ko puu ën a de maun. Biga mi bi jei taki taa a dë wan goon mii u Loomë.

²⁸ Nõö fa mi denda a di taki u de dendu aki, nõö mi bi kè jei andi de ku ën abi mbei de kè kii ën. Hën mi ko tei ën tja go a di gaan kuutu u dee Dju sëmbë.

²⁹ Ma di mi ko luku di soni u de te mi kaba, nõö mi ko si taa a dë wan soni de ta fia a di sè u dee wëti u Dju. Di soni an bi dë gaan soni sò fu de kii ën, ee nasò sòtò a dunguwosu.

³⁰ Nõö baka fëen, hën mi ko jei taa wanlõ sëmbë fiti buka fu de kii ën. Hën mbei i si mi mandëen da i wantewante aki sò. Nõö mi o manda dee sëmbë dee ku ën a’ soni fu de musu tja kaagi fëen ko da i ala. Na soni möönsò möön leki gaan odi. Sò wan pampia di hedima u sodati manda da Gaama Felikisi.

³¹ Nõö hën dee sodati seeka tefa de kaba kumafa de bi manda de, hën de tei Paulosu a di ndeti dë tja go te na Antipatisi.

³² Hën di dobooko fëen möön, hën de paati baka ku baka. Dee sodati sòndò hasi toona go a de wosu,

³³ hën dee dë ku hasi tja Paulosu go dou a Sesalia.

Nõö di de dou, hën de tja Paulosu go a di gaama. Hën de tei di pampia hën de da Gaama faa lesi.

³⁴ Nöö di a lesi di pampia te a kaba, hën a hakisi Paulosu taa: “Wë un köndë fii?” Hën a piki Gaama taa “De pali mi a di pisiwata u Silisia.”

³⁵ Hën a taa: “Antoobi. Te dee sëmbë ku i a’ soni ko dou, nöö mi o jei di soni fii.” Hën a manda sëmbë tjëen go buta a Könu Helodi wosu, nöö de musu tei wakitima buta fu de koti wakiti dëen.

24

Aki dee Isaëli sëmbë ta kuutu Paulosu a Gaama Felikisi fesi.

¹ Hën de dë te de a’ feifi daka, hën di Kaba Hei Begima Ananiasi ku wanlö Gaan Womi u Isaëli hën de faaka Paulosu ko a Sesalia. Nöö fa de ko dë, de tja wan afokati de kai Tetulusi faa fan ku Gaama da de. Nöö sô de ko u tja di kaagi u Paulosu ko da Gaama.

² Nöö di de ko dou, hën de manda kai Paulosu tja ko, hën de ko sindo. Nöö hën Tetulusi seti di fan, a taa: “Mati Köndë Masa, kumaa.”

Hën a piki.

Hën a taa: “Wë u ko a i aki. Wë di köndë fuu soni di i ta seeka da u, nöö u si bunu fëen. Biga u dë sôndö kisi toobi longi kaa. Nöö di köni di i, Gaama, abi a i hati, nöö hën mbei sômëni soni a di köndë fuu ko ta waka bunu.

³ Nöö hii fa i si un du dë, nöö hii u tuu ta si ën. U ta tei ën fu gaan soni. Nöö hën i si u ko piki i da i tangi, Köndë Masa.

⁴ “Nöö fa i si u ta fan ku i aki, nöö wa kë pena i. Ma u begi i gaantangi be i hoi pasensi da u pala sô be u fan te u kaba, nöö u go.

⁵ “Wë nöö di womi di i si u tja kaagi fëen ko da i aki, a dë seei wan gaan kaakeisëmbëma u goonliba. A ta suti faja a hii dee Dju sëmbë u goonliba tuu mindi tefa dee sëmbë ko ta mbei gidigidi a hii dee köndëköndë. Nöö a dë wan gaan nèbai sëmbë u di njunjun keiki de kai Nazaleni, nöö di keiki dë an ta kai a pasi ku di lei u Masa Gadu möönsô.

⁶ “Nöö hën a ko seei ko biinga u poi di Wosu u Masa Gadu a Jelusalen dë, nöö hën u kisi ën panjan. [Nöö u bi o kuutu ën ku dee fuu wëti,

⁷⁻⁸ ma nöö hën di hedima u sodati Lisiasi ko puu ën a u maun ku taanga tei tja go gbolo.

“Nöö hën wë a taa dee sëmbë a’ kaagi fëen musu ko a i.] Nöö hën i si u ko a i aki, Gaama. Nöö te i seei fan ku ën te i kaba, nöö dee soni u ta fan ku i aki, nöö joo si taa u a’ leti a de.”

⁹ Nöö fa Tetulusi ta fan dë, hii dee Dju hedima ku ën ko dë tuu ta piki ku ën taa aai, sô a dë tuu.

Aki Paulosu seei ta fan.

¹⁰ Nöö di di afokati fan te a kaba, nöö hën Gaama tuwë maun da Paulosu, faa musu fan. Nöö hën di a o fan, hën a kai ën: “Gaama, mi wai fu di i da mi pasi fu mi seepi fan tu. Biga sômëni jaa kaa di i ta kuutu da u Isaëli sëmbë a u köndë aki.

¹¹ “Nöö te i luku fini, nöö joo sabi taa an pasa tuwalufu daka eti fu di mi go a Jelusalen u mi go begi Gadu a di Gaan Keikiwosu.

¹² Nöö fa mi go ala, na wan daka mi ku sëmbë kisi takitaki fia wajawaja a di Wosu u Masa Gadu. Na a dee oto keikiwosu u Isaëli, na a ganda mindi seei, mi buta faja a sëmbë möönsô fu de ko ta mbei gidigidi.

¹³ “Dee soni de ta kaagi mi aki, ja sa suku fini a de te i si taa de dë tuu möönsô. Wë biga na wan ten de bi si ën sô wan daka a mi.

¹⁴ “Ma wan soni nöö mi sa piki taa tuu. Hën da di taki de taki dë taa mi dë wan sëmbë fu wan njunjun biibi, nöö sô mi go a di Pasi dë tuu. Ma fa de konda dë taa an ta kai ku di lei u Masa Gadu, nöö na tuu e. Mi ta begi di wan seepi Gadu di dee gaan sëmbë fuu bi ta begi a fesi. Nëen nöö mi dë eti. Dee soni dee Masa Gadu bi buta Mosesi ku dee oto tjabukama fu de sikifi dëen, nöö de tuu mi ta piki eti.

¹⁵ “Nöö mi ta biibi tu taa tee sëmbë dëdë de o toona weki baka, dee bi libi bunu a Masa Gadu wojo ku dee an bi libi bunu tuu. Nöö sôseei dee sëmbë ta kaagi mi aki, sôseei de ta biibi tu.

¹⁶ Nöö fu di mi ta biibi dee soni dë, nöö hën mbei mi ta biinga nöömö fu mi dë ku limbohati a Masa Gadu fesi ku libisëmbë fesi tuu.

¹⁷ “Wë nöö sômëni jaa u mi disu fu di mi kumutu a Jelusalen. Nöö di soni mbei mi toona ko, fu di mi tja möni ko fu de da dee penama u dee Isaëli sëmbë fuu. Nöö mi bi kë tja paima go buta da Masa Gadu tu. Dee soni dë mbei mi toona ko a Jelusalen.

¹⁸ “Nöö di mi dou, nöö hën mi o go a di Wosu u Masa Gadu u go du dee soni dë. Mi bi seeka sinkii u mi kaa buta limbolimbo kumafa di wëti taki. Nöö fa mi go dë, sëmbë an bi hia a di Wosu. Wajawaja an dë.

19 “Ma nõõ wanlõ Dju sèmbè fu Asia bi sai dè, nõõ hèn wè de ko si mi dè, nõõ hèn de mbei toobi ku mi. Ma nõõ fa de mbei toobi ku mi seei, ma de an ko a i aki mõõnsõ. Ee mi ku de bi a’ soni, nõõ misikuma de wè bi musu tja di kaagi u mi ko da i.

20 “Ma ee nasõ, nõõ mbei dee otowan aki konda da i andi de feni di de bi kuutu soni u mi a dee gaan kuutuma fesi a Jelusalen.

21 Wè biga ma saandi u mi de sabi u de ko konda da i mõõnsõ mõõn leki di wan kodo soni tõ di mi bi fan ku de taa fa de ta kuutu a mi liba dè, de ta kuutu da mi fu di mi ta biibi taa sèmbè sa dèdè toona weki. Hèn nõõ da di soni di mi taki ala fu de sa tja kaagi u mi ko taki da i aki.”

22 Fa Paulosu ta fan dè, nõõ Gaama Felikisi ta haikèèn. Wè a sabi soni bunu u dee sèmbè dee ta waka a di Pasi u Masa Jesosi, fa de ta libi.

Hèn a taki da dee kuutuma taa: “Woo luku di sodati hedima Lisiasi be hèn konda da u andi a bi si, bifõ woo kuutu di soni dou.”

Aki ta lei fa Paulosu bi dè

a Sesalia.

23 Hèn a manda di sodati kabiteni taa a musu buta wakitima da Paulosu. Ma an dè taa hiniwan juu de musu ta dè nèèn liba. De musu ta dèèn pasi be a ta feni wan piki böö. Nõõ de an musu tapa dee mati fèèn tu fu de an sa sõlugu èn.

24 Baka sõmèni daka, hèn Gaama Felikisi toona ko a di kuutuwsu mõõn, ku di mujèè fèèn de kai Duusila, di dè Isaèli sèmbè. Hèn Gaama toona manda kai Paulosu ko nèèn mõõn. A kè jei di fan fèèn andi a ta taki. Hèn Paulosu fan ku de di fa sèmbè musu ta biibi a Masa Jesosi Keesitu liba.

25 Hèn a ta fan ku Gaama ku èn mujèè ta bai de taa de musu libi bunu a Masa Gadu wojo. De musu sabi u tai hati disa soni. De an musu libi kumafa de hati kè a di sè u hogi. Hèn a bai de taa: “Woo dè te wan daka, nõõ Masa Gadu o kuutu a libisèmbè liba kumafa de bi libi.” Sõ Paulosu ta fan ku de gbelingbelin tjika.

Nõõ fa a ta fan dè, nõõ Gaama ta haika, hèn a ko fèèè. Wè biga an ta libi bunu. Hèn a taki dèèn taa: “Wè womi, fa i fan aki, mi jei. Nõõ toona go fii ufõ. Te mi feni pasi mõõn nõõ mi o manda kai i, be i toona ko fan ku u mõõn.”

26 Baka u di dè, sõmèni pasi Gaama ta manda sèmbè ta kai Paulosu nõömõ, a ta ko ta fan ku èn. Nõõ Gaama ninga taa te Paulosu ko nèèn, nõõ a o pakèèn gaan mõni fu Gaama sa puu èn a dunguwosu.

27 Baka tu jaa hèn Gaama Felikisi kumutu a gaama, hèn de buta wan otowan de kai Polisiusi Fesitu fu tja di kõndè. Nõõ fa Felikisi kumutu dè, a disa Paulosu leti a dunguwosu dè fu di a kè abi bunu nè a dee Dju sèmbè hedi. Hèn mbei an puu èn mõõnsõ.

25

Aki dee Isaèli sèmbè ku Paulosu ta fan a Gaama Fesitu fesi.

1 Baka dii daka u di Gaama Fesitu ko a Sesalia faa subi a gaama, hèn a go a Jelusalen go waka.

2 Nõõ di a go dou, nõõ hèn a ta fan ku dee Gaan Begima ku dee oto tiima u dee Dju sèmbè. Hèn de tja kaagi u Paulosu ko dèèn wantewante.

3 Hèn de begi Gaama taa gaantangi be a du de wan bunu, be a manda Paulosu ko a Jelusalen da de. Nõõ fa de ta begi èn dè, nõõ de ta seeka u te a mandèèn da de, nõõ de tapèèn a pasi kii.

4 Hèn Gaama piki de taa: “Wè fa Paulosu dè a Sesalia dè, a dè a wakitima kaa, nõõ be a dè fèèn nõõ. Abiti mõõn nõõ mi seei o toona go ala.

5 Nõõ te mi nango, nõõ un sa manda so u dee fesima fuunu ko ku mi. Ee Paulosu bi du wan hogi nõõ un sa tja kaagi fèèn go kuutu ala.” Sõ a piki de.

6 Hèn Gaama fika a Jelusalen kuma teni daka sõ ufõ a pasa go a Sesalia awaa. Tefa di dobooko hèn a ko sindo a kuutu. Hèn a manda sèmbè taa be de tja Paulosu ko nèèn.

7 Nõõ di de tja Paulosu ko dou, nõõ hèn dee Dju sèmbè dee kumutu a Jelusalen lontu èn buta a djegi. Hèn de tja sõmèni kaagi fèèn ko konda da Gaama taa a ta du gaan hogi. Ma fa de ta fan dè seei, ma de an saanfa u taki èn te Gaama sa si taa sõ Paulosu bi du tuu.

8 Paulosu seepi piki de taa: “Fa mi Paulosu dè aki, ma buuse na wan u dee Isaèli wèti fuu. Ma du soni di na bunu a di Wosu u Masa Gadu wan daka. Ma du soni na bunu ku di Gaan Kõnu u Loomè wan daka tu. Fa mi dè aki, na wan u dee soni dè mi du wan daka.”

9 Di Gaama haika tefa a kaba, nõõ a kè feni bunu nè a dee Dju sèmbè. Nõõ hèn a hakisi Paulosu taa: “Wè i sa go a Jelusalen be de go kuutu dee soni de ta taki aki a mi fesi ala õ?”

¹⁰ Hën Paulosu piki Gaama taa: “Ka mi dë taanputaanpu aki a wan u dee kuutuwasu u di Gaan Kõnu u Loomë, mi dë aki kaa, nõö de sa kuutu mi leti aki. Biga ma du dee Dju sëmbë hogi wan daka, leti kumafa i seepi sabi dë, fu de puu mi aki tja go ala.

¹¹ “Ee mi bi du wan gaan hogi tjika fu de kii mi, nõö ma bi o fëëë sitaafu fëën. Ma dee soni dee sëmbë ta kaagi mi aki, nõö ee de aan leti nõö na wan sëmbë a’ pasi fu de tei mi buta a de maun fu de du hogi ku mi. Fa mi dë aki, mi kë go a di Gaan Kõnu a Loomë e, be a kuutu da mi.”

¹² Di Paulosu taki sô te a kaba, Gaama jei. Nõö hën hën ku dee oto kuutama fëën dee ku ën ta tja di kõndë, go a sê go kuutu te de kaba. Hën Gaama piki Paulosu taa: “Wë antoobi. Di i taa i kë go a di Gaan Kõnu, nõö mi o manda i go nëën.” Nõö di a taki sô kaa, nõö hën di taki dë kaba.

Aki Kõnu Agiipa ku Gaama Fesitu ta fan.

¹³ Hën de dë tefa wan daka. Hën di Isaëli kõnu de kai Agiipa hën ku ën sisa Benisi ko a Sesalia ko wai ku Gaama Fesitu fu di de butëën Gaama u di kõndë.

¹⁴ Nõö di de ko, hën de sai naandë sômëni daka. Hën Gaama Fesitu fan soni u Paulosu ku Kõnu Agiipa, a taa: “Di womi di bi dë gaama a mi fesi de kai Felikisi, di a kumutu a gaama, hën a disa wan womi sötösötö a dunguwosu aki.

¹⁵ “Nõö hën di mi go a Jelusalen, hën dee Gaan Begima ku dee gaan womi u Dju tja kaagi u di womi ko da mi ko begi mi gaantangi taa mi musu da di womi adjabëë da de.

¹⁶ “Hën mi piki de taa an dë guwenti fuu dee Loomë sëmbë fu da wan sëmbë adjabëë söndö na kuutu u kai fu hënseei musu piki dee sëmbë ku ën a’ soni.

¹⁷ “Nõö di mi taki sô kaa, hën de ko a Sesalia aki. Nõö ma buuja. Di dobooko fëën wante, hën mi go sindo a kuutu fu mi kuutu da de. Hën mi manda sëmbë taa be de tjëën ko a mi.

¹⁸ “Hën dee felantima fëën hopo taanpu a pë fu de kaagi ën konda dee soni fëën da mi. Ma de an taki gaan hogi fëën kumafa mi bi mëni taa de bi o taki.

¹⁹ Ma de ta fia ku ën a di sê u di biibi u de soni. De ta fia ku ën fu wan dëdë sëmbë de kai Jesosi, ma Paulosu ta piki de kodo taa a dë ku libi eti.

²⁰ “Nõö fa de ta fia ta fan dë, mi ta jei, ma ma saanfa u kuutu mõönsö a di sê u dee keiki soni u de. Hën mi hakisi Paulosu ee a kë go a Jelusalen fu de tja dee kaagi fëën go kuutu ala.

²¹ “Ma a taa a kë fuu sa hoi ën aki fu te u sa mandëën go da di Gaan Kõnu a Loomë be hën kuutu di taki seeka dëën. Hën mi manda dee wakitima taa de musu hoi ën da mi. Te mi feni okasi, nõö mi o mandëën go da di Gaan Kõnu.”

²² Di Gaama Fesitu taki sô kaa, hën di kõnu taki dëën taa: “Wë miseei kë jei fa di womi ta fan.”

Hën a taa: “Wë antoobi. Amanjan wante nõö joo jei ën.”

Aki de seti kuutu Paulosu baka.

²³ Hën di dobooko fëën hën Kõnu Agiipa ku Benisi ko dou. Nõö di de ko dou, hën dee sëmbë u di kõndë ta wai ta mbei piizii da de te na soni. Hën de denda a di kuutuwasu ku dee hedima u sodati ku dee tiima u di kõndë. Hën de ko sindo. Hën Gaama Fesitu manda sëmbë taa de musu tja Paulosu ko da de. Hën de tjëën ko.

²⁴ Hën Gaama Fesitu seti di kuutu taa: “Wë Kõndë Masa, hedima u kõndë ku föluku, ja si di womi u tja ko taanpu a u fesi aki. Wë nõö hii dee Dju sëmbë fu Jelusalen te dou ku Sesalia aki tuu tja kaagi fëën ko da mi. De bai taa a musu dëdë, an musu dë a libi mõön. Nõö hën di womi wë i si disii.

²⁵ “Nõö fa mi wegii soni fëën luku tefa mi kaba aki, ma si a du soni tjika faa musu dëdë e. Ma di hën seepi taki taa a kë go a di Gaan Kõnu faa kuutu dëën, nõö hën mi piki taa mi o mandëën go a Loomë kumafa a kë.

²⁶ “Ma nõö wan soni toobi mi. Ma sabi di soni fëën fini tjika fu mi mbei pampia manda da di Gaan Kõnu taa sô wan soni a du. Hën mbei mi manda kai ën faa ko a u aki, be un kuutama tuu musu jei fa a o taki, ma u kë be Kõnu musu haika mõön fini. Nõö fa a o taki te a kaba aki, i musu feni piki mi fu mi manda pampia da di Gaan Kõnu.

²⁷ “Biga an bunu da mi u mi manda wan sëmbë buibui da di Gaan Kõnu söndö pampia e. Mi musu piki ën di soni di u ku ën abi te mi mandëën go.”

26

Aki Paulosu ta fan ku Gaama Fesitu ku Kõnu Agiipa.

¹ Wë nõö di di Gaama taki sô te a kaba, hën Kõnu Agiipa taki da Paulosu taa: “Womi, wë da di soni aan soni. I sa piki kumafa di soni fii dë, boo jei.”

Hën Paulosu hopo maun a liba da de faa fan ku de.

² Hën a taa: “Kõndë Masa, kõlöku tja mi fu di mi ko dou a i aki, fu ko piki i fu hii dee soni dee Dju sëmbë tja mi ko kaagi da unu.

³ Wë biga i sabi hii dee guwenti fuu Isaëli sëmbë finifini, te dou ku dee soni dee u ta fia ta taki. Nöo fa i si mi o fan ku i aki, nöo mi begi i hoi pasensi haika mi.

⁴ “Fa dee Dju hedima tja kaagi u mi ko da i aki, an bi dë fanöudu fu de du sö e., Biga fu sensi di mi bi dë pikiwan ta libi a mi köndë te kisi Jelusalen fu tefa u dë aki, hii dee Dju sëmbë tuu bi sabi fa mi ta libi.

⁵ Biga de sabi mi longi kaa. Nöo ee de bi kë, nöo de bi sa taki da i taa Faliseima mi bi dë. Nöo dee sëmbë fuu dee dë u di paatëi dë, de ta hoi dee wëti u Dju möön hii dee oto sëmbë fuu tuu. Nöo söseei miseei bi ta hoi de tu.

⁶⁻⁷ “Nöo kumafa i seei sabi kaa, Masa Gadu bi paamusi dee fesiten sëmbë fuu taa te wan daka dëdë sëmbë sa weki baka. Nöo, Köndë Masa, di soni Masa Gadu paamusi dë, nöo hii u dee tuwalufu lö sëmbë fu Dju, u tuu këen. Hën mbei u ta lesipeki Gadu ta begi ën a ndeti ku didia nöömö fuu tuu musu feni ën. Ma tökuseei dee Dju sëmbë seei ta kuutu a mi liba fu di mi ta piki di soni dë taa a dë sö tuu.

⁸ “Köndë Masa, faandi mbei un Isaëli sëmbë wan sa piki taa Masa Gadu sa weki sëmbë puu a dëdë köndë?

⁹ “Ma wë sö mi seepi bi dë tu o. Biga mi bi abi di pakisei taa mi musu ta biinga u tapa dee soni u Jesosi fu Nazalëti, fu në fëen an musu kisi gafa.

¹⁰ Nöo hën wë da di soni di mi bi ta du a Jelusalen. Dee Gaan Begima fuu seei da mi taki taa sö mi musu kisi dee sëmbë u Jesosi tja go söötö a dunguwosu. Nöo fa de bi ta manda sëmbë u de kii de dë, nöo mi seepi bi dë a dendu tu.

¹¹ “Sömëni pasi mi bi ta denda a dee keikiwosu fuu go kisi dee biibima fu Jesosi ta sitaafu. Mi bi ta buta ku de seei fu de musu poi hën në taa de an dë ku ën möön. Mi bi dë fajafaja a di soni dë tee mi ta kule ta suku de te dou a dee köndëköndë na u Isaëli ka de bi kule go, fu mi sa sitaafu de.

¹² “Nöo a di soni dë mi bi nango a Damasikusi e. Fa mi nango dë, nöo dee Gaan Begima fuu bi da mi pampia ta da mi pasi a dee hogi mi nango du dë.

¹³ Ma nöo Köndë Masa, fa mi bi nango dë, a wan juu ten fu sonuati, hën mi si wan gaan limbo kumutu a gaangadu, a sëndë möön sonu lontu u koti zaaa tapa, mi ku dee sëmbë nango ku mi dë.

¹⁴ Hën u tuu panta te u tombi kai a goon.

“Hën mi jei wan töngö kuma sëmbë. A fan ku mi a u Isaëli töngö hakisi mi taa: ‘Womi Saulosu, faandi mbei i ta sitaafu mi sö? Ja ta si taa ku i seei i ta du hogihogi nö?’

¹⁵ “Hën mi hakisi ën taa: ‘Ee Masa, ambë ta fan ku mi aki?’

“Hën a taa: ‘Mi wë e, Jesosi, di sëmbë di i si i ta sitaafu sö.

¹⁶ “Nöo hopo taanpu e. Biga mi ko a i fu tei i ko futuboi u mi. Nöo fa mi ko a i tide aki, nöo i musu taki ën da sëmbë, te dou ku hii dee oto soni dee mi o toona lei i möön.

¹⁷ “Nöo fa i si mi ta manda i aki, nöo na fëëë. Mi o taanpu ku i a hii së ka mi o ta manda i go, fu dee Dju sëmbë ku dee sëmbë na Dju tuu an o sa feni i kii.

¹⁸ “Biga mi ta manda i fii musu ta fan ku de e, be wojo u de ko limbo, be de kumutu a di së u dungu ko a di së u limbo. I musu fan ku de puu de a di kaakiti u di didibi basu, be de feni di heepi u Gadu. Nöo fa de o piki i buka dë, nöo ma o hoi dee hogi du u de a bëë möön. Nöo mi o konda de a dee otowan u mi dendu dee ko dë apaiti da Gadu fu di deseei bi biibi a mi tu.’ Sö a taki da mi e.

¹⁹ “Nöo Köndë Masa, wë di soni di ko a mi dë, nöo Masa Gadu soni wë. Nöo ma niingëen. Mi piki leti kumafa a taki da mi.

²⁰ Biga mi go a Damasikusi hën mi go konda di buka da dee sëmbë fu ala te mi kaba. Hën mi toona go a Jelusalen go fan ku dee sëmbë a Jelusalen te dou ku dee oto Dju sëmbë u hii Judea köndë tuu. Nöo hën mi toona fan ku dee sëmbë na Dju. Fa mi ta konda di buka da dee sëmbë a dee köndëköndë dë, nöo mi ta taki da de taa de musu disa di hogilibi u de bia ko a di së u Masa Gadu. De musu libi bunu be hii sëmbë sa si taa hati u de bia tuu.

²¹ “Nöo fu di mi ta waka ta konda di buka da dee Dju sëmbë ku dee na u Dju tuu dë, nöo fëen hedi dee Dju sëmbë kisi mi a di Wosu u Masa Gadu a Jelusalen dë ta biinga u de kii mi.

²² “Ma Masa Gadu heepi mi mbei de an kii mi. Nöo hën i si mi dë ku libi te tide eti, ta taanpu aki ta konda dee soni u Gadu nöömö da söso sinkii sëmbë ku hedima tuu. Ma ta taki wan oto soni möön leki dee soni Mosesi ku dee oto fesiten tjabukama fuu bi ta taki.

²³ Biga de bi ta konda taa a bakaten di sëmbë de kai di Keesitu o ko, nöo de o dëen sitaafu kii. Hën o dë di fosu sëmbë o dëdë weki a goonliba faa feni libi u teego. Nöo a o jabi pasi da dee Dju sëmbë fëen ku dee na Dju sëmbë tuu u de sa ko a di së u limbo. ‘Sö dee fesiten sëmbë bi taki e, nöo fa u dë aki nöo a ko pasa tuu.’”

²⁴ Di ka Paulosu fan dou dë, nöo hën Gaama Fesitu bai taa: “Paulosu, i lau e. Dee hia soni fii i lei dë mbei i ta fan laulau sö.”

²⁵ Hën a piki taa: “Mi lesipeki Köndë Masa, ma lau e. Dee soni mi ta taki aki nõö tuutuu soni de dë e, fii musu sa pakisei.

²⁶ Nõö mi sabi taa di Könu sabi de kaa, biga de an pasa a wosu dendu tjubitjubi fu sëmbe an sa sabi de. De tuu pasa a lanti wojo wajaa. Hën mbei ma ta fëëë u taki de.”

²⁷ Hën a bia hakisi di Könu taa: “Könu o, dee soni dee fesiten tjabukama u Masa Gadu bi sikifi buta dë, ja ta piki de nõ? Mi sabi taa i ta piki de.”

²⁸ Hën Könu piki ën taa: “Wë ma womi, fa i ta fan ku mi aki, i mëni taa i sa mbei mi ko biibi a Jesosi wantewante aki sò nõ?”

²⁹ Hën Paulosu piki ën taa: “Ee wantewante i sa ko, ee te bakaten seei, ma a' toobi. Ma mi ta begi Masa Gadu da i ku dee otowan ta haika mi aki tuu taa un sa ko kuma mi, boiti di fa mi dë buibui a maun aki.”

³⁰ Di Paulosu taki sò kaa, nõö hën Könu Agiipa ku Gaama Fesitu hopo, de ku Benisi ku hii dee otowan tuu dee bi dë sindosindo dë, hën di kuutu booko.

³¹ Nõö fa de nango dë, hën de ta fan ku deseai taa: “Di womi aki an du hogi möönsò fu de musu kii ën e. An musu dë a dinguwosu seei.”

³² Hën di könu fan ku di gaama taa: “Ee an bi hakisi i kaa fii mandëën go a di Gaan Könu u Loomë, nõö u bi sa puu ën a dinguwosu. Wë ma di a hakisi i sò kaa, nõö wa sa puu ën möön.”

27

Aki de ta tja Paulosu go a Loomë.

¹ Hën de dë te wan daka, hën de buta taa de o manda Paulosu ku wanlò oto sëmbe sөөтösөөтö ku bui go a Loomë. Nõö hën de tei wan sodati kabiteni de kai Julisi buta faa musu tja dee sëmbe dë go a di Gaan Könu. Nõö di kabiteni dë ta wooko da di Gaan Könu seei.

² Nõö di juu dë, wan zeboto bi kumutu a di köndë de kai Adamitia ,ko tjökö a Sesalia dë, ufö a o go a Italia Köndë. Nõö a di boto dë de o tja Paulosu, biga a Italia Köndë Loomë dë. Nõö di boto o ta nama a dee köndëköndë fu di ze bandja u Asia nango te a dou a Italia.

Hën u subi a di boto dë tefa u kaba. Hën u wai buta a mindi. Nõö fa u nango dë, nõö di womi u Masadonia de kai Alisitakusi di ta dë a Tesalonika hën o go ku u tu.

³ Hën di dobooko fëën hën u nango tefa u nama a Sidon. Nõö di sodati kabiteni libi bunu ku Paulosu. Biga a dëën pasi faa go a tela a dee mati fëën fu de sa sölugu ën.

⁴ Hën u toona ko subi a boto. Hën u buta a mindi. Ma di ventu ta hai u baka taanga te wa sa go. U musu ta waka a bandja së u di paati de kai Sipuusi nango ka di ventu an ta hai u baka sò möön.

⁵ Baka fëën möön, hën u waka a di ze langalanga ta pasa dee köndë u Silisia ku Panfilia, hën u go nama a di köndë de kai Mila u Lisia köndë.

⁶ Hën di u ko dou, hën di sodati kabiteni ko si wan boto fu di köndë u Afiikan de kai Alekesania nango a Italia. Hën a mbei u tei di boto dë.

⁷ Nõö di u kumutu a Mila, wa sa waka hesi. U ta waka teigiteigi ta ko nõömö te dou sëmëni daka ufö u ko zuntu ku di köndë de kai Kinidusi. Tökusei wa dou möönsö. Di ventu ta hai u baka kodo te wa sa go a di pasi di u bi musu go möön. Hën u ko pasa di paati de kai Saamoni kisi di gaan paati de kai Keeta, nõö hën u ta waka a di së bandja fëën ka di ventu an ta naki u sò möön.

⁸ Ma nõö fa u ta waka zuntu ku di bunu së u di paati nango dë seei, ma tökusei di ventu ta tja u nango baka eti. Nõö hën u ta waka ku taanga nango, tefa u go nama a wan kamian u Keeta de kai Bumbuu Lampeesi. A dë zuntu ku di köndë de kai Lasea.

⁹ Nõö fa u ta du dë, u ta lasi ten seei. Biga di gaan begi daka u dee Dju sëmbe di de ta begi söndö njan pasa kaa, nõö te di daka dë pasa nõö an bunu u waka a di ze möön.

Te wan pisi hën Paulosu hopo bai de taa:

¹⁰ “Womi, mi si taa ee u kumutu aki go möön, nõö di boto o booko nõö woo kisi makei. A kandë lai fuu o go. A kandë so fuu o dëdë tu.”

¹¹ Fa Paulosu fan dë, hën di sëmbe abi di boto ku di sëmbe di ta tjëën, piki taa de sa go. Hën di sodati kabiteni nama ku de, an piki di fan u Paulosu.

¹² Nõö di gaan së u dee sëmbe dee dë a di boto, deseai tu an kë tan a Bumbuu Lampeesi dë. Biga di kamian an bunu da di kötö wei, nõö de kë biinga luku ee de sa go dou a di köndë de kai Fenikisi go tan ala tefa di kötö ten pasa. Biga Fenikisi hën da wan bunu lampeesi u Keeta. Di ventu an ta kisi taanga ala a hii së kumafa a ta kisi a Bumbuu Lampeesi.

¹³ Hën u dë te wan pisi. Hën wan ventu kumutu a di ze ko a u, an bigi. Nõö di lö ventu dë, hën de mëni taa de kë. Nõö di a ko wante, nõö hën de hai di hanka u di boto. Nõö hën u tuusi buta a mindi. Hën u ta waka langalanga a bandja së fu di paati kumafa u sa waka zuntu ku tela tjika.

¹⁴Ma fa u nango dë te fuu kë mëni, nõõ hën wan gaan ventu kumutu a di oto së u di paati dou a u. Nõõ di ventu dë, hën da di gaan ventu u di ze.

¹⁵Hën a kisi u a wataliba dë vuuu ku di boto. Hën a bia u viooo go a di ze mindi piiii. De biinga u tii di boto te de wei hën de disa. Hën di ventu ta tja u go ka a kë a sösö kamian.

¹⁶Te wan pisi hën u ko zuntu ku wan piki paati de kai Kalauda, ka di ventu an ta kisi u taanga sô möön. Nõõ hii fa u nango dë, u ta hai wan piki boto ta tja ku u,

¹⁷nõõ hën u hopo ën hai ku taanga tuwë ko a di boto dendu gbogolou. Hën baka fëen hën de tei köödëi hën de tai di gaan boto lontu hii ën sinkii ko dou fu di ventu an musu tjëen go booko.

Nõõ hën de fëëë taa di boto o tjökö a di gaan sandu de kai Siite. Nõõ hën de saka di zei di dë a di boto zaaa ko basu fu di ventu an sa tja u go hesi sô möön. Nõõ di de seeka sô te de kaba, nõõ hën di boto dë a di wata liba ta diipi nango ta ko ta tja u go ka di ventu kë.

¹⁸Di dobooko fëen, hën di gaan ventu ta kisi u eti ta seki di boto taanga kuma a sa singi u. Hën de puu hafu u dee lai a di boto tuwë go a wata.

¹⁹Di u dii daka fuu di u kumutu a lampeesi, hën dee wookoma u di boto seei tei dee wooko lai u di boto tuwë go a wata.

²⁰Hën u dë a di boto dendu sômëni daka. U hopo wojo luku liba te u wei, wa ta si teeja möönsö. Wa ta si sonuwojo. Di gaan ventu an ta saka möönsö, te nõõ na wan fuu ta mëni möön taa woo kumutu ku libi.

²¹Nõõ di ten dë, dee sëmbë bi dë longi söndö njan. Biga de bi dë ku gaan pakisei te na wan u de ta mëni soni u njan möön.

Hën u dë te wan pisi, nõõ hën Paulosu hopo taanpu a u mindi. Hën a taki da de taa: "Womi, hën di soni aki wë mi bi taki da unu taa wan boo kumutu a Keeta e. Ee u bi tan ala di soni aki an bi o miti u, nõõ dee lai fuunu an bi o kaba a sösö.

²²"Ma nõõ haika, un tai hati e. Di boto hën a o booko kaba a sösö, ma na wan fuu o lasi u libi. U tuu o kumutu.

²³"Nõõ di soni mbei mi taki sô. A di ndeti, hën di Gadu di mi ta dini aki, a puu wan basia fëen köndë manda ko taanpu a mi bandja ko fan ku mi, biga mi dëen sëmbë.

²⁴Hën a taki da mi taa: 'Womi Paulosu, na panta e. I musu nango te i dou a di Gaan Könu fesi nõömö faa kuutu soni fii. Nõõ Gadu dë ku i. A o da i hii dee sëmbë ku i ta waka a di boto aki, de tuu o kumutu. Na wan u de o dëdë.'

²⁵"Wë nõõ womi, mi ta futoou Masa Gadu e. Di soni i si a manda ko piki mi aki, sô nõõ a o pasa nõömö. Hën mbei mi ko fan ku unu taa un tai hati e. Woo libi.

²⁶Ma fa i si u nango aki, di ventu o tja u go naki a wan paati, ma u tuu o kumutu." Sö Paulosu fan ku u.

²⁷Nõõ hën u dë tee di u teni-a-fö ndeti fuu, di ventu ta tja u nango zaaa eti a di pisi u di ze de kai Adiia. Nõõ hën kuma a di tuwalufu juu fu ndeti, hën dee tiima u di boto ko ta fii taa u ta zuntu ku së tela.

²⁸Nõõ hën de maaka di wata luku. A fundu föteni mëti. Hën di u go wan pisi möön hën de toona maakëen möön, hën a ko diitëni mëti.

²⁹Hën de ko panta taa di boto o go naki booko a wan sitonu kamian. Hën de saka fö hanka tuwë go a wata djolou a di boto gogo. Hën de ta begi soni fu didia musu ko.

³⁰Nõõ di juu dë dee sëmbë ta tii di boto, de kë fusi go. Nõõ hën de go puu di piki boto u bi ta tja a di boto dendu dë tuwë a wata. De ta ganjan u otowan mbei taa de kë tuwë hanka a di boto hedi së. Ma möiti wë de ta mbei fu de go disa u otowan a di boto dendu.

³¹Ma Paulosu si de. Nõõ hën a piki di kabiteni ku dee oto sodati sai dë taa: "Ee dee tiima u di boto kumutu go disa u, nõõ wan o libi möön e. Woon dëdë."

³²Nõõ di dee sodati ko jei sô kaa, hën de hopo kisi de ufangi hën de koti dee tatai u di piki boto tuwë. Di boto diipi go fiaa.

³³Hën di ganian kanda, hën Paulosu fan ku de taa: "Un haika e, dee sëmbë. Tide mbei teni-a-fö daka un dë aki ku bookohedi. Hati fuunu ta latja te wan ta njan.

³⁴Nõõ mi begi unu be un njan wan pikiwan. Biga ee wan njan nõõ woon dëdë. Wan panta tumisi e. Biga na wan niën fuunu hedi uwii seei o lasi."

³⁵Hën di a taki sô kaa, hën a tei wan bëëë. Hën a da Masa Gadu tangi a de tuu fesi te a kaba. Nõõ hën a booko wan pisi, hën a ta njan.

³⁶Nõõ di de tuu si sô kaa, nõõ hën de tai hati, hën deseei njan tu.

³⁷Nõõ u dë tuhöndö ku sëbëntëni-ku-sikisi womi a di boto dë e, sô u bi hia tjika.

³⁸Nõõ di u njan te u kaba, hën u bigi puu lai möön ta tuwë a wata fu di boto musu möön fukë. Dee lai u ta puu ta tuwë a wata dë, de dë sakusaku u di soni de ta mbei boon.

³⁹Tefa kamian limbo, hën de ta si tela ma de an sabi di kamian. Hën de luku ën hën de si taa di kamian abi wan godo dë ku sandu balalaa. Nõõ hën de taa de o biinga luku ee de sa tjökö di boto nëen.

⁴⁰ Hën de koti dee tatai ta hoi dee hanka tuwë disa a di ze. Hën de lusu dee tatai ta hoi dee pada. Hën de hopo di ze seeka faa sa kisi di ventu möön taanga be a tja u go a fesi möön hesi. Nöo di de seeka sö te de kaba, nöo hën u nango zaaaa faa tja u go dou a di sandu.

⁴¹ Nöo di u nango, te fuu kë sabi hën di sipi hedi tjökô a di sandu djoo ka tu ze buka ta kule ko miti. U peka gingin. Fa u peka dë, nöo di boto hedi hën peka, an sa buli. Ma di wata ta naki di boto gogo nango ta ko djugudjugu tefa a booko pispisi.

⁴² Nöo di dee sodati si sö kaa, de panta taa dee sitaafuma o sun go kumutu, nöo de kë kii de wante.

⁴³ Ma di sodati kabiteni an kë u de kii Paulosu, hën a bai de taa be de disa dee sëmbë, be de an kii de. Hën a taa, dee sëmbë dee sa' u sun nöo be de fosu djombo go a wata sun go a së.

⁴⁴ Nöo dee sëmbë na sabi u sun, nöo de musu subi a dee paanga liba ku dee bookobooko boto pisi liba, nöo de hai go a së.

Nöo di u du sö kaa, hën u tuu dou a tela. U libi.

28

Aki Paulosu dë a Malita.

¹ Nöo di u nango te u go dou ku libi a tela ufö u ko sabi taa di paati u naki dë hën de kai Malita.

² Nöo dee sëmbë u di köndë kisi u ku wai, de hoi u bunu, de mbei u sëmbë. Fa di tjuba ta kai ta fon u dë u ta kötö, hën de zunta faja da u, u ta këndë.

³ Paulosu seei ta pii udu ta tja ko zunta faja. Te wan pisi hën di faja kendi wan sindeki a di udu dendu, hën a kumutu ko njan mën a maun gaa peka gingin.

⁴ Hën di dee sëmbë u di köndë si di sindeki pekapeka nëen maun, hën de taa: "Wë di sëmbë di sindeki njan peka nëen maun aki, goonliba si taa an dë fa a libi möön e. Biga de singi a ze kumutu, an dëdë, nöo hën di sindeki njan mën. Wë nöo di sëmbë dë musu dë wan hogisonima." Sö de taki.

⁵ Hën Paulosu sakwi di sindeki vau puu tuwë a faja. Fa a njan mën dë seei, töku na wan soni du ën.

⁶ Di juu dë, dee sëmbë dë pii ta luku. Biga de ta mën taa ka a njan mën tjika dë, nöo te wan pisi maun fëen o soi ee nasö a tombi kai dëdë. Hën de luku ën te de wei, soni seei an du ën möönsö. Hën de bia pakisei taa: "Wë di sëmbë dë, a musu u dë wan gadu. Biga di sindeki aki an sa njan sëmbë sö, nöo a fika ku libi."

⁷ Nöo di hedima fu di paati dë hën de kai Pubiisi. Nöo a abi wan gaan pisi u di köndë zuntu ka di sindeki njan Paulosu dë. Nöo hën a tja u go nëen. Hën a sölugu u bunu hoi u seei dii daka longi.

⁸ Nöo di tata u di hedima bi dë suwakisuwaki. Fëbë ku bëë dë ku ën te na soni. Nöo hën Paulosu go nëen go begi dëen te a kaba, hën a nama maun nëen. Hën di tata bëtë gbegede. A ko bunu.

⁹ Nöo di dee sëmbë ta libi a di paati jei sö, hën de go piki hii dee sikima u de a hii dee köndëköndë u di paati, hën de tuu ko a u suku heepi nöo hën de tuu fia ko bunu.

¹⁰ Hën de bigi u a sômëni fasi seei. Tefa di daka woo kumutu dë, hën de buta dee soni u a' fanöudu a boto da u.

¹¹ Nöo u bi a' dii liba naandë. Nöo di woo go, hën u tei wan boto fu Alekesania de kai "De Tumii u Liba". A bi sai dë ta luku fu di kötö wei musu pasa. Hën u subi nëen wai buta a mindi.

Aki Paulosu go dou a Loomë.

¹² Nöo di u kumutu a Malita hën u go nama a wan köndë de kai Silakuse. Nöo u hoi dii daka dë,

¹³ hën u kumutu. Hën u waka langalanga a di ze bandja. Hën u go nama a di köndë de kai Legiun. Dobooko fëen, hën wan ventu kumutu a u baka ta ko, nöo hën u kumutu ku ën. Hën di dobooko hën u nama a Puteoli.

¹⁴ Nöo di u ko nama a Puteoli, hën u ko si wanlö biibima u Masa Jesosi dë, hën de begi u fuu tan ku de sëbën daka. Hën u tan tefa di sëbën daka dou, hën u kumutu dë go dou a Loomë.

¹⁵ Wë nöo di u bi ta waka a futu fuu go dou a Loomë, nöo hën dee sëmbë u Masa Jesosi fu ala jei taa sö u ta ko. Hën de kai a pasi waka ko miti u. Hafu u de waka te dou a di wojowojo fu di gaan pasi de kai Apii. Hafu u de fika a di kamian de kai Dii Wakama Wosu ta luku u.

Nöo di Paulosu si taa sö de du, nöo hën a dëen taanga. Hën a da Masa Gadu tangi fu di piizii de mbei ku ën dë. Wë da sö di waka fuu waka bifö u dou a Loomë.

¹⁶ Nöo di u go dou a Loomë, hën de da Paulosu pasi fëen wanwan sa libi, ma a abi wan sodati ta watji ën.

Aki Paulosu ta fan ku dee Dju sëmbë a Loomë.

¹⁷ Nöo baka dii daka fëen fu di a dou, hën a kai dee hedima u Dju dee dë a Loomë taa be de ko nëen be a fan ku de. Nöo di de ko dou, hën a fan ku de taa: “Dee Isaëli sëmbë u mi aki, a Jerusalem wë mi kumutu. Ma fa mi dë buibui aki seei, ma na dee wëti u dee gaan sëmbë fuu mi poi e. Ma du hogi ku dee otowan fuu fu Isaëli tu, ma tökuseei de wë kisi mi a Jerusalem ala tja go da dee Loomë lanti fu ala.

¹⁸ “Nöo di dee lanti hedima ko öndösuku mi libi luku tefa de kaba, de an si föutu a mi seei möönsö fu de musu kii mi, nöo hën de kë puu mi a dunguwosu.

¹⁹ Ma nöo dee Dju sëmbë an kë piki. Nöo di ma si na wan oto baaku möönsö, hën mi taa mi kë ko a di Gaan Könu aki faa kuuu da mi. Ma fa mi ko aki seei, an dë taa mi kë tja kaagi u dee sëmbë fuu u Isaëli ko da di Könu e.

²⁰ “Hën mbei mi kai unu fu mi fan ku unu, fuun saandi da di soni mbei mi dë buibui aki. Fu di mi ta biibi taa di Heepima u Isaëli di u bi ta mëni faa ko nöo a ko kaa, fëen hedi mbei mi dë söötösöötö ku di këti aki.”

²¹ Nöo di dee Isaëli sëmbë jei sö, hën de toona piki ën taa: “Wë nöo dee Isaëli sëmbë fuu a Judea ala an sikifi soni fii a pampia manda da u aki möönsö e. Na wan u dee sëmbë fuu dee kumutu ala tja kaagi fii ko da u aki tu.

²² “Ma nöo ee joo fan ku u a di soni di i, Paulosu, ta biibi, nöo fan ku u boo jei. Wë biga wan soni fu di biibi fii nöo u ta jei nöömö taa a hii kamian ka i ta taki a di njunjun biibi dë liba kaa, nöo a ta tja fia. Nöo u kë sabi soni fëen finifini e.”

²³ Di de fan sö kaa, nöo hën de buta daka. Tefa di daka dou, nöo hën de ko a Paulosu te a hia nëen wosu. Hën a ta fan ku de wan hii daka fu tefa sapate, ta leti de fa Masa Gadu ko ta tii libisëmbë a wan hii njunjun fasi. Nöo fa a ta fan dë, a ta tei Gadu buku ta lesi dee soni Mosesi ku dee fesiten tjabukama u Masa Gadu bi sikifi, ta puu da de. A ta biinga ku de nöömö fu de musu biibi taa dee soni de bi sikifi buta dë, soni u Masa Jesosi wë de bi ta taki nöo awaa de ko pasa.

²⁴ Nöo fa a ta fan ku de dë, de jei di fan. So u de piki taa tuu. Ma nöo so u de an kë tei ën seei.

²⁵ Te wan pisi hën de hopo u de go. Hën Paulosu fan ku de wan pasi möön ufö de go taa: “Di Akaa u Masa Gadu bi abi leti e, di a bi ko a di tjabukama fëen de kai Jesaaja liba. Biga a fan ku dee gaan sëmbë fuunu taa:

²⁶ Go fan ku dee Isaëli sëmbë aki taa:

‘Woon ta haika soni nöömö

ma wan o ta fusutan.

Woon ta luku soni nöömö

ma wan o ta si soni möönsö.’

²⁷ Biga dee sëmbë dee i si u ta fan ku de aki,

de a’ taanga hati te de an sa bia pakisei möönsö.

De a’ taangajesi poi.

De tapa de wojo seei u de an si soni.

Ee de an bi tapa wojo,

nöo de bi o si soni ku de wojo,

nöo de bi o jei soni ku de jesi,

de bi o a’ fusutan a de hedi dendu,

nöo de bi o bia ko a mi.

Nöo mi bi sa kula de.

Ma de an kë.

²⁸ Sö Gadu bi fan ku dee gaan sëmbë fuunu, nöo mi kë mbei un sabi taa sö un dë te tide eti.,

“Wë nöo di wan ta kë piki di buka u Masa Gadu aki faa heepi unu, nöo mi taki da unu taa a ta manda di Buka go da dee sëmbë dee na Isaëli e, nöo de o piki.”

[

²⁹ Di Paulosu fan sö tefa a kaba, hën dee Dju sëmbë kumutu dë. Nöo fa de nango dë, hën de ta fia wan gaan fia nango fu di fan a fan ku de dë hedi.]

³⁰ Baka u di dë, hën Paulosu libi a di wosu hii tu jaa longi, ta paka di wosu hënseei. Nöo a ta kisi hii dee sëmbë dee ta ko nëen tuu ku wai.

³¹ A ta konda nöömö fa Masa Gadu tja wan njunjun tii ko, nöo a ta lei dee sëmbë ta ko nëen dë dee soni u Masa Jesosi Keesitu nöömö. An ta fëëe seei u taki de. Nöo sëmbë an ta tapëen tu fu an taki de.

A kaba.

Di biifi Paulosu manda da dee biibima u Loomë

Wan wöutu a fesi.

Söö. Wë di pisi u Gadu Buku aki sö, nöö di tjabukama u Masa Jesosi de kai Paulosu hën sikifi ën manda da wanlö biibima u Masa Jesosi a di köndë de kai Loomë. Nöö fa a sikifi ën da de dë, nëën bi tja de ko a biibi e. Ma a buta taa a kë mbei wan lëisi faa go haika dee sëmbë u Loomë naandë. Nöö hën mbei a sikifi di biifi aki da de u de sabi ambë dëën, ku andi da di buka di a ta konda.

Nöö a di biifi aki, Paulosu ta lei gbegedee seei dee soni ku dee soni dee dë a di Buka u Masa Jesosi dendu. Nöö di mama sondi a taki a di biifi dë taa: Libi u teego fii fendii, nöö an dë sondi di wan sëmbë sa kisi ku ën seei kaakiti möönsö. Ma Gadu hën ta da u ën ku ën bunuhati te u nama ku Masa Jesosi.

Nöö Paulosu ta taki a sëmëni oto soni liba tu, a di biifi aki dendu. A ta lei fa hii sëmbë dë a wogi du basu, nöö de tuu o kisi sitaafu a Gadu ee na de biibi a Masa Jesosi liba. Hën tö sa mbei i ko limbo a Gadu wojo. Hën a toona ta lei fa di Akaa u Gadu tö nöö sa puu wan sëmbë fu an musu libi hogilibi möön.

Nöö a ta lei andi dee wëti u Gadu kë taki, ku fa dee Dju sëmbë ku dee sëmbë an dë Dju tuu dë a dendu u dee sondi Gadu buta faa du. Sëmëni oto soni a lei dee sëmbë u Loomë u de fusutan di Buka möön bunu.

Nöö di a o tapa di biifi, nöö hën a lei fa biibima ku biibima musu ta libi ku deseei makandi, ku fa de musu ta libi ku lanti. Nöö hën a tapa di biifi ku odi apaiti.

Nöö te joo lesi di biifi aki, nöö joo si fa Paulosu bi abi fusutan tjika fu dee soni Gadu du da u a Masa Jesosi. Nöö i seei o ko abi möön bunu fusutan u de tu.

Aki di pampia seti.

¹ Wë dee sëmbë u Loomë dë, mi ta manda gaan odi da unu. Nöö di sëmbë di ta mbei di biifi aki, nöö mi da Paulosu, wan futuboi u Jesosi Keesitu di hënseei kai buta apaiti fasi taa mi musu dë wan tjabukama fëën ta konda di Bunu Buka u Gadu da sëmbë.

² Nöö di Buka mi ta konda aki sö, nöö Gadu bi paamusi ën gaanduwe a fesi e. Biga a bi taki ën da dee fesiten tjabukama fëën, nöö hën de sikifi ën buta a di Buku fëën.

³ Nöö di Buka aki, a nama a di Mii fëën de kai Jesosi Keesitu, di dë di Masa fuu.

Fa Jesosi sai dë, dee sëmbë, a libisëmbë fasi nöö a bi dë di bakamii fu Könu Dafiti,

⁴ ma nöö te i luku ën te i kaba, nöö i ta si gbegedee taa Gaangadu Mii seei di dë. Biga libi fëën bi dë limbolimbo söndö föutu, ufö a weki baka a dëdë a wan kaakiti fasi. Sö di Akaa u Gadu bi dë nëën tjika.

⁵ Nöö di Mii u Gadu di u ta taki aki, hën wë libi ku u ku ën bunuhati. Hën a da u di wooko fuu sa ta tja di Buka fëën ta paaja da dee peipei sëmbë u goonliba, be de sa biibi ën nöö de o sa piki ën buka.

⁶ Nöö un dee biibima u Loomë seei dë a dendu tu e, u dee sëmbë dee Gadu kai fuun ko dë sëmbë u Jesosi Keesitu.

⁷ Nöö hën i si mi ta mbei di biifi aki da unu.

Masa Gadu lobi unu e, dee sëmbë. A kai unu fuun ko dë apaiti sëmbë dëën. Nöö mi ta manda gaan odi da unu taa u Tata Masa Gaangadu ku Masa Jesosi Keesitu tuu musu ta tja unu ku de bunuhati. De musu da unu böö.

Aki Paulosu taki di fa a kë go haika dee biibima u Loomë tjika.

⁸ Wë nöö a di fosu kamian nöö mi ta da di Gadu fuu di mi ta dini aki tangi da unu tuu a Jesosi Keesitu në. Biga de tei di fa un ta biibi ën naandë tja go paaja a hii kamian.

⁹ Nöö fa mi ta dini ën ku hii mi hati ta konda di Bunu Buka fëën Mii aki, nöö hënseei dë kotoigima u mi e. A sabi taa ma ta fëékëtë unu a di begi u mi möönsö. Hiniwanten mi ta mëni unu.

¹⁰ Nöö mi ta begi ën nöömö, a kandë mi sa feni pasi fu mi dou a unu ala awaa, ee Gadu kë.

¹¹ Biga wë mi hangi u si unu gaanfa seei, dee sëmbë, u mi musu tja wan soni u di Akaa u Gadu ko paati ku unu, be di biibi fuunu ko möön taanga.

¹² Boo taki ën sö taa mi kë fu mi ku unu tuu musu miti fuu da u seei taanga, fa u ta biibi Gadu makandi aki.

¹³ Tuu e, dee sëmbë, mi kë mbei un ko sabi taa sëmëni pasi mi buta kaa fu mi sa ko a unu. Mi kë ko wini sëmbë a unu mindi naandë da Gadu, leti kumafa mi bi wini sëmbë a sëmëni u dee köndë ka dee sëmbë na Dju ta libi, ka mi bi ta waka. Ma nöö hën mi ta biinga te tide, soni ta tapa mi nöömö.

¹⁴ Fa mi ta konda di Buka u Masa Jesosi aki, dee sëmbë, nöö mi musu u kondëen da hii sëmbë e, dee sëmbë dee kisi lei ku dee an kisi lei wan bêtë, dee sëmbë dee ta fusutan soni bunu ku dee sëmbë dee an ta fusutan soni wan bêtë, de tuu mi musu ta konda di Buka da.

¹⁵ Hën mbei mi kê ko a unu a Loomë ala, be mi kondëen ala tu.

¹⁶ Nöö fa mi ta konda di Bunu Buka u „Masa Jesosi„ Keesiti aki, nöö sen an ta kisi mi dëen wan pikiwan seei. Kwetikweti. Biga mi sabi taa hën ta tja di kaakiti u Gadu ko da hii dee sëmbë dee ta biibi ën fu de feni di heepi u Gadu, u de an lasi go kaba a sôsö.

Nöö di Buka aki sô, fosufosu a bi dë fuu dee Dju sëmbë, ma fa u dë aki a ko dë da hii sëmbë tuu.

¹⁷ Hën ta lei u di fasi fuu sa ko bumbuu a Gadu wojo. Nöö di fasi u ta taki aki, a Gadu a kumutu. Nöö ku biibi a ta seti, nöö ku biibi nöö a nango dou tu, leti kumafa de sikifi a di Buku u Gadu taa:

Di sëmbë di dë bumbuu a Gadu wojo,

hën ta libi ku biibi nöömô nango.

Aki ta lei fa Gadu hati boonu ku dee sëmbë dee na a' bisi ku ën.

¹⁸ Dee sëmbë o, di hatiboonu u Masa Gaangadu a liba ala ta kai a so sëmbë liba kaa e, biga de an ta mëni Gadu seei. Fa de sai u de dë, nöö de ta biinga u tapa dee soni dee dë leti, fu di de kê libi di takuhatilibi u de go dou.

¹⁹ Wë biga ee fu de sabi soni u Gadu nöö de sa sabi ën o. Gadu seei wë mbei de sa sabi ën limbolimbo.

²⁰ Biga fa Gadu sai dë, ja sa si ën ku wojo e. Ma te i luku dee wooko fëen te i kaba, nöö i sa si di kaakiti fëen di dë u teego, ku di Gadu fasi fëen di a abi. Biga fu sensi di a mbei goonliba, dee soni dee a bi mbei dë limbolimbo u hii sëmbë sa si, hën mbei na wan sëmbë sa puu ën seei taa an bi sa sabi ën.

²¹ Ma hii fa dee lö sëmbë dee u bi taki dë sabi Gadu seei, ma nöö de an ta lesipeki ën ta dëen di hei di a abi taa a dë Gadu. Na tangi seei de ta dëen. Nöö fëen mbei de ko ta pakisei sôsö soni, hati u de ta mëni wisiwasi te de an abi bumbuu fusutan möön.

²² Hii fa de ta mbei taa de kõni seei, ma di soni dë mbei de toon gaan wisiwasima.

²³ Biga de tei di waiti u di Gadu fuu di an ta dëdë möönsö hën de tuwë go a kapëë. Nöö hën de bia mbei pindi u dee soni dee sa poi kaba a sôsö buta nëen kamian, kuma libisëmbë, kuma fou, mbeti, ku dee soni dee ta hai ku bëë a goon. Dee lö soni dë de go pii tja ko ta dini a Masa Gadu kamian.

²⁴ Nöö fa de du ën tjika dë, nöö hën mbei Gadu disa de be de go du andi de kê ku dee hogihatilibi u de, tee nöö fu u dë aki de ko ta du dee soni dee na fiti libisëmbë u de du ku deseei a di sê u manu ku mujëë soni. De ta poi deseei sinkii ta kaba a sôsö.

²⁵ De tuwë dee leti soni u Gadu tuu fiaa a kapëë go tei ganjanganjan soni. Ka u de ta dini Masa Gaangadu di mbei hii soni u mundu, nöö hën de tei dee soni dee a mbei buta ta begi nëen kamian. De disa di bumbuu Gadu dë di u musu ta begi ta gafa nango nöömô söndö kaba. A tan sô.

²⁶ Nöö hën mbei Gadu disa de tu, be de libi söndö sen kumafa de ta hangi a de hati, tee nöö dee mujëë seei an ta libi a di fa Gadu buta u de ta libi ku womi möön. De bia ko ta du soni dee na fiti fu libisëmbë musu du.

²⁷ Söseei dee womi tu, de disa fa Gadu buta de u de libi ku mujëë, nöö hën de ko ta kê de na de. Hën dee lö gihi dë ko dë kendikendi a de hati tee de go ta libi fanafiti ku de seepi kuma manu ku mujëë. Nöö hën wë i si taa de ko feni di sitaafu ta tja di fiti di lö takulibi di de ta libi naandë.

²⁸ Fa dee sëmbë sai u de dë, dee soni u Gadu de bi sabi naandë, hën de feni taa an dë fanöudu u de hoi de a de pakisei möön. Nöö fëen mbei Gadu disa de, be de du dee poipoi soni de ta pakisei dë go dou, be de ta du dee soni möönmöön dee na fiti fu libisëmbë du.

²⁹ Nöö hën hati u de ko fuu ku hii sootu pei hogifasi. Fa de sai u de dë, sôsö hogihati ku langahati de ta abi. De aan toobi ku na wan wëti a dee hogi de ta du. De ta haun, de ta kii sëmbë, de lo' feti, de ta ganjan sëmbë, de a' hogihati u otowan, de ta tja sëmbë go sei,

³⁰ de ta guunjan sëmbë a baka. Fa de sai dë, de ta buuse Gadu seei, de ta saanti sëmbë ta wisiwasi otowan, de abi gaan fasi ta njan buka. De ta boi kõni seei unfa de sa du hogi nango nöömô. De an ta piki mama ku tata buka möönsö.

³¹ Fa dee lö sëmbë sai u de dë, de aan bumbuu fusutan möön e. Ja sa futoou de a na wan soni. De aan tjalihati möön, nöö de an ta saa sëmbë möön tu.

³² Nöö hii fa de sabi taa Gadu a' leti di a buta taa dee sëmbë dee ta du dee lö soni naandë musu dëdë paati ku ën fu nöömô, ma nöö de aan toobi. De ta du sô nango nöömô. Nöö na di dë nöö, ma de ta da oto sëmbë taanga u de du sô tu. Sô dee sëmbë dë hogi tjika e.

2

*Aki ta lei fa Gadu o kuutu**a wan leti fasi.*

¹ Wë nõo a kandë kumafa un jei dee soni u taki dë, nõo un ta kuutu a dee sëmbe liba dee ta libi sò. Ma mi kè un sabi taa fa un ta kuutu dee oto sëmbe dë, ma nõo unu seei un ta kuutu u e, dee sëmbe. Na wan fuunu sa puu hënseei a dendu, biga hii unu tuu ta du dee lõ wogi naandë tu.

² Nõo u sabi taa Gadu abi leti te a ta kuutu a dee sëmbe liba dee ta libi a dee lõ fasi dë. Na sò nõo?

³ Ma nõo fa i ta suku u kuutu dee oto sëmbe dë, nõo i seei ja dë wan libisëmbe ta du dee soni dë tu nõo? Nõo unfa i pakisei? I mëni taa di kuutu u Gadu an o kai a i liba tu nõo? A o kai a i liba e!

⁴ Fëen mbei ja musu hei i seei fu di Gadu ta libi bunu ku i sò. Biga fa a abi gaan pasensi ku taihati da i dë, nõo a kè fu hati fii musu bia, fëen mbei a ta libi bunu ku i sò te kisi fa u dë aki.

⁵ Ma nõo fa i si i ta mbei taangajesi da Gadu naandë, hati fii an kè bia, ma i saandi i ta du ö? I ta pii di hatiboonu u Gadu buta dë faa musu kai a i liba a di daka di Gadu buta faa kuutu libisëmbe. Nõo a di daka dë, a o ko a limbo gbegedee fa Gadu ta kuutu leti tjika.

⁶ Biga a di juu dë, nõo a o paka hiniwan sëmbe a di sondi di a bi du.

⁷ Dee sëmbe dee bi ta libi bunu nõomö fu de feni gafa a Gadu ku di hei di a abi u da de, dee an bi kè dëdë, nõo dee lõ sëmbe dë Gadu o da de libi fu teego.

⁸ Ma nõo dee sëmbe dee ta suku soni da deseei nõo, de aan bisi ku dee leti soni u Gadu mõönsö, de ta waka a hogilibi baka nõomö, nõo a dee sëmbe naandë liba di hatiboonu u Gadu o ko e.

⁹ Nõo fa i si dee sëmbe sai dë, nõo toobi ku fuka o miti hiniwan u de, ee i dë Dju sëmbe, ee ja dë Dju sëmbe.

¹⁰ Ma ee wan sëmbe i ta libi bunu a Gadu wojo, nõo joo feni gafa a Gadu e, ku nëbai, ku kötöhati, ee i dë Dju, ee ja dë Dju.

¹¹ Biga fa Masa Gadu sai dë, an ta luku ambë da i.

¹² Ma haika e, dee sëmbe. Ee wan sëmbe i ta du hogi ma ja sabi dee wëti u Gadu dee a bi da u dee Dju, nõo Gadu an o kuutu i ku dee lõ wëti dë e. Ma seei joo kisi sitaafu, biga hogi i du. Ma ee wan sëmbe i sabi dee wëti ma jetisee i ta du hogi, nõo ku dee wëti dë seei a o kuutu i da sitaafu.

¹³ Biga an dë taa te i jei dee wëti nõo Gadu o luku i u bumbuu sëmbe nëen wojo e, ma te i piki de ufö.

¹⁴ Dee sëmbe o, fa i si dee oto sëmbe dee na dë Dju sai dë, de an sabi dee wëti dee Gadu da u Dju sëmbe e. Ma te i luku de te i kaba, nõo so juu i ta si kuma de ta libi leti kuma de sabi dee wëti. Hii fa de an abi dee wëti dë seei, ma a dë kuma de ta buta deseei a de basu.

¹⁵ Nõo hën mbei i ta si taa dee soni dee wëti ta taki, nõo de tuu dë sikifisikifi a libisëmbe hati kaa. Biga te de ta poi de, nõo hati u de ta fon de. Fa de sai dë, hiniwan u de ta kuutu ku ën seei ta dëen seei leti ee nasö adjabëë, leti kuma a bi sabi dee wëti u Gadu kaa.

¹⁶ „Nõo fëen mbei na wan sëmbe o fika söndö Gadu kuutu ën e.„ Biga wan daka o ko, nõo Gadu o buta Jesosi Keesitu faa kuutu hii dee tjubitjubi soni tuu dee dë a libisëmbe hati, leti kumafa di Buka di mi ta konda aki ta taki.

Aki ta lei taa aan heepi ee i dë Dju sëmbe ma ja ta hoi dee wëti.

¹⁷ Söö. Wë awaa mi o fan ku un dee sëmbe dee ta hopo unu seei naandë fu di un dë Dju hedi. Fa un sai dë, un ta langi a dee wëti dee Masa Gaangadu bi da dee fesiten sëmbe fuu taa de o tja unu go a Gadu. Un taa un dë wan apaiti sëmbe di Gadu ta luku fëen seei. Sö un sai dë ta njan buka ta taki.

¹⁸ Un taa un sabi hii soni Gadu kè kaa, un lei dee wëti fëen tee sabi andi da dee mõön bumbuu soni u goonliba. Sö un ta taki.

¹⁹ Un taa un sa leti dee sëmbe seei dee an bi sabi soni u Gadu wan daka, be wojo u de ko limbo. Un ta taki taa un sa heepi de, be de kumutu a dungu ko a limbo.

²⁰ Un taa ee wan sëmbe aan fusutan, nõo un sa heepi ën be a ko sabi unfa faa musu libi. Un ta lei sëmbe seei kuma unu da mësitë nõo de da miii. Biga unu abi dee wëti dee ta mbei sëmbe ko sabi andi da tuu ku andi da ganjan. Na sò un ta taki nõo?

²¹ Ma nõo mi hakisi unu e, taa fa un ta lei oto sëmbe dë, un ta lei unu seei tu ö? Fa un ta konda taa sëmbe an musu fufuu, wë nõo unu seepi wë? Wan ta fufuu ö?

²² Un sai dë ta bai sëmbë taa ja musu tei wan mujëe di an dë mujëe fii. Wë nõo unu wë, wan ta du ën nõ? Un taa un ta buuse dee pindigadu u dee oto sëmbë, ma nõo mi hakisi unu taa wan ta feni njan a dee pindigadu wosu u de nõ?

²³ Un si? Fa un ta njan buka naandë ta mbei unu seei hei taa unu abi dee wëti u Gadu, ma nõo wan ta poi de ta sösö Gadu nõ, dee sëmbë?

²⁴ Wan sabi fa di Buku bi taki nõ? A taa: “Fu un dee Dju sëmbë i si aki hedi mbei dee oto køndë sëmbë ta kosi Gadu në e.”

²⁵ Dee sëmbë o, fa un dë Dju sëmbë tjika aki, nõo un abi di maaka a unu sinkii kaa taa un dë apaiti sëmbë da Gadu. Na sò nõ? Wë nõo ee un ta hoi dee wëti dee Gadu bi da, nõo di maaka dë abi waiti. Ma nõo ee un ta booko dee wëti fëen nõo di maaka dë an abi wan wojo heepi. Biga di maaka nëen da di gaan soni. Nõo fa i ta booko Gadu wëti dë, nõo i ko dë leti kuma dee sëmbë dee na abi di maaka.

²⁶ Haika e, ee wan sëmbë an abi di maaka u Dju nëen sinkii, ma nõo libi fëen ta kai ku dee wëti u Gadu, nõo na Buku o luku ën apaiti leti kuma a abi di maaka nëen sinkii, na sò nõ?

²⁷ Nõo di lõ sëmbë dë sa kuutu i o. Biga hii fa i abi dee wëti u Gadu sikifisikifi ku di maaka a i sinkii dë tuu seei, ma tõku i ta booko dee wëti.

²⁸ Nõo sò wan Dju, an dë wan leti Dju a Gadu wojo e. Nõo sò seei tu di maaka a i sinkii dë, nëen da di tuutuu maaka di a ta si. Kwetikweti.

²⁹ Biga di sëmbë di dë wan leti Dju a Gadu wojo, nõo hati fëen hën tooka, na sinkii fëen. Nõo fa di hati fëen tooka dë, an dë fu di a abi dee wëti u Gadu sikifisikifi a pampia e, ma fu di di Akaa u Gadu hën du ën wooko nëen hati. Nõo sò wan sëmbë an ta feni gafa fëen a libisëmbë e, ma a ta feni ën a Gadu.

3

Aki ta lei fa Gadu dë u futoou

u nõömö.

¹ Wë a kandë fa mi taki dë, nõo so fuunu dee Dju sëmbë o hakisi taa: “Wë ee a dë sò, nõo un heepi seei a abi ee u dë Dju? Un heepi a abi fa u abi di maaka a u sinkii aki?”

² Aai, wë a abi heepi seei te a hila e. Nõo di fosu wan, hën da a u dee Dju sëmbë maun wë Gadu bi futoou dee wõutu fëen.

³ Ma nõo i abi so Dju sëmbë de an kë biibi Gadu, nõo unfa un pakisei? Fu di de an kë biibi, nõo hën da Gadu disa dee soni a bi taki õ? Sò un pakisei nõ?

⁴ Nõnõ, kwetikweti! Gadu hën a o dë u futoou nõömö. Fa u dë aki, hii sëmbë u goonliba tuu sa ta lëgëdë ta mindi soni u de, ma Gadu hën an o du sò. A o du dee soni dee a taki nõömö.

Wan bi jei fa Dafiti bi taki a di Buku di a fan ku Masa nõ? A taa:

Joo feni leti a dee fan fii dee i ta fan.

Fa de ta kuutu i dë, a bakaten i o wini de nõömö.

Sò a sikifi a di Buku.

⁵ Nõo a kandë wan sëmbë sa taa: “Wë ee di hogilibi fuu ta tja di bunulibi u Gadu ko a dõo, nõo unfa a sa kuutu u te u ta du hogi? Naa fuu ta du wogi nango mõnmõön nõ, be në fëen bai.” Sò wan libisëmbë o fan.

⁶ Ma di lõ fan dë, an bunu e. Biga ee sò a dë, nõo hën da Gadu an o sa kuutu a libisëmbë liba mõnsö fu dee hogi de ta du.

⁷ A kandë tu wan sëmbë o taa: “Wë mi o ta mindi soni ta lëgëdë, biga hën o ta mbei di fa Gadu an dë mindisonima o ko mõn limbo u sëmbë si. Nõo Gadu an o sa kuutu mi tu, biga mi ta heepi ën fu sëmbë sa si fa a bumbuu tjika.

⁸ Un boo ta du hogi nango nõömö, biga a ta tja bunu ko.” Sò wan soni so sëmbë ta mindi da u e, taa sò u ta lei sëmbë. Ma dee sëmbë dee ta fan dee lõ soni dë, a fiti u de feni wan gaan sitaafu seei a Gadu e.

Aki ta lei taa hii sëmbë dë

a hogidu basu.

⁹ Wë nõo fa u taki dë taa Gadu bi hei u dee Dju sëmbë, nõo andi u lei a di dë? U dë bumbuu sëmbë mõn dee sëmbë an dë Dju nõ? Kwetikweti. Biga wë u bi taki kaa taa ee i dë Dju, ee ja dë Dju, ma hii u tuu ta dë a hogidu basu makandi a Gadu wojo.

¹⁰ Hën di soni dë wë de sikifi buta a di Buku u Gadu taa:

Na wan sëmbë dë di ta libi bunu a Gadu wojo e.

Na wan kodo seepi.

¹¹ Na wan sëmbë dë tu di abi fusutan.

Na wan dë di ta suku Gadu.

¹² Hii de tuu fia bia disa Gadu,

de ko dë kaba-a-sösöma u mundu.

Na wan sëmbë ta suku u du wan bunu soni möönsö.

Na wan kodo seei.

¹³ Ee i haika di fan u de te i kaba

nöö a dë gaan poipoi soni,

leti kuma te i jabi wan baaku ka de bei sëmbë.

Nöö a de tōngö, sösö ganjan tö nöö dë nëen.

¹⁴ Dee soni de ta puu a de buka ta taki,

de dë hogi kuma te sindeki njaan i.

Fa i si de sai dë,

buka dendu u de fuu ku siba ku bita fasi.

¹⁵ Hiniwanten de ta dë setiseti u de kule go kii sëmbë.

¹⁶ Hii ka de ta waka,

soni nöö de ta poi ta tja fuka ko da sëmbë.

¹⁷ Nöö di soni de kai fii ku sëmbë,

de an sabi ën seei.

¹⁸ Di fa libisëmbë musu fëëë Gadu,

de an saandi de kai sö.

Sö di Buku taki e, dee sëmbë.

¹⁹ Ma nöö fa di Buku u Gadu ta taki dë, nöö ambë a ta taki tuwë da? Na u dee Dju sëmbë nö? U wë a ta taki e. Biga u sabi taa u dee sëmbë dee dë a dee wëti u Dju basu, nöö u di Buku sikifi da. Wa sa puu u seei a dendu.

Ma na u dee Dju sëmbë nöö Gadu o kuutu e. Ma hii sëmbë u goonliba tuu o hai ko a Gadu makandi faa kuutu de. Nöö fa woo dë a di kuutu dë, na wan sëmbë seei o feni soni u piki. U tuu o kabuka pii.

²⁰ Biga na wan sëmbë sa hoi wëti te nöö a ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo möönsö e. Nöö boiti u di dë, na u di soni dë hedi tu mbei Gadu da u dee wëti, ma a da u de faa lei u fa u dë hogi tjika. Nöö sö e.

Aki ta lei fa i sa ko bunu

a Gadu wojo.

²¹ Ma nöö fa u dë aki, dee sëmbë, awaa ufö a ko a döö di fa Gadu bi buta fu libisëmbë sa ko bunu nëen wojo. Nöö ee i bi lesi dee buku u Mosesi ka a sikifi dee wëti buta, ku dee soni dee oto tjabukama u Gadu bi sikifi tu, nöö i bi o si taa de bi taki soni u di fasi aki gaanduwe kaa.

²² Nöö di fasi fa i sa ko bunu a Gadu wojo di u ta taki aki, na a wëti a nama e, ma a nama a biibi. Biga Gadu buta taa hiniwan sëmbë di ta biibi a Jesosi Keesitu liba, nöö a ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo kaa, ee i dë Dju, ee ja dë Dju. Aan toobi un pei sëmbë i dë.

²³ Haika e, dee sëmbë. Hii libisëmbë tuu du hogi a Gadu wojo. Na wan kodo seei kumutu a dendu. Di fa a mbei u fuu dë waiti kuma hën, nöö u tuu misi ën.

²⁴ Ma nöö fa u dë aki, u tuu Gadu du wan gaan soni da, kuma wan kado di a da u waiwai ku ën bunuhati. Biga a mbei u tuu sa ko bunu nëen wojo fu di Jesosi Keesitu dëdë paka faa puu u a hogi basu.

²⁵ Masa Jesosi hën wë Gadu bi da e, kuma wan paima a paka fu tja u ko bunu ku ën. Nöö ee wan sëmbë i ta buta biibi a di fa a dëdë tuwëen buu da u dë, nöö ii ko bunu a Gadu wojo e.

Nöö fa u ta taki ën aki, dee sëmbë, nöö di soni mbei Gadu buta Masa Jesosi faa paka paima da u, faa lei u taa a dë wan leti kuutuma. Biga a bi dë sö kuma Gadu an bi a' leti, biga an bi ta sitaafu sëmbë u dee hogi de bi ta du. A bi ta hoi pasensi ku de ta tai hati ku de te kisi fa u dë aki.

²⁶ Ma nöö a di ten aki nöö a ko lei u taa a dë wan leti kuutuma. Biga a mbei Masa Jesosi dëdë da u. Nöö a di fasi dë a lei u taa sö a ta du soni ku leti tjika, nöö sö a sa mbei sëmbë ko bumbuu nëen wojo tu, ee i ko biibi a Masa Jesosi.

²⁷ Wë nöö fa u jei dee soni te u kaba aki, dee sëmbë, nöö u sa njan buka möön nö? Kwetikweti! Faandi mbei? Wë biga u si gbelin taa di ko bunu ku Gadu an nama seei a di fa i ta hoi wëti. Nönö. Ma a biibi nöö a nama.

²⁸ Mi taki e, dee sëmbë, ee wan sëmbë i kë ko bunu a Gadu wojo, nöö be i biibi nöö. A di fa dë nöö Gadu o luku i u bumbuu sëmbë, na te i ta hoi wëti ufö.

²⁹ Wë nöö mi hakisi e, taa Masa Gadu dë fuu Dju sëmbë wanwan nöö nö? An dë Gadu u dee oto föluku tu ö? Wë aai, a dë Gadu u de tu,

³⁰ biga hën wanwan tö nöö da Gadu u mundu. Nöö hën ta mbei u dee sëmbë dee abi di maaka u Dju a u sinkii, ku dee sëmbë dee na abi di maaka tuu, sa ko bumbuu sëmbë nëën wojo. Ma nöö a o luku ee i ta biibi ufö, biga ku di wan seei biibi nöö a ta tei u tuu.

³¹ Wë nöö a kandë i sa taki taa: “Wë nöö di a dë sô kaa, nöö nëën da u tuwë dee wëti a kapëë nö?” Na mëni sô e, dee sëmbë. Biga fa i si u ko ta biibi aki, nöö awaa ufö u ta hoi dee wëti u Gadu awaa.

4

Aki ta lei fa Abahamu ko bunu

a Gadu wojo.

¹ Wë dee sëmbë, fa u ta taki di soni aki, nöö un boo luku andi pasa ku di gaan sëmbë fuu dee Dju de kai Abahamu.

² Abahamu bi ko wan bumbuu sëmbë a Gadu wojo e. Nöö ee soni a bi du mbei a ko sô, nöö a bi sa njan buka, na sô nö? Ma nöö u sabi taa na wan sëmbë sa njan buka a Gadu fesi e.

³ Ma nöö unfa di Buku u Gadu taki? A taa:

Abahamu bi biibi Gadu.

Hën mbei Gadu luku ën kuma wan bumbuu sëmbë nëën wojo.

I si?

⁴ Wë nöö sô a dë e. Ee wan sëmbë du wan soni te a kaba, nöö an dë gaan soni te de pakëën. Biga wooko nöö a wooko ën.

⁵ Ma ee wan sëmbë na soni a du, ma biibi nöö a biibi Gadu taa a ta kai dee takulibima fu de ko bumbuu sëmbë nëën wojo, nöö di sëmbë dë hën Gadu ta tei u bumbuu sëmbë e, fu di biibi fëën hedi.

⁶ Nöö Dafiti seei bi taki u dee lö sëmbë dë, dee Gadu ta luku u bumbuu sëmbë ma na u dee du u de hedi. A taki u di kölöku di de kisi. Biga a taa:

⁷ Kölöku u dee sëmbë dee Gadu puu a bëë

u di fa de bi poi ën wëti.

KöLöku u de di Gadu an ta si dee hogi

de bi du möön e.

⁸ Hën a toona taki möön taa:

KöLöku u di sëmbë di Gadu an o mbei a paka u dee hogi dee a du möön.

Sô Dafiti bi taki e.

⁹ Wë nöö di kölöku dee sëmbë naki naandë, nöö unfa i mëni? A dë u dee sëmbë wanwan dee abi di Dju maaka a de sinkii ö? An dë u dee oto föluku tu nö? Aai e, a dë u de tuu. Biga wë u bi taki kaa taa fu di Abahamu biibi hën mbei Gadu tei ën fu wan bumbuu sëmbë nëën wojo.

¹⁰ Ma nöö na un ten Gadu bi tei ën sô? A baka u di a kisi di maaka, naa bifö a kisi ën? Wë bifö a kisi ën e!

¹¹ Nöö hën a kisi di maaka, nöö di maaka hën ta lei taa ufö a kisi ën seei Gadu bi tei ën kaa fu di a biibi ën hedi.

Nöö sô i si taa Abahamu ko dë gaan sëmbë fuu na akaa fasi, biga u ko ta waka nëën baka a di fa a bi ta biibi. Ee ja abi di maaka u Dju a i sinkii seei ma i ta waka a Abahamu baka ta biibi Gadu, nöö Abahamu ko gaan sëmbë fii kaa. Nöö Gadu ta tei i u bumbuu sëmbë nëën wojo.

¹² Nöö fa u taki dë, Abahamu dë gaan avo tuu u dee sëmbë dee abi di maaka, ma töku na de tuu e, ma dee ta waka nëën baka ta biibi Gadu leti kumafa hënseei bi ta biibi bifö a kisi di maaka naandë.

¹³ Wë u sabi taa Gadu bi paamusi Abahamu ku dee böngö fëën wan soni taa de o feni di goonliba a de maun a bakaten. Nöö di paamusi naandë, Abahamu an kisi ën fu di a bi hoi wëti e, ma a kisi ën fu di a biibi Gadu hën Gadu tei ën u bumbuu sëmbë. Hën mbei a paamusi ën sô wan gaan soni.

¹⁴ Wë nöö ee a bi dë sô taa di gaan bunu dë sëmbë sa feni ën fu di de ta hoi wëti hedi, nöö hën da biibi aan heepi e. Nöö söseei di paamusi Abahamu bi kisi a Gadu dë an bi sa dë wan wojo soni tu, ee wëti i bi musu hoi ufö i feni ën. Ma na sô a dë e, dee sëmbë. Wëti an sa tja di lö bunu dë ko.

¹⁵ Ma i saandi wëti ta tja ko nö? Sitaafu wë a ta tja e. Biga ka wëti an dë nöö sëmbë an ta feni ën poi faa tja sitaafu ko da de. Ma ka a dë, nöö naandë sëmbë ta poi ën nöö i kisi sitaafu.

¹⁶ Nöö fëën mbei ee Gadu paamusi i wan soni, nöö an o da i ën fu di i ta hoi wëti e. Ma fu di i ta biibi, hën mbei joo feni ën. Di bunuhati u Gadu hën nöö sa mbei di paamusi fëën ko tuu.

Nöö di paamusi u Gadu di u taki dë, a dë sitampusitampu da hii u dee böngö u Abahamu tuu fu di u ta biibi Gadu, ee i dë Dju ee ja dë Dju. Biga Abahamu da di gaan sëmbë fuu tuu.

¹⁷ A dë leti kumafa Gadu bi taki da Abahamu a di Buku. A taa:

Mi tei i buta fii ko dë di gaan sëmbë fu hia föluku.

Sö wë Gadu bi taki da Abahamu. Nöö sö wan fasi i si taa Gadu ta luku u kuma böngö u Abahamu. Fa Abahamu bi biibi tjika dë, a bi sabi taa Gadu hën ta weki dëdë sëmbë seei toona da de libi baka, hën ta si dee soni dee an dë u si leti kuma de dë kaa.

¹⁸ Nöö fa Abahamu bi ta biibi Gadu dë, a bi ta pakisei di soni di Gadu bi paamusi ën taa a o ko di gaan sëmbë u hia föluku. Ma an bi dë faa mëni sö wan soni seei, biga di ten faa pai miii bi pasa gaanduwe kaa. Ma fu di Gadu hën bi paamusi ën taa dee böngö fëën o ko hia kuma dee teeja dë a liba, hën mbei a fika dë ta mëni ën nöömö.

¹⁹ Nöö di juu di Gadu bi paamusi ën di soni dë, nöö Abahamu bi ko gaandi seei kaa tee a fika piki a tapa höndö jaa, nöö hën mujëë Sala tu ko gaandi tee bëë fëën bi tapa. Na wan u de bi dë a di fa u pai miii möön e.

²⁰ Ma nöö Abahamu an luku di dë. An bi pakisei seei taa dee soni dee Gadu paamusi ën dë an sa pasa. Ma a ta biibi Gadu nöö. Nöö fa a ta biibi nango dë, nöö di biibi fëën ko gingin te a ta wai ku Gadu seei,

²¹ taa a abi kaakiti tjika faa du leti kumafa a bi paamusi ën dë. Biibi nöö a biibi sö.

²² Nöö hën di soni dë wë mbei de sikifi fëën a di Buku u Gadu taa Gadu bi tei ën u bumbuu sëmbë nëën wojo.

²³ Ma nöö fa de sikifi ën dë, na u Abahamu wanwan hedi mbei de sikifi ën e, dee sëmbë,

²⁴ ma fuu hedi tu. Biga u ta biibi Masa Gadu taa a bi weki Jesosi u Masa a dëdë tuu, nöö fëën mbei u seei ko dë bumbuu sëmbë nëën wojo tu.

²⁵ Fa Gadu buta Masa Jesosi a dee sëmbë maun de kii ën dë, nöö hën da di paima a paka fu dee hogi du fuu. Nöö di i si taa Gadu toona weki ën baka, nöö hën da a tei di paima, nöö a ta luku u kuma u dë söndö föutu awaa e, dee sëmbë.

5

Aki ta lei andi u kisi

a Masa Jesosi.

¹ Wë kumafa u taki dë, dee sëmbë, u ku Gadu ko fii awaa e. Nöö di soni mbei, fu di u biibi ën hedi hën u ko bumbuu sëmbë nëën wojo. Jesosi Keesitu u Masa, hën wë i si heepi u sö e.

² Hën jabi di pasi da u fuu dë a di kamian ka i si u dë aki. Biga fa u ta biibi ën aki, hën mbei i si Gadu ta libi ku u ku ën bunuhati. Nöö u ko ta wai seei fu di u sabi taa woo feni di waiti u Gadu nöömö di Gadu bi kë fuu feni.

³ Ma nöö na di dë nöö u ta wai da e, ma u ta wai tu da dee sitaafu dee u ta tja. Biga u sabi taa sitaafu ta heepi u fuu abi degihati.

⁴ Nöö te u abi degihati, nöö woo ko möön bumbuu sëmbë. Nöö te u dë bumbuu sëmbë kaa, nöö wa o dë pantapanta, biga woo ta biibi nöömö taa Gadu o du kumafa a bi taki.

⁵ Nöö an o dë fuu panta möönsö e, dee sëmbë, taa di fa u ta biibi ën o dë u söso. Biga u sabi fa Gadu lobi u tjika. Di Akaa fëën di i si a manda ko da u aki, hën ta mbei u ta fii di gaan lobi fëën taanga seei a u hati. Wan si nö?

⁶ Un kë sabi fa Masa Gaangadu lobi u tjika nö, dee sëmbë? Wë haika e. A di leti juu di a buta, nöö hën a mbei „Masa Jesosi, Keesitu dëdë da u. A di ten dë wa bi a' kaakiti u du na wan kodo soni di bunu nëën wojo. Gaan takulibima u bi dë, ma tökusee Masa Jesosi dëdë da u e.

⁷ Wë nöö un pakisei ën bunu. Ee wan sëmbë i ta libi leti seei, ma a sa taanga fu wan oto sëmbë musu mëni faa dëdë da i. Na sö nö? Ee i abi bunuhati, nöö a kandë de sa kë dëdë da i fu di i abi bunuhati hedi.

⁸ Ma nöö Gadu lei u taa di lobi fëën pasa di dë gaanduwe. Biga na bumbuu sëmbë a manda „Masa Jesosi, Keesitu ko dëdë da e, ma u dee takulibima aki wë. „Dee sëmbë, a bigi o!”

⁹ Wë nöö un luku di soni di Masa Jesosi du dë. A dëdë tuwëën buuu paka da u fuu sa ko bunu a Gadu wojo. Wë nöö ee sö wan gaan soni a du da u kaa, nöö an dë fuu mëni seei taa di hatiboonu u Gadu o kai a u liba e!

¹⁰ Nöö ee di Mii u Gadu dë dëdë da u a di ten di u ku ën bi dë gaan felantima hën a mbei u ko fii ku Gadu, nöö unfä i mëni? Na awaa a o möön fukë dëen faa heepi u te dou nö, dee sëmbë, fa a dë a libi aki. Biga u ku ën ko bunu kaa.

¹¹ Fa u dë aki u ta wai seei ku Gadu fu di soni di u Masa Jesosi Keesitu du da u naandë e. Biga a bigi o, dee sëmbë, di fa a tja u ko bunu ku Gadu aki.

Aki ta lei fa di soni Adam tja ko

ku di Masa Jesosi tja ko

tooka tjika.

¹² Söö. Wë un boo luku di soni aki a di sëmbë de kai Adam. Adam hën tja hogi du ko da hii sëmbë a goonliba aki e, nöö di hogi du tja dëdë ko. Hën wë mbei dëdë ko ta kii hii sëmbë te kisi tide, biga hii sëmbë tuu ta du hogi.

¹³ Un boo taki ën sô taa bifö Gadu da dee fesiten sëmbë fuu dee wëti, nöö hogi du bi dë kaa e. Ma nöö de an bi kai ën sô, biga dee wëti an bi dë eti. Nöö ka wëti an dë nöö sëmbë an ta sabi taa de pasëen fu de kisi sitaafu fëen.

¹⁴ Ma nöö hii fa dee wëti an bi dë seei eti, ma hogi du bi dë kaa, biga kumutu a di ten u Adam te kisi di ten u Mosesi nöö hii sëmbë bi ta dëdë. Hii fa de an bi poi wëti a di wan seei fasi fa Adam bi poi ën, ma töku de bi du hogi, biga de tuu dëdë.

Nöö di soni u Adam dë, nöö a bi dë kuma wan peentje fuu luku nöö woo fusutan soni. „A ta lei u u wan Sëmbë bi dë a pasi u ko a bakaten. Nöö di Sëmbë dë, Masa Jesosi wë e.

¹⁵ Fa a sai dë, hën ku Adam djei a wan soni. „Biga Adam, di wan kodo sëmbë dë, nëen wan soni kumutu paaja ko a sëmbë. Nöö söseei Masa Jesosi tu, di wan kodo Sëmbë dë, nëen wan soni kumutu paaja ko a sëmbë.

Ma di soni di Adam tja ko, ku di Masa Jesosi tja ko, nöö de tooka gaanfa e. De an djei seei. Biga Adam pasa Gadu buka hën a tja dëdë ko ta kii hii sëmbë u goonliba aki. Ma nöö Masa Jesosi hën a piki Gadu buka hën a tja wan kado ko. Hën da a mbei u sa ko fii ku Gadu. Nöö unfa i mëni? Di soni Jesosi Keesitu du da u ku ën bunuhati aki, aan möön hia kaakiti nõ? Aai a abi. Hën a tja bunu ko da sômëni sëmbë. Sô wan soni Gadu du da u ku ën bunuhati e.

¹⁶ Nöö un boo luku wan oto soni möön u di fa de tooka gaanfa ku deseei. Di wan kodo pasi naandë Adam du hogi, nöö hën a tja sitaafu ko da hii sëmbë. Ma nöö di wan kodo soni Gadu du da u aki, a du ën a baka u sômëni hia hogi di libisëmbë bi du, ma tökuseei a tjika u puu dee hogi du tuu fiaa a u liba mbei u ko bunu nëen wojo.

¹⁷ Di pasa Adam pasa Gaangadu buka dë, dee sëmbë, hën buta dëdë ko tiima. Nöö unfa i mëni? Di fa Gadu libi ku u ku ën bunuhati tjika aki te a sa mbei u ko bumbuu sëmbë nëen wojo, nöö aan kaakiti gaanfa möön di hogi du u di sëmbë dë nõ? Nöö ee u tei ën, nöö a o mbei u ko tiima a dëdë kamian fu di u abi di libi u Gadu di dë u teego kaa.

Nöö sô wë i si taa di soni di di wan kodo Sëmbë du di ko a baka aki, Jesosi Keesitu, a pasa di hogi du u di oto sëmbë dë gaanduwe e.

¹⁸ Wë dee sëmbë, un boo toona mëni dee soni u bi taki aki möön. Fa i si di wan kodo hogi du fu di wan kodo sëmbë dë bi mbei sitaafu musu ko a hii sëmbë liba, nöö sô nöö di wan kodo leti du u di wan kodo Sëmbë aki sa mbei hii sëmbë ko bunu a Gadu wojo tu, fu de feni di libi u teego.

¹⁹ Nöö leti kumafa di wan kodo sëmbë dë bi pasa Gadu buka te a mbei hii sëmbë ko takulibima a Gadu wojo, nöö söseei di wan kodo Sëmbë aki piki Gadu buka, te a mbei sômëni sëmbë ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo.

²⁰ Nöö fa dee Dju wëti sai dë, dee sëmbë, de ko a baka e, fu mbei sëmbë si fa dee hogi du u de hia tjika. Ma nöö hii fa hogilibi hia söseei, ma nöö di bunuhati u Gadu dë möön hia gaanfa eti u heepi u.

²¹ Leti kumafa i si di hogi du bi dë ta pëe basi a u liba te fa a bi ta kii u kaba aki, sô nöö di bunuhati u Gadu ko basi a dëdë kamian fu u dë aki. Hën a mbei u ko bunu nëen wojo fuu sa feni di libi u teego. Sô wan soni Gadu du da u e, dee sëmbë, fu di Jesosi Keesitu u Masa dëdë da u.

6

Aki ta lei taa u musu luku u seei kuma u dëdë da hogilibi.

¹ Wë fa u jei soni te u kaba naandë, nöö unfa un fusutan fëen? Un ninga taa u taa fuun du hogi go dou, fu di di bunuhati u Masa bigi gaanfa te pasa dee hogilibi fuu ö? Sô u taki nõ, dee sëmbë?

² Kwetikweti, wa taki sô e. „Biga fa u nama ku Masa Jesosi aki, nöö hën da u ku hogilibi paati kaa. A dë seei leti kuma u dëdë dëen, biga wa dë nëen soni möön. Nöö unfa u sa du toona go nëen möön? Nönö e, wa sa du sô baa!

³ Wan sabi andi di dopu di u dopu aki kë taki nõ, dee sëmbë? A kë taki taa fa Jesosi Keesitu dëdë dë, nöö u seei dëdë tu da di awoo libi fuu u bi dë.

⁴ Fa de bei ën dë, nöö u ku ën wë de bei makandi e. Nöö fa i si hën Tata weki ën a sô wan foondo fasi ku di gaan kaakiti fëen dë, tja go a wan njunjun libi dendu, nöö sô u seei tu toona ko ta libi wan hii njunjun libi fa u dë aki.

⁵ Biga ee u ku ën bi dëdë makandi tuu, nöö na u ku ën toona weki makandi tu nõ „fuu libi wan hii njunjun libi,?

⁶ Dee sëmbë o, fa Masa Jesosi dëdë a di lakpa pau dë, nöö a dë kuma di awoo fasi fuu u bi ta libi, hën wë dëdë ku ën makandi e. Nöö di soni mbei a pasa sô, fu dee hogi du di di hati fuu ta kë ta du an musu a' kaakiti a u liba möön. An dë fuu dë saafu a de basu möön e.

⁷ Biga te wan sëmbë dëdë, nöö a kumutu a hogilibi basu ko fii.

⁸ Wë nöö fa u ku Keesitu dëdë makandi dë kaa, dee sëmbë, nöö u a' di biibi taa u ku ën o ta libi makandi tu.

⁹ Biga u sabi taa Masa Gadu toona weki ën, nöö an o sa toona dëdë möön e. Dëdë an abi kaakiti nëen liba möön seei.

¹⁰ Fa i si a dëdë di wan pasi dë kaa, nöö dee hogidu u libisëmbë wë a dëdë da. Ma nöö fa a dë ku libi aki, nöö Masa Gadu wanwan nöö a ta libi da.

¹¹ Wë nöö sô a dë ku unu tu e, dee sëmbë. Un musu si unu seei, kuma hogilibi aan na wan kaakiti a unu liba möön e. Un dëdë dëen gbegedee kaa. Un musu sabi taa Gadu tō nöö un ta libi da, biga unu ku Masa Jesosi Keesitu nama kaa.

¹² Nöö fu di un dë sô kaa, nöö dee hogi soni dee i hati ta kë du, wan musu da de pasi u de tii unu sinkii möön e. Wan musu haika de seei.

¹³ Biga wan musu da hogilibi pasi faa sa wooko a na wan pisi fuunu sinkii u du fanafiti soni ku ën. Nönö. Ma un musu hopo unu seei ku telu tuwë da Gadu. Un musu buta dee kamiankamian fuunu sinkii tuu nëen maun kuma wooko felu, faa sa du dee leti wooko fëen ku de. Biga un dëdë da di awoo libi fuunu, fuun toona ko a wan hii njunjun libi dendu.

¹⁴ Di ten di un bi dë a dee wëti basu dë, dee sëmbë, nöö wan bi sa hoi de tjika te un ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo. Ma fa u dë aki, Gadu naki unu kôlôku te a tei unu u bumbuu sëmbë nëen wojo. Hën mbei nōiti hogilibi musu dë basi fuunu möön e.

Aki ta lei ambë saafuma

u musu dë.

¹⁵ Wë dee sëmbë, fa un jei dee soni dë, nöö kandë woon taki taa awa, wë di wa dë a dee wëti basu möön nöö da u sa du hogi, biga Gadu ta luku u ku ën bunuhati kaa. Sô nō? Na sô e.

¹⁶ Wan sabi taa te i tuwë i seei da wan sëmbë, nöö i dë saafuma u di sëmbë naandë nō? Hën buka nöö joo ta piki a soni. Wë aki i sa tei de tu soni. Ee i kë dë saafu a hogidu basu, nöö joo dëdë. Ma nöö ee i kë dë saafu a Gadu basu ta piki ën buka, nöö joo ta libi wan leti libi nëen wojo.

¹⁷ Ma fa mi taki dë seei, mi ta da Gadu tangi fuunu hedi e, dee sëmbë. Biga un bi dë saafuma a hogidu basu tuu, ma nöö di un kisi di lei u Gadu hën un piki tuwë unu seei dëen ku hii unu hati.

¹⁸ Fa u dë aki, un ko fii kumutu a hogilibi basu. Hën un ko saafu seei da Gadu fuun ta libi wan leti libi nëen wojo.

¹⁹ Fa mi ta fan dee soni aki, dee sëmbë, nöö mi ta taki de a libisëmbë fasi fu un musu sa fusutan. Biga wë libisëmbë nöö un dë, hën mbei a taanga da unu fuun fusutan andi Gadu kë. Nöö mi taki e, a fesi dee kamiankamian fuunu sinkii bi ta du fanafiti soni. Hii fan sootu pei hogi un bi ta du ku de nango nōmō. Ma fa un ko sabi Gadu aki, nöö un musu buta de tuu nëen leiki kuma saafu fëen, be de ta du dee letileti soni dee ta kai ku ën. Sôsô gbelingbelin soni i musu ta du ku de e, dee soni dee dë limbolimbo a Gadu wojo.

²⁰ Haika e, dee sëmbë. Di ten un bi dë saafuma a hogidu basu naandë, nöö wan bi a' toobi seei fuun libi leti a Gadu wojo e. Na seei!

²¹ Wë ma mi hakisi unu, un wini seepi un bi feni u dee lō libi dë? Na dëdë nöö de bi o tja ko da unu nō? Nöö fa u dë aki de ko ta tja sen ko da unu. Un si ô?

²² Ma fa un ko fii kumutu a hogilibi basu naandë hën un ko dë saafu u Gadu aki, nöö awa ufō un abi wini. Biga un dë a pasi awaa fuun ko gbelingbelin da Gadu sōndō fōutu, nöö di kaba fëen hën da woon libi ku Gadu fu teego.

²³ Dee sëmbë o, hogilibi abi hën paka, hën da dëdë. Ma nöö Gadu, na paka a ta paka u. Soni a ta da u fu sôsô, hën da di libi u teego di u sa feni a Jesosi Keesitu u Masa.

7

Aki Paulosu ta lei taa biibima kumutu a wëti basu.

¹ Wë fa mi ta fan aki, dee sëmbë, nöö mi ta fan ku un dee sëmbë fuu, dee sabi dee Dju wëti kaa. Wë nöö wan sabi nō, taa wëti ta abi kaakiti a wan sëmbë liba solanga a dë ku libi. Ma tee a dëdë kaa, nöö aambi kaakiti nëen liba möön.

²⁻³ Nöö un boo luku ën a wan futu aki i si. Wan mujëe te a tōou nöö a dë a wan wëti basu taa solanga di womi dë ku libi nöö an sa abi oto manu. Na sô a dë nō? Ee a tei oto manu nëen manu wosu, nöö de o kai ën wan puta mujëe. Biga a booko di tōou. Ma te di womi dëdë kaa, nöö di mujëe an dë a di wëti dë basu möön. Ee a ko abi oto manu seei, ma an du wogi.

⁴ Wë nõõ dee sëmbë, sösei a dë ku unu tu e. A wan juu dë un bi dë a wëti basu. Ma fa i si unu ku [Masa Jesosi, Keesitu ko nama naandë kaa, nõõ wan dë a wëti basu mõn e. Un ko abi wan oto masa awaa. Hën da di Sëmbë di bi weki baka a dëdë, faa sa ta wooko a u liba u tja wini ko da Gadu.

⁵ A wan ten dë dee hogi pakisei dee bi dë a u hati bi ta wooko a u liba fu de hai u tja go a di së u dëdë. Biga wa sa hoi dee wëti u Gadu.

⁶ Ma nõõ fa u dë aki, di awoo fa u bi ta libi dë an dë wan wojo soni da u mõn. A dë leti kuma u dëdë kumutu nën basu ko fii. Biga wa ta dini Gadu a di awoo fasi dë mõn, ta biinga u hoi wëti sikifisikifi a pampia e. Nönö. U ko ta dini ën a wan hii njunjun fasi. Nõõ di njunjun fasi u ta taki aki, hën da di Akaa u Gadu seei dë a u hati ta tii u.

Aki ta lei fa hogilibi ta fia ku dee wëti u Gadu.

⁷ Wë unfa u sa taki u di sondi dë baa? Dee wëti dë, de hogi nõ? Nönö, de an hogi e. Biga ma bi o sabi andi da hogilibi ee na dee wëti bi lei mi ën. Mi o taki ën sô, dee sëmbë. Bifö mi ko sabi dee wëti u Gadu, nõõ di wëti bi dë kaa taa ma musu abi langahati u na wan soni. Ma nõõ di mi ko jei di wëti dë ufö mi ko fusutan taa sô wan libi da hogilibi.

⁸ Ma nõõ andi pasa? Fa mi jei di wëti dë, nõõ hën mi ko si taa sômëni soni dë a mi hati mi ta kë dee an ta kai ku Gadu. Ee i luku te i kaba, nõõ a ta djei taa ka wëti an dë nõõ hogilibi dë duumiduumi.

⁹ A fesi di ma bi sabi dee wëti u Gadu eti, nõõ mi bi dë ta libi u mi seei waiwai. Soni an bi ta toobi mi. Ma di mi ko sabi dee wëti kaa, nõõ mi ko si fa dee hogi pakisei dë hia a mi hati tjika. Nõõ di lö libi di mi bi ta libi fiifi söndö soni ta toobi mi dë, nõõ a ko kaba gbelin.

¹⁰ Nõõ hën mi ko si taa dee wëti dee bi musu heepi mi u mi feni libi a Gadu, nõõ de tja gaan paati ko a mi ku Gadu. Biga ma sa hoi de mõnsö.

¹¹ Ee i luku ën te i kaba, nõõ a djei taa dee hogifasi dee dë a mi hati tei dee wëti u Gadu ganjan mi. Biga mi bi mëni taa mi sa hoi de fu mi feni libi a Gadu, ma hii u di dë ma sa hoi de. Dëdë nõõ mi bi o feni.

¹² Ma nõõ fa mi taki ën dë seei, an dë taa dee wëti an bunu e. De bunu, biga de dë u Gadu. De dë wan leti soni gbelingbelin.

¹³ Wë nõõ hën wë mi ta hakisi, dee sëmbë, dee bumbuu wëti naandë, de poi mi ku Gadu sô nõ? Nönö e, na de. Ma di hogi di dë a mi hati aki kaa, hën wë tja mi ko a di lö sitaafu dë, faa musu ko a limbo taa gaan hogi logologo seei a dë. Biga a tei dee bumbuu wëti u Gadu dë kisi mi ku de, fu tja mi go kaba a sôsö. Nõõ di soni mbei a pasa sô, fu mi musu ko sabi di fasi di dë a u libisëmbë hati aki, fa a hogi tjika.

Aki ta lei fa di hogilibi fuka Paulosu tjika.

¹⁴ Wë nõõ u sabi taa dee wëti dee i si u ta taki aki, de kumutu a di Akaa u Masa Gaangadu. Ma nõõ andi da di toobi? Wë di toobi dë a mi aki. Biga ma ta dë a di leiki u di Akaa u Gadu. A dë kuma dee hogi fasi u libisëmbë dee dë a mi hati aki, de bai mi tei ko saafuma u de.

¹⁵ Nõõ andi mbei mi taki sô? Wë biga ma ta fusutan seei andi mi ta du. Biga di soni di mi ta kë du, nõõ nën mi ta du e, ma di soni di mi buuse gaan buuse, nõõ te u mi mëni nõõ mi du ën kaa. Ja si nõ?

¹⁶ Wë dee sëmbë, di ma kë du dee hogi soni dee mi ta du naandë, nõõ hën da mi ta tei dee wëti u Gadu u gaan bumbuu soni.

¹⁷ Nõõ hën wë mi ko si taa na mi seepi ta du mõn e, ma dee hogifasi dee dë a u libisëmbë hati aki, de wë ta buta mi u mi ta libi di lö libi dë. I si nõ?

¹⁸ Nõõ mi ko sabi taa fa mi dë aki, ma sa du na wan bumbuu soni mõnsö a mundu e. Di lö soni dë an dë a di fasi u mi seei. Fu mi du bumbuu soni mi dë kabakaba, ma di kaakiti an dë a mi u mi du ën.

¹⁹ Biga di bunu di mi kë du nõõ nën mi ta du, ma di hogi di ma kë du seei nõõ hën nõõ mi ta du nõömö.

²⁰ Hën mbei mi taki taa na mi wë ta du. Ma di hogi pakisei u libisëmbë di dë a mi hati aki, nõõ hën wë i si buta mi u mi musu libi a sô wan wisiwasi fasi.

²¹ Wë sô a dë e, dee sëmbë. Wan soni ta wooko a mi liba hebi fu te mi go u go du wan bumbuu soni nõõ hogi nõõ mi ta du.

²² Fa mi dë aki, mi sa wai tumisi fu mi ta du kumafa dee wëti u Gadu taki.

²³ Ma nõõ mi ta si taa wan oto soni dë ta wooko a hii dee pisipisi u mi sinkii tuu. A ta feti taanga ku dee wëti u Gadu dee dë a mi pakisei, ta hoi mi gingin a hogidu basu.

²⁴ Ee maingë, unfa seei mi o du te mi kumutu a di fuka aki basu? Ambë seei o puu mi a dee fasi u di sinkii u mi aki, fu ma musu paati ku Gadu?

²⁵ Wë gaantangi u Gadu di a dë taa a manda heepi ko a Jesosi Keesitu u Masa.

Wë da sô e, dee sëmbë. Fa mi dë aki, a mi hati mi ta kë dë saafu u Gadu ta piki dee wëti feën, ma di fasi u mi ta buta mi saafu a hogilibi basu.

8

Aki ta lei fa di Akaa u Gadu sa puu u a hogilibi basu.

¹ Wë dee sëmbë, hii fa i si u këë di pena dë seei, ma an dë fuu panta. Biga fa u ku Masa Jesosi Keesitu nama tjika aki, nõo wa dë a pasi fuu Gadu musu kuutu u tuwë go da sitaafu mõön e.

² Biga di soni mbei. Di Akaa di u feni a Jesosi Keesitu, nõo hën abi libi. Nõo hën wë i si lusu u puu a hogilibi basu, be an feni u paati ku Gadu.

³ Fa i si Gadu bi da u dee wëti fëen dë, dee sëmbë, nõo de bi musu heepi u mbei libi fuu kai ku Gadu. Ma nõo de an bi sa heepi u sô e, biga dee fii ku dee kë fuu hati tapa u fu wa sa feni di heepi dë.

Nõo hën wë i si Gadu manda di Womi Mii fëen ko a goonliba aki. Nõo fa a ko dë, nõo sinkii fëen bi djei di fuu libisëmbë di ta du hogi aki, nõo ku ën a paka paima da u fu dee hogi du fuu. Nõo a sô wan fasi a kuutu di hogi di dë a u hati puu ën a u liba, be aan kaakiti a u liba mõön.

⁴ Nõo fëen mbei libi fuu sa kai ku dee wëti u Gadu awaa a hii futu e, ee wa dë a di leiki u dee kë fuu hati mõön ma u dë a di leiki u di Akaa u Gadu.

⁵ Dee sëmbë, un haika e. Ee di sôsô kë fuu hati ta tii u, nõo a dee soni fëen woo ta buta pakisei. Ma ee di Akaa u Gadu ta tii u, nõo a dee fëen soni woo ta buta pakisei.

⁶ Nõo te i dë a di tii u di Akaa kaa nõo i feni libi u teego e, sôseei i feni kötôhati tu.

Ma nõo ee di kë fuu libisëmbë hati ta tii i, nõo i ku Gadu paati kaa e. Ja abi di libi u teego.

⁷⁻⁸ Biga sô wan sëmbë i ku Gadu dë felantima. Fa i sai dë, ja kë saka i seei da dee wëti fëen. Nõo boiti di dë, ja o sa saka i seei da de tu, te i dë a sô wan fasi. Nõo ja o du wan bambuu soni mõönsô tu fu Gadu sa wai ku i.

⁹ Ma nõo ee di Akaa u Gadu hën ta dë a i naandë, nõo na dee sôsô fii ku dee kë fii hati o ta tii i mõön e. Di Akaa wë o tii i. Ma nõo ee wan sëmbë ja abi di Akaa u Masa Jesosi, Keesitu dë, nõo ja dë sëmbë fëen tu.

¹⁰ Ma ee Keesitu ta dë a i hati, nõo an dë fii panta e. Biga hii fa hogidu mbei sinkii fii o dëdë nõömô wan daka, ma tõku di akaa fii hën abi di libi u Gadu kaa, biga Gadu mbei i ko bambuu sëmbë nëen wojo.

¹¹ Fa Gadu sai dë, dee sëmbë, na sôsô kaakiti a abi e! Biga hën bi weki Masa Jesosi, Keesitu a dëdë toona dëen libi. Nõo ee di Akaa fëen dë a i hati, sôseei ta a sa weki di sinkii fuunu naandë, di aan kaakiti, mbei a kisi kaakiti faa libi kumafa Gadu kë.

¹² Dee sëmbë fuu dë, un haika e. Soni dë fuu musu du tuu, ma na fuu musu piki dee fii fuu hati mõön e. Nõnô.

¹³ Biga ee un libi a dee lö fii naandë, nõo woon dëdë paati ku Gadu fu teego. Ma ee un da di Akaa pasi faa tapa dee lö libi naandë, nõo woon feni di libi u Gadu.

¹⁴ Biga dee sëmbë dee ta libi a di leiki u di Akaa u Gadu, nõo de wë da miii u Gadu e.

¹⁵ Nõo di Akaa di i si un kisi dë, an dë wan akaa di ta toona buta unu a katibo mõön e, dee sëmbë, fuun musu ta dë fëëfëëë hiniwanten kumafa un bi dë a fesi. Nõnô. Ma a dë di Akaa u Gadu seei, di buta unu ko miii u Gadu. Nõo hën mbei u ta kai Gadu "Taata".

¹⁶ Biga di Akaa fëen ta piki ku di fuu akaa taa u da miii fëen seei gbelin.

¹⁷ Nõo di u dë miii u Gadu kaa, nõo hën da u dë a pasi fuu feni dee gudu fëen a bakaten. U ku Masa Jesosi, Keesitu tuu o feni de makandi e. Biga ee u hoi a dee sitaafu dee u ta tja aki go dou, leti kumafa hën seepi bi hoi a dee fëen sitaafu a bi tja, nõo woo dë a dendu u di waiti fëen di a abi nõömô.

Aki ta taki u di waiti

di woo feni a bakaten.

¹⁸ Dee sëmbë o, fa mi wegi soni luku te mi kaba aki, nõo mi ko sabi gbelin taa dee sitaafu u ta tja aki an sa maaka seei ku di gaan waiti di dë a u aki u booko ko a doo a bakaten.

¹⁹ Un boo taki ën sô taa hii dee soni dee Gadu mbei kaa tuu dë setiseti ta luku di ten di Gadu o tja u dee sëmbë fëen ko a limbo ta lei taa u dë miii fëen.

²⁰⁻²¹ Biga te di juu dë kisi, nõo woo feni di gaan waiti fuu di u musu abi. Woo kumutu a dëdë basu ko fii, nõo hii dee soni Gadu mbei tuu o feni di fii naandë tu.

Ma nõo fa u dë aki, dee soni Gadu mbei an sa ko wan wojo soni mõönsô, dee sëmbë. Biga di soni mbei. De dë a wan hebi siba basu taa de o dëdë wan daka nõömô. An dë taa ku deseeri kë wë de ko sô e. Gadu hën buta de sô, ma nõo a du ën ku wan pakisei taa a bakaten de tuu o toona kumutu a di siba dë basu.

²² Dee sëmbë, ee i luku soni u mundu te i kaba, nõo a djei kuma hii soni tuu ta dë a gaan fuka ta djëmë seei, leti kuma te bëë ta njan wan mujëë faa pai. Sensi a fesi te kisi tide a dë sô eti.

²³ Ma an dë taa dee soni dë nõö ta fuka e, ma u seei ta djëmë a u hati te na soni tu. U kë di ten ko poi, di Gadu buta faa tja u ko a lanti ko lei taa u da miii fëen. Biga te di juu dë kisi, nõö Gadu o tooka dee sinkii fuu aki puu u a dëdë basu. Nõö u sabi taa a o du ën tu, biga di Akaa fëen di i si a da u aki hën da di fosuwan fu hii dee bunu dee a abi faa da u a bakaten.

²⁴ Nõö di soni u ta taki aki, a bi dë a dendu u di heepi di u feni a Gadu, ma tókusee an pasa sò eti. Hën mbei u fika ta mēni ën nõömö. Biga na wan sēmbē dē di te a si wan soni kaa, nõö a o fika ta mēni ën eti taa a o si ën. Biga a si ën kaa.

²⁵ Ma te u sabi taa u abi di soni kaa, hii fa wa si ën eti seei, ma woo dë ku gaan pasensi ta luku di juu faa dou fuu feni ën.

²⁶ Nõö wan oto gaan heepi dë möön. Hën da di Akaa u Gadu di ta heepi u a dee suwaki fasi fuu libisēmbē aki. Biga so juu wa ta sabi unfa fuu musu begi, ma di Akaa hën ta begi da u ku djëmë seei tee pasa di fan fu wan libisēmbē.

²⁷ Nõö Masa Gaangadu di sabi dee hati fuu finifini kaa ta fusutan andi di Akaa ta mēni te a ta begi da u. Biga a ta begi a wan fasi di ta kai gbelin ku dee soni Gadu seei ta kë a u.

Aki ta taki fa u dë winima

a Masa Jesosi tjika.

²⁸ Dee sēmbē o, u sabi taa Gadu ta wooko hii soni tuu makandi u tja bunu ko da u dee sēmbē dee lobi ën. Biga u wë da dee sēmbē dee a kai fu di a abi wan pakisei ku u.

²⁹ Biga gaanduwe a fesi a bi sabi u kaa. Hën a tei u buta fuu ko djei di Mii fëen, be hën Mii musu dë di fosuwan a dendu u sōmēni hia oto mii fëen.

³⁰ Nõö te Gadu o buta wan sēmbē fii djei di Mii fëen, nõö a o kai i nõömö. Nõö te a kai i kaa, nõö a o mbei i ko bunu nēen wojo. Nõö te a mbei i ko bunu nēen wojo kaa, nõö a o da i di waiti fëen nõömö di i musu abi.

³¹ Wë andi seei u sa taki möön fu hii dee soni dee u jei naandë, dee sēmbē? Fa Gadu dë ku u a wan sē tjika aki, nõö ambë seei o sa du soni ku u te a wini u?

³² Biga Gadu kai u gaan soni te a da u di fëen seei Mii. An hoi ën a baka, ma a mbei a paka di paima fuu hedi. Nõö ee sō wan gaan soni a du da u kaa, nõö na waiwai seei a o da u hii dee oto soni dee u abi fanöudu nõ?

³³ Wë nõö mi hakisi möön, ambë tjika u tja u dee sēmbē Gadu tei ko sēmbē fëen go kaagi? Sēmbē an tjika e! Biga Masa Gaangadu seei tei u u bumbuu sēmbē kaa, an si föutu a u möön.

³⁴ Nõö ambë seei da di sēmbē sa kë tja u go kuutu da sitaafu? A sa kë Jesosi Keesitu nõ? Nönö, an o du sō wan soni e. Biga hën dëdë da u kaa, nõö na di dë nõö ma Gadu toona weki ën baka, nõö fa u dë aki a dë sindosindo a letimaun sē u Gadu ta begi da u.

³⁵ Mi hakisi unu möön, dee sēmbē, ambë sa paati u ku «Masa Jesosi» Keesitu, puu u a di gaan lobi di u dë aki? A sa kë toobi nõ? Na seei. Fuka ö? Na seei. Wë ee sēmbē ta sitaafu u wë? Na seei. Wë ee gaan hangi ko wë? Na seei. Wë pena wë? Kwetikweti. Wë ee i jei taa wan gaan soni sa ko miti i wë? Na seei. Wë ee de ta ko a i ku ufangi wë? Na seei.

³⁶ Awa, kumafa i si i jei dë, sō wan soni dë sikifisikifi a Gadu Buku tuu taa: Fii hedi u dë a dëdë buka hii daka.

De ta luku u seei kuma wanlö sikapu de ta tja go koti gangaa kii.

Sō u dë a libisēmbē wojo e, dee sēmbē.

³⁷ Ma nõö tókusee a hii dee soni u jei dë tuu, u dë gaanfa möön winima e! Biga di Sēmbē di i si lobi u aki sō hën wë wooko sō da u.

³⁸ Nõö hën mbei mi ko sabi gbelin taa na wan soni dë di sa paati u ku di fa Gadu lobi u tjika aki e. Na dëdë, na libi, na wan basia u Gadu Kōndë ee nasó dee u didibi kōndë, na wan soni u di ten u dë aki, na wan soni u bakaten tu, na wan makiti sa paati u puu a di lobi u Gadu aki.

³⁹ Na wan soni a liba ala, na wan soni a basu aki tu. Na wan kodo soni seei a hii di mundu di Gadu mbei aki abi di kaakiti u sa paati u ku di lobi di Gadu lobi u aki e, dee sēmbē, fu di u nama ku Jesosi Keesitu di Masa fuu.

9

Aki ta lei fa Gadu hei

dee Dju sēmbē tjika.

¹ Wë dee sēmbē, ka mi ku «Masa Jesosi» Keesitu nama tjika aki kaa, nõö mi o taki wan soni da unu, nõö na sipootu mi ta mbei e. Tuutuu soni mi o taki. Di Akaa u Gadu seei ta piki ku mi hati taa tuutuu soni mi o taki aki, dee sēmbē.

² Nõö mi taki e, fa i si mi dë aki, mi dë ku wan gaan fuka a mi hati ta kusumi seei nõömö te na soni.

³ I sabi faandi mbei ö? U dee sëmbë u mi dee dë Isaëli sëmbë kuma miseei. A ta hati mi da de teee, leti kumafa i si mi o fan aki, taa ee a bi sa dë sö, nöö mi bi sa kë u „Masa Jesosi, Keesitu jaka mi puu nëën fesi tuwë go kaba a sösö, ee dee Isaëli sëmbë u mi bi sa ko feni di libi u teego a mi kamian.

⁴ Biga wë fa i si de sai naandë, nöö de wë bi dë a pasi u de ko miii u Gadu, u de feni dee bunu fëen a bakaten. De wë Gadu bi lei di gaan waiti fëen kaa di a abi kuma Gadu. Ku de wë a bi mbei sëmëni buka, nöö söseei de a bi da dee wëti fëen, ku di fa u de musu ta dini ën ta begi a di Wosu fëen. De wë Gadu bi paamusi sëmëni gaan soni.

⁵ De abi dee nëbai gaan sëmbë fu goonliba tu, nöö a de wë Keesitu kumutu a libisëmbë fasi, hii fa a dë Gadu seei a hii soni liba, di dë u ta gafa nöömö. A tan sö.

Aki ta lei taa ja sa fia ku Gadu a di soni di a ta du.

⁶ „Ma hii fa Gadu bi hei u dee Dju sëmbë tjika seei, ma na hii u tuu dë apaiti sëmbë dëen e, dee sëmbë. Wë ma nöö fa mi fan naandë, nöö unfa fëen i mëni?„ I ninga taa dee paamusi Gadu paamusi dë, de an ko soni möönsö nö? Nönö, na di soni dë mi taki e. Ma mi taki taa na hii dee bakamii u Isaëli dë tuutuu Dju sëmbë a Gadu wojo.

⁷ Leti kumafa i si i sabi tu taa na hii sëmbë dee ta kai Abahamu gaan avo dë tuutuu bakamii fëen a Gadu wojo. Biga wë Gadu bi fan ku Abahamu taa:

Fu dee bakamii fii,

nöö dee u Isaki mii nöö mi o tei konda e.

⁸ Nöö sö i si taa Gadu ta konda dee bakamii u di mii u Abahamu di a pai ku di paamusi u Gadu. An ta konda dee bakamii u di mii di a pai a libisëmbë fasi nöö.

⁹ Wë nöö haika bunu fa de pai Isaki e. Gadu kai Abahamu te a pikì, a taa:

Luku, te kuma sö wan ten möön,

nöö mi o toona ko a i,

nöö Sala o dë ku wan womi mii a maun kaa.

Nöö ku sö wan paamusi u Gadu wë i si Isaki ko e.

¹⁰ Nöö sö a bi waka tu ku de tu mii u Lebeke de kai Esau ku Jakopu, dee de pai tulingi. Fa dee mii sai dë, di wan kodo tata nöö de abi, hën da Isaki, di gaan sëmbë fuu. De an tooka seei a di dë.

¹¹⁻¹² Ma nöö bifö Lebeke bi pai de tu mii dë, Gadu bi taki dëen taa:

Di gaan wan o saka a di pikiwan basu.

De an bi du bunu, de an bi du wogi seei, ufö Gadu taki sö. I si? Nöö di soni mbei a taki sö, fii musu si taa an ta nama seei a di du u wan libisëmbë, ma a ta nama nöö a di fa Gadu kai i. Söseei tu, i sa si taa fa Gadu pakisei faa buta wan soni ko, sö nöö a musu pasa nöömö.

¹³ A ko dë nöö kumafa de sikifi a di Buku taa:

Jakopu hën mi tei, ma Esau hën mi disa.

¹⁴ Wë fa u fan dë, nöö unfa i mëni fëen, dee sëmbë? Kandë joo kë taa wë nöö Gadu an du bunu. Sö nö? Di lö pakisei naandë an musu ko a i seei.

¹⁵ Ja jei fa Gadu bi fan ku Mosesi ö? A taa:

Mi ta a' tjalihati a di sëmbë di mi kë e.

Mi ta saa di sëmbë di mi kë.

¹⁶ Nöö da sö i ta si taa an ta hëngi a di kë u wan libisëmbë, nasö a di fa i ta biinga, ma a ta dë a di fa Gadu ta abi tjalihati da i tjika.

¹⁷ Dee sëmbë, wan jei fa Gadu fan ku Könu Falao nö? A taa:

Mi ko buli i fu mi sa lei fa mi a' makiti tjika,

be në u mi bai a hii goonliba.

Wan jei nö, dee sëmbë?

¹⁸ Wë nöö sö u ta si taa Gadu ta abi tjalihati da di sëmbë di a kë, nöö söseei tu te a kë a ta buta wan sëmbë faa abi möön taangajesi.

¹⁹ Nöö a kandë joo hakisi taa: „Wë nöö ee a dë sö, nöö unfa Gadu sa kuutu u ee wa kë piki ën buka? Nëën seei buta u sö nö? Ambë sa bia kumutu a di soni di Gadu kë du?“

²⁰ Aaa, sö i hakisi nö? Ma fa i sai dë libisëmbë nöö i dë, nöö i sa kai Gadu a kuutu ö? Haika e, ee wan sëmbë ta tëmbë ku doti, nöö unfa fëen i mëni? Ee a mbei wan soni, nöö di soni dë sa hopo hakisi ën taa: „Faandi mbei i mbei mi sö u du?“ Nönö, an o sa taki sö e.

²¹ Fa i si di sëmbë ta wooko ku di doti dë, nöö a abi leti faa du ku ën kumafa a kë, na sö nö? Fa a sai dë, a sa tei wan pisi u di doti mbei paabi fu de sa du gaan bumbuu soni ku ën, nöö a sa toona tei wan oto pisi mbei paabi u de du wan möön lagi soni ku ën. Na sö nö?

²²⁻²³ Dee sëmbë o, andi i abi u taki u di fa Gadu ta wooko? Ja si fa a ta hoi pasensi ku dee sëmbë dee di hatiboonu fëen dë a de liba nö? Fa de sai dë, nöö de dë a pasi kaa u Gadu musu da de sitaafu kaba de a sösö. Nöö ee a bi kë lei kumafa hati fëen ta boonu ku de tjika, ku di fa a abi kaakiti tjika faa musu du ku de, nöö a bi sa du sö o. Ma a ta hoi pasensi da de ufö.

Nöö di soni mbei, biga a kë lei di Gadu fasi fëen da u dee oto sëmbë dee a abi tjalihati da. Biga u da dee sëmbë dee a seeka buta kaa fuu musu feni di gaan waiti fëen a bakaten.

²⁴Nöö di waiti dë, nöö na u Dju sëmbë nöö Gadu kai fuu feni ën e, ma oto köndë sëmbë seei dë a dendu tu.

²⁵Nöö a kai ku di soni Gadu buta di tjabukama fëen de kai Hosea fa a taki, taa:

Dee sëmbë dee an bi dë sëmbë u mi,
nöö de wë mi o kai mi sëmbë.

Di sëmbë di sëmbë an bi lobi seei,
hën mi o kai mi lobima.

Sö Gadu taki e.

²⁶Hën Hosea taki möön taa:

Ka Gadu bi fan taa dee sëmbë dë

na sëmbë fëen de dë,

nöö leti naandë

de o kai de mi u di libilibi Gadu.

Sö nöö a ta pasa fa u dë aki ku dee sëmbë dee an dë Dju.

²⁷Ma a di së u dee Dju sëmbë, di tjabukama de kai Jesaaja bi bai taa:

Dee Isaëli sëmbë sa hia

tee de dë kuma dee sandu sii u di ze bandja seei,

ma wan biti wan nöö o feni heepi a Gadu e.

²⁸Biga fa Masa Gadu buta faa du ku di goonliba aki,

nöö te juu fëen kisi,

nöö a o du ën tjua puu wante a wan leti fasi söndö buuju.

Sö Jesaaja bi taki.

²⁹Hën mbei a bi taki tu taa:

Ee na Masa Gadu di abi hii makiti

bi hoi wantu bakamii fuu a libi,

nöö hii u tuu bi o kaba a sö sö gbegedee

leti kumafa a pasa ku dee sëmbë u dee köndë de kai Sodom ku Gomola.

³⁰Wë nöö andi u sa taki u dee soni u jei dë, dee sëmbë? Dati wan taki, dee sëmbë na u Dju u bi taki Gadu kai dë, de an bi ta biinga seei u de ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo e, ma tökusee de ko sö o. Nöö unfa a waka? Di biibi de ko biibi, hën mbei. I si?

³¹Ma dee Isaëli sëmbë u mi wë? De ta biinga u de hoi wëti dëdë ku libi seei fu de sa ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo, ma fa i si i jei dë, de an ko sö möönsö e.

³²Faandi mbei? Fu di de an ta suku ën ku biibi, ma de ta suku ën ku du. Nöö hën wë i si de naki futu a di sitonu gbolo di di Buku bi taki.

³³A taa:

Dee sëmbë, un luku.

Mi tja wan gaan sitonu ko buta

„a dee Dju sëmbë u mi dendu.”

Leti a Sion seei mi tjëen go buta.

Nöö a dë wan sitonu

sëmbë ta naki futu nëen ta kai.

Hën ta tuwë sëmbë gbolou.

Ma nöö ee wan sëmbë i ta biibi nëen liba,

nöö aan ten di joo kisi sen a bakaten möönsö.

Da sö e, dee sëmbë.

10

Aki ta lei fa dee Dju sëmbë

a' taangajesi tjika.

¹Wë dee sëmbë, kumafa mi taki dë, nöö mi hati ta hangi seei u dee Isaëli sëmbë kuma mi musu feni di heepi u Gadu. Mi ta begi Gadu gaanfa da de fu di soni dë.

²Biga misee dë kotoigima u de taa de ta biinga taanga seei u de sa dini Gadu e, ma fa i jei dë, na ku fusutan o.

³Biga de aan bisi ku di fa Gadu buta u sëmbë musu ko bumbuu nëen wojo. De an ta saka dëen seei, ma de ta hopo ta biinga nöömö ku dee wëti u de de ta hoi, fu de ko bumbuu nëen wojo.

⁴Ma fa i si Gadu bi da de dee wëti dë, na u mbei de ko bumbuu nëen wojo e, ma fu tja de ko dou a „Jesosi, Keesitu. Biga hën nöö sa mbei hiniwan sëmbë ko bumbuu a Gadu wojo, ee i ta biibi nëen liba. Nöö sö e.

⁵ Un boo toona mēni fa Mosesi bi taki da dee fesiten sēmbē fuu. A taa:
Di sēmbē di ta hoi hii dee wēti aki, nōō i feni di libi u Gadu.
Sō wē a taki e, kumafa i musu hoi wēti tjika ufō i sa ko bumbuu a Gadu wojo.

⁶⁻⁷ Ma haika fa a taki u di fa i sa ko bunu a Gadu wojo ku biibi. A taa:

Wan musu peevu hakisi a unu hati taa:

“Ambē o subī go a liba ala go tei heepi tja ko da u?”

Ee nasō, “Ambē sa saka go a goonbasu go tei heepi ko da u?”

Nōō a di soni dē i musu si taa an taanga sō fii du fa Gadu kē. An nama seei a soni di woo du ku u kaakiti. Biga na u bi subī go a liba ala go tei Masa Jesosi, Keesitu tja ko dēdē da u e. Nōō sōseei di a dēdē nōō na u saka go a goonbasu ala go tei ēn tja ko baka. Na sō u ta feni di heepi u Gadu.

⁸ Ma nōō a dē leti kumafa i si Mosesi bi toona taki dē mōōn, a taa:

Di taki, a dē a i seei naandē.

A dē leti a i buka kakisa ku i hati dendu.

Nōō di Buka di i si u ta tja ta konda da sēmbē aki, nōō hēn nōō wē di dē e. An nama a du, ma a nama a biibi.

⁹ Biga ee i jabi i buka piki taa Jesosi hēn nōō da Masa u mundu, nōō i biibi a i hati taa Gadu bi weki ēn a dēdē toona dēēn libi, nōō i feni di heepi u Gadu kaa.

¹⁰ Biga ku i hati i ta biibi, nōō hēn ta mbei Gadu ta si i kuma bumbuu sēmbē. Nōō ku i buka i ta piki taa Jesosi da Masa, nōō hēn ta mbei i sa feni di heepi u Gadu fu ja lasi go kaba a sōsō.

¹¹ A dē leti kumafa di Buku u Gadu bi taki dē kaa taa:

Di sēmbē di ta biibi nēēn liba,

an o kisi sen a bakaten mōōnsō.

¹² Nōō ee i dē Dju sēmbē, ee ja dē Dju, na wan sēmbē dē a fesi a di soni aki e. Biga u tuu abi di wan Masa a u liba, nōō a abi bunu te a hia ta da hiniwan sēmbē di ta kai ēn nē ta suku heepi nēēn, ee i dē Dju, ee ja dē Dju.

¹³ Biga di Buku taki taa:

Hiniwan sēmbē di ta kai Masa nē

o feni di heepi fēēn.

¹⁴ Wē ma fa mi fan naandē, mi kē hakisi unu wan soni. Unfa sēmbē o sa kai wan sēmbē nē ee de an ta biibi nēēn liba? Nōō unfa de sa biibi nēēn liba ee de an jei soni fēēn wan daka? Nōō unfa de o du jei soni fēēn, ee sēmbē an kondēēn da de?

¹⁵ Nōō unfa wan sēmbē sa kondēēn da de ee de an mandēēn go faa kondēēn? Hēn mbei de sikifi a di Buku taa:

Di futu u di sēmbē di ta tja wan bunu njunsu ko,

nōō a dē gaan waiti soni seei.

¹⁶ Nōō sō a dē tuu e. Ma hii fa sōmēni Dju sēmbē ko jei di buka u Gadu kaa, ma na de tuu piki o. Ja jei fa Jesaaja bi hakisi nō? A taa:

“Masa o, ambē seei ta biibi di buka u ta tja aki baa?”

¹⁷ Wē nōō kumafa u bi taki dē, dee sēmbē, nōō sō a dē e. Biga te i jei di buka u Gadu ufō biibi ta ko a i hati, nōō di buka u Gadu dē hēnseei da di u Keesitu di u ta konda aki kaa.

¹⁸ Nōō mi hakisi, dee Dju sēmbē an jei di buka nō? Awa, de jei ēn o. Ja jei fa di Buku taki u dee bosikopuma u Masa ō? A taa:

Tōngō u de ta piki a hii di mundu.

A hii dee kaminiankamin u goonliba tuu seei sēmbē sa jei dee soni de ta taki.

Sō di Buku taki e.

¹⁹ Wē nōō mi toona hakisi mōōn, a sa kē taa dee Isaēli sēmbē an bi fusutan di buka nō? Na di soni dē! Ja si fa Gadu buta Mosesi faa sikifi nō? A taa:

Mi o mbei un haun da wanlō pei sēmbē

dee an bi dē wan nasiōn.

Fa un ta si de kuma wanlō sōsō sēmbē sōndō fusutan dē,

ma de o ko dē a unu fesi,

nōō di juu dē hati fuunu o boonu seei.

²⁰ Nōō sōseei Jesaaja konda wan soni limbolimbo, an bi fēēē u taki ēn. A taa:

Gadu taki taa,

“Wanlō sēmbē ko feni mi dee an bi ta suku mi seei.

Mi tja miseei ko a limbo da wanlō sēmbē

dee an bi ta hakisi fa u mi mōōnsō.”

²¹ Ma fu dee Isaēli sēmbē a taa:

“Ndeti ku didia mi ta tēndē maun da de,

ma de ta hai baka.

De an kë piki mi buka.
 Fa de sai u de dë,
 de an kë tan seei a di tii u mi basu möönsö.”
 Sö Gadu taki u dee Dju sëmbë u mi e.

11

Aki ta lei fa dee sëmbë na u Isaëli feni pasi u ko a Gadu.

¹ Wë nõö fa mi taki naandë, dee sëmbë, a sa kë un sa mëni taa Gadu tuwë dee Dju sëmbë fëen nõ? Kwetikweti. An tuwë de e. Biga wë miseei da wan Dju sëmbë tu. Bõngö u Abahamu seei mi dë. De pali mi a di lö u Benjamin. I si?

² Nõö Gadu an tuwë dee sëmbë fëen dee a bi tei a fesi e. A ta mëni de eti.

Wan jei fa di Buku u Gadu taki u di tjabukama de kai Elia nõ? Elia kaagi dee Dju sëmbë fëen da Gadu. A taa:

³ Masa o, fa u dë aki, hii dee tjabukama fii tuu de kii e,
 nõö dee sitonu tafa ka u bi ta tjuma soni da i, de booko de tuu fiaa puu.

Mi wanwan tõ nõö da Isaëli sëmbë fika ta begi i eti.

Nõö na di dë nõö,
 ma de dë a mi baka seei u kii mi puu nõömö.

Sö Elia taki.

⁴ Ma nõö unfa Gadu piki ën? A taa:

Na di soni dë e.

Mi hoi sëbën dusu sëmbë da miseei
 dee an tjökö kini a goon da Baali wan daka.

Biga Baali hën da di pindigadu sëmbë bi ta begi a di ten dë.

Nõö sö Gadu fan ku Elia e.

⁵ Nõö söseei a dë fa u dë aki tu e, dee sëmbë. Wanlö Dju sëmbë fika eti, dee Gadu tei fëen seei ku ën bunuhati.

⁶ Ma nõö ee a dë taa ku bunuhati a tei de, nõö an dë taa soni de du mbei e. Biga wë ee sö, nõö nëen da bunuhati möön.

⁷ Wë andi u sa taki u di soni aki baa? Fa Isaëli sëmbë ta biinga fu de ko bunu a Gadu wojo tjika dë, ma di gaan së u de an feni ën möönsö. Dee Gadu tei a de dendu, de nõö feni ën, nõö dee otowan ko abi möön taangajesi.

⁸ A ko leti kumafa i si de sikifi a di Buku taa:

Gadu buta de ko dë doon sö.

A da de wan pei wojo fu de an musu ta si soni fëen möönsö,

ku wan jesi u de an musu ta jei soni fëen tu,

te kisi tide eti.

⁹ Nõö Dafiti seei bi taki tu u dee lö Dju sëmbë dë. A taa:

Di soni de ta tei hebi kuma soni u njan u de dë,

a musu bia wan taapu da de u kisi de.

A musu dë kuma tatai a pasi da de,

nasó wan sitonu fu de naki futu kai,

u de feni di sitaafu nõömö di de musu feni.

¹⁰ Fa de sai u de dë, wojo u de musu ko dungu,

be de an ta si sondi möön.

Hiniwanten de musu dë ku fuka,

kuma wan sëmbë di ta waka bendibendi nõömö.

Sö Dafiti taki e, u dee lö sëmbë dë.

Aki ta taki fa dee sëmbë an dë Dju ko a dendu u di heepi u Gadu.

¹¹ Wë mi hakisi möön taa, fa dee Dju sëmbë naki futu dë, nõö de kai fu nõömö nõ? De an o hopo möönsö nõ? Aai, de o toona hopo e. Ma nõö fa i si de kai fu wan pisiten dë, hën wë mbei un dee oto kõndë sëmbë feni di heepi u Gadu. Nõö di soni mbei a ko sö, fu dee Dju sëmbë musu haun ku unu.

¹² Biga di kai i si de kai dë, hën wë mbei un dee otowan feni dee gudu u Gadu te a hila. Nõö unfa seei a o dë baa te dee Dju sëmbë toona ko a di kamian fu de feni hii dee gudu Gadu bi buta da de baka? Di juu dë, na dee gudu o ko möön hila da hii sëmbë nõ? Awa, sö wë a o dë e.

¹³ Wë fa mi ta fan aki, dee sëmbë, nõö mi ta fan ku un dee sëmbë na Dju ufö. Nõö fa i si Gadu buta mi tjabukama fëen u ta konda di Buka da unu aki, nõö mi ta kai di wooko gaan soni e. Mi ta hopo ën seei.

¹⁴ Biga ku ën mi sa buli dee Dju sëmbë u mi be de haun ku unu, nöö a kandë a di fasi dë so u de sa bia ko feni di libi u teego tu.

¹⁵ Kumafa u taki dë kaa, dee sëmbë, Gadu disa dee Dju sëmbë fu wan pisiten e, nöö hën mbei un dee oto kôndë sëmbë feni pasi fuun ko dë bunu ku Gadu. Nöö unfa seei soni o waka un mëni te Gadu o tei dee Dju toona tja ko nëën baka? Di soni dë, an o bigi ö, leti kuma te wan sëmbë dëdë toona weki baka? Aai, sô a o bigi tjika e.

¹⁶ Un boo mëni di soni u ta taki aki kuma te wan sëmbë ta dian boon. Ee a da Gadu wan pisi u di boon, nöö nëën da hii di boon tuu dë apaiti dëën ö? Sösei ee wan pau dë nöö di lutu fëën dë apaiti da Gadu, nöö na hii dee maun fëën tuu o dë apaiti dëën tu nô? Wë nöö sô a dë ku u de Dju sëmbë tu. „Fa dee gaan sëmbë fuu bi dë apaiti sëmbë u Gadu tjika dë, nöö söseei u dee bakamii u de dë tu.»

¹⁷ Di fa Gadu ta wooko aki, nöö u sa mëni ën tu kuma wan sëmbë di abi di wooko ta tei wanlô oto pau maun tja ko mindi a wan oto pau, faa musu pai möön bunu fuuta. Nöö hën wë de bi abi wan pau ta pai di fuuta de ta kai oleifi. Hën de koti so u dee maun fëën puu. Hën de koti dee maun u wan matu oleifi di de an bi kiija seei, hën de tja de ko mindi a dee kamiankamian u di bumbuu pau di de ta kiija a ganda. Nöö fa de tja dee maun ko mindi dë, fu de feni di fatu u di bumbuu pau di ta kumutu nëën lutu, be de ko bumbuu soni.

¹⁸ Wë nöö dee paumaun i si de tja ko mindi dë, nöö un dee sëmbë na Dju wë e. Nöö di bumbuu pau i si dë, Dju sëmbë wë u kë taki. Nöö fa i si un nama naandë, nöö wan musu sai dë ta njan buka ta wisiwasi dee oto maun u di pau dee de bi koti puu naandë e. Biga wë fa i si un sai dë, nöö dee lutu u di pau ta hoi unu, na unu ta hoi dee lutu.

¹⁹ Wë a kandë i sa taa: “Awa, wë de koti dee di dë puu u de tei u a de kamian, na sô nô?”

²⁰ Tuu wë e, ma fa i si de koti dee maun dë, fu di de an kë biibi hën mbei de koti de puu. Nöö fu di uun biibi hën mbei wë un ko nama naandë. Nöö un musu mëni unu seei be wan abi gaan fasi. Un musu fëëë seei.

²¹ Biga ku dee maun u di pau seei wë Gadu wooko sô. Nöö unfa un mëni a o wooko ku unu dee an bi dë maun u di pau seei, ma nama nöö de tja unu ko nama dë? Ee wan biibi, nöö na hesihesi Gadu sa koti unu puu tu nô?

²² Söö. Wë dee sëmbë, ee i buta pakisei bunu a dee soni u ta taki aki, nöö i o si fa Gadu abi bunuhati tjika, nöö i o si fa Gadu ta gandji da sëmbë tjika tu. Biga a gandji seei da dee sëmbë dee i si kai kumutu a di kamian de bi sai dë. Ma nöö a a' bunuhati da unu, ee un tan a di kamian nöömô faa sa lei unu di bunuhati fëën. Ma ee na sô, nöö söseei a o koti unu puu tu.

²³ Fa dee Dju sëmbë dee u taki sai dë, ee de disa di taangajesi fasi u de toona ko biibi, nöö Gadu o toona tja de ko nama baka ka de bi dë. Biga a abi kaakiti tjika faa du di soni dë e.

²⁴ Un boo pakisei wan oto futu u di nongö aki, dee sëmbë. Fa i si Gadu koti dee paumaun puu dë, nöö de wë bi dë u di bumbuu pau seei. Nöö hën wë a du wan soni di toobi libisëmbë fusutan. Biga unu dee bi dë a matu a tei tja ko nama a di kiijakiija oleifi pau a ganda dë. Nöö fa a heepi unu tjika dë, nöö na hesihesi a sa toona tei dee maun dee bi dë u di pau seei toona tja ko nama baka nô?

Aki ta lei taa Gadu an disa dee Isaëli sëmbë fëën u koo.

²⁵ Dee sëmbë u mi dë, mi o taki wan soni aki awaa di bi dë wan tjubitjubi soni a Gadu hati, ma fa u dë aki an musu dë sô möön. Un musu fusutëën, ee nasô nöö un sa kisi gaan fasi.

Un haika e. Fa u dë aki, sômëni u dee Isaëli sëmbë mbei taangajesi da Gadu tuu, ma fu wan pisiten nöö. Nöö te hii dee oto kôndë sëmbë dee o ko a Gadu ko a biibi kaa,

²⁶ nöö baka u di dë nöö dee Isaëli sëmbë seei o bia ko a Gadu awaa u de feni heepi nëën. Nöö di ten dë a o dë leti kumafa Gadu bi taki a di Buku. A taa:

Leti a dee Isaëli sëmbë dendu dë di Heepima o kumutu,
a Sion seei.

Nöö a o puu dee bakamii u Jakopu a di fa de sai dë,
be de bia ko ta mëni mi.

²⁷ Nöö sô wan buka mi o mbei ku de e:

mi o puu dee hogi du u de a de liba.

Sô Gadu bi taki e, u dee Dju sëmbë.

²⁸ Te i luku te i kaba a di fa dee Dju sëmbë an kë piki di Buka u Masa Jesosi u ta konda aki, nöö de ku Gadu ko dë gaan felantima fu di soni dë hedi e. Ma fa de ku ën ko felantima seei, ma un feni wini nëën, biga hën wë mbei di Buka ko a unu. Ma tókusei a lobi dee Dju sëmbë eti o, fu dee gaan sëmbë u de hedi.

²⁹ Nöö dee bunu dee a buta da de kaa, ku di fa a kai de ko sëmbë fëën, dee lö soni dë an o sa puu möönsô.

³⁰ Fa i si un bi sai dë, dee sëmbë, nöö a fesi wan bi ta piki Gadu buka seei. Ma fu di dee Dju sëmbë an piki, hën wë mbei un feni di tjalihati u Gadu.

³¹ Nöo te kuma tide eti dee Dju sëmbë an ta piki Gadu buka möönsö. Nöo di soni mbei, fu Gadu musu a' tjalihati a de liba leti kumafa a bi abi tjalihati fuunu.

³² Nöo hën da te i luku soni te i kaba, nöo joo si taa a di wan fasi dë Gadu ta heepi hii sëmbë tuu. Biga a disa u tuu be wa piki hën buka, fu a bakaten a sa feni pasi lei u di tjalihati fëen, ee i dë Dju, ee ja dë Dju.

Aki Paulosu ta gafa Gadu.

³³ Ke maingë, un luku fa di köni u Gadu fundu tjika! Un luku fa a sabi soni tjika maingë! Un luku fa a gudu tjika. Fa a ta kuutu soni buta, na wan sëmbë seei sa dë u suku fini nëen te a fusutëen möönsö. Na wan sëmbë sa fusutan tu fa Gadu ta buta soni faa waka.

³⁴ A dë leti kumafa i si Jesaaja sikifi a di Buku, a hakisi taa: „

Ambë seei sa sabi di pakisei u Gadu, andi dë nëen?

Ambë seei dëen lai wan daka taa sö a musu du?

³⁵ Ambë da Gadu soni wan daka faa musu go hakisi ën soni baka?

Un sëmbë seei baa?

³⁶ Biga nëen wë hii soni ta kumutu ko e.

Hën ta hoi hii soni fu de an kaba a sösö,

nöo de tuu o toona ko fëen nöömö tu.

Fa a sai dë, hën nöo musu abi hii nëbai fu teego.

A tan sö.

12

Aki ta lei fa i musu hopo i seei

da Gadu tjika fii libi

kumafa a kë.

¹ Söö. Wë un dee sëmbë u mi o, wan si fa Gadu abi tjalihati da u nö? Wë nöo hën mbei mi begi unu gaantangi baa, be un hopo unu seei ku telu da Gadu e, kuma wan libilibi paima apaiti wan i ta tuwë dëen „fu dëen tangi“. Nöo a o suti dëen seei. Nöo te un du sö kaa, nöo hën da un ta dini ën a wan tuutuu fasi.

² Fa i si un sai dë, dee sëmbë, wan musu ta djeesi dee sëmbë u di goonliba aki dee na sabi Gadu a dee soni de ta du. Ma i musu da Gadu pasi faa tooka di pakisei fii, be i ko abi wan hii oto pakisei. Nöo joo sabi u wegì soni luku fii sabi andi Gadu kë. Biga di soni Gadu kë, a dë wan gaan bambuu soni e. A dë wan gbelingbelin soni da i fii tei ku piizii.

³ Dee sëmbë o, fa Gadu buta mi a sö wan gaan wooko ku ën bunuhati aki, nöo fëen mbei mi ta fan ku hiniwan fuunu taa ja musu luku i seei hei möön fa i dë e. Ma i musu ta wegì i seei ku bambuu pakisei ta luku andi Gadu buta da i fii tei wooko ku ën ku biibi.

⁴ Ja si fa di sinkii fuu aki dë nö? A abi sëmëni pisi, ma de an ta du di wan wooko.

⁵ Wë söseei a dë a u tu kuma biibima. Fa u ku „Jesosi“, Keesitu nama aki, nöo u dë hia seei, ma töku u dë kuma di wan kodo sinkii nöo, nöo hiniwan fuu dë kuma wan kamian fëen.

⁶ Biga fa Gadu paati dee köni fëen da u ku ën bunuhati aki, ma nöo de an dë di wan fasi e. De dë pepei. Nöo fëen mbei ee wan fuunu sai naandë, nöo Gadu da i di köni fii ta kisi fan nëen ta konda da otowan, nöo be i du ën kumafa di biibi fii dou.

⁷ Ee Gadu da i di köni fii ta heepi otowan, nöo be i du di dë. Ee Gadu da i di köni fii ta lei otowan soni, nöo be i ta lei nöo.

⁸ Ee Gadu da i di köni fii ta da otowan hati, nöo be i du di dë. Di sëmbë Gadu da di köni faa ta puu otowan a fuka nöo be a du ën söndö landa e. Ee Gadu da i di köni fii dë fesima ta tii oto sëmbë, nöo be i du ën ku hii i kaakiti. Ee wan sëmbë Gadu da i tjalihati fii ta heepi otowan, nöo be i ta du ën ku piizii söndö konda soni a buka. „Nöo a di fasi dë, woo ko dë wan sinkii telutelu.“

⁹ Söö. Nöo awaa mi o taki pepei soni kumafa fii libi kuma biibima. „A di fosu kamian di lobi fuunu musu dë söndö ganjan. Nöo i musu buuse hiniwan soni di i si taa hogi, biga ku bunu soni nöo i musu ta nama.“

¹⁰ Un musu ta fii makandi kuma baaa ku baaa, nöo be i ta hopo di otowan fii möön fa i ta hopo i seei.

¹¹ Dee sëmbë, wan musu dë malëngëmalëngë e. Ma i musu ta dë gaagaa sabi taa Masa hën i ta dini.

¹² Un musu ta wai nöömö e, fu di un sabi taa woon feni dee bunu u Gadu dee a bi paamusi u. Nöo un musu ta tja sitaafu ku pasensi e. Nöo un musu ta begi nango nöömö tu. Wan musu disa.

¹³ Nöo un musu ta heepi dee oto sëmbë u Gadu a dee soni de abi fanöudu. Nöo be un ta tei sëmbë ku wai a unu wosu tu.

¹⁴ Ee wan sëmbe ta toobi i ta du hogihogi ku i, nöö na sibëen e, ma wensi bunu dëen.

¹⁵ Ee i si wan sëmbe ta wai, nöö wai ku ën e. Ee i si wan sëmbe ta këë, nöö këë ku ën makandi.

¹⁶ Biga fa un sai dë, un musu ta libi ku wan hati makandi. Ja musu mbei taa i hei te nöö ja sa nama ku lagi sëmbe. Ja musu abi gaan fasi.

¹⁷ Ee wan sëmbe du hogi ku i, nöö ja musu toona du hogi ku ën baka. Ma i musu ta biinga fii libi a wan leti fasi a hii sëmbe fesi.

¹⁸ Nöö i musu biinga fii libi fifii ku hii sëmbe, ee i sa.

¹⁹ Un dee lobi mati u mi dë, un haika e. Wan musu paka hogi ku hogi baka, ma un musu disa pasi da di hatiboonu u Gadu. Wan jei fa Gadu taki a di Buku ö? A taa:

Fu tei paima a sëmbe, nöö mi a fika da.

Te wan sëmbe du hogi, nöö mi o pakëen nöömô.

Sö Masa Gadu taki.

²⁰ Ma nöö unu, wan musu du sö e. Biga di Buku taki möön taa:

Ee hangi ta kii di felantima fii, nöö dëen soni u njan.

Ee dëewata kisi ën, nöö dëen wata a bebe.

Biga te un du sö kaa,

nöö a o hati ën kuma i tuwë zonka ku faja nëen hedi djolou.

²¹ Sö wë e, dee sëmbe. Na da hogi pasi faa wini i e, ma i musu wini hogidu ku bunulibi.

13

Aki ta lei fa u musu libi

ku dee tii lanti buta.

¹ Wë awaa woo konda da unu fa fuun musu libi ku lanti. Un haika e, hii sëmbe musu ta saka a dee tii u lanti basu e. Biga fa dee tii sai naandë, nöö na wan kodo u de dë di na Gadu buta. Biga hii dee tii u lanti dee dë kaa, nöö Gadu wë buta de.

² Nöö fëen mbei ee wan sëmbe ja kë saka a di tii u lanti basu, nöö a di sondi di Gadu buta basu wë ja kë saka. Nöö dee sëmbe dee ta libi sö, sitaafu wë de ta hai ko a deseei liba e.

³ Biga ee wan sëmbe i ta libi bunu, nöö ja o ta fëë nöö fii fëë. Biga dee sondi de ta tja a de bandja ta lontu ku de naandë, nöö na u sösö de ta tja de. Fa i si de sai dë, futuboi u Gadu de dë e, nöö ee de kisi i u da sitaafu, nöö hën di hatiboonu u Gadu wë i si ko a i liba dë kaa.

⁴ Fëen mbei a fiti fii saka i seei da di tii u lanti e, na fu di i ta fëë sitaafu wanwan nöö, ma fu di ja musu ta dë ku latjahati taa ja ta libi bunu.

⁵ Nöö fu di dee tiima dë futuboi u Gadu kaa, nöö hën mbei u musu ta paka lanti möni tu. Biga di wooko de ta du dë musu nango nöömô.

⁶ Nöö un musu ta paka de kumafa a fiti. Ee möni fuun da de, nöö un da de e. Ee a dë fuun lesipeki de, nöö un lesipeki de. Ee a dë fuun hei de, nöö un hei de.

⁷ Nöö un musu ta paka de kumafa a fiti. Ee möni fuun da de, nöö un da de e. Ee a dë fuun lesipeki de, nöö un lesipeki de. Ee a dë fuun hei de, nöö un hei de.

Aki ta lei fa u musu libi

ku dee otowan fuu.

⁸ Dee sëmbe, un haika e. Wan musu abi oto paima a unu liba fuun paka möönsö, boiti di paima di un abi kaa taa un musu ta lobi unu seei makandi. Biga di sëmbe di ta lobi di otowan fëen, nöö hën ta hoi hii dee wëti u Gadu tuu.

⁹ Biga dee soni dee i si Gadu taki naandë sö, kuma ja musu waka ku wan mujëe di na mujëe fii u wosu, ja musu kii sëmbe, ja musu fufuu, ja musu haun, ku hii dee oto wëti tuu dee Gadu buta da u, nöö a di wan kodo wöutu aki nöö de tuu nama taa i musu lobi di otowan fii kumafa i lobi i seei.

¹⁰ Biga di sëmbe di lobi di otowan fëen kaa, nöö an o du hogi ku ën e. I si? Fëen mbei baa lobi hën wanwan tö sa mbei i ta hoi hii dee wëti u Gadu tuu ku telu.

¹¹ Fa i si u ta fan ku unu aki, dee sëmbe, nöö sö fuun musu libi e, fu di un ko abi fusutan u di ten u dë aki. Biga wë di ten Gadu buta faa heepi u nöö a ko möön zuntu möön leki di ten un bi ko a biibi dë. Fëen mbei un musu weki a duumi buli seei.

¹² Fa u dë aki, di ndeti ta kule hesihesi ta pasa, nöö didia ta jabi ta ko. Wë nöö be wa libi kuma dee hogilibima dee ta du soni a ndeti tjubitjubi fu sëmbe an musu si de e. Nönö. Di lö libi dë u musu disa, nöö un mboo libi a wan limbolimbo fasi. Hën o dë kuma u dë ku fetilai bisibisi fu di didibi an sa wini u.

¹³ Biga u musu libi a wan fasi di fiti, kuma a didia nöö u ta libi.

Wan musu hai ko dë a wan kamian ta bebe ta dööngö ta bai ta kai olo ta du soni e. Wan musu ta booko dee wëti u Gadu a di së u manu ku mujëë tu, ta du peipei soni dee na fiti. Söseei tu wan musu ta kisi toobi ku unu seei ta haun ku unu na unu.

¹⁴Ja musu ta suku unfa fii sa da di sinkii fii okasi faa piki dee taku kë fii hati e. Ma be di libi u Masa Jesosi Keesitu dë a unu fu hii sëmbë sa si, kuma wan waiti koosu di un ta bisi hiniwan daka.

„Sö fuun libi e, dee sëmbë, nöö Gadu o abi piizii ku unu.“

14

Aki ta lei fa i musu libi ku wan

oto biibima di i ku ën an ta kai

a di soni un ta du.

¹Söö. Wë awaa woo taki a dee soni liba dee biibima ku biibima an ta kai ku deseei a de., Fa un sai naandë sö, ee wan sëmbë biibi fëen suwaki te a ta dë a wanlö wëti basu di unu ku ën an ta kai a di wan, nöö un tei ën sö nöö e. Ja musu ta kuutu nëen liba u dee lö soni dë hedi.

²Kandë wan sëmbë biibi fëen taanga tjika te a sa njan hii soni. Di otowan biibi fëen suwaki tee hën an sa njan hii soni, guluntu wanwan nöö a ta njan.

³Wë ma nöö di sëmbë di ta njan hii soni dë an musu ta mbei di otowan fa e. Nöö söseei di sëmbë di an ta njan hii soni, guluntu nöö a ta njan, nöö an musu ta kuutu di sëmbë di ta njan hii soni, biga Gadu tei ën kaa.

⁴Biga ambë da i fii kuutu a wan sëmbë liba di an dë futuboi fii? Na soni fii di dë e. Nöö ee a kai, ee an kai, di dë di Masa fëen hën musu sabi. Nöö an o kai tu, biga Gadu abi kaakiti tjika faa hoi ën fu an kai.

⁵A kandë wan sëmbë ta hoi wan daka apaiti möön dee oto daka. Di otowan ta luku hii daka tuu di wan fasi nöö. Ma fa de ta du ën dë, hiniwan u de musu sabi gbelin nëen hati taa Gadu kë faa du sö e.

⁶Di sëmbë di ta hei wan daka möön dee oto daka, nöö Gadu hën a ta hei ën da. Di sëmbë di u taki ta njan hii soni dë, a ta du sö fu di a si taa a kai ku Gadu, nöö a ta da Gadu tangi nëen liba. Söseei di oto sëmbë dë tu. Fa hën an ta njan hii soni dë, a dë fu di a si taa Gadu an kë faa njan mën, nöö a ta da Gadu tangi u dee soni dee a sa njan.

⁷Dee sëmbë o, na wan kodo fuu ta libi fuu seei e, nöö na wan kodo fuu ta dëdë fuu seei tu. ⁸Ee u dë ku libi, u dë u Masa. Ee u dëdë, u dë u Masa. Fëen mbei ee u dë ku libi, ee u dëdë, fu Masa nöö u dë nöömö.

⁹Biga fa Keesitu dëdë toona weki ko libi baka dë, nöö a du ën sö faa musu dë Masa a libisëmbë ku dëdësëmbë tuu liba.

¹⁰Nöö di a dë Masa fuu tuu kaa, nöö faandi mbei i ta taanpu ta kuutu a di otowan fii liba möön? Ee nasö, faandi mbei i ta sösö di otowan fii u du? Wë biga te wan daka u tuu seei o hai ko a di kuutu bangi u Gadu, faa kuutu soni fuu.

¹¹Wan jei fa a dë a di Buku ö? Gadu taki e, taa:

Fa i si mi ta libi nöömö aki,

nöö mi soi taa hiniwan sëmbë seei kaa o tjökö kini a mi fesi nöömö wan daka.

Nöö söseei hiniwan sëmbë o jabi ën buka piki mi a dee soni dee a bi du.

Sö Gadu taki e.

¹²Nöö sö i si taa hiniwan fuu o piki Gadu a dee soni dee u seei bi du.

¹³Nöö fëen mbei u musu disa di kuutu u ta kuutu di otowan fuu. Nöö be un mëni unu seei bunu tu fu wan musu buta wan sionu a pasi fu di otowan fii naki futu kai.

¹⁴Dee sëmbë o, ka mi ku Masa Jesosi nama tjika aki, nöö mi sabi gbelin a mi hati taa na wan soni „u njan,“ seei abi tjina. Ma töku ee wan sëmbë si taa a abi tjina, nöö nëen dë a abi tjina tuu.

¹⁵Nöö ee joo njan wan soni ma i sabi taa ee i njan mën a o buta di otowan fii a fuka, ma i ta njan mën sö nöö, nöö hën da ja ta libi kuma i lobi di sëmbë dë e. Haika e, ja musu mbei di otowan fii kaba a sösö fu di i kë njan wan soni hedi. Biga hënseei tu „Masa Jesosi,“ Keesitu bi dëdë da.

¹⁶A kandë i ta si wan soni taa a bunu fii du ën, ma di otowan fii hën an si ën sö. Wë nöö ja musu du ën a wan fasi faa feni i kosi taa hogi i ta du. Na tja i seei go a dee lö fia dë.

¹⁷Biga wë fa Gadu ko dë kënu a u liba ta tii u aki, nöö an nama a soni u njan ku soni u bebe. Nönö. Ma a nama a di fa i dë a di Akaa u Gadu leiki ta libi a wan leti fasi ku kötöhati, ku piizii.

¹⁸Nöö hiniwan sëmbë di ta dini „Jesosi,“ Keesitu a di fasi dë, nöö ku i Gadu ta wai. Nöö dee oto sëmbë o si taa i ta libi bunu tu.

¹⁹ Söö. Dee sëmbe o, un boo biinga ku dee soni dee sa mbei u de fiifi ku u seei, ku dee soni dee sa heepi u fuu ko a fesi a di biibi.

²⁰ Gaantangi baa, na poi di wooko u Gadu u soni u njan hedi e. Kumafa u taki de kaa, Gadu an buta tjina a soni u njan. Ma nöo töku seei ee wan sëmbe i ta njan wan soni di sa mbei di otowan fii naki futu kai, nöo hën da hogi i ta du.

²¹ Nöö hën wë mbei, ee a nama a wan soni u njan, nöo i disëen. Ee soni u bebe, nöo na behëen möön. Biga ja musu du na wan soni di sa kaba di otowan fii a sösö, fu di di biibi fëen an taanga tjika eti.

²² Söö. Nöö fa di biibi fii taanga tjika a dee lö soni u ta taki aki, dee sëmbe, nöo be i hoi ën fii ku Gadu nöo. An de fii tjëen go a oto sëmbe. Nöö i de bunu e, ee hati fii an ta foo i a dee soni i ta du taa hogi.

²³ Ma nöo ee wan sëmbe i ta panta u njan wan soni fu di ja sabi ee a bunu ee an bunu a Gadu wojo, ma töku hën i njan mën nöo, hogi i du de kaa e. Biga ja du ën ku biibi. Nöö hiniwan soni di ja du ku biibi, nöo hën da hogi i du kaa.

15

Aki ta lei u möön fa di libi makandi musu de.

¹ Söö. Wë dee sëmbe, kumafa u taki de kaa, u dee sëmbe dee de taanga a di biibi musu hoi pasensi da dee otowan e, dee an de sö taanga eti. Wa musu ta du di soni di ta kai ku u seei nöo a kaba,

² ma un boo du di soni di sa kai ku di otowan fuu, be a tja bunu ko deen faa ko möön taanga a di biibi.

³ Biga Jesosi, Keesitu seei an bi ta biinga deen seei wanwan e. Ma leti kumafa de sikifi a di Buku, nöo sö nöo a bi pasa ku ën taa:

Dee kosi de kosi i de, Gadu, de tuu kai a mi liba.

⁴ Nöö fa de sikifi dee soni a di Buku u Gadu de, nöo de sikifi de tuu fu de lei u soni e. Biga te u lesi fa dee sëmbe u fesiten bi abi degihati ta hoi pasensi, nöo a ta da u degihati tu fuu hoi dou ta luku dee soni dee Gadu bi paamusi u taa de o pasa nöömö.

⁵ Fa Masa Gadu sai de, dee sëmbe, nöo hën wë abi pasensi ku taihati e. Nöö hënseei musu heepi unu fuun libi ku wan hati makandi kumafa Keesitu Jesosi bi lei u fuu libi.

⁶ Nöö te un de sö kaa, nöo un sa fiti buka ku wan kodo hati ta gafa Gadu makandi, di de di Gadu fu u Masa Jesosi Keesitu, bifö a de hën Tata tu.

⁷ Söö. Wë dee sëmbe, be un tei unu na unu kumafa un de e, leti kumafa Jesosi, Keesitu bi tei unu kumafa un de, nöo Gadu o feni nëbai a unu.

⁸ Fa i si Jesosi Keesitu bi ko a goonliba de, dee sëmbe, nöo a ko kuma wan futuboi u Gadu faa lei u dee Dju sëmbe taa Gadu de u futoou. Biga a mbei u ko si taa hii dee soni Gadu bi paamusi dee gaan sëmbe fuu de, nöo de tuu o pasa.

⁹ Nöö a ko a goonliba fu dee oto köndë sëmbe na u Isaëli tu, fu de sa si di gaan tjalihati u Gadu di a abi, be në fëen bai.

Ja sabi fa wan sëmbe sikifi a di Buku ö, u dee sëmbe na Dju. A fan ku Gadu taa:

Fëen mbei mi o gafa i në a dee oto köndë sëmbe dendu dee na Dju.

Mi o ta kanda ta bai di në fii.

Sö a sikifi a di Buku e.

¹⁰ Nöö de sikifi tu taa:

Un musu ta wai seei, un dee sëmbe na Dju.

Un mökisi ku dee sëmbe u Gadu ta wai.

¹¹ Nöö hën de toona taki möön taa:

Hii un dee sëmbe na Dju, un hopo Masa në e.

Hii un dee föluku tuu, un musu ta kanda deen.

¹² Nöö söseei Jesaaja taki wan soni u dee sëmbe na Dju tu. A taa:

Dee böngö u Isai,

ee i si de joo taa de kaba a goonliba.

Biga de ko de kuma wan pau de koti tee fika lutu wanwan.

Ma te wan pisi di lutu de o booko wojo toona nasi ko.

Nöö fa a o nasi de,

nöö hën o ko de Tiima a hii pei föluku liba.

Nëen liba hii dee oto köndë sëmbe na Dju o buta de futoou fu de feni heepi.

Sö Jesaaja bi taki e.

¹³ Nöö da sö e, dee sëmbe. Di Gadu di ta buta sö wan gaan biibi a u hati aki taa a o heepi u nöömö, hën musu fuu unu hati ku piizii e, ku kötöhati, fa i si un ta futoou ën naandë. Fa di

Akaa fëen abi kaakiti tjika dë, hën musu ta wooko a unu liba mbei un fika ta mëni nõömö taa Gadu o du dee soni dee a bi paamusi.

Aki Paulosu ta taki u di fa Gadu wooko nëen liba.

¹⁴ Dee sëmbë o, fa mi dë aki mi sabi gbelingbelin a mi hati taa un ta du sòmëni bumbuu soni kaa. Mi sabi taa un sabi soni te tjika, nõö un abi di kõni tu fuun sa lei unu na unu.

¹⁵ Ma tõkuseei mi mbei di pampia aki da unu nõö. Dee soni mi sikifi aki, mi fan so u de gbelin seei. Ma fëeë u taki de, fu di mi bi kè toona mëni unu de a bakafutu. Nõö di soni mbei mi du sò, fu di Gadu tei mi buta a sò wan gaan wooko ku ën bunuhati.

¹⁶ A buta mi u mi ko wan futuboi u Keesitu Jesosi ta tja di bunu buka fëen ta konda da un dee oto sëmbë na Dju. Mi dë kuma wan mindima fuunu ku Gadu, fu mi sa hopo unu kuma wan suti paima tja go dëen. Nõö di paima aki, a dë wan paima di di Akaa fëen seei seeka buta dëen apaiti.

¹⁷ Nõö fa i si mi ku Jesosi Keesitu nama aki, nõö mi ta hopo di wooko Gadu da mi u mi du dëen e. Mi ta kai ën gaan soni seei.

¹⁸ Nõö te mi ta konda soni, ma ta tei na wan soni u miseei ta konda. Ma mi ta konda dee soni dee „Jesosi, Keesitu bi du a mi liba. Biga a tei dee fan dee mi fan ku dee soni dee mi du hën a du gaan soni ku de, tee sòmëni u dee sëmbë na Dju ko piki Gadu buka seei.

¹⁹ Ka di Akaa fëen abi kaakiti tjika dë, a mbei sòmëni gaan foombo soni pasa, u lei taa hën abi di wooko.

Nõö sò mi bi dë ta konda di bunu buka u „Jesosi, Keesitu ku telu a hii kamian ka mi bi waka. A Jelusalen naandë mi seti, nõö hën mi ta kondëen ta lontu a dee kamiankamian tee go dou a di pisiwata de kai lliikum.

²⁰ Hii fa mi du ën dë, mi ta biinga u konda di buka nõömö a dee kamian ka de an bi jei di nè u „Masa Jesosi, Keesitu wan daka eti, fu an musu dë kuma mi tei wan wosu ta mbei di wan oto sëmbë bi seti kaa.

²¹ A dë leti kumafa di Buku taki taa:

Te ka sëmbë an konda di buka wan daka

nõö na ala de o ko jei ën.

Dee sëmbë dee an bi jei ën wan daka o ko fusutëen.

Wan si õ?

Aki Paulosu toona taki möön

fa a kè ko a Loomë.

²² Nõö di wooko di i si mi taki dë, hën wë tapa mi sòmëni pasi mbei ma bi sa ko a unu ala eti.

²³ Ma nõö fa u dë aki, nõö ma a' kamian a dee kõndë aki möön fu mi konda di buka. Mi kaba di wooko u mi aki kaa. Nõö fu di mi bi hangi sòmëni jaa longi kaa u mi musu ko luku unu ala,

²⁴ hën mbei pakisei u mi toona kai a di soni dë liba möön. Mi ta mëni fu mi go a Sipanjan kõndë, nõö te mi o go nõö mi o pasa a unu ala ko tan wantu daka ku unu. Nõö a baka u di suti ten di mi ku unu o abi dë, nõö mi o kè fuun sa heepi mi fu mi go a Sipanjan awaa.

²⁵ Ma nõö fa u dë aki, nõö mi dë a pasi nango a Jelusalen ufö. Mi ta heepi dee biibima ala ku wan soni.

²⁶ Biga a dë sò taa dee biibima u Masa Jesosi a Masadonia ku Akaja pii möni fu de manda go da dee pooti biibima fuu, dee Dju wan, a Jelusalen ala. Nõö hën di möni dë wë mi ta tja go da de.

²⁷ Nõö fa dee biibima na Dju du di soni aki, nõö waiwai seei de du ën o. Biga ee i luku ën te i kaba a dë sò kuma dee sëmbë na u Dju, de a' paima seei a u dee Dju sëmbë. Biga a u de feni di bunu u Gadu a de akaa. Nõö hën mbei a fiti u de toona heepi dee Dju sëmbë fuu baka ku dee soni de abi fanöudu u de sinkii.

²⁸ Wë nõö te mi tja di möni aki go da dee sëmbë kaa, nõö mi o ko haika unu ufö mi pasa go a Sipanjan.

²⁹ Nõö mi sabi taa fa mi o ko a unu dë, nõö mi o ko ku hii dee bunu tuu dee u ta kisi a „Jesosi, Keesitu.

³⁰ Sõö. Wë nõö dee sëmbë, fa mi ku unu nama ku Masa Jesosi Keesitu makandi aki, mi kè begi unu a wan soni. Biga di Akaa u Masa Gadu seei hën buta di lobi fëen a u hati mbei u ta lobi u seei sò. Hën mbei mi kè hakisi unu fuun heepi mi begi fajafaja a tu soni liba.

³¹ Di fosuwan, hën da mi kè fuun heepi mi begi fu Gadu musu puu mi a dee Dju sëmbë u Judea pisiwata maun dee an ta biibi.

Nõö di otowan, hën da fu di wooko i si mi nango du a Jelusalen aki, dee Dju biibima musu tei ën u bumbuu soni. „Biga a kandë de an o kè tei soni di kumutu a oto kõndë sëmbë maun.,

³² Ma nõõ te mi si taa hii soni waka bunu, nõõ mi o ko a unu ala ku wai seei, ee Gadu kë, nõõ woo ta da u seei hati makandi. Nõõ da sõ e, dee sëmbë.

³³ Nõõ di Gadu fuu di nëën wanwan tõ sëmbë ta feni kötöhati, hën musu dë ku unu. A tan sõ.

16

Aki Paulosu ta manda odi apaiti da sëmbësëmbë.

¹ Fa i si di mujëe de kai Fiibi ko a unu naandë, dee sëmbë, mi butëen a unu maun e. Di mujëe i si aki sõ, a dë wan sëmbë fuu di ta wooko a di keiki a Kenkelea.

² Nõõ mi ta begi unu gaantangi be un kisi ën a wan fasi di fiti dee sëmbë dee dë apaiti da Masa Jesosi. Fa i si unu ku ën tuu nama ku Masa Jesosi dë, nõõ un musu heepi ën a dee soni a abi fanöudu. Biga fa a sai dë, a heepi sëmëni sëmbë gaanfa seei te kisi ku mi seei tu.

³ Nõõ mi ta manda gaan odi da Pesila ku Akila taa mi dë bumbuu. Dee sëmbë dë, mi ku de bi ta du di wooko u Jesosi Keesitu makandi,

⁴ nõõ a fika piki de bi dëdë fu mi hedi. Hën mbei na mi wanwan nõõ ta da de tangi, ma hii dee oto biibima u Masa Jesosi dee na Dju, dee ta miti makandi a dee kõndëkõndë tuu, ta da de tangi tu.

⁵ Nõõ un da dee biibima odi tu, dee ta hoi keiki a de wosu.

Nõõ mi ta manda gaan odi da mi lobi mati Epënëtusi. Hën wë da di fosu sëmbë di ko biibi u Masa Jesosi, Keesitu na Asia kõndë.

⁶ Nõõ un da Malia odi tu. Di mujëe dë bi wooko taanga seei da unu e, dee sëmbë.

⁷ Nõõ un da Andoonikusi ku Juniasi odi, di mi ku de dë di wan famii. Mi ku de de bi sõötö a dinguwosu makandi e, nõõ de abi bunu në seei a dee oto tjabukama u Masa Jesosi. Fa i si de sai dë, de bi ta biibi a Jesosi, Keesitu kaa bifö miseei ko ta biibi nëën.

⁸ Nõõ un da Ampiliatusi odi, di mi lobi fu di mi ku ën nama ku Masa makandi.

⁹ Nõõ un da Ubanisi gaan odi. Hën bi heepi u a di wooko u Jesosi, Keesitu tu.

Nõõ mi ta manda odi da mi lobi mati Sitaki tu.

¹⁰ Nõõ be un da Apëlësi odi. Di womi dë, de bi poobëen te de wei, nõõ hën de ko si taa aai, a dë wan bumbuu sëmbë u Jesosi, Keesitu tuutu.

Nõõ un da dee sëmbë u Alisitobu wosu tuu gaan odi da mi e.

¹¹ Nõõ un da di oto sëmbë u mi de kai Helodion odi, ku dee sëmbë u Naasisusi wosu dee ta biibi a Masa.

¹² Nõõ un da Teefena ku Teefosa odi da mi tu. De tu mujëe dë ta wooko taanga da Masa e.

Nõõ un da mi lobi mati Pëësisidi odi da mi tu. Di mujëe dë seei bi ta wooko taanga da Masa tu.

¹³ Nõõ un da Lufusi odi da mi, di Masa bi tei apaiti. Nõõ un da hën mama gaan odi da mi e, biga a dë mi mama tu.

¹⁴ Nõõ un da Asinkitusi odi da mi tu, ku Filegon, ku Hëlimësi, ku Patobasi, ku Hëlimasi, ku dee oto biibima sai ku de naandë tuu.

¹⁵ Nõõ un da Filologusi odi, ku Julia, ku Neluisi ku ën sisa, ku Olimpasi, boo taa hii dee biibima u Masa Jesosi tuu dee sai ku de naandë.

¹⁶ Nõõ un baasa unu seei e, dee sëmbë, kuma apaiti sëmbë u Gadu.

Hii dee sëmbë u Jesosi, Keesitu dee ta ko a keiki makandi a dee kamiankaman tuu manda gaan odi da unu.

Aki Paulosu toona da de lai a wantu soni mõn.

¹⁷ Sõõ. Wë dee sëmbë, mi begi unu gaantangi taa be un mëni unu seei ku dee sëmbë ta suku u poi unu na unu naandë e. Dee sëmbë i si naandë, taapu wë de ta buta a pasi fi kisi unu puu a di lei di un bi kisi kaa. Nõõ wan musu hulu de mõnsõ.

¹⁸ Biga fa dee lõ sëmbë sai dë, na Jesosi, Keesitu u Masa de ta dini e, ma dee soni deseei hati kë, de de ta dini. Fa i si de ta waka ta lontu ta fan suti ta naki sëmbë tëtë naandë, ganjan nõõ de ta ganjan dee sëmbë dee an sabi soni mõn bëtë e, fu de musu poi pakisei u de.

¹⁹ Ma tõku fa i jei mi fan dë seei, ma hii sëmbë sabi unu kaa taa un ta piki Gadu buka, nõõ fëen mbei baa mi ta wai seei ku unu. Nõõ mi kë fuun abi fusutan te tjika fuun sabi bumbuu soni, ma nõõ a di së u sabi hogi, un musu ta dë kuma mihi.

²⁰ Dee sëmbë o, abiti mõn nõõ di Gadu fuu di ta da sëmbë kötöhati o makisa di didibi Saatan buta a unu basufutu e.

Jesosi Keesitu, di dë di Masa fuu, hën musu dë ku unu ku ën bunuhati, dee sëmbë.

²¹ Nõõ Timoteo, di mi ku ën ta wooko makandi aki, ta manda gaan odi da unu tu, hën ku Lusiusi ku Jason, ku Sosipata. Boo taa, hii dee sëmbë u mi aki tuu ta manda gaan odi da unu.

²² Söö. Nöö mi, Teetusi, fa mi ta sikifi di biifi da Paulosu aki, nöö miseei ta manda gaan odi da unu tu a di në u Masa Jesosi.

²³ Nöö mi Paulosu toona ta manda odi u Gajusi da unu tu. Fa di womi dë aki, hën wë ta hoi mi nëën wosu, nöö hii dee oto biibima dee ta ko a keiki makandi aki tuu seei a ta kisi ku wai. Söseei Elatusi, di dë wan lantima ta seeka möni soni u di köndë aki, ta manda gaan odi da unu, hën ku di oto sëmbë fuu de kai Kwatusi ta manda gaan odi da unu tu e, dee sëmbë.

[

²⁴ Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ta tja unu ku ën bunuhati. A tan sö.]

Aki Paulosu tapa di biifi ku tangi a Gadu.

²⁵ Söö. Wë dee sëmbë, mi ta buta unu a Masa Gaangadu maun. Hën abi kaakiti faa hoi unu gingin fu di un ta piki di Buka fëen di mi ta konda aki. Biga soni u Jesosi Keesitu wë mi ta konda, nöö hën ta mbei di soni ko a limbo di bi dë tjubitjubi a di pakisei u Gadu sëmëni jaa longi kaa.

²⁶ Ma fa a bi dë tjubitjubi seei, ma töku dee fesiten tjabukama bi mbei sëmbë ko sabi soni fëen. Biga Masa Gadu di ta libi u teego, hën wë bi manda de u de sikifi soni fëen, be hii föluku u goonliba sa ko biibi Masa Jesosi u de piki ën buka.

²⁷ Nöö di Gadu fuu i si dë, nöö nëën maun wë i si mi ta buta unu e, dee sëmbë. Hën wanwan abi hii köni, nöö hën musu feni nëbai fu nöömö u di soni di a du da u a Jesosi Keesitu. A tan sö.

Di fosu biifi Paulosu manda da dee biibima u Kolenti

Wan wöutu a fesi.

Wë un haika, dee sëmbë. Di sëmbë de kai Paulosu bi dë wan u dee tjabukama u Masa Jesosi de kai apösutu. Gadu kai ën ko buta sò. Hën seei bi tja di Buka u Masa Jesosi ko da dee sëmbë u di kondë de kai Kolenti, nõo hën so u de piki di Buka tei Masa Jesosi ko Gadu u de.

Nõo di soni mbei Paulosu sikifi di biifi aki. Dee biibima u Kolenti fosu bi sikifi biifi manda hakisi ën wanlò soni unfa u de musu libi a di biibi, nõo hën a toona sikifi di biifi aki manda piki de.

Nõo a mbei di biifi aki tu, fu di a jei taa de an ta libi bunu a di biibi kumafa a bi lei de. A ta bai de be de bia ko ta libi kumafa a sa bunu da Masa Gadu.

Dee soni dë abi di biifi.

A di pisi aki Paulosu ta da

dee sëmbë odi.

¹ Dee sëmbë o, mi Paulosu, ta mbei di pampia aki e. „Nõo kumafa un sabi kaa, mi da di sëmbë Masa Gadu bi kai ku ën seei kè faa ko dë wan u dee tjabukama u Jesosi Keesitu de kai apösutu. Nõo fa mi ta mbei di pampia aki, nõo mi ku wan sëmbë fuu de kai Sositeni,

² sò u ta sikifi ën ta manda odi da un dee biibima u Masa Jesosi dee dë a di kondë de kai Kolenti. U ta mandëen da un dee sëmbë dee Masa Gadu bi kai fuun ko dë sëmbë fëen a wan apaiti fasi, fu di unu ku Masa Jesosi ko dë di wan. Nõo u ta mandëen tu da hii dee oto sëmbë a dee kamiankamian, dee ta kai Jesosi Keesitu nè ta begi ën. Hën da Masa fuu ku de tuu.

³ U ta manda odi da unu taa Masa Gadu ku Masa Jesosi Keesitu tuu musu dë ku unu ku de bunuhati. De musu da unu böo.

A di pisi aki Paulosu ta da

Masa Gadu tangi.

⁴ Dee sëmbë o, hiniwanten mi ta da di Gadu u mi ku unu tuu, tangi fuunu hedi e, fu dee soni dee a du da unu ku ën bunuhati, fu di un ko nama ku Jesosi Keesitu.

⁵ Biga wë a mbei un ko abi hii soni fa u dë aki a hii fasi. A mbei un ko abi fusutan ku bumbuu pakisei fuun sa sabi di Buka u Gadu. Nõo sòseei a mbei un ko sa' fa u fan fuun kondëen tu.

⁶ Biga wë dee soni u Jesosi, Keesitu dee u bi konda da unu, de mbei lutu a unu hati te de dë u si a unu libi seei.

⁷ Fëen mbei fa un ta luku u Masa Jesosi Keesitu faa toona ko a goonliba aki, nõo na wan soni makei unu möön a di sè u dee kõni dee di Akaa u Gadu ta da dee sëmbë fëen e.

⁸ Nõo mi sabi taa Masa Gadu o hoi unu tu tee go dou a di kaba juu, fu te u Masa Jesosi Keesitu toona ko a goonliba nõo woon sa dë gbelingbelin söndò föutu.

⁹ Nõo u sabi taa a o du ën sò tuu, biga di Gadu fuu dë, un sa futoou ën. Nõo hën wë bi kai unu fuunu ku ën Mii Masa Jesosi Keesitu musu libi suti makandi.

Aki Paulosu ta fan ku dee sëmbë u de musu disa di fia libi u de.

¹⁰ Wë nõo un dee sëmbë u mi dë, fa mi gafa unu dë seei, ma mi kè toona bai unu a wan soni. Mi tei di nè u Masa Jesosi Keesitu ta begi unu baa, taa be un disa di fia un ta fia ku unu seei naandë, ku di paati un ta paati ku unu na unu. Un musu dë makandi ku wan pakisei e, ku wan hati.

¹¹ Biga wë wanlò sëmbë dee ta dë a di wosu u di womi de kai Kolu mbei mi ko sabi taa fia fasi dë a unu mindi.

¹² Mi jei taa so fuunu ta taki taa: “Fa u ta waka a Masa Jesosi baka aki, nõo mii ta tei di lei u Paulosu.” Otowan taa: “Mii ta tei di lei u Apolo.” Di otowan taa: “Mii ta tei di lei u Kefasi.” Hën seei da Petuisi. So sëmbë taa: “U ta waka a Masa Jesosi, Keesitu wanwan baka.”

¹³ Hën nõo mi hakisi unu, unfa wë? Fa un dë a pepei sëmbë baka dë, Jesosi, Keesitu paati a pisipisi nõ? Naa mi, Paulosu, de bi kii a lakpa fuunu hedi nõ? Fa un bi tei dopu dë, nõo a di nè u Paulosu un bi tei ën nõ?

¹⁴ Wë mi da Gadu tangi seei fu di ma bi dopu na wan sëmbë a unu mindi e, boiti Keesipusi ku Gajusi,

¹⁵ fu na wan sëmbë sa taki taa mi dopu sëmbë a mi nè fu de konda taa de da bakama u mi.

¹⁶ Oooo, aai, mi bi dopu Sitefanasi tuu, ku dee sëmbë fëen wosu dendu. Ma ma si kuma mi dopu oto sëmbë naandë möönsö.

¹⁷ Biga wë ‚Jesosi‚ Keesitu an bi manda mi a di fosu kamian, u mi dopu sëmbe e, ma fu mi konda di Bunu Buka fëen, be sëmbe jei. Nöo sösei tu an manda mi u mi kondëen ku gaan kõni u libisëmbe. Biga an musu dë taa di suti u di fan u mi hën ta hai sëmbe tja ko a di biibi. Biga ee mi ta kondëen sò, nöo di buka u di dëdë u Masa Jesosi a di lakpa pau o lasi ën kaakiti.

Aki Paulosu ta taki u di kõni u Masa Gadu ku di kaakiti fëen.

¹⁸ Dee sëmbe o, di Buka u di fa Masa Jesosi dëdë a di lakpa pau, a dë seei wan gaan sösò soni da dee sëmbe dee o kaba a sösò a didibi faja e. Ma fu wi dee sëmbe dee Gadu puu a dee hogi du fuu basu, te u jei ën nöo u ta si fa Gadu abi kaakiti tjika.

¹⁹ A dë leti kumafa de bi sikifi ën buta a di Buku u Gadu taa:

Masa Gadu o mbei di kõni u dee kõnima bia ko sösò soni.

Sösei a o mbei di fusutan u dee sabisonima ko poipoi soni.

²⁰ Wë biga fa u dë aki, unsë dee kõnima dë? Unsë dee leima ku dee hulusonima u di goonliba aki dë? De an dë wan wojo soni möön e. Biga Gadu buta di kõni ku di lei u libisëmbe tuu ko sösò soni kaa.

²¹ Fa a kõni tjika dë, nöo hën wë i si a seeka di soni buta sò taa dee sëmbe u goonliba aki ku hii di kõni di de kõni ku hii di lei de lei dë seei, de an o ko sabi ën möönsò. Ma ku di sösò fan fuu dee tjabukama fëen nöo dee sëmbe dee ta biibi ën sa kumutu a dee hogi du u de basu.

²² Fa u dë aki, dee Dju kë si foombo wooko u Gadu bifö de o biibi. Nöo dee Giiki sëmbe ta suku gaan kõni a libisëmbe fasi bifö de, de o biibi.

²³ Ma u, u ta konda u ‚Jesosi‚ Keesitu kodo, di de bi peka a lakpa pau kii. Nöo di Buka u di dëdë u Masa Jesosi aki, nöo hën ta toobi dee Dju sëmbe te de an kë jei ën seei. A dë wan sösò fan tu da dee oto kondë sëmbe, ma töku u ta kondëen nöömö.

²⁴ Ma dee sëmbe dee Gadu kai u de ko nëen, ee Dju, ee oto kondë sëmbe, te u ta konda di Buka da de nöo nëen de ta si fa Gadu taanga tjika e, ku fa a kõni tjika.

²⁵ Biga di soni Gadu du, di libisëmbe kai sösò soni dë, kõni dë nëen möön leki hii di kõni di libisëmbe abi. Sösei di suwaki fëen di de ta si a di dëdë u Masa Jesosi dë, a abi kaakiti möön hii kaakiti u libisëmbe.

²⁶ Biga wë un luku a unu seei, dee sëmbe. A di ten di Masa Gadu bi kai unu, nöo di möön gaan së fuunu an bi dë lelei sëmbe a goonliba fasi e. Wan bi abi taki a kondë. Wan bi dë hei sëmbe.

²⁷ Ma dee sëmbe dee goonliba sëmbe ta si taa de an sabi soni, nöo de Gadu ta tei fu da dee sabisonima u goonliba aki sen. Sösei a ta tei dee suwakisuwaki sëmbe faa mbei dee taanga sëmbe kisi sen.

²⁸ A ta tei dee lagilagi sëmbe dee an bi dë wan wojo soni a goonliba aki, dee sösò wan, buta ko hei, fu goonliba sëmbe sa si taa dee soni mbei de bi ta gafa sëmbe an dë wan wojo soni.

²⁹ Nöo di soni mbei a du sò, fu na wan libisëmbe musu njan buka a Gadu fesi e.

³⁰ Biga Gadu wanwan mbei u ko feni di libi a ‚Jesosi‚ Keesitu.

Nöo Masa Jesosi wë mbei u ko sabi fa Masa Gadu kõni tjika e. Sö seei a mbei u ko dë a Gadu wojo sündö föutu. A puu u a hii dee sitaafu dee u bi hai tja ko a u liba fu di u bi booko Gadu wëti, nöo fa u dë aki a u puu hogi a u fuu sa ko dë limbolimbo. ‚Hii dee soni dë tuu u feni a Masa Jesosi e, dee sëmbe.‘

³¹ Fëen mbei de sikifi ën a di Buku taa:

Ee wan sëmbe kë njan buka,

nöo be a njan buka a dee soni Masa bi du dëen.

2

Aki Paulosu ta konda da de taa

ku di kaakiti u di Akaa u Gadu

a ta fan ku sëmbe.

¹ Wë, dee sëmbe, fa i si mi bi ko a unu naandë fu mi konda di woto u Gadu da unu, nöo ma bi ko kuma wan sëmbe di sabi soni tumisi e. Sösei ma bi ta fan ku unu kuma wan sëmbe di sabi u fan poi tu. Nönö.

² Biga fa mi bi dë a unu mindi dë, nöo mi buta miseei taa ma o konda oto soni möönsö möön leki di fa Masa Jesosi Keesitu bi dëdë a di lakpa pau.

³ Nöo mi bi ko a unu ku saka fasi ku fëë, ku panta a hati seei. ‚Biga ma bi sabi ee mi sa du di wooko bunu.‘

⁴ Nöo a di fa mi bi ta konda di buka da unu dë, nöo ma bi ta mbei kijoo fa, ta tei dee kõni di libisëmbe abi u wini unu hati e. Ma mi bi kë u di kaakiti u di Akaa u Masa Jesosi hën musu tja unu ko a biibi,

⁵ fu di biibi fuunu an musu hëngi a libisëmbe kõni ma faa musu hëngi a di taanga u Gadu.

Aki Paulosu ta konda da de taa

di Akaa u Gadu wanwan tö

sa lei sëmbë soni fu Gadu.

⁶Ma nöö hii fa ma ko a unu kuma wan könima seei, ma töku dee soni u ta taki aki, de ta lei u fa Gadu abi köni tjika. Nöö wa ta taki de da hii sëmbë, ma u ta taki de da dee sëmbë dee ko taanga kaa a di biibi. Nöö di köni u ta taki aki an dë di köni u dee hedima u di goonliba aki e, dee o go kaba a sösö. Nönö.

⁷Ma u ta lei sëmbë di köni u Gadu. Nöö di köni dë, hën Masa Gadu bi abi nëen pakisei gaanduwe faa heepi u fuu ko feni dee gaan bunu fëen. Bifö a mbei goonliba seei, nöö a bi sabi fa a o heepi u kaa, ma a fesi a bi dë wan tjubitjubi soni.

⁸Nöö na wan u dee hedima u di goonliba aki bi sabi di lö köni dë e. Biga ee de bi sabi ën, nöö de an bi o peka di gaan nèbai Masa u mundu a di lakpa pau kii.

⁹A dë leti kumafa de bi sikifi ën a di Buku u Gadu taa:

Di soni na wan sëmbë wojo bi si,

di soni na wan sëmbë jesi bi jei,

ku di soni di na wan sëmbë bi mëni nëen hati wan daka taa a sa feni ën möönsö,

nöö hën wë Gadu bi seeka buta a wan së kaa faa da dee sëmbë dee lobi ën.

¹⁰Nöö sö di Buku taki, nöö sö a dë tuu. Ma uu ko sabi dee soni, biga di Akaa u Masa Gadu di a manda ko da u aki, hën ta lei u de.

Fa di Akaa u Gadu sai dë, dee sëmbë, hën ta öndösuku hii soni, te dou ku dee tjubitjubi soni dee dë a Gadu hati.

¹¹Biga wë ambë sabi dee soni dee dë a wan sëmbë hati ee na di sëmbë dë seei? Söseei tu, ambë sa sabi dee soni dee dë a Gadu hati, boiti di Akaa fëen seei?

¹²Nöö di Akaa dë, hën Gadu manda ko buta a u hati, nöö hën ta lei u dee bunu Gadu da u ku ën bunuhati. Na ku wan libisëmbë akaa u ko sabi de e.

¹³Nöö dee soni di Akaa u Gadu ta lei u aki, nöö dee soni dë seei u ta tei ta lei sëmbë. Nöö wa ta lei sëmbë a di fa libisëmbë ta lei sëmbë ku de köni e, ma kumafa di Akaa ta manda u fuu kondëen, nöö sö u ta kondëen.

¹⁴Nöö ee wan sëmbë i dë nöö ja abi di Akaa u Gadu, nöö ja o piki dee soni di Akaa ta taki e. De tuu o dë kuma wan sösö soni da i, fu di ja o fusutan de. Biga fa dee soni u Gadu sai dë, di Akaa u Masa Gadu nöö sa lei i de.

¹⁵Ee wan sëmbë i dë nöö i abi di Akaa aki a i hati, nöö i sa sabi u öndösuku hii soni. „Biga hën ta wooko a i liba.” Ma dee sëmbë dee na abi di Akaa, de an o sa fusutan di libi fii dë.

¹⁶A dë leti kumafa di Buku taki:

Ambë seei da di sëmbë di sa sabi andi dë a Gadu hati

faa musu lei ën soni?

Ma u, fu di u abi di wan seei hati kuma di u „Jesosi,” Keesitu, „nöö u sa sabi soni fëen.”

3

Aki Paulosu ta konda da de taa hii dee wookoma u Masa Gadu

dë a di wan kodo wooko.

¹Dee sëmbë o, di un bi ko a di biibi njunjun, ma bi sa fan ku unu kuma sëmbë di sabi u libi a di Akaa u Masa Gadu leiki e. Ma mi bi musu lei unu kuma sëmbë di ta libi a deseei kë, kuma piki mii.

²Biga wë ku bobiwata nöö mi bi ta kiija unu, na ku taangataanga njanjan.

Ma nöö te tide un dë a di wan seei fasi dë eti, wan göö kumutu dë möönsö. Ee fuu taki, nöö dee fukëfukë pisi u di lei u Masa nöö mi sa tei ta konda da unu eti. Ma sa go a dee degidegi pisi u di lei,

³fu di un ta libi kumafa dee libisëmbë u di goonliba aki ta libi eti. Biga wë ee un sai dë ta djalusu ta buja ta paati ku unu na unu, nöö nëen da unu ku dee sëmbë u di goonliba aki dë di wan fa nöö?

⁴Biga so fuunu ta taki: “Mi o tei di lei u Paulosu,” otowan ta taki: “Mi o tei di u Apolo,” nöö nëen da un ta libi kuma dee sëmbë u di goonliba aki dee na sabi Gadu nöö?

⁵Wë nöö fa un ta fia di fia dë, ambë un sabi da Apolo? Ambë un sabi da Paulosu? U tuu dë futuboi u Masa Gadu nöö. U tuu tja unu ko biibi nëen, fuun ta waka nëen baka. Biga hën da di wooko Masa da u.

⁶Mi paandi di goon „biga mi fosu bi tja di buka ko konda da unu dë.” Nöö hën a baka u di dë hën Apolo ko munjan di goon, „biga a ko lei unu soni möön fini.” Ma Gadu hën mbei di buka göö a unu hati.

⁷ Nöo fëen mbei na wan sëmbe hei möön di otowan, na di sëmbe di paandi, na di sëmbe di munjan di goon. Ma Gadu wanwan, biga hën ta mbei soni ta göö nëen.

⁸ Nöo di sëmbe di paandi ku di sëmbe di ta munjan di goon, a di wan wooko nöo de de e. Nöo hiniwan o kisi ën paima kumafa a bi wooko.

⁹ Biga fa u de aki, Gadu buta u tuu fuu ta heepi ën a di wooko. U ku ën ta wooko makandi. Nöo fa u ta taki soni u di goon aki, nöo unu wë da di goon, ma Gadu hën abi ën e.

Aki Paulosu ta taki taa dee wookoma u Gadu musu mëni u de du di wooko fëen bunu.

„Wë nöo söseei fa un ko de sëmbe u Gadu makandi de, nöo un de kuma wan wosu fëen tu, di a ta mbei.”

¹⁰ Nöo di wosu de, Masa Gadu da mi wan wooko nëen ku ën bunuhati, hën a lei mi tu unfami musu seti ën. Nöo hën mi seti di goonsei te mi kaba kuma wan sëmbe di sabi di wooko. Nöo fa u de aki, nöo dee otowan fuu ta ko ta mbei a di goonsei de liba. Nöo a bunu, ma hiniwan sëmbe di o ko mbei de, a musu saandi a ta mbei buta de.

¹¹ Biga wë na wan sëmbe sa buta wan oto goonsei möön leki di Gadu buta kaa e.

Biga fa i si di wosu seti de, dee sëmbe, nöo a Jesosi Keesitu liba wë a seti.

¹² Nöo ee wan sëmbe joo tja soni go mbei a di goonsei de liba, nöo i sa tja sëmëni pei soni. I sa tja goutu, i sa tja soofu, i sa tja djamati sitonu, i sa tja pau. Ma i sa tja ahun ku deëdeë uwii tu. „Biga sëmëni sootu pei fasi i sa wooko di wooko u Gadu, bumbuu fasi ku poipoi fasi.”

¹³ Ma a di Gaan Kuutu Daka te Masa Jesosi ko, nöo hiniwan sëmbe wooko o ko a limbo. Biga dee soni de tuu o pasa a wan faja, nöo di faja hën o mbei sëmbe si ee andi i bi tja ko buta de.

¹⁴ Nöo ee di wooko fii pasa a di faja, nöo joo feni i paima.

¹⁵ Ma ee wan sëmbe wooko tjuma, nöo a lasi ën paima ku hii di möiti di a bi mbei tuu. Nöo hënseei o kumutu, ma ku sösö maun tjololoo. A fika piki hënseei bi o tjuma tu.

¹⁶ Nöo dee sëmbe, fa i si un de sëmbe u Masa Gadu makandi de, nöo unu wë da di Wosu u Masa Gadu kaa e, ka di Akaa fëen ta libi.

¹⁷ „Nöo fa un ta buja ta paati ku unu seepi de,” ee wan sëmbe kaba di Wosu u Masa Gadu a sösö, Masa Gadu o kaba i seei a sösö tu e. Biga di wosu u Masa Gadu de wan apaiti soni limbolimbo, „nöo dee lö soni de an musu ta pasa nëen dendu.”

Aki Paulosu ta lei de taa

de an musu libi ku di kõni

u dee sëmbe u di goonliba aki.

¹⁸ Dee sëmbe o, na be na wan fuunu ganjëen seepi e. Ee wan sëmbe de a unu mindi naandë ta pëe i seei kõnima a di goonliba aki, nöo a möön bëtë i disa di kõni de, nöo i tei di lei u Gadu fii toon donma a di goonliba aki.

¹⁹ Biga wë di kõni u di goonliba aki de wan sösö soni a Gadu wojo.

Ja sabi fa a sikifi a Gadu Buku ö? A taa:

Di kõni u dee kõnima de seepi Gadu o tei kisi de.

²⁰ Söseei a taki möön taa:

Masa Gadu sabi di pakisei u dee kõnima taa a de wan gaan sösö soni.

²¹⁻²² Fëen mbei na wan libisëmbe musu tei wan libisëmbe në ta njan buka taa oto hei möön oto. Biga wë dee sëmbe tuu de fu heepi unu. Paulosu ku Apolo ku Petuisi, u tuu Gadu manda da unu e. Söseei tu, hii dee soni u di goonliba aki tuu de fuunu. Ee i de ku libi, ee i dedë seei, hii soni u di ten u de aki, ku hii dee soni sa ko a bakaten, dee soni naandë tuu de fuunu „fuun feni bunu a de e.”

²³ Biga unu da sëmbe u „Masa Jesosi”, Keesitu, nöo Masa Jesosi de u Gadu.

4

Aki Paulosu ta konda da de kumafa a de tjabukama tjika.

¹ Wë nöo dee sëmbe, hiniwan sëmbe musu ta luku u dee tjabukama kuma futuboi u „Jesosi”, Keesitu nöo. Un musu ta luku u kuma sëmbe Masa Gadu futoou fuu ta konda dee soni fëen dee bi de a tjubi.

² Wë nöo di soni sëmbe ta luku a wan basi, nöo hën da ee a ta du di wooko kumafa hën masa kë.

³ Nöo fa mi ta wooko aki, ee un sai de ta kuutu mi seei ma a’ toobi. Söseei ma a’ toobi tu ee hiniwan oto sëmbe ta kuutu mi, tee kisi miseei.

⁴ Ma fa mi fan de seei, ma hati u mi an ta kuutu mi taa ma ta wooko bunu e. Ma di de an kë taki taa mi de söndö föutu. Masa Jesosi hën nöo da di Sëmbe di sa kuutu mi.

⁵ Fëen mbei wan musu kuutu sëmbë a fesi e, biga te Masa Jesosi ko kaa, nöö hën o tja hii soni ko a limbo. Dee soni bi dë tjubitjubi a sëmbë hati tuu a o puu tja ko a döo, nöö hiniwan sëmbë o feni ën gafa kumafa a fiti.

⁶ Dee sëmbë o, fa mi ta sikifi soni da unu ta kai mi ku Apolo në a dendu aki, nöö mi ta du ën fuun sa lei soni e. Biga mi kē lei unu taa wan musu tei oto wëti möön leki dee wëti Gadu da u fuu ta wegī sëmbë ta luku. Wan musu buta wan sëmbë hei möön oto ta njan buka dëen.

⁷ Biga wë ambë da i di kõni di i abi? Na Gadu ta da u hii soni nõ? Wë ee Gadu hën da i ën, nöö unfa i sa njan buka fëen?

⁸ Ma nöö unu, un ta mëni taa soni an makei unu möön. Un sabi hii soni kaa. Un abi hii soni kaa tu „dee Gadu abi faa da dee sëmbë fëen”. A buta unu kõnu fuun ta tii hii mundu söndö u dee tjabukama. Sö un ta mëni.

Aai, mi bi sa kē un ko dë kõnu tuu o, dee sëmbë, biga ee un bi dou dë nöö u ku unu tuu bi o dë kõnu makandi.

⁹ Ma fa mi ta wegī di soni ta luku aki, nöö a djei da mi taa Gadu tei u dee tjabukama fëen de ta kai apösutu aki buta a di möön hogi kamian. U dë kuma sëmbë di lanti kuutu buta u de tja go kii a ganda mindi ta mbei fa, fu hii libisëmbë te dou ku dee basia u Gadu Këndë tuu, sai dë ta luku.

¹⁰ U ko dë kuma lauma u „Jesosi, Keesitu hedi. Ma unu, un dë kõnima. Un sabi hii soni fu di unu ku „Jesosi, Keesitu ko di wan kaa. Wa abi takī, ma unu dë takima. Unu de ta gafa, ma wi de ta kosi.

¹¹ Fa u dë aki, u ta dëdë ku hangi ku dëewata. Wa a' koosu u bisi. De ta foo u ku böö. Wa abi na wan kamian u tan seei.

¹² U ta dëdë ku wooko. U söso tee te sëmbë ta kosi u, wa ta kosi de baka, u ta toona ta begi da de. Te de ta sitaafu u ta du hogihogi ku u, nöö u ta tjëen.

¹³ Söseei te de ta lëgëdë da u ta mindi soni ta poi u në, töku u ta fan ku de suti. Boo taa u ko dë a sëmbë wojo kuma wan feki futu koosu, kuma wan sundju a sitaati u de ba tja go tuwë a matu. Sö u dë da de e.

¹⁴ Fa mi ta sikifi dee soni da unu aki, dee sëmbë, nöö ma ta sikifi de u da unu sen e, ma mi ta bai unu a soni nõo, kuma unu da miii u mi di mi lobi.

¹⁵ Biga aluwasi un abi teni dusu sëmbë ta kiija unu da „Jesosi, Keesitu seei, ma wan kodo tata nõo un abi. Fa mi fosu bi tja di Buka u Masa Jesosi ko konda da unu ala, nöö hën mbei un ko dë kuma miii u mi.

¹⁶ Nöö mi ta begi unu baa taa be un suku fuun musu ko djeesi mi e.

¹⁷ Nöö hën mbei mi ta manda Timoteo ko da unu ala. Hën da wan lobi womi mii u mi di Masa Gadu da mi, nöö mi sabi taa a o du leti kumafa Gadu taki. Fa a o ko a unu dë, nöö a o toona mëni unu u di fa mi bi ta konda da unu u Jesosi Keesitu, kumafa a kē fu un musu libi. Leti kumafa mi ta kondëen a oto kamian a dee keikikeiki, nöö sö nõo a o kondëen da unu.

¹⁸ Wë a dë sö tuu taa sëmbë sai dë ta mëni taa ma o ko a unu ala möön, hën mbei de ta njan buka ku di gaan fasi u de.

¹⁹ Ma mi o ko e. Mi o ko hesihesi seei, ee Masa kē. Nöö te mi ko, nöö mi o si ee di kaakiti u dee gaan fasi sëmbë naandë dë a buka wanwan, naa a dë a dee du u de tu.

²⁰ Biga wë ka Gadu dë Tiima, nöö kaakiti an dë a fan a buka nõo a kaba e, ma a o dë u si a di fa i ta libi ku di kaakiti fëen.

²¹ Söö. Wë dee sëmbë, mi fan ku unu kaa e. Nöö andi un kē? Mi musu ko a unu ku gandji, ku wipi nõ? Naa mi ko a wan saapi fasi, ku lobi? A fika da unu.

5

Aki Paulosu ta konda da de taa de musu kuutu di soni u di sëmbë di bi tei ën tata mujëe.

¹ Söö. Wë nöö mi jei taa wan taki dë a unu mindi naandë di nama a manu ku mujëe soni. Nöö di lö libi dë, dee sëmbë dee an ta biibi seei ta si ën u gaan hogi soni te de an ta libi sö. De taa wan womi dë a unu mindi dë tei ën tata mujëe.

² Ma töku ku dee lö libi dë seei un sai dë ku gaan fasi eti. Un bi musu kisi sen ta tjali, te un jaka di sëmbë di du di hogi dë puu a unu mindi gaanduwe.

³ Fa mi dë aki, dee sëmbë, ma dë a unu mindi ma töku di akaa u mi dë a unu ala. Nöö mi saandi mi o du ku di sëmbë dë kaa.

⁴ Nöö mi taki e, un musu kai wan kuutu makandi a di në u Masa Jesosi Keesitu. Nöö di akaa u mi o sai dë tu, nöö Masa Jesosi o mbei a pasa leti kumafa un kuutu buta dë.

⁵ Nöö un tei di sëmbë dë nöö un tuwëen disa da di didibi be a du ku ën te di hogi a du dë kaba nëen hati, fu di akaa fëen an musu go kaba a söso a di daka Masa Jesosi o ko.

⁶Nöö hii fa di soni naandë dë gaan sen soni seei, ma töku un sai dë ta njan buka ta mbei taa un bumbuu poi. Nöö an bunu e. Wan sabi taa wan pikii sooda ta paaja nango a wan hii gaan paabi boon nö?

⁷⁻⁸Hën mbei dee Dju sëmbë ta puu sooda a de wosu fu de sa njan di Pasika Daka limbolimbo. Biga a di daka dë Gadu bi puu de a di saafu libi de bi dë a Egepiti köndë. Nöö de bi kii wan sikafu mii fu de sa kumutu a di awoo libi naandë basu. Nöö di sikafu mii de kii dë, hën kë taki u Keesitu e, dee sëmbë, di dëdë da u fuu sa kumutu a di awoo libi fuu.

Fëën mbei un musu puu hogi a unu mindi fuun sa dë limbolimbo a Gadu wojo e. Biga sö a buta da unu kaa. Un boo disa di awoo libi, fuu sa libi di njunjun libi Masa Jesosi tja ko da u, söndö ganjan, söndö hogihati.

⁹Nöö mi bi sikifi wan pampia da unu kaa taa wan musu hulu dee sëmbë dee ta libi fanafiti libi a di së u manu ku mujëë soni.

¹⁰Ma fa mi bi taki dë, na dee sëmbë an ta biibi a Gadu mi bi taki e. Biga dee lö sëmbë dë, u tuu sabi taa de ta libi dee lö libi dë kaa, de a' langahati, de dë fufuuma, de ta njan sëmbë möni, de ta waka a oto gadu baka. Nöö na de mi bi taki fu wan musu hulu. Biga ee de mi bi taki nö hën da un musu kumutu a di goonliba aki. [Biga a dee sëmbë dë mindi u dë kaa.]

¹¹Ma dëë sëmbë mi bi sikifi taa wan musu hulu, nöö de da dee sëmbë ta kai de seepi biibima, ma de ta libi fanafiti a di së u manu ku mujëë soni, ee nasö de a' langahati, ee nasö de ta waka a oto gadu baka, ee nasö de ta kosi sëmbë a baka, ee nasö de dë bebema, ee nasö de ta fufuu. Sö wan sëmbë wan musu njan ku ën seei.

¹²Wë biga un bisi mi abi ku dee sëmbë dee dë a döösë ala u mi musu kuutu de a dee soni dë? Nönö, ma dee sëmbë dee dë a di keiki, de u abi pasi u kuutu.

¹³Dee sëmbë dee dë a döösë ala, Masa Gadu hën o kuutu de. Ma unu musu kuutu di sëmbë di du di hogi dë, puu a unu mindi e, [kumafa Gadu Buku taki,]

6

Aki Paulosu ta bai de a di fa

de ta tja kuutu u de go

a dee sëmbë an ta biibi Gadu.

¹Nöö dee sëmbë, wan oto soni fuunu dë möön, a bigi da mi te na soni. Hën da di fa un a' hati nango suku leti a dee kuutuma u köndë dee na a' bisi ku Gadu, u de kuutu dee toobi un abi ku unu na unu. Na a dee biibima kuma unu un nango. Nöö anbunu e!

²Wan sabi taa a bakaten u dee biibima o kuutu hii goonliba nö? Wë ee un sabi sö kaa, nöö faandi mbei wan sa kuutu dee pikipiki toobi a unu mindi dë?

³Wan sabi tu taa dee basia u Masa Gadu Köndë seei u dee biibima o kuutu a bakaten nö? Wë nöö unfä a waka wan sa kuutu dee soni u di goonliba u dë aki?

⁴Fëën mbei te un abi wan toobi di nama a dee soni u di goonliba aki, nöö un sa kai ee dee möön lagi biibima seei ko, fu de kuutu dee soni dë da unu.

⁵Fa mi ta fan aki, nöö mi ta fan u sen musu kisi unu e, dee sëmbë. Biga fa un ta tja dee toobi fuunu nango a dee kuutuma u köndë dë, nöö a djei sëmbë an dë a unu mindi möönsö di abi fusutan tjika faa kuutu dee toobi un abi ku unu na unu.

⁶Ma wan biibima ta tei oto biibima tja go buta seei a kuutu a dee sëmbë dee na ta biibi fesi. A bigi da mi e, baa.

⁷Ma di soni dë seei dë wan gaan lasi soni e, dee sëmbë, taa un ta kisi sö wan gaan toobi ku unu seei tee un musu go a kuutu. Andi mbei wan sa disa unu seei be otowan nöö ta du hogihogi ku unu? A bi sa möön bunu un tai hati be sëmbë ganjan unu nöö.

⁸Ma ka fuun tai hati, nöö hën un sai dë ta du hogihogi ku otowan ta ganjan de. Te dou ku biibima seei un ta du sö.

⁹Dee sëmbë, wan sabi taa ee wan sëmbë ta libi fanafiti a Masa Gadu wojo, nöö an o sa dë a dendu te Gadu o ko Tiima ku telu nö? Wan mbei sëmbë ganjan unu e. Dee sëmbë dee ta libi fanafiti a di së u manu ku mujëë soni, dee sëmbë dee ta waka a oto gadu baka, dee womi dee ta tei oto sëmbë mujëë, dee mujëë dee ta tei oto sëmbë manu, dee womi dee ta tei oto womi kuma mujëë, dee mujëë dee ta tei oto mujëë kuma manu u de, dee sëmbë dee ta du dee gaan sen soni dë, nöö na wan u de lö sëmbë dë o dou ka Gadu dë Könu.

¹⁰Söseei tu dee fufuuma, dee langahatima, dee dööngöma, dee sëmbë dee ta waka ta kosi otowan, dee sëmbë dee ta ganjan sëmbë ta njan, na wan u dee lö sëmbë dë o dou tu.

¹¹Nöö sö so fuunu bi dë a fesi tu e. Ma fa u dë aki, di Akaa u Masa Gadu wasi unu ko limbo buta a wan së kaa da Gadu. Un ko dë seei söndö föutu a Gadu wojo fu di Masa Jesosi Keesitu dëdë da unu.

Aki Paulosu ta konda da de

u de musu libi ku di sinkii u de

faa musu tja nēbai ko da Gadu.

¹² Dee sēmbē o, fa u ko a Masa Jesosi aki, a kandē wan sēmbē o taa: “₁Ma dē a dee fesiten wēti basu mōön e,₂ nōō mi sa du hii soni kumafa mi kē.”

Wē fa i taki dē, sō a dē tuu, ma na hii soni sa tja heepi ko da sēmbē e. Mi sa a' pasi u du hii soni tuu, ma na wan soni musu kisi mi buta nēēn basu kuma hēn da mi masa.

¹³ Dee sēmbē ta du hogi a di sē u manu ku mujēē soni, nōō de sai dē ta koti wan nōngō ta taki taa: “Njanjan dē u bēē, bēē dē u njanjan.” Wē nōō sō a dē tuu. Gadu mbei bēē fii njan njanjan buta. Ma di bēē dē ku di njanjan tuu, Gadu o kaba ku de wan daka. Ma te woo taki a di sē u manu ku mujēē soni, di dē dē oto soni. Biga Masa Gadu an mbei di sinkii fii fii libi ku ēn fanafiti a di sē u manu ku mujēē e. Ma hēn abi di sinkii fii, nōō a mbei ēn fii musu dini ēn ku ēn.

¹⁴ Nōō ₁di sinkii fii an o kaba a sōsō mōōnsō. Ma ₂leti kumafa Masa Gadu bi weki Masa Jesosi puu a dēdē ku ēn kaakiti, nōō sōseei a o weki dee dēdē sinkii fuu puu a dēdē tu, ku ēn kaakiti.

¹⁵ Dee sēmbē o, wan sabi nō taa di sinkii fuu aki, a dē wan pisi u di sinkii u ₁Masa Jesosi₂, Keesitu. Wē ee a dē sō, nōō mi sa tei di sinkii u Masa Jesosi aki ta waka ku mōtjō nō? Nōnō, kwetikweti.

¹⁶ Wan sabi taa di sēmbē di ta waka ku mōtjō mujēē hēn ku ēn ko dē wan sinkii nō? Biga di Buku taa: “Te wan womi ku wan mujēē tei deseēi kaa, nōō de tu sēmbē dē ko dē wan sinkii.”

¹⁷ Ma nōō di sēmbē di nama ku Masa, hēn ku ēn ko dē di wan na akaa fasi.

¹⁸ Sōō. Wē dee sēmbē, di un jei sō kaa taa di fanafiti libi a di sē u manu ku mujēē an bunu, nōō be un mbei mōiti kumafa un sa mbei fu an musu kisi unu e. Biga wē hii dee oto hogi sēmbē ta du kaa, ₁de dē hogi a Gadu wojo tuu,₂ ma di hogi a di sē u manu ku mujēē soni ta kisi i seei sinkii a wan hii oto fasi. Biga ku i sinkii i ta du di hogi dē.

¹⁹ Dee sēmbē o, wan sabi taa di sinkii fuunu dē wan wosu u di Akaa u Masa Gadu nō? Di Akaa fēēn di i si a da unu dē, a unu hati wē a ta libi e. Nōō wan dē basi fuunu seei ₁mōōn₂,

²⁰ biga Gadu bai unu dii ₁ku di buuu u Masa Jesosi₂. Fēēn mbei hii dee soni un ta du ku dee sinkii fuunu, de musu dē fu Masa Gadu sa feni gafa a de e.

7

Aki Paulosu ta konda da de unfa libi u manu ku mujēē musu dē.

¹ Sōō. Wē dee soni dee un bi sikifi da mi, awaa ufō mi o fan a de liba. Nōō mi taki e, ee wan womi dē nōō an kē tei mujēē, nōō antoobi. A bunu.

² Ma fu di wakawaka libi hedi, hēn mbei mi o fan sō taa be hiniwan womi tei wan mujēē fēēn seei vō. Sōseei hiniwan mujēē musu abi wan manu fēēn seei vō.

³ Nōō di womi musu du di soni di fiti dēēn mujēē. An musu niingēēn a ndeti. Sōseei di mujēē musu du da di womi tu e.

⁴ Biga di mujēē sinkii an dē fēēn wanwan mōōn e, ma a dē fēēn manu tu. Sōseei di womi sinkii an dē fēēn wanwan mōōn, ma a dē fēēn mujēē tu.

⁵ Nōō fēēn mbei wan musu duumi paatipaati ku unu seei ta niinga unu seei, boiti ee un tuu fiti buka taa woon begi Masa Gadu u wan pisiten. Ma te un kaba u begi kaa, nōō un musu toona ko duumi makandi baka e, be di didibi an musu feni wan baaku faa tja unu go du hogi, fu di wan a' taanga fuun hoi unu seei.

⁶ Ma fa mi taki dē seei, an dē taa wan wēti mi buta e, dee sēmbē, ma sō misikuma a sa fiti.

⁷ Biga wē mi bi kē fu hii sēmbē musu dē kumafa mi dē aki sōndō mujēē. Ma di Masa Gadu ta da hiniwan sēmbē hēn apaiti taanga, wan sēmbē dē sō, di otowan dē sō, nōō hēn mbei mi taki sō.

⁸ Nōō mi taki e, unu dee na tei manu nasō mujēē eti, ku un dee mujēē manu fuunu dēdē, mi taa a bunu fuun fika sō kumafa mi dē sōndō mujēē aki.

⁹ Ma ee un si taa wan sa tan sō, nōō be un tei manu ku mujēē fuunu. Biga wē a sa mōōn bunu un tei manu ku mujēē tōōu bifō di hangi u manu ku mujēē ko mōōn unu.

¹⁰ Ma un dee sēmbē dee tei manu ku mujēē kaa, nōō mi o da unu wan wēti awaa, nōō di wēti aki Masa Jesosi seei butēēn, taa dee mujēē an musu paati ku dee manu u de mōōnsō.

¹¹ Ma ee de paati, nōō de musu fika a ganda nōōmō. De an musu go tei oto womi mōōn. Ma ee de kē tei manu nōō de musu go mindi ku di awoo manu u de. Sōseei a dē da dee womi tu. De an musu tuwē dee mujēē u de mōōnsō.

¹² Wē nōō awaa ufō mi o taki soni u dee sēmbē a' manu ku mujēē kaa. Fa mi o fan aki, nōō na Masa hēn ta taki ēn e. Mi seei ta taki ēn. Nōō mi taki e, ee wan womi dē biibima nōō di mujēē fēēn an ta biibi, ma di mujēē tifihedi faa tan ku di lō womi dē, nōō di womi an musu tuwē di mujēē.

¹³ Söseee ee wan mujëë dë biibima ma hën manu an ta biibi, ma di womi dë tifihedu faa sa tan libi ku di mujëë, nõo di mujëë dë an musu tuwë di womi.

¹⁴ Un saandi mbei ö? Biga fu di di mujëë dë biibima, nõo Gadu ta luku di lö womi dë a wan apaiti fasi u di mujëë fëen hedi. Söseee tu, fu di di manu fëen dë biibima, nõo Gadu ta luku di mujëë a wan apaiti fasi u di manu fëen hedi. Biga ee an bi dë sò, nõo Gadu an bi o ta luku dee mii u de apaiti tu. Ma te i si Gadu ta luku dee gaan sëmbë apaiti nõo hën da a ta luku dee mii apaiti tu.

¹⁵ Ma ee di sëmbë di na ta biibi kë paati ku di biibima faa go fëen, nõo be a go e. Nõo ee sò a waka, nõo antoobi. Di womi ee nasò di mujëë di ta biibi an musu fika kuma a dë taitai a duwengi. Biga wë Gadu bi kai u fuu musu dë fiifi ku hii sëmbë.

¹⁶ Unfa wan mujëë sa sabi ee a sa mbei di manu fëen ko a biibi, ee an o ko? Söseee unfa wan womi sa sabi ee a sa mbei di mujëë fëen ko a biibi, ee an o ko? „Be i disëen da Gadu nõo.”

Aki Paulosu taki da de taa be de an suku u tooka di fa de dë.

¹⁷ Wë nõo dee sëmbë, fa i si i bi dë di Gadu kai i fii ko nëen, nõo sò i musu dë e. Nõo ka i si Masa buta i, nõo i tan dë e. Sò mi ta fan ku hii sëmbë a dee oto keiki tu.

¹⁸ Ee wan womi bi a' di koti u dee Isaëli sëmbë nëen sinkii kaa bifö Masa Gadu kai ën, be an suku faa puu ën. Ee wan womi an bi kisi di maaka u Isaëli dë eti, be an go suku di lö koti naandë buta nëen sinkii e.

¹⁹ Biga wë ee i koti, ee ja koti, di soni dë an dë wan wojo soni fa u dë aki möön. Na dee soni dë Gadu ta suku a u. Ma dee wëti u Gadu fuu hoi, nõo de wë da dee gaan soni fa u dë aki.

²⁰ Fëen mbei hiniwan sëmbë musu dë fa a bi dë a di ten di Gadu bi kai ën.

²¹ Ee wan sëmbë i bi dë saafu di Gadu kai i, nõo na be di soni hati i te i hopo ta suku fii kumutu nëen. Ma an dë taa ee i ko feni pasi fii kumutu nõo ja musu kumutu e. I sa kumutu fii ku piizii. „Ma ee i tan dë tu an hogi.”

²² Biga wë wan saafuma di Gadu kai u ko nëen nõo a kumutu a saafu, a ko fii kaa. Söseee ee wan sëmbë an bi dë saafu nõo Gadu kai ën ko nëen, nõo a ko dë saafu e, u „Jesosi,” Keesitu,

²³ fu di a bai unu dii „ku ën buuu.” Fëen mbei wan musu buta unu seei da libisëmbë ta masa unu, tee un disa u piki Gadu buka ko ta piki libisëmbë buka a di soni u ta taki aki.

²⁴ Nõo da sò a dë e, dee sëmbë. Leti fa i si i bi dë di ten Gadu kai i, nõo sò i musu dë ta dini ën.

Aki Paulosu ta fan ku dee sëmbë

an tei manu ku mujëë eti, ku

dee mujëë manu u de dëdë.

²⁵ Wë nõo un dee mujëë mii dee an tei manu eti, ku dee womi mii an tei mujëë eti, nõo Masa an da mi buka a unu e. Ma kumafa a heepi mi tjika aki fu di a a' tjalihati u mi, nõo misikuma mi dë wan sëmbë un sa futoo u te un sa tei lai a mi.

²⁶ Wë nõo fëen mbei mi taki da unu taa misikuma a möön bunu fuun dë söndö manu söndö mujëë fu di fuka libiten di u dë aki hedi.

²⁷ Ma nõo ee wan womi a' mujëë, nasò wan mujëë a' manu kaa, nõo de an musu paati. Ma ee wan womi an abi seei, nõo be an suku möönsö.

²⁸ Ma nõo töku fa mi taki dë seei, ee i ko abi mujëë nõo na hogi i du e. Söseee ee wan mujëë mii ko a' manu, nõo na hogi a du tu. Ma dee womi a' mujëë ku dee mujëë abi manu, de abi sòmëni fuka u de tjai a di ten u dë aki, nõo hën mbei mi bi kë heepi un otowan a di pisi dë.

²⁹ Wë di soni mi kë taki, dee sëmbë, hën da di ten u dë aki a ko zuntu poi fu di goonliba kaba. Fëen mbei ja musu kai dee soni u di goonliba aki gaan soni te poi e. Biga ee wan womi abi mujëë, nõo na di mujëë dë wanwan nõo a musu ta mëni.

³⁰ Söseee ee wan sëmbë abi fuka nëen hati te a ta këë, an musu ta kai di soni dë gaan soni te poi. Ee wan sëmbë ta wai ta piizii, nõo na di dë wanwan nõo a musu ta mëni.

Söseee tu ee wan sëmbë ta bai wan soni, nõo a musu sabi taa an o abi di soni dë fu nõömö.

³¹ Ee wan sëmbë i ta wooko ku dee soni u di goonliba aki, nõo ja musu da de pasi u de tai i, biga abiti möön nõo di goonliba aki o kaba!

³² Ma nõo fa mi taki da unu dë, dee sëmbë, fu di ma kë un dë ku fuka a unu hati, hën mbei mi taki sò e. Di womi di na abi mujëë nõo hën ta a' bookohedi a dee soni u Masa wanwan, faa sa libi kumafa Masa kë.

³³ Ma dee womi dee abi mujëë, de a' bookohedi u dee soni u di goonliba aki, fu de sa libi kumafa de mujëë kë.

³⁴ Sò i ta si taa di bookohedi dë a tu së.

Söseei tu, dee mujëe dee abi manu ta a' bookohedi u dee soni u di goonliba aki, fu de sa libi kumafa de manu kë. Ma wan mujëe di na a' manu, a ta a' bookohedi u dee soni u Masa nöö, fa a sa ko libi ku ën sinkii ku ën akaa tuu apaiti da Masa Gadu.

³⁵ Nöö fa mi taki aki, mi taki ën sô fu di mi si taa a sa heepi unu. Ma an dë taa tai mi kë tai unu e. Ma mi ta fan nöö kumafa mi si a fiti, be na wan soni musu ta hai unu baka fu wan sa dini Masa ku hii unu hati.

³⁶ Nöö ee wan womi bi ta kiija wan mujëe, nöö te di mujëe ko bigi tjika nöö hën di womi ko fii taa ee an tei di mujëe fëen mujëe nöö an libi bunu ku ën, nöö antoobi. Be a tei ën fëen mujëe. An wogi.

³⁷ Ma ee di womi abi di fii nëen hati taa a taanga tjika faa sa hoi ën seei söndö mujëe, nöö a ta pakisei nëen hati taa an o tei di mujëe dë möön, nöö di dë bunu tu.

³⁸ Nöö a dë sô taki taa di sëmbë di tei, a du bunu, ma nöö di sëmbë di an tei, hën du möön bunu.

³⁹ Ma nöö haika, te wan mujëe dë ku manu, nöö a dë a wëti basu taa an sa tei oto womi solanga di fosu manu fëen dë ku libi. Te di manu fëen dëdë kaa bifö a abi pasi fu tei oto manu. Ma di womi a o tei dë, a musu dë wan biibima tu.

⁴⁰ Ma u mi aki, nöö mi pakisei taa di mujëe sa dë möön bunu ee a fika söndö manu, nöö mi ta si taa di Akaa u Masa Gadu dë ku mi a dee soni mi ta taki aki.

8

Aki Paulosu ta taki u dee njanjan sëmbë ta tuwë da dee gadu u de.

¹ Söö. Wë nöö wë da u ko a soni u dee gwamba dee sëmbë ta tja go tuwë da dee gadu u de. Nöö un ta taki taa u tuu sabi soni u de kaa, „taa dee pindigadu na soni u fëëë, u sa njan di njanjan de ta tuwë da de.„ Awa, sô a dë tuu. Ma sabi ku sabi na di wan e. Biga i sa mbei taa i sabi soni tjika te i ko a' gaan fasi, ma lobi hën da di gaan soni biga hën ta tja heepi ko da sëmbë.

² Nöö ee wan sëmbë i mbei taa i sabi soni kaa, nöö hën da ja sabi soni kumafa a dë eti e.

³ Ma ee wan sëmbë i lobi Gadu, nöö di sëmbë dë Gadu ta sabi taa i dëen sëmbë.

⁴ Wë nöö ee fuu taki u dee soni de ta tuwë da dee gadu, wë u sabi taa dee lö gadu dë an dë wan wojo soni. Biga oto gadu an dë möön leki di wan kodo Gadu tö.

⁵ Aluwasi soni dë a goonliba aki te dou a liba ala tuu te a hia di de ta kai gadu ta begi,

⁶ ma töku u sabi taa wan kodo Gadu nöö dë. Hën da u Tata, nöö nëen hii soni kumutu ko. Fëen nöö u dë. Söseei wan kodo Masa tö nöö dë tu. Hën da Masa Jesosi Keesitu. Hën mbei hii soni u mundu, nöö hënseei ta da u libi.

⁷ Ma töku fa i jei dë seei, ma na hii u dee biibima tuu sabi bunu eti taa dee oto gadu an dë gadu e. Biga te tide eti biibima sai dë di bi guwenti oto gadu te de ta si de kuma tuutuu gadu eti. Te de go bai gwamba soni tja ko sindo u de njan, nöö de ta panta kuma kandë a bi dë wan soni de tuwë da dee gadu. Nöö de ta fëëë taa fa de ta njan mëen dë, nöö Masa Gadu o tei de u hogi.

⁸ De ta mëni sô tuu, ma na sô. Biga njanjan soni an ta puu u a Gadu e, nöö söseei an sa tja u ko nëen tu.

⁹ Ma nöö un mëni unu seepi, un dee sëmbë dee kumutu a dee oto gadu basu kaa. Fa un sabi tjika dë taa dee oto gadu an dë tuutuu gadu, ma wan musu tei di sabi dë buta kuma wan sitonu a pasi da dee sëmbë dee ta fëëë, u de naki futu kai.

¹⁰ Biga wë i sabi fa a o dë nöö? Fu di i sabi bunu kaa taa dee gadu an dë tuutuu gadu, nöö joo go sindo ta njan ku dee sëmbë dee ta njan a di gaduwosu u de. Wë nöö te wan pisi, nöö di otowan fii di i si bi dë fëëëfëëë dë o ko si i ta njan, nöö hën seepi o tei hati go njan tu, ma ku di gaan fëëë i si u bi taki dë.

¹¹ Wë nöö di sabi fii i sabi dë, nëen tja di otowan fii go kaba a sôsö nöö? Hii fa „Jesosi, Keesitu bi dëdë dëen tu, ma i ta du hogihogi ku ën sô. „Biga i mbei a du wan soni di hënseei si taa an bunu.„

¹² Nöö te un buta wan otowan fii faa du soni di ta fon mëen a hati taa an du bunu, nöö hogi i du ku „Masa Jesosi, Keesitu seei e.

¹³ Nöö fëen mbei fa mi dë aki, ee mi sabi taa ee mi njan wan soni nöö a o mbei di otowan u mi kai, nöö ma o njan di soni dë a mundu möön e. Na seei.

9

Aki Paulosu ta konda kumafa a ta puu dee leti fëen buta a wan së u di Buka u Masa Jesosi hedî.

¹ Wë fa mi ta fan ku unu aki, dee sëmbë, nöö miseei wë, ma bi ko fii kumutu a dee tjina naandë basu nöö? Ma dë wan u dee tjabukama u Masa Jesosi de ta kai apösutu nöö? Aai, mi

dë wan u de e. Biga mi si Jesosi Keesitu u Masa ku miseei wojo. Nöo fa un ko a di biibi aki, na di wooko mi ta wooko da Masa Jesosi mbei un ko sö nö?

² Ee oto sëmbë an kë luku mi kuma wan tjabukama seei, ma unu musu luku mi sö. Biga fa i si un ko ta biibi dë, nöo hën ta lei limbolimbo taa mi da wan tjabukama u Masa Jesosi.

³ Nöo fëen mbei te dee sëmbë ta söso mi a kamiankamian, nöo mi ta konda soni fuunu da de, be de sabi taa sö mi sa du di wooko u Gadu tjika.

⁴ Wë nöo di a dë sö kaa, nöo mi ku Banabasi, wa a' pasi fuu ta njan ta bebe ku unu nö?

⁵ Söseeei kumafa Petuisi ku dee oto Tjabukama ku dee baaa u Masa Jesosi ta waka ta lontu ku dee mujëe u de nango a sëmbë de ta sölogu de, nöo u wë? Wa a' leti fu toou ku wan mujëe di dë a di biibi fuu ku ën ta waka ta lontu tu nö?

⁶ Mi ku Banabasi wanwan nöo musu ta wooko möni ufö u sa feni soni fuu njan nö?

⁷ Nöo ee wan sodati ta wooko, nöo aan leti u de pakëen nö? Söseeei tu, ee wan sëmbë paandi wan fuuta fëen, nöo aan leti faa njan di njanjan fëen nö? Ee wan sëmbë ta kiija mbeti, nöo aan leti faa feni wan njan nëen nö?

⁸ Nöo fa mi fan dë, libisëmbë soni nöo mi taki ö? Naa söseei u ta lesi a Gadu Buku tu nö,

⁹ ka Mosesi sikifi dee wëti dee Gadu dëen. A taa:

Di kau di ta bia di mbii,

ja musu tai di buka fëen fu an musu njan dë.

„Biga ka i ta wooko nöo naandë joo njan.“

Wë fa Gadu fan dë, kau soni nöo a ta mëni nö?

¹⁰ An taki soni fuu tu nö? Aai, a taki soni fuu tu e. Nöo dee sëmbë ta wooko goon ku dee sëmbë ta puu njanjan wë? Fa de ta wooko dë, na de tuu o feni njan naandë nö?

¹¹ Wë nöo fa u bi konda dee soni u Masa Gadu da unu dë, nöo a sa hebi da unu poi ee u suku goonliba gudu a unu nö, dee sëmbë?

¹² Biga ee oto sëmbë abi di lö leti dë a unu, nöo u wë? Misikuma u musu abi leti möön de.

Ma nöo hii di leti fuu dë u buta a wan së ta tja pena fu soni an musu toobi sëmbë te de an sa piki di Buka u Jesosi, Keesitu u ta tja aki.

¹³ Ma töku fa u taki aki seei, dee sëmbë, ma un sabi taa dee sëmbë dee ta wooko a di Wosu u Masa Gadu, de ta feni hafu u dee soni sëmbë ta tja ko da Gadu naandë. Nöo dee begima dee ta tjuma mbeti da Gadu naandë, nöo deseeri ta tei hafu, na sö nö?

¹⁴ Nöo söseei Masa bi taki tu taa dee sëmbë dee ta konda di buka fëen, nöo de musu ta feni soni u libi a goonliba aki a dee sëmbë dee de ta konda di Buka da.

¹⁵ Ma hii dee leti fuu dë tuu mi buta a wan së. Nöo fa mi ta sikifi dee soni aki da unu seei, nöo na paima wë mi ta suku a unu e. Biga fa mi ta wooko da unu söndö paka aki, a dë wan soni mi ta njan buka da o. Nöo ma kë poi ën. Ee de o kii mi fëen hedi seei, ma ma o hakisi paima fëen möönsö.

¹⁶ Ma nöo dee sëmbë, fa mi ta konda di Buka aki, na u di dë hedi mbei mi ta njan buka e. Biga musu mi musu u kondëen da sëmbë. Nöo helu u mi tu ee ma kondëen.

¹⁷ Ee mi bi buta miseei u mi kondëen, nöo mi bi a' leti u suku paima. Ma ee fuka mi ta puu da miseei te mi kondëen, nöo an dë taa wan apaiti soni mi du e. Biga di soni Gadu fitouu mi u mi du dëen, hën nöo mi ta du kaa. Nöo aambi wan apaiti paima.

¹⁸ Wë di a dë sö kaa, nöo un sooti wini seei mi o feni? Wë di wini di mi ta feni nëen, nöo hën da te mi konda di buka u Keesitu söndö tei paima a sëmbë kumafa dee oto tjabukama ta tei. Nöo a kai ku mi, a bunu da mi kaa. Mi a' piizii ku ën. „Biga mi du pasa möön fa Gadu bi manda mi.“ Nöo hën da paima u mi kaa, nöo hën mbei ma ta tei paima kumafa di leti u mi dë.

¹⁹ Dee sëmbë o, fa mi dë aki ma dë a sëmbë basu e, ma mi dë u mi seepi. Ma nöo mi ta buta dee leti u mi a wan së ta saka mi seepi a sëmbë basu kuma wan saafu. Nöo di soni mbei mi ta du sö, u mi wini hia sëmbë kumafa mi sa wini tja ko da Masa Jesosi.

²⁰ Fëen mbei te mi dë ku dee Dju sëmbë kuma miseei, nöo mi ta libi kuma Dju sëmbë, u mi sa wini de hedi. Fa de dë a dee fesiten wëti basu eti, mi ta hoi miseei kuma mi dë a dee wëti dë basu tu u mi sa wini de hedi, hii fa mi sabi taa ma dë a dee wëti dë basu möön.

²¹ Te mi dë a dee sëmbë dendu dee na abi Isaëli wëti, nöo mi ta hoi mi seepi kuma ma dë a dee wëti dë tu, u mi sa wini de hedi. (Ma fa mi fan dë seei, ma an dë taa ma ta hoi Masa Gadu wëti e, biga mi ta hoi „Jesosi, Keesitu wëti.“) Sö mi ta libi e, dee sëmbë.

²² Söseeei tu, te mi dë ku dee biibima dee ta dë pantapanta fu di de an sabi soni u Masa Gadu tjika, nöo ma ta mbei taa mi sabi hii soni kaa. Ma mi ta hoi mi seepi kuma mi dë pantapanta tu, fu mi sa feni pasi heepi de. Sö mi ko sabi u libi ku hii sootu pei sëmbë u mi sa wini de. Mi ta biinga a hii pei fasi u mi sa puu de a didibi faja tja ko da Masa Jesosi.

²³ Dati wan taki mi ta libi sö u di buka u Masa Jesosi sa wini hia sëmbë. Nöo mi seepi tu ta feni dee bunu Gadu ta da dee sëmbë fëen.

²⁴ Nöo un haika möön e. Te sèmbè ta fia ta kule makandi, hii de tuu ta kule u de wini wan paima, na sò nö? Ma na de tuu o wini e, „biga na de tuu ta kule a di fasi kumafa a dè fanöudu.”

Wè nöo di kule u dee sèmbè u ta taki aki, nöo hèn wè da di libi fuu e. Nöo fa i si de ta biinga ta kule fu de musu feni wan paima dè, nöo sö u seei musu biinga tu ta libi a di fasi fuu feni paima a Gadu.

²⁵ Fa dee oto sèmbè ta kule dè, nöo de ta mbei taanga möiti u sinkii u de musu lusu tjika fu de sa kule taanga u de wini di paima. Nöo de ta du èn u de feni wan uwii kaapusa a de hedi faa lei taa de da winima. Ma di kaapusa dè an dè wan soni di o dè u nöömö e, dee sèmbè. Ma di soni uu ta suku u wini aki, hèn a o dè u nöömö. An o kaba möönsö.

²⁶ Nöo fèèn mbei mi ta biinga, ma na kuma wan sèmbè nango a kamian ma an sabi naasè a nango. Na kuma wan sèmbè di ta hiti böö nango a sösö kamian tu. Nönö e.

²⁷ Ma mi ta duwengi miseei a hii fasi u mi ta dè a tatai liba nöömö, fu te di juu kisi an musu dè taa hii fa mi tja oto sèmbè ko a Masa, ma libi u mi an bi bunu tjika u mi sa feni paima a Gadu.

10

Aki Paulosu ta wasiköi dee sèmbè kumafa soni bi pasa

a fesiten.

¹ Dee sèmbè, un boo toona mēni dee fesiten sèmbè fuu u Isaēli. Hii de tuu bi ta waka a di wöluku u Gadu baka faa ta tjubi de ta tii. De tuu bi pasa di gaan ze ka Gadu bi paati di wata da de.

² Nöo fu di dee sèmbè waka a di wöluku baka pasa di ze, nöo hèn mbei tu u sa taki taa de dopu ko dè bakama u Mosesi.

³ Hii de tuu bi ta njan di njanjan u Gadu di a bi ta tuwè da de a wan foombo fasi.

⁴ Hii de tuu bi ta bebe di wata di Gadu mbei kumutu a di sitonu dendu a wan foombo fasi. Di Sitonu dè, nöo „Masa Jesosi, Keesitu seei wè a kè taki e, dee sèmbè. Hèn bi da de di wata dè, nöo hèn bi ta dè ku de nöömö ta tja de a di pasi.

⁵ Ma nöo tökuseei fa i jei dè, di möön gaan sè u dee sèmbè Gadu an bi lobi di fa de bi ta libi e. Fèèn mbei de bi dèdè fika a peipei kamian a di sabana naandè. „De an dou a di bambuu köndè di Gadu bi paamusi de möönsö.”

⁶ Ma nöo dee soni i si dè, u musu tei de kuma wan wasiköi fu wa musu hangi fuu go du hogi kumafa dee fesiten sèmbè dè bi du.

⁷ Wa musu waka a oto gadu baka kumafa so u de bi waka a oto gadu baka. Biga a dè a Gadu Buku taa:

Dee sèmbè bi sindo njan bebe te de kaba,
hèn de hopo baja „da di pindigadu.”

⁸ Söseei wa musu du fanafiti soni a di sè u manu ku mujèè kumafa dee sèmbè bi du gaan sen soni a di fasi dè tefa Gadu kii tuwenti-a-dii dusu u de a wan kodo daka.

⁹ Wa musu duwengi Masa ku di hogi du fuu kumafa so u dee sèmbè bi duwengi èn tefa a manda dee sindeki ko njan sòmèni u de kii.

¹⁰ Söseei wa musu guunjan tu, kumafa so u de bi ta guunjan tefa Gadu manda di basia fèèn di ta kii sèmbè go kii sòmèni u de.

¹¹ Nöo fa i si hii dee soni pasa dè, de pasa kuma wan wasiköi da u dee sèmbè dee ta libi a di kaba ten u di goonliba di u dè aki.

¹² Nöo di sèmbè di ta mēni taa a taanpu gingin, nöo a musu luku bunu be an kai e. Biga i sa kai.

¹³ Ma nöo dee soni dee ta pooba i hiniwan daka dè, na tooka soni de dè e, dee sèmbè. De seei ta pooba otowan tu. Ma Gadu dè u futoou, nöo an o disa i u di soni musu wini i. A o mbei wan baaku da i nöömö fii pasa be ja kai.

Aki Paulosu ta bai dee sèmbè

a dee oto gadu soni eti.

¹⁴ Wè nöo un dee lobi mati u mi dè, mi taki e, wan musu nama seei ku dee soni de ta kai gadu e.

¹⁵ Mi ta fan ku unu leti kuma sèmbè di abi fusutan kaa, taa be unu seei pakisei dee soni dee mi ta taki aki, ee de an dè sò tuu.

¹⁶ „Nöo mi taki möön e, taa wan musu nama seei ku dee pindigadu soni. Biga un ta nama ku Masa Jesosi kaa.”

Un luku e, dee sèmbè. Di win di u ta bebe ta da Gadu tangi aki, na ku èn hii u tuu ta nama makandi a di dèdè „Masa Jesosi, Keesitu dèdè tuwèèn buuu da u nö? Söseei di bèèè di u ta

booko ta njan makandi aki, nöö ku ën u tuu ta nama a di dëdë „Jesosi„ Keesitu dëdë booko hën sinkii da u.

¹⁷ Biga aluwasi fa u dë te a hia seei, töku di wan kodo bëëë dë u tuu ta njan makandi. Nöö hën da u tuu ko di wan sëmbë,

¹⁸ leti kumafa dee Isaëli sëmbë ta ko wan te de ta tja soni go tuwë da Masa Gadu. Biga hii dee sëmbë dee ta njan dee soni dë, de tuu nama makandi a di begi dë dendu, hën mbei de ko di wan.

¹⁹ Wë fa un jei di fan u mi aki, andi mi kë taki da unu? Dee pindigadu, de dë tuutu gadu nö? Dee njanjan de ta tuwë da de dë, apaiti soni de dë nö? Nönö e!

²⁰ Dee lö gadu dë an dë wan wojo soni. Ma fa de ta tja soni go tuwë da de dë, nöö dee didibi seei de ta tja de go tuwë da. Na Masa Gadu de ta tja de go da. Nöö ma kë fuun musu nama ku dee didibi e.

²¹ Wan sa bebe a di kan u Masa taa un nama ku ën te un kaba, nöö un toona go bebe a di kan u dee didibi taa un nama ku de. Sösei wan sa go sindo njan a Masa tafa taa un nama ku ën te un kaba, nöö un toona go sindo njan a dee didibi tafa taa unu ku de nama.

²² Un kë duwengi Masa faa djalusu nö? Wë nöö fa a o djalusu dë, un tjika u tjëen nö?

Aki Paulosu ta taki da de taa

Gadu musu kisi gafa

a hii soni de ta du.

²³ Söö. Wë mi o toona taki di soni aki wan pasi möön taa so sëmbë ta taki taa: “Hii soni mi a’ pasi u du „ee an booko Gadu wëti„.” Ma nöö mi o toona piki di sëmbë dë taa: “Wë sö a dë tuu, ma na hii soni ta tja heepi ko e.” Hii soni mi a’ pasi u du tuu, ma na hii soni ta heepi otowan u de ko a fesi a di libi u Masa Gadu.

²⁴ Nöö hën mbei na wan sëmbë musu ta du wan soni di bunu dëen seei nöö a kaba e, ma i musu ta mëni andi dë bunu da di otowan fii tu.

²⁵ Nöö te un go a wojowojo nöö ee un bai di gwamba de ta sei ala tja go, nöö un njan mën nöö. Ma wan musu hakisi ee unsë a kumutu fu ja musu ta pakisei taa i njan wan soni di ja bi musu njan.

²⁶ Biga

Hii di goonliba aki ku dee soni dë nëen tuu dë u Masa.

Sö Gadu Buku taki e.

²⁷ Nöö söseei tu ee wan sëmbë di an ta biibi kai i fii ko njan nëen wosu, nöö ee i kë go nöö be i go. Nöö di soni a da i fii njan, nöö i musu njan mën nöö. Ma ja musu go sai dë ta hakisi unsë di soni i ta njan dë kumutu, fu ja musu ta pakisei taa sonte i njan wan soni di ja bi musu njan.

²⁸⁻²⁹ Ma ee wan sëmbë ko taki da i taa di njanjan naandë de bi tuwë da oto gadu, nöö ja musu njan mën möön e, fu di sëmbë di fan ku i naandë hedi. Na fu di fii seei pakisei hedi taa i njan wan soni ja bi musu njan, ma u di oto sëmbë ala hedi. „Biga a o mëni taa i ta booko wëti u Gadu.”

Ma nöö i sa hakisi i seei taa: “Wë andi mbei di sëmbë di ta dë fëëfëëë ku dee soni dë musu ko buta wëti da mi?”

³⁰ Biga ee mi ta da Masa Gadu tangi a dee soni dee mi ta njan aki, nöö faandi mbei sëmbë musu sai dë ta kuutu mi taa mi ta du hogi?”

³¹ „Wë i kë sabi faandi mbei nö? Wë nöö haika e.” Ee woon njan wan soni, ee woon bebe wan soni, nasö hiniwan soni woon du kaa, nöö i musu du ën fu Masa Gadu musu feni gafa a i.

³² Nöö hën mbei wan musu buta wan soni kuma wan sitonu a pasi da sëmbë fu de naki futu kai e, na Isaëli sëmbë, na dee oto köndë sëmbë dee na ta biibi a Masa Gadu, na dee sëmbë dee ta biibi nëen seei tu.

³³ A hii fasi un musu suku u libi faa sa kai ku hii sëmbë, leti kumafa miseei ta libi aki. Biga ma ta suku bunu u mi seepi nöö a kaba e. Ma mi ta suku bunu u dee otowan, u mi sa feni de puu a di didibi faja.

11

¹ Nöö un musu ta djeesi mi e, dee sëmbë, leti kumafa mi ta djeesi „Masa Jesosi„ Keesitu.

Aki Paulosu ta konda da de kumafa de musu libi a di keiki.

² Wë nöö, dee sëmbë, fa un ta mëni mi hiniwan juu „ta manda biifi ta hakisi mi soni u di fa un musu libi„ nöö mi ta gafa unu u di soni dë e. Nöö mi ta gafa unu tu, fu di un ta hoi dee lei mi bi kisi a Masa Jesosi toona lei unu.

³ Ma nöö mi kë fuun sabi wan tu soni möön eti.

Nöö mi taki e, Masa Gadu hën da di hedima u Masa Jesosi Keesitu, nöö Masa Jesosi hën da di hedima u wan womi, nöö di womi hën da di hedima fëen mujëe.

⁴ Nöö ee wan womi ta begi Gadu a lanti dendu, ee nasö a ta da wan buka di Gadu dëen, nöö ee a dë tapatapa hedi nöö a ta da di hedima fëen sen.

⁵ Ma ee wan mujëe ta begi Gadu a lanti dendu nasö a ta da wan buka di Gadu dëen, nöö ee an tapa hedi nöö a ta da di hedima fëen sen. Biga di soni dë, a hogi leti kuma wan mötjö mujëe de puumëen hedi maakëen fu lanti musu sabi taa sö wan mujëe a dë.

⁶ Nöö ee wan mujëe an kë tapëen hedi nöö be a koti ën uwii. Ma ee sen o kisi ën faa musu dë ku sati uwii, ee nasö ku puumapuuma hedi, nöö be a tapëen hedi.

⁷ Ma wan womi an musu tapëen hedi e, biga Gadu mbei womi kumafa hën seei dë. A mbei ën faa tja gafa ko dëen. Ma a mbei mujëe faa tja gafa ko da di manu fëen.

⁸ Biga di fosu womi an bi kumutu a mujëe, ma di fosu mujëe bi kumutu a womi.

⁹ Nöö Gadu an bi mbei di fosu womi faa musu dë wan heepi da di mujëe e, ma a mbei di fosu mujëe faa dë wan heepi da di womi.

¹⁰ Nöö fëen mbei wan mujëe musu tapëen hedi kuma wan maaka taa a ta sakëen seei nëen manu basu, fu dee basia u Masa Gadu Köndë musu si sö tu.

¹¹ Ma nöö fa u ta biibi a Masa Jesosi aki, nöö Gadu buta taa womi ku mujëe sëmbë tuu dë fanöudu. Womi an sa libi söndö mujëe, nöö mujëe an sa libi söndö womi tu.

¹² Biga leti kumafa mujëe kumutu a womi sëmbë a fesi ma nöö fa u dë aki womi ko ta kumutu a mujëe, ma de tuu ta kumutu a Gadu.

¹³ Nöö unu seei sa kuutu a di soni aki liba luku ee un si taa a fiti fu wan mujëe musu begi Gadu söndö faa tapa hedi.

¹⁴ Biga wë di fa libisëmbë mbei seei ta lei u taa ee wan womi abi langa uwii nöö an ta fiti ën,

¹⁵ ma ee wan mujëe abi langa uwii nöö a dë wan gafa dëen. Biga di langa uwii dë, a dë wan soni di ta tapëen hedi kuma wan bisi fëen.

¹⁶ Ma ee wan sëmbë kë fia a dee soni aki, nöö be a luku a dee keiki u Gadu tuu. Wa abi wan oto guwenti möön leki fa mi taki aki.

Aki Paulosu ta bai de a di fa

de ta njan di bëë ta bebe

di win u Masa.

Mat. 26:26-29; Maik. 14:22-25; Luk. 22:14-20

¹⁷ Nöö mi kë taki wan oto soni da unu e, dee sëmbë, nöö a di soni aki nöö ma sa gafa unu seei. Hën da di fa un ta ko makandi, ka faa tja heepi ko da unu nöö poi a ta poi unu.

¹⁸ A di fosu kiamian, nöö mi jei taa fa un dee biibima ta ko makandi dë nöö un ta dë paatipaati. Wë nöö mi sa biibi hafu fëen tu.

¹⁹ Nöö an bunu. Ma seei so juu a dë fanöudu fu paati musu ko, fuu si ambë a' leti a Gadu.

²⁰ Wë nöö kumafa i si un ta ko makandi taa woon ta njan di bëë ta bebe di win u da Masa tangi u di dëdë fëen, nöö mi kë un sabi taa na di soni dë un ta du dë möön e.

²¹ Biga di fasi un ta ko ta njan dë, nöö an bunu seei. Biga hiniwan sëmbë ta njan hënseei njanjan apaiti te bëë fëen fuu. An ta mëni dee pootima möönsö. Te de ko dou, hangi ta kii de, soni an dë u de njan. Söseei so sëmbë ta bebe di win fëen tee de döongö, de an ta mëni u de paati da dee otowan möönsö.

²² Unfa wë baa? Wan a' wosu ka un bi sa njan bebe nö, naa dee biibima u Masa Gadu un ko u ko wisiwasi? Dee pootima un ko u ko da sen nö? Wan ta si de u soni nö? Andi seei mi sa taki u di soni aki baa? Mi sa gafa unu nö? Kwetikweti.

Aki Paulosu ta lei de fa de musu njan di bëë bebe di win u Masa.

Mat. 26:26-29; Maik. 14:22-25; Luk. 22:14-20

²³ Haika e, dee sëmbë. A Masa Jesosi seei wë mi feni di lei aki e. Nöö mi bi lei unu ën kaa tu, fa un musu ta njan di bëë ku fa un musu ta bebe di diingi fuun mëmbë Masa Jesosi.

Mi taki da unu taa di wan seei ndeti di de könku ën dë, nëen a tei di bëë,

²⁴ hën a da Masa Gadu tangi te a kaba, hën a booko ën „paati da de te lontu ko kai„. Hën a taki da de taa: “Di bëë i si aki, hën da di sinkii u mi di o dëdë fuunu hedi. Nöö kumafa i si u ta njan mën aki, nöö sö un musu ta njan mën nöömö, fuun ta mëni di dëdë di mi dëdë da unu.”

²⁵ Söseei di de njan tefa de kaba, nöö hën wë a tei di kan, hën a taki da de taa: “Di diingi i ta si a di kan aki, nöö hën da di buuu u mi e. Ku ën mi o sitampu di njunjun buka di Masa Gadu mbei ku unu, fu di mi o dëdë tuwë di buuu u mi a goon fuunu hedi.”

²⁶ Nöö hiniwanten te woon njan di bëë bebe di diingi a di lö fasi aki, nöö ku ën un ta mëni fa Masa Jesosi dëdë da u. Nöö un musu ta du ën sö fu te a toona ko baka.

²⁷ Fëen hedi, ee wan sêmbê o njan di bêëë aki, ee nasô joo bebe di diingi a di kan u Masa a wan fasi di an fiti, nôö hên da i ta sôsô di sinkii u Masa Jesosi di bi dëdë fuu hedi, ku di buuu fëen di a tuwê paka da u. Nôö gaan wogi i du dë e.

²⁸ Ma hiniwan sêmbê di o njan di bêëë aki bebe di diingi a di kan, a musu wegî ën seei luku bifô a njan e, be an abi fôutu nëën libi.

²⁹ Biga wê ee wan sêmbê i ko ta njan ta bebe a wan fasi di an fiti, nôö hên da i ta hai wan sitaafu tja ko a i seei, fu di ja lesipeki di sinkii u Masa Jesosi di bi dëdë da i.

³⁰ Nôö fëen mbei sômëni sêmbê dë a unu dendu dë aan kaakiti, otowan ta dë sikisiki. So sêmbê lasi libi seei kaa.

³¹ Ma ee u seepi ta kuutu ku u hati ta seeka a fesi, nôö Gadu an o kuutu u da sitaafu môön.

³² Ma te a ta kuutu u ta da u sitaafu, nôö seeka a ta seeka u e, fu wa musu go kaba a sôsô ku dee sêmbê dee an bi ta waka a Gadu baka.

³³ Wê nôö da sô e, dee sêmbê. Te un ko makandi u njan di njan aki sô, nôö un musu tan ta luku be un tuu ko makandi ufô un njan.

³⁴ Ma ee hangi ta kii wan sêmbê, nôö be a njan nëën wosu bifô a ko e, fu te un ko u ko njan makandi nôö wan o njan a wan fasi fa a tja sitaafu ko da unu.

Nôö a di sê u dee oto soni, te mi ko ufô mi o buta unu a pasi a de e.

12

Aki Paulosu ta taki soni u dee

köni dee di Akaa u Gadu ta

paati da sêmbê.

¹ Wê nôö dee sêmbê fuu dë, fu dee peipei köni Masa Gadu ta manda di Akaa fëen faa paati da dee sêmbê fëen, nôö ma kê fuun dë a dungu a dee soni dë e.

² Biga wê unu seepi sabi taa a fesi nôö un bi ta dini dee pindigadu ta waka a de baka. Ma dee lô gadu dë, ganjanganjan soni de dë e. De a' buka ma de an sa fan ku sêmbê, nôö wan bi sa ko sabi soni u Gadu môönsô a de.

³ Ma nôö mi kê fuun ko fusutan soni fëen awaa.

Nôö un haika. Mi taki e, ee wan sêmbê ta taki soni ta kosi Masa Jesosi, nôö i musu sabi taa di sêmbê dë di Akaa u Masa Gadu an dë nëën liba e. Nôö na wan sêmbê sa piki ku hii ën hati taa Masa Jesosi hên da di Masa u mundu, ee na di Akaa u Masa Gadu ta wooko nëën liba.

⁴ Nôö fa u ta abi dee peipei köni aki seei, ma tôku di wan Akaa nôö ta paati de da u.

⁵ Sôseei fa Gadu ta da dee sêmbê fëen wooko, nôö dee wooko dë peipei, ma tôku di wan Masa nôö u tuu ta dini.

⁶ Nôö sôseei tu di kaakiti u Gadu ta wooko a peipei fasi a sêmbê liba, ma di wan kodo Gadu nôö ta wooko a de tuu.

⁷ Ma nôö hiniwan sêmbê di abi di Akaa u Masa Gadu o abi hên apaiti köni, faa musu sa heepi dee otowan fëen ku ën.

⁸ So sêmbê di Akaa ta da wan apaiti fusutan faa sa da sêmbê lai. Wan otowan a ta da köni faa sa sabi dee tjubitjubi soni u Gadu, faa sa konda de da sêmbê. Ma hii u di dë, di wan Akaa nôö ta wooko dee wooko aki sô e.

⁹ Nôö wan otowan, di wan seei Akaa ta dëën taanga biibi môön dee otowan fu Gadu sa du gaan soni da de. Di otowan, di wan seei Akaa ta buta i fii sa kula sikima ku di kaakiti u Gadu.

¹⁰ Wan otowan, di Akaa ta dëën kaakiti faa sa du foombofoombo soni. Wan otowan, Gadu ta dëën di köni faa kisi buka nëën taki da otowan. Wan otowan, Gadu ta da köni faa sa wegî soni luku ee a Gadu a kumutu nasô a didibi. Di otowan a ta da faa sa taki a oto tóngô di an bi jei wan daka. Di otowan a ta da faa sa kisi di fan u di sêmbê dë puu da oto sêmbê.

¹¹ Ma hii dee peipei köni dë, di wan kodo Akaa u Gadu dë tô nôö ta wooko a de tuu. Hên ta paati de da hiniwan sêmbê fëen kumafa hên seepi kê.

Aki Paulosu ta konda da de taa

dee sêmbê u Gadu dë peipei, ma

hiniwan abi ën wooko faa du.

¹² Biga wê leti kumafa sêmbê sinkii mbei aki, a paati a sômëni pisi, ma tôku di wan sinkii nôö a dë. Aluwasi fa dee kamiankamian dë hia seei, ma nôö hii de tuu môkisi ko di wan sinkii. Nôö sôseei Masa Jesosi Keesitu ku dee sêmbê fëen dë tu e.

¹³ Hii fa u dë peipei sêmbê seei, Dju sêmbê, Giiki sêmbê, saafuma, fiima, ma di wan Akaa hên dopu u tuu buta ko di wan sêmbê. Ee fuu taki ën, di wan seei Akaa u Masa Gadu dë hên nôö ta wooko a u tuu hati.

¹⁴ Nöo fa di sinkii fuu mbei aki, na wan kamian nöo a dë e, ma a paati a kamiankamian.

¹⁵ Nöo ee di futu fii sa mati taa: “Wë di ma dë maun, nöo ma dë wan pisi u di sinkii,” di fan dë o mbei an dë wan pisi u di sinkii tuu nö?

¹⁶ Nöo ee jesi sa mati taa: “Wë di ma dë wojo kaa nöo ma dë wan pisi u di sinkii,” di dë o mbei an dë wan pisi u di sinkii tuu nö?

¹⁷ Wë nöo ee hii di sinkii fii dë wojo wanwan, nöo ku andi joo ta jei soni? Ee hii di sinkii fii dë jesi wanwan, nöo ku andi joo ta sumëe soni?

¹⁸ Nöo fëen mbei Gadu seepi buta de peipei a i sinkii, hiniwan nëen kamian kumafa a kë. Ee de tuu bi dë di wan soni, nöo unfa sinkii bi o sa dë?

¹⁹ Ma nöo, an dë sö e. Dee pisipisi dë hia, ma di wan sinkii nöo de dë.

²⁰ Nöo wojo an sa taki da maun taa: “Ma abi i fanöudu.” Söseei hedi an sa taki da futu taa: “Ma abi i fanöudu.” An sa dë sö e.

²¹ Nöo dee pisi fuu sinkii dee wa ta kai gaan soni sö, nöo i musu sabi taa ja sa dë söndö de nöo i dë bunu e.

²² Ma nöo dee pisi da sen kamian fuu nöo de u ta möön sölugu. Biga dee pisi fuu sinkii dee an musu ko a döo nöo de u ta tapa fu lesipeki fasi.

²³ Ma nöo dee pisi dee u ta si kuma möön waiti nöo wa ta tapa de. Biga Gadu hën bi fiti di sinkii buta makandi sö e, u dee oto pisi dee wa ta si taa de waiti ta kisi möön sölugu.

²⁴ A mbei de sö fu de an musu mbei toobi ku deseei a i sinkii, ma fu de musu ta sölugu de na de makandi.

²⁵ Fëen mbei te wan pisi fii sinkii ta hati i, nöo dee oto pisi tuu ta hati i tu. Söseei te wan pisi kisi gafa, dee oto pisi tuu ta wai.

²⁶ Wë nöo fa u taki soni u di sinkii dë, nöo sö u ku „Jesosi„ Keesitu dë tu e. U dee sëmbë ta waka nëen baka, hiniwan fuu dë wan pisi fëen.

²⁷ Nöo fëen mbei Gadu buta u peipei a di keiki fëen. A di fosu kamian a buta sëmbë u de dë gaan tjabukama fëen de ta kai apösutu. A di u tu kamian, a buta sëmbë u de ta kisi fan a Gadu ta konda da sëmbë. De de ta kai poofeiti. A di u dii kamian a buta sëmbë u de ta lei oto sëmbë. A buta otowan u de ta du foombo wooko. Otowan a buta u de sa kula sikima ku di kaakiti u Gadu. Otowan a buta u de ta heepi otowan a sömëni fasi. Otowan a buta u de dë tiima. Otowan a buta u de ta taki a peipei töngö di de an jei wan daka.

²⁸ Nöo unfa i fusutan fëen? De tuu dë gaan tjabukama nö? De tuu ta kisi fan a Gadu ta konda da sëmbë nö? De tuu ta lei sëmbë nö? De tuu ta du foombo wooko nö?

²⁹ De tuu ta kisi taanga u de sa begi da sikima te de ko bunu nö? De tuu ta fan a oto töngö nö? De tuu sa puu dee töngö nö?

³⁰ Nöo e. Ma hiniwan sëmbë abi ën wooko.

Wë nöo un suku dee möön gaan këni a dee u ta taki aki dendu e, dee sëmbë, ma mi kë taki wan oto soni da unu ufö. Mi o lei unu wan soni di un musu kai gaan soni möön hii dee otowan tuu.

13

Aki Paulosu ta taki andi da lobi.

¹ Fa mi dë aki,
ee mi sabi u taki hii töngö u libisëmbë
tee kisi dee töngö u dee basia u Masa Gadu Köndë tuu,
ma ee ma lobi di otowan u mi,
nöo mi dë leti kuma wan genge ee nasö wan felu
di ta piki gbeingbein nöo a kaba.

² Söseei tu,
ee mi ta kisi fan a Masa Gadu
ta konda da sëmbë seepi,
nasö mi sabi hii soni
te kisi dee tjubitjubi soni u Masa Gadu tuu,
nasö mi ta biibi Gadu te tjika u hopo wan hii kununu
puu ka a dë buta go a oto kamian,
ma ee ma ta lobi di otowan u mi,
nöo ma dë wan wojo soni e.

³ Nöo aluwasi mi tei hii dee soni dee mi abi tuu
nöo mi paati de da dee penama
hën mi toona hopo miseei sinkii da sëmbë
fu de tjuma mi kii „fu Masa Gadu hedi„
ma ee ma ta lobi sëmbë,
di soni dë aan heepi da mi.

4 Wë nõö fuu taki soni u lobi otowan,
nõö ee i lobi wan sëmbë
joo ta hoi pasensi dëën e.

Joo ta fii ku ën.

Ee i lobi wan sëmbë,

ja o ta haun ku ën.

Ee i lobi wan sëmbë,

ja o ta njan buka ta taki soni ta tuwë dëën.

Ja o mbei i seei hei dëën.

5 Ee i lobi wan sëmbë,

ja o ta du fanafiti soni ku ën.

Ja o ta suku bunu fii seei wanwan nõö a kaba,

ma joo ta suku bunu fii ku ën tuu.

Ee i lobi wan sëmbë,

hati fii an o ta boonu ku ën hesihesi,

nõö ja o ta hoi ën a bëë tu.

6 Ee i lobi wan sëmbë,

nõö ja o ta abi piizii ku hogi du fëën möönsö,

ma te a ta du soni a pasi,

nõö joo wai.

7 Ee i lobi wan sëmbë,

joo ta tjubi ën fu an kisi sen a lanti.

Joo ta suku di bunu pisi fëën nõömö.

Joo a' di mëni taa na sö nõö a o dë,

te wan ten seei a o ko bunu nõömö.

Ja o lasi hati nëën möönsö.

8 Nõö di soni de kai lobi,

hën an o kaba a mundu möönsö e.

Ma di soni de kai kisi fan a di Akaa u Gadu konda da sëmbë,

di dë sa kaba.

Söseei taki a oto töngö sa kaba tu.

Di kõni fii ko sabi dee tjubitjubi soni u Gadu,

wan daka hënseei o kaba tu.

9 Biga wë fa u ta sabi soni a goonliba aki,

nõö wan pikiwan nõö wë u ta sabi e.

Fa u ta kisi fan a Gadu ta konda da sëmbë aki,

wan piki pisi fëën nõö wë u ta kisi.

10 Ma nõö te di tuutuu soni ko ku telu kaa,

nõö dee hafuhafu soni aki tuu o kaba këëë.

11 A dë leti kuma di mi bi dë piki mii,

nõö mi bi ta fan kuma wan piki mii.

Sö nõö fusutan u mi bi dë,

kuma wan piki mii.

Sö mi bi ta pakisei soni.

Ma nõö di mi ko gaangaan sëmbë kaa,

nõö mi kaba ku piki mii fasi.

12 Nõö söseei fa u dë aki,

wa ta si soni limbolimbo eti e,

ma u ta si soni vitiviti sö.

Ma a bakaten woo ko ta si soni gbegedee

kuma u dë fesi ku fesi.

Fa mi dë aki,

wan piki soni sö nõö mi sabi,

ma bakaten mi o ko sabi soni limbolimbo,

leti kumafa Gadu seei sabi mi kaa.

13 Wë nõö da sö e, dee sëmbë.

De dii soni aki an o kaba a mundu möönsö:

di biibi a Gadu,

ku di mëni u abi a dee paamusi fëën,

ku lobi.

Ma nõö lobi,

hën da mama u de tuu.

14

Aki Paulosu ta taki soni möön

u dee kõni di Akaa u Gadu

ta da sèmbè.

¹ Wè nõo dee sèmbè o, un musu biinga fuun feni di lõ lobi dè e, sòseei un musu hangi fuun feni dee kõni dee di Akaa u Gadu ta paati. Ma di fii kè möön taanga, hèn da fii ta kisi buka a di Akaa u Gadu fii konda da sèmbè.

² Biga di sèmbè di ta fan a wan tòngö di di Akaa u Gadu ta dèèn, nõo hèn an ta fan ku libisèmbè, ma ku Gadu wanwan a ta fan. Biga wè sèmbè an ta fusutan andi a ta taki. Ku di akaa fèèn a ta konda gaan tjubitjubi soni u Gadu.

³ Ma nõo di sèmbè di ta kisi buka a di Akaa u Gadu ta konda da sèmbè, nõo hèn ta heepi de u de go a fesi. A ta da degihati ku kötöhati tuu.

⁴ Di sèmbè di ta fan a wan oto tòngö di di Akaa ta dèèn, nõo hèn wanwan nõo ta feni heepi a di biibi. Ma di sèmbè di ta kisi buka a di Akaa u Gadu, nõo hèn ta heepi dee otowan fèèn u de ko a fesi.

⁵ Wè nõo mi bi sa kè fuun tuu sa feni di kõni u di Akaa fuun sa fan oto tòngö, ma a bi sa möön bunu da mi fuun tuu feni di kõni fuun ta kisi buka nèèn ta konda da sèmbè. Wè biga di sèmbè di ta kisi buka a Gadu, hèn u ta kai gaan soni möön dee sèmbè dee ta fan a oto tòngö di sèmbè an ta fusutan, boiti ee sèmbè dè ta puu dee fan da sèmbè u de fusutèèn.

⁶ Wè dee sèmbè, kumafa u dè aki, nõo ee hèn mi ko a unu ko ta fan a oto tòngö sòndö un saandi mi ta fan, nõo un heepi seei mi tja ko da unu baa? An bi möön bunu mi ko konda wan soni di Gadu mbei mi ko sabi nõ, ee nasö mi taki wan soni da unu di wan bi sabi? Ee nasö mi da unu wan buka di mi kisi a Gadu u mi da unu, ee nasö mi lei unu soni u di Buka fèèn möön fini.

⁷ A dè kuma dee pepei soni de ta pèè te de ta kanda a di goonliba aki, kuma foloiti ee nasö benta. Ee de an ta naki èn limbolimbo, nõo unfa i sa sabi un kanda de kè kanda?

⁸ Sòseei tu, te dee sodati o go a feti, nõo ee di tutu an piki a di fasi, nõo unfa de o du seeka u de hopo go a feti?

⁹ Wè nõo sòseei soni sa waka ku unu tu. Ee i ta fan wan oto tòngö di sèmbè an ta fusutan, nõo a dè leti kuma i ta fan tuwè go a mundu dè nõo.

¹⁰ Biga fa u dè a di goonliba aki, sòmèni pei tòngö dè, nõo hii de tuu dè u sèmbè sa fusutan.

¹¹ Ma nõo ee mi ku wan sèmbè miti nõo ma sabi di tòngö u di sèmbè, nõo ee a ta fan nõo ma o fusutan andi a ta taki. Nõo u ko dè kuma oto sèmbè ku oto sèmbè da u seei.

¹² Wè nõo sò a dè ku unu tu e. Nõo fèèn mbei fa un ta suku dee kõni u di Akaa u Gadu gaanfa naandè, nõo be un suku dee kõni dee sa heepi dee sèmbè dee dè a di biibi u de ko a fesi e.

¹³ Hèn mbei ee wan sèmbè ta fan a wan tòngö di sèmbè an ta jei, nõo a musu begi Gadu fu Gadu musu dèèn kõni faa musu sa puu di fan be sèmbè sa fusutèèn.

¹⁴ Biga wè ee mi ta begi a wan tòngö di sèmbè an ta jei, nõo di akaa u mi ta begi Gadu tuu, ma miseei ma ta fusutan.

¹⁵ Wè nõo unfa a musu dè? Wè a musu dè sò taa mi akaa o begi, ma miseei o begi ku mi fusutan tu. Nõo sòseei mi akaa o kanda, ma mi o kanda be sèmbè sa fusutan mi tu.

¹⁶ Ee nasö, te mi akaa ta gafa Gadu, nõo dee sèmbè dee dè sindosindo dè, de an o fusutan di soni kaba eti. Nõo unfa de o sa du nama ku mi fuu gafa Gadu makandi? Biga de an saandi mi ta taki.

¹⁷ A kandè mi ta gafa Gadu tuu, ma tókuseei an ta tja heepi ko da otowan.

¹⁸ Nõo mi ta da Gadu tangi fu di mi ta taki a tòngö möön hii unu tuu.

¹⁹ Ma tókuseei te mi dè a dee biibima dendu, a möön bètè mi fan feifi wòutu di sèmbè sa fusutan fu de lei soni nèèn, möön leki mi fan teni dusu wòutu di na wan sèmbè sa fusutan.

²⁰ Wè nõo dee sèmbè u mi dè, un disa u pakisei soni kuma piki mii e. A dè sò tuu taa a di sè u sabi hogi un musu dè kuma piki mii, ma a di sè u pakisei soni, nõo un musu dè gaangaan sèmbè.

²¹ Biga wè a Gadu Buku a sikifi sò taa, Masa Gadu taki taa:

Mi o manda oto kõndè sèmbè ko fan ku dee sèmbè aki.

Mi o manda sèmbè ko di sa fan ku de a oto tòngö tu, ma tókuseei de an o kè piki möönsö.

²²⁻²³ Wè nõo sò a dè taa di taki a oto tòngö, a dè wan maaka da dee sèmbè dee an ta biibi, u de sa biibi „Ma fa un ta du èn tjika dè, nõo an ta heepi möön e.” Biga wè ee hii di keiki ko makandi a wan kamian, hèn de tuu bigi ta fan a oto tòngö di sèmbè an ta jei, nõo unfa i

mëni? Ee wan sêmbê dê a di keiki an ta fusutan di soni, ee nasô wan sêmbê ko dê di an bi ta biibi seei, nôô hên a jei un ta taki a oto tângô wajawaja sô, nôô na a o taa hedi fuunu poi nô?

Ma di kisi fan a di Akaa u Gadu dê wan oto soni. A dê wan soni u tja sêmbê ko a limbo u si ambê kê biibi Gadu.

²⁴ Biga fa un ta ko makandi dê, nôô ee un tuu ta kisi fan a di Akaa u Gadu ta konda fu sêmbê musu jei limbolimbo, nôô a o dê wan bunu soni. Biga, ee sêmbê dê a unu mindi dê di an fusutan soni kaba eti, ee nasô wan sêmbê ko dê an bi ta biibi seei, nôô hên a jei di buka limbolimbo dê, nôô a o ko si gbegedee fa a dê takulibima a Gadu wojo tjika.

²⁵ Hii dee fan dee a jei dê tuu o tja dee tjubitjubi soni bi dê nëên hati ko a doô. Nôô a o kai ku fesi a goon begi Gadu, nôô a o piki taa Gadu dê a unu mindi tuutuu.

Aki Paulosu ta leti de a di fa soni

musu waka te de ko makandi

a keiki.

²⁶ Wê nôô unfa a musu dê, dee sêmbê? Wê te un ko makandi, nôô hiniwan sêmbê o abi ên soni faa du. Wan sêmbê o abi kanda faa kanda. Di otowan o abi wan soni di a kê lei sêmbê. Wan sêmbê o abi wan soni di Gadu tja ko a limbo dêên faa musu taki. Di otowan o kisi wan fan faa fan a oto tângô, nôô di otowan o puu di fan dê da otowan. Ma hii dee soni dê tuu musu waka u dee biibima dee sai dê musu feni heepi a de e.

²⁷ Nôô ee sêmbê sai dê ta fan a oto tângô, nôô be tu ee nasô dii nôô musu sa fan, ma de musu fan oto a oto baka. Nôô sêmbê musu dê di sa puu di fan da dee otowan.

²⁸ Ma ee sêmbê an sai dê u puu ên, nôô ja musu fan a di lô ko makandi dê, ma i sa begi Gadu i wanwan a i hati.

²⁹ Sôseei a dê ku dee sêmbê dee ta kisi fan a di Akaa u Gadu ta konda da sêmbê tu. Tu ee nasô dii sa fan, ma oto a oto baka. Nôô dee oto sêmbê a keiki dê, de musu ta wegî dee soni de ta taki dê luku, ee a Gadu dee fan dê ta kumutu tuu.

³⁰ Ma ee wan sêmbê bi ta fan, nôô wan oto sêmbê sai dê sindosindo nôô hên Gadu dêên wan buka faa taki, nôô di fosu sêmbê di bi seti fan dê musu kabuka be di otowan fan.

³¹ Un dee sêmbê ta kisi fan a di Akaa u Gadu tuu sa fan e, ma un musu fan oto a oto baka fu hii sêmbê musu lei soni fu de feni degihati.

³² Biga wê dee sêmbê dee ta kisi fan a di Akaa u Gadu, nôô di fan an ta ko a de ku duwengi, ma a ta ko a de u de sa tii deseêi ku ên kumafa a fiti.

³³ Biga Gadu an dê wan Gadu ta du soni fanjanfanjan e, ma a dê wan Gadu di ta tii soni tololo a pasi.

Sôô. Nôô leti kumafa a dê a dee keiki u dee biibima a dee kamiankamian, nôô sôseei a musu dê a unu tu.

³⁴ Hên da dee mujêê fuunu an musu ta fan a di keiki dendu. Biga de aan pasi u de ta fan a sô wan fasi, ma de musu saka deseêi kumafa di wêti u Gadu taki.

³⁵ Ee de kê hakisi wan soni, nôô be de hakisi de manu a wosu. Biga wê an fiti sô u dee mujêê musu ta fan a di keiki dendu.

³⁶ Sôô. Wê nôô unfa un pakisei u dee soni mi taki aki, dee sêmbê? Un ta mëni taa a unu di buka u Gadu kumutu paaja go a dee oto kamian nô? Naa a unu wanwan nôô a ko nô?

³⁷ Ee wan sêmbê i ta mëni taa di Akaa u Masa Gadu da i di kôni fii kisi fan nëên ta konda da sêmbê, ee nasô a da i wan oto kôni, nôô sô wan sêmbê musu sabi taa Gadu buka hên mi ta sikifi aki.

³⁸ Ma ee wan sêmbê an kê piki di buka aki, nôô oto sêmbê an musu piki ên buka tu.

³⁹ Wê nôô sô a dê e, dee sêmbê. Un musu kê di kôni di di Akaa u Gadu ta da sêmbê fu de ta kisi fan nëên ta konda da oto sêmbê. Ma wan musu tapa dee sêmbê dee ta fan a oto tângô e.

⁴⁰ Ma be hii soni waka ku lesipeki fasi kumafa a fiti.

15

Aki Paulosu ta konda da de taa

Gadu ta weki sêmbê puu

a dêê tuu.

¹ Sôô. Wê dee sêmbê u mi dê, wê mi kê toona konda di Buka u Masa Gadu da unu wan pasi mōôn, di i si mi bi konda da unu a fesi kaa. Fa mi bi kondêên da unu dê, nôô un bi piki ên tei te nôô un dê ku ên seei gingin.

² Nôô ee un ta hoi ên sô nôômô kumafa mi kondêên da unu dê, nôô hên da un kumutu a dee hogilibi fuunu basu feni libi a Gadu. Ma ee un disêên go ta piki oto buka, nôô di Buka un bi jei a mi dê aan heepi da unu mōôn e.

³ Biga wê dee soni miseei bi jei, nöö deseei mi toona konda da unu, nöö de da dee möön gaan pisi u di biibi fuu. Nöö di fosu wan, hën da „Masa Jesosi, Keesitu dëdë u dee hogi du fuu hedi, leti kumafa de sikifi ën a Gadu Buku a fesi kaa.

⁴ Nöö di u tu, nöö hën da de bei ën. Nöö di u dii, hën da a di u dii daka dendu hën Gadu weki ën puu a dëdë, kumafa de bi sikifi ën buta a Gadu Buku a fesi tu.

⁵ Nöö di a weki hopo, nöö hën a ko a Petuisi be a si ën. Hën a baka u di dë, hën a ko a dee oto tjabukama fëën dee ku ën bi ta libi makandi, be de si ën tu.

⁶ Nöö a baka u di dë, hën a ko a möön hia möön feifi höndö u dee biibima. De tuu si ën ka de bi dë makandi a wan kamian. Sömëni u dee biibima naandë lasi libi kaa, ma gaan sê u de dë a libi eti.

⁷ Nöö baka u di dë, hën a ko a Jakobosi be a si ën tu. Nöö hën a toona go a dee tjabukama fëën möön, dee de ta kai apösutu, be de tuu si ën.

⁸ Tee kaba fëën, hën a ko a mi tu. Biga mi da di lasiti wan u dee apösutu di si ën. Hën i si miseei ko a di wooko vau sô kuma wan mii de pai bifö ten fëën kisi.

⁹ Biga wê fa mi dë aki mi dë di möön lagi wan a dee tjabukama u Masa Jesosi mindi. Ma bumbuu tjika u de kai mi wan tjabukama fëën seei, biga mi bi du hogi ku dee biibima u Gadu a fesi.

¹⁰ Ma fu di Gadu abi gaan bunuhati, hën mbei i si mi ko dë di sëmbe di i si mi dë tide aki. Nöö di bunuhati u Gadu dë, an dë taa an tja heepi ko e. A tja heepi ko gbolo. Biga wê mi ta wooko taanga möön dee otowan tuu, ma nöö na miseei ta wooko di wooko sô e. Masa Gadu wê ta wooko a mi sô ku ën bunuhati.

¹¹ Ma boiti u di dë, ee mi, ee nasö dee otowan, u tuu ta konda di wan seei soni da unu „taa Masa Gadu weki Masa Jesosi a dëdë. Hën nöö u bi konda, nöö hën nöö un bi piki tu.

¹² Wê nöö unfä a waka so fuunu sai dë ta fia taa te wan sëmbe dëdë an o sa weki baka, hii fa u bi konda da unu kaa taa Masa Jesosi Keesitu weki baka a dëdë.

¹³ Biga wê ee a dë sô taa dëdë sëmbe an o weki a dëdë, nöö hën da „Jesosi, Keesitu seei an bi weki baka a dëdë tu.

¹⁴ Nöö ee an bi weki baka a dëdë, nöö hën da di buka fëën u ta konda aki dë wan sösö soni, söseei di biibi fuunu dë wan sösö soni tu.

¹⁵ Ma na di dë nöö e, ma hën da u seei ta mindi soni da Gadu tu, fu di u ta konda taa a weki baka.

Biga wê ee sëmbe an sa weki baka a dëdë, nöö da Gadu an bi weki Masa Jesosi a dëdë tu.

¹⁶ Biga wê ee sëmbe an o weki baka a dëdë, nöö hën da „Masa Jesosi, Keesitu seei an bi weki a dëdë tu.

¹⁷ Nöö ee an bi weki baka, nöö di biibi un ta biibi dë dë wan gaan kaba a sösö soni. Hën da un dë a dee hogi du fuunu basu eti.

¹⁸ Nöö hën da dee sëmbe dee nama ku „Masa Jesosi, Keesitu ma de dëdë kaa, nöö deseei lasi tu.

¹⁹ Nöö hën da fa u hai kumutu disa hii soni u köndë ko ta biibi a „Jesosi, Keesitu liba aki, nöö ee te u dëdë nöö a kaba, nöö hën da u ko dë dee möön gaan hogihedima u mundu.

²⁰ Ma an dë sô e, dee sëmbe. Keesitu weki baka a dëdë tuu. U hii dee sëmbe dee bi dëdë kaa, nöö hën da di fosu wan di weki baka „fu an dëdë möön.

²¹ Biga leti kumafa i si a dë taa wan libisëmbe „bi booko Gadu wëti hën a „tja dëdë ko ta kii hii sëmbe, nöö söseei di wan Libisëmbe di hoi Gadu wëti dë tja weki baka a dëdë ko dou a hii sëmbe tu.

²² Nöö leti kumafa hii sëmbe musu dëdë fu di de da bakamii u Adam, nöö söseei dee sëmbe u „Masa Jesosi, Keesitu o toona weki baka a dëdë tu fu de feni libi, fu di de dë sëmbe u Masa Jesosi.

²³ Ma nöö hiniwan sëmbe abi ën leti juu faa weki baka e. Nöö di fosu wan, hën da „Jesosi, Keesitu, nöö baka fëën te a toona ko a goonliba, nöö dee sëmbe fëën.

²⁴ Baka u di dë, nöö Masa Jesosi o kaba ku hii dee takima ku dee hedima, ku dee soni abi makiti a goonliba aki ku mundu ala tuu fiaa. Nöö di kaba juu u di ten u dë aki o dou awaa, nöö Masa Jesosi o toona da hën Tata di kônubangi.

²⁵ Biga Masa Jesosi hën o dë kônu a di ten dë. Nöö a o dë kônu fu te kisi di juu Masa Gadu buta hii dee feantima fëën tuu nëën basufutu.

²⁶ tee kisi ku di dëdë di ta kii u aki tuu, di da di kaba lasiti felantima.

²⁷ Biga a sikifi a Gadu Buku taa: “A buta hii soni nëën basufutu.”

Ma fa a taa “hii soni” dë, hën da hii soni ma boiti Masa Gadu. Biga Masa Gadu seei hën buta dee soni a Masa Jesosi basu.

²⁸ Ma te a kaba u buta hii soni nëën basu kaa, nöö di Womi Mii fëën seei o toona sakëën seei nëën Tata basu, fu hën Tata musu dë di kaba Takima u Mundu.

²⁹ Ma ee a dë sò tuutuu taa te sèmbë dëdë de an o weki baka a dëdë, wë nõö dee sèmbë dee ta tei dopu a dee dëdë sèmbë kamian wë? Faandi mbei de ta du di lõ soni dë? Nõö andi a o heepi dë?

³⁰ Wë nõö u seei tu, ee di weki baka a dëdë an dë, nõö faandi mbei u ta buta u seei a dëdë ku libi maun hiniwan juu u di buka dë hedi?

³¹ Sò u ta libi tuu, dee sèmbë. Mi sa djula u di dë leti kumafa mi ta njan buka u di waka un ta waka a Masa Jesosi Keesitu baka.

³² Biga di mi bi dë a Efeise kõndë, de bi dë a mi baka kuma takumbeti. Nõö ee di weki baka a dëdë an dë, nõö andi seepi di soni dë o heepi mi mõönsö, ee bunu u di goonliba aki nõö mi ta suku? Aan heepi e. Nõö ee sèmbë an sa weki baka a dëdë nõö un boo bia ta njan ta bebe ta libi kumafa u kë, biga amanjan te u dëdë nõö kaba u kaba.

³³ Ma na sò a dë e, dee sèmbë. Na mbei sèmbë ganjan unu seei. Poipoi sèmbë ta poi bumbuu sèmbë.

³⁴ Nõö un bia kumutu disa di wisiwasi pakisei dë, nõö un ko ta libi wan leti libi a Gadu wojo. Un musu kaba ku dee hogi du fuunu. Biga sèmbë dë eti a unu mindi naandë dee an sabi wan wojo soni u Gadu. Nõö fa mi ta taki aki, nõö sen musu kisi unu e, dee sèmbë.

Aki Paulosu ta konda kumafa

de o kisi wan njunjun sinkii

te de weki baka a dëdë.

³⁵ Ma sonte wan sèmbë sa hakisi taa: “Wë unfa sèmbë sa weki baka a dëdë? Unfa sinkii fëen o dë?”

³⁶ Dee sèmbë, di hakisi dë a dë wan sòsò hakisi e. Biga wë luku dee soni i ta paandi. De an musu dëdë pondi bifö de toona nasi ko a libi nõ?

³⁷ Nõö dee sii i ta paandi naandë, na de da di pau eti e. Ma de dë böngö nõö, di de ta paandi. A kandë alisi ee pinda, ee nasö hiniwan sootu pei soni böngö,

³⁸ ma Gadu hën ta toona dëen wan hii oto sinkii kumafa a kë, hiniwan sii ku fëen sinkii.

³⁹ Sò Gadu ta mbei soni peipei. Biga luku dee sinkii u dee libilibi soni, de an dë di wan fasi e. Libisèmbë sinkii dë wan fasi. Mbeti dë wan oto fasi. Fou dë wan oto fasi. Fisi dë wan oto fasi.

⁴⁰ Sòseei dee soni dë a liba ala tooka ku dee u goon aki tu. Di waiti u dee soni ala ku dee u goon aki an dë di wan.

⁴¹ Biga sonu abi ën fasi faa ta sëndë. Libawojo abi fëen sëndë. Sòseei dee teeja abi u de sëndë, nõö dee sëndë u de an dë wan fasi, de tooka ku de na de.

⁴² Wë nõö sò nõö di weki baka a dëdë o dë tu e. Di sinkii de ta tja go bei dë, a dë wan sinkii di dëdë ta poi nõö. Ma di sinkii di o toona weki dë, hën an dë soni di o dëdë poi mõönsö.

⁴³ Di de bei dë, hën a dë wan kaba a sòsò soni, ma fa a o toona weki ko dë, nõö a o dë wan gaan waiti soni. A bi dë wan suwakisuwaki sinkii nõö, ma te a weki baka a o dë ku kaakiti seei.

⁴⁴ Wan sinkii u goonliba hën de tja go bei dë, ma fa a o weki baka dë nõö a o dë wan sinkii a di fasi faa sa libi a Masa Gadu Kõndë.

Sö. Wë leti kumafa u abi wan sinkii fuu libi a di goonliba aki, nõö sòseei woo abi wan sinkii fuu libi a Gadu Kõndë ala tu.

⁴⁵ A o pasa leti kumafa a sikifi a Masa Gadu Buku kaa, u di sèmbë di mbei libisèmbë böngö. A taa: “Gadu mbei Adam te a kaba, hën a böö nëen nusu, hën a kisi libi.”

Ma di Sèmbë di ta mbei dee böngö u Gadu Kõndë ala, hën de ta kai di u tu Adam. Hën da Masa Jesosi. Hën feni wan oto pei sinkii di Gadu weki ën baka a dëdë, nõö ku ën a dë a Gadu Kõndë ala ta da u libi.

⁴⁶ Ma di sinkii u Gadu Kõndë nëen fosu bi dë e. Di u goonliba fosu bi dë. A baka ufö di u Gadu Kõndë ko.

⁴⁷ Nõö di fosu sèmbë mbei ku di doti u di goonliba aki. Ma nõö di u mbei tu sèmbë kumutu a Gadu Kõndë.

⁴⁸ Nõö di fasi u sinkii di di fosu libisèmbë u goonliba aki bi abi, hën di wan seei fasi dë nõö dee sèmbë u goonliba aki abi te tide eti. Nõö sòseei di fasi u sinkii di di fosu Sèmbë u Gadu Kõndë abi, nõö hën di wan seei fasi u sinkii dee sèmbë u Gadu Kõndë o abi tu.

⁴⁹ Nõö leti kumafa u dë aki u abi di wan sinkii kumafa di fosu sèmbë u goonliba bi abi, nõö sòseei wan daka woo ko abi di wan sinkii kumafa di fosu sèmbë u Gadu Kõndë abi.

⁵⁰ Ma nõö mi kë taki wan soni aki da unu, dee sèmbë. Mi taki e, taa dee sinkii fuu dee dë ku buuu u go dëdë poi aki, de an o sa go a Gadu Kõndë sòndö tooka e. Biga dee soni dee dë u poi kaba a sòsò an o sa go ka soni an o poi kaba a sòsò mõönsö.

⁵¹⁻⁵² Nöo un haika, mi o taki wan gaan tjubitjubi soni da unu aki. Mi taki e, na hii u tuu o dëdë bifö di kaba juu dou e. Ma te di juu dou di tutu böö kaa, nöo wantewante bifö i mëni, nöo Gadu o tooka di sinkii fuu. A o da u wan sinkii di an sa poi kaba a sösö möönsö. Nöo dee biibima dee bi dëdë, de o weki toona ko dë ku libi ku di njunjun sinkii dë. Nöo söseei u dee biibima dee o dë ku libi eti, nöo u seei o tooka ko abi di njunjun sinkii dë tu. Nöo sö a o pasa e, dee sëmbë.

⁵³ Biga wë di sinkii fuu di o dëdë poi kaba a sösö aki, a musu tooka ko wan hii oto pei sinkii di an o sa dëdë poi möönsö.

⁵⁴ Nöo te a pasa sö kaa, nöo a o kai ku di soni de sikifi a Gadu Buka taa:

Di wini Gadu wini, hën kaba dëdë a sösö kuma a guli ën wiö!

⁵⁵ Nöo hën a sikifi möön taa:

Wë Dëdë oo, andi seei i wini? Naasë di poosian fii dë möön?

⁵⁶ Biga di poosian u dëdë, nöo hën da di sitaafu di u bi o kisi a baka u dee hogi du fuu hedi. Nöo di soni mbei u bi o kisi sitaafu, biga wa hoi dee wëti dee Gadu buta da u.

⁵⁷ Ma nöo gaantangi u Gadu di a mbei Masa Jesosi Keesitu wini hii dee lö soni dë tuu da u.

⁵⁸ Wë da sö a dë, un dee lobi sëmbë u mi naandë, un musu tan gingin a di biibi un ta biibi Masa Jesosi dë. Wan musu disa möönsö. Un musu ta biinga hiniwanten a di wooko u Masa, biga i sabi taa di wooko i ta wooko da Masa dë an dë u sösö.

16

Aki Paulosu ta taki

wan möni soni da de.

¹ Söo. Wë nöo, dee sëmbë, a di së u di möni di woon pii manda go da dee sëmbë u Masa Jesosi „a Jerusalen„, nöo un musu du ën leti kumafa mi fan ku dee biibima a di pisiwata u Galasia a dee keikikeiki u de taa,

² hiniwan sonde un musu pii möni buta a wan së. Hiniwan sëmbë sa da kumafa a ta kisi. Nöo sö un musu zuntëen buta dë fu te mi ko nöo an o dë fuun ta biinga ta pii möön.

³ Nöo un musu suku wanlö sëmbë buta dë, dee un ta futoon. Nöo te mi ko, nöo mi o sikifi pampia da de u de tja di möni go da dee sëmbë a Jerusalen.

⁴ Nöo ee a dë taa miseei musu go tu, nöo mi o tja de go.

Aki Paulosu ta konda da de kumafa a ta mëni u ko a de.

⁵ Nöo mi o ko a unu nöömö e, dee sëmbë. Ma te mi o ko, nöo mi o latja pasa a di pisiwata u Masadonia „go haika dee sëmbë ala pala sö ufö„.

⁶ Biga wë te mi ko, mi a' di pakisei taa mi o tan ku unu naandë wan hii pisiten. A kandë mi sa sai dë te di kötö ten pasa seei. Nöo bakaten un sa heepi mi seeka fu mi sa go a dee kamian ka mi nango.

⁷ Biga ma kë ko da unu odi vaavaa sö nöo mi pasa, ma mi kë dë ku unu wan hii pisiten, ee Gadu da mi pasi.

⁸ Ma nöo mi o dë a Efeise aki pasa Pensiti e.

⁹ Biga wë mi ta feni wooko aki te a hia, sëmbë ta piki di buka mi ta konda da de. Ma söseei feanti dë aki te a hia tu, ta mbei möiti u tapa mi.

¹⁰ Wë nöo ee un si Timoteo ko a unu ala, nöo un kisi ën a wan fasi faa sa fii bunu e, biga hënseei dë a di wooko u Masa leti kuma mi seei.

¹¹ Hën mbei na wan sëmbë musu sösö ën, ma un musu butëen a pasi ku piizii be a toona ko a mi aki. Biga mi dë aki ta luku hën ku dee oto biibima u de ko a mi.

¹² Ma nöo u baaa Apolo, mi kë un sabi taa mi bi begi ën fu hën ku dee otowan fuu musu ko a unu, ma nöo an bi kë ko eti. Ma te a feni pasi, nöo a o ko.

Aki Paulosu ta tapa di biifi.

¹³ Nöo mi taki e, dee sëmbë, be un ta dë setiseti hiniwan juu fu soni an puu unu a pasi. Un musu dë gingin a di biibi un ta biibi Masa dë. Söseei un musu abi degihati ku taihati.

¹⁴ Nöo hii dee soni woon ta du kaa, nöo un musu du de fu lobi hedi e, dee sëmbë.

¹⁵ Ma nöo mi kë mëmbë unu a wan soni aki, taa dee sëmbë u Sitefanasi wosu dë, de da dee fosu sëmbë u di pisiwata fuunu na Akaja dë dee bi ko a di biibi. Nöo hën de buta deseeri fu de musu ta heepi dee oto sëmbë u Gadu.

¹⁶ Wë nöo fëen mbei mi ta begi unu gaantangi be un ta piki dee lö sëmbë dë buka a soni, ku dee otowan dee ta wooko taanga da Masa a unu ala.

¹⁷ Nöo mi wai tuutuu u di Sitefanasi ku Folunatusi ku Akaikusi bi ko a mi aki. Biga de bi heepi mi leti kumafa unu bi o heepi mi.

¹⁸ De da mi degihati aki seei, leti kumafa de bi da unu hati ala tu. Nöo sö wanlö sëmbë un musu tei de u gaan soni e.

¹⁹ Da sö u taki e, dee sëmbë. Dee biibima dee dë a dee keikikeiki u di pisiwata u Asia aki tuu manda gaan odi da unu taa de dë. Akila ku Pesila seepi manda gaan odi da unu tu a di në u Masa. Nöö dee biibima dee ta ko hoi keiki a de wosu manda gaan odi da unu tu,

²⁰ ku hii dee oto biibima fuu aki tuu manda gaan odi da unu.

Nöö te woon da unu seei odi, nöö un baasa unu seei ku limbo hati e.

²¹ Nöö mi Paulosu seepi ta sikifi di lasiti pisi u di biifi aki ku mi seepi maun ta manda gaan odi da unu.

²² Ee wan sëmbë an lobi Masa Jesosi Keesitu, nöö di siba u Gadu musu kisi ën e.

Ma u dee sëmbë dee lobi ën, u ta bai taa: “Ko o, Masa.”

²³ Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ku ën bunuhati e.

²⁴ Fa mi ta manda di biifi aki da unu, dee sëmbë, nöö mi lobi unu e, fu di mi ku unu tuu nama ku Masa Jesosi Keesitu.

„Na soni möönsö e. Mi, Paulosu, manda gaan odi da unu. A tan sö.”

Di u tu biifi Paulosu manda da dee biibima u Kolenti

Wan wöutu a fesi.

Disi da di u tu biifi di di tjabukama u Masa Jesosi de kai Paulosu mbei manda da dee biibima a di köndê de kai Kolenti.

Nöö di soni mbei a mbei di pampia aki. A dë sô taa wanlô sêmbê ko a de naandê ko ta hopo deseêi buta kuma de dë tjabukama u Masa Jesosi, ma na tuu e. Biga na Masa Jesosi manda de, ma de dë ganjansêmbêma. Nöö fa de ko a Kolenti dë, hên de tja Paulosu né ko ta poi da dee biibima. De ta mbei ên fa taa an dë wan tuutuu tjabukama u Masa Jesosi, nöö de aan fu piki ên buka. Sô dee sêmbê ta lei dee sêmbê u Kolenti. Nöö hên Paulosu jei, hên a manda di pampia aki go da de fu de si fa a dë tjabukama tjika, ku fa dee sêmbê naandê an dë tjabukama u Masa Jesosi seei.

Nöö a leti de a wan oto soni möön. A dë sô taa fa a bi wooko a dee sêmbê mindi naandê, nöö de ku ên bi abi buka taa a bi o toona ko haika de. Nöö hên wê an ko kumafa a bi taki möön, hên dee sêmbê tei ên fu hogi. De si taa a ganjan de. Nöö hên a manda taki da de faandi mbei an ko.

Nöö a taki wan oto soni da de möön, hên da a da de taanga u de go dou ku wan pakisei de bi abi u pii wan möni manda go da dee biibima u Jelusalen u heepi de.

Nöö de dii soni aki, de da hedi u di pampia.

Aki Paulosu ta da dee sêmbê odi.

¹ Wê un dee biibima u Masa Jesosi dee dë a Kolenti dë, mi Paulosu ta manda gaan odi da unu e. „Leti kumafa un sabi kaa,„ mi dë wan u dee tjabukama u Jesosi Keesitu de ta kai apôsutu, nöö Gadu seepi tei mi buta sô e.

Wê nöö fa mi ta sikifi di pampia aki, nöö mi ku Timoteo nöö sô u ta sikifi ên makandi. U ta mbei ên manda da unu ku hii dee oto biibima dee dë a di pisiwata fu Akaja naandê te lontu dou,

² taa Masa Gadu u Tata ku Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ku de bunuhati. De musu da unu böö.

Aki Paulosu ta da Masa Gadu tangi u di heepi fêên.

³ Wê dee sêmbê o, u ta da Masa Gadu tangi e, di dë di Gadu u Masa Jesosi Keesitu ku ên Tata tuu. Hên nê wê u ta hopo e. Hên seei da u Tata tu, nöö a abi tjalihati fuu. Nêên hii kötôhati ta kumutu.

⁴ Fa dee hia sitaafu ta miti u a di goonliba aki, nöö Gadu hên ta heepi u fuu feni kötôhati e, dee sêmbê. Nöö di soni mbei a du ên sô, fuu sa toona kötô dee sêmbê hati dee ta tja sitaafu tu. Leti kumafa a bi heepi u, nöö sô u seei sa heepi de tu fu de feni kötôhati.

⁵ Wê biga fa u dë aki nöö u ta tja fuka te a hia u „Masa Jesosi,„ Keesitu hedi e. Ma nöö leti kumafa dee fuka ta hia, nöö sô di kötôhati di u ta feni a Masa Jesosi ta hia tu.

⁶ Ma nöö dee sitaafu i si u ta tja aki, nöö de dë fuunu hedi wê e, dee sêmbê, fuun jei fa Gadu ta heepi sêmbê tjika fu de feni di bunu fêên. Biga fa Gadu ta kötô u hati aki, nöö sôseei woo sa toona kötô unu hati tu. Nöö te hati fuunu ko kötô kaa, nöö woon abi taihati fuun sa tja dee sitaafu go dou, leti kumafa u seei ta tja de aki.

⁷ Nöö fêên mbei wa ta panta da unu e. Biga u sabi taa leti kumafa un ta tja dee sitaafu kuma u dë, nöö sôseei un ta feni kötôhati kuma u tu.

⁸ Sôö. Wê nöö dee sêmbê, u kê konda da unu taa dee sitaafu dee u tja a di ten u bi dë na Asia Köndê dë, nöö de bi hebi da u tee kuma wa bi sa tjêên. U bi fêêe seei tee u bi mênî taa de bi o kii u.

⁹ Tuu e, dee sêmbê. Wê biga u bi ta fii a u hati kaa taa woo dëdê. Wê ma tókuseei, sô nöö a bi musu waka fuu musu puu pakisei a u seei taa wa sa heepi u seei, ma Gadu nöö u musu futoou taa hên nöö sa heepi u.

Nöö a sa heepi u tuu, dee sêmbê, biga hên ta weki sêmbê puu a dëdê.

¹⁰ Nöö sô a heepi u puu u a di hogi dëdê naandê e, nöö u ta futoou ên taa sô a o ta heepi u nöömö.

¹¹ Nöö unu seei musu ta heepi u ku dee begi fuunu tu e. Wê biga ee hia sêmbê ta begi, nöö te Gadu piki ku di bunuhati fêên manda di heepi ko da u kaa, nöö hia sêmbê o dë u dëên tangi tu.

Aki Paulosu ta konda

di soni mbei an bi ko a de

kumafa a bi taki.

¹² Wē nōō, dee sēmbē, mi kē taki soni u di fa ma bi ko haika unu mōōn kumafa mi bi taki. Wē un sabi ēn bunu taa, u abi wan soni fuu sa hēngi nēēn liba njan buka wan piki wan e. Hēn da wa ta libi ku ganjan. Biga wē u hati seepi ta piki u taa wa ta ganjan sēmbē e. Hii kamian ka u ta waka ta lontu kaa, nōō u ta tja u seei a wan limbo fasi fu di u dē sēmbē u Gadu. Wē ee ku oto sēmbē u ta libi sō, nōō ku unu wē? Na mōōnsō nō?

Nōō fa u ta libi aki, na ku di kōni u libisēmbē u ta libi sō e. Nōnō. Ma a Gadu nōō u ta hēngi taa hēn o heepi u ku ēn bunuhati.

¹³ Te kisi dee biifi u ta sikifi ta manda da unu seei, wa ta sikifi de ku hebi wōutu a kōnima fasi te wan sa fusutan de e. Nōnō. Ma de sikifi fuun sa fusutan de gbelingbelin seei.

¹⁴ Nōō sōseei un ta fusutan di libi fuu wan pikiwan tu. Ma nōō u kē fuun sa ko fusutēēn ku telu. Biga ee a waka sō, nōō te Masa Jesosi toona ko a di goonliba aki, nōō woon njan buka da u leti kumafa u seepi o njan buka da unu tu.

¹⁵ Ma fuu toona go a di taki, di mi sabi taa mi ku unu dē bunu sō kaa, nōō hēn mbei mi bi pakisei taa mi o ko luku unu tu pasi.

¹⁶ Biga wē a unu naandē fosu mi bi o ko bifō mi bi o pasa ko a Masadonia Kōndē aki. Nōō te mi toona, nōō mi bi o ko fika a unu dē mōōn wan pisiten, fuun sa buta mi a pasi fu mi go a Judea. Nōō hēn da un bi o feni di bunu dē tu pasi.

¹⁷ Ma nōō fa mi pakisei dē, nōō di soni an waka kumafa mi bi kē mōōn. Wē di an waka sō, nōō unfa un mēni? Un tei mi u ganjansēmbēma nō, kuma wan sēmbē di taki sō tide, nōō amanjan a bia taki oto soni? Ma na sō mi dē e, dee sēmbē. Nōnō.

¹⁸ Ma leti kumafa i si un sa futoou Masa Gadu, nōō sōseei un sa futoou u tu. Te u taki aai, nōō a tan aai. Te u taa nōnō, nōō a tan nōnō. Wa o ganjan unu.

¹⁹ Biga mi ku Timoteo ku Silasi, soni u Jesosi Keesitu di Womi Mii u Gadu u ta konda, nōō ganjan an dē nēēn mōōnsō. Ma hii soni di a ta taki nōō a tan sō kaa e.

²⁰ Fa Masa Gadu sai dē, a paamusi u sōmēni soni, nōō u ta feni de tuu nōōmō biga Masa Jesosi hēn ta tja de ko da u. Hēn mbei u ta bai Gadu nē nōō hēn mbei u seei wa ta ganjan sēmbē tu.

²¹ Wē di Gadu u ta taki aki, hēn ta heepi mi ku unu tuu fuu sa tan gingin a Masa Jesosi, Keesitu e. Biga hēnseei tei u buta apaiti fuu dē futuboi fēēn,

²² nōō hēn a buta di Akaa fēēn a u hati kuma wan sitampu taa u da sēmbē fēēn seei vō. Nōō a dē di maaka tu, taa te di juu dou nōō woo feni hii dee soni tuu dee Gadu abi faa da u. Nōō fa u ku ēn nama tjika aki, nōō u sa ganjan unu nō, dee sēmbē?

²³ Wē nōō Gadu seepi dē kotoigima u mi e, taa di soni mbei ma ko a unu a Kolenti mōōn kumafa mi bi taki, a bi dē fu di ma bi kē ko ku hatiboonu a unu liba fu mi musu ta gandji da unu.

²⁴ Fa mi fan dē, dee sēmbē, an dē kuma mi kē buta miseei basi a unu liba ta taki da unu fa un musu biibi mōōn e, biga un dē gingin a di biibi kaa. Ma heepi nōō mi kē heepi unu fuun sa ta dē waiwai te dou.

2

¹ Fa i si mi bi pakisei u mi ko luku unu dē, nōō ma bi kē ko fu ko da unu fuka mōōn e, dee sēmbē.

² Biga wē ee mi ko da unu fuka, nōō ambē o dē u da mi hati mōōn? Biga na unu musu dē dee sēmbē ta mbei mi ta wai nō? Awa, unu wē e, dee sēmbē.

³ Wē nōō di ma kē da unu fuka, nōō hēn mbei mi mbei di oto pampia manda da unu, fuun musu buta soni tololo a tatai liba a fesi fu te mi ko nōō mi sa dē waiwai. Nōō mi sabi unu taa ee mi dē waiwai nōō unu seei o dē waiwai tu.

Ma ee sō mi musu ko si unu taa un ta libi wan libi di an fiti, nōō un dee sēmbē dee bi musu mbei mi dē waiwai nōō woon mbei mi dē fukafuka. Nōō wai an o dē.

⁴ Nōō mi kē fuun sabi taa fa mi bi sikifi di pampia dē, nōō ku gaan fuka a hati e, ku wata a wojo seei. Ma na fu da unu fuka mbei mi sikifi ēn e, ma mi bi kē lei unu kumafa mi lobi unu tjika.

Aki Paulosu ta konda da de

fa de an musu hoi di sēmbē

a bēē mōōn.

⁵ Wē nōō dee sēmbē, un sabi di sēmbē di bi du hogi a unu mindi dē, fa a bi booko unu saka tjika. Nōō sō a booko miseei saka tu e, ma misikuma uun booko saka mōōn mi gaanfa.

Ma nōō fa mi taki soni u di sēmbē dē seei, ma ma kē taki ēn nōōmō kuma mi ta dēēn sitaafu pasa maaka e.

⁶ Biga di sitaafu di di gaan sē fuunu bi sitaafu ēn naandē kaa, nōō a tjika.

⁷ Nöo fëen mbei mi kë fan ku unu taa be un puu ën a bëë e. Nöo un fan ku ën be hati fëen kötö, be an musu dë ku tjali poi tee a lasi hati.

⁸ Mi begi unu baa, be un lei ën taa un lobi ën eti e.

⁹ Biga wë fu di soni aki hedi wë mi sikifi di oto pampia manda da unu, fu pooba unu luku ee un ta piki mi buka a hii soni.

¹⁰ Nöo ee un tuu puu wan sëmbe a bëë fu wan soni, nöo miseei puu ën a bëë tu e. Biga wë ee a dë u mi puu di sëmbe a bëë nöo mi ta puu ën a bëë waiwai, faa tja heepi ko da unu. Nöo „Masa Jesosi, Keesitu seei dë kotoigima.

¹¹ Nöo a sö wan fasi u musu libi tu, fu didibi an wini u. Biga u sabi andi dë nëen hati, taa a sai dë ta boi këni faa kisi u.

Aki Paulosu ta konda da de

fa a bi go a Toasi.

¹² Wë nöo dee sëmbe, mi kë fuun sabi kumafa di waka u mi bi dë. A dë sö taa di mi go dou a Toasi fu mi konda di Bunu Buka u „Masa Jesosi, Keesitu ala, nöo Gadu bi seeka di soni kaa e. „A bi naki dee sëmbe hati seei, biga hia sëmbe bi dë di kë jei di buka.

¹³ Ma töku hii fa sëmbe kë jei di buka seei, „ma hati u mi an bi dë kötökötö biga ma bi si mi mati Titusi naandë „fu mi jei fa fuunu. Nöo hën wë mi da dee sëmbe adjoisi hën mi pasa go dou a Masadonia aki.

Aki Paulosu ta konda fa a ta tja di Bunu Buka u Gadu tjika.

¹⁴ Ma nöo gaantangi u Gadu di a ta buta u u ta waka a „Jesosi, Keesitu baka kuma winima nöömö. Biga a manda u fuu ta konda soni fëen da hii sëmbe, kuma sëmbe ta tja sumëesuti fatu ta paaja a hii kamian.

¹⁵ Nöo fa u ta paaja di buka aki, nöo u seei tu ko dë kuma sumëesuti soni di „Masa Jesosi, Keesitu ta tjuma da Gadu ta mbei sumuku dëen. Biga hii ka u nango, sëmbe ta jei di buka. Dee sëmbe dee o kumutu a didibi faja ku dee sëmbe dee o go a didibi faja tuu ta jei ën.

¹⁶ Nöo dee sëmbe dee o kumutu a didibi faja, nöo u dë wan sumëesuti soni da de tuú, biga u ta tja libi ko. Ma nöo dee sëmbe dee o go a didibi faja, nöo u dë da de kuma wan hogi soni di sa tja dëdë ko da de.

Ma nöo fa u ta fan aki, ambë seei fiti u du sö wan woo ko baa?

¹⁷ Wë a kandë u dee sëmbe aki wë e. Biga u ta konda di Buka u Gadu ku limbohathi söndö ganjan. Wa ta suku möni nëen möönsö kuma so sëmbe. Nöo Gadu seei ta si taa u ta du di woo ko kuma futoou futuboi u „Masa Jesosi, Keesitu di Gadu seei manda.

3

¹ Ma nöo fa u taki dë, nöo hën da u ta gafa u seei möön nö? Te woo ko a unu, u musu tei pampia a oto sëmbe tja ko, be un jei fa u dë tjabukama tjika nö? Ee nasö u musu tei pampia a unu dë tja go lei sëmbe, be de si fa u ta du di woo ko tjika nö? Nönö, di lö pampia dë an dë fanöudu e, dee sëmbe. A kandë otowan sa abi ën fanöudu, ma na u.

² Biga a u hati nöo unu wë da u pampia kaa e, fu hii sëmbe sa lesi nöo de sabi fa u dë tjabukama u Gadu tjika.

³ Biga di u bi konda di buka u Masa Jesosi da unu dë nöo hën wë un piki ën, nöo fa u dë aki hii sëmbe ta si di libi fuunu ta lesi, kuma wan pampia di Masa Jesosi Keesitu manda da de. Nöo di pampia dë, u seei toona ta tjëen ta paaja tu, biga u ta konda da sëmbe kumafa un ta dini Gadu tjika.

Ma nöo di lö pampia u ta taki aki an sikifi ku pëni e, ee nasö a wan linzo sitonu kuma dee wëti Gadu bi da Mosesi. Ma di Akaa u di Gadu di ta libi u teego, hën ta sikifi ën a libisëmbe hati.

⁴ Wë nöo di soni mbei u abi degihati u gafa u seei sö e, fu di heepi „Masa Jesosi, Keesitu ta heepi u ku di woo ko fëen. Nöo u ta futoou Gadu taa sö a o ta heepi u nöömö.

⁵ Biga an dë taa u ta pakisei möönsö taa u seei sa du di woo ko e. Ma a Gadu hii di këni ku di kaakiti fuu du di woo ko aki tuu ta kumutu.

⁶ Hën seei ta heepi u mbei u sa ta tja di Njunjun Buka di a mbei ku libisëmbe aki ta paaja da lanti.

Nöo di buka aki sö, hën an dë kuma di awoo buka di bi dë sikifisikifi a dee linzolinzo sitonu dë e. Nönö. Dee wëti de sikifi di ten dë, dëdë nöo de ta tja ko. „Biga sëmbe an tjika u hoi de möönsö u de kumutu a di sitaafu u Gadu.„ Ma nöo di njunjun buka di u feni a di Akaa u Gadu aki, hën ta tja libi ko.

Aki Paulosu ta konda fa di buka

de ta tja dë möön waiti möön

di fesiten buka.

⁷ Wè nöö, dee sëmbë, fa u ta taki soni u de tu Buka aki, nöö mi taki da unu e, taa di awoo buka naandë, dee wëti Gadu bi sikifi a dee sitonu dë, nöö de bi ta tja dëdë ko e. Ma töku di sëmbë di bi tja dee wëti ko da dee sëmbë u de piki, a bi kisi gaan nëbai e. Biga fa Mosesi ta tja dee wëti ko dë, nöö fesi fëen bi ta sëndë seei tee sëmbë wojo an sa kai ku ën. Ma hii u di dë, di sëndë fëen fesi bi seti saka kaa e.

Wè nöö ee di sëmbë di bi tja dee wëti naandë ko bi abi sò wan gaan hei,

⁸ wè nöö u dee sëmbë dee ta tja di njunjun buka aki ta paaja wë? Na u musu abi möön gaan nëbai u di wooko fuu hedi nò? Biga u dee disi ta lei sëmbë fa di Akaa u Gadu ta da sëmbë libi.

⁹ Nöö di fosu buka dë bi tja sitaafu ko a sëmbë liba fu di de an sa hoi dee wëti möönsö. Wè ee di sëmbë di tja di buka dë ko bi abi sò wan gaan nëbai, wè nöö u dee sëmbë dee ta tja di njunjun buka aki ko wë? Na u musu abi möön gaan nëbai nò? Biga u ta konda da sëmbë fa Gadu seeka wan njunjun fasi fuu sa ko bumbuu sëmbë nëen wojo.

¹⁰ Hën mbei de tu buka aki, ee i luku de te i kaba, nöö i sa si taa di awoo buka an abi waiti möön seei. Biga di waiti u di njunjun buka aki pasëen gaanfa.

¹¹ Hën tu, ee di soni di dë u wan pisiten nöö abi nëbai, nöö di teego soni wë? Na hën musu abi di möön gaan nëbai nò?

¹² Wè nöö dee sëmbë, di u sabi sò kaa, nöö wa ta konda soni u di njunjun buka aki da sëmbë tjubitjubi ku panta e. Na seei!

¹³ Biga an o pasa ku u kumafa a bi pasa ku Mosesi. Fa fesi fëen bi sëndë dë, nöö u wan pisiten nöö. Hën mbei a bi tapëen fesi, fu dee Isaëli sëmbë an musu sa si fa di sëndë fëen fesi ta saka. „Ma di waiti u di buka u ta tja aki hën an o saka möönsö.”

¹⁴ Ma i saandi pasa nò? Fa Mosesi tapëen fesi dë, nöö na hën fesi wanwan bi tapa e, ma hati u dee sëmbë bi tapa tu da di wooko u Gadu. Nöö te kuma tide hati u de dë tapatapa eti. Biga te de ta lesi a di Buku ka a ta taki soni u di awoo buka Gadu bi mbei ku de, nöö de an ta fusutan möönsö u de saandi Gadu kë taki. Nöö sò nöö a o dë tu e, dee sëmbë. Biga tee wan sëmbë i ko ta biibi a „Jesosi,” Keesitu bifö wojo fii o ko limbo awaa.

¹⁵ Nöö di soni mbei mi taa wojo u de an limbo. Biga te tide eti te de ta lesi dee wëti Gadu bi da Mosesi, „de ta mëni kodo taa ee de hoi dee wëti dë, de sa kumutu a di sitaafu u di hogi du u de. Ma an dë sò e.”

¹⁶⁻¹⁷ Ma te wan sëmbë i ko biibi a Masa Jesosi bifö wojo fii o ko limbo awaa. Biga di Akaa u Masa Jesosi, hën nöö sa da sëmbë fusutan u de kumutu a dee wëti dë basu ko fii.

¹⁸ Wè nöö fa u ta biibi a Masa Jesosi liba aki, dee sëmbë, nöö soni an ta tapa u wojo möön e „kuma dee sëmbë u taki dë.” Ma u ta si Masa Jesosi gbegede seei kumafa a waiti tjika. Nöö fa u ta luku ën dë, nöö möönmöön di Akaa u Gadu ta tooka u fuu ko dë kuma Masa Jesosi seei, nöö möönmöön sëmbë ta si di waiti di Gadu abi a u.

4*Aki Paulosu ta konda kumafa**di wooko fëen dë.*

¹ Wè nöö dee sëmbë, fa i si Masa Gadu buta u a di wooko aki ku ën gaan bunuhati, nöö hën mbei wa ta lasi hati e.

² Nöö hën mbei tu, wa ta tja di Buka u Gadu a wan ganjanganjan fasi tjubitjubi, faa da u sen a bakaten. Sòseei tu, wa ta bia di Buka, ma u ta kondëen gbelingbelin be libisëmbë ku Gadu tuu si taa u ta du di wooko a wan leti fasi.

³ Nöö fëen mbei ee di Buka an dë limbolimbo da sëmbë, nöö na hii sëmbë e. Ma dee sëmbë dee o go a didibi faja, nöö de a dë dungudungu da.

⁴ Biga a di ten di u dë aki nöö didibi hën dee sëmbë u goonliba ta tei kuma gadu u de de ta dini, nöö hën ta abi taki a di goonliba aki. Nöö hën poi dee lö sëmbë dë hati ku de pakisei tuu, te di buka ta dë dungudungu da de. Hën mbei de an sa ko fusutan möönsö taa di waiti u „Jesosi,” Keesitu di dë a di Bunu Buka fëen u ta konda aki, nöö hënseei da di waiti u Gadu kaa. Te i si ën, nöö hën da Gadu seei i si dë kaa.

⁵ Fa i si u ta konda di Buka aki, dee sëmbë, nöö na soni fuu seei u ta konda e. Ma soni u Jesosi Keesitu tö nöö u ta tei ta konda, taa hën da di Masa u hii mundu. Ma fuu seei, u ta konda taa u dë futuboi fuunu nöö, fu Masa Jesosi hedi.

⁶ Biga di ten Masa Gadu mbei goonliba, nöö a bi taki taa di limbo musu ko jaka di dungu puu. Nöö hën seei wè sëndë wan limbo a u hati, fuu musu ko sabi taa a „Jesosi,” Keesitu u sa si hii di waiti fëen di a abi.

⁷ Ma nöö fa u ta tja di Buka aki, nöö a dë kuma wan sëmbë tei wan gaan gudu fëen buta a wan doti paabi dendu. Biga Gadu da u dee suwakisuwaki libisëmbë aki di Buka fëen fuu ta

tja ta paaja. Nöo sö i sa si en taa di gaan kaakiti di u abi aki, nöo na a u a ta kumutu e, ma a Gadu.

⁸ Biga hiniwan juu toobi tö nöo ta miti u, ma tökuseei an ta kaba u a sösö. So juu saanfa-du fuu ta kaba, ma seei wa ta lasi hati.

⁹ De ta du gaan hogi ku u, ma seei Gadu an ta disa u möönsö. So juu de ta foo u tee tuwë ku baka a goon, ma tökuseei dëdë an ta kii u.

¹⁰⁻¹¹ Fa u ta waka ta lontu aki, nöo hiniwan juu u ta nama ku Masa Jesosi a di dëdë fëen di a tja, fu di libi fëen di dë a u aki musu ko a döo u sëmbë sa si.

¹² Wë da sö i ko si taa hiniwan juu u ku dëdë ta dë fesi ku fesi. Ma töku ku en sö nöo u ta tja di buka ko da unu fuun feni libi nëen.

¹³ „Biga u ta biibi taa Gadu abi kaakiti tjika u puu u a dëdë maun.„ A dë leti kumafa wan sëmbë bi sikifi a di Buku u Gadu kaa taa:

Mi ta biibi Masa Gadu,

hën mbei mi ta konda soni fëen.

Nöo sö nöo u seepi sa taki tu. Biga di wan biibi dë nöo u seei abi, hën mbei u ta konda di Buka.

¹⁴ Biga wë u sabi taa di wan seei Gadu di i si bi weki Masa Jesosi puu a dëdë dë, hënseei o weki u a dëdë tu fu di u ku Masa Jesosi ko dë di wan. Söseei u sabi tu taa wan daka o dou di a o tja u ku unu tuu go buta nëen fesi.

¹⁵ Nöo hii dee soni ta pasa ku u, ee bunu ee hogi, nöo de dë nöo fuunu hedi e, dee sëmbë, fuun sa jei di buka, be un feni di heepi Gadu ta heepi sëmbë ku en bunuhati. Nöo möönmöön sëmbë o ta jei di buka ta feni di heepi u Gadu, tee wanlö hia sëmbë o dë u ta dëen tangi. Nöo möönmöön Gadu o ta feni nëbai tu.

Aki Paulosu ta konda faandi mbei an ta lasi hati.

¹⁶ Wë nöo di u sabi sö kaa, dee sëmbë, fëen mbei wa ta lasi hati e. Aluwasi ee di sinkii fuu aki ta gaandi nango seei, ma u sabi taa a u hati dendu aki u ta njunjun nango hiniwan daka.

¹⁷ Fa i si u ta tja dee sitaafu u konda naandë seei, ma töku wa ta tei de u gaan soni. Biga fu wan pisiten nöo de dë, nöo de ta mbei woo feni wan gaan waiti bunu a Gadu ala e, di o pasa dee pena dë gaanduwe.

¹⁸ Hën mbei wa ta luku a dee soni dee u ta si ku wojo nöo e. Ma u ta tuwë wojo ta luku a dee soni a Gadu ala, ka libisëmbë wojo an sa si dou. Biga dee soni dee u ta si ku wojo aki, de dë u wan pisiten nöo, ma dee soni a Gadu ala ta dë u teego.

5

Aki Paulosu ta taki u

di tooka u sinkii.

¹ Dee sëmbë o, fa u ta libi a di goonliba aki seei, ma u sabi taa di sinkii u ta libi nëen aki, nöo a dë kuma wan gangasa nöo di o kaba a sösö nöömö wan daka. Ma u sabi tu taa te wan daka woo feni wan möön bunu sinkii a Masa Gadu ala di o dë u teego, kuma wan wosu di an o booko möönsö. Biga Gadu seei o mbei en faa musu dë sö.

² Nöo u ta hangi seei fuu sa go libi a di oto sinkii Gadu o da u nëen köndë ala e.

³ Biga u sabi taa te u kumutu a di goonliba aki, nöo wa o go fika a zengezenge naandë söndö sinkii e. Nönö. Woo feni di njunjun sinkii fuu nöömö.

⁴ Fa u ta libi a di sinkii fuu a goonliba aki, nöo u ta tja fuka nëen tuu. U ta tja sömëni hebi nëen. Ma nöo fa mi ta fan aki seei, ma an dë taa buuse u ta buuse di sinkii fuu aki sö e. Nönö. Ma u ta hangi fuu go libi a di oto sinkii fuu ala, be di sinkii fuu aki di ta dëdë musu tooka ko kuma di an ta dëdë möönsö.

⁵ Nöo fa u taki dë, dee sëmbë, Masa Gadu seei buta taa sö a o dë e. Nöo hën a da u di Akaa fëen kuma wan sitampu, fuu sabi taa hii dee oto gaan bunu dee a abi u da u tuu woo feni.

⁶ Fëen mbei u abi gaan taihati, hii fa sömëni soni sa miti u aki seei. Biga u sabi taa solanga u ta libi a di sinkii fuu aki, nöo a dë sö kuma u dë a döo eti. Biga wë u ku Masa „Jesosi„ an miti fuu libi nëen köndë eti.

⁷ Nöo na ku si u ta libi eti e, ma ku biibi.

⁸ Wë nöo di u sabi dee soni dë gbelingbelin sö kaa, nöo u ta hangi seei fuu musu sa kumutu a di sinkii aki go dë ta libi ku Masa Jesosi makandi.

⁹ Nöo fëen mbei tu u ta biinga fuu sa libi bunu a hii futu, be Masa musu dë waiwai ku u, ee u dë a di sinkii aki eti ee wa dë nëen möön seei.

¹⁰ Biga u sabi taa wan daka o dou nöo hii u tuu o hai ko taanpu a di kuutu sutuu a „Masa Jesosi„ Keesitu fesi, faa da u paima u dee soni dee u bi du a di ten u bi ta libi a di sinkii fuu aki. Ee hogi, ee bunu, woo feni en paima e.

Aki Paulosu ta konda fa a ta

biinga u wini sɛmbɛ tja ko

bunu ku Gadu.

¹¹ Wɛ nɔɔ dee sɛmbɛ, di u ta fɛɛɛ Masa Gadu ta lesipeki ɛn, nɔɔ fɛɛn mbei u ta biinga seei u hai sɛmbɛ tja ko a di biibi. Nɔɔ Gadu sabi sɔ fuu kaa, ma nɔɔ u kɛ fuunu seepi musu ko sabi sɔ tu.

¹² Nɔɔ fa u taki dɛ, an dɛ taa u ta mbei u seepi bambuu sɛmbɛ a unu fesi e. Nɔnɔ. Ma u kɛ da unu pasi fuun sa gafa u da dee sɛmbɛ dee ta kosi u da unu naandɛ. Fa dee lɔ sɛmbɛ dɛ sai dɛ, de ta njan buka a dee dɔɔsɛ soni „kuma fa sɛmbɛ hanso tjika, kuma fa de sabi soni tjika, kuma fa de bambuu tjika. Ma de an ta mɛni fa i dɛ a i hati.

¹³ Biga hii soni u ta du kaa, nɔɔ fu di u ta tja di Buka hedi e. Nɔɔ ee sɛmbɛ ta kosi u taa u lau, nɔɔ a dɛ u Gadu hedi. Ma ee u dɛ ku fusutan, nɔɔ fuunu hedi, dee sɛmbɛ.

¹⁴ Biga fu di u sabi taa sɔ wan gaan lobi Masa Jesosi Keesitu lobi u, nɔɔ fɛɛn mbei u musu ta konda di Buka. Wa sa disa mɔɔnsɔ. Biga fa a dɛdɛ dɛ, nɔɔ wan sɛmbɛ dɛdɛ a hii sɛmbɛ kamian.

¹⁵ Nɔɔ di soni mbei a dɛdɛ da u, fu wa musu libi a u seei kɛ mɔɔn e. Ma u musu libi a di kɛ u di Sɛmbɛ di dɛdɛ toona weki baka fuu hedi naandɛ.

¹⁶ Wɛ nɔɔ di u ko sabi dee soni dɛ kaa, dee sɛmbɛ, nɔɔ wa ta maaka sɛmbɛ mɔɔn a di fasi di dee sɛmbɛ u di goonliba aki ta maaka sɛmbɛ fu de si ee de dɛ bambuu sɛmbɛ. Sɔ seepi dee soni u bi ta tei ta maaka „Masa Jesosi, Keesitu, nɔɔ wa ta maakɛɛn a di fasi dɛ mɔɔn tu. Nɔnɔ. U ko feni njunjun maaka e.

¹⁷ Biga ee wan sɛmbɛ i ko nama ku „Masa Jesosi, Keesitu kaa, nɔɔ i ko wan njunjun sɛmbɛ. Di awoo libi go kaa, wan hii njunjun libi ko.

¹⁸ Nɔɔ di wooko dɛ, Masa Gadu hɛn wɛ wooko ɛn da u e. Biga di ten u ku ɛn bi dɛ felantima, nɔɔ hɛn a manda Jesosi Keesitu faa dɛdɛ da u fuu sa toona ko fii ku ɛn baka. Nɔɔ hɛn a toona buta u a di wooko aki, fuu sa tja sɛmbɛ ko fii ku ɛn tu.

¹⁹ Fa Masa Jesosi dɛdɛ dɛ, dee sɛmbɛ, nɔɔ Gadu jabi pasi fu an hoi dee hogi du u libisɛmbɛ nɛɛn bɛɛ mɔɔn. Nɔɔ hɛn a da u di suti buka dɛ fuu sa konda da hii sɛmbɛ taa de ku Gadu sa ko fiifi.

²⁰ Nɔɔ hɛn mbei i si u ta lontu goonliba aki sɔ ta konda di Buka u Gadu da sɛmbɛ a „Masa Jesosi, Keesitu kamian. Nɔɔ hɛn mbei tu, te u ta fan ku unu, nɔɔ a dɛ leti kuma Masa Gadu seei ta fan e. Nɔɔ hɛn i si u ta begi unu a „Jesosi, Keesitu kamian taa gaantangi, un ko fii ku Gadu baka e, dee sɛmbɛ.

²¹ Biga fa Masa Jesosi sai dɛ, hɛn da di kaba limbohatai Sɛmbɛ u mundu di an du hogi wan daka. Ma nɔɔ Gadu tei hii dee hogi du u libisɛmbɛ tuu lai nɛɛn liba te a ko dɛ hogi sɔsɔ a Gadu wojo. Nɔɔ fa a du ɛn dɛ, a du ɛn fu te u ku Masa Jesosi ko dɛ wan, nɔɔ Gadu o luku u kuma bambuu sɛmbɛ fɛɛn hedi.

6

Aki Paulosu ta bai de fu de an musu lasi di bunu Gadu kɛ da de.

¹ Wɛ nɔɔ dee sɛmbɛ, fu di u ku Gadu ta wooko makandi, nɔɔ u kɛ begi unu a wan soni e. Wan si fa Gadu kai unu ku ɛn bunuhatai tefa un ko nɛɛn naandɛ nɔ? Wɛ nɔɔ wan musu lasi di bunu di a kai unu fuun feni nɛɛn e.

² Wan jei fa Gadu seei taki nɔ? A taa:

Di juu un kai mi dɛ, nɔɔ mi jei,
biga wɛ un bi kai mi a di leti juu.

Nɔɔ hɛn mi piki, hɛn mi tja heepi ko da unu.

Sɔɔ. Wan jei fa a taki ɔ? Nɔɔ fa u dɛ aki, nɔɔ a di leti juu u dɛ aki. Biga a di juu aki Gadu ta puu sɛmbɛ a hogi basu eti.

Aki Paulosu ta konda kumafa a ta biinga tjika u sɛmbɛ musu feni di bunu u Gadu.

³ Wɛ nɔɔ hɛn mbei u ta kɔni seei, dee sɛmbɛ, fu wa musu buta na wan sitonu a pasi da sɛmbɛ u de naki futu kai, te de lasi di bunu Gadu kɛ u de musu feni nɛɛn. Nɔɔ u ta kɔni tu, u sɛmbɛ an musu feni wan sondi a u fu de kosi u taa wa ta du di wooko bunu.

⁴ Ma u ta biinga a hii futu seei u sɛmbɛ si taa u dɛ futuboi u Gadu tuutuu. Hii fa fuka ku sɔmɛni gaan sitaafu ta miti u, ma u ta hoi gaan pasensi ta tja pena seei.

⁵ So juu de ta foo u. So juu de ta sɔɔtɔ u a dunguwosu. So juu de ta booko seei gbululu ko a u liba. So juu u ta wooko gaan hebi wooko te na a ndeti seei u ta duumi. So juu u ta tja hangi tee, biga soni an dɛ fuu njan.

⁶ Ma nõõ hii fa dee soni ta miti u seei, ma u ta libi ku limbohati. U ta mbei möiti fuu fusutan soni u Gadu finifini. U ta hoi pasensi da sêmbê ta a' tjalihati da de. Sõ u buta u seei a di Akaa u Gadu leiki tjika. U ta lobi hii sêmbê sõndõ ganjan.

⁷ Nõõ u ta konda di Buka u Gadu leti kumafa a dè, biga wè di kaakiti u Gadu hèn ta dè ku u. Ee u ta konda di Buka, ee u ta piki dee sêmbê ta fia ku u seei, ma u ta libi a wan leti fasi. Hèn da di fetilai fuu kaa.

⁸ Ee sêmbê ta gafa u, ee sêmbê ta da u sen, ee de taa u ta libi bunu, ee de taa u ta libi hogi, ee de taa u ta ganjan sêmbê, ma wa ta libi ku ganjan mõõnsõ.

⁹ Ee libisêmbê an kê kai u soni, ma Gadu hèn a ta kai u gaan soni kaa. Sêmbê ta da u sitaafu te a bigi, ma tõkuseei di sitaafu an ta kii u.

¹⁰ U ta dè ku tjali, ma seei u ta wai. U dè kuma penama, ma u ta mbei hia sêmbê ko guduma a Gadu fasi. U dè kuma sêmbê di aan na wan wojo soni a mundu e, ma tõku hii dee soni u goonliba tuu ta dè a u maun.

¹¹ Dee sêmbê u Kolenti naandè, un haika o. Fa u ta fan ku unu aki, nõõ u ta jabi hati fuu da unu.

¹² Wa ta tjubi bèè da unu wan pikiwan seei, dee sêmbê. Ma nõõ unu, wan dè sõ e. Un ta tjubi bèè da u.

¹³ Wè nõõ hèn di soni dè mbei mi ta fan ku unu kumafa wan tata ta fan ku èn mii, taa be un hopo unu hati da u baa, leti kumafa u ta hopo di fuu da unu.

Aki Paulosu ta konda fa wan biibima an musu dè wan ku wan sêmbê di an ta biibi.

¹⁴ Nõõ un dee sêmbê ta biibi Gadu dè, un haika e. Wan musu fiti buka ku dee sêmbê na ta biibi Gadu, fu un tai unu seei a wan bondji e. Kwetikweti. Biga wan sêmbê di ta libi bunu a Gadu wojo ku wan sêmbê di an ta libi bunu a Gadu wojo, unfa de o sa fii ku deseei? Luku fa dungu ku limbo sai dè, de an sa mőkisi mõõnsõ. Goonliba an mbei sõ.

¹⁵ Nõõ unfa un ta pakisei, dee sêmbê? Fa „Jesosi„ Keesitu sai dè, hèn ku didibi sa fiti buka makandi nõ? Wè nõõ unfa a waka di sêmbê di ta biibi ku di sêmbê di an ta biibi sa tai deseei a wan? Nõõ, an musu dè sõ e.

¹⁶ Di wosu u dee pindigadu ku di Wosu u Masa Gadu an o sa mőkisi mõõnsõ. Nõõ di sinkii fuu i si aki, hèn da di tan kamian u di libilibi Gadu e.

Ja jei fa a bi taki nõ? A taa:
Mi o libi a dee sêmbê u mi dendu,
mi o ta waka a de mindi.

Mi o dè di Gadu u de, nõõ de o dè sêmbê u mi.

¹⁷ Sõ Masa taki e. Nõõ hèn a toona taki mõõn taa:
Fèèn mbei un musu hai kumutu a dee oto sêmbê dendu.
Un musu buta unu seepi apaiti da mi.
Wan musu nama ku na wan soni di an dè limbolimbo e.
Nõõ te un libi sõ kaa,
nõõ mi o tei unu ku wai seei.

¹⁸ Mi o dè unu Tata,
nõõ unu o dè womi mii ku mujèè mii u mi.
Sõ Masa Gadu taki e, di Gadu di abi hii kaakiti a mundu.

7

¹ Wè nõõ un dee lobi sêmbê fuu naandè, di u kisi dee paamusi u Gadu dè kaa, nõõ un boo disa dee soni dee ta poi u hati ku dee ta poi u sinkii e. Un boo ta fèèè Gadu te u ta libi apaiti dèèn gbelingbelin sõndõ föutu.

Aki Paulosu ta konda kumafa a ta wai ku dee sêmbê tjika.

² Dee sêmbê o, u toona begi unu mõõn taa gaantangi, be un hopo unu hati da u baa. Biga fa i si u bi ko libi ku unu naandè, nõõ wa bi du hogihogi ku na wan kodo sêmbê a unu naandè e. Wa bi poi na wan sêmbê libi nõõ wa ganjan na wan sêmbê fuu njan soni fèèn tu.

³ Sõõ. Nõõ fa mi ta fan aki, nõõ an dè taa mi ta fan kuma mi ta da unu föutu e. Nõõ, na sõ mi ta mēni èn. Biga wè mi bi taki da unu kaa taa mi lobi unu tee ee ku libi ee ku dèdè seei, ma mi ku unu dè a wan sè.

⁴ Nõõ u ta futoou unu gaanfa e, dee sêmbê. U ta njan buka da unu. Hii fa mi dè a sitaafu ta tja pena aki, ma tõku mi ta wai ku unu. Un ta da mi hati seei.

⁵ Biga un sabi taa fa u bi ko dou a Masadonia aki, nõõ wa bi dè bööböö. Hiniwan juu sêmbê bi ta suku u a toobi ta buja ku u, nõõ hati fuu bi ta dè fèèèfèèè.

⁶ Ma nõõ Gadu, di ta da dee lasihati sêmbê hati, nõõ a da u hati e baa. Aai. Biga a mbei Titusi kumutu a unu ala ko dou a u aki,

⁷ Nöo u ko ta wai seei. Ma na fu di u si ën wanwan e, ma fu dee soni fuunu a konda da u. Biga a konda da u kumafa un bi dëën degihati tjika, nöo a konda da u tu kumafa un lobi u. Un ta hangi u ta këë pena fuu hedi seei. Nöo hën mbei mi ko ta wai gaanfa e, dee sëmbë.

⁸ Fa i si mi bi mbei di fosu pampia manda da unu naandë, nöo a ko hati mi seei a baka biga mi sabi taa a o hati unu. Ma fa u dë aki an hati mi möön e.

⁹ Mi ko ta wai seei. Ma na u di di biifi hati unu mbei mi ta wai e, ma fu di tjali kisi unu fu dee hogi du fuunu hedi, leti kumafa Gadu bi kë. Biga un bia ko ta buta hii soni fuunu toloolo a tatai liba.

Hën mbei un musu si taa na hogi u du ku unu möönsö.

¹⁰ Biga te wan sëmbë ta tjali kumafa Gadu kë kaa, nöo a ta heepi ën faa biëën libi kumutu a hogilibi basu. Nöo di soni dë na soni u bai sabisö da. Ma ee wan sëmbë ta tjali kumafa dee sëmbë an ta biibi Gadu ta tjali, nöo di dë an ta tja heepi ko dëën möönsö. Lasi nöo a ta tja ko, biga möönmöön a ta tjëen go möön longi ku Gadu.

¹¹ Wë nöo fa i si a dë taa di biifi hati unu kumafa Gadu kë naandë, nöo hën wë mbei un ko ta mbei möiti seei fuun libi bunu nëen wojo awaa. Biga un ko si hogi u di soni di pasa a unu mindi naandë te un tei hatiboonu seei. Un ko panta te un ta biinga a hii fasi fuun puu di föutu dë a unu liba. Söseei un ko ta hangi mi tu fu mi ku unu musu ko fii baka.

¹² Ma nöo fa mi mbei di pampia manda da unu naandë, dee sëmbë, nöo ma mandëën fu di sëmbë di du di hogi dë nöo hedi e. Söseei ma mandëën tu fu di sëmbë di a du di hogi ku ën dë. Mi bi kë dee soni dë bi musu seeka tuú, ma na de da di mama u di biifi. Ma mi mandëën da unu be unu seei si taa un ta kai u gaan soni, te un ta piki u buka a soni, kumafa Gadu kë.

¹³ Nöo hën mbei hati fuu ko kötö, dee sëmbë.

Ma na di dë wanwan mbei u toona kisi hati baka e. Ma fa Titusi toona ko a u aki nöo a ko ku wai seei, nöo hën mbei u seei toona wai möön. Aai. „Biga di a bi pakisei u ko a unu ala, nöo an bi sabi unfa soni bi o waka. Ma nöo di a ko si fa un kisi ën hoi ku wai tjika dë,„ nöo hati fëen toona ko kötö. Böo fëen kisi goon awaa.

¹⁴ Biga wë hii dee bunu soni fuunu dee u bi konda dëën, nöo wan da u sen a de. De tuu a si tuú. Wa ganjëen leti kumafa wa ta ganjan unu tu.

¹⁵ Nöo fa un libi ku ën naandë, nöo hën mbei di lobi fuunu ko möön taanga nëen hati e. Biga wë hiniwan juu a ta pakisei unu kumafa un bi kisi ën hoi ku wai naandë, hii fa un bi dë pantapanta, taa kandë a o gandji da unu. A ta mëni di fa un bi haikëen ta tei lai nëen. Nöo hën wë i si a ko ta wai sö ku unu e.

¹⁶ Nöo söseei u seei ta wai tu baa. Biga u ko si taa u sa futoou unu seei, sabi taa woon piki u buka a hii soni.

8

Aki Paulosu ta taki soni fu wan

möni de kë manda da dee

biibima a Jelusalen

¹ Söö. Wë nöo, dee sëmbë fuu naandë, u kë taki wan soni fu dee biibima u Masadonia aki da unu. Wë biga fa dee sëmbë dë aki, nöo Gadu heepi de seei ku ën bunuhati e.

² Sömëni gaangan tési ta miti de aki, ma töku de ta wai tee na soni. Aluwasi fa de pena seei, ma de ta feni soni ta da sëmbë te a hia.

³ Nöo fa u dë aki, nöo de pii möni zunta te de kaba kaa, u de heepi dee biibima a Jelusalen ala. Nöo fa de du ën dë, nöo de du ën te pasa maaka e. An dë taa sëmbë hën musu de, ma deseei hati pakisei ën sö.

⁴ Nöo hën de ko begi u gaanfa taa be u tei di möni u de mökisi ku di u dee otowan, be deseei dë a dendu u di piizii dë tu u de heepi dee sëmbë.

⁵ Ma nöo de du ën pasa möön fa u bi mëni seei. Biga de hopo deseei da Masa te de kaba, hën de toona hopo de seei da u tu kumafa Gadu kë.

⁶ Nöo hën mbei u begi Titusi taa be a toona ko a unu ala, faa sa go dou ku di bumbuu wooko u di möni soni aki di hënseei bi seti ku unu naandë kaa.

⁷ Biga fa un sai dë, un dë a fesi gaanfa kaa a hii soni. A di së u biibi un dë a fesi, söseei un dë a fesi a di së u sabi dee soni u Gadu ku di fa un ta konda de da sëmbë tu. Un dë fajafaja a di wooko u Gadu hiniwanten, nöo un dë a fesi a di fa un ta lobi u. Wë nöo hën wë mbei mi taki da unu taa be un dë a fesi a di pisi u di libi aki tu, fuun heepi dee otowan fuu a di möni soni u ta taki aki.

⁸ Ma nöo fa mi ta fan aki, an dë taa mi ta duwengi unu e. Nönö. Ma mi kë fuun sabi fa dee oto keiki du kaa, be mi si fa woon du fu mi sa sabi fa di lobi fuunu dë.

⁹ Biga wë un sabi di bunuhati fasi u Jesosi Keesitu u Masa. A bi dë wan gaan guduma nëën kôndê ala, ma fuunu hedi a ko libi kuma penama seei a di goonliba aki, be un feni dee gudu a abi tu.

¹⁰ Wë nõõ mi kè da unu wan lai aki, dee sëmbë, biga mi si taa hën da di mõõn bunu soni fuun du. Biga unu fosu wë bi mëni u pii di mõni aki, nõõ hën a di jaa pasa dë un bi seti pii ën tu.

¹¹ Nõõ mi taki da unu taa fa i si un seti ën ku wai dë, nõõ sô fuun tjëen go dou e.

¹² Nõõ mi taki e, be hiniwan sëmbë musu da kumafa a sa da dou. Biga wë ee wan sëmbë i kè da sëmbë soni, nõõ an dë a di fa di soni hia ma fu di i kè da. Ja o da wan soni di ja abi ma joo da di i abi, nõõ Gadu o si taa a bunu kaa.

¹³ Söö. Wë nõõ fa mi ta fan aki, ma ta mëni ën sô taa fii puu dee otowan a fuka nõõ i ko dë da pena ta kii e. Nönö, na sô mi ta mëni, ma fuun musu dë makandi.

¹⁴ Biga wë di un abi hia a di mindi aki, nõõ be un heepi dee otowan fu de sa abi tu. A kandë te unu seei abi soni fanöudu a bakaten nõõ de o sa heepi unu tu, nõõ woon dë makandi.

¹⁵ A o dë kumafa de bi sikifi buta a Gadu Buku taa: „Fa dee sëmbë bi go pii di njanjan Gadu bi da de de ta kai “mana” naandë, nõõ,

dee sëmbë dee bi pii hia

ku dee sëmbë dee bi pii biti,

oto an bi abi mõõn oto.

Ma hiniwan sëmbë bi feni kumafa a dë fanöudu.

Aki Paulosu ta konda kumafa

sëmbë o ko a dee Kolenti

sëmbë naandë.

¹⁶ Söö. Wë nõõ mi da Gadu tangi mõõn fu di a buta di wan seei fii da unu a Titusi hati kumafa miseei ta fii da unu tu.

¹⁷ Nõõ fa mi begi ën faa toona ko a unu naandë, nõõ a dë seei waiwai faa ko e, fu di hënseei bi kè ko kaa.

¹⁸ Nõõ u begi wan oto womi aki faa tjëen ko. Nõõ di womi aki, a dë wan sëmbë di hii dee biibima tuu ta kai ën bunu nê seei a di fa a ta biinga ku di Buka u Masa Jesosi fu hii sëmbë musu jei ën.

¹⁹ Ma nõõ na di dë nõõ, ma fa woo tja di mõni go da dee sëmbë „a Jelusalen, ala, nõõ dee biibima aki seei begi di sëmbë aki faa musu tja u go ala tu. Nõõ te u go sô, nõõ a o tja nëbai da Masa e, nõõ sëmbë o si tu kumafa u kè heepi dee sëmbë tjika.

²⁰ Wë nõõ a di lö fasi aki u kè u di mõni musu tja tu e, u sëmbë an musu taki taa wa ta tjëen bunu. Biga di mõni na biti mõni, a hia.

²¹ Fëen mbei u ta kõni fu hii soni musu waka a tatai liba, na a Masa Gadu wojo wanwan nõõ e, ma te dou a libisëmbë wojo seei tu.

²² Ma nõõ u toona begi wan oto sëmbë fuu aki mõõn faa musu waka ku de Titusi ko a unu ala. Nõõ di womi aki tu, u ta gafëen taa a dë wan bumbuu sëmbë. Biga fa u ku ën libi makandi aki, nõõ hiniwan juu a ta dë waiwai faa heepi u a di wooko u Gadu. Nõõ hën seei ta wai seei taa a sa tja de go, biga a abi gaan futoou fuunu e, dee sëmbë.

²³ Wë nõõ fa i si Titusi o ko a unu naandë, nõõ un bi sabi ambë dëen kaa. Biga mi ku ën, sô u ta waka ta du di wooko u Gadu makandi. Fa mi bi ta biinga ku unu naandë, nõõ hën wë bi ta heepi mi e.

Nõõ dee womi woon si ko ku ën naandë, nõõ de ko a dee sëmbë u dee keiki aki kamian. Nõõ de dë bumbuu sëmbë e. „Masa Jesosi, Keesitu ta feni nëbai a de.

²⁴ Nõõ un musu mbei de si taa un lobi de e, dee sëmbë. Nõõ deseeri o si taa fa u bi ta gafa unu da de aki, nõõ wa bi ganjan de, nõõ hii dee sëmbë dee dë a dee oto keiki tuu o ko sabi sô tu.

9

Aki Paulosu ta konda da de fa fu de musu da di mõni ku piizii.

¹ Wë dee sëmbë, mi si kuma an dë fanöudu fu mi musu sikifi da unu go mõõn longi a di fa un musu heepi dee oto biibima kuma unu seei. Nönö.

² Biga mi si taa un dë kabakaba kaa fuun du ën waiwai. Nõõ fa i si mi dë a Masadonia aki, nõõ mi njan buka da unu taa un dee sëmbë fu di pisiwata fu Akaja ala, a di jaa di pasa naandë nõõ unu bi dë kabakaba kaa fuun pii mõni zunta „fuun heepi dee biibima u Jelusalen,“. Sô mi njan buka da unu aki. Nõõ fa mi fan dë, nõõ a weki sômëni otowan hati te de hopo ta pii mõni ta zunta fu de djeesi unu e.

³⁻⁴ Nöo fu di mi bi taki sö fuunu aki kaa, nöo fëen mbei mi ta manda dee sëmbë aki ko a unu, fuun seeka di möni di un pii naandë buta kabakaba. Nöo ee sëmbë u Masadonia kumutu aki ko ku mi a unu ala, nöo de o si taa di soni fuunu mi bi ta taki da de dë, sö a dë tuu. Biga ee nasö, dee sëmbë, nöo woon kisi sen e. Nöo mi seepi o kisi sen tu u di fa mi bi futoou unu tjika.

⁵ Nöo hën mbei mi si taa a bunu fu mi manda dee sëmbë aki waka a mi fesi ko a unu ala, be de ko seeka di möni di un bi paamusi naandë.

Nöo a sö wan fasi sëmbë o si taa di soni un ta da dee sëmbë, nöo a dë wan peesenti di un ta da waiwai ku piizii. An o dë kuma wan soni un ta du ku duwengi.

⁶ Nöo wan jei fa de bi koti wan nongö nö, dee sëmbë, taa: "Piki goon, piki suwa njanjan, gaan goon, gaan suwa njanjan." Nöo sö a dë tuu.

⁷ Nöo fëen mbei mi taa ee wan sëmbë o da, nöo be a da ku piizii nëen hati, ma na ku guunjan kuma sëmbë duwengi ën. Biga di sëmbë di ta da soni ku wai nëen hati, hën Gadu ta lobi.

⁸ Nöo mi taki da unu taa te un du sö kaa, nöo Gadu abi kaakiti te tjika faa da unu soni ku ën bunuhati te a hia, fi puu i seei a hii fuka nöo i toona heepi oto sëmbë tu.

⁹ Ja sabi fa Gadu Buku taki nö? A taa:

Di sëmbë di ta paaja bunu da dee pootima, nöo di bunu në fëen o fika de ta kai nöömö.

Biga a bi libi bunu kumafa Gadu kë.

¹⁰ Nöo Masa Gadu di ta da di goonma böngö faa paandi ku di njanjan di di böngö ta puu tuu, hën o da unu soni te a hia pasa maaka e, dee sëmbë. Nöo a o mbei dee bunu du fuunu ko hia nango mönmöön tu.

¹¹ A o mbei i ko guduma a hii futu fu hiniwan juu i sa ta wooko hiniwan bunu wooko di dë fanöudu u du. Nöo dee bunu wooko i ta du dë o tja gafa ko da Gadu tu.

¹² Biga wë fa i si woon manda di möni go da dee biibima a Jelusalen dë, nöo an o dë taa a fuka wanwan nöo woon puu de e, ma a o mbei dee sëmbë gafa Gadu dëen tangi seei.

¹³ Biga de o ko si taa na taki nöo un ta taki ku buka taa un ta piki di Buka u Masa Jesosi, Keesitu, ma de o si taa a dë sö a unu libi tu. Biga fa de o si di heepi un manda da de naandë, nöo de o da Gadu tangi seei fu di un ta piki ën buka ta heepi de ku oto sëmbë tu.

¹⁴ Nöo de o ta begi da unu seei ku gaan lobi, fu di de si fa di bunuhati u Gadu wooko a unu tjika dë.

¹⁵ Wë andi u sa taki möön, dee sëmbë, möön leki gaantangi u Gadu fu di a manda Masa Jesosi kuma wan gaan gudu ko da u. A bigi tee buka an tjika u sa taki ën, dee sëmbë.

10

Aki Paulosu ta toona taki möön

kumafa a dë tjabukama

u Masa Jesosi tjika.

¹⁻² Wë dee sëmbë, awaa mi toona ko a unu möön a di toobi u mi ku unu, ku dee sëmbë dee ko a unu mindi dë. Wë nöo mi, Paulosu, ta tei di saapihati fasi u Masa Jesosi, Keesitu ta fan ku unu kumafa hënseei ta fan ku sëmbë. Mi manda begi unu gaantangi taa be un disa u piki dee sëmbë buka dee ta poi mi da unu naandë e, fu te mi ko ala nöo an o dë u mi musu fan ku unu ku hatiboonu.

Biga mi jei taa so sëmbë dë a unu ala ta kosi mi taa te mi dë a unu mindi nöo mi ta dë fëëfëë, ma te ma dë a unu mindi möön nöo mi ta abi degihati seei ta mbei biifi ta fan gaangaan fan a unu liba.

Fa dee lö sëmbë ta fan dë, nöo de ta mëni u a libisëmbë fasi nöo a kaba, ma na sö u dë e.

³ A dë sö taa u dë a di goonliba aki tuu, ma töku wa ta feti ku dee felantima fuu kumafa sëmbë u di goonliba aki ta feti ku deseei.

⁴ Biga dee fetilai dee u ta tei tja go a feti, nöo de an dë soni u di goonliba aki. Nönö. Ma a Gadu de kumutu, nöo de abi kaakiti tjika u ta booko dee gaan taanga kaakiti u didibi tuu fiaa kaba a sösö.

⁵ Ku de u ta poi hii dee sösö fia ku dee gaan heihei sabi dee sëmbë ta tei ta tja ko u puu sëmbë a pasi fu de an sabi Gadu kumafa a dë. Nöo u ta booko hiniwan poipoi pakisei, be sëmbë ko si taa na bumbuu soni a dë, be de disëen nöo de ko piki Masa Jesosi buka nöo.

⁶ Nöo fa i si woo ko a unu naandë, nöo te un ko ta piki Gadu buka a wan bunu fasi kaa, nöo woo dë kabakaba u da dee oto sëmbë sitaafu awaa.

⁷ Wë nöo dee sëmbë, fa u ta taki di toobi u mi ku unu aki, nöo un wegi di soni luku bunu e. Biga ee wan sëmbë a unu mindi naandë ta taki taa a dë tjabukama u Keesitu, nöo a musu mëni ën seei, biga u seei da tjabukama fëen tu.

⁸ Ee mi ta taki en pasa seei fa u abi taki a unu liba tjika, ma töku sen an o kisi mi e. Biga Masa da u taki a unu liba tuú. Ma na fuu booko unu saka, ma fuu heepi unu.

⁹ Nöo fa u ta mbei dee pampia ta manda da unu aki, nöo wa ta manda de fu de panta unu e. Nönö.

¹⁰ Ma fu di u jei taa sèmbè sai naandè ta taki taa: “Dee fan a dee pampia fèèn ta hebi tumusi te de ta panta sèmbè. Ma te hèn seepi ko a u aki, nöo an dè wan wojo soni nöo dee fan fèèn an ta a’ goma tu.” Sö u jei de ta taki.

¹¹ Ma nöo mi kè sö wan sèmbè musu sabi taa fa dee fan fuu hebi a dee pampia fuu, leti sö nöo woo dè a unu mindi tu e, te u ko.

¹² Söo. Ma nöo fa i si u taki naandè seei, ma wan fèèè e, dee sèmbè. Biga wa a’ hati tjika u tja u seei go maaka ku dee heihei sèmbè dee ta buta deseèi a fesi naandè e. Dee sèmbè dè ta maaka de seepi ku de na de te de kaba, nöo de ta si deseèi u gaan bambuu sèmbè. Ma di lö maaka naandè, a dè donma soni e.

¹³⁻¹⁴ Ma fuu seei, nöo wa o njan buka djombo pasa di maaka di Gadu buta da u fuu wooko. Nöo fa u bi ko a unu ala nöo wa bi djombo pasèèn tu. Biga Gadu manda u tuú fuu tja di Bunu Buka u Masa Jesosi Keesitu ko konda da sèmbè. Nöo ee u njan buka a unu liba nöo antoobi, biga unu seei bi dè wan pisi u di wooko fuu tu.

¹⁵ Fa u ta fan aki, wa o go suku u njan buka a wan oto sèmbè wooko liba e. Nönö. Ma u ta suku nöo u di biibi fuunu musu göö ko soni. U ta kè fu di wooko u wooko a unu mindi naandè musu ko wan bambuu soni, fuu sa disa unu go a oto sèmbè tu.

¹⁶ Biga u abi di mèni fuu tja di Bunu Buka u Masa Jesosi go paaja te a dee oto köndè tu. Ma na ka oto sèmbè bi go konda di Buka kaa e, be an dè taa u go ta njan buka a di wooko di wan oto sèmbè bi wooko kaa.

¹⁷ Biga u kè faa dè leti kumafa de bi sikifi buta a Gadu Buku taa:

Ee wan sèmbè kè njan buka a wan soni,

nöo be a njan buka da Masa

u a di soni di a wooko nëèn liba.

¹⁸ Biga wè ee wan sèmbè luku en seei te a kaba si taa a bambuu, nöo an dè bambuu sèmbè eti e. Ma di sèmbè di Masa luku te a kaba feni taa a bambuu, nöo di sèmbè dè hèn da bambuu sèmbè tuu.

11

Aki Paulosu ta taki soni möön u dee ganjansèmbèma dee ko a dee Kolenti sèmbè naandè.

¹ Söo. Wè nöo dee sèmbè, mi begi unu, be un hoi pasensi abiti sö möön longi, fuun haika wanlö wisiwasi fan mi o fan aki.

² Wè biga mi ta djalusu da unu leti kumafa Gadu seei ta djalusu da unu. Mi ta watji unu kumafa wan tata ta watji wan mujèè mii fèèn di wan womi ta kiija, faa musu göö bunu dèèn. Biga sö nöo mi paamusi unu da Jesosi, Keesitu, fu te di daka dou nöo mi sa buta unu nëèn fesi limbolimbo söndö föutu.

³ Ma nöo mi ta fèèè da unu o. Biga a kandè sèmbè sa ko ganjan unu fu wan waka a Masa Jesosi, Keesitu baka ku limbo hati möön, leti kumafa i si di sindeki bi go ganjan Eva a di djai ku dee bödjèè fan fèèn.

⁴ Biga fa un sai naandè, nöo misikuma te wan oto sèmbè ko a unu naandè ko ta mindi soni da Masa Jesosi te an ta djei di Jesosi di mi bi konda da unu dè möön, tökusee wan ta fia ku en jakèèn puu dè. Söseè ee wan sèmbè ko ta mindi soni da di Akaa u Gadu te an ta djei di Akaa u Gadu di bi dè a unu kaa, nöo woon piki. Ee nasö, ee wan sèmbè tja wan oto buka ko ta konda da unu ta mindi soni tee an djei di Bunu Buka u Gadu di mi bi konda da unu naandè möön, nöo wan o jakèèn. Wè dee sèmbè, a biga a mi da unu o.

⁵ Biga misikuma ma dè möön lagi möön leki dee sèmbè dee ta buta deseèi kuma gaan tjabukama naandè e, te de ta kai deseèi apösutu tu.

⁶ Fa mi dè aki, nöo ma lei fa u fan tuu, ma töku sabi an pena mi e. Biga te mi ta fan, mi saandi mi ta taki. Unu seei sabi sö tu a hii futu, biga a unu mindi naandè mi bi libi.

⁷ Dee sèmbè o, kumafa u ta taki dee soni aki, na unsè seei un si mi a’ föutu a unu baa? A sa kè taa fa mi bi ta wooko ta heepi mi seei fu mi sa konda di Buka u Masa Gadu da unu söndö mi tei möni a unu nö? Fa mi bi lagi miseèi fu mi sa hei unu dè, hèn da di föutu di mi mbei a unu mindi nö, dee sèmbè?

⁸ Biga a dè sö tuu taa ee i luku en te i kaba, nöo a djei kuma mi fufuu dee oto keiki u mi heepi unu. Biga de wè bi ta sölugu mi ku dee soni mi abi fanöudu, hii fa unu mi bi ta heepi.

⁹ Ee mi bi abi wan soni fanöudu, nöo ma bi ta toobi unu ku en e. Nönö. Ma dee biibima dee bi kumutu a Masadonia ko a mi dè, nöo de bi tja dee soni mi bi abi fanöudu ko da mi. Sö mi bi ta hoi mi seei a hii futu fu ma musu tuwè dee hebi u mi a unu liba. Nöo mi taki da unu taa sö nöo mi o ta libi ku unu nango nöömö tu.

¹⁰ Nöo sö mi o ta njan buka nango nöömö tu, 1 taa ma ta konda di Buka u Gadu fu mi feni njan a unu hedi. Biga fa mi ku Keesitu nama aki, nöö leti fa a ta taki tuutuu soni söndö tooka töngö, nöö söseei mi ta fan aki söndö tooka töngö tu e. Nöo na wan sèmbè dè a di pisiwata fuunu ala o tapa mi a di soni mi ta njan buka aki möönsö.

¹¹ Nöo fa mi ta fan aki, dee sèmbè, nöö un ta si kuma ma lobi unu mbei nö? Nönö e. Biga Gadu sabi tuutuu taa mi lobi unu seei.

¹² Söo. Ma nöö fa mi ta du aki un saandi mi ta du nö? Mi ta tapa pasi da dee sèmbè fu de an sa njan buka taa mi ku de dè pei ku pei a di wooko u Gadu. Nöo sö mi o ta du èn nango nöömö tu.

¹³ Biga wè dee lö pei sèmbè dè ta mbei taa de seei dè tjabukama u Masa Jesosi Keesitu kuma u dee apösutu, ma na Masa Jesosi hèn manda de e. Ganjan de ta ganjan sèmbè.

¹⁴ Ma nöö fa de ta du dè, an dè gaan soni da mi tu. Biga fa didibi sai dè, nöö so juu a ta tooka seei ko dè dililii kuma wan basia u Masa Gadu Köndè, ta mbei taa a ta limbo sèmbè wojo.

¹⁵ Wè nöö andi wè? Ee dee futuboi fèèn ta buta deseeri kuma de dè bunulibima, nöö an dè wan foondo soni. Biga wan futuboi musu djeesi èn masa. Ma kaba u de o dè a di paima di de o kisi leti kumafa a fiti di wooko u de.

Aki Paulosu ta konda dee soni

dee ta miti èn a di tja

u di Buka baka.

¹⁶ Wè nöö dee sèmbè, mi taki da unu möön e, taa wan musu mèni taa fusutan u mi poi, fa mi ta njan buka da miseei aki. Ma ee un si sö seei ma un haika mi nöö, leti kumafa un ta haika te wan siki-a-hedima ta fan.

¹⁷ Nöo di soni mi o fan aki an dè taa Masa manda mi e. Nönö. Ma a dè wan gaan wisiwasi fan nöö, di mi o fan fu di mi sabi taa mi abi leti u miseei ta njan buka tu.

¹⁸ Biga sömèni sèmbè dè a unu mindi naandè ta njan buka a soni u di goonliba aki ta hopo deseeri buta u sèmbè si kumafa de bumbuu tjika. Nöo misikuma miseei sa njan buka sö tu.

¹⁹ Biga wè fa un sai dè, un lobi u haika di fan u dee wisiwasima kaa. Wè di un kòni sö, nöö misikuma un sa haika miseei tu kumafa un ta haika dee otowan.

²⁰ Biga fa un sai dè, ee sèmbè buta unu a katibo, wan a' toobi. Ee sèmbè ta njan möni fuunu, wan a' toobi. Ee wan sèmbè kisi unu buta nèèn basu, nöö wan ta a' toobi. Ee sèmbè ta hopo èn seei buta a unu liba ta lagi unu ta wisiwasi unu, wan a' toobi. Ee de naki unu a bandja jesi seei, an dè gaan soni a unu. Biga sö dee sèmbè dè ta libi ku unu kaa.

²¹ Ma fu mi aki, a dè wan gaan sen soni da mi e, baa. Biga wè mii bi söso tee ma bi libi ku unu a dee lö fasi dè.

Ma nöö ee wan sèmbè a' hati u njan buka a wan soni liba, nöö miseei a' hati u njan buka da soni tu.

Söo. Nöo mi o taki wanlö soni aki da unu möön kuma wisiwasima e, ma sö nöö mi o taki.

²² Biga ee wan sèmbè ta njan buka taa a dè lalalala Dju 1 fu di dee Dju sèmbè dè apaiti sèmbè u Gadu, nöö miseei sa njan buka sö tu. Ee de taa de dè bakamii u Abahamu, nöö miseei dè sö tu. Ee de taa de dè Isaèli sèmbè, nöö miseei tu.

²³ Ee de taa de dè futuboi u 1 Jesosi, Keesitu, mi bi pasa de gaanfa a di soni dè.

Nöo fa mi ta fan aki mi ta fan leti kuma wan wisiwasima, ma mi o ta taki èn te go dou. Biga mi hiinga da Masa Jesosi möön gaanfa möön leki dee ganjanma a unu mindi naandè e. Biga sömèni pasi mi bi dè söötösöötö a dunguwosu fu Masa Jesosi hedi. Sömèni toon mi bi kisi wipi fèèn hedi tu. Sömèni pasi mi ku dèdè bi miti fesi ku fesi. A hii dee soni dè tuu mi pasa dee sèmbè dè gaanduwe kaa.

²⁴ Feifi pasi dee Dju sèmbè u mi fon mi ku wipi. Hiniwan pasi fon de ta da mi diiteni-ku-nèigi wipi.

²⁵ Dii pasi de fon mi ku pau. Wan pasi de naki mi ku sitonu 1 te de ninga taa mi dèdè. Dii pasi sipi booko disa mi a ze mindi. Wan u de mi bi dè wan hii ndeti ku wan hii didia a zengezenge a liba wata ta tja fuka.

²⁶ Fa mi dè aki, ma ta dè a wan kamian. Hii juu mi nango a kamian ta ko kodo. Nöo fa mi ta waka ta lontu aki, sömèni pasi gaan wata bi dè fa u tja mi go kii. Sömèni toon mi bi musu waka ka fufuuma ta watji sèmbè u de kisi. Mi bi ta dè a gaan nöutu a dee sèmbè u miseei köndè maun, te kisi ku dee oto köndè sèmbè maun tu. Mi bi dè a nöutu a ganda mindi. Mi bi dè a nöutu a sabana dendu. Mi bi dè a nöutu a wata liba. Mi bi dè a nöutu a dee sèmbè dee ta ganjan taa de dè biibima maun.

²⁷ Mi ta biinga ta wooko taanga tee so juu ma ta duumi a ndeti seei. So juu mi ta tja hangi tee na soni. So juu na wata seei mi ta feni u mi bebe tu. So juu ma ta a' soni u njan. So juu mi ta tja kötö tee, biga soni an dë u mi tapa sinkii.

²⁸ Ma nöö boiti u dee döösë soni naandë, hiniwan juu mi ta tja di hebi u dee biibima a dee kamiankamian a mi hati.

²⁹ Biga wë ee wan sëmbë dë suwakisuwaki a di biibi, nöö mi seei ta suwaki tu. Ee wan biibima kai, nöö mi ta tja di hebi fëen, biga hati u mi ta boonu ku di soni mbei a kai dë.

³⁰ Wë nöö fëen mbei ee mi musu ta njan buka a soni, nöö a dee lö soni dee miti mi dë, dee ta mbei mi lagi a sëmbë wojo naandë, nöö a de nöö mi sa njan buka.

³¹ Nöö Masa Gadu, di Tata u Masa Jesosi Keesitu di musu kisi gafa u teego, hën sabi taa fa mi ta fan aki, na soni mi ta mindi e, dee sëmbë. Tuutuu soni mi ta taki.

³² Biga di mi bi dë a di köndë de kai Damasikusi naandë, nöö di hedima di di könu de kai Aletasi bi buta dë, a manda wanlö sodati u de lontu mi watji kisi.

³³ Ma nöö hën dee biibima naandë fusi mi. De buta mi a wan manda dendu hën de saka mi go a goon a döösë u di sitonu peni u di köndë. A sô wan lagi fasi mi kumutu a dee felantima u mi maun.

Nöö sô soni bi waka ku mi, dee sëmbë. „Nöö a dee lö soni dë nöö mi sa njan buka e.”

12

Aki Paulosu ta konda da de fa Gadu bi lei ën tjubitjubi soni.

¹ Wë nöö dee sëmbë, leti kumafa i si mi taki da unu naandë kaa taa ee mi ta njan buka, nöö an o heepi mi a wan wojo soni. Ma töku mi o go dou. Biga mi o konda da unu kumafa Masa bi lei mi dee tjubitjubi soni fëen a wan apaiti fasi. A dë leti kuma mi bi ta sunjan sô, ma na sunjan, biga mi bi dë ku wojo.

² Mi sabi wan womi di bi biibi a Masa Jesosi Keesitu, nöö hën wan gaan soni pasa ku ën kuma teni-a-fö jaa longi kaa. Wë ee sinkii soni, ee akaa soni, di dë ma sabi. Gadu wanwan nöö sabi. Ma a dë kuma wan soni tei ën tja go pasa dee teeja u mundu go te a di köndë u Gadu seei.

³ Nöö kumafa i si mi taki dë kaa, ee sinkii soni ee akaa soni më sabi. Gadu wanwan nöö sabi.

⁴ Ma nöö de tjëen go dou a di waiti kamian u Gadu de ta kai Paladëisi. Nöö hën a jei wanlö sondi ala di an sa konda seei. Ma boiti di dë, de bai ën taa an musu konda de tu.

⁵ Wë nöö, dee sëmbë, a dee lö soni dë mi bi sa njan buka e, ma nöö ma o du ën. Ma dee soni mi o tei ta njan buka da, nöö de da dee soni dee ta buta mi ko lagi a sëmbë wojo.

⁶ Ma ee u mi tei dee soni dee Gadu lei mi naandë fu mi sa njan buka a de liba, nöö ma lau e, biga sô Gadu bi lei mi de tuu. Ma nöö ma o du ën e. Biga fa mi dë aki ma kë u sëmbë musu luku mi möön hei möön leki fa de ta jei mi ta fan, ku fa de ta si mi ta libi.

⁷ Ma nöö dee sëmbë, fa mi taki dë seei, ma ma sa kisi gaan fasi fu dee gaan heihei soni i si Gadu lei mi naandë e. Nönö. Biga wë Gadu disa pasi da didibi, hën a manda wan futuboi fëen ko naki mi. A buta wan soni da mi di ta tjökö mi leti kuma maka, nöö hën ta fuka mi nöömö mbei ma sa abi gaan fasi.

⁸ Nöö dii pasi mi begi a wan apaiti fasi fu Masa musu puu di lö soni naandë a mi liba.

⁹ Ma nöö hën a fan ku mi taa: „Fa i dë aki, nöö mi sabi dee fuka fii kaa.” Nöö be i tifihedu ku de nöö, biga mi o tja i ku mi bunuhati. Biga te wan sëmbë kaakiti ku saanfa-u-du fëen kaba, nöö nëen mi sa feni pasi u wooko nëen liba ku di kaakiti u mi awaa.” Sô Gadu fan ku mi e. Nöö fëen mbei a möön bunu da mi fu mi ta njan buka a dee suwaki pisi u mi libi. Mi o ta wai ku de seei, be di kaakiti u „Masa Jesosi, Keesitu tan ku mi.

¹⁰ Wë nöö da sô e, dee sëmbë. Fa u dë aki, më a toobi möön ee hiniwan soni ta pasa ku mi fu „Masa Jesosi, Keesitu hedi. Ee mi suwaki a soni, më a toobi. Ee sëmbë ta kosi mi, ee de ta sitaafu mi, an dë gaan soni da mi tu. Ee mi ta tja pena nasö mi ta tja fuka, ma a' toobi. Mi ta wai seei a dee soni dë dendu. Biga wë hii dee suwaki pisi u mi dë tuu ta buta mi fu mi dë taanga „ku di kaakiti u Gadu wanwan.”

Aki Paulosu ta konda da de kumafa a kë heepi de tjika.

¹¹ Wë dee sëmbë, mi taki e, fa i si mi njan buka da miseei dë, nöö a dë leti kuma hedi u mi poi. Ma unu wë buta mi e. Biga unu bi musu ta gafa mi. Biga wë hii fa i si ma dë wan wojo soni seei fa mi dë aki, ma misikuma ma dë möön lagi möön dee sëmbë dee ta hopo deseeti buta u gaan tjabukama a unu mindi naandë.

¹² Biga wë mi bi libi a unu mindi ku gaan pasensi e, nöö sëmëni foondo wooko mi bi ta du a unu dë ku di kaakiti u Gadu. Sëmëni maaka un si tu, nöö dee soni dë bi musu ta lei unu taa mi dë wan tjabukama u Gadu tuu.

¹³ Nöo dee sëmbë, unfa a waka un si taa mi ta seeka dee biibima a dee oto köndë bunu möön unu? A sa kë taa fu di ma bi ta tja dee fuka u mi ko tuwë da unu nö? Hën da di föutu mi mbei nö, dee sëmbë? Wë ee di dë wanwan, nöo mi begi unu be wan hoi mi a bëë. Wë biga sö mi libi ku unu tuu.

¹⁴ Ma fa u dë aki, mi dë kabakaba u mi ko a unu di u dii pasi. Ma seei te mi ko, ma o buta fuka u mi a unu liba möönsö e. Nönö. Biga wë na gudu mi ta suku a unu e, dee sëmbë, ma unu seepi wë mi kë di kë. Biga wan piki mii an musu ta sölugu ën tata ku ën mama, ma tata ku mama de ta sölugu piki mii.

¹⁵ Nöo fëën mbei fa u dë aki, mi dë seei kabakaba fu mi lasi hii soni da unu, te dou ku miseei tu. Ma nöo fu di un si taa mi lobi unu taanga, nöo fëën mbei wan sa lobi mi tu nö?

¹⁶ Ma nöo fa mi fan dë, nöo kandë sëmbë o dë a unu mindi naandë di o taa: “Höön, awa, fa i si an ta buta dee fuka fëën a u liba aki, bödjëë wë a ta pëë e. Biga a o abi kamian nöömö faa ganjan u njan a wan köni fasi.”

¹⁷⁻¹⁸ Sö un ta mëni nö, dee sëmbë? A kandë dee sëmbë mi bi manda ko a unu naandë, de un ta taki nö? Fa mi bi manda Titusi ku di otowan fëën ko a unu, nöo Titusi bi suku soni a unu a wan tjubi fasi faa tja wini ko dëën seei nö? Wë ma sikuma a dë sö e. Biga mi ku Titusi tuu ta waka a di Akaa u Gadu leiki ta libi a di wan seei fasi nöo.

¹⁹ Wë nöo fa mi fan ku unu naandë, dee sëmbë, a sa kë un mëni taa bunu në mi ta suku a unu nö? Nönö e. Ma mi ta fan ku unu a Gadu fesi fu di u ku unu tuu dë sëmbë u „Jesosi, Keesitu, nöo u kë fuun musu ko taanga a di biibi. Hën di soni dë nöo u ta suku a unu e, dee sëmbë.

²⁰ Biga wë mi ta fëëë da unu taa te mi o ko a unu ala, nöo mi o ko si unu a wan fasi di an bunu da mi seei. Nöo ee a dë sö, nöo unu seepi o ko si mi a wan fasi di an bunu da unu tu. Biga mi ta panta taa te mi ko dë, nöo mi o ko si unu taa un ta kisi toobi ku unu na unu ta haun ku unu seepi, hati fuunu ta dë boonuboonu, hiniwan sëmbë ta biinga nëën seei soni baka, wan abi toobi ku otowan, un ta tja unu seepi ta kosi a baka ta mindi soni da unu na unu, so fuunu o sai naandë ku gaan fasi, nasö un o dë ta du fanjanfanjan soni.

²¹ Dee sëmbë, misikuma ee mi ko si unu a sö wan fasi, nöo sen o kisi mi seei a Gadu fesi o. Nöo a o ta hati mi te na soni da dee sëmbë fuunu naandë dee an disa dee peipei fanafiti libi u de, te dou ku dee sensen soni de ta du a di së u manu ku mujëë soni. „Nöo mi kë un seeka dee lö pei libi fuunu dë bifö mi ko a unu ala e, baa.”

13

Aki Paulosu ta bai dee sëmbë

möön u de musu seeka de

libi bifö a ko a de.

¹ Söö. Wë kumafa i si mi taki dë kaa, dee sëmbë, disi o mbei di u dii pasi di mi o ko haika unu. Wë nöo un sabi fa de sikifi a Gadu Buku taa ee wan sëmbë du wan hogi, nöo tu nasö dii sëmbë musu piki taa sö a du ën tuu, bifö di sëmbë di du di hogi dë o kisi sitaafu awaa.

² Wë fa i si mi o ko a unu dë, nöo leti sö soni o waka e. Biga wë a di u mbei tu pasi di mi bi dë a unu ala, nöo mi bi bai wanlö sëmbë a dee hogi de ta du. Söseei fa mi ta mbei di pampia aki, mi toona ta bai de möön. Nöo fa i si mi o ko di pasi aki, nöo hën o mbei dii pasi. Nöo ma o fan ku de ku buka möön e. Ma mi o du ku de awaa te dou ku hii dee oto sëmbë dee sai dë tuu, dee an bia disa dee wogi du u de.

³ Biga wë misikuma un kë sabi ee dee fan mi ta fan ku unu, ee Masa Jesosi Keesitu hën ta da mi de tuutuu. Biga un taa te mi ta fan nöo mi ta fan fëëfëëë, ma Masa Jesosi hën an ta fëëë ma a ta wooko ku kaakiti a unu dë.

⁴ Wë nöo tuu. Ma fa i si de bi kii Masa Jesosi a di lakpa pau dë, nöo wan suwakisuwaki libisëmbë de kii dë, ma nöo di a weki ko dë ku libi fa u dë aki, nöo ku di kaakiti u Gadu a ta libi e. Nöo fa u ku ën nama makandi aki, nöo u dë suwakisuwaki libisëmbë eti tuu, ma tökusee ku di kaakiti u Gadu u ta libi fuu heepi unu.

⁵ Wë dee sëmbë, mi taki e, „di un lo’ u wegii sëmbë luku naandë kaa,” nöo mi kë fuun wegii unu seei luku bunu ee un dë biibima tuutuu. Biga a kandë fa i si un sai dë seei, ma Jesosi Keesitu an dë a unu hati. „Ma töku na sö mi ta mëni e, dee sëmbë. Ma mi a’ di mëni taa un dë tuutuu biibima u Masa Jesosi.”

⁶ Nöo ee un pasa di lö tesi dë, nöo misikuma woon si taa u seei pasëën tu „taa u dë tuutuu tjabukama u Masa Jesosi.”

⁷ Nöo mi ta begi Masa Gadu da unu fu wan musu du na wan hogi. Nöo ma taki sö fuu lei sëmbë kumafa u dë tjabukama u unu liba tjika e. Nönö. Ma fuun seepi hedii. Biga u kë di libi fuunu musu dë a tatai liba, hii fa sëmbë ta taki fuu taa wa dë bumbuu tjabukama tjika.

⁸ Biga wa ta mbei möiti u sëmbë musu du wan soni di an ta kai ku di Buka u Gadu e, ma fu de musu libi leti kumafa Gadu kë.

⁹ Nöö fëen mbei ma a' toobi ee mi ta libi kuma mi sösö, kuma ma abi kaakiti a unu mindi. Solanga un dë taanga a di biibi kaa, nöö mi dë waiwai. Nöö mi ta begi seei da unu fuun musu ko dë telutelu gbelingbelin kumafa Gadu kë.

¹⁰ Nöö hën mbei mi ta buta dee soni aki a pampia manda da unu a fesi, fu te mi ko a unu nöö ma o feni soni fu mi gandji da unu möön. Biga di makiti di Masa da mi aki, nöö an dë wan soni u mi booko unu saka e, ma fu mbei un ko dë gingin a di biibi.

Aki Paulosu ta tapa di biifi.

¹¹ Söö. Wë nöö ka mi sikifi tjika aki, nöö mi o tapa ufö e, dee sëmbë. Nöö mi taki e, be un piki dee soni mi sikifi aki nöö un buta unu libi a tatai liba ku telu. Nöö be hati fuunu dë bööböö ku wan pakisei makandi, nöö Masa Gadu o dë ku unu. Biga nëen lobi ku kötöhati ta kumutu.

¹² Nöö te woon da unu seei odi, nöö un baasa unu seei makandi ku limbohati e, „kumafa a fiti biibima ku biibima „.

¹³ Nöö hii dee sëmbë dee Gadu tei apaiti aki tuu ta manda gaan odi da unu.

¹⁴ Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ku ën bunuhati e, dee sëmbë. Nöö di lobi u Masa Gadu ku di makandi libi di di Akaa fëen ta da musu dë ku unu tu.

„Na soni möönsö e, dee sëmbë. Mi, Paulosu, ta manda gaan odi da unu. A tan sö „.

Di biifi Paulosu manda da dee biibima u Galasia

Wan wöutu a fesi.

Di womi de kai Paulosu bi dë wan u dee tjabukama u Masa Jesosi de ta kai apösutu. Nöö hën mbei di biifi aki manda da dee biibima a dee köndëköndë u di pisiwata de kai Galasia.

Nöö di soni mbei a mbei di biifi aki. A bi go a Galasia faa tja di Buka u Masa Jesosi go da dee sëmbë u di köndë. Nöö hën so u dee sëmbë fu ala bia libi ko ta waka a Masa Jesosi baka. Nöö di a kumutu dë, tee bakaten hën a ko jei taa wanlö sëmbë ko a dee Galasia biibima dendu dë ko tja wan njunjun buka poipoi wan ko da de, taa di fa de biibi a Masa Jesosi dë an tjika eti. De musu koti di maaka u Isaëli ta hoi dee Isaëli wëti ufö Gadu sa limbo fesi da de. Nöö de taki wan oto soni tu taa Paulosu aan taki a di Buka a bi tja ko da de naandë, biga na Gadu bi dëen di buka. A libisëmbë nöö a feni ën. Sö de ta lei dee Galasia sëmbë.

Nöö di Paulosu jei sö, hën a mbei di biifi aki wante manda bai de a dee lö lei dë. A manda leti de tu fa u de musu libi kuma biibima u Masa Jesosi.

Aki di biifi seti.

¹⁻² Wë dee sëmbë, mi Paulosu ta manda gaan odi da unu e. Nöö mi ta mbei di pampia aki da un dee sëmbë dee ta biibi a Masa Jesosi liba ta miti makandi a dee köndëköndë u di pisiwata u Galasia dë. Fa mi dë aki, mi da wan u dee tjabukama u Masa Jesosi de ta kai apösutu e. Nöö na libisëmbë buta mi sö. Na de manda mi tu. Ma Jesosi Keesitu ku hën Tata di bi weki ën a dëdë buta mi. Nöö fa mi ta manda di biifi da unu aki, nöö mi ku dee oto biibima u Masa Jesosi dee mi ku de dë aki, sö u tuu ta mandëen.

³ Nöö u Tata Masa Gadu ku Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu e, ta heepi unu ku de bunuhati. De musu mbei hati fuunu dë bööböö.

⁴ Fa Masa Jesosi sai dë, dee sëmbë, nöö hën wë hopo ën seei paka di paima da u fu dee hogidu fuu hedi e. Nöö a du ën faa sa puu u a dee hogi libi basu u di ten u dë aki. Sö wë u Tata Masa Gadu bi kë kaa.

⁵ Nöö fa a sai dë a musu abi gafa ku nëbai fu teego. A tan sö.

Aki Paulosu ta piki de taa wan kodo buka u Masa Gadu nöö dë.

⁶⁻⁷ Wë dee sëmbë, di soni aki sö, a foondo mi tumisi e. Ma bi mëni sö fu unu taa un bi o bia sö hesi kumutu a di Sëmbë di bi kai unu ku ën bunuhati ko nëen. Wë biga ku ën bunuhati a bi manda „Jesosi„ Keesitu ko jabi pasi da unu fuun sa ko sëmbë fëen. „Hën wë da di Buka di u konda da unu.“

Nöö hën wë un kë disa di bumbuu soni naandë go ta piki dee sösö buka dee oto sëmbë ta konda da unu naandë taa Gadu buka, ma na Gadu buka seei de dë. Wë biga Gadu aambi oto pei Buka möönsö „möön leki di u konda da unu. Ma fu di un ta haika dee oto sëmbë„ hën wë i si ta buuja unu sö teefa wan saandi un ta du möön.

⁸ „Nöö mi taki e, dee sëmbë, di Buka di i si u bi tja ko da unu dë, nöö hën nöö da di tuutuu wan e. Hën nöö un musu piki. „Ee u seei toona ko a unu baka ko da unu wan oto buka, nöö wan musu piki e. Ee wan basia u Masa Gadu Köndë seei bazia ko a unu dë ko da unu wan oto buka möön leki di u bi konda da unu kaa, nöö Masa Gadu musu sibëen fu nöömö e! „Biga di Buka u Gadu hën a ta poi.“

⁹ Mi toona taki ën wan pasi möön leti kumafa i si u bi taki ën kaa, taa ee wan sëmbë a unu dë ta konda wan oto buka da unu möön leki di un bi jei a u kaa, nöö di siba u Gadu musu kisi ën fu nöömö e.

¹⁰ Wë di fan mi fan aki, unfa un mëni fëen, dee sëmbë? Mi fan ën faa kai ku libisëmbë ö, naa faa kai ku Gadu? Fa u dë aki, un ninga taa mi ta suku gafa a libisëmbë eti ö? Wë nönö e baa. Biga ee mi ta suku gafa a libisëmbë eti, nöö hën da ma dë wan futuboi u „Jesosi„ Keesitu.

Aki a ta konda da de taa na a libisëmbë a kisi di Buka.

¹¹ Be mi taki da unu e, dee sëmbë u mi dë, taa di Buka di i si mi bi tja ko konda da unu dë, nöö na libisëmbë abi ën e.

¹² Biga na a libisëmbë a kumutu, nöö na libisëmbë lei mi ën tu. Ma Jesosi Keesitu hënseei wë ko a mi ko lei mi ën sö.

¹³⁻¹⁴ Biga fa un sai dë, nöö un bi musu jei sö u mi taa a fesi mi bi ta biinga ku hii dee guwenti fuu Isaëli sëmbë tuu, kumafa u bi lei a dee gaan sëmbë fuu. Mi bi dë a sëmëni u dee pei u mi fesi a dee soni naandë. „Biga mi bi mëni taa fa mi ta hoi dee Isaëli wëti dë, nöö hën di soni dë Gadu bi kë ufö a o limbo fesi da mi.“ Nöö hën wë mbei mi bi ta sitaafu dee biibima u Masa Jesosi gaanfa seei „fu di de an dë ku dee wëti dë möön.“ Ma hii fu di dë, nöö hën di keiki u Gadu wë mi bi ta biinga u kaba a sösö sö e. Ma bi sabi seei.

¹⁵ Ma fa i si mi bi ta du dë seei, Gadu bi a' bunuhati u mi o. Biga gaanduwe a fesi bifõ de pai mi, nõõ a bi tei mi kaa fu mi ko sëmbë fëen a bakaten.

¹⁶ Nõõ hën wë u dë teefa di juu dou, hën a mbei mi ko sabi Jesosi di Mii fëen, fu mi sa ta tja di Buka fëen awaa ta konda da dee sëmbë dee an dë Isaëli sëmbë.

Wë nõõ fa i si a bi ko a mi naandë, nõõ ma bi go a na wan libisëmbë go hakisi ee andi u mi musu du mõönsõ e.

¹⁷ Na a dee Tjabukama u Masa Jesosi de ta kai apösutu, dee dë a Jelusalen, seei mi bi go. Fa de bi dë tjabukama ufõ mi seei, ma tõku ma bi go a de. Ma mi hopo u mi wante, mi wanwan, hën mi go u mi te na Alabia a di sabana kõndë dë. «Wë nõõ fa mi ta taki ën aki sõ, hën da libisëmbë lei mi di buka nõ?»

Nõõ di mi kumutu na Alabia naandë, hën mi toona go a Damasikusi baka «ka mi bi kumutu».

¹⁸ Nõõ hën mi tan dii jaa naandë. Nõõ hën mi toona kumutu a Damasikusi go a Jelusalen go haika Petuisi, be mi ku ën mbei guwenti awaa. Nõõ hën mi dë ku ën a Jelusalen dë teni-a-feifi daka ufõ mi kumutu dë.

¹⁹ Ma nõõ fa i si mi bi go dë seei, ma si dee oto Tjabukama u Masa Jesosi mõönsõ e, ma di baaa u Jesosi de ta kai Jakobosi hën nõõ mi bi si dë.

²⁰ Nõõ fa mi ta fan aki, Masa Gadu seei sabi taa na soni mi ta mindi e. Tuutuu soni mi ta taki.

²¹ Nõõ hën di mi kumutu a Jelusalen naandë, hën mi go ta waka a dee kõndëkõndë u Silia ku Silisia ta konda di Buka u Masa Jesosi Keesitu ta lontu.

²² Ma dee oto biibima fëen dee ta miti makandi a dee kõndëkõndë u Judea, nõõ deseei an bi si mi sabi eti e.

²³ Ma de ta jei soni u mi nõõ taa di sëmbë di bi ta sitaafu de a fesi ta kii, nõõ hën wë bia ko biibi te a tei di Buka u Masa Jesosi ta tja ta paaja, di hënseei bi ta biinga u tapa.

²⁴ Nõõ di de ko jei sõ, hën de ta wai seei ta gafa Masa Gadu fu mi hedì.

2

Aki Paulosu konda fa a bi go miti ku dee hedima u keiki

a Jelusalen.

¹⁻² Wë nõõ fa mi ta tja di buka ta paaja dë, nõõ a baka teni-a-fõ jaa bifõ mi toona go a Jelusalen mõön, mi ku Banabasi. Nõõ di soni mbei u go ala, u di Gadu seei ko lei mi taa mi musu go. Nõõ di u nango, hën u tja di kijoo de kai Titusi go ku u. «Biga u ku ën ta wooko di wooko u Gadu makandi».

Nõõ hën wë di u go dou a Jelusalen, hën u go a dee sëmbë dee de ta si kuma fesima u de a di biibi. Nõõ hën u kai de tja go a së. Nõõ hën u fan ku de te u kaba taa sõ wan buka u ta tja ta paaja da dee oto kõndë sëmbë dee na u Isaëli «taa, ee wan sëmbë ja dë Isaëli sëmbë ma i ko ta biibi a Masa Jesosi kaa, nõõ a tjika. An dë fii ta hoi dee wëti u Isaëli ufõ Gadu o limbo fesi da i». Nõõ hën u hakisi de ee fa u ta konda di buka dë, ee de dë ku u a wan së. Biga fa de dë hedima naandë nõõ u kë de nama ku u, ee nasõ nõõ a kandë sëmbë o mëni taa sösõ soni u ta du.

³ «Nõõ di u fan ku de teefa u kaba, nõõ hën de feni taa di buka u ta tja ta paaja naandë, nõõ a bunu». Nõõ fa Titusi sai ku u dë, an dë Isaëli sëmbë e. Giiki sëmbë a dë, nõõ aan di maaka u Isaëli, ma de an duwengi ën tu fu de koti ën sinkii buta di maaka.

⁴ Nõõ de an bi o mëni di soni dë seei tu e, ma wanlõ sëmbë ta ganjan taa de dë biibima u Jesosi Keesitu fufuu pasi ko saapi a u mindi dë, ko ta watji u ta luku fa u ta libi fiifi sõndõ u dë a wëti basu. Biga de kë kisi u toona tja go buta kuma saafuma a dee wëti dë basu mõön.

⁵ Ma fa de ta du dë, nõõ wa saka u seei da de e. Wa piki de buka seei a di soni dë. Biga u kë hoi di Buka u Gadu gbelingbelin da unu kumafa a dë.

⁶ Nõõ dee sëmbë u go a de dë, nõõ de wë de ta luku kuma gaan hei sëmbë e. Ma di soni dë an dë gaan soni a mi, biga mi sabi taa Gadu hën an ta luku a sëmbë fesi. Ma boiti u di dë, fa de dë heima dë seei, ma de an buta wan wojo soni a di lei mi ta lei liba mõönsõ. «Biga de si taa di fa mi ta lei naandë, nõõ a bunu kaa».

⁷ Nõõ hën wë de ko si taa mi ku Petuisi, di wan wooko nõõ wë Gadu da u ma de dë paatipaati. Petuisi hën da Tjabukama u Masa Jesosi a dee Isaëli sëmbë dendu, nõõ mi da Tjabukama fëen a dee sëmbë dee na dë Isaëli sëmbë dendu.

⁸ Nõõ leti kumafa Gadu dë ku Petuisi a di wooko di a sai dë, nõõ sõseei a dë ku mi tu.

⁹ Nõõ fa i si Jakobosi, Petuisi, ku Johanisi sai dë, nõõ de wë da dee sëmbë dee otowan ta si kuma posu a di biibi. Ma nõõ fa de ko si fa Gadu dë ku mi ku ën bunuhati tjika, nõõ hën de ko da mi ku Banabasi tuu maun. Nõõ hën wë u ku de mbei buka te u kaba taa sõ di wooko

o paati. De o ta tja di Buka ta paaja a dee Isaëli sêmbê dendu. Nöo u, woo go a dee oto köndê sêmbê dee na u Isaëli.

¹⁰ Ma wan soni nöo de begi u taa u musu ta heepi de ku dee penama u de ‚dee de a Jelusalen naandê. Ma nöo di soni de taki dê, mi bi dê tifihedi ku ên gaanfa seei kaa.

Aki Paulosu konda taa a bi bai Petuisi a wan soni.

¹¹ Nöo mi o taki wan soni aki da unu e, dee sêmbê. Fa i si Petuisi dê gaan fesima dê seei, ma a wan juu dê nöo a bi ko a u na Antiokia, nöo hên wê mi bai ên a lanti fesi fu wan soni a bi du. Biga an bi a' leti.

¹² Biga a bi ta libi makandi ku dee biibima u Masa Jesosi fu Antiokia, dee na Isaëli sêmbê. Hên ku de bi ta njan a wan paabi. Nöo hên wanlô oto biibima u Masa Jesosi kumutu a Jakobosi a Jelusalen ala ko a u na Antiokia naandê. Nöo fa i si de ko dê, nöo de ta hoi di Isaëli wêti taa ee wan sêmbê aan di maaka u Isaëli nëen sinkii, nöo de an musu njan ku ên. Nöo di Petuisi ko si taa sô de ta du, nöo hên a ko fêêê. Hên a hai hênseei puu a dee sêmbê na Isaëli sêmbê dê dendu ko ta hoi di wêti dê tu,

¹³ Hên ku hii dee oto Isaëli biibima dee ku u sai dê. Banabasi seei de kisi hai tja go a dendu tu, faa go ta libi a di ganjan fasi dê.

¹⁴ Nöo di mi si taa di libi u de an ta kai ku di Buka u Masa Jesosi di u ta konda aki, nöo hên wê mi fan ku Petuisi a hii dee oto biibima dê tuu fesi taa: “Womi.” A piki. Mi taa, “Di soni aki, a bigi a mi da i möönsö. Wê bigi i da wan Dju sêmbê di bi ta dê a wêti basu, nöo di wojo fii ko limbo te nöo hên wê i kumutu. Nöo andi mbei i kê toona hai dee sêmbê na Dju aki tja go buta a dee wêti dê basu u du?” Sö mi fan ku ên.

¹⁵ Nöo di soni mbei mi taki sô, dee sêmbê. Biga wê un sabi fa u dee Dju sêmbê dê kaa. U ta si u seei kuma wa ta booko Gadu wêti kuma dee oto köndê sêmbê.

¹⁶ Ma tökuseei, so fuu bi ko sabi taa di hoi di u bi ta hoi dee wêti dê, nöo an ta heepi u fuu ko bumbuu sêmbê möönsö a Gadu wojo. Wan kodo soni tö nöo sa mbei u ko sô, hên da ee u ta biibi a Jesosi Keesitu liba. Nöo hên wê mbei u ko ta biibi nëen e.

¹⁷ Nöo fa i si u ta suku fuu musu ko bumbuu sêmbê a Gadu wojo ku biibi a ‚Masa Jesosi, Keesitu söndö hoi wêti aki, nöo hên wê mbei dee oto Dju sêmbê fuu ta luku u kuma bookowêtima. Nöo unfa un pakisei u di soni dê? Hên da Keesitu manda u fuu booko Gadu wêti ô? Nönö. Kwetikweti.

¹⁸ Ma ee Gadu bai mi a wan soni te mi disêen kaa, nöo bakaten hên mi toona go tei ên möön, nöo awa ufö mi ko bookowêtima a Gadu wojo awaa.

¹⁹ Wê, dee sêmbê o, fa i si mi bi ta hoi dee wêti dê, nöo hên wê tja mi ko a Gadu e. Biga mi bi biinga tefa mi wei, ma bi sa hoi de ku telu möönsö. Nöo fa mi dê aki, nöo ma dê a dee wêti dê soni möön e. Mi disa de gaanduwe fu mi sa libi kumafa Masa Gadu kê awaa.

²⁰ Biga fa ‚Masa Jesosi, Keesitu dêdê a di lakpa pau dê, nöo mi ku ên tuu wê dêdê naandê e. Biga u dê di wan. Nöo di libi i si mi abi aki, na misei ta libi ên möön. Masa Jesosi seei hên dê a mi hati ta tii mi. Nöo hii fa mi ta libi a di goonliba aki, nöo ku biibi nöo a di miu u Masa Gadu liba, di bi lobi mi tee a tei mi dêdê dêdê da mi.

²¹ Nöo ee mi ta hoi wêti eti fu hên musu mbei mi ko bumbuu sêmbê a Gadu wojo, nöo hên da mi ta sösö di soni di Gadu du da mi naandê ku ên bunuhati. Hên mbei ma o du ên e. Biga ee a dê taa wan sêmbê bi sa hoi wêti te a ko bumbuu tjika a Gadu wojo, nöo da an bi o dê fanöudu fu ‚Jesosi, Keesitu musu dêdê.

3

Aki Paulosu ta gandji da dee Galasia biibima u di de

bia go ta hoi wêti.

¹ Wê nöo un dee Galasia sêmbê u mi dê, andi seei du unu mbei un don sô? Sêmbê hên ko ganjan unu gaanfa sô nö, mbei un lasi unu seei te un fêêkêti di fa Jesosi Keesitu bi dêdê da unu nö? Ee! A bigi a mi da unu. Biga fa u bi tja Gadu Buka ko da unu dê, nöo u bi kondêen gbelingbelin da unu te a dê kuma a unu fesi seei de bi tja Masa Jesosi go peka a di lakpa pau kii. Sö wê un bi fusutan di Buka tjika e.

² Nöo hên wê mbei mi kê hakisi unu wan soni. Fa un bi kisi di Akaa u Gadu dê, fu di un bi ta hoi wêti mbei nö, naa fu di u bi konda di Buka da unu hên un ko ta biibi nëen?

³ Wan a' fusutan nö? A fesi di un bi ko a Masa Jesosi, nöo di Akaa u Gadu hên bi seti di wooko a unu hati. Ma nöo fa u dê aki, un kê puu unu seei a di Akaa leiki tjêen go dou ku di fuunu seei kaakiti nö?

⁴ Hii dee sitaafu un bi tja a fesi di un bi ko nunjun a di biibi dê, nöo u sösö un tja de nö?

⁵ Nöo fa Masa Gadu ta da unu di Akaa fêen ta du foombofoombo soni a unu dê, nöo faandi mbei a ta du sô? Fu di un ta hoi wêti mbei nö, naa fu di un bi jei di Buka nöo un ko ta biibi nëen?

Aki Paulosu ta lei fa Gadu bi tei Abahamu fëen sëmbë u di

biibi fëen hedi.

⁶ Wë dee sëmbë, mi kè fuun toona mëni di soni di un bi jei u di gaan sëmbë fuu de kai Abahamu. Biga de sikifi soni fëen a Gadu Buku taa, fa a biibi Gadu dë nõo fëen mbei Gadu si ën kuma an booko ën wëti wan daka.

⁷ Nõo hën a ko fika sò taa dee sëmbë ta biibi Gadu nõo de wë Gadu ta luku kuma gbelingbelin mii u Abahamu, biga de djei ën a di biibi.

⁸ Nõo di Buku u Gadu bi taki tu taa te wan daka nõo dee sëmbë dee an dë Isaëli sëmbë o ko ta biibi, nõo Gadu o si de kuma de an bi booko ën wëti wan daka fu di biibi u de hedi. Nõo di Buka u Masa Jesosi aki sò, hën wë i si di Buku bi taki dë e. Nõo hën wë Gadu bi ta mëni tu di a taki da Abahamu taa:

A i hii fõluku u di goonliba sa feni heepi.

⁹ Nõo da sò e, dee sëmbë. Ee u ta biibi kumafa Abahamu bi biibi, nõo woo feni di bunu u Gadu leti kumafa i si di gaan biibima dë bi feni ën.

Aki Paulosu ta lei de taa Masa Jesosi puu u a di siba u dee wëti.

¹⁰ Ma hii dee sëmbë dee ta mëni u de hoi wëti fu de ko dë bumbuu sëmbë a Gadu wojo, nõo di siba u Gadu kisi de kaa e. Wë biga a dë a di Buku u Gadu taa:

Ee wan sëmbë ja ta hoi hii dee wëti u Gadu tuu

dee dë sikifisikifi a di Buku aki,

nõo di siba u Gadu dë a i liba e.

Sò di Buku taki.

¹¹ Ma nõo u sabi kaa taa na wan sëmbë sa ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo fu di a ta hoi wëti hedi e. Biga di Buku taki mõn taa:

Di sëmbë di ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo

fu di a ta biibi nëen hedi,

nõo hën nõo o feni di libi u Gadu.

¹² Nõo wëti hoi, nëen da biibi e, dee sëmbë. Biga dee wëti dë seei taki taa:

Di sëmbë di ta du, hii, dee soni

dee dë sikifisikifi aki

o feni libi a Gadu.

Wë nõo nëen da biibi mõn e. Nõo hën tu, fa a taki dë, nõo hën da dee wëti siba u kaa. Biga na wan sëmbë tjika u hoi dee wëti u Gadu sõndõ misi.

¹³ Ma fa i si, Jesosi, Keesitu sai dë, hën puu u a di siba u dee wëti naandë. Biga di Buku taki mõn taa,

Hiniwan sëmbë di de tei hëngi a pau kii,

nõo di siba u Gadu wë kisi ën.

Nõo fa de tei Masa Jesosi hëngi a di lakpa pau kii dë, nõo hën wë da di siba u Gadu kisi ën fuu hedi e, dee sëmbë.

¹⁴ Nõo di soni mbei a du ën, fu hii sëmbë sa feni di bunu u Gadu awaa, kumafa Gadu bi paamusi Abahamu. Nõo a ko dë taa, na Isaëli sëmbë wanwan ma, hii sëmbë, ee i biibi a Jesosi Keesitu liba nõo joo feni di bunu dë. Nõo Gadu o da i di Akaa fëen tu di a bi paamusi u, fu di i ta biibi nëen liba.

Aki Paulosu ta lei de taa wëti an sa puu di buka u Gadu.

¹⁵ Wë dee sëmbë u mi aki o, un boo taki di soni aki sò kumafa libisëmbë guwenti taa te i ku wan sëmbë mbei buka a wan soni te un sitampu ën a lanti fesi, nõo na wan sëmbë sa puu di buka dë mõn e. Nõo sõseei de an o sa buta wan oto soni nëen liba mõn tu. Biga di buka mbei sò kaa.

¹⁶ Nõo sò wë, Masa Gadu mbei wan buka ku Abahamu te a kaba taa a di bõngõ fëen hii sëmbë u goonliba sa feni heepi. Nõo fa a taki ën dë, an bi taa "dee bõngõ" e, ma a bi taa "di bõngõ". Nõo di bõngõ dë nõo hën da, Jesosi, Keesitu.

¹⁷ Nõo di ten di Gadu bi mbei di buka ku Abahamu naandë, nõo dee Isaëli wëti an bi dë eti e. A baka fõhõndõ-ku-diiteni jaa bifõ dee bakamii fëen ko kisi dee wëti a Gadu awaa u de musu hoi. Ma nõo fa de ko kisi de seei, ma dee soni Gadu bi paamusi Abahamu di a mbei di buka ku ën dë, de an puu mõnsõ.

¹⁸ Biga ee a dë taa dee wëti dee ko a baka dë musu hoi ufõ sëmbë sa feni dee bunu u Gadu, nõo an bi o dë taa Gadu ta da sëmbë dee bunu fëen u sòsõ fu di paamusi fëen hedi.

Ma na sò a dë e, dee sëmbë. Gadu ta da u dee bunu fëen u sòsõ ku ën bunuhati, sõndõ u ta hoi wëti e, fu di sò a bi paamusi Abahamu.

Aki Paulosu ta lei de un heepi dee wëti Gadu bi da Mosesi

abi da u.

¹⁹⁻²⁰ Wê nõö mi hakisi unu e, dee sêmbê, ku un pakisei Gadu da u dee wêti? Wê a da u de faa lei u andi da bunu ku andi da hogi, nõö fu de hoi u a pasi tu fu te dou di juu di Masa Jesosi o ko. Biga hên wê bi da di bõngö di Gadu bi paamusi Abahamu taa woo feni heepi nëên.

Nõö di paamusi di a bi paamusi dë, a hebi möön dee wêti a bi da a baka e. Biga di Gadu bi mbei di buka ku Abahamu, nõö hên ku ên wanwan tõ nõö bi mbei ên. Oto sêmbê an bi dë ku de a de mindi. Ma dee wêti, mindima hên wê tja de ko e. Biga Gaangadu manda dee basia fêên kõndê u de tja dee wêti ko da Mosesi, nõö hên Mosesi tei de hên a tja de go da dee Isaêli sêmbê fu de musu ta hoi.

Aki ta lei faandi mbei dee wêti

u Gadu bi ko.

²¹ Wê nõö unfa un mêni u dee wêti dë? De ta fia ku dee paamusi u Gadu dee a bi paamusi Abahamu nõ? Wê nõnõ, de an ta fia ku dë e. Kwetikweti. Biga ee wêti bi sa dë di u bi sa hoi tee nõö hên u kisi libi a Gadu, nõö hên da wêti bi o mbei u ko bumbuu sêmbê a Gadu wojo tuu. Ma an dë sô e!

²² Biga hii u libisêmbê tuu dë a hogidu basu, leti kumafa i si di Buku u Gadu bi taki kaa. Wa sa kumutu nëên basu fuu ko bumbuu sêmbê möönsõ.

Ma dee sêmbê dee ta biibi a Jesosi Keesitu liba, nõö de nõö sa kumutu a wogi du basu u de feni di bunu di Gadu bi paamusi dee sêmbê ta biibi nëên.

²³⁻²⁴ Wê un boo taki ên sô, taa Masa Gaangadu bi buta u a dee wêti dë basu fu de ta hoi u gingin seei a pasi fu te „Jesosi„ Keesitu ko. Nõö di a ko, hên a tja di pakisei u Gadu ko a dõõ taa ee u biibi nëên nõö woo ko dë bumbuu sêmbê a Gadu wojo.

²⁵ Nõö fa u dë aki, wa dë a dee wêti basu möön e, dee sêmbê, fu di u ko ta biibi a Masa Jesosi.

Aki Paulosu ta lei de fa biibima ku biibima dë a Gadu wojo.

²⁶ Dee sêmbê o, fa un ko ta biibi a Jesosi Keesitu liba dë, nõö un ko mihi u Gadu e.

²⁷ Fa i si un ko nama ku ên tei dopu dë, nõö unu ku ên tuu ko dë di wan sêmbê.

²⁸ Nõö aan toobi e, ee i dë Dju sêmbê ee ja dë Dju, ee i dë saafu ee ja dë saafu, ee i dë womi ee i dë mujêê, ma fu di un dë sêmbê u Masa Jesosi Keesitu, nõö unu tuu ko dë di wan.

²⁹ Nõö a Gadu wojo, nõö unu wê da dee gbelingbelin bõngö u Abahamu e, nõö woon kisi hii dee bunu Gadu bi paamusi ên taa a o da dee bõngö fêên.

4

Aki Paulosu ta taki soni u

di guduma mii.

¹ Wê nõö aki woo taki soni u wan guduma mii. A dë sô taa te a dë mihi nõö an dë fêên seei eti e. Aluwasi fa a o abi hii dee gudu fêên tata a bakaten seei, ma a dë a sêmbê basu leti kuma saafu nõö.

² Hên tata o buta wanlõ futuboi faa kijjêên dëên, nõö de o ta tjêên ta manda a soni fu tee juu fêên dou faa kumutu a sêmbê basu.

³ Wê nõö a fesi, nõö sô wê u bi dë tu e, dee sêmbê, a dee wêti u libisêmbê basu.

⁴ Ma teefa di leti juu u Gadu dou, nõö hên a manda di Womi Mii fêên ko a goonliba. Wan mujêê pai ên leti kumafa mujêê ta pai mihi nõö. Hên seei bi dë a wêti basu tu e.

⁵ Nõö fa a ko dë, a ko faa puu u a wêti basu buta ko mihi u Gadu „kumafa di guduma mii bi kumutu a dee futuboi basu„. Biga a buta u fuu kisi hii dee soni dee wan mii u Gadu musu kisi.

⁶ Nõö fu di u dë mihi u Gadu, hên a manda di Akaa u di Womi Mii fêên ko a u hati. Hên ta mbei u ta wai ku ên ta kai ên „Taata“.

⁷ Wê nõö sô a waka e, dee sêmbê. Wan dë a wêti basu möön kuma wan saafuma e, ma un ko dë mihi u Masa Gadu fu di unu ku „hên mii Jesosi„ Keesitu ko di wan. Nõö woon feni hii dee bunu dee a buta da unu fuun feni fu di un dë mihi fêên e.

Aki Paulosu ta gandji da de möön u dee wêti hedi.

⁸ Ma kumafa u bi taki dë seei, dee sêmbê, a fesi wan bi sabi Masa Gadu e. Un bi dë saafu a wanlõ soni de ta kai gadu basu, ta hoi dee wêti u de. Ma hii fu di dë na Gadu seei de bi dë.

⁹ Ma nõö di ten un ko sabi Masa Gadu, ma fuu taki, Masa Gadu hên fosu ko sabi unu, wê nõö andi mbei un toona go a dee lõ sôsõ wêti dë möön u du? Saafu un kè dë sô möön nõ?

¹⁰ Wê biga misikuma un toona ta hoi wantu wêti apaiti möön di ta nama a liba, bamba daka, ee nasõ jaa.

¹¹ Hën mbei wë mi ko fëëë da unu e, dee sëmbë, taa fa mi bi ta wooko a unu mindi dë, nöö u sôsö mi bi ta wooko.

¹² Dee sëmbë o, mi ta begi unu gaantangi e, taa be un toona ko dë leti kumafa i si mi dë aki. Biga mi wë da wan Isaëli sëmbë di bi ta hoi dee wëti fu mi ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo. Te wan pisi nöö hën wë mi disa de ko ta libi söndö hoi de, kuma unu. Nöö hën fa u dë aki misikuma un kë ko tei dee lö wëti dë awaa ta hoi. Wë nöö an bunu e.

Aki Paulosu ta mëni de a di fa

de bi libi ku ën.

¹² Dee sëmbë o, mi begi unu, un boo toona libi kumafa u bi dë e. Wë biga di mi bi ko a unu dë, nöö na wan daka un bi libi hogi ku mi seei.

¹³ Mi kë fuun toona mëni di soni mbei mi bi ko fika ku unu ala. Mi bi suwaki e, nöö hën wë un bi hoi mi. Nöö fa un bi hoi mi dë, nöö naandë a waka mbei mi konda di Buka u Masa Jesosi fosu toon da unu.

¹⁴ Nöö a di ten dë, na wan fuunu seei bi mbei mi fa u di siki di bi dë a mi sinkii. Fa a bi dë wan fuka soni da unu seei, ma töku wan bi sôsö mi e, ma un tei mi leti kuma wan basia u Masa Gadu Köndë, kuma Jesosi Keesitu seei. Sö wë un hoi mi bunu tjika.

¹⁵ Nöö di gaan wai di un bi ta wai ku mi naandë, naasë a dë? Wë biga mi sa piki sëmbë gbelin seei taa soni an fika di wan bi sa du da mi a di ten dë. Ee dee wojo sii fuunu a unu sinkii dë seei un bi sa diki puu, nöö un bi o puu de da mi.

¹⁶ Wë nöö andi mbei mi ku unu poi? Fu di ma ta kwei fan da unu ma mi ta fan ku unu gbelantingbelin, nöö hën di soni dë mbei mi ku unu ko felantima nö?

Aki Paulosu ta bai de

a dee sëmbë dee kë tjä de ko

buta a wëti basu.

¹⁷ Wë be mi bai unu a wan soni e, dee sëmbë. Fa i si dee sëmbë ta biinga ku unu naandë, nöö na bunu fuunu de kë sö e. Ma puu wë de kë puu unu a u, be un go ta kule a de baka.

¹⁸ Wë nöö ee wan sëmbë ta biinga ku unu nöö a bunu, ee a dë taa fu wan bumbuu soni hedi. Biga söseei mi ta biinga ku unu kaa. Ma nöö na te mi ta dë ku unu bifö mi ta biinga sö e, ma hiniwanten.

¹⁹ Biga fa i si u dë aki, dee mii, mi toona ko dë seei a wan gaan fuka fuunu hedi, leti kuma te wan mujëë dë a pai liba. Biga mi ta biinga seei da unu möön fu mi sa si di bumbuu libi fu Jesosi, Keesitu a unu.

²⁰ Ma fa mi ta bai unu aki seei, nöö na sö mi bi kë e. Mi bi kë fan ku unu a wan möön suti fasi. Fëën mbei mi kë toona ko a unu ala möön hii soni, biga mi a' booko hedi fuunu gaanfa e.

Aki Paulosu ta konda soni u Abahamu ku de tu mujëë fëën.

²¹ Wë un dee sëmbë dee kë libi a wëti basu dë, un konda da mi. Wan bi jei di oto u Abahamu di dë sikifikifi a Gadu Buku ö?

²² Wë a dë sö taa Abahamu bi pai tu womi mii. A pai wan ku di saafu mujëë, nöö a pai wan ku di tööu mujëë fëën.

²³ Nöö di mii di a pai ku di saafu mujëë, hën an pai a wan foondo fasi e. Ma di mii di a pai ku di tööu mujëë fëën hën pai a wan foondo fasi. Biga Abahamu ku ën mujëë an bi pai wan daka, ma fu di, Gadu bi paamusi de taa a o da de wan mii nöö hën mbei de ko pai ën.

²⁴ Nöö di soni dë leti kuma wan nongö sö, fu de tu buka Masa Gadu bi mbei ku libisëmbë. Boo taki ën sö taa di saafu mujëë, hën da di buka Masa Gadu bi mbei ku dee Isaëli sëmbë di a da de dee wëti fu de musu hoi. Di fii mujëë, hën da di buka Gadu bi mbei ku Abahamu di a paamusi ën taa a o dëën sömëni soni fu di a ta biibi ën hedi. Nöö di saafu mujëë, hën de kai Hagali, nöö dee bakamii fëën tuu dë a saafu leti kuma de mama.

²⁵ Wë nöö a di kununu de kai Sinai na Alabia Köndë, nëën hedi ala Gadu bi da dee Isaëli sëmbë dee wëti u de musu hoi. Nöö di kununu dë, a ta da u mëni u di saafu mujëë. Biga leti kumafa i si Hagali ku dee mii fëën bi dë a saafu, nöö söseei Isaëli sëmbë dë a saafu u dee wëti Gadu da de naandë fu te kisi fa u dë aki eti. Söseei fa Jelusalen sai dë, hën da di hedi köndë fu Isaëli sëmbë, nöö hënseei dë kuma di saafu mujëë tu. Biga a dë a saafu te kisi hii dee sëmbë fëën. De tuu dë a wëti basu.

²⁶ Ma de ta kai wan oto köndë Jelusalen möön tu e, ma hën an dë a goonliba aki. A dë a Masa Gadu ala, nöö di naandë dë kuma di tööu mujëë u Abahamu. Biga an dë saafu a wëti basu. Ma hën a dë fiifii. Nöö hën wë da mama köndë fuu e, dee sëmbë, biga u seei wa dë a wëti basu tu.

²⁷ Nöö haika fa di Buku taki e. A taa:

I da wan mujëe ja bi ta pai,
 ma fa u dë aki, i sa ko dë waiwai awaa.
 Aluwasi fa bëë an bi njan i wan daka,
 ma seei joo ta wai.
 Fa i bi dë i wanwan tō naandë,
 nōō joo ko abi mii seei tee a hia awaa
 möön di mujëe di i si bi abi di manu fii.
 Sō di Buku taki e.

²⁸ Nōō ku sō wan paamusi u Gadu Sala pai di mii de kai Isaki e. Nōō sōseei, dee sēmbë, fa mi ku unu ko miii u Gadu aki, nōō di paamusi u Gadu hën wë mbei u ko sō e. „Biga Gadu paamusi u taa ee u biibi a Masa Jesosi nōō u sa ko miii fëen.”

²⁹ Nōō leti kumafa i si di mii u Hagali bi ta toobi Isaki a di ten ala, nōō sō nōō a dë ku u fa i si u dë aki tu. Biga dee sēmbë dee dë libisēmbë mii nōō, de ta toobi u dee sēmbë dee ko dë miii u Gadu ku di kaakiti u di Akaa fëen.

³⁰ Wë unfa di Buku u Gadu taki möön? A taa:
 Jaka di saafu mujëe ku ën mii puu dë,
 be de go.

Biga di gudu u di tata,
 di saafu mii an o feni na wan kodo soni fëen möönsō.
 Ma di mii u di fii mujëe, hën wanwan nōō o feni ën.
 Sō a sikifi a di Buku e.

³¹ Wë da sō a dë e, dee sēmbë. Wa dë kuma mii u di saafu mujëe e, ma u dë kuma mii u di fii mujëe.

5

Aki Paulosu ta taki da de

u de fika fifii.

¹ Wë dee sēmbë o, di soni mbei „Jesosi, Keesitu puu u a di sitaafu u dee wëti basu, hën da fuu musu ko dë fifii e. Wë nōō be wan toona go dë a wëti basu möön, ma un boo fika fifii sō wante.

² Nōō un haika. Mi Paulosu ta fan ku unu aki, taa ee wan sēmbë i tei di maaka u Isaëli a i sinkii fu hën musu mbei i ko bunu ku Gadu, nōō hën da di dëdë u „Masa Jesosi, Keesitu an heepi i seei eti e.

³ Fa i si mi fan aki, nōō sō nōō mi o ta fan ku hiniwan sēmbë di tei di maaka naandë, taa fa i seti hoi wëti dë kaa, nōō i musu ta hoi hii dee wëti tuu te dou, ufō i sa ko bunu ku Gadu.

⁴ Nōō hën wë da un koti paati ku „Jesosi, Keesitu. Biga un kumutu a di soni di Gadu du da u ku ën bunuhati toona kai go a wëti basu möön.

⁵ Ma fa i si uu dë aki, wa dë sō e. Biga uu sabi taa Masa Gadu buta u bumbuu sēmbë nëen wojo kaa fu di u ta biibi ën hedi. Nōō di Akaa u Gadu wë, hën ta mbei u abi di biibi dë e, dee sēmbë. Fëen mbei u dë ku wai ta mēni di daka di woo ko bumbuu ku telu a u libi.

⁶ Nōō fa i si u nama ku Jesosi Keesitu aki, ee i abi di maaka, ee ja abi di maaka, an dë wan wojo soni e. Ma ee u ta biibi a Masa Jesosi te di lobi u Gadu dë u si a u libi, nōō hën da di soni Gadu ta suku a u fa u dë aki.

⁷ Un bi ta libi seei tololo nango e, dee sēmbë. Wë ambë seei ko tapa unu mbei wan ta piki dee tuutuu soni u bi konda da unu möön?

⁸ Fa de tja di njunjun lei ko a unu dë, nōō na a di Gadu di kai unu fuun ko sēmbë fëen a kumutu e.

⁹ Biga di lei dë o poi dee bumbuu lei fuunu tuu fiaa, leti kumafa te wan kodo fisi poi a suwa nōō a ta kisi dee otowan tuu.

¹⁰ Ma tōku fa un ta hēngi nango ala seei, ma mi ta biibi a Masa taa woon toona ko nama ku mi nōōmō. Ma nōō di sēmbë di tja di buuja libi naandë ko a unu, Masa Gadu o sitaafu ën nōōmō e, aluwasi ambë a dë.

¹¹ So sēmbë ta mindi soni da mi taa mi ta manda sēmbë eti fu de musu koti di maaka u Isaëli a de sinkii ufō de sa ko bumbuu sēmbë a Gadu wojo. Wë nōō ee sō mi ta lei sēmbë tuu, nōō faandi mbei dee Isaëli sēmbë ta toobi mi sō? Biga di lei dë an ta toobi de e. Ma di lei u Masa Jesosi fa a dëdë da u a di lakpa pau puu u a wëti basu, hën ta toobi de.

¹² Wë dee sēmbë dee ta buta ku unu ku di maaka u Isaëli soni dë, nōō mi kē fu de koti de sen kamian kolom puu a de sinkii tuwë wante „be di maaka soni dë kaba a mi jesi.”

Aki Paulosu ta lei de fa

u de libi awaa.

¹³ Wë dee sëmbë u mi aki, Masa Gadu bi kai unu puu a wëti basu fuun ko dë fiifi tuu e. Ma na fuun pasa maaka go ta du hii dee hogi dee di hati fii ta manda i fii du. Kwetikweti! Ma un musu ta lobi unu na unu ta dini unu seei makandi.

¹⁴ Wë biga „ee wëti un kë hoi sô, „nöö be un hoi di wan kodo wëti aki. Hën da i musu ta lobi di otowan fii kumafa i lobi i seei. Nöö te i du sô kaa, nöö hën da i hoi hii dee wëti u Gadu tuu. Na wan u de o fika.

¹⁵ Ma ee un sai dë ta kosi dee otowan fuunu ta feti ta du taku soni ku unu seei makandi kuma taku mbeti, nöö un luku bunu e. Biga dee soni dë o poi unu kaba a sôsö gbedeede.

Aki ta lei di tooka u te i dë a i seei leiki, ku te di Akaa

u Gadu ta tii i.

¹⁶ Nöö mi taki e, dee sëmbë, un musu buta unu seepi a di Akaa u Masa Gadu leiki, nöö wan o ta du dee hogi soni dee di hati fii ta manda i fii du.

¹⁷ Wë biga na dee lö soni dë di Akaa u Gadu ta kë a u e. Söseei di bunu di di Akaa kë fuu du, nöö nëën di hati fuu ta kë fuu du. Nöö sô de dë ta fia ku deseei makandi te wa sa du dee soni u kë du.

¹⁸ Ma ee i buta i seei a di Akaa u Gadu leiki, nöö an o dë fii musu ta duwengi i seei fii ta hoi pepei wëti möön e, biga di Akaa hën o ta tii i kaa.

¹⁹ Nöö dee soni di hati fii ta manda i fii du dee na ta kai ku Gadu, nöö hii sëmbë sa si taa de wë disi:

I ta libi jajo libi.

I ta libi fanafti libi söndö sen.

I ta du pepei hogi a di së u manu ku mujëë soni.

²⁰ I ta dini oto gadu möön leki Masa Gadu.

I ta wisi sëmbë.

I ta buuse sëmbë.

I lo' fia ta buja ku sëmbë.

I ta djalusu da otowan.

I a' taku hatiboonu.

I ta biinga fii wanwan tö musu feni bunu.

I lo' u suku toobi ta pii oto ta paati sëmbë ku sëmbë.

I ta hai i seei puu a sëmbë dendu fu hiniwan piki soni hedi.

²¹ I ta haun ku sëmbë.

I ta bebe soni ta döngö ta du fanjanfanjan soni, ta libi hii dee lö libi dë.

Nöö mi ta bai unu wan pasi möön kumafa mi bi bai unu kaa, taa dee lö sëmbë ta libi dee lö libi dë, de an o dë a dendu u dee sëmbë Gadu ta tii möönsö e.

²² Ma te di Akaa u Masa Gadu ta tii i, nöö dee soni aki o dë a i libi:

Joo ta lobi sëmbë.

Joo dë ku wai a i hati.

Joo abi kötôhati.

Joo abi pasensi.

Joo abi tjalihati u sëmbë.

Joo abi bunuhati.

Sëmbë o sa futoou i a soni.

²³ Joo abi sakafasi.

Joo ta tii i seei a soni.

Nöö ee u libi sô, nöö wa o poi na wan wëti e, dee sëmbë.

²⁴ Nöö u dee sëmbë dee dë u Jesosi Keesitu, nöö uu kaba ku dee awoo libi fuu dee u bi ta libi e. Fa u bi ta hangi u du dee soni dee an ta kai ku Gadu dë, nöö u kaba ku dee lö soni dë gbedeede. A dë sô kuma u tja de go peka disa a di lakpa pau ka de bi kii Masa Jesosi, fu de aan kaakiti a u liba möön.

²⁵ Biga fa u dë aki, di Akaa u Masa Gadu da u wan nunjun libi. Wë nöö di a da u ën sô kaa, dee sëmbë, nöö un boo dë nëën leiki e.

²⁶ Wan musu ta suku hei ku në, biga dee soni dë ta tja haun ku toobi ko.

6

Aki Paulosu ta lei de fa u

de libi ku deseei.

¹ Wë dee sëmbë u mi o, kandë wan fuunu du wan soni di an kai ku Gadu. Nöö te a pasa sô, nöö un dee sëmbë dee di Akaa u Gadu ta tii, nöö unu wë musu toona heepi di sëmbë dë

tjēen a wan saapi fasi ko buta a pasi baka. Ma nöö fa i si i ta heepi en dē, nöö i musu kōni ku i seei tu e, biga i seei sa misi tu.

² Un musu ta heepi unu seei makandi ta tja dee fuka fuunu e, dee sēmbē. Nöö te un du sō kaa nöö hēn da un ta hoi dee wēti u „Masa Jesosi, Keesitu.

³ Nöö ee wan sēmbē i ta mbei i seei hei ma ja dē sō, nöö hēn da i ta ganjan i seei e.

⁴ Hiniwan sēmbē musu wegī di soni a ta du luku ee a bunu, ee an bunu, nöö joo dē waiwai. An o dē fii luku ee di fii kai ku di u di otowan.

⁵ Wē biga hiniwan sēmbē musu piki Gadu hēnseei a dee soni dee a ta du.

⁶ Nöö ee wan sēmbē i ta lei Gadu wōutu a wan sēmbē, nöö i musu libi bunu ku di sēmbē dē ta paati dee bunu fii ku en.

⁷ Nöö wan ganjan unu seepi e, dee sēmbē, „taa di Gadu puu u a wēti basu kaa nöö u sa libi fa u kē. Wē biga wan sa hoi Gadu a sipootu.

Di soni di i paandi, hēn nöö joo koti.

⁸ Di sēmbē di butēen seei ta du dee hogi soni dee hēn hati ta mandēen, nöö a o poi kaba a sōsō u teego. Ma di sēmbē di butēen seei a di Akaa u Gadu basu ta du dee soni di Akaa ta mandēen, nöö hēn di Akaa o da di libi u teego.

⁹ Nöö fēen mbei u musu ta du bunu nango nōömō. Wa musu wei möönsō. Nöö ee wa lasi hati nöö te di lepi ten dou nöö woo koti nōömō.

¹⁰ Fēen mbei ee u feni pasi u du wan sēmbē bunu nöö u musu du en wante. Sō u musu libi ku hii sēmbē e, ma möön gaanfa ku dee oto sēmbē dee ta biibi Masa kuma u seei.

Aki Paulosu wasikōi de wan pasi möön ufō a tapa di biifi.

¹¹ Dee sēmbē o, un luku fa dee sikifi maaka a di pampia aki bigi.

¹² Ma mi ta mbei en sō nöö, biga mi kē bai unu taa, dee sēmbē dee lo' u hoi wēti dē, sōsō gafa tō nöö de ta suku a libisēmbē. Hēn mbei wē de ta duwengi unu fuun musu tei di maaka u Isaēli a unu sinkii. Na fu wan oto soni mbei, ma de an kē fu dee oto sēmbē u de toobi de. Biga de o kisi sitaafu ee de piki taa fa „Jesosi, Keesitu dēdē a di lakpa pau dē, nöö a puu u a wēti basu.

¹³ Fa dee lö sēmbē koti de sinkii dē seei, ma de an ta hoi dee wēti u Gadu e. Ma de kē fuun musu koti di maaka be de feni gaan nēbai taa de wini unu tja ko a de sē.

¹⁴ Ma mi, fa mi dē aki, ma ta njan buka a oto soni möönsō möön leki di dēdē Masa Jesosi Keesitu dēdē da u a di lakpa pau. Hēn nöö mi ta kai gaan soni. Nöö hēn wē puu mi a dee soni u goonliba aki basu.

Wē biga dee soni goonliba sēmbē ta kai gaan soni, nöö ma ta kai de soni möön e. Sōseei dee soni mi ta kai gaan soni aki, nöö de an dē wan wojo soni da de tu.

¹⁵ Mi taki e, dee sēmbē, ee i abi di maaka, ee ja abi di maaka, an dē wan wojo soni. Ma ee i ko feni libi a Masa Jesosi Keesitu te i ko wan hii njunjun sēmbē, nöö hēn da di gaan soni fa u dē aki.

¹⁶ Nöö un dee sēmbē ta libi kumafa mi ta lei unu aki, mi ta begi Masa Gadu da unu tuu taa a musu dē ku unu ku en bunuhati ta da unu kötōhati e. Biga fa un dē aki, unu da dee apaiti sēmbē u Gadu.

¹⁷ Nöö mi ta begi unu tu, taa wan mbei sēmbē toobi mi ku dee soni aki möön e. Biga dee maaka dee mi kisi u dee fon de bi foo mi fu Masa Jesosi hedi, nöö de tuu dē leti a mi sinkii aki kaa.

¹⁸ Sōö. Wē mi o tapa aki, dee sēmbē. Masa Jesosi Keesitu musu dē ku unu ta tja unu ku en bunuhati. A tan sō.

Di biifi Paulosu manda da dee biibima u Efeise

Wan wöutu a fesi.

Wê di pampia aki, hên da wan pampia di Paulosu mbei da dee biibima u Masa Jesosi dee dë a di kôndë de kai Efeise. Paulosu bi dë wan u dee gaan tjabukama u Masa Jesosi de ta kai apösutu. Nöö fa a mbei di pampia aki, nöö a djei kuma na dee Efeise sëmbë wanwan a mbei ên da, ma a mbei ên da hii dee oto biibima tuu dee dë a di pisiwata naandë. Di a dë a Loomë a dunguwosu, nöö hên wë a mbei ên e.

Nöö a mbei ên u dee sëmbë musu sabi di pakisei Gadu abi taa a kë tja hii mundu ko buta a Masa Jesosi basu. Hên a toona ta leti de taa di de ku Masa Jesosi ko di wan kaa, nöö sëmbë musu si ên a de libi.

Aki di biifi seti.

¹ A di pampia aki mi ta manda gaan odi da unu dee biibima u Masa Gadu dee dë a Efeise ala, dee ta waka a Masa Jesosi baka ta biibi nëën tuutuu. Mi, Paulosu, ta fan ku unu aki, wan u dee tjabukama u Jesosi Keesitu di Gadu seei bi buta. Nöö mi ta mbei di pampia aki manda gaan odi da unu,

² taa Masa Gadu u Tata ku Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ku de bunuhati. De musu da unu böö.

Aki Paulosu ta konda da de u dee bunu Gadu da u

fu Masa Jesosi hedi.

³ Wê dee sëmbë, mi ta hopo Masa Gadu në e, di Tata u Masa Jesosi Keesitu. Mi ta dëën tangi u di a naki u sô wan gaan kôlôku. Biga a seeka di akaa fuu a hii futu, nöö a da u hii dee bunu fëên kôndë tuu dee a abi u da u, u di u ku „Jesosi, Keesitu ko di wan.

⁴ Biga gaanduwe kaa bifö Masa Gadu mbei goonliba, nöö a bi pakisei buta dë kaa taa a o tei u ko sëmbë fëên, u di Masa Jesosi o dëdë da u fuu ku ên sa ko di wan. A bi buta taa a o seeka u fuu musu ko dë gbelingbelin sôndö föutu nëën wojo. U di a lobi u hedi,

⁵ hên mbei a bi buta taa a o tei u ko mii fëên fu di u ku Jesosi Keesitu o ko di wan. Nöö sô a feni ên taa a bunu.

⁶ Nöö fëên hedi a musu kisi gafa ku gaan nëbai e, u di gaan bunuhati fëên di a abi da u te a mbei u ku di lobi mii fëên, Masa Jesosi, ko di wan. Nöö u sôsö seei a du ên da u o.

⁷ Nöö di bunuhati di Masa Gadu abi fuu dë, a bigi pasa maaka e, dee sëmbë. Biga fu di Masa Jesosi dëdë tuwëên buuu a goon paka da dee wogi du fuu da u dë, hên mbei Masa Gadu puu u a bëë. Sô wan gaan bunuhati a abi e!

⁸ Nöö hên a toona da u fusutan. A limbo u wojo gbegede seei.

⁹⁻¹⁰ Biga a mbei u ko sabi dee tjubitjubi pakisei dee a bi abi nëën hati, fu di a o manda Masa Jesosi ko a goonliba.

Biga a bi pakisei ên buta dë kaa taa te di juu dou nöö a o tja hii soni u mundu ko buta a „Masa Jesosi, Keesitu maun. Dee soni u goonliba aki ku dee u liba ala tuu a o buta nëën maun, fu hên musu dë Masa u hii de tuu. A bi buta dee soni a fesi kaa, nöö awaa a mbei u ko sabi de.

¹¹ Nöö sôseei a buta a fesi taa a o tei u ko sëmbë fëên fu di u ku Masa Jesosi Keesitu o ko di wan. Wê nöö sô a pasa tuu, biga di soni di Gadu kë hên nöö o pasa nöömô.

¹² Nöö „u Isaëli sëmbë„, u musu tja nëbai ko da Gadu e, u di fa a ta heepi u tjika. Biga „u bi ta mëni di Keesitu faa musu ko heepi u nöömô, nöö hên di a ko, nöö„ u fosu ko biibi nëën. Hên mbei u musu tja nëbai ko da Gadu.

¹³ Wê nöö unu seepi tu, „un dee sëmbë na u Isaëli„, di unu ku Masa Jesosi ko di wan, nöö hên Masa Gadu da unu di Akaa fëên di a bi paamusi taa a o da dee sëmbë fëên. Biga di Bunu Buka Gadu manda da u aki, hên da di leti buka di ta lei u fa Gadu ta heepi u fuu kumutu a didibi faja. Nöö di un jei ên nöö hên un piki ên, nöö hên a da unu di Akaa fëên kuma wan nôbu taa un dë sëmbë fëên.

¹⁴ Nöö di Akaa u Gadu di u ta taki aki, a dë kuma wan gaan gudu a da u a fesi e, fu lei u taa te di juu dou faa puu u a hogi basu ku telu, nöö a o da u hii dee soni tuu dee a bi paamusi u da dee sëmbë fëên.

Wê nöö, dee sëmbë, mi taki e, fu dee soni dë hedi mbei Masa Gadu musu kisi gafa ku gaan nëbai e!

Aki Paulosu ta begi da dee sëmbë a peipei soni.

¹⁵⁻¹⁷ Wê nöö dee sëmbë, „di un dë a dendu u dee sëmbë u Gadu dee o feni dee bunu fëên„, nöö hên mbei mi ta begi Masa Gadu, di nëbai Tata fuu ku di Gadu u Masa Jesosi Keesitu, da

unu. Mi ta dëen tangi fuunu hedi nõömö. Biga mi jei fa un ko ta biibi a Masa Jesosi tjika, ku fa un ta lobi dee oto biibima kuma unu a hii kamian.

Nöö mi ta begi Gadu u di Akaa fëen musu da unu kõni ku fusutan fuun musu sabi Gadu mõn bunu.

¹⁸ Mi ta begi taa wojo fuunu musu ko limbo fuun sa ko sabi di bunu di a bi kai unu fuun musu feni nëen. Biga a paamusi u wanlõ gaan waiti gudu faa da u, fu di u dë sëmbë fëen hedi.

¹⁹⁻²⁰ Nöö mi ta begi tu taa un musu ko sabi di kaakiti u Gadu di dë a u, fa a bigi tjika, be a ta wooko a unu libi. Biga ku di wan seei kaakiti dë a weki ‚Jesosi‚ Keesitu puu a dëdë tjëen go buta nëen letimaun së a liba ala.

²¹ A tei ën buta a hii dee kõnu ku dee gaama ku dee kabiteni ku hii dee takima u kõndë ku dee u mundu ala tuu liba. Nöö hën a dëen nëbai pasa hii dee sëmbë u di ten aki tee kisi ku di oto ten di o ko a baka.

²² Da sö Masa Gadu buta hii soni a Masa Jesosi basu e. Söseei a butëen hedima u hii soni fu u dee biibima tu. Biga leti kumafa i hedi abi taki a hii i sinkii liba, nõö sö Masa Jesosi ku u dee sëmbë fëen dë tu. Hën ta taki a u liba.

²³ Nöö fa u ku ën dë di wan sinkii aki, nõö a buta taa u ku hii mundu tuu o ko dë gbelingbelin ‚kumafa Gadu seei bi pakisei fuu dë.‘

2

Aki Paulosu ta mëni dee sëmbë fa de bi dë kuma dëdëdëdë sëmbë ma Gadu puu de a di dëdë dë.

¹ Dee sëmbë o, fa un bi dë a fesi ta libi a di hogihati fasi fuunu dë, nõö un bi ta böö nõö e, ma wan bi dë ku libi eti ‚biga unu ku Masa Jesosi bi dë paatipaati.‘

² Un bi ta libi kumafa dee sëmbë u di goonliba an dë u Masa Gadu ta libi. A di didibi baka un bi ta waka e, di abi taki a dee oto didibi dee dë a mundu ala tuu. Nöö fa u dë aki a ta wooko eti a dee sëmbë hati dee na kë piki Gadu buka.

³ Nöö sö u seei bi ta libi a fesi tu e. U tuu bi ta libi kumafa u kë. Hiniwan hogi pakisei, hiniwan taku mëni di ko a u hati, ku dee soni Gadu taa wa musu du, nõö de tuu u bi ta du. Sö u bi dë makandi tjika ku dee sëmbë dee fiti u di hatiboonu u Gadu musu kai a de liba.

⁴ Ma Masa Gadu bi a’ tjalihati fuu te tjika. A lobi u gaanfa e.

⁵ Biga aluwasi fa u bi dë paatipaati ku ën ta libi dee takulibi fuu seei, ma tõku a puu u a di lõ dëdë dë hën a da u libi. Biga fa Masa Gadu weki ‚Jesosi‚ Keesitu a dëdë dë, nõö u ku ën tuu a bi weki makandi dë kaa. Nöö sö wë i si di bunuhati u Masa Gadu mbei u kumutu a di sitaafu u di didibi faja e, dee sëmbë.

⁶ Nöö fa Masa Gadu tja Jesosi Keesitu go buta nëen leti maun së a liba ala faa taki a hii mundu liba dë, nõö hën da u ku ën dë makandi ala kaa e. Biga u ku Masa Jesosi dë di wan.

⁷ Nöö di soni mbei Gadu wooko sö ku u mbei u ku Jesosi Keesitu ko di wan. A du ën fu hii mundu musu ta si nõömö taa sö di bunuhati fëen bigi te pasa maaka.

⁸ Biga di bunuhati u Masa Gadu hën wë mbei un kumutu a didibi faja e, dee sëmbë. Sö a du da unu u sösö, fu di un biibi a Masa Jesosi liba hedi. Biga na wan mõiti un mbei mbei un feni ën e. Gadu wanwan hën mbei.

⁹ Nöö hën da na wan sëmbë sa ta waka ta njan buka taa: “Mi seei biinga mbei mi feni di lõ bunu aki.” Nönö, na seei.

¹⁰ Ma Masa Gadu hën mbei u ku Jesosi Keesitu ko di wan. A mbei u ko wan hii njunjun sëmbë, fuu sa du dee bunu soni dee a bi buta a fesi kaa fuu musu ta du.

Aki Paulosu ta konda da de

taa de tuu ko di wan.

¹¹ Un dee sëmbë dee an dë Isaëli sëmbë, wan musu fëekëtë di fa unu ku Masa Gadu bi dë longi e. U Isaëli sëmbë bi ta njan buka ta kosi unu taa fa un sai dë wan abi di maaka u Gadu a unu sinkii kuma u. (Ma hii fu di dë, a bi dë wan maaka u sinkii nõö. Libisëmbë nõö butëen.)

¹² Wan bi dë a dendu u dee sëmbë Masa Gadu bi tei fëen seei, kuma u Isaëli sëmbë. Biga ku u dee lõ sëmbë aki Masa Gadu bi a’ buka. A paamusi u sëmëni soni, ma unu, wan bi dë a dendu. Un bi ta libi fuunu a di goonliba aki nõö a kaba. Wan bi abi di biibi taa sö wanlõ gaan bunu Gadu bi abi u da unu. Wan bi ta mëni Gadu seei. Sö un bi ta dë di ten wan bi dë ku Masa Jesosi Keesitu.

¹³ Ma fa u dë aki, nõö wan dë sö mõön e. Hii soni ko tooka. Unu ku Jesosi Keesitu ko dë di wan, u di a dëdë da unu tuwëen buuu a goon paka di paima da unu. Un bi dë longi ma un ko zuntu awaa.

¹⁴ Biga Masa Jesosi mbei u Isaëli sêmbê ku un dee oto lô sêmbê ko fii ku u seei awaa. A booko dee soni dee bi mbei u ku unu bi dë felantima, puu a pasi.

¹⁵ Biga fa a dëdë tuwëen buuu a goon dë, „nöö a paka Gadu di paima u dee peipei wëti dee Gadu bi da u Isaëli sêmbê fuu hoi. A kaba dee wëti dë a sôsô fiaa, hën a mbei u ku unu makandi ko wan hii oto pei sêmbê, njunjun wan. Biga u tuu ko dë wan a Masa Jesosi.

¹⁶ Nöö di u ko dë di wan sêmbê, nöö wa sa buuse u seei möön e. Biga a di lakpa pau ka Masa Jesosi dëdë da u dë, naandë a mbei u tuu ku Masa Gadu toona ko fii, nöö naandë di taki fuu ku unu koti.

¹⁷ Fa Masa Jesosi du dë, dee sêmbê, nöö hën tja di buka ko da hii u tuu, taa dee sêmbê bi dë longi ku Gadu ku dee sêmbê bi dë zuntu ku Gadu tuu sa abi wan libi makandi ku ën. Sösei u tuu sa abi wan libi makandi ku u seei tu.

¹⁸ Biga fa u tuu ko nama ku Masa Jesosi aki, ee i dë Isaëli sêmbê, ee i dë oto lô sêmbê, ma di Akaa u Masa Gadu sa fan ku Gadu da i, be a limbo fesi da i awaa.

¹⁹ Nöö da sô e, dee sêmbê. Fa wan bi dë a Isaëli lô, nöö un bi dë döösê sêmbê. Ma fa u dë aki, wan dë sô möön. Un ko dë goonmii u Masa Gadu kôndê makandi ku u dee oto sêmbê fëen. Un ko wosu dendu sêmbê u Gadu seei.

²⁰ Fa dee fesiten tjabukama u Masa Gadu ku dee tjabukama u Masa Jesosi bi ta konda soni u Masa Jesosi da sêmbê dë, nöö de seti di wooko kuma te wan sêmbê ta seti wan wosu buta di goonsei. Nöö hën u ko dë sitonu a di goonsei dë liba, ma „Masa_ Jesosi Keesitu seei da di gaan posu.

²¹ Biga hën ta hoi hii di wosu makandi ta seeka u dee biibima fëen, fuu ko dë wan apaiti wosu gbelingbelin dëen.

²² Nöö unu seei dë a dendu tu. Wë biga fa unu ku Masa Jesosi ko di wan dë, nöö di Akaa fëen ta seeka unu ku hii dee oto biibima u Masa Jesosi tuu makandi fuun ko dë wan wosu ka Gadu ta libi.

3

Aki Paulosu ta taki da de

fa di wooko fëen dë.

¹ Nöö fëen hedi mi, Paulosu, ta begi da unu ka mi dë a dunguwosu aki e. Nöö di soni mbei de tja mi ko buta aki, fu di mi konda di buka u Jesosi Keesitu da un dee sêmbê dee na Isaëli lô taa un sa ko dë sêmbê u Gadu tu.

² Nöö mi ta wooko leti kumafa un sabi kaa taa sô wan wooko Gadu bi da mi, fu mi konda di Buka u di bunuhati u Gadu da unu.

³⁻⁶ Biga a lei mi a wan apaiti fasi di tjubitjubi pakisei fëen di a bi abi, taa na Isaëli sêmbê wanwan sa feni di bunu u Gadu e, ma dee sêmbê dee na dë Isaëli sêmbê seei sa feni ën tu. A ta kai u tuu fuu ko nëen fuu ko di wan sinkii, be u feni dee bunu dee a bi paamusi u fu di u piki di buka u „Masa Jesosi_ Keesitu.

Nöö di soni aki, dee fesiten sêmbê an bi sabi ën wan bêtê e. Ma fa u dë aki, di Akaa u Masa Gadu lei mi ku dee oto tjabukama u Masa Jesosi dee ta konda di buka u Gadu taa hii pei sêmbê sa ko a Gadu. Nöö mi bi sikifi di soni aki da unu kaa, nöö ee un lesi ën, nöö woon si fa mi fusutan di pakisei di Masa Gadu bi abi dë tjika, mbei a manda „Jesosi_ Keesitu ko a goonliba.

⁷ Nöö Masa Gadu naki mi kôlôku te a buta mi a di wooko aki, fu mi konda di buka aki da lanti. Ku di gaan kaakiti fëen a seeka mi buta a di wooko e.

⁸ Aluwasi fa mi bi dë di möön sôsô wan u dee biibima tuu, ma tökuseei Masa Gadu da mi di buka fëen aki ku ën bunuhati. A manda mi fu mi sa kondëen da un dee sêmbê dee na Isaëli lô, taa ee un ko bia piki di buka u „Jesosi_ Keesitu, nöö unu seei sa feni dee bunu u Gadu tu. Biga Gadu abi gaan hia bunu te pasa fa hii sêmbê sa pakisei, faa da dee sêmbê fëen. Nöö un dee sêmbê na u Isaëli seei sa feni de tu.

⁹ Fa Gadu buta mi a di wooko aki, dee sêmbê, nöö a manda mi u mi mbei hii sêmbê musu ko sabi limbolimbo fa soni musu waka bifô a sa ko dë kumafa Gadu bi pakisei ën. Biga a fesi Masa Gadu, di bi mbei hii soni u mundu bi pakisei di soni aki kaa, ma a bi hoi ën tjubitjubi nëen hati ufô. Nöö awa ufô a mbei sêmbê ko sabi ën.

¹⁰ Nöö di soni mbei a du ën sô, fu dee gaan hedima u mundu dee abi taki a liba ala, musu sa si a u dee biibima fëen kumafa Gadu abi peipei kôni tjika.

¹¹ A du ën leti kumafa a bi ta pakisei nëen hati nöömö taa sô a o manda Jesosi Keesitu u Masa ko a di goonliba aki.

¹² Nöö fu di u biibi nëen te u ku ën ko di wan aki, nöö u tuu sa ko a Gadu waiwai awaa sôndô fëêê. Biga u sabi taa Gadu o limbo fesi da u fu Masa Jesosi hedi.

¹³ Nöo fëen hedi, dee sëmbë, fa mi dë a dunguwosu aki seei, ma mi ta begi unu fu wan musu lasi hati u dee sitaafu mi ta tja da unu aki e. Biga unu seei feni gaan wini nëen.

Aki Paulosu ta begi da

dee sëmbë möön.

¹⁴ Dee sëmbë o, ¹Gadu naki u kölöku tuu e, nöo fëen hedi mi ta tjökö kini a goon ta begi u Tata a liba,

¹⁵ di abi hii dee peipei sëmbë u mundu tuu, taa

¹⁶ fa a abi bunu pasa maaka tjika dë, nöo be a mbei di Akaa fëen da unu gaan degihati fuun ta waka nëen baka ku wan hati.

¹⁷ Nöo mi ta begi ën tu fuun musu sa biibi a ¹Jesosi, Keesitu möönmöön, be a ko dë bööböö a unu hati kuma nëen seei wosu a dë.

Nöo mi ta begi ën da unu tu, u di lobi un ta lobi Masa Gadu ku libisëmbë tuu musu göö ko bigi, kuma wan pau di lutu fëen go fundu a goon te an sa hön kai.

¹⁸ Nöo te a dë sö kaa, nöo unu ku dee oto biibima tuu o ko sabi di lobi di ¹Masa Jesosi, Keesitu lobi u, fa a hei, fa a fundu, fa a baai tjika te a pasa hii soni u mundu.

¹⁹ Di lobi a lobi u dë, sëmbë an tjika u sabi kaba fëen möönsö e. Ma töku mi ta begi da unu be un musu sa sabi ën tee a bebe unu. Sö mi ta begi da unu, dee sëmbë.

²⁰ Söö. Wë dee sëmbë o, Masa Gadu musu kisi gafa e. Biga fa di gaan kaakiti fëen ta wooko a u hati tjika aki, nöo a sa du soni gaanfa möön leki fa u ta begi ën. A sa du soni pasa ka pakisei fuu sa dou seei.

²¹ Fa a sai dë, dee sëmbë, a musu kisi gafa a u dee sëmbë fëen e, fu di u ku Jesosi Keesitu ko dë di wan. Gafa fëen an musu kaba a mundu möönsö fu ten na ten. A tan sö.

4

Aki Paulosu ta lei de taa

di wan sëmbë nöo u dë.

¹ Wë dee sëmbë, fa i si mi dë a dunguwosu aki, nöo fu di Buka u Masa Jesosi di mi ta konda hedi e. Nöo mi ta begi unu gaantangi taa fa i si Gadu tei unu fuun ko sëmbë fëen dë kaa, nöo un libi kumafa a fiti u sëmbë fëen musu libi.

² Biga un musu a' sakafasi ku saapifasi. Un musu ta hoi paseni da unu seei nöömö. Un musu ta tei di otowan fii kumafa a dë, fu di un lobi ën hedi.

³ Sösei un musu mbei möiti be un ta libi fiifi ku unu seei. Un musu dë ku wan hati kumafa di Akaa u Masa Gadu buta unu.

⁴ Biga fa u dë peipei sëmbë seei, ma di wan kodo nöo u dë e. Di wan Akaa u Gadu hën nöo dë a u tuu hati. Di wan bakaten bunu nöo a paamusi u tuu, fu di u dë sëmbë fëen.

⁵ Wan Masa nöo u tuu abi, di wan biibi nöo u tuu ta biibi, di wan kodo dopu nöo u tuu dopu.

⁶ Wan Gadu nöo u abi, hën da di Tata fuu tuu. Hën da di Masa u hii mundu, di ta libi a u dee sëmbë fëen tuu hati ta wooko a u liba fuu musu du andi a kë.

⁷ Nöo sö a dë e, dee sëmbë, ma töku fa u dë di wan seei, ma u tooka. Biga ¹Jesosi, Keesitu paati dee peipei köni fëen da u ku ën bunuhati kumafa a fiti.

⁸ Fëen mbei Gadu Buku taki soni ¹u Masa Jesosi, taa:

A toona hopo go a Gadu Köndë a liba ala.

Nöo fa a go dë, nöo a go kuma wan winima ku gaan nëbai seei, ta tja sëmbë te a hia ko nëen baka.

Nöo di a go, nöo hën a paati peipei gudu da sëmbë.

⁹ Wë nöo unfu di oto dë waka taa a toona hopo go a liba? Wë di a taa toona a toona, nöo hën da a bi dë a Gadu Köndë a liba ala a fesi, bifö a saka ko a di kaba lagi kamian a di goonliba aki.

¹⁰ Wë da sö e, dee sëmbë. Di Sëmbë di bi saka ko aki, hënseei toona subi go pasa dee bundji go te ka di wojo fii an sa si dou, tee dou a di kaba hei kamian a Gadu Köndë ala seei, faa sa dë Tiima a hii mundu liba.

¹¹ Hën seei wë da di Sëmbë di bi paati dee peipei wooko da u dee sëmbë fëen. So fuu a buta fuu dë gaan tjabukama dëen. So fuu a buta fuu musu kisi fan fëen ta konda da sëmbë. So fuu a buta fuu ta waka ta konda da sëmbë taa sö a dëdë da de nöo be de bia libi ko nëen. So fuu a buta fuu tan a wan kamian ta tii dee otowan ta tja de. So fuu a buta fuu ta lei otowan.

¹²⁻¹³ Nöo sö u dee wookoma fëen dë peipei, ma di wan wooko nöo a da u. Hën da fuu musu ta seeka dee sëmbë fëen, be de du di wooko fëen kumafa a fiti ta heepi de na de. Nöo a di fasi dë woo go a fesi a di biibi, te u tuu sa ko ta libi ku u seei ku wan hati kumafa Gadu kë. Biga u da sëmbë u Masa Jesosi Keesitu. U dëen sinkii. Nöo u musu ta lei soni u di Womi Mii u Gadu

dë te u sabi ën bumbuu kumafa a dë, nöö woo ko dë gbelingbelin kumafa Masa Jesosi seei dë söndö föutu.

¹⁴ Wa o dë kuma miii möön, u sëmbë ta tja nango ta ko ku dee ganjanganjan lei u de. Di sëmbë aki taki disi da i, i piki. Di otowan taki sö, i piki. Dee lö sëmbë dë ta mbei möiti u de ganjan sëmbë tja go a söso së.

¹⁵ Ma na be uu du sö e. Ma un boo ta fan dee leti soni dee Masa Gadu kë fuu ta fan gbelin da sëmbë ku lobi. Nöö woo ta ko dë kuma Jesosi, Keesitu, di hedima fuu, a hii fasi.

¹⁶ Nöö fa Masa Jesosi dë hedima fuu dë, a ta seeka u dee sëmbë fëen be hiniwan fuu musu dë leti ka i fiti a di wooko, kumafa dee kamiankamian a sëmbë sinkii fiti ku deseëi. Nöö te hiniwan sëmbë ta du ën wooko kumafa a fiti ta lobi dee otowan fëen, nöö woo nango a fesi seei.

Aki Paulosu ta bai dee sëmbë taa de an musu libi dee awoo

libi möön.

¹⁷ Fëen hedi, dee sëmbë, mi ta tei di në u Masa Jesosi bai unu taa wan musu libi kumafa dee sëmbë dee an ta dë ku Masa Gadu a wan së ta libi e. Dee sëmbë dë, fusutan u de poi gaanduwe.

¹⁸ Pakisei u de dungu. De dë longi ku di teego libi u Masa Gadu. Biga de niinga u piki ën buka tee de an sabi wan wojo soni fëen.

¹⁹ De an ta fii sen da na wan soni möön. De ta waka a dee taku giii u de hati baka ta du fanafiti soni tee a ko de sinkii kaa. Nöö soni an dë möön di sa hogi da de te de an sa du ën.

²⁰ Ma unu, wan musu dë sö e. Na a dee lö fasi aki u bi lei unu taa sö dee sëmbë u „Jesosi„ Keesitu ta libi.

²¹ Biga un bi kisi lei fëen, na sö nö? Aai, de bi lei unu dee tuutuu soni dee de bi si ku dee de bi jei a Masa Jesosi.

²² De bi lei unu taa un musu kaba ku dee awoo fasi dee un bi abi a fesi. Biga di hatiböö fuu libisëmbë hën ta ganjan u ta tja u go kaba a söso.

²³ Nöö un musu bia disa di awoo fasi dë. Di hatiböö fuunu ku di pakisei fuunu musu tooka te i ko wan hii njunjun sëmbë.

²⁴ Un musu tei di njunjun libi di Gadu da u, nöö woon ko ta djeesi ën seei. Biga hën ta libi bunu a hii futu ku limbo hati.

²⁵ Wë nöö fa u ta taki ën aki, dee sëmbë, nöö un musu kaba ku mindi soni e, nöö un fan ku unu seei gbelingbelin söndö ganjan. Biga di wan sëmbë nöö u dë, sëmbë u Masa Jesosi.

²⁶ Ee hati fii boonu, nöö i musu mëni i seei fu ja du hogi. Sonu an musu go bifö hati fii kötö.

²⁷ Biga di didibi ta suku pasi faa buta i fii du hogi, nöö na dëen pasi e.

²⁸ Ee wan sëmbë i bi ta fufuu, nöö be i disa. Be i go suku bumbuu wooko ta du, fii sa ta heepi i seei te dou ku dee sëmbë dee dë a fuka.

²⁹ Na mbei poipoi fan kumutu a i buka e, ma be i ta fan dee lö fan dee dë fanöudu fu sa heepi sëmbë tja de ko a fesi.

³⁰ Wan musu libi a wan fasi di an fiti te nöö di Akaa u Masa Gadu kisi tjali e. Biga ku di Akaa dë seei Masa Gadu maaka u, fu tee di daka dou fu Masa Jesosi Keesitu musu toona saka ko a goonliba nöö woo kumutu a sitaafu ku telu awaa.

³¹ Nöö un musu kaba ku hoi sëmbë a bëë, dee sëmbë, ku di gandji un ta gandji da sëmbë. Un musu kaba ku dee lö libi aki e: hatiboonu, buja ku sëmbë, feti, kosi sëmbë. Hii dee sootu takuhati libi dë tuu fiaa musu kaba a unu.

³² Ma un musu ta fii ku di otowan fii ta tjali ku ën. Un musu ta dëen paadon. Biga fa „Masa Jesosi„ Keesitu dëdë da i dë, nöö Gadu an ta hoi i a bëë möön e.

Nöö sö u taki e, dee sëmbë.

5

Aki Paulosu ta lei dee sëmbë fa u de libi kuma sëmbë

di dë a limbo.

¹ Dee sëmbë o, unu da dee lobi mii u Masa Gadu, nöö un musu mbei möiti be un ko kuma hën, kumafa wan mii kë djeesi ën tata a soni.

² Un musu lobi unu seei gaanfa e, kumafa „Masa Jesosi„ Keesitu lobi u tefa a tuwë hën libi da u, kuma wan paima di a paka di suti da Gadu.

³ Un musu kaba ku dee peipei takulibi a di së u manu ku mujëë soni. Un musu kaba ku langa hati ku jajo libi. Dee lö libi dë an fiti unu, biga unu da sëmbë u Masa Gadu „nöö un dë limbolimbo nëen wojo kaa„.

⁴Söseei dee peipei wisiwasi fan an musu ta kumutu a unu buka e, dee dëewojo fan, ku dee gaan sipootu, ku dee fanafiti fan a manu ku mujëë soni. Dee lö fan dë an ta fiti wan sëmbë u Gadu. Ka fii dë ta fan dee lö fan dë, nöö a möön bunu fii ta da Gadu tangi.

⁵Nöö wan soni i musu sabi gbelin e, dee sëmbë. Hën da, te Gadu buta „Jesosi„ Keesitu ko kōnu a hii mundu liba kaa, nöö di bunu fëen kōndë an o dë u dee sëmbë dee ta libi dee fanafiti libi ku dee mötjō libi u di goonliba aki. Söseei an o dë u dee sëmbë dee abi langhati u soni tu. Biga dee langhatima ku dee sëmbë ta begi oto gadu tuu dë di wan soni. Nöö di bunu u Gadu Kōndë, dee lö pei sëmbë dë an o feni ën seei.

⁶Wan musu mbei na wan sëmbë ganjan unu ku dee sösō fan u de taa Gadu u dini an taanga sō. Biga u dee lö libi naandë hedi mbei Gadu o kuutu dee sëmbë dee an kē piki ën buka, ku gaan hatiboonu seei.

⁷Hën mbei wan musu nama ku de.

⁸Biga a fesi unu seei bi dë a dungu tu, ma fa u dë aki wan dë sō möön. Masa Gadu tja unu ko buta a limbo, nöö un musu libi kuma sëmbë di dë a di së u limbo.

⁹Biga ee i dë a di së u limbo, nöö joo ta libi bunu ku sëmbë, nöö joo ta libi letileti söndō ganjan.

¹⁰Nöö un musu mbei möiti fuun sabi di libi di Gadu lobi e, dee sëmbë.

¹¹Wan musu a' bisi ku dee soni dee sëmbë dë a dungu ta du, biga de an ta tja heepi ko. Ma un musu libi a sō wan fasi u dee sëmbë dë musu si taa de an ta libi bunu.

¹²Biga dee soni de ta du tjubitjubi dë, de dë gaan sen soni seei, te ja sa tei de taki da sëmbë.

¹³Ma fa woon ta libi bunu a de dendu dë, nöö deseei o ko si taa de an ta libi bunu. Biga ka limbo dë nöö naandë sëmbë ta si hii soni gbegedee.

¹⁴Fëen hedi de taa:

Di sëmbë di dë a duumi dë, weki.

Hopo kumutu a dee dëdë sëmbë mindi dë,

be di Keesitu tuwë faja da i fii si limbo.

¹⁵Fëen mbei i musu mëni i seei kumafa i ta tja i libi e. Wan musu libi kuma dee sëmbë söndō fusutan, ma un musu libi kuma sëmbë di a' bumbuu pakisei.

¹⁶Nöö ee i feni okasi fii du wan bunu soni, nöö i musu du ën wante e, biga u dë a wan gaan hogi ten.

¹⁷Fëen hedi ja musu dë kuma dee wisiwasi, ma i musu mbei möiti fii sabi andi Gadu kē a i.

¹⁸Ja musu bebe soni te a buta i nëen leiki e, biga hën ta buta i ko kaba-a-sösōma. Ma be i ta dë a di Akaa u Gadu leiki.

¹⁹Nöö un tei dee kanda dë a di Buku u Gadu ku dee oto kanda dee biibima mindi u ta gafa Gadu, nöö un ta fan ku unu seei ku de ta kanda ta mbei piizii da Masa Gadu ku hii unu hati.

²⁰Sō un musu ta da Masa Gadu u Tata tangi hiniwan juu e, dee sëmbë. I musu ta dëen tangi u hii soni a di në u Masa Jesosi Keesitu.

Aki Paulosu ta fan ku dee womi ku dee mujëë fa u de musu

libi ku deseei.

²¹Sō wë, dee sëmbë, un musu ta saka da unu seei e, fu di un ta lesipeki Gadu.

²²Dee mujëë, un musu ta saka da unu manu fu di un ta nama ku Masa Jesosi.

²³Biga di womi hën da hedima fëen mujëë, leti kumafa „Jesosi„ Keesitu dë hedima fuu dee sëmbë fëen. Hën seei da di Heepima fuu tu. Hën ku u dë leti kumafa sëmbë hedi ku ën sinkii dë, biga hën ta taki a u liba.

²⁴Nöö leti kumafa u dee biibima ta saka da „Masa Jesosi„ Keesitu a hii soni, söseei dee mujëë musu ta saka da de manu a hii soni.

²⁵Nöö un dee womi, un musu lobi dee mujëë fuunu leti kumafa „Jesosi„ Keesitu lobi u dee sëmbë fëen teefa a dëdë da u.

²⁶Nöö di soni mbei a dëdë da u e, dee sëmbë, faa musu puu sundju a u hati seeka u buta gbelingbelin söndō föutu da Masa Gadu. Biga a bi konda di buka fëen da u te a kaba nöö hën a manda u fuu go dopu ku wata. Nöö a de tu fasi dë a buta u ko dë limbolimbo.

²⁷Nöö a du ën sō fuu sa dë wanlö waiti sëmbë dëen seei gbelingbelin söndō föutu a u hati, kuma wan mujëë de seeka bisi buta dililii faa toou ku wan womi.

²⁸Nöö sō dee womi musu ta lobi dee mujëë u de kuma deseei sinkii. Biga fa i si manu ku mujëë sai dë kaa, nöö de dë di wan sinkii e. Nöö hën mbei te wan womi ta lobi ën mujëë, nöö hën da a ta lobi ën seei.

²⁹Biga leti kumafa na wan sëmbë ta buuse hënseei sinkii ma a ta lobi ën ta dëen njanjan ta tjubi ën faa musu dë bumbuu, nöö leti sō nöö Masa Jesosi ta lobi u dee sëmbë fëen ta söluu u fuu musu dë bumbuu.

³⁰ Biga u da dee kamiankamian fëën sinkii.

³¹ Fëën mbei a sikifi a Gadu Buku taa:
Ee wan womi i dë nõö i a' wan mujëë fii,
nõö i musu kumutu disa i mama ku i tata go libi ku i mujëë,
be i ku ën ko di wan.

³² Nõö di fa wan womi ku ën mujëë ta libi ku deseeri dë, nõö a fesi a bi dë wan tjubitjubi soni di libisëmbë an bi fusutëën. Ma fa u dë aki, Gadu lei mi taa di libi u de dë kuma wan peentje ta lei u fa di libi u. Jesosi, Keesitu ku dee sëmbë fëën dë.

³³ Wë nõö sô di soni dë e, dee sëmbë. Fa mi ta fan ku unu aki, nõö hën da hiniwan womi musu lobi ën mujëë kuma hënseei sinkii. Nõö sôseei tu hiniwan mujëë musu lesipeki ën manu. Da sô.

6

Aki Paulosu ta fan ku dee mii

ku dee gaan sëmbë u de.

¹ Un dee mii, un musu piki unu mama ku unu tata buka e, kumafa a fiti biibima u Masa Jesosi.

² Ja sabi fa a sikifi a Gadu Buku nõ? A taa: I musu lesipeki i mama ku i tata. Hën da di fosu wëti di dë ku wan paamusi a dendu taa,

³ ee i lesipeki i mama ku i tata nõö soni fii o waka bunu a di goonliba, nõö joo libi gaandi.

⁴ Nõö un dee gaan sëmbë, wan musu ta libi ku dee mii fuunu a wan fasi di na fiti e, te de ko ta hoi unu a bëë. Ma un musu kiija de a wan leti fasi ta lei de kumafa Masa Gadu kë u de musu libi.

Aki Paulosu ta fan ku dee saafu ku dee masa u de.

⁵ Nõö un saafu, un musu ta piki dee masa fuunu buka gaanfa ku fëëë seei, u di un ta lesipeki. Masa Jesosi, Keesitu hedi. Un musu du ën ku hii unu hati, leti kumafa un ta piki di buka u Masa Jesosi.

⁶⁻⁷ Wan musu ta wooko a sô wan fasi taa te di basi sai dë bifõn un ta wooko bunu, ma te an sai dë nõö un bazia sindo fuunu. Biga te un wooko sô, nõö hën da un ta suku gafa a libisëmbë wojo nõö, ma na a Gadu. Ma un musu wooko leti kuma saafu u. Masa Jesosi, Keesitu, ta du andi Gadu kë waiwai.

⁸ Biga i sabi taa Masa Gadu ta paka hiniwan sëmbë hën paima kumafa i ta du bunu tjika, ee i dë saafuma, ee i dë fiima.

⁹ Wë nõö sôseei, un dee masa un musu libi bunu ku dee saafu fu unu tu. Wan musu ta bai de ta musu de ta da de gaan buka. Biga unu tuu abi di wan Masa di dë a liba ala, nõö an ta luku a fesi. Di wan fa nõö a ta si u tuu.

Aki Paulosu ta konda da dee sëmbë fa u de tei dee fetilai u Gadu u de musu feti ku didibi.

¹⁰ Wë nõö wan soni nõö fika bi fuu taki mõn. Hën da fa unu ku Masa Jesosi ko di wan dë, nõö un musu tei di gaan kaakiti fëën di a abi faa heepi unu fuun ko dë gingin seei a di libi fuunu.

¹¹ Leti kumafa dee sodati ta bisi dee peipei soni u de nango a feti, sô nõö i musu wooko ku hii dee fetilai Gadu ta da u. Nõö te di didibi ko a i, nõö an o kisi i ku dee hogi kõni fëën a ta boi.

¹² Biga na ku libisëmbë sinkii ku nõngõ u ta feti e, ma ku dee tiima dee dë a mundu a liba ala, dee hedima u dee hia didibi dee abi taki a di dungu ten u dë aki.

¹³ Nõö fëën hedi i musu biinga seei fu te de dou a i nõö i dë kabakaba këëë ku dee fetilai Gadu da i fii wini de. Nõö joo taanpu gingin, fu te di feti kaba nõö joo dë di winima.

¹⁴ Nõö seeka i seei sô: ta waka a dee tuutuu soni u Gadu baka sõndõ ganjan. Nõö te i du sô kaa, nõö hën da i dë seekaseeka kuma wan sodati dë ku wan degi banti nëën mindi faa go a feti.

Nõö i musu ta libi bunu a Gadu wojo. Nõö te i libi sô kaa, nõö hën da i dë seekaseeka kuma wan sodati di bisi wan felu soni ta tapëën hati.

¹⁵ Nõö hiniwan juu i musu ta dë kabakaba fii go konda da sëmbë kumafa Gadu ta puu sëmbë a hogi basu ta da de böö. Nõö te i dë sô kaa, nõö hën da i dë ku susu taitai a i futu kuma wan sodati nango a feti.

¹⁶ Nõö sôseei hiniwan juu i musu abi biibi a Gadu liba. Nõö te i dë sô kaa, nõö didibi an o feni baaku a i faa kisi i. I o dë kuma dee sodati ta hoi wan pei felu soni goboo sô a de fesi fu de tapa dee faja piiwa u dee felantima.

¹⁷ Nõö hiniwan juu i musu sabi tuutuu taa Gadu puu i didibi faja. Ja dë a di didibi basu mõn. Nõö te i sabi sô kaa, nõö hën da i dë kuma dee sodati ta tjubi de hedi ku felu kaapusa.

Nöö i musu tei di wöutu u Gadu di di Akaa fëen ta da i. Hën da sëufangi fii kaa.

¹⁸ Nöö hiniwan juu i musu ta tja hii dee fuka i abi tuu ko a Gadu fesi ku begi ku djëmë, kumafa di Akaa fëen ta manda i fii begi. I musu ta dë kabakaba fii ta begi da hii dee sëmbë u Masa Gadu nöömö. Ja musu wei möönsö.

¹⁹ Nöö un musu begi da mi tu, dee sëmbë, be Gadu heepi mi u mi konda di buka fëen waiwai söndö fëëë, fu sëmbë sa ko sabi di pakisei fëen di a bi abi a fesi tjubitjubi nëen hati kumafa a bi kë heepi sëmbë tjika.

²⁰ Biga tjabukama fëen mi dë ta fan ku sëmbë nëen kamian. Fëen mbei de söötö mi ku bui buta a dinguwosu aki. Nöö un begi da mi u mi sa ta konda di Buka waiwai söndö fëëë kumafa, a fiti u mi musu kondëen da sëmbë.

Aki Paulosu ta tapa di biifi.

²¹ Wë kumafa libi u mi dë aki, dee sëmbë, nöö mi o manda Tikikusi be a ko piki unu be un sabi. Di womi dë dë wan bumbuu futuboi u Masa Gadu e. A dë wan sëmbë fuu, nöö u lobi ën seei. Nöö te a ko a unu ala, nöö a o piki unu kumafa hii soni u mi dë.

²² Fëen hedi mi mandëen ko a unu faa piki unu be un jei fa mi dë, be hati fuunu kötö.

²³ Söö. Wë dee sëmbë fuu dë, Masa Gadu u Tata ku Masa Jesosi Keesitu musu da unu böö. De musu heepi unu be un lobi unu seei ta hoi di biibi nango nöömö.

²⁴ Di bunuhati fasi u Masa Gadu musu dë ku unu ku hii dee oto sëmbë dee ta lobi Jesosi Keesitu a wan tuutuu fasi.

„Na soni möönsö. Mí, Paulosu, manda gaan odi da unu. A tan sö.”

Di biifi Paulosu manda da dee biibima u Filipi

Wan wöutu a fesi.

Di tjabukama u Masa Jesosi de kai Paulosu, hën sikifi di biifi aki manda da wanlö biibima u Masa Jesosi dë a wan köndë de kai Filipi. Paulosu seei bi go konda di buka u Masa Jesosi da dee sëmbë aki tefa de bia ko piki di Buka ta biibi a Masa Jesosi. (Luku Tjab. 16.) Nöö hën di Paulosu kumutu a dee Filipi sëmbë ta paaja di Buka a köndëköndë tee wan pisi, hën lanti kisi ën tja go sөөтö a dinguwosu u Masa Jesosi hedi. Nöö hën dee Filipi biibima ko jei, nöö hën de manda wan sëmbë u de de kai Epafodisi go haikëën. Nöö di di sëmbë ko haikëën tefa a o toona go, nöö hën Paulosu sikifi di biifi aki manda tangi da dee Filipi biibima u di fa de libi ku ën. Söseei a manda lei de unfa u de libi kumafa Gadu kë.

Nöö fa a mbei di biifi aki, nöö a dë sөөтösөөтö eti. An sikifi na un köndë a bi dë, a kandë a dë a Loomë. A sai dë ta haika lanti fu de musu kuutu soni fëën, ee de o kii ën ee de o puu ën.

Aki Paulosu ta manda odi da de.

¹ Wë dee sëmbë, mi Paulosu manda gaan odi da unu. Fa mi ta mbei di biifi aki, nöö mi ku Timoteo, nöö sö u dë aki, u dee futuboi fu Jesosi Keesitu. Nöö u ta manda di odi da hii unu tuu, un dee sëmbë a Filipi dee dë apaiti da Gadu fu di unu ku Masa Jesosi Keesitu ko di wan. U ta mandëën da un dee hedima ku dee basia u keiki tuu.

² Fa un sai dë, u Tata Masa Gaangadu ku Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ta heepi unu ku de bunuhati e. De musu ta da unu böö.

Aki Paulosu ta begi ku wai

da dee sëmbë.

³ Wë dee sëmbë, hiniwan juu te mi ta mëni unu, nöö mi ta da di Gadu fuu di mi ta dini aki tangi fuunu hedi.

⁴ Hiniwan ten mi ta begi da unu tuu ku gaan piizii seei,

⁵ fu di u ku unu dë a di wan wooko makandi ta paaja di Buka u Masa Jesosi. Wë biga fu di ten un jei di Buka, nöö hën wë un tei ën, hën i si un dë ku mi makandi a di wooko fu te tide eti.

⁶ Nöö mi sabi taa di Sëmbë di seti di bumbuu wooko a unu hati dë, an o disëën a hafu pasi möönsö. Ma a o tjëën go dou fu te di daka Jesosi Keesitu o toona ko a goonliba aki baka.

⁷ Wë dee sëmbë u Filipi dë o, a fiti fa mi ta wai ku unu aki e. Mëni fuunu dë a mi hati. Biga fa Gadu naki mi di kölöku ku ën bunuhati aki fu mi sa ta tja di Buka u Masa Jesosi dëën, nöö mi sabi taa un tuu dë ku mi nëën makandi nöömö. Di juu mi bi ta waka ta lontu ta biinga ku di Buka u sëmbë musu piki ën, ta sitampu ën a kamiankamian, nöö un bi dë ku mi nëën kaa. Nöö fa de sөөтö mi a dinguwosu aki, un dë ku mi nëën eti. Wan disa mi möönsö.

⁸ Nöö Masa Gadu seei dë kotoigima ta si mi hati kumafa ta ta hangi unu tjika e. Jesosi Keesitu hën wë i si buta di gaan lobi fuunu a mi hati aki e.

⁹ Nöö te mi ta begi Masa Gadu da unu, dee sëmbë, nöö mi ta begi ën fu di lobi fuunu musu ta göö ku fusutan ku kóni nango nöömö.

¹⁰ Biga te un dë sö kaa, nöö woon ko sabi unfa u wegí soni te un kaba luku ee undi da di möön bunu wan fuun tei. Nöö woon dë bumbuu sëmbë gbelingbelin seei söndö föutu te di daka dou di „Masa Jesosi, Keesitu o toona ko a goonliba.

¹¹ Biga hën o ta wooko a unu liba fuun ta libi bunu a hii futu, be sëmbë sa si. Nöö de o ta gafa Masa Gadu seei, në fëën o ta bai fuunu hedi. Sö wë u ta begi da unu e, dee sëmbë.

Aki ta lei taa di fa de sөөтö Paulosu dë, a a' wan heepi.

¹² Wë un dee sëmbë u mi dë o, mi kë fuun sabi taa di soni pasa ku mi aki, hën wë mbei di paaja u di Buka u Masa Jesosi nango a fesi seei.

¹³ Biga hii dee wakítima u di Gaan Könu wosu aki palalaa dou, ku hii dee oto sëmbë aki, de tuu ko si taa na wan wojo soni mi du möönsö bifö de kisi mi bui buta aki. Ma fu di mi dë wan futuboi u „Jesosi, Keesitu hedi hën mbei.

¹⁴ Nöö hën wë mbei gaan së u dee oto sëmbë fuu dee ta biibi a Masa Jesosi aki ko tei taanga a mi, hën de ko ta konda di Buka waiwai söndö fëëë. Biga de si taa fa de kisi mi fu Masa Jesosi hedi aki, nöö ma a' toobi.

¹⁵ Fa u dë aki, a ko dë taa so sëmbë ko ta konda di Buka u „Masa Jesosi, Keesitu ku felanti, fu di de ta haun ku mi. Biga de kë u në u de musu bai kuma mi tu. Ma so sëmbë ta tjëën ku limbohati,

¹⁶ ku lobi. Biga de sabi taa na wan hogi mi du mbei de sөөтö mi buta aki möönsö, ma fu di mi ta fia ku sëmbë u de sabi taa di Buka u ta tja aki, tuutuu soni a dë.

¹⁷ Fa dee sɛmbɛ ta tja di Buka fu de feni nɛbai hedi dɛ, nɔɔ de an ta tjɛɛn ku limbohati e. Biga de ta mɛni taa fa de ta du dɛ, nɔɔ mɔɔnmɔɔn mi o fuka a di sitaafu mi dɛ aki.

¹⁸ Wɛ nɔɔ andi seei mi abi u taki fu di soni dɛ, dee sɛmbɛ? Biga ee de ta tjɛɛn ku limbohati mi ta wai. Ee de an ta tjɛɛn ku limbohati mi ta wai. Wɛ biga mɔɔnmɔɔn seei di Buka u Keesitu ta paaja nango a hii mundu.

Aki ta lei fa di libi u Paulosu

dɛ dɛɛn.

Nɔɔ mi o ta wai nɔɔmɔ tu e.

¹⁹ Biga fa un ta begi da mi naandɛ, ku fa di Akaa u Jesosi Keesitu ta heepi mi tjika aki, nɔɔ mi sabi taa mi o kumutu nɔɔmɔ a di sitaafu i si mi dɛ aki.

²⁰ Nɔɔ mi abi di biibi a Gadu taa ma o du na wan soni fu sen fɛɛn musu kisi mi a bakaten. Ma mi o abi degihati fu mi sa tja miseei a wan bunu fasi, be „Masa Jesosi, Keesitu feni gafa fu mi hedi kumafa a bi ta feni nɔɔmɔ kaa, aluwasi ee mi libi ee mi dɛdɛ.

²¹ „Nɔɔ fa i si mi ta fan aki, nɔɔ mi dɛ kabakaba fu hiniwan u de tu soni dɛ e, dee sɛmbɛ.„ Biga hii libi u mi dɛ a „Jesosi, Keesitu kaa. Hii soni mi ta du kaa, nɔɔ fɛɛn hedi. Nɔɔ ee mi dɛdɛ seei a o dɛ wan wini da mi „biga nɛɛn ala mi o go.„

²² Ma ee mi dɛ ku libi eti, nɔɔ a kandɛ mi o sa heepi mɔɔn hia sɛmbɛ fu de ko a fesi a di sɛ u Gadu.

Fɛɛn mbei ee a bi dɛ soni u mi tei, nɔɔ ma bi o sabi undi u de mi kɛ.

²³ Biga mi kɛ de tuu. Mi kɛ kumutu a di goonliba aki go dɛ a „Masa Jesosi, Keesitu ala. Di dɛ sa dɛ di mɔɔn gaan bunu soni da mi o.

²⁴ Ma nɔɔ a dɛ mɔɔn fanɔdu da unu fu mi fika a goonliba aki ta heepi unu eti.

²⁵ Hɛn mbei misikuma mi o fika tu, fu mi sa heepi hii unu tuu fuun sa ko mɔɔn fesi a di biibi un sai dɛ, ta wai ku ɛn.

²⁶ Nɔɔ ee mi dɛ te mi toona ko a unu, nɔɔ di wai di un ta wai ku Jesosi Keesitu dɛ kaa, nɔɔ a o mɔɔn bigi eti.

Aki Paulosu ta da dɛ taanga a dee sitaafu de ta tja.

²⁷ „Wɛ nɔɔ dee sɛmbɛ, fa soni o waka ku mi ku fa soni an o waka ku mi, nɔɔ di dɛ ma sabi eti e.„ Ma unu, un musu tan ta libi nɔɔmɔ kumafa a fiti dee lɔ sɛmbɛ dee piki di buka u Keesitu. Ee mi toona ko a unu, ee ma ko a unu seei, ma mi musu ta jei fuunu nɔɔmɔ taa un ta hoi dou ku wan hati, un ta tuwɛ gogo a wan sɛ makandi fu sɛmbɛ musu sabi taa di Buka u Masa Jesosi un ta biibi dɛ, a dɛ wan bumbuu buka.

²⁸ Fa so sɛmbɛ ko dɛ felantima ku unu dɛ seei, dee sɛmbɛ, ma wan musu panta e. Un musu ta hoi nango nɔɔmɔ sɔndɔ fɛɛɛ. Nɔɔ te un du sɔ, nɔɔ de o ko si taa unu ta feni heepi a Gadu, ma de, de ta kaba a sɔsɔ. Sɔ fuun libi ku dee felantima fuunu e, dee sɛmbɛ.

²⁹ Biga fa un feni bunu a Gadu naandɛ fu di un nama ku „Jesosi, Keesitu, nɔɔ na fuun ta biibi nɛɛn nɔɔ a kaba e, ma fuun ta tja sitaafu fɛɛn hedi tu.

³⁰ Nɔɔ di sitaafu di un ta tja a Filipi ala, hɛn da di wan seei sitaafu un bi si mi tja dɛ, ku di un jei mi ta tja aki tu. Hɛn da u tuu ta tja di wan sitaafu makandi e, dee sɛmbɛ.

2

Aki Paulosu ta manda dɛ

u de libi makandi.

¹ Wɛ dee sɛmbɛ o, fa unu ku Masa Jesosi Keesitu ko di wan naandɛ, nɔɔ an ta da unu degihati nɔ? Fa a lobi unu tjika naandɛ, nɔɔ hati fuunu an ta dɛ bɔɔbɔɔ nɔ? Fa un kisi di Akaa u Masa Gadu dɛ, an ta heepi unu fuun libi makandi a wan suti fasi nɔ? Wan ko ta abi fii ku tjalihati da unu na unu nɔ?

² Ma seei a fika wan soni eti o. Biga mi kɛ ta jei fuunu taa un tuu ta libi makandi ku wan hati nɔɔmɔ. Mi kɛ ta jei taa un ta lobi unu seei ta fiti buka makandi ta biinga ku di wan soni nango nɔɔmɔ.

³ Wan musu ta du soni fuun feni nɛbai hedi e, dee sɛmbɛ. Wan musu mbei taa i hei mɔɔn otowan tu, ma be i saka i seei da dee otowan fii ta luku de kuma de hei mɔɔn i.

⁴ Ja musu ta mɛni fii wanwan soni nɔɔ a kaba e, ma hibiwan fuunu musu ta mɛni soni u di otowan fɛɛn tu.

⁵ Dee sɛmbɛ o, fasi fuunu musu djeesi di u Masa Jesosi Keesitu e.

⁶ Wɛ biga fa a sai dɛ, Gadu a dɛ. Hɛn ku Masa Gaangadu abi di wan hei. Ma an bi biinga faa hoi ɛn seei gingin a di hei a bi abi naandɛ e. Nɔnɔ.

⁷ Ma a butɛɛn a wan sɛ, nɔɔ hɛn a bazia ko a goonliba aki ko dɛ kuma wan futuboi u libisɛmbɛ. Sinkii fɛɛn bi dɛ leti kuma libisɛmbɛ,

⁸ nöö de bi ta si en kuma libisembè nöö tu. Nöö hèn wè a ta sakèèn seei ta piki Gadu buka teefa i si a dèdè gbolo. Nöö di dèdè a dèdè naandè, nöö hèn da ,di möön gaan sen dèdè u goonliba e. Biga, de pekèèn a lakpa pau kii. Sö a saka hènseei tjika.

⁹ Nöö fa a du dè, nöö hèn wè mbei Masa Gaangadu weki en tja go buta a di möön kaba hei kamian u mundu. Hèn a dèèn wan nè di hei möön hii nè,

¹⁰ taa hii mundu musu saka deseei nëèn basu. Ee i dè a Gaangadu ala, ee i dè a goonliba aki, ee i dè a goonbasu seei, ma hibiwan sèmbè o saka tjökò kini a goon nëèn fesi nöömò wan daka.

¹¹ Nöö hii mundu o ko piki taa Jesosi Keesitu hèn nöö da Masa. Nöö gaan nèbai seei hèn Tata Masa Gadu o kisi awaa.

Aki Paulosu ta lei de fa u de libi a oto sèmbè dendu.

¹² Wè dee lobi sèmbè u mi naandè, di mi bi dè a unu ala nöö un bi ta piki di Buka kaa. Nöö fa ma dè a unu mindi dè möön, nöö awaa seei un musu ta piki en möön eti e. Un musu ta biinga nöömò ku gaan lesipeki, ku panta u Gadu, be di heepi un feni nëèn musu dè u sèmbè sa si a unu libi.

¹³ Biga hènseei wè ta wooko a i hati fii kè du dee soni dee ta dèèn piizii, nöö hènseei ta toona da i taanga tu fii sa du de.

¹⁴ Nöö dee sèmbè, wan musu ta kuutu soni a buka ta fia ku sèmbè e.

¹⁵ Ma hii libi fuunu musu ko gbelingbelin söndö föutu fu sèmbè sa si.

Fa dee oto sèmbè sai dè, de ta libi fanjanfanjan. Libi u de an ta kai ku Gadu möönsö. Ma un dee mii u Gadu musu dè a dee lö sèmbè naandè mindi leti kuma dee teeja a liba dee ta sèndè faja ta tuwè limbo a mundu. Sö di libi fuunu musu dè limbolimbo tjika.

¹⁶ Nöö dee sèmbè an dè a Masa Gadu sè o si taa unu abi dee wöutu dee ta da sèmbè di libi u teego. Nöö te un libi sö kaa, nöö mi o wai seei a di daka ,Masa Jesosi, Keesitu o toona ko e. Biga mi o si taa fa mi bi ta biinga ku unu dè, nöö ma wooko u söso.

¹⁷ Wè dee sèmbè, fa un ko ta biibi a Masa Gadu ta dini en naandè, nöö a dè kuma wan paima un ta tja go dèèn tangi e. Nöö ee a dè taa fu di Buka di mi ta konda aki hedi dèdè musu kii mi, nöö ma a' toobi. Mi o dè seei waiwai fu di dè. Biga di dèdè u mi o dè sö kuma mi mökisi miseei ku di paima di un ta tja go dèèn dè.

¹⁸ Nöö unu seei tu, an o dè fuun kusumi fu di dèdè u mi hedi e, ma un musu ta wai ku mi fu di mi ku unu tuu sa tja di paima dè go da Gadu makandi.

Aki Paulosu taki soni u Timoteo.

¹⁹ Dee sèmbè o, fa mi dè aki mi a' di mēni taa abiti möön nöö Masa Jesosi o jabi pasi da mi u mi manda Timoteo ko haika unu. Nöö te mi jei unfa un dè, nöö mi o dè bööböö ku telu.

²⁰ Biga ma abi sèmbè aki kuma hèn möönsö di ta mēni unu ku hii en hati. Fa a sai dè, hiniwan juu a ta kè jei fa fuunu.

²¹ Ma dee otowan u ku de dè aki, de an dè sö e. De ta biinga ku deseei soni nöö. De aan toobi ku soni u Jesosi Keesitu wan bètè.

²² Ma unu seei sabi Timoteo. Fa mi ku en ta wooko makandi ta paaja di buka u Masa Jesosi, nöö a dè leti kuma wan mii ta heepi hèn tata a wooko. Sö a ta libi bunu ku mi tjika.

²³ Nöö fèèn hedi te mi jei andi o pasa ku mi aki, nöö mi o mandèèn hesihesi ko a unu be un jei.

²⁴ Ma mi a' di biibi a Masa taa abiti möön miseei sa ko a unu tu.

Aki Paulosu taa a ta manda Epafodisi toona go.

²⁵ Nöö dee sèmbè, un haika e. Mi si taa a dè fanöudu fu mi manda Epafodisi toona ko a unu baka. Di un mandèèn ko a mi aki faa sölugu mi, nöö mi ku en libi suti seei kuma baa ku baa. U bi dè a di wooko makandi ta biinga seei fu di buka u Masa Jesosi musu paaja.

²⁶ Ma fa u dè aki, a ko ta hangi unu tee na soni. A ta mēni unu te a ta kusumi, fu di un bi jei taa a suwaki.

²⁷ Wè nöö a bi suwaki tuu o, tee a fika piki nöö a bi dèdè. Ma Gadu bi abi tjali u mi ku en tuu, hèn a heepi en fu ma musu tja sitaafu a sitaafu liba.

²⁸ Nöö fèèn mbei mi kè mandèèn ko da unu hesihesi be un si unu seei wojo ku wojo, nöö miseei hati o kötö tu.

²⁹ Nöö fa i si a o ko a unu ala, nöö mi kè fuun kisi en hoi ku wai e, biga unu ku en tuu da sèmbè u Masa Jesosi makandi. Nöö sö wan sèmbè un musu a' lesipeki fèèn e,

³⁰ biga fu di wooko u ,Jesosi, Keesitu hedi wè mbei a bi fika piki nöö a bi dèdè. A dè wan sèmbè an ta a' toobi ku en libi, ma a ta biinga kodo ta heepi mi a unu kamian, fu di wan sa dè ku mi aki.

3

Aki Paulosu ta bai de u de musu kōni ku dee sēmbē dee ta kē buta de a wēti basu.

¹ Wē un dee sēmbē u mi naandē, di unu ku Masa Jesosi ko di wan kaa, nōō un musu ta wai u di dē hedi.

Sōō. Wē nōō fa a dē taa mi ta sikifi di wan seei soni da unu hibiwanten aki, nōō ma a' toobi. Ma mi o ta du ēn nōōmō biga mi si taa a dē wan soni di sa tjubi unu fu sēmbē an sa feni unu ganjan.

² Nōō mi o bai unu a wan soni e, dee sēmbē. Biga mi jei taa wanlō daguhatibōō sēmbē takulibima u goonliba ta ko a unu naandē u ko poi sinkii fuunu. „De taa un musu koti unu sinkii buta di maaka u Isaēli ufō un sa ko sēmbē u Masa Gaangadu.„ Ma wan musu piki de e!

³ Wē biga fa u dē aki, nōō u da dee sēmbē dee Gadu ta luku apaiti e, na dee sēmbē dee abi di maaka a sinkii. U da dee sēmbē Gadu buta di Akaa fēēn a u hati fuu ta begi ēn ta gafa. Nōō Jesosi Keesitu, hēn wanwan u ta mēni faa heepi u. Hēn wanwan u ta wai da, na di maaka dē mōōn.

⁴ Wē ee a dē taa Masa Gadu musu luku wan sēmbē a di fa de pai ēn kiija a libisēmbē fasi, nōō misikuma sēmbē an sa mōōn mi a di dē.

⁵ Biga mi da wan Isaēli sēmbē seei dju. De pai mi a di lō u Benjamin, nōō baka aiti daka fēēn, nōō hēn de koti mi buta di maaka. Nōō a di sē u dee Isaēli wēti fuu nōō mi bi dē basi seei, biga mi kisi lei fēēn te mi ko wan Faliseima.

⁶ Ka mi bi ta du ēn tjika dē, dee sēmbē, nōō mi nama ku dee Isaēli wēti fuu teee mi ko ta sitaafu dee biibima u Masa Jesosi seei „fu di de disa dee wēti dē u hoi.„ Ee i luku ēn te i kaba, nōō i sa si taa mi bi ta hoi dee gaangan pisi ku dee pikipiki pisi fu dee Isaēli wēti tuu. Hii sēmbē bi sa si taa mi bi dē sōndō fōutu a dee soni dē.

Aki ta lei andi da dee soni Paulosu ta kai gaan soni

nēēn libi awaa.

⁷ Ma fa mi ko nama ku „Jesosi,“ Keesitu a baka aki, nōō dee lō soni i si mi bi ta kai gaan soni dē, nōō ma a' bisi ku de mōōn e. De ko dē sōsō soni da mi seei.

⁸ Nōō na de nōō, ma fa mi ko luku hii soni te mi kaba aki, nōō ma si na wan soni a mundu di dē mōōn bumbuu soni da mi mōōn leki fa mi sa ko sabi Jesosi Keesitu mi Masa. Fēēn mbei hii dee oto soni tuu fia ko dē gaan sōsō soni seei a mi wojo, nōō hēn wē mi disa de tuu. Biga Masa Jesosi hēn wanwan tō nōō mi kē.

⁹ Fa mi ku ēn ko nama aki, nōō mi kē ko bumbuu sēmbē a Masa Gadu wojo tuú, ma na fu di mi ta hoi wēti mbei e, ma fu di mi ta biibi a „Jesosi,“ Keesitu hedi. Wē biga te wan sēmbē i biibi nēēn ufō Gadu ta tei i u bumbuu sēmbē tuutuu awaa.

¹⁰ Dee sēmbē o, di soni di mi kē, hēn da u mi ko sabi Masa Jesosi gaanfa e. Mi kē feni di lō kaakiti dē a mi libi di bi weki ēn baka a dēdē. Mi kē nama ku ēn makandi a dee sitaafu dee a bi tja. Nōō fa a piki Masa Gadu buka tefa dēdē kii ēn dē, nōō mi kē djeesi ēn a di dē tu.

¹¹ Biga tee mi ko dē sō kaa, nōō mi abi di biibi taa mi o feni di njunjun libi di Masa Jesosi bi feni di a hopo baka a dēdē.

¹² Ma nōō fa mi ta fan aki seei, ma mi sabi taa ma dou ka fu mi dou eti e. Wē biga ma ko dē wan gbelingbelin sēmbē sōndō fōutu eti. Ma mi ta biinga nōōmō fu mi musu ko kumafa Jesosi Keesitu bi kē u mi ko, di a tei mi ko sēmbē fēēn.

¹³ Mi taki e, dee sēmbē, ma dou a di maaka dē eti e! Ma fa i si mi dē aki, a di biinga naandē nōō mi dē. Ma a' toobi ku dee soni dee bi pasa ku mi kaa, ma mi ta biinga seei ku dee soni dee dē a mi fesi ta ko.

¹⁴ Biga mi kē go dou fu mi wini di paima a Masa Gadu Kōndē ala di a bi kai mi fu mi ko tei, fu di mi ku Jesosi Keesitu ko di wan.

¹⁵ Nōō fa mi ta fan ku unu aki, nōō uu dee sēmbē dee gōō ko a fesi a di biibi, nōō be u tuu abi di wan pakisei a dee lō soni aki e. Ma ee wan sēmbē ja tifihedu ku wan pisi fēēn, nōō i disēēn da Gadu, nōō a o da i fusutan fēēn a bakaten.

¹⁶ Ma nōō di soni di u ko abi fusutan fēēn kaa, nōō ku ēn fuu libi e.

Aki ta lei kumafa dee biibima ku dee sēmbē an ta biibi tooka.

¹⁷ Nōō dee sēmbē o, un musu luku kumafa mi ta libi, nōō un djeesi mi e. Nōō te i si wan sēmbē ta libi a di fa u bi lei unu dē kaa, nōō un nama ku ēn tu.

¹⁸ Biga wē fa u dē aki sōmēni sēmbē an dē ku u a wan sē. Leti kumafa i si mi bi taki ēn da unu sōmēni pasi kaa, nōō sōseei mi o toona taki ēn da unu wan pasi mōōn, ku gaan tjali a hati ku wata a wojo seei, taa sōmēni sēmbē ta libi felanti ku di dēdē „Jesosi,“ Keesitu dēdē a di lakpa pau. De ta libi leti kuma an bi dē fanōudu faa bi musu dēdē da u.

¹⁹ Nöo fa i si de sai dë, nöo kaba seei de o kaba a sösö go a didibi faja e. Biga dee taku hang i de hati, nöo a de baka nöo de ta kule, teefa i si a ko kuma gadu u de de ta dini. A sen soni baka nöo de ta waka e, ta suku gafa. Fa de sai u de dë, dee soni u di goonliba aki tö nöo ta dë a de pakisei.

²⁰ Ma u wa dë sö e, baa. Fa u dë aki, u da goonmii u Masa Gadu Köndë, nöo ku gaan piizii seei u dë aki ta luku Masa Jesosi Keesitu di Heepima fuu, faa musu ko a u. Biga wan daka a o bazia ko a u nöömö.

²¹ Nöo te a ko, nöo a o tooka dee goonliba sinkii fuu aki buta ko kuma di fëen seei. Nöo ku di gaan kaakiti fëen di ta mbei hii soni saka nëen basu, nöo ku ën wë a o du ën e.

4

Aki Paulosu ta manda wan apaiti buka da wanlö sëmbë.

¹ Dee sëmbë u mi dë, mi lobi unu e, nöo mi ta hang i unu seei. Unu da dee sëmbë mi ta wai da. Fa un bia ko piki di Buka u Masa Jesosi di mi tja ko da unu naandë, nöo mi ta feni gafa a Gadu fuunu hedi o. Nöo hën mbei wë mi kë fuun finga gingin a Masa Jesosi. Wan musu disëen möönsö.

² Nöo un de tu mujëë dë, Jodia ku Sentike, gaantangi mi begi unu taa be un ta dë makandi ku wan pakisei e, fa i si un tuu ta biibi a Masa Jesosi liba dë.

³ Nöo mi ta begi mi mati Sisigusi di mi ku ën bi ta wooko sö bunu dë, taa be a heepi de tu mujëë dë e. Biga de bi ta biinga seei ta heepi mi, mi ku de bi ta paaja di buka u Masa Jesosi makandi, u ku Kilemeti ku dee otowan tuu. Fa de sai dë, nöo de tuu në dë sikifisikifi a Masa Gaangadu buku ala fu de feni di libi u teego.

Aki Paulosu ta lei de möön

fa biibima musu libi.

⁴ Nöo un haika e, dee sëmbë. Fa un ta biibi a Masa Jesosi liba dë, nöo sösö wai nöo fuun ta wai e. Mi o taki ën da unu wan pasi möön taa un musu ta wai nango nöömö.

⁵ Nöo un musu ta libi ku saka fasi a hii sëmbë dendu be de ta si, biga abiti möön nöo Masa Jesosi o toona ko.

⁶ Nöo wan musu ta booko hedi a na wan soni e, ma un musu ta begi Masa Gadu nöömö ta dëen tangi. I musu ta tja hii dee fuka fii nango ta konda dëen,

⁷ nöo a o da i kötöhati. Nöo di kötöhati di a o da i dë o bigi pasa hii sëmbë fusutan, nöo a hoi hii pakisei fii ku i hati tuu a Jesosi Keesitu liba.

⁸ Nöo dee sëmbë u mi dë, fa i si un sai dë, „pakisei fuunu an musu ta dë a poipoi soni e. Ma dee soni dee dë tuutuu ku dee dë fanöudu ku dee soni dee dë leti, dee soni dee dë gbelingbelin a Gadu wojo, ku dee soni dee dë u lobi, ku dee soni dee dë u kai gaan soni, a dee lö bumbuu soni dë nöo fuun musu buta pakisei e. Wë biga dee soni dee dë u gafa nöo musu ta dë a unu hati un ta mëni.

⁹ Nöo hii dee soni un bi lei a mi tuu ku dee un bi si mi ta du, nöo de fuun ta du e. Nöo Masa Gaangadu di nöo ta kötö sëmbë hati o dë ku unu.

Aki Paulosu manda tangi da

dee sëmbë bi heepi ën.

¹⁰ Dee sëmbë o, mi ta wai seei ta da Masa tangi fu di mi si maun fuunu möön e. Biga mi ko sabi taa un ta mëni mi eti. Ma fa i si mi taki ën dë seei, ma mi sabi taa un bi ta mëni mi nöömö. Wan bi disa mi, ma di wan bi feni sëmbë nöo hën wë mbei.

¹¹ Ma fa mi ko ta wai aki seei, ma an dë taa mi bi dë fukafuka e. Biga mi lei kaa u mi dë tifiهدي hiniwan juu ku dee soni dee mi abi.

¹² Biga fa mi dë aki, nöo mi saandi de kai fuka. Söseei mi sabi unfa a dë te mi abi hia. A dee fasi dë tuu mi lei u mi libi. Ee mi abi, mi sabi unfa u libi taa mi abi. Ee ma abi, mi sabi unfa u libi taa ma abi. Mi lei u mi njan hia te mi abi hia, nöo mi lei u tja hang i te ma abi soni u njan.

¹³ Hiniwan sootu pei soni di ko a mi, nöo mi dë tifiهدي ku ën kaa, biga „Masa Jesosi,“ Keesitu ta da mi kaakiti.

¹⁴ Ma tökusee fa un du dë, nöo hën da un du bunu e, dee sëmbë, biga un nama ku mi a dee sitaafu dee i si mi ta tja aki.

¹⁵ Nöo sö mi ku unu bi dë kaa e. Biga unu seei sabi taa di ten di un bi ko piki di Buka njanjun, nöo dee oto biibima a dee köndëköndë an bi ta libi ku mi kumafa mi ku unu bi libi. Wë biga di ten mi kumutu a di pisiwata u Masadonia a unu ala u go paaja di Buka a dee oto köndë, nöo unu wanwan nöo da sëmbë di bi ta manda soni da mi.

¹⁶ Fa mi dou a Tesalonika seei, nöo hën un seti manda soni da mi wante te dou sömëni pasi, dee soni dee mi bi abi fanöudu.

¹⁷Ma nöö fa i si mi ta fan aki, dee sëmbë, an dë taa un musu ta manda soni da mi hiniwan juu e. Ma mi kē fuun ta libi a sō wan bunu fasi nango nöömö, be di paima fuunu di woon feni a Gadu musu ta göö nango nöömö tu.

¹⁸Fa un manda dee soni a Epafodisi da mi aki, nöö mi abi soni te a hia awaa. Soni seei an fuka mi möön. Nöö na mi nöö un da e, dee sëmbë, ma Masa Gadu seei wë un da tu. Wë biga di bunu di un du mi aki, nöö a suti dëen. A dë leti kuma wan paima un tja ko dëen, nöö hënseei ta wai ku unu tu.

¹⁹Nöö fa a dë di Gadu u mi, ku unu, aki, nöö a abi sômëni gudu e, nöö a o da unu hiniwan u de di un abi fanöudu. A o da unu ën te a hia tjika pasa maaka seei, fu di unu ku Jesosi Keesitu ko di wan.

²⁰Wë nöö Masa Gadu u Tata, hën musu feni gafa ku nëbai nöömö. A tan sō.

Aki Paulosu tapa di biifi.

²¹Söö. Wë ma a soni u taki möön möön leki, mi ta manda gaan odi da hii un dee sëmbë ala tuu, dee Gadu ta luku apaiti fasi fu di unu ku Jesosi Keesitu ko di wan. Nöö dee oto sëmbë fuu dee dë ku mi aki, nöö deseei ta manda gaan odi da unu tu.

²²Söseei hii dee oto sëmbë u Masa Jesosi u di köndë aki tuu ta manda odi da unu tu. Nöö dee sëmbë fuu dee ta dë a di wosu u di Gaan Könu ta manda gaan odi da unu apaiti.

²³Söö. Wë aki mi tapa di biifi taa Masa Jesosi Keesitu musu tja unu ku ën bunuhati e, dee sëmbë. A musu ta tii unu akaa. A tan sō.

Di biifi Paulosu manda da dee biibima u Kolosën

Wan wöutu a fesi.

Di ten Paulosu bi dë a dunguwosu, nöö hën a manda di biifi aki go wasiköi dee biibima u Masa Jesosi a di köndë de kai Kolosën, fu de an musu kumutu a di biibi. Biga a jei taa sëmbë ta ko ta ganjan de dë. De ta lei de wan oto fasi u de dini Gadu taa de musu hoi peipei wëti. Ma Paulosu taki da de taa de an musu buta deseei a wëti basu möön. Biga de abi Masa Jesosi, nöö a tjika kaa.

Aki di biifi seti.

¹ Wë dee sëmbë, mi da Paulosu e, wan u dee tjabukama u Jesosi Keesitu de ta kai apösutu di Masa Gadu buta ku ën seei kë fu mi ta tja di buka fëën dëën. Nöö mi ku u baaa Timoteo

² ta manda gaan odi da un dee sëmbë u Masa Gadu a Kolosën ala, dee ta biibi a Masa Jesosi Keesitu liba ta piki ën buka nöömö. Masa Gadu u Tata ku Masa Jesosi Keesitu musu ta tja unu ku de bunuhati e. De musu da unu böö.

Aki Paulosu ta wai fu di dee sëmbë piki di buka

u Masa Jesosi.

³ Wë nöö dee sëmbë, fa u ta begi hiniwanten da unu aki, nöö u ta da di Tata u Masa Jesosi Keesitu tangi fuunu hedi e.

⁴ Biga u ta jei u di libi fuunu kumafa un ta biibi a Jesosi Keesitu liba tjika, ku di fa un ta lobi hii dee oto sëmbë fëën dee ta waka nëën baka.

⁵ Sensi di un jei di tuutuu Buka u Gadu taa a abi wan suti libi nëën köndë u da unu, nöö hën un piki ën, hën un bia ko ta libi kumafa di Buka taki.

⁶ Nöö di Buka u ta taki aki, nöö hënseei da di Buka di ta paaja a hii goonliba fa u dë aki e. Möönmöön sëmbë ta piki ën ta bia de libi, leti kumafa unu seei bi piki ën di un jei taa sō wan bunuhati fasi Gadu abi tuu.

⁷ Nöö fa un jei di Buka dë, nöö u fusutan taa Epafasi, hën tjëën ko da unu ala. Nöö a dë wan futoou futuboi u Jesosi, Keesitu e, di ta wooko ku u aki faa heepi unu ala. A dë wan sëmbë di u lobi aki seei.

⁸ Nöö hën seei konda da u kumafa di Akaa u Masa Gaangadu buta di lobi fëën a unu hati.

Aki Paulosu begi da dee sëmbë.

⁹ Nöö fëën mbei di mi ku Timoteo jei sō fuunu, nöö hën u ta begi Masa Gadu da unu nöömö, fuun musu ko sabi bumbuu fa a kë fuun musu libi, be un abi di fusutan ku telu di di Akaa u Masa Gadu ta da u.

¹⁰ Nöö u ta begi tu fuun sa ko libi bunu nëën wojo, leti kumafa a fiti u dee sëmbë fëën musu ta libi. U ta begi fuun musu ta libi bunu ku sëmbë a hii fasi nango nöömö. Möönmöön un musu ko sabi Masa.

¹¹ Nöö u ta begi ën tu faa musu da unu di kaakiti fëën a unu libi e. Biga di kaakiti u Gadu bigi te pasa maaka, nöö ee a ta wooko a unu nöö woon a' taihati a soni. Woon sa tei hii dee soni dee ta miti unu ku pasensi, ku wai a hati seei.

¹² Woon ta da u Tata Masa Gadu tangi nöömö, u di a seeka u buta fuu feni dee bunu dee a abi u da u dee sëmbë fëën, dee dë nëën tii basu ta waka a di limbo fëën.

Sō u ta begi da unu e.

Aki Paulosu ta konda da de

fa Masa Jesosi hei tjika.

¹³ Dee sëmbë o, Masa Gaangadu puu u a di sē u dungu, hën a tja u ko buta a di Tii u di lobi Womi Mii fëën basu.

¹⁴ Nöö di a du sō kaa, nöö wa o tja di sitaafu u dee hogilibi fuu möön e. Biga di Womi Mii u Gadu dë paka di paima puu u a Gadu bëë kaa.

¹⁵ Fa Masa Gadu sai dë, dee sëmbë, na wan sëmbë si ën ku wojo wan daka e, ma ee i si di Womi Mii fëën dë nöö hën da Masa Gadu seei i si dë kaa. Biga di wan sëmbë nöö de dë. Nöö hën fosu bi dë bifö hii soni u mundu ko, nöö a dë hedima u hii soni Gadu mbei.

¹⁶ Biga di Womi Mii fëën dë seei bi mbei hii soni. Dee soni dë a Masa Gadu Köndë a liba ala ku dee teja u mundu ku dee soni a goonliba aki tuu, hën mbei de. So u de i sa si ku wojo, so u de ja sa si ku wojo seei, ma hën wanwan mbei hii de tuu. Nöö a mbei hii dee takima a goonliba aki, ku dee makiti a mundu ala tu.

Dee soni u taki dë tuu Masa Gaangadu manda di Womi Mii fëën faa mbei e, dee sëmbë, nöö fëën hedi hii dee soni dë tuu bi musu dë fëën wanwan tö.

17 Hën fosu bi dë ufö hii dee lö soni dë ko, nöö ku ën kaakiti a ta hoi de tuu fu de an musu booko pisipisi paaja fanjanfanjan.

18 Nöö fa u ku Masa Jesosi dë aki, nöö Masa Jesosi hën da hedi fuu e, nöö u da di sinkii fëen. Biga leti kumafa wan sëmbe hedi abi taki fëen sinkii, nöö sö Masa Jesosi abi taki a u dee sëmbe fëen liba. Hën abi di libi ta da u tu, biga hën da di fosu sëmbe di bi weki kumutu a dëdë. Fëen mbei a dë möön hei möön hii soni u mundu tuu.

19 Fa Masa Jesosi bi ko a goonliba aki, dee sëmbe, „nöö a ko ku libisëmbe sinkii, ma a bi dë Gadu seei gbelin e. Biga sö hën Tata bi kë fa a musu dë.

20 Hën seei Masa Gadu tei faa musu paka di paima da u. Nöö hën a dëdë a di lakpa pau tuwëen buuu a goon paka da u te a kaba. Nöö hën i si a ko dë taa Masa Gadu ku hii soni u mundu sa toona ko bunu baka, dee u liba ala ku dee u goon aki tuu.

„Sö di Womi Mii u Gadu du da u e.„

Aki Paulosu ta konda fa Gadu manda di Mii fëen faa seeka libi fuu da u.

21 Dee sëmbe o, a fesi unu ku Gadu bi dë felantima e. Biga hii dee pakisei ku dee wooko fuunu tuu bi dë hogi nëen wojo.

22 Ma fa u dë aki, unu ku ën ko bunu u di Masa Jesosi dëdë da u hedi. Di libisëmbe sinkii fëen di a bi abi, ku ën a dëdë da u, faa seeka u buta gbelingbelin söndö föutu faa tja u ko da Gadu. Hën mbei kaagi fuunu an dë a Gadu möön.

23 Ma un musu ta biibi nango nöömö e, dee sëmbe. Un musu dë gingin ta mëni dee bakaten bunu woon feni nëen, dee un bi jei a di Buka di a manda da unu.

Aki Paulosu ta biinga ku dee sëmbe u Masa Gadu u de feni

di bunu di Gadu kë da de.

Nöö di Buka i si u ta taki aki, a paaja a hii goonliba kaa. Mi seei ko dë wan sëmbe di ta kondëen nöömö tu. Hën da wooko u mi kaa.

24 Nöö mi ta tja gaan sitaafu u di wooko Gadu da mi u mi ta du da unu e. Ma ma a' toobi. Mi ta du ën waiwai seei. Biga di sitaafu mi ta tja aki, nöö a dë wan pisi u di sitaafu di bi fika u „Masa Jesosi, Keesitu musu tja u dee sëmbe fëen hedi, dee dë kuma hën sinkii. Mi ta heepi tja dee sitaafu go dou.

25 Nöö söseei mi ko dë wan futuboi fuun dee sëmbe u Masa Gadu tu. Biga hënseei buta mi u mi heepi un „dee sëmbe dee na Isaëli sëmbe.„ A manda mi u mi konda di Buka fëen da unu, be un tuu jei hii soni fëen.

26 Nöö di Buka aki sö, a bi dë wan tjubitjubi soni fu sensi seti u goonliba, ma fa u dë aki Masa Gaangadu mbei a ko limbo da u dee sëmbe fëen.

27 Biga a kë fuu ko sabi di gaan bunu di a kë da hii sëmbe.

Nöö di gaan waiti bunu u ta taki aki, hën da te i ko piki di buka, nöö Masa Jesosi Keesitu seei o ko ta libi a i hati, „ee i da Isaëli sëmbe, ee ja dë Isaëli sëmbe.„ Nöö te di juu dou faa toona ko kisi di nëbai fëen a goonliba aki, nöö i seei o dë a dendu tu.

28 Fëen mbei wë u ta konda dee soni u Jesosi Keesitu da hii sëmbe e. U ta bai de ta lei de ku hii di kõni di u abi, be de sabi fa u de libi, fu te di juu dou fu de dou a Gadu fesi nöö de o dë gbelingbelin sëmbe kumafa Gadu kë.

29 Hën da di soni mi ta biinga da e, ku hii di gaan kaakiti Gadu ta da mi u mi du di wooko fëen.

2

Aki Paulosu ta begi dee sëmbe u de hoi di biibi de ta biibi

a Masa Gadu.

1 Wë nöö fa mi ta biinga taanga aki, nöö fuunu hedi wë e, dee sëmbe, un dee biibima a Koloseän dë ku dee u Laodisea, ku dee otowan dee an si mi fesi wan daka.

2 Mi ta wooko sö fuun musu kisi degihati, be un dë ku wan hati ta lobi unu seei. Biga te un ta libi sö kaa, nöö woon ta fusutan soni u Gadu gbelingbelin seei. Nöö woon ko sabi dee tjubitjubi soni u „Masa Jesosi, Keesitu awaa, dee Gadu u Tata bi abi nëen pakisei a fesi.

3 Nöö te wan sëmbe i ko sabi Masa Jesosi kaa, nöö joo feni kõni ku fusutan e. Biga hën nöö abi dee gaan gudu dë.

4 Nöö mi ta konda dee soni aki da unu, dee sëmbe, u sëmbe an musu ko ganjan unu ku dee bödjëbödjë fan u de.

5 Biga aluwasi ee miseei an dë a unu mindi seei, ma mi hati dë a unu ala. Nöö te mi jei taa un dë gingin a pasi ta biibi „Jesosi, Keesitu ku wan hati nango, nöö mi ta wai seei.

6 Wë dee sëmbe, fa i si un tei Jesosi Keesitu ko unu Masa dë kaa, nöö ku ën nöö un musu ta libi e. Biga unu ku ën ko di wan.

⁷ Nöo un musu dë a Masa Jesosi kuma wan pau di hën lutu go fundu a goon. Un musu ta biibi ën taanga nango möönmöön, leti kumafa i si de bi lei unu dë. Nöo hiniwan juu un musu ta dë ku tangi seei a unu hati u dee soni a bi du da unu.

Aki Paulosu ta bai de taa de an musu mbei sëmbë ganjan de buta a wëti basu möön.

⁸ Nöo un haika, dee sëmbë. Un musu kõni e, be na wan sëmbë musu ko lei unu wan oto fasi fuun dini Gadu. Biga de o ko biinga u de wini unu ku dee sösö lei u di goonliba aki taa ee i kë dini Gadu nöo i musu hoi dee peipei wëti u de, dee deseei mbei. Ma wan musu piki e. Biga dee lö lei dë an kumutu a Keesitu, ma a libisëmbë pakisei ku dee makiti dee ta tii goonliba de kumutu.

⁹⁻¹⁰ Wë biga di unu ku Masa Jesosi ko di wan kaa, nöo soni an ta makei unu möön e. Biga fa Masa Jesosi dë wan libisëmbë seei, ma Gadu seei gbelin a dë. Hën nöo da di hedima u hii dee basia u Masa Gadu Këndë, nöo a hei möön hii dee didibi tuu a mundu ala. Hii soni dë nën basu, nöo nën hii soni fuu dë.

¹¹ Nöo di unu ku ën ko di wan kaa, nöo hën Masa Gadu maaka unu u sëmbë musu sabi taa un da sëmbë fëen. Ma di maaka fuunu, hën an dë a sinkii kuma di u dee Isaëli sëmbë e. Nöo na libisëmbë maaka unu tu, ma ‚Jesosi, Keesitu seei hën maaka unu. Biga a puu dee takuhati fasi fuunu tuwë.

¹² Nöo fa un kisi dopu dë, dee sëmbë, nöo hën ta lei taa un kaba ku di awoo libi fuunu. Biga di de kii Masa Jesosi bei, nöo unu ku ën wë de bi bei makandi dë e. Nöo Gadu weki ën puu a dëdë dëen njunjun libi dë, nöo hën da unu ku ën tuu kisi wan njunjun libi makandi. Biga un ko ta biibi taa Gadu abi kaakiti te tjika u puu unu a hogilibi basu.

¹³ Nöo a fesi un bi ta böö nöo, ma wan bi dë ku libi eti e. Biga unu ku Masa Gadu bi dë paatipaati u dee hogihati libi fuunu hedi. Wan bi dë sëmbë u Gadu kuma u dee Isaëli sëmbë, dee bi abi dee wëti u Gadu. Ma fa Masa Gadu weki Masa Jesosi puu a dëdë dëen njunjun libi dë, nöo a da unu njunjun libi tu. Biga unu ku ën ko di wan. A puu unu a bëë u hii dee hogi du fuunu.

¹⁴ A fesi un bi a' föutu a Gadu, nöo un bi musu kisi sitaafu kumafa Gadu bi buta, fu di un bi booko dee wëti fëen. A dë kuma hii dee wëti tuu dee u bi poi bi dë sikifikikifi a pampia, ma nöo hën Gadu tei di pampia naandë tja go peka a di lakpa pau ku Masa Jesosi, be a kaba ku dee wëti naandë.

¹⁵ Nöo a di lakpa pau dë seei tu, naandë Masa Jesosi wini hii dee didibi ku dee makiti u de tuu fiaa kaba de a sösö. A da de sen a hii mundu wojo, be hën wanwan nöo dë winima.

¹⁶ Söö. Wë nöo dee sëmbë, wan musu mbei na wan sëmbë toobi unu möön a di së u dee lö wëti dë e. Ee de ta kuutu unu taa wan ta hoi dee tjina u njanjan ku soni u bebe, ee nasö saba, ee nasö dee oto peipei daka de ta hoi, nöo wan musu a' toobi ku de e.

¹⁷ Biga dee tjina u bi ta hoi dë bi dë wan soni nöo u bi ta du fuu ta mëni di ko u ‚Jesosi, Keesitu a bi o ko. Ma fa u dë aki a ko kaa e, nöo an dë fanöudu fuu hoi dee lö wëti dë möön.

¹⁸ Nöo söseei wan musu piki ee wan sëmbë ko a unu ku gaan sakafasi ta taki taa Masa Gadu bi lei ën wan soni, nöo fa a lei ën dë nöo a si taa wan ta libi bunu. Sö wan libi wan o feni paima fëen, biga wan ta saka unu seei kumafa a fiti ta begi dee basia u Masa Gadu këndë. Sö so sëmbë ta fan.

Ma nöo te wan sëmbë ko taki sö wan soni da unu, nöo wan musu piki ën e. Biga dee lö sëmbë dë ta mëni taa de bumbuu möön hii sëmbë, ma na tuu. Gaan fasi ku dee taku pakisei u libisëmbë nöo de abi sö.

¹⁹ Fa de sai dë, de disa Masa Jesosi gaanduwe. Ma hën da di Hedima fuu di ta sölugu u ta seeka fuu ko dë kumafa Gadu kë. Hën ta hoi hii u tuu makandi kumafa dee tatai u sinkii ta hoi di sinkii fii makandi faa sa göö kumafa a dë fanöudu.

²⁰⁻²¹ Wë nöo dee sëmbë, kumafa u taki dë, unu ku ‚Masa Jesosi, Keesitu dëdë makandi e, nöo un ko a wan njunjun libi dendu. Un kaba ku dee awoo guwenti fuunu dee un bi abi, ku dee awoo fasi u di goonliba aki. Nöo an dë fuun hoi dee gaduwëti dee libisëmbë ta buta da unu möön e, taa ja musu panjan disi, ja musu tesi di dë, ja musu nama a di soni dë.

Nöo di un kaba ku de kaa, nöo faandi mbei un musu toona go ta libi a peipei wëti basu möön baa?

²² Biga dee lö soni dë an dë wan wojo soni möönsö. Tuu u de di dë kaa, biga libisëmbë wëti nöo de dë.

²³ Nöo dee sëmbë dee ta lei i de, a djei taa de kõni fu di de ta konda da i taa a sö wan fasi i musu ta dini Gadu. De taa i musu saka i seei gaanfa, be sëmbë si taa ja dë wan wojo soni. I musu ta pena i seei sinkii ta dëen sitaafu. Ma fa de taki ën dë seei, ma na kõni de kõni sö e. Biga dee lö wëti dë an ta puu dee taku hangii fii hati da i.

3

Aki Paulosu ta taki da de taa de musu suku dee soni u Masa Gadu dee a ta kai gaan soni.

¹ Dee sɛmbɛ o, di unu ku ‚Jesosi, Keesitu weki makandi ko a wan njunjun libi dendu naandɛ, nɔɔ fɛɛn mbei hati fuunu musu dɛ a dee soni u Gadu Kɔndɛ ala e, ka Masa Jesosi dɛ sindosindo a di letimaun sɛ u Gadu.

² Wan musu ta buta pakisei a dee soni u di goonliba aki mɔɔn e, ma be un buta pakisei fuunu a dee soni u Gadu Kɔndɛ ala.

³ Biga fa unu ku ‚Jesosi, Keesitu dɛdɛ makandi dɛ, nɔɔ dee soni u di goonliba aki an dɛ wan wojo soni da unu mɔɔn. Biga na di tuutuu libi fuunu disi eti e. Di waiti libi di un abi, nɔɔ a dɛ tjubitjubi a ‚Masa Jesosi, Keesitu ala. Biga u ku ɛn dɛ di wan, leti kumafa hɛn ku Gadu seei dɛ di wan.

⁴ Nɔɔ te a toona ko a goonliba aki baka u kisi di nɛbai fɛɛn, nɔɔ unu seei o dɛ a dendu tu e, nɔɔ sɛmbɛ o si di tuutuu libi fuunu di un abi awaa.

Aki Paulosu ta bai de u de disa dee takulibi u goonliba.

⁵ Wɛ nɔɔ dee sɛmbɛ, di un sabi sɔ kaa, nɔɔ un musu kaba ku dee takulibi u di goonliba aki e, kuma mɔtjɔ libi sɔ, fanafiti libi, dee taku hangɪ a di sɛ u manu ku mujɛɛ, langawojo u soni. Wɛ biga ee i a ‚langawojo, nɔɔ i dɛ leti kuma dee sɛmbɛ dee ta waka a oto gadu baka.

⁶ Nɔɔ fu dee lɔ soni dɛ hedi Gadu o kuutu dee sɛmbɛ dee an kɛ piki ɛn buka. A o sitaafu de ku gaan hatiboonu.

⁷ Nɔɔ a fesi unu seei bi dɛ kuma de tu, ta libi a di leiki u dee taku hangɪ fuunu hati.

⁸ Ma fa u dɛ aki nɔɔ wan musu libi sɔ mɔɔn e, dee sɛmbɛ. Un musu kaba ku dee lɔ libi aki faa: dee hatiboonu fasi, buuse sɛmbɛ, du soni ku otowan ku hogihati, ta guunjan di otowan fii ta tjɛɛn ta kosi, ta taki dee dɛɛwojo taki dee na fiti. Dee soni dɛ an musu dɛ a unu seei.

⁹ Ja musu ta lɛgɛdɛ ta mindi soni da di otowan fii ta ganjɛɛn. Biga i kaba ku hii dee awoo takuhati fasi dee un bi abi.

¹⁰ Masa Gadu da i wan njunjun hati kaa e, nɔɔ a ta seekɛɛn faa ko dɛ kuma di fɛɛn seei. Nɔɔ mɔɔnmɔɔn i sabi ɛn, mɔɔnmɔɔn joo ko dɛ kuma hɛn.

¹¹ Nɔɔ antoobi mɔɔn aluwasi ee i dɛ Dju sɛmbɛ, ee ja dɛ Dju sɛmbɛ, ee i koti di maaka u Dju, ee ja koti ɛn, ee i sabi soni, ee ja sabi wan wojo soni, ee i dɛ saafuma, ee i dɛ fiima. Biga di wan kodo sɛmbɛ nɔɔ u dɛ. Masa Jesosi hɛn nɔɔ u tuu ta kai gaan soni. Hɛn nɔɔ ta dɛ a u tuu hati.

Aki Paulosu ta konda da de fa u de musu libi bunu a goonliba.

¹² Dee sɛmbɛ o, fa Masa Gadu tei u buta apaiti fɛɛn seei aki, nɔɔ a lobi u gaanfa e. Nɔɔ fɛɛn mbei un musu a ‚tjalihati u otowan. Un musu libi ku ɛn ku bunuhati, ku saka fasi. Nɔɔ un musu abi sapifasi ta mɛni di otowan fii ta hoi pasensi dɛɛn.

¹³ Un musu a ‚tifihedɪ da unu na unu e. Ee i ku sɛmbɛ a ‚soni, nɔɔ ja musu hoi ɛn a bɛɛ, leti kumafa ‚Masa Jesosi, Keesitu an ta hoi i a bɛɛ.

¹⁴ Nɔɔ u hii dee libi aki tuu, nɔɔ lobi hɛn da di mama u de e. Biga te un lobi unu na unu, nɔɔ un sa libi makandi ku wan hati kumafa Gadu kɛ.

¹⁵ Fa un ko a ‚Masa Jesosi, Keesitu dɛ, dee sɛmbɛ, nɔɔ un ko dɛ hɔɔbɔɔ. Fɛɛn mbei na wan toobi musu dɛ a unu mindi. Biga un tuu dɛ di wan sinkii, nɔɔ Gadu kai unu fuun ta libi makandi ku wan hati. Nɔɔ un musu ta da Gadu tangɪ nɔɔmɔ e.

¹⁶ Nɔɔ un musu sabi dee wɔutu u ‚Masa Jesosi, Keesitu bunu ta piki de nango nɔɔmɔ. Un musu ta lei unu seei dee soni u Masa Gadu ta fan ku unu na unu ku fusutan ta kanda dee kanda dee dɛ a Gadu Buku ku dee di Akaa u Gadu ta da unu. Un musu ta gafɛɛn ku hii unu hati ta dɛɛn tangɪ nɔɔmɔ fu dee soni dee a du da unu.

¹⁷ Nɔɔ fa un ko dɛ sɛmbɛ u Masa Jesosi aki, nɔɔ hii dee soni un ta du ku dee un ta fan tuu musu kai ku ɛn e. Un musu ta da u Tata Masa Gadu tangɪ nɔɔmɔ, biga Masa Jesosi jabi di pasi da u kaa fuu sa tja tangɪ ko dɛɛn.

¹⁸ Nɔɔ un dee mujɛɛ, un musu ta piki unu manu buka a soni e. Biga sɔ a fiti biibima u Masa Jesosi fu de musu libi.

¹⁹ Nɔɔ un dee womi dee abi mujɛɛ a wosu, un musu lobi dee mujɛɛ fuunu. Wan musu libi hogi ku de e.

²⁰ Nɔɔ un dee mii, un musu ta piki dee gaan sɛmbɛ fuunu buka a hii soni, biga sɔ Masa Jesosi kɛ fuun ta libi.

²¹ Nɔɔ un dee tata, wan musu libi ku dee mii fuunu a wan fasi te de ko ta lasi hati e.

²² Nɔɔ un dee sɛmbɛ dee ta wooko a oto sɛmbɛ basu, un musu ta piki dee basi fuunu buka e. Na te de sai dɛ ufɔ, kuma un ta suku gafa a libisɛmbɛ. Nɔnɔ. Ma un musu piki de buka ku hii unu hati fu di un ta lesipeki Masa.

²³ Nöo fëen mbei hiniwan soni di woon ta du kaa, nöo un musu ta du ën ku hii unu hati. Biga na libisëmbë un ta wooko da e, ma Masa hën un ta wooko da.

²⁴ Nöo fa a dë Masa fuu dë, nöo hën o paka u di paima leti kumafa a paamusi u kaa, fu di u dë sëmbë fëen.

²⁵ Sösei tu, a o sitaafu hiniwan sëmbë di ta du hogi, leti kumafa a fiti dee du fëen. Biga an ta luku a fesi.

4

¹ Nöo un dee sëmbë ta a' sëmbë ta wooko a unu basu, un musu ta libi bunu ku de kumafa a fiti. Biga i seei sabi taa i abi wan Masa a i liba tu di ta dë a Gadu Köndë ala.

Aki Paulosu ta taki soni u begi.

² Nöo wan musu wei fu begi Gadu e, dee sëmbë. Ma hiniwan juu un musu ta dë kabakaba fu un begi ën ku hii unu pakisei, nöo un musu ta dëen tangi nöömö u di heepi di a ta heepi u.

³ Nöo un musu ta begi da u tu, dee sëmbë, u Gadu musu da u pasi fuu ta konda di Buka, be sëmbë jei dee tjubitjubi soni u Gadu dee bi ko a limbo a „Jesosi„ Keesitu. Di Buka dë, fu di mi ta kondëen, fëen mbei wë i si de bui mi buta aki.

⁴ Nöo un ta begi da mi o, u mi sa kondëen limbolimbo nöömö, be hii sëmbë musu sa fusutëen. Biga hën da di wooko u mi kaa.

Aki Paulosu ta lei dee sëmbë kumafa de musu libi a dee sëmbë dee an ta biibi dendu.

⁵ Nöo te un dë a dee sëmbë dendu dee an ta biibi Masa Jesosi, nöo un musu mëni unu seei fuun ta libi ku fusutan e. Wan musu lasi di okasi fii du wan soni di sa tja heepi ko.

⁶ Nöo te woon fan ku sëmbë, nöo un musu fan a wan bunuhati fasi. Wan musu ta fan sösö soni, ma di fan fuunu musu abi goma. Nöo un musu sabi fa fuun ta piki dee sëmbë dee o ta hakisi unu soni, kumafa a fiti wan biibima.

Aki Paulosu ta tapa di biifi.

⁷ Nöo di fa hii soni u mi dë aki, nöo Tikikusi hën o kondëen da unu e. Di womi dë, a dë wan bambuu futuboi u Masa Gadu di u lobi aki. Nöo a ta heepi u seei a di wooko u Gadu.

⁸ Nöo mi ta mandëen da unu ala fuun sa jei fa u dë aki, be hati fuunu ko kötö.

⁹ Hën ku Onësimusi, di sëmbë fuunu, o ko a unu ala makandi. Nöo te de ko, nöo de o konda hii soni di ta pasa aki da unu. Fa Onësimusi sai dë, a dë wan sëmbë di u lobi aki tu e, nöo u a futoou nëen liba.

¹⁰ Alisitakusi di mi ku ën dë a dinguwosu aki makandi, hënseei ta manda gaan odi da unu tu, dee sëmbë, hën ku Maikusidi di dë famii u Banabasi. Nöo un bi kisi buka u Maikusidi kaa, nöo te a ko a unu ala nöo be un hoi ën bunu e.

¹¹ Nöo Josua ta manda odi da unu tu. Hën seei da Jusitusi.

Dee sëmbë mi kai aki, de nöo da Dju sëmbë ta heepi mi a di wooko u Masa Gadu aki ta paaja di tii fëen a goonliba, nöo de ta da mi degihati seei.

¹² Nöo Epafasi, di dë wan sëmbë fuunu, manda gaan odi da unu tu. Hën seei dë wan futuboi u „Masa Jesosi„ Keesitu tu, nöo a ta begi taanga seei da unu fuun musu dë gingin a di biibi un ta biibi a Masa Jesosi. A ta begi fuun musu ko gaan sëmbë a di biibi e, be un sabi bambuu kumafa Gadu kë fuun musu libi.

¹³ Nöo di mi sabi sö fëen, nöo mi kë fuun seei musu sabi sö tu taa a ta mbei möiti gaanfa da unu ku dee sëmbë u Laodisea ku dee dë a Hilapolisi tu.

¹⁴ Nöo di lobi data fuu de ta kai Lukasi, hënseei ta manda gaan odi da unu tu, hën ku Demasi.

¹⁵ Nöo un da dee biibima u Laodisea gaan odi da u e, dee sëmbë, ku Ninfa, ku hii dee sëmbë nango nëen wosu a keiki.

¹⁶ Nöo fa woon kisi di biifi aki, nöo un musu lesi ën da hii dee sëmbë u Masa Jesosi a unu ala, be de tuu jei ën. Nöo te un kaba u lesi ën dë, nöo un mandëen da dee biibima u Laodisea be de lesi ën a keiki ala tu. Nöo un tei di oto biifi di mi manda da dee sëmbë a Laodisea ala tja ko lesi a unu naandë tu.

¹⁷ Nöo un taki da Akipusi taa be a mbei möiti faa go dou ku di wooko u Masa di a buta nëen maun e.

¹⁸ Nöo fa mi dë a dinguwosu aki, nöo un musu ta mëni mi nöömö e, dee sëmbë. Na soni möönsö. Mi, Paulosu seei, ta sikifi di pisi u di biifi aki ku miseei maun. Mi ta manda gaan odi da unu taa Masa Gadu musu dë ku unu ku ën bunuhati. A tan sö.

Di fosu biifi Paulosu manda da dee biibima u Tesalonika

Wan wöutu a fesi.

Tesalonika bi dë wan köndë a wan pisiwata de kai Masadonia. Nöö a di ten di di tjabukama u Masa Jesosi de kai Paulosu bi ta lontu ta paaja di buka u Masa Jesosi, nöö hën a go dou a Tesalonika. Hën a da dee sëmbë u di köndë di buka. Nöö di de jei ën, hën so u de piki tei Masa Jesosi fu de Gadu. Ma nöö dee oto sëmbë u di köndë an kë sô, nöö hën de mbei toobi ku Paulosu te a kumutu a di köndë go.

Nöö fa Paulosu go dë, a sabi taa dee biibima u Masa Jesosi a Tesalonika ta kisi sitaafu nöömô fu di de ta biibi hedi. Nöö a ta dëen bookohedi. Nöö hën a dë te wan pisi, hën a manda di kijoo de kai Timoteo faa go haika de luku ee de disa di biibi, ee de ta hoi dou.

Nöö di Timoteo go te a ko, hën a tja wan suti buka ko da Paulosu taa dee Tesalonika biibima ta hoi dou eti. Nöö di Paulosu jei sô, hën a mbei wan biifi manda da de u di wai di a ta wai ku de. Nöö hën wë da di pampia aki.

Nöö Paulosu taki sômëni soni a di biifi aki tu u di fa Masa Jesosi o toona ko tei dee sëmbë fëen tja go. Nöö a ta leti dee Tesalonika biibima a di fa de musu libi fu tee Masa Jesosi toona ko.

Aki Paulosu ta da Gadu tangi u di fa dee biibima u Tesalonika hoi di biibi tjika.

¹ Wë dee sëmbë, mi Paulosu ku Timoteo ku Silifani, hënseei da Silasi, u ta mbei di biifi aki manda da un dee sëmbë fuu Tata Masa Gaangadu ku Masa Jesosi Keesitu, dee ta ko makandi a keiki a Tesalonika. Masa Gadu musu dë ku unu ku ën bunuhati e. A musu da unu kötôhati.

²⁻³ Wë nöö dee sëmbë, u kë fuun ko sabi taa hibiwanten te u ta begi nöö u ta mëni hii unu tuu a u Tata Masa Gaangadu fesi. U ta dëen tangi da unu seei. Biga u ta mëni fa un ta biinga da di wooko u Gadu fu di un ta biibi ën hedi, nöö u ta mëni tu fa un ta wooko taanga fu di di lobi u Gadu dë a unu hati. U ta mëni fa un ta tai hati a dee sitaafu dee un ta tja naandë te go dou, fu di un ta mëni dee soni Masa Jesosi Keesitu paamusi u taa de o pasa nöömô. Dee lö soni dë wë mbei u ta dëen tangi da unu e.

⁴ Wë nöö dee sëmbë, Gadu lobi unu tuú o, nöö u sabi taa a tei unu ko sëmbë fëen.

⁵ Nöö di soni mbei u sabi sô. Fa u bi tja di Buka u Masa Jesosi ko konda da unu naandë, nöö wa tjëen kuma sôsô wöutu u ta taki nöö a kaba. Ma u ko ku di kaakiti u Gadu seei. Di Akaa fëen bi dë ku u, nöö hën u fan gbelingbelin ku unu, te un ko si taa di Buka dë, a dë wan gaan bambuu soni fuun musu piki.

Nöö unu seei sabi fa u bi libi bunu a unu mindi a di lö ten naandë. Nöö di soni mbei u bi libi sô e, fuunu hedi wë, fuun sa bia ko a di sé u Masa.

⁶ Hën wë i si un ko ta djeesi u ku Masa Jesosi tuú. Biga di un piki di Buka, nöö hën dee sëmbë fuunu köndë dë da unu sitaafu te fu kii, ma töku wan disa. Ma un kisi di Buka hoi ku wan gaan wai di di Akaa u Masa Gadu seei da unu.

⁷ Nöö hën un ko dë wanlö sëmbë di hii dee oto biibima u Masa Jesosi tuu musu djeesi, dee ta dë a unu pisiwata a Masadonia ala te dou ku dee ta dë a u a Giiki Köndë aki tu.

⁸ Ma fa u taki dë, na dee sëmbë u dee pisiwata fuu aki nöö jei fuunu e, dee sëmbë. Ma di buka u Masa Jesosi paaja seei a mundu, biga hii sëmbë tuu ko ta taki kumafa un ko ta biibi tjika. Te u ta waka an dë fuu ta kondëen da oto sëmbë möön,

⁹ biga hii sëmbë jei ën kaa. Nöö deseeri tei ën ta konda da u kumafa un bi hoi u ku gaan piizii di u bi ko a unu naandë. De ta konda da u tu kumafa un disa dee ganjanganjan gadu ko ta waka a di tuutu Gadu baka di ta libi u nöömô.

¹⁰ De ta konda da u taa un ta luku di Mii fëen nöömô, faa kumutu nëen Tata köndë ko a u. Sô fuunu de ta konda e, dee sëmbë. Nöö fa Masa Jesosi sai dë, Gadu weki ën puu a dëdë tuu, nöö hën puu u a di sitaafu u Gadu di o ko.

2

Aki Paulosu taki u di wöutu

di a bi du a Tesalonika.

¹ Wë nöö fa u fan dë, dee sëmbë, hën da unu seei musu sabi taa di ko u bi ko a unu naandë an bi dë u sôsô.

² Ma nöö bifô u bi ko a unu u bi tja gaan sitaafu a Filipi e. De bi sôsô u ala gaanfa, kumafa un sabi kaa. Ma nöö töku Gadu bi dë ku u, hën a da u hati te u pasa tja di Buka fëen ko da unu tu. Hën u ta kondëen nöömô, hii fa felantima fuu bi dë a unu köndë ala tu ta buta ku u.

Ma wa bi a' toobi ku dee felantima dë e.

³ Biga di Buka u ta tja aki tuutuu soni a dë, na ganjanganjan soni fuu sa ta tjëen ku ganjan fasi ta naki unu tëtë fuu wini soni a unu.

⁴ Nönö e, dee sëmbë. Ma u ta tjëen fu di Gadu seei futoou u te a butëen a u maun, hën mbei u ta tjëen ta konda. Nöö hën mbei tu wa ta suku u kondëen faa kai ku libisëmbë e, ma u ta suku faa kai ku Gadu. Biga hën ta wegi di hati fuu ta luku ee a dë limbolimbo.

⁵ Dee sëmbë o, unu seei sabi fa u bi libi a unu ala. Na wan ten seei u bi ta mbei möiti fuu kisi sëmbë tja ko a u ku suti oto e. Nöö na ku langahati u bi ko a unu tu. Biga na wan daka u tei di hei Gadu da u aki fuu ganjan unu njan. Fa u ta fan aki, Gadu seepi sabi taa tuutuu soni u ta taki.

⁶ Nöö fa u bi libi a unu mindi dë, wa bi ta suku bunu në a na wan libisëmbë, na a unu, na a oto sëmbë möönsö tu, boiti a Gadu wanwan nöö.

⁷ Dee sëmbë, ka u dë tjabukama u „Masa Jesosi, Keesitu tjika aki, nöö u bi sa buta ku unu seei fuun dini u. Ma nöö wa du sö. Ma u bi dë a unu mindi leti kuma wan mama ta kiija dee piki mii fëen.

⁸ U bi lobi unu tee na soni, hën mbei u bi ta wai seei taa u sa paati di Buka u Masa Gaangadu da unu. Nöö na di buka wanwan u bi paati da unu e, dee sëmbë, ma di libi fuu seei tu. Sö un ko dë wan hati soni da u tjika.

⁹ Wan mëni fa u bi wooko taanga di u bi dë a unu ala nö? Ndeti ku didia u bi ta wooko ku u seei maun, biga wa bi kë buta di hebi u soni u njan fuu a unu liba.

¹⁰ Unu seei, ku Masa Gaangadu tuu, bi si fa u libi bunu a un dee biibima u Masa Jesosi mindi di ten dë. U bi libi limbolimbo a Gadu wojo e. U libi a wan leti fasi ku unu te na wan sëmbë bi sa feni föutu a u.

¹¹ Nöö un sabi fa u bi ta tja unu tu leti kumafa wan tata ta kiija dee mii fëen dee a pai.

¹² Te un lasi hati, u ta da unu degihati. Te soni miti unu, u ta ko këë pena ku unu. U bi ta buta ku unu fuun libi leti kumafa a fiti dee sëmbë dee nama ku di Gadu di u ta dini aki. Biga hën kai unu fuun ko dë a di tii fëen dendu, be un ko a dendu u di hei ku di waiti fëen di a abi.

¹³ Wë nöö dee sëmbë, hiniwan juu u ta da Masa Gadu tangi fuunu hedi e. Wë biga di u konda di Buka da unu naandë, nöö un piki ën leti kuma a Gadu a kumutu, na a libisëmbë. Nöö Gadu Buka a dë tuu o, nöö fa un ta biibi ën dë nöö a ta wooko a unu hati seei.

¹⁴ Nöö hën un ko djeesi dee biibima u Jesosi Keesitu dee ta dë a Judea. Fa de ta miti makandi a dee peipei köndë u Judea dë, nöö de ta kisi gaan sitaafu a dee oto Dju sëmbë kuma de, leti kumafa unu seei ta kisi sitaafu a dee sëmbë fuunu.

¹⁵ Dee sëmbë o, fa i si dee Dju sëmbë sai naandë, de hogi tuu o. Biga dee gaan sëmbë u de wë bi kii dee fesiten tjabukama u Gadu, nöö hën dee disi toona kii Masa Jesosi tu. Nöö hën awaa de toona ko ta jaka u puu a dee köndëköndë. Fa de sai naandë, dee soni de ta du an ta kai ku Gadu seei, kwetikweti. Nöö de ko felantima u hii sëmbë,

¹⁶ biga de ta biinga ku u nöömö fu wa musu konda di Buka da dee oto sëmbë dee an dë Dju. A di fasi dë, de ta tapa de u de an musu feni di heepi u Gadu möönsö.

Nöö fa de ta du ën naandë, nöö di hogi du u de hia te a ko dë tjongoo. Biga di hatiboonu u Gadu ta kai leti a de liba awaa.

Aki Paulosu ta taki fa a hangi dee biibima u Tesalonika tjika.

¹⁷ Dee sëmbë fuu o, fa i si dee sëmbë paati u ku unu ku taanga naandë, nöö a hati u e. Ma hii fa u paati a sinkii fasi fu di sati pisiten aki seei, ma pakisei fuu dë leti a unu naandë eti. U ta hangi unu te na soni. Nöö u mbei möiti te u wei fuu toona ko a unu.

¹⁸ Sömëni pasi kaa mi Paulosu seei bi kë ko a unu, ma di didibi, Saatan, ta tapa u. Hën wë mbei i si wa dou a unu ala eti.

¹⁹ Biga dee sëmbë, ambë seei u ta mëni fuu lei Masa Jesosi te a ko? Ambë da di hei fuu, ku dee sëmbë u ta wai da fa u dë aki? Na unu nö? Unu wë e, dee sëmbë. Fuunu hedi wë woo poolo a di daka di Masa Jesosi Keesitu o toona ko baka.

²⁰ Biga unu wë da di hei fuu e, ku di wai fuu u ta wai.

3

*Aki Paulosu taki faandi mbei
a manda Timoteo.*

¹ Wë dee sëmbë, u bi ta mëni unu tee wa saanfa u du möön. Nöö hën wë u kuutu taa woo manda Timoteo ko a unu ala, nöö mi ku Silasi wanwan o fika na Atene aki.

² Nöö hën wë i si u mandëen ko a unu e, baa. Wë nöö un sabi Timoteo, taa a dë wan sëmbë fuu vö. U ku ën tuu ta dini Gadu makandi ta paaja di buka u „Jesosi, Keesitu. Nöö hën wë u mandëen ko a unu ala faa ko da unu taanga ku degihati, be un go dou ku di biibi.

³ Biga wa kē na wan fuunu musu dē buujabuujā fu di dee sēmbē ta sitaafu unu hedi.

Ma nōō fa mi fan dē seei, dee sēmbē, ma un bi musu sabi taa sō woon kisi sitaafu fu di biibi hedi, na sō nōō

⁴ Biga di u ku unu bi sai dē, nōō u bi ta taki ēn da unu nōōmō taa ee wan sēmbē ko biibi a Masa Jesosi nōō a o kisi sitaafu nōōmō. Sō u bi mbei un ko sabi kaa, dee sēmbē, nōō hēn wē ta pasa ku unu fa u dē aki, kumafa unu seei sabi kaa.

⁵ Ma seei u bi panta da unu o, dee sēmbē. Hēn mbei di mi si taa wa sa tan mōōn longi, nōō hēn mi manda Timoteo be a ko haika unu, ee un dē a di biibi eti. Biga mi bi panta taa kandē di Gaan Tesima de kai di didibi ko tesi unu a wan fasi te a hai unu puu a di biibi. Nōō di wooko u bi wooko a unu mindi dē, nōō a ko dē u sōsō.

Aki Paulosu ta taki u di suti njunsu di Timoteo bi tja ko dēēn.

⁶ Wē nōō dee sēmbē, djunsu aki Timoteo toona ko a u. Nōō a tja wan suti njunsu fuunu ko da u e, nōō u ta wai seei. Biga a konda da u taa di lobi fuunu ku di fa un ta biibi, de dē seei tjentjen eti. Sō a ko taki da u aki. A taki da u tu taa te un ta mēni u, nōō un ta wai te na soni. Un ta hakisi ee na un ten seei u sa toona miti baka. Sō un ta hangī u tjika, leti kumafa u seei ta hangī unu aki tu.

⁷ Wē nōō dee sēmbē, di u jei taa un ta hoi a di biibi go dou eti, nōō u kisi degihati seei. Wa a' toobi mōōn ku fa sēmbē ta sitaafu u aki ta da u fuka.

⁸ Biga di libi fuu toona ko suti da u, fu di u jei taa un dē gingin a Masa Jesosi eti.

⁹ Nōō wa saanfa u da Masa Gaangadu tangi da unu baa, fu di wai u ta wai da unu nēēn fesi fa u dē aki e.

¹⁰ Ndeti ku didia u ta begi ēn gaanfa faa sa da u pasi fuu ku unu miti fesi ku fesi mōōn. Biga u kē lei unu dee soni dee makei unu eti, fu di biibi fuunu musu sa ko dē telutelu. Sō u kē e, dee sēmbē.

¹¹ Hēn mbei u ta begi u Tata Masa Gaangadu ku Masa Jesosi tu, fu di pasi sa jabi da u be u ko a unu.

¹² Nōō u ta begi da unu tu e, dee sēmbē, taa di lobi fuunu di un ta lobi unu na unu, ku di lobi di un ta lobi oto sēmbē musu ta gōō nango mōōnmōōn, leti kumafa di lobi di u ta lobi unu ta gōō.

¹³ Gadu musu seeka dee hati fuunu be un dē gingin a di biibi e. Nōō te u Masa Jesosi toona ko a goonliba, hēn ku dee basia fēēn kōndē, nōō woon dē gbelingbelin sōndō fōutu a Masa Gaangadu fesi. Sō u kē fuunu e, dee sēmbē.

4

Aki ta taki fa de musu du fu di libi u de sa da Gadu piizii.

¹⁻² Wē sō wē e, dee sēmbē. Di ten u bi dē a unu naandē, nōō u bi ta lei unu fa fuun libi te nōō Gadu sa wai ku unu. Di lei u lei unu dē, nōō Masa Jesosi seei wē manda u fuu lei unu sō e, kumafa un sabi kaa. Nōō leti sō nōō un ta libi tu. Wē ma nōō u kē fuun musu ta libi sō nōōmō nango, fu di un nama ku Masa Jesosi.

³ Nōō u kē toona bai unu a wan soni mōōn. Fa un sai dē, Masa Gadu kē fuun libi a wan apaiti fasi dēēn, sōndō fōutu. An kē fuun libi wan fanafiti libi di na kai ku di fa a buta fu manu ku mujēē musu libi e. Nōnō.

⁴ Ma hiniwan fuunu musu sabi fa fii tii i libi tololoo a di sē u manu ku mujēē soni. Libi fii musu dē seei limbolimbo a Gadu fesi, be sēmbē a' lesipeki fii.

⁵ Dee sēmbē o, wan musu libi kumafa dee sēmbē dee an sabi Gadu ta libi e. Biga fa de sai dē, hiniwan hogi di hati u de kē a di sē u manu ku mujēē, nōō de ta du ēn waiwai kuma na hogi. Ma nōō unu wan musu libi sō e.

⁶ Biga na wan fuunu musu ta libi ku di otowan fii a dee lō hogi fasi dē. Nōō mi taki e, taa ee i du sō nōō Gadu an o disa i. A o sitaafu i nōōmō u dee lō soni dē. Sō u bi bai unu kaa e.

⁷ Biga Gadu an kai u fuu ta libi a wan sundjusundju fasi, ma fuu libi wan gbelingbelin libi nēēn fesi.

⁸ Fa u ta fan aki, nōō ee wan sēmbē ja kē piki dee soni u ta taki, nōō na libisēmbē buka ja kē piki e, ma Masa Gadu seei buka ja kē piki. Biga wē hēn ta da u di Limbo Akaa fēēn fuu sa libi wan limbolimbo libi nēēn fesi.

⁹ Wē nōō dee sēmbē o, an dē fuu sikifi da unu mōōn fa fuun lobi unu seei makandi kuma baaa ku baaa e. Biga Gadu seei lei unu di soni dē kaa.

¹⁰ Nōō sō nōō un ta libi tu e. Biga un ta lobi hii dee otowan fuunu tuu, dee ta dē a hii Masadonia kōndē ala kaa. Nōō u kē begi unu fuun musu ta libi nango sō mōōnmōōn eti.

¹¹ Nōō u taki e, fa i si un sai dē, wan musu ta suku takitaki ku unu na unu e, ma un musu libi a wan pii fasi sō. Wan musu ta hulu dee otowan fuunu soni tumisi, ma hiniwan sēmbē

musu ta hulu hënseei soni ta du fëen seei wooko kumafa a fiti. Na sò u bi taki da unu kaa nõ?

¹² Biga ee hiniwan daka un ta libi sò, nõo dee sëmbe dee an ta biibi o ta lesipeki unu. Nõo an o dë fuun musu ta langi a sëmbe hiniwanten tu, taa hën nõo musu ta heepi i a soni.

Aki ta lei u fa di toona ko u Masa Jesosi o dë.

¹³ Wë nõo u kë fuun sabi wan oto soni mõn, dee sëmbe. Di soni aki nama a dee otowan fuunu, dee bi ta biibi Masa Jesosi ma de dëdë kaa. Biga wa kë fuun musu ta kusumi gaanfa fu de hedi e, kumafa dee sëmbe dee an ta buta mēni u de a Gadu ta kusumi gaanfa te sëmbe u de dëdë.

¹⁴ Wë biga u ta biibi taa di Masa Jesosi dëdë nõo hën a toona weki baka. Nõo hën mbei u ta biibi tu taa te a o toona ko, nõo Gadu o tja dee otowan fuu bi dëdë dë, ko ku ën.

¹⁵ Nõo fa woo taki aki, nõo na soni u ta mindi e, biga Masa Jesosi seei bi taki di soni aki da u. A taa, uu dee sëmbe dee o dë ku libi a di ten di a o toona ko, nõo wa o waka a dee otowan fuu fesi dee bi dëdë kaa e.

¹⁶ Biga a di fasi aki sò di soni o pasa, dee sëmbe. Woo jei wan gaan bai o piki, nõo di gaan hedi basia u Gadu kõndë o bai fan te a koti. Nõo wan tutu o piki kumutu a Gadu ala. Nõo di juu dë, nõo Masa Jesosi o kumutu tee a liba ala ta bazia ta ko. Nõo dee otowan fuu, dee sëmbe u Keesitu dee bi dëdë kaa, nõo de o weki wante, nõo de fosu o ta subi nango a Masa Jesosi.

¹⁷ Nõo fa i si de o nango dë, nõo u dee dë ku libi eti a di ten dë, u seei o hopo nango ku de makandi te a dee bundji ala pii, go miti ku Masa Jesosi. Nõo fa woo miti ku ën dë, nõo wa o paati ku ën mõnsò e. U ku ën o dë makandi fu teego.

¹⁸ Wë nõo sò e, dee sëmbe. Fa i si u fan ku unu aki, nõo un tei dee wõutu aki nõo un ta da unu na unu taanga ku de.

5

Aki ta bai de taa de musu dë kabakaba ta luku di ko

u Masa Jesosi.

¹ Wë nõo fa u taa Masa Jesosi o toona ko baka dë, dee sëmbe, nõo di juu di a o ko ku dee soni dee o pasa ufò di ten dë dou, nõo an dë fanõudu u mi musu sikifi soni u de da unu.

² Biga un sabi kaa taa di daka dë, na wan sëmbe o sabi ën. A o ko vau sò, leti kumafa fufuuma ta ko a ndeti.

³ Biga di ten dë, dee sëmbe u di goonliba aki o ta taki taa: “Aai, hii soni dë bunu kaa. An dë fuu fëe mõn.” Ma te u de kë mēni, nõo di daka o dou a de vau sò, nõo kaba seei de o kaba a sösò.

Wë nõo un sabi fa a dë ku wan mujëe te a dë ku bëe. Te juu fëen dou, nõo a musu u pali nõomò. Nõo sòseei di daka aki o ko nõomò tu. Na wan sëmbe o sa kule kumutu fu an kisi i.

⁴ Ma nõo dee sëmbe, an dë fu un fëe di daka dë. An o kisi unu kuma fufuuma a ndeti, biga uun dë ku mēni fëen kaa. Dee lõ sëmbe u taki dë, nõo de dë a dungu sè e. A dë kuma de ta du soni a ndeti, biga de an saandi de ta du. Ma fa u ta biibi a Masa aki, dee sëmbe, nõo u dë a didia biga u ta si soni limbolimbo.

⁶ Wë nõo di wa dë sëmbe u ndeti, nõo wa musu libi kuma u ta duumi e. Nõnò. Ma u musu dë seei ku wojo setiseti fuu saandi u ta du.

⁷ A ndeti sëmbe ta duumi e, so sëmbe ta dõngò. Fa de sai dë, de an ta saandi ta pasa. Nõo sò dee sëmbe u taki naandë dë tu.

⁸ Ma nõo u, wa musu dë sò e, dee sëmbe. Fa u dë sëmbe u didia aki, nõo u musu dë ku pakisei ta tii u seei kumafa a fiti.

Ja si fa dee sodati ta bisi felu soni ta tapa sinkii fu de an musu kisi makei te sëmbe suti de nõ? Wë nõo sò seepi u dee sëmbe u Masa Jesosi aki musu dë tapatapa tu. Di biibi di u ta biibi a Gadu ku di lobì fëen di dë a u hati aki, de wë musu dë di felu bisi fuu fu wa kisi makei a di biibi. Sòseei tu di mēni u ta mēni fa Gadu puu u a hogi basu aki, hën o dë kuma di felu kaapusa u dee sodati.

⁹ Biga Gadu an pii u tei faa sitaafu u ku hatiboonu e. Nõnò. Ma a pii u tei faa heepi u puu a sitaafu, fu di u nama ku Masa Jesosi Keesitu.

¹⁰ Biga hën da di Sëmbe di bi tei di dëdë fuu dëdë. Nõo di soni mbei a dëdë da u sò, biga a kë fuu ku ën ta libi makandi. Ee u dë ku libi a goonliba aki, ee u dëdë, ma u ku ën ta libi makandi nõomò.

¹¹ Wë nõo di un sabi sò kaa, dee sëmbe, nõo be un ta da unu seei degihati ta heepi unu na unu fuun nango fesi nõomò, leti kumafa un ta du dë kaa.

Aki Paulosu ta da de dee lasiti lai u di fa de musu libi mõn.

¹² Wë dee sëmbë, mi kë begi unu baa taa be un mëni dee fesima fuunu, dee ta wooko taanga a unu dendu dë ta tii unu a di së u Masa, be un ta lesipeki de e. Fa de sai naandë, nöö de ta leti unu fa fuun musu libi a Gadu wojo.

¹³ Nöö fëen mbei un musu abi gaan lesipeki da de. Nöö un musu ta lobi de tu fu di wooko de ta du dë hedi.

Nöö mi taki da unu e, taa un musu libi kötökötö fasi ku unu na unu. Wan musu ta suku takitaki.

¹⁴ Nöö u ta manda unu, dee sëmbë, taa ee wan malëngëma dë a unu mindi dë, nöö un bai ën be a wooko e. Ee wan fuunu dë fëëëfëëë, nöö un fan ku ën be a kisi degihati. Ee wan fuunu dë suwakisuwaki, nöö un musu heepi ën be a ko taanga. Un musu abi pasensi ku hii sëmbë. A dee lö fasi dë un musu ta libi e, dee sëmbë.

¹⁵ Nöö un musu luku bunu tu, fu ee wan sëmbë du hogi ku i nöö ja musu toona du hogi ku ën baka. Ma hiniwanten un musu ta biinga fuun libi bunu ku unu na unu te kisi ku hii oto sëmbë tuu.

¹⁶ Fa un sai dë, dee sëmbë, hiniwanten un musu ta wai.

¹⁷ Hiniwanten un musu ta begi tu.

¹⁸ Hii dee soni ta pasa ku unu, ee hogi ee bunu, tökuseei un musu sai dë ta da Gadu tangi nöömô. Nöö sô Gadu kë fuun libi e, fu di un nama ku Jesosi Keesitu hedi.

¹⁹ Nöö mi taki e, taa te di Akaa u Gadu ta wooko nöö wan musu tapëen e, ma un musu dëen pasi be a wooko go dou.

²⁰ Nöö te sëmbë kisi fan a Gadu, nöö wan musu sösô dee soni dee a ta taki.

²¹ Ma un musu ta wegi hii soni luku ee de dë u Gadu tuu. Nöö te un si taa a bunu, nöö un hoi ën.

²² Ma hiniwan soni di un si taa an bunu kaa, nöö un koti pasi dëen e, dee sëmbë.

²³ Söö. Wë nöö mi o tapa di biifi aki e. Masa Gaangadu, di nëen hii kötôhati ta kumutu ko, hën musu ta mbei un ko dë apaiti dëen seei sôndô föutu. A musu tjubi unu akaa ku unu hati ku unu sinkii tuu be de dë gbelingbelin, fu te Masa Jesosi Keesitu toona ko nöö woon dë sôndô föutu nëen wojo.

²⁴ Fa u ta taki aki, dee sëmbë, Masa Gaangadu hën bi kai unu fuun ko sëmbë fëen, nöö un sa futoou ën e. Hën wë o heepi unu fuun libi kumafa u taki aki.

²⁵ Wë un dee sëmbë fuu dë, un begi da u e.

²⁶ Nöö un da hii dee oto biibima ala gaan odi. Un baasa de da u seei.

²⁷ Nöö mi ta manda unu a di në u Masa taa hii dee otowan fuu dee ta biibi Masa Jesosi palalaa dou musu lesi di biifi aki.

²⁸ Dee sëmbë, Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ku ën bunuhati e. A tan sô.

Di u tu biifi Paulosu manda da dee biibima u Tesalonika

Wan wöutu a fesi.

Disi da di u tu biifi di di tjabukama u Masa Jesosi de kai Paulosu sikifi manda da dee sëmbë u Masa Jesosi a di köndë de kai Tesalonika.

Nöö di soni mbei a mbei di biifi aki, biga wë dee biibima u Tesalonika, de ko ta fëëë seei, de an saandi u de du. A dë sô taa de ko ta mëni taa Masa Jesosi toona ko a goonliba kaa. A kandë di sitaafu de ta tja u di biibi hedi hën mbei de ko mëni sô. Biga de bi sabi taa Masa Jesosi bi o ko sitaafu dee sëmbë u goonliba aki wan daka nöömö, nöö hën de ko ta mëni taa kandë di daka naandë hën dou kaa.

Nöö di Paulosu sabi sô, hën a kë mbei de ko sabi taa nöönö, an dë sô. Di daka an dou eti. Nöö hën a tei wanlö soni konda da de, dee musu pasa ufö Masa Jesosi o ko sitaafu dee sëmbë u di goonliba aki.

Hën a toona leti de tu fa de musu libi a tatai liba.

Dee soni aki, de abi di biifi aki.

Aki ta lei ambë abi di biifi.

¹ Söö. Wë Paulosu ku Silasi ku Timoteo, u wë ta mbei di pampia aki manda da un dee sëmbë ta miti makandi a Tesalonika naandë, dee nama ku u Tata Masa Gaangadu ku Masa Jesosi Keesitu.

² Wë nöö Masa Gaangadu u Tata ku Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ku de bunuhati ta da unu kötöhati e.

Aki ta lei fa Paulosu ta wai ku dee Tesalonika biibima

ku di fa a ta begi da de.

³ Dee sëmbë fuu dë, u musu ta da Masa Gaangadu tangi fuunu hedi e, biga di biibi fuunu ta göö nango seei möönmöön. Nöö söseei di lobi di un ta lobi unu na unu ta göö möönmöön tu. Hën mbei a fiti fuu ta da Masa Gadu tangi da unu nöömö e, dee sëmbë.

⁴ Te u ta waka ta miti ku dee biibima u Masa Gaangadu a köndëköndë, nöö u ta njan buka seei fuunu hedi e. U ta konda kumafa un ta biibi tjika. Nöö u ta taki tu taa hii fa dee sëmbë fuunu köndë dë ta da unu sitaafu seei, ma un ta hoi pasensi nöömö nango kodo. Hën wë mbei u ta njan buka da unu e, dee sëmbë.

⁵ Ma nöö te un ta pakisei fa dee sëmbë ta sitaafu unu fu di un dë a di Tii u Gadu basu dë, dee sëmbë, nöö i sa si limbolimbo kumafa Gadu ta du soni ku leti tjika. Biga a ta seeka unu be un ko dë a di fa fuun sa njan di suti u di tii fëën fu nöömö nëën köndë.

⁶ Nöö mi taki da unu taa Gadu hën ta kuutu soni ku leti e. Nöö a o paka dee sëmbë dee ta sitaafu unu naandë. A o toona da de di sitaafu baka nöömö.

⁷ Ma nöö unu a o da böö u dee fuka i si un ta tja naandë. Nöö u seei o feni böö tu e, te Gadu mbei Masa Jesosi tja di kaakiti fëën ko a limbo. Biga di juu dë, a o kumutu a liba ala ta bazia ta ko, hën ku dee hebi basia fëën köndë. Nöö fa a o ko dë, a o ko ku gaan faja,

⁸ faa sitaafu dee sëmbë dee an sabi Gadu, dee an bi kë pikidi Bunu Buka fuu Masa Jesosi Keesitu möönsö.

⁹ Nöö mi taki da unu gbelin taa di sitaafu dee sëmbë dë o feni, a o dë fu teego e. Biga Masa Jesosi o jaka de tuu puu nëën fesi. A o tapa de fu de an musu si di gaan waiti fëën möönsö ku di kaakiti di a abi kuma könu.

¹⁰ Ma nöö di ten dë, nöö hii u dee sëmbë dee bi dë fëën apaiti, nöö u tuu o ta bai ën në ta gafëën. A o bigi da u seei fa a hei ku fa a waiti tjika. Nöö di juu dë, nöö unu seei o dë a dendu tu e, fu di un bi pikidi u buka a dee soni fëën dee u bi tei konda da unu.

Aki ta lei fa Paulosu

ta begi da de.

¹¹ Wë nöö dee sëmbë, di a dë sô kaa, nöö fëën hedi u ta begi Gadu da unu nöömö, be un libi a wan fasi faa si taa a fiti tuu fuun feni dee soni dee a bi kai unu fuun feni nëën.

Nöö u ta begi ën tu, fu hiniwan bumbuu soni di un ta kë a unu libi, nöö Gadu musu heepi unu fuun feni ën. Söseei tu a musu da unu kaakiti fuun sa du hiniwan bumbuu soni te dou di un ta pakisei fii du fu di un ta biibi Masa Jesosi.

¹² Sô u ta begi da unu e baa. Biga ee a dë sô kaa, nöö Masa Jesosi Keesitu o kisi gaan nëbai fuunu hedi. Nöö hënseei o hopo unu tu fu di un nama ku ën hedi. Ma nöö fa i si a o hopo unu

dë, na di bumbuu fuunu seei mbei e, ma fu di bunuhati u Masa Gaangadu ku Masa Jesosi Keesitu, hën mbei.

2

Aki ta lei dee soni dee musu pasa ufö Masa Jesosi o ko u ko sitaafu goonliba sëmbë.

¹⁻² Wë dee sëmbë, u kê taki wanlô soni möön u di fa u Masa Jesosi Keesitu o toona ko „fu ko kuutu goonliba sëmbë„, ku di fa a o kisi u hai tja ko nëen naandë. Biga wa kê sëmbë musu buuja unu ta toobi unu te wan saandi fuun pakisei a di soni dë liba.

A kandë wan sëmbë o ko a unu ko taki taa di Akaa u Gadu fan ku ën taa di daka dou kaa. Ee nasö, de o tja wan biifi ko da unu taa u sikifi ën. Ee nasö kandë de o taa a sô wan sëmbë de jei ën, taa di daka dë dou kaa.

³ Ma wan musu piki e, dee sëmbë. Wan mbei sëmbë ganjan unu a na wan fasi.

Wë biga bifö di kuutu daka naandë dou, nöö tu gaan soni musu pasa. Di fosuwan dë sô taa wanlô hila sëmbë o bia baka disa Gadu. Nöö di u tu, hën da di gaan poipoi sëmbë u mundu „di dee fesiten tjabukama bi taki soni fëen kaa„, nöö hën musu ko a limbo ufö be sëmbë sabi ën. Ma fa a o ko dë seei, ma Gadu bi buta gaanduwe kaa taa a o kabëen a sôsö nöömö tuwë go a didibi faja.

⁴ Ma nöö te di lö sëmbë dë ko, nöö a o hopo hën seepi buta a hii soni liba. A o buuse hii soni dee de ta kai gadu te dou ku Masa Gaangadu seei. An o kê u sëmbë ta begi wan oto soni möön leki hën wanwan. Nöö a o go denda a di Wosu u Masa Gaangadu go hopo hënseei a hii mundu fesi ta mbei taa hën tö da Gadu. Sô a o hogi tjika e.

⁵ Nöö dee sëmbë, wan mëni möön nö, taa di ten mi bi dë ku unu ala nöö dee soni aki tuu mi bi taki da unu. Nöö dee soni dë, de musu pasa ufö Masa Jesosi o toona ko a goonliba.

⁶ Wë ma nöö un sabi ambë ta tapa di hogima naandë mbei an ko a döö eti, na sô nö? Awa. Ma te di juu fëen dou nöö a o ko a limbo nöömö.

⁷ Ma hii fa i si di wogi sëmbë dë an ko a limbo eti seei, ma nöö wan soni dë ta wooko ku kaakiti kaa a sëmëni tjubitjubi fasi. A ta buta libisëmbë u de an musu kê fika a tii basu. Ma nöö an sa go dou ka a kê eti e. Biga di Sëmbë di ta tapa di pasi dëen, nöö a o ta tapëen nango te wan pisi, nöö Gadu o puu ën.

⁸ Nöö fa Gadu o puu ën dë, nöö di hogima o booko ko a limbo wajaa seei awaa. Ma nöö mi taki da unu taa te di juu kisi nöö Masa o kabëen a sôsö wantewante ku di ventu fëen buka. Biga fa i si Masa Jesosi o ko ku kaakiti, ku gaan waiti ku di Gadu fasi fëen dë, nöö a o booko di kaakiti u di Hogima dë tuu fiaa seei te an o dë wan wojo soni möön.

⁹ Fa i si di Hogima o ko naandë, nöö di didibi o dëen kaakiti faa du gaangaan wooko. A o ta du sëmëni foondofoondo soni kuma maaka ta mbei ën seei gadu.

¹⁰ Hii dee hogi soni dee a sabi taa libisëmbë lobi u du, nöö de tuu a o tja ko te a hia faa musu kisi sëmbë ganjan. Nöö dee sëmbë dee a o ganjan dë, de o dë dee sëmbë nango kaba a sôsö kaa, fu di de an bi kê tei dee tuutuu soni Gadu bi taki da de möönsö fu de feni heepi nëen.

¹¹ Hën wë mbei i si Gadu o mbei a ganjan de a sô wan kaakiti fasi. Nöö fa de o piki dee ganjan soni dë,

¹² nöö di sitaafu u Gadu o kisi de nöömö. Biga ku sabi de bi disa dee letileti soni fëen go ta waka a hogi baka ta wai.

Aki ta lei taa de musu hoi

go dou nöömö.

¹³ Ma nöö un dee lobi sëmbë u Masa dë, „u sabi taa un wan dë kuma dee sëmbë u taki naandë e. Hën mbei„ a fiti fuu da Masa Gaangadu tangi fuunu hedi nöömö. Biga wë a pii unu tei a dee oto sëmbë dendu, fuun musu dë dee fosu sëmbë „u Tesalonika naandë„ dee ko feni heepi nëen. Di Akaa fëen wë, hën buta unu apaiti dëen sô e, dee sëmbë, fu di un piki dee leti soni fëen.

¹⁴ Biga fa i si u bi tja di Bunu Buka u Masa Jesosi ko konda da unu naandë, nöö hën wë Gadu kai unu e, fuun musu dë a dendu u di hei u Masa Jesosi Keesitu ku di waiti di a abi.

¹⁵ Wë nöö dee sëmbë, gaantangi, „wan musu mbei sëmbë ganjan unu e. Nönö„ Ma dee lei dee u bi lei unu di u bi dë ku unu naandë, ku dee u bi sikifi manda da unu, nöö be un taanpu seei ta hoi de gingin.

¹⁶⁻¹⁷ Dee sëmbë o, u Tata Masa Gaangadu lobi u e. A ta dë ku u ku ën bunuhati ta da u hati nöömö. Aai. A ta da u mëni nöömö tu u dee bumbuu soni dee o ko a bakaten. Nöö a musu dë ku unu e, hën ku Masa Jesosi Keesitu. De musu da unu taihati. De musu da unu kaakiti tu, fu ee un kê du wan bunu wooko nöö un musu sa du ën. Ee un kê taki wan bunu soni nöö un sa taki ën. Sô u ta begi ën da unu e, dee sëmbë.

3

Aki Paulosu ta hakisi de u de heepi ɛn begi a wantu soni libi.

¹ Wɛ dee sɛmbɛ fuu dɛ, u kɛ taki wantu soni da unu aki eti ufɔ woo tapa di biifi. U kɛ fuun begi be di Buka u Masa musu paaja seei waaa go a hii kamian, be de piki ɛn tei u gaan soni kumafa a bi paaja a unu a Tesalonika naandɛ te un piki ɛn tei u gaan soni.

² Nɔɔ unu begi da u tu, be Gadu puu u a dee hogi sɛmbɛ maun dee aan bisi ku ɛn. Biga na hii sɛmbɛ ta biibi Gadu e.

³ Fa Masa Gaangadu sai dɛ, dee sɛmbɛ, un sa a' futoou nɛɛn taa a o mbei un ko dɛ gingin a di biibi. Nɔɔ a o ta tjubi unu tu, be di didibi an feni pasi faa du unu hogi.

⁴ Fa u dɛ aki, u ta futoou Masa taa a ta heepi unu kaa fuun ta du dee soni u bi taki da unu nango nɔɔmɔ. Nɔɔ sɔ woon ta du de nango nɔɔmɔ tu.

⁵ Masa musu mbei un ko fusutan di lobi fɛɛn e, dee sɛmbɛ, te dou a unu hati dendu. A musu heepi unu be un a' degihati a hii dee sitaafu un ta tja dɛ te go dou, leti kumafa „Jesosi„ Keesitu seei bi abi degihati a dee sitaafu dee bi miti ɛn tu, te go dou.

Aki a ta bai de u de an musu

ta malɛngɛ.

⁶ Nɔɔ dee sɛmbɛ, woo bai unu a wan soni aki, nɔɔ Masa Jesosi Keesitu seei da u taki fuu fan sɔ ku unu. U taki e, taa ee wan biibima dɛ a unu dendu naandɛ an kɛ wooko, nɔɔ wan musu nama ku ɛn e. Sɔseei tu, wan musu nama ku dee sɛmbɛ dee an ta libi a di fasi kumafa u bi lei unu fuun musu libi.

⁷ Nɔɔ unu seei sabi fa u bi libi a unu dɛ, nɔɔ sɔ un musu libi tu. Biga wa bi ta malɛngɛ e.

⁸ Nɔɔ wa bi ta njan sɛmbɛ soni sɔndɔ u pakɛɛn tu, ma ndeti ku didia u bi ta biinga ta wooko seei taangataanga. Biga wa bi kɛ dɛ wan hebi a unu liba fuunu musu sɔlugu u e. Kwetikweti.

⁹ Ma fa u ta fan aki, an dɛ taa wa bi abi leti fu hakisi unu fuun sɔlugu u e. U bi abi. Ma u libi sɔ nɔɔ fuun musu djeesi u ta waka a u baka kumafa a fiti.

¹⁰ Biga di ten u bi sai a unu dɛ, nɔɔ u bi ta bai unu gbelingbelin taa ee wan sɛmbɛ an kɛ wooko nɔɔ an musu njan tu. Sɔ u bi fan ku unu.

¹¹ Ma nɔɔ tɔkuseei u ko jei taa fa u dɛ aki wanlɔ sɛmbɛ dɛ a unu dɛ an ta kɛ ta wooko mɔɔnsɔ. Oto sɛmbɛ soni nɔɔ de ta waka ta hulu. Sɔ u jei aki.

¹² Wɛ nɔɔ u taki e, taa fa i si Masa Jesosi Keesitu buta u a di wooko aki, nɔɔ u tei di nɛ fɛɛn bai un dee lɔ sɛmbɛ dɛ taa be un disa di daamadaama libi fuunu dɛ ko tan a wan kamian, be un ta wooko fuun feni soni u njan.

¹³ Ma nɔɔ un dee otowan fuu dɛ, be un ta du bunu nango nɔɔmɔ, wan musu wei mɔɔnsɔ.

¹⁴ Nɔɔ dee soni dee u sikifi buta a di biifi aki, nɔɔ ee wan sɛmbɛ sai naandɛ an kɛ jei di fan, nɔɔ sɔ wan sɛmbɛ un musu ta kɔni ku ɛn e. Wan musu ta hulu ɛn mɔɔnsɔ, fu sen musu kisi ɛn be a sabi taa an ta libi bunu.

¹⁵ Ma nɔɔ wan musu luku ɛn kuma wan felantima e, ma be un ta bai ɛn nɔɔ be a bia, kumafa i ta bai i baaa womi a soni.

Aki Paulosu tapa di biifi.

¹⁶ Sɔɔ. Wɛ nɔɔ dee sɛmbɛ, mi o tapa di biifi aki e. Masa Gaangadu di nɛɛn hii kɔtɔhati ta kumutu ko, nɔɔ hɛn musu da unu kɔtɔhati a hii fasi hiniwanten. A musu dɛ ku unu tuu.

¹⁷ Mi Paulosu ta sikifi di lasiti pisi u di biifi aki ku miseei maun, manda gaan odi da unu. Hɛn da di maaka fuun sa sabi dee biifi u mi taa a mi de kumutu tuu.

¹⁸ Masa Jesosi Keesitu musu libi ku unu tuu ku ɛn bunuhati, dee sɛmbɛ. A tan sɔ.

Di fosu biifi di Paulosu sikifi da Timoteo

Wan wöutu a fesi

Timoteo bi dë wan kijoo di di gaan tjabukama u Masa Jesosi de kai Paulosu bi ta lei di wooko u Masa Gaangadu. De bi ta waka makandi ta paaja di buka u Masa Jesosi a dee köndëköndë. Nöo wan u dee köndë ka de bi go, hën de kai Efeise. Nöo ala Paulosu disa Timoteo kuma hedima faa tii dee sëmbë u Masa Jesosi dee ta dë a di köndë. Nöo bakaten hën mbei Paulosu mbei wan biifi manda dëen faa lei ën möön fini faa musu ta lei dee sëmbë, ku fa a musu tjëen seei a di wooko.

Nöo di biifi di a sikifi di ten dë, hën disi.

Aki Paulosu ta manda odi

da Timoteo.

¹⁻² Söö. Wë mi mii Timoteo, mi Paulosu wë ta mbei di pampia aki manda gaan odi da i e. Womi, fa i sai dë, nöo i da miii u mi seei gbelingbelin. Biga fa i si mi bi konda di buka u Masa Jesosi da i, nöo hën wë i piki ën seei leti kumafa wan mii ta piki ën tata buka a soni. Nöo u Tata Masa Gaangadu ku Masa Jesosi Keesitu tuu musu dë ku i ku de bunuhati e, ku de tjalihati, ta da i böö.

Söö. Wë baa, kumafa i bi sabi kaa, mi da wan tjabukama u Masa Jesosi nöo na miseei wë buta miseei e. Ma Masa Gaangadu di Heepima fuu, hën wë manda mi, hën ku Masa Jesosi Keesitu di u ta buta hii mëni fuu nëen liba taa dee soni a paamusi u, woo feni de nöömö.

Aki Paulosu ta bai Timoteo

faa tapa dee fasifasi lei.

³ Wë nöo womi, di ten di mi o ko a Masadonia aki, nöo mi bi fan ku i taa be i fika a Efeise ala fii musu tapa wanlô sëmbë sai naandë ta lei wanlô fasifasi lei. Biga dee lei u dee sëmbë dë an ta kai seei ku di buka u Masa Jesosi.

⁴ Fa dee sëmbë sai dë, de ta hai dee mindimindi soni ta konda ta kai dee gaan hia avoavo u de në, ta taki soni u de nöömö. Nöo dee lö soni naandë sö, sösö buja ku toobi de ta tja ko e. Ma te u ta biibi dee soni u Gadu, nöo hën ta heepi u fuu du di wooko u Gadu kumafa a fiti.

Mi taki e, womi, kaba u di lei u dee sëmbë naandë, nöo sösö fia tō a ta tja ko.

⁵ Ma nöo kaba u di Buka di Gadu manda u u ta lei aki, nöo hën da lobi. Nöo unfa di lobi dë sa ko? A sa ko te hati fii dë limbolimbo. A sa ko tu, te i piki di hati fii a di bunu soni a manda i. Nöo te i ta biibi Masa Gadu söndö ganjan, nöo hën ta tja lobi ko tu.

⁶ Ma nöo dee sëmbë dee u taki dë, de bia kumutu a di lei dë gaanduwe, go ta fan wisiwasi soni.

⁷ Fa de sai naandë, de kë abi di në taa de dë gaan leima u dee wëti u Gadu, ma deseei an sabi andi de ta taki. Biga de an sabi gogo fëen, de an sabi hedi fëen, ufö de ta fan sö gaanfa nëen liba.

⁸ Wë nöo, kijoo, fa i si u taki soni u dee wëti u Gadu naandë, nöo u sabi taa de dë gaan bumbuu soni, ee sëmbë ta wooko ku de a wan leti fasi.

⁹ Biga i sabi faandi mbei de ta buta wëti. De an ta buta wëti u tapa dee sëmbë dee ta libi a wan leti fasi e. Nönö, ma fa a tapa dee sëmbë dee na ta libi bunu, kuma dee sëmbë dee an ta libi a tii basu, dee sëmbë dee an kë piki sëmbë buka a soni, ku dee sëmbë dee an ta lesipeki Gadu, dee sëmbë dee ta du gaan hogi soni, dee sëmbë dee na a' toobi ku dee soni u Gadu, ku dee an kë dini Gadu möönsö.

Dee lö sëmbë naandë, u de hedi wë mbei wëti dë e, faa musu tapa de a dee soni de ta du dë. Biga sëmëni pei gaan hogi dee lö sëmbë dë ta du. De ta kii sëmbë fu hogihati fasi te dou ku deseei mama ku taa,

¹⁰ de ta libi fanafiti a di së u manu ku mujëe soni, womi ta tei womi, mujëe ta tei mujëe, sëmbë ta kisi sëmbë tei tja go buta a katibo, de ta mindi soni ta buta a oto sëmbë liba, ee de bi soi fu wan soni seei ma de aan toobi u de booko di soi. Nöo sëmëni hia oto pei hogi möön dee lö sëmbë dë ta du, fu di de bia baka disa di leti lei

¹¹ di ta kai ku di gaan waiti buka u di Gadu di dë u gafa nöömö. Nöo di Buka dë, hën Gadu futoou mi te a butëen a mi maun, fu mi sa ta tja ta paati da sëmbë.

Aki Paulosu ta konda fa Masa Jesosi libi ku ën

ku bunuhati tjika.

¹² Wë nõõ womi, fa i si mi taki dë, nõõ mi ta da Jesosi Keesitu tangi seei fu di a futoou mi teee a buta mi ko wookoma fëen, nõõ hën a toona da mi kaakiti u mi du di wooko tu. Aai, di soni dë, a bigi da mi e.

¹³ Biga a fesi, nõõ mi bi dë gaan hogisonima. Mi bi ta sösö Masa Jesosi taa an dë u Gadu. Mi bi ta sitaafu dee sëmbë dee ta biibi nëen liba gaanfa seei. Sö mi bi libi hogi ku ën tjika. Ma nõõ an hoi mi a bëë o. Nõnõ. Biga a sabi taa fa mi bi ta libi naandë, na ku sabi mi bi ta libi sö e, ma fu di ma bi ta biibi nëen mbei.

Nõõ hën wë i si a a' tjalihati u mi gbolo,

¹⁴ nõõ hën a naki mi gaan kòlòku ku ën bunuhati. Biga a mbei mi ko ta biibi nëen liba, nõõ hën a toona da mi di lobi di dee sëmbë dee nama ku ën ta feni. Aai womi, di soni dë nõõ a bigi da mi e.

¹⁵ Wë Timoteo, mi o taki wan soni da i aki gbelin seei, kijoo. Nõõ a dë wan gaan bumbuu taki di hii sëmbë musu piki waiwai. Hën da disi: Jesosi Keesitu ko a goonliba u heepi takulibima puu de a hogi basu. Nõõ mi wë bi da di mõõn gaan takulibima a hii dee otowan dendu.

¹⁶ Wë nõõ fëen hedi tu Jesosi Keesitu ko abi tjalihati da mi e. Aai. A hoi pasensi da mi seei, fu mi sa dë wan maaka da hiniwan takulibima kuma mi di kë ko biibi nëen, taa a sa feni di libi u teego tu.

¹⁷ Wë fa i si Masa Gadu sai dë, hën wë da di kaba Tiima u mundu fu nõõmõ e. Fa a dë fëen dë, an o dëdë mõõnsö. Libisëmbë an tjika u si ën ku wojo tu. Fa a sai dë, hën wanwan tō da Gadu u mundu, nõõ hën nõõ musu kisi gafa. Hën nē nõõ u musu ta hopo hiniwanten fu teego. A tan sö.

Aki Paulosu ta fan ku Timoteo kuma wookoma u Gadu.

¹⁸ Wë mi mii Timoteo, dee soni dee i si mi manda i fii du naandë, kijoo, wë nõõ de kai seei ku dee soni dee hedima u keiki bi taki fii a fesi e, di ten di Akaa u Gadu bi ko a de liba. Wë nõõ di i sabi sö kaa, nõõ be i biinga seei go dou e, womi.

¹⁹ Nõõ mi taki e, ta hoi di biibi di i si i ta biibi a Masa Jesosi naandë gingin e. Nõõ i musu ta piki di hati fii nõõmõ te a ta manda i a wan bumbuu soni. Biga wanlõ sëmbë an bi du sö, nõõ hën wë di biibi u de kaba a sösö gbegedee, leti kuma te i singi a dan tuwë lai fii go fiaa.

²⁰ Wan u dee sëmbë dee mi taki dë, da Himënëusi, wan da Alekesani. Ma nõõ mi buta de tu sëmbë dë a di didibi maun kaa, be de lei taa de an musu ta waka ta mindi soni da Gadu ta poi ën nē mõõn. Nõõ da sö.

2

Aki Paulosu ta lei fa dee biibima u Masa Jesosi musu ta tja deseei.

¹ Wë womi Timoteo, awa mi o taki da i fa fii lei dee biibima u Masa Jesosi a i ala fa u de musu libi.

Söö. A di fosu kamian, nõõ un musu ta begi Masa Gaangadu da hii sëmbë. Un musu ta tja dee fuka u de go a Gadu fesi ku djëmë. Un musu ta hakisi Masa Gaangadu faa limbo fesi da de, nõõ un musu ta dëen tangi da de tu e.

² Un musu ta begi da kònu ku gaama ku hii oto sëmbë dee dë a tii kaa. Biga te u begi sö nõõ sonte de o tii u bunu, nõõ u sa abi wan kòtòkòtò libi pii sö fuu sa libi kumafa Gadu kë a hii futu.

³ Nõõ te u ta begi sö kaa, nõõ a dë wan bunu soni di suti da Masa Gaangadu u Heepima.

⁴ Biga fa Gadu sai dë, a kë hii sëmbë u goonliba tuu musu feni libi u teego nëen. A kë fu hii sëmbë musu ko sabi dee soni fëen, biga de nõõ da tuutuu soni a mundu.

⁵ Biga wan kodo Gadu tō nõõ dë a mundu e, hën da Masa Gaangadu. Nõõ wan kodo Sëmbë tō ta tanpu a u libisëmbë ku Gadu mindi fu seeka taki da u. Hën da Jesosi Keesitu di bi lei libisëmbë sinkii.

⁶ Hën wë bi dëen seepi kuma wan paima paka puu u a hogi basu a di juu di Gadu buta. Nõõ fa a du ën naandë, ku ën hii mundu sa si fa Gadu kë heepi u libisëmbë tjika.

⁷ Nõõ fu mi sa ta konda di soni dë hedi mbei Gadu tei mi buta tjabukama fëen e. Nõõ fa mi ta fan aki, na mindi mi ta mindi soni e, womi, ma tuutuu soni mi ta taki. Nõõ Gadu buta mi leima tu, fu mi ta lei dee oto sëmbë na u Isaëli dee soni u Gadu. Biga de da dee tuutuu soni fuu musu biibi. Nõõ sö e.

⁸ Wë nõõ mi taki e womi, taa a hii kamian ka dee biibima ta ko makandi kaa, nõõ mi kë dee womi sëmbë musu dë a fesi a di begi. Ma fa de ta hopo maun ta begi naandë, nõõ hati u de musu dë limbolimbo. De an musu dë ku hatiboonu ta hoi sëmbë a bëë fa de ta begi dë e.

⁹ Nõõ awaa mi o taki soni u di fa dee mujëe musu ta tja deseei. De an musu bisi a wan fasi u tja sen ko da de e, ma de musu bisi kumafa a fiti. Biga di gafa u de an musu dë a di fa de ta beei uwii, ta tuusi sòmëni goutu soni nasö djamati ta bisi dee gaan diidii koosu. Nõnõ.

¹⁰ Ma a musu dë a di fa de ta libi bunu ku sëmbe. Biga di lö gafa dë hën fiti dee mujëe dee ta abi di në taa de ta dini Gadu.

¹¹ Fa mujëe sai dë, de musu ta lei a wan saapi fasi ta saka de seei da dee womi.

¹² Mi seei ma ta da mujëe pasi un de ta lei sëmbe waja a lanti dendu ta pëe basi a womi sëmbe liba e. Nönö. Ma de musu ta hoi deseei a wan saapi fasi.

¹³ Faandi mbei, womi? Biga wë a fosu Gadu mbei Adam, a baka fëen ufö a mbei Eva.

¹⁴ Hën tu, di sindeki, na Adam a feni ganjan e. Ma Eva a ganjan, nöö hën a ko poi di wëti u Masa Gaangadu.

¹⁵ Nöö fu di dë hedi Gadu taa te mujëe o pai, nöö pai fëen o taanga.

Wë sö a ta pasa tuu. Ma nöö töku di soni an poi. Biga ee wan mujëe sëmbe ta biibi a Gadu ta hoi go dou ta lobi sëmbe ta libi a wan gbelingbelin fasi ku saka fasi nöö hënseei sa feni heepi a Gadu tu.

Sö e, womi.

3

Aki ta lei fa dee hedima

u keiki musu dë.

¹ Womi Timoteo, awaa mi o taki soni u di sëmbe di kë ko hedima u keiki. Mi taki e, ee wan sëmbe kë di wooko dë, nöö gaan bumbuu wooko a kë e.

² Ma fu dë hedima u keiki an dë söso soni. Sö wan sëmbe musu dë gaan bumbuu sëmbe. Oto sëmbe an musu sa feni fasi a di libi fëen faa konda taa anbunu e. Fa a sai dë, a musu dë ku wan kodo mujëe tö. Nöö an musu dë wan sëmbe ta du sondi ku hediwai, ma a musu sa u tii ën seei a soni. Nöö a musu dë a di fa u sëmbe sa lesipeki ën.

Sö wan sëmbe, womi, wosu fëen musu dë jabijabi da sëmbe e. Nöö a musu sabi fa u lei sëmbe soni te de fusutan.

³ Sö wan sëmbe, an musu dë bebema. Nönö. An musu abi taanga hatiboonu tu ta feti ku otowan, ma a musu abi wan saapi libi. An musu dë wan sëmbe di lo' u fia soni e. Nöö an musu abi langahati u möni tu, kwetikweti.

⁴ Nöö a musu dë wan sëmbe di sabi fa u tii hën wosu dendu a wan bunu fasi. A musu saana fa u kijja dee mii fëen te de ta lesipeki ën ta piki ën buka a soni.

⁵ Biga wë womi, ee wan sëmbe an sabi fa u tii hën seepi wosu dendu libi, wë nöö unfa a sa tii dee sëmbe u di keiki u Masa Gaangadu?

⁶ Nöö sö wan sëmbe, womi, an musu dë wan sëmbe di bi ko njunjun a di biibi e. Biga a kandë a o ko abi gaan fasi poi, nöö a o kisi di sitaafu di di didibi bi kisi fu di a ko abi gaan fasi.

⁷ Söseei tu, sö wan sëmbe musu abi bunu në a dee oto sëmbe dee an dë a biibi e, ma ee nasö nöö di didibi o kisi ën a di taapu fëen. Biga sëmbe o ta lei finga nëen nöö në fëen o poi.

Nöö da sö wan hedima u keiki musu dë e, womi.

Aki ta lei fa dee basia u keiki musu dë.

⁸ Nöö wan basia u keiki tu, a musu dë wan gbelingbelin sëmbe, di sëmbe sa lesipeki. Fa a sai dë, an musu dë wan sëmbe ta bia fan a buka te ja sa futouu ën a soni. Nöö an musu dë bebema tu. An musu ta suku u wini soni a wan fasi di na fiti. Kwetikweti.

⁹ Nöö a musu dë ku limbohata ta hoi hënseei bunu a dee fundu soni u Gadu dee a mbei u ko sabi fa u dë aki.

¹⁰ Nöö mi taki e, te de o buta wan basia faa wooko a keiki, womi, nöö be de wegii ën luku bunu ufö e. Nöö te de an feni wan fa nëen di na bunu nöö de sa butëen ko basia awaa.

¹¹ Nöö söseei dee mujëe tu e. De musu dë wan letileti sëmbe di sëmbe sa lesipeki. An musu dë wan sëmbe di ta waka ta tja sëmbe ta njan a baka, ma pakisei fëen musu dë limbolimbo. Nöö sëmbe musu sa futouu ën a hii soni tu.

¹² Nöö dee womi basia, de musu abi wan kodo mujëe tö. Nöö de musu sabi fa u tii wosu dendu libi u de bunu te dou ku dee müi u de tuu.

¹³ Nöö ee wan basia ta du di wooko fëen bunu, nöö i sabi andi o pasa o? A o feni bunu në a sëmbe. Nöö a o kisi futu seei a di wooko. Biga an o fëe u konda da sëmbe dee soni u Jesosi Keesitu dee a ta biibi.

Nöö sö e, womi.

Aki ta lei dee gaan soni

u di biibi.

¹⁴⁻¹⁵ Womi Timoteo, mi ta mëni u mi ko a i abiti möön e baa. Ma nöö fu di ma sabi ee soni o tapa mi fu ma sa ko, fëen mbei mi ta mbei di biifi aki u manda da i, be dee sëmbe u di famii u Masa Gaangadu musu sabi fa u de libi.

Biga u dee sɛmbɛ u Masa Gaangadu famii, u wɛ da di keiki u di libilibi Gadu e. U ta mbei sɛmbɛ si limbolimbo andi da di tuutuu lei u Gadu, nɔɔ u ta tjubi di lei dɛ tu fu an musu poi kaba a sɔsɔ.

¹⁶ Wɛ nɔɔ dee soni u ta biibi, womi, gaan soni de dɛ e. A fesi de bi dɛ tjubitjubi, ma fa u dɛ aki de ko a limbo da u fuu sabi. De da:

Gadu tei libisɛmbɛ sinkii ko libi a goonliba aki.

Nɔɔ di Akaa fɛɛn bi dɛ ku ɛn tee hii mundu ko si taa a a' leti a dee soni a ta fan.

Dee basia u Masa Gaangadu kɔndɛ seei bi dɛ kotoigima fɛɛn.

Dee bakama fɛɛn tja soni fɛɛn go konda da peipei nasion u goonliba,

nɔɔ sɔmɛni sɛmbɛ ko biibi ɛn.

Hɛn seei wɛ Masa Gaangadu tei tja go a di waiti kɔndɛ fɛɛn a liba ala.

De wɛ i si da dee soni dee u ta biibi, womi. Nɔɔ ee wan sɛmbɛ i ta biibi dee soni aki kaa, nɔɔ a o heepi i fii kisi di fasi u Gadu a i libi.

4

Aki ta bai de a dee ganjan leima.

¹ Sɔɔ. Wɛ womi Timoteo, mi kɛ bai i a wan soni aki mɔɔn. Di Akaa u Masa Gaangadu fan ku u limbolimbo kaa, taa a bakaten nɔɔ wanlɔ sɛmbɛ o bia baka disa di fa de bi ta biibi a Masa Jesosi. Biga de o ta waka a dee hogi baka dee ta ko a sɛmbɛ liba ta ganjan sɛmbɛ. De o ta haika dee lei u dee didibi dɛ, hɛn mbei de o disa di biibi.

² Wɛ nɔɔ dee sɛmbɛ ta lei sɛmbɛ dee lɔ soni dɛ, nɔɔ ganjansɛmbɛma de dɛ e. De o ta mbei kuma tuutuu soni de ta taki, ma na tuu seei. Fa dee sɛmbɛ sai dɛ, de ku hogidu guwenti te a ko de sinkii kaa. Nɔɔ hɛn mbei an ta toobi de te de ta ganjan sɛmbɛ a sɔ wan fasi.

³ Fa dee soni o ko a sɛmbɛ liba dɛ, de o ta lei sɛmbɛ u de hoi peipei wɛti dee an dɛ fanɔudu. De o taa ee i kɛ dɛ bumbuu sɛmbɛ a Gadu wojo, nɔɔ womi an musu abi mujɛɛ, mujɛɛ an musu abi manu. Sɔ de o taki. De o ta buta tjina da sɛmbɛ a soni u njan taa sɔ wan soni ja musu njan mɛn.

Wɛ ma womi, uu dee sɛmbɛ dee ta biibi a Gadu aki tee u ko sabi di gbelin lei fɛɛn kaa, nɔɔ wa o sa hoi dee lɔ wɛti naandɛ e.

⁴ Biga u sabi taa hii soni di Gadu mbei buta da u, de tuu dɛ bumbuu soni. Na wan u de dɛ u tuwɛ, ma de dɛ fuu tei ku tangi.

⁵ Wɛ nɔɔ di Gadu taki taa de bunu kaa nɔɔ hɛn i begi nɛɛn liba te i kaba da Gadu tangi, wɛ nɔɔ hogi an dɛ nɛɛn. I sa tei ɛn ku piizii.

Aki ta lei fa Timoteo musu du

di wooko bunu tjika.

⁶ Dee soni mi ta taki da i aki i musu tei de ta leti dee otowan fii e, womi. Nɔɔ joo dɛ wan bunu wookoma da Jesosi Keesitu. Biga sensi a njɔnku ten fii i bi ta jei dee tuutuu soni u Gadu kaa dee u ta biibi aki. I bi kisi bumbuu lei seei, nɔɔ hɛn i tei ɛn, hɛn i ta waka nɛɛn baka te kisi fa u dɛ aki.

⁷ Nɔɔ fa i sai dɛ, ja musu a' bisi ku dee peipei oto dee an ta kai ku Gadu, dee de ta mindi ta taki dɛ e. Ma i musu ta biinga ku i seei fii libi kumafa Gadu kɛ a hii futu.

⁸ Ja si fa sɛmbɛ ta biinga ta djombo ta seki sinkii u de fia kule u de wini soni a goonliba aki nɔ? Wɛ di soni dɛ a ta tja wan piki wini tuu. Ma di biinga seki sinkii fii musu libi kumafa Gadu kɛ, womi, hɛn ta tja hii wini ko da i. Biga te i biinga sɔ kaa, nɔɔ joo feni dee bunu soni dee Gadu paamusi i a di libi u di ten u dɛ aki, te dou ku di oto libi di ta ko a bakaten tuu.

⁹ Sɔɔ. Wɛ nɔɔ di soni i si mi taki dɛ, nɔɔ gaan bumbuu soni a dɛ fu hii sɛmbɛ musu piki tei ku telu.

¹⁰ Biga u sabi ambɛ u ta futoou. U sabi na ambɛ liba u ta buta di mɛni fuu faa tja u. A di libilibi Gadu liba wɛ e, womi. Hɛn da di Heepima fu hii sɛmbɛ, ma mɔɔn gaanfa fuu dee sɛmbɛ ta biibi nɛɛn liba. Hɛn mbei u ta biinga seei fu sɛmbɛ musu jei di buka fɛɛn.

¹¹ Wɛ nɔɔ di a dɛ sɔ kaa, nɔɔ be i tei dee soni aki ta lei dee sɛmbɛ a i ala e. Be i ta biinga ku de nɔɔmɔ u de sabi de bunu.

¹² Sɔɔ. Wɛ baa mi taki e, fa i sai dɛ, ja musu mbei sɛmbɛ dou i ku wojo fu di i njɔnku mbei e baa. Nɔnɔ. Ma be i libi a di fa u dee oto biibima tuu musu sa djeesi i. Di fa i ta fan, ku di fa i ta libi, ku di fa i ta lobi sɛmbɛ, di fa i ta biibi a Masa Gaangadu, ku di fa i ta hoi i seei limbolimbo a Gadu wojo, womi, hii dee soni dɛ tuu musu dɛ a pasi fu sɛmbɛ sa djeesi i a de.

¹³ Nɔɔ fa i dɛ ku mɛni u mi taa mi o ko naandɛ, nɔɔ mi o kai wanlɔ soni da i aki fii ta du fu te mi ko: I musu ta lesi dee wɔutu u Masa Gaangadu da dee sɛmbɛ nɔɔmɔ. I musu ta konda di buka fɛɛn da de, ta leti de finifini a dee soni u Masa Gaangadu. Sɔ i musu ta du fu te mi ko e, womi.

¹⁴ Mi ta mēni di daka dee tiima u keiki bi buta maun a i liba, nōō hēn di Akaa u Gadu ko a de hēn de fan soni u di wooko di a da i fii du. Di daka naandē, i bi kisi wan apaiti kōni. Nōō mi taki e, taa ja musu tuwē di kōni naandē disa e, ma i musu ta wooko ku ēn nango nōōmō.

¹⁵ Dee soni mi ta fan ku i aki, womi, i musu ta du de ku hii i hati nango nōōmō, nōō sēmbē o si taa i nango fesi seei.

¹⁶ Fa i sai dē, i musu ta mbei mōiti nōōmō be hii libi fii dē a tatai liba. Nōō di lei u Gadu di i ta lei sēmbē dē, hēnseei musu dē a tatai liba tu e. I musu kōni seei fu ja tookēēn. Nōō te i ta libi sō kaa nōō joo puu i seei a hogi basu, i ku dee oto sēmbē dee ta haika i dē tuu.

5

Aki ta lei fa Timoteo musu libi ku sēmbēsēmbē u di keiki.

¹ Wē womi Timoteo, awaa mi o taki da i fa fii musu libi ku dee peipei sēmbē e, te joo lei de soni ee nasō te joo bai de a soni.

Ee a dē wan gaan womi mōōn i, nōō ja musu gandji dēēn e, ma i musu dēēn piimisi, nōō i fan ku ēn kuma i tata.

Ee a dē wan kijoo mii kuma i seei, nōō i kai ēn fan kuma i baa womi.

² Ee a dē wan gaan mujēē, nōō i musu fan ku ēn ku lesipeki kumafa i ta fan ku i mama.

Ma nōō ee a dē wan njōnku mujēē mii, nōō i musu mēni i seei fii fan ku ēn ku limbohati seei, leti kumafa i sa fan ku i sisa mujēē.

³ Nōō awaa mi o taki soni u dee gaan mujēē dee manu u de dēdē de fika a ganda. Womi, ee sō wan mujēē aan na wan kodo sēmbē seei nēēn famii fu sōlugu ēn mōōnsō, nōō i sa kai ēn nē a keiki be keiki sōlugu fēēn.

⁴ Ma ee wan mujēē manu dēdē a fika a ganda, ma a abi miii ee nasō miii kai ēn avo, nōō nēēn i musu kai da di keiki u de sōlugu e. Dee mii fēēn, de musu sōlugu ēn. Biga hēn da fosu soni di de musu du fu sēmbē si taa de ta waka a Masa Jesosi baka tuutuu. Leti fa dee gaan sēmbē u de bi sōlugu de di de bi dē miii, nōō leti sō dee mii musu toona sōlugu dee gaan sēmbē u de baka. Nōō ee de libi sō, nōō a bunu, a o suti da Gadu seei.

⁵ Wē ma nōō ee wan mujēē dē, manu fēēn dēdē a fika a ganda mindi naandē, aan sēmbē mōōnsō u sōlugu ēn, ma a hopo ēn seei da Masa Gaangadu ta begi ēn ndeti ku didia. Nōō te i si sō wan mujēē, womi, nōō i musu kaabu i seei taa di sēmbē dē, a dē fanōudu u keiki sōlugu ēn.

⁶ Ma nōō ee i si wan mujēē manu fēēn dēdē nōō hēn a dē fēēn ta waka ta daama a kōndē nango a piizii sōndō a ta pakisei andi a ta du, nōō mi taki da i taa di soni dē an bunu. Sō wan mujēē, fa i si a dē ku libi dē seei, ma nēēn akaa a dēdē e. Nōō di lō mujēē dē, nēēn de musu kai da keiki u de sōlugu.

⁷ Hii dee soni mi ta taki da i aki, womi, i musu ta tei de ta lei dee sēmbē a i ala, be de libi fu sēmbē an musu kosi de taa de an ta libi bunu.

⁸ Biga ee wan sēmbē an ta sōlugu hēnseei wosu dendu ku dee famii fēēn, nōō di sēmbē dē hogi mōōn leki dee sēmbē dee an dē a biibi. Fa a ta libi fēēn dē, a dē kuma an nama ku Masa Jesosi seei.

⁹ Nōō awaa mi o lei i andi ku andi i musu luku ufō joo buta wan mujēē di hēn manu an dē ku libi mōōn faa dē wan apaiti sēmbē da di keiki. Sō wan mujēē, a musu pasa sikisiteni jaa e. Nōō an bi musu waka ku oto womi mōōn leki hēn manu.

¹⁰ Fa a sai dē, de musu ta konda fēēn taa bambuu soni wanwan nōō a bi ta du. A bi kiija dee mii fēēn a wan bambuu fasi. A bi ta hoi wakama waiwai nēēn wosu. A musu dē wan mujēē di bi lo' u sōlugu dee sēmbē u Masa Gaangadu ku sakafasi seei. Nōō a musu dē wan sēmbē di bi ta lobi u heepi oto sēmbē dee dē a fuka. De musu ta taki fēēn taa bunu nōō a bi ta du. Nōō te wan mujēē dē sō, womi, nōō hēn i sa buta faa dē wan apaiti sēmbē da di keiki.

¹¹⁻¹² Ma nōō dee njōnku mujēē dee manu u de dēdē de fika a ganda naandē, nōō an dē fii buta de apaiti da di keiki e. Biga te wan pisi nōō di piizii u manu o ko a de liba. Pakisei u de o bia, nōō de o go ta suku manu mōōn. Nōō ee de dē sō, nōō Masa Gadu ku libisēmbē tuu o tei de fu hogi fu di de booko di buka di de de bi mbei taa Jesosi, Keesiti nōō de o ta dini. De an hoi ēn go dou kumafa de bi taki mōōn.

¹³ Nōō na di dē nōō womi, ma de o ko malēngē. Nōō de o ta waka nangō ta ko ta daama a dee wosuwosu ta tjōkō buka a sēmbē soni ta lēgēdē ta konda soni di an dē fanōudu.

¹⁴ Nōō fēēn mbei mi taa dee njōnku mujēē dee manu dēdē disa a ganda naandē, be de tei manu toou pai miii ta tii wosu dendu u de, be de ko abi soni u du. Nōō dee felantima fuu an o sa feni pasi u kosi u.

¹⁵ Biga sōmēni mujēē kuma dee lō naandē bia baka disa Gadu kaa go ta libi u de kumafa di didibi kē, hēn wē mbei mi taki sō, womi.

¹⁶ Wë mi kē taki wan soni möön u dee gaan mujëe dee dë söndö manu. Ee wan mujëe dë a biibi, nöö hën a abi gaan sëmbe nëen famii di manu dëdë disa, nöö di mujëe dë, hën musu sölugu fu dee gaan sëmbe fëen e. Biga di lö hebi naandë an musu dë u di keiki. Nöö di keiki o sa feni pasi u sölugu dee gaan sëmbe dee dë a nöutu tuutuu.

Aki a ta taki u dee hedima

u keiki möön.

¹⁷ Wë awa mi o taki wan oto soni da i möön u dee sëmbe dee ta tii keiki. Dee ta du de wooko a wan bunu fasi, nöö de musu kisi möön hia hei ku paka tuu, fuu taki dee ta konda di buka da sëmbe bunu ku dee ta lei sëmbe a wan finifini fasi.

¹⁸ Biga ja jei fa di Buku u Gadu taki nö? A taa:

Ja musu tai di kau buka fu an musu njan
ka a ta wooko naandë.

Sösei a taa:

A fiti u wan wookoma
musu feni hën paima.

¹⁹ Nöö mi taki e, ee wan sëmbe tja wan kaagi u wan u dee tiima ko a i, nöö ja musu piki ën hesi e. I musu jei ën a tu nasö dii sëmbe a wan fasi fii sabi taa tuu, ufö fii piki awaa.

²⁰ Ma nöö te i ko si taa a du hogi tuu, nöö i musu gandji dëen a lanti fesi e, mbei hii dee sëmbe dee sai dë musu tei köni nëen.

²¹ Timoteo, fa mi ta fan ku i aki, kijoo, nöö mi kē fii sabi taa Masa Gaangadu ku Masa Jesosi Keesitu ku dee basia u Gadu köndë tuu ta jei fa mi ta fan ku i aki. Nöö fëen mbei i musu ta du hii dee soni mi ta taki da i aki tuu da hii sëmbe, ja musu koti adjabëe da na wan sëmbe.

²² Söö. Wë nöö womi, te joo buta maun a sëmbe liba faa wooko da Gadu, nöö i musu köni fu ja du ën hesi poi. Ma i musu wegü ën finifini luku ufö i du ën. Biga ee nasö, a kandë a baka nöö de o ko si taa di sëmbe dë an ta libi bunu, nöö a o dë taa i seei dë a dendu tu. Nöö fëen mbei wë mi fan sö, biga i musu hoi i seei limbolimbo a hii futu.

²³ Nöö mi taki e, womi, fa i si bëe ta hati i, i ta siki hesihesi dë, nöö na wata wanwan nöö fii bebe e. Ma i musu ta bebe wan piki win tu, nöö a o heepi i.

²⁴ Haika e, womi. So sëmbe di hogi di a ta du, a dë a döo kaa bifö de kai ën a kuutu. Ma so sëmbe ta du hogi a wan tjubitjubi fasi. Ma te wan daka a o ko a döo nöömö fu sëmbe sabi ën.

²⁵ Nöö söseei a dë a di bunu di sëmbe ta du tu. So fëen dë a döo kaa u hii sëmbe sa si. Ma u so sëmbe ta dë tjubitjubi, ma bakaten sëmbe o ko sabi ën biga a o ko a döo nöömö.

„Kijoo, dee soni dë i musu sabi fa i si i sai dë e.”

6

Aki ta lei fa dee saafu musu libi ku dee masa u de.

¹ Womi Timoteo, awa mi o taki da i fa wan saafu musu libi ku ën masa. Fa i si dee saafu sai dë, nöö de musu ta luku de masa u de kuma wan sëmbe di de musu lesipeki. Biga ee de libi sö, nöö sëmbe an o feni pasi u de kosi Masa Gaangadu ku di lei fëen di i si u ta lei sëmbe aki.

² A kandë wan saafu abi wan masa di ta biibi Masa Jesosi tu. Nöö hën da de dë baaa ku baaa makandi. Ma nöö di saafu an musu ta söso di masa fëen fu di dë hedi e. Awaa seei a musu ta wooko möön taanga dëen. Biga möön a ta wooko dëen, möön di masa ta feni wini. Nöö hën da a ta heepi di fëen seei sëmbe di a lobi.

Kijoo, sö fii ta lei dee saafu e.

Aki ta lei taa di dini u Masa

ta tja hia wini ko tuu.

Nöö hii dee soni dee i si mi ta taki da i aki, womi, de tuu i musu tei ta lei dee sëmbe fii ala, nöö i ta buta ku de fu de tei de tu.

³⁻⁴ Ma nöö ee wan sëmbe tja wan oto lei ko ta lei di an ta kai ku di lei fuu Masa Jesosi Keesitu u ta lei aki, nöö gaan fasi di sëmbe dë abi e. Aan fusutan u soni. Biga an kē di bumbuu lei di sa heepi sëmbe u de libi a wan limbolimbo fasi a Masa Gadu wojo.

Fa dee lö sëmbe sai dë, de lobi u pii oto ta fan ta fia ku sëmbe. Te kaba fëen, nöö söso haun de o bia ta haun ku deseei, ta kosi deseei, ta taki föutu u otowan ta mëni hogi u de na de. Te wan pisi de an ta futoou na wan sëmbe möön.

⁵ De an o sa si de na de a wojo möönsö tu. Sö dee lö sëmbe naandë dë e, womi. A dë kuma dee hogi fasi u de puu dee tuutuu soni u Gadu a de hati fiaa. Nöö hën de ko ta mëni taa te wan sëmbe i ta dini Gadu, nöö a ta tja gaan wini ko da i fii ko gudu.

⁶ Wë nõõ womi, te i ta dini Gadu, nõõ a ta tja gaan wini ko da i tuu e. Ma na mõni wini a ta tja. Nõõ. Ma te i ta libi kumafa Gadu kē ta tifiهدي ku dee soni i abi, nõõ hēn da wan gaan wini fii kaa.

⁷ Biga di de pai u ko a goonliba aki, nõõ wa bi tja na wan wojo soni ko ku u e. Nõõ sõseei te u dēdē, wa o tja na wan soni go tu.

⁸ Nõõ fēēn mbei, ee u abi sondi fuu njan pasa u libi ku koosu fuu tapa u sinkii, nõõ a tjiika fuu dē tifiهدي.

⁹ Biga wē ee wan sēmbē i ta suku fii ko gudu, nõõ di soni i ta suku dē sa hai i tja go a sōmēni soni di sa puu i a di pasi u Gadu. Te kaba fēēn, a dē kuma taapu kisi i, ja sa ko kumutu mõõn. Biga sōmēni wisiwasi soni joo ta pakisei a i hati, nõõ joo kē ta waka a de baka. Te fii sabi, libi fii poi kaba a sōsō faa.

¹⁰ Biga wē di langawojo u mõni, nõõ a dē kuma wan lutu a i hati di sa nasi tja hii sootu pei hogi ko da i. Biga so sēmbē bi abi di lõ langawojo dē kaa, nõõ sapisapi de ta pusa ta kumutu tefa de disa di biibi faa. Nõõ hēn de ko fika dē ku sōmēni gaan hila fuka a de hati.

Aki Paulosu ta da Timoteo wanlō lasiti lai.

¹¹ Ma nõõ womi, i da sēmbē u Masa Gaangadu vō, hēn mbei i musu kule da hii dee hogilibi u taki dē, be de an dou a i. Nõõ a dee lõ soni aki baka fii ta kule e, womi: I musu biinga fii libi leti a Gadu wojo. I musu mbei mõiti fu hii pakisei fii musu dē a Gadu. I musu ta biibi a Masa Gaangadu nõõmō. I musu ta lobi sēmbē. I musu ta tai hati a hii dee fuka dee ta miti i. I musu ta libi ku saapi fasi ku sēmbē. Womi, a dee lõ soni dē baka wē fii biinga e.

¹² Fa u ko ta biibi Masa Jesosi aki, nõõ sōmēni soni dē ta biinga u puu u a di pasi fēēn. Nõõ i musu ta fia ku dee soni dē ta feti di bunu feti go dou te nõõ i feni di libi u teego. Biga fu di ten di i bi taki sō wan bumbuu soni a lanti fesi taa joo waka a Masa Jesosi baka, nõõ kumutu a di ten dē a buta di libi u teego faa da i kaa.

¹³ Kijoo, fa i si mi ta fan ku i aki, mi ta fan ku i a Masa Gaangadu fesi di ta da hii dee soni a goonliba aki libi. Mi ta fan ku i a Jesosi Keesitu fesi tu, di an bi fēēē u taki di tuu da sēmbē mõõnsō, te dou ku Gaama Pontuisi Pilati seei.

¹⁴ Nõõ mi taki e, taa be i go dou ku di wooko di i si Gadu buta a i maun naandē. I musu ta du ēn a wan gbelingbelin fasi sōndō fōutu e, fu te dou di daka di Masa Jesosi Keesitu o toona ko.

¹⁵ Biga Masa Gadu o mbei a ko nõõmō a di juu di a buta.

Womi, fa Masa Gaangadu sai naandē, nēēn hii bunu dē. Hēn nõõ da tiima u mundu. Biga hēn da di kaba hei Kōnu a hii kōnu liba, ku di kaba hei Masa a hii masa liba.

¹⁶ Fa a sai dē, hēn wanwan tō nõõ an sa dēdē a mundu mõõnsō. A ta libi a wan gaan limbo dendu ta koti faja te na wan libisēmbē sa go dou ka a sai dē. Sēmbē an dē di si ēn ku wojo wan daka tu, biga libisēmbē wojo an sa kai nēēn mõõnsō. Fa a sai dē, di nēbai fēēn ku di kaakiti fēēn dē u nõõmō teego. A tan sō.

¹⁷ Wë nõõ Timoteo, mi taki e, taa dee sēmbē dee dē guduma a goonliba aki, nõõ i musu bai de be de disa gaan fasi, be de an buta futoou a dee gudu u de. Biga dee gudu naandē, nõõ de an dē wan soni di o tan fu nõõmō, u sēmbē musu ta buta mēni a de liba. Ma Masa Gaangadu wanwan nõõ fii musu ta mēni e. Biga hēn ta da u hii dee soni dee u abi, fuu sa njan de ku piizii. An ta pindja sondi da u.

¹⁸ Nõõ fa dee guduma sai naandē, na di gudu u de, de musu luku kuma gaan soni e. Ma, be de ta du bunu te a hia ta paati dee gudu u de da sēmbē ku wai hati. De an musu giii.

¹⁹ Nõõ te de libi sō kaa, nõõ hēn da de ta lai gudu a Gadu Kōndē ala te a hia fu de sa njan a di bakaten libi. Biga di libi u teego di Gadu abi u da de a bakaten, hēn wē da di tuutuu libi, na di u goonliba aki. Nõõ nēēn baka de musu biinga.

Sō i musu ta bai dee guduma e, womi.

²⁰ Womi Timoteo, gaantangi mi begi i kijoo, tjubi dee soni dee i si Masa Gadu futoou i buta a i maun naandē e, be de an poi kaba a sōsō. Nõõ mi taki e, i musu kōni ku dee sēmbē dee ta fan hia ta taki dee wisiwasi soni u de dee an ta kai ku Gadu. Fa de ta fia u de dē ta mbei taa de sabi soni poi seei, ma ja musu haika de seei.

²¹ Biga so sēmbē bi ta fan dee lõ fan dē, hēn wē sapisapi de hai kumutu disa di biibi a Masa Jesosi. Nõõ fēēn mbei baa mi ta bai i nēēn.

Womi, Masa Gaangadu musu dē ku i ku ēn bunuhati e.

Di u tu biifi di Paulosu sikifi da Timoteo

Wan wöutu a fesi.

Di biifi aki, hën da di u tu biifi di di tjabukama u Masa Jesosi de kai Paulosu sikifi da di kijoo de kai Timoteo. A dë sö taa Paulosu ta paaja di buka u Masa Jesosi da sëmbë te wan pisi, nöö hën dee felantima fëen kisi ën hën de tjëen go sötö a dunguwosu a di köndë de kai Loomë. Nöö fa a dë a dunguwosu dë nöö a kë Timoteo musu ko nëen. Nöö hën a mbei di biifi aki manda dëen.

Nöö te i lesi di biifi aki, nöö joo sabi fa Paulosu ta fii u sëmëni soni. Biga a ta taki u di fa a lobi Timoteo tjika. A ta taki u di dëdë fëen seei di a o dëdë abiti möön. A ta taki fa sëmbësëmbë libi ku ën fa a dë a dunguwosu dë. Nöö a ta leti Timoteo a di fa a musu du di wooko fëen kuma wan wookoma u Gadu. A ta lei tu fa di lasiti ten u di goonliba o dë.

Dee soni dë tuu joo lesi a di biifi aki.

Aki Paulosu ta manda odi

da Timoteo.

¹⁻² Söö. Wë mi Paulosu ta sikifi di pampia aki manda da Timoteo kuma miseei miii di mi lobi gaanfa. Kumafa i bi sabi kaa, kijoo, mi da wan tjabukama u Jesosi Keesitu. Masa Gaangadu seei feni ën u bunu faa kai mi ko buta a di wooko, fu mi musu ta konda da sëmbë u di libi di Gadu paamusi u taa u sa feni a Masa Jesosi Keesitu. Womi, u Tata Masa Gaangadu ku Jesosi Keesitu musu dë ku i ku de bunuhati ku de tjalihati ta da i kötöhati.

³ Wë nöö mi ta da Masa Gaangadu tangi da i o, di i si mi ta dini ku limbohatai söndö ganjan aki, leti kumafa dee gaan sëmbë u mi bi ta dini ën. Hii juu mi ta begi da i a ndeti ku didia, womi.

⁴ So juu mi ta mëni „fa mi ku i bi paati,„ fa wata bi pasa a i wojo, nöö mi ta hangi i seei. Mi kë si i be hati u mi toona wai te dou.

Aki Paulosu ta da Timoteo hati

a di wooko.

⁵ Te mi ta mëni i, womi, nöö mi ta mëni kumafa i seei ta biibi Gadu söndö ganjan tu e. A di fasi dë seei i avo Loisi ku i mama Euniki tuu bi ta biibi kaa, nöö mi sabi taa di lö biibi dë, a dë leti a i naandë tu.

⁶ Fëen mbei mi kë toona mëni i möön a di fa mi bi buta maun a i liba nöö hën Gadu da i wan apaiti köni fii musu sa wooko dëen. Wë nöö di köni i si naandë, i musu böö faja dëen be an kötö möönsö.

⁷ Biga wë fa Gadu da i di Akaa fëen naandë, an da i ën fii ta dë fëëfëëe e. Ma fii dë ku kaakiti ta lobi sëmbë ta tii i seei a soni.

⁸ Wë nöö di a dë sö kaa, nöö ja musu ta hai baka te ja sa konda soni u Masa da sëmbë e. Nöö sen an musu ta kisi i da mi tu, te ja sa nama ku mi fu di mi dë a dunguwosu aki fu Masa Jesosi hedi. Ma Gadu musu da i kaakiti fu mi ku i sa tja dee sitaafu makandi. Biga dee sitaafu dee i si u ta tja aki, de dë fu di u ta konda di Bunu Buka u Masa Jesosi hedi.

⁹ Fa Masa Gadu sai dë, womi, a kai u puu a di hogilibi fuu basu fuu musu libi wan apaiti libi dëen. Nöö an dë taa di bambuu fuu mbei a du ën sö e. Nönö. Ma fu di bunuhati di hënseei abi, ku di pakisei a bi abi a u liba gaanduwe kaa, hën mbei. Biga bifö a mbei goonliba, a bi buta taa a o manda Jesosi Keesitu ko. Sö a bi abi bunuhati fuu tjika kaa.

¹⁰ Ma nöö awaa ufö di bunuhati fëen dë ko a döö, di i si taa u Heepima Jesosi Keesitu ko tuu. Nöö fa a ko aki, a booko di kaakiti u dëdë fiaa, puu u a di fëëë naandë basu. Nöö nëen ufö u ko sabi taa wan njunjun libi dë u feni, ku wan njunjun sinkii di an o poi kaba a sösö möönsö, te u ta piki di Bunu Buka fëen.

¹¹ Wë nöö di Bunu Buka aki, hën wë i si Gadu buta mi tjabukama fëen kuma wan basia ta bai ta kondëen da sëmbë. A buta mi u mi ta lei dee sëmbë na u Isaëli ën a wan finifini fasi tu.

¹² Nöö fu di mi ta du di lö wooko dë, hën mbei mi dë a di sitaafu aki. Ma an dë taa sen ta kisi mi e. Nönö. Biga mi sabi di Sëmbë di mi ta futoou di futoou aki taa a abi kaakiti tjika faa tjubi hii soni di mi buta nëen maun, fu tee dou di gaan daka „di a o kuutu hii libisëmbë,„

¹³ Söö. Wë womi, mi taki e, taa dee lei dee mi bi lei i, nöö gbelingbelin soni de dë e, fii seei musu tei ta maaka ku dee lei i ta lei sëmbë dë luku ee de kai a di wan. Nöö fa joo ta lei sëmbë dë, nöö i musu dë gingi a di biibi ta lobi sëmbë ku di lobi di i si u ta feni a Jesosi Keesitu.

¹⁴ Nöö di gaan bambuu soni di Masa Gadu futoou i te a butëen a i maun naandë, womi, i musu köni ku ën gaanfa e. I musu ta tjubi ën ku di heepi u di Akaa u Gadu di i si ta libi a u hati aki, be an kaba a sösö.

Aki Paulosu ta taki kumafa dee oto biibima u Masa Jesosi

libi ku ɛn.

¹⁵ Söo. Wë womi, i seei sabi taa dee biibima fu Asia Köndë tuu go disa mi e, te dou ku Figelusi ku Hemogenesi.

¹⁶ Ma di womi de kai Onësi folu baa, mi ta begi dëen fu Masa Gaangadu musu a' tjalihati fëen ku dee sëmbë fëen wosu dendu tuu. Biga di womi dë, sen an kisi ɛn seei faa nama ku mi möönsö, hii fa mi dë buibui a dunguwosu aki.

¹⁷ Biga di a ko a Loomë aki, hën a ta waka ta suku mi a hii kamian teefa a si mi.

¹⁸ Nöo sëmëni pasi seei a ko a mi ko da mi degihati e. Nöo i seei sabi dee hia bunu a bi du mi tu di mi bi dë a Efeise ala. Fa a libi ku mi tjika dë, nöo Masa Gaangadu musu heepi ɛn a wan apaiti fasi e, a di gaan kuutu daka fëen. A musu a' tjalihati fëen.

2

Aki Paulosu ta taki da Timoteo fa a musu du di wooko fëen.

¹ Söo. Wë womi Timoteo, mii, i musu da Jesosi Keesitu pasi faa libi ku i ku ɛn bunuhati e, be a da i taanga, a di wooko.

² Nöo mi bi lei i ku dee otowan sëmëni soni, nöo i musu toona tei dee soni dë ta lei bumbuu sëmbë dee ta abi köni tjika u toona lei oto sëmbë tu.

³ Nöo mi o konda wanlö soni aki da i e, fa fii musu ta du di wooko fii, kijoo. Fa i sai dë, i musu ta dë kabakaba fii tja sitaafu da Jesosi Keesitu e, leti kumafa wan sodati dë kabakaba faa tja sitaafu dëen köndë.

⁴ Nöo i sabi fa wan bumbuu sodati ta dë nö, womi? An ta waka ta hulu soni a së së möönsö möön na di wooko di a sai dë. Biga a kë u di oposii musu ta wai ku ɛn u di fa a ta wooko.

⁵ Söseei tu, te wan sëmbë ta fia ta pëe wan pëe faa wini wan soni, nöo ee an pëe kumafa dee wëti u di pëe dë, nöo an o wini soni dë e.

⁶ Nöo söseei tu, di sëmbë di ta wooko taanga a wan goon, a fiti fu hën fosu musu feni di njanjan u di goon, na sö nö?

⁷ Womi, dee soni mi ta fan aki, nöo be i ta buta pakisei a de liba e, nöo Masa Gaangadu o mbei i sabi unfa de nama ku di fa i musu du di wooko fii.

⁸ Söo. Wë womi Timoteo, ta mëni Jesosi Keesitu nöömö taa hën da di Sëmbë di Masa Gaangadu bi weki puu a dëdë. Hën da di Bakamii u Könu Dafiti tu, di o sindo nëen könu sutuu fu teego. Ja musu fëëkëtë dee soni dë, womi. Biga te mi ta konda di Bunu Buka, nöo de da dee soni mi ta taki nöömö.

⁹ Nöo fu di mi ta konda dee soni dë, fëen mbei i si mi dë a di sitaafu aki e, ka de bui mi buta a dunguwosu aki kuma wan sëmbë di du gaan hogi. Ma ma a' toobi e, womi. Biga mi sabi taa di wöutu u Gadu, hën an sa dë buibui möönsö. Nönö.

¹⁰ Nöo di a dë sö kaa, nöo hën mbei mi dë tifihedu i tja hii fuka. Biga mi ta mëni dee sëmbë dee Gadu tei kaa u de ko sëmbë fëen. Mi kë u de musu feni di heepi u Gadu nöömö di a abi u da de a Jesosi Keesitu, be de njan di suti u di waiti köndë fëen fu teego.

¹¹ Nöo mi o taki wanlö soni aki, de dë tuu möön hii soni, womi.

Ee u ku Masa Jesosi dëdë makandi,

nöo u ku ɛn o libi makandi tu.

¹² Ee u hoi dou a dee sitaafu dendu,

nöo u ku ɛn o tii makandi a bakaten.

Ee u piki taa wa dë ku ɛn, nöo hënseei o piki taa an dë ku u tu.

¹³ Ma ee wa dë u futoou a dee soni u ta du,

ma hën a o dë u futoou nöömö.

Biga di fa a dë, sö nöo a o dë u nöömö, an o sa tooka möönsö.

Aki Paulosu ta lei Timoteo fa wan wookoma u Gadu musu dë.

¹⁴ Womi o, hii dee soni mi ta taki aki, nöo i musu toona ta konda de a baka futu da dee sëmbë dee Gadu buta a i maun e, kijoo. Nöo i musu ta bai de a Gadu fesi tu taa de an musu sai dë ta fia a peipei wöutu liba. Biga dee lö fia naandë an ta tja bunu ko, ma poi nöo de ta poi dee sëmbë dee ta jei de ta kaba de a sösö.

¹⁵ Nöo fa i seei sai dë, i musu ta biinga fu Gadu sa wai ku i a hii fa i ta libi. Nöo i musu wooko a wan fasi fu sen an musu kisi i a bakaten. I musu ta tei di wöutu u Gadu ta lei ɛn leti kumafa a dë e, biga tuutuu soni gbelingbelin a dë.

¹⁶ Nöo womi, ja musu nama ku dee sëmbë ta fan dee sösö fan dee an ta kai ku Gadu e. Biga dee sëmbë ta fan dee lö fan naandë, nöo libi u de o ta hogi nango nöömö te de ko dë kuma de an sabi Gadu seei.

¹⁷ Dee lei u dee lö sëmbë dë ta poi sëmbë libi leti kuma te wan hogi siki kisi i paaja a hii i sinkii. Nöo Himënëusi, ku Filitusi da tu u dee sëmbë dee libi a di lö fasi naandë.

¹⁸ Fa de sai dē, de kumutu disa di tuutuu lei u Gadu gaanduwe, nöö hën wë i si de go ta fan wanlō poipoi fan ta bai taa di weki baka a dēdē pasa kaa. Nöö ku dee lō fan naandē, de go ta poi sēmbē te de an saandi u de biibi möön.

¹⁹ Ma dee lei u Gadu an dē sō e, womi. De, de dē gingin kuma wan goonsei di an sa seki. Nöö di goonsei abi tu posu. Di fosuwan hën da: “Gadu sabi ambē da dee sēmbē fēën.” Di u tu, hën da: “Hibiwan sēmbē di ta piki taa a nama ku ‚Masa Jesosi, Keesitu, nöö a musu disa hogi du.”

²⁰ Wë nöö i sabi fa a dē a wan gaan wosu dendu, womi. Sömēni pei soni dē nëën fii tei ta wooko ku de e. Goutu soni dē nëën, soofu soni dē nëën, pau soni, soni de mbei ku doti. Fa de sai dē, so u de dē fu du lagi wooko, so u de dē u du hei wooko, na sō nō?

²¹ Wë nöö mi taki e, ee wan sēmbē i disa dee hogi soni u taki dē fii ta libi limbolimbo a Gadu fesi, nöö joo dē kuma wan u dee möön waiti soni u wan wosu di de sa tei du wan gaan wooko ku ën. Biga joo dē apaiti seei da Masa, nöö joo dē kabakaba faa tei i faa du hiniwan bumbuu soni ku i.

²² Womi Timoteo o, i musu kule da dee hangi dee ta ko a un dee njönku sēmbē hati e, dee na bunu u du. Ja musu da de pasi a i libi seei. Nöö haika dee soni dee fii musu ta kule a de baka: leti libi, biibi a Gadu, lobi, ku kötōhati. A dee lō soni aki baka i musu ta kule e, kijoo, nöö de o si taa i mōkisi ku dee sēmbē u Gadu dee ta begi ën ku limbo hati.

²³ So seei dee sēmbē ta fia sōsō fia naandē, womi, ja musu nama ku de nëën e. Biga i seei sabi taa toobi nöö de ta tja ko.

²⁴ Nöö ee wan sēmbē i dē futuboi u Masa Jesosi, nöö ja musu ta suku toobi, ma i musu ta libi a wan saapi fasi ku hii sēmbē. Fa i sai dē, i musu abi di kōni fii lei sēmbē soni da wan bunu fasi ku pasensi.

²⁵ Ee sēmbē ta fia ku i a dee soni i ta lei, nöö i musu bai de, ma ku saka fasi e. Biga wë fa de abi taangajesi dē seei, ma ja o sabi. A kandē te wan ten, nöö Gadu o mbei hati u de bia te de ko piki dee tuutuu soni fēën.

²⁶ Nöö de o kisi fusutan tjika u de sa kumutu a di kamian awaa ka di didibi bi kisi de buta fu de musu ta du andi a kē.

3

Aki Paulosu ta lei fa sēmbē o ko hogi tjika a di lasiti ten

u goonliba.

¹ Wë nöö womi Timoteo, mi kē i sabi taa a dee lasiti daka u di goonliba aki, nöö wan tumisi hogi ten o ko e.

² Biga sēmbē u di ten naandē an o lobi oto sēmbē möön leki de seei nöö. De o abi langahati möön hii soni. De o ta njan buka ta mbei deseeri taa de dē gaan womi. De o ta kosi Gadu ta dēën gaan buka. Di ten dē, de an o ta saka deseeri a de mama ku de tata basu möönsō. De an o ta da sēmbē tangi tu, na Gadu, na libisēmbē, te de feni bunu. Na wan pisi u di libi u de o kai ku Gadu möönsō.

³ De an o abi fii a de hati da na wan kodo sēmbē. De o ta hoi sēmbē a bēë ta mindi soni da sēmbē ta tja de ta njan a baka. Fa de sai dē, de an o ta hoi deseeri a tii möönsō. De o dē hogi leti kuma taku mbeti.

Womi, mi taki da i taa dee lō sēmbē dē an o lobi na wan soni di dē bumbuu möönsō.

⁴ Fa de sai dē, ja o sa futoou de, biga te fii sabi nöö de o ta tja i go sei da sēmbē. De o abi hesihati. De o ta abi gaan fasi. De o ta lobi piizii möön Gadu.

⁵ Nöö ku di tan u de dē seei de o ta mbei taa de ta nama ku Gadu, ma ee i luku de te i kaba, nöö de an ta da di kaakiti u Gadu pasi möönsō a de libi. Mi taki e, womi, taa dee lō sēmbē i si naandē, i musu bia baka da de e.

⁶ Wë biga de o ta waka ta naki sēmbē tērē kuma bumbuu sēmbē fii musu kai de ko a i wosu. Nöö ee wanlō wisiwasi mujēë sai a di wosu, nöö de o ta suku u de kisi de buta a di tii u de basu. Fa dee lō mujēë sai dē, de guwenti u ta piki dee hogi kē u de hati tee nöö awaa de ko ta fii di fuka u di hogilibi u de.

⁷ Nöö de o ta suku lai a hiniwan sēmbē, ma nöö de an sa fusutan dee tuutuu soni u Gadu möönsō e.

⁸ Dee lō leima u ta taki aki, de o dē leti kuma Janēsi ku Jambesi, ‚dee tofuma u Falao,‚ dee bi ta fia ku Mosesi. Sō dee lō sēmbē aki o tuwë gogo ta fia ku di gbelingbelin lei u Gadu. Fa de sai dē, pakisei u de poi gaanduwe kaa te de an ta mēni bumbuu soni möönsō. De an kē ko sabi Gadu u de biibi ën seei.

⁹ Ma nöö mi taki da i taa de an o sa ta ganjan sēmbē nöömō e. Biga leti kumafa i si Janēsi ku Jambesi gogo bi ko a döō wajaa da lanti, nöö leti sō nöö dee sēmbē aki gogo o ko a döō wajaa tu, u lanti si taa sōsō de bi ta du.

Aki Paulosu ta taki kumafa hënseei bi du di wooko.

¹⁰ Wë ma Timoteo, i, i sabi kaa taa ma dë kuma dee lõ sëmbe u taki dë, na sò nõ? Biga i sabi hii fa mi ta lei sëmbe, i sabi unfu mi ta libi tu. I saandi mi kë musu pasa a bakaten fa i si mi ta wooko aki. I sabi fa mi ta biibi Gadu tjika, womi. I sabi fa mi ta hoi pasensi ku sëmbe. I sabi fa mi ta lobi Gadu ku libisëmbe tuu.

Womi, i sabi fa mi bi hoi dou a hii dee soni dee pasa ku mi.

¹¹ I sabi kumafa sëmbe bi ta da mi sitaafu tjika. I sabi dee oto fuka tuu dee bi miti mi. I seei sabi fa de bi sitaafu mi na Antiokia, ku Ikonium, ku Lisita tuu. Hii dee sitaafu dë mi bi tja, ma Masa Jesosi hën wë bi heepi mi puu mi a de tuu.

¹² Wë nõ sò a dë e, womi. Ee wan sëmbe i kë libi gbelingbelin kumafa Gadu kë, fii ta waka a Jesosi Keesitu baka, nõo i musu u feni sitaafu a libisëmbe maun nõömö.

¹³ Dee takusëmbe ma ku dee sëmbe ta ganjan sëmbe taa de dë leima dë, nõo de o ta hogi nango fesi nõömö. Fa de sai dë, de o ta ganjan sëmbe nõo sëmbe seei o ta ganjan de tu.

Aki Paulosu ta taki soni

u Gadu Buku.

¹⁴ Söö. Ma nõo womi Timoteo, dee lei i si i lei naandë te ko sinkii fii kaa, nõo i musu tan a de go dou e. Biga i sabi dee sëmbe dee bi lei i de, „taa i sa futoou de.”

¹⁵ Fa i sai naandë, sensi di i bi dë piki mii seei, hën wë i bi lei Masa Gaangadu Buku te sabi. Nõo di Buku dë, a abi kaakiti tjika u ta da i fusutan fii sa biibi a Jesosi Keesitu fii feni heepi nëen.

¹⁶ Biga di fa hii dee pispipi u di Buku u Gadu bi sikifi dë, nõo di Akaa fëen seei wë ko a peipei sëmbe liba fu de sikifi de e. Hën mbei di Buku sa heepi i fii sabi di lei u Gadu di dë tuutuu. A sa heepi i tu, fu te ja ta libi bunu nõo a leti i buta a pasi. A sa bai i seei fii disa hogilibi. Fa di Buku sai dë, a ta leti i fii sa libi kumafa Masa Gaangadu kë a hii futu. Sò di Buku u Gadu bumbuu tjika, womi.

¹⁷ Nõo ee wan sëmbe i ta dini Gadu nõo hën i sabi di Buku fëen, nõo joo dë a di kamian ka i sa du hiniwan bumbuu wooko di Gadu buta da i fii du.

4

Aki Paulosu ta fan ku Timoteo taanga u di fa a musu du

di wooko.

¹ Söö. Wë nõo womi, mi o manda i a wanlõ soni aki e. Nõo fa mi o fan, Masa Gaangadu seepi ta jei, ku ën mii Masa Jesosi Keesitu di o ko a goonliba aki wan daka nõömö u tei di Kõnu Tii fëen. Fa a o ko dë, nõo a o kuutu hii sëmbe, dee libi wan ku dee dëdë wan tuu. Nõo a de fesi mi ta fan ku i, womi,

² taa i musu ta konda di Buka u Gadu nõömö da sëmbe e. Ee i a' peesa u kondëen, ee ja a' peesa seei, ee sëmbe kë jei ën, ee de an kë jei, ma tõku i musu dë kabakaba fii ta kondëen nõömö. Ee wan sëmbe an ta libi bunu, nõo i musu leti ën buta a pasi. I musu bai ën seei be a disa di lõ libi dë. Ee wan sëmbe lasi hati, nõo i musu fan ku ën dëen hati. Hii dee soni dë tuu i musu ta du a wan finifini fasi ku gaan pasensi.

³ Biga mi taki da i taa wan ten o dou, nõo libisëmbe an o kë haika di bumbuu lei möön. De o ta hai peipei leima tja ko, dee ta lei de dee soni de ta giüi u de jei.

⁴ Sò de o booko jesi tapa tjika da di tuutuu lei, go ta haika mindimindi oto.

⁵ Ma nõo womi, hii fa soni o ta waka dë, ma i, i musu dë ku limbo pakisei nõömö e. Ja musu fëe u tja sitaafu da Masa Jesosi Keesitu. I musu ta konda di Bunu Buka fëen da sëmbe nõömö ta hai de tja ko nëen sè. Hii dee soni Gadu buta da i fii du a di wooko fii, nõo de tuu i musu du. Nõo sò mi fan ku i e, womi.

Aki Paulosu ta taki soni

fëen seei.

⁶ Nõo di soni mbei mi ta fan ku i sò. Biga di dëdë juu u mi ko zuntu kaa. Hii di libi u mi bi dë kuma wan wata mi bi ta tuwë da Gadu u dëen tangi, nõo awaa mi ta dou a di kaba pisi fëen.

⁷ Mi bi feti di bunu feti e, womi. Nõo di pasi Gadu buta da mi u mi kule nëen, nõo mi kule nëen te mi dou a di kaba pisi fëen fa mi dë aki. Nõo hii di ten dë, nõo mi bi dë a di biibi ku telu, ma kumutu nëen möönsö.

⁸ Nõo fa Masa Jesosi dë di Leti Kuutuma tjika naandë, nõo mi sabi taa a buta wan paima kabakaba da mi kaa, fu di mi bi ta libi a wan leti fasi nëen wojo. Nõo di paima dë, a o da mi ën a di daka di a o kuutu hii libisëmbe. Ma nõo an dë taa mi nõo o feni ën e, womi, ma hii u dee sëmbe bi ta hangi Masa Jesosi faa ko, u tuu o kisi ën.

Aki Paulosu ta taki wanlō soni da Timoteo apaiti.

⁹ Nōō mi taki e, womi, mi kē fii biinga fii ko a mi hesihesi e baa.

¹⁰⁻¹² Biga de go disa mi tuu. Demasi ko lobi dee soni u goonliba aki tee a disa mi go fēēn a Tesalonika. Kēlēsēnsi hēn a go a Galasia, nōō Titusi go a Dalimatia. Tikikusi hēn mi manda go a Efeise. Lukasi wanwan nōō dē ku mi aki a di mindi.

Nōō te joo ko, nōō be i tja Maikusi ko ku i e, biga a dē wan heepi da mi a di wooko.

¹³ Nōō mi begi i baa taa te i ta ko, nōō i go a Toasi e, a Kaapusi wosu, nōō joo si di djapona naandē di mi ta tapa da kōtō, ku dee buku u mi dee sai naandē. Nōō mi begi i be i tja de ko da mi e. Ma dee mbeti kakisa buku, ja musu fēēkētē de mōōnsō.

¹⁴ Nōō mi kē i sabi taa Alekesani di sēmbē di ta wooko ku kōpō, nōō a du mi gaan hogi e. Aai. Ma nōō Gadu seei o pakēēn kumafa a wooko.

¹⁵ Ma i musu kōni ku ēn e, womi, biga fa u bi sai naandē, nōō a bi dē gaan felantima fuu ta fia ku u, u di Buka di u ta tja hedi.

¹⁶ Nōō mi kē i sabi tu taa di fosu pasi di de kai mi a kuutu fu mi piki de andi mbei mi ta libi a di fasi aki, nōō na wan sēmbē bi sai dē fu heepi mi. De tuu go disa mi. Ma Gadu an musu hoi de a bēē.

¹⁷ Ma nōō fa mi fan dē seei, ma Masa hēn an disa mi e. A taanpu ku mi, nōō hēn a da mi kaakiti te mi fan seei a wan limbolimbo fasi. Nōō a di fasi dē, di pasi jabi u di Buka sa feni pasi paaja seei be hii dee sēmbē na u Isaēli musu sa jei ēn. Nōō sō Masa heepi mi tjika. A puu mi a lēun buka seei fu de an feni mi kii.

¹⁸ Nōō hiniwan ten sō nōō a o ta heepi mi tu, ta puu mi a hogi maun nōōmō, fu te mi dou bumbuu a di Kōndē fēēn ka a dē Kōnu fu nōōmō. Fēēn mbei fa Gadu sai naandē, womi, a musu abi hii nēbai ku hii waiti fu teego. A tan sō.

Aki Paulosu tapa di biift.

¹⁹ Wē baa o, mi o tapa di pampia aki. Nōō mi kē i da Pesila ku Akila gaan odi da mi e, ku dee sēmbē dee ta dē a Onēsifolu wosu.

²⁰ Mi kē i sabi taa Elatusi fika a Kolenti, nōō Toofimusi, hēn mi bi disa sikisiki a Milete ala.

²¹ Nōō mi begi i baa, be i biinga seei kumafa i sa, fii ko a mi aki bifō di gaan kōtō ten dou. Jubulusi, Pudensi, Linusi, Kalaudia ku hii dee otowan fuu aki tuu ta manda gaan odi da i.

²² Masa musu dē ku i baa ku ēn bunuhati ta tii di hati fii. A tan sō.

Di biifi Paulosu manda da Titusi

Wan wöutu a fesi.

Titusi bi dë wan u dee kijoo ta waka ku Paulosu ta lei di wooko u Masa Jesosi. Nöo hën Paulosu disëen a di gaan paati de kai Keeta faa seeka wanlö keiki dë. Di paati bi dë ku sömëni köndë, nöo hiniwan u dee köndë ta abi wanlö biibima u Masa Jesosi nëen. Ma dee biibima an bi abi hedima u tja de eti, nöo hën Paulosu manda Titusi faa musu seeka dee keiki buta hedima a hiniwan u de. Hën a mbei di pampia aki manda taki dëen fa faa musu du di wooko.

Aki da seti u di biifi.

¹ Mi mii Titusi, wë mi Paulosu ta manda gaan odi da i taa mi dë. Kumafa i sabi kaa womi, mi da wan futuboi u Masa Gadu e. Nöo mi da wan tjabukama u Jesosi Keesitu tu. Biga a manda mi fu mi go konda di Buka fëen, be dee sëmbë a bi tei u de ko sëmbë fëen musu ko biibi nëen liba. A manda mi tu u mi mbei de ko sabi dee tuutuu soni u Gadu, be de libi kumafa Gadu kë a hii futu.

² Nöo te de piki di Buka ko ta libi sô kaa, nöo de o dë ku di sabi taa Masa Gadu o da de di libi fëen fu teego.

Biga gaanduwe a fesi bifô a mbei goonliba, Masa Gadu bi paamusi taa sô a o da u ën. Nöo Gadu an ta lëgëdë. Di soni a taki, a o du ën nöömö.

³ Nöo fa u dë aki, di juu dou fu di libi a paamusi dë ko a limbo da sëmbë. Nöo hën wë i si de ta konda da lanti fa u dë aki. Nöo a di wooko naandë Masa Gadu, di Heepima fuu, buta mi e.

⁴ Nöo ku di pampia aki mi manda gaan odi da i, baa, kuma womi mii u mi. Biga fa mi heepi i te i ko ta biibi Gadu kuma miseei aki, nöo hën da i ko womi mii u mi kaa. Nöo Masa Gadu ku di Heepima fuu, Jesosi Keesitu, musu dë ku i ku de bunuhati. De musu da i böö.

Aki Paulosu ta lei kumafa wan hedima u keiki musu dë.

⁵ Wë di soni mbei mi disa i a Keeta dë, womi, mi disa i fii musu seeka dee soni dee dë fanöudu u seeka eti. Nöo i musu buta tiima a hii dee keiki a dee köndëköndë dë tuu kumafa mi bi taki da i fii seeka dou.

⁶ Nöo mi bi taki da i taa fa joo buta dee hedima dë, nöo hii sëmbë musu si taa dee lö sëmbë dë ta libi bunu. Na wan libi u de seepi musu toobi sëmbë möönsö. De musu dë ku wan kodo mujëe, nöo de an musu waka ku oto mujëe möönsö. Dee mii u de seei musu ta waka a Masa Jesosi baka tu. De an musu ta libi fanjanfanjan, ma de musu ta piki de tata buka a soni.

⁷ Biga di hedima u di keiki hën da futuboi u Masa Gadu ta tii di keiki fëen dëen. Hën mbei a musu libi bunu fu na wan sëmbë musu sa kaagi ën.

Nöo an musu abi gaan fasi ta buta hënseei hei tumusi. Hati fëen an musu ta boonu hesihesi. Söseei an musu lo' u suku toobi ta buja ta feti ku sëmbë. An musu ta bebe daan ku win te a dööngö. An musu abi langahati u möni tumusi ta suku faa ko guduma.

⁸ Ma fa a sai dë, bumbuu soni wanwan nöo a musu ta suku. A musu lobi u kisi sëmbë hoi nëen wosu. A musu abi fusutan ta tii ën seei fu an ta du soni di na fiti. A musu ta libi bunu ku sëmbë. A musu ta hoi dee wëti u Masa Gadu ta libi wan apaiti libi dëen.

⁹ Nöo a musu ta dë ku di Buka u Masa Gadu nöömö kumafa a bi lei ën. An musu biëen möönsö. Ma a musu sabi ën bumbuu, faa sa lei dee oto biibima ta da de hati a di biibi. Söseei tu a musu sabi fa u leti dee sëmbë dee ta fia ku di Buka, buta de a pasi.

Aki Paulosu bai Titusi a dee sëmbë dee ta ganjan sëmbë

a di köndë.

¹⁰ Sô dee hedima u keiki musu dë e, womi, biga sëmbë sai dë dee an ta kë piki sëmbë buka a soni. De ta fan sôsö ta ganjan sëmbë. Gaan së u de da dee Isaëli sëmbë dee ta kë hoi dee awoo wëti u de eti.

¹¹ Nöo di fan u de dë musu kaba e. Biga de ta ganjan sëmbë ta toobi de ku di lei u de, te de ta puu hii famii a Masa Gadu. Nöo fu möni hedi wë de ta du sô e.

¹² Wan u dee nëbai sëmbë u Keeta seei ta kosi dee sëmbë fëen seei köndë taa: "Keeta sëmbë ta lëgëdë ta mindi soni ta ganjan sëmbë nöömö. De ta libi leti kuma mbeti u matu. De malëngë te de an ta du oto soni möön leki sindo njan nöo. Sô nöo de dë."

¹³ Nöo fa di sëmbë taki dë, nöo leti sô dee Keeta sëmbë dë tuu. Na lëgëdë. Hën mbei baa i musu bai de taanga be de ta biibi a Masa Jesosi liba ku wan hati.

¹⁴ De an musu ta mëni dee kontu oto u dee Isaëli sëmbë möön. Söseei de an musu ta hoi dee wëti u dee sëmbë dee disa di Buka u Masa Gadu.

¹⁵ Biga ee wan sɛmbɛ abi limbohati, nŏo hii soni fɛɛn dɛ limbolimbo kaa. „An dɛ faa hoi wɛti ufŏ a dɛ limbolimbo.” Ma ee wan sɛmbɛ aambi limbohati, nŏo na wan soni fɛɛn o dɛ limbolimbo mŏŏnsŏ. „Ee a hoi wɛti seei an o heepi,” biga hii pakisei fɛɛn te dou ku ɛn hati tuu poi. Hogi bebe ɛn kaa.

¹⁶ Dee lŏ sɛmbɛ dɛ taa de sabi Masa Gadu, ma i ta si a di libi u de taa na tuu seei. Hii libi u de bita da Gadu, biga de an ta piki di buka fɛɛn. Fa de sai u de dɛ, de an abi fasi u du bumbuu soni mŏŏnsŏ.

2

Aki Paulosu lei Titusi fa faa musu ta lei dee peipei sɛmbɛ dee dɛ a dee keiki.

¹ Ma baa o, i musu ta lei sɛmbɛ fa u de libi kumafa Masa Gadu taki e.

² I musu lei dee gaan womi fu de ta hoi deseei fu de an du soni di an fiti. De musu dɛ a di fa u sɛmbɛ sa lesipeki de. De musu abi taihati ta biibi Masa Gadu ku wan hati. De musu lobi sɛmbɛ. De musu ta waka a Masa Gadu baka nŏŏmŏ.

³⁻⁴ Nŏo i musu toona lei dee gaan mujɛɛ u de libi ku lesipeki fasi kuma sɛmbɛ u Masa Gadu. De an musu ta waka ta lɛgɛdɛ ta kosi sɛmbɛ. De an musu ta bebe win ku daan te de ko bebesonima. Ma de musu ta lei dee wɛndjɛ mujɛɛ mii fa fu de libi bunu. De musu ta lei de fa fu de lobi de manu ku dee mii u de.

⁵ De musu ta lei de u de libi a wan lesipeki fasi ku bumbuu pakisei. De musu ta lei de fa fu de dɛ ku limbo hati. De musu ta lei de fu de ta du mujɛɛ soni ta sŏlugu dee sɛmbɛ u de ta libi bunu ku de. De musu ta lei de fu de piki dee man u de buka, ee nasŏ sɛmbɛ o ta kosi di Buka u Masa Gadu taa an ta lei sɛmbɛ bumbuu libi.

⁶ Nŏo sŏseei i musu lei dee kijoo mii be de a' bumbuu pakisei ta libi a wan lesipeki fasi.

⁷ Nŏo i seepi tu womi, i musu ta libi bunu a hii futu u sɛmbɛ musu sa djeesi i e. Nŏo fa i ta lei sɛmbɛ di buka u Masa Gadu dɛ, nŏo ja musu biɛɛn mŏŏnsŏ, ma i musu ta lei de a wan tuutuu fasi ku limbo hati.

⁸ Di fan fii musu bunu fu te dee felantima fuu ta jei ɛn nŏo de an o feni soni nɛɛn u de sa kosi u. Ee de kosi u seei, ma de sen o kisi, biga di fan fii aan soni u sɛmbɛ feni kosi.

⁹ Nŏo i musu toona lei dee saafu be de piki di masa u de buka, be de ta libi a hii futu kumafa de masa kɛ. De an musu ta saanti de ta da de gaan buka.

¹⁰ De an musu fufuu soni u de tu, ma de musu libi be de masa futoou de a hii soni. Biga te de libi sŏ kaa nŏo sɛmbɛ o si, nŏo de o gafa di buka u Masa Gadu taa di lei u di Heepima fuu a dɛ bumbuu soni.

¹¹ Wɛ biga fa u dɛ aki, Masa Gadu du hii libisɛmbɛ wan gaan bunu. Biga fu di a abi bunuhati fuu nŏo hɛn a manda Masa Jesosi ko a goonliba, faa puu u a di sitaafu di u bi o kisi a didibi faja.

¹² Nŏo di Buka u Gadu u kisi dɛ, hɛn ta bai u a dee libi Gadu an lobi taa u musu kaba ku de. U musu kaba ku dee soni dee sɛmbɛ u di goonliba aki ta hangɛ u de feni. U musu ta hoi u seei fu wa du soni di an fiti. U musu libi lesipeki fasi kumafa Masa Gadu kɛ fuu libi, hii fa u ta libi a di hogi ten u dɛ aki.

¹³ Nŏo u musu dɛ a goonliba aki ku gaan wai a u hati seei ta mɛni u Heepima Masa Jesosi faa toona ko a u. Biga di gaan makiti Gadu fuu dɛ o ko nŏŏmŏ ku di gaan waiti fɛɛn sinkii di ta sɛndɛ kuma sonuwojo.

¹⁴ Hɛn da di sɛmbɛ di dɛdɛ a u kamian faa puu hogi a u hati buta u ko wanlŏ limbohati sɛmbɛ fɛɛn seei apaiti, dee ta biinga u libi bunu dɛɛn.

¹⁵ Wɛ womi, hii dee soni mi ta taki da i aki tuu i musu tei ta konda da sɛmbɛ e. I musu ta leti de ta biinga ku de fu de musu piki di buka u Gadu. Nŏo te i ta fan ku de, nŏo a musu dɛ a wan fasi fu de sabi taa Gadu hɛn manda i, nŏo na wan u de o kosi i taa: “Di piki mii aki, andi a sabi?”

3

Aki Paulosu ta lei Titusi mŏŏn

fa faa lei dee sɛmbɛ a di keiki.

¹ Nŏo womi, i musu toona mɛni dee sɛmbɛ fii dɛ, u de musu ta saka deseei a dee sɛmbɛ basu dee ta tii di kŏndɛ e. De musu ta hoi dee wɛti u di kŏndɛ tu. Nŏo de musu dɛ kabakaba u du hiniwan bumbuu wooko de kai de u de du.

² Nŏo de an musu ta kosi sɛmbɛ e. De an musu ta buja ku sɛmbɛ tu, ma de musu a' saapifasi ku lesipeki ta libi suti ku hii sɛmbɛ.

³ Wɛ biga a fesi nŏo sŏseei u bi a' sŏsŏ pakisei tu. Wa bi kɛ piki na wan sɛmbɛ buka, na u libisɛmbɛ, na u Gadu seei. Hii pei hangɛ di dɛ a u libisɛmbɛ hati, ku hii piizii u di goonliba

aki tuu, bi ta ganjan u kisi buta a katibo. U bi ta dē nōömō ku di sōsō takuhati libi fuu dē, ta haun ku sēmbē ta buuse otowan, di otowan ta buuse u tu. Sō u bi dē a fesi.

⁴Ma tefa juu dou hēn Masa Gadu, di Heepima fuu, heepi u fu di a lobi u. A puu u fu wa kisi di sitaafu u didibi faja.

⁵Ma na fu di u bumbuu mbei a heepi u sō e. Nōnō. Ma fu di a a' tjali fuu nōō hēn a manda di Akaa fēēn ko da u. Nōō hēn di Akaa wasi di hati fuu puu hōgi nēēn. A da u wan njunjun hati, nōō hēn u bia ko njunjun sēmbē kuma njunjun pai mii.

⁶Nōō fa i si a da u di Akaa fēēn dē nōō an pindjēēn da u e, ma a da u ēn tuu ku telu fu di Jesosi Keesitu, di Heepima fuu, bi tei dēdē fuu dēdē.

⁷Nōō di soni mbei a da u di Akaa fēēn sō. A da u ēn ku ēn bunuhati faa sa heepi u ko bunu ku ēn, be u dē ku di sabi taa woo feni di libi fēēn fu teego nōömō di a abi u da u.

⁸Nōō womi, fa mi ta taki dee soni da i aki, tuutuu soni wē mi ta taki da i e. Fēēn mbei i musu ta lei dee sēmbē dee ta biibi Masa Gadu naandē dee soni aki nōömō, be de buta deseei ku telu fu de ta libi bunu hiniwanten. Biga dee soni mi ta taki da i aki, nōō de dē bumbuu fan di sa tja heepi ko da sēmbē.

⁹Ma ja musu sai dē kuma dee sēmbē dee ta fan sōsō fan. De ta kai dee fesiten sēmbē u de nē ta fia u de hedi. De toona sai dē ta fia ta buja a dee wēti u de liba mōōn. Dee lō fan dē an bunu. De aan heepi, nōō ja musu dē nēēn.

¹⁰Nōō womi, ee wan sēmbē ta konda wan oto buka te a ta puu sēmbē a di tuutuu lei u Gadu, nōō i musu bai ēn be a disa e. Bai ēn wan pasi. Di u tu pasi, ee an jei, nōō i disēēn. Na hulu ēn mōōn.

¹¹Biga i sabi taa di lō sēmbē dē an kē waka a Gadu baka. Hōgi nōō a ta du, nōō hēnseei sabi sō tu.

Aki da kaba u di biifi.

¹²Wē nōō womi, mi o manda Atemasi ko da i, ee nasō mi o manda Tikikusi. Nōō te wan u de dou a i ala, nōō i musu biinga be i ko a mi a di kōndē de kai Nikopolisi. Biga ala mi kē go pasa di kōtō ten.

¹³Nōō un musu mbei mōiti da Apolo ku di afokati de kai Zenasi fu te de kumutu a unu naandē u de go a dee oto kamian nōō de musu feni hii dee soni de abi fanōudu a di waka u de.

¹⁴Biga dee sēmbē fuu ta dini Gadu dē musu lei u de ta heepi sēmbē ta puu de a fuka. Ee nasō, libi u de an o a' heepi mōōnsō.

¹⁵Sōō. Wē nōō hii dee sēmbē aki tuu ta manda gaan odi da i e. U ta manda gaan odi tu da hii dee sēmbē ala dee ta lobi u fu di u ku de tuu ta biibi a Masa Jesosi.

Nōō na soni mōōnsō, womi. Masa Gadu musu dē ku unu ku ēn bunuhati.

Di biifi u Paulosu di a manda da hën mati Filemon

Wan wöutu a fesi.

Wë nöö a di ten u di tjabukama u Masa Jesosi de kai Paulosu, nöö de bi ta bai sëmbë a wojowojo. Nöö di sëmbë di i bai dë, nöö a o dë saafu fii ta wooko da i. Fa a sai dë, soni fii seji a dë. An sa du fa a kë, an sa waka fa a kë tu ee na i dëën pasi.

Wë nöö Paulosu bi abi wan mati fëën de kai Filemon. Nöö Filemon bi abi wan saafu fëën de kai Onësimusi. Nöö hën de dë te wan pisi, hën Onësimusi fufuu soni fëën masa Filemon, nöö hën wë a fusi go. Hën a nango tee a go dou a di køndë de kai Loomë, nöö hën a go miti ku Paulosu a dunguwosu. Nöö hën Paulosu konda di Buka u Masa Jesosi dëën, nöö hën a piki di Buka ko ta waka a Masa Jesosi baka.

Nöö hën de dë te wan daka, nöö hën Paulosu kë toona manda Onësimusi go nëën masa baka. Biga na Paulosu abi di saafu. Filemon hën abi ën, hën mbei a o mandëën go. Nöö hën Paulosu sikifi wan biifi dëën mati Filemon te a kaba, nöö hën a da Onësimusi di biifi faa tja go dëën.

Nöö di biifi Paulosu sikifi dë, hën wë disu.

¹⁻² U lobi mati Filemon, mi Paulosu ku u baa Timoteo ta manda odi da i. Mati, fa i si i sai dë, wë nöö u ku i tuu ta wooko di wan kodo wooko da Masa Jesosi, nöö hën u ta mbei di pampia aki manda da i. Nöö ka i si mi ta mbei ën aki, nöö a dunguwosu mi dë, mati. De sôotô mi aki fu di mi ta konda di buka u Masa Jesosi.

Nöö u ta manda gaan odi da i, ku u sisa Apifia, ku Akipusi di u ku ën ta biinga ku di wooko u Masa Jesosi makandi, ku hii dee sëmbë u Masa Jesosi tuu dee ta miti makandi a i wosu naandë. De tuu u ta manda gaan odi da.

³ Fa un sai dë, u Tata Masa Gaangadu ku Masa Jesosi Keesitu musu limbo fesi da unu. De musu ta da unu böö.

⁴ Te mi ta fan ku Masa Gaangadu, nöö mi ta mëni i e, mati, ta dëën tangi nöömô da i.

⁵ Wë biga mi ta jei fa i ta biibi Masa Jesosi ku fa i ta lobi ën tu. Nöö mi ta jei tu fa i ta lobi hii dee sëmbë fëën e.

⁶ Nöö mi ta begi ën da i, taa te sëmbë si di bunuhati libi fii dë, nöö de musu ko sabi möönmöön taa sômëni bunu soni dë u feni te u ta waka a Jesosi Keesitu baka.

⁷ Wë biga mi ta jei kumafa i ta lobi dee sëmbë u Masa Gaangadu ta puu de a fuka. Nöö te mi ta jei sô, nöö mi ta wai te na soni. A ta da mi hati seei.

⁸⁻⁹ Nöö hën mbei mi o begi i wan gaan soni aki, mati. Mi bi sa tei Masa Jesosi në bai i taa di soni mi o begi i aki nöö hën i musu du. Ma ma kë bai i, biga mi ku i lobi poi. Begi mi ta begi i. Fa mi dë aki, nöö mi da Paulosu. Mi dë wan gaandigaandi tata a dunguwosu aki fu Masa Jesosi Keesitu hedi. Nöö hën mi kë begi i a wan soni.

¹⁰ Mi kë begi i da di womi mii u mi de kai Onësimusi. Di soni mbei mi kai ën miii u mi. Ka mi dë a dunguwosu aki nöö hën a ko aki, nöö hën mi konda di buka u Masa Jesosi dëën. Nöö hën a piki di buka ko sëmbë fuu, hën mbei mi ta kai ën mi mii.

¹¹ Wë i saandi di në Onësimusi kë taki kaa. A kë taki "heepi". Wë nöö a fesi nöö di womi an bi abi heepi da i, mati. Ma fa u dë aki mi ku i tuu sa feni heepi nëën, biga di poipoi pisi fëën pasa kaa.

¹² Nöö mi ta toona mandëën ko da i. Nöö fa a o kumutu a mi aki, nöö hii pakisei u mi o dë nëën, biga a dë wan hati soni da mi.

¹³ Ma bi kë mandëën ko da i möön seei. Mi bi kë hoi ën aki, be a ta heepi mi a i kamian ta sölugu mi ka mi dë buibui aki fu di buka u Masa Jesosi hedi.

¹⁴ Ma fu di di dë fëën aki an bi dë wan soni di mi ku i bi taki, nöö hën mbei ma o hoi ën. Biga ma kë musu i fii heepi mi, mati. Ma ku i bunu pakisei nöö mi sa kë fii du mi sô wan bunu.

¹⁵ Nöö mi ko pakisei wan soni aki tu. Kandë di soni mbei a go disa i fu di wan pisiten dë, a go faa sa toona ko tan ku i fu teego.

¹⁶ Biga di sëmbë an dë sôsô saafu möön e, mati. Fa u ku ën dë a Masa Jesosi së makandi aki, nöö a ko dë wan hati sëmbë fuu. Mi feni ën fu mi womi mii, ma i seei feni ën a tu së. Wë biga a bi dë saafuma fii kaa a di së u wooko, bifô awaa a ko dë sëmbë fii a di së u Masa Jesosi.

¹⁷ Nöö ee i sabi taa mi ku i dë makandi a di wooko u Masa Jesosi tuu, nöö fa i si mi o mandëën ko da i dë, nöö mi begi i be i limbo fesi dëën leti kumafa i bi o limbo fesi da miseei. Sô mi ta begi i, mati.

¹⁸ Nöö ee a bi poi wan soni fii ee nasô a fufuu i, nöö mi kë fii disëën ufô, nöö te mi ko a i ala nöö mi o paka i di paima.

¹⁹ Mi Paulosu seei ta sikifi di soni aki ku miseei maun taa te mi ko nöö mi o ko paka i hiniwan paima di di womi abi a i. Nöö na langi fu di i bi a' paima fii paka mi hedi e, mati. Na di paima dë soni u ta taki. Fa i jei di Buka a mi hën i feni di libi u teego dë, nöö hën mbei mi taa mi a' paima a i fu tee mundu kaba. Ma nëën u ta taki aki. Di u tide nöö hën nöö u ta taki.

²⁰ Mi begi i, mati, fu di mi ku i tuu dë u Masa Jesosi, be i limbo fesi da di kijoo be mi wai.

²¹ Fa mi ta mbei di pampia aki, nöö mi sabi kaa taa joo du ën nöömö kumafa mi begi i. Nöö joo du ën te pasa tu.

²² Nöö mi kë begi i wan oto soni möön. Mi kë hakisi i fii seeka wan kamba u di wosu fii da mi fu mi ko pasa daka ku i. Biga ka i ta begi Masa Gaangadu da mi tjika dë, nöö mi a' di biibi taa a sa puu mi a dunguwosu aki nöömö be mi ko a i ala.

²³ Epafasi dë ku mi aki. Hën seei dë a dunguwosu tu fu di a konda di buka u Jesosi Keesitu hedi, nöö a ta manda gaan odi da i.

²⁴ Maikusi, Alisitakusi, Demasi, ku Lukasi, dee dë ku mi makandi a di wooko u Masa Jesosi aki, nöö de tuu ta manda gaan odi da i taa de dë.

²⁵ Na soni möönsö, mati. Masa Jesosi Keesitu musu limbo fesi da i. A tan sö.

Hebelejën (Di biifi u dee Isaëli biibima)

Wan wöutu a fesi.

Di biifi aki, de sikifi ën da dee Isaëli sëmbë dee ko ta biibi a Masa Jesosi. Nöo de an sabi ambë mbei ën, biga di sëmbë di mbei ën an sikifi ën në nëën. Nöo te i lesi ën te i kaba, i ta si kuma Paulosu hën mbei ën, ma a so kamian i ta si kuma nëën mbei ën.

Nöo dee sëmbë dee di biifi aki sikifi da, a djei kuma de an dë tifihedi ku di fa de ta dini Gadu kuma sëmbë u Masa Jesosi. De kë toona go möön a di awoo fasi de bi ta dini ën kuma Isaëli sëmbë. Biga de toona ta mëni kumafa de bi ta tja mbeti nango ta kii da Gadu kuma paima. De toona ta mëni dee begima u de kumafa de bi dë, nöo de ta kë toona go a dee awoo soni dë baka.

Nöo hën di di sëmbë di mbei di biifi aki jei sö, hën a kë u dee Isaëli biibima musu sabi taa dee soni u abi a Masa Jesosi fa u dë aki, de bunu gaanfa möön dee soni de bi abi a fesi. Biga an dë fuu paka paima u na wan soni möön. An dë fuu hoi dee peipei wëti u Isaëli möön tu. Fa Masa Jesosi dëdë da u dë, nöo hën da a paka hii paima da u kaa, nöo a puu u a dee Isaëli wëti basu. Hën nöo ko dë di Mindima fuu ku Gadu fa u dë aki, nöo a bumbuu gaanfa möön dee mindima u Isaëli dee bi dë a fesi.

Nöo sëmëni oto soni möön di sëmbë di mbei di biifi aki tei konda fuu sabi fa soni ko möön bunu da u a di ten u dë aki.

Aki di biifi seti.

¹ Wë dee sëmbë, u kë taki wanlö soni da unu aki. A bi dë sö a fesi taa Masa Gadu bi ta manda dee tjabukama fëën u de musu ta fan ku dee fesiten sëmbë fuu. Nöo sëmëni pasi de bi ta fan ku de a peipei fasi.

² Ma nöo a di lasiti ten aki, nöo hën a manda di fëën seei Mii ko fan ku u awaa.

Wë nöo di Mii u Gadu u ta taki aki, a abi kaakiti e. Biga di ten di Masa Gadu bi mbei mundu, nöo hën wë da di Sëmbë di a bi buta mbei hii dee soni tuu dëën. Nöo fa a sai dë, Gadu buta taa a o dëën hii soni faa abi de nëën maun.

³ Fa joo si di Mii u Gadu dë, dee sëmbë, nöo i musu sabi taa Gadu seei wë i si dë kaa e. Biga hii fa Masa Gadu dë, ku hii waiti di a abi, nöo sö nöo di Mii fëën naandë dë tu. Nöo di fan fëën di a ta fan abi kaakiti e, ta hoi hii soni u mundu tuu a de kamian be de an ta waka fanjanfanjan. Hën wë bi dëdë di dëdë wasi dee hogi du fuu puu a u liba da u tefa a kaba, nöo hën a go sindo fëën a di möön kaba hei kamian a di letimaun së u Gadu a liba ala.

Di pisi aki ta konda fa Masa Jesosi hei möön dee basia

u Gadu Köndë.

⁴ Nöo fa u ta fan aki, dee sëmbë, nöo nëën i sa si taa Masa Jesosi hei möön dee basia u Masa Gadu Köndë gaanfa. Wë biga di në di a kisi taa a dë di Mii u Gadu, nöo hën ta lei limbolimbo taa a hebi möön de tuu.

⁵ Wë biga na un juu ten Gadu bi kai wan u dee basia fëën köndë, mii fëën? Nönö, an bi kai de sö e. Ma di Mii fëën di u ta taki aki, hën nöo a kai sö. Biga a bi taki a di Buku fëën taa:

Tide mi tja i ko buta a lanti fesi e,
be de si i taa ju da mi mii,
mi da i tata.

Nöo hën a toona taki möön taa:
Awwa de o ko sabi taa mi da i tata,
nöo ju da mi mii.

⁶ Nöo te Gadu o ta tja di Mii fëën ko a goonliba, nöo a di juu ten dë nöo a taa:

Be hii dee basia u mi dee dë a mi köndë tuu
ta lesipeki ën fu di hei di a abi.
Sö Gadu taki u di Mii fëën e.

⁷ Ma di soni di a buta u de sikifi u dee basia fëën köndë, an hebi sö e. Futuboi u Gadu nöo de dë. Biga di Buku sikifi taa:

Dee basia Gadu abi,
a ta buta de fu de musu sa waka kuma ventu.
A mbei de futuboi fëën,
kuma faja töngö sö nango ta ko kumafa a kë.
Sö Gadu taki u dee basia.

⁸ Ma te a o taki soni u di Mii fëën, nöö an ta mbei sipootu e. Gadu seei a kai ën. Biga, a taa:

Di Kõnu bangi fii i sindo nëën dë, Gadu,
ja o kumutu nëën möönsö.

Joo dë Kõnu u nöömö.

Nöö di tii fii ta dë wan leti tii seei.

⁹ Wë biga fa i sai dë,
nöö leti libi hën i lobi.

Ma hogilibi ja sa si a wojo seei.

Nöö fëën mbei Masa Gadu, di Gadu fii, hopo i.

A buta i hei möön hii dee otowan fii i ku de ta nama tuu.

Nöö fa a hopo i dë, nöö ku gaan piizii,

ku wai, a buta i a di hei dë.

Sö Gadu taki fëën mii.

¹⁰ Nöö söseei a wan oto kamian u di Buku, a kai ën “Masa” di, a taa:

Masa, i wë seti di goonsei u di goonliba.

Dee soni dee dë a mundu ala,

nöö i wë mbei de buta sö e:

„dee teeja, libawojo, sonu, dee soni dë tuu,„

i wë tēmbë de sö.

¹¹ Ma hii fa i si de sai dë seei,

de tuu seei o kaba a söso nöömö wan daka.

Ma i, joo tan u nöömö.

Fa i si de sai u de dë,

de tuu o ko gaandi kuma koosu.

¹² Joo doba de kumafa de ta doba awoo koosu tja go buta a wan kamian

fii toona tei otowan.

Sö de o tooka e.

Ma i, fa i sai dë, ja o tooka möönsö.

Joo dë fu nöömö.

Sö wë Gadu taki da di Mii fëën e, dee sëmbë.

¹³ Ma na wan daka seei a taki sö da wan u dee basia fëën e. Söseei tu na wan ten a kai wan u de wan daka taa:

Ko sindo a mi letimaun së aki

be mi mbei dee felantima fii saka a i basu

kuma wan bangi di i ta buta futu.

¹⁴ Ma nöö de dee basia fëën, de dë futuboi nöö na akaa fasi. Wa ta si de ku wojo ma Gadu ta manda de u de musu ta wooko da u dee sëmbë fëën, dee a buta fuu feni hii di heepi fëën di a abi u heepi u.

2

Aki ta bai de taa di baka buka aki hebi möön di fosuwan.

¹ Wë nöö dee sëmbë, dee soni u Gadu u ko jei fa u dë aki, nöö u musu ta kõni nöömö be wa misi de e.

² Wë biga di buka di Gadu mbei ku u a bakaten aki, a dë wan hebi buka.

Wan sabi fa a bi dë di Gadu mbei di fosu buka ku Isaëli sëmbë nõ? Dee basia u Gaangadu kõndë wë bi tja di buka dë ko, nöö a bi abi kaakiti e. Biga ee i misi wan piki pisi fëën seei, nöö i musu fu kisi ën sitaafu nöömö kumafa a fiti.

³ Wë nöö di gaan heepi Masa Gadu manda ko da u ku di baka buka di a mbei ku u aki wë? Ee u kai ën söso soni, nöö na a möön hogi nõ? Wë biga di aki sö, Masa Jesosi seei hën fosu tjëen ko konda da sëmbë, nöö dee sëmbë dee jei ën nëën, nöö hën de tei ën tja ko konda da u tu fuu jei.

⁴ Nöö fa de ta kondëën dë, Gadu seei dë ku de nëën. Biga a du sömöni foombo soni a de liba ku sömöni maaka u sëmbë musu si taa dee soni de ta taki dë, de dë tuutuu soni. Dee peipei kõni u di Akaa fëën seei a paati da de kumafa a kë fu de musu abi, be sëmbë si taa a nama ku de a di buka de ta konda dë.

Sö di baka buka aki hebi tjika e.

Aki ta lei fa Masa Jesosi nama ku libisëmbë tjika.

⁵ Un boo luku di soni di u bi ta taki naandë, dee sëmbë. Fa di goonliba o pasa, njunjun wan o ko dë, nöö na a dee basia fëën kõndë maun Gadu o buta di njunjun goonliba naandë e. Nönö. „Ma a libisëmbë maun a o butëën.„

⁶ Biga wan sêmbê bi hakisi Gadu soni a wan kamian u di Buku taa:

Ambê seei da libisêmbê di i ta mêni ên sô?

Ambê da wan libisêmbê mii di i a' pakisei fêên sô?

⁷ I bi mbei ên fu wan pisiten mōön lagi mōön dee basia fii kōndê.

Nōō hên i toona hei ên dêên nêbai mōön hii soni.

⁸ Hii soni i buta nêên basu.

Sô Gadu Buku taki e.

Wê di Gadu buta hii soni a u libisêmbê basu kaa, nōō na wan soni fika di dē a u liba mōōnsô. Ma tôku wa ta si taa a dē sô eti e.

⁹ Ma wan soni u ta si tuu o, dee sêmbê, taa fa u dē aki, wan Libisêmbê dē di ko feni di hei dē. Hên da Masa Jesosi. Leti kumafa di Buku taki dē, sôseei Gadu bi sakêên fu wan pisiten buta mōön lagi mōön dee basia fêên kōndê. Biga di a ko dē a goonliba aki, a bi tja pena tefa a dēdê seei. Nōō a di dēdê fêên dē, nêên i sa si fa Masa Gaangadu abi bunuhati fuu libisêmbê tjika, dee sêmbê. Biga a mbei Masa Jesosi tei di dēdê fu hii sêmbê dēdê da u. Ma nōō baka u di dē hên a toona hopo ên, hên a dêên di mōön hei nê a mundu.

¹⁰ Fa Masa Gaangadu mbei hii soni dē, dee sêmbê, a mbei de fu de musu dē fêên seei. Nōō a bi abi nêên pakisei gaanduwe taa a o mbei sômêni libisêmbê ko miii fêên. Nōō fu di woo dē miii fêên, nōō a o mbei woo dē a dendu u di hei ku di waiti di hên Masa Gaangadu abi. Nōō hên mbei a manda Masa Jesosi ko kuma wan Fesima, faa mbei pasi da u fuu feni di hei dē.

Wê nōō a bi fiti u di Fesima dē musu tja fuka e. Biga a sô wan fasi nōō Gadu bi sa seekêên faa ko wan kaba bumbuu fesima fuu. Nōō di sêmbê di i si Gadu buta faa heepi u sô dē, hên da Masa Jesosi e, dee sêmbê.

¹¹ Hên wê ta mbei u ko apaiti sêmbê gbelingbelin da Gadu sōndô fōutu. Nōō fa a ta heepi u tjika dē, u ku ên tuu ko dē di wan famii. Nōō fêên mbei sen an kisi ên faa kai u sêmbê fêên.

¹² Wan sabi fa a bi taki dêên Tata a di Buku nō? A taa:

Mi o ta konda soni fii da dee baaa u mi e.

Fa de o ta ko ta miti makandi dē,

mi o ta dē leti a de mindi naandê ta kanda ta kai i nê ta gafa i.

„Wan si fa a kai u “baaa” nō?”

¹³ Nōō sôseei, a fan kuma wan libisêmbê di, a taki soni u Gadu a di Buku taa:

Mi o buta futoou u mi nêên liba.

Hên a toona taki mōön taa:

Luku e. Luku mi aki, ku dee mii dee Gadu da mi.

Sô a nama ku u libisêmbê tjika e, dee sêmbê.

¹⁴ Wê leti kumafa i si u dee mii a taki dē abi sinkii ku gadjabia, nōō sô hênseei ko abi sinkii ku gadjabia tu, faa musu sa dēdê kuma wan libisêmbê. Nōō di dēdê fêên dē, hên kaba di sêmbê a sôsô di ta tja dēdê ko. Hên da di didibi. Masa Jesosi booko ên kaakiti gbegedee, dee sêmbê.

¹⁵ Fa u bi dē a fesi ta fêêê dēdê a hii di libiten fuu dē, naandê u bi dē a katibo. Ma Masa Jesosi puu u a katibo dē mbei u ko dē fifii.

¹⁶ Nōō dee sêmbê dee i si a heepi sô, na basia u Gaangadu kōndê e, ma u libisêmbê wê, kuma un dee bōngô fu Abahamu dē.

¹⁷ Nōō da sô i si taa Masa Jesosi bi musu ko dē a hii pei futu leti kuma dee “baaa” fêên e, dee sêmbê, faa sa dē wan tjalihati Mindima ta fan ku Gadu da u. Fa u dē aki, u ko abi wan futoou sêmbê ta wooko da Gadu. Hên seei bi paka da dee hogi du fuu, fuu sa ko bunu ku Gadu baka.

¹⁸ Biga fu di a bi dē libisêmbê, hên mbei a ko sabi dee fuka di wan libisêmbê abi. Dee sômêni soni ta biinga u hai u fuu du hogi, de seepi bi ta biinga u hai ên tu, tefa de dêên fuka. Nōō hên mbei a sa heepi u awaa te u dē a fuka e, dee sêmbê.

3

Aki ta lei fa Masa Jesosi hei mōön Mosesi.

¹ Wê nōō dee sêmbê fuu dē, un dē sêmbê u Gadu apaiti e, biga a kai unu fuun ko sêmbê fêên kōndê. Hên mbei mi taki e, taa un musu buta pakisei fuunu gaanfa seei a Jesosi liba. Biga hên da di Tjabukama u Gadu di a manda ko, ufô hên da di Gaan Mindima fuu ku Gadu a di biibi di u dē aki.

² „Wê nōō un sabi fa de ta tei wan sêmbê buta faa tii sômêni hia sêmbê dee ta dē a wan gaan wosu dendu. Wê sô nōō Gadu bi buta Mosesi faa musu tii hii dee sêmbê fêên dêên, a di ten de bi dē a di sabana.” Nōō Mosesi bi du di wooko a wan futoou fasi tuu, leti kumafa Gadu bi kê. Nōō hên a di bakaten aki, hên Gadu tei Masa Jesosi buta a di wooko dē, faa tii dee sêmbê

fëen dëen, kumafa Mosesi bi ta tii de a fesi. Nöo a ta wooko di wooko a wan futoou fasi tu, kumafa Mosesi bi ta wooko.

³ Ma fa i si Masa Jesosi ko a di kamian dë, nöo a hebi möön Mosesi e. Nöo a abi möön nëbai tu. Wë biga hën da di Mii u di Sëmbë di, abi di wosu, nöo di Sëmbë di abi di wosu hën hebi möön hii dee sëmbë dee dë a di wosu tuu, na sö nö?

⁴ Nöo hiniwan wosu ta abi hën basi, ma di gaan basi a hii soni liba nöo hën da Masa Gaangadu.

⁵ Fa Gadu bi buta Mosesi futuboi fëen dë, nöo a bi wooko bunu tuu kumafa Gadu kë, ta tii hii dee sëmbë dee dë a di wosu dendu u Gadu. Ma hii fa a bi ta du dë seei, a bi dë wan peentej nöo fu lei u dee soni dee o ko a bakaten aki.

⁶ Ma Jesosi, Keesitu, fa a ko aki, nöo na wookoma u di wosu wanwan nöo a dë e, ma hën da di Mii seepi u di Sëmbë di abi di wosu. Nöo hën abi taki a hii di wosu.

Nöo dee sëmbë dee ta dë a di wosu u Masa Gaangadu dendu dë, nöo u wë e. Nöo fa u ko sëmbë fëen aki, nöo u musu biibi go dou söndö lasi hati. U musu dë ku wai ta mëni dee soni dee Gadu paamusi u taa woo feni. Nöo ee u dë sö kaa, nöo u sa dë sëmbë fu di wosu u Masa Gaangadu dendu seei gbelin.

Aki ta lei fa dee Isaëli sëmbë bi lasi di böö di Gadu bi o da de.

⁷ Dee sëmbë, wan jei fa di Akaa u Gadu bi bai u nö? A taa:

Tide te un ko jei di töngö u Masa,

⁸ nöo wan musu mbei taangajesi dëen e,

kumafa dee sëmbë fuunu u fesiten bi mbei taangajesi dëen a di sabana, di ten de bi pooba Gadu luku.

De bi taanpu tuwë gogo a wan së taa de an dë a mi du.

⁹ Dee gaan sëmbë fuunu wë bi pooba mi sö e,

hii fa de bi si dee gaan wooko dee mi bi du da de hii de föteni jaa longi.

¹⁰ Nöo hën wë mbei hati u mi bi boonu ku dee lö sëmbë dë.

Hën mi taa:

“Fa i si de sai dë, sö nöo u de.

Hati u de an ta fika ta mëni mi möönsö.

De an kë ko sabi möönsö fa mi ta libi ku de tjika.”

¹¹ Nöo fëen mbei hati u mi boonu ku de teee,

hën mi soi taa

na wan daka de o dou a di kamian möönsö, di mi bi abi u da de,

ka de sa feni böö.

Sö Gadu taki e, dee sëmbë.

¹² Nöo hën mbei un musu mëni unu seei, dee sëmbë fuu dë, be na wan fuunu seei musu abi di lö hogihati di dee sëmbë dë bi abi. An musu dë taa wan kë biibi te un bia baka kumutu disa di libilibi Gadu.

¹³ Wan jei fa di Buku taki “tide” nö? Wë nöo un musu ta da unu seei taanga hibiwan daka u nöömö, wan musu wei, sö langa a dë tide eti. Ee nasö, nöo soni o ganjan i tja go a hogi së tee ja o a’ bisi ku Masa Gadu möön seei. Nöo an musu pasa sö ku na wan kodo fuunu e, dee sëmbë.

¹⁴ Ma ee wan sëmbë i ta hoi taanga a di biibi kumafa i bi seti ën tee go dou, nöo hën da u ku i tuu o ta njan di suti u di libi di Jesosi, Keesitu abi u da u.

¹⁵ Wë nöo un boo haika di soni di di Buku taki dë wan pasi möön. A taa:

Tide te un ko jei di töngö u Masa,

wan musu mbei taangajesi dëen e,

kumafa dee sëmbë u fesiten bi mbei taangajesi dëen.

¹⁶ Wë nöo ambë seei bi da dee sëmbë bi jei fa Gadu taki ma nöo de taanpu tuwë gogo taa de an dë nëen? Na dee sëmbë dee Mosesi bi tja kumutu a Egepiti köndë nö?

¹⁷ Nöo ambë da dee sëmbë Gadu hati bi boonu ku de föteni jaa longi? Wë na dee sëmbë dee bi du hogi te de kai dëdë fika a di sabana dendu ala nö?

¹⁸ Nöo ambë da dee sëmbë dee a bi soi da taa de an o dou a di kamian fëen ka de sa feni böö möönsö? Na dee sëmbë dee an bi kë plki ën buka nö? De wë e, dee sëmbë.

¹⁹ Wë nöo hën wë u ko si taa de an feni di böö di Gadu bi kë da de möönsö, fu di de an bi kë biibi ën hedii.

4

Aki ta lei taa Gadu abi wan böö u da u eti.

¹ Dee sëmbë o, wan jei fa Gadu bi paamusi dee sëmbë fëen dë taa a abi wan böö u da de nö? Wë nöö di paamusi dë, a dë eti o. An tooka möönsö. Nöö fëen hedi u musu ta kõni fu na wan fuunu musu fika a baka te ja feni di böö dë.

² Wë biga de bi konda Gadu buka da u aki leti kumafa de bi kondëen da dee sëmbë u di ten ala, ma töku an bi heepi de e, fu di de bi jei ma de an bi kë biibi.

³ Ma fu di u ko ta biibi ën aki, nöö u, u ta feni di böö dë.

Fa dee oto sëmbë dë bi sai dë, nöö a kai da de leti kumafa Gadu bi taki di a taa:
Hati u mi boonu ku de teee,
nöö hën mi soi taa de an o feni di böö di mi abi u da de möönsö.

Ma fa Gadu soi da dee lö sëmbë dë seei, ma di böö u Gadu hën a bi sai dë kaa. Biga sensi a fesiten di a mbei goonliba, nöö hii dee wooko fëen tuu a bi seeka buta dë kaa, „te dou ku di böö fëen di a abi u da sëmbë.”

⁴ Nöö Gadu seepi feni di böö dë kaa. Wë biga a wan pisi u di Buku de bi sikifi fa Gadu mbei goonliba a de sëbën daka dendu. Hën de taki wan soni taa:

A di daka di fu mbei sëbën,

nöö nëen Gadu böö u hii dee wooko dee a bi wooko.

⁵ Nöö a baka u di dë ufö Gadu taki di soni u dee sëmbë dë taa:
De an o feni di böö di mi abi u da de möönsö.

⁶ Wë ma tökusee di böö u Gadu a sai dë eti o, dee sëmbë, nöö sëmbë dë di o sa feni ën nöömö. Dee otowan dee u bi taki dë, nöö de an feni ën möönsö fu di de bi jei di buka ma de an kë piki ën.

⁷ Nöö hën Gadu toona buta wan oto ten möön fuu sa toona piki ën buka be u feni di böö fëen, nöö hën da “tide”. Biga a baka sômëni jaa fu di dee sëmbë bi mbei taangajesi dëen, nöö hën a buta Dafiti faa fan di soni dë taa:

Tide te un ko jei di töngö u Masa,

nöö wan musu mbei taangajesi dëen.

⁸ Wë nöö u sabi taa baka u di Mosesi ku dee lö sëmbë naandë dëdë, hën Josua ko nëen kamian. Nöö hën tja dee Isaëli sëmbë go dou a Kaana naandë. Biga hën bi da di kondë di Gadu da de u de böö u hii di waka de bi ta waka a di sabana dendu. Ma nöö nëen bi da di tuutuu böö u Gadu di a bi mëni u da dee sëmbë fëen eti e. Biga ee hën bi da di böö fëen kaa, nöö an bi o taki taa woo sa feni ën möön a wan oto ten.

⁹ Ma fa i si u dë aki, nöö wan böö fika eti da u dee sëmbë u Gadu.

¹⁰⁻¹¹ Nöö leti kumafa i si Gadu bi böö a di saba daka dë, nöö söseei di sëmbë di o feni di böö aki o böö tu. Nöö un boo biinga taanga e, dee sëmbë, boo feni di böö u Gadu. Biga na wan kodo fuu seei musu lasi ën fu di a dë taa piki wa kë piki ën mbei, kumafa dee sëmbë ala bi lasi ën. Un boo piki di fan u Gadu e, be u feni di böö fëen nöömö di a abi u da u.

¹² Wë biga dee Wöutu u Gadu a ta fan, nöö kaakiti ku libi dë a de e. De dë leti kuma wan ufangi di dë saapusaapu selenselen a de tu sê tuu, ta koti dee mindimindi u kamian te dou a di bonu dendu. Nöö sö di fan u Gadu dë e. Biga te i jei ën, nöö a ta koti nango tee dou a i hatiböö kisi i akaa. A ta buta i i ta kuutu dee fasi fii ku dee soni dee dë a i hati, luku ee de bunu ee de an bunu.

¹³ Nöö u sabi taa na wan kodo u dee soni Masa Gaangadu mbei dë tjubitjubi dëen e, „te dou ku libisëmbë hati seei”. Hii soni tuu dë jabijabi hoo sö nëen wojo a ta si. Nöö sö wan Sëmbë wë u musu piki e, dee sëmbë, a di fa u ta libi a goonliba aki.

Aki ta lei u taa Masa Jesosi hën da di Mindima fuu ku Gadu.

¹⁴ „Wë ma nöö un boo toona mëni di soni di u bi taki, dee sëmbë.” U abi wan Gaan Mindima a u ku Gadu mindi ta heepi u e. Hën da Jesosi di Mii u Masa Gaangadu, nöö hën bi pasa langalanga go dou tee a Gaangadu Köndë a liba ala.

Nöö fa u ko ta biibi dee soni fëen aki, nöö be un hoi go dou e.

¹⁵ Wë biga di Gaan Mindima di u abi aki, an dë taa an ta fii ku u tee wan soni taanga da u poi fuu musu du. A ta fii ku u o. Biga dee soni dee ta pooba u puu u a di pasi u Gadu aki, nöö hii de tuu bi pooba u puu ën tu di ten a bi dë libisëmbë a goonliba aki. Ma hën an bi du hogi wan daka möönsö.

¹⁶ Nöö hën mbei an dë fuu panta, dee sëmbë. Ma un boo go nëen waiwai go begi ën ka a dë nëen kõnubangi dë ta tii u ku ën bunuhati. Nöö a o abi tjali fuu, nöö a o ta heepi u a soni ku ën bunuhati te u dë a wan fuka.

5

*Aki ta lei fa wan mindima musu dë ku fa di wooko fëen
hebi tjika.*

¹ Wë nõõ dee sëmbë, un sabi fa dee Isaëli sëmbë dee an nama ku Masa Jesosi eti ta du. De ta abi wan sëmbë di dë di Gaan Mindima u de ku Gadu, nõõ di sëmbë dë a dë wan libisëmbë kuma deseei di de tei a de dendu buta a di wooko. Nõõ fa a sai a di wooko naandë, nõõ a ta tja peesenti go da Gadu. So juu a ta kii mbeti ta tjuma da Gadu tu kumafa di wëti taki, u paka paima da sëmbë fu dee hogi de bi du.

² Wë nõõ sò wan mindima musu ta fii ku dee sëmbë dee a ta heepi dë e. Wë biga fa de ta misi di wëti u Gadu fu di de an bi fusutëen bunu ta kumutu a pasi dë, nõõ sòseei a sa miti ën tu.

³ Hën mbei leti kumafa i si a ta kii dee mbeti da dee oto sëmbë ta tjuma ta paka paima da de dë, nõõ sòseei a musu ta kii dëen seepi tu.

⁴ Nõõ sò wan sëmbë an sa tei sò wan hei wooko buta nëen seei liba e, ee na Gadu hën kai ën nëen, kumafa a bi kai di fosu mindima de kai Alon.

⁵ Wë nõõ sòseei „Masa Jesosi, Keesitu tu e, dee sëmbë. Fa a ko dë di Gaan Mindima fuu aki, nëen seei hei ën seei sò e, ma Masa Gaangadu hën butëen a di lö wooko dë. Biga wë un sabi di soni di Gadu bi taki dëen ala kaa taa:

Tide mi tja i ko buta a lanti fesi e,
be de sabi taa ju da mi mii, nõõ mi da i tata.

⁶ Nõõ a taki a wan oto kamian u di Buku taa:
Ju da wan mindima kuma Melikiseideki.

Nõõ di mindima di i dë aki,
ja o kumutu nëen möönsö.

Joo dë nëen fu teego.
Sò Gadu taki e.

*Aki ta konda fa Masa Jesosi
dë Mindima tjika.*

⁷ Nõõ di Masa Jesosi bi dë a goonliba aki „nõõ a bi tja fuka e. Nõõ nëen a lei u fii ku sëmbë. Biga a go a Gadu ku gaan begi, ku bai këe, ku wata a wojo seei, fu di a sabi taa Gadu nõõ sa puu ën fu an musu dëdë di lö dëdë di a o dëdë naandë. Nõõ Gadu jei di begi fëen tu, dee sëmbë. „An puu ën fu an musu dëdë, ma a dëen taanga faa tjëen, fu di a sakëen seei nëen basu ku lesipeki.

⁸ Nõõ sò u si taa hii fa hën Tata bi dëen taki fëen seei seei, ma a dee fuka dendu a lei u piki hën Tata buka a soni.

⁹ A di lö fasi dë wë a ko di möön gbelingbelin sëmbë u heepi u. Nõõ fa u dë aki, hiniwan sëmbë di ta piki ën buka sa ko nëen awaa faa feni heepi nëen u teego.

¹⁰ Biga Gadu butëen Gaan Mindima fuu ku ën awaa. Nõõ „an dë mindima a di fa dee Isaëli mindima ta dë, ma, a dë mindima a di fasi u Melikiseideki.

Aki ta lei ambë da gaan sëmbë a di biibi ku ambë da piki mii.

¹¹ Wë nõõ fa u ta kai Melikiseideki nè aki, dee sëmbë, hia soni dë nëen fuu sa taki e, ma a o taanga da unu fuun fusutan. Wë biga un malëngë u lei soni tumisi.

¹² Wë biga fu di juu ten di un ko a biibi, a bi longi tjika fu sonte un tuu bi sa bia ko leima ta lei otowan. Ma awaa seei un sai naandë eti fu sëmbë musu toona ta lei unu hii dee goonsei pisi u di woto u Masa möön, dee un bi musu sabi gaanduwe kaa.

Fa un sai dë, un dë leti kuma wan piki mii di ta bebe bobi eti. Wan sa njan bumbuu njanjan eti.

¹³ Biga di sëmbë di ta bebe bobi, nõõ hën da miii e. An ta fusutan di Buka u Gadu tjika faa sabi andi da leti libi ku andi da wogi libi a Gadu wojo. Biga piki mii nõõ a dë eti.

¹⁴ Ma di gbelingbelin njanjan, nõõ a dë u dee gaangaan sëmbë, dee bi ta guwenti u piki di Buka tee de ko ta sabi andi da hogi ku andi da bunu.

6

*Aki ta kai dee fosu soni
dee wan biibima musu sabi.*

¹ Wë dee sëmbë o, wan boo fika ku dee fosu pisi u di lei u „Jesosi, Keesitu ta taki nango ta ko nõömö e, ma un boo go a dee möön fundu pisi awaa. Wan boo fika kuma miii, ma un boo ta lei nango te u ko gaangaan sëmbë a di biibi. Biga u bi sabi gaanduwe kaa taa u bi musu bia disa dee lö guwenti dee an heepi u fuu feni di libi u teego. U bi sabi kaa taa u musu ta biibi Gadu ta a futoou nëen.

² U bi sabi andi ku andi dee dopu kë taki. U bi sabi faandi mbei de ta buta maun a sëmbë mindihedi ta begi. U bi sabi taa te u dëdë, nõõ woo weki baka. U bi sabi taa Masa Gaangadu hën o kuutu hii soni buta fa de musu dë u teego.

³ Dee lö soni dë tuu u bi lei sabi gaanduwe kaa, nöö ee Gadu da u pasi nöö un boo go a dee otowan awaa e.

⁴ Wë biga ee wan sëmbë wojo fii bi limbo wan pasi kaa, i bi fusutan soni u Gadu nöö hën i sai dë bia baka disëën, nöö unfa dee lei dë o du heepi i möön? Biga i bi tesi di bunu di Gadu da u luku fa a suti kaa. I ku dee otowan fii bi njan di bunu u di Akaa u Gadu makandi.

⁵ I bi fii di wöutu u Masa Gaangadu fa a suti tjika. I bi sabi soni u dee kaakiti dee ta dë a di libi di o ko a baka.

⁶ Sö wan sëmbë ee i bia kumutu disa dee soni dë, nöö unfa de sa du toona heepi i möön fii bia libi baka toona ko a Gadu möön? De an sa heepi i e baa.

Wë biga a dë leti kuma i seei toona ta tei di Mii u Gadu tja go peka a di lakpa pau möön, buta naandë da hii lanti ta hoi a sipootu ta kosi.

⁷ Biga ee wan goon dë, nöö hën tjuba ta kai nëën hiniwanten faa sa feni wata kumafa a dë fanöudu, nöö njanjan o ko bunu nëën da dee sëmbë dee bi wooko ën. Sö wan goon, Gadu wë i si dë ku ën e.

⁸ Ma ee wan goon dë, nöö sösö baakamaka ku gaanwomihati nöö ta göö nëën, nöö di lö goon dë an abi na wan wojo heepi. A hogi poi. A fika u de suti faja nëën tjuma puu dë. Nöö sö di sëmbë u taki dë, sö a dë. Nöö ee an mëni ën seei nöö di siba u Gadu o kisi ën e. A o kaba a sösö.

Aki a ta gafa dee sëmbë

a di fa de ta libi bunu.

⁹ Ma un dee lobi sëmbë fuu dë, hii fa u ta bai unu aki seei, ma na sö u sabi taa un dë e. Wë biga u ta abi mëni a unu liba sabi taa un ta libi wan möön bunu libi da Gadu, kumafa a fiti dee sëmbë dee feni di heepi u Gadu.

¹⁰ Nöö fa Gadu sai dë, an ta kuutu kõnku e, ma a ta kuutu leti a pasi. Nöö an o fëëkëtë dee bunu libi fuunu dee un ta libi naandë. A ta si fa un ta lobi ën ta heepi dee oto sëmbë fëën. Sö un ta libi nöömö.

¹¹ Nöö sö wë u kë tu e, dee sëmbë, fu hibiwan fuunu musu ta libi sö nango nöömö te dou. Biga te un ta libi sö kaa, nöö woon sabi gbelin taa woon kisi dee bunu u Gadu nöömö dee a abi u da u a bakaten.

¹² Fëën mbei wa kë fuun ko malëngëma e, dee sëmbë. Ma be un ta djeesi dee otowan nöömö, dee bi tai hati ta biibi tefa de feni dee soni dee Gadu bi paamusi de.

Aki ta lei taa te Gadu paamusi wan soni nöö an o bia.

¹³⁻¹⁴ Wë nöö dee sëmbë, un boo toona mëni di soni Gadu bi paamusi di gaan sëmbë fuu de kai Abahamu. A taa:

Mi taki da i gbelin taa mi o dë ku i ta heepi i, nöö mi o mbei di böngö fii ko hia seei.

Sö Gadu bi taki da Abahamu. Wë nöö di ten a paamusi ën di soni dë, nöö ku soi a paamusi ën e. Nöö an dë taa a kai oto sëmbë në soi. Nönö. Ma hënseei në wë a kai soi taa a o du sö nöömö. Wë biga oto në an dë di hebi möön di fëën, faa tei soi nëën liba.

¹⁵ Nöö fa Gadu fan dë, hën Abahamu dë ta hoi pasensi ta luku di soni nöömö di Gadu bi paamusi ën dë, teefa a ko feni ën.

¹⁶ Wë biga sö a dë e, dee sëmbë. Te wan libisëmbë o soi, nöö a ta kai wan në di hebi möön di në fëën seei nöö a soi, fu di fan fëën musu a' gaan kaakiti. Nöö sëmbë an o sa feni soni u taki nëën liba möönsö, biga fa a taki dë, a tan sö.

¹⁷ Nöö fëën mbei di Masa Gaangadu paamusi dee sëmbë fëën taa a o da de di bunu fëën, nöö a taki ën ku soi. Biga a kë u de sabi taa di soni a paamusi dë an o kaba a mundu möönsö, a o pasa sö nöömö.

¹⁸ Nöö a ko dë tu soni u Gadu di an sa puu möönsö, di paamusi fëën ku di soi fëën. Nöö hën mbei hati fuu sa kötö gaanfa awaa e, dee sëmbë. Biga fa u kule go a Gadu fuu tei dee bunu a abi u da u, nöö u sabi taa an sa ganjan u. A o da u de nöömö.

¹⁹⁻²⁰ Nöö di sabi u ta sabi taa Gadu o da u dee soni a paamusi u dë, hën ta hoi hati fuu leti kuma wan hanka de tuwë fu hoi wan sipi faa tan pii a wan kamian. Nöö leti kumafa wan sipi hanka musu abi wan kamian ka a sa peka gingin, söseei di biibi fuu dë gingin a Masa Jesosi. Biga hën waka a u fesi kaa. A pasa di gaan koosu di bi tapa sëmbë fu de an sa dou a Gadu, hën a waka tololoo go dë leti ka Gadu dë ala, faa sai dë ta heepi u. Hën wë i si ko dë di Gaan Mindima fuu ku Gadu fu nöömö e, nöö a dë kuma Melikiseideki.

7

*Aki ta konda da u ambë da Melikiseideki ku fa hën
ku Masa Jesosi djei.*

1 Wë nõö, dee sëmbë, fa u ta taki aki taa Masa Jesosi hën ko dë wan mindima kuma Melikiseideki, nõö andi di dë kë taki?, Wë Melikiseideki bi dë wan hebi sëmbë u fosuten. Hën bi dë kõnu ta tii di kõndë de kai Salem. Nõö a bi dë wan mindima tu e, ta fan ku di möön hei Gadu u mundu da libisëmbë.

Nõö di juu ten Abahamu bi go feti ku dee kõnu u oto kõndë wini de tefa a toona ta ko, nõö hën di Melikiseideki aki go miti ku ën a pasi. Nõö hën a begi da Abahamu te a kaba kai di bunu u Gadu faa ko nëën liba.

2 Nõö hën Abahamu paati dee gudu dee a wini a di feti a teni hipi, hën a da Melikiseideki wan hipi fu di a bi dë Mindima u libisëmbë ku Gadu.

Nõö sô i si Melikiseideki ku Masa Jesosi djei, biga de tuu abi di wan wooko.

Nõö fa di në u Melikiseideki sai dë, un sabi andi a kë taki nõ, dee sëmbë? A kë taki "Kõnu fu Leti Libi". Nõö fa a bi dë kõnu u di kõndë de kai Salem dë, nõö hën da a dë "Kõnu fu Kötöhati" tu, biga "Salem" hën da "kötöhati" a di töngö.

Nõö söseei Masa Jesosi dë di Kõnu u Letilibi tu, ku di Kõnu fu Kötöhati, biga nëën dee soni dë ta kumutu.

3 Nõö fa Melikiseideki sai dë, nõö wa jei tata fëën, wa jei mama fëën. Nõö de an sikifi fëën tu ambë da gaan sëmbë fëën, ambë da bakamii fëën di a abi. De an sikifi disa da u taa a sô wan daka de pali ën ku sô wan ten a dëdë. Di mindima wooko fëën di a bi dë, hën nõö fika dëën u nõömö, leti kuma di Mii u Masa Gaangadu.

4 Nõö luku fa di sëmbë naandë hei tjika. Biga hii fa Abahamu bi dë di möön hei gaan sëmbë fuu, ma tökuseei a da Melikiseideki hafu u dee gudu a bi wini a di feti. Sô Melikiseideki bi hei tjika e.

5 Wë nõö sô a dë a dee Isaëli wëti taa te i abi teni soni nõö di mindima o tei wan a i da Masa Gaangadu. Ma nõö di mindima u Isaëli, a musu dë fu di lö u Leifi, biga di lö dë nõö Gadu hei te a da de di wooko dë. Aluwasi fa hii Isaëli sëmbë seei dë Abahamu böngö, ma töku sëmbë u di lö u Leifi nõö ta tei soni a dee otowan.

6 Ma di Melikiseideki aki, hën an bi dë böngö u Leifi möönsö e, ma tökuseei a bi tei soni a Abahamu hën a kai di bunu u Gadu ko nëën liba.

Wë nõö sô u ko si taa hii fa Abahamu bi kisi dee gaan paamusi a Gadu, ma Melikiseideki bi möön hei möön hën.

7 Wë biga di möön hei sëmbë hën ta kai di bunu u Gadu ko buta a di otowan liba, na sô nõ?

8 Wë nõö dee sëmbë, a di soni u taki aki u ko si taa de dë tu pei mindima ta tei soni a otowan: dee mindima dee dë a di lö u Leifi, ku dee dë kuma Melikiseideki. Nõö de tooka e. Biga dee u Leifi, de ta dëdë, ma di aki sô wa jei dëdë fëën möönsö. Libi nõö fika dëën u nõömö, kuma Masa Jesosi.

9-10 Wë nõö u sa taki wan oto soni möön tu kumafa Melikiseideki hebi tjika. Biga fa hën ku Abahamu bi miti, a bi dëën dee soni dë, nõö fuu taki nõö Leifi seei wë bi dëën tu e, hii fa a bakaten hën ko ta pii soni a dee otowan. Biga di ten dë de an bi pai ën eti, ma a bi dë a di böngö u Abahamu ta ko eti.

Aki ta lei u faandi mbei di mindima musu tooka.

11 Wë nõö di soni u Abahamu di u ta taki aki, nõö a baka fëën ufö Gadu ko buta di wëti taa dee sëmbë ta du di mindima wooko u Isaëli nõö de musu dë u di lö u Leifi. Nõö faandi mbei a di ten fuu aki wan oto pei mindima musu toona ko dë möön, kuma Melikiseideki baka? Andi mbei de an sa fika kuma de Alon go dou, dee dë u di lö u Leifi? Wë biga dee sootu pei mindima naandë, dee u Leifi, de an sa heepi u te u ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo möönsö e, hën mbei di mindima musu toona tooka baka.

12 Wë nõö ee di mindima tooka, nõö dee wëti dee nama ku ën seei musu tooka tu.

13 Wë nõö sô de tooka tuu e, dee sëmbë. Biga di Mindima fuu di ko a bakaten aki, hën an bi dë a di lö u Leifi möönsö kumafa di wëti bi buta. Ma hën bi dë u wan hii oto lö, nõö na wan sëmbë fu di lö dë bi ko dë mindima wan daka ta tjuma soni da Masa Gaangadu.

14 Biga wë hii u tuu sabi taa di Masa fuu an bi dë di böngö u Leifi e, ma a bi dë di böngö u Juda. Nõö fa Gadu bi da Mosesi dee wëti dë, nõö na Juda bi kisi di mindima wooko e, ma Leifi hën bi kisi ën kumafa u bi taki dë kaa. Ma töku awa wan sëmbë u Juda ko abi di wooko dë.

15 Nõö da sô u ko si gbelingbelin taa di wëti ko tooka e, dee sëmbë. Wan oto pei mindima ko awaa nõö hën an dë kuma dee otowan. Disi toona ko dë kuma Melikiseideki baka.

16 Nõö an kisi di wooko fu di a dë a di mindima lö, ma a kisi ën fu di di libi fëën abi sô wan kaakiti tee dëdë an sa kii ën möönsö.

17 Fëën mbei Gadu bi taki fëën a di Buku taa:
I dë wan mindima kuma Melikiseideki,
nõö di mindima wooko fii dë,

an o kaba möönsö.

¹⁸ Nöo da awa u ko si taa dee lö wëti dë ku hii di awoo fasi fa libisëmbë bi musu ta dini Gadu, de tuu kaba awaa e. Nöo di soni mbei de kaba, fu di de an bi abi kaakiti u sa heepi u.

¹⁹ Fa di lö fasi u dini Gadu dë bi sai dë, an bi sa mbei na wan sëmbë ko bumbuu a Gadu wojo möönsö e, dee sëmbë. Ma fa Gadu ko tookëen a baka aki, hën u ko abi wan möön bunu soni fuu biibi. Biga u sabi awaa taa u sa nango dou te a Gadu nöömö awaa.

Aki ta lei u fa Masa Jesosi tooka ku dee oto mindima möön.

²⁰⁻²¹ Wë nöo, dee sëmbë, fa Jesosi ko dë u mindima aki, a tooka ku dee oto mindima a wan oto futu möön e. Biga dee otowan, na ku soi de bi ta buta de e, ma di i si aki hën ko dë mindima ku wan soi fu Gadu. Biga de bi taki fëen a di Buku taa:

Masa bi soi wan soi taa di mindima wooko fii dë an o kaba möönsö.

Nöo fa a taki ën dë, nöo an o tooka pakisei möönsö.

Sö di Buku taki e.

²² Nöo hën mbei u ko si taa di buka di Gadu mbei ku libisëmbë a bakaten aki, a dë möön hebi möön di a bi mbei a fesi. Biga di mindima u di buka aki, hën Gadu buta ku soi faa dë nöömö. Hën da Masa Jesosi seepi.

²³ Fa dee oto mindima bi dë, nöo de bi dë te a hia e, fu di dëdë an bi ta da na wan u de pasi fu de tan a di wooko fu nöömö. Fëen mbei wë de bi ta tooka.

²⁴ Ma di aki sö, Jesosi, hën a o libi u nöömö. Hën mbei di mindima wooko fëen o dë fu nöömö tu.

²⁵ Fëen mbei tu, ee wan sëmbë i kë go dou a Gadu, nöo Masa Jesosi fii begi e. Biga hën sa heepi u te dou fu di a ta libi nöömö faa ta fan ku Gadu da u.

²⁶ Wë nöo sö wan mindima u bi musu abi e, dee sëmbë, di dë apaiti gbelingbelin da Gadu söndö föutu. Fa a sai dë, na wan daka seei a bi du hogi kuma dee otowan e. Hën wë Gadu tja go buta te a di möön hei kamian u mundu ala.

²⁷ Nöo fa a dë a di mindima wooko dë, nöo an dë faa musu ta du kumafa dee oto mindima ta du e. De, de ta kii mbeti da Gadu hiniwan daka baka na baka ta paka u dee hogi di deseei ta du te de kaba, ufö de musu kii da dee oto sëmbë tu. Ma disi, wan kodo pasi tö a bi hopo hënseei da Gadu paka paima da libisëmbë fu nöömö.

²⁸ Fa u dë aki, Isaëli wëti dë sö taa wan Gaan Mindima musu dë ta fan ku Gadu da de. Nöo te de o buta di mindima dë, nöo wan libisëmbë de ta tei buta. Nöo fu di a dë wan libisëmbë, nöo an ta abi kaakiti tjika möönsö faa libi söndö föutu a Gadu wojo e. Ma di Gaan Mindima di Gadu buta ku soi a baka aki, hën da di Mii fëen seei. Nöo fu di a libi söndö föutu a goonliba aki, hën mbei a ko dë di kaba bumbuu Mindima fuu ku Gadu u nöömö.

8

Aki ta taki soni u di wosu u Gadu ka Masa Jesosi ta wooko

a liba ala.

¹ Wë nöo dee sëmbë, di mama u di soni di u ta fan aki dë sö taa u ko abi sö wan Gaan Mindima tuu, a u ku Gadu mindi. Hën da Masa Jesosi. Nöo di bangi fëen ka a go sindo dë, a dë leti a di kaba hebima kamian a letimaun së u Masa Gaangadu ka a dë nëen könubangi a liba ala.

² Nöo fa Masa Jesosi dë di Mindima fuu dë, a ta wooko a di leti Wosu fu Gadu e, di gbelingbelin wan, nöo di wosu dë an dë kuma di de bi ta begi Gadu a di sabana ala. Biga fa dee gaan sëmbë fuunu bi hopo di wosu u Gadu a di sabana dë, nöo ku deseei maun de bi hopo ën. Ma di Wosu di u ta taki aki, Masa Gaangadu seei hopo disi.

³ Fa dee mindima u Isaëli sai dë, dee sëmbë, hibiwan u de de ta buta u de musu ta tja soni go da Gadu. So juu de ta tja peesenti go dëen. So juu de ta tja mbeti fu de kii tjuma u paka paima. Nöo sö nöo a dë a di Mindima fuu a liba ala, a Masa Jesosi, tu. Fa a sai dë, sö hënseei musu abi soni fu tja go da Gadu tu.

⁴ Ma nöo Masa Jesosi, ee a bi dë a goonliba aki, de an bi o dëen pasi faa dë wan mindima e. Biga dee u goonliba aki, de ta tja soni ta tjuma da Gadu kumafa dee Isaëli wëti buta. Ma di mindima wooko u Masa Jesosi, hën an nama a dee Isaëli wëti möönsö.

⁵ Nöo fa dee mindima u Isaëli ta wooko a di Wosu u Gadu a goonliba aki, nëen da di tuutuu Wosu u Gadu eti e. Ma a dë kuma wan peentje u lei fa soni dë a Gadu ala. Fëen mbei wë Gadu bi bai Mosesi taanga di juu ten di a o mbei di fosu Wosu u Gadu a di sabana ala. A taa: Mëni i seei bunu ku di Wosu di joo mbei dë, fii mbei hii soni buta leti kumafa i si mi bi lei i a di kuun liba ala.

Di soni mbei a bai ën sö, fu di a kë u hii soni musu djeesi di fa soni dë a Gadu ala.

⁶ Nöo fa Masa Jesosi ta wooko di mindima wooko fëen a Gadu ala, nöo di wooko di a feni dë a bumbuu gaanfa möön di dee mindima bi ta wooko a di fesiten wosu u Gadu naandë.

Wë biga di buka di Gadu mbei ku u a bakaten aki, a dë bumbuu gaanfa möön di a bi mbei ku dee sëmbë u di ten dë. Masa Jesosi seei wë tja di baka buka aki ko da u e, dee sëmbë, nöö a paamusi u möön bumbuu soni möön dee soni di oto buka bi paamusi.

⁷Haika e, dee sëmbë. Ee di fosu buka di Gadu bi mbei ku dee gaan sëmbë fuunu a di ten u Mosesi bi a' kaakiti tjika fu sa heepi libisëmbë kumafa a dë fanöudu, nöö Gadu an bi o suku faa toona mbei wan oto buka ku u möön e.

⁸Ma hënseei si taa di buka dë an heepi dee sëmbë fu de ko bumbuu tjika. Biga a feni föutu a de di a taa:

Un haika e, woo dë te dou wan ten,
nöö mi o toona mbei wan njunjun buka möön
ku dee lö u Isaëli te kisi dee lö u Juda.

⁹Ma di njunjun buka an o dë kuma di mi bi mbei ku dee gaan sëmbë u de.

Biga fa i si mi bi tja dee gaan sëmbë u de
kumutu a Egepiti köndë ala,
nöö mi bi tja de leti kumafa wan tata ta tja hën mii a maun.
Sö mi bi tja de tjika.

Nöö hën mi mbei wan buka ku de.
Ma de an bi hoi di buka di mi mbei ku de dë e.
Nöö hën wë mbei miseei bia baka da de tu.
Sö Gadu taki.

¹⁰Nöö hën a toona taa:
Di buka di mi o toona mbei ku Isaëli sëmbë a bakaten o dë sö taa
mi o tja dee wëti u mi go buta a de fusutan.
Tee a de hati dendu seei de o ta fii de.
Nöö mi o ko dë Gadu u de awaa,
nöö de o ko mi sëmbë.

¹¹Nöö na wan sëmbë seei o dë ta buta ku di otowan fëën möön
taa a musu ko sabi mi.
Na wan baaa o ta buta ku ën baaa sö tu.
Biga hii de tuu o sabi mi kaa,
kumutu a dee möön gaan wan te dou a dee piki wan.

¹²Nöö fa de o ko sëmbë u mi dë,
nöö mi o a' tjali u de,
nöö ma o hoi dee hogi du u de a bëë möön.
Ma o ta mëni de möön seei.
Sö wë Gadu taki e, dee sëmbë.

¹³Wë nöö di fa a taki u di njunjun buka aki, nöö nëën u ko si taa aan toobi ku di fosu buka möön. Di ala ko gaandi kaa. Nöö di soni di i si ko gaandi, te wan pisi a o kaba fiaa. De an o dë nëën du möön seei.

9

Aki ta lei fa di wosu u Gadu

a di sabana bi dë.

¹Wë nöö dee sëmbë, di Gadu mbei di fosu buka ku dee gaan sëmbë fuunu a fesi dë, nöö a bi da de dee wëti fëën, ku unfa de musu ta begi ën ta dini. Nöö söseei a lei de unfa u de mbei di wosu fëën a goonliba aki.

²Nöö di Wosu u Gadu dë, a mbei ku mbeti kakisa leti kumafa de ta mbei pelawosu sö, ma a abi tu kamba. Nöö a di fosu kamba fëën, nöö naandë di gaan lampu bi ta dë ta tuwë limbo a di wosu, ku di tafa di de ta buta bëëë apaiti da Masa Gaangadu. Nöö di kamba dë, hën de bi ta kai di Hebi Kamian u Gadu.

³Ma nöö a baka fu di kamba dë, nöö wan oto kamba bi dë tu, nöö a paati ku di fosuwan ku wan gaan degi koosu, hebi wan. Nöö di baka kamba dë, hën de kai di Kaba Hebi Kamian fu Gadu.

⁴Nöö hën abi di goutu tafa de ta buta dee sumëë suti soni de ta tjuma da Masa Gaangadu, ku di kädë di de ta kai di Kädë u di Buka.

Nöö fa di Kädë u di Buka bi sai naandë, nöö de tapëën ku goutu te lontu dou. Nöö a di Kädë dendu i abi di goutu paniki di de bi buta so u di bëëë di kumutu a Gadu de kai "mana", ku di kokoti fu Alon di bi nasi folo, ku dee paatapaata sitonu di de bi sikifi dee wëti u di Buka. Dee lö soni dë bi dë a di Kädë dendu.

⁵Nöö a di Kädë liba i abi wanlö soni de mbei kuma dee libilibi soni dee ta dë a Gadu Köndë ala ku hanza, nöö de ta lei di waiti u Gadu fa a dë. Nöö dee hanza u de ta tuwë kötö a di Kädë

tampa liba ka libisëmbë ta feni paadon a Gadu. Ma nöö dee soni dë tuu, wa sa taki de finifini nöönöu kumafa de bi dë e.

Aki ta lei fa de bi ta du a di fosu Wosu u Gadu.

⁶ Wë nöö di de seeka dee soni buta sö kaa, nöö dee begima nango hiniwan juu a di fosu kamba dë, fu de ta dë a di wooko ta dini Masa Gaangadu kumafa a dë fanöudu.

⁷ Ma nöö a di u mbei tu kamba dendu, naandë di Gaan Mindima nango hën wanwan tö wan pasi nöö a wan jaa dendu. Nöö fa a nango dë, na söndö buuu e. Biga a musu kii mbeti tei buuu lëmbë di Këdë faa paka da hënseei te a kaba, bifö a musu toona tei lëmbë paka da dee oto sëmbë fu dee soni de bi misi söndö de sabi. Sö di wëti bi dë kaa.

⁸ Wë nöö ku dee soni naandë di Akaa u Gaangadu bi ta lei limbolimbo taa sö langa di fosu wosu sai dë ku di gaan koosu di paati de tu kamba, nöö hën da di pasi an jabi eti fu sëmbë sa go dou a di Kaba Hebi Kamian ka Gadu dë.

⁹ Nöö fa u dë aki u ko fusutan wan oto soni tu. Hën da, fa sëmbë bi ta tja dee peesenti ko da Gadu dë ta kii mbeti dëen seei, ma dee soni dë an bi a' kaakiti tjika u seeka di sëmbë di ko begi Gadu a di fasi dë e, te hati fëen an ta latja möön u dee hogi a bi du. Na seei.

¹⁰ Biga dee lö soni dë, dee njanjan soni sö, soni u bebe, bamba sömëni pei fasi u wasi, de bi dë döösë soni nöö fu sëmbë ta du kumafa dee wëti taki. Ma töku wan ten bi o ko nöömö di hii dee soni dë tuu o kaba, njunjun wan o ko.

¹¹ Wë nöö fa u dë aki, di ten ko kaa e, dee sëmbë. Biga Jesosi, Keesitu hën tja di njunjun fasi ko fu dini Gadu, nöö bumbuu soni seei dë nëen dendu. Nöö Masa Jesosi seei da di Gaan Mindima u disu.

Aki ta lei fa de soni u tide djei dee bi dë a fesi, ku fa de tooka ku deseei.

Fa Masa Jesosi ko dë Gaan Mindima fuu aki, dee sëmbë, hën an bi denda go a wan wosu di libisëmbë maun mbei e. Ma a go a wan möön bumbuu kamian, hebi wan, di an dë soni u goonliba basu aki.

¹² Nöö fa a go naandë, an tja mbeti buuu, kuma dee kaabita sö ku dee kau mii dee dee mindima u goonliba aki ta kii ta tja buuu. Nönö. Fëen seei buuu wë a tja e. Nöö a waka seei langalanga go tee go dou a di Kaba Hebi Kamian ka Gadu dë a liba ala. Naandë sö a go e, di wan kodo pasi dë tö.

Nöö di soni di Masa Jesosi du dë, dee sëmbë, an o dë faa du ën a bakafutu möön kumafa dee oto mindima ta du. Wë biga di buuu fëen di kai a goon di wan pasi dë, hën paka di paima fu nöömö fu hii dee hogi du fuu libisëmbë.

¹³ Wë un sabi fa dee mindima u Isaëli ta du kaa. De ta tei di buuu u kaabita, ku dee womi kau, ku di sindja u dee njönku mujëë kau dee de bi tjuma, nöö de ta lëmbë sëmbë ta puu sundju a de fu de musu sa ko limbo. Ma hii fa de ta du dë seei, ma di buuu dë an ta limbo de hati dendu e. Nönö. Döösë soni nöö de ta du dë.

¹⁴ Ma nöö di buuu u Masa Jesosi, Keesitu di a paka da u wë? An bumbuu gaanfa möön di buuu u dee lö soni dë nö? Biga hën ta limbo u hati ta puu dee hogi a u hati dee bi ta paati u ku Gadu, fu wa mëni de möön seei. Hën mbei u sa dini di libilibi Gadu waiwai awaa.

„Nöö i abi wan oto fasi di di buuu u Masa Jesosi tooka ku di u dee mbeti de ta kii da Gadu dë. Dee mbeti ta paka de buuu söndö de sabi.“ Ma Masa Jesosi, ku ën seei kë wë a hopo ën seei paka da u. Fa a du dë, di Akaa u Masa Gaangadu di dë u nöömö, hën wë heepi ën faa du sö e.

„Nöö leti kumafa dee mbeti de ta kii dë musu dë telutelu söndö föutu, nöö sö nöö, Masa Jesosi bi dë söndö föutu tu. Biga an du hogi wan daka.

¹⁵ Fa Masa Jesosi Keesitu du da u dë, dee sëmbë, hën mbei Gadu sa toona mbei wan hii njunjun buka ku u libisëmbë. Biga Masa Jesosi dëdë paka puu u fu wan musu kisi sitaafu u hii dee hogi u bi du di ten u bi dë a di fosu buka basu. Nöö awaa u dee sëmbë dee a kai fu ko nama ku ën a di njunjun buka aki, u sa feni hii dee bunu tuu awaa dee a bi paamusi faa da u. Nöö dee bunu naandë, de an o kaba a mundu möönso.

Aki ta lei u fa di buuu u Masa Jesosi abi kaakiti tjika.

¹⁶⁻¹⁷ Wë nöö dee sëmbë, dee Buka u Gadu u ta taki aki, de dë leti kuma te wan sëmbë o mbei buka ku i taa te a dëdë nöö joo feni dee gudu fëen. Ma di sëmbë dë, de musu sabi bunu taa a dëdë tuu ufö joo feni dee gudu fëen e. Biga ee an dëdë, nöö di buka di a mbei dë aan kaakiti eti.

¹⁸ Nöö söseei di buka bi dë tu, di Gadu bi mbei ku dee gaan sëmbë fuunu a fesi. An bi sa abi kaakiti ee na wan soni bi dëdë tuwë buuu a goon.

¹⁹ Biga di Mosesi konda hii di buka pisipisi da dee sëmbë te a kaba kumafa dee wëti taki, nöö hën de tei kau mii buuu ku kaabita buuu hën de mökisi ku wata. Nöö hën de tei di uwii

de kai “hisopu”, ku sikafu puuma di de bi bë, nõõ hën de ta nama a di buuu ta lëmbë di buku di de bi sikifi di buka, ku hii dee sëmbë dee bi sai dë tuu te de kaba.

²⁰ Nõõ hën Mosesi fan ku de taa:

Di buuu aki sò, nõõ hën sitampu di buka
di Gadu mbei ku unu aki e,
fuun musu hoi ën.

²¹ Nõõ sòseei de lëmbë di Wosu u Gadu tu. Hii dee soni dee dë a di wosu dendu dee de ta wooko ku de apaiti, de tuu de lëmbë ku di buuu e. Ee nasö, de an bi o dë limbolimbo a Gadu wojo möönsö.

²² Nõõ a fika piki möön, nõõ hii soni tuu musu limbo ku buuu. Biga sò di wëti taki kaa. Wë biga ee buuu an kai a goon, nõõ Gadu an bi o sa puu sëmbë a bëë u di hogi de du, fu de an kisi sitaafu.

²³ Wë nõõ a bi dë fanöudu fu de ta kii dee mbeti dë e, dee sëmbë, ta tei di buuu ta seeka soni faa musu ko dë limbolimbo. Ma nõõ hii fa de ta du dë seei, ma a dë kuma wan peentje nõõ fii fusutan fa dee soni u Masa Gadu Këndë dë. Ma a Gadu Këndë ala wan möön bumbuu soni, hebi wan, bi musu dëdë paka fu de tei buuu fëën lëmbë soni. Ee nasö soni an sa seeka limbo tjika faa sa dë ka Gadu dë.

²⁴ Nõõ di wosu ka de nango ta begi Gadu a goonliba aki, nõõ hën seei dë wan peentje fuu lei soni nëen tu. Biga hën ta lei u taa a sò wan gaan hebi kamian Gadu ta dë a liba ala. Nõõ na a di wosu di libisëmbë maun mbei aki Masa Jesosi Keesitu go e, dee sëmbë. Nönö. Ma a go te a liba ala ka Masa Gaangadu seei ta dë. Nõõ fa a go dë, fu u libisëmbë hedi wë e.

²⁵ „Nõõ Masa Jesosi ku dee Gaan Mindima u goonliba aki, de tooka a sòmëni soni.” Biga dee disi, na de seei buuu de ta tja go paka e, ma hën a paka ku fëën seei buuu. Hën tu, an dë fanöudu fu Masa Jesosi musu nango ta ko hiniwan jaa, kumafa dee disi nango a di Kaba Hebi Kamian u Gadu ta ko. Nönö.

²⁶ Biga ee sò, nõõ fu sensi di ten di Masa Gaangadu mbei goonliba, nõõ a bi o ta tja pena ta dëdë sòmëni pasi kaa, tee kisi fa u dë aki. Ma nõõ an dë sò e. Wë biga a di mama u hii ten, nëen a ko di wan kodo pasi tò, hën a hopo ën seei da Gadu kuma wan paima, paka puu hogi du a u liba.

²⁷ Dee sëmbë o, Masa Gadu buta taa hibiwan libisëmbë musu dëdë wan kodo pasi tò, nõõ a baka fëën a o kai i a kuutu.

²⁸ Nõõ sòseei wë Jesosi, Keesitu dëdë wan kodo pasi tò. Nõõ fa a dëdë dë, naandë Gadu kuutu ën da sitaafu, fu sòmëni sëmbë sa kumutu a di sitaafu de bi o kisi u dee hogi du u de. Nõõ hën wë a toona go ka a bi kumutu, ma a o toona ko di u tu pasi e. „Ma nõõ fa a o ko dë, na fa a dëdë paka da sëmbë u hogi du möön e, dee sëmbë. Nönö.” Ma a o ko faa puu u dee sëmbë dee ta luku ën tja go ka hogilibi an dë möön.

10

Aki ta lei faandi mbei Masa Jesosi ko a goonliba.

¹ Wë nõõ dee sëmbë, „leti kumafa u taki dë,” dee soni dee dë a dee wëti u Isaëli bi dë soni u luku ku wojo nõõ, fu sëmbë sa sabi fa dee möön bunu soni dee bi o ko a bakaten aki o dë. Ma de an bi dë dee tuutuu wan u dee soni eti e. Fëën mbei dee mbeti de ta tja ko ta kii hiniwan jaa baka na baka nõömö naandë, de an sa heepi dee sëmbë dee ta ko ta begi Gadu a di fasi dë möönsö u de sa ko dë gbelingbelin sëmbë söndö föutu a Gadu wojo.

² Biga ee de bi sa heepi, nõõ dee sëmbë bi o ko dë limbolimbo a Gadu wojo di wan pasi. An bi o dë fu de musu ta tja mbeti nango ta kii baka na baka nõömö. Hën tu, ee dee soni bi a’ kaakiti tjika, nõõ hati u dee sëmbë an bi o ta latja sò te de misi a wan soni, biga a bi paka kaa.

³ Ma an bi dë sò e. Fa dee sëmbë ta paka hiniwan jaa baka na baka dë seei, ma an ta puu dee hogi du u de a de liba möönsö. Ma a ta toona ta da de mëni nõömö fu dee awoo hogi dee de bi du. An ta kaba a de hati möönsö.

⁴ Wë biga di buuu u dee lö soni dë, dee womi kau, de kaabita sò, an tjika u sa puu hogi a sëmbë liba e, kwetikweti.

⁵ Nõõ fëën mbei a di ten di Masa Jesosi ta ko a goonliba, hën a fan ku Gadu taa: Dee soni dee de ta tja ko kii ta paka i dë, na de wë i bi kë e.

Ma i seeka wan libisëmbë sinkii da mi,
„fu mi sa go du di soni di i kë awaa.”

⁶ Biga dee soni de ta kii ta tjuma ta da i tangi,
ku dee de ta tjuma ta paka paima u hogi du,
ja a’ piizii ku de seei.

7 Nöo hën mbei mi taa:

“Wë luku, mi ko e, Gadu,

fu mi ko du di soni di i kè awaa.

Sö de bi sikifi u mi buta a di buku kaa.”

Sö Masa Jesosi taki e.

8 Wë ja jei fa a taki dë nö? Hii fa di Isaëli wëti buta da de taa de musu ta tja dee soni dë ko da Gadu seei, ma töku Masa Jesosi taa: “Dee mbeti dee de ta tja ko ta kii ta da i dë, ku dee peesenti dee de ta da i, ku dee de ta tjuma ta paka paima u hogi du, na de i bi kè. Ja a’ piizii ku de.”

9 Nöo hën a toona taki taa: “Wë luku, mi ko fu mi ko du di soni di i kè awaa.”

Wë nöo sö i si taa Jesosi Keesitu puu dee awoo soni dee bi dë, buta di Gadu kè.

10 Nöo hën a ko e, hën a dëdë paka dee hogi du fuu da u ku ën seei sinkii di wan pasi dë fu nöömö. Hën wë da di soni Gadu bi kè e, dee sëmbë. Nöo hën mbei u sa ko dë gbelingbelin a Gadu wojo söndö föutu awaa.

Aki ta lei fa di paima di Masa Jesosi paka hebi tjika.

11 Dee sëmbë o, fa dee mindima u Isaëli dee ta taanpu ta du di wooko u de sai dë, nöo di wan paima nöo wë de ta tja ko hiniwan daka baka na baka naandë e. Ma an ta heepi möönsö u puu hogi du a sëmbë liba.

12 Ma di oto Mindima u ta taki aki, wan kodo pasi tö a tja wan paima go paka, nöo hën tjika fu nöömö fu paka dee hogi du fu hii u libisëmbë tuu. Nöo di a paka te a kaba, nöo hën a go sindo fëen a di kaba hebima kamian a di letimaun sè u Gadu.

13 Nöo kumutu a di ten dë, hën a sai dë ta luku fu Gadu musu booko dee felantima fëen saka buta nëen basu, kuma wan piki bangi i ta buta futu.

14 Fa a sai dë, an dë fa a hopo paka oto paima möön e. Biga di wan kodo paima dë, hën tjika kaa faa seeka hii u dee sëmbë dee dë apaiti da Gadu tuu. Fa a paka da u dë, nöo u ko seei gbelingbelin sëmbë a Gadu wojo kaa, nöo sö nöo woo dë fu nöömö.

15 Nöo di soni naandë wë di Akaa u Gadu bi taki a fesi e, di a taa:

16 Sö wan buka mi o mbei ku de a bakaten.

Mi o tja dee wëti u mi go buta a de fusutan.

Tee a de hati dendu seei de o ta fii de.

Nöo hën a toona taki möön, a taa:

17 Dee awoo hogi du u de, kumafa de bi booko dee wëti u mi,

ma o mëni dee soni dë möön seei.

Sö a taki e.

18 Wë nöo ka Gadu an ta hoi dee hogi du u sëmbë a bëë möön, nöo an o dë u paka paima möön tu e, dee sëmbë. Kaba u di soni di dë.

Aki ta lei fa Masa Jesosi

heepi de tjika.

19 Dee sëmbë u mi o, fa Masa Jesosi tuwë di buuu fëen a goon da u dë, hën wë jabi di pasi da u fuu sa waka fuu seei waiwai go dou leti a di Kaba Apaiti Kamian ka Gadu dë.

20 Biga di gaan koosu di bi tapa di pasi da u, hën an dë möön. Di sinkii u Masa Jesosi di de sitaafu tefa de kii ën dë, hën wë da di gaan koosu di tënë jabi da u fuu sa go dou a Gadu awaa.

21 Nöo fu di di pasi jabi da u sö kaa, u ko abi sö wan bambuu Gaan Mindima ta tii u dee sëmbë dee dë a di wosudendu u Gadu, nöo an dë fuu panta e, dee sëmbë.

22 Ma un boo nango a Gadu ta begi ën ku limbohatai söndö ganjan. Un boo go nëen ku bambuu biibi seei sabi taa an o jaka u. Wë biga di hati fuu lëmbë ku di buuu fu Masa Jesosi kaa. Fa u dë aki, an ta latja möön u dee hogi u bi du. Nöo di sinkii fuu seei, hënseei wasi ku wan limbolimbo wata, biga u waka a Masa Jesosi baka te u tei dopu.

23 Nöo fa u ta piki sëmbë taa woo feni bunu a Gadu a bakaten dë, dee sëmbë, nöo wan boo disa u biibi sö e. Ma un boo hoi gingin nëen. Wë biga di sëmbë di paamusi u di bunu dë, a dë wan sëmbë di u sa abi futoou nëen liba. An o ganjan u möönsö.

24 Nöo di u sabi sö kaa, nöo un boo buta mëni a di fa u sa du heepi u seei fuu libi bunu ta lobi u seei makandi.

25 Wan boo disa u ta miti makandi e, kumafa so sëmbë ta disa. Ma un boo ta ko makandi ta da u seei taanga nöömö. Di soni dë, a dë gaan fanöudu soni da unu e, fa un ko ta si taa di daka ta zuntu di Masa Jesosi o toona ko aki.

Aki ta bai de a wan gaan soni.

²⁶ Nöo mi kë bai unu a wan soni möön e, dee sëmbë. Ee wan sëmbë i bi ko sabi dee soni u Masa Gaangadu, gbelingbelin wan kaa, nöo hën i ta du hogi ku sabi nango nöömö, nöo paima an fika da i möön e, di sa paka puu i fu ja kisi sitaafu a Gadu.

²⁷ Fa i sai dë, nöo ku panta nöo joo ta dë ta luku di kuutu u Gadu di a o kuutu i, ku di gaan faja di i si o tjuma dee felantima fëen.

²⁸ Wan sabi fa a bi dë a fesi nō, dee sëmbë? Ee wan Isaëli sëmbë i sösō dee wëti dee Gadu da Mosesi taa ja dë nëen, nöo i musu dëdë. Ee tu dii sëmbë si i, hën de konda taa sō wan soni i bi du tuu, nöo sëmbë an bi dë u sa puu i möönsō fu ja dëdë e.

²⁹ Wë nöo unfa i mëni? Ee a dë sō taa di sëmbë di misi dee lö wëti naandë sa kisi sō wan gaan sitaafu, nöo ee wan sëmbë ta makisa di Mii u Masa Gaangadu aki ku basufutu wë? Na wan möön gaan sitaafu a o kisi ö? Biga a ta sösō di buuu di bi sitampu di Buka di Gadu mbei ku u aki, di buuu di bi limbo ën kaa. A ta sösō di Akaa u Gadu di ta libi ku u ku sō wan bunuhati. Nöo sō wan pei sëmbë i musu kisi wan gaan sitaafu.

³⁰ Nöo di sitaafu di i si joo kisi dë, na libisëmbë o da i ën e. Biga u sabi ambë bi taki di soni dë taa:

Mi a fika da, fu mi toona paka dee sëmbë
dee ta du hogi.

Gadu wë taki sō e, dee sëmbë. Nöo a dë sikifisikifi a wan oto kamian u di Buku möön taa:
Masa, hën o kuutu dee sëmbë fëen.

³¹ Nöo a dë wan gaan soni u panta da tuutuu, fii musu ko kai a di libilibi Gadu maun fu hën musu sitaafu i.

Aki ta bai de fu de an musu

disa di biibi.

³² Dee sëmbë o, fa i si mi ta fan ku unu aki, un musu toona mëni di ten wojo fuunu bi ko limbo njunjun. De bi ta toobi unu seei ta fuka unu, ma tökuseei wan bi hai baka disa möönsō.

³³ So juu de bi ta buta unu a lanti fesi ta da sen ta sitaafu. So juu oto sëmbë bi kisi dee lö sitaafu dë, nöo hën un taanpu ku de.

³⁴ Un bi ta kusumi makandi ku dee otowan fuunu dee de bi tuwë a dunguwosu. Di ten di de bi tei dee gudu fuunu, wan bi kai ën gaan soni möönsō, ma un bi dë ku wai seei fu di un sabi taa un abi wan möön bumbuu gudu a Gadu ala di an o kaba a sösō möönsō.

³⁵ Fa un bi dë fuunu ku kötöhati ku wai dë, nöo wan musu bia möönsō e, dee sëmbë. Sō nöo un musu ta dë nöömö, nöo woon feni gaan paima seei a Gadu.

³⁶ Fëen mbei wan musu lasi hati e, ma be un tai hati go dou. Be un ta du kumafa Masa Gadu kë fuun ta du nöömö, nöo woon kisi dee soni dee a bi paamusi unu.

³⁷ Wë biga fa u dë aki an o dë longi möön, nöo di soni de bi sikifi a Gadu Buku o ko pasa taa:

Di sëmbë di bi taa a o ko, nöo a o ko tuu e,
a di leti ten fëen.

An o lati.

³⁸ Nöo di sëmbë di biibi te a ko gbelingbelin a mi wojo,
hën o feni libi.

Ma ee i ta hai baka disa nöo ma o a' piizii ku i e.
Sö Gadu taki e, dee sëmbë.

³⁹ Ma fa u taki ën dë seei, ma wa dë a dee sëmbë dë dendu e, dee ta hai baka fu de go kaba a sösō. Ma u dë a dendu u dee sëmbë ta biibi ën, dee a heepi te u feni libi nëen kaa.

11

Aki ta lei andi da biibi.

¹ Wë dee sëmbë o, di soni de kai biibi, andi dëen? Wë biibi hën da wan soni dë a i hati i ta mëni nöo i sabi gbelingbelin taa joo feni ën nöömö. Söseei tu, a dë wanlö soni ja ta si ma i sabi gbelingbelin taa de dë tuu. Hën wë da biibi e.

² Nöo di biibi de dee gaan sëmbë u Isaëli bi abi, hën mbei de bi feni gafa.

³ Nöo u seei tu, fa u ta biibi aki, nöo hën mbei u ko sabi taa dee wöutu u Gadu wë mbei goon ku liba ku hii soni tuu. An dë taa a tei dee soni libisëmbë wojo sa si nöo hën a mbei de e, ma fan nöo a fan, nöo hën dee soni ko.

Aki ta taki soni u di biibi u Abeli.

⁴ Wë nöo un boo toona mëni fa so u dee fesiten sëmbë u Isaëli bi ta biibi Gadu.

Fa Abeli bi sai dë, nöo a biibi Gadu e, hën wë a tja wan paima go tjuma da Gadu di bumbuu möön di fëen baaa Kain. Nöo di fa a biibi dë mbei Gadu tei ën fu wan bumbuu sëmbë te

hënseei gafëen taa a tja wanlö bumbuu paima ko dëen. Nöö hii fa Abeli dëdë gaanduwe kaa, ma töku di biibi di a bi ta biibi dë mbei u ta lei soni nëen eti.

Aki ta taki soni u di biibi u Enöku.

⁵ Nöö söseei Enöku bi ta biibi Gadu, hën mbei Gadu puu ën a goonliba aki söndö dëdë kii ën. De suku ën te de wei, de an si ën möönsö, biga Gadu bi tei ën puu tja go fiaa. Ma nöö de bi ta taki sö fëen kaa bifö di soni dë pasa taa Gadu bi abi piizii ku ën te tjika.

⁶ Nöö sö e, dee sëmbë. An dë taa Gadu sa a' piizii möönsö ku wan sëmbë di an ta biibi e. Kwetikweti. Biga te wan sëmbë joo ko nëen, nöö i musu biibi taa a dë. Nöö söseei tu i musu biibi taa a ta paka dee sëmbë dee ta suku ën ku wan hati.

Aki ta taki soni u di biibi u Noa.

⁷ Nöö Noa bi ta biibi Gadu tu e. Hën mbei Gadu bi wasiköi ën fu dee soni dee o ko ma de an bi dë u si eti. Nöö hën Noa kisi lesipeki u Gadu, hën a mbei di gaan sipi faa tjubi dee sëmbë fëen wosu dendu fu de an dëdë a di wata. Nöö di fa Noa biibi Gadu dë, nöö hën puu gogo u dee otowan a döo taa de, de an bi kë biibi möönsö. Fëen mbei de kaba a sösö. Ma Noa hën a fika ku libi e, nöö hën Gadu kondëen a dendu u dee sëmbë dee a ta tei u bumbuu sëmbë fu di de ta biibi ën hedi.

Aki ta taki soni u di biibi u Abahamu.

⁸ Nöö söseei Abahamu bi ta biibi Gadu tu. Hën mbei di Gadu kai ën faa musu kumutu a di köndë fëen go a wan oto köndë di a o kisi a bakaten, nöö hën a piki e. Nöö hën a tei pasi, hën a nango söndö faa sabi naasë a nango.

⁹ Nöö di fa a ta biibi Gadu dë, hën mbei tu aan toobi faa libi kuma wan wakama a di köndë di Gadu bi paamusi ën dë. Biga na a wan bëtë wosu a ta libi e, ma a ta libi fëen a wanlö mbeti kakisa wosu kuma pelawosu sö, hën ku dee böngö fëen, dee Isaki ku Jakopu. Biga de tuu abi dee paamusi u Gadu makandi.

¹⁰ Fa Abahamu bi ta sai fëen dë, nöö a ta mëni wan köndë eti di o ko, nöö di köndë dë o dë seei fu nöömö, kuma wan wosu de mbei ku bumbuu sitonu posu. Nöö di Sëmbë di buta fa di köndë dë musu mbei, ku di Sëmbë ta mbei di köndë seei, hën da Masa Gaangadu.

¹¹ Fa Abahamu biibi Gadu tjika dë, hën wë mbei a kisi kaakiti faa sa pali wan mii, hii fa di jaa fëen faa pali bi pasa gaanduwe kaa nöö di mujëe fëen Sala seei tu an bi sa pali. Ma tökusee di pali e. Wë biga fa Gadu paamusi Abahamu wan mii dë, nöö Abahamu futoou ën fu di a sabi taa a dë wan sëmbë di i sa a' futoou nëen liba, nöö di soni a taki o ko pasa nöömö.

¹² Nöö hii fa i si taa a di së u pali miii, nöö a bi dë kuma wan dëdëdëdë sëmbë di na sa pali möönsö, ma töku a pali e. Nöö hën di wan kodo sëmbë dë hën ko abi bakamii te a hia kuma dee tejea a liba ala ku dee sandu sii dee dë a ze di na wan sëmbë sa konda.

¹³ Fa u ta taki soni u dee sëmbë aki sö, nöö de tuu dëdë bifö de feni hii dee soni Gadu bi paamusi de. Ma tökusee te dou a di dëdë ten u de seei, de ta biibi Gadu eti. A dë kuma de bi ta si dee soni te a longi ala, nöö de ta wai da de seei. Hii fa de ta libi a goonliba aki seei, ma de ta piki kodo taa de an dë u goonliba aki. Wakama nöö de dë.

¹⁴ Nöö ee wan sëmbë i taki sö kaa, nöö hën da i ta mëni wan oto köndë eti, di dë fii seei.

¹⁵ Ma nöö fa i si dee sëmbë bi ta mëni wan oto köndë dë, nëen da di köndë ka de bi kumutu e. Wë biga ee hën de bi ta mëni nöö de bi sa toona go nëen baka. Ma an bi dë sö.

¹⁶ Ma di köndë di de ta hangí fu de go naandë, nöö a dë wan möön bumbuu köndë di dë a Gadu ala. Nöö fëen mbei sen an kisi Masa Gaangadu faa taa a dë Gadu u de, biga a bi seeka di köndë dë da de kaa.

¹⁷⁻¹⁸ Nöö Abahamu fa a sai dë, a bi ta biibi Gadu tuu o. Biga di ten di Gadu poobëen luku, nöö a piki. An niinga u tja di wan kodo womi mii fëen dë go faa tjuma da Gadu kuma wan paima kumafa Gadu mandëen. Hii fa Gadu bi ta paamusi ën taa Isaki, di mii fëen naandë, hën o pai mbei böngö dëen, ma nöö an hoi di mii a baka möönsö. Ma a go u go du di soni di Gadu taki dëen.

¹⁹ Wë biga a kuutu ku ën hati taa ee a kii di mii seei, ma Gadu abi taanga tjika faa sa toona weki ën baka. Nöö ee fuu taki, nöö sö a pasa tu e. Biga Abahamu toona feni hën mii, Gadu puu ën a dëdë „buka, tuu.

Aki ta taki soni u di biibi

u Isaki ku Jakopu.

²⁰ Wë nöö söseei Isaki biibi Gadu tu. Nöö fëen mbei di a o dëdë hën a fan ku dee mii fëen, Jakopu ku Esau, te a kaba konda fa soni o waka ku de a bakaten. Hën a hopo maun a de liba fu Gadu musu limbo fesi da de.

²¹ Nöö Jakopu, sö a bi ta biibi tu. Hën mbei di a o dëdë, hën a hopo maun a dee mii u Josëfu liba tu, fu Gadu musu limbo fesi da de. Fa a bi gaandi dë seei te a ta hëngi a di kokoti fëen, ma töku a ta begi Gadu ta gafëen eti.

*Aki ta taki soni u di biibi**u Josëfu.*

²² Nöo söseei Josëfu biibi Gadu tu. Fëen mbei di a bi sabi taa a o dëdë, nöo hën a fan ku dee sëmbë fëen manda de taa te a dëdë nöo de musu tjubi dee dëdëbonu fëen, fu te de o toona go a de kôndë nöo de tja de go ku de go bei. „Wë biga a bi ta biibi taa te wan daka Masa Gadu o puu dee Isaëli sëmbë fëen a Egepiti kôndë nöömö kumafa a bi paamusi de, toona tja de go a de kôndë Kaana baka.„

Aki ta taki soni u di biibi u Mosesi ku dee sëmbë fëen.

²³ Söseei di tata u Mosesi ku ën mama biibi Gadu tu e. Hën mbei wë di de pai ën, de tjubi ën dii liba a wosu dendu naandë. Hii fa di kônu u Egepiti bi buta di wëti dë taa de musu kii hii dee njunjun pai womi mii u Isaëli sëmbë, ma de an fëëe u de booko di wëti dë. Biga de si taa di mii aki sô dë wan apaiti mii, nöo an musu dëdë.

²⁴ Nöo di juu ten di Mosesi ko bigi tjika, nöo hënseei ta biibi tu e. Hën mbei an kë fika a Egepiti kôndë dë ta tja di nê taa a dë miii u di mujëe mii u kônu Falao möön.

²⁵ Ma a ta kuutu ku ën hati taa a möön bunu dëen faa saka go tja sitaafu ku dee sëmbë u Gadu makandi, möön leki fa a sai ku dee sëmbë u Egepiti kôndë ta njan dee piizii u de, dee an ta kai ku Gadu. Fa dee lö piizii sai naandë, a wan ten nöo de o kaba nöömö, „ma dee u Gadu an o kaba möönsö.„

²⁶ Nöo hën a sakëen seei tja sen e, fu di Heepima di o ko hedi. Biga a si taa di nama a o nama ku dee sëmbë u Gadu dë, nöo a möön bunu dëen möön dee hia gudu fu Egepiti kôndë. Biga a o kisi wan möön bumbuu paima a Gadu a bakaten.

²⁷ Di fa a biibi Gadu tjika dë, nöo hën mbei wë a kumutu fëen a Egepiti kôndë. Aan toobi seei ee kônu hati boonu ku ën, ma a go fëen fiaa. Nöo hën a hoi go dou leti kuma hënseei wojo ta si Gadu nëen fesi dë, di libisëmbë wojo an sa si. Biibi nöo a biibi taanga sô.

²⁸ Nöo baka u di dë, nöo fu di a ta biibi Gadu, hën mbei a buta dee Isaëli sëmbë fëen u de njan di daka de ta kai Pasika. A di daka dë, de bi kii mbeti tei nöngö lëmbë dee wosu dööbuka u de, fu di basia u Masa Gadu Kôndë an musu kii dee fosu womi mii u de „kumafa a o kii dee fosu womi mii u dee Egepiti kôndë sëmbë.„

*Aki ta taki soni u di biibi**u dee Isaëli sëmbë.*

²⁹ Nöo söseei tu, dee Isaëli sëmbë u di ten ala bi ta biibi tu e. Nöo fëen mbei de waka a di Bë Ze dendu pasa go dou a di oto sê tela ala, leti kuma de dë a wan dëdëdë goon ta waka. Ma di dee Egepiti sëmbë bi go u go waka a de baka, nöo hën de dëdë kaba a sôsö fiaa a di wata.

³⁰ Nöo dee sëmbë u Isaëli dee ko a baka, nöo deseei biibi Gadu tu. Fëen mbei di de waka lomboto di kôndë de kai Jelikou sëbën daka, nöo hën dee sitonu peni ta tapa di kôndë dë booko holou kai a goon, hën de waka go tei di kôndë.

Aki ta taki u di biibi u Lakabu.

³¹ Nöo söseei di jajo mujëe de kai Lakabu di bi ta libi a di kôndë de kai Jelikou bi ta biibi Gadu tu e. Hën mbei di dee sëmbë u Isaëli puu sëmbë u go luku di kôndë ee unfä de sa booko ën, nöo hën di mujëe dë kisi dee sëmbë hoi tjubi nëen wosu. Hën mbei di de booko di kôndë, nöo de an kii ën kumafa de kii dee otowan dee an bi kë piki Gadu buka.

Aki ta lei fa sômëni soni bi pasa fu di sëmbë bi ta biibi.

³² Wë andi seei dë u mi musu taki möön, dee sëmbë? Wë biga di ten ko sati da mi kaa u mi musu konda da unu fa Gidion bi ta biibi, fa Baaki bi ta biibi, fa Simison bi ta biibi, fa Jefita bi ta biibi, fa Dafiti bi ta biibi, fa Samueli ku dee oto fesiten tjabukama u Gadu bi ta biibi.

³³ Biibi nöo de bi biibi Gadu sô, nöo so u de wini kôndë, so u de ko hedima ta tii kôndë a wan leti fasi. So u de ta biibi tefa de kisi dee paamusi u Gadu dee a bi da. So u de biibi te de tapa di mbeti de kai lëun buka seei fu an njan de kii.

³⁴ So u de biibi te Gadu booko di kaakiti u faja saka da de, an tjuma de kii möönsö. So u de, a fika piki de kii de ku sëufangi, ma di biibi de biibi Gadu nöo hën puu de. So u de an bi taanga, ma di biibi di de biibi Gadu mbei de ko taanga. So u de bi kisi gaan kaakiti a feti dendu seei fu de feti go dou, hën de fon dee gaan hia sodati u oto kôndë tuu fiaa jaka de puu tuwë go.

³⁵ So u dee mujëe, dee sëmbë u de bi dëdë nöo de toona feni de baka e. Di biibi u de wë mbei de toona weki baka.

*Aki ta lei taa na hii biibima**ta kumutu a sitaafu.*

„Ma fa i si u ta taki ën aki seei, ma na hii dee biibima tuu kumutu a sitaafu e.„ Biga so u de, dee hogihatima da de gaan sitaafu kii. De bi sa disa di biibi kumutu a di sitaafu, ma de an kë. Wë biga de sabi taa ee de dëdë seei, ma te de toona weki nöö de o feni wan möön bumbuu libi.

³⁶ So u de bi dë tifihedu a hii fasi, ee de ta mbei de fa, ee de ta kosi de, ee de ta fon de, ma de bi dë u de nöö. So u de, de tai ku bui tja go sôotô a dinguwosu.

³⁷ So u de, de vinde sitonu naki de kii pii. So u de, de san koti puu a mindi. So u de, de kii ku sëufangi. So u de bi dë a sitaafu te de ko fika de wanwan tō ta bisi sikapu kakisa ku kaabita kakisa fu koosu u de. Pena nöö de bi pena sô.

Sô wë libisëmbë bi ta sitaafu dee sëmbë bi ta biibi dë tjika e, ta du peipei hogi ku de.

³⁸ So u de an bi a' tan kamian hën de go ta waka ta lontu a dee sabana kamian, a dee kununu liba, ta libi a dee sitonu baaku ku dee doti baaku. Fa i si dee sëmbë dë bi ta biibi Gadu ta tja sitaafu tjika dë, nöö dee oto sëmbë u goonliba aki an bi waiti tjika e, fu de ku sô wanlô bumbuu sëmbë musu nama seei.

³⁹ Wë nöö dee sëmbë u taki aki, nöö de tuu kisi gafa fu di de bi ta biibi Gadu hedi, dee sëmbë. Ma di soni di Gadu paamusi de, hën nöö de an bi feni eti a di libiten u de.

⁴⁰ Biga Gadu bi ta mëni wan möön bumbuu sondi faa du da u a di ten fuu aki. Nöö di a du ën kaa, nöö u ku dee sëmbë u taki dë tuu makandi sa ko bumbuu sëmbë gbelingbelin a Gadu wojo awaa sôndô föutu.

12

Aki ta lei u fa fuu ta kule

a di pasi u Gadu.

¹ Wë nöö dee sëmbë, fa u bi taki u dee hia sëmbë gidjii dë, nöö u musu tei hati a de e. Biga de da kotoigima „ta lei u taa Gadu dë wan Gadu di u sa a' futoou nëën liba.„

Boo taa di libi fuu a goonliba aki, u dë kuma te wan sëmbë ta fia kule faa wini wan paima. Sô u musu kule bunu a di pasi di Gadu buta da u. Dee soni dee ta hebi u fu wa sa kule bunu, nöö u musu puu de a u sinkii tuwë. Sôseei tu, dee soni dee lo' u kisi u a di libi fuu ma de an ta kai ku Gadu, nöö u musu lusu de puu mbei de an kisi u tuwë. Nöö un boo tai hati e, dee sëmbë, ta kule a di pasi liba nöömô di Gadu maaka buta da u fuu kule nëën.

² „Ja sabi fa a dë te wan sëmbë ta fia kule nö? A abi wan maaka tee nëën fesi ala di a ta luku nöömô faa kule tololoo go dou nëën.„ Wë sô nöö u seei abi wan maaka tu e. Hën da Masa Jesosi. Nöö wa musu puu wojo nëën möönsô e. Biga hën da di Sëmbë di waka a u fesi kaa ta lei u fa fuu musu biibi, nöö hën da di Sëmbë ta seeka di biibi fuu tu, faa musu dë gbelingbelin a Gadu wojo.

Nöö di Masa Jesosi bi dë a goonliba aki, hënseei bi abi wan maaka nëën fesi tu di a bi ta biinga u dou nëën. Hën da di wai di a o wai a bakaten. Nöö fëën mbei aluwasi fa di sitaafu u di lakpa pau bi hebi dëën u tjai, ma tókuseei a tjëën e, dee sëmbë. An bi a' toobi ku di sen di de dëën naandë. Nöö hën a tja di sitaafu dë te a kaba, nöö hën a go sindo fëën a di kaba hebi kamian a di letimaun sê u Gadu ala.

³ Wë nöö hën wë fuun ta mëni e, dee sëmbë, fa a bi tja sô wan gaan sitaafu a dee takuhati sëmbë maun. De bi ta biinga seei u booko ën saka ta fon mëën ku buka, ma nöö an piki. Nöö ee un dë ta mëni fa a tja di sitaafu dë tjika, nöö wan o lasi hati a dee fuka fuunu.

⁴ Wë biga fa un ta biinga dë ku dee soni dee an ta kai ku Gadu fu de an wini unu, nöö wan biinga „kuma Masa Jesosi eti e.„ Biga na wan daka buu kumutu a unu sinkii eti.

Aki ta lei fa u de musu luku

dee sitaafu dee de ta kisi.

⁵ Dee sëmbë o, fa un ta tja sitaafu dë, a sa kë un fëëkëtë di fan Gadu bi fan ku unu fu da unu hati ô? A kai unu miii fëën taa:

Mii o, di kiija Masa ta kiija i aki ta da i sitaafu, ja musu tei ën kuma wan sôsô soni e. Ja musu lasi hati te a ta gandji da i.

⁶ Wë biga di sëmbë di a lobi, hën wë a ta kiija.

Sôseei di sëmbë di a tei ko miii fëën,

hën a ta sitaafu te a du hogi.

Sô Gadu taki e.

⁷ Hën mbei te un ta tja sitaafu, nöö un musu ta luku ën kuma Gadu hën ta kiija unu kuma wan tuutuu mii fëën. Wë biga unsë un sabi wan mii di hën tata an ta kiija ta gandji da so juu?

⁸Ma ee ja ta kisi kiija kumafa dee oto mii u Gadu ta kisi, nöö hën da ja dë wan leti mii fëën e, ma i dë oto tata mii.

⁹Wë un sabi fa a dë a goonliba aki, dee sëmbë. U ta abi tata aki di ta kiija u, nöö u ta lesipeki de, na sô nö? Wë nöö di kiija fuu Tata a liba wë? Na u musu saka möön gaanfa dëën möön dee tata fuu u goonliba aki nö? Biga Gadu hën ta kiija di akaa fuu, fuu feni libi u teego.

¹⁰Nöö fa dee tata fuu u goonliba aki sai dë, de ta kiija u fu wan pisiten nöö, ku wan kiija di de ta mëni taa sonte hën sa bunu da u. Ma Gadu hën ta kiija ku wan gbelingbelin kiija seei. Biga a sabi taa sô wan kiija o heepi u fuu ko dë bumbuu kuma hënseei, söndö föutu a u libi.

¹¹Nöö a dë sô tuu taa te i ta kisi sitaafu a di kiija liba nöö ja ta si ën kuma wan bumbuu soni da i, biga a ta hati i. Ma ee i tai hati tei di sitaafu dë, nöö a bakaten nöö joo si taa a mbei i ko ta libi a wan leti fasi a Gadu wojo, ku wan bööböö hati seei.

¹²Nöö sô e, dee sëmbë. Fa i si un ta tja sitaafu dë, nöö wan sindo dë gudjuu möön e. Ma un hopo taanpu be dee suwakisuwaki maun fuunu ku dee suwakisuwaki kini fuunu ko taanga baka.

¹³Un musu ta waka tololoo a di pasi u Masa Jesosi e, ta koti ën ku sinkii tee a ko gbededee. Nöö te dee sëmbë dee an bi sa waka taanga ta ko, nöö de o feni ën limbolimbo fu de waka, nöö de o ta waka a di pasi te de ko kisi deseei.

Aki ta lei u fa wan biibima

musu libi.

¹⁴Nöö awaa woo taki wantu soni u di fa un musu libi kuma biibima. Fa un sai dë, dee sëmbë, un musu mbei möiti be un ta libi fiifi ku hii sëmbë e. Un musu dë seei gbelingbelin sëmbë apaiti da Masa Gaangadu. Biga ee wan sëmbë ja dë sô, nöö ja o si Masa.

¹⁵Nöö un musu kõni tu, fu na wan fuunu musu lasi di bunu di Gadu kë da u ku ën bunuhati.

Nöö ee wan hogi soni bi pasa ku i, nöö ja musu hoi ën a hati faa fika dë mbei lutu e. Biga te fi sabi a sa ko wan gaan toobi soni da i ta poi sômëni sëmbë libi.

¹⁶Nöö be un kõni tu e, mbei na wan fuunu musu libi a wan fanafiti fasi a di së u manu ku mujëë.

Nöö wan musu dë kuma di womi de kai Esau e, dee sëmbë. Biga Esau an bi a' toobi ku Gadu, nöö hën a du sôsö te a lasi di leti a bi o abi kuma di fosu mii fëën tata. Hii dee gaan bunu dë tuu a sei fu wan kodo paabi baafu hedi.

¹⁷Nöö un sabi taa a bakaten a bi toona kë ën, ma an bi sa feni ën möön. Hii fa a toona ta suku ën ku wata wojo ku këë seei, ma de an dëën möön. Biga a poi kaa.

Aki ta lei u möön fa di fesi buka ku di baka buka tooka.

¹⁸Dee sëmbë o, fa un ko a Gadu aki, nöö an dë kumafa a bi dë a fesi e, di ten Gadu da Isaëli sëmbë dee wëti. A di ten ala de bi dou a wan gaan kununu u goonliba aki. Nöö di kununu ta kisi faja, kamian ko baaka dungudungu pii, gaangadu ta koti faja ta bai, hii mundu bi dë ku panta tee na soni.

¹⁹De jei wan tutu ta piki, wan töngö ta piki a di kununu dë liba, ta fan ku de. Gadu wë ko ta fan ku de sô e. Nöö de fëëë seei tee na soni. Hën de begi Mosesi taa be di töngö dë an musu fan ku de möön, biga de an sa tjëën.

²⁰Söseei tu de fëëë di wëti taa na nama seei de musu go nama a di kununu dë. Ee wan mbeti seei go nama nëën, nöö de musu tei sitonu naki ën kii wante.

²¹Hii dee soni dë bi dë wan gaan panta soni te Mosesi seei taa: "Mi ko fëëë tee sinkii u mi ta tëëmë." A sô wan fasi Gadu bi da de di fosu buka e, dee sëmbë.

²²Ma fa un ko a Gadu a bakaten aki, nöö an dë sô möön e. Biga na a di kununu ala un ko., Ma un ko dou a di kununu de kai Sion di dë a Jelusalen dendu, nöö di Jelusalen dë, an dë u goonliba aki. Ma hën da di kõndë u di libilibi Gadu di dë a liba ala. Un ko dou a dee gaan hila basia u Masa Gaangadu kõndë dusudusu wan, ka de dë makandi ta wai tee na soni.

²³Un ko mökisi a di keiki u Gadu, nöö hii u dee sëmbë dee dë a di keiki aki tuu dë kuma wan fosupai mii di o kisi di bunu fëën Tata a bakaten. Biga në fuu tuu dë sikifisikifi a liba ala kaa. Un ko dou a Masa Gaangadu seei, di Kuutuma di ta kuutu ku leti a hii sëmbë liba. Un ko mökisi ku dee akaa u dee sëmbë dee Gadu bi tei fu bumbuu sëmbë di de bi dë a goonliba aki, nöö fa u dë aki de ko dë söndö föutu tuutu awaa.

²⁴Un ko dou a Masa Jesosi tu e, dee sëmbë, di tja di njunjun buka ko, di Gadu mbei ku u aki. Nöö un ko dou tu a wan buuu di ta taki wan möön suti soni da u möön leki di u Abeli di bi ta bai ta hakisi paima. Biga di buuu i si dë, ku ën de lëmbë u puu dee hogi du fuu a u liba mbei u ko limbo.

²⁵ Nöo fa Masa ta fan ku unu fa u dë aki, nöo wan musu mbei taangajesi dëen, dee sëmbë. Biga di a bi fan ku dee sëmbë ala ta bai de a soni, nöo a wan kununu u goonliba a bi dë ta fan ku de. Nöo ee de bi niingëen, nöo aan fa u de bi sa du te nöo de an bi o kisi sitaafu e.

Wë nöo ee sô a bi pasa di a fan ku de a di goonliba aki, nöo di ka a dë a Gadu Köndë ala ta fan ku u wë? An dë möön hebi nö? Nöo ee u bia baka dëen, nöo woo kisi wan möön gaan sitaafu seei.

²⁶ Di Gadu bi fan ku dee sëmbë a di ten ala, nöo di fan fëen bi seki di goonliba. Ma nöo fa u dë aki a ko paamusi wan soni taa:

Mi o ko seki goonliba wan pasi möön e,

ma na goonliba wanwan mi o seki.

Goon ku liba tuu mi o seki.

Sô Gadu taki e.

²⁷ Nöo fa a taki "di wan pasi möön" dë, a dë sô taa hii dee soni dee dë u seki tuu o puu kai kaba a sôsô di wan pasi dë wante, dee soni Gadu mbei buta a liba ala ku dee a mbei buta a basu aki tuu. Nöo di soni mbei a o pasa sô, fu dee soni dee an sa seki kaba a sôsô nöo musu fika.

²⁸ Ma uu dë sëmbë u wan köndë di an o seki kaba a sôsô möönsô, nöo Gadu hën da di Könu u di köndë dë. Nöo di u sabi sô kaa, nöo un boo ta da Gadu tangi ta lesipeki ën gaanfa a wan leti fasi di fiti ën.

²⁹ Wan boo dë felantima fëen e. Wë biga di Gadu di u ta begi aki, a abi kaakiti tjika kuma faja faa tjuma hii poipoi soni kaba a sôsô faa.

13

Aki ta lei fa u musu libi.

¹ Dee sëmbë o, un musu ta lobi unu seei makandi nöömô kuma baa ku baa e, leti kumafa un ta du dë kaa.

² Nöo wan musu fëekëtë u kisi oto sëmbë hoi a unu wosu e. Wë biga sô wanlô sëmbë bi du kaa, nöo hën de bi tei basia u Masa Gadu Köndë gbolo söndô de sabi.

³ Nöo un musu ta mëni dee otowan fuunu dee dë a dinguwosu, leti kuma unu seei dë makandi ku de a dinguwosu dë tu. Söseei tu, ee so fuunu ta kisi sitaafu, nöo a musu dë da un dee otowan leti kuma unu seepi ta kisi di lö sitaafu dë tu.

⁴ Nöo di fa manu ku mujëe ta libi, a musu dë wan gaan lesipeki soni da hii sëmbë e. Wan womi an musu waka ku wan oto mujëe di an dë mujëe fëen a wosu, nöo söseei tu wan mujëe an musu waka ku wan oto womi di an dë manu fëen. Ee wan sëmbë i booko di wëti dë, nöo Gadu o kuutu i da i sitaafu e. Biga a o kuutu hiniwan sëmbë di ta libi a wan fasi di na fiti di fasi di a buta fu manu ku mujëe musu libi.

⁵ Fa un sai dë, dee sëmbë, wan musu lobi möni te a kisi unu buta nëen basu e, ma un musu ta tifihedu ku dee soni un abi kaa. Biga Gadu bi taki taa:

Ma o disu i seepi, kwetikweti.

Na wan juu mi o disa i wanwan möönsô.

⁶ Nöo hën mbei u sa taki seei söndô panta a u hati taa:

Masa hën da mi Heepima. Ma o fëëe.

Andi seei wan sôsô libisëmbë sa du ku mi?

⁷ Nöo dee sëmbë o, un musu ta mëni dee fesima fuunu e, dee bi tja di buka u Gadu ko konda da unu. Un musu luku un wini de wini a di libi u de, nöo un ta djeesi de a di fa de ta biibi.

⁸ Jesosi Keesitu, fa a sai dë, an ta tooka e. Di fa a bi dë jeside ku tide, sô nöo a o dë u nöömô teego.

Aki ta bai de a wanlô njunjun lei sëmbë ta tja ta lei.

⁹ Nöo mi taki e, dee sëmbë, wan musu ta bia nango ta ko a dee sômëni njunjun lei de ta tja ko ta lei unu naandë e. Biga de ta toona buta wëti a unu liba möön, kuma sô wan soni un musu njan mën a sô wan fasi. Nöo ee i hoi dee lö wëti dë seei, un heepi de abi da i? Döösë soni nöo de dë, ma de an sa tooka di hati fii möönsô. Ma di bunuhatu u Gadu di a abi ta heepi u, hën nöo sa da u taanga fuu ko kumafa a kë.

¹⁰ Wë biga wan kamian dë ka de paka dee hogi du fuu da u kaa e, hën da di lakpa pau. Nöo di sëmbë di paka de da u, hën da Masa Jesosi. Nöo di paka dë an nama seei a soni u njan a wëti fasi e. Nöo dee sëmbë dee ta suku heepi nöömô a dee awoo döösë wëti u Isaëli, de aan leti u de mökisi ku u a di kamian aki.

¹¹ Fa i si di Gaan Mindima u Isaëli bi ta tja di buuu u dee mbeti go paka a di Kaba Hebi Kamian naandë seei, ma tökusee a döösë u di kampu ala de bi ta tja di mbeti sinkii go tjuma.

¹² Nöo söseei a bi pasa ku Masa Jesosi tu. A döösë u di köndë a go tja di sitaafu. Naandë a tuwë di buuu fëen paka di paima da u fuu ko limbo a Gadu wojo.

¹³ Fëen mbei, dee sëmbë, ee de ta luku u kuma wan döösë sëmbë fu di u ta biibi a Masa Jesosi liba hedi, nöo an musu bigi da u. Ma un boo go nëen ala a döösë u di köndë nöo, go tja sen ku ën makandi.

¹⁴ Biga u sabi taa dee köndë ka u ta libi a goonliba aki, de an o dë fu nöömö e, ma u ta luku wan oto köndë a Gadu ala di o ko, nöo hën o dë u nöömö.

Aki ta lei fa u musu libi möön.

¹⁵ Fa Jesosi paka di paima da u dë, dee sëmbë, nöo a dë fuu ta gafa Gadu nöömö. Biga te u du sô, nöo a o dë kuma wan suti peesenti u ta tja ko dëen ta dëen tangi. Nöo di lö peesenti dë, a fiti wi dee sëmbë dee ta piki taa u ku ën nama.

¹⁶ Nöo wan musu fëekëtë u ta libi bunu ku sëmbë e, ta paati dee bunu dee un abi da unu na unu. Biga Gadu ta tei dee lö libi dë tu kuma wanlö peesenti un ta tja ko dëen, nöo a ta wai ku de seei.

¹⁷ Dee sëmbë o, un musu ta saka unu seei a dee fesima fuunu dee ta heepi unu a di biibi e. Te de taki wan soni da unu, nöo be un ta piki de buka. Wë biga de da dee sëmbë dee ta luku unu fu hati fuunu dë a Gadu nöömö, nöo te wan daka de o piki Gadu soni fëen. Hën mbei un musu ta piki de buka a soni, be de sa dë waiwai a di wooko u de. Wan musu mbei de dë fukafuka, biga ee nasö nöo an o tja bunu ko da unu tu.

¹⁸ Fa u dë aki, dee sëmbë, u si kuma u abi wan limbo hati, an ta toobi u a soni möön, nöo u kë fuun ta begi da u be u ta libi a sô wan leti fasi nango nöömö.

¹⁹ Nöo mi kë fuun begi da mi apaiti baa taa abiti möön mi o sa toona ko a unu baka. Sö mi kë fuun begi da mi e, dee sëmbë.

Aki di büfi ta tapa.

²⁰⁻²¹ Wë dee sëmbë o, Masa Gadu di nëen hii kötöhati ta kumutu musu dë ku unu e. A musu da unu hii dee soni un abi fanöudu fuun libi kumafa a kë. Biga fa a weki Masa Jesosi a dëdë dë, hën da a tei di buuu fëen kuma paima hën a sitampu di njunjun Buka a mbei ku u libisëmbë fu nöömö. Nöo hën a butëen faa kiija u kumafa wan Bumbuu Sikafuma ta kiija dee sikapu fëen.

Fa Gadu sai dë, nöo a musu ta seeka di libi fuu e, dee sëmbë. A musu mbei Jesosi Keesitu ta heepi u nöömö fuu libi fa a kë. Fa a sai dë, hën abi hii gafa ku hii nëbai fu nöömö teego. A tan sô gbelin.

²² Nöo dee sëmbë u mi dë, mi ta hakisi unu piimisi e, fu dee fan mi fan aki kuma wan lai sô fu da unu taanga. Di fan u mi sati, ma be un tei ën sô nöo kumafa mi sikifi ën dë.

²³ Nöo mi kë fuun sabi taa de puu u mati Timoteo „a dunguwosu e„. Nöo ee a ko a mi a di ten aki, nöo mi ku ën o ko haika unu ala makandi.

²⁴ Un da dee fesima fuunu ku dee oto sëmbë u Gadu ala tuu gaan odi da mi taa mi dë. Dee otowan fuu dee ta biibi Masa a Italia köndë, de seei ta manda gaan odi da unu tu e.

²⁵ Masa Gadu musu tja unu tuu ku ën bunuhati. A tan sô.

Di biifi u Jakobosi

Wan wöutu a fesi.

Wè dee sèmbè, un haika e. Di biifi aki, nöö wan sèmbè de kai Jakobosi hèn sikifi èn, nöö de si kuma a dè wan baaa u Masa Jesosi. Nöö hèn an bi dè wan u dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi de ta kai apösutu, ma a bi dè hedima u keiki a Jelusalen. Nöö a mbei di pampia aki da dee biibima u Masa Jesosi dee paaja libi a dee kamiankamian. A konda da de taa di biibi a Masa Jesosi an dè wan soni faa dè a i hati i ta konda ku buka nöö a kaba, ma a musu dè u si a di libi fii.

Aki di biifi seti.

¹ Ku di pampia aki mi, Jakobosi, ta manda gaan odi da un dee sèmbè u dee tuwalufu lö u Isaèli dee paaja libi a dee kamiankamian u goonliba, dee tei di biibi a Masa Jesosi. Fa mi ta fan ku unu aki, nöö mi da wan u dee futuboi u Masa Gadu ku èn mii Masa Jesosi Keesitu.

Aki Jakobosi ta konda da dee sèmbè fa u de libi te soni miti de.

² Wè nöö dee sèmbè, te soni miti unu a peipei futu nöö an musu bigi da unu poi e, ma wai un musu ta wai.

³ Biga hèn da Masa Gadu ta tesi unu ta luku ee woon biibi èn go dou. Nöö te bakaten nöö joo si bunu fèèn nöömö, biga ee ja disa di biibi i ta biibi nèèn, nöö joo ko a' degihati fii hoi go dou.

⁴ Nöö di fa joo ta hoi pasensi ta tja dee sitaafu dè, nöö hèn o puu föutu a i buta i ko wan gbelingbelin sèmbè a Gadu wojo.

⁵ Dee sèmbè o, ee wan sèmbè i si taa ja a' fusutan tjika a soni, nöö i musu begi Gadu faa da i fusutan e, nöö a o da i èn. An o tei i u hogi biga a lo' u da sèmbè bumbuu soni.

⁶ Ma nöö te joo begi, nöö i musu a' di biibi a Gadu taa a o da i di soni i ta begi èn naandè nöömö. Ma ee i ta panta kuma an sa da i èn, nöö i dè kuma sekiwata nango ta ko. Tide i biibi disi, amajan i biibi di dè.

⁷ Nöö sö wan sèmbè ja musu a' di mèni taa ee i begi Gadu soni nöö a o da i èn.

⁸ Biga i dè ku tu hati, ja ta fika a wan kamian.

⁹ Nöö un dee pooti sèmbè dè a unu dendu dè, un musu ta wai e. Biga un bi dè möfina sèmbè, ma fa u dè aki un ko dè nèbai sèmbè a Gadu wojo.

¹⁰⁻¹¹ Söseei tu, un dee guduma musu ta wai tu, fu di un saka unu seei te wan dè a dee gudu fuunu basu möön.

Biga ee i gudu seei, i dè kuma wan folo ta jabi a mamate a hanse tee na soni, ma te di sonu jabi te sapate nöö di waiti fèèn kaba kaa. Te wan pisi a puu kai a goon, a pondi. Nöö sö ta pasa ku dee guduma dee ta dè a gudu baka. De ta mbei möiti ta booko hedi ta wooko, tee wan pisi de dèdè go faa. Ja jei soni u de möön.

¹² Haika e, dee sèmbè. Ee wan sèmbè nöutu ko miti i a di biibi ma nöö i tai hati te di nöutu dè ko pasa, nöö di sèmbè dè i naki gaan kölöku e.

¹³ Biga Masa Gadu abi wan paima nèèn köndè faa da i, hèn da di libi u teego di a paamusi dee sèmbè dee lobi èn.

Ma nöö ee wan sèmbè hati fii ta manda i fii du hogi, nöö ja musu taa Masa Gadu hèn manda i e. Biga leti kumafa Masa Gadu seei an ta pakisei faa du hogi, nöö söseei an o manda i fii du hogi tu.

¹⁴ Ma te i si wan soni ta manda i fii du hogi, nöö i musu sabi taa dee taku hangi dee dè leti a i hati dè, de wè ta hai i fii du di hogi e.

¹⁵ Nöö di taku hangi dè, te a göö ko bigi kaa nöö a ko toon hogi du, nöö hogi du hèn ta tja dèdè. «Biga hèn ta paati sèmbè ku Gadu.»

¹⁶ Wè nöö dee lobi sèmbè u mi dè, na mbei sèmbè ganjan unu e.

¹⁷ Fa hii soni ta ko a u a di goonliba aki, nöö dee bumbuu wan dee ta tja heepi ko, nöö de nöö Masa Gadu ta manda da u. Hèn wè mbei di sonu ku di libawojo ku dee teeja tuu dee ta tja limbo ko. Ma hii fa dee soni dè ta tooka nango ta ko, ma hènseei an ta tooka möönsö. Fa i si a sai dè, nöö só a ta dè nöömö. «Hèn mbei ja musu pena mèni èn a hogi du, biga di bumbuu fasi fèèn an ta tooka möönsö.»

¹⁸ Nöö Gadu abi bunuhati fuu tuu e, dee sèmbè. Biga a bi abi di pakisei nöömö faa heepi u ko sèmbè fèèn, fuu feni wan nunjun libi. Nöö hèn a manda di buka fèèn ko da u di ta lei u soni gbelin kumafa a dè a Gadu. Nöö fa u ko sèmbè fèèn aki, hèn mbei fa u dè aki u ko dè a fesi u hii dee soni dee a mbei.

Aki Jakobosi taki da de taa de an musu haika di Buka nöö,

ma de musu du fa a taki tu.

¹⁹ Nöo wan soni un musu sabi, dee lobi sêmbê u mi dê. Hên da wan musu hesi u taki soni tumisi e, ma un musu hesi u jei soni. Sösei hati fuunu an musu lo' u boonu hesi tu.

²⁰ Biga di hatiboonu u wan libisêmbê an ta heepi i fii libi di leti libi di Gadu kê e.

²¹ Nöo ee un kê libi kumafa Gadu kê, nöo un musu disa hii dee peipei fanafiti libi. Un musu kaba ku dee hogihati libi u di ten u dê aki, nöo un bia ko a' sakafasi ta mêni di Wöutu u Masa Gadu di a bi paandi a unu hati. Biga di Wöutu fêên abi kaakiti tjika u puu unu a hii dee lö hogilibi dê.

²² Nöo un haika, dee sêmbê, wan mbei hati fuunu ganjan unu. Wan musu ta haika Gadu Wöutu nöo a kaba e, ma un musu ta du dee soni dee di Wöutu ta manda u fuu du.

²³ Biga ee wan sêmbê i ta haika Gadu Wöutu nöo ma ja ta du dee soni a ta taki da i fii du, nöo i dê leti kuma wan sêmbê di luku ên fesi a sipei te a kaba hên a hopo go fêên.

²⁴ Nöo fa a go dê, hên a fêékêtê fiaa fa ên fesi bi dê.

²⁵ Ma ee wan sêmbê i ta jei di Wöutu nöo i toona ta pakisei dee soni i jei dê nöömö te nöo i hopo go du kumafa i jei ên dê, nöo dee soni i ta du dê tuu o tja i a bunu liba. Biga dee wöutu u Masa Gadu dê gbelingbelin söndö föutu, nöo de ta puu u a hogilibi basu fuu feni böö.

²⁶ Nöo ee wan sêmbê i taa i ta dini Gadu, ma ja sa hoi i buka fu ja taki soni di an fiti, nöo di sêmbê dê, ganjan i ta ganjan i seei e. Na Gadu i ta dini. Sösö i ta du.

²⁷ Biga di leti fasi fii dini Gadu u Tata, nöo hên da unu i musu ta heepi dee sêmbê dee dê fanöudu fii heepi, kuma dee mii dee na a' gaan sêmbê u sölugu de, ku dee mujêê manu dêdê disa de. Nöo i musu hoi i seei fu ja mökisi ku dee soni u di goonliba aki de na bunu a Gadu wojo. Nöo ee i libi sö, hên da i ta dini Gadu a wan gbelingbelin fasi e, dee sêmbê.

2

Aki Jakobosi ta bai de taa de an musu hei sêmbê möön sêmbê.

¹ Wê dee sêmbê o, un haika e. Unu da biibima u Masa Jesosi Keesitu, di gaan nêbai Masa u mundu. Nöo wan musu hei wan sêmbê möön wan.

² Biga ee tu sêmbê ko a di keiki fuunu, nöo hên wan u de bisi fiafia koosu buta goutu andelu a finga nöo di otowan bisi ténêtênê koosu,

³ nöo hên un fan ku di guduma ku lesipeki taa: "Mati luku, go sindo a di möön hei kamian ala," nöo hên un taki da di pootima taa: "Womi, ko sindo leti a mi fesi a goon aki,"

⁴ nöo andi un du dê? Nêên da un hei wan sêmbê möön wan fu di a dê guduma nö? Nöo hên da pakisei fuunu an bunu, kwetikweti.

⁵ Nöo na sö Masa Gadu hên a ta libi e! Biga hên ta tei dee pootima u di goonliba aki u de musu ko biibi a Masa Jesosi Keesitu, fu de feni dee gaan waiti gudu nêên köndê dee a bi paamusi dee sêmbê dee lobi ên.

⁶ Ma unu, wan ta libi sö e. Un ta da dee pootima sen.

Dee sêmbê o, un pakisei di soni bunu e! Dee guduma un ta hei dê, na de da dee sêmbê ta ganjan unu njan ta tja go a kuutu nö?

⁷ Nöo deseeti wê ta kosi Masa Jesosi ta poi di bambuu nê fêên di unu ta tja taa un dê sêmbê fêên. Nöo fa un ta hei sö wan sêmbê, hên da un ta du bunu nö? Na seei.

⁸ Ma te i ta hoi di gaan bambuu wêti dê taa i ta lobi sêmbê kumafa i lobi i seei, nöo hên da i ta du bunu. Biga sö a dê a Gadu Buku.

⁹ Ma ee i ta luku taa di ala hei nöo di otowan möfina, nöo na Gadu soni i ta du möön e. Hên da i ta libi hogi ta booko Gadu wêti.

¹⁰ Wê nöo, dee sêmbê, wan musu hoi dee wêti u Gadu hafuhafu e, ma un musu hoi de tuu ku telu. Biga ee wan sêmbê i ta poi ee wan kodo seei, nöo hên da i pasa Gadu buka kaa.

¹¹ Biga di wan seei Gadu di taa ja musu tei oto sêmbê mujêê, ja musu tei oto sêmbê manu, hênseei taa ja musu kii sêmbê. Wê nöo ee ja tei oto sêmbê mujêê, ja tei oto sêmbê manu, ma i kii sêmbê, nöo hên da i booko Gadu wêti kaa e.

¹² Hên mbei hiniwan soni di joo taki ku hiniwan soni di joo du, nöo i musu dê ku di mêni nöömö taa wan daka Masa Gadu o kuutu i a de. Biga te a dou di juu, nöo a o luku ee u bi ta hoi dee wêti dee a bi da u fu puu u a wogi du basu buta ko fii.

¹³ Nöo fa a o kuutu u dê, nöo ee wan sêmbê ja bi a' tjalihati u sêmbê nöo söseei Gadu an o a' tjalihati fii tu. Ma ee i bi ta a' tjalihati u sêmbê, nöo ja o fêêê te Gadu o kuutu i. Biga a o a' tjalihati fii baka.

Aki Jakobosi ta lei de taa di biibi a Gadu ku buka nöo

aan heepi.

¹⁴ Wê nöo dee sêmbê, ee wan sêmbê i taa i a' biibi a Gadu ma ja ta libi a di fasi, nöo di biibi fii dê o heepi i nö? A sa puu i a didibi faja nö? Nönö, an sa puu i e.

¹⁵ Biga ee wan oto biibima kuma i ko a i, hën a taa aan koosu faa bisi ee nasö aan soni u njan,

¹⁶ nöö hën i taki dëen taa: “Masa Gadu musu dë ku i e, mati. Go këndë faja nöö i njan be beë fii fuu,” ma fa i taki dë seei ja dëen wan wojo soni, nöö hën da i heepi ën nö? Nönö.

¹⁷ Söseei ee wan sëmbë taa a ta biibi a Gadu ma an ta libi a di fasi u sëmbë sa si taa a ta biibi, nöö di biibi dë, a dë wan sösö biibi dëen. Aan heepi.

¹⁸ A kandë fa mi ta taki aki, sëmbë dë a unu dendu dë di o sa kë fia ku mi taa: “Wë i sabi nö? I, i ta hoi Gadu wëti ta du soni kumafa Gadu kë, ma mi, ma dë sö. Mii ta biibi a mi hati nöö a kaba.”

Ma nöö ee wan sëmbë taki sö da mi, nöö i sabi fa mi o piki ën nö? Mi o piki ën taa: “Wë, i sabi nö? Fa mi dë aki, ee sëmbë luku mi libi te de kaba nöö de o si taa mi ta libi a di fasi. Mi ta biibi a Gadu tuu. Ma, fa ii sai dë, ee de luku libi fii te de kaba, nöö de o si taa ja ta libi a di fa. Nöö unfa de o du sabi taa i ta biibi a Gadu?”

¹⁹ Wë nöö söseei kandë i taa i ta biibi taa Masa Gadu hën wanwan nöö da di Gadu u mundu fuu begi, oto gadu an dë möönsö. Wë nöö fa i taki dë nöö a bunu, ma di dë seei an tjika e. Biga dee didibi seei ta biibi sö tu, hën mbei de ta dëdë ku panta sö.

²⁰ Un dee wisiwasima dë, unfa mi sa du te nöö un ko fusutan taa ee i taa i a' biibi a Gadu ma ja ta libi a di fa, nöö di biibi fii dë wan sösö soni, aan heepi da i.

²¹ Biga luku di fesiten sëmbë fuu de kai Abahamu. Fa a bi sai dë, di libi a bi libi, kumafa di biibi fëen bi dë a Gadu, hën wë mbei a ko dë wan bumbuu sëmbë a Gadu wojo e. Wë biga a bi tei di wan kodo womi mü fëen tö di a bi abi tja go faa tjuma da Gadu kumafa a mandëen.

²² Ja si nö? Sö Abahamu bi ta biibi Gadu tjika. Fa Gadu ko fan ku ën dë, hën a piki. Nöö hën a go u go du di soni Gadu taki dëen. Nöö fa a du dë, nöö di biibi fëen ko dë wan gbelingbelin biibi awaa.

²³ Nöö sö i si a pasa kumafa de sikifi ën a di Buku u Gadu taa fu di Abahamu biibi Gadu, hën mbei a ko wan bumbuu sëmbë a Gadu wojo. Nöö hën de kai ën Gadu mati.

²⁴ Nöö sö u si taa di libi di wan sëmbë ta libi kumafa Gadu kë, hën ta buta i i ko dë söndö föutu a Gadu wojo e, dee sëmbë. Na te i ta biibi ku buka wanwan.

²⁵ Nöö söseei a bi pasa ku di jajo mujëe de ta kai Lakabu. A bi ta dë a di köndë de kai Jelikou ma a bi ta fëe Gadu. Nöö hën a tjubi dee sëmbë u Masa Gadu nëen wosu, dee bi ko luku di köndë a wan tjubi fasi, hën a lei de oto pasi u de musu toona go. Nöö fu di a bi libi a sö wan fasi, nöö hën mbei a ko dë wan bumbuu sëmbë a Gadu wojo e.

²⁶ Biga leti kumafa u sabi taa wan sinkii söndö akaa aan libi, nöö söseei biibi ku buka söndö du aan wan wojo heepi tu.

3

Aki Jakobosi ta lei fa sëmbë buka hogi tjika.

¹ Wë nöö mi kë fan ku un dee sëmbë ta suku fuun ko leima a dee soni u Gadu. Mi taki e, un musu mëni unu seei o. Biga fa un ta lei sëmbë soni u Gadu dë, nöö ee wan sëmbë ja ta libi a di fasi i ta lei dë, nöö Gadu o sitaafu i möön dee otowan tuu.

² Nöö fa u ta taki aki, nöö hii u tuu ta mbei föutu ta misi Gadu. Nöö fa woon ta fan ta lei sëmbë dë, nöö un musu köni ku dee soni un ta taki ku unu buka e. Biga sëmbë buka hogi. A taanga u tii. Ma ee i ta biinga ku ën te i ko ta tii ën tololo, nöö dee oto kamian fii sinkii o dë sösö soni da i fii tii. Biga di sëmbë di an ta taki sösö ku ën buku, nöö hën dë söndö föutu.

³ Nöö sëmbë buka piki, hën sinkii bigi, ma luku dee gaangaan hasi. I ta buta wan piki tii sö a de buka, nöö ku ën i ta tii ën tja go ka i kë. Di tii piki, di hasi bigi, ma tökusee di tii dë hën ta tja di hasi.

⁴ Söseei wan gaan sipi, aluwasi fa a bigi ku aluwasi fa di ventu di ta tuusi ën ta a' kaakiti tu, ma wan piki pada nöö ta tii ën ta tjeën go ka di sëmbë abi ën kë faa go.

⁵ Nöö söseei sëmbë buka dë tu e, dee sëmbë. A dë wan piki soni a u sinkii, ma a ta du gaan wooko ta taki gaangaan soni.

⁶ Leti kumafa wan piki faja sa tjuma wan gaan matu, nöö sö di buka fuu sa du gaan hogi e. Biga hii dee hogi u goonliba aki tuu, a sëmbë buka de ta kumutu ta paaja ta kaba hii libi fuu a sösö. Biga di didibi seei, hën ta buta sëmbë u de ta suti faja a soni ku de buka.

⁷ Nöö hii dee libi soni u di goonliba aki dë a libisëmbë basu kaa, de sa tii de kumafa de kë: mbeti, ku fou, ku sindeki, ku dee soni ta libi a wata tuu.

⁸ Ma na wan sëmbë dë tjika u tii ën seei te nöö an mbei föutu ta taki sösö soni ku ën buka e. Biga hiniwanten sëmbë buka ta dë kabakaba ku bita u poi sëmbë libi kaba a sösö.

⁹ Ku ën u ta gafa Masa Gadu u Tata, nöö ku ën seei u toona ta siba libisëmbë di Gadu bi mbei faa dë kuma ën seei.

¹⁰ Bunu ku hogi tuu ta kumutu a di wan seei buka. Nönö, dee sëmbë, di dë an fiti sô e. Na sô di mundu mbei.

¹¹ Biga suti wata ku bita wata an ta kumutu a di wan seei baaku.

¹² Nöô manjan an sa pai apeesina, kökônötö an sa pai awaa. Sôseei tu, di peti di ta puu suti wata an sa puu bita wata möön.

Aki ta taki u tu pei fusutan.

¹³ Wë un haika e, dee sëmbë. Ee wan sëmbë dë a unu mindi dë, nöô hën a mëni taa a a' bumbuu pakisei ku fusutan, nöô a musu dë u si a di libi fëën e. Sëmbë musu si dee bumbuu du fëën de a ta du, ku sakafasi ku fusutan.

¹⁴ Ma ee i ta haun da otowan ta suku bunu fii wanwan, ja a' toobi ku di otowan fii möönsö, nöô an bunu e. Nöô ee sô i ta libi, nöô ja musu ta waka ta mindi soni ta njan buka taa i abi fusutan.

¹⁵ Biga di lö fusutan dë na a Gadu a ta kumutu e, ma goonliba fusutan di dë. Didibi fusutan seei a dë, nöô di Akaa u Masa Gadu an dë a dendu seei.

¹⁶ Biga ka sëmbë ta haun ku deseei ta suku bunu u de wanwan, nöô naandë buuja ku hii pei hogilibi dë.

¹⁷ Ma di sëmbë di Gadu da fusutan, nöô a o dë u si nëën libi e. Biga hati fëën o dë limbolimbo, nöô a o ta libi fiifi ku sëmbë. A o ta lesipeki sëmbë. An o a' taangajesi. A o ta a' tjalihati u sëmbë. Hiniwanten a o ta mbei möiti faa heepi sëmbë a soni. An o ta luku taa wan sëmbë hei möön di otowan. An o ta ganjan sëmbë a soni tu. Sô dee sëmbë o libi e, dee abi di fusutan u Gadu.

¹⁸ Nöô dee sëmbë dee lo' u libi fiifi ku sëmbë ta heepi otowan u de libi fiifi ku de na de tu, nöô dee lö sëmbë dë o ta tja di bunu libi u Gadu ko a sëmbë dendu te a hia e.

4

Aki Jakobosi ta lei de taa de musu saka deseei a Gadu basu.

¹ Wë dee sëmbë o, faandi mbei un lo' u kisi toobi ku unu seei sô? Na dee taku pakisei fuunu hati ta manda unu fuun libi dee lö libi dë nö?

² Biga dee soni un ta kë wan ta feni de, nöô hën mbei hati fuunu ta boonu ku unu seei tee un ta mëni fuun kii otowan. Un ta haun ta biinga fuun musu abi wan soni, ma wan ta feni ën möönsö. Nöô hën un ta buja ta feti ta du soni ku unu na unu. Ma di soni mbei wan ta feni ën, hën da fu di wan ta begi Gadu faa da i ën.

³ Nöô ee un ta begi ën wan soni seei, ma wan ta feni ën, fu di wan ta begi kumafa a fiti tu. Biga te un ta begi nöô un ta suku soni fuunu seei musu kisi piizzi, nöô a kaba.

⁴ Dee sëmbë o, un dë leti kuma wan mujëë di disa di manu fëën go ta lobi oto womi. Biga un disa Masa Gadu, nöô hën un go ta lobi dee soni u di goonliba aki dee Gadu an lobi. Wë nöô ee wan sëmbë i ta lobi dee soni dë, nöô ja sabi taa i ku Gadu dë felantima nö?

⁵ Wë unfa un mëni? Un ninga taa u sôsö de bi sikifi a di Buku u Gadu taa:

Di Akaa u Masa Gadu di a buta a u hati aki,
a ta haun o.

Biga an kë oto soni musu ko a u hati möönsö.

Ma a ta biinga ku u

fuu musu dë fëën wanwan vö.

⁶ Sô Masa Gadu a' toobi ku u tjika e, dee sëmbë, „hën mbei a ta heepi u ku ën bunuhati. Nöô di heepi a ta heepi aki, a taanga möön dee taku mëni fuu hati e.

Wan sabi fa a sikifi a Gadu Buku nö? A taa:

Gadu ta saka dee sëmbë dee a' gaan fasi,
ma dee sëmbë dee ta saka deseei dëën
nöô de a ta heepi ku ën bunuhati.

⁷ Nöô hën mbei un musu saka unu seei a di tii u Gadu basu. Un musu feti ku di didibi fu an ko a i hati, nöô a o kule go disa i.

⁸ Pusa go a Gadu e, nöô Gadu seei o pusa ko a i tu.

Un dee sëmbë dee dë ku tu hati, un disa dee hogilibi fuunu e. Un puu dee taku pakisei a unu hati.

⁹ Dee hogi du un bi ta du musu ta hati unu e. Wan musu go sai dë ta lafu, ma un musu ta kai wolo da dee hogi libi fuunu. Wan musu dë ta wai, ma këë fuun musu ta këë.

¹⁰ Un saka unu seei da Masa Gadu e, dee sëmbë, be a hopo unu.

Aki Jakobosi ta taki da de taa de an musu ta kosi otowan ta kuutu soni u de.

¹¹ Nöô dee sëmbë u mi o, fa un ta kosi unu seei ta guunjan unu na unu a baka dë, nöô un musu disa e. Biga te i ta kosi di otowan fii ta si hogi pisi fëën hiniwan juu, nöô hën da i ta sôsö di wëti u Masa Gadu seei taa an bunu. „Biga Gadu bi da u di wëti taa u musu lobi di

otowan fuu. Wë nöö dee wëti u Gadu, na wan sëmbë sa taki ee de bunu ee de an bunu, ma i musu piki de nöö.

¹² Wë biga Masa Gadu hën nöö ta buta dee wëti, nöö hën nöö sa kuutu soni fuu paati adjabëë ku leti da u. Hën nöö sa buta u a sitaafu u dee hogi du fuu, nöö hënseei nöö sa puu u a sitaafu tu. Wë nöö ambë da ju fii ko dë ta kuutu soni u di otowan fii?

Aki Jakobosi ta bai de fu de mëni Gadu a dee soni

de ta du.

¹³ Wë un dee sëmbë dee ta fan dee lö fan aki taa: “Amanjan woo go a sò wan köndë, nöö woo go tan dë wan jaa ta wooko ta bai soni ta sei, nöö woo feni wan gaan hia möni,”

¹⁴ nöö un sootu fan un ta fan dë? Un sabi ee amanjan woon dë ku libi nö? Naa unfa un ta pakisei u di libi fuunu? Biga di libi fuu dë kuma wan sumuku fii si pala sò, nöö ja si ën möön.

¹⁵ Nöö ka fuun fan a di fasi dë, nöö un musu taa: “Ee Gadu kë, nöö sò wan soni mi o du.”

¹⁶ Wan si ö? Di gaan fasi un abi, hën ta mbei un ta njan buka ta konda sòmëni soni a buka. Nöö dee lö pei fan dë an bunu.

¹⁷ Wë nöö sò e, dee sëmbë. Ee wan sëmbë i sabi unfa fii libi bunu ma ja ta libi sò, nöö hën da i du hogi kaa.

5

Aki Jakobosi ta bai dee

guduma möön.

¹ Un dee guduma, un musu bai këë taa un kaba a sösö awaa. Biga di sitaafu juu fuunu ta ko e.

² Dee gudu fuunu kaba a sösö. Kopikopi njan dee koosu fuunu tuu fiaa.

³ Di möni fuunu seei an dë wan wojo soni möön, un butëën dë te a poi. Nöö di poi fëën dë, hën o kuutu unu taa wan bi wooko bunu ku ën.

Nöö fa di gudu fuunu kaba a sösö dë, nöö sò unu seei kaba a sösö tu e. Biga di gihi hati fuunu dë mbei un kisi wan sitaafu kuma te faja ta tjuma i.

Nöö fa un lai dee gudu fuunu a wosu dë, dee sëmbë, wan sabi taa di goonliba aki o kaba djunsu nö?

⁴ Dee sëmbë bi wooko da unu seei un njan dee möni u de tuu fiaa, nöö awaa di këë u de dou a Masa Gadu jesi awaa. Di sëmbë di abi taki a hii mundu liba jei.

⁵ Fa un sai dë, un bi ta libi kumafa un kë a di goonliba aki e. Un bi ta njan ta bebe fuunu, nöö un ko fatu kuma wan fatu kau di de ta kiija ta seeka, fu te juu dou de tjëën go kii.

⁶ Biga dee bumbuu sëmbë u di köndë seei un bi ta buta u de musu kii puu, nöö de an bi mbei möiti möönsö fu de puu deseeri a unu maun. „Nöö fa u dë aki nöö Gadu seepi o seeka unu awaa e. Söö.”

Aki Jakobosi ta fan ku dee biibima u de tai hati.

⁷ Ma nöö un dee biibima dë, un musu tai hati fu tefa Masa Jesosi ko puu unu a dee sitaafu fuunu basu e. Wan si fa dee sëmbë ta paandi goon ta hoi pasensi nö? Te de paandi goon te de kaba, nöö de ta tai hati ta luku di tjuba faa kai nasi di alisi, te juu dou a göö ko lepi u de koti.

⁸ Nöö söseei un musu dë tu e. Wan musu lasi hati, ma un musu ta hoi dou, biga abiti möön Masa Jesosi o toona ko.

⁹ Nöö hën mbei wan musu dë ta kai unu seei në ta guunjan unu na unu e. Ee un du sò nöö woon kisi gaan sitaafu, biga fa mi taki aki, di Gaan Kuutuma seei dë leti a dööbuka kaa ta ko.

¹⁰ Dee sëmbë u mi o, un luku dee fesiten tjabukama dee Gadu bi manda, kumafa de bi ta tai hati ta tja sitaafu, be unu seei ta djeesi de a dee sitaafu ta miti unu tu.

¹¹ Dee sëmbë dë bi tai hati go dou, nöö hën u taa de naki kölöku. Masa Gadu tja de a bunu liba.

Nöö un luku di sëmbë de kai Jopu tu, fa a bi hoi degihati a dee soni dee bi miti ën dë. An bi disa Masa Gadu möönsö. Nöö baka fëën, hën Gadu toona dëen soni te a hia pasa maaka. Biga Gadu abi tjalihati u sëmbë e.

Aki Jakobosi ta lei de pepei soni u de musu du.

¹² Wë nöö dee sëmbë, wan soni mi kë un musu sabi, hën da wan musu tei soni ta soi nëën liba e. Na dee soni u goonliba aki, na dee soni u liba ala, na wan sootu soni seei un musu ta tei ta soi nëën liba möönsö. Ma te un taka aai, a musu tan aai. Te un taa nönö, a musu tan nönö fu Masa Gadu an musu sitaafu unu.

¹³ Nöö ee wan sēmbē fuunu dē ku fuka, nöö be a begi Masa Gadu e. Ee wan sēmbē hati dē ku wai, nöö be a ta kanda ta gafa Gadu.

¹⁴ Ee wan sēmbē dē a unu mindi sikisiki nöö be a kai dee tiima u keiki e, be de ko nēen ko begi dēen nöö de lobi fatu nēen sinkii a Masa nē.

¹⁵ Nöö fa de o begi ku biibi dē, nöö di sikima o ko bunu. Biga Gadu o hopo en. Nöö ee a bi du hogi, nöö Gadu o puu en a bēē.

¹⁶ Hēn mbei mi taki da unu taa un musu fan ku unu seei ta konda dee hogi dee un ta du ku unu na unu, nöö un ta begi da unu seei. Nöö Gadu o kula unu. Biga te wan sēmbē ta libi bunu kumafa Gadu kē, nöö di begi fēen a ta begi Masa Gadu nöö a ta wooko gaan wooko e.

¹⁷ Wē biga luku di fesiten tjabukama u Gadu de kai Elia. A bi dē wan libisēmbē leti kuma u tu. Ma nöö hēn a begi wan begi u tjuba an musu kai. Hēn a tan dii jaa ku sikisi liba longi, tjuba seei an kai möönsō.

¹⁸ Nöö hēn a baka fēen hēn a toona begi u tjuba musu kai, nöö hēn tjuba toona kai a goonliba, hii soni toona nasi baka. „Hēn mbei mi taki da unu taa un musu ta begi e, dee sēmbē.”

¹⁹ Wē dee sēmbē u mi o, ee wan fuunu bi ta waka a di tuutuu lei u Gadu baka te nöö hēn a disa go ta libi takulibi, nöö hēn wan otowan go tei en toona tja ko da Gadu baka,

²⁰ nöö di sēmbē di heepi en dē musu sabi taa a puu wan sēmbē a di sitaafu u didibi faja e, di a bi o kisi. Biga a heepi en u Gadu an musu hoi dee hogilibi fēen a bēē möön.

Da sō a dē e, dee sēmbē.

„Wē nöö mi o tapa di biifi aki. Jakobosi ta manda gaan odi da unu. A tan sō.”

Di fosu biifi u Petuisi

Wan wöutu a fesi.

Di tjabukama de kai Petuisi bi dë wan u dee tuwalufu bakama u Masa Jesosi, dee bi ta waka ta lontu ku ën. Nöo hën sikifi di biifi aki. Nöo a sikifi ën da dee biibima u Masa Jesosi dee dë wakama a oto köndë, faa da de degihati a dee sitaafu dee ta miti de. A taa de musu mëni dee soni Gadu buta da de u de feni a bakaten, nöo de hoi go dou a di biibi. Nöo a taki sômëni soni da de tu unfa sêmbë u Masa Jesosi musu libi.

Aki Petuisi ta manda odi da de.

¹ Dee sêmbë o, mi, Petuisi, ta mbei di pampia aki. Mi da wan u dee Tjabukama u Jesosi Keesitu, nöo mi ta manda di biifi aki da un dee sêmbë u Masa Gaangadu dee dë paajapaaja kuma wakama a dee pepei köndë u goonliba, kuma Pontusi, Galasia, Kapadosia, ku Asia, te kisi Bitinia.

² Fa un sai dë, unu da sêmbë dee u Tata Masa Gaangadu bi sabi gaanduwe a fesi kaa taa woon ko sêmbë fëen. Nöo hën a pii unu tei fuun musu piki di buka u Jesosi Keesitu, be di buuu fëen puu dee hogi du fuunu a unu liba. Fa u dë aki, un ko dë bumbuu sêmbë gbellingbelin a Masa Gaangadu wojo, nöo di Akaa fëen wë heepi unu te un ko sô e, dee sêmbë.

Masa Gaangadu musu dë ku unu e, ta heepi unu gaanfa ku ën bunuhati. A musu da unu kötôhati seei.

Aki Petuisi ta gafa Gadu fu dee soni dee u sabi taa woo feni a bakaten fu di u ta biibi.

³ Un boo ta gafa Masa Gaangadu e, dee sêmbë. Hën da di Tata fuu Masa Jesosi Keesitu ku ën Gadu tu, nöo u musu hopo ën nê. Biga a bi abi gaan tjalihati fuu, nöo hën a tooka u hati mbei u ko wan hii njunjun sêmbë kuma tide pai mii. Fa a weki Jesosi Keesitu baka a dëdë dë, a mbei u ko ta abi wan gaan biibi a u hati di an ta kaba möönsô, taa woo feni libi a Gadu nöömô a bakaten.

⁴ Nöo u sabi tu taa woo feni hii dee soni dee Gadu abi u da u, fu di u dë sêmbë fëen. Nöo dee soni dee woon feni dë, de an dë kuma soni u goonliba aki e. Biga na wan daka seei de o sa poi kaba a sôsô möönsô. De an o lasi di waiti u de möönsô tu, fu wa kai de soni möön. Nöo de dë leti a Masa Gaangadu köndë ala, ka Gadu seei ta tjubi de da u fuu feni de a bakaten.

⁵ Nöo fu di un ta biibi ën hedi, dee sêmbë, nöo a ta tjubi unu ku ën kaakiti fu te di lasiti daka dou. Nöo di juu dë, hii di heepi fëen di a bi abi kabakaba kaa faa heepi u, hën tuu o ko a limbo awaa u sêmbë si.

⁶ Nöo te un ta mëni dee soni dë nöo un musu ta wai e, hii fa un ta tja sômëni pei sitaafu ku fuka a di mindi aki.

⁷ Wë biga dee sitaafu dee un ta tja naandë, de dë kuma wan soni ta pooba unu luku nöo, u sêmbë sa si taa di biibi un ta biibi Masa Jesosi dë wan tuutuun soni. Na sipootu un ta mbei.

Dee sêmbë o, un sabi fa dee sitaafu dë da unu nö? De dë kuma te de ta jô goutu puu kaka, ffi sa puu di gbellingbelin goutu tei. Sô wë dee sitaafu ta heepi di biibi fuunu faa musu ko gbellingbelin. Ma di biibi fuunu dë, a bumbuu pasa goutu gaanfa e. Biga hën an dë wan soni o poi kaba a sôsô möönsô, kumafa goutu ta kaba a sôsô. Nöo ee un ta biibi go dou, nöo woon feni gafa ku nêbai di juu ten Masa Jesosi Keesitu o ko a limbo u sêmbë si di kaakiti fëen di a abi.

⁸ Fa Masa Jesosi sai dë, dee sêmbë, hën da di Sêmbë di wan bi si wan daka, ma tókuseei un ta lobi ën. Hii fa wan ta si ën fa u dë aki seei, ma un ta biibi nëen liba, nöo hën Gadu buta wan gaan wai a unu hati te wan sa kondëen da sêmbë fa a dë.

⁹ Nöo di soni mbei un ta wai sô, fu di Gadu ta heepi unu ta seeka di hati fuunu fu an musu kaba a sôsô. Hën wë da di soni di un bi suku a Masa Jesosi di un ko biibi ën e.

¹⁰⁻¹¹ Wë nöo di heepi Gadu ko ta heepi u a di ten aki, nöo hën wë dee fisiten tjabukama fëen bi ta biinga seei fu de fusutan e, ma de an bi sa fusutëen möönsô. Biga di ten de bi dë a goonliba aki, nöo di Akaa u di Keesitu bi ta ko a de liba, nöo de bi ta konda fa Gadu o heepi u a bakaten aki ku ën bunuhati. De bi ta konda seei fa di Paamusi Könu o ko a goonliba ko tja pena, te bakaten nöo a o kisi sômëni nêbai. Nöo fa de ta fan dee lö soni dë, nöo de bi kë sabi ee na un ten de o pasa, ku andi ku andi musu pasa bifô di lö ten dë o dou.

Ma hii fa de ta suku fini a dee soni dë, ma de an ko sabi de möönsô.

¹² Nöo hën de ko fusutan taa na soni u de de dë, ma de dë fu wi dee sêmbë dee o ko a bakaten aki.

Nöo hën u dë tee di ten aki, nöo hën wë i si Masa Jesosi ko e. Nöo hën dee tjabukama fëen ko konda di Buka fëen da unu te de kaba. Nöo di Buka dë, hën wë da di wan seei soni

di dee fesiten tjabukama bi ta taki. Nöo fa dee sëmbë konda di buka da unu dë, nöo ku di kaakiti u di Akaa u Gadu di a manda kumutu a liba ala ko da u, ku ën wë de kondëen.

Nöo, dee sëmbë, dee soni u ta taki aki, gaan soni de dë e. Biga dee basia u Masa Gaangadu dee ta dë a Gadu Këndë ala seei ta bendi ta luku ee deseei sa sabi soni u de tu.

Aki ta lei u fa u musu libi

di njunjun libi.

¹³ Nöo hën mbei un musu buta ku unu seei, dee sëmbë, fu wan fika gudjuu dë. Un musu tai hati ta buta mëni gaanfa a dee bunu Gadu o da unu ku ën bunuhati a di ten di a o tja Jesosi Keesitu ko a limbo.

¹⁴ Nöo leti kumafa wan mii ta piki ën tata buka a soni, nöo söseei un musu ta piki Gadu buka a soni tu. Wan musu ta nama ku dee lö hogi dee di hati fuunu bi lobi u du di ten wan bi sabi Gadu e.

¹⁵ Wë biga di Sëmbë di kai unu fuun ko nëen aki, a dë wan limbolimbo Sëmbë söndö föutu, nöo sö un musu dë tu e, dee sëmbë. Libi fuunu musu dë gbelingbelin a hii futu.

¹⁶ Biga Gadu bi taki a di Buku taa:
Mi dë limbolimbo söndö föutu,
nöo söseei un musu dë tu.

¹⁷ Dee sëmbë o, fa un ko ta kai Gadu unu Tata aki, hën ta kuutu hii sëmbë makandi a di fa i ta libi. Nöo fëen mbei un musu ta mëni ën nöömö ta lesipeki ën gaanfa, hii di ten un ta libi kuma wakama a goonliba aki.

¹⁸ Wë biga an dë taa wan soni di sa poi kaba a sösö kuma möni sö a tei paka puu unu a di sösö libi di un bi lei a dee gaan sëmbë fuunu e.

¹⁹ Ma di buuu u Jesosi, Keesitu di dii möön hii soni, hën wë paka puu unu. Fa de kii ën dë, nöo a bi dë kuma dee sikafu mii de bi ta kii ta paka paima u hogi du nöömö naandë. Nöo leti kumafa dee sikafu mii bi musu dë gbelingbelin söndö föutu, nöo söseei Masa Jesosi bi dë tu.

²⁰ Wë nöo gaanduwe kaa bifö goonliba mbei, Masa Gaangadu bi buta taa sö a o manda Masa Jesosi ko paka di paima dë da u. Ma tefa di bakaten aki bifö di soni dë ko a limbo fuun sa feni heepi nëen awaa.

²¹ Nöo di nama un ko nama ku Masa Jesosi dë, dee sëmbë, hën heepi unu fuun ko biibi Gadu e. Biga un ko sabi fa a weki Masa Jesosi a dëdë te a tjëen go te a di möön hei kamian a liba ala. Hën mbei un ko ta buta mëni nëen gaanfa taa hii dee soni a bi paamusi unu tuu, woon feni de nöömö.

²² Dee sëmbë o, un bi jei di tuutu lei u Gadu kaa, nöo hën wë i si un ta piki ën tefa hati fuunu ko dë limbolimbo, un ko ta lobi unu na unu söndö ganjan. Ma nöo un musu ta lobi unu seei möön taanga eti e, ku hii unu hati.

²³ Biga un ko feni wan hii njunjun libi awaa kuma wan njunjun mii di de pai. Ma di lö böngö di i si pai unu dë, na libisëmbë böngö e, di sa kaba a sösö, ma di wöutu fu Gadu wë. Hën da di böngö di mbei un feni di njunjun libi dë.

Nöo fa di wöutu u Gadu sai dë, dee sëmbë, a dë kuma wan libilibi soni ta wooko a u hati dendu ta seekëen, nöo an o kaba a sösö möönsö.

²⁴ Biga un sabi di soni di Gadu bi taki. A taa:
Hii libisëmbë tuu dë kuma ahun ta lenguwa jöö sö.
Nöo hii nëbai fu wan libisëmbë dë kuma wan folo ta dë a sabana,
te fii sabi a dëe puu kai kaba a sösö.

²⁵ Ma di wöutu u Masa, hën a ta dë fu nöömö.

Nöo hën wë da di wöutu i si de bi tja ko konda da unu e, dee sëmbë.

2

¹ Wë di un ko jei dee soni dë kaa, nöo un musu disa dee hogi fasi dee un bi abi e, dee takuhati fasi sö, bödjëe fasi, ganjan sëmbë fasi, haun, ku waka njan sëmbë a baka. Un musu puu dee soni dë tuu fiaa a unu libi.

²⁻³ Nöo fa i si i bi tesi luku fa Masa abi bunuhati tjika dë, nöo i musu ta dë nëen baka nöömö leti kuma wan tide pai mii ta hangi di bobiwata fëen mama. Sö un musu ta abi hangi da di wöutu u Gadu fuun musu ta sabi soni fëen. Nöo ee un dë sö, nöo woon nango a fesi seei, te un ko gaangaan sëmbë a di biibi.

Aki ta taki soni u di wosu u Gadu ku di mama sitonu

u di wosu.

⁴ Dee sëmbë, un boo toona mëni di soni di bi dë sikifisikifi a Gadu Buku e. De bi tuwë wan sitonu a kapëe, ma Gadu si ën kuma wan gaan bumbuu soni. Nöo hën a tei ën buta ko di

mama sitonu u di wosu fëen. Ma nöö di Sitonu i si dë, libilibi soni a dë e, dee sëmbë. Biga Masa Jesosi hën wë da di sitonu dë. Ku ën Gadu seti di wosu fëen.

⁵ Nöö fa un ko ta biibi ën dë, nöö unu seei ko kuma wanlö libilibi sitonu tu, di Gadu ta tei ta nama ku Masa Jesosi makandi faa mbei hën wosu. Ma nöö di wosu u ta taki aki, na soni u si ku wojo e. Akaa soni a dë.

Nöö na di wosu nöö Gadu tei unu mbei e, dee sëmbë, ma a tei unu tu fuun ko dë wanlö apaiti sëmbë fëen kuma mindima ta tja peesenti go dëen. Nöö dee peesenti un ta tja go dëen dë, deseei an dë u si ku wojo tu. Soni na akaa fasi deseei dë tu e, nöö de ta suti da Gadu seei, fu di unu ku Jesosi Keesitu nama.

⁶ Nöö di soni u bi taki dë, de bi sikifi ën buta a di Buku u Gadu taa:
Un luku, mi tja wan sitonu go buta a Sion dë.

Ku ën mi o seti di wosu u mi.

Nöö di sitonu dë, a dii möön hii soni.

A dë wan gaan bumbuu sitonu di mi tei apaiti.

Nöö ee wan sëmbë i abi biibi nëen liba,

nöö ja o lasi möönsö fii tja sen a bakaten.

Sö Gadu taki e, dee sëmbë.

⁷ Wë nöö di Sitonu i si de taki dë, gaan bumbuu soni seei a dë tuu da u dee sëmbë ta biibi ën. Ma dee sëmbë dee an kë biibi, nöö „an dë wan wojo soni da de„. De dë kuma dee sëmbë dee di Buku bi taki ta mbei wosu. A taa:

Di sitonu di dee sëmbë dee ta mbei wosu an bi kë seei

te de tuwë a kapëë,

hën ko dë di mama sitonu u di wosu.

⁸ Ma di Buku taki wan oto soni u di Sitonu dë tu taa:

A dë wan sitonu di sëmbë ta naki futu nëen ta kai.

Hën ta tuwë sëmbë.

Wë da sö i si taa a buta kaa taa dee sëmbë dee an ta kë piki di buka u Masa Jesosi, nöö sö de o kaba a sösö.

⁹ Ma unu, wan dë sö e, dee sëmbë. Fa un ko ta biibi Masa Jesosi dë, nöö un ko dë wanlö apaiti sëmbë dee Gadu tei ko fëen seei. Un ko dë a dendu u wan kõnu famii ta tja peesenti go da Gadu. Un ko dë wan föluku u Gadu di dë fëen vö, fuun musu ta konda da sëmbë kumafa a bumbuu tjika, ta gafëen.

Biga a kai unu puu a dungu tja ko a di waiti limbo fëen.

¹⁰ Wan bi dë wan wojo soni a wan ten ala e, dee sëmbë, ma fa u dë aki un ko dë wan apaiti sëmbë fu Gadu gbolu. A di ten ala wan bi si fa Gadu abi tjalihati, ma awa un ko si ën awaa.

Aki ta lei fa u musu libi wan bunu libi ku saka fasi.

¹¹ Un dee lobi mati u mi o, fa u dë aki wan dë goon mii u di goonliba aki möön e, ma un dë wakama nöö. Döösë sëmbë seei un dë. Nöö fëen mbei mi begi unu baa taa dee hogi soni dee libisëmbë ta hangi u du, wan musu ta da de pasi a unu libi möönsö. Biga de ta biinga u poi di hati fuunu kaba a sösö.

¹² Ma unu musu ta libi bunu a dee sëmbë dee na ta biibi naandë wojo e. Nöö fa de o ta kosi unu taa un ta du hogi dë seei, ma de o ko si gbelin taa bumbuu soni nöö un ta du. Nöö bakaten de o ko ta gafa Masa Gadu fuunu hedi a di daka di a buta faa ko a u.

¹³ Fa un ko nama ku Masa dë, nöö un musu ta saka da hii dee tii dee lanti buta e. Un musu ta saka da di kõnu biga hën da di möön hei wan.

¹⁴ Nöö un musu ta saka da dee takima tu, dee a pii tei buta a kamiankamian. Biga di soni mbei a buta de, fu de musu ta sitaafu dee sëmbë ta du hogi, nöö de gafa dee sëmbë ta du bunu.

¹⁵ Gadu kë fuun ta libi bunu e, dee sëmbë. Biga te un ta libi sö, nöö dee sëmbë dee ta fan söndö fusutan ta kosi unu dë, nöö de o ko dë pii. Biga de o ko si taa sösö soni de ta taki.

¹⁶ Fa Masa Gadu puu unu a dee pepei wëti basu buta ko fii dë, nöö un musu libi kuma fiima tuu. Ma ja musu dë ta du hogi fu di i kumutu a wëti basu hedi, kwetikweti. Ma be i toona ta saka i seei da Gadu kuma wan saafuma fëen.

¹⁷ Nöö i musu ta libi a wan lesipeki fasi ku hii sëmbë. I musu ta lobi dee otowan dee ta biibi Masa Jesosi kuma i. Nöö i musu ta fëëë Masa Gaangadu tu e, fu wan du na wan soni di an kai ku ën. I musu ta lesipeki kõnu ta luku ën fu wan hei sëmbë tu.

¹⁸ Nöö mi kë taki wan soni da un dee saafuma dee ta wooko da wan goonliba masa. Mi taki e, un musu ta lesipeki dee masa fuunu gaanfa e, dee sëmbë. Un musu ta saka a de basu. Nöö fa mi fan dë, na dee ta libi bunu ta abi pakisei a unu liba nöö e, ma dee ta libi hogi ku unu tu.

¹⁹ Wë biga ee wan sëmbë i ta kisi sitaafu di ja bi musu kisi ma i ta tjëen ku pasensi fu di i ta mëni Gadu hedi, nöö hën da i ta libi seei kumafa Gadu kë.

²⁰ Ma ee i bi du hogi nöö hën de fon i fëen hedi, nöö i tjëen ku pasensi fu di i sabi taa hogi i bi du tuu, nöö di dë an dë gaan soni e. Biga i seei suku ën. Ma ee bunu nöö i ta du nöö i kisi sitaafu fëen, nöö hën i tjëen söndö guunjan, hën da i libi kumafa Gadu kë.

²¹ Biga fa Gadu kai unu fuun ko sëmbë fëen dë, nöö a fiti fuun tja sitaafu ku pasensi e, dee sëmbë. Biga „Masa Jesosi“, Keesitu seei bi tja sitaafu fuu hedi söndö guunjan, nöö fëen mbei u musu ta tjëen sö tu. Nöö te u du sö, hën da u ta waka nëen baka a di lö futu dë tu.

²² Fa Masa Jesosi sai dë, a libi leti kumafa di Buku bi taki fëen e, taa:

Hën an bi du hogi wan daka.

Na wan ten seei a taki ganjanjan soni.

²³ Biga di dee sëmbë bi ta kosi ën ta dëen gaan buka ku gaan sen dë, nöö an jabi buka kosi de möönsö e. Di de du hogihogi ku ën, an bë wojo da de möönsö tu, ma a disa de da di Sëmbë di ta kuutu a wan leti fasi.

²⁴ Nöö fa i si a tja dee hogi du fuu nëen sinkii a di lakpa pau dë, nöö wa dë a de basu möön e. U dëdë da de, fuu sa toona libi wan bunu libi awaa.

Dee sëmbë o, dee maaka dee Masa Jesosi kisi nëen sinkii dë, de wë kula unu e, mbei un ko bunu.

²⁵ Fa un bi sai dë, un bi dë leti kuma wanlö sikapu na abi tiima. Sö un bi ta waka fanjanfanjan tjika. Ma fa u dë aki un ko feni di leti sëmbë di fu tii unu. Nöö di Sëmbë dë, hën ta luku di hati fuunu be a dë tololoo a pasi.

3

Aki ta lei fa manu ku mujëe musu libi ku deseai.

¹ Nöö awaa mi kë fan ku un dee mujëe dë ku manu taa be un ta saka unu seei a dee manu fuunu basu e. Nöö ee wan fuunu sai dë hën manu an piki di buka u Gadu eti, nöö a o bia piki ën söndö i fan ku ën.

² Biga a o si taa i ta libi wan gbelingbelin libi ku lesipeki u Gadu.

³ Nöö fa i si un ta beei di uwii fuunu a dee peipei fasi dë, so juu un ta bisi gaan waiti koosu, ee nasö goutu soni a unu sinkii, nöö na a dee lö soni dë un musu suku gafa e, dee mujëe.

⁴ Ma di gafa fuunu musu dë a di fa i hati dë. Te i ta libi a wan saapi fasi, pii fasi sö, hën da di soni Gadu ta kai gaan waiti soni e. Nöö di waiti dë an o saka möönsö.

⁵ Sö wan waiti dee mujëe u fesiten bi abi kaa, dee bi dë apaiti da Gadu ta mëni ën fu de feni wini nëen a bakaten. Fa de bi sai dë, nöö de bi ta saka da dee manu u de.

⁶ Biga luku fa Sala bi ta saka dëen manu Abahamu ta kai ën “Masa”. Nöö ee un ta libi a sö wan leti fasi nöö woon ko ta djeesi Sala kuma unu da mii fëen. Nöö an o dë fuun ta dë fëeëfëeë.

⁷ Nöö un dee womi dee dë ku mujëe, un musu ta fii da dee mujëe fuunu e. Un musu ta lesipeki de fu di de da di möön suwaki wan. Wë biga fa un sai dë, unu ku de tuu o feni di libi u Gadu makandi di a o da unu ku ën bunuhati fu di un dë sëmbë fëen. Nöö te un ta libi bunu ku dee mujëe fuunu, nöö Gadu o piki dee begi fuunu tu.

Aki ta lei taa a möön bunu fii tja sitaafu fu wan soni di ja du, möön leki i tjëen fu di i du hogi.

⁸ Nöö awaa mi o fan ku hii unu tuu taa be un ta libi makandi ku wan hati e. Un musu ta fii ku dee otowan fuunu ta lobi unu seei kuma baaa ku baaa. Un musu ta abi tjalihati da unu na unu, ta libi ku sakafasi.

⁹ Ee wan sëmbë du hogi ku i, ja musu du hogi ku ën baka e. Ee wan sëmbë kosi i, disëen. Na toona kosi ën baka, ma begi Gadu dëen be a feni bunu. Biga sö Gadu bi kai i fii libi, dee sëmbë, nöö joo feni bunu nëen.

¹⁰ Biga wë haika fa di Buku taki. A taa:

Ee wan sëmbë i kë abi piizii ku di libi fii,

nöö i musu ta duwengi i seei fu ja fan taku fan.

Ee i kë u di libi suti da i,

nöö i musu këni fu ja ganjan sëmbë ku buka.

¹¹ I musu kaba ku hogi du, nöö i bia ta du bunu.

I musu ta suku fii dë fiifii ku hii sëmbë.

A di dë baka fii ta biinga nöömö.

¹² Biga Gadu ta luku dee sëmbë ta libi bunu nëen wojo faa heepi de,

nöö a dë setiseti jesi faa jei dee begi u de.

Ma di sëmbë di ta du hogi,

hën a o bia baka da.

Sö di Buku taki e.

¹³ Wë be mi hakisi unu wan soni, dee sëmbë. Ee i ta biinga nöömö fii ta du bunu wanwan, nöö ambë da di sëmbë di o du hogi ku i?

¹⁴ Ma etisee ee i kisi sitaafu fu wan bunu soni di i du hedi, nöö hën da Gadu naki i kôlôku e.

Ja jei fa di Buku taki nö? A taa:

Na fëëë libisëmbë te de ta bë wojo da i e.

Na panta da de seei.

¹⁵ Ma Masa Jesosi Keesitu hën nöö fuun ta mëni a wan apaiti fasi a unu hati, dee sëmbë, biga hën da di Masa fuu. Hën da Gadu seei.

Nöö i musu ta dë kabakaba hiniwanten fu ee wan sëmbë hakisi i taa: “Unfa i du ta pakisei taa joo feni wini a bakaten?” nöö i musu sabi fa u piki ën. Ma ja musu piki ën ku gaan fasi e, ma ku saapi fasi, ku lesipeki.

¹⁶ Biga hati fii musu ta dë limbolimbo nöömö a hii futu.

Fa i ku Jesosi, Keesitu ko di wan dë, dee sëmbë, nöö i musu ta libi bunu nöömö e. Nöö te i libi sö, nöö sen musu u kisi dee sëmbë dee bi ta suku u poi unu në fu takuhati fasi dë. Biga de o si taa sösö de bi ta du.

¹⁷ Dee sëmbë o, ee Gadu si taa a fiti fii tja sitaafu, nöö a möön bunu i tjëën fu wan bunu soni di i du hedi, möön leki fu wan hogi soni di i du.

¹⁸ Biga Jesosi, Keesitu seei bi tja sitaafu tee fa de kii ën dë, hii fa an bi du hogi wan daka. Fa a dëdë dë, nöö dee hogilibi fuunu wë a paka di wan pasi dë fu nöömö e. Di Bunulibima dë hën tja sitaafu a u dee takulibima aki kamian, faa sa tja u ko a Gadu.

Fa de kii Masa Jesosi dë, dee sëmbë, a dëdë tuu, ma di akaa fëën hën a fika ku libi.

¹⁹⁻²⁰ Nöö hën a go konda di buka u Gadu da dee akaa u dee sëmbë bi dëdë a di ten u Noa, ka de bi go dë a di kamian ka de an sa kumutu möön. Dee sëmbë dë, de an bi kë piki di buka u Gadu a di ten di Noa bi ta mbei di gaan boto. Hii fa Gadu bi ta wasiköi de ta hoi pasensi da de seei, ma nöö de an bi kë piki möönsö. Fëën mbei aiti sëmbë nöö bi fika ku libi, dee na dëdë a wata a di ten dë.

²¹ Nöö hën di wata dë, hën da wan soni ta lei u fu di dopu di u ta dopu fa u dë aki. An dë taa sundju a ta puu a u sinkii e, ma a ta lei sëmbë taa u mbei buka ku Gadu ku wan limbolimbo hati, fuu sa feni heepi nëën. Nöö di heepi dë, u sa feni ën fu di Jesosi Keesitu bi toona weki baka a dëdë.

²² Nöö di a weki baka, hën a subi go tee a liba ala e, nöö awa a dë a di kaba heima kamian a letimaun së u Gadu. Nöö hii dee basia u Masa Gaangadu köndë tuu, ku hii takima, te kisi ku hii dee kaakiti u mundu tuu fiaa dë nëën basu fa u dë aki. Hën abi taki a de liba.

4

Aki ta lei fa wan njunjun libi

dë fanöudu tjika.

¹ Söö. Wë dee sëmbë, kumafa u taki dë, Jesosi, Keesitu hën tja sitaafu nëën sinkii. Nöö sö nöö unu seei musu dë kabakaba u tja sitaafu tu e. Wë biga te i ta tjëën söndö guunjan fu di i ta mëni Masa Jesosi hedi, nöö a o ta seeka di hati fii te nöö joo ko kaba seei ku hogi du.

² Nöö dee taku hanga ta ko a u libisëmbë hati, ja o dë a de leiki möön, ma joo ta dë a Masa Gaangadu leiki fu hii di libiten fii di fika da i a goonliba aki. Fa a kë fii du, nöö sö joo du.

³ Biga un bi ta libi te tjika kaa kumafa dee sëmbë an sabi Gadu ta libi e. Un bi ta du fanafiti soni a di së u manu ku mujëë. Un bi ta miti makandi ta bebe ta dööngö ta bai ta kai olo ta booko Gadu wëti tee, ta begi dee soni dee an dë fanöudu fuun begi. Dee lö libi dë wë un bi ta libi.

⁴ Ma fa u dë aki, wan ta libi sö möön. Nöö a ko bigi seei da dee sëmbë unu ku de bi ta libi dee lö libi dë makandi. A ko fika de ta luku unu kuma wan hii oto sëmbë fu di wan ta kule go mökisi ku de möön a dee peipei hogi de ta du. De ko ta kosi unu seei.

⁵ Ma de musu fu piki di Sëmbë nöömö e, di dë kabakaba fu kuutu hii sëmbë, dee dëdë wan ku dee libi wan tuu.

⁶ Fëën mbei di buka u Masa Jesosi bi konda da dee sëmbë dee dëdë kaa e, fu aluwasi fa de bi kisi sitaafu dëdë a libisëmbë fasi seei, ma nöö di akaa u de sa feni libi a Gadu.

Aki ta lei fa i musu wooko

ku dee köni Gadu da i.

⁷ Dee sëmbë o, fa u dë aki di ten ko zuntu u hii soni musu kaba, nöö un musu dë ku fusutan e, fuun sa begi Gadu a wan bumbuu fasi.

⁸ Ma di gaan soni, hën da un musu ta lobi unu na unu makandi gaanfa. Biga ee i lobi wan sëmbë, nõö ee a ta du sëmëni soni seei dee an ta kai, ma nõö ja o si de biga i lobi ën.

⁹ Nõö un musu ta kisi unu seei ta hoi a wosu ku piizii e, sëndö guunjan, dee sëmbë.

¹⁰ Nõö fa Masa Gaangadu paati dee kõni fëen da unu dë, hiniwan fuunu musu ta wooko ku di fëen a wan fasi di ta heepi otowan e. Biga a da unu de peipei ku ën bunuhati, nõö un musu ta wooko ku de a wan futoou fasi.

¹¹ Kuma ee wan sëmbë i abi di kõni fii ta konda Gadu wöutu da sëmbë, nõö i musu fan gbelingbelin be de sabi taa Gadu wöutu seei di dë. Ee wan sëmbë i ta heepi sëmbë a soni, nõö ja musu du ën ku i seei kaakiti. Ma i musu du ën ku di kaakiti u Gadu. A hii dee lö soni dë tuu, Masa Gaangadu hën nõö musu kisi gafa e. Biga hën wë ta da u dee kõni fu di u nama ku Jesosi Keesitu. Fa a sai dë, hën nõö musu feni hii nëbai ku hii kaakiti fu nõömö teego. A tan sô.

Aki ta taki soni u sitaafu möön.

¹² Wë un dee lobi sëmbë u mi dë, wan musu tei di sitaafu un ta tja naandë u wan gaan soni e, hii fa a hebi seei. Wan musu luku ën kuma wan soni di an bi musu miti unu.

¹³ Ma be un ta wai seepi. Biga un ko ta fii makandi ku, Masa Jesosi, Keesitu a dee sitaafu dee a bi tja. Nõö tee di juu ten dou faa ko a limbo fu hii sëmbë musu si di gaan waiti fëen di a abi, nõö woon ko ta wai gaanfa seei awaa.

¹⁴ Ee sëmbë kosi unu fu di un nama ku Masa Jesosi Keesitu hedi, nõö hën da Gaangadu naki unu kõlöku e, dee sëmbë. Wë biga di nëbai Akaa fëen seei, hën wë dë a unu liba dë.

¹⁵ Ma nõö dee sitaafu dee un ta tja dë, de an musu dë fu di i bi kii sëmbë e, ee nasö fu di i bi fufuu. An musu dë tu fu di i ta hulu sëmbë soni hedi, ee nasö fu hiniwan sootu pei hogi i sa du. Na fu dee lö soni hedi un musu kisi sitaafu e, dee sëmbë.

¹⁶ Ma ee fu di un nama ku Masa Jesosi Keesitu hën abi di sitaafu de ta sitaafu unu dë, nõö sen an musu kisi unu fu di dë hedi e. Ma be i ta gafa Gadu nõö fu di a si taa i waiti tjika u ta tja di në taa i nama ku Masa Jesosi.

¹⁷ Fa u dë aki, nõö di ten kisi fu di kuutu u Gadu musu seti. Nõö ku u dee sëmbë fëen wosu dendu fosu wë a o seti ën. Wë nõö ee u dee sëmbë fëen seei a ta sitaafu fa u dë aki, nõö dee sëmbë dee an kë piki ën buka wë? Na di u de o möön hebi nõö?

¹⁸ A dë leti kumafa de bi sikifi a di Buku taa:

Ee dee sëmbë Gadu ta luku nëen wojo fu bumbuu sëmbë,
 ee de musu tja sô wan gaan sitaafu
 ufö Gadu sa heepi de, puu hogi a de hati,
 nõö dee oto sëmbë wë, dee an dë a Gadu soni seei,
 ku dee hogilibima.

Di u de an o möön hebi u tja nõö?

¹⁹ Nõö da sô e, dee sëmbë. Ee Masa Gadu kë fuun musu ta tja sitaafu ufö, nõö un disa unu seei nëen maun nõö e, be un ta du bunu nango nõömö. Biga hën mbei unu, nõö a dë wan Sëmbë di i sa abi futoou nëen liba nõömö.

5

Aki ta taki soni u dee sikapu u Gadu ku dee tiima u de.

¹ Awa mi kë fan ku unu dee sëmbë dee ta dë tiima fu otowan. Fa mi dë aki, miseei dë wan tiima tu e, hën mbei mi sa feni pasi u fan ku unu sô. Biga miseei bi si ku miseei wojo fa, Masa Jesosi, Keesitu bi tja sitaafu di a bi dë a goonliba aki. Nõö te di juu kisi fu di waiti fëen di a abi musu ko a limbo u hii mundu si, nõö miseei o dë a dendu ta njan di piizii dë tu.

² Nõö mi taki e, taa un musu ta luku dee sëmbë u Gadu bunu, dee dë a unu maun dë. Un musu dë da de kuma wan sëmbë ta luku sikapu ta tja de buta a pasi tololoo fu an kaba a sôsö. Sô un musu ta dini de tjika. Nõö wan musu ta du ën a wan duwengi fasi e, ma be un ta du ën ku piizii, ku wai hati seei. Biga sô Gadu kë. Nõö wan musu du ën tu fu di un giuu u möni hedi, ma fu di un abi wan gaan hanga a unu hati fu heepi sëmbë.

³ Fa Gadu buta dee sëmbë a unu maun fuun ta luku de dëen dë, nõö wan musu ta pëe basi a de liba e, ma be un ta libi ku de a wan suti fasi fu de sa djeesi unu.

⁴ Nõö te di Möön Gaan Sikafuma ko a limbo u hii sëmbë si ën, nõö woon kisi wan gaan paima nëen.

Dee sëmbë o, wan sabi fa de ta du te wan sëmbë wini a wan fia kule nõö? De ta bisi ën wan uwii kaapusa ta wai ku ën fu di hën da di winima. Sô wan paima di sëmbë dë ta kisi. Ma di paima fuunu di woon kisi a bakaten, a o möön waiti gaanfa möön di uwii kaapusa u di winima dë e, biga di fuunu an o dëe kaba a sôsö möönsö.

⁵ Nõö awaa mi o taki wan soni da un dee kijoo mii tu taa un mëni dee sëmbë dee dë gaan wan fuunu e, fuun saka unu seei a de basu. Nõö hiniwan daka un musu ta abi saka fasi da

unu na unu, kuma wan koosu di i lo' u ta bisi hiniwan daka, an ta kumutu a i sinkii. Sö di sakafasi musu dë gaan soni da unu tjika. Wë biga a dë a di Buku taa:

Gadu dë felantima u dee sëmbë dee abi gaan fasi,
ma dee sakafasi sëmbë a ta heepi ku ën bunuhati.

⁶Nöö fëën mbei i musu saka i seei a Masa Gaangadu basu, be a tii i ku ën kaakiti maun. Nöö te di juu kisi nöö hënseei o hopo i.

⁷Nöö be i tuwë hii dee fuka fii tuu da Gadu e, dee sëmbë, biga a a' toobi ku i.

⁸Nöö mi taki e, un musu dë setiseti ku wojo limbo. Biga di gaan felantima fuunu de kai di didibi ta waka zuuu sö ta lontu leti kuma hogimbeti ta suku ambë a sa feni faa tënë pisipisi njan.

⁹Nöö i musu abi biibi a Gadu fii sa taanpu tuwë gogo dëën e, be an feni i kisi.

Fa un ta tja sitaafu dë fu di un ta biibi ën hedi, nöö na unu nöö ta tja dee sitaafu dë e, dee sëmbë. Sö nöö dee otowan fuunu dee ta biibi Masa a kamiankamian a di goonliba aki ta tja de tu.

¹⁰Nöö di Gadu fuu di abi hii bunuhati o dë ku unu e. Hën bi kai unu fuun ko feni di waiti fëën di ta dë u nöömö, fu di un ko nama ku Jesosi Keesitu. Nöö dee sitaafu an o dë u nöömö e, dee sëmbë, ma de o dë u wan pisiten nöö. Nöö baka fëën, nöö Gadu o da unu böö. A o mbei un ko taanga gingin a di biibi, kuma wan sitonu posu di an sa hön kai.

¹¹Fa Gadu sai dë, hën nöö da di Gadu di abi kaakiti fu nöömö e. A tan sö.

Aki Petuisi ta tapa di biifi.

¹²Fa mi ta mbei di biifi da unu aki, dee sëmbë, nöö Silifani di mi ta si u wan futoou sëmbë fuu, hën wë heepi mi sikifi ën. Nöö mi mbei ën a wan sati fasi sö fuun feni degihati nëën. Biga dee soni mi sikifi aki, de ta lei unu di bunuhati u Gadu fa a dë tuutuu soni tjika, nöö un musu taanpu nëën gingin e, dee sëmbë.

¹³Nöö dee biibima u Masa Jesosi dee ta ko makandi a Babilon, dee Gadu bi pii tei leti kumafa a tei unu, nöö de ta manda gaan odi da unu e, ku Maikusi di mi ta si kuma mi seei miii.

¹⁴Nöö un da unu na unu gaan odi e, ta baasa unu seei makandi a wan lobi fasi.

Nöö sö e, dee sëmbë. Un musu dë ku kötôhati, hii un dee sëmbë tuu dee ko nama ku Jesosi Keesitu. A tan sö.

Di u tu biifi u Petuisi

Wan wöutu a fesi.

A di biifi aki, Petuisi bai dee biibima u Masa Jesosi a dee peipei lei sëmbë ta tja ko ta ganjan de dë. Biga so sëmbë ta lei de taa Masa Jesosi an o toona ko möön, nöö de sa libi u de kumafa de kë.

Ma Petuisi taa ee de libi hogilibi, nöö de o kisi sitaafu fëën nöömö te di kuutu daka u Gadu dou. Hën mbei de musu biinga u de libi kumafa Gadu kë.

Aki di biifi seti.

¹ Söö. Wë dee sëmbë, mi Simon Petuisi ta mbei di pampia aki. Fa mi dë aki, mi dë wan futuboi fu Jesosi Keesitu, biga mi da Tjabukama fëën. Nöö mi ta mbei di biifi aki da un dee sëmbë dee ko ta biibi Masa Jesosi. Nöö mi sabi taa di biibi fuunu dë, a dë wan gaan bumbuu soni seei da unu, leti kumafa a dë da u tu.

Nöö di soni mbei u ko ta biibi, dee sëmbë, fu di di Gadu fuu di u ta dini aki ku di Heepima fuu, Jesosi Keesitu, ta wooko ku leti. „De an ta luku taa wan sëmbë bunu möön otowan,„ nöö hën wë mbei u ku unu tuu ko ta biibi ën makandi.

² Wë nöö fa un ko sabi Masa Gadu ku Masa Jesosi dë kaa, nöö un musu ko sabi de möönmöön eti e. Biga möön un ko sabi de, nöö möön de o dë ku unu ku de bunuhati ta da unu böö.

Aki ta lei fa u musu libi fu di Gadu kai u ko sëmbë fëën.

³ Nöö mi taki e, dee sëmbë, di fa Masa Gadu abi kaakiti tjika dë, nöö a da u hii soni u abi fanöudu fuu sa abi libi fu teego, hën tu fuu sa libi a wan leti fasi nëën wojo a goonliba aki. Nöö fu di u ko sabi ën, hën mbei a da u dee soni dë. Biga hën kai u fuu sa kisi di waiti fasi di hënseei abi, nöö a kai u tu fuu ko bumbuu sëmbë a hii fasi leti kumafa hënseei dë.

⁴ Wë nöö di u dë a dendu u dee soni dë kaa, nöö Gadu paamusi u sëmëni gaan bumbuu soni e. Nöö ee u tei dee soni a paamusi u naandë ta libi ku de, nöö woo ko kisi di fasi u Gadu a u libi. Nöö dee poipoi libi u goonliba aki an o feni u kisi möönsö, biga wa o ta mëni de seei fuu kë de.

⁵ Dee sëmbë, fa i si un ko ta biibi Masa Jesosi dë, nöö an tjika eti e. Ma i musu biinga fii libi bunu a hii futu. Nöö na di dë nöö, ma i musu biinga tu fii sabi soni „u Gadu,“ möön fini.

⁶ Nöö na di dë nöö, ma i musu biinga fii tii i seei a soni tu. Nöö na di dë nöö, ma i musu biinga fii ta abi tiahati a soni go dou. Nöö na di dë nöö, ma i musu biinga fii ta mëni Gadu a hii soni di i ta du.

⁷ Nöö na di dë nöö, ma i musu biinga fii libi ku dee otowan fii kuma baaa ku baaa. Nöö na di dë nöö, ma i musu biinga fii lobi di otowan fii te dou söndö ganjan e.

⁸ Biga ee dee lö soni u kai dë ta göö ta ko möönmöön a di libi fil, nöö di fa i ko sabi Masa Jesosi Keesitu dë, nöö an o dë u söso. Ma a o tja gaan wini ko da Gadu.

⁹ Ma ee dee lö soni dë an dë u sëmbë si a i libi, nöö hën da ja a' fusutan. I dë kuma bookowojoma, ja sabi naasë i nango, kuma i fëëkëtë taa Gadu bi wasi dee hogi du fii puu a i liba.

¹⁰ Dee sëmbë, wan si taa Masa Gaangadu kai unu tei fuun ko sëmbë fëën nö? Wë nöö un musu biinga be a dë sö tuu a unu libi fu sëmbë si e. Biga te un biinga ku dee soni u taki dë, nöö wan o kai kumutu a di pasi u Gadu möönsö.

¹¹ Nöö te di juu dou, nöö de o tei unu ku gaan wai seei a di köndë ka di Heepima fuu Masa Jesosi Keesitu dë kënu ta tii fu nöömö.

¹² Ma fa mi ta fan aki seei, dee sëmbë, ma mi sabi taa un sabi dee soni dë kaa e. Biga un ta hoi gingin a dee tuutu soni u Gadu dee un bi kisi. Ma tökusee mi o toona ta taki de da unu a bakafutu nöömö.

¹³ Nöö a bunu tu fu mi toona ta mëni unu a dee soni de fu sö langa libi dë a mi sinkii eti.

¹⁴ Biga wë mi sabi taa abiti möön nöö di sinkii u mi aki o go fika a wan së ala. Sö Masa Jesosi Keesitu lei mi limbolimbo kaa.

¹⁵ Nöö fëën mbei mi o ta biinga seei fu te di ten mi go, nöö dee soni aki musu fika da unu, un ta mëni nöömö.

Aki Petuisi ta taki fa a bi si

di hei u Masa Jesosi.

¹⁶ Dee sëmbë o, wan sabi fa u bi konda da unu kumafa Masa Keesitu Jesosi abi kaakiti tjika nö, ku fa a o toona ko a di goonliba aki? Wë nöö dee soni naandë, na mindimindi soni

u bi taki da unu e. Nöo na libisëmbë kõni u bi tei taki de da unu tu, kwetikweti. Ma u seei bi si di hei fëen ku di kõnufasi fëen di a abi ku u seei wojo.

¹⁷⁻¹⁸ Biga di a bi dë a goonliba aki, nöo u ku ën bi dë makandi a di kuun liba naandë. U seei jesi bi jei limbolimbo kumafa di tóngö bi kumutu a liba ala fan ku u. Di juu dë, hën Tata, di da di gaan nëbai Gadu fu mundu, bi dëen gaan hei di a taa: “Wan si di lobi Womi Mii u mi aki nö? Libi fëen ta kai ku mi tee.”

Sö wan tóngö kumutu a di kaba hebi kamian ala e, nöo u bi dë leti dë di di soni pasa.

¹⁹ Wë nöo fa u si di soni dë, dee sëmbë, nöo dee soni dee tjabukama bi sikifi a fesi, de tuu ko dë möön limbo da u awaa. Nöo a o bunu da unu tu ee unu seei tei dee soni dee tjabukama bi sikifi ta pakisei. Biga de o dë da unu kuma wan faja ta sëndë a dungu ta lei unu di pasi, fu tee di daka Masa Jesosi toona ko. Nöo a di daka dë, nöo hii fusutan fuunu tuu o ko limbo seei gbegedee, kuma di gaan teeja di ta tja didia ko.

²⁰⁻²¹ Nöo wan soni unu musu sabi gbelingbelin, dee sëmbë, taa dee soni dee tjabukama u Gadu bi sikifi buta a Gadu Buku, nöo na wan u de de bi sikifi ku deseeri kõni e. Nönö. Ma fu di dee tjabukama bi dë apaiti sëmbë u Gadu, nöo hën di Akaa fëen ko a de liba hën de sikifi de. Nöo sö.

2

Aki ta lei taa te i du hogi,

nöo joo kisi sitaafu fëen.

Jud. 3-13

¹ Ma nöo dee sëmbë, fa i si u bi taki u dee fesiten tjabukama u Gadu dë, nöo ganjansëmbëma bi dë leti a de dendu dë e, ta mbei taa de ta tja Gadu buka tu. Nöo leti sö nöo ganjan leima o dë a unu mindi dë tu, nöo sapisapi de o ta tja dee lei u de ta ko fu de kaba sëmbë a sösö puu a Gadu pasi.

Ma fa dee lö leima o sai dë, libi u de o ta lei taa Masa Jesosi an bi puu de a hogilibi basu eti e. Nöo fëen mbei hesihisi seei de o hai di sitaafu u Gadu ko a de liba.

² Biga sëmëni sëmbë o bia ko ta waka a de baka ta libi di wan seei poipoi libi, sensen wan, di de ta libi naandë. Nöo a di fasi dë, de o ta mbei sëmbë ko ta kosi dee bumbuu lei u Gadu dee a buta da u aki.

³ Fa i si dee lö leima sai dë, langahati tö nöo de abi sö, nöo de o ta mindi sëmëni soni ta taki fu de sa feni soni a unu njan. Ma nöo mi taki da unu taa di sitaafu di de o kisi a Gadu, a bi dë gaanduwe a de liba zëngëe dë kaa, kuma lakpë. Nöo soni an o tapëen fu an kai a de liba.

⁴ Biga na dee basia fëen kõndë seei Gadu bi disa söndö da sitaafu e, di de bi booko hën wëti. A tuwë de go a di gaan sitaafu kamian a wan dungudungu baaku dendu tapa buta dë, fu te di daka dou, nöo a kuutu de da sitaafu.

⁵ Nöo söseei tu, a di ten u Noa Gadu an bi disa dee sëmbë dee bi libi hogi nëen wojo. A bi sitaafu de e. Biga a singi hii di goonliba tuu pii, kaba dee hogi sëmbë naandë faa puu. Noa ku dee sëbën sëmbë fëen wanwan nöo bi fika. Nöo di soni mbei Gadu tjubi de, biga Noa hën bi ta konda da dee sëmbë u di ten dë fa u de musu libi bunu a Gadu wojo.

⁶ Söseei tu, Gadu an bi disa de tu kõndë de kai Sodom ku Gomola söndö da de sitaafu e. A tjuma de seei gililili fia te a fika sö sö sindja, fu dee hogi sëmbë u dee kõndë dë hedi. Nöo a di fasi dë a buta wan maaka da dee oto sëmbë dee o ko a baka, be de tei kõni a de taa ee deseeri ta poi Gadu wëti nöo söseei a o sitaafu de tu.

⁷ Di juu dë, nöo Lotu wanwan tö nöo a bi puu, biga hën bi ta libi a wan leti fasi a Gadu wojo. Fa a bi dë a dee sëmbë mindi dee bi ta libi söndö wëti naandë, nöo a bi dë fukafuka a hati seei fu dee gaan hogi sensen libi de bi ta libi dë hedi.

⁸ Biga hënseei bi ta si ku ën wojo, a ta jei ku ën jesi daka na daka dee soni de ta du, nöo dee poipoi libi u de naandë bi ta da di bumbuu sëmbë dë gaan fuka seei nëen hati. Nöo hën Gadu puu ën fu an musu kisi sitaafu mökisi ku dee hogilibi sëmbë naandë.

⁹ Nöo sö i ta si taa Gadu sabi fa faa puu dee sëmbë dee ta libi bunu nëen wojo fu de an kisi sitaafu. Ma nöo a sabi tu, fa faa hoi dee sëmbë dee ta libi hogi nëen wojo, buta de fu tee di daka dou faa kuutu de da de di sitaafu di de bi musu kisi awaa.

¹⁰ Ma nöo dee sëmbë dee o kisi di möön gaan sitaafu, nöo de da dee sëmbë dee ta hopo deseeri ta tuwë fu de pikii dee gaan poipoi soni de hati ta kè du. Nöo di soni mbei de o kisi sitaafu sö, fu di de an ta kè dë a tii basu möönsö.

Aki ta taki soni u dee ganjansëmbëma.

Nöo dee poipoi leima u ta taki aki, un be mi konda soni u de da unu. Fa de sai dë, nöo de abi degihati e. Gaanfasima seei de dë. De an ta fëëe na wan wojo soni seei. Biga dee gaan hei tiima u goonliba aki te kisi dee u mundu ala tuu de ta kosi. Sö de abi degihati tjika.

¹¹ Ma nöö dee basia u Gadu Köndë, hii fa de abi kaakiti ku taki möön dee sëmbë u ta taki aki, ma de an o kosi dee lö hebi tiima dë e. Na wan daka de o kaagi de da Gadu. „Biga de sabi di kaakiti u de.”

¹² Ma dee taku leima mi ta taki aki, de, de aan toobi. De ta sösö hii soni te dou ku dee soni dee de an ta fusutan tuu.

Fa dee leima sai naandë, de dë leti kuma hogi mbeti e, biga de an ta du soni ku pakisei. De ta du di soni de kë du nöö a kaba. Nöö fa de ta du hogi ku sëmbë ta poi de libi kaba a sösö tjika dë, nöö a fiti u de kisi de kii tu, kumafa de ta kii takumbeti.

¹³ Nöö mi taki da unu, taa te wan daka Masa Gadu o kaba de a sösö tu e. A o paka de di paima u di hogi di i si de ta du dë.

Biga fa dee leima u ta taki aki sai dë, hiniwan hogi pakisei di ko a de hati, nöö de ta du ën seei wajaa a lanti a ndeti ku didia söndö sen. Hën da piizii u de kaa. Fa de sai dë, de dë leti kuma sumuku udu a otowan dendu, fii puu tuwë go a wan së ala. Biga hii fa i si de dë ku unu a tafa sindosindo ta njan ku unu makandi naandë, piizii u deseei tö nöö de ta suku.

¹⁴ De ta tuwë wojo ta luku dee mujëë u de kisi tja go booko Gadu wëti. De an ta kaba seei u du hogi möönsö. Sö dee sëmbë naandë dë e.

Fa de sai dë, de ta suku u hai dee sëmbë dee an dë sö taanga a di biibi tja go a de, fu de libi hogilibi kuma de. Nöö di langa bëë u möni di de abi, hën buta de de lei fa u de wini möni a sëmbë tee de ko basi fëen. Mi taki da unu taa di siba u Gadu dë a dee lö sëmbë dë liba e.

¹⁵ Nöö dee sëmbë u ta taki aki, de kumutu a Gadu pasi gaanduwe kaa. De lasi go ta libi kumafa di mii u Beoli de kai Biliam bi ta libi e. Biga Biliam bi lobi möni tefa an bi a' toobi u du hogi faa feni ën.

¹⁶ Ma wan bi jei di soni bi pasa ku ën nö? Di mbeti de kai buliki a ta waka nëen liba dë, hën musu bia fan ku ën a libisëmbë töngö. Nöö sö i si taa di gaan tjabukama u Gadu naandë, nöö wan buliki hën Gadu bi musu tei bai ën puu a di wisiwasi fasi fëen di a ta waka dë, ufö a sa jei.

¹⁷ Wë nöö dee lö poipoi leima dee mi ta taki aki, be mi konda soni u de da unu möön kumafa de dë. De dë kuma wan kiiki ka i nango ta ba wata fii bebe, nöö hën i naki te i go dou, a dëë koti kalalaa. Ja feni wata nëen fii bebe möönsö. Sö dee lö sëmbë dë dë e. De dë kuma te tjuba baaka faa kai fii feni wata, te wan pisi wan gaan ventu ko böö ën vuuu tjëen pasa faa, ja feni wata möönsö. Sö dee sëmbë i si naandë dë. Hën mbei Gadu seeka wan gaan dungu kamian faa tuwë de go.

¹⁸ Dee lö sëmbë dë, de ta waka ta poolo ta taki sösö ta njan buka. Nöö fu di de sabi taa hogi pakisei ta dë a libisëmbë hati kaa, hën de ta taki soni nöömö fu de weki dee hogi pakisei dë. Biga de ta suku dee sëmbë dee bi kumutu djunsudjunsu a hogilibi basu, u de toona tja de go ta du hogi möön. Sö dee sëmbë aki hogi tjika e.

¹⁹ De ta paamusi de taa ee de ko nama ku de, nöö de o dë fiifi, de aan fu hoi wëti möön. Ma hii fa i ta jei naandë, deseei an dë fiifi e. Hogilibi wini de buta nëen basu gaanduwe. Biga di soni di ja sa kumutu nëen basu, nöö i da saafu fëen kaa.

²⁰ Wë nöö mi taki e, so u dee sëmbë aki bi kumutu a dee poipoi libi u di goonliba aki basu te de kaba. Biga de bi ko sabi Jesosi Keesitu di dë u Masa ku u Heepima. Hën de toona sai dë ta du sösö teefa hogilibi toona wini de möön, de ko möön hogi möön leki fa de bi dë a fesi.

²¹ Wë mi taki e, a bi sa möön bëtë ee de an bi sabi fa u de libi bunu a Gadu wojo wan daka, möön leki de ko sabi ën te de kaba hën de bia toona go a dee awoo libi u de go ta booko Gadu wëti möön. Di dë hogi poi e, dee sëmbë.

²² Sö wan sëmbë, i sa maakëen leti kumafa de ta koti wan nöngö taa, di soni dagu balaki, hën seei a toona go njan. Söseei de taa i wasi hagu a wata te i kaba, hën a toona go logoda a pötöpötö dendu möön.

Dee sëmbë i si u ta taki aki, nöö sö de dë e.

3

Aki ta taki taa sëmbë o mbei

de fa, fu di de ta biibi taa

Masa Jesosi o toona ko.

¹ Sö wë un haika, dee lobi mati u mi naandë, disi mbei di u tu pampia di mi ta sikifi da unu kaa. Nöö a hii de tu pampia tuu mi ta konda soni a bakafutu da unu, be pakisei fuunu musu dë limbolimbo.

² Nöö mi kë fuun toona mëni dee soni dee fesiten tjabukama u Masa Gadu bi taki, ku dee soni Masa Jesosi u Heepima bi taki tu, dee un bi jei a u dee Tjabukama fëen seei buka.

³ A di fosu kamian nöö mi kë fuun sabi taa a di kaba ten nöö wanlö mbeisëmbëfama o ko, nöö de o ta waka a dee taku kë u de hati baka. Nöö de o ta mbei un dee sëmbë u Gadu fa seei.

⁴ De o taa: “Wë di Jesosi bi paamusi taa a o toona ko a di goonliba aki, nöö naasë a dë? Dee gaan sëmbë fuu bi dëdë gaanduwe kaa ma soni an tooka möönsö. „De an weki baka möönsö u Gadu musu kuutu de, kumafa un ta taki. „Biga sensi Gadu mbei goonliba tee kisi di ten aki, nöö hii soni dë di wan seei fasi eti.” Sö de o ta taki ta tuwë da unu.

⁵ Ma nöö fa de o ta fan dë, kë seei wë de an kë sabi fa soni tooka tjika kaa e. „Nöö de an kë sabi tu fa di fan u Gadu abi kaakiti tjika u te a taki wan soni nöö a ta pasa. „Biga di Gadu mbei goonliba, nöö hën a fan. Hën wë di fan fëen paati di wata buta hafu a liba, hafu a basu, di goonliba fuu aki ku dee teeja ku dee oto soni u ta si a liba ala tuu fika a mindi.

⁶ Nöö a baka fëen hën Gadu si taa libisëmbë ta libi hogi poi, hën a tei dee wata dë hën a singi hii di goonliba kaba a sösö pii, be an fika kumafa a bi dë. „Nöö fa dee sëmbë ta fan taa soni an tooka möönsö dë, nöö de an sabi taa sö dee lö soni dë bi pasa nö?”

⁷ Nöö hën a bakaten, hën Gadu toona fan möön. A taa di goonliba fuu aki ku dee teeja te dou ku dee oto soni tuu dë a liba ala, de tuu o tjuma kaba wan daka nöömö. Sö a taki buta dë kaa e. Ma nöö fa u dë aki, a ta tjubi dee soni dë eti, be di gaan kuutu daka dou ufö. Biga te wan daka, nöö Gadu o kuutu dee sëmbë dee an bi a' bisi ku di fan fëen te a kaba, nöö a o manda de go kaba a sösö. Nöö di juu dë, dee soni u taki dë tuu o tjuma kaba a sösö. Sö Gadu taki buta e, dee sëmbë.

⁸ „Hën mbei wan musu piki dee sëmbë ta mbei sëmbë fa dë e.

Nöö wa musu pakisei tu taa kumafa libisëmbë ta konda daka aki, nöö sö Gadu hën a ta konda. Nönö. „Biga a Masa Gadu wojo a dë sö taa wan daka dë kuma wan dusu jaa, wan dusu jaa dë kuma wan daka. Nöö sö e, dee sëmbë.

⁹ Söseei wan musu pakisei kuma de taa fa Masa Jesosi taa a o toona ko dë, nöö a ta buuja poi. Nönö, kwetikweti. Ma pasensi nöö a ta hoi da libisëmbë sö. Fa i si a sai dë, an kë fu na wan kodo sëmbë musu lasi kaba a sösö. Ma a kë u hii sëmbë musu bia de libi ko nëen, fu de sa kumutu a di sitaafu di u taki dë basu.

Aki ta lei andi o pasa te

Masa Jesosi toona ko.

¹⁰ Söö. Wë dee sëmbë, un musu sabi taa te Masa Jesosi o toona ko nöö a o ko kuma wan fufuuma. Biga na wan sëmbë o sabi di daka. Nöö te a ko, nöö hii dee soni dee dë a liba ala tuu o bai gbou sö paaja go fiaa, de an o dë u si möön seei. Di juu dë, nöö di goonliba aki ku hii dee soni tuu dë nëen dendu o tjuma gbegedee kaba fiaa.

¹¹ Nöö dee sëmbë, di i si dee soni dë o pasa sö, nöö an fiti fuu libi limbolimbo da Gadu nö?

¹² Fa u ta luku di daka dë, nöö un boo ta watji ën seei ku wai ta biinga ta du soni fu di daka musu ko möön hesi. Biga hii fa i si dee soni u di mundu aki o jö kaba a sösö ku di gaan kendi dë,

¹³ ma nöö wan oto paamusi dë eti e, dee sëmbë. Masa Gadu paamusi u taa wan njunjun goonliba ku wan njunjun mundu o ko a dee di dë kamian. Nöö di njunjun goonliba di o ko dë, nöö hogilibi an o dë nëen fu poi ën möönsö e. Nönö. Ma leti libi wanwan nöö o dë nëen. Sö wë Masa Gadu paamusi u e.

¹⁴ Wë di un ta luku sö wan soni ku wai sö kaa, dee sëmbë, nöö un musu biinga seei fu te Masa Jesosi toona ko, nöö woon dë limbolimbo söndö föutu ku kötöhati nëen fesi.

¹⁵ Nöö un musu abi ën a unu pakisei taa fa Masa Jesosi an ko aki eti nöö pasensi a ta hoi da libisëmbë. Biga a kë da de pasi u de kumutu a dee hogilibi u de basu, hën mbei an ko eti. „Nöö fa mi ta fan aki taa Gadu o sitaafu hogilibi, „nöö sö nöö u lobi baaa Paulosu ta sikifi tu, ku di gaan fusutan di Masa Gadu dëen.

¹⁶ Biga hiniwan biifi di a ta sikifi te a dou a dee lö soni aki, nöö sö nöö a ta taki tu. „Hii fa a taki taa Gadu puu u a dee wëti u Isaëli basu, ma hënseei tu ta lei taa wa musu libi hogi libi möön e.„

Fa dee biifi u Paulosu sai naandë, dee sëmbë, soni dë a de dendu di ja sa fusutan wantewante e. Nöö fëen mbei dee sëmbë dee an sabi soni tjika ku dee sëmbë dee an dë gingin a di biibi, nöö de ta tei dee fan fëen tja go a sösö së. Nöö sö de ta du ku hii dee oto pisi u Gadu Buku tuu. Ma nöö fa i si de ta du ën naandë, nöö de seei wë de ta kaba a sösö e.

¹⁷ Wë dee sëmbë, di i si un sabi dee soni aki a fesi kaa, nöö un musu këni seei ku dee fafasi lei u dee sëmbë ta libi söndö wëti naandë. Wan be de kisi unu tja go ku de e, fuun kai kumutu a di bambuu kamian un sai naandë.

¹⁸ Ma nöö un musu ta da Gadu pasi be a sa lei unu hën bunuhati möönmöön. Un musu ko sabi Jesosi Keesiti di Heepima fuu möönmöön tu. Biga hën da u Masa, nöö hën wanwan tö abi nëbai a mundu fa u dë aki te kisi fu teego. A tan sö.

Di fosu biifi u Johanisi

Wan wöutu a fesi.

Di sëmbë de kai Johanisi, a bi dë wan u dee tuwalufu bakama u Masa Jesosi dee bi ta waka ta lontu ku ën. (Bakaten de ko ta kai de Tjabukama.) Nöo hën mbei di pampia aki manda da wanlö biibima u Masa Jesosi a dee kamiankamian. A mbei ën da de fu di wanlö ganjansëmbëma bi ko a de ko ta mbei taa Gadu manda de. Ma na Gadu manda de e, ma de ko u ko ganjan dee biibima. Biga de ko ta lei de wanlö poipoi soni ta mindi soni da Masa Jesosi. Hën de toona lei de taa an dë fii hoi Gadu wëti, i sa libi fii kumafa i kë. Hën mbei Johanisi mbei di pampia aki, fa a leti de buta a pasi.

Aki Johanisi ta lei ambë

da Masa Jesosi.

¹⁻² Wë dee sëmbë, fa mi o fan ku unu aki, nöo mi o seti di fan ku wanlö soni u di Sëmbë de ta kai, di Wöutu u Gadu. „Hën seei da Masa Jesosi.”

Nöo a bigi u mundu Masa Jesosi bi dë kaa. „A bi dë ku Masa Gadu a liba ala teefa juu fëen dou, hën a saka ko a goonliba aki fuu sa si di libi u Gadu tuutuu. Nöo hën di a ko,” u ku dee otowan fuu bi jei di fan fëen. U bi si ën ku u seei wojo. U panjëen ku u seei maun. Nöo hën u toona ta konda da unu taa di Sëmbë dë, nëen di Libi u Teego dë di Masa Gadu manda da u aki.

³ Nöo dee soni u bi jei dë ku dee u seei wojo bi si, deseei u toona ta konda da unu aki, fuun musu sa feni di suti libi di u ku Masa Gadu ku ën Mii Jesosi Keesitu ta libi ku u seei.

⁴ Nöo hën i si u ta mbei di pampia aki da unu fuun musu dë waiwai te dou.

Aki Johanisi ta lei de taa ee wan sëmbë dë u Gadu nöo a musu

ta libi limbolimbo.

⁵ Söö. Nöo di Buka di Masa Jesosi bi da u fuu musu toona konda da unu, nöo hën nöo i si u ta konda da unu aki taa Masa Gadu aan na wan piki hogi nëen hati möönsö. A dë limbolimbo te dou. Na wan piki dungu seei dë nëen.

⁶ Nöo ee wan sëmbë i ta libi hogilibi ma i ta mbei taa i ta libi ku Gadu, nöo hën da i ta mindi soni e. Hën da a di së u dungu i dë, biga ja ta libi a wan tuutuu fasi.

⁷ Ma ee u ta libi a di së u limbo kumafa Masa Gadu ta libi limbolimbo, nöo woo ta libi suti ku u seei. Nöo woo dë limbolimbo tu. Biga fu di Jesosi Keesitu, di Mii u Gadu, lasi ën buuu fuu hedi kaa, nöo Masa Gadu ta puu dee hogilibi fuu tuu a u hati fuu ta dë limbolimbo.

⁸ Ma ee u ta mbei taa wa du hogi wan daka, wë nöo u seei u ta ganjan. Nöo hën da wa ta taki di tuu, biga wë u ta du hogi.

⁹ Ma ee u piki taki aai u du hogi tuu, nöo Masa Gadu an o hoi dee hogi du fuu nëen bëë möön. A o ta puu dee hogilibi tuu a u hati nöömö kumafa a bi taki. Wë biga an ta ganjan sëmbë möönsö.

¹⁰ Ma ee u piki taki nönö wa du hogi wan daka, nöo hën da u ta fia ku Masa Gadu taa a mindi soni da u. Nöo hën da di buka fëen an dë a u hati.

2

¹ Wë dee lobi mii u mi dë, di pampia i si mi ta mbei da unu aki sö, mi ta mbei ën fu wan musu du hogi. Ma ee a ko dë taa un du hogi, nöo un musu sabi taa i abi wan Sëmbë dë a Masa Gadu bandja di ta begi ën da u. Hën da Jesosi Keesitu, di Sëmbë di an du hogi wan daka.

² Nöo hënseei paka di paima da u. Nöo di paima di a paka da u dë, hën da di dëdë a dëdë fuu hedi, fu Masa Gadu an hoi dee hogi du fuu nëen bëë möön. Ma na u wanwan a dëdë paka di paima da e, ma a dëdë pakëen da hii mundu.

³ Nöo ee u ta piki Masa Gadu buka ta libi kumafa a kë, nöo woo sabi tuutuu taa u ku ën dë.

⁴ Ma ee wan sëmbë i ta mbei taa i sabi Masa Gadu ma töku ja ta piki ën buka ta libi kumafa a kë, nöo hën da ja sabi ën. Soni i ta mindi. Di buka u Masa Gadu an dë a i hati.

⁵⁻⁶ Ma ee wan sëmbë i ta piki ën buka nöo hën da i lobi ën tuutuu ku wan hati.

Nöo ee i kë sabi taa i ku Gadu dë, nöo i musu ta luku i libi ee i ta libi bunu. Biga di sëmbë di ku Gadu dë, nöo hën ta libi kumafa Masa Jesosi bi ta libi di a bi dë a di goonliba aki.

Aki Johanisi da de

wan njunjun wëti.

⁷ Nöo un dee lobi mati u mi dë, mi ta manda wan wëti da unu aki ,taa un musu lobi unu seei, Nöo an dë wan njunjun wëti e. A dë di awoo wëti di de bi tja ko konda da unu a fesi.

⁸ Ma töku a ko dë kuma wan njunjun wëti aluwasi fa a bi dë a fesiten seei. Biga te un ta piki di wëti aki ta lobi sëmbë kumafa Masa Jesosi ta lobi sëmbë, nöo sëmbë ta si andi da tuutuu lobi awaa. Nöo di dungu u bi dë ta pasa, limbo ta ko kaa.

⁹ Ma ee wan sëmbë ja lobi dee oto biibima kuma i seepi nöo ja sa konda taa i dë a limbo e. A dungu i dë.

¹⁰ Ma ee wan sëmbë i lobi dee oto biibima kuma i seei, nöo hën da i dë a limbo. Soni an dë u bia i hati te nöo i go du hogi. Söseei ja o ganjan di otowan fii faa lasi pasi tu.

¹¹ Ma ee wan sëmbë i ta buuse di otowan fii, nöo a dë kuma i ta waka a dungu söndö faja, ja ta si soni. Ja sa' naasë i nango.

Aki ta lei ambë Johanisi

sikifi di biifi da.

¹² Wë un dee mii, mi ta mbei di pampia aki da unu biga Masa Jesosi paka da unu kaa, nöo Gadu an ta hoi dee hogi du fuunu nën bëë möön.

¹³ Wë nöo un dee gaan womi, mi ta mbei di pampia aki da unu tu, biga un sabi di Sëmbë di bi dë a seti u mundu.

Wë söseei un dee kijoo, mi ta mbei di pampia aki da unu tu, biga un wini di didibi kaa.

Nöo un dee piki mii dë, mi ta mbei di pampia aki da unu tu, biga un sabi u Tata a liba kaa.

¹⁴ Nöo un dee gaan womi, mi ta mbei di pampia aki da unu, biga un sabi di Sëmbë di bi dë a seti u mundu.

Dee kijoo mii, mi ta mbei di pampia aki da unu biga un ta biibi taanga a Masa Gadu. Di buka fëen ta dë a unu hati nöömö. Un wini di didibi kaa.

¹⁵ Dee mii o, wan musu lobi dee soni u di goonliba aki e, dee an ta kai ku Gadu. Biga ee i ta lobi de, nöo hën da ja ta lobi u Tata Masa Gadu.

¹⁶ Biga dee taku kë u libisëmbë hati ku langawojo ku gaan fasi, nöo dee lö soni dë dë soni u goonliba. De an dë fuu Tata Masa Gadu.

¹⁷ Nöo a a' wan daka di goonliba aki o kaba ku hii dee lö libi dë tuu fia. Ma dee sëmbë dee ta piki Masa Gadu buka, de, de an o kaba möönsö, ma de o dë u teego.

Aki Johanisi ta bai de taa de musu mëni deseei ku dee buusema u Masa Jesosi.

¹⁸ Dee mii o, di kaba ten u goonliba dou kaa e. Biga de bi taki da unu kaa taa te wan ten wan Gaan Buusema u Masa Jesosi Keesitu o ko a goonliba. Nöo fa u dë aki, u musu sabi taa di kaba juu ta zuntu, biga di fasi u di sëmbë dë dë a sömëni sëmbë hati ta wooko kaa.

¹⁹ De bi dë ku u a fesi ma de kumutu go u de, biga u ku de an dë di wan. Biga ee u ku de bi dë di wan, nöo de an bi o go. Ma de kumutu go, hën mbei hii mundu si taa u ku de an dë di wan.

²⁰ Ma unu, wan dë sö e. Biga Masa Gadu tuwë di Akaa fëen a unu liba kaa. Nöo hën ta mbei un ko sabi fuun wegii dee buka luku undi da ganjan wan ku undi da tuutuu wan.

²¹ Wë nöo fa i si mi ta mbei di pampia da unu aki, na fu di wan sabi dee tuutuu soni u Masa Gadu mbei e, ma fu di un sabi de. Nöo un sabi taa di Buka u Masa Gadu ku di buka u dee ganjansëmbëma an dë di wan.

²² Biga di sëmbë di o ko ta fia taa Masa Jesosi nën da di Paamusii Könu Masa Gadu manda ko da u aki fuu ta biibi ën, nöo di sëmbë di ko taki sö, hën da wan ganjansëmbëma. A dë buusema seei u Masa Jesosi. An kë u Tata Masa Gadu, nöo an kë di Womi Mii fëen tu.

²³ Nöo ee wan sëmbë ko ta fia taa Masa Jesosi an dë di Womi Mii u Gadu, nöo Masa Gadu hën Tata an o dë ku di sëmbë dë seei. Ma ee wan sëmbë i ta piki taa: "Aai, Masa Jesosi Keesitu hën da di Womi Mii u Masa Gadu tuu," nöo hën Tata o dë ku i.

²⁴ Nöo dee mii, di Buka de bi taki da unu a fesi, hën un musu ta hoi a unu hati ta biibi nöömö e. Nöo te un du sö kaa, nöo unu ku di Womi Mii u Masa Gadu ku ën Tata tuu o nama ko dë di wan fu nöömö.

²⁵ Nöo Masa Gadu o da unu di soni di a paamusii u, hën da di njunjun libi fëen di a o da u fuu ta libi nöömö u teego.

²⁶ Fa mi ta mbei di pampia aki, nöo mi ta mbei ën fu dee ganjansëmbëma hedi e, fu di de ta biinga u ganjan unu.

²⁷ Ma unu, fa un sai dë, Masa Gadu tuwë di Akaa fëen a unu liba kaa, nöo hën ta dë a unu hati nöömö. Wan a' fanöudu fu sëmbë lei unu möön biga di Akaa ta lei unu hii soni. Nöo fa a ta lei unu soni dë, a ta lei unu tuutuu soni e. An ta ganjan unu. Nöo fëen mbei un musu ta dë a Masa Jesosi leiki nöömö, kumafa a taki da unu. Wan musu bia toona disëen möönsö.

²⁸ Aai, sō a dē tuu, dee mii. Fa unu ku Masa Jesosi ko di wan dē, nōo wan musu disēēn mōōnsō e. Biga a a' wan daka nōo a o toona ko a goonliba aki. Nōo te a ko, nōo ee u bi tan nēēn leiki nōo wa o dē pantapanta. Sen an o kisi u fuu waka go nēēn fesi.

²⁹ Wē nōo di un sabi taa Masa Gadu hēn an ta du hogi mōōnsō, bunu wanwan nōo a ta du, nōo un musu sabi taa dee sēmbē dee ta libi bunu nōo de da miii fēēn gbelingbelin.

3

Aki Johanisi ta lei de u de libi kuma de da mii u Gadu.

¹ Dee sēmbē o, de ta kai u Masa Gadu mii e. Nōo sō a dē. U da mii fēēn tuu. Wē nōo ee u ta tja di nē taa u da Gadu mii, nōo nēēn da Masa Gadu lobi u te na soni nō? Ma nōo dee sēmbē dee an sabi Masa Gadu, de an sa sabi soni fuu. Biga ee ja sabi soni fu wan tata, nōo ja o sabi soni fēēn mii tu.

² Wē dee lobi mati u mi dē, fa u dē aki u da miii u Masa Gadu tuu. Nōo wa sabi fa woo dē eti e. Ma u sabi nōo taa te a o ko nōo u seei wojo o si ēn kumafa a dē, nōo woo tooka ko kuma hēn seei.

³ Nōo ee u dē ku di mēni aki, nōo woo ta biinga u hogi musu kumutu a u hati, fuu ko dē limbolimbo kumafa Masa Jesosi seei dē limbolimbo.

⁴ Biga di sēmbē di ta du hogi, nōo hēn ta booko dee wēti u Masa Gadu. Biga hogilibi hēn ta booko wēti.

⁵ Ma nōo u sabi taa Masa Jesosi bi ko a di goonliba aki u ko paka puu hogi a u liba da u.

Fa Masa Jesosi sai dē, dee mii, na wan piki sundju seei dē nēēn hati e. Hii ēn hati tuu dē limbolimbo, biga an du hogi wan daka.

⁶ Fēēn mbei ee i ku Masa Jesosi nama ko di wan, nōo ja o sa ta libi hogilibi nōōmō. Biga di sēmbē di ta libi sō an sabi Masa Jesosi. An ta fusutan soni fēēn mōōnsō.

⁷ Wē nōo un dee mii dē, un haika e. Wan mbei sēmbē ganjan unu. Biga di sēmbē di ta libi leti kumafa Masa Gadu kē, hēn da bumbuu sēmbē kuma Masa Jesosi Keesitu.

⁸ Ma ee wan sēmbē libi an ta kai ku Gadu wēti, nōo sēmbē u di didibi di dē e. Biga di didibi bi ta libi hogi nōōmō, sensi a fesiten tee kisi tide. An disa mōōnsō. Hēn mbei di Womi Mii u Masa Gadu ko a di goonliba aki faa poi dee wooko u di didibi.

⁹ Fēēn mbei ee wan sēmbē dē miii u Gadu nōo an sa ta libi a wan fasi nōōmō di an ta kai ku Gadu. Biga Gadu dēēn wan hati kuma di fēēn seei di a abi, hēn mbei an sa ta libi hogi libi nōōmō biga Masa Gadu hēn dēēn Tata.

¹⁰ Nōo ee i kē sabi ambē da dee mii u Gadu ku ambē da dee mii u didibi, nōo i luku a di libi u de nōo joo sabi. Biga di sēmbē di an ta libi bunu, nōo hēn an sa dē mii u Gadu e. Sōseei ee wan sēmbē ja ta lobi di otowan fii, nōo ja dē Masa Gadu mii tu.

¹¹ Wē biga di awoo buka di un bi ta jei a fesi te kisi tide, nōo hēn da disa: u musu ta lobi di otowan fuu.

¹² Nōo wan musu abi hogihati kuma Kain. Kain bi dē sēmbē u didibi, hēn mbei a a' hogihati tefa a kii ēn baaa. Nōo faandi mbei a kii ēn? A kii ēn fu di hēn baaa bi ta libi bunu, hēn mbei a haun ku ēn tefa a kii ēn.

¹³ Wē nōo dee sēmbē, fēēn mbei te u si wan sēmbē ta buuse u, nōo an musu bigi da u. Biga dee sēmbē dee an dē a di sē u Masa Gadu, nōo de an o lobi u mōōnsō.

¹⁴ Ma u, u feni wan njunjun libi a Gadu. A fesi u bi dē kuma dēdē sēmbē ma u bi ta bōō nōo. Ma fa u ko dē aki, u sabi taa u feni wan njunjun libi biga u ko ta lobi dee sēmbē u Masa Jesosi.

Ma di sēmbē di ta buuse di otowan fēēn, nōo hēn an kumutu a di sē u dēdē ko a libi eti e.

¹⁵ Biga ee wan sēmbē i buuse di otowan fii, nōo hēn da wisihatibōō i abi. Nōo un sabi taa ee wan sēmbē i a' wisihatibōō, nōo ja abi di teego libi u Masa Gadu mōōnsō.

¹⁶ Dee mii o, ee u kē saandi da lobi, nōo u musu luku a Masa Jesosi Keesitu, fa a bi tei di dēdē fuu dēdē paka di paima fuu da u. Hēn wē da lobi e. Nōo sōseei u seei tu, u musu dē kakakaba fuu sa dēdē da di otowan fuu.

¹⁷ Ma ee wan sēmbē i dē nōo i a' dee soni u goonliba aki, nōo hēn i si otowan fii ta pena fu di aambi soni ma ja dēēn soni mōōnsō, nōo di sēmbē dē ja lobi Masa Gadu e.

¹⁸ Wē nōo dee mii u mi dē, wan musu ta lobi sēmbē ku buka wanwan e, ma a musu dē u si a i libi tuutuu.

¹⁹ Nōo te u ta lobi sēmbē ta libi bunu ku de, nōo u sabi gbelin taa u dē a di sē u Masa Gadu, nōo wa o fēēē ēn fuu go nēēn fesi.

²⁰ Ma aluwasi u seei hati taki da u taa wa libi bunu, ma tōku Gadu hei mōōn libisēmbē hati e. A sabi hii soni.

²¹ Ma nōo ee hati fuu taki da u taa u ta libi bunu, nōo woo sa waka waiwai go a Masa Gadu fesi.

²² Nöo woo feni dee soni u ta hakisi, biga a si taa u ta piki ën buka ta libi kumafa a kë.

²³ Nöo di buka fëen di u musu piki nöo a dë tu fasi. Di fosu wan dë taa u musu biibi taa Jesosi Keesitu hën da di Womi Mii u Masa Gadu. Hën da di Paamusi Könu di a manda da u. Nöo di u tu dë taa u musu lobi u seei makandi kumafa a bi taki da u kaa.

²⁴ Nöo di sëmbë di ta piki Masa Gadu buka, nöo hën ku Gadu dë di wan. A ta libi ku Gadu, nöo Gadu ta libi ku ën. Nöo u sabi taa sö a dë tuu, biga di Akaa u Masa Gadu di a da u aki, hën dë a u hati ta piki u taa sö a dë.

4

Aki Johanisi ta lei de fa fu de musu wegi dee buka luku

ee naasë de kumutu.

¹ Wë nöo dee lobi mati u mi dë, un haika e. Sömëni sëmbë o ta tja buka ko da unu taa di Akaa u Masa Gadu hën manda de ko. Ma nöo wan musu piki ku de wante e. Ma i musu wegi ën luku ee naasë di lö buka dë kumutu, ee Gadu buka, ee didibi buka. Biga fa u dë aki, wanlö hia ganjansëmbëma ta waka ta lontu a hii goonliba ta ganjan sëmbë taa de dë tjabukama u Masa Gadu, ma na tuu seei.

² Nöo ee wan sëmbë da i wan buka taa sö wan soni di Akaa u Masa Gadu taki, nöo hën i kë sabi ee tuu ee ganjan, nöo i musu luku ee unfa a o taki u Jesosi Keesitu. Ee a taa a kumutu a Masa Gadu Köndë ko libisëmbë a goonliba aki, nöo i musu sabi taa a dë Gadu buka tuu.

³ Ma ee a fia taa nöön, Jesosi Keesitu na a Gadu a kumutu, nöo i musu sabi taa na buka u Gadu di dë. Hën da wan buka u di buusema u Masa Jesosi Keesitu. Biga de bi taki da unu kaa taa a a' wan daka di Gaan Buusema u Masa Jesosi o ko a goonliba. Nöo fa u dë aki, di fasi fëen dë a sömëni sëmbë hati ta wooko kaa.

⁴ Nöo dee sëmbë u mi dë, un haika e. Unu da sëmbë u Masa Gadu, nöo dee ganjansëmbëma dë an sa feni unu ganjan. Dee lö sëmbë dë an dë a di së u Masa Gadu, de dë a dee soni u di goonliba aki nöo. De ku di didibi tuwë gogo a wan së. Ma un wini de. Wë biga di Akaa u Gadu a unu hati dë abi kaakiti möön leki didibi.

⁵ Ma nöo te dee ganjansëmbëma ta fan nöo dee sëmbë dee an dë ku Masa Gadu ta piki de buka, biga di fan u de ta kai ku de.

⁶ Ma u, wa dë sö e. U da sëmbë u Gadu. Nöo dee sëmbë dee sabi Gadu, nöo de ta haika u. Ma dee sëmbë dee an sabi Gadu nöo de an ta haika u möönsö.

Nöo sö u ta paati dee buka ta luku fuu sabi undi u de dë u di Akaa u Masa Gadu, ku undi u de dë u di Buusema fëen.

⁷ Wë nöo un dee lobi mati u mi dë, un boo lobi u seei e. Biga Masa Gadu hën abi lobi. Nöo di sëmbë di ta lobi di otowan fëen, hën da mihi u Gadu. Hën sabi Masa Gadu.

⁸ Ma di sëmbë di an ta lobi di otowan fëen hën an sabi Gadu e. Biga Masa Gadu, hën hatiböö da lobi.

⁹ Nöo u si taa Masa Gadu lobi u tuu. Biga a tei di wan kodo Womi Mii fëen tö di a abi, manda ko a di goonliba aki fuu sa feni di teego libi u Masa Gadu.

¹⁰ Dee sëmbë o, ee i kë saandi da lobi, nöo ja musu luku a di fa u lobi Gadu e, ma i musu luku a di fa Gadu lobi u. Biga a tei di wan kodo Womi Mii fëen manda ko a di goonliba aki ko tei di dëdë fuu dëdë fu an hoi dee hogidu fuu nëen bëë möön.

¹¹ Wë nöo, un dee lobi mati u mi dë, di Masa Gadu lobi u sö kaa, nöo an fiti fuu lobi u seei tu nöo?

¹² Na wan libisëmbë si Masa Gadu wan daka e. Ma te u ta lobi u seei makandi, nöo hën da Masa Gadu ta dë a u hati. Nöo fa i si u ta lobi u seei dë, nöo di lobi u Gadu di u abi a u hati o ko dë telutelu.

¹³ Biga wë Masa Gadu tuwë di Akaa fëen a u liba kaa, nöo fëen mbei u sabi taa u ku ën dë. U ku ën ko di wan.

¹⁴ Nöo u seei bi si Masa Jesosi tuu di a ko. Nöo fa u si ën dë, nöo hën u toona tei ta konda da lanti taa u Tata Masa Gadu manda di Womi Mii fëen ko a di goonliba aki tuu, faa ko dë di Heepima u hii mundu.

¹⁵ Nöo di sëmbë di piki a lanti taa Masa Jesosi hën da di Womi Mii u Gadu tuu, nöo di sëmbë dë, hën ku Gadu ta libi makandi. De ko di wan.

¹⁶ Wë fa u ta taki aki, nöo hën mbei u ko sabi tuutuu taa Gadu lobi u. Biga Gadu, hën abi lobi. Nöo di sëmbë di ta lobi di otowan fëen, hën ku Masa Gadu ko di wan kaa.

¹⁷ Nöo fa u ku ën ko di wan aki, di lobi di u lobi ën, möönmöön a o ta göö ta ko tee a ko dë ku telu. Nöo te u ku Masa Jesosi ko miti fesi ku fesi a di Gaan Kuutu Daka, nöo wa o dë fëëfëë. Biga fa u dë a goonliba aki seei, ma libi fuu djeesi di fëen kaa.

¹⁸ Haika e, dee sëmbë. Di soni de ta kai lobi, hën ku fëë an ta koti e. Biga ee wan sëmbë lobi i ku hii ën hati kumafa Gadu kë, nöo ja o fëë ën. Ma te i si i fëë wan sëmbë, nöo di soni

mbei i ta fëëë òn, i pakisei taa a sa du i wan hogi. Nöò fa i si i ta fëëë òn dè, nöò hèn da di lobi makei.

¹⁹ Wè nöò dee sèmbè, Masa Gadu hèn fosu lobi u, nöò hèn mbei u seei sa toona lobi otowan tu.

²⁰ Nöò ee wan sèmbè i dè nöò ja ta lobi dee otowan fii ma i ta mbei taa i lobi Gadu, nöò hèn da soni i ta mindi. Biga di sèmbè i ta si ku i wojo mii dè hèn ja lobi, nöò unfä i sa lobi Gadu di ja si ku wojo wan daka?

²¹ Biga Masa Jesosi seei da u di wèti aki taa: “Ee i lobi Masa Gadu, nöò söseei i musu u lobi di otowan fii tu.”

5

¹ Wè nöò ee wan sèmbè i ta biibi taa Masa Jesosi hèn da di Paamusi Könu di Masa Gadu manda da u aki tuu, nöò hèn da i dè wan mii u Gadu. „Hèn da i Tata.”

Wè nöò ee i lobi wan tata, nöò joo lobi dee mii fëën tu.

² Nöò ee u lobi Masa Gadu ta piki èn buka, nöò hèn da u ta lobi dee oto mii fëën kaa.

³ Biga ee u lobi Masa Gadu tuu, nöò woo hoi dee wèti fëën dee a da u fuu hoi. Nöò dee wèti fëën an hebi da u poi.

⁴ Biga hii u dee mii u Gadu feni di kaakiti kaa fuu tai hati disa di hogi libi di sèmbè ta libi a di goonliba aki. Biga di biibi di u dee mii u Gadu ta biibi a Masa Jesosi, hèn ta wini hogi du.

⁵ Nöò dee sèmbè dee ta biibi taa Masa Jesosi hèn da di Womi Mii u Gadu, nöò de nöò sa abi taihati u de disa dee hogi du u di goonliba aki.

Aki Johanisi konda soni u de

dii kotoigi u Masa Jesosi

⁶ Wè nöò dee mii, Jesosi Keesitu hèn da di Sèmbè di ko a goonliba tuu. Nöò ee i kè fia, nöò i luku fa soni waka a di wata dopu fëën, ku di dèdè fëën di a dèdè lasi èn buuu fuu hedi. Nöò te i luku èn te i kaba nöò joo si taa hèn da di Womi Mii u Masa Gadu di ko a goonliba tuu. Nöò na di dopu fëën wanwan nöò fii musu mèni e, ma i musu mèni di dèdè fëën ku di dopu fëën tuu. Biga di wan soni nöò di Akaa fëën ta taki ku de, taa Masa Jesosi hèn da di Womi Mii u Masa Gadu tuutuu. Nöò di Akaa an ta mindi soni, tuutuu soni nöò a ta taki.

⁷⁻⁸ Söò. Nöò a dè sö taki taa di dopu fu Masa Jesosi, ku di dèdè fëën di a dèdè lasi èn buuu fuu hedi, ku di Akaa fëën, de dii soni dè tuu dè kotoigi ta taki da u gbelngbelin taa Masa Jesosi hèn da di Womi Mii u Gadu tuu.

⁹ Wè nöò ee i guwenti u piki te libisèmbè taki soni da i, nöò te Masa Gadu taki soni da i wè? Na i musu piki èn möön eti nõ? Biga Gadu buka hebi möön libisèmbè buka. Nöò di soni di a ko taki da u aki, hèn da Masa Jesosi da di Womi Mii fëën.

¹⁰ Nöò di sèmbè di ta biibi a Masa Jesosi liba, a sabi te dou nèen hati dendu taa tuu, Masa Jesosi da di Womi Mii u Gadu.

Ma di sèmbè di an ta biibi a Masa Gadu, nöò hèn ta sö sö èn. Biga a ta mbei taa Gadu mindi soni fu di a taa Masa Jesosi hèn da di Womi Mii fëën.

¹¹ Nöò Masa Gadu taki tu taa a da u wan njunjun libi kaa fuu libi u teego. Nöò di libi dè, a di Mii fëën nöò u sa feni èn.

¹² Nöò ee wan sèmbè i nama ku di Womi Mii u Gadu dè, nöò ii feni di njunjun libi dè kaa e. Ma ee ja nama ku èn, nöò ja abi di libi dè möönsò.

Aki Johanisi tapa di biifi.

¹³ Wè dee mii o, mi mbei di pampia aki sö manda da un dee sèmbè ta biibi a di Womi Mii u Masa Gadu liba, fuun musu sabi taa di njunjun libi u teego u ta taki aki, nöò un abi èn kaa.

¹⁴ Nöò u sabi tu taa te u begi èn wan soni, nöò ee di begi kai ku di pakisei fëën, nöò a o jei.

¹⁵ Nöò te u sabi taa a jei u kaa, nöò woo dè ku di sabi nöömò taa a o da u di soni di u begi èn dè.

¹⁶ Nöò ee i si taa di otowan fii ta du hogi, ma nöò di hogi di a ta du dè an bigi poi fu Masa Gadu musu sitaafu èn kii, nöò i musu begi Gadu dèen be a toona dèen libi. Ma a a' di hogi fii du di musu mbei Gadu kii i puu, nöò nèen u ta taki. Ma ee a sa mbei a fika ku libi, nöò i musu begi dèen.

¹⁷ Te i pasa Masa Gadu buka hèn wè da i du hogi kaa e. Ma a a' di hogi fii du an bigi poi fu Masa Gadu musu kii i fëën hedi.

¹⁸ Nöò u sabi taa wan mii u Gadu an sa ta libi hogilibi nango nöömò, biga Masa Jesosi seei ta tjubi èn u di didibi an sa feni èn du hogi.

¹⁹ Wè nöò dee mii, u sabi taa u dè sèmbè u Masa Gadu, nöò hii dee oto sèmbè u di goonliba aki tuu dè a didibi basu.

²⁰ Nöo söseei u sabi tu taa di Womi Mii u Masa Gadu ko kaa, faa da u fusutan fuu sa sabi di tuutuu Gadu. Nöo fa u dë aki, u ku di tuutuu Gadu ko di wan kaa. Biga u ku di Womi Mii fëen, Jesosi Keesitu, ko dë di wan. Nöo di tuutuu Gadu dë, hën wë abi di libi u teego faa da u.

²¹ Söö. Wë dee mii u mi dë, „na soni möönsö möön leki, un mëni unu seei, fu wan waka a dee ganjanganjan gadu u goonliba aki baka e. A tan sö.

Di u tu biifi u Johanisi

Wan wöutu a fesi.

Disi da di u tu biifi u di Tjabukama u Masa Jesosi de kai Johanisi. Nöo a di biifi aki a ta kai ën seei Gaan Sëmbë u keiki. Nöo a mbei di biifi manda da wan mujëë. Ma fa a taa mujëë dë, nöo wa sabi ee mujëë tuu, ee keiki a ta kai sö.

Nöo di biifi aki ku di fosuwan di Johanisi sikifi, di wan soni nöo de tuu taki.

¹ Wë di pampia aki, di Gaan Sëmbë fu keiki hën ta mbei ën manda gaan odi da wan mujëë di Masa Gadu tei u ko sëmbë fëen. Mi ta mbei ën dëen ku dee mii fëen tuu, taa mi dë.

Wë nöo dee sëmbë, fa mi ku unu dë a di biibi aki, nöo mi lobi unu tuutuu e. Ma na mi wanwan, ma mi ku hii dee sëmbë dee sabi di tuutuu lei u Gadu, mi ku de tuu lobi unu.

² Biga di lei u Gadu u ta taki aki, nöo hën ta dë a u hati nöömö, an o kumutu möönsö.

³ Nöo mi ta manda gaan odi da unu taa fa u ta waka a dee lei dë baka ta lobi dee otowan fuu makandi, nöo u Tata Masa Gadu ku Masa Jesosi Keesitu, di Womi Mii fëen, tuu o libi ku u ku de bunuhati. De o a' tjalihati fuu, nöo de o da u böö.

⁴ Nöo di mi ko aki, nöo hën mi ko si wanlö mii fii, nöo de ta libi a dee tuutuu lei u Gadu leti kumafa u Tata Masa Gadu manda u fuu libi. Nöo di mi si sö, nöo mi wai seei.

⁵ Söö. Wë Mujëë, haika e. Mi kë da i wan wëti aki, ma na njunjun soni a dë e. Di awoo wëti fuu di de bi konda da u a fesi, nöo hën nöo. Hën da u musu lobi u seei.

⁶ Nöo di lobi u ta taki aki, nöo hën da u musu ta piki di buka u Masa Gadu ta libi kumafa dee wëti fëen ta taki. Nöo u musu lobi dee otowan fuu ta libi bunu ku u seei. Hën da di wëti kaa e.

⁷ Nöo di soni mbei mi taki sö, fu di wanlö hia sëmbë ta waka ta lontu ta mindi soni taa Jesosi Keesitu an bi ko dë libisëmbë a goonliba aki. Nöo dee sëmbë dë, de da ganjansëmbëma e. De da buusema u di Paamusi Könu Masa Gadu manda ko da u.

⁸ Nöo un mëni unu seei ku de e, fu wan musu lasi di bunu un ta suku a Masa Gadu dë. Un musu ta mbei möiti fuun feni dee paima fuunu tuu ku telu.

⁹ Nöo ee wan sëmbë i disa dee soni dee Masa Jesosi, Keesitu bi lei i nöo hën i go tei wanlö oto soni ta biibi, nöo Masa Gadu an o dë a soni fii möön e. Ma di sëmbë di ta biibi di tuutuu lei nango nöömö, nöo Masa Gadu ku di Womi Mii fëen tuu o dë ku i.

¹⁰ Nöo fëen mbei ee wan sëmbë tja wan oto buka ko a unu di an ta kai ku di buka u Masa Jesosi, nöo di sëmbë dë wan musu tei ën buta a unu wosu seei.

¹¹ Biga te i ta kisi ën ku wai, nöo a o dë taa i ku ën tuu ta du di hogi makandi.

¹² Söö. Wë nöo mi abi sömëni soni a mi hati fu mi taki da unu eti, ma ma kë sikifi de e. Mi seei kë ko a unu, be mi ku unu miti fan fesi ku fesi, nöo woo dë waiwai te dou.

¹³ Söö. Wë na soni möönsö möön leki dee mii u di lobi sisa fii, di Gadu tei ko sëmbë fëen tu, manda gaan odi da i taa de dë bumbuu.

Di u dii biifi u Johanisi

Wan wöutu a fesi.

Disi mbei di u dii biifi u di Tjabukama u Masa Jesosi de kai Johanisi. Nöö a di biifi aki a toona ta kai ën seei di Gaan Sëmbë u keiki möön, nöö a mbei ën manda da wan womi de ta kai Gajusi. Nöö a ta taki soni u dee sëmbë dee ta tja di Buka ta paaja, ufö a ta taki u wanlö oto sëmbë möön.

¹ Wë di pampia aki, di Gaan Sëmbë u keiki hën ta mbei ën manda gaan odi da di lobi mati fëën de kai Gajusi, taa a dë. Fa mi ku i dë a di biibi aki, nöö mi lobi i tuutuu seei, mati.

² Nöö i musu dë bumbuu e, leti kumafa mi sabi taa di akaa fii dë bumbuu kaa. Hii soni fii tuu musu dë tololo a pasi.

³ Nöö fa mi dë aki, mi dë waiwai ku i o. Biga dee sëmbë fuu ta ko ta gafa i da mi aki taa i ta libi bunu, i ta waka a di pasi ta piki di lei u Masa Gadu ku hii i hati.

⁴ Wë nöö te mi ta jei sö taa dee mii u mi ta piki di lei u Masa Gadu, nöö mi ta wai te na soni. Soni seei an dë a goonliba di ta da mi wai kuma di dë.

⁵ Wë mati Gajusi, di bunu di i ta du dee bakama u Masa Jesosi dë, nöö a dë wan gaan bumbuu wooko seei e. Biga dee awoo sabima fii ku dee njunjun sëmbë dee ja sabi tuu i ta sölugu.

⁶ Nöö dee sëmbë i ta heepi dë, nöö de ta ko ta konda da u dee biibima aki taa sö i ta libi bunu ku de. Nöö sö Gadu kë fii libi tu e, mati. Ja musu disa möönsö, biga sö de ta waka ta lontu a di wooko liba.

⁷ Fa de dë a pasi nango dë, nöö fu Masa Jesosi hedi wë e. Nöö de an ta suku heepi a dee sëmbë dee an ta biibi.

⁸ Hën mbei u dee sëmbë u Masa Jesosi musu heepi de e. Nöö hën da u ku de tuu ta dë a di wooko u Masa Gadu makandi ta tja di lei fëën ta paaja.

⁹ Söö. Wë nöö haika e. Mi bi mbei wan pampia manda da un dee sëmbë u Masa Gadu dë kaa. Ma di sëmbë de kai Dioteefesi aan toobi ku u. A kë hënseei musu dë fesima a di keiki, nöö an kë piki taa mi a' taki a unu liba möönsö.

¹⁰ Nöö te mi ko a unu ala, nöö woo kuutu di soni naandë. Biga a ta kosi mi a baka ta mindi soni da mi. Nöö an tjikëën eti e. Hën a toona ta du hogihogi ku dee sëmbë ta waka ta paaja di buka u Masa Jesosi, dee ta ko a unu dë. Biga te de ko dë, nöö an ta kë ta hoi de. Nöö te dee otowan kë heepi de, nöö a ta tapa de tu. A di keiki seei a ta jaka de ta puu, fu di de kë heepi dee wakama.

¹¹ Nöö mati, fa i si i dë a goonliba aki, na djeesi dee lö sëmbë dee ta du hogi naandë e. Ma i musu djeesi dee sëmbë dee ta du bunu. Biga di sëmbë di ta libi bunu ku sëmbë, nöö hën da sëmbë u Masa Gadu. Ma di sëmbë di ta libi hogi ku sëmbë nöö an sabi Gadu e.

¹² Nöö di womi de kai Dëmëtusi, fa a sai dë, nöö hii sëmbë ta gafëën taa a dë bumbuu sëmbë. Wë nöö sö a dë tuu, biga libi fëën ta kai ku di lei u Masa Gadu. Mi seei si ën sö tu hën mi taki ën da i, nöö i sabi taa ma o ganjan i.

¹³ Wë nöö mi a' wanlö hia soni a mi hati u mi taki da i eti, ma ma kë sikifi de a pampia manda da i.

¹⁴ Mi seepi kë ko a i hesihesi, be mi ku i sa fan fesi ku fesi.

¹⁵ Söö. Wë na soni möönsö e, mati, möön leki hati fii musu ta dë bööböö. Nöö dee mati fuunu aki manda gaan odi da i ku hii dee mati fuu dee dë a i ala tuu, hiniwan sëmbë ku fëën odi.

Di biifi u Judasi

Wan wöutu a fesi.

Di biifi aki sò, wan biibima de kai Judasi hèn sikifi èn, nöö de si kuma a bi dè wan u dee baaa u Masa Jesosi.

Nöö di soni mbei a mbei di pampia aki. A ko sabi taa wanlö leima ko a wanlö biibima u Masa Jesosi ko ta taki taa fa Masa Jesosi bi dèdè paka dee hogi du da de, nöö an dè u de ta hoi wèti möön. De sa libi hogilibi kumafa de kë. Sò dee leima ta lei dee biibi sèmbè. Nöö hèn Judasi ta bai de taa de an musu piki di soni dè, biga an dè sò. Nöö hèn a hai sòmèni oto u fesiten konda da de kumafa Gadu bi sitaafu wanlö sèmbè dee bi du hogi.

Nöö ee Gadu bi sitaafu dee sèmbè u fesiten ala, nöö hèn da ee sèmbè du hogi pasèèn buka fa u dè aki, nöö sò a o sitaafu de tu. Sò Judasi ta bai dee sèmbè. Nöö a ta konda da de fa dee leima naandè hogi tjika tu, de an dè soni u futoo.

Nöö di a ko faa tapa di biifi, hèn a taki da dee biibima taa be de libi kumafa a fiti. Nöö hèn a gafa Masa Gadu dèèn tangi.

Nöö hèn da di biifi aki.

Aki di biifi seti.

¹ Söo. Wè dee sèmbè, mi Judasi wè ta sikifi di pampia aki manda da un dee sèmbè dee u Tata Masa Gadu kai ko dè sèmbè fèèn apaiti. Fa mi dè aki, mi dè wan futuboi u Jesosi Keesitu, nöö mi da wan baaa u Jakobosi tu.

Dee sèmbè, Gadu lobi unu e, nöö a ta tjubi unu a Masa Jesosi.

² Nöö a musu dè ku unu te tjika, ku èn lobi, ku èn tjalihati, ta da unu böö.

Aki Judasi ta taki soni u dee ganjansèmbèma.

2 Pet. 2:1-17

³ Wè dee sèmbè, mi bi dè kabakaba këè seei u mi sikifi soni da unu möön fini u di fa Gadu ta puu u ku unu makandì a hogi basu ta heepi u a hii soni, ma nöö mi ko si taa a möön bunu mi sikifi wan hii oto soni da unu.

Mi taki e, dee sèmbè, un musu biinga seei da di Buka u Gadu di a buta a u dee sèmbè fèèn maun fuu biibi aki. Fa a da u di buka di wan pasi dè sò kaa, nöö u musu hoi èn sò e. Wan musu mbei sèmbè tookèèn da u möönsö.

⁴ Nöö di soni mbei mi taki sò. Mi jei taa wanlö sèmbè fusi saapi ko dè leti a unu dendu dè söndö un sabi, nöö dee lö sèmbè dè an dè ku Gadu a wan sè möönsö. Biga di fa Gadu libi ku u ku èn bunuhati fuu kumutu a wèti basu aki, nöö hèn de ta tei tja go a söös sè. De taa Gadu puu u a wèti basu kaa, nöö u sa du hii hogi fa u kë. Biga wèti an dè u sitaafu u möön. Sò dee sèmbè dè ta taki, nöö sò de ta libi tu. De an ta kë piki möönsö taa Jesosi Keesitu hèn nöö da Takima a hii sèmbè liba. Hèn nöö da u Masa.

Wè nöö mi taki da unu seei gbelin, taa fa de ta libi dee lö libi dè, nöö Gadu o kuutu de da sitaafu nöömö. Sò a bi sikifi gaanduwe kaa.

Aki a ta toona mëni de a wanlö sèmbè Gadu bi sitaafu.

⁵ Dee sèmbè, mi kë toona mëmbè unu a wanlö soni bi pasa, hii fa mi sabi taa un sabi de kaa.

Wan bi jei fa Gadu bi puu dee Isaèli sèmbè fèèn a dee Egepiti sèmbè basu mbei de ko fii nö? Ma nöö bakaten, sòmèni u de an bi kë biibi èn möön, nöö hèn a manda dèdè go kii de wante.

⁶ Nöö un bi jei tu taki taa so u dee basia u Masa Gadu Köndè an bi kë tan a dee kamian ka Gadu bi buta de, hèn de kumutu go ta du di soni de kë. Nöö hèn wè Gadu kisi de buta a wan gaan dungu kamian tai de ku këti gingin te de an sa kumutu. Nöö a dè ta luku te di gaan kuutudaka dou bifö a o kuutu de da de sitaafu awaa.

⁷ Nöö un bi jei tu fa dee sèmbè u Sodom ku Gomola ku dee oto köndè sèmbè a de bandja naandè bi ta libi. Hiniwan hogi hangi bi ta ko a de hati de ta tei waiwai, te de poi hii dee wèti dee Gadu buta u fa womi ku mujèè musu libi. Te dou di juu nöö hèn Gadu an sa tjèèn möön, hèn a tjuma dee köndè dè gililili puu gbegedee. Fa u dè aki, dee köndè dè fika kuma wan maaka da hiniwan sèmbè di ta libi dee lö libi naandè taa ee i libi sò nöö söseei Gadu o sitaafu i tu ku di faja di ta kisi nöömö söndö tapa.

Sò wè Gadu bi sitaafu dee peipei sèmbè dè tjika e, fu di de an libi bunu.

Aki a ta taki soni u

dee ganjansèmbèma möön.

⁸ Ma nõo dee sëmbë u ta taki aki, deseei ta libi a di wan seei fasi dë tu. Fa de sai dë, a dë leti kuma sunjan de ta sunjan. Biga de an ta mëni möönsö taa a bakaten de sa kisi sitaafu u di libi de ta libi dë. Fa de ta libi dë, sundju nõo de ta sundju deseei sö, biga de an ta kë dë a tii basu möönsö. Nõo na wan makiti u mundu seei de ta fëë möönsö tu, te dou ku dee hebi tiima dee ta dë a mundu seei de ta kosi ta da gaan buka.

⁹ Ma dee basia u Gadu Kõndë an dë sö. Biga hii fa di hedibasia u de de kai Mikaëli hebi tjika dë seei, ma hënseei an o da dee lö makiti u mundu dë gaan buka e. Biga di hën ku didibi bi ta fia u di dëdë sinkii u Mosesi seei, ma an puu na wan kodo kosi nëen buka kosi di didibi. Ma a taki dëen nõo taa: “Masa hën o du ku i.”

¹⁰ Ma nõo dee oto sëmbë u ta taki aki, fa i si de sai dë, nõo de ta da gaan buka nango nõo, ta kosi hii soni te dou ku dee soni de an sabi seei. De dë leti kuma mbeti. De ta du go dë nõo a kaba ta libi söndö fusutan. Nõo mi taki da unu taa fa i si de ta du dë, poi nõo wë de ta poi deseei kaba a söso sö.

¹¹ Nõo mi taki e, dee lö sëmbë i si naandë, di siba u Gadu kisi de kaa. Biga de abi taangajesi leti kumafa Kain bi abi taangajesi da Gadu tefa a bi hopo du gaan hogi.

Nõo di langabëë u mõni di dee sëmbë abi te kaba, hën wë buta de de kule go ta libi di fafasi libi di Biliam bi libi, fu di hën seei bi abi langabëë u mõni tu.

Fas fa sai dë, nõo de ta mbei taangajesi da Gadu kumafa Koola bi mbei teefa a dëdë wan gaan hogi dëdë leti a di sabana dendu naandë. Nõo söseei dee sëmbë u ta taki aki o kaba a söso kuma Koola tu e.

¹² Fa de sai a unu dendu naandë, de dë leti kuma sumuku udu a otowan dendu. Te un ko sindo fuun njan makandi fu di un lobi unu seei, nõo de aan toobi u de hai ko sindo njan ku unu makandi ta mbei kuma unu ku de dë di wan.

Fa de sai dë, de dë leti kuma wanlö sëmbë ta kiija sikapu ma de an ta da dee sikapu soni u njan. De seei nõo de ta sölu gu te de ko fatu.

De dë kuma te tjuba baaka i ta mëni taa a o kai fii feni wata, te wan pisi wan gaan ventu ko böö ën tja go fiaa. Sö dee lö sëmbë naandë dë, fa i si de sai dë. Ee i ta langi a de, nõo ja o feni heepi möönsö.

Fa i si i ta si de dë, nõo de dë leti kuma wan fuuta pau di an ta pai möönsö, te wan pisi a dëë tjakaa fika naandë u de go hön puu tuwë. Mi taki da unu taa sö Gadu o du ku dee lö sëmbë dë tu e.

¹³ Fa de sai naandë, de dë leti kuma pököpökö u sekiwata ta ko ku ën kaakiti, ma sundju nõo a ta tja ko buta a bandja së. Sö dee sëmbë dë ta ko ku kaakiti ma sensen soni nõo de ta tja ko ta puu disa dë.

De dë kuma teeja ta kumutu a tii ko ta waka fanjanfanjan te de kaba a söso fiaa a mundu. Sö dee sëmbë naandë ta waka söndö tii e. Ma mi taki da unu taa Gadu seeka wan gaan dungudungu kamian buta dë ka a o tuwë de go u teego.

¹⁴ Dee sëmbë o, un haika fa di bumbuu sëmbë u fesiten de kai Enöku bi taki kaa u dee lö pei sëmbë aki. Enöku hën mbei di u sëbën u dee bakamii u Adam. Nõo a wan juu dë, Masa Gadu bi dëen wan buka, nõo hën a taa:

Masa ta ko ku wanlö dusudusu sëmbë dee dë fëen seei vö,

¹⁵ nõo a o kuutu a hii sëmbë tuu liba.

Nõo dee sëmbë dee na bi a' bisi ku ën, de tuu a o sitaafu.

Fa dee sëmbë sai dë, de ta du sömëni pei hogi dee na ta kai ku Gadu.

De ta fan sömëni gaangaan fan ta kosi ën.

Hii dee soni dë tuu mbei a o kuutu de da sitaafu e.

Hën di buka dë Masa Gadu da Enöku fa a taki.

¹⁶ Wë dee sëmbë dee Enöku bi taki dë, na de da dee sëmbë u ta taki aki nõo? Fa de dë a unu dendu dë, waka nõo de ta waka ta konda soni a buka ta suku föutu a sëmbë u de feni tja go ta konda. Fa de sai dë, ku dee taku kë u de hati nõo de ta biinga. De ta waka ta njan buka ta taki gaangaan taki. De ta ganjan sëmbë ta naki tëtë u de feni wini a de. Dee lö sëmbë naandë, sö de dë fa i si de sai naandë.

Aki Judasi ta lei de fa

de musu libi.

¹⁷ Wë nõo dee sëmbë u mi dë, mi kë mëmbë unu a wan soni. Wan jei fa dee tjabukama u Jesosi Keesitu bi bai unu nõo?

¹⁸ De bi taki taa a di kaba lasiti ten u goonliba aki, nõo wanlö mbeisëmbëfama o hopo ko „ta söso di buka u Gadu.” Fa de o ko dë, nõo a dee taku kë u de hati nõo de o ta waka.

¹⁹ Wë dee sëmbë dee tjabukama bi taki dë, na de u ta taki aki ö, dee ta tja paati ko a unu dendu naandë? Biga fa de sai dë, nõo di Akaa u Gadu an ta tii libi u de seei. A dee taku kë u de hati baka wanwan tö nõo de ta waka nõo a kaba.

²⁰ Ma nöö un dee sēmbē u mi naandē, un wan musu dē sō e. Biga di un piki di buka kaa, nöö hēn da un feni wan apaiti biibi seei di dē u Gadu. Nöö un musu heepi unu seei makandi be di biibi fuunu musu ta göö möönmöön u sēmbē si ēn a unu libi.

Nöö un musu ta begi nöömō tu, ku di kaakiti u di Akaa u Gadu.

²¹ Un musu ta hoi unu seei a wan fasi ka di lobi u Gadu sa dou a unu, nöö a di lobi dē seei dendu un musu dē ta watji di ko fuu Masa Jesosi Keesitu. Biga wan daka a o ko nöömō, nöö woo feni di libi u teego di a bi buta da u kaa fu di a abi tjalihati fuu.

²² Nöö unu seei musu abi tjalihati tu e, dee sēmbē. Un musu saa dee sēmbē dee an dē taanga a di biibi eti.

²³ Nöö dee sēmbē dee ta kumutu a di pasi u Gadu, un musu toona kisi de hai puu tja ko buta baka, leti kumafa i ta hai sēmbē puu a faja.

Nöö dee sēmbē dee kumutu a pasi kaa, un musu abi tjalihati u de e. Ma fa i si de ta waka ta piki dee hogi pakisei u de hati naandē, nöö un musu fēēē fu de an hai unu tja go a dee du u de. Dee koosu de ta bisi a de sinkii seei u de du dee soni dē, de musu dē wan nasinasi soni da unu tee wan kē nama a de.

Aki a ta tapa di biifi.

²⁴⁻²⁵ Wē dee sēmbē, u ta buta unu a Masa Gadu maun e. Biga hēn da di Heepima fuu di mbei Jesosi Keesitu u Masa ko dēdē faa puu u a dee hogilibi fuu basu. Hēn wanwan tö nöö abi kaakiti tjika u tjubi u fu wa musu kai kumutu a di pasi. A abi kaakiti tu u puu föutu a u te u ko dē gbelingbelin, faa sa tja u go ka a ta dē ku di gaan waiti fēēn. Nöö ku gaan piizii seei a o du ēn.

Fa a sai dē, hēn wanwan tö nöö da Gadu. Hēn da könu u mundu, nöö a abi hii waiti ku hii makiti ku hii taki. Sō a bi dē kaa ufō mundu mbei, nöö sō a o dē fu teego. A tan sō.

Akoalimbo **(Dee soni dee Masa Jesosi tja ko a limbo da Johanisi)**

Wan wöutu a fesi

Söö dee sëmbë, wë di lasiti pisi u di Gadu Buku aki, nöö Johanisi hën sikifi ën di a ko gaan sëmbë. Nöö kumafa u bi taki a dee oto pisi u di Buku aki kaa, Johanisi bi dë wan u dee tuwalufu sëmbë dee Masa Jesosi bi pii tei a oto sëmbë dendu fu de waka nëën baka, nöö hën de ko dee gaan tjabukama u Masa Jesosi de kai Apösutu. Nöö di ten Johanisi mbei di pampia aki nöö a bi dë a wan paati a ze mindi. De bi tjëen go disa ala faa tja sitaafu fu di a ta waka ta paaja di buka u Masa Jesosi hedi.

Nöö di pampia aki ta taki u wanlô soni Masa Jesosi bi tja ko a limbo da Johanisi a di ten di a bi dë a di paati. Dee soni aki bi dë tjubitjubi soni da libisëmbë, ma Johanisi ko si de ku ën seei wojo kuma sunjan ma na sunjan. Biga tuutuu soni de dë, nöö de ta taki u wanlô soni bi pasa kaa, ku dee ta pasa a di ten u Johanisi dë, ku dee o ko pasa a bakaten. Ma nöö so u de taki a wödu fasi.

Nöö dee soni Johanisi konda aki, a konda de da dee sëmbë u Masa Jesosi dee bi ta miti makandi a sëbën köndë a di ten dë, faa da de kötôhati ku degihati u de musu hoi go dou. Biga sëmbë bi ta sitaafu de gaanfa seei fu di de ta biibi a Masa Jesosi liba.

Nöö te joo lesi di pisi u Gadu Buku aki, nöö joo si sômëni soni nëën di o taanga u fusutan. Ma te i lesi ën te i kaba nöö joo ko si gbegedee taa Masa Gaangadu ku di Miii fëen di de ta kai di Sikafu Mii a di pampia aki, nöö de da kaba Winima a mundu u teego. Nöö te i nama ku de, nöö i seei o dë winima tu.

Aki di pampia seti.

¹ Wë dee sëmbë, mi Johanisi ta sikifi di pampia aki da unu e. Nöö dee soni mi o sikifi aki, nöö de dë wanlô soni dee Jesosi Keesitu tja ko a limbo da u dee sëmbë ta dini ën. Masa Gaangadu seei da Masa Jesosi de, faa musu mbei u ko sabi de. Nöö fa woo taki de aki, nöö abiti möön nöö de o ko pasa e.

Nöö a di fasi aki Masa Jesosi mbei u ko sabi de. A manda wan basia fëen köndë ko a mi Johanisi ko lei mi de, fu di mi dë futuboi fëen.

² Nöö fa mi ta sikifi dee soni aki, nöö de tuu mi jei ku miseei jesi, mi si de ku miseei wojo. A Gadu seei de kumutu, nöö de ta lei u soni u Jesosi Keesitu.

³ Nöö fëen mbei ee hën wan sëmbë i tei dee fan u Gadu aki ta lesi, nöö Masa Gadu o mbei i feni bunu e. Söseei tu, ee wan sëmbë i ta haika de te i tei de buta a i hati ta libi ku de, nöö Gadu o mbei i feni bunu tu. Biga abiti möön nöö de o ko pasa.

Aki Johanisi ta manda odi da dee sëmbë u Masa Jesosi dee dë a sëbën köndë u Asia.

⁴ Söö. Wë mi Johanisi ta sikifi di pampia aki manda da dee sëmbë u Masa Jesosi dee ta miti makandi a sëbën köndë u Asia.

Dee sëmbë o, fa Masa Gadu sai dë, nöö a bi dë kaa te kisi di ten di u dë aki, nöö a o dë u nöömö tu. Nöö hën wë musu dë ku unu ku ën bunuhati. A musu mbei un feni böö, hën ku di Akaa fëen tuu. Fa di Akaa u Masa Gadu sai dë, a dë telutelu a hii fasi e, soni seei an makei ën. Nöö a dë leti a Gadu fesi dë ka a dë sindosindo a di könubangi fëen. Nöö a musu dë ku unu tu,

⁵ hën ku Jesosi Keesitu di bi konda dee soni u Gadu gbelingbelin da u.

Fa i si Masa Jesosi sai naandë, dee sëmbë, hën wë da di fosu sëmbë di dëdë weki fu an dëdë möön. Hën da di Sëmbë di abi taki a hii dee könu dee dë a goonliba aki tuu. Nöö hën wë lobi u sö tee a dëdë tuwëen buuu a goon paka puu u a hogi du basu.

⁶ A mbei u ko dë sëmbë a di könu tii fëen dendu, nöö hën a buta u ko mindima fuu sa ta tja libisëmbë ko a Gadu fesi. A buta u fuu sa ta dini Masa Gadu di da hën Tata ku di Gadu fëen tu. Wë nöö dee sëmbë, a musu kisi gafa ku hii kaakitii hiniwanten fu teego. A tan sö.

⁷ Nöö un luku ala e.

A dë a dee bundji dendu a liba ala ta saka ta ko.

Nöö hii sëmbë wojo tuu o si ën,

te dou ku dee sëmbë dee bi manda sëmbë u de pekëen ku peegu a di lakpa pau.

De tuu o si ën.

Nöö fa de o si ën dë, nöö hii dee nasiön sëmbë u goonliba tuu o ta bai ta këë fëen hedi.

Leti fa u taki ën dë, nöö sö a o dë e.

⁸ Masa Gadu hën taki sö, dee sëmbë. Hën a taa: “Mi da di kaba fosu wan ku di kaba lasiti wan u hii soni. Mi bi dë kaa nöö mi dë fa u dë aki nöö mi o dë u nöömö tu. A mi hii kaakitii u mundu dë.” Sö Masa Gadu taki.

*Aki Masa Jesosi tjëen seei**ko lei Johanisi.*

⁹ Wë nõõ kumafa mi bi taki kaa, nõõ mi Johanisi ta sikifi di pampia aki. Nõõ mi dë wan sëmbë u Masa Jesosi leti kuma unu seei. Mi ta tja gaan sitaafu fëen hedi, leti kumafa unu seei ta tja tu. Nõõ mi dë leti a di Njunjun Tii u Gadu dendu kuma unu tu, nõõ Gadu ta da mi degihati fu mi hoi go dou leti kumafa i si a ta da unu ën tu.

Nõõ dee soni i si mi o taki aki, nõõ mi si de a di paati de ta kai Patimosi di dë a ze mindi. De tja mi ko tjökö a di paati aki fu di de an kë u mi musu ta konda dee wöutu Masa Gadu da sëmbë nõõ de an kë u mi taki dee soni u Masa Jesosi dee mi sabi. Hën mbei de tja mi ko tuwë disa aki.

¹⁰ Nõõ di daka di mi si dee soni aki, nõõ a bi dë di daka u Masa Gadu. Di juu dë, nõõ di Akaa u Gadu bi dë a mi liba hebi, nõõ te fu mi mëni, hën mi jei wan tóngó leti kuma afematutu ta piki seei limbolimbo.

¹¹ A taki da mi taa: “Dee soni dee joo si aki, nõõ de tuu i musu sikifi buta a pampia e, nõõ i musu manda di pampia go da dee sëmbë u mi dee ta miti makandi a mi nè a sëbën köndë u Asia. Nõõ dee disi da dee köndë: Efeise, Similina, Peggamu, Tiatila, ku Saadisi, Filadelfia, ku Laodisea. A dee köndë dë tuu i musu manda di pampia go e.”

¹² Wë nõõ fa mi jei di fan naandë, hën mi bia luku ee ambë da di sëmbë ta fan ku mi naandë. Nõõ hën mi si sëbën soni kuma goutu tamundu faja,

¹³ nõõ leti a de mindi dë mi si wan Sëmbë kuma libisëmbë ma a tooka. Nõõ a bisi wan gaan langa djapona sö ta kai nëen futu u goon ala zëë. Nõõ a dë ku wan goutu banti nëen hati. Nõõ sö wan Sëmbë mi si dë e, dee sëmbë.

¹⁴ Fa mi si ën dë, di uwii fëen hedi dë wetiweti faan sö kuma maaun, nõõ wojo fëen ta sëndë kuma te faja ta kisi gililili sö.

¹⁵ Nõõ futu fëen dë limbolimbo gbgedee kuma köpö di de bi buta a faja jö puu hii sundju te a fika di köpö wanwan njënjën.

Nõõ fa a ta fan dë, nõõ tóngó fëen ta giinta leti kuma wan gaan dan.

¹⁶ Nõõ di mi luku nëen leti maun së, nõõ hën mi si sëbën teeja nëen maun. Nõõ wan saapusaapu ufangi di de maa a de tu së tuu ta kumutu nëen buka. Nõõ fesi fëen ta koti faja leti kuma tuwalufu juu sonu, sö a ta sëndë tjika.

Sö wan Sëmbë mi si a dee goutu tamundu mindi e, dee sëmbë.

¹⁷ Nõõ fa mi si ën dë, hën mi tombo kai gbolou a goon nëen fesi dë, leti kuma mi dëdë. Fëëë nõõ mi fëëë sö. Ma nõõ hën a tëndë di leti së maun fëen ko buta a mi liba, hën a taa: “Na fëëë sö e. Mi wë da di seti ku di kaba u hii soni.

¹⁸ Fa i si mi dë aki, nõõ mi da di Sëmbë di o libi fu teego. Biga mi bi dëdë tuu, ma luku, mi toona weki baka. Nõõ hën mbei mi abi dee söötö u dëdë ku dëdë köndë tuu.

¹⁹ Nõõ dee soni joo si aki, nõõ de tuu i musu sikifi e, dee ta pasa a di ten aki, ku dee o pasa a bakaten tuu.

²⁰ “Nõõ haika e, andi dee goutu tamundu ku dee teeja a mi leti së maun aki kë taki. Dee sëbën teeja aki, nõõ de da dee tiima fu dee sëmbë u mi dee ta miti makandi a dee sëbën köndë u Asia mi kai dë. Nõõ dee goutu tamundu aki, de da dee sëmbë u mi seei dee ta miti makandi a dee lö köndë dë.”

Sö wë di Sëmbë di mi si dë taki da mi e.

2*Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sëmbë fëen a Efeise.*

¹ Hën di Sëmbë toona fan ku mi möön, a taa: “Sö. Awaa mi kë fan ku di sëmbë di ta tii dee sëmbë u mi a di köndë de kai Efeise. Mi kë fii sikifi dëen taa:

Mi di Sëmbë di ta fan aki, Mi wë ta hoi dee sëbën teeja a mi leti maun. Mi da di Sëmbë ta waka ta lomboto a dee sëbën goutu tamundu faja mindi, ta wegii soni ta luku. Nõõ miseei wë ta fan di fan aki.

² Nõõ mi taki e, taa mi ta si hii dee bunu sondi dee un ta du, kumafa un ta biinga tjika dë. Nõõ mi si taa un ta hoi go dou söndö lasi hati. Mi sabi taa wan ta kë ta si takulibima a wojo seei. Nõõ mi si taa un wegii dee sëmbë luku dee ta ko a unu kuma tjabukama u mi, nõõ un ko si taa de dë ganjansëmbëma.

³ Nõõ mi si fa un ta hoi pasensi go dou a dee fuka ta miti unu fu di un nama ku mi hedi. Wan ta hai baka disa mi möönso. Hii dee bunu soni dë tuu mi ta si e.

⁴ Ma nõõ mi si wan föutu a unu eti di an bunu da mi seei. Hën da wan ta lobi mi kumafa un bi lobi mi a fesi möön. Di lobi fuunu ko booko saka.

⁵ Wë nõõ un wegi luku fa un bi dë fajafaja a fesi, ku fa un ko dë fa u dë aki. Nõõ mi taki e, un bia unu libi, be un toona libi kumafa un bi ta libi a fesi. Biga ee nasõ, nõõ mi o ko puu di goutu tamundu fuunu nëën kamian e.

⁶ Ma fa mi taki aki seei, ma wan oto bunu pisi dë a di libi fuunu mõõn. Hën da un ta buuse dee soni dee sëmbe u di feleniki de kai Nikolaiti ta du, leti kumafa miseei ta buuse de tu.

⁷ Sõõ. Wë nõõ di sëmbe di abi jesi nëën bandjajesi u jei soni, nõõ be a jei andi di Akaa u Gadu ta taki da dee sëmbe u mi a dee kõndëkõndë. Nõõ ee wan sëmbe i wini dee soni ta tapa pasi da i fii du fa Gadu kë, nõõ di sëmbe dë i dë bunu e. Biga mi o da i pasi fii njan di fuuta u di pau di de ta kai di Pau u di Libi u Teego. Nõõ di pau i si dë, a dë leti a di waiti kamian u Gadu dendu de kai Paladëisi.
Hën di soni dë wë mi bi kë taki da dee sëmbe u mi a Efeise e.”

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sëmbe fëen a Similina.

⁸ “Sõõ. Nõõ awaa mi kë fan ku di sëmbe di ta tii dee sëmbe u mi a di kõndë de kai Similina. I musu sikifi dëen taa:

Mi, di Sëmbe i si ta fan aki, nõõ mi da di fosu wan ku di lasiti wan u mundu. Mi bi dëdë tuu, ma nõõ mi toona weki baka, nõõ mi ta fan di fan aki.

⁹ Wë nõõ mi taki e, taa mi sabi dee gaan fuka dee un ta abi, ku dee sitaafu dee un ta tja. Mi sabi fa un ta pena tjika a di goonliba aki, ma a Gadu ala nõõ un abi gudu te a hia e. Nõõ mi sabi fa dee Dju sëmbe ta kosi unu ta tja unu nê ta poi a kõndë. Fa de ta du dë, de ta mbei deseiei taa de da dee sëmbe u Gadu apaiti, ma nõõ wan piki e. Sëmbe u di didibi seei de dë.

¹⁰ Nõõ mi taki e, taa wan musu fëëe dee sitaafu dee o ko a unu. Biga di didibi sa buta so fuunu un go a dunguwosu faa pooba unu luku unfa un dë ku mi tjika, nõõ woon kisi sitaafu fu wan sati ten sõ. Nõõ a o hebi da unu fuun tjai tuu, ma nõõ un musu ta a' futoou a mi nõõmõ. Ee a dë fii dëdë seei, ma be un tei ën nõõ, nõõ woon wini wan gaan paima a mi, hën da di libi u teego. Nõõ sõ mi taki da unu e, dee sëmbe.

¹¹ Nõõ di sëmbe di abi jesi nëën bandjajesi u jei soni, nõõ be a jei andi di Akaa u Gadu ta taki da dee sëmbe u mi a dee kõndëkõndë. Nõõ ee wan sëmbe i wini dee soni ta tapa pasi da i fii du fa Gadu kë, nõõ di sëmbe dë i dë bunu e. Biga ja o dëdë di dëdë di ta paati libisëmbe ku Gadu fu teego.
Hën di soni dë wë mi bi kë taki da dee sëmbe u mi a Similina.”

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sëmbe fëen a Peegamu.

¹² “Sõõ. Awaa mi o fan ku di tiima u dee sëmbe u mi a di kõndë de kai Peegamu. I musu sikifi dëen taa:

Mi, di Sëmbe ta fan aki, mi da di Sëmbe te mi ta fan nõõ a dë kuma wan ufangi di dë maamaa a de tu sê buka fëen tuu, sõ dee wõutu u mi abi kaakiti tjika. Nõõ mi wë ta fan di fan aki.

¹³ Nõõ mi taki e, taa mi ta si di kõndë ka un ta libi naandë taa di didibi seei hën ta libi leti dë tu ta tii ën. Ma fa a dë fëen sindosindo nëën kõnubangi dë seei, ma un dë gingin a mi sê eti. Biga di de kii Antipasi, di sëmbe di bi ta konda sondi u mi a sõ wan futoou fasi dë, nõõ un si ma wan disa mi u biibi mõõnsõ.

¹⁴ Ma nõõ mi si wanlõ föutu a unu e, di na bunu da mi seei. Biga sëmbe dë leti a unu mindi dë ta tei di hogi lei u di fesiten lukuma de kai Biliam. Fa Biliam bi sai dë, hën bi da Kõnu Balaki hogi lai unfa a sa du kisi dee Isaëli sëmbe u mi poi kaba a sõsõ. Biga a taki dëen taa te dee sëmbe u Balaki o tuwë njanjan da dee gadu u de, nõõ de musu kai dee Isaëli sëmbe tja ko a de dendu be de njan ku de makandï. Nõõ naandë de o kisi de puu a dee wëti u Gadu te dou a di sê u manu ku mujëe soni tuu. Sõ wan hogi lai Biliam da Kõnu Balaki. Nõõ sëmbe dë leti a unu dendu naandë ta da dee lõ lai dë eti e.

¹⁵ Nõõ sõseei tu, sëmbe dë leti a unu dendu dë ta lei sëmbe dee poi poi lei u dee Nikolaiti sëmbe ta puu de a Gadu sê.

¹⁶ Wë nõõ mi taki e, taa un musu bia kumutu a dee sondi naandë. Ma ee nasõ, abiti mõõn mi o ko a unu ko feti ku dee sëmbe dë ku di ufangi di dë a mi buka aki.

¹⁷ Sõõ. Wë nõõ di sëmbe di abi jesi nëën bandjajesi u jei soni, nõõ be a jei andi di Akaa u Gadu ta taki da dee sëmbe u mi a dee kõndëkõndë e. Nõõ ee wan sëmbe i wini dee sondi ta tapa pasi da i fii du fa Gadu kë, nõõ di sëmbe dë mi o da di njanjan u Gadu de kai 'mana' di dë tjubitjubi da oto sëmbe. Nõõ mi o da di sëmbe dë wan wetiweti sitonu faan tu, ku wan njanjan nê sikifisikifi nëën. Nõõ di sëmbe di o kisi ën dë, hën nõõ o sabi andi di nê dë kë taki.

Hën di soni dë wë mi bi kë taki da dee sëmbe u mi a Peegamu.”

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sɛmbɛ fɛɛn a Tiatila.

¹⁸ “Söo. Wɛ nõo awaa mi kɛ fan ku di tiima u dee sɛmbɛ u mi a di kõndɛ de kai Tiatila naandɛ. I musu sikifi dɛɛn taa:

Mi di sɛmbɛ ta fan aki, mi da di Mii u Gadu seei di abi wojo kuma faja ta kisi gililii. Mi wɛ da di sɛmbɛ abi di futu ta sɛndɛ kuma kõpö felu njɛnjɛin, nõo mi wɛ ta manda di buka aki da unu.

¹⁹ Nõo mi taki e, mi sabi hii dee bunu dee un ta du a Tiatila ala. Mi sabi di gaan lobi fuunu tu. Mi sabi fa un ta biibi Gadu tjika. Mi sabi fa un ta dini oto sɛmbɛ ta heepi de. Nõo mi sabi fa un ta tai hati ta biibi Gadu tu. Wan hai baka mõönsö. Mi sabi taa un ta du bumbuu soni gaanfa mõön leki fa un bi du a fesi. Dee soni naandɛ tuu mi sabi e.

²⁰ Ma nõo fa mi fan dɛ seei, ma un abi wan föutu a mi eti. Hɛn da un ta disa pasi da di hogi mujɛɛ de kai Isebeli faa musu ta kai mi nɛ taa mi dɛɛn buka faa tja ko da unu. Un ta disɛɛn faa musu go dou ku dee poipoi lei fɛɛn. Nõo a ta hai dee futuboi u mi baka u de libi sòmɛni fanafiti libi a di sɛ u manu ku mujɛɛ. A ta buta unu fuun njan di njanjan de ta tuwɛ da dee gadu u de dɛ. Sö wanlö hogi di mujɛɛ dɛ ta du e.

²¹ Wɛ nõo fa i si a ta du ɛn dɛ, nõo mi dɛɛn ten longi tjika faa bi musu bia disa di jajo libi fɛɛn naandɛ, ma an kɛ jei mõönsö.

²² Wɛ nõo fu di a bi lobi u dɛ a bedi kaa, nõo, mi o manda wan hebi siki ko nɛɛn, be a fika a bedi u koo. Nõo dee sɛmbɛ ku ɛn bi ta libi dee lö libi dɛ, nõo mi o mbei de kisi gaan hebi sitaafu te tjika de, ee de an bia disa dee hogilibi u de naandɛ.

²³ Dee sɛmbɛ dee abi di wan hati kuma hɛn, de tuu mi o kii puu naandɛ e.

Nõo te mi du sö kaa, nõo hii dee oto sɛmbɛ u mi dee ta miti a dee kõndɛkõndɛ tuu o ko sabi taa mi da di Sɛmbɛ di ta wegi libisɛmbɛ hatiböö ku de pakisei tuu ta luku. Nõo mi o paka hiniwan sɛmbɛ leti kumafa i bi libi. Nõo sö mi taki e.

²⁴ Ma nõo mi abi wan oto buka fii da dee otowan u mi dɛ, dee an ta piki di poipoi lei u di mujɛɛ naandɛ mõönsö. Fa un sai dɛ, dee sɛmbɛ, nõo un dɛ bunu e. Biga wan go lei dee lö kõni u Saatan dɛ mõönsö, dee de ta gafa ta kai gaan tjubitjubi kõni. Nõo fɛɛn mbei ma o buta na wan oto hebi a unu liba mõönsö,

²⁵ mõön leki fuun hoi unu seei a dee soni un abi naandɛ kaa go dou nõömö, u te mi toona ko.

²⁶ Nõo mi taki e, taa ee wan sɛmbɛ wini dee soni dee ta tapa pasi dɛɛn nõo a ta hoi go dou ku dee soni dee mi ta mandɛɛn faa du, nõo di sɛmbɛ naandɛ hɛn mi o da taki a dee nasionnasion u goonliba palalaa te dou.

²⁷ Nõo leti kumafa mi Tata da mi taki, nõo söseei mi o toona da di sɛmbɛ dɛ taki tu. Biga di Buku bi taki taa:

A o ta ko a de liba ku gaan kaakiti seei,

kuma te i naki wan doti paabi ku felu kodjo gboo booko pisipisi.

Sö di Buku taki e. Nõo sö wan kaakiti mi o da dee lö sɛmbɛ dɛ tu.

²⁸ Nõo di paima di mi o da de, a o dɛ wan gaan waiti soni limbolimbo kuma di gaan mamate teeja di ta tja didia ko.

²⁹ Söo. Wɛ nõo di sɛmbɛ di abi jesi nɛɛn bandjajesi u jei soni, nõo be a jei andi di Akaa u Gadu ta taki da dee sɛmbɛ u mi a dee kõndɛkõndɛ e.

Sö wɛ mi bi kɛ taki da dee sɛmbɛ u mi a Tiatila.” So Masa Jesosi fan ku mi.

3

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sɛmbɛ fɛɛn a Saadisi.

¹ Hɛn Masa Jesosi fan mõön, a taa: “Wɛ nõo awaa mi o fan ku di sɛmbɛ ta tii dee sɛmbɛ u mi dee ta miti makandi a di kõndɛ de kai Saadisi. I musu sikifi dɛɛn taa:

Mi di sɛmbɛ ta fan aki, mi abi di Akaa u Gadu di dɛ telutelu söndö föutu a hii fasi fɛɛn. Mi wɛ ta hoi dee sɛbɛn teeja a mi maun dendu, nõo mi ta fan ku unu aki.

Nõo mi taki e, taa mi sabi dee soni dee un ta du ala, nõo mi si fa un abi nɛ a hii dee kõndɛkõndɛ taa un dɛ seei kendikendi a di sɛ u Masa Gadu soni. Sö nɛ fuunu paaja. Ma mii sa piki unu taa wan dɛ sö seei e!

² Nõo un musu weki hopo seeka di bumbuu libi fuunu pikiwan di fika da unu dɛ eti, bifö a kaba a söso. Biga ma si di libi fuunu seei taa a dɛ ku telu a Gadu fesi e, kwetikweti.

³ Un musu toona pakisei dee soni de bi konda da unu a fesi, nõo un bia toona piki de baka. Ma ee nasö, mi o ko a unu leti kuma wan fufuuma ta ko a wan juu di wan o mɛni, nõo mi o kuutu unu seei.

⁴ Ma nõo fa i si mi taki dɛ seei, ma mi sabi taa un abi wantu sɛmbɛ a unu dendu eti, libi u de dɛ seei gbelingbelin. Nõo dee lö pei sɛmbɛ dɛ, mi ku de o ta waka makandi ku weti koosu a sinkii faan. Biga sö de libi fiti.

⁵ Nöo ee wan sêmbê i wini dee soni ta tapa pasi da i fii du fa Gadu kê, nöo di sêmbê dê i seei o ko feni di lô bisi dê tu. Nöo ma o kaabu i nê puu möönsô a di Buku ka dee sêmbê nê dê sikifisikifi dee o feni di libi u teego e. Ma mi o kai di sêmbê dê nê a mi Tata ku dee basia fêên kôndê tuu fesi, taa mi ku ên nama.

⁶ Nöo. Wê nöo di sêmbê di abi jesi nëên bandjajesi u jei soni, nöo be a haika andi di Akaa u Gadu ta konda da dee sêmbê u mi dee dê a dee kôndêkôndê e.
Sô wê mi bi kê taki da dee sêmbê u mi a Saadisi.”

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sêmbê fêên a Filadelifia.

⁷ Hên Masa Jesosi toona fan möön, a taa: “Wê nöo awaa mi o fan ku di sêmbê ta tii dee sêmbê u mi a Filadelifia. I musu sikifi dêên taa:

Mi di Sêmbê ta fan aki, mi dê apaiti da Gadu tuutuu nöo na wan piki ganjan seei dê a mi. Nöo mi wê abi di söötö a mi maun fu mi sa jabi di döo go sindo a di kônubangi u Kônu Dafiti. Nöo te i si mi jabi wan döo, nöo na wan sêmbê o sa tapêên e, nöo te mi tapa wan döo na wan sêmbê o sa jabi ên tu. Nöo mi wê ta fan di fan aki.

⁸ Nöo mi taki e, taa mi sabi di libi fuunu fa un ta libi naandê. Nöo mi jabi wan döo a unu fesi di na wan sêmbê sa tapa e. Biga mi sabi taa a libisêmbê wojo, nöo wan abi wan bêtê kaakiti, ma mi ta wai ku unu. Biga dee soni u mi un bi jei, nöo un ta hoi de nöömö. Na wan daka un hai baka disa mi möönsô.

⁹ Nöo fa dee Dju sêmbê dê a unu ala ta söösö unu ta mbei de seei kuma de da dee bumbuu sêmbê u Gadu apaiti dê, ma nöo na sö de dê a Gadu wojo e. Fa i si de sai dê, mindisonima de dê, didibi seei de dê. Nöo mi o mbei de ko saka kai a goon a unu fesi wan daka nöömö piki taa unu wê mi bi lobi „tei ko sêmbê u mi apaiti.”

¹⁰ Nöo fu di un bi hoi dou ku pasensi kumafa mi bi manda unu, nöo fêên mbei mi o tjubi unu fu di sitaafu di o ko a hii goonliba an musu kisi unu. Mi o tjubi unu da di lô tesi dê.

¹¹ Nöo un haika e, dee sêmbê. Abiti möön mi o ko. Nöo be un hoi go dou a dee soni dee un ta piki naandê kaa, be na wan sêmbê musu ganjan unu kisi te un lasi di hei di dê fuun kisi a bakaten.

¹² Nöo ee wan sêmbê i wini dee soni ta tapa pasi da i fii du fa Gadu kê, nöo di sêmbê dê mi o tei buta kuma posu a di Wosu u Masa Gadu, di dê di Gadu u mi tu. Sô a o dê gingin tjika, te na wan daka seei de o sa puu ên dê möönsô. Nöo mi o sikifi dii nê buta nëên. Wan u dee nê o dê di nê u Masa Gadu. Wan u de o dê di njunjun nê u miseei. Wan u de o dê di nê u di kôndê u mi di o kumutu a Gadu a liba ala bazia ko a goon, hên da di Njunjun Jelusalen. De dii nê dê tuu mi o sikifi a dee lô sêmbê dê, „be sêmbê sabi taa de da sêmbê u mi tuutuu.”

¹³ Söö. Wê nöo di sêmbê di abi jesi nëên bandjajesi u jei soni, nöo be a jei andi di Akaa u Gadu ta konda da dee sêmbê u mi a dee kôndêkôndê e.
Nöo sö mi bi kê taki da dee sêmbê u mi a Filadelifia.”

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sêmbê fêên a Laodisea.

¹⁴ “Nöo awaa mi o fan ku di sêmbê ta tii dee sêmbê u mi a di kôndê de kai Laodisea. I musu sikifi manda dêên taa:

Mi di Sêmbê ta fan aki, Mi da di Sêmbê ta konda dee soni u Gadu gbelingbelin söndö misi. Te mi ta fan, nöo sö nöo a dê kaa. Nöo hii dee soni dee Gadu mbei tuu fîaa, nöo a mi wanwan de kumutu. Nöo mi wê ta fan di fan aki.

¹⁵ Wê mi taki e, mi sabi hii dee libi dee un ta libi ala taa wan dê kötökötö a di së u Masa Gadu soni e. Ma nöo wan dê kendikendi tu. A bi o möön bunu da mi ee un bi dê kötökötö ee nasö un dê kendikendi.

¹⁶ Ma di un dê gböLöö sö kuma wan wata di na bunu u bebe, nöo fêên mbei mi o fula unu puu a mi buka tuwê abiti möön.

¹⁷ Biga fa un sai dê, nöo un ta mbei unu seei taa un dê guduma, un dê fa un kê, un abi hii soni kaa. Sô un ta mëni. Ma hii fu di dê, un dê seei gaan hogihedisêmbê, penama, makisamakisa sêmbê un dê. Un dê pênêpênê söndö koosu a sinkii, un dê bookowojoma u sêmbê musu ko kêê pena ku unu. Ma wan sabi sö möönsô.

¹⁸ Nöo mi o da unu wan lai aki e. Un ko a mi, ko bai tuutuu goutu di de jö a faja puu sundju te a ko gbedeede, nöo woon dê tuutuu guduma awaa. Un ko a mi ko bai limbo koosu faan fuun bisi, be wan waka pênêpênê möön. Un ko bai wojo deesi a mi fuun tuwê a wojo, nöo wojo fuunu o ko limbo fuun si soni bunu awaa.

¹⁹ Nöo mi taki e, di sêmbê di mi lobi nöo hên mi ta gandji da ta kiijêên ku sitaafu faa musu ko bumbuu sêmbê. Nöo un biinga e, be un bia disa dee hogilibi fuunu dee un abi dê.

²⁰ Fa i si mi dë aki, mi dë taanputaanpu leti a unu dööbuka ta naki di döö fuunu nöömö. Nöo ee wan sëmbe i jei mi tóngö nöo hën i jabi döo da mi, nöo mi o ko a dendu nöo mi ku i o ta njan makandi.

²¹ Nöo di sëmbe di wini dee soni dee ta tapa pasi dëen, nöo hën mi o da pasi fu mi ku ën sa sindo makandi a di könubangi u mi, leti kumafa mi bi wini dee soni bi ta tapa pasi da mi, nöo hën mi ku mi Tata ko sindo makandi a di könubangi fëen.

²² Söö. Wë nöo di sëmbe di abi jesi nëen bandjajesi u jei soni, nöo be a jei andi di Akaa u Gadu ta konda da dee sëmbe u mi a dee köndëköndë.
Sö wë mi bi kë taki e, da dee sëmbe u mi a Laodisea.”
Sö wanlö buka Masa Jesosi manda da dee sëmbe fëen dee dë a dee köndëköndë.

4

Aki Johanisi si fa de ta begi Gadu a Gadu Köndë.

¹ Nöo hën a baka di Masa Jesosi da mi dee buka sö kaa, hën mi hopo wojo luku liba, hën mi si wan döo te ala jabijabi hoo sö. Nöo hën mi jei di wan seei tóngö di bi ta fan ku mi a fesi ta piki limbolimbo kuma te de ta böo afematutu. A kai mi taa: “Ko a liba aki, nöo mi o mbei i ko sabi dee soni ku dee soni o pasa a bakaten.”

²⁻³ Nöo hën di Akaa u Gadu ko a mi liba wante. Nöo hën mi si wan könubangi dë ku wan Sëmbe nëen sindosindo ta koti faja seei kuma dee gaan di djamati sitonu de ta kai jasipisi ku koonaleini. Sö di Sëmbe dë waiti tjika. Nöo mi si wan mutjama lontu di könubangi, a waiti möön hii soni, hënseei dë kuma di djamati sitonu de kai samalagida.

⁴ Nöo hën mi luku möön, hën mi toona si tuwenti-a-fö könubangi möön, de lontu di fosuwan dë buta a mindi. Nöo tuwenti-a-fö tiima dë sindosindo a dee könubangi dë. Nöo fa mi si dee tiima dë, nöo de tuu dë ku weti koosu limbolimbo faan, ku goutu kaapusa a de hedi kuma könu kaapusa.

⁵ Nöo mi ta si di gaan könubangi a mindi dë ta koti faja seei kuma te gaangadu ta koti faja, liba ta bai, sëmëni gaangaan giinta mi ta jei ta kumutu a di könubangi naandë. Nöo hën mi luku a di könubangi fesi, hën mi si sëmëni tamundu faja dë sëndësëndë ta kisi. Hën di Akaa u Gadu wë di dë telutelu a hii fasi, hën wë i si da dee faja dë e.

⁶ Nöo hën mi tuwë wojo luku möön hën mi si wan ze, gaan limbo soni gbegedee kuma gaasi, ma a möön waiti möön gaasi. Hën seei dë a di gaan könubangi u mindi dë fesi tu.

Nöo di mi toona luku di könubangi möön, nöo hën mi si fö gaan soni, libilibi wan, lontu ën. Fa mi si de dë, nöo hii de sinkii dë ku wojo djaaa te dou, baka ku fesi tuu.

⁷ Nöo di fosuwan u dee libilibi soni ta djei léun. Di u tu ta djei womi kau. Di u dii, fesi fëen dë kuma libisëmbe. Di u fö ta djei wan gbanini ta buwa.

⁸ Nöo hibiwan u de abi sikisi hanza, nöo kumafa u taki dë, wojo u de dë djalalaa hii de sinkii te dou a de hanza basu. Nöo fa de sai naandë, de an ta wei u gafa Masa Gaangadu möönsö. Ndeti ku didia de ta gafëen ta taki taa:

Ke Masa Gadu oo, i wanwan tö nöo dë limbolimbo söndö föutu.

Masa Gadu, i wanwan tö abi hii kaakiti a mundu.

I bi dë kaa, nöo i dë fa u dë aki eti,

nöo i o dë u nöömö tu.

Sö de ta taki.

⁹ Nöo fa dee fö libilibi soni sai dë, nöo sö de ta gafa Masa Gadu nöömö di dë a di könubangi dë, ta hei ën ta dëen tangi. Biga hën nöo da di Gadu u teego di an o dëdë möönsö.

¹⁰ Nöo de tuwenti-a-fö tiima dee bi dë sindosindo a dee könubangi naandë, nöo deseeti ta tjökö kini ku fesi a goon a Masa Gadu fesi ta puu dee könu kaapusa u de a de hedi ta tuwë a goon nëen fesi naandë. Nöo de ta gafëen ta bigi ën, biga hën da di Gadu ta libi u nöömö. De ta taki taa:

¹¹ Ke Masa Gadu o, i bigi.

I nöo waiti tjika fii kisi gafa e.

I wanwan fiti fii kisi hei, ku makiti a mundu o.

Biga fa i sai naandë,

nöo i wë mbei hii soni u mundu tuu.

Nöo fu di i bi kë sö,

nöo hën mbei i mbei de buta fa i si de sai dë.

Sö de ta gafëen ta taki.

5

*Aki ta taki u wan pampia di hebi te na wan libisëmbe
a' hati u jabi ën.*

¹ Nöo di mi toona luku möön, hën mi si taa di Sëmbë di dë sindosindo a di könubangi, a abi wan pampia nëën leti maun panjanpanjan. Di pampia dë lolulolu, nöo a sikifi a dendusë ku döösë tuu. Nöo fa mi si di pampia dë, a dë palakipalaki gingin ku sëbën sitampu fu sëmbë an musu jabi ën.

² Nöo hën mi si wan gaan hebi basia u Masa Gadu Köndë ta bai basia taanga seei taa: “Ambë dë bumbuu tjika fu sa booko dee sitampu a di lolulolu pampia aki jabi ën?”

³ Ma fa di basia bai dë seei, de an feni na wan sëmbë möönsö di bumbuu tjika u jabi di pampia dë, an dë a liba ala, an dë a goonliba aki, an dë a goonbasu seei tu u de feni.

⁴ Nöo a bigi da mi tee ma saanfa u du, nöo hën mi këe te a bigi, fu di a dë taa na wan sëmbë fiti u sa jabi di pampia luku andi dë nëën dendu möönsö.

⁵ Ma nöo hën wan u dee tuwenti-a-fö tiima taki da mi taa: “Mati, na këe möön e. Kabuka. Sëmbë dë di bumbuu tjika u booko dee sëbën sitampu jabi di pampia lolu e. Hën de kai di Lëun fu di lö u Juda. Hën da di bakamii u Könu Dafiti di Gadu bi taki taa a o manda ko fu tii goonliba, nöo hën nöo sa du di soni naandë. Biga hën wini hii soni a mundu tuu kaa. Nöo kabuka e. Na këe möön.”

⁶ Nöo fa a taki dë, hën mi toona luku di kamian möön, ka de fö libilibi soni ku de tuwenti-a-fö tiima dë. Nöo hën mi si wan Sikafumii, a dë taanputaanpu leti mindi a di könubangi liba dë. Nöo fa mi si ën dë, nöo a djei da mi kuma de bi kii ën wan daka. Nöo a abi sëbën tutu nëën mindi hedi, ku sëbën wojo sii. Sö mi ta si ën. Nöo dee tutu ku dee wojo dë, de këe taki u di Akaa u Masa Gadu di dë telutelu a hii fasi, di Gadu ta manda go a hii goonliba palalaaa te dou.

⁷ Söö. Nöo hën wë di Sikafumii tei di pampia lolu di dë a di letisë maun u di Sëmbë di dë sindosindo a di gaan könubangi.

⁸ Nöo fa a tei ën dë kaa, hën dee fö libilibi sondi u bi taki dë ku de tuwenti-a-fö tiima, hën de tuwë deseai a goon nëën fesi. Nöo dee tiima naandë, de tuu seei dë ku wan pei gitali a maun ta pëe, de dë ku goutu komitji a de maun tu. Nöo wan sumëë suti soni dë a dee komitji dendu di de ta tjuma da Gadu. Nöo fa i ta si di sumuku fëen ta puu nango a liba dë, nöo a ta da i mëni u dee hia begi dee sëmëni sëmbë u Gadu bi ta begi ën nöömö.

⁹ Nöo hën de ta kanda wan nunjun kanda da di Sikapumii taa:

I wë bumbuu tjika u tei di pampia lolu

booko dee sitampu fëen e.

Biga i wë de bi kii.

Ku di buuu fii i paka di paima bai libisëmbë da Gadu

kumutu a hii pei nasiön,

ku hii pei lö,

ku hii pei föluku,

ta fan hii dee peipei töngö u goonliba tuu.

¹⁰ Nöo hën i tja de ko buta a di Könu Tii fii basu.

I mbei de ko dë mindima ta tja libisëmbë ko a Gadu fesi.

Nöo de wë o tii di goonliba e.

Hën di kanda dë dee tiima ta kanda.

¹¹ Nöo di juu ten dë, hën mi ko ta jei sëmëni basia u Gadu Köndë, dusudusu milionmilion, de hai ko gidjii dë leti ka dee könubangi sai dë ku dee fö libilibi sondi, ku de tuwenti-a-fö tiima. Nöo hën de ta wai ta piizii tee.

¹² De ta kanda ta bai ta taki taa:

I wë, di Sikapu Mii de bi kii,

I wanwan tö nöo abi di waiti tjika

fii fendi hii kaakiti u mundu,

ku hii gudu,

ku hii këni,

ku hii taanga,

ku hii nëbai,

ku hii lesipeki,

ku hii gafa.

Sö wë i bumbuu tjika e.

Di Sikafu Mii wë de ta bigi sö e.

¹³ Nöo hën mi toona jei hii sondi dee dë ku libi a liba ala ku dee u goonliba aki, te kisi ku dee u ze ku dee dë a goonbasu tuu. Hii de tuu ta kanda seei ta taki taa:

I di Sëmbë di dë sindosindo a di könubangi dë,

ku di Sikapumii,

un musu kisi gafa e,

ku waiti

ku nëbai

ku kaakiti fu teego.

¹⁴Nöö fa de ta kanda dë, nöö dee fö libilibi sondi dë ta piki taki: “Aai, leti sö a dë tuu.” Nöö de tuwenti-a-fö tiima ta tuwë deseëi a goon ta hei Masa Gadu di dë sindosindo a di könubangi naandë.

„Sö wan gaan soni mi si e, dee sëmbë.”

6

Aki de booko sikisi u dee sitampu.

¹Nöö hën wë mi toona luku möön, hën mi si di Sikafumii booko di fosuwan u dee sitampu u di pampia. Nöö hën mi jei wan u dee fö libilibi sondi bai a wan taanga tōngö leti kuma te liba ta bai, a taa: “Ko o! Ko!”

²Nöö fa a bai dë, hën mi si wan weti hasi leti a mi fesi dë, ku wan sëmbë nëën liba. Nöö di sëmbë dë ku wan bö setiseti nëën maun. Nöö hën de dëën wan winima kaapusa faa buta a hedi, nöö a nango kuma wan gaan winima faa go wini feti.

Nöö sö wë di fosuwan u dee sitampu, sö hën a bi dë.

³Nöö hën di Sikafumii booko wan otowan u dee sitampu möön. Nöö hën mi jei wan otowan u dee libilibi sondi naandë bai taa: “Ko o! Ko!”

⁴Nöö hën mi bia luku hën mi si wan bë hasi hëii ta ko ku wan sëmbë nëën liba sindosindo. Nöö hën di sëmbë ko dou, hën de dëën wan gaan së ufangi, nöö de dëën makiti tu faa musu go puu fii a goonliba, be sëmbë ku sëmbë musu ta feti ku deseëi ta kii de na de.

Nöö sö di u tu sitampu, sö soni fëën dë.

⁵Nöö hën di Sikapumii toona booko di u dii sitampu. Nöö hën mi jei di u dii u dee libilibi soni ta bai taa: “Ko o! Ko!”

Nöö hën mi si wan baaka hasi piöö sö, ku wan sëmbë sindosindo nëën liba ku wan wegii nëën maun.

⁶Nöö hën mi jei kuma wan tōngö ta piki kumutu a de fö libilibi sondi naandë dendu, a taa: “Wan pontu boon, wan daka wooko möni. Dii pontu alisi, wan daka wooko möni. Nöö un kõni ku fatu ku win e!”

Nöö sö di u dii sitampu, sö soni fëën dë.

⁷Nöö hën di Sikafumii toona booko di u fö u dee sitampu. Nöö hën mi jei di u fö u dee libilibi sondi bai taa: “Ko o! Ko!”

⁸Nöö hën mi bia luku, hën mi si wan oto hasi, a dë seei fökiii sö. Nöö Dëdë dë nëën liba sindosindo, nöö Dëdëköndë seei ta waka nëën baka ta ko. Nöö hën de da Dëdë taki taa a musu kaba wan hii pisi u dee libisëmbë u goonliba ku feti, ku hangi, ku siki, ku hogimbeti.

Nöö sö wë di u fö sitampu, sö soni fëën dë.

⁹Nöö hën mi si di Sikafumii toona booko di u feifi u dee sitampu.

Nöö hën mi bia luku hën mi si wan begi tafa ka de ta tjuma soni da Gadu. Nöö hën mi luku a di tafa basu, nöö hën mi si wanlö hia akaa u dee sëmbë dee de bi kii, fu di de bi ta konda di buka u Gadu ta taki soni fëën da sëmbë.

¹⁰Nöö hën dee akaa bai taanga taa: “Ke Masa oo, i di Makiti Gadu a liba, i wanwan tö nöö dë limbolimbo apaiti söndö föutu. I ta hoi di taki fii nango nöömö söndö puu buka. Wë nöö un longi joo tan möön ufö joo kuutu dee sëmbë dee bi kii u aki, da de sitaafu?” Sö de hakisi Gadu.

¹¹Nöö hën de da de weti koosu faan u de musu bisi. Hën de taki da de taa: “Tan ufö e. Biga wanlö oto futuboi u Gadu dë fu de musu kii fu Masa Jesosi hedi eti, kumafa de bi kii unu.” Nöö sö de piki de.

Sö wë di u feifi sitampu, sö soni fëën dë.

¹²Nöö hën wë mi si di Sikafumii booko di u sikisi sitampu. Nöö hën goonliba ko ta seki gaanfa, di sonuwojo ko dungu kankan ma a dë kasakasa kuma anakitapu. Nöö hën di libawojo ko bë hëii sö, kuma buuu.

¹³Nöö dee teeja a gadu ala ta puu ta kai a goon gililii sö, kuma te wan gaan ventu ko ta sakwi figa ta puu njanjan ta tuwë, leti sö de ta puu ta kai.

¹⁴Nöö mundu ala jabi seei wajaa, kuma wan soni bi tapëën hën de lola ën puu, di kamian fika hoo jabijabi.

Nöö di juu ten dë, hii dee gaan kununu a dee kamiankamian ku dee paati dee dë a di ze dendu, de tuu go kumutu ka de bi dë, de an dë u si möön seei.

¹⁵Nöö hii sëmbë u goonliba ta kule nango tjubi a baaku ee nasö a dee sitonu basu a dee kununu mindi. Fëëë nöö de fëëë sö. Dee kõnu u goonliba, ku dee hebi tiima, dee sodati hedima, ku dee guduma, dee sëmbë bi abi makiti a goonliba, dee sëmbë bi dë fiifi te kisi dee saafuma tuu, sö de tuu ta kule seei gililii nango suku kamian u de tjubi.

¹⁶ Hën de ta bai ta kai wolo ta begi dee kununu ku dee gaan sitonu fu de musu kai a de liba tapa de. Biga de an kë fu di wojo u di Sëmbë di dë sindosindo a di kõnubangi a liba ala musu kai a de sinkii. Söseedi de an kë u di hatiboonu u di Sikafumii musu kai a de liba tu.

¹⁷ Biga di gaan kuutudaka u Gadu faa puu hatiboonu a libisëmbë liba, nõö hën wë dou dë e, nõö ambë sa tja di soni dë?

Nõö sô wë di u sikisi sitampu, sô soni fëen dë e, dee sëmbë.

7

Aki ta taki sondi u 144.000 sëmbë dee kisi di sitampu

u Gadu a de mindifesi.

¹ Nõö a baka fëen möön, nõö hën mi si fõ basia u Masa Gaangadu kõndë, de dë taanputaanpu a dee fõ huku u di goonliba. Fa de sai naandë, nõö de ta tapa de fõ ventu fu de an musu böö ko a di goonliba möön. De an musu böö ko a tela, de an musu böö go a ze, de an musu böö a dee pau hedi möön tu.

² Nõö hën mi toona luku a di sê u sonu kumutu ala, hën mi si wan oto basia u Gadu Kõndë ta subi ta ko zuu sô, kuma te sonu ta booko ta ko. Nõö fa mi si di basia ta ko dë, nõö a dë ku wan soni nëen maun faa maaka sëmbë buta di sitampu u di libilibi Gadu a de.

Nõö hën a bai da dee oto fõ basia dee bi kisi di makiti u de sa tapa di ventu ta poi di goonliba ku di ze.

³ A taki da de taa: “Un tan ufõ e! Wan du hogi a di goonliba eti, na a tela, na a di ze, na a dee pau hedi tu. Biga u musu naki sitampu a dee futuboi u Gadu mindifesi ufõ.”

⁴ Nõö hën de naki di sitampu da de te de kaba. Nõö dee sëmbë dee kisi di sitampu naandë, nõö mi jei un mëni de dë. De dë 144.000 sëmbë kumutu a dee tuwalufu lõ u Isaëli:

⁵ a di lõ u Juda, 12.000

a di lõ u Lubëni, 12.000

a di lõ u Gati, 12.000

⁶ a di lõ u Asë, 12.000

a di lõ u Nafutali, 12.000

a di lõ u Manase, 12.000

⁷ a di lõ u Simion, 12.000

a di lõ u Leifi, 12.000

a di lõ u Isakali, 12.000

⁸ a di lõ u Zebulon, 12.000

a di lõ u Josëfu, 12.000

a di lõ u Benjamin, 12.000.

Dee sëmbë dee kisi di sitampu naandë, nõö sô de hia tjika.

Aki Johanisi ko si wanlõ

gaan hia sëmbë möön.

⁹ Nõö hën mi bia luku a di sê ka di kõnubangi dë möön, hën mi si wanlõ gaan hia sëmbë dë taanputaanpu a di Sikafumii fesi. De hia tee sëmbë an tjika u konda de. Nõö de dë sëmbë dee kumutu a hii pei nasiön, ku hii pei lõ, ku hii pei fõluku, ta fan hii dee peipei tòngö u goonliba tuu. Nõö de dë bisibisi ku weti djapona faan, nõö de dë ku palo maun a de maun ta wai da di Sikafu Mii.

¹⁰ Nõö hën wë de bai taanga, taa:

Aai o, Masa Gaangadu,

i wë da di Gadu fuu,

di dë sindosindo a di kõnubangi,

nõö a ju ku di Sikafumii wë

hii heepi ta kumutu ta ko a u libisëmbë aki e!

Nõö sô de bai.

¹¹ Nõö hën mi si dee basia u Masa Gadu Kõndë, de dë taanputaanpu gbitti lontu hii di kamian dë ko kai, ka dee tiima ku dee fõ libilibi soni ku di kõnubangi sai dë. Nõö de ta tuwë deseei a di kõnubangi fesi ka Masa Gadu dë sindosindo. De ta kai ku fesi a goon ta bigi Gadu ta lesipeki ën taa:

¹² “Aai Masa Gadu,

i wanwan tõ nõö musu feni gafa,

ku nëbai,

ku kõni,

ku tangi,

ku lesipeki,

ku makiti ku hii kaakiti a mundu.
I wanwan nõõ abi de fu teego nõõmõ.
A tan sõ.”

¹³ Nõõ hèn wan u de tuwenti-a-fõ tiima naandë hakisi mi taa: “Wë dee sëmbë dee dë ku weti koosu faan a sinkii dë, ambë da de, mati? Unsë de kumutu ko aki?”

¹⁴ Nõõ hèn mi piki ën taa: “Wë nõnõ mati, ma sabi soni u de. Ma a kandë i, i sa sabi.”

Hèn a piki mi taa: “Sõõ. Wë mati, dee sëmbë i si naandë, de pasa di gaan hogi sitaafu sõndõ bia baka disa Gadu. De wë da dee sëmbë bi tei di paima di di Sikafumii bi paka da de, di a dëdë tuwëen buuu a goon. Hèn wë mbei i si de ko dë limbolimbo faan sõ.

¹⁵ “Nõõ hèn mbei tu de sa taanpu a di kõnubangi u Masa Gaangadu fesi dë ta dini ën ndeti ku didia, leti ka i si a dë a di Wosu fëen naandë. Nõõ hënseei wë o tjubi de e, fu soni an musu du de mõõn.

¹⁶ Hangi seei an o kisi de mõõn, dëewata an o kisi de mõõn tu, sonu an o tjuma de. Na wan taanga kendi seei de o fii mõõn a mundu.

¹⁷ Biga di Sikafumii di i ta si a di kõnubangi dë, nõõ hèn o kiija de ta tja de kumafa wan bumbuu sëmbë ta kiija sikafu. Nõõ a o ta tja de go ka de sa bebe di wata di ta da libi u teego. Nõõ Masa Gadu seei o feki di wojowata puu a de wojo fu de an musu këe mõõn a mundu.”

Nõõ sõ wë di tiima dë fan ku mi e.

8

Aki de booko di u sëbën sitampu.

¹ Nõõ hèn di Sikafumii booko di u sëbën sitampu fu di pampia lolu awaa. Nõõ hèn mundu ko dë piiii sõ wan hii hafu juu langa. Na wan soni seei i ta jei di ten dë mõõn.

² Nõõ hèn mi bia luku, nõõ hèn mi si sëbën basia u Masa Gadu Kõndë, dee hebiwan seei dee ta taanpu a Gadu fesi. Nõõ hèn de da de sëbën tutu, hiniwan ku fëen.

³ Hèn mi luku, hèn mi si wan oto basia mõõn ku wan goutu paabi nëen maun, nõõ a di lõ paabi dë de ta tjuma sumëe suti soni da Gadu.

Hèn di basia waka go a di goutu tafa ka de ta tjuma soni da Gadu a di kõnubangi fesi dë. Nõõ di a go dou, hèn de dëen wanlõ hia sumëe suti soni faa musu tjuma a di tafa liba da Gadu, mökisi ku dee begi u dee sëmbë u Gadu.

⁴ Nõõ dee begi ku di sumuku u dee sumëe suti soni ta mökisi makandi ta subi nango te a Masa Gadu fesi a liba ala.

⁵ Nõõ hèn di basia dë tei faja a di begitafa hèn a lai ën a di goutu paabi te a fuu, nõõ hèn a vindëen tuwë go a goonliba. Nõõ di juu dë, liba ta koti faja hwaihwai, kamian ta bai gbalalala ta giinta gililili, goonliba ta seki.

Aki fõ u dee basia u Gadu böö dee tutu u de.

⁶ Nõõ hèn de sëbën basia ta seeka fu de böö dee tutu u de.

⁷ Nõõ hèn wan u de böö di fëen tutu. Nõõ hèn mi si ëisi logologo kuma tjumbu mökisi ku faja ku nõngõ, ta kumutu a liba ta kai. A dë kuma sëmbë ta hiti de ta ko a goonliba. Nõõ hèn wan hii pisi u goonliba ku pau fëen ku uwii fëen tuu tjuma kaba a sôsõ fiaa.

Nõõ sõ wë a pasa di de böö di fosu tutu.

⁸ Nõõ hèn baka u di dë, hèn di u tu basia böö di fëen tutu. Nõõ hèn mi si wan gaan gindi soni kuma gaan kununu sõ ta kisi faja gililii. Hèn de tei ën hiti go a ze dendu djuvuu, nõõ hèn wan hii pisi u di ze bia ko buuu hëii sõ.

⁹ Nõõ wan hii së u dee soni dee ta libi a di ze dëdë kaba a sôsõ fiaa, sõseei sõmëni u dee sipi bi dë a di ze kaba a sôsõ tu.

Nõõ sõ wë a pasa di de böö di u tu tutu.

¹⁰ Nõõ hèn di u dii basia böö di fëen tutu. Nõõ hèn mi si wan gaan teeja kumutu a liba, ta kisi faja gililii sõ ta ko. Hèn a kai go a wan hii pisi u dee lio te kisi ku dee kiikihedi.

¹¹ Nõõ di teeja naandë hèn wë de ta kai Bitã. Nõõ fa a kai dë, nõõ wan hii së u dee wata u goonliba ko bita tee, nõõ sõmëni hia sëmbë dëdë fu di de bebe di wata dë hedi.

Nõõ sõ wë a pasa di de böö di u dii tutu.

¹² Nõõ hèn di u fõ basia böö di fëen tutu. Nõõ hèn wan soni pasa ku di sonu te wan hii pisi fëen ko dungu kankan, an ta sëndë mõõn. Sõseei wan hii pisi u di libawojo ku wanlõ hia teeja ko dungu pii. Nõõ dee soni dë wë mbei wan hii pisi u didia ku wan hii pisi u ndeti an abi na wan piki limbo mõõn seei.

¹³ Nõõ fa mi ta luku dë, nõõ hèn mi si wan gbanini ta buwa ta lontu, mi jei a bai kai dii buka olo taa: “Mi bai helu oo, mi bai helu! Mi bai helu da dee sëmbë ta libi a di goonliba aki, fu de dii tutu dee fika dee dee basia musu böö eti. Biga dee soni dee o pasa dë, nõõ de hogi poi.” Nõõ sõ mi jei di gbanini bai.

9

Aki Johanisi si wanlō hōgi atiti.

¹ Nōō hēn di u feifi basia bōō ēn tutu, nōō hēn mi si wan teeja di bi kumutu a liba kai a goonliba. Nōō di teeja naandē, de dēēn di sōōtō di ta jabi di dōō u di baaku di na abi goon.

² Nōō di a jabi ēn, nōō hēn mi si sumuku ta kumutu nēēn ghitii sō kuma te soni ta tjuma a wan gaan onfu dendu. Nōō fa a ta puu sumuku dē, nōō te i hopo wojo luku liba ja sa si sonuwōjo mōōn, na gaangadu seei i sa si. Sō di sumuku degi tjika.

³ Nōō hēn mi si wanlō soni kuma gaan atiti ta kumutu gililili a di sumuku dendu naandē ta buwa ta paaja a goonliba. Nōō hēn de da dee atiti poosian leti kuma kukutulabu.

⁴ Nōō de bai de taa de an musu njan dee ahun u goon, de an musu kai a pau hedi njan dee pau wiiwi, de an musu njan na wan kuwakuwa uwii u goonliba. Ma dee sēmbē dee an abi di maaka u Gadu a de mindifesi, nōō de de musu njan.

⁵ Ma nōō fa de o go njan de dē, nōō de an musu njan de kii, ma de musu njitaafu de nōō. Biga te de njaan i gbalau sō, nōō a o ta hati i seei leti kuma te kukutulabu njaan i. Nōō feifi liba longi de o sitaafu libisēmbē a di lō fasi dē.

⁶ Nōō di juu dē, sēmbē o ta kai dēdē ta suku ēn te de wei, dēdē o kule go tjubi da de.

⁷ Nōō fa mi si dee atiti dē, de djei hasi dee dē kabakaba kēēē u go a feti. Nōō de dē ku wan goutu kaapusa a de hedi kuma kōnu kaapusa, nōō fesimindi u de dē kuma libisēmbē.

⁸ Nōō di uwii u de a de hedi, nōō a dē leti kuma mujēē uwii ma tanda u de dē kuma di mbeti de kai lēun tanda.

⁹ Nōō hatimindi u de dē ku felu djakiti. Nōō te de ta buwa, nōō dee hanza u de ta giinta kuma wanlō gaan hia hasi ku dee wagi u de ta kule nango a feti.

¹⁰ Nōō labu u de dē kuma di u kukutulabu, nōō nēēn di poosian u de dē. Ku ēn de ta suti sēmbē ta sitaafu de feifi liba longi.

¹¹ Nōō fa dee atiti sai naandē, nōō de abi wan kōnu. Hēn da di basia u di baaku di na abi goon naandē. Nōō hēn abi taki a de liba. Nōō di kōnu abi wan nē, a Dju tōngō de ta kai ēn Abadon, ma nōō a Gilki tōngō de ta kai ēn Apolion. „Dee nē kē taki “Di sēmbē di ta poi soni ta kaba a sōsō”.”

¹² Sōō. Nōō di fosu wan u dee helu di di gwanini bi bai hēn di dē, nōō a fika tu helu eti u ko.

Aki di u sikisi basia bōō ēn tutu.

¹³ Nōō hēn di u sikisi basia bōō hēn tutu, nōō hēn mi jei wan tōngō kumutu a dee fō huku u di goutu tafa a Masa Gadu fesi naandē, ka de ta tjuma sumēē suti soni dēēn.

¹⁴ A ta fan ku di basia di bōō di tutu naandē taa: “Dee fō basia dee dē taitai a di gaan lio de kai Efaata, nōō fii lusu de e.”

¹⁵ Nōō hēn de lusu dee basia. Nōō fa de lusu de dē, nōō de bi dē kabakaba kēē kaa ta luku di jaa ku di liba ku di wiki ku di daka ku di juu faa dou, be de hopo go kii wan hii gaan pisi u dee sēmbē u goonliba.

¹⁶ Nōō mi jei fa de dee sodati u de hia tjika e. De dē tuhōndō-miliōn sodati.

¹⁷ Nōō fa mi ta si dee soni aki sō, nōō mi si di bisi u dee sodati ku di bisi u dee hasi u de. De tuu ta bisi felu djakiti bē, ku baa, ku kooko. Nōō dee hasi hedi dē leti kuma lēun, nōō faja ku sumuku ku wan gaan tingitingi soni de kai zuwalufu ta kumutu a de buka dendu.

¹⁸ Nōō dee soni ta kumutu a de buka dē, hōgi soni fu mundu de dē e. Biga di faja ku di sumuku ku di zuwalufu siki wan hii gaan pisi u goonliba sēmbē kii pii.

¹⁹ Nōō di poosian u dee hasi an dē a de buka nōō e, ma a dē a de labu tu. Biga di labu u de abi buka leti kuma sindeki nōō ku ēn de ta njan sēmbē.

²⁰ Ma nōō fa i si dee hōgi dē ta kii sēmbē seei, ma dee sēmbē dee fika an ta disa dee soni de ta dini mōōnsō. Dee soni dee ta ko a sēmbē liba, ku dee pindigadu dee de ta mbei ku goutu, soofu, kōpō, sitonu, nasō pau, de tuu de ta begi eti. Fa dee soni de ta begi sai dē, de an sa si soni, de an sa fan ku de buka, de an sa jei soni ku de jesi, de an sa waka ku de futu, ma eti seei dee sēmbē sai dē ta begi de nango nōōmō. De an ta disa mōōnsō.

²¹ Sōseei de an ta disa sēmbē u kii mōōnsō tu, de ta du dee tofu wooko u de nango nōōmō, de an ta disa di puta libi u de mōōnsō, de an ta disa soni u fufuu. Sō dee lō sēmbē dē abi taangajesi tjika.

10

Aki wan hebi basia u Gadu ko ku wan piki pampia.

¹ Nōō hēn mi si wan oto basia, gaan makiti wan, kumutu a Masa Gadu Kōndē ta bazia zalalala ta ko a goon. Fa a ko dou naandē, nōō a bisi wan soni kuma bundji sō, nōō wan mutjama dē nēēn hedi. Nōō fesi fēēn ta koti faja kuma sonuwōjo, nōō panteja fēēn dē hēii sō kuma faja posu.

²Nöö a dë ku wan piki pampia nëen maun jabijabi. Nöö fa a saka ko dou dë, hën a taanpu djam sô, letisê futu fëen dë te a ze, tötösê futu fëen dë te a tela liba.

³Nöö hën a bai taanga, leti kuma te lëun ta bai. Nöö fa a bai dë, nöö hën dee sêbën bai fu liba ala tuu ta giinta ta piki.

⁴Nöö di mi jei dee soni dee sêbën bai ta taki, nöö mi bi kê sikifi de. Ma nöö hën mi jei wan tóngô a liba fan ku mi taa: "Nönô womi, na sikifi dee soni dë e. De musu fika tjubitjubi a i dë."

⁵Nöö di basia di mi si dë, di bi taanpu ku wan sê futu a ze ku wan sê futu a tela, nöö hën wë a hopo leti maun fëen a liba a Masa Gadu fesi.

⁶Di Gadu di ta libi u teego di mbei liba ku goon ku di ze ku hii dee soni dee dë a de tuu, nëen fesi a hopo maun. Nöö hën a kai Masa Gadu në djula taa: "Di juu dou!

⁷Te di u sêbën basia böö di fëen tutu, nöö di tjubitjubi soni di Masa Gadu bi konda da dee futuboi fëen a fesi, dee tjabukama, nöö hën wë o ko pasa ku telu awaa." Sô di basia taki.

⁸Nöö hën mi toona jei di tóngô di bi kumutu a liba ala möön. A taki da mi taa: "Haika e. Ja si di piki pampia di dë jabijabi a di basia maun dë nô? Go tei ën nëen."

⁹Nöö hën mi waka go taanpu a di basia fesi, hën mi hakisi ën faa da mi di pampia.

Hën a taki da mi taa: "Antoobi. Tei ën, nöö i njan mën e. Nöö te i njan mën, nöö a o suti a i buka kuma höniwata, ma te i guli ën go a i bëe, nöö a o ko bita da i."

¹⁰Nöö hën mi tei di pampia nöö hën mi njan mën. Nöö a pasa leti kumafa di basia bi taki da mi tuu. Biga fa mi njan mën dë, nöö a suti seei a mi buka kuma höniwata, ma di mi guli ën go a mi bëe nöö a ko bita.

¹¹Nöö hën di basia fan ku mi möön taa: "Haika e. Masa Gadu o lei i sômëni soni eti dee o pasa ku dee kônukönu, ku dee nasiönasiön, ku hii pei sêmbë dee ta fan dee tóngötóngô u goonliba. Nöö te a lei i dee soni, nöö joo ta konda de tuu da sêmbë e." Nöö sô di basia fan ku mi te a kaba.

11

Aki ta taki u tu sêmbë Gadu o manda ko fu taki soni dëen.

¹Söö. Nöö hën de da mi wan langa soni kuma baluma sô u maaka soni. Nöö hën de taki da mi taa be mi maaka di Wosu u Masa Gadu ku di kôpô begitafa di de ta tjuma soni da Gadu tu. Nöö hii dee sêmbë dee dë a di Wosu ta begi, mi musu konda de te mi kaba un mëni de dë.

²Ma an dë u mi pena maaka di djai dendu ka di Wosu dë, biga di dë o dë u dee sêmbë dee an dë u Gadu ufô. Nöö fa de o da de di kamian dë, nöö de o sai dë a di kôndë u Gadu ta du hogi soni te dou föteni-ku-tu liba longi. Sô de taki da mi.

³Ma nöö hën de toona taki da mi taa tu sêmbë o ko naandë bisibisi ku djodjo a de sinkii, „nöö di bisi u de, hën ta lei fa dee hogilibi u dee sêmbë u goonliba ta tjika de,„ Nöö fa de o ko naandë, Gadu o da de kaakiti u de kisi fan nëen ta konda da sêmbë hii dee föteni-ku-tu liba dë. „Hën da dii jaa ku hafu,„ Sô de taki da mi.

⁴Wë de tu sêmbë ta konda soni u Gadu dë, nöö de wë da de tu oleifi pau e, „di di fesiten tjabukama u Gadu de kai Sakaliasi bi taki,„ Nöö de da de tu tamundu faja tu, dee ta dë taanputaanpu a Masa Gaangadu fesi nöömö, di Gadu di abi di goonliba aki.

⁵Nöö fa dee sêmbë o ko ta konda soni u Gadu dë, nöö ee wan sêmbë i kê du de hogi nöö wantewante faja o kumutu a de buka dendu ko tjuma i kii puu dë. Hiniwan sêmbë kaa di o kê pooba fu du hogi ku de, nöö a di wan seei fasi dë nöö de o dëdë.

⁶Nöö fa de tu sêmbë u Masa Gadu o ko dë, de o ko ku gaan makiti e, „kuma dee fesiten tjabukama u Gadu,„ Biga de o sa tapa tjuba be an musu kai hii di ten di de ta kisi fan a Gadu ta konda soni da sêmbë naandë. Nöö de o abi makiti tu u mbei hii wata bia ko gadjabia. De o abi makiti u de mbei hii sootu pei hogi paaja go a sêmbësêmbë so hesi kumafa de kê.

⁷Ma nöö a baka u di de o kaba dee fan u de dë, nöö wan gaan taku mbeti, hogi wan, o kumutu a di baaku di na abi goon naandë dendu, nöö a o ko feti ku de te a wini de, nöö a o kii de.

⁸Nöö fa a o kii de dë, nöö dee dëdë sinkii u de o fika a sitaati gindigindi dë, leti a di gaan kôndë naandë ka i si de bi manda di Masa u de go kii a lakpa pau. Fa dee sêmbë u Jelusalen sai dë, de hogi tee sêmbë ta kai di kôndë u de Sodom ee nasô Egepiti kôndë, sô de hogi tjika.

⁹Nöö fa i si di mbeti o ko kii de tu sêmbë u Gadu dë, nöö hii dee nasiönasiön sêmbë u goonliba tuu o ta si de dëdëdëdë a goon naandë. Hii dii daka ku hafu longi sinkii u de o dë a goon. Na wan sêmbë o da pasi u de bei de puu naandë möönsö.

¹⁰Nöö di juu ten dë, dee sêmbë u goonliba o ta wai te na soni u di dëdë dee sêmbë naandë dëdë. De o ta mbei piizii ta manda soni da de na de a dee kamiankamian. Sô de o ta wai tjika e, biga de tu tjabukama u Gadu dee bi ta da de sitaafu sô, nöö de dëdë.

¹¹ Ma nöö a baka u de dii daka ku hafu dē, nöö Masa Gaangadu o da de böö ku libi baka e, nöö de o hopo taanpu a pē. Nöö hii dee sēmbē dee bi si de ta de bi dēdē, nöö hati u de o latja.

¹² Nöö di juu dē, de o jei wan taanga bai kumutu a liba ala kai de taa: “Un subi ko a liba aki.” Nöö de o ta hopo nango zaaa a wan bundji dendu te de go pii. Nöö hii dee felantima u de tuu o ta luku de diin, fa de ta hopo nango a liba dē.

¹³ Nöö di juu naandē, goonliba o ta seki gidigidi tee nöö wan hii pisi u di köndē o booko kai holou. Nöö sēbēn dusu sēmbē o dēdē u di seki di goonliba o seki naandē.

Nöö dee sēmbē dee fika dee di seki u di goonliba an kii, nöö de o ko fēēē gaanfa seei, nöö de o bia ta hopo Masa Gadu nē awaa, di Gadu di ta dē te a hei ala.

¹⁴ Söö. Wē nöö di u tu helu hēn di dē e, nöö di u dii ta ko awaa.

Aki di u sēbēn basia u Gadu

böö hēn tutu.

¹⁵ Nöö hēn di u sēbēn basia u Masa Gaangadu köndē böö di fēēn tutu awaa. Nöö hēn mi ta jei sōmēni tōngō ta piki taanga a liba ala. De taa:

Aai o, awa ufō goonliba kumutu a dee kōnu u goonliba maun e,

nöö hēn a ko a di Tii u Masa Gadu,

ku di Kōnu fēēn de kai di Keesitu di a bi paamusi u.

Hēn o dē Kōnu fu nöömö,

Di Tii fēēn an o kaba möönsō a mundu.

¹⁶ Sō de ta bai. Nöö de tuwenti-a-fō tiima dee bi dē sindosindo a dee könubangi lontu di gaan könubangi u Masa Gaangadu naandē, nöö de ta tuwē deseēi a goon ta tapa fesi ta bai Masa Gaangadu nē

¹⁷ taa:

Aai Masa Gaangadu,

i wē da di Gadu di abi hii makiti.

I bi dē kaa,

nöö i dē te kisi fa u dē aki eti. Aai.

Nöö u da i tangi o,

Biga awaa i ko ku di gaan kaakiti fii,

fii tii goonliba ku telu awaa.

Awaa joo seti di kōnutii fii.

¹⁸ Dee pepei nasiōn u goonliba,

hati u de bi ta boonu ku i.

Ma awaa ufō i seei hati o ko boonu ku de awaa.

Biga di juu fii kisi

fii musu kuutu dee dēdē sēmbē.

Di juu kisi fii paka dee futuboi fii,

dee tjabukama ku dee sēmbē fii dee bi ta hopo i nē,
lagiwan ku heiwan tuu.

De tuu o kisi di paima u de awaa.

Dee sēmbē dee bi poi di goonliba fii kaba a sösō,

nöö awaa juu fii kisi fii poi de kaba a sösō tu.

Sō de tuwenti-a-fō tiima ta taki.

¹⁹ Nöö fa u mbei dē, nöö hēn di Wosu u Masa Gaangadu a liba ala jabi hoo, nöö nēēn dendu i sa si di Kēdē di bi dē a di Wosu u Gadu a goonliba aki. „Nēēn dendu de bi ta hoi di buka di Gadu bi mbei ku libisēmbē, di de bi ta booko nöömö.” Di juu dē, nöö gaangadu ta koti faja hwaihwai, goonbasu ta giinta, liba ta bai, goonliba ta seki ta jabi. Nöö ēisi pisi logologo ta kumutu a liba ta kai a goon gulululu.

Nöö sō mi si e, dee sēmbē.

12

Aki ta taki u wan mujēē

ku wan hogi kaima.

¹ Wē nöö hēn baka u di dē hēn mi si wan maaka, gaan foombo wan, a liba ala. Mi si wan mujēē bisibisi ku sonu a sinkii, nöö di libawojo dē nēēn basufutu. Nöö a dē ku wan kōnu kaapusa nēēn hedi, nöö di kaapusa dē ku tuwalufu teeja.

² Nöö fa mi si di mujēē naandē, a dē ku bēē. Nöö juu fēēn kisi faa pai, bēē ta njan mēn te a ta kai olo seei.

³Ma nöö hën mi toona si wan oto soni a liba dë möön kuma maaka. Mi si wan gaan gindi kaima bë hëii sô. A dë ku sêbën hedi ku teni tutu. Nöö hiniwan u dee hedi fëen dë bisibisi ku kõnu kaapusa.

⁴Nöö ku di labu fëen a feki wan hii pisi u dee teeja a liba ala puu tuwë ko a goonliba. Nöö fa di kaima sai dë, a dë leti a di mujëe fesi dë, setiseti pii ta watji ën fu te a pai di mii tuwë a goon, nöö a feni ën njan puu dë.

⁵Nöö te wan pisi hën di mujëe pai di mii tuu. A dë wan womi mii. Ma nöö di a pai ën tuwë a goon, nöö hën de kisi di mii tei wante tja go da Masa Gadu ka a dë nëen kõnubangi ala sindosindo. Biga di Mii naandë, hën o tii hii goonliba ku wan gaan kaakiti, leti kuma te wan felu ta naki doti paabi booko pisipisi. Sô di tii fëen o hebi tjika.

⁶Ma nöö di mujëe, hën a kule go te a wan sabana kamian di Gadu bi seeka dëen faa musu ta tjubi ta kisi sôlogu wan-dusu-ku-tu-höndö-ku-sikisiteni-daka longi. „Hën da dii jaa ku hafu.”

⁷Nöö hën mi luku a Masa Gadu Köndë ala möön, nöö hën mi si wan gaan feti hopo ala. „Di gaan hedibasia u Masa Gadu Köndë de kai, Mikaëli ku dee basia fëen go feti ku di gaan kaima. Nöö hën di gaan kaima ku dee basia fëen ta feti baka.

⁸Nöö hën de ta feti teee, ma nöö di gaan kaima an wini, biga an taanga tjika. Nöö di hën ku dee basia fëen lasi kaa, nöö de an da de pasi u de tan a Gadu Köndë ala möön e.

⁹Biga de kisi de vinde puu ala tuwë go a goon.

Wë nöö di gaan bë kaima i si dë, hën wë da di didibi e, Saatan seei, di ta ganjan sëmbe a hii di goonliba. Hën wë de wini sô e. De hiti ën ku dee basia fëen tuu tuwë go a goonliba gbolo.

¹⁰Nöö hën mi jei wan taanga tóngö sô kumutu a Gadu Köndë taa:

Aai, u böö e.

Awa u si di heepi u di Gadu fuu

fa a bigi tjika.

U ko si di gaan kaakiti fëen di a abi. Aai.

Awa di Tii fëen o paaja a mundu awaa.

Nöö woo ko si di Kõnu fëen di a bi paamusi faa da u,

fa a abi taki tjika.

Biga di kõnkuma an dë a liba aki möön e.

Fa a bi dë aki, a bi ta sei dee otowan fuu da Gadu ndeti ku didia,

nöö awa de vindëen puu aki tuwë go a goon.

¹¹Nöö ku dii soni wë dee sëmbe u Gadu wini di kõnkuma dë e.

De wini ën ku di buuu u di Sikafumii di a bi dëdë tuwë da de.

Nöö de wini ën fu di de bi ta piki nöömö taa de ku di Sikafumii nama.

Nöö de wini ën tu fu di de an bi ta fëëe u de dëdë fu di Sikafumii hedi.

Ku de dii soni dë wë de wini di kõnkuma.

¹²Wë nöö Gadu Köndë, ku un dee sëmbe dë nëen tuu, un wai e!

Aai, un piizii seei.

Biga u böö u di hogi dë.

Ma helu u di goonliba ku di ze,

biga di didibi saka ko a unu awaa.

Nöö fa a saka ko dë, a ko ku taanga hatiboonu,

biga a sabi taa ten fëen ko sati.

Sô mi jei di tóngö bai taki.

¹³Nöö hën di di gaan kaima ko si sô taa de hiti ën puu a liba ala, nöö hën a seti kule ku di mujëe di bi pai di mii.

¹⁴⁻¹⁶Ma nöö di juu ten dë, hën Gadu da di mujëe hanza kuma wan gaan gbanini sô, faa sa buwa go tjubi a di sabana kamian di Gadu bi seeka dëen.

Nöö di di kaima si taa di mujëe nango, nöö hën a ta puu wan gaan hia wata nëen buka ta tuwë nango nëen baka djululu kuma wan lio ta kule faa musu kisi ën kii kaba a sôsö. Ma nöö goonliba heepi di mujëe. Biga a jabi hooobe di wata fiaa, an kisi di mujëe möönsö.

Nöö hën di mujëe buwa go te a di sabana dendu, nöö ala a go fika hii de dii jaa ku hafu longi, ka di kaima an sa dou nëen.

¹⁷Nöö hën di di kaima si taa wë nönö, an sa kisi di mujëe möönsö, nöö hati fëen boonu te na soni. Hën a taa: “Mi o go buta ku dee oto mii fëen awaa.” Nöö dee oto mii fëen, de da dee sëmbe dee ta piki Gadu buka ta hoi a dee lei u Jesosi dee a bi konda da de.

¹⁸Nöö hën wë di bë kaima go dë a di gaan ze bandja ala pii ufö.

¹ Söö. Nöö hën wë mi toona si wan oto mbeti möön kumutu a ze, hënseei dë ku sëbën hedi ku teni tutu tu „kuma di kaima möön„. Nöö dee tutu fëen tuu dë ku kõnu kaapusa, nöö hiniwan u dee hedi fëen dë ku gaan hogi në sikifisikifi ta kosi Masa Gaangadu ta sösö ën.

² Nöö di mbeti aki, fa mi si ën dë, sinkii fëen dë pëndëpëndë kuma takumbeti, ma futu fëen degi kuma di hogi mbeti de kai “beer”. Nöö buka fëen djei lëun. Nöö sö di mbeti naandë dë e.

Nöö di gaan kaima u bi taki soni fëen dë, a da di mbeti aki gaan kaakiti e. Biga a dëen di kõnubangi fëen faa musu sindo, hën a dëen gaan taki a sëmbë liba.

³ Nöö fa mi si di mbeti dë, nöö a bi kisi wan gaan makei a wan u dee hedi fëen. A bi fika piki nöö a dëdë, ma fa u dë aki sö nöö a toona ko bunu gbelingbelin baka. Nöö di soni dë bigi seei da hii sëmbë u goonliba, fu di a dë taa di mbeti dë kisi sö wan makei ma a kula ko bunu. Hën de tuu ko ta waka nëen baka.

⁴ Nöö de tei hën ku di gaan kaima tuu kuma gadu u de de ta begi, biga di kaima hën bi da di mbeti naandë taki. De taa: “Ambë seei dë a goonliba kuma di mbeti aki? Jee? Ambë seei sa hopo taa i nango feti ku ën?” Sö de ta taki ta gafa di mbeti.

⁵ Nöö fa di mbeti dë sai dë, nöö hii föteni-ku-tu liba longi a feni pasi faa ta njan buka ta taki gaangaan taki ta sösö Masa Gaangadu. Hii de dii jaa ku hafu dë a abi taki a sëmbë liba tu ta tii de.

⁶ Nöö a ta jabi buka ta fan takutaku fan ta tuwë ta kosi Masa Gadu ku di kamian ka a sai dë, te dou ku hii dee sëmbë dee ta dë nëen kõndë tuu a ta kosi. Sö a ta du nöömö.

⁷ Nöö a ta feni pasi tu faa feti ku dee sëmbë u Gadu wini de. Fa a sai dë, nöö a feni taki a hii sëmbë u goonliba liba, a hii pei nasiön, ku hii pei lö, ku hii pei föluku dee ta fan dee peipei töngö u goonliba, de tuu ko dë nëen basu.

⁸ Nöö hii de tuu tei ën kuma gadu u de de ta begi, ma boiti dee sëmbë dee në dë sikifisikifi a di Buku u di Libi u Teego. Nöö di Buku dë, di Sikafumii di bi dë u de kii fu sensi Gadu mbei goonliba, hën abi ën.

⁹ Wë nöö ee wan sëmbë i abi jesi u jei soni, nöö be i haika e.

¹⁰ Ee wan sëmbë de kisi i buta a sitaafu „fu di ja begi di mbeti naandë hedi, nöö ja a’ kõni fëen„, be de du sö nöö. Ee a kai da i fu de musu kii i ku së ufangi „fu di ja begi di mbeti„, nöö be de kii i nöö. Nöö fa u ta fan aki, nöö a dë fanöudu u dee sëmbë u Gadu musu abi taihati ku gaan futoou a Masa Gadu liba nöömö.

Aki ta taki u wan mbeti di kumutu a goonbasu.

¹¹ Söö. Nöö hën mi toona si wan oto mbeti möön, ma disa, a goonbasu hën a kumutu. Nöö a abi tu tutu kuma wan sikafu mii, ma a ta fan leti kuma di hogi kaima.

¹² Nöö fa disa ko aki, nöö a ko ku hii di taki di di oto mbeti u bi taki dë abi. Biga a ta wooko dëen. Nöö hën wë a buta ku hii sëmbë tuu taa de musu ta begi di fosu mbeti nöömö, di bi kisi makei nëen hedi dë.

¹³ Nöö di njunjun mbeti aki, nöö a ta du sëmëni foondofoondo soni e. A ta kai faja kumutu a liba ta puu ta kai a goon a hii lanti fesi.

¹⁴ Nöö fa a ta heepi di fosu mbeti ta du dee foondo wooko naandë, nöö ku de a ta ganjan sëmbë u goonliba. Biga a buta de u de mbei wan pindi te de kaba da di fosu mbeti di bi abi di makei nëen hedi.

¹⁵ Hën a kisi wan gaan kaakiti faa musu da di pindi böö faa sa ta böö, nöö di a du sö, nöö hën di pindi ko ta fan.

Nöö hën di mbeti ta duwengi hii sëmbë taa de musu ta gafa di pindi ta begi ën kuma gadu. Ee wan sëmbë ja kë du sö, nöö de o kii i.

¹⁶ Hën a buta taki taa hii sëmbë, gaan sëmbë ku piki mii, guduma ku penama, fiima ku saafuma tuu musu kisi wan sitampu a de leti maun nasö a de mindifesi.

¹⁷ Ee wan sëmbë ja abi di lö sitampu naandë, nöö ja o sa bai soni möön, ja o sa sei soni da sëmbë tu.

Söö. Wë nöö di sitampu u taki aki, a dë di nöbu u di mbeti ku di në fëen e. Hën wë dee sëmbë musu ta tja ufö de sa bai soni, ee nasö ufö de sa sei soni da sëmbë.

¹⁸ Wë nöö aki i ta si taa fusutan dë fanöudu e, fii wegii di nöbu naandë luku ee andi a kë taki. Biga a dë di nöbu u libisëmbë. Hën da sikisi-höndö-ku-sikisiteni-ku-sikisi.

14

Aki Johanisi toona si di Sikapu Mii möön ku wanlö hia

sëmbë fëen.

¹ Nöö di mi bia luku möön, nöö hën mi si di Sikapu Mii taanputaanpu te a di kununu de kai Sion liba, nöö a dë ku 144.000 sëmbë nëen bandja. Nöö hii dee sëmbë dë tuu ta tja di në fëen ku di në fëen Tata sikifisikifi a de mindifesi.

² Nöo hën mi haika, hën mi jei wan gaan bai ta piki a liba ala. A ta piki kuma te gaan dan ta giinta gillili sö, kuma te gaangadu ta bai, kuma te sömëni sëmbe ta pëe wan pei soni kuma gitali. Hii dee peipei soni dë tuu mi ta jei a di bai dë dendu.

³ Nöo hën wë dee hia sëmbe naandë, de tuu ta kanda wan njunjun kanda di sëmbe an jei wan daka. De ta kandëen leti ka de dë a di kõnubangi u Gadu fesi naandë, nöo de fö libilibi soni ku de tuwenti-a-fö tiima tuu sai naandë tu. Nöo di kanda di de ta kanda naandë, nöo dee sëmbe wanwan nöo sa lei ën. Oto sëmbe an sa sabi ën boiti de 144.000 sëmbe naandë, dee Masa Jesosi paka tei a dee oto sëmbe dendu ko fëen dju.

⁴ Fa i si de sai naandë, nöo de an poi dee wëti u Gadu möönsö a di së u manu ku mujëe, de dë u de limbolimbo gbelingbelin a Masa Gadu wojo. Nöo hiniwan kamian ka di Sikapu Mii ta waka nango, nöo deseeti ta waka nëen baka nango tu. Dee sëmbe de wë di Sikafu Mii paka tei a libisëmbe dendu, nöo de da dee fosu sëmbe dee dë kuma wan paima da Masa Gadu ku di Sikafu Mii.

⁵ Fa de sai naandë, nöo na wan sëmbe o jei ganjan ku mindisoni woto a de buka, biga de dë söndö föutu tee dou.

Nöo de wë da dee sëmbe dee dë ku di Sikafu Mii taanputaanpu naandë.

Aki Johanisi si dii basia u Gadu Köndë oto a ota baka ta ko.

⁶ Nöo hën mi bia luku möön, hën mi si wan oto basia u Masa Gadu Köndë ta buwa a liba, nöo hën abi di Bunu Buka di dë u teego faa musu konda da dee peipei sëmbe u goonliba. Hii pei nasiön sëmbe, ku hii pei lö, ku hii pei föluku dee ta fan hii dee peipei tóngö u goonliba, de tuu a musu konda di buka da.

⁷ Nöo hën wë a bai basia taa: “Heei! Heei! Lanti, un haika! Un musu saka unu seei da Masa Gadu e! Un musu hopo ën në. Biga di juu kisi faa musu kuutu a libisëmbe liba. Un musu begi Masa Gaangadu ta gafëen, di mbei liba ku goonliba ku ze ku hii dee baaku ka wata ta kumutu ta ko.” Nöo sö di basia bai taki.

⁸ Nöo hën mi bia luku möön, hën mi si wan oto basia u Gadu Köndë möön ta buwa ta ko a di otowan baka, nöo hënseei ta bai basia tu taa: “Heei, dee sëmbe, un haika ooo, un haika e! Di gaan köndë de kai Babilon, a kai e! A booko kai seei. Di köndë dë, hën bi buta hii nasiön sëmbe u goonliba u de musu ta du peipei hogi ta libi fanafiti libi a di së u manu ku mujëe, nöo awa ufö de o tja di sitaafu u di hatiboonu u Gadu a de liba awaa. Nöo sö mi taki da unu e!”

⁹ Nöo hën mi toona si wan oto basia u Masa Gadu Köndë, di u mbei dii, ta buwa ta ko a di naandë baka. Nöo hën seei ta bai basia tu taa: “Ee wan sëmbe i begi di mbeti ku di pindi fëen, ee nasö i tei di nöbu fëen a i mindifesi ee nasö a i maun,

¹⁰ nöo sö wan sëmbe Gadu hati o boonu ku i e. Nöo di gaan sitaafu di a abi u da i, an o puu ën hafu da i seei. A o da i ën tuu ku telu. Nöo joo go dë a di hogi faja di o ta tingi zuwalufu da i, ta tja sitaafu. Nöo dee basia u Masa Gadu Köndë ku di Sikapu Mii tuu o sai leti dë ta si taa sö wan soni ta pasa ku i.

¹¹ Nöo di faja dë, an o tapa möönsö e. Di sumuku fëen o ta puu nöömö nango a liba. Sö wan sitaafu wë dee lö sëmbe dë o ta tja u nöömö, ndeti ku didia. De an o feni böö möönsö. Nöo sö mi taki da unu e, dee sëmbe.” Sö di basia ko naandë bai taki.

¹² Nöo fa u jei dë, fëen mbei mi taki da un dee sëmbe u Gadu dee ta hoi dee wëti fëen ta biibi Masa Jesosi dë taa wan musu disa möönsö e. Be un tai hati hoi go dou nöömö.

¹³ Nöo hën mi toona jei wan oto tóngö a liba möön. A taa: “Söö. Wë nöo i musu sikifi taa bigi u tide nöo dee sëmbe dee nama ku Masa Jesosi, nöo de naki kölöku ee de dëdë.”

Nöo hën di Akaa u Gadu piki taa: “Aai, sö a dë tuu. Gaan kölöku seei de o abi. Biga de o böö fu hii dee taanga wooko de bi ta wooko. Fa i si de sai dë, nöo di libi de bi ta libi a pasi nöo paima fëen o faaka de e.” Sö di Akaa taki.

Aki di goonliba lepi tjika u koti.

¹⁴ Nöo hën mi bia luku, hën mi si wan bundji wetiweti faan sö a mi fesi dë, nöo nëen liba mi si wan sëmbe sindosindo kuma libisëmbe sö, ma a tooka. Nöo fa mi si ën dë, a dë ku wan goutu kõnu kaapusa nëen hedi, nöo wan gaan saapu ufangi selenselen sö dë nëen maun.

¹⁵ Nöo hën mi si wan basia u Gadu kumutu a di Wosu u Masa Gadu. Nöo hën a bai taanga da di sëmbe dë sindosindo a di bundji liba taa: “Söö. Wë di koti ten dou e. Di goonliba lepi tjika u koti buta a suwa awaa. Nöo fii koti oo, koti!” Sö a bai.

¹⁶ Nöo hën wë di soni aan soni. Hën di sëmbe di dë a di bundji liba ku di ufangi a maun, nöo hën a koti a hii di goonliba te dou.

¹⁷ Nöo hën mi bia luku möön, hën mi si wan oto basia u Masa Gadu Köndë kumutu a di Wosu u Gadu a liba ala möön. Nöo hën seei dë ku wan gaan saapu ufangi nëen maun selenselen.

¹⁸ Hën wan oto basia u Gadu di ta wooko a di Wosu u Gadu dë ta seeka di faja ka de ta tjuma soni da Gadu, a kumutu ka a ta wooko ala. Nöo hën a bai taki da di oto basia naandë di dë ku di ufangi nëen maun taa: “Söö. Koti dee doloifi bondji e, puu a dee doloifi pau u goonliba. Biga de lepi tjika.”

¹⁹ Nöo hën wë di basia naandë hai ufangi tja ko, nöo hën a ta koti dee doloifi bondji a goonliba ta hai ta tja ko te a kaba. Nöo hën a tei de tuwë go a di hatiboonu baki u Masa Gadu dendu,

²⁰ di dë a döösë u di köndë u Gadu a wan së buka. Nöo hën de makisa dee doloifi nëen. Nöo fa de ta makisa de, nöo mi ta si gaan hila buuu ta kule ta kumutu a di baki djulululu sö, kuma wan lio di langa dii höndö kilomëti, a sa fundu kuma wan feifi futu sö. Sö di buuu ta kumutu a di baki dë dendu hia tjika.

15

Aki Johanisi si sëbën basia ku sëbën sitaafu u Gadu.

¹ Nöo hën mi si wan oto gaan foondo maaka a liba ala möön. Mi si sëbën basia u Masa Gadu Köndë, nöo de dë ku sëbën sitaafu möön. Nöo de da dee kaba lasiti sitaafu u Gadu, biga te de pasa kaa nöo di hatiboonu u Gadu seei o kaba tu.

² Nöo hën mi toona si wan oto sondi möön kuma ze, ma a dë kuma gaasi ku faja mökisimökisi. Nöo fa mi si ën dë, nöo wanlö sëmbë dë nëen bandja taanputaanpu. Dee lö sëmbë dë, nöo de bi wini di mbeti ku di pindi fëen tuu. Nöo de an bi da sëmbë pasi möönsö u de sitampu di nöbu u di mbeti a de mindifesi.

Nöo dee sëmbë naandë, de tuu Gadu da wan soni kuma gitali a de maun de ta pëe,

³ nöo de ta kanda wan kanda. Nöo a dë kuma di kanda di Mosesi di gaan futuboi u Gadu di bi dë a fesiten bi ta kanda ta gafa Gadu. Sö de ta kandëen ta gafa di Sikafu Mii. De ta kanda ta takı taa:

Ke Masa Gadu ooo, di makiti Gadu u mundu,

dee soni dee i ta du, de bigi e.

Aai. De foondo tu.

Fa i sai dë, nöo i dë di könu ta tii fu nöömö.

Hii dee fasi fii seei dee i abi,

de tuu dë gbelingbelin söndö ganjan,

nöo i a leti a dee soni i ta du.

⁴ Masa Gadu o, ambë seei dë a mundu

di an sa saka hën seepi da i

ta hopo i në ta konda kumafa i dë?

Biga i wanwan tö seei dë a mundu limbolimbo söndö föutu.

Nöo hii pei nasiön sëmbë u goonliba tuu

o ko tjökö kini a i fesi

ta hopo i në, Masa Gadu.

Biga fa u dë aki, nöo a ko a döo wajaa,

taa dee du fii dë letileti söndö föutu.

Nöo sö di kanda ta takı.

⁵ Nöo hën a baka u di dë, hën mi luku a liba ala möön, hën mi si di Wosu u Masa Gadu döo dë jabijabi hoo, te dou a di kamian ka Masa Gadu seei ta dë.

⁶ Nöo hën mi si dee sëbën basia u bi takı dë, de ta kumutu a di Wosu u Gadu ko a döo, nöo de abi dee sëbën lasiti sitaafu u Gadu. Fa mi si de dë, nöo de bisi gaan limbo koosu a de sinkii ta koti faja te na soni, nöo de banti de hatimindi ku goutu banti.

⁷ Nöo hën wan u de fö libilibi soni u ta takı nöömö aki, hën a da hiniwan u dee basia wan goutu komitji fuufuu ku di hatiboonu u Masa Gadu di ta libi nöömö fu teego.

⁸ Nöo di juu dë, sumuku ta puu a di Wosu u Gadu dendu te di Wosu dendu tapa ku sumuku gbıti. Nöo di sumuku i si dë, a Gadu wë a ta kumutu e, nöo hën ta lei di hei ku di kaakiti fëen di a abi.

Nöo fa i si u mbei dë, nöo na wan sëmbë seei sa denda go a di Wosu dendu möön e, solanga dee sitaafu de sëbën basia abi naandë an pasa.

16

Aki ta takı u dee sitaafu di dee basia u Gadu ta kandi

ta tuwë a goonliba.

¹ Nöo hën mi haika, hën mi jei wan töngö kumutu a di Wosu u Masa Gadu a liba ala möön. A bai fan ku de sëbën basia u Masa Gadu Köndë u bi takı dë taa: “Söö. Wë di soni na a’ soni.

Un musu go kandi de sēbēn komitji dee dē fuufuu ku di hatiboonu u Gadu dē, tuwē go a goonliba.”

²Nōō hēn di fosu basia kandi di komitji fēēn tuwē go a goon. Nōō hii dee sēmbē dee dē ku di sitampu u di mbeti a de fesimindi ta begi di pindi fēēn, hēn wē kasikaasi kisi de kpatii hii de sinkii ta kii de ku njan.

³Nōō hēn di u tu basia kandi di fēēn komitji tuwē a di ze. Nōō hēn di ze wata bia ko buuu kuma dēdē sēmbē buuu. Nōō hēn hii dee soni dee dē ku libi a di ze dendu tuu dēdē kaba a sōsō djee.

⁴Nōō hēn di u dii basia hēn a kandi di fēēn komitji tuwē a dee liolio ku dee baaku ka wata ta kumutu ta ko, hēn hii wata u de bia ko nōngō.

⁵Nōō hēn mi jei di basia di abi taki a dee wata liba bai taki taa:

Aai, Masa Gadu, i dē apaiti sōndō fōutu.

I bi dē kaa, nōō joo dē u nōōmō.

Dee kuutu dee i ta kuutu aki

nōō i a' leti nēēn.

⁶Biga dee sēmbē bi kii dee apaiti sēmbē fii ku dee tjabukama fii,

tuwē buuu u de a goon u sōsō,

nōō awa i toona ta da de buuu u de bebe.

Aai oo, i a' leti e.

Biga sō di paima u de fiti.

Nōō sō de taki.

⁷Nōō hēn mi jei wan tōngō kumutu a di begitafa naandē taki taa:

Aai oo, Masa Gadu, i wē abi hii makiti u mundu e.

Dee kuutu dee i ta kuutu, i ta a' leti a de,

nōō i ta du de a wan leti fasi tu.

Sō mi jei a taki.

⁸Nōō hēn di u fō basia kandi di fēēn komitji tuwē a di sonuwojo, nōō hēn di sonu ko kendi taanga tee ta tjuma sēmbē u goonliba.

⁹Nōō fa a ta tjuma de naandē, nōō de ta tja sitaafu seei, ma ka u de disa di hogilibi u de bia suku Masa Gadu fu hopo ēn nē, nōō hēn de sai naandē ta kosi ēn nōōmō ta taki taku fēēn a pepei futu. Hii fa Gadu abi makiti a dee sitaafu naandē liba seei, ma dee lō sēmbē dē an kē saka deseei dēēn mōōnsō.

¹⁰Nōō hēn di u feifi basia kandi di fēēn komitji tuwē go a di kōnubangi u di mbeti liba, ka a ta sindo ta tii libisēmbē, hēn wan gaan dungu ko tapa hii dee kōndē ka a ta tii dou kankan. Nōō dee sēmbē dee sai naandē, de ta fuka te na soni. De ta bai ta kai wolo ta njan tanda. Hogi nōō di sitaafu hogi sō.

¹¹Ma nōō hii fa i si de ta tja pena ku fuka dē, dee kasikaasi ta kii de ku njan seei, ma de an ta bia disa dee hogilibi u de mōōnsō. Hēn de sai naandē ta kosi Masa Gadu ta taki taku fēēn tee ka a dē a liba ala.

¹²Nōō hēn di u sikisi basia, hēn a kandi di fēēn komitji tuwē a di gaan lio de kai Efaata, nōō hēn di lio dēē seei fika pasi a mindi da dee kōnu u sonukumutu ku dee sodati u de fu de waka.

¹³Nōō hēn mi toona si di bē kaima mōōn, ku di fosu mbeti hogiwan, ku di oto mbeti di ta tja buka da di fosu mbeti ta ganjan sēmbē, nōō hēn mi si dii soni kuma tōdō kumutu a de buka dendu.

¹⁴Nōō dee tōdō dē, nōō dee akaa u dee didibi wē de dē e. Nōō de ta du sōmēni gaan foondofoondo soni ta ganjan sēmbē ta hai tja ko a de. De ta waka a dee kōndēkōndē u goonliba tuu te dou nango ta hai dee kōnu tja ko makandi u de feti di gaan feti a di Daka di di Gadu di abi hii makiti u mundu buta.

¹⁵Nōō hēn mi jei wan tōngō taa:

Un haika e.

Mi o ko a unu a wan kōni fasi

kumafa wan fufuuma ta ko a ndeti.

Nōō ee wan sēmbē i dē ku wojo ku koosu bisibisi a i sinkii,

nōō i naki bunuhedi e.

Biga sēmbē an musu ko si i pēnēpēnē u sen musu kisi i.

Nōō sō di tōngō taki.

¹⁶Nōō hēn de dii akaa u dee didibi hēn de waka a hii goonliba pii dee kōnu u dee kōndēkōndē tuu te de kaba, nōō hēn de tuu hai ko makandi a di kamian di dee Dju ta kai Amagedon fu de go a di feti.

¹⁷Nōō hēn di u sēbēn basia ko kandi di fēēn komitji, lasiti wan, tuwē go a di ventu dendu.

Nöö hën mi jei wan gaan töngö kumutu te a di kõnu sutuu u Masa Gaangadu a di Wosu dendu dë. A taa: “Söö. Kaba fëen disi e!”

¹⁸ Nöö di juu dë, liba ta koti faja hwaihwai, gaangadu ta bai gbalam gbalam, gaan giinta ta piki gililili, goonliba ta seki ta latja ta jabi. Nöö di seki di goonliba seki dë, nöö fu kumutu a di ten di Masa Gaangadu mbei goonliba buta sëmbë nëen u te dou di ten aki, nöö goonliba an bi seki sô wan daka.

¹⁹ Nöö fa a seki naandë, hën di gaan köndë de kai Babilon, booko a dii pisi. Nöö hii dee oto köndë u dee nasiönnasiön tuu kai booko pisipisi tu.

Wë nöö a di fa dë sô Gadu mëni di gaan köndë de kai Babilon e, kumafa a hogi tjika. Nöö hën a tei wan gaan kan lai di hatiboonu fëen nëen te a fuu pöö, hën a duwengi ën faa bebëen.

²⁰ Nöö hii dee paati a dee ze dendu tuu go tee na wan u de dë u si möön. Hii dee gaangaan kununu an dë u feni möön tu, goonliba ko dë palalaa, te kamian an dë u tjubi möön.

²¹ Nöö hën ëisi ta kumutu a liba ala dombodombo ta kai ghii ghii ta naki sëmbë ta kii. Dee ëisi dombo naandë, wan u de ta hebi kuma feifiteni kilo sô.

Nöö fa dee soni pasa dë seei, ma dee sëmbë fika a goonliba ta kosi Masa Gaangadu eti ta taki taku fëen fu di gaan sitaafu de ta tja naandë hedi.

17

Aki Johanisi si wan mötjö mujëe.

¹ Nöö hën wan u dee sëbën basia dee bi abi dee sëbën komitji ko a mi. Hën a taki da mi taa: “Ko go ku mi, nöö mi o lei i di sitaafu di di gaan mötjö mujëe di dë sindosindo a dee sëmëni wata mindi o kisi.

² Fa a sai naandë, hii dee kõnu u goonliba ku dee sôsö sinkii sëmbë tuu a butëen seei da de u de libi mötjö libi ku ën tee a döngö de. Leti kuma te win döngö wan sëmbë, nöö sô a döngö de poi pakisei u de tjika.”

³ Nöö fa di basia fan dë, hën a tja mi go te a wan sabana dendu. Ma na mi sinkii go e, mi akaa. Nöö hën mi go si wan mujëe, a dë sindosindo a wan mbeti liba. Nöö di mbeti dë, sinkii fëen bë hëii sô, nöö a abi sëbën hedi, ku teni tutu a dee hedi fëen. Nöö hii ën sinkii tuu dë sikifisikifi ku wanlö hogi në ta sôsö Masa Gadu.

⁴ Nöö di mötjö mujëe di i si a di mbeti liba sindosindo naandë, a dë bisibisi ku gaan dii soni nëen sinkii te a hia. Biga a bisi baau ku bë koosu, nöö a bisi sëmëni djamati sitonu ku goutu soni, ku diidii konda ta koti faja njëngënjëngë te na soni. Nöö a dë ku wan goutu kan nëen maun. Nöö di kan dë fuufuu pöö ku sôsö hogi, ku poipoi soni, sensen wan. Nöö dee soni dë wë ta lei unfa di mötjö libi fëen hogi tjika.

⁵ Nöö wan wödu dë sikifisikifi a di mujëe mindifesi taa:

DISI DA DI GAAN BABILON,
DI GAAN MÖTJÖ MAMA U MUNDU.
HËN TA PAAJA MÖTJÖ LIBI A GOONLIBA
TA LEI SËMBË HII POIPOI LIBI,

SENSEN WAN DI NA FITI LIBISËMBË U DU A GOONLIBA.

Sô wan hogi mujëe mi si dë e.

⁶ Nöö fa mi ta luku di mötjö naandë, nöö mi si taa a dë döngödöngö ku di buuu u dee sëmbë u Gadu, dee de bi kii fu di de bi ta piki gbelin taa de nama ku Masa Jesosi.

Nöö a bigi da mi seei fa mi si di mujëe naandë.

⁷ Nöö hën di basia hakisi mi taa: “Mati, faandi mbei di soni dë bigi da i sô? Wë haika e. Mi o puu dee tjubitjubi soni da i. Di mujëe, ku di mbeti di a dë nëen liba dë di abi dee sëbën hedi ku dee teni tutu, de tuu mi o puu da i be i sabi andi de kë taki.

⁸ “Fa i ta si di mbeti naandë, nöö a bi dë kaa e, ma fa u dë aki an dë möön. Ma te wan pisi, nöö a o kumutu a di baaku na abi goon toona ko baka. Ma nöö fa a o ko dë, nöö a o ko faa kaba a sôsö go u koo awaa.

“Nöö te a o toona ko, nöö a o foondo dee sëmbë dee në u de an dë sikifisikifi a di Buku u Libi fu sensi Masa Gadu mbei goonliba. Te dee lö sëmbë dë si di mbeti a o bigi da de seei. Biga di mbeti dë an bi dë möön. A bi go ma nöö te u de kë si hën a toona ko baka.” Sô di basia taki da mi.

⁹ Nöö hën a toona fan ku mi möön, taa: “Mati, fa mi o fan ku i aki sô, nöö i musu abi fusutan ku kõni e, ufö i sa sabi dee soni mi o taki aki.”

Nöö hën a taa: “Haika e. Dee sëbën hedi u di mbeti naandë, de kë taki u dee sëbën kununu ka di mötjö mujëe dë a de liba. Sösei tu de kë taki u sëbën kõnu.

¹⁰ Nöö feifi u dee kõnu tii pasa go kaa e, nöö di u mbei sikisi nöö hën dë ta tii eti. Nöö di u mbei sëbën nöö hën an dou eti e. Nöö fa i si a o hopo ko dë, nöö a musu u ko ma fu wan sati ten sô nöö, nöö soni fëen o kaba.

¹¹ “Söö. Wë nõö di mbeti di i si an bi dë möön naandë ma te wan pisi a toona ko, nõö hën kè taki taa wan oto kõnu, di fu mbei aiti, o ko. Ma fa a o ko naandë, nõö a bi dë wan u dee sëbën dee bi tii kaa. A bi tii te a go, nõö hën a toona ko a tii möön. Sö di mbeti dë kè taki. Ma fa a o ko dë, nõö te wan pisi, nõö a o go kaba a sösö fu nõömö.

¹² “Nõö de teni tutu a di mbeti hedi i ta si naandë, nõö de seei da kõnu tu e, ma de an ko a tii eti. Nõö te juu u de dou, nõö de o kisi makiti u de ku di mbeti tuu sa tii makandi, ma fu wan sati pisiten nõö.

¹³ Nõö fa i si dee teni kõnu o tii dë, nõö de tuu o wooko ku di wan kodo pakisei. Biga hii makiti u de ku hii taki u de tuu o dë a di mbeti maun.

¹⁴ “Nõö de o hopo go feti ku di Sikafu Mii, ma di Sikafu Mii o wini de e. Biga hën da di Masa a hii masa liba, hënseei da di Kõnu a hii kõnu liba. Nõö fa a o wini de dë, a o abi wanlö hia sëmbë nëën së dee a bi pii tei buta ko sëmbë fëen apaiti. De tuu o ta waka nëën baka ku di wan kodo hati, nõö hën ku de tuu makandi o wini dee kõnu e.”

¹⁵ Nõö hën di basia fan ku mi möön taa: “Dee wata dee i si di mujëë dë a de mindi sindosindo naandë, nõö de wë da dee gaan hia sëmbë u mundu e, dee pepei nasiön sëmbë, ku dee pepei lö, ku dee pepei föluku ta fan dee pepei tòngö u goonliba.

¹⁶ “Nõö di mbeti di u taki dë, ku dee teni tutu fëen tuu, o ta buuse di mötjö mujëë te de an sa si ën a wojo seei. Nõö de o puu hii soni nëën di a abi, te a fika pënëpënë ku maun tjululuu. De o njan mën te de kaba, nõö di fëen di o fika de o tjuma a faja fiaa puu dë.

¹⁷ Ma nõö fa i si de o ta du ën dë, nõö Masa Gadu wë butëen a de hati u de du sō e. Nõö a o buta de teni kõnu fu de saka hii di tii u de ku telu da di mbeti, faa musu pasa a bakaten leti kumafa Gadu bi buta.

¹⁸ “Wë nõö di mujëë dë, nõö hën wë da di gaan kõndë de kai Babilon e, di ta buta hii dee kõnu u di goonliba aki tuu nëën basu.”

Nõö sö di basia taki da mi e.

18

Aki di gaan kõndë de kai Babilon kai.

¹ Nõö a baka u di dë, hën mi si wan oto basia u Masa Gaangadu kõndë kumutu a liba ta bazia ta ko a goon. Nõö fa a ko dë, nõö a abi gaan makiti, nõö di waiti fëen sinkii di a abi ta limbo hii goonliba. Sö a abi poosian tjika.

² Nõö hën wë a bai basia taa:

“Heei, un haika ooo, lanti un haika e.

Di gaan kõndë de kai Babilon nõö a booko ooo,
a booko kai holou seei.

Fa i si u dë aki, a ko fika wan kamian ka dee didibi nõö ta libi.

Mi taki e, a ko dë wan kamian seei ka dee soni bi ta mbei deseei gadu ta daama nango ta ko.

Na ala dee tingi fou ku hii dee taku fou u goonliba tuu na bunu wan hai go fika ta libi.

³ Fa di kõndë bi sai naandë,

nõö hii dee nasiön nasiön sëmbë u goonliba tuu
njan di poipoi libi fëen kaa tefa de döngö. Aai.

Dee kõnu u goonliba seei

njan di fanafiti libi fëen naandë ku ën makandi.

Nõö di langahati sëmbë bi abi u dee soni fëen,
hën mbei dee wënkëma ko gaan guduma seei.

Ma nõö fa u dë aki

a booko kai o,

a kai kaba a sösö gbegedee!”

Sö di basia bai taki.

⁴ Nõö hën wë mi jei wan tòngö piki a liba ala möön, a taa:

“Un kumutu a di kõndë naandë e,

un dee sëmbë dee dë u mi.

Wan musu nama ku ën a dee hogi du fëen a ta du,

fu dee sitaafu a o tja an musu kisi unu.

⁵ Biga fa a sai dë,

nõö dee hogi du fëen lai oto a oto liba

tee dou a Masa Gadu Kõndë aki.

Sö de hila tjika.

Nõö Gadu an fëëkëtë de e.

⁶ Nõö mi taki e,

a musu kisi paima fu dee hogi dee a bi ta du naandë.

Aai.

De musu sitaafu ɛn tu toon mōon hebi mōon fa a bi sitaafu otowan.

Di kan di a bi lai da sɛmbɛ u de bebe,
nōo de musu lai ɛn tu pasi fuufuu dɛɛn,
be a bebɛɛn tuu.

Sō de musu dɛɛn gaan sitaafu tjika.

⁷ Fa a bi ta libi hebi tjika dɛ kuma guduma

ta njan buka a hii soni,

leti sō nōo de musu toona penɛɛn dɛɛn fuka e. Aai.

Biga fa a sai naandɛ,

a bi ta sindo ta taki nɛɛn hati taa:

'Fa mi dɛ aki,

kōnu mi dɛ e.

Ma dɛ kuma dee mujɛɛ manu u de dɛdɛ, de fika a ganda.

Nōnō. Di soni de kai kusumi,

na wan ten seei mi o sabi ɛn a mundu mōonsō.'

Sō a bi ta taki nɛɛn hati.

⁸ Nōo fɛɛn mbei wɛ a o kisi dee lō sitaafu dɛ e.

A di wan kodo daka de o ko nɛɛn liba seei gililii sō ku telu.

Aai.

Ee fuu taki ɛn,

nōo kusumi, ku hangi ku dɛdɛ tuu o ko nɛɛn a di wan kodo daka.

Faja o ko tjumɛɛn kaba a sōsō djee.

Biga di Kuutuma fɛɛn da Masa Gaangadu seei

di abi hii kaakiti u mundu."

Sō di fan di kumutu a liba ala, nōo sō a taki e.

⁹ Nōo fa di kōndɛ o ta tjuma, sumuku fɛɛn o ta hopo nango a liba naandɛ, nōo dee kōnu u goonliba dee bi ta libi di poipoi libi hogi wan ku ɛn makandi, nōo de o si di sitaafu fɛɛn di a kisi, nōo de o ta bai ta kɛɛ ta kusumi seei te a bigi.

¹⁰ Ma de an o sa go zuntu ku ɛn e, biga de o fɛɛɛ poi. De o panta seei ta tɛɛmɛ. Nōo de o taanpu te a longi ala ta bai taa:

"Ee, aai oo maingɛ, a tjali!

Babilon, di gaan gindi nɛbai kōndɛ naandɛ,

hɛn kisi sitaafu sō hesi nō?

Aai, wɛ a bigi!"

Sō de o ta kɛɛ pena ta konda soni a buka.

¹¹ Nōo dee sɛmbɛ dee bi ta bai soni a dee kaminankamian u goonliba ta tja go ta sei a Babilon dɛ, nōo deseɛi o ta kɛɛ ta kusumi tu. Biga dee sipi u de dɛ lailai ku hii pei gudu, ma sɛmbɛ an dɛ u bai de mōon.

¹² Dee goutu soni, soofu soni, djamati sitonu, dee gaan diidii konda, dee peipei koosu gaan dii wan, baubaau, ku bɛ, ku dee linzo koosu, dee lasua sō, hii peipei dii pau dee ta sumɛɛ suti, dee tɛmbɛ de ta tɛmbɛ ku zaun tanda, pau, kōpō, ku dee de ta tɛmbɛ ku hanse sitonu,

¹³ dee peipei soni de ta tuwɛ a njanjan faa ko suti, dee peipei soni de ta tjuma a dee begitafa da dee gadu u de, dee gaan dii sumɛɛsuti fatu, peipei win u bebe, fatu u lobi a sinkii, boon u jasa soni, dee alisi fania sō, kau, sikafu, hasi, dee gaan dii wagɛ dee hasi ta tja, dee libisɛmbɛ dee de ta tja ko sei u saafu, te kisi dee de ta sei buta da fanafiti libi ta poi pakisei u de, dee lō soni dɛ tuu seei sɛmbɛ an o dɛ u bai de mōon.

¹⁴ Nōo dee sɛmbɛ bi ta tja de ta sei dɛ, nōo de o kɛɛ pena da di kōndɛ taa:

"A tjali baa.

Hii dee soni dee i bi ta giii u de,

na wan u de fika da i mōon e.

Hii dee gudu fii ku di nɛbai i bi abi,

de an dɛ u si mōon.

De tuu kaba fiaa.

Aan fa joo du te joo sa feni de mōon a mundu oo."

Nōo sō de o ta bai ta taki.

¹⁵ Nōo dee wɛnkɛma dee bi ta sei soni da dee sɛmbɛ u Babilon tefa de ko gaan guduma dɛ, nōo deseɛi o si fa di kōndɛ ta pena, nōo de o panta tee. De o tuwɛ gogo te a wan sɛ ala ta konda soni a buka taa:

¹⁶ "Ee, aai oo maingɛ,

di soni aki a tjali.

A bigi da u.

Di gaan nēbai kōndē naandē,
hēn kaba a sōsō sō. Aai.

Di kōndē dē,

hēn wē bi abi hii dee gaan diidii koosu sō,
bē ku baau.

Hēn bi abi dee pepei goutu soni ku dee djamati,
ku dee diidii konda dee ta koti faja njēngēnjēngē.

¹⁷ Nōō hēn sō hesi hii dee gudu dē kaba a sōsō tuu fiaa!

A bigi a mundu e baa!" Sō de o ta bai ta kēē ta taki.

Nōō dee kabiteni u dee sipi, ku dee matoosi, ku dee sēmbē dee ta waka a dee sipi, ku hii dee sēmbē kaa dee ta wooka a dee sipi u de feni soni u njan, hii dee lō sēmbē dē tuu o taanpu a longi tu, ta luku fa di kōndē ta tjuma ta kaba a sōsō.

¹⁸ Nōō fa de o ta si di sumuku ta puu gbitii nango a liba naandē, nōō de o bai taa:

"Ee aai oo, maingē,

di nēbai foto hēn ko sō nō?

Biga na wan kōndē seei bi dē a mundu aki

di i bi sa tei maaka ku ēn.

Aai maingē, wē a bigi."

¹⁹ Nōō de o ta ba gudugudu ta hiti a de hedi ta bai ta kēē ta konda soni a buka ta kusumi taa:

"U kai wolo da i oo,

u kai wolo da i e,

i di gaan kōndē naandē.

Di soni aki bigi da u poi.

Biga dee sēmbē dee bi ta waka a di ze ta sei soni

i wē bi mbei de ko gaan guduma.

Ma nōō fa u dē aki,

nōō hēn i poi kaba a sōsō wantewante sō nō?

Aai, wē a bigi."

Sō de o ta kēē pena ta taki.

²⁰ "Wē ma nōō un dee sēmbē u Masa Gadu Kōndē,

un musu wai e.

Un wai seei,

un dee tjabukama u Masa Jesosi

ku un dee fesiten tjabukama u Gadu.

Un wai oo,

hii un dee sēmbē u Gadu tuu.

Biga Masa Gadu paka di kōndē dē baka

u dee hogi dee a bi du unu e."

²¹ Nōō hēn wan gaan makiti basia u Masa Gaangadu kōndē hopo wan gaan gindi sitonu kuma di de ta lala soni, nōō hēn a tuwēen a di ze dendu dubuu pii.

Nōō hēn a taa:

"Sō de o hiti i tu e,

ju di gaan kōndē de kai Babilon dē.

Sō joo kai hebi tjika.

Nōō fa de o tuwē i dē,

nōō ja o dē u si ku wojo möön a mundu e, kwetikweti.

²² Dee gitalima fii,

ku dee kandama,

ku dee sēmbē bi ta böö foloiti ku tutu,

na wan kodo u de o dē u jei a i möön.

Dee tēmbēma dee bi ta mbei dee soni a i dē,

na wan u de o dē a i möön e.

Na wan kodo u dee mbii giinta seei o dē u jei a i möön.

²³ Faja an o dē ta sēndē a i möön tu.

Nōō fa wan womi ku ēn njunjun mujēē bi ta fan suti ku deseēi dē,

ma di fan dē an o dē u jei a i möön e.

Fa i bi sai dē,

nōō dee sēmbē dee bi ta sei soni a i,

de bi dē gaan hebi sēmbē u goonliba.

Hii nasiön sēmbē u goonliba tuu

i bi ta dööngö ta hai ta tja ko a i dë
 ku dee gaan tofu fii,
 ku dee ganjan fii,
 ta poi de ta kaba a sösö.
 24 Fa i si i sai dë,
 a di doti fii dë
 nëën wë de feni di buuu u dee tjabukama u Gadu
 ku hii dee oto sëmbë fëën dee de bi kii a goonliba aki.
 Hën wë mbei joo kisi sò wan gaan hogi sitaafu e.”
 Nöo sò mi jei di basia bai taki.

19

Aki dee sëmbë u Gadu ta wai

fu di Babilon kai.

¹ Nöo hën a baka u di dë, hën mi jei soni ta giinta a liba ala kuma wanlö gaan hia sëmbë ta bai taa:

Aai oo, dee sëmbë,
 un boo ta gafa di Gadu fuu e!
 Biga hën abi hii heepi a mundu.
 Fa a sai dë, a waiti e,
 nöo a a' nëbai tu.

Hën abi hii makiti u mundu.

² Dee kuutu dee a ta kuutu, a ta a' leti a de,

nöo a ta kuutu a wan leti fasi tu.
 Biga a kuutu di gaan mötjö mujëe
 di bi poi hii goonliba ku di fanafiti libi fëën.
 A dëën di sitaafu di fiti ën.

Biga nëën maun de feni di buuu u dee futuboi u Gadu dee de bi kii.

Hën wë mbei Gadu dëën di sitaafu dë sò e.

³ Nöo hën mi jei de bai wan pasi möön taa:

Aai oo, un gafa Masa Gadu e.
 Biga fa a tjuma di gaan köndë dë,
 nöo sumuku fëën ta puu nango a liba ala fu nöömö.

⁴ Nöo hën de tuwenti-a-fö tiima ku dee fö libilibi soni, hebi wan dë, nöo hën de kai ku fesi a goon a Masa Gaangadu fesi dë ta gafëën ka a dë a di könubangi sindosindo naandë.

Nöo hën de taa:

Sò a dë. Un boo gafa Gadu e!

⁵ Nöo hën mi jei wan oto töngö kumutu leti ka di könubangi sai naandë. A taa:

Aai, tuu, un gafa di Gadu fuu.
 Hii un dee sëmbë dee ta dini ën ta lesipeki ën,
 pkiwan ku gaanwan tuu,
 un gafëën e!

⁶ Nöo hën mi toona jei wan giinta fu wanlö gaan hia sëmbë ta piki kuma wan gaan dan ta mbei wooo, kuma liba ta bai gbalamgbalam sò. De ta bai taa:

Aai, dee sëmbë, un gafa Gadu e.

Hën da Masa fuu.

Hën wë abi hii makiti.

Fa a sai dë,

nöo hën da könu u mundu ta tii hii soni.

⁷ Un piizii ku ën.

Un boo wai ku ën ta bai ën në.

Biga di juu di di Sikafu Mii musu toou ku di mujëe fëën,

nöo a dou e.

Fa i si u dë aki,

di mujëe seekëën seei te a kaba kaa.

⁸ Nöo fa i si a bisi dë,

a dë ku gaan limbo koosu gbelingbelin,

waiti wan seei ta koti faja njëinjëin.

Sò wan koosu wë de dëën faa bisi e.

(Wë nöo di koosu naandë, dee sëmbë, hën wë ta lei kumafa dee sëmbë u Gadu ta libi limbolimbo nëën wojo tjika e.)

⁹ Nöo hën di basia di ta lei mi dee soni taki da mi taa: “Söö. Wë sikifi sö e, mati, taa: ‘Dee sëmbë Gadu kai fu de ko a di toouwosu u di Sikafu Mii ko njan di piizii, nöö de a’ kölöku e.’ ”

Hën a taki da mi taa: “Dee soni dee i si mi ta tei ta konda da i aki, nöö de dë tuutuu soni, gbelingbelin wan. Biga a Gadu seei wë de kumutu.”

¹⁰ Nöö di mi jei a taki sö, hën wë mi kai a di basia dë futu ku fesi a goon naandë, u mi musu begi ën. Ma nöö hën a bai mi taa: “Nönö e, mati, na du sö e. Biga fa i si mi dë aki, nöö mi dë wan futuboi u Gadu leti kuma i seei ku dee otowan fii dee i si tei dee soni dee Masa Jesosi bi konda. Sö nöö u tuu dë e. Gadu wanwan fii musu begi. Biga hën nöö Masa Jesosi bi mbei sëmbë ko sabi di a bi dë a goonliba aki, nöö hën nöö di Akaa bi ta buta a dee tjabukama hati tu u de ta konda soni fëen da sëmbë. Nöö hën mbei hën nöö i musu begi.”

Aki Masa Jesosi ku dee sodati u Gadu Köndë miti feti ku dee felantima fëen.

¹¹ Nöö hën mi bia luku, hën mi si liba ala jabi hoo. Hën mi si wan weti hasi ku wan Sëmbë nëen liba sindosindo. Nöö di Sëmbë dë, hën de kai Futoou ku Leti. „Biga i sa futoou ën a hii soni dee a ta du, nöö dee soni a ta taki, de tuu dë gbelingbelin soni.” Hën ta kuutu ku leti, nöö sösee a ta feti ku leti tu.

¹² Fa a sai dë, nöö wojo fëen ta sëndë kuma faja, „ku ën a ta si hii soni tuu tee dou,„ nöö a dë ku sëmëni könu kaapusa nëen hedi. Nöö wan nê dë sikifisikifi nëen di oto sëmbë an sa sabi möönsö, boiti hën wanwan tö nöö sabi ën.

¹³ Nöö a ta bisi wan gaan langa djapona nëen sinkii, nöö di djapona dë kuma de tuusi ën a buu toona puu. Nöö di oto nê fëen, hën da di Wöutu u Gadu.

¹⁴ Nöö fa a dë a di hasi liba ta waka ta ko dë, nöö dee sodati u Masa Gaangadu köndë tuu dë nëen baka sililii ta ko, nöö de tuu dë a weti hasi liba tu, ku gaan limbo koosu faan a de sinkii.

¹⁵ Nöö wan sê ufangi saapusaapu selenselen a de tu sê ta kumutu a di Fesima dë buka dendu. Ku ën a o feti ku dee felantima fëen u hii dee nasiön tuu te a wini de. A o ta tii de ku gaan kaakiti seei, leti kuma te wan felu kai a wan doti paabi liba booko ën pisipisi. Nöö fa i si a o ta ko dë, nöö hën o makisa hii dee doloifi njanjan dee dë a di hatiboonu baki u Masa Gaangadu dendu, di abi hii makiti u mundu.

¹⁶ Nöö wan nê dë a di djapona fëen ku ën asakpaa tuu taa:

DISI DA DI KÖNU A HII KÖNU LIBA,
KU DI MASA A HII MASA LIBA.

Aki wan basia ta bai da fou

u de jei.

¹⁷ Nöö hën mi bia luku leti a di sonuwojo ala, hën mi si wan basia u Gadu taanputaanpu. A ta bai da hii dee tingifou ta buwa a liba ala taa:

Un hai ko ooo!

Un hai ko e!

Un ko njan di gaan njan di Masa Gaangadu ta seeka da unu.

¹⁸ Biga hia gbamba o dë u njan e! --

dee könu,

ku dee sodati hedima,

ku dee gaan hebima u mundu,

ku hasi,

ku dee sëmbë bi ta waka a dee hasi liba,

sö di gbamba hia tjika e!

Un hai ko njan dee sinkii u hii pei libisëmbë dee dë a goonliba e:

fima ku saafuma,

lagima ku hebima,

pikiwan ku gaanwan tuu.

Un tuu ko njan e!

Sö di basia bai da dee fou.

¹⁹ Wë nöö fa a bai dë, hën mi si di mbeti ku dee könu u goonliba ku hii dee sodati u de, ka de bi hai go zunta ta seeka fu de go feti ku di Sëmbë di dë a di weti hasi liba ku dee sodati fëen.

²⁰ Nöö hën wë aan soni. Hën di Fesima dë ku dee sodati fëen hën de kisi di mbeti gbolo, ku di ganjan tjabukama fëen di bi ta du dee foondofoondo wooko da di mbeti. Di ganjan tjabukama dë, hën bi ganjan hii dee sëmbë dee dë ku di nöbu u di mbeti a de mindifesi tuu, dee ta begi di pindi fëen. Hën ku di mbeti seei tuu de kisi ku libi vinde vioo tuwë go a di gaan faja kuma ze di ta kisi ku zuwalufu fu nöömö.

²¹ Nöo hën de toona kii dee bakama u di mbeti tuu puu ku di sëufangi di dë a di Fesima buka dë.

Nöo hën wë dee fou kai de na de e, nöo hën de go ta njan dee dëdëdëdë sëmbe a goon naandë teefa bëe u de fuu.

Sö wan soni mi si e, dee sëmbe.

20

Aki ta taki u di dusu jaa tii u Masa Jesosi ku fa de du

ku di didibi.

¹ Nöo hën a baka u di dë, hën mi si wan basia u Masa Gadu Köndë möön kumutu a liba ala ta bazia ta ko. Nöo fa a ta ko dë, nöo a dë ku wan söötö mii nëen maun. Nöo di söötö mii dë, hën ta jabi di baaku di na a' goon. Nöo a dë ku wan gaan këti nëen maun tu.

²⁻³ Nöo hën a kisi di gaan bë kaima gbaa, di oto në fëen da di awoo sindeki, hën da di didibi Saatan seei. Nöo hën wë a bui ën ku di këti te a kaba, vinde viiin go a di baaku di na abi goon naandë dendu. Nöo fa a vindëen tuwë go dë, nöo a o sai dë wan dusu jaa longi bifö de o toona lusu ën baka.

Nöo hën di basia söötö di baaku buka te a kaba naki sitampu nëen gbai be di kaima tan a di kamian dë. An musu kumutu faa go ta ganjan dee nasiönnasiön sëmbe u goonliba möön, hii dee dusu jaa longi naandë. Ma nöo a baka u di dë, nöo de musu toona lusu ën fu wan sati pisiten sö.

⁴ Nöo di mi toona luku möön, nöo hën mi si wanlö sëmbe sindosindo a wanlö könubangi dë. Dee sëmbe naandë, de Gadu da taki fu de musu dë kuutuma.

Nöo hën mi toona si dee akaa u dee sëmbe dee de bi koti hedi kii fu di de bi nama ku Masa Jesosi ta konda di buka u Gadu. Dee lö sëmbe naandë, de an saka deseei da di mbeti ku di pindi fëen wan daka möönsö, de an tei di maaka fëen a de mindifesi nöo de an tei ën a de maun tu. Nöo de wë toona weki ko dë ku libi e, nöo de ku Masa Jesosi tuu ta tii makandi a de dusu jaa longi dë.

⁵ Nöo fa dee sëmbe toona weki dë, hën wë o dë di fosu wekibaka u dëdë sëmbe. Ma dee oto sëmbe an o weki baka eti e. Te dee dusu jaa pasa ufö de o weki.

⁶ Fa dee fosu sëmbe weki dë, nöo de dë apaiti sëmbe u Gadu, nöo de dë bunu. Biga di u tu dëdë di ta paati libisëmbe ku Gadu fu nöömö, an o kisi de möönsö. Nöo fa de sai naandë, de o abi di mindima wooko ta tja sëmbe go a Gadu ku Masa Jesosi di Keesitu, nöo de ku ën o ta tii di tii makandi di wan dusu jaa longi dë.

Aki ta lei fa di didibi kaba a sösö.

⁷ Nöo a baka u de dusu jaa dë nöo de o lusu di didibi puu a di baaku dendu ka de bi tuwëen go.

⁸ Nöo a o ta waka a hii kamian u goonliba ta lontu ta kai dee nasiönnasiön sëmbe u de musu hai ko fu de feti ku Gadu. Nöo dee sëmbe a o ganjan hai tja ko dë, nöo de o ta kai de Gögi ku Magögi, nöo de o hia teee kuma dee sandu sii dee dë a di ze bandja di na wan sëmbe sa konda.

⁹ Nöo fa dee hia sëmbe o kumutu a hii köndë u goonliba dë, nöo de o booko ku baai gililili hai ko lontu dee sëmbe u Gadu, ka de dë a di köndë di a lobi dë. Hën da Jelusalen. Nöo de o paaja lontu di köndë buta a djegi u de feti ku ën. Ma nöo di juu dë, wan gaan soni o pasa. Faja o kumutu a liba ala kai a de liba tjuma de kii tuu fiaa puu dë.

¹⁰ Nöo de o kisi di didibi di bi ganjan dee hia sëmbe di gaan ganjan naandë, nöo de o tuwëen go a di gaan faja di ta kisi u nöömö ta tingi zuwalufu, ka de bi hiti di mbeti ku di ganjan tjabukama tuwë go kaa. Nöo naandë wë de o fika ta tja gaan sitaafu fu teego. De an o kumutu dë möönsö.

Aki ta lei di kaba lasiti kuutu

u Gadu.

¹¹ Nöo hën mi bia luku, hën mi si wan gaan könubangi wetiweti faan sö, ku wan Sëmbe nëen sindosindo. Nöo fa u mbei dë, hën mundu ku goon go kumutu a di Sëmbe naandë fesi te de an dë u si möön seei, kwetikweti. „Sö wë di kaakiti u Gadu bi hebi a di kamian dë e.”

¹² Nöo hën mi si dee dëdë sëmbe, heiwan ku lagiwan tuu, taanputaanpu a di Sëmbe di dë a di könubangi fesi.

Nöo aan soni, hën de jabi dee buku. Nöo hën de tei wan oto buku bi sai dë möön de kai di Buku u Libi, nöo hën de jabi ën tu. „Nöo a di buku naandë, dee sëmbe dee kisi di libi u teego në dë sikifisikifi.” Nöo hën de kuutu dee dëdë sëmbe dee dë taanputaanpu dë te dou kumafa de bi libi a goonliba. Biga hii fa de bi libi a goonliba tuu dë sikifisikifi a dee buku de jabi naandë dendu.

¹³ Nöo fa de du dë, nöo di ze seei puu hii dee dëdë sëmbë dee bi dë nëen dendu tuu tja ko, nöo dëdë ku dëdëköndë seei puu dee sëmbë u de tja ko tu. Nöo hën di Sëmbë di dë a di könubangi kuutu hiniwan u dee lö sëmbë dë te dou kumafa de bi libi.

¹⁴ Nöo hën de tei dëdë ku dëdëköndë tuu tuwë ku telu go a di gaan faja dendu. Nöo di faja dë, hën wë da di u tu dëdë e. Naandë dee sëmbë dee o paati ku Gadu o go dë fu nöömö.

¹⁵ Nöo hiniwan sëmbë di në an dë sikifisikifi a di Buku u Libi, nöo de o hiti ën tuwë go a di gaan faja kuma ze dë dendu.

Sö wan gaan soni mi si möön e, dee sëmbë.

21

Aki ta taki u di njunjun mundu ku di njunjun goonliba di o ko.

¹ Nöo hën mi bia luku möön, hën mi si wan njunjun mundu ku wan njunjun goonliba, biga di fosu mundu ku di fosu goonliba an dë möön. Nöo di ze seei an dë u si möön tu. De tuu pasa go faa.

² Nöo hën mi si di apaiti köndë u Masa Gaangadu, hën de kai di Njunjun Jelusalen, ta kumutu a Gadu ala ta saka ta ko. Nöo fa a ta ko dë, nöo a hanse leti kuma wan mujëe de seeka bisu te de kaba këe da wan womi faa tööu ku ën. Sö di köndë waiti tjika.

³ Nöo hën mi jei wan töngö piki leti a di könubangi naandë. A bai taanga taa: “Fa u dë aki, nöo di tan kamian u Masa Gaangadu ko dë a libisëmbë dendu e. Aai. Masa Gadu o ta libi ku libisëmbë awaa. De o dë sëmbë fëen, nöo hënseei o dë Gadu u de tu.

⁴ Nöo fa de o ko sëmbë fëen dë, nöo a o feki hiniwan u de wojowata puu. Këe an o ta kisi de möön. Dëdë ku tjali ku kusumi an o dë a de dendu möön tu. Söseei sinkii hati an o dë möön seei, kwetikweti, biga dee awoo soni dee bi dë tuu pasa go kaa.”

⁵ Nöo hën di Sëmbë dë sindosindo a di könubangi naandë taki taa: “Wan si ö? Mi ta tooka hii soni buta ko njunjun.”

Nöo hën a taki da mi taa: “Dee soni i si mi ta konda da i aki, nöo i musu de tuu sikifi e. Biga bumbuu soni seei de dë fii sa a' futoou a de liba, nöo de tuu seei o ko pasa.”

⁶ Nöo hën a taki da mi möön taa: “Wë a kaba. Mi wë da di seti u hii soni ku di kaba fëen. Nöo ee wan sëmbë dëewata kisi i nöo be i ko a mi e, nöo mi o tja i go ka di wata fu di libi u teego ta kumutu. Nöo di wata dë an o dë fii paka ufö mi da i ën.

⁷ “Nöo hii dee suti soni u ta taki aki tuu dë u di sëmbë di wini dee soni dee bi ta tapa pasi dëen faa du fa Gadu kë. Dee lö sëmbë dë o dë miii u mi e, nöo mi o dë Gadu u de.

⁸ “Ma nöo dee sëmbë ta fëeë sëmbë te de an sa nama ku mi, ku dee sëmbë dee an kë biibi a mi liba, ku dee sëmbë dee ta du dee soni ma sa si a wojo, dee kiisëmbëma, dee sëmbë ta libi fanafiti libi a di së u manu ku mujëe, ku dee tofuma, dee wisima, dee sëmbë ta begi oto gadu, dee mindisonima, mi taki da i taa di kamian u dee lö sëmbë dë, nöo hën o dë di gaan faja ze di ta kisi gililili dë ta tingi zuwalufu. Nëen dendu dee lö sëmbë dë o dë e. Hën wë da di u tu dëdë.” Sö di Sëmbë sindosindo a di könubangi dë taki da mi.

Aki ta taki fa di Njunjun Jelusalen o hanse tjika.

⁹ Nöo hën wan u dee sëbën basia u Gadu Köndë di bi abi dee sëbën komitji ku dee lasiti sitaafu u Gadu, nöo hën wë a ko a mi. Hën a taa: “Ko boo go. Be mi tja i go lei di tööu mujëe u di Sikafu Mii.”

¹⁰ Nöo hën a tei mi na akaa fasi tja go tee a wan gaan kuun liba, hei wan, nöo hën a mbei mi si di köndë u Masa Gaangadu, di njunjun Jelusalen di ta kumutu a Gadu ala ta bazia ta ko.

¹¹ Nöo fa a ta ko naandë, nöo a ta sëndë seei. Nöo di sëndë fëen, hën di waiti u Gadu di a abi, hën i ta si dë e. Nöo a hanse teee, i ta si ën kuma di djamati sitonu de kai jasipisi, sö a ta koti faja tjika. Nöo a dë limbolimbo gbegedee tu, kuma gaasi.

¹² Nöo de mbei wan gaan hei peni lontu di köndë, nöo di peni abi tuwalufu dööbuka fii denda go a di köndë dendu. Nöo hiniwan u dee dööbuka naandë ta abi wan u dee në u de tuwalufu lö u Isaëli sikifisikifi nëen liba, nöo a abi wan basia u Masa Gadu ta watji ën.

¹³ Nöo dee dööbuka dë a dë fö së kanti u di peni. Dii u de dë a di së u sonukumutu, dii dë a di së u sonugo, dii dë a di së u basusë, dii dë a di së u libasë.

¹⁴ Nöo fa di peni u di köndë sai dë, a mbei a tuwalufu gaan sitonu liba. De da goonse fu di peni. Nöo hiniwan u dee sitonu abi di në u wan u de tuwalufu tjabukama u di Sikafu Mii sikifisikifi.

¹⁵ Wë nöo fa di basia ta fan ku mi naandë, nöo a dë ku wan goutu pau nëen maun, faa maaka di köndë ku dee dööbuka fëen ku di peni fëen tuu, luku unfa de langa tjika.

¹⁶ Nöo di köndë mbei fökanti e, langa fëen ku baai fëen dë makandi.

Nöö hën di basia maaka di köndë te a kaba ku di pau dë nëën maun naandë, nöö a langa kuma tu-dusu-ku-fö-höndö kilomëti sô. Nöö di baai fëen ku di hei fëen dë tu-dusu-ku-tu-höndö kilomëti sô tu.

¹⁷ Nöö hën a maaka di degi u di peni te a kaba tu, nöö a dë kuma 60 mëti sô. Nöö hii fa wan basia u Gadu hën maakëen seei, ma a maakëen ku di wan seei maaka di libisëmbë ta maaka soni.

¹⁸ Nöö fa di peni sai dë, ku di djamati sitonu de kai jasipisi de mbei ën e, nöö a dë gaan hanse soni. Nöö di köndë seei mbei ku goutu wanwan tö, nöö di goutu dë dë limbolimbo gbegedee kuma gaasi sô, ta koti faja njëngënjëngë. Sô a limbo tjika.

¹⁹⁻²⁰ Nöö de tuwalufu sitonu u taki dë, dee dë di goonsei u di peni, nöö deseei dë bisibisi ku gaan hanse djamati sitonu, hiniwan sitonu ku hën pei djamati:

Di fosuwan de bisi ën ku di djamati sitonu de kai jasipisi.

Di u tu de bisi ën ku di djamati sitonu de kai safila.

Di u dii de bisi ën ku di de kai agaati.

Di u fö de bisi ën ku di de kai samalagida.

Di u feifi de bisi ën ku di de kai saadonisi.

Di u sikisi de bisi ën ku di de kai koonaleini.

Di u sêbën de bisi ën ku di de kai kiisoliti.

Di u aiti de bisi ën ku di de kai belileesi.

Di u nëigi de bisi ën ku di de kai tapasiön.

Di u teni de bisi ën ku di de kai kiisopasi.

Di u ëlufu de bisi ën ku di de kai hiasin.

Di u tuwalufu hën de bisi ku di djamati sitonu de kai ametisi.

²¹ Nöö fa u kai dee peipei sitonu dë, nöö so u de dë bë, so u de dë guuunguun, so u de dë kuma jaififolo sô, so u de dë kuma baau, so u de dë kookokooko. Fa de sai dë, de dë gaan hanse soni e, ta koti faja njëinjëin. Nöö sô de mbei di goonsei u di peni hanse tjika.

²¹ Sô. Nöö de tuwalufu döo u di peni mbei ku wan hanse soni tu, kuma di weti konda faan sô de kai paaleli. Hiniwan döo mbei ku wan sii fëen.

Nöö di gaan pasi u di köndë naandë mbei ku goutu wanwan limbolimbo gbegedee te dou. Nöö fa di goutu sai dë, i sa si pasa nëën te dou a goon kuma gaasi, sô a limbo tjika.

Nöö sô wë di köndë waiti e, dee sëmbë.

²² Nöö fa mi si di köndë naandë, nöö Wosu u Gadu an dë nëën dendu e. An dë fanöudu, biga Masa Gaangadu di abi hii makiti, ku di Sikafu Mii, nöö de dë a hii di köndë kaa. „An dë fii go a kamian u go begi de möön.”

²³ Nöö sonu ku libawojo an dë fanöudu u tuwë limbo da di köndë tu. Biga di waiti u Gadu ku di limbo u di Sikafu Mii ta tuwë limbo da hii di köndë kaa.

²⁴ Nöö ka di köndë o limbo tjika dë, nöö hii sëmbë u goonliba o dë a di limbo dë dendu ta libi. Nöö hii dee kõnu u di goonliba tuu o tja hii nëbai u de ko a di köndë kaa.

²⁵ Nöö dee döo u di köndë an o ta tapa möönsô. Jabijabi nöö de o ta dë hii daka, biga ndeti an o dë möön.

²⁶ Nöö di nëbai ku di hei fu hii nasiön o dë a di köndë naandë dendu.

²⁷ Ma nöö fa u taki aki, ee wan soni an dë limbolimbo, nöö an o sa ko a di köndë e. Dee sëmbë ta du fanafiti soni, sen soni, ganjan, mindi soni, de an o ko dë. Ma dee sëmbë dee në dë sikifisikifi a di Buku u di Sikafu Mii, nöö de nöö o sa pasa ko a di köndë dendu u de feni di libi u teego.

22

Aki Johanisi ta tapa di pampia.

¹ Nöö hën wë di basia lei mi di lio di abi di wata u di libi u teego. Fa mi si di lio dë, nöö a dë seei limbolimbo gbegedee ta koti faja njëngënjëngë sô, nöö a kumutu leti ka di kõnubangi u Masa Gadu ku di Sikafu Mii dë.

² Nöö di lio ta kule seei langalanga leti a mindi u di gaan pasi u di köndë, nöö a de tu sê bandja tela fu di lio, nöö i abi di pau de ta kai Di Pau u di Libi u Teego. Nöö tuwalufu pasi di pau i si dë ta pai a wan jaa dendu, hiniwan liba a ta pai wan pasi. Nöö di uwii fëen ta kula hii nasiön u goonliba.

³ Nöö di juu ten dë, na wan soni o dë möön di siba dë nëën liba e. Nöö di kõnubangi u Masa Gadu ku di Sikafu Mii o dë leti a di köndë ganda mindi. Nöö naandë dee futuboi fëen o ta dini ën.

⁴⁻⁵ De o ta si ën fesi hiniwan juu, nöö di në fëen o dë a de mindifesi. Nöö sô hën ku de o ta tii makandi fu nöömö teego.

Nöö di juu ten dë, ndeti an o dë möön e. Nöö de an o abi lampufaja fanöudu möön u limbo kamian. Sonu seei an o dë fanöudu möön faa tuwë limbo ko a di köndë, biga di waiti Masa Gaangadu abi, hënseei da di limbo u di köndë kaa.

⁶Nöö hën di basia taki da mi taa: “Söö. Wë haika e. Dee soni dee i si ku dee i jei aki, nöö tuutuu soni de dë e. Nöö i sa a' futoou a de liba biga a Masa Gadu seei de kumutu. Fa i si a bi ta manda di Akaa fëen ko a dee tjabukama fëen liba a fesiten u de ta konda soni dëen, nöö söseei a manda di basia fëen ko konda dee soni dee o pasa abiti möön da i tu. Biga a kë fu dee futuboi fëen musu sabi de.” Nöö sö di basia taki da mi.

⁷Nöö Masa Jesosi seei fan tu. A taa: “Mi ta ko djunsu e. Nöö di sëmbë di o ta piki dee soni dee dë a di Buku aki u dee soni o ko a bakaten, nöö di sëmbë dë hën o feni bunu a Gadu.”

Sö wë Masa Jesosi taki.

⁸Wë nöö mi Johanisi, miseei piki tu taa miseei si dee soni aki ku miseei wojo, mi jei de ku miseei jesi. Nöö de bigi da mi tee mi kai a di basia di ta lei mi de dë fesi, fu mi begi ën.

⁹Ma a taki da mi taa: “Nönö mati, na du sö e. Biga mi dë wan futuboi u Masa Gadu leti kuma i seei ku hii dee otowan fii, dee tjabukama u Gadu ku hii dee sëmbë dee ta piki dee soni dee dë sikifisikifi a di Buku aki. Nöö ja musu begi mi e. Masa Gaangadu hën wanwan nöö i musu begi.”

¹⁰Nöö hën a toona taki da mi taa: “Haika e. Dee soni dee dë a di Buku aki, de ta taki u dee soni o pasa a bakaten, nöö ja musu hoi de buta kuma wan tjubitjubi soni. Biga di ten ta zuntu u de pasa.

¹¹Nöö di sëmbë di ta du hogi, nöö be a ta du hogi nango nöömö, nöö a o si. Di sëmbë di ta libi fanafiti libi, nöö be a ta libi sö go dou, nöö a o si. Ma nöö di sëmbë di ta libi bunu a Gadu wojo, nöö be hënseei libi sö go dou tu e. Di sëmbë di dë apaiti da Gadu, nöö be a dë sö go dou.” Sö a taki da mi tefa a kaba.

¹²Nöö haika fa Masa Jesosi taki möön. A taa: “Mi o ko hesihesi e. Nöö te mi ko, nöö mi o tja paima ko paka hiniwan sëmbë kumafa i bi libi a goonliba.

¹³“Mi wë da di A ku di Z, di fosuwan ku di lasiti wan. Mi da di bigi ku di kaba u hii soni.

¹⁴“Nöö mi taki e, kölöku u di sëmbë di ta wasi ën koosu fa a ta dë limbolimbo. Biga joo feni pasi u denda go a di köndë dendu fii go njan di fuuta u di pau u di libi u teego.

¹⁵“Ma nöö dee sëmbë dee ta libi doti libi kuma dagu, ku dee sëmbë dee ta du tofu wooko ta wisi otowan, ku dee ta booko Gadu wëti a di së u manu ku mujëe, dee sëmbë dee ta kii sëmbë, ku dee ta biibi oto gadu, ku dee mindisonima, ku dee lëgëdëma, nöö dee lö sëmbë dë, de an o sa denda go a di köndë möönsö e.

¹⁶“Nöö mi Jesosi, miseei manda di basia u mi faa konda hii dee soni aki da un dee sëmbë dee ta miti makandi a mi në, be un sabi de. Nöö mi wë da di Böngö u Könu Dafiti, di bakamii fëen di di Buku bi taki taa o ko könu. Mi da di gaan waiti teeja di ta tja didia ko.” Sö Masa Jesosi taki.

¹⁷Nöö fa a fan dë, hën di Akaa fëen ku di mujëe u di Sikafu Mii tuu ta piki taa: “Aai, Masa, ko e!” Nöö di sëmbë di ta jei di kai dë, nöö hënseei tu musu piki taa: “Aai, ko o, Masa!” Nöö ee wan sëmbë dëewata kisi i, nöö be i ko e. Hiniwan sëmbë di kë kaa, nöö be i ko tei di wata u di libi u teego u ta taki aki. Biga di wata dë, a dë u feni söndö i paka fëen.

¹⁸Wë nöö un dee sëmbë dee ta jei dee soni dee dë sikifisikifi a di Buku aki fu ko pasa a bakaten, mi kë bai unu a soni e. Mi taki e, taa ja musu sikifi wan soni buta a liba möön leki dee soni dee dë sikifisikifi aki kaa. Biga ee i du sö, nöö Gadu o tja dee sitaafu dee dë sikifisikifi a di Buku aki ko buta a i liba tu.

¹⁹Nöö ja musu puu soni a dee soni dee dë sikifisikifi aki tu. Biga ee i du sö, nöö Gadu o puu i tu, fu ja feni dee suti soni dee di Buku aki ta taki. Sö wan sëmbë ja o sa ko a di köndë fëen dendu möönsö, nöö ja o sa feni di fuuta u di pau u di libi u teego njan möönsö tu.

²⁰Wë nöö di Sëmbë di taanpu kuma kotoigima taa dee soni aki dë sö tuu, nöö hënseei taa: “Aai, mi o ko hesihesi tuu.”

Soni antoobi, Masa Jesosi. Ko fii nöö!

²¹Söö. Wë dee sëmbë, u tapa aki e. Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ku ën bunuhati. A tan sö.